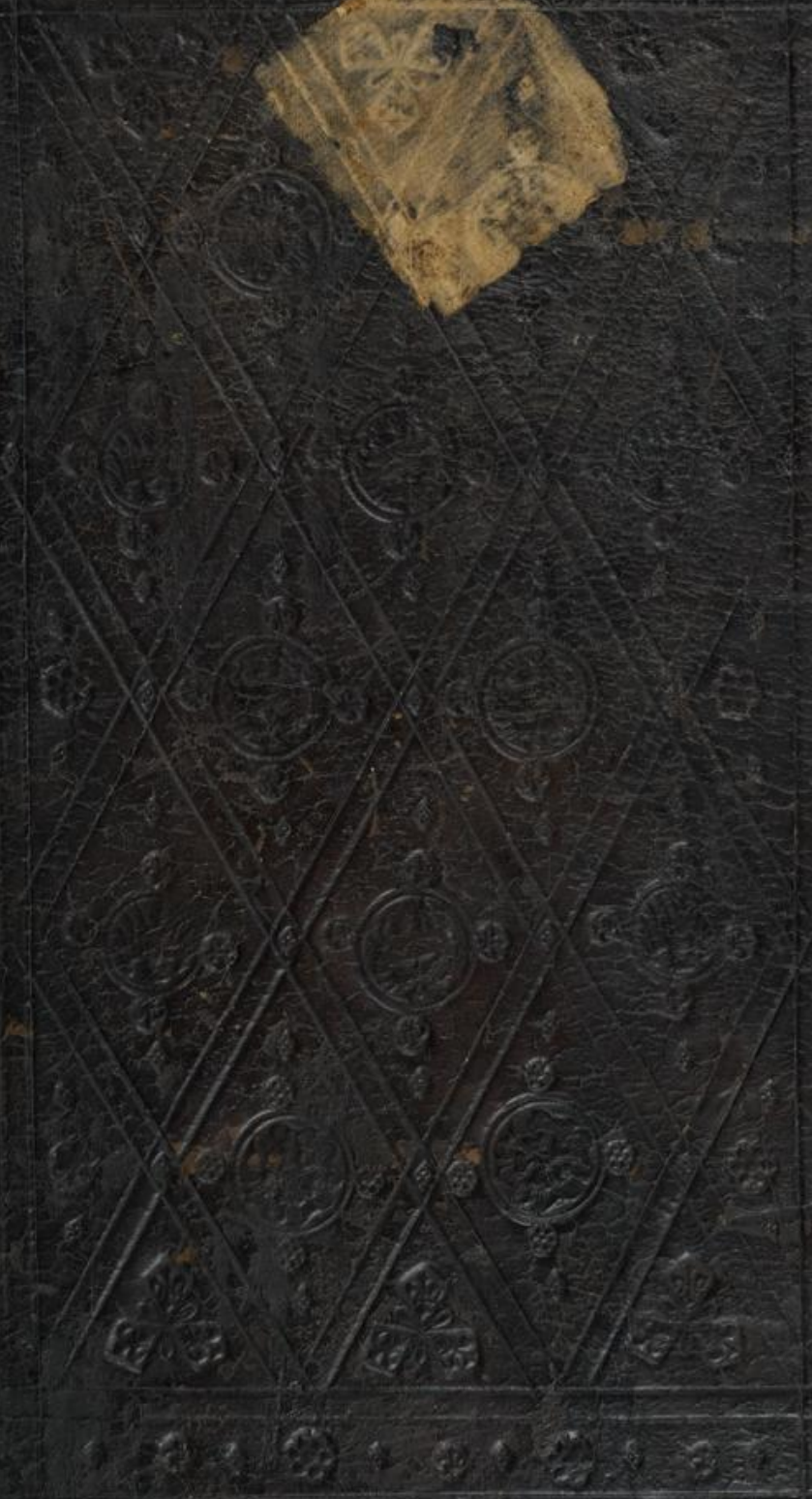

de. minor. off.

Ab omni reatu nos dñe & eos pro quibus tibi has
hostias offerimus intercedentibus omnibus sc̃i
tuis. sc̃a quæ tractamus absoluant et muniant
a totius prauitatis incurſu. quatinus ab omnibus
uitis potenter absoluti. ac cunctis etiã aduersi
tatibus protegamur. *A D C O M.*

43. **Q**uos refecisti dñe cælesti mýſterio interceden
tibus omnibus sc̃i tuis. propriis & alienis q̃
propitiatus absolue delictis. ut diuino munere
purificatis mentibus p̃fruentes. & semp̃ racionab
lia meditantes. quæ tibi sunt placita l̃dictis ex
sequamur & factis. *MISSA S̃C̃I AUGUSTINI*

Om̃ps semp̃ d̃s. respice p̃pitiuſ ad preces æ
clesiæ tuæ. da nobis fidem rectã. humil
tatem ueram. concede dñe ut sit in nobis
simplex affectus. paciencia fortis. oboedientia
p̃seuerans. pax perpetua. mens pura. conscientia
sc̃a. compunctio spiritalis. uirtus animæ. uita
inmaculata. consũmatio inrephensibilis. ut
iuriliẽ curretēs intuiũ feliciter mereamur
introyre regnum. *S E C R E T A*

Oblatis dñe tibi libaminibus sacrificiorum.
respice humilitatis nr̃æ confessionem. ut hæc
oblata sc̃ifices. quæ tibi offerimus premissione

ar
al sei
anc
nba
erfi
ceder
st qi
nere
onal
ts e
141
cefa
am
obu
na
ient
uta
it
ur
n.
che
me

Handwritten text in a medieval script, likely Latin, appearing as a faint header or initial section at the top of the page.

Istud Rationale diuinorum Contulit monasterio sancti ludgeri in
Werdena honorabilis vir dñs Johānes Rodde vicari⁹ Ecclesie
bte Marie virginis in Tremonia ob Remediū anime sue 22

Idus Rationationale

Pract. Th. II. 43

Rationale diuino rum officiorum.

Iohānes Aloſiūſ tuscanus auditor

camere aplice. reuerēdiſſimo. **B.** dño petro cardinali Tirafoneſi. Inter oēs libros q̄s
hoiez q̄ ſacris initiat⁹ ſit habere oporteat: hic mihi Reuerēdiſſime pater videt⁹ eſſe p̄ci
puus. Imo ceteri vtilis: iſte neceſſarius. Quippe ex alijs q̄d agere debeam⁹ edocemur
ex hoc vō: ⁊ q̄d illud ſit ⁊ q̄ ratione agere debeam⁹. Cū ergo fundamētū ſacri cultus ſit
mens et intētiō n̄ra. p̄fecto qui ignorat q̄d agat: fruſtra cultui ſacro ſe ingerit. caret enī
fundamēto. ſ. mēte ⁊ intētiōne: quaz p̄tes nequaquā verſant⁹ circa illa q̄ neſciat. Quot
hoiuz ſingulis dieb⁹ dñicaz illā electā orationē Pater noſter ⁊c. ore annūciant. qui nō
aiaduertunt: qz p̄pe ⁊ ſue vocis iudicio ſe p̄demnant. Quot hoiuz veſtes ⁊ indumēta
ſacerdotū induūt: q̄ cur ea tam multiplicia tam varia inuēta ſūt penit⁹ ignorant. Quot
ſacerdotū annis inumeris miſſaz celebrauere. Quot ep̄oz ānis inumeris p̄ſecrauere.
Quot archiepoꝝ etate diuturna pallio vſi fuere. Quot deniq; antiſtitum oīa q̄ paſto
ralis officiū ſūt p̄lōgiſſima tpa miniſtrauere. Et q̄bus ſi roges quārōe id fecerint: illico
muſabūt. nec habebūt q̄d reſpondeāt. Verū enī vō vt iuriſcōſultus ille dicere ſolebat
Turpe ē viro id in quo quottidie verſat⁹ ignorare. Quare multū ⁊ multū tum i ceteris
tum in h̄ vno maxime Guilhelmo durātī publice ſaluti ⁊ cōi vtilitati p̄ſpexit ⁊ p̄ſuluit
q̄ vniuerſi ſacri myſterij figuras. typos ⁊ ratiōes acuratiſſime in hūc librū cōgeſſit. Ex
quo niſi pigeat laborū: facile diſcere poſſum⁹ q̄d ⁊ qua rōne opemur. Adde iocūditatē:
tū in oib⁹ incognitis: tū in his maxime q̄ indigem⁹ p̄ manib⁹ ſūt: dū ad eoz cognitionē
vel ſtudio vel caſu puenire cōcipimus. Tūc enī rem ipſam i digitis tenere arbitramur.
⁊ qd alīs difficile vt in memoria tenere iudicaueramus. nūc facilimū reputamus. ⁊ ad
meliora ac maiora ſublata difficultatis formidine allicimur ⁊ inuitamur. Quid q̄ nūc
tantūmō ⁊ nō prius: qd legim⁹. qd gerim⁹. qd opamur amamus. Quō enī fieri pōt vt
amemus qd neſcim⁹: nō intelligim⁹. non cognoscim⁹. qd non oculo vel viſus vel intel
lectus intuemur. Magnas ergo gr̄as Guilhelmo debem⁹. q̄ in h̄ ope cōſcribēdo ipſe
que prius vel ſparſa vel abdita erant reſpoſuerit ⁊ patefecerit: vt nos onere leuaret. ipſe
ſudauerit vt nobis curā ⁊ laborē reciperet. ipſe vigilauerit vt nos quieſceremus. Ego
quantū ad me attinet dudū anteq̄ militie clericali me addixiſſem: duz in aduocatiōis
ſeu poſtulationis officio me exercere: conabar vt oēs ſcirent quātū Guilhelmo ob ſpe
culū iuris elucubrātū teneremur. Nūc qū alia ſtudia me vocant. ⁊ p̄ſpicio q̄ ſint in hac
militia future p̄tes mee. ⁊ qd ſit officiū ⁊ muneris mei: fateor me niſi hic liber foret dubi
taturū. et oīno indocilis inſcius ⁊ cecus euaderē. Gallicanū fuit Guilhelmi ingenium.
ſ in italia tū enutritū. Qui nō idcirco min⁹ gr̄e apud nos q̄ extra italiā natus fuerit: ſ
plus q̄ cōſcie etatis factus in italia viuere: oppidū ſui nois in italia relinquere: ⁊ i italia
mori ac mortuus in loco italie florētīſſimo vrbe Roma iacere elegit et voluit: debet eſſe
cōſecutus. Operep̄ciū eſt vt qd vnum defunctis exhiberi pōt: in manus pluriū trāſe
ant monimenta ingenij ſui. laudetur. legat⁹. ametur.

Tabula

Iste liber diuino-
rum officiorum diuiditur in octo libros principales

Primus liber ha-

bet nouem rubricas.

Prologus de quatuor modis quibus sacrascri-

ptura exponitur. Folio .i.

De ecclesia et eius partibus. .ij.

De altari in ecclesia. .v.

De picturis et ornamentis ecclesie. .vi.

De campanis ecclesiarum. .x.

De cimiterio et alijs locis sacris. .xi.

De dedicatione ecclesie. .xii.

De altaris consecratione. .xv.

De consecrationibus et unctionibus. .xviij.

De ecclesiasticis sacramentis. .xx.

Secundus liber co-

tinet undecim rubricas.

De ministris et ordinibus ecclesiasticis et eo-

rum officiis. .xxi.

De cantore. .xxv.

De psalmista. .xxviij.

De ostiario. .xxviij.

De lectore. .xxviij.

De exorcista. .xxviij.

De acolito. .xxviij.

De subdiacono. .xxviij.

De diacono. .xxviij.

De sacerdote. .xxviij.

De episcopo. .xxix.

Tertius liber ha-

bet decem et nouem rubricas.

De indumentis sacerdotum atque pontificum

et aliorum ministro- .xxx.

rum. .xxxij.

De amictu. .xxxij.

De alba. .xxxij.

De cingulo. .xxxij.

De stola. .xxxij.

De manipulo. .xxxij.

De casula. .xxxij.

De caligijs et sandalijs. .xxxij.

De succinctorio et orali .xxxij.

De tunica. .xxxv.

De dalmatica. .xxxv.

De cyrotecis. .xxxv.

De mitrali. .xxxvi.

De anulo. .xxxviij.

De baculo pastorali. .xxxviij.

De sudario. .xxxviij.

De pallio. .xxxviij.

De coloribus quibus ecclesia in ecclesiasticis vir-

tutur indumentis. .xxxix.

De indumentis legalibus siue veteris te-

stamenti. .xl.

Quartus liber ha-
bet quatuor partes. Prima pars conti-

net .xxviij. rubricas.

De missa et singulis que in ea agunt. .xli.

De quinque psalmis quos pontifex celebra-

turus dicit. .xlv.

De capitis compositione et manuum lotio-

ne. .xlv.

De aqua benedictae consecratione et asper-

sione. .xlv.

De officio seu introitu misse. .xlvij.

De accessu sacerdotis ac pontificis ad al-

tare et de processione. .xlvij.

De confessione. .xlix.

De incenso benedicendo et in thuribulus

mittendo. .xlix.

De osculo altaris et libri. .l.

De thurificatione. .l.

Qualiter episcopus vel sacerdos et ministri ad

altare stare debent. .li.

De Irie eleison. .li.

De gloria in excelsis. .liij.

De salutatione ad populum. .liij.

De oratione seu collecta. .liiij.

De epistola. .lv.

De reuerentia post lectam epistolam faci-

enda. .lvj.

De sessione sacerdotis et pontificis et mi-

nistro- .lvij.

rum. .lvij.

De gradu- .lvij.

ali. .lvij.

De alleluia. .lvij.

De tractu. .lvij.

De prosa seu sequentia. .lix.

De mutatione sacerdotis. .lix.

De euangelio. .lix.

De symbolo. .lxij.

De predicatione. .lxv.

Secunda pars quar-

ti libri habet decem rubricas.

De offertorio. .lxv.

De manuum ablutione. .lxvi.

De pallis siue corporalibus. .lxvi.

De oblatione sacerdotis et de officio mini-

stri. .lxv.

22

Tabula

strozum circa illā ⁊ d patena ⁊ oblationi
bus ppli ⁊ clericor.

lxvij

De sancta thurificatione.

lxix.

De inclinatione sacerdotis ⁊ osculatione
altaris ⁊ oratione.

lxx.

De pfatione.

lxx.

De sanctus

lxxij.

De secreta seu canone misse.

lxxij.

De expositione canonis que habet duo/
decim pticulas.

lxxij.

De igitur.

lxxij.

De mēto dñe.

lxxv.

Comunicātes.

lxxv.

Hanc igitur.

lxxvj.

Quā oblationē.

lxxvj.

Qui pridie.

lxxvij.

Simili modo.

lxxvij.

Unde ⁊ memores.

lxxxvj.

Supplices te rogamus.

lxxxvj.

Memeto etiam.

lxxxvij.

Nobis quoq.

lxxxix.

De pater noster.

xcj.

Expositio dñice orationis.

xcij.

Tertia pars quar

ti libri habet qñq rubricas.

De silentio post dñicaz orationē.

xciiij.

De resumptione patene.

xciiij.

De fractione hostie.

xcv.

De agnus dei.

xcvij.

De osculo pacis.

xcvij.

Quarta ps quar

ti libri habet sex rubricas.

De cōmunicatione sacerdotis.

xcix.

De ablutione ⁊ pfusione.

c.

De postcōmunione.

c.

De oratione nouissima ⁊ de ite missa ē. c.

c.

Quare sacerdos humerū pontificis oscu
latur.

cj.

De bñdictione nouissima.

cj.

Quintus liber ha

bet decem rubricas.

De officijs nocturnis et diurnis in gene/
re.

cij.

De his que in officio cuiuslibet hore dicū
tur.

cij.

De nocturnis.

cij.

De laudib⁹ matutinis.

cij.

De prima.

cij.

De tertia.

cxx.

De sexta.

cxx.

De nona.

cxxj.

De vesp̄is.

cxxj.

De completorio.

cxxj.

Bert⁹ liber habet

lxxij. rubricas.

De officijs dominicarū ⁊ quarundā feria
rum ⁊ festiuitatum domini ⁊ ieiuniorū
q̄tuor tempoz.

cxxij.

De tpe aduentus.

cxxvj.

De p̄ma dñica aduentus.

cxxvij.

De sc̄da dñica aduentus.

cxxx.

De tertia dñica aduentus.

cxxx.

De feria quarta et ieiunjs quattuor tem
porum.

cxxx.

De alijs ieiunjs.

cxxxj.

De officio quarte ferie.

cxxxij.

De sexta feria.

cxxxij.

De sabbato.

cxxxij.

De q̄rta dñica aduentus.

cxxxij.

De vigilia natiuitatis.

cxxxv.

De officio natalis dñi.

cxxxvj.

De dominica infra octauas natalis do/
mini.

cxxxvij.

De festo circūcisionis.

cxxxvij.

De festo epiphanie.

cxxxix.

De octaua epiphanie.

cxlj.

De p̄ma dñica post epiphanīā.

cxlj.

De dñica sc̄da post ephiam.

cxlj.

De dñica tertia.

cxlj.

De dñica quarta.

cxlj.

De dñica quinta.

cxlj.

De dñica sexta post ephiam.

cxlj.

De septuagesima.

cxlj.

De officio septuagesime.

cxlvj.

De sexagesima.

cxlvj.

De q̄nquagesima.

cxlvj.

De feria q̄rta in capite ieiunior.

cxlj.

De feria q̄nta sexta ⁊ sabbato.

cl.

De prima dominica quadragesime et fe/
rijs.

clj. ⁊. clj.

De secūda dominica quadragesime et fe/
rijs.

clij. ⁊. clij.

De tertia dominica quadragesime et fe/
rijs.

clvj. ⁊. clvj.

De q̄rta dñica q̄dragesime et ferijs. clvj.
⁊. clvj. ⁊. clvij. et. clx. ⁊. clx.

clvj. ⁊. clvj.

De quinta dñica in passione dñi ⁊ ferijs.
clx. ⁊. clx. ⁊. clx.

clx. ⁊. clx.

Tabula

De dñica sexta palmarū ⁊ ferijs. clxij. et folijs sequentibus	clxij.
De cena dñi ⁊ officio triū diez.	clxv.
De officio ante ferie.	clxviij.
De lotionē pedum.	clxxj.
De nudatione altariū.	clxxij.
De sexta feria parasceue.	clxxij.
De sabbato sancto pasce.	clxxvj.
De agno cereo hui⁹ diei.	clxxvij.
De bñdictione cerei hui⁹ diei.	clxxvij.
De lectiōib⁹ ⁊ tractib⁹ hui⁹ diei.	clxxvij.
De bñdictione fontis hui⁹ diei.	clxxx.
De baptismo.	clxxxij.
De p̄firmatione.	clxxxv.
De missa huius diei.	clxxxvj.
De festo pasce.	clxxxvij.
De nocturno officio hui⁹ diei.	clxxxix.
De diurno officio hui⁹ diei.	cxc.
De septē diebus post pasca. cxcj. ⁊ folijs sequentibus.	cxcj.
De p̄ma dñica post pasca.	cxcviij.
De dñica sc̄da t̄tia q̄rta p̄ pasca. cxcviij. ⁊ folijs sequentibus.	cxcviij.
De dñica rogationū ⁊ rogationib⁹. cxcix	cxcix.
De vigilia ascensionis.	ccj.
De festo ascensionis dñi.	ccj.
De dñica post ascensionē.	ccij.
De vigilia pentecostes.	ccij.
De die sancto pentecostes.	ccij.
De feria secūda t̄tia q̄rta post penteco/ stes. ccv. ⁊ folijs sequentib⁹.	ccv.
De feria quinta sexta ⁊ sabbato post pen/ tecostes.	ccvj.
De octaua pentecostes.	ccvij.
De p̄ma dñica post pentecostes.	ccviij.
De sc̄da dñica post pentecostes.	ccviij.
De dñica t̄tia quarta q̄nta et sexta post pentecostes.	ccix.
De dñica septima octaua nona ⁊ decima post pentecostes.	ccx.
De dominica vñdecima duodecima ⁊ tre/ decima.	ccxi.
De dñica decimaq̄rta decimaq̄nta ⁊ de/ cima sexta post pentecostes.	ccxiij.
De dñica decima septima.	ccxiij.
De angaria.	ccxiij.
De dñica decima octaua decima nona vi/ cesima ⁊ vicesima p̄ma.	ccxiij.
De dñica vicesima secūda vicesima t̄tia vicesima q̄rta.	ccxv.
De dñica vicesima q̄nta.	ccxvj.

De lectionib⁹ nocturnalib⁹.

ccxvj.

Septim⁹ liber ha-

lix. rubricas.

De festiuitatibus sc̄toz.	ccxviij.
De sancti fabiano ⁊ sebastiano.	ccxix.
De festo sancte agnetis.	ccxix.
De p̄uersione sancti pauli.	ccxix.
De sancto iuliano.	ccxix.
De sancta agatha.	ccxix.
De purificationē b̄tē marie x̄gis.	ccxix.
De cathedra sancti petri.	ccxix.
De annunciatione beate marie virginis.	ccxix.
De sc̄tis philippo ⁊ iacobo aplis.	ccxix.
De inuentione sancte crucis.	ccxix.
De reuelatione sancti michaelis.	ccxix.
De sc̄tis geruasio ⁊ prothasio.	ccxix.
De sancto iohāne baptista.	ccxix.
De sanctis petro ⁊ paulo aplis.	ccxix.
De maria magdalena.	ccxix.
De septem fratrib⁹.	ccxix.
De festo sancti iacobi apli.	ccxix.
De septē dormientibus.	ccxix.
De festo beati petri ad vincula.	ccxix.
De festo machabeoz.	ccxix.
De inuentione sancti stephani.	ccxix.
De transfigurationē dñi.	ccxix.
De festo sancti laurētij.	ccxix.
De assumptione b̄tē marie.	ccxix.
De sancto bartholomeo.	ccxix.
De festo decollatiōis sc̄ti ioh̄is.	ccxix.
De sanctis felice ⁊ audacto.	ccxix.
De natiuitate b̄tē marie x̄ginis.	ccxix.
De exaltatione sancte crucis.	ccxix.
De sc̄to mattheo ap̄lo ⁊ euāgelista.	ccxix.
De sancto mauricio.	ccxix.
De festo luce euāgeliste.	ccxix.
De sanctis simone ⁊ iuda.	ccxix.
De festo oīuz sanctorū.	ccxix.
De officio mortuoz.	ccxix.
De quattuor coronatis.	ccxix.
De beato martino.	ccxix.
De sancto andrea ap̄lo.	ccxix.
De sancto nicolao ep̄o.	ccxix.
De venerabili beda.	ccxix.
De sancto thoma ap̄lo.	ccxix.
De sanctis infra festū natiuitatis domini	ccxix.
De aplis in cōmuni.	ccxix.
De euangelistis.	ccxix.

Tabula

De martyribus. ccxxxvij.
De p̄fessoribus. ccxxxvij.
De x̄ginibus. ccxxxvij.
De festo dedicatōis eccl̄iaz. ccxxxvij.

Octauus liber ha

bet duas partes principales.

Prima pars octa

ui libri h̄z q̄ttuor ptes Prima ps ha/
bet tredecim rubricas.

De anno. ccxxxix.
De initio anni. ccxl.
De multiplici anno. ccxl.
De duodecim signis. ccxl.
De bissexto. ccxl.
De quattuor anni tēporib⁹. ⁊ de leiunijs
illoꝝ. ccxli.
De solsticijs ⁊ eq̄noctijs. ccxli.
De magno agno. ccxli.
De era. ccxli.
De olimpiade. ccxli.
De lustro. ccxli.
De etate. ccxli.
De seculo ⁊ euo. ccxli.

Secūda ps prime

ptis habet sex rubricas.

De mense. ccxli.
De kalendis. ccxli.
De nonis. ccxli.
De idibus. ccxli.
Cū ⁊ q̄liter dies denotent. ccxli.
De dieb⁹ egyptiacis ⁊ canicularib⁹ ccxli.

Tertia pars prime

ptis habet q̄ttuor rubricas.

De septimana ⁊ l̄ris kalendaz. ccxliij.
De regularib⁹ solarib⁹. ccxliij.
De p̄currentib⁹. ccxliij.
De indictione. ccxliij.

Quarta ps prime

ptis octauū li. habet tres rubricas.

De die. ccxliij.
De momento. ccxliij.
De hora. ccxliij.

Secūda ps octa

ui libri habet septē rubricas.

De anno lunari. ccxliij.

De regularib⁹ lunarib⁹. ccxlv.
De epacta. ccxlv.
De embolismo. ccxlv.
De aureo numero. ccxlvij.
De termino pascale. ccxlvij.
De ciclis qd sint ⁊ quot sint. ccxlvij.
De finali p̄clusionē hui⁹ libri. ccxlvij.

Incipit rationale diuinorum officiorum
Guilhelmi minatensis ecclesie epi.

Quicūq; in ecclesi-

asticis officiis rebus ac ornamentis confutunt: diuinis plena sunt signis atq; mysterijs. ac singula celesti sunt dulcedine redundantia. si tamē diligenter habeant in spectorem. qui noz it mel de petra sugere oleūq; de durissimo saxo. quis tamen nouit ordinē celi et rōnes ipsius ponet i tēra? Scrutator q̄ppe maiestati opprimeat a gloria. Si quidez puteus altus est. et in q̄ aqua hauriā non habeo nisi porrigat ille q̄ dat oibus affluenter. et nō impropertat ut in mediū montiū transeuntē hauriā aqua in gaudio de fōtib; saluatoris. Licet igit nō oīuz q̄ a maiorib; tradita sunt ratio reddi possit. q; tamen qd in his rōne caret extrinsecus pādū est: idcirco ego guilhelmus sancte minatensis ecclesie sola dei patiētia dictus ep̄s pulsans pulsabo ad ostium si forte clauis dauid aperire dignetur: ut me introducat rex i cellā vinariā. in q̄ mihi supnū demōstratū. quatenus de singulis q̄ in ecclesiasticis officiis reb; ac ornamentis cōsistunt. qd significant et figurent. eo valeam reuelante clare et apte differere. et rōnes ponere. q̄ linguas infantū facit disertas. cuius spūs ubi vult spirat. diuidens singulis. p ut vult. ad laudē et gl̄iaz trinitatis. Hanc h sacramēta p signis accipim; seu figuris. q̄ siquidē figure nō sunt vtutes: s; vtutū signa. q̄bus tanq; scripturis vtētes docetur. Signorū autē alia sunt naturalia. alia positiua. de quo et qd sit sacramētū dicef i q̄rta pte sub. vii. particula canonis. sup x̄bo mysteriū fidei. Sacerdotes igit et p̄lati ecclesie q̄bus datum est nosse mysteria (puti Luca habet) et sacramentorum portitores. et dispensatores existūt. sacramēta intelligere et vtutibus q̄ p illa significant fulgere debēt. ut ex eorū luce ceteri filiter illuminent. alioq̄n ceci sunt et duces cecorum iuxta illud ppheticū. Obscurent oculi

li eorum ne videant. Sed ph̄dolor ipsi hodie ut plurimum de his q̄ vsu quotidiano in ecclesiasticis tractant rebus et pferūt officiis: qd significet et quare instituta sūt modicū apprehendūt. adeo ut impletū eē ad lram illud ppheticū videat. Sic p̄s sic sacerdos. Esa. xlii. Ferentes siquidem panes ppositionis ad mēsa; dñi atq; mysteria. q̄ neq; intelligūt neq; vidēt. tantuz inde nimirum iusto dei iudicio habituri. quātū et iumenta panes ad vsū portantia aliorū. de q̄ ignorātia rōnez reddituri sūt i die vindicte et ire. qñ q̄dez cedri paradisi tremebūt. quid ḡ faciet x̄ga deserti? Eis enī p ppham dicit. ipsi vero nō cognouerūt vias meas. q̄bus iurauit in ira mea si itroi bunt i requiē meā. Si quidez liberaliū atq; q̄rilibet artiū p̄fessores: nude forte atq; colorate in illis plerūq; p̄tēta: satagūt causis et rōnib; vestire. fulcire atq; colorare. Pictores q; ac q̄libet mechanici seu opifices. in q̄buslibet operū suorum varietatib; studēt verisimiles rōnes et causas et reddere et in p̄mptu h̄re. S; et fm ipas mundanas leges. turpe est patritio et causas tractati: ignorare ius in q̄ vsat. Verū licet sacerdotibus scia sit valde necessaria ad doctrinā. nō ē tñ simplicib; sacerdotib; etiaz a scolasticis detrahenduz iux illud. B̄ijs nō detrahes. Un fm Aug. Nō irridebūt si forte aduerterint aliq; antistites et ministros ecclesie: vel cum barbarissimis et solocismis deū inuocare. vel eadē x̄ba q̄ p̄nū ciant nō itelligere: p̄turbateq; distinguē. nō q; talia corrigēda non sint: s; q; sunt pie a scientib; tolerāda. Que autē sacerdotes scire debeāt. in scda pte sub tractatu de sacerdote dicef. Porro nō videf q; ea que i ecclesiasticis sunt reb; atq; officiis figuratiter fiāt. tñ q; figure recesserūt et ē ip̄s hodie veritatis. tñ q; non debem; iudaiizare. Sed lz reuera figure quarum hodie x̄itas apparuit recesserint. tñ adhuc multiplex veritas latet quaz nō videm;. ppter qd vtitur ecclesia figuris. Verbi gr̄a. p vestimēta candida intelligim; aliq̄ modo de corē aīaz nostraz. scz gl̄iaz immortalitatis nostre quā videre nō possum; manifeste. et in missa a prefatione in antea x̄pi passio representat. ut tenaci; et fidelius memorie teneat. Notādum autē est q; eorū q̄ in le

Prologus

ge cōtinē. alia sunt moralia. alia mystica
Moralia sūt q̄ mores informāt: et sic itel/
ligēda sūt. put ip̄a v̄ba sonant. vt diliges
deum. honora p̄rem. nō occides. et h̄mōi.
Mystica sūt figuralia. q̄ aliud significāt
p̄ter id qd̄ l̄ra sonat. **H**oz aut̄ alia sunt sa-
cramētalīa. alia sūt cerimonialīa. **S**acra/
cramētalīa sūt de q̄b⁹ reddi ratio pōt. q̄re
ad l̄raz sic p̄cepta fuerūt. vt de circūciōe
et de obseruatiōe sabbati. et h̄mōi. **C**erimo-
nialīa sūt de q̄bus ratio reddi nō pōt. q̄re
ad l̄ram p̄cepta fuerūt. vt nō arabis i bo-
ue et asino. nō feres vestē lino lanaq; cōte-
xtam. nō feres agrū diūso semine et h̄mōi.
Si q̄dem q̄tum ad moralia lex nō recipit
mutationē. s̄ q̄tū ad sacramētalīa et ceri-
monialīa mutata ē q̄ ad sup̄ficiē l̄re. mysti-
cus tñ eoz intellect⁹ mutat⁹ nō ē. **U**n non
d̄: lex mutata: q̄uis translato i nos sacer-
dotio sit trāslata. **S**ciendū q̄z ē q̄ in di-
uinis sc̄pturis ē sensus historie. allegori-
cus. tropologic⁹. anagogic⁹. **U**n fm̄ boe-
tiū. **D**is diuina auctoritas aut̄ est ex histo-
riali. aut allegorico. aut ex vtroq; cōposi-
ta intellectu. **E**t fm̄ **H**iero. debemus diui-
nam scripturaz in ethicā scrutari. **P**rimo
iux̄ l̄raz. **S**c̄do iux̄ allegoriā. i. sp̄ualē itel-
ligentiā. **T**ertio fm̄ futuroz beatitudinē
Historia ē significatio vocū ad res. vi/
delic⁹ qñ res q̄libet quō fm̄ l̄raz gesta sit.
plano fm̄one referē. vt quō p̄ls israelic⁹
ex egypto saluat⁹: tabernaculū dñi fecit/
senarraē. **E**t d̄: historia ab historin qd̄ est
gesticulari. inde histriones gesticulatores
vocāt qñ historiones. **A**llegoria ē qñ ali-
ud sonat i l̄ra et aliud in sp̄ritu. vt qñ per
vnū factū aliud itelligit. qd̄ si illud sit visi-
bile est simpliciter allegoria. si inuisibile et
celestē. tunc d̄: anagoge. **E**st enī allegoria
qñ p̄ alienū fm̄onē alien⁹ stat⁹ designat.
vt cū xp̄i p̄ntia vel eccl̄ie sacramēta: v̄bis
vel mysticis reb⁹ designāt. **V**erbī gr̄a. vt
ibi. **A**grediet⁹ v̄ga d̄ radice iesse. qd̄ apte
sonat. nascet⁹ v̄go maria d̄ stirpe dauid q̄
fuit fili⁹ iesse. **M**ysticis v̄o reb⁹. vt p̄lus
ab egyptiaca fuitute p̄ agni sanguinez li-
beratus: significat eccl̄iam passionē xp̄i a
demoniaca fuitute creptaz. **E**t d̄: allego-
ria ab aleon grece qd̄ est alienū. et goze qd̄
ē sensus. qñ alienus sensus. **T**ropologia
est p̄uersio ad mores seu moralis locutio

ad correctionē et morū institutionē mysti-
ce vel aperte respiciens. **M**ystice vt ibi.
Omni tpe vestimenta tua sint candida. et
oleū de capite tuo non deficiat. i. opa tua
sint mūda. et charitas d̄ mēte tua nūq; de-
cidat. **E**t ibi. **O**portet vt dauid iterficiat
i nobis goliā. i. hūilitas supbiā. **A**pte vt
ibi. **F**rāge esuriētī panē tuū. **E**t ibi. **N**on
diligam⁹ lingua neq; v̄bo s̄ op̄e et v̄itate
Dicif aut̄ tropologia a tropos qd̄ ē p̄uer-
sio. et logos qd̄ ē fmo. qñ p̄uersus sermo.
Anagoge d̄: ab ana qd̄ ē sursum. et goge qd̄
est ductio. qñ sursum ductio. **U**nde sensus
anagogicus d̄: q̄ a visibilib⁹ ad inuisibilia
ducit. vt lux p̄ma die facta: significat rem
inuisibile. i. angelicā naturā a p̄ncipio fa-
ctam. **A**nagoge ḡ ē sensus locutionem ad
sup̄iora siue celestia ducēs sc̄z ad trinitatē
et ad ordines angeloz. et de p̄mio futuro
et de futura vita q̄ i celis ē: aptis v̄l mysti-
cis fm̄onib⁹ disputās. **A**ptis vt ibi. **B**ea-
ti mūdo corde. qm̄ ip̄i deū videbūt. **M**y-
sticis vt ibi. **B**eatī q̄ lauāt stolas suas et
vt illis sit p̄tās in ligno vite et p̄ portas in-
trent i ciuitatē. qd̄ patēter sonat. **B**eatī q̄
mūdāt cogitatiōes suas vt illis sit p̄tās vi-
dendi deū q̄ ē via v̄itas et vita. et p̄ doctri-
nā. i. exemplo patrū itrent i regnū celoz.
Siliter hierl̄m intelligit⁹ historice ciuitas
illa terrestris. quā pegrini petūt. allegori-
ce eccl̄ia militās. tropologicē q̄libet aīa fi-
delis. anagogice celesti hierl̄m siue patria
De his etiā alia exempla videri possunt i
lectionib⁹ q̄ dicūt i sabbato sc̄do. put ibi i
sexta pte dicē. **I**n h̄ aut̄ ope plerūq;
circa idē diūsi sensus adhibētur. et d̄ vno
sensu ad aliū trāsit. quēadmodū lector se-
dul⁹ liq̄do poterit itueri. **S**ic enī nemo p̄-
hibet diūsis exceptiōib⁹ vel defensiōib⁹
v̄ti. sic etiā nec diūsis i laudē dei exp̄positi/
onib⁹ salua fide. **C**ōsiderari aut̄ optet q̄ i
diuino cultu multiplici ritus varietas re-
perit. **U**naqueq; fere nāq; eccl̄ia pp̄rias
h̄z obf̄uatiās et i suo sensu abūdāt. nec cē-
lesē rep̄hēibile vel absurdū: deū et factos
eius varijs cōcentib⁹ seu modulationib⁹
atq; diūsis obf̄uantis venerari. cū et ip̄a
eccl̄ia triūphans fm̄ p̄p̄baz circūdata sit
varietate. et i ip̄oz ecclesiasticoz sacramē-
toz administratione de iure p̄suetudinis
varietas toleret. **U**n fm̄ **A**ugl. ecclesiasti-

carū institutionū in diuino officio q̄sdam
sc̄pturis accepim⁹. q̄sdaz x̄o aplica tradi-
tione siue sc̄ptis p̄firmatas p̄ successores.
q̄sdā etiā q̄z tñ institutio ignorat: p̄suetu-
dine roboratas approbat vsus q̄b⁹ par ri-
tus seu obfuitia debet. Nō igit̄ lectoris
moueaf anim⁹ si fortassis in h̄ opusculo le-
gerit q̄ in sua nō nouerit ecclia obseruari.
aut nō inuenerit q̄cqd̄ ibi seruaf. Non enī
vniuscuiusq̄ loci specialia. s̄ cōmunes at-
q̄ v̄sitatiores ritus h̄ p̄sequimur. q̄ cōmu-
nē nō p̄ticularē doctrinaz tradere labora-
mus. Nec sit nob̄ possibile quozūlibet lo-
coz specialia p̄scrutari. Deceui⁹ itaq̄
p̄ aīe n̄re salute atq̄ legētiū vtilitate secre-
ta diuinorū officioz mysteria h̄ claro stilo
put erit possibile exarare atq̄ digerē. et q̄
viris eccliaisticis p̄ q̄tidiani vsus itelligē-
tia necessaria v̄sa sūt enucleare et medul-
lit⁹ explicare. quēadmodū et p̄ illis q̄ cir-
ca iudicia x̄san̄t secularia. olim i speculo
iudiciali fidelit̄ egisse dinoscimur in statu
difficili p̄stituti. Verū tñ sedulo p̄sandū ē
q̄ circa ip̄a diuina officia plures sūt v̄sua-
les obfuitie. q̄ nec ad morālē nec ad my-
sticū ex institutionē referūt̄ itellectū. Sed
nōnulle p̄pter necessitatē. q̄dā p̄p̄t p̄grui-
tatē. q̄dā p̄pter veteris et noue legis diffe-
rētiā. q̄dā p̄p̄t eaz p̄ueniētiā. et q̄dā p̄p̄t
maiorē ip̄soz officioz celebrietatē et reue-
rentiā inolite eē cognoscūt. Un̄ sic ait be-
atus Aug⁹. Talia diuinoz locoz diuersis
morib⁹ innumerabilē variant. ita vt vir
aut nunq̄ oīno iueniri possint cause q̄s in
eis p̄stituēdis hoies sūt securi. ¶ Ganeli-
ber isterōnalis vocabulo describit̄. Naz
quēadmodū i rōnali iudiciū q̄d legalis pō-
tīfex ferebat i pectore scriptū erat manife-
statio et v̄ritas. sic et h̄ rōnes varietatū i di-
uinis officiis et eaz veritas describunt̄ et
manifestāt̄. q̄s i scrinio pectoris sui ecclie-
siarū p̄lati et sacerdotes debēt fidelit̄ p̄sua-
re. Et sicut i illo erat lapis i cui⁹ splēdore
filij isrl̄ deū sibi fore p̄piciū agnoscebant.
sic et deuor⁹ lector ex hui⁹ lectiōis splēdo-
re i diuinorū officioz mysterijs cruditus:
agnoscit deū nob̄ fore p̄piciū. nisi forte
ei⁹ indignatiōez culpe offēdiculo improui-
de incurram⁹. Illō q̄z q̄ttuor colorib⁹ au-
roq̄ p̄textū erat. et h̄ vt p̄missū ē rōnes va-
rietatū i eccliaisticis reb⁹ atq̄ officiis q̄ttu-

or sensib⁹ videlz historico. allegorico. tro-
pologico. et anagogico: fide media colorā-
tur. Distinguit̄ aut̄ in octo ptes q̄s seria-
tim fauēte dño p̄sequimur. In q̄z p̄ma age-
tur de ecclia et eccliaisticis locis et ornāmētis.
de p̄secratiōib⁹ et d̄ sacramētis. In sc̄da de
ecclie ministris et eoz officiis. In tertia d̄
sacerdotalib⁹ et alijs indumētis. In q̄rta
d̄ missa et de singulis q̄ ea agūt. In q̄nta
de alijs diuinis officiis i genere. In sexta
specialit̄ de singulis dominicis et ferijs et
festiuitatib⁹ ad dñm p̄tinentibus. In se-
ptima de festiuitatibus sanctoz et d̄ festo
et officio dedicationis ecclie ac mortuorū
In octaua de cōpoto et kalēdario.

Incipit liber p̄m⁹

de ecclia et eccliaisticis locis et ornāmētis et
de p̄secrationib⁹ et sacramētis.

In hac q̄ p̄ma hui⁹ opis pte de q̄busdaz
generalibus tractare p̄uidimus videlicz.

De ecclia et eius p̄tib⁹.

De altari.

De picturis et imaginib⁹ et ornamentis et
coruinis ecclesie.

De campanis.

De cimiterio et alijs sacris locis.

De ecclie dedicatiōe et p̄secratione.

De altaris cōsecratione.

De cōsecrationibus et vnctionib⁹.

De sacramētis eccliaisticis.

De ecclia et eius partibus.

Quis ē vt

de ecclia et ei⁹ p̄tib⁹ vi-
deam⁹. ¶ Notādū ē q̄
q̄ ecclia alia ē corpo-
ralis i q̄ videlz diuina

officia celebrāt̄. Alia sp̄ualis q̄ ē fidelium
collectio siue p̄p̄s p̄ ministros p̄uocat⁹. et
in vnū cōgregatus: ab eo qui vnanimēs
habitare facit in domo. Sicut enī corpa-
lis ex cōgregatis lapidibus construitur.
sic et sp̄ualis ex diuersis hoibus p̄gregat̄
Ecclesia ergo grece d̄r conuocatio latine.
quia omnes ad se vocat. q̄d nomē magis
p̄prie p̄uenit ecclesie sp̄rituali q̄ corpali
quoniā homines non lapides p̄uocātur.
sepe tñ nomen signati attribuitur signati.

Ecclia aut materialis spūalem designat. vt dicef vbi de ei' cōsecratiōe agef. Rur-
sus ecclia grece dicitur catholica. id ē. vniūsa-
lis. qz p totū mundū est pstituta seu diffu-
sa. qz vniūsi in deūz credentes in vna de-
bent eē cōgregatione. **V**el qz in ea est ge-
neralis doctrina ad instructionē oīuz fide-
lium. **S**ynagoga qz grece cōgregatio dicitur.
qđ ppriū nomē iudeorū pps tenuit. ipoz
enim pprie synagoga dici solet. q̄uis rec-
clesia dicta sit. **A**p̄li tñ nunq̄ synagogam
dixerūt. s̄ semp eccliam: forte discernēdi
causa. **D**icit etia p̄is ecclia syon. eo q ab
hac peregrinatione longe posita: pmissio-
nem rerū celestīū specularē. et idō syon. id
est. speculatio nomē accepit. **P**ro futura
vō patrie pace hierusalē vocat. **H**az hie-
rusalē pacis visio interpretat. **D**icit etia
ecclia dom' dei. sic dicta a domate quod
grece dicitur tectū quasi dans manere vnani-
mes in se. **D**icit etia qnqz kīriaca. i. domi-
nicalis. **Q**nqz basilica qđ xbum grece so-
nat latine regia seu regalis a rege scz basi-
lio **C**arnaliū enī regū palacia sic dicta sūt
Nostra aut orationis domus regia dicit
qz in ea regi regū serui. **Q**nqz templum
q̄si tectū amplū in q̄ regi deo sacrificia of-
ferunt. **E**t qnqz dei tabernaculū quia in
p̄nti vita peregrina est. et in itinere ad pa-
triam pergens vt iam dicef. **V**el dicit ta-
berna culū q̄si taberna dei. put sub ecclie
dedicatione dicef. **Q**uare etia dictum est
tabernaculū vel arca testimoniū: sub titu-
lo de altari dicef. **Q**nqz vō martyriū qđ
in honorē alicui' martyris sancti fit. **Q**n-
qz capella. put in scda pte sub tractatu de
sacerdote dicef. **Q**nqz cenobiū. **Q**nqz sa-
crariū. qnqz sacellum. **Q**nqz dom' oratio-
nis. **Q**nqz monasteriū. et qnqz oratoriū.
Generaliter tñ q̄libet locus ad orandum
statutus oratoriū dici potest. **R**ursus
ecclia qnqz dicitur corpus xpi. **Q**nqz etia vir-
go vocat iuxta illud. **E**muloz enī vos et
Qnqz sponsa quam xps sibi desponsauit
in fide. de q̄ in euangelio. **Q**ui habet spō-
sam spōsus est. **Q**nqz mater. qz quotidie
in baptismo spūales filios deo parit. **Q**n-
qz filia. iuxta illud pphete. p patrib' tuis
nati sunt tibi filij. **I**tem qnqz ponitur vi-
dua. qz ppter pressuras nigrescit et vt ra-
chel nō p̄solat. **Q**nqz meretrix figuratur.

ppter eccliam de gētib' cōgregatā. **Q**uā-
doqz vocat ciuitas. pppter cōmunionem
sanctorū ciuū. murata pppter munitiones
scripturarū q̄b' heretici arcenē. habēs la-
pides et ligna diuersi generis. qz diuersa
sūt merita singulorū. put iam dicef. **Q**uic-
quid autē synagoga p legem accepit. hoc
nunc ecclia a xpo cuius sponsa est p grāz
recepit et in melius cōmutauit. **S**ane
non est noua oratoriū siue ecclie institutio
pcepit nāqz dñs moysi i mōte synai vt fa-
ceret tabernaculū de cortinis mirifice fa-
bricatis. **D**iuisū enī erat interposito velo
i duas partes. cuius ps p̄ior sancta. vbi
popul' sacrificabat. interior vō sancta sā-
ctorū vbi sacerdotes et leuite ministrabāt
dicebātur. vt dicef in p̄hemio q̄rte p̄is.
Qđ postqz vetustate cōsumptum ē. iussit
dñs fieri templum qđ salomon edificauit
opere mirifico. duas habēs p̄tes vt et ta-
bernaculū. **R**eg. iij. ca. viij. **A**lbtroqz vō
scz a tabernaculo et a tēplo nra materialis
ecclia formaz sumpsit. **I**n cui' pte anteri-
ori populus audit et orat. i sanctuario ve-
ro clerus p̄dicat. iubilat et ministrat. **T**a-
bernaculū aut qz in itinere factū qnqz ge-
rit typum mūdi qui transit et cupiscētia
eius. **U**nde pstat ex q̄ttuor cortinarū co-
loribus. sicut et mundus cōpactus est ex
q̄ttuor elemētis. **D**eus igif in tabernacu-
lo. deus est in hoc mūdo velut in templo
xpi sanguine rubricato. **E**xpresse vero ta-
bernaculū typū gerit ecclie militantis q̄
non habet h̄ manentē ciuitatē. s̄ futuram
inq̄rit. ideoqz dicit tabernaculū. taberna-
cula enī militantiū sunt. **D**eus enī i taber-
naculo deus ē in fidelibus suo noīe cōgre-
gatis. **P**ars p̄ma tabernaculi in q̄ popu-
lus sacrificabat vita est actiua. in q̄ popu-
lus in p̄mi dilectione laborat. pars vō
altera in q̄ leuite ministrabāt vita est con-
templatiua. in q̄ dilectioni et p̄templatiōi
dei religiosorū virozū sincera p̄uersatio
vacat. **T**abernaculū v̄titur in templum.
qz d̄ militia currit ad triumphum. **E**st
autē ecclia sic edificāda. **P**aratoqz nanqz
fundamētī loco iuxta illud. **B**n fundata
est domus dñi super firmam petrā. debet
eps vel sacerdos de ei' licentia ibi aquaz
aspergere b̄ndictaz. ad abigēdas inde de-
monū fantasias. et primariū lapidem cui

Impressa sit crux in fundamento ponere. Debet quoque sic fundari ut caput recte respiciat versus orientem. de quo dicitur in psalmo hemio ante partis. videlicet versus ortum solis equinoctialem. ad denotandum quod ecclesia que in terris militat temperare se debet equanimiter in prosperis et in adversis. et non versus solstitialem. ut faciunt quidam. **C**eterum si muri hierusalem que edificatur ut ciuitas. edificari per iudeos iubentur secundum prophetam. quanto magis et nos muros ecclesie nostre edificare debemus. **S**iquidem ecclesia materialis. in qua populus ad laudandum deum conuenit sanctam significat ecclesiam. que in celis uiuis ex lapidibus construitur. **H**ec est domus domini firmiter edificata. cuius fundamentum est angularis lapis christus. super quo fundamentum positum est fundamentum apostolorum et prophetarum. sicut scriptum est. **F**undamenta eius in montibus sanctis. **S**uperedificati parietes iudei sunt et gentiles de quatuor mundi partibus ad christum venientes et qui per ipsum crediderunt seu credunt et credent. **F**ideles autem ad vitam predestinati sunt lapides in structura huius mundi edificabiles. **L**apis vero super lapidem ponitur quando magistri ecclesie iuniores in proprium studium assumunt ad docendum et corrigendum et stabilendum in sancta ecclesia. **H**abet lapides super se ad ferendum per edificium. quicumque laborum fraternum portat. grossiores vero lapides et politi seu quadrati qui ponuntur alitern foris in quorum medio minores lapides iacent sunt viri perfectiores qui suis meritis et orationibus continent infirmiores in sancta ecclesia. **C**ementum autem sine quo muri stabilitas esse non potest fit ex calce sabulo et aqua. **C**alx feruens charitas est. que sibi coniungit sabulum. id est terrenum opus. quia vera charitas sollicitudinem maximam habet mixtam prouidentia senibus pupillis et debilibus. et ideo studet operari manibus ut habeat unde eis beneficiat. **E**t autem calx et terra ad edificium muri valeant. aque commixtione coagulantur. **S**iquidem aqua spiritus sanctus est. **S**icut enim sine cemento lapides muri non simul iunguntur ad muri stabilitatem. sic ne homines ad edificium celestis hierusalem possint simul sine charitate iungi. quam spiritus sanctus ope-

ratur. **O**mnes muri lapides politi sunt et quadrati. id est sancti mundi et firmi. qui videlicet per manus summi artificis disponuntur in ecclesia per mansurum. quorum quidam ferunt et non ferunt ut simpliciores in ecclesia. alii ferunt et ferunt ut medijs. alii tamen ferunt et non ferunt nisi a solo christo qui est singulare fundamentum ut perfecti. **O**mnes quidem una charitas more cements coniungit. dum uiui lapides pacis coniunguntur colligantur. **C**hristus noster murus fuit in conuersatione. et antemurale in passione. **S**ane iudeis muros in hierusalem edificantibus aderant inimici volentes illorum opus impedire ita quod sicut in hesdra legitur adeo ab hostibus infestabantur quod una manu ponebant lapides in muros. et alia manu contra hostes pugnabant. **E**t nobis muros ecclesie edificantibus assunt in circuitu inimici scilicet vicia siue peruersi homines opera nostra impedire volentes. **U**nde muros. id est virtutes edificando hostes impugnemus. et iuxta morem iudaicum populi teneamus arma nostra. id est scutum fidei lorica iusticie. galeam salutis. et gladium verbi dei in manibus nostris. ut nos contra illos defendamus. **E**t opilio seu sacerdos sit nobiscum vice christi. qui doceat nos per lectiones et muniat per orationem. **P**orro ex quibus tabernaculum in veteri testamento fieret ostendit dominus dicens in exodo ad moysen Sume primitias. id est preciosas queque a populo israel. scilicet ab eo tamen qui ultro obtulerit aurum et argentum et es. iacinctum et purpuram coccumque bis tinctum. id est setam iacinctini et purpurei et coccinei coloris et bislini. quod est genus lini egyptiaci molle et candidum. pilosque caprarum et pelles arietum rubricatas. que parthicas dicuntur quia parthi sic colorari eas excogitauerant. et pelles iacinctineas et ligna sethim. **E**st autem sethim nomen montis et regionis et arboris que est filis albe spine in folijs. et est leuissimum lignum et imputribile et incremabile. oleum quoque ad luminaria. et aromata in unguenta et thymiana boni odoris. et lapides onichinos. ita quod sardonices et gemas factuarii faciunt mihi ut habitem in medio eorum. ne sit eis labor recurrere ad montem hunc. **H**ec plebs magister in historijs presequitur super exo. **D**ispositio autem ecclesie materialis modum huiusmodi corporis tenet. **C**ellus siue locus ubi altare est caput representat crux ex utraque parte brachia et manus. reliqua pars ab occidente

quicquid corporis superesse videtur. sacrificium altaris vota significat cordis. Sed et fin Rich. de sancto victore dispositio ecclesie tripliciter statum in ecclesia saluandorum significat sanctuarii enim significat ordinem virginum chororum continentium. corporum coniugatorum. **Stricti** enim sanctuarii quam chororum. et chororum quam corporum quia pauciores sunt virgines quam continentium. et isti quam coniugati. **Sacratior** quam est locus sanctuarii quam chorus. et chorus quam corpus. quia dignior est ordo virginum quam continentium. et illorum quam coniugatorum. **Adhuc** ecclesia ex quattuor parietibus. id est. ex doctrina quattuor euangelistarum longa lataque surgit in altum. id est. in alta virtutum. longitudo ecclesie longanimitas est quam patienter aduersa tolerat donec ad patriam perueniat. latitudo charitas est. quam dilatatione mentis amicos in deo et inimicos diligit propter deum altitudo vero spes est future retributionis quam prospera et aduersa pretemnit. donec videat bona domini in terra viventium. **Rursus** in templo dei seu gratie est fundamentum fides. quam est de re non visa. tectum charitas quam operit multitudinem peccatorum. hostium obediencia de quam dominus inquit: **Si** vis intrare in vitam seruam mandata. pavementum humilitas. de quam psalmista. **Adhuc** pavemento aia mea. quattuor laterales parietes sunt quattuor principales virtutes iusticia. fortitudo. prudentia. et temperantia. **Hec** sunt in **Apoc.** quattuor latera ciuitatis equalia. fenestre sunt hospitalitas cum hilaritate. et misericordia cum largitate. **De** hac domo dominus ait: **Veni** enim ad eum et mansionem apud eum faciemus. **Quedam** tamen ecclesie in modum crucis formantur. ad notandum nos mundo crucifigi. seu crucifixum sequi debere. iuxta illud. **Qui** vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. **Nonnulli** etiam in modum circuli rotundi formantur quam significant ecclesias dilatatas esse per circumulum orbis. **Unum** illud. **Et** in fines orbis terre verba eorum. **Seu** quod de circulo orbis perueniamus ad circumulum corone eternitatis. **Hanc** chorus clericorum est consensio cantantium vel multitudo in sacris collecta. **Dicitur** est autem chorus a chorea vel corona. olim enim in modum corone circum aras stabant et ita psalmistam concorditer concinebant. **Per** **flavianus et theodoros** alternatim psallere constituerunt edocti ab ignatio. quam super hoc fuit diuinitus edoctus. **Duo** ergo chori psallentium designant

angelos et spiritus iustorum quasi reciproca voluntate laudantium et se ad bonam operationem inuicem exhortantium. **Alii** chororum dixerunt a concordia quam in charitate consistit. quia quam charitatem non habent prouenerit cantare non potest. **Quid** autem chorus iste significet et quare in illo maiores sedent et potiores dicunt in quarta parte sub introitu. **Et** nota quod cum vnum cantat dicunt grece monodia latine tunicium. cum vero duo cantant bicinium appellatur. cum multi chorus. **Eredra** est absida siue volta quamdam sepata modicum a templo. vel a palatio sic dicta quia ex heret muro. grece autem sidon vocatur. et significat fideles laicos christo et ecclesie inherentes. **Crypte** siue specus super terram nec. quam in quibusdam sunt ecclesiis. sunt heremite cultores siquidem secretioris vite. **Altri** ecclesie significat christum per quem in celestibus hierusalem per ingressus. quod et porticus dicitur. sic dicta a porta vel quod sit apta. **Turres** ecclesie predictatores sunt et prelati ecclesie. quam sunt munimur et defensio eius. **Unum** spiritus ad spiritum facit caritatem amoris sic loquitur. **Collum** tuum sicut turris dauid edificata cum propugnaculis. **Pinna** culum turris vitam vel mentem prelati quam ad altitudinem representat. **Gallus** super ecclesias posuit predictatores designat. **Gallus** enim perfructus noctis per vigilas horas eius carum diuidit. dormientes excitat. diem appropinquante precinit. sed prius seipsum alarum verberare ad cantandum excitat. **Hec** singula mysterio non carere. **Notandum** enim est hoc seculum. dormientes sunt filii huius mundi in peccatis iacentes. **Gallus** predictatores quam distincte predicant et dormientes excitant. ut abiciant opera tenebrarum clamantes. **De** dormientibus. **Exurge** quam dormis. **Lucas** futuram pronunciant. dum diem iudicii et futuram gloriam predicant. et prudenter ante quam alios virtutes predicant. se a somno peccati excitantes corpus suum castigant. **Unum** apostolus. **Castigo** corpus meum et cetera. **Hi** etiam sicut et gallus per ventum se vertunt quando increpando et arguendo contra rebelles fortiter resistunt. ne lupo veniente fugisse arguantur. **Virga** ferrea in qua gallus sedet rectum representat predicantis sermonem ut non loquatur ex spiritu hominis sed dei iuxta illud. **Si** quis loquitur quasi sermones dei et cetera. **Quod** vero virga ipsa est supra crucem seu summam ecclesie posita. innuit primo nem scripturarum per summam esse et perfirmam

Un dñs in passione ait: Consumatū ē. et titulus ei⁹ sup eū indelibiliter script⁹ ē **T**o-
lus. id est sumitas tēpli eminens et rotun-
da sup quē crux ponit⁹ ppter sui rotundi-
tatē significat qđ pfecte et inuololate catho-
lica fides pđicanda sit et tenēda. Quā ni-
si quisq; integrā inuololatamq; seruauerit
absq; dubio in eternū peribit. **F**enestre ec-
clesie vitree sūt scēpture diuine. q̄ ventus ⁊
pluuia repellūt. i. nociua phibēt. ⁊ dū cla-
ritatē veri solis. i. dei: in ecclīaz. id ē. i. cor-
da fidelīū trāsmittūt inhabitantes illumi-
nant. **I**ntus latiores sunt. q̄ mysticus
sensus amplior est ⁊ pcellit litteralē. **I**tez
p fenestras qñq; sensus corpis significāt.
qui extra stricti esse debent. ne vanitates
hauriāt. ⁊ intus petere ad dona spūalia li-
beri⁹ capiēda. **P**er cācellos xō q̄ sunt añ
fenestras pphas vel alios doctores ob-
scuros intelligim⁹ ecclīe militāris. in qđ
ob duo charitatis pcepta qñq; due colū-
ne duplicant⁹ fm qđ ⁊ apli binī ad pđicā-
dū mittunt⁹. **O**stiū ecclīe est xps. **U**nde i
euangelio. **E**go sum ostiū dicit dñs. **A**po-
stoli etiā porte eius sunt. **D**ictū est autem
ostiū ab obliſtendo his q̄ foris sūt. vel ab
ostendēdo aditū. **V**alua xō dī: a voluēdo
porta a portādo. q̄ p eā portāt quecūq;
offerunt. **C**olūne xō ecclīe epī ⁊ docto-
res sūt. q̄ templum dei p doctrinā sicut et
euāgeliste thronū dei spūaliter sustinent.
Ibi nepe p sonozitate diuini eloquij argē-
tee colūne dicunt⁹. iuxta in canticis cārico-
rū. **C**olūnas fecit argenteas. **Q**ñ ⁊ moy-
ses in ingressu tabernaculi posuit qñq; co-
lūnas ⁊ añ oraculū. i. sancta scēptōz. iiii. qđ
exponēt in sexta pte sub titulo de tpe ad-
uentus. **L**icet aut colūne plures sint tñ se-
ptē esse dicūt⁹. iuxta illd. **S**apiētia edifica-
uit sibi domū. ⁊ excidit colūnas. vii. **Q**uo-
niā epī esse debēt septiformi grā spūsan-
cti repleti ⁊c. **J**acob⁹ enī ⁊ iohānes vt ait
apls videbant colūne. **B**ases colūnarū
sunt apostolici epī: vniuersalis ecclīe ma-
chinā supportantes. **C**apita colūnarū sunt
mētes epōz ⁊ doctōz. sicut enī capite mē-
bra sic mēte xba nra dirigūt ⁊ opa. **C**api-
tella q̄z sūt xba sacre scripture quorū me-
ditationi subdimur ⁊ obseruantie. **P**au-
mentū ecclīe est fidei nostre fundamētum
In ecclīa xō spūali pauimentū sunt pau-

peres xpi scilz paupes spiritu. q̄ se in oib⁹
humiliant. q̄re ppter humilitatē pauime-
to assimilant⁹. **R**ursus pauimentū qđ pedi-
bus calcāt vulgus est. cui⁹ laborib⁹ ecclē-
sia sustentat⁹. **T**rabes q̄ domū cōiungunt
sūt pncipes seculi vel pđicatores q̄ ecclē
muniūt vnitatem. **I**bi xbo: illi facto. **R**e-
clinatoria in ecclīa signāt ptemplatiuos i
q̄bus de⁹ sine offensa q̄scit qui q̄z sūmaz
diuinitatē ⁊ eterne vite claritatē pteplan-
tur auro cōparant⁹. **U**n in cāticis dī. **R**e-
clinatoriū fecit aureū. **T**igna in ecclīa sūt
pđicatores q̄ eaz spūaliter subleuant. **L**a-
quearia siue celature sūt pđicatores q̄ eaz
ornāt vel roborāt. de qđ⁹ q̄z p vicia nō pu-
trefcūt spōsa gloriā i eisdē cāticis dicens
Tigna domoz nraz cedrina. laqaria. cy-
pressina. **D**e⁹ enī ecclīaz sibi pstituit viuīs
lapidib⁹ ⁊ lignis imputribilib⁹. iuxta illd
Ferculū sibi fecit rex salomon de lignis li-
bani. i. xps de sanctis castitate cādidatis
De h aliter sū titulo d picturis dicit⁹. **C**ā-
cellus. i. caput ecclīe humilior reliquo cor-
pore ecclīe. mysticat quāta hūilitas debe-
at eē in clero seu plato iuxta illd. **Q**uāto
maiores humilia te in oib⁹. **C**ācelli vero
q̄bus altare a choro diuidit separationē ce-
lestiū significāt a terrenis. **D**e cācello seu
peribulo chorū circūeunte dicit⁹ sū titulo
d picturis. **S**tall⁹ ad sedendū in choro de
signat q̄ aliqui corp⁹ recreāduz ē. q̄ qđ ca-
ret alterna requie durabile nō ē. **P**ulpitū
in ecclīa ē vita pfectoz. ⁊ dī q̄si publicum
siue in publico loco cōstitutū. **N**epe legif
ij. **P**ara. vj. q̄ salomō fecit basim eneam
ponēs eā in medio basilice. stetitq; sup eā
⁊ extēdens manū suā loquebat⁹ p̄lo dei.
Esdas q̄z fecit gradū lignēū ad loquēdū
in q̄ stans sup vniuersum populūz emine-
bat. **A**nalogiū etiā dī q̄z in ea xbu dei
legif ⁊ enunciaf. logos enī grece xbu vel
ratio dicit⁹. qđ dicit⁹ etiā ambo ab ambien-
do. quia intrātē ambit ⁊ cingit. de quo in
quarta parte sub titulo de euāgelio dicit⁹
Horologiū p qđ hore legunt⁹. i. recollī-
gunt⁹ significat diligentīā quā sacerdotes
in dicēdis canonicis hōris debito tēpore
habere debēt. iuxta illud. **S**epties in die
laudē dixi tibi. **R**egule tecti q̄ imbrē a do-
mo repellūt. sunt milites qui ecclīam a pa-
ganis ⁊ ab hostibus ptegūt. **C**oclee qua-

Libër

rum exemplar a templo sumit salomonis sunt vie muris interuolulte latēter. per q̄s archana cogitationū singulorū accipim⁹. q̄s soli qui ad celestia ḡdiunt agnoscunt. De gradibus p̄ q̄s ad altare ascenditur i sequenti titulo dicef. **S**acrariū siue loc⁹ in q̄ sacra reponunt siue in q̄ sacerdos sacras vestes induit. vterū sacratissime marie significat. in q̄ x̄ps se sacra veste carnis vestiuit. Sacerdos a loco i quo vestes induit ad publicū p̄cedit. q̄ x̄ps ex vtero virginis p̄cedēs in mundū venit. **L**ocus ep̄i in ecclia altior ē sic in sc̄da pte sub tractatu de ep̄o dicef. **P**rope altare etiaz qd̄ x̄pm significat collocat piscina seu laua/crū. i. x̄pi misericordia in q̄ man⁹ lauant. ad notandū q̄ in baptismo ⁊ p̄nia. q̄ p̄ illā significat a p̄ctōz sordib⁹ diluimur. qd̄ a vterū testamēto tractū ē. **R**egit enim **Ero.** xxx. ⁊ xl. q̄ moyses fecit labiū enē cū ba si sua in tabernaculo. i. quo sacerdos aarō ⁊ filiū lauarent accessuri ad altare vt in eo offerret timiamā. **L**umē qd̄ in ecclia accēdit x̄pm significat. iuxta illud. **E**go sum lux mūdi. **E**t **Iob.** **E**rat lux vera ⁊ c. **U**el lumina ecclie significāt ap̄los ⁊ ceteros doctores. q̄z doctrina fulget ecclia vt sol ⁊ luna. de q̄b⁹ dñs ait: **V**os estis lux mūdi. i. bonorū op̄erū exēpla. **U**n̄ ipse admonens eos ait: **L**uceat lux v̄ra coraz hoib⁹. **I**lluminat aut ecclia ex p̄cepto dñi. **U**n̄ i **Ero.** xxvj. legif. **P**recipe filiis aarō vt offerat oleū de arborib⁹ oliuaz purissimū vt ardeat lucerna semp in tabernaculo testimonij. de q̄ in sequenti pte sb tractatu d̄ acolito dicef. **F**ecit q̄z moyses lucernas septē q̄ sūt septē dona sp̄s sancti. q̄ i nocte hui⁹ seculi tenebras n̄re cecitatis illustrāt q̄ sup cādelabra ponunt. q̄z regeuit supra x̄pm sp̄s sapiētie et intellect⁹. sp̄s p̄siliū ⁊ fortitudinis sp̄s sciētie ⁊ pietat⁹. ⁊ spiritus timoris dñi. q̄b⁹ p̄dicauit captiuis indulgētiā. **P**luralitas in ecclia lucernarū pluralitatē designat i fidelib⁹ gratiaz. **C**ruce triūphalis in plerisq̄ locis i medio ecclie ponit ad notandū q̄ de medio corde redēptorez nostrū diligim⁹. q̄ iuxta salomonē corp⁹ suū media charitate constrauit p̄pter filias hierlm. ⁊ vt oēs signū victorie vidētes dicāt. **B**ene sal⁹ toti⁹ seculi. arbor salutifera. et ne vnq̄ in nobis di-

Primus

lectio dei obliuioni tradat q̄ vt seruū redimeret tradidit vniciū filiū s̄ crucifixū unitemur. **C**ruce aut in altūz dirigit p̄ qd̄ x̄pi victorie designat de b̄ dicef vbi de ecclie cōsecratione agef. **Q**uare ecclia intus et nō ex̄ ornet sub tractatu de picturis dicef. **C**lastrū sicut ait sicardus ep̄s cremonen⁹ i mitrali. ab excubijs ⁊ custodijs leuitaz circa tabernaculū. vel ab atrio sacerdotū. vel a porticu salomonis ad templum sumpsit exordij. **P**recepit enī dñs moysi ne leuitas cuz plebeia multitudine numeraret. s̄ cōstitueret eos sup tabernaculū testimonij ad portandū ⁊ custodiendū. p̄pter qd̄ dñi p̄ceptūz dū diuina peragunt mysteria clerici debēt in ecclia stare a laicis segregati. **U**n̄ statuit cōcilium maguntinē. q̄ ps illa q̄ cācellis dinidit ab altari psallētib⁹ tm̄ pateat clerici. **P**orro sicut tēplū triūphantē designat eccliaz sic claustrū celestē significat paradysū. vbi erit cor vnū ⁊ idē in dei dilectiōe ⁊ voluntate. vbi oīa cōiter possidebūt. q̄z q̄ quis min⁹ habebit in se in alio se gaudebit habere. q̄z de⁹ erit oīa in oib⁹. **I**deoz regu lares vnanimiter in claustro degentes ad seruitiū dei surgūt ⁊ secularia relinquentes in oib⁹ vitam cōmunē ducūt. **D**iuersitas aut officinarū et officiorū in claustro. diuersitas ē māsonū cū diuersitate p̄miorum in regno. **Q**uonā in domo p̄ris mei māsones multe sunt dicit dñs. **M**oraliter x̄o claustrū ē anime cōtēplatio. vbi se recipit dum a turba cogitationū carnaliū separaf ⁊ sola celestia meditat. **I**n hoc claustro sunt q̄ttuor latera sc̄z contempt⁹ sui. cōtempt⁹ mūdi. amor p̄mi. et amor dei. **U**n̄ quodq̄ autē lat⁹ suū habet ordinē colūnarum. **C**ontemptus sui habet mētis humiliationē. carnis afflictionem. humilē sermonē. ⁊ similia. **B**asis oīuz columnaz est patientia. **I**n hoc claustro diuersitas officinarū est diuersitas vtutum. **C**apitulū est cordis secretū. de hoc tamē aliter dicitur in quinta parte sub titulo d̄ p̄ma **R**ectorium dilectio sancte meditationis **C**ellariū sacra scriptura. **D**ormitorium munda cōscientia. **O**ratoriū vita immaculata. **O**rt⁹ arborū ⁊ herbarū p̄geries virtutū. **P**ute⁹ aquaz viuētū irrogatio donorū. q̄ hic sitim mitigāt ⁊ in futuro pe-

nitus extinguit. **S**edes autē ep̄ales que lux beati petri dispositionē sunt i singulis ciuitatib⁹ antiq̄tus cōsecrate. put diceſ i phemio sc̄de ptis. nō i memoriaz p̄felloz s̄ ad honorē aploz ac martyz ⁊ p̄cipue b̄tē marie x̄ginis veterū deuotio dedica uit. **L**etex ideo in ecclia puenimus. vt ibi delictoz veniaz postulem⁹. ⁊ diuinis laudib⁹ insistant⁹. vt diceſ in phemio quinte ptis. ⁊ vt ibi bona siue mala iudicia audi amus. ⁊ dei cognitionē discam⁹ ⁊ accipiamus. ⁊ vt dominicū corp⁹ ibi māducem⁹. **I**n p̄uētū ecclie mulieres ⁊ viri seorsū habitāt. qđ fm bedā a veteri p̄suetudine deriuatū accipimus. ⁊ inde fuit qđ ioseph et maria puerū dereliquerūt. qm̄ alter illuz quē secū nō cernebat cū altero eē putabat. **C**ausa autē diuisionis ē. qđ caro viri ⁊ mulieris si p̄pius accesserint ad libidinē accēdunt. **U**n cū ibi pctā deſlere debeam⁹. neceſſe est tūc eoz fomenta et delectationes carnales vitari. **A**ſculi autē i austru. ſe mine autē i boreali siue in aq̄lonari pte manent. vt ostendat firmiores sanctos debere stare s̄ maiores hui⁹ ſecū tēptationes. **I**nfirmiores vō s̄ minores. ſeu fortiozem firmiozēq; ſexū i aptiori loco cōſiſtere debere. qm̄ fm aplm̄. **F**idelis ē de⁹ qđ nō patiet vos tēptari ſupra id qđ poteſtis ſuſtinere. **A**d h̄ etiā p̄tinet qđ iohes vidit angelū fortē qđ poſuit ſuū pedē dextrū ſup mare. nā ⁊ fortioza mēbra maiorib⁹ periculis opponunt. **S**c̄dm̄ alios vero viri in parte anteriori. mulieres in poſteriori manent. qđ vir caput ē mulieris. ideoq; dux eius. **M**ulier qđ velata capite eſſe debet in ecclia. qđ non eſt imago dei. ⁊ qđ p̄ illam p̄uaricatio inchoata ē. ideoq; in ecclia p̄p̄ reuerentiā ſacerdotis qđ eſt xp̄i vicarius coram eo tanq̄ corā iudice p̄pter reatus originē habeat caput velatum nō liberū. nec p̄pter eandē reuerentiā habeat p̄tatem loquendi in ecclia coram eo. **A**plm̄ autē viri ⁊ mulieres comā ſibi nutrientes aſſiſtebant in ecclia nudo capite crinib⁹ glorian tes. quod inhoneſtū erat. **Q**ualis locutio in ecclia habenda ſit apoſtol⁹ oſtendit dicēs: **L**oquētes vobiſmetiſ i pſalmis ⁊ hymnis ⁊ cāticis ſp̄ualibus. **U**nde ſibi a verbis ſup̄fluis abſtinendū eſt iuxta illud **A**thys. **I**n aulaz regiā ingreſſurus

habitu et inceſſu te componas. angeli enī domini aſſunt. quia dom⁹ dei plena ē virtutibus incorporeis. **E**t dom⁹ ad moyſen ⁊ angel⁹ ad iohē. **S**olue calciamentū de pedib⁹ tuis locus enī i quo ſtas ſanct⁹ eſt. **A**ltimo notandū eſt qđ ecclia p̄ſe crata reos ſanguinis ad ſe cōfugientes. qđ in illa vel p̄tra illā non deliquerunt deſendit. ne vitaz pdant aut membra. **U**nde legitur qđ iohab in tabernaculū fugit. ⁊ cor nu altaris apprehendit. **I**dē etiā p̄uilegiū habet non cōſecrata in qua diuina officia celebrātur. **C**orpus autē chriſti a talibus ſumptum eos non deſendit nec cōfugietes ad illud. tum quia illud p̄uilegiū ecclie conſeſſum eſt quare non eſt ad alia p̄trahendum. tum quia illud eſt cib⁹ ani me non corpis. **U**nde animā liberat ⁊ nō corpus. **E**cclie tribus de cauſis de loco ad locū mutant. **P**rimo p̄pter neceſſitatem p̄ſecutorum. **S**ecūdo p̄pter difficultatē locoz puta p̄pter aeris intemperiem. **T**ertio cuz maloz ſocietate grauāt. ⁊ tūc cum conſilio pape vel ep̄ſcopi. **Q**uare eccliam ingreſſiēs ſigno crucis ſe munit. diceſ in phemio q̄nte ptis.

De altari.

Altare in ecclia p̄pter tria ſit. put ſub ei⁹ de dicatione diceſ. **S**ciēdū autē eſt qđ **M**oeſimus. deinde yſaac abraam et iacob altaria edificaffe legunt. qđ nō aliud q̄ lapides erecti intelligunt. ſup q̄s ſacrificia mactabant que ſuppoſito igne crema bant. **M**oyſes etiā fecit altare de lignis ſethim ⁊ idem altare timiamatis. qđ veſti uit auro puriſſimo. put legitur **E**xo. xxv. ⁊. xxvj. ⁊. xxix. c. vbi etiā ponitur forma ipſius altaris. **S**alomō qđ ſicut legitur. **iiij** **R**eg. vij. ca. p̄pe ſinem. altare aureū fabricauit. **A**b his qđem antiq̄s patrib⁹ altaria modernozū ſumpſerūt exordiū. qđ in cornua q̄ttuor erigūtur. quozū qđam vni⁹ ſunt lapidis. qđam ex pluribus cōponūt. **P**empe altaria ⁊ are aliquotiēs indifferēter inueniunt. **I**ntereſt tamē. **N**az altare q̄ſi alta res vel alta ara d̄r i qđ ſacerdotes incenſū adolebāt. **A**ra vō q̄ſi area. i. plana vel ab ardore d̄r qđ i ea ſacrificia ardebāt. **E**t nota qđ multiplex in ſcripturā legiſt al/

tare vicz sup^o et inferi^o. iteri^o et exteri^o. q^z etia q^olibet duplex e. Altare sup^o est de^o trinitas. de q^o legif. No ascēdes ad altare meū p qd^o. Est et altare sup^o ecclia trium phās. d q^o d^o. Tūc impones sup altare tuū vitulos. Altare aut inferi^o e ecclia militās de q^o legif. Si altare lapideū feceris mihi nō edificabis illō de sectis lapib^o. Est etia altare inferi^o mēsa tēpli de q^o d^o. Cōstitui te diē solēnē in cōdensis vsq^z ad cornu altaris. Et in. iij. Regl. viij. d^o q^o salomō fecit altare aureū. Altare vō iteri^o e cor mūdū put infra dicef. Est etia altare interius si des incarnatiōis de q^o iubet in Exo. Altare de tra facietis mihi. Altare aut exteri^o e ara crucis h e altare holocausti super q^o cremabaf sacrificiū vespitinū. Un in canone misse d^o. Iube h i sublimē altare tuū p ferri ac. Altare etia exteri^o sūt eccliaflica sacra de q^obus dictū e Altaria tua dñe virtutū tē. Rursus altare e mortificatio nra seu cor nrm in q^o carnales motus feruore spūf sancti psumūt. Secō altare significat etia eccliaz spūales. Quattuor ei^o cornua signāt q^ottuor mūdi plagas p q^os ecclia dilatat. Tertio significat xpz sine q^o mun^o nullū acceptabile p^oi offertur. Un ecclia solet o^ones ad p^oem dirigere p xpm. Quarto significat corp^o dñi put i pte. vj. sub ti. de pasceue dicef. Quinto significat mēsam i q^o cū discipulis puiuat^o e xps. Gane legi tur in Exo. q^o i arca testamēti siue testimo nū repōita e testificatio. i. tabule in q^obus scriptū erat testimoniū. l3 et queq^z repōi ta ibi testimonia dici possint. et h in testifi cationē q^o legē naturalē in cordib^o scriptā suscitauerat in scriptis. Repōita e etiam ibi vna aurea plena māna in testificatio nē q^o panē dedisset filijs isrl^o de celo. Et vir ga aaron i testimoniū q^o ois ptās a deo e. Et deuteronomiū i testimoniū pacti quo dixerāt. oia q^o dixerit nob^o dñs faciem^o. Et ob h dicta e arca testimoniū vel testamēti ob h etia dictū est tabernaculū testimoniū. Sup arcā vō factū e ppiciatoriū de quo dicef in pbe. q^orte ptis. In cui^o rei imita tionē in q^obusdā eccl^ois sup altare colloca tur arca seu tabernaculū in q^o corp^o dñi et reliquie reponūt. Precepit etia dñs fieri cādelabrū ductile ex auro purissimo Exo di. xxv. Legif. iij. Reg. viij. q^o i arca fede

ris aliud nō est nisi due tabule lapidee q^os posuerat i ea moyfesi oreb q^oi pepigit fe dus dñs cū filijs isrl^o cū egredierent^o de ter ra egypti. Et nota q^o tpe siluestri pape cō stātū impator cōstruxit basilicā lateran. in q^o posuit arcā testamēti quā tytus impe rator apportauerat d hierlm. et cādelabrū aureū cū septē ifusozhs lucernis. In q^o ar ca sut h. anuli. et vectes auree. tabule testi monij. vna aaron. māna. panes ordeacei. vna aurea. vestis inconsuta. et arundo et vestimētū sancti. Ioh. bap. et fopices cū q^ob^o rōsus fuit sanctus. Ioh. euāge. Gane hō si hz altare mēsam cādelabrū et arcā tē plū dei e. Oportet siqdē cū altare h^ore vbi recte offerat et recte diuidat. Altare est cor nrm in q^o debem^o offerre. Un in Exo. pce pit dñs. In altari offeres holocausta q^o b corde debēt pcedere opa igne charitatis accēsa. Holocausta dicunt^o ab alon q^ob est totū et cauma q^ob e incendiū. vñ holocau sta q^oi ex toto incēsa. In isto igit altari de bem^o recte offerre et recte diuidere. Recte offerimus q^oi bonū q^ob cogitam^o ad pfecti onem pducim^o. l3 nō recte diuidim^o si nō discrete illud facim^o. q^o sepe putat hō fa cere bonū et facit malū. et sepe ex vna pte facit bonū et ex alia pte facit malum. et ita ipse edificat et ipse destruit. Sed tūc diuidi mus q^oi bonū q^ob facim^o nō nobis sed solū deo attribuim^o. Mēsam q^oz optet hoiem h^ore vt inde panis xbi dei sumat. Per mē sam sacra scripturaz itelligimus. de q^o ps. Parasti in cōspectu meo mensaz adūsus eos q^o tribulāt me. i. dedisti mihi scpturaz ptra tēptationē demoniacā. optet vt hāc habeam^o. i. mēte reponam^o vt panes xbi dei inde sumam^o. Pro defectu hui^o panis dicit hieremias. Paruuli petierūt panes et nō erat q^o frāgeret eis. Optet etia cū ha bere cādelabrū vt bonis opib^o luceat. Cā delabrū exteri^o illuminans e op^o bonū q^ob alios p bonū exēplū accēdit. de q^o d^o. Ne mo accēdit lucernā et ponit eā sub modio s supra cādelabrū. Lucerna iuxta verbū dñi est bona intētio. q^o ipse dicit. Lucerna e ocul^o tu^o. ocul^o vō est intētio. Non debe mus ponere lucernā sub modio sed supra candelabrū. quoniā si habemus bonaz in tētionē non debem^o abscondere. sed bonū opus alijs i lumē et exemplū manifestare

Optet enī etiā hīc arcā q̄ dī ab arcēdo. Ar
ca ḡ p̄t dici disciplina v̄l regularis vita p̄
quā crimīa a nob̄ arcēf. In arca aut̄ sunt
x̄gatabula et māna. q̄ i regulari vita d̄z
cē x̄ga correctiōis vt caro castiget. ⁊ tabu
la dilectiōis vt de⁹ diligat. In tabul̄ enī
sc̄pta sūt mādata q̄ p̄tinet ad dilectiōē dei
Debet etiā ibi eē māna diuine p̄libatiōis
vt q̄ suauis est de⁹ gustem ⁊ videam. q̄
bona ē negociatio ei⁹. iux̄ illud **Proū.** de
muliere forti. gustauit ⁊ vidit q̄ bona est
Et ḡ tēplū dei sum⁹. habeam⁹ in nob̄ alta
re p̄ oblatiōē ne appaream⁹ i p̄spectu dei
vacui. iux̄ illud Eccl̄i. Nō apparebis i con
spectu dei tui vacu⁹. **Q̄dē** p̄ refectionē
ne deficiam⁹ i via q̄ si ieiuni. iux̄ illud euan
gelij. Si dimiserim⁹ eos ieiunos deficiēt i
via. Cādelabū p̄ bonā opationē ne sum⁹
ociosi. iux̄ illud **Eccl̄i.** Multā maliciā do
cuit ociositas. Arcas ne sum⁹ q̄ si filij belial
id ē. absq̄ iugo idisciplinati. disciplina enī
necessaria ē. iux̄ illud p̄s. **Ap̄phēdite disci**
plinā ne q̄n irascat dñs tē. De his etiā ⁊
alijs ornamētis i se. ti. dicet. Hoc altare ille
edificat q̄ cor suū v̄a hūilitate ⁊ alijs x̄tu
tib⁹ exornat. **Un̄ Greg⁹.** Qui x̄tutes sine
hūilitate p̄gregat q̄si q̄ puluerē i vētū por
tat **Per altare enī cor n̄rm itelligit.** vt di
cet vbi de altari dedicatiōē agef. q̄d ē in
medio corp̄is sic altare i medio eccl̄ie. De
q̄ altari iubet a dño i leuitico. **Ignis in al**
tari meo sp̄ ardebit. Ignis ē charitas. al
tare ē cor mūdū. Ignis sp̄ ardebit i altari
q̄ charitas sp̄ feruebit i corde n̄ro. **Unde**
salomō in cānd cāticor̄. Q̄ multe nō p̄t
extinguere charitates. Quia enī sp̄ ardet
extingui nō pōt. **Uos ḡ fm̄ p̄phaz agite**
diē lencie i p̄frequentatiōib⁹ seu i p̄densis
v̄sq̄ ad cornu altari. q̄ reliq̄e cogitationū
diē festū agēt tibi. De hac apl̄s excellēti
orem viā nob̄ demonstrat. excellētiore viā
dixit charitatē. q̄ ip̄e ē sup̄ oēs x̄tutes. ⁊
q̄cūq̄ ip̄az h̄z oēs x̄tutes h̄z. h̄ ē x̄bū ab
breuiatū q̄d fac̄ dñs sup̄ trā q̄d adeo bre
ue ē. vt dicat. habe charitates ⁊ fac̄ q̄cūq̄
vis **Ex his nāq̄ duob⁹ mādati tora lex p̄**
det ⁊ p̄phete. Vel p̄ altare vniuscuiusq̄
aiāz itelligim⁹ q̄ edificat dño ex lapidib⁹
viuis. sc̄z ex x̄tutib⁹ varijs ⁊ diuisis. Por
ro lintheamīa alba q̄b⁹ opif̄ altare carnez
siue hūanitatē saluatoris designāt. q̄ mul

to labore cādidat. sic et x̄pi caro ex trā. i.
ex maria orta p̄ mltas tribulatiōes ad re
surrectiōē ⁊ cādorē ⁊ leticiā immortalit̄
puenit. de q̄ fili⁹ exultat patri dicēs: **Cōci**
disti saccū meū ⁊ circūdedisti me leticia.
Altare ḡ vestiri ē aiāz immortalī ⁊ incorru
p̄tibili corp̄i p̄iūgi. Rursus albis ⁊ mun
dis pānis operif̄ altare q̄n cor mūdū bo
nis opib⁹ adornat. **Un̄ Apoē. iij.** Vesti
mētē albis induaris. ne appareat cōfusio
nuditat̄ tue. **Et salomō.** Si tpe vestimen
ta tua sint candida. i. opa tua sint munda
Modicū enī p̄desz accedēti ad altare sū
mā dignitatē ⁊ iīmā vitā h̄re. **Un̄ Bern̄.**
Mōstruosa res ē fides p̄ma ⁊ vita ima.
gradus sūm⁹ ⁊ stat⁹ infim⁹. ingens auzi
tas ⁊ animi instabilitas ⁊ c. **Pallia** x̄d se
rica sup̄ altare posita sūt diuisaz x̄tutū or
namēta q̄b⁹ aiā decorata ē. **Vestimētaq̄z**
q̄b⁹ altare ornat sūt sancti. vt dicet i ti. se.
P̄ncipiū ⁊ finis misse sūt i dextera p̄te
altaris mediū i sinistra put̄ in q̄rta p̄te s̄b
ti. de mutatiōe sacerdotis dicet. **Antiq̄ al**
taria p̄caua faciebāt p̄p̄t illud q̄d legitur
Ezech. xliij. q̄ i altari dei fossa erat ⁊ hoc
fm̄ **Greḡ.** ne holocausta sup̄posita v̄c⁹
disperget. **Dicit etiā i. c. xl.** q̄ altare erat
reflexū intrinsec⁹ p̄ circuitū **Ceterū ḡdus**
q̄b⁹ ad altare ascēdit sp̄ualiter demonstrāt
ap̄los ⁊ martyres x̄pi q̄tq̄ p̄ ei⁹ amore s̄a
guinē suū fuderūt. sp̄osa i cāticis amoris
vocat ascēsu purpureū **Ex̄pm̄** q̄z q̄nde
cim x̄tutes q̄ signant p̄ q̄ndecim ḡd⁹ q̄b⁹
ascēdebat in tēplū salomonis. ⁊ a p̄pha i
q̄ndecim psalmis p̄tinue demonstrant. q̄s
br̄s vir ascēiones i corde suo disposuit.
Hanc scalā vidit iacob. sūmitas ei⁹ celos
tāgebat. **Per hos ḡd⁹ cōpetēter x̄tutum**
ḡd⁹ itelligūt q̄b⁹ ad altare. i. x̄pm̄ ascēdit
iux̄ illud p̄s. **Et ambulabūt de x̄tute i x̄tu**
tem. **At Job.** **Per singulos ḡd⁹ meos p̄**
nūciabo illū. **Legit tñ i Exo.** Nō ascēdes
ad altare meū p̄ ḡd⁹ ne reuelet turpitudine
tua. nondū enī forte antiq̄ femoralib⁹ vte
bant. **In cōcilio toletano cauēt q̄ cleric⁹**
causa doloris i alteri⁹ p̄nicie altare v̄l ima
ginē exuēs vestib⁹ v̄l lugubri veste v̄l spi
nis accingens. vel eccl̄ie luminaria extin
guens deponat. **S̄ si eccl̄ia sua iure suo**
indebite spoliat h̄ causa meroris facē licz
fm̄ q̄sdā. quēadmodū ⁊ i die passiōis dñi
b

in signum tristitie altaria denudat. qd tñ
hodie piliū reprobāt lugd. Deniq; alta-
re qd p somnia ⁊ p inanes qsi reuelationes
hominū pstruunt reprobant oīno.

**De picturā ⁊ imaginibus ⁊ cortinis
et ornamentis ecclesie.**

Picture et or-
namēta in ecclia sūt laicoz lectō
⁊ scripture. **Un Greg.** Aliud
est picturā adorare. aliud p picture histo-
riā qd sit adorādū addiscē. **Nā** qd legenti
bus scptura b̄ ideorū cernētib⁹ pstat pictu-
ra. qz i ipa ignorātes vidēt qd seq̄ debeāt
in ipa legūt qui lras nesciūt. **Sane** caldei
ignē adorāt ⁊ cogūt alios idē facē alia ido-
la cōburentes. **Pagani** xō imagines seu
yconias ⁊ idola adorāt. qd saraceni nō fa-
ciūt q̄ imagines nechre nec vidē volunt.
moti ex xbo illo. **Nō** facies tibi oēs silitu-
dinē eoz q̄ i celo vel i terra vel i aqs v̄l s̄b
ēra sūt. **Ero. xx. c.** ⁊ ex alijs autoritatib⁹ q̄
statī sequūt: nos valde sup̄ b̄ increpātes
qz nos illas non adoram⁹ nec deos appel-
lam⁹ nec sp̄s salutis i eis ponim⁹: qz b̄ eēt
idolatrare. s̄ ad memoriā ⁊ recordatiōem
reꝝ olim gestaz eas veneramur. **Un x̄sus**
Effigie xpi q̄ trāsis p̄nus honora. **Nō** tñ
effigie. s̄ quē designat adora. **Esse** deū rō-
ne caret cui ptulit eē. **Materiale** lapis ef-
figiale man⁹. nec de⁹ ē nec hō p̄ns qm cer-
nis imago. **Sz** de⁹ est ⁊ hō quē sacra figu-
rat imago. **Greci** etiā vtūt imaginib⁹ pin-
gētēs illas vt dī solū ab ymbilico supra et
nō inferi⁹. vt oīs stulte cogitationis occa-
sio tollat. nullā etiā faciūt sculptilē imagi-
nē p eo q̄ legūt. **Ero. xx. c.** **Nō** facies scul-
ptile neq; imagines. **Iteꝝ** **Leuit. xxvj. c.**
Nō facies idolū neq; sculptile. **Iteꝝ** **Deut.**
iii. c. **Ne forte** decepti faciat vob sculptā
silitudinē. **Iteꝝ**. nō faciet vob dōs aureos
⁊ argēteos. **Iteꝝ** **p̄ba** Simulacra gētū ar-
gentū ⁊ aurū opa manū hōiuz. **Sikes** ill
fiāt q̄ faciūt ea ⁊ oēs q̄ p̄fidūt i eis. **Cōfun-**
dant oēs q̄ adorāt sculpti. ⁊ q̄ glo. in sim.
suis. **Iteꝝ** moyses ait p̄lo isrl: **Ne forte** er-
rore decept⁹ adores ea q̄ creauit dñs de⁹
tu⁹. **Hinc** etiā ē q̄ serpētez enēū quē moy-
ses erexerat ezechias rex cōfregit. qz p̄ls
illi p̄ legi p̄ceptū thuris adolebat incēsu.
Ex his aut ⁊ silitib⁹ autoritatib⁹ reprobāt

nimi⁹ imaginū v̄l. **Alit. n. apls. i. Cor. viij**
Scim⁹ enī qz idolū nībil ē i mūdo ⁊ null⁹
de⁹ nisi vn⁹. **Possent** nāq; simplices ⁊ in-
firmi p̄ nimīū ⁊ indiscretū vsum facile ad
idolatriā trahi. vñ **Sap. xiiij. c.** **Idol** na-
tionū non erit respect⁹ qm creature dei in
odiū facte sūt ⁊ i tēptationē aīe hōiuz et i
muscipulā pedib⁹ insipiētū. **Moderate**
xō vt i picturis ad rep̄sentādū mala vitā-
da ⁊ bona imitāda rep̄hēibile non ē. **Un**
dñs ad **Ezech.** **In**gredere ⁊ vide abomi-
nationes pessimas q̄s isti faciūt. **Et** igres-
sus vidit oēs silitudinē reptiliū ⁊ aialiū ⁊
abominationē ⁊ vniūsa idola dom⁹ israhel
depicta i pariete. **Nepe** **Greg.** **B** exponēs
i pastoralī li. ij. c. xx. diē. **Dū** exterior re-
rū intrinsec⁹ species attrahunt q̄s i corde
depingūt qd qd fictis imaginib⁹ libera-
do cogitat. **Rursus** ad eūdē ezechielē dī
Sume tibi laterē ⁊ pones eū corā te ⁊ de-
scribes i eo ciuitatē hierlm. **Et** at qd dictū
ē q̄ imagines sunt laicoz lre obuiat illud
euāgelij. **Habēt** inqt moysen ⁊ pphas au-
diāt eos. **De** b̄ etiā dicef i q̄rta pte s̄b q̄rta
pticula canonis sup̄ xbo fuitutis. **Conci-**
liū agathēn. inibet picturas i ecclesijs fi-
eri ⁊ qd colit ⁊ adorāt in parietib⁹ depin-
gi. **Sz** **Greg.** diē q̄ picturas nō licz frāge-
re ea occasione q̄ adorari nō dñt. pictura
nanq; pl⁹ vidēt mouere aīm q̄ scptura. p
picturā qdē res gesta aī oculos ponit q̄s
i p̄nti geri videat. s̄ p scripturā res gesta
q̄s p̄ auditū q̄ min⁹ aīm mouet ad memo-
riā reuocat. **Hinc** etiā ē q̄ i ecclia nō tāta
reuerentiā exhibem⁹ libris quātā imaginib⁹
et pictur. **Picturaz** siue imaginū
alie sūt supra eccliaz vt gall⁹ vel aqla. alie
ēz eccliaz. s̄. foris i frōte ecclie vt bos ⁊ leo
alie itra vt ycone statue ⁊ diūsa picturaz
⁊ sculpturaz genera. q̄ v̄l i vestib⁹ vel i pa-
rietib⁹ vel i vitrealib⁹ depingūt. **Sz** q̄ ali-
qbus s̄b tractatu de ecclia dictū ē. qd a ta-
bernaculo moysi ⁊ tēplo salomonis sum-
ptū ē. **Sculpsit** enī moyses sculpsit ⁊ pin-
xit ⁊ salomō ⁊ parietes celaturis ⁊ pictu-
ris ornauit. **Sciendū** aut est q̄ saluato-
ris imago trib⁹ modis pueniētib⁹ i ecclia
depingūt videlz aut vt residēs in throno
aut vt pēdēs in crucis patibulo. aut vt re-
sidēs i m̄ris gremio. **Quia** xō **Ioh. bap.**
xpm digito demonstrauit dicef **Ecce** agn⁹

dei. ideo qđā depingebāt xpm sub specie agnil. qz in vmbra trāsiuit z xps ver^o ē hō dīcādrīanus papa qđ ipm i forma hūana depingere debem^o. **N**ō enī agn^o dei i cruce pncipaliter depingi dī. s. hominī depīcto nō obest agnū in pte inferiori vlt posteriori depingi. cuz ipse sit ver^o agn^o qđ tollit pctā mūdi. **H**is qđē z alijs diūsis modis saluatoris imago depingit. ppter diūsas significationes. **N**ā picta in psepio rememorat natiuitatez. depicta i matrī gremio puerilē etatē. picta vel sculpta i cruce passionē. z qñq; i ipa cruce sol z luna qñ eclipsim patiētia depingūt. depicta xō i scalarū ascēsu ascēsiōnē. depicta vt residens in throno seu in solio excelso p̄sentez indicat potētā z p̄tēz. qñ dīcēt. data ē ei oīs p̄rās i celo z in t̄ra. iux illd. **V**idi dñm sedēte sup so. ex. zc. i. dei filiū sup angelos regnātē. iux illd. **Q**ui sedes sup cherubin. **Q**ñq; xō depingit sic viderūt eū moyse z aaron. nadab z abīu scz montē z sub pedib^o ei^o qñ op^o saphiricū z qñ celū sercū. **E**t qñ sicut ait lucas tūc videbunt filium hoīs veniētē in nube cū potētia magna et maiestate. ideo qñq; ei circūcirca pingunt angeli qđ ei sp̄s fūiunt z assistūt. z depingūt tur cuz sex alis s̄m **E**sa. di. Seraphin stabant in x illd sex ale vni z sex ale alteri duabus velabāt faciē ei^o duab^o pedes. z duabus volabāt. **D**epingūt etiā angeli tāq; i etate iuuenili florētēs. nūq; enī senescūt qñq; etiā circūpingit archangel^o michael draconē supeditans. iux illd **I**oh. **F**actū est p̄liū in celo michael cū dracone pugnat. **Q**ue pugna ē discidiū angeloz p̄firmatio bonoz. z ruina maloz. aut in p̄nti ecclia p̄secutio fidelīū. **Q**ñq; etiam circūpingūt viginti q̄ttuor seniores s̄m visio nē ip̄s iohis i vestib^o albis z coronis aureis. p qñ significāt veteris et noue legis doctores. qđ sūt duodecim p̄p̄s fidē trinitatis quā annūciāt p q̄ttuor climata mūdi. aut viginti q̄ttuor p̄p̄s opa et obfūatiam euāgelioz. si lāpades addunt dona spūs sancti rēp̄sentāt. si mare vitreū baptism^o innuīt. **Q**ñq; etiam circūpingunt q̄ttuor aīalia s̄m visioē ezechielis z eiusdē iohānis. facies hoīs z facies leonis a dextris facies bouis a sinistris: z facies aq̄le desuper ip̄os q̄ttuor. hi sūt q̄ttuor euāgeliste.

Un pingūt cū libris i pedib^o. qz q̄ x̄bis z sc̄ptura docuerūt mēte z ope cōpleuerūt. **M**atthe^o figurā sortis humanaz. **M**arcus figuram tenet leōis. **M**i ponūt a dextris. qz xpi natiuitas z resurrectio fuerūt oīuz leticia generalis. **U**n i p̄s. **E**t ad matutinū leticia. **L**ucas xō vitul^o est. eo qđ a zacharia sacerdote inchoauit z xpi passiōnē z hostiā speciali^o p̄tractauit. **M**atthe^o enī est aīal sacerdotū sacrificijs aptū. **C**ōparat etiā vitulo p̄p̄s duo cornua quasi duo p̄tines testamēta. z p̄p̄s q̄ttuor pedū vngulas qñ q̄ttuor euāgelioz s̄nias. **P**er hūc qñ figurat xps qđ fuit p nob vitul^o imolar^o. ideoq; ponit a sinistris. qz mors xpi fuit aplis tristis. **D**e b et q̄liter bear^o marc^o pingi dī in septima pte s̄b ti. d euāgelistis dīcēt. **I**ohes aut figuram h̄z aq̄le qñ ad excelsa puolās ait. **I**n p̄ncipio erat x̄bū. **H**ic qñ significat xpm cui^o iuuentus vt aq̄le renouat. qz resurgēs a mortuis floret z i celū ingredit. **H**ic tñ nō iux sed supesse depingit. qñ ascēsiōnez designat z x̄bū apud deū p̄nūciat. **S**z cuz qdlibet ip̄oz aīalium h̄rēt q̄ttuor facies z q̄ttuor alas q̄liter possint depingi dīcēt in septima pte s̄b ti. de euāgelistis. vbi etiā lati^o de b age^o. **Q**ñq; etiā circūpingūt vel poti^o subpingūt apli qđ fuerūt testes ei^o x̄bo z ope vsq; ad vltimū t̄re. z pingūt criniti qñ nazarei. i. sancti. **L**ex enī fuit nazareorum vt a tpe sue sepatiōis a cōmuni vita hoīuz nouacula nō trāfiret sup caput eoz. **P**ingunt etiā qñq; s̄b forma duodecim ouīū. qz tāq; bidētes occisi sūt p̄p̄s dñm. s. z duodecim trib^o isrl^o qñq; sub forma duodecim ouīū depingunt. **Q**ñq; tñ plures vel pauciores oues circa sedē maiestatis pigūt. s. tūc aliud figurāt. iux illd **M**at. xxv. c. in fine. **C**ū venerit fili^o hoīs i maiestate sua tunc sedebit sup sedē maiestatis sue statuens oues a dextris z edos a sinistris. **Q**ualit^o bartholome^o et andreas apli depingi debēt i septima pte sub eozū festi dīcēt. **E**t aduerte qz patriarche z p̄phete. pingūt cū rotulis i manibus. **Q**uidam xō apli cū libris z qđā cū rotulis. **N**empe qz añ xpi aduentū fides figuratiue ostendebat z qđ ad multa i se simplicitate erat. ad qđ ostēdendū patriarche z p̄phe pingūt cū rotulis. p qñ qñ qđā impfecta

cognitio designat. Quia xpo apli a xpo pfecte edocti sūt. ideo libris p q̄s designat pgrue pfecta cognitio vti pnt. **S**z qz qdā illoz qd didicerūt ad doctrinā alioz i sc̄ptl redederūt. ideo illi pgrue tanq̄ doctores cū libris i manib⁹ depingūt. sicut paulus euāgeliste. petr⁹. iacob⁹. ⁊ iudas. Alij xpo q̄nihil stabile seu ab ecclia approbatū scripserūt. nō cū libris. s̄ cū rotulis in signūz sue p̄dicatiōis pingūt. **U**n apls ad Eph. Dñs q̄sdā dedit aplos q̄sdāz pphas. alios euāgelistas. alios pastores ⁊ doctores i op⁹ ministerij. **S**z ⁊ diuina maiestas depingit q̄nqz cū libro clauso i manibus. qz nemo inuēt⁹ ē dign⁹ apire illuz nisi leo de tribu iuda. Et q̄nqz cū libro ap̄to vti i illo q̄sqz legat q̄ ip̄e ē lex mūdi et via vitas et vita ac liber vite. **Q**uare aut paul⁹ ad de xtrā ⁊ petr⁹ ad sinistraz saluatoris depingunt. dicet i septima p̄tesb̄ ti. de euāgelistis. **I**ohes xpo baptista q̄nqz depingitur vt heremita. **M**artyres cū aculeis vt laurenti⁹ in craticula stephan⁹ cū lapidib⁹. et q̄nqz cū palmis q̄ victoriā signāt. iux illd̄ **I**usti vt palma florebit. vt sic palma vi ret. sic eoz memoria feruet. **H**inc ē q̄ d̄ de hierosolomis veniūt palmas i manib⁹ ferūt in signū q̄ illi regi militarūt q̄ hierosolomis cū palmis honorifice recepr⁹ est. et postmodū ibidē cum diabolo pugnās victor extitit. ⁊ celi palatiū cuz angelis triūphans introiuit. vbi iusti vt palma flore bunt. ⁊ sic stelle fulgebunt. **C**onfessores pingunt cū suis insignijs ⁊ epi mitrati. abba tes capuciati. ⁊ q̄nqz cū lilys q̄ castitatem designāt. doctores cū libris i manib⁹. vir gines fm euāgelij cū lāpadib⁹. **P**aul⁹ cū libro ⁊ ense. cū libro q̄si doctor siue ppter puerionē suā. cū ense. qz miles. **U**n xpus **M**ucro furor sauli. liber ē puerio pauli **G**eneralit̄ aut sanctorū patrum imagines q̄nqz i parietib⁹ ecclie. q̄nqz i posteriori altaris tabula. q̄nqz in vestib⁹ sacris ⁊ alijs varijs locis pingunt vt illoz act⁹ ⁊ sanctitātē iugiter nō indiscreta vel inutilia mēditemur. **U**n in **E**xo. diuina voce p̄cipit vt i aaron pectore rationale iudicij vittis ligatib⁹ imp̄ma. q̄ten⁹ sacerdotale cor ne qua q̄ fluxe cogitatiōe possideant. s̄ ratio sola pstringat. **I**n q̄ etia z rōnali vigilāter fm **E**regl. xij. patriarchaz noia describi

iubent. **N**empe ascriptos patres sp̄ in pectore ferre ē antiq̄ vitā sine intermissione cogitare. **T**ūc aut sacerdos irrephēbiliter ḡdit cū exēpla patz p̄cedētium indefinēter intuef. cū sanctorū vestigia sine cessatione p̄siderat. ⁊ illicitas cogitationes dep̄mit. ne ex rōnis limitē opis pedē teneat. **C**ōsiderādū q̄z ē q̄ iesus sp̄ coronatus depingit. q. d. **E**gredimī filij hierlm ⁊ videte regē salomonē in dyademate q̄ coronauit euz mater sua. **F**uit enī xps coronatus triplicif. **P**rimo a m̄re corona miseri cordie i die cōceptionis. q̄ corona duplex ē ppter naturalia ⁊ ḡnuita. ideoqz ⁊ dyadema vocat q̄d ē duplex corona. **S**c̄do a nouerca corona miserie i die passiōis. **T**ertio a patre corona glie i die resurrectiōis. **U**n **G**lia ⁊ honore coronasti eū dñe. **D**emū coronabit a familia corona potētie in die vltime reuelatiōis. veniet enī cū senatorib⁹ terre iudicās orbem terre in eq̄tate. **S**ic ⁊ oēs sancti pingūt coronati. q̄si dicet. **F**ilie hierlm venite ⁊ videte martyres cū coronis aureis q̄b⁹ coronauit eos dñs. **E**t in libro sapie. **I**usti accipiēt regnū decoris ⁊ dyadema speciei de manu dñi. **C**orona aut h̄mōi depingit in forma scuti rotūdi. qz sancti de p̄ccatiōe diuina fruūt. **U**n cātant gratulabūdi. **D**ñe vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos. **V**erūm xpi corona p crucis figurā a sanctorū coronis distinguitur. quia per crucis vexilluz sibi carnis glorificationem. ⁊ nob meruit a captiuitate liberatiōez ⁊ vite fructionez. **U**n xpo aliq̄s plat⁹ aut sanct⁹ viuēs pingit nō in formā scuti rotūdi. s̄ q̄drati. corona ip̄a depingit. vt q̄ttuor cardinalib⁹ virtutib⁹ vigere mōstret. put i legēda b̄ti gregorij habet. **R**ursus q̄nqz i ecclesijs paradisus depingit. vt aspiciētes ad delectatiōē p̄mioz alliciat. **E**t q̄nqz ifern⁹ vt eos a formidine penarūz deterreat. **Q**ūqz flores ⁊ arbores cū fructib⁹ ad rep̄sentādūz fruct⁹ bonoz op̄ez ex virtutūz radicib⁹ p̄deuntū. **P**icturaz aut varietas virtutum varietatē designat. **A**lii enī daf p̄ spiritū fmo sapie. alijs scie ⁊ c. **V**irtutes xpo i mulieris specie depingūt. qz mulcēt ⁊ nutriunt. **R**urs⁹ p celaturas q̄ ⁊ laq̄aria nomināt q̄ sūt ad decorē dom⁹ simpliciores xpi famuli itelligūt q̄ eccliaz non doctrina. s̄

foliis virtutibus ornant. **Ceterum** sculpture pmi-
nentes de parietibus egredientes esse videntur.
quod cum virtutes fidelibus in tantam consuetudinem
deveniunt ut eis naturaliter insite videantur
multipharis eorum operationibus exercetur. **Sy-**
nagoga vero qualiter depingitur dicitur in quarta
parte libri de reuerentia. **Qualiter** pallium ro-
manorum pontificum pingatur in libro parte libri de
pallio dicitur. **Annus** vero et duodecim signa
et menses qualiter depingantur dicitur in principio
viii. parte et ubi de mense ageatur. **Et** et diuise hi-
storie tam noui quam veteris testamenti per volun-
tate pictorum depinguntur. **Nam** pictori-
bus atque poetis quilibet audiendi spiritus fuit et
prout. **Porro** ornamenta ecclesie in tribus parti-
bus sunt scilicet in ornatu ecclesie chori et altari. **Or-**
natus ecclesie consistit in cortinis et auleis et pal-
liis sericis purpureis et siliis. **Ornatus** cho-
ri in dorzalibus. **Tapetis** substratorum et ban-
calibus. **Dorsalia** sunt panni in choro pedetres
a dorso clericorum. **Substratoria** que pedibus
substernuntur. **Tapeta** sunt panni que pedibus sub-
sternuntur. **Qualiter** stratio pedum. et precipue pedibus
episcoporum. que mundana pedibus calcare dicitur. **Ban-**
calia sunt panni que super sedes vel bancas in cho-
ro ponuntur. **Altaris** vero ornatus consistit in ca-
psis et pallis. **Philaterijs** et candelabris. in
crucibus. in auriferis. in vexillis. in codicibus
in velamentis. et in cortinis. **Et** non quod capsula in
que hostie consecrate fuerant significat corpus
virginis gloriose. de qua dicitur in psalmo. **Surge**
dne in requiem tuam. tu et ar. **scilicet**. **Que** quicquid est
deligno. quicquid est de eboze candido. quicquid est ar-
gento. quicquid est de auro. et quicquid est de cristallo. et
per varias sui proprietates varias ipsi corporis
christi exprimit dignitates. **Rursus** capsula ipsa
prout hostias siue consecratas siue non conse-
cratas memoriam designat humanam. **Debet**
namque homo iugiter recordari acceptorum beneficiorum
dei tam temporalium quam per hostias non consecratas
quod spiritualium que per consecratas designantur. quod fi-
guratum est in verna in qua deus iussit manna repo-
ni. quod lustralis esset figurabat in istud no-
strum sacrificium spirituale precipiens ut esset memo-
riale sempiternum in futuras generationes si-
cut legitur in **Exo**. **Capse** autem super altare quod est
christus posite sunt apostoli et martyres. **Palles** vero
et vestes sunt professores et virginis vel omnes sancti.
de quibus ait propheta ad dominum. **His** sicut vesti-
mento vestieris. **Et** de his dictum est. **precedenti**
Aliud autem est philaterium. aliud philateria.

Philaterium est cartula in qua decem precepta legi
scribuntur. **Omni** cartulam solebant pharisei
autem sancti signum religionis portare. **Ubi** in euangelio.
Philatari philateria sua etc. **Et** dicitur
philaterium a philaxe quod est custodire et to-
rat quod est lex. **Philateria** vero est vasculum de
argento vel auro vel cristallo vel eboze et
homo in quo sanctorum cineres vel relique recordantur
tur. **Cum** enim elindi fideles cinericios voca-
ret per eos quod cineres ipsos fuabatur et ei deri-
sionem statutum fuit in ecclesia ut honorifice et
preciosis vasculis fuarentur. **Ad** nomen est com-
prehensum a philaxe quod est fuare et teron quod est
extremitas. quod ibi aliquid de extremitate cor-
poris sanctorum puta deus vel digiti. vel aliquid
tale fuerit. **Super** altare etiam in quibusdam ec-
clesijs collata tabernaculum de quo libri de al-
tari dictum est. **In** cornibus altaris duo sunt can-
delabra constituta ad signandum gaudium duo-
rum populorum de christi natiuitate letantium. que candelabra
mediate filice faculas ferunt accensas.
Angelus enim inquit pastoribus. **Annuncio** vobis
gaudium magnus quod erit omni populo. quod natus est
vobis hodie saluator mundi. **Hic** est verus ysa-
ac qui risus interpretatur. **Lumen** autem candelabrum
fides est populi. **Ad** iudaicum populum inquit
propheta. **Surge** illuminare hierusalem. quod venit
lumen tuum et gloria domini super te orta est. **Ad** po-
pulum vero gentile dicit apostolus. **Eratis** aliquando te-
nebre. nunc autem lux in domino. **Ad** et in ortu christi
noua stella magis apparuit secundum vaticinium
balaam. **Dicitur** inquit stella ex iacob et sur-
get stella ex israel. **De** etiam dictum est in libro de al-
tari. **Emunctoria** siue forcipes ad emungendum
liciniam sunt verba diuina quibus legem
amputamus. et lucet spiritum reuelamus. **ius**
illud. **Vetustissima** veterum comedetis. et
nouis superuenientibus vetera abijcietis. **Va-**
sa in quibus licinia emuncta extinguuntur sunt cor-
da fidelium que obseruantiam legalem ad legem ad
mittunt. **Rursus** forcipes quod gemino den-
te componit ignis sunt predicatorum qui nos com-
sonis vtriusque testamenti paginis instruunt
et moribus componentes ad charitatem accedunt
Scutula vero id est vasa equalis amplitudinis in
fundo et in ore ad calefaciendum facta. sunt il-
li doctores qui thesaurum cordis non celant. sed
ex eo proferunt noua et vetera lucerna quod non
ponunt sub modio sed super candelabrum. ut hi qui
sunt in domo domini lumen et calorem accipiant
spiritus sancti. **Crux** quod super altare ponenda est

et eā inde tollit baiul⁹ crucis. i. q̄ recolit q̄
crucē de xp̄i humeris sublataz tulit symō
cirene⁹. Inter duo cādelabra crux i altari
media collocat qm̄ inter duos ip̄los xp̄s
in ecclia mediator existit. **I**pe enī ē lapis
angularis q̄ fecit vtracq̄ vñū. ad quē pa/
stores a iudea et magi ab oriēte venerunt.
Bet alit⁹ dicef in phemio q̄rteptis sub
ti. de accessu sacerdoti ad altare. Rursus
altaris frons aurifrisio ornat. iuxta illud
Ero. xxv. et xxviii. ca. Cōstrues mihi al
tare. faciesq̄ illi coronā p girū. seu circūi
tū. altā q̄ttuor digit. **N**epe altare q̄nq̄ si
gnificat cor hoīs. in q̄ sacrificiū x̄e fidei p
p̄tritionē offerri d̄z. et tunc aurifrisiū p̄ce
ptū bone opatiōis significat q̄ frōtē n̄rm
ornare debem⁹ vt ceteris luceam⁹. **Q**uāq̄
altare significat xp̄m et tūc p aurifrisiū cō
grue ornamētū charitatis designat. Sic
enī aurū p̄minet oib⁹ metallis. sic et chari
tas ceteris v̄tutib⁹. **U**n ap̄ls. i. ad Cor.
xiii. **M**aior aut⁹ horū ē charitas. Frontez
enī nostrū sic aurifrisio charitatē debem⁹
ornare. vt pati simus p xp̄o aīas ponere
Vexilla etiā sup altare erigūt vt triūph⁹
xp̄i iugiter i ecclia memoret⁹. p quē et nos
de inimico triūphare speramus. **C**odex
etiā euāgelic⁹ sup illd adaptat. eo q̄ euā
gelicū ab ip̄o. i. xp̄o sit editū et ip̄i phibeat
testimoniū. **Q**ui q̄re exteri⁹ ornet⁹ dicef i
iii. pte lb̄ti. de lega. indumentis. **D**einde
vasa et v̄tēfalia i domo dñi a moysē et salo
mone originem habuerūt. q̄ i veteri testa
mēto plura et diūsa fuerūt. put i **Ero. legi**
tur diūsa habētia significata. de q̄b⁹ h̄ bre
uitatis causa nō agim⁹. **H**anc nomia q̄ ad
ornatū p̄tinēt. tpe q̄dragesime remoueri
vel p̄tegi debēt. qd̄ sit fm̄ aliq̄s i dñica d̄
passiōe. q̄ extūc diuinitas fuit abscōsa et
velata i xp̄o. dimisit enī se capi et flagella
ri vt hō tāq̄ nō haberet i se v̄tutē diuini
tatis. **U**n i euāgelio hui⁹ diei d̄z. **I**hs aut⁹
abscōdit se et exiuit d̄ tēplo. **T**ūc ḡ coope
riunt⁹ cruces. i. v̄tus sue diuinitatē abscō
dit. **A**lij h̄ faciunt a p̄ma dñica q̄dragesi
me. q̄ extūc ecclia incipit de ei⁹ passiōe
agere. **U**n eo tpe crux ab ecclia nō nisi co
opta portari d̄z. **E**t fm̄ morē q̄rūdā loco
rū duo tm̄ velamia seu cōtine tūc retinēt.
quoz vnum ponit p circuitū chori. aliud
suspendit int̄ altare et choruze appareāt

q̄ sūt intra sancta sctōz. **E**t sanctuariū et
crux tūc velant⁹ signat l̄raz legis. i. ei⁹ car
nalē obseruantia. siue qd̄ i veteri testamē
to aī xp̄i passiōē itelligētia sacrarū scri
pturarū velata opta et obscura erat et qui
tpe illo fuerūt. velamē. i. obscurā sciaz aī
oculos habuerūt. **S**ignat etiā rōp̄heam
illā q̄ fuit aī ianuam paradisi. **E**t qm̄ hmōf
carnalis obseruantia et obscuritas et rom
phea i xp̄i passiōe sublata sūt idō cortine
vel velamia hmōi in pasceue remouent⁹.
S et q̄ in veteri testamēto fuerūt aīalia
ruminātia et vngulas scindētia et boues
arātes. i. scturaz mysteria discernētes et
spūaliter itelligētes. idō i q̄dragesima p⁹
velū ingrediūt⁹ sacerdotes pauci. q̄b⁹ da
tū est nosse mysteriū regni dei. **C**irca h̄
aut⁹ notādū ē q̄ triplex gen⁹ veli suspēdit⁹
in ecclia. videlz qd̄ sacra opit. qd̄ sanctua
riū a clero diuidit. et qd̄ clerū a ip̄lo secer
nit. **P**rimū ē nō l̄re legis. **S**cōm nō n̄re i
dignitatis. q̄ indigni sum⁹ imo impoten
tes celestia intueri. **T**ertiū est coercio n̄re
voluptatis carnalis. **P**rimū videlz corti
ne q̄ ab vtroq̄ altaris latere extendūt sa
cerdote secretū intrāte. put i q̄rta pte sub
ti. de secreta dicef. significatū ē in h̄ q̄ sic
legit⁹ **Ero. xxiii.** **M**oyse posuit vela
mē sup facie suā. q̄ filij isrl̄ claritatē vult⁹
ei⁹ sustinere nō poterāt. **E**t sic dic̄ ap̄ls h̄
velamē adhuc hodie ē sup corda iudeoz
Scōm videlz cortina q̄ in q̄dragesima in
officio misse aī altare extēdit⁹. significatū
ē in h̄ q̄ velū intra tabernaculum erat su
spensū qd̄ diuidebat sancta sctōz a sancti
vt dicef in phemio q̄rteptis per qd̄ arca
ip̄lo velabat⁹ et erat miro ope p̄textū et pul
chra varietate distinctū. qd̄ i passiōe dñi
scissū ē. et illi⁹ exēplo hodie cortine varia
pulchritudine texūt. **D**e p̄misso velo et q̄
les eē dñt cortine hēt **Ero. xxv. et xxxv.**
Tertiū inde tūc habuit originē q̄ i p̄i
mitiua ecclia peribol⁹. i. paries q̄ circūit
choz nō eleuabat nisi vsq̄ ad appodiatio
nem qd̄ adhuc in q̄busdā ecclesijs obfua
tur. qd̄ idō fiebat vt ip̄ls vidēs clerū psal
lentē inde bonū sumeret exempluz. **C**lerū
tm̄ h̄ tpe q̄si cōmuniter suspēdit⁹ siue inter
ponit velū aut mur⁹ inter clerū et ip̄lum.
ne mutuo se p̄spicere possint q̄si ip̄o facto
dicat⁹. **A**uerte oculos tuos ne vi. va. rē.

In pasceue ho omne tollit velu. qz in passione dñi velu templi scissum ē. et p eā reuelata est nobis legis spūalis intelligētia q̄ antea latebat vt pmissum ē. et apta ē celestis regni ianua. et data est nob fortitudo vt vinci nisi velim⁹ a carnali p̄cupiscentia nequeam⁹. Verūtm̄ velu qd̄ diuidit sanctuariū a clero retrahit vel eleuat in vespera cuiuslibet sabbati q̄dragesime qñ officiū diei dñice inchoat. vt cler⁹ possit in sanctuariū intueri. qz dñica recollit resurrectionē. Hoc etiā ideo fit in sex diebus dñicis. qz nulla fuit etas in q̄ nō fuerit gaudiū eternū. gaudium q̄dem figuratū qd̄ celo velat qd̄ p velu illd̄ significat. Inde ē qd̄ dieb⁹ dñicis non ieiunam⁹. et h̄ ppter gl̄iam dñice resurrectionis. Nā p̄ima dñica signat gaudiū qd̄ habuerūt p̄imi parētes in paradiso añ p̄ctm̄. Scda dñica figurat gaudiū qd̄ pauci habuerūt i arca noe alijs oib⁹ diluuii submersis. Tertia qd̄ habuerunt filiī isrl̄ sub ioseph alijs fame afflictis. Quarta qd̄ habuerūt sub salomone i omni pace viuētes. Quinta qd̄ habuerūt redeuntes de captiuitate babylonie. Sexta qd̄ discipuli habuerunt a resurrectione vsqz ad ascensionē qñ cū eis p̄sentialiter fuit sp̄s. In festiuitatibus etiā nouē lectionū q̄dragesime velu ipsuz eleuat vel retrahit. Sz h̄ nō habet de p̄maria ecclie institutione. qz tūc nullū festū celebrabat in q̄dragesima solēniter. Sz si aliqd̄ festū occurrebat. q̄cūqz die occurreret i sabbato et in dñica de eo cōmemoratio fiebat. put in canone pape martini habet. Et i burcardo li. xij. et h̄ totū ppter t̄pis illi⁹ tristitiā. postea vsus in p̄trariū obtinuit. vt videlz festū nouē lectionū in suo die solēniter celebret. et nihilomin⁹ ieiunet. Rursus cortine in festiuitatib⁹ extendūt in ecclesijs ppter ornatū vt p̄visibiles ornat⁹ ad inuisibiles moueamur. q̄ sūt qñqz varijs colorib⁹ colorat vt p̄missum ē vt ex diuinitate color ip̄oz notet qd̄ hō qui est dei templū ornat⁹ esse debet varietate seu diuinitate virtutuz. Cortina alba signat vite mūdiciā. Rubea charitatem. Viridis p̄teplationē. Nigra carnis mortificationē. Virida tribulationē. Adhuc sup cortinas cādidat suspendūt qñqz p̄ni varij coloris ad notandū qd̄ cor nostrū

purgatū esse debet a vitijs et in eo debent esse cortine virtutū et varietas bonoz operū. Porro i festo natiuitatis dñi q̄daz ecclie nullos suspēdūt p̄anos. q̄dā viles. et q̄dā bonos. Que nullos suspendūt. nō strū figurāt ruborē. si enī maximū sit nob gaudiū de nato saluatore. nō tñ debem⁹ esse sine rubore. p eo qd̄ tñ fuit nostrū peccatū qd̄ dei fili⁹ seipm̄ ppter nos exinanit/uit formā serui accipiēs. Et ppter ea etiā in ip̄ius obitu nō cū leticia solēnizam⁹. sz acerrimū ieiuniū facim⁹. cū tñ in alioz sctoz obitu leti solēnizem⁹. et aliquātuluz lauti⁹ i cibo et potu nob indulgeam⁹. put in. vj. pte sub pasceue dicitur. Rubor q̄ppe nobis est qd̄ dñs mortu⁹ ē ppter peccata n̄ra. sancti ho nō ppter peccata n̄ra: sz ppter xpm̄ passi sunt. Qui viles suspēdunt figurāt qd̄ dñs suilem induit formā. et qd̄ vilib⁹ p̄anis eo die inuolut⁹ fuit Qui bonos gaudiū de rege nato habitū attendunt. et q̄les esse debeam⁹ in receptiōe tāti hospitis ostendunt. In q̄busdam ecclie sūz altare i pasca p̄ciosis ornat palleis. et supponunt velamina trium colorū rubeū subalbū. et nigrū. q̄ tria tēpora designant. Prima lectione et respōsorio finitis remouetur velamē nigrum. qd̄ tēpus añ legem signat. Secūda lectione et respōsorio finitis remouet subalbū. qd̄ t̄ps sub lege designat. Tertia finita remouet rubeū. qd̄ t̄ps gratie significat. i quo p xpi passionē ad sancta sanctorū et ad eternā gl̄iam nob aditus patz. De p̄anis vero et vestimētis altaris in tractatu de altari dictuz est. In p̄cipuis festiuitatib⁹ thesauri ecclie in publicū deducunt ppter tria. Primo ppter p̄sideratiōem cautele vt videlz appareat qd̄ caut⁹ fuerit in suando q̄ illuz fuare tenet. Scdo ppter solennitatis venerationē. Tertio ppter oblatiōis memoriā videlz in memoriā illoz q̄ p̄us ea ecclie obtulerūt. Qd̄ aut ecclia intus et nō extra festiue ornat mysterialiter innuit qd̄ ois gl̄ia eius abintus est. Licet enī exterius despicabilis sit. in aia tñ q̄ sedes dei est radiat. iuxta illud. Nigra sum sz formasa et c. Et dñs p ppham. Etenim hereditas mea p̄clara est mihi. Propheta etiā confiderās h̄ ait dño. Dilexi decorē dom⁹ tue et c. quaz specialiter fides spes et charitas

exornat. **E**cclia q̄z materialis ⁊ etiā spiri-
tualis mūdari debet. de q̄ in. vi. pte s̄b ti.
de pasca. ⁊ de. v. feria cene dicet. In non
nullis ecclesijs oua strutionū ⁊ hmōi que
admirationē inducunt: ⁊ que raro viden-
tur cōsueuerunt suspendi. vt p hoc popu-
lus ad eccliam trahat ⁊ magis afficiatur.
Rursus aut̄ q̄dam q̄ strutio tanq̄ auis
obliuiosa derelict̄ in sabulo oua sua. de/
mū q̄dam stella visa recordat̄. et redit ad
illa aspectu suo fouens ea. **Q**ua ergo i ec-
clesijs suspendunt̄ ad notandū q̄ hō pro-
pter peccatū a deo derelictus si tandē di-
uino lumine illustratus: recordat̄ delicto
rū suorū penituerit ⁊ ad ip̄m redierit. per
aspectū misericordie illi⁹ fouet̄. p quē eti-
am modū d̄r in **Luca.** q̄ respexit deus pe-
trum postq̄ negauit xp̄m. **S**uspendunt̄
etiā vt in illis vnusq̄s q̄ p̄teplet q̄ hō faci-
le deū obliuiscit̄: nisi p stellam. i. sp̄s san-
cti gr̄am influentē illustratus ad euz redi-
re per bona opa recordet̄. **G**ane in p̄mi-
tiua ecclia sacrificiū fiebat in vasis ligneis
⁊ vestibus cōmunibus. tūc enī erāt lignei
calices ⁊ aurei sacerdotes. nūc x̄o ecōtra
est. **S**3 seuerin⁹ papa instituit q̄ i vitreis
fieret. q̄ x̄o illa fragilia erant. ideo vrba-
nus papa etiā p̄ciliū remenī. statuit q̄ i ar-
genteis vel aureis vasis sacrificet̄. vel p̄-
ter paupertatem in stāneis q̄ non eruginan-
tur. non tamen in ligneis vel ex auricalco
Nō ergo debet esse d̄ vitro p̄pter pericu-
lum effusionis. nō de ligno q̄ cū sit poro-
sum ⁊ spongiosū: corpus sanguinē absor-
beret. non d̄ ere vel auricalco qm̄ ob vini
x̄tutem eruginē ⁊ vomitū puocaret. **E**t
nota q̄ calicis nomē a veteri ⁊ nouo testa-
mento originē traxit. **U**nde **Biere.** Calix
aure⁹ babilon inebrians omnē terrā. **E**t
dauid Calix in manu dñi vini meri plen⁹
mixto. **E**t alibi. Calicē salutaris accipias
⁊ nomē dñi iuocabo. **I**te in euāgelio **P**o-
testis bibere calicē quem ego bibitur⁹ sū.
Item accipiens calicem gr̄as egit. Calix
autē aure⁹ significat thesauros sapiētie i
xp̄o absconditos. **A**rgenteus mūdiciā cul-
pe. **S**tāneus innuit similitudinē culpe et
pene. stannū enī est mediū inter argentū
⁊ plūbū. ⁊ caro xp̄i l̄z non fuerit plūbū. i.
peccatrix. fuit tñ carni filis peccatrici. ⁊ li-
cet nō fuerit argentū. i. passibilis p̄p̄ suā

culpam. fuit tamē passibilis p̄pter n̄fam.
q̄ languores nostros ip̄e tulit et dolores
n̄ros ip̄e portauit. **D**e calice ⁊ patena di-
cet̄ sub ti. de p̄secrationib⁹ ⁊ vinctiōib⁹.
Rempe si q̄s tenui religionē tentus dicat
q̄ dñs p̄cepit moysi vt cuncta vasa taber-
naculi in oēs vsus ⁊ cerimonias ex ere fa-
ceret. vt legit̄ **Exo. xxvij. ⁊ xxxviij. c.**
q̄d q̄ hmōi p̄ciosa vasa ⁊ ornamēta pote-
rant venūdari ⁊ dari pauperib⁹. filis ē iu-
de ⁊ mulieri vnguentarie contrari⁹. **H**oc
enī agim⁹ nō q̄ deū min⁹ vilia ornamenta
delectent q̄ aurea. sed q̄ euz hoīes q̄d dī-
ligūt deo libēter offerūt. p diuinā latitiaz.
suā vincūt auariciā. **P**reterea hec diuine
pietatis officia moralia sunt ⁊ future glo-
rie significatiua. **U**nde etiā in veteri lege
ex auro iacincto. purpura. cocco bis ticto
et bysso retorta. ⁊ alijs p̄ciosis suphume-
rale fieri p̄cipit̄. vt q̄nta sacerdos x̄tutuz
diuersitate clarescere debeat demonstret̄
⁊ altare p̄piciatorū ac candelabrū ⁊ alia
vasa ⁊ ornamēta altaris ex auro fieri ⁊ ar-
gento. **Exo. xxv. ⁊ xxx. ⁊ xxxviij. c.** **T**a-
bernaculū q̄z ex diuersis p̄ciosis fieri p̄ce-
ptum est. put dictū est sub ti. d̄ ecclia. **L**e-
galis etiā p̄ntifex alijs diuersis p̄ciosis
vtebat̄ ornamētis put dicet̄ in tertia pte
sub ti. de legalib⁹ indumētis. de hoc etiā
sub ti. de ecclie dedicatione p̄p̄ncipiū
dicet̄. **P**orro phibitū est in cōcilio aure-
lian. ne diuina ministeria p̄stent̄ ad nupti-
arū ornatuz ne improborū tactu vel p̄pa
secularis luxurie polluant̄. q̄ nimiz osten-
dit̄ q̄ ex veste cuiuscūq̄ p̄sone fieri nō de-
bet casula. vt aliq̄s sacris mysterijs depu-
tandus ornatus **S**tephanus q̄z papa sta-
tuit ne vestimentis ecclie in alijs vsib⁹ q̄s
fruat̄. q̄z nisi a sacrat̄is hominib⁹ tangā-
tur ne vltio q̄ balthasar regē babilonie p̄-
cussit sup hoc transgrediētes veniat. **C**le-
mens etiā papa statuit ne mortui sepeli-
antur vel inuoluant̄ seu opiant̄ vel etiā
feretrū cum palla. i. p̄anis altaris. aut cū
mappa q̄ calix inuoluit̄ seu cum qua sacer-
dos manus post cōsecrationē tergit. **Q**uā
x̄o palle. i. corpalia. et vela. i. ornamenta
altaris seu cortine sup altare p̄dētes sor-
didate fuerint. dyaconi euz ministris bu-
milib⁹ illa lauent intra sacrariū. ⁊ non ex.
Pro velis aut̄ lauandis q̄ ad cultū altar-

ptinent noua peluis habeat. **P**alle vero id est. corporalia in alia pelui lauent. **V**ela q̄z ianuariū. i. cortine q̄ extendunt i ecclesijs in festis et i q̄dragesima i alia pelui lauent. **H**inc q̄ statutū ē i p̄cilio ylderē. q̄ ad corpale lauanduz et ad pallas altari ppria habeat. vasa foris i q̄b̄ nihil aliud lauet. **S**z et fm eūdē clementē si altari pal la. i. vestimenta altaris vel cathedra in q̄ sedet sacerdos sacris vestib̄ indut. v̄l cā delabrū. v̄l velū. i. pānus vel cortina sup altare pendēs fuerint vetustate p̄sumpta cremant. et cineres vel in baptisterio vel i pariete aut i fossis pauimētoz vbi non fit transit iactent. **E**t nō q̄ ecclesiastica ornamēta benedicūt. vt diceb̄ sub ti. de p̄secrationib̄ et v̄nctionibus.

De campanis.

Campane sūt vasa enea in nola ciuitate cāpanie p̄mo iuuēte. **M**aiora itaq̄ vasa cāpane a cāpania regione. mīora vero nola a nola ciuitate dicunt. **P**ulsatur aut et b̄ndicitur cāpana. vt p̄ illi tactuz et sonitū fideles inuicē inuident ad p̄mīuz. et crescat in eis deuotio fidei. fruges. mētes et corpa credentiū seruēt. p̄cul pellāt hostiles exercitus. et oēs insidie inimici. fragor grādinū. p̄cella turbinū. impet̄ tēpestatū et fulgurum tempenē. infestaq̄ tonitrua et v̄etoꝝ flama suspendat. spūs p̄cellaz et aeree potestates p̄sternant. vt b̄ audietes p̄fugiant ad sancte m̄ris ecclie gremiū an̄ sancte crucis vexillū cui flectit oē genu et. sicut hec singula in b̄ndictionib̄ cāpane habent. **S**ciēdū aut est q̄ cāpane q̄rū sonozitate puenit p̄p̄s ad eccliam ad audiendū et clerus ad annūcianduz mane misericordiam dñi et x̄itatez ei p̄ noctē. significāt tubas argēteas q̄b̄ in vereri lege populus ad sacrificandū accersiebat. de quibus diceb̄ in. vj. pte sub penthe. **Q**uēadmodū enī vigiles in castris tubis. sic et eccliaz ministri cāpanaz sonitu se excitāt vt cōtra insidiātē dyabolū p̄noctent. **P**igna igit̄ nostra enea sonoziora sunt tubis veteris legis. q̄ tūc notus erat deus i iudea tñ. nūc vero in omni terra. **S**ūt etiā durabiliōra. significāt enī p̄dicationēz noui testamēti fore amplī duraturā tubis et

sacrificiis veteris legis. q̄ v̄sq̄ ad mundi finē. **S**i q̄dē cāpane p̄dicatores significāt q̄ fideles ad similitudinē cāpane ad fidē vocare dñt. q̄d significatū est i eo q̄ dñs p̄cepit moysi vt faceret vestem sūmo pōnifici habētē. lxxij. tintinabula q̄ sonarēt cū pōtifer i sancta sanctorū ingrederet. **I**pm q̄ vas os p̄dicatoris designat. iux̄ illd̄ apli. **F**act̄ sū velut es sonans siue cimbālū tinniens. **D**uricia metalli fortitudinem designat in mēte p̄dicatoris. **Q**uā dñs. **P**edi frontē tuā duriorē frontib̄ eoꝝ. **P**lectrū siue ferrū q̄d interi⁹ ex v̄traq̄ pte feriens sonū reddit: doctoris linguā q̄ scia ornat et q̄ v̄trūq̄ testamētū resonare facit figurat. **P**relatus q̄ absq̄ scia p̄dicationis est q̄si cāpana sine plectro. iux̄ illud **Greg⁹**. **S**a cerdos si p̄dicationis est inscius. quā clamoris vocē daturus est p̄co mutus. ē enī quasi canis mutus latrare nō valēs. **I**pa x̄o p̄cussio denotat q̄ p̄dicator p̄mūz debet per correctionē i se vicia ferire et postmodum ad aliena exprobanda accedere ne contra doctrinā apli alijs p̄dicans ip̄e reprobis inueniatur. **U**nde p̄s. **P**eccatori autē dixit deus q̄re tu enarras iusticias meas et assumis testamētūz meū p̄ os tuū. **S**ue namq̄ actionis exemplo plerūq̄ accendit q̄s cruditione s̄monis mouere: nequit. **V**inculū x̄o quo plectrū vasi p̄iungit̄ seu ligat̄ ē moderatio q̄ lingua t̄patur q̄ ad tractū corde. id est. ad autoritatē scripiure linguā mouet p̄dicatoris. **L**ignū in quo cāpana p̄det lignū dñice crucis s̄git q̄d ideo q̄nq̄ a supiorib̄ cōtinet: q̄ crux ab antiquis patrib̄ nunciat̄. **I**nstrumenta q̄bus ip̄m lignūz alligatū seu affixū est oracula sunt p̄phaz. **L**igatura x̄o ferrea q̄ cāpana ligno p̄iungit̄ charitatē denotat p̄ quā p̄dicator indissolubilit̄ cruci affix̄ gliat̄ diceb̄. **A**bibi absit gloriari nisi i x̄o do. no. **C**auilla ligno affixa qua mediāte cāpana pulsatur rectā p̄dicatoris mēte signat q̄ diuinis mādatis inherēs illa fidelīū aurib̄ p̄frequentē pulsationē inculcat. **F**unis aut̄ ab illa pendēs qua campana pulsatur est humilitas seu vita p̄dicatoris. **F**unis etiā ip̄a vite nostre mensuram ostendit. **A**dhuc cuz funis initū habeat a ligno a quo cāpana pendet per q̄d crux dominica intelligitur: recte sacra scriptu

ram a ligno sancte crucis descendentes signat. Sicut etiam funis ex tribus est funiculis. ita et scriptura ex trinitate consistit. scilicet ex historia. ex allegoria et ex moralitate. Funis ergo descendens a ligno in manu sacerdotis est scriptura a mysterio crucis descendens in ore predicatoris. Rursus ideo funis usque ad manus quibus continetur extenditur. quia scriptura usque ad opera transire debet. Funis quoque eleuatio et depressio in pulsando denotat quod sacra scriptura aliquando loquitur de altis. aliquando de inferioribus. seu quod predicator quandoque propter aliquos alta dicit. quandoque propter alios descendit iuxta illud apostoli. Siue excedimus propter deum. siue descendimus propter vos. Adhuc sacerdos deorsum funem trahit dum ad actiuam vitam a contemplatione descendit. ipse vero sursum trahit dum scriptura docet in contemplationem erigere. Deorsum etiam trahit dum scripturam ad litteras quando occidit intelligit. sursum trahit dum spiritualiter eam exponit. Rursus secundum Gregorium. deorsum trahit et sursum trahit. dum in ea se metipsum quantum videlicet in prauis iaceat. et quantum ad bona faciendum perficiat. Sed et ex tractu funis campana resonat. populus ad expositionem sacre scripture adunatur. predicator audire et populus in unitate fidei et charitatis uniri. Sacerdos itaque qui se recognoscit predicationis debitorem non se subtrahat a mouendis signis. quoniam et filij aaron clangebant tubis. Funem ergo mouet qui fratres aut populum ex officio vocat. Anulus in fine corde per quem in plerisque locis corda trahit est corona premissi seu pseuerantia in finem vel est ipsa diuina scriptura. Porro sauinianus papa statuit ut hore diei per ecclesias pulsarentur. Et nota quod ad diuina officia per. xij. diei horas campana cointer duodecies pulsantur. videlicet in prima hora semel. et in vltima similiter semel. quia ab vna deo omnia et idem vnum erit omnia in omnibus. In tertia pulsantur per sancta tertia et quarta horis qui sub illa cantantur. Similiter et in sexta ter per tribus videlicet per quinta per sexta et septima horis. Similiter in nona ter per tribus. ad vespas vero qui est. xj. hora non solum semel sed etiam multipliciter quia in tempore gratie multiplicata est predicationis apostolorum. Item in nocte ad matutinum sepe. quia sepe exclamandum est. Exurge qui dormis. et exurge a mortuis. Communiter tamen ter pulsantur in nocturnis. Primo cum squilla qui significat paulum acute predicantem. Secunda pulsatio signifi-

cat barnabam sibi associatum. Tertia inuitat quod iudeis repellentibus christum dei. apostoli peruerterunt se ad gentes quos in fide trinitatis quantum euangeliorum imbuerunt disciplinis. Unde et quidam quater pulsanter. Et non sex esse genera tintinabulorum quibus in ecclesia pulsantur. scilicet squilla cimbalum. nola. nolula seu dupla. campana et signum. Squilla pulsantur in triclinio. id est refectorio. Cimbalum in claustro. Nola in choro. Nolula seu dupla in horologio. Campana in campanili. Signum in turri. Quilibet tamen horum potest generaliter tintinabulum nuncupari. Varijs ergo designatur vocabulis quia predicationes per illa designati ad multa necessarii sunt. Sane in tota septuagesima. scilicet qui quadragesima continetur. in diebus prefestis non debet per pulsari nec compulsari. nec depulsari sed solum simpulsi. id est simpliciter pulsari ad horas diei vel matutinas. In ecclesijs tamen bene ordinatis bis pulsantur ad primam. Primo ad inuocandum. Secundo ad inchoandum. In tertia ter secundum numerum horarum qui sub illa pulsantur ut primissum est. vna ad inuocandum. alia ad congregandum tertia ad inchoandum. Similiter fit in sexta et in noua. et eodem campana et eodem ordine pulsantur ad matutinas simpliciter. Ad missam vero et ad vespas duabus distinctarum campanis pulsantur. In minoribus vero ecclesijs simpliciter tamen pulsandum est iuxta premissa. et hoc in festis. In dominicis vero et sollemnibus diebus. prout in alijs temporibus compulsi. Quia enim predicationes qui per campanas figurantur tempore gratie crebrius abundant et optime et importune instat. idcirco in festis que ad gratiam pertinent campana tumultuosius tinnunt. et plerumque crepant ut dormientes et ebriosos excitent ne dormiant ultra modum. Quid autem significet compulsatio quando cantatur Te deum laudamus. in quanta parte sub titulo. et nocturnis dicitur. Verum aliquando moriente campana distincte pulsari ut populus hoc audiens oret pro illo. pro muliere quidem bis. pro eo qui ipsa inuenit aliteritatem. primo enim fecit hominem alienum a deo. quare secunda dies non habuit benedictionem. Pro viro vero ter pulsantur. quia primo inuenta est in homine trinitas. Primo enim formatus est adam de terra. deinde mulier ex adamo. postea homo creatus est ab utroque. et ita est ibi trinitas. Si autem clericus sit tot vicibus simpulsi quod ordines habuit ipse. Ad vltimum vero compulsi debet cum omnibus

campanis. vt ita sciat ppls p q sit oraduz.
Debet etiā cōpulsari qñ fun? ad eccliaz z
 qñ de ecclia ad tumulū deportat. **L**ete
 rū cāpane in pcessiōib? pulsant. vt demo
 nes timētes fugiant. put in qñta pte sb ti.
 de accessu pō. ad al. dicet. Timent enī au
 ditis tubis ecclie militāt scz cāpanis. sic
 aliqñ tyrān? timet audiens i terra sua tu
 bas alicui? potētis regis inimici sui. Et h
 etiā est causa qñ ecclia vidēs p̄citari tem
 pestatē cāpanas pulsat vt scz demones tu
 bas eterni regis. i. cāpanas audiētes ter
 riri fugiāt. za tēpestatis p̄citatiōe q̄scāt
 z vt ad cāpane pulsatiōē fideles admo
 neant z puocēt. p̄ instāti piculo orationi
 insistere. **S**ilēt aut cāpane triduo ante
 pasca. vt dicet in sexta pte sub qñta feria
 cene. Rursus capane tpe interdicti silēt.
 qz sepe ob delictuz subditoz impedit lin
 gua p̄dicatoz. iuxta illud pphē. **L**ingua
 tuā adherere faciā palato tuo. qz domus
 id ē. ppls exasperās. i. inobediēs ē. Habet
 etiā ecclia organa. de qbus in qñta pte sb
 ti. de sanctis dicet.

De cimiterio z alijs loci sacri z religiosis

Hinc de cimi

Dterio z alijs sacris ac religiosis
 locis dicam. **H**ane venerabi
 lū locoz alia sunt hūane necessitati depu
 tata. alia orationi dicata. **L**oca hūana ne
 cessitati deputata sūt xenodochium zeno
 storiū qd idē ē vasochomiū gerotecomiū
 orphanotrophii z belpotrophii. **S**an
 cti eteni p̄res z religioſi p̄ncipes h̄mōi in/
 stituerunt loca in qb? paupes. pegrini. se
 nes. orphani. infantes. emeriti. infirmi. i/
 becilles. z sauci recipiēt z foueriēt. **E**t
 nō qz geronta grece d̄: senex latine. **L**oco
 rū aut oratiōi dicatoz alia sūt sacra. alia
 sūt sancta. alia religiosa. **S**acra sūt q̄ per
 man? pōtificiū rite dedicata z deo sanctifi
 cata sūt. q̄ varijs noib? appellant. put sub
 ti. de ecclia p̄missum est. **S**ancta sūt loca
 emunitatis siue p̄uilegiata fuitozib? z mi
 nistris eccliaz deputata. de qb? videlz sb
 interminatiōe certe pene vel a iure vel p
 speciale p̄uilegiū iterdicti: ne qñ illa vio
 lare p̄sumat. sic sūt atria eccliaz. z i qbus
 dam locis claustra infra q̄ sūt dom? cano
 nicoz. in qb? reſ cuiuslibet q̄ sceleris p̄fugi

entib? si se ibi receperint securitas p̄stat.
Et fm statuta legalia porte et theatra ci
 uitatū. **R**eligiosa sūt vbi cadauer hois i/
 tegrū vel etiaz caput tñ sepeliť. qz nemo
 p̄t duas sepulturas h̄re. **C**orp? x̄o vel ali
 qd aliud mēbrū absqz capite sepultū non
 fac locū religiosū. **S**z z fm legalia institu
 ta cadauer iudei vel gētilis v̄ infātis nō
 dū baptizati. locū in q̄ sepultū ē religiosū
 facit. fm religionē tñ xpianā z canonicaz
 doctrinā solū xpiani cadauer locū fac re/
 ligiosū. **E**t nō qz q̄cqd ē sacru ē religiosuz
 z nō econtra. **L**etex loc? iste religiosus dī
 uersimode appellat videlz cimiteriū poli
 antrū siue antropolis qd idē est. **I**tem se
 pulcrū mausoleū qd etiā idē est. dormito
 riū. tumul? monumētū. ergastulū. sarco/
 fag? piramis. bustū. vrna. z spelūca. **C**i/
 miteriū d̄: a cimē qd ē dulce. z sterion qd
 ē statio. ibi enī dulciť defūctoꝝ ossa quie/
 scūt z saluatoris aduētū expectāt. **U**t qz
 ibi sūt cinices. i. vermes vltra modū fetē
 tes. **P**oliātrū d̄: qñ pollutū antrum p̄p̄
 cadauera hoīuz ibi sepultoꝝ. **P**oliān
 trū iterp̄tat multitudo viroz. a polis qd
 ē pluralitas. z antros qd ē vir. z fm h̄ p/
 prie d̄: cimiteriū p̄p̄ multitudinē hoīuz
 ibi sepultoꝝ. **S**ilr z antropol? qd idem ē.
Sepulcr? d̄: qñ sine pulsu. qz q̄ ibi sepeliť
 pulsu caret. v̄ ē loc? vbi ossa p̄dūt. **M**au
 soleū dictū ē a qdā q̄ dicit? ē mausole? qui
 fuit diues et potēs. z ab arthemisia eius
 vxore valde dilect? adeo qz eo defūcto ip
 sa gloriosū ei cōstruxit sepulcrū qd voca
 uit mausoleū a noie viri sui. **E**xinde igiť
 mos inoleuit vt q̄libet preciosa sepultura
 mausoleū nūcupeť. **D**ormitoziū d̄: a dor
 miēdo. qz ibi corpa sc̄toꝝ q̄scunt q̄ i dño
 dormiūt. **T**umul? d̄: qñ tumēs tell?. qñ
 hoie i terra sepulto terra aliquantulū ele
 uat. **M**onumētū d̄: qz monet mētem cu
 iuslibet inspicientis vt recorder qz cinis ē
 z in cinerē reuertet. **E**rgastuluz d̄: ab er/
 ge qd est opus vel ab erga qd est labor et
 sterion qd est statio. ibi enī requiescūt cor
 pora eoz q̄ in domino moriunt. **U**n bea/
 ti mortui q̄ in dño moriūt. amodo iam dī
 cit illis spiritus vt te. a. la. s. **S**arcophagus
 d̄: a sarcos qd est caro z fagin qd ē come/
 dere. qz ibi caro comedif. i. cōsumif. **P**ir
 ramis d̄: a pir qd est ignis; qz corpa igne

Libër

cremata et incinerata ibi recódebāt. **Uel** qz sicut ignis a lato incipit et tēdat i acutū sic et piramis. **Et** ē gen^o altissime sepultu/re. **Tale** ē rome in q fuerūt cineres iulij cesaris collocati. et corrupto vocabulo vulgariter vocat^r acus sancti petri. q tñ iulia dici deberet. **Similē** piramidez fieri fecit cesar iux^o tuironū ppe ripā ligeris. et reclusit ibi cineres cuiusdā militis amici sui interfecti. **Bustū** nō a noie ptēti nomē traxit ptinētis loc^o videlz in q busta siue humana corpa sepeliebant^r. **Urna** dicta ē eo q antiq^s moris fuit hūana corpa rogo cōburere. et cineres in terreis urnis collocatos fuare. **Spelūca** qñqz dī duplex vt iā dicef. **Cimiterium** initiu^z habuisse dī ab abraā q emit agrum ab ebron in q erat duplex spelūca vbi ipse sepult^{us} ē et sara. ysaac et iacob. et adā et eua. ppterea enī emit vt sibi et suis sepultura eēt. **Duplex** spelūca idō ibi erat. qz ibi duo sepeliebāt cōtigue scz vir et vxor. vel i vna viri. et i altera mulieres. vel qz vnicuiqz illic sepeliendo duplex spelūca i modū cathedre fiebat. **Uñ** dicē lhiero. q tres patriarche sepulti sūt i ciuitate ebron i spelūca duplici cū tribus vxorib^{us} suis. **Sepeliebāt** at qsi sedētes. et supior ps spelūce q trūcū capiebat a natis supra. dicebat vna spelūca ps nō inferior q capiebat pedes crura et femora. dicebat alia spelūca. **Hanc** nō debēt passim oēs intra eccliaz sepeliri. videf enī q loc^o sepulture nō pfit **Lucifer** nāqz de celo fuit pstrat^{us} et adā de paradiso eiecit^{us}. et q loca his meliora sūt. **Ite** ioab in tabernaculo interfect^{us} ē. et iob in sterq^ulinio triumphauit. imo obesse videf si q^s indignus et peccator i ecclia sepeliat^r. **Legif** enī in dialogo bti gregoriū libro. iij. ca. lvj. q cu^z qdā flagiciol^{us} i ecclia bti faustini brixien^{sis} sepult^{us} fuisset. eadez nocte beat^{us} faustin^{us} apparuit custodi eiusde^z ecclie dicēs. **Dic** epō vt pūciat hinc carnes fetētes q^s hic posuit. alioqn ipse die. xxx. morietur. **Cu**stos nō timuit hec dicere epō. **Et** ep^s die xxx. subito mortu^{us} ē. **Legif** etiā ibidez in ca. lvij. de qdā alio q sepult^{us} fuit in ecclia q cadauer ei^{us} postea inuētrū est ex eccliaz et linteamina remāserūt in loco suo. **Et** **Aug^o** inq^ut. **Quos** pctā grauiora depmūt si in locis sacris sepeliri se faciūt. restat vt

Primū

de sua psumptione iudicētur. quia eos sacra loca nō liberant. sed culpa temeritatis accusat. **Nullum** ergo corp^{us} debet in ecclia aut ppe vbi corpus dñi et sanguis cōfiscitur sepeliri. nisi corpa sanctorū patrū q dicunt^r patroni. i. defensores. q meritis suis totā defendūt patriā. et epī. abbates. et digni pbyteri et laici sūme sanctitatis. s cūcti debēt circa eccliam sepeliri. puta i atrio aut in porticu. aut i exedris siue vultis ecclie exterius adherentib^{us} aut in cimiterio. **Dicūt** enī qdaz q locus. xxx. pedū circa eccliam debet ad h^{oc} cōsecrari. alij nō solā circūtionē quā facit ep^s dedicās ecclia ad hoc sufficere dicūt. **Aug^o** dicūt i libro de cura p mortuis agēda i fine q sepeliri apud martyriūz memorias in h^{oc} defuncto pdest. vt cōmendās eum etiam in martyriū patrociniū affectus p illo supplicationis augeat^r. **Antiquitus** solebāt homines in pprijs domibus sepeliri. s ppe cadauerū fetorem statutū fuit vt extra ciuitatem sepelirent^r. et quendā locū cōmunem sanctificatū ad hoc deputabant. **Robiles** vero sepeliebant^r super montes et i medio montiū et in radicibus eorū et in pprijs predijs. **Ceterū** si q^s in obsidione interficiat^r nec possit cimiteriū haberi. sepeliat^r i loco vbi potest. **Si** vero negociator vel peregrinus moriat^r in equore et fuerit terra vicina sepeliat^r ibi. q si portus remotus sit in aliqua insula ppinqua sepeliat^r. **Si** autē terrā nō videāt. fiat ei domuncula delignis si haberi possunt et pūciat^r i mare. **In** cimiterio autem christianorū non nisi christian^{us} baptizatus sepeliri debet. nec tamē omnis. quoniā nullus in maleficio interfect^{us} si maleficiū sit mortale peccatum. vt si sit interfect^{us} in adulterio. vella-trocinio. vel i ludis gētiliū. **Et** idō vbi q^s inuenit^r mortu^{us} ibi sepeliat^r ppe dubium cause mortis ei^{us}. **Si** nō q^s subito moriat^r i ludis pūciat^r. vt i ludopile. sepeliri pti i cimiterio. qz nemini nocē intēdebat. **Sz** qz mūdialib^{us} occupabat^r aiūt qdā q sepeliri dī sine psalmis et sine ceteri^{us} mortuorū obsequijs. **Sz** et si q^s impetēs aliū i rixa vltu multu ipenitēs moriat^r. nec sacdotē petijt nō dī sepeliri i cimiterio vt qdaz dicūt. nec is q māu ppa mortē sibi pciuit. sec^{us} si vim ad cautelā sui vltuorū repellebat et alias i

penitētia remanebat. Si vero non ppter ali-
quā manifestam causā sōlo dei iudicio
q̄s subito mori pōt in cimiterio sepeliri.
Iust' enī in q̄cūq; hora mori saluat. pre-
fertim si dabit opam alicui rei licite. De-
fensori iusticie et pugnāti i p̄lio iusto occi-
sis cimiteriū et officiū libere pcedūt. inter-
fecti tñ i eccl'iaz nō portēt ne paupimētū s̄a
guine polluat. Et et si aliq̄s rediens d lu-
panari vel de aliq̄ loco vbi fornicat' sit in
via occidat. v' aliq̄ casu incōfites moriat'
nō sepeliat in cōmuni cimiterio. et si legi-
time pbari p̄t eū fornicatū fuisse nec cons-
tat eū postea p̄fessum vel p̄ritum fuisse.
alioq̄n sepeliri d3. Rursus mulier moriēf
in p̄tu nō d3 in eccl'ia poni vt q̄dā dicunt
ne paupimētū eccl'ie sanguine polluat. sed
ex eccl'iaz ei dicat obsequiū. et i cimiterio
sepeliat qd n̄ placet. alioq̄n pena sibi x̄te
ret i culpā. Vñ licite i eccl'iaz fert ita tñ q̄
eccl'ia a maculis corpis ne polluat diligē-
ter caueat. p̄tus tñ de v̄tre ip̄i' extract'
mortu' et nō baptizat' ex cimiteriū sepelia-
tur. Sūt tñ qdā q̄ dicūt q̄ p̄t' debet vna
cū muliere i cimiterio sepeliri. eo q̄ ps vi-
scerū esse censet. Hanc vir et vxor i eodez
sepulcro ponendi sūt exēplo abrahe et sare.
vbi specialē nō elegerint sepulturā. Vñ et
Tobias p̄cepit filio: vt cū mater ip̄i' com-
pleuisset dies suos. locaret eā i eodē sepul-
cro cū eo. Itē q̄libet i sepulcro parētū tu/
mulādus ē. nisi ex deuotiōe alibi elegerit
sepeliri. Ceterū i p̄cilio magūtinēsi statu-
tū ē q̄ suspēsū q̄ p suis p̄ctis penam extre-
mā p̄soluit: ex q̄ p̄fessi sūt vel p̄fiteri desi-
derauerūt. et cōmunicauerūt. i cimiterijs
sepeliri possunt et oblatiōes et misse fieri p
eis. Qualit' hūanū corp' sepeliendū sit. di-
cet i septima pte s̄b ti. de officio mortuor

De eccl'ie dedicatiōe et p̄secratione

Quia de eccl'e
lia et altari i supiorib' mēto fa-
cta est. p̄ns est vt aliq̄ de illorū
dedicatiōe subiiciam' di. Primo vñ p̄se-
cratio eccl'ie ortū habuit. Scdo p̄ q̄s Ter-
tio q̄re. Quarto q̄liter eccl'ia dedicetur. et
qd significet tā ip̄a dedicatiō q̄ singula q̄
i ea agūt. De officio vero festi dedicatiōis
eccl'ie in. viij. pte dicet. Primo igit' dōm
ē vñ dedicatiō eccl'ie initū habuit Sup

quo notādū ē. q̄ moyses dño p̄cipiēte fe-
cit tēplū et sacrauit illud cū mensa et altari
ei' et creis vasis et vtensilib' ad diuinū cul-
tum explēdū. Et nō solū diuinis p̄cib' ea
sacrauit. verū etiā sancti olei vinctōe dño
subēte liniuit. Legit' enī dñs p̄cepisse ip̄i.
moysi vt crisma p̄ficeret q̄ vngeret taber-
naculū i dedicatiōe et arcā testamēti. Sa-
lomō q̄z fili' dauid iubēte dño p̄fecit tem-
plū cū altari et reliq̄ ad diuinū cultū pagē
dū p̄secrauit sic in libro regū habet. Pa-
buchodonosor etiā rex vocauit oēs sakra-
pas optimates et tyrānos ad dedicatiōez
statue auree quā fecerat Iudei q̄ sic legit'
in burcardo li. iij. ca. iudei. loca i q̄b' dño
sacrificabāt diuinis hēbāt supplicatiōib'
p̄secrata nec i alijs q̄ deo dedicatiis locis
munera dño offerebant. Si igit' illi q̄ vñ
bre legis defuiebāt h̄ faciebāt. q̄ntomagis
nos q̄b' vñtas patefacta est et grā et vñtas
p̄ iesū xp̄m data ē. tēpla dño edificare. et p̄
ut meli' possum' ornare atq; ea diuinis p̄-
cib' et sanctis vinctiōib' cum altarib' et va-
sis. vestibus q̄z et reliq̄s ad diuinū cultū
implēdū vtēlib' deuote et solēniter ex in-
stitutione felicts pape. iij. sacrare debem'
Rursus cū i siria in ciuitate baruth iudei
quādā imaginē crucifixi pedibus p̄culca-
rēt et lat' ei' p̄forarēt. mox inde sanguis et
aq̄ exiuit. Iudei aut' h̄ viso mirati sūt et in-
firmi eoz h̄ sanguine deliniti ab oib' infir-
mitatib' suis liberati sūt p̄p̄ qd oēs xp̄i
fide suscepta baptizati sūt et sinagogas eo-
rū i eccl'ias p̄secrauerūt. et inde mos inole-
uit vt eccl'ie p̄secrarēt cūz pus tñ altaria
p̄secrarent. Et p̄p̄ h̄ etiā miraculū ordi-
nauit eccl'ia fieri memoriaz dñice passiōis
v. kal. decēbris. et rome p̄secrata ē eccl'ia
i honore saluatoris vbi qdā ampulla cūz
illo sāguie reuāf. et solēne festū tūc agit'
Scdo notādū ē q̄ sol' pōtifex p̄t eccl'e-
lias et altaria dedicare. qm̄ gerit imaginē
et figurā sūmi pōtificis xp̄i spūalit' dedicā-
tis. sine q̄ nō possum' in grā stabiliri. Vñ
ipse ait: Sine me nihil potestis facere. Et
ps. Nisi dñs edi. do. et c. Vñ p̄cilium car-
thagin. p̄hibet h̄ facē sacerdotē nec p̄t h̄
alicui inferioris ordinis demādari. Sa-
ne eccl'ia vt sacri edocēt canones dedicā-
da nō est nisi pus dotata sit. et ex licite ac-
q̄sit. Legit' enī q̄ dū qdā c̄ps eccl'ia de

vsuri et rapinis constructa psecraret. vidit post altare diaboli statem in cathedra in habitu pontificali. q̄ dixit ep̄o. **C**essa ecclesia psecrare ad mea enim iurisdictione pertinet cum sit ex vsuri et rapina facta. Ep̄o vero et clero territi et inde fugientibus. diabolus continuo ip̄az ecclesiaz cum grandi strepitu destruxit. **R**ursus ecclesia q̄ p̄ q̄stu cupiditatis p̄structa ē psecrada nō est. et cui dos sufficiens assignata nō ē. et i q̄ pagan⁹ vlti fideiis sepult⁹ ē. donec inde fuit eiect⁹ et ecclesia abrahis p̄us parietibus vlti tignis reconciliata. **I**dez etiā de excoicato. Si vero mulier p̄gnas illic sepulta sit. ea nō eiecta poterit psecrari. h̄ p̄ baptizat⁹ nō sit. q̄q̄ q̄dam alii scripserint sapiētes. Et p̄t ecclesia cōsecrari diebus dñicis et p̄uatis et plures ep̄i et plura altaria p̄nt sibi ab eodē i vna ecclesia psecrari. **T**ertio dñm ē q̄re ecclesia dedicata. et q̄dem p̄p̄t q̄nq̄ cās. Primo vt diabol⁹ et ei⁹ p̄tās inde penit⁹ expellat. **U**n̄ refert Greg⁹ in dial. li. iij. c. xxx. q̄ cum q̄dā ecclesia arrianorū fidelibus reddita psecraret et reliq̄e facti sebastiani et bte agathe illuc delate fuissent. p̄p̄s ibidē p̄gregat⁹ porcū repēte in pedes huc illucq̄ discurre senferūt. q̄ fores ecclesie repetens a nullo videri potuit. oēs q̄ i amiratione cōmouit. **Q**uod idcirco dñs ostendit vt cūctis patefieret q̄ d loco eodē imūdo hitator exiret. **S**equenti aut nocte magn⁹ i eiusdē ecclesie tectis strepit⁹ fact⁹ ē. ac si i eis aliq̄s errādo discurreret. **S**cdo vero nocte quior son⁹ increuit. **T**ertia q̄z nocte tāt⁹ strepit⁹ insonuit ac si oīs illa ecclesia a fūdamētis fuisset euerfa statim recessit. nec vltēr⁹ ap̄d illaz antiq̄ hosti indetudo apparuit. **S**cdo vt ad eā p̄fugientes saluēt. put legi i canone gregorij. Et ob h̄ ioabin tabernaculuz fugit. et altaris cornua apprehendit. **T**ertio vt ibi orōnes exaudiat. **U**n̄ i orōne ad missaz dñ. **C**ōcede vt oēs q̄ huc dep̄caturī cōueniūt ex q̄cūq̄ tribulatiōe p̄solatiōis tue bñficia cōsequāt. **S**ic etiā orauit salomō i tēpli dei dedicatiōe put legi in. iij. Regl. viij. ca. **Q**uarto vt ibi laudes deo soluāt. put s̄b ti. d ecclesia dictū ē. **Q**uinto vt ibi sacramēta ecclesiastica ministrēt. **U**n̄ et ip̄a ecclesia dñi tabernaculū q̄si taberna dei in q̄ sacramēta diuina p̄tinent et ministrant. **Q**uarto dñm est q̄liter ecclesia psecrat. et q̄dē oib⁹ d eccle

sia eiecti solo diacono ibi remanēte recluso. ep̄s cum clero añ fores ecclesie aquā nō sine sale bñdicit. et interim intrinsec⁹ ardēt xij. lumina añ. xij. cruces i ecclesie parietibus depictas. **P**ostmodū vero clero et p̄lo sequenti ter circūeundo ecclesiaz exteri⁹ cum fasciculo isopi parietes cui⁹ aq̄ iā benedicta aspgit. et qlibet vice ad ianuā ecclesie veniens pcutit sup̄limiare cum baculo pastoralis dicens. **T**ollite por. p̄n. ve. rē. et diaconus deint⁹ rñdet. **Q**uis ē iste rex glie? **C**ui p̄tifer: **D**ñs fort⁹ rē. **T**ertia vero vice reserato ostio ingredit⁹ p̄tifer ecclesiam cum paucis ex ministris clero et p̄lo foris manēte dicens. **P**ax huic domui. et dic letanias. deinde i pauimēto ecclesie sit crux d cinere et sabulo vbi l̄ris grec et latinis totū scribit alphas. **E**t itez aliā aquaz sanctificat cum sale et cinere et vino et altare psecrat. **D**einde. xij. cruces i parietibus depictas crisinate inungit. **G**ane q̄cūq̄ h̄ visibiliter sunt de⁹ p̄ inuisibile virtutē in aia opat q̄ de dei tēplū ē vbi fides facit fūdamētū. spes erigit charitas p̄sumat. **I**psa enī ecclesia catholica ex viuīs lapidibus adunata dei tēplū est. q̄ multa tēpla vnū tēplū q̄z vn⁹ est de⁹ et vna fides. **D**om⁹ igit⁹ dedicāda ē aia sanctificāda. **E**t ē notādū q̄ psecratio duo efficit. **N**ā ip̄az ecclesiam materialē deo appropriat. et nostrā scz tam ecclesie q̄ fidelis aie desp̄sationē insinuat. dom⁹ namq̄ nō psecrata ē sicut puella viro alicui destinata non tñ dotata nec matrimoniali cōmercio in vnione carnis vnita. **S**ed in psecratione dotata et transit i p̄p̄riā iesu xpi sponfam quā sacrilegiū est p̄ adulteriū vltēr⁹ violari. definit enī lupanar esse demonuz vt p̄t in psecratione illius tēpli q̄d antea pantheon vocabat. **P**rimo itaq̄ dicēdū est de aque bñdictione. sup̄ quo dñs dicit. **N**isi q̄s renatus fuerit ex aqua et sp̄u sancto non intrabit in regnū celoz. **A**q̄ enī q̄ lauandis corporibus idonea est tantā diuinitus virtute accipere meruit. q̄ sic corpora lauat a sordibus ita et aias mūdāt a peccatis. **M**anifestuz q̄dem est q̄ hec aqua cui⁹ aspersiōe ecclesia cōsecrat baptismū significat. q̄ q̄dammodo ip̄a ecclesia baptizata. **I**psa vero ecclesia illā vtiq̄ ecclesiam designat q̄ i ea p̄tinet. s. fidelium multitudinē. **U**n̄ etiā ecclesia vocat⁹ eo q̄ ecclesiaz p̄tineat

ptinens videlz p pntento. Querēdū autē ē
qre huic aque sal admisceat. cuz saluator
noster de baptismo loquēs nullaz de sale
fecerit mētiōez. Non enī dixit. Nisi q̄s re
nat⁹ fuerit ex aq̄ salſa. vel sale mixta v̄ali
q̄d h̄mōi. s̄ dixit. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex
aq̄ ⁊ sp̄s sancto ⁊c. Et idip̄sū d̄ oleo ⁊ cris
mate q̄ri pōt. Sed notādū q̄ sal in diuino
eloquio sepe p̄ sapia ponit. iux̄ illd̄. Ser
mo vester sit sal ⁊ d̄it⁹. Et dñs inq̄t disci
pulis. Ihabete sal in vob̄ ⁊ pacē inter vos
Itēq̄. Vos estis sal terre qd̄ si sal infatu
atū fuerit in q̄ condiet̄. Hinc etiā ē q̄ fm
legē nulla hostia sine sale offerebat̄ sed in
omni sacrificio ponebat̄. Ex q̄b⁹ oib⁹ con
uincit̄ q̄ sal p̄ sapia ponit̄. Est enī sapia
p̄dimentū oīuz ⁊rtutū. sic sal oīuz ciborū
Hinc ergo est q̄ null⁹ baptizat̄ p̄sq̄ sale
cibet̄. etiā infantes vt qd̄ actu h̄re nō p̄nt
habeāt saltē signatiōē sacramēti. nec sine
sale b̄ndicti⁹ aqua. De alteri⁹ aque b̄ndi
ctione in se. tractatu dicef̄. Trina autē inte
rius ⁊ exteri⁹ cum isopo ex aqua b̄ndicta
asperſio trinā baptizādi imersionē signifi
cat. ⁊ fit ppter tria. Primo ppter demonū
expulsionē. Nam aq̄ b̄ndicta pprie d̄ sui
⁊rtute h̄z demones expellere. An̄ in exor
cismo ei⁹ d̄. vt fiat aq̄ exorcizata ad effu
gandā oēz inimici p̄tatem ⁊ ip̄m inimicū
eradicare ⁊c. Scdō ppter ip̄i⁹ eccl̄ie pur
gationē. oīa nanq̄ hec terrena. ppter pec
catū corrupta sūt ⁊ fedata. Hinc etiā ē q̄
in lege oīa pene mūdabant̄ p aquā. Ter
tio ppter remouendā oēz maledictionē ⁊
introducendā b̄ndictiōez. terra enī ab ini
tio cū fructu suo maledictionē accepit. eo
q̄ ex ei⁹ fructu deceptio facta fuit. Aqua
⁊o nulli maledictiōi subiācuit. Hinc ē q̄
dñs piscē comedit. s̄ carnē nō legif̄ nomi
natim comedisse nisi de agno pascale. ⁊ h̄
ppter legis p̄ceptū. in exemplū. s̄ abstinē
di aliqñ a licitis. aliqñ eadez comedendi.
Rursus asperſio i circūitu facta signat q̄
dñs curā suorū h̄ns mittit angelū i circū
itu timentū se. Trīa ⁊o respōsoria q̄ inte
rim decantant̄ est hilaritas triū ordinū fi
dem suscipiētium. s̄. noe. daniel. ⁊ iob. Et
qm̄ ad hāc innouationem gr̄a fidei spei et
charitat̄ infūd̄. id̄ ad pedē ⁊ ad mediū
⁊ ad p̄re pariet̄ sup̄iorē aspgif̄. De iterio
ri etiā asp̄sione iā dicef̄. De ⁊rtute isopi i

se. ti. dicef̄. Triplex ⁊o circūit⁹ quē ep̄s
aspergēdo facit triplicē circūitū quē x̄ps
fecit ppter eccl̄ie sanctificatiōez designat
Prim⁹ fuit q̄ venit d̄ celo in mūdū. Scdō
q̄ de mūdō descendit i limbū. Terti⁹ q̄ de
limbo redigēs ⁊ resurgēs ascēdit in celū.
Triplex q̄z circūit⁹ ondit q̄ eccl̄ia illa ad
honore trinitat̄ dedicat̄. Ostēdit etiā tri
plicē statū saluādoz de eccl̄ia. q̄ sūt virgi
nes p̄tinētes ⁊ iugati. qd̄ etiā dispositio
ip̄i⁹ eccl̄ie materialis ostēdit. put s̄ ti. de
eccl̄ia dictū ē. Porro trina ad sup̄limina
re ostij p̄cussio signat triplex ius qd̄ x̄ps
h̄z i eccl̄ia sua. ppter qd̄ sibi d̄z apiri. Est
enī sua creatiōe. redēptiōe. ⁊ gloriſicatio
nis p̄missiōe. Nā pōtifer x̄pm. ⁊ga eius
ptātez figurat. Rursus p̄ triplicē p̄cussio
nē ianue cū ⁊ga pastoralis p̄dicatio euāge
lica intelligit̄. Quid enī ē ⁊ga pastoralis
nisi fmo diuin⁹. iux̄ illd̄. Esa. Percutiet
terrā ⁊ga. i. f̄mone oris sui ⁊c. Virga igit̄
tur ianuas p̄cutere ē aures audiētū p̄di
catiōis voce pulsare. Aures enī porte sūt
p̄ q̄s ad corda audiētū sancte p̄dicatiōis
⁊ba itroducim⁹. An̄ ps̄. Qui exaltas me
de portis mortis vt annuncie oēs laudes
tuas i portis filie sion Quid enī sūt porte
filie sion. nisi aures ⁊ audit⁹ fidelīuz. Ter
tio triplex cū ⁊ga p̄cussio ⁊ ianuarū aptio
significat q̄ p̄ p̄dicationem pastoz infide
les veniēt ad fidei cōsensū. Per illā enim
porte iusticie apiūt̄ ⁊ illas ingressi fidē p̄fi
tent̄. An̄ ps̄. Aperte mibi portas iusticie.
⁊ ingressus i eas p̄fitebor dño. Hec porta
domini. iusti itrabunt p̄ eā. Percutit igit̄
ep̄s i sup̄liminari sc̄z rōnis dicens: Sup
ple o vos p̄ncipes. i. demones. seu potius
hoies. tollite. i. auferte. portas. i. ignorāti
as. v̄ras. i. a cordib⁹ v̄ris Interrogatio ⁊o
diaconi iclusi respōdēt i p̄sona p̄li q̄s est
iste rex gl̄ie. ē ignorātia p̄li nesciēt q̄s ē q̄
d̄z intrare. Aptio ostij euacuatio ē pecca
ti. Recte ḡ ep̄s ter p̄cutit. qz nūer⁹ iste no
tissim⁹ ⁊ sacratissim⁹ ē. ⁊ in oī dedicatiōe
ep̄s ter ianuas p̄cutē d̄z. qz sine iuocatiōe
trinitat̄ nullū fit i eccl̄ia sacramentū. Tri
na ⁊o p̄clamat̄io. tollite por. ⁊c. significat
triplicē x̄pi ptātez. videlz quā h̄z i celo in
mūdō ⁊ i inferno. An̄ in hymno ascensio
nis d̄z. Ut trina rerum machina celestīuz
terrestriū ⁊ infernoz p̄dita flectant genu

iam subdita. **C**onsequenter ostio apto intrat epi. ad notadū q si debite vtaf of ficio suo nil ei resistere pt. iuxta illd. **P**ne qd resistet potetatu tuo. Ingredivt autez cu duob vel trib vel in ore duoz vel triu testiu stet psecratiōis xbu. Vel qz pauc pntib dñs se trāsfīgūrās p ecclia oravit. Et ingrediēs dic: Pax huic domui et oi bus habitātib in ea. qz xps mūdūz ingre diēs pacē inf deū et hoiez fecit. Venit eni vt nos deo pri recōciliaret. Post h dū dī letania pstrat orat p sctificatiōe dom. Nam et xps humiliat an passionē p disci pulis et credituris oib orabat dicēs: Pater sanctifica eos i noie tuo. Postq vero surrexerit orat sine salutatiōe qm nō dic: dñs vobiscū. cū ecclia nondū sit qsi bapti zata et q cathecumini tm sūt nō sūt digni vt eis fiat a plausus cū nōdū sint sanctifi cati. ē tm p eis orādū. **C**lerus clamās et le tania pcin ens aplos rēpēntat q p ecclie et aiaz sanctificatiōe ad deū intercedebant. **I**n pavimēto ecclie scribit alphabetuz h mō. **F**it eni crux de cinere et sabulo ex trās uerso ecclie sup quā crucē puluer scribit alphabetū i modū crucis. lris grec et lati nis. nō aut hebraicis. qz iudei recesserūt a fide. et scribit cuz baculo pastorali. **S**ane alphabetū sup crucē scriptuz tria rēpēn tat. **P**rimo qdē scriptura ex grecis et lati nis lris i modū crucis facta rēpēntat cō iūctionē seu vnionē i fide vtriusqz pli iu dei videlz et gētilis p crucē xpi factā. iux illud. **J**acob cācellatis manib filijs bñdi xit. **I**pa xpo crux siue xpus ex trāsverso ec clesie ducit. videlz vn a sinistro angulo oriētis i dextrū occidētis et alter a dextro oriētis i sinistrū occidētis significat q po pul ille q pus erat dexter fact ē sinister. et q erat i capite fact est in cauda. et econ uerso. et h ppe crucis vtutez. **C**hrist eni ab oriēte trāsies reliqt iudeos in sinistra. qz infideles. et venit ad gētes qb licet i oc cidēte fuissent. dat esse i dextra. et tādē a gētib i dextra oriētis positis visitabit iu deos i sinistro angulo occidētis qd cōstat deteriores eē q pus inuenerit gētiles. **I**ō aut i obliquū et i modū crucis. et non in di rectū belre scribūf. qz ad hāc sanctā itelli gētiā ptingere nō valet q crucis mysteriū nō recipit. et xpi passione nō se credit esse

saluādū. **I**n malinolā eni alaz non intro bit sapia et vbi xps fundamētū nō ē sup edificari non pt. **S**cdo scptura alphabeti rēpēntat paginā vtriusqz testamēti qd p crucē xpi adimpletuz ē. **I**n passiōe nanq ei velū tēpli scissū ē. qz tūc scripture apte sūt. et reuelata sūt sancta scōz. **U**nde ipe moriēs dixit. **C**ōsumatū ē. **I**n his qdem paucis lris ois sciētia ptimef. et tunc crux ex trāsverso ducit. qz vnū testamētū i alio ptimef. rota eni erat i rota. **T**ertio rēpēn tat articulos fidei. **E**cclie eni pavimētū ē nre fidei fundamētum. **E**lemēta ibi scpta sūt fidei articuli qbus rudes ac neophici i vtroqz plo i ecclia erudiūf. q se debēt pul uerē et cinerē reputare. iux illud qd dixit abraā **G**en. xviij. **L**oquar ad dñm meuz cū sim puluis et cinis. **S**criptura g alpha beti i pavimēto ē simplex doctrina fidei i corde hūano. **S**ābūca seu bacul q alpha betū scribit. mōstrat aploz doctrinaz vel doctoꝝ ministeriū q facta ē puerio gētiū et pficiēda iudeoz. **C**ōscqnter epi ad alta re accedēs incipit stans. de i adiutorium meū intēde. qz tūc demū icipit qd ē i b offi cio pncipale. **E**t dī xpus. glia pri zc. qz b bñdictio fit ad exhibēdam gliaz trinitati. nō tm dī alla put i se. ti. dicet. et psecrat al tare. **I**n q qdē psecratiōe alia aq bñdicif. put i se. ti. dicet. ex q postq altare septies aspersū fuit. aspergit etiā ter iteri tota ec clesia sic prius absq aliq dīa maioꝝ lap dū vel minoz. qm apd deū nō ē acceptio psonaz. iō iteri ad notadū qz exterior ab lutio sine iterioz nil pdest. **I**ō ter qm vt pmissū ē aspersio illa significat aspersionē et mūdationē baptismi q dat bñficio trini tatis. iux illd. **I**te docete oēs gētes bapti zātes eos i no. pa. et fi. et f. **E**t eni ecclia nō pt in aq imergi sic imergif baptizād. iō ter aspergit aq quasi loco trine imersionis. **R**ursus aspergit pcedēdo ab oriēte i occi dētē et p mediū semel i modū crucis. quia xps totā iudeā aut oēs gētes baptizari p cepit i nomie trinitatis. **C**ui baptismo tri buit efficacā in mysterio passionis incipi ens a iudē de qb ort ē. et residuū aq ad basim altaris fundit. put in se. ti. dicetur **Q**uidā tm aliā aquā nō bñdicūt. s cū pus bñdicta totū officiū implēt. **I**nterim aut cātat chor p salmū illū. **E**xurgat deus et

dis. int. e. 7c. Et illū. Qui hitat in adiuto.
7c. In q̄b? fit mētio d' ecclia 7 ei? psecrati
one vt p̄t̄z sibi. Qui habitare faē vni? mo/
ris i domo. Eps x̄o dicit. Dom? mea do/
mus ofonis vocabit̄. Quia ei? officiū ē fa
cere vt ecclia dom? dei sit. nō negociatio/
nis. Hanc crismato altari. xij. cruces i pa
rietib? ecclie depicte crismat̄. Depingūt
aut̄ ipe cruces. Primo p̄p̄t demonū ter/
rore. vt scz demones q̄ inde expulsi sūt vi
dētes signū crucis terreā: et illic regredi
nō p̄sumāt. Secdo p̄p̄t triūphi ostēsiōe.
Cruces nāq? sūt vexilla x̄pi 7 signa triū/
phi sui. Merito ḡ vt ostendat q̄ loc? ille
x̄pi dñio subiugat? ē ibidē cruces depin/
gunt̄. Nā 7 ap̄d impialē magnificētiā ob
seruat̄ vt aliq̄ ciuitate sibi tradita impia/
le vexillū i ea erigat̄. Et i h̄mōi figuratio
ne d̄r. Gen. xxviii. q̄ iacob lapidē quē sup
posuerat capiti suo erexit i titulū videlz i
titulū p̄coniale. memoriale. x̄pi passionē q̄
suā ecclia 7 psecratiō 7 passiōis fidē ad me
moriā reducāt. Un̄ in cātid. Pone me vt
signaculū sup brachiū 7c. Duodecim x̄o
lumiaria añ cruces ip̄as posita significāt
xij. ap̄los q̄ p̄ fidē crucifixi totū mūdū illu
minauerūt 7 q̄z doctrina tenebre fugate
sunt. Un̄ dic̄ br̄s Bern. Tota p̄phetia
na ē i fide crucifixi. Et ap̄ls. Nihil me iu
dico scire inf̄ vos nisi i x̄m x̄pm 7 hūc cru
cifixū. Cruces igit̄ per q̄tuor ecclie parie
tes illumināt 7 crismate iungūt̄. qm̄ ap̄li
crucis mysteriū p̄dicantes: fide passionis
x̄pi q̄tuor mūdi climata illuminauerūt ad
cognitiōez. inflamauerūt ad amorē. vn̄ re
rūt ad p̄scientie nitore qd̄ p̄ oleū. 7 ad bo
ne fame odorē. qd̄ p̄ balsamū designatur.
Adhuc post crismatiōez altaris ip̄m alta
re 7 ecclia ornāt̄. lāpades accēdūt̄. d̄r mis
sa i q̄ pōt̄ifex alijs vestib? vti q̄ fuerit in
aspersiōe vsus. put i se. ti. dicef. Postre/
mo notādū ē q̄ ecclia d̄r i sanguie alicui?
psecrari. Un̄ p̄m pelagiū 7 nicolaū papā
in martyrio ap̄loz petri 7 pauli ecclia ro/
mana psecrata ē. Cōsecrat̄ itaq? ecclia vt
p̄missū ē et altare. put i ti. se. cimiteriū ac
alia. put s̄b ti. de psecratiōibus dicef. Et
q̄q? legat̄ in veteri testamēto tēplū ter fu
isse psecratū. Primo in seprēbz. Secdo in
martio s̄b dario. Tertio i decēbz s̄b iuda

machabeo. Ecclia tñ semel psecrata nō ē
itep̄ recōsecrāda nisi fuit execrata qd̄ cōri
git. P̄tio si fuerit cōbusta. ita vt parietes
oēs vel eoz maior ps fuerint destruxati.
Leuit. c. xiiij. p̄pe finē. Si enī solūmō te/
ctū v̄l aliq̄ ei? ps pietib? itegris manētib?
v̄l saltē i modica pte destructi cōbusta fu
erit recōsecrāda non ē. Secdo si tota ecclia
aut maior ei? ps simul fundit̄ corruerit. 7
ex toto. siue ex eis dē. siue ex alijs fuit lapi
dib? repata Cōsecratio etenī ecclie maxie
i exteriori vnctiōe. 7 in lapidū p̄iunctiōe 7
dispositiōe p̄sistit Si x̄o nō simul s̄ succel
siue parietes oēs ruerint 7 repati fuerint
eadē censet̄ ecclia. Idēq? nō recōsecrāda
s̄ dūtaxat cū aq̄ exorcizata 7 misse solenni
tate ē recōciliāda. q̄q? eam recōsiderādā
qdā scripserint sapiētes Tertio recōsecrā
da ē ecclia si dubiū sit vtrū aliqñ fuerit cō
secrata. eo q̄ sup h̄ nulla scriptura vel pi
ctura aut sculptura. nullusq? etiā vn̄c? te
stis d̄ visu v̄l etiā d̄ auditu q̄ vt qdā dicūt
sufficeret extat. Altare q̄z semel psecratū
recōsecrādū nō ē: nisi illd̄ execrari cōtigat
qd̄ fit p̄mo si mēsa. i. superior tabula i q̄ fit
p̄ncipalit̄ psecratio mota vel in sui forma
mutata. vel enormit̄ puta vltra medietate
fracta sit. Enormitas tñ h̄mōi iure va
let ad ep̄i arbitriū referri. Idēq? maxie ē
si tota altari structura mota 7 repata fuit
ecclia tñ p̄p̄t altari vel structure motiōez
vel fractiōez recōsecrāda nō ē. qz alia ē al
taris psecratio. 7 alia ecclie Sic ecōuerso
si ecclia totalit̄ destructa altare non ledit̄
ecclia ip̄a repata solū: 7 non altare recōse
crat̄. q̄uis tūc decēs sit illd̄ aq̄ exorcizata
lauari. Cōsecrato tñ maiori altari nihilo
min? alia miora altaria ecclie psecrāda sūt
q̄uis qdā dixerint sufficere i illi? psecrati
one alia digito demonstrari. Si x̄o altare
modicā exteri? patiat̄ lesiōē nō ob h̄ ē re
cōsecrādū. Secdo recōsecrat̄ altare si alta
ris sigillū. i. lapis pu? cum q̄ sepulcrū siue
foramē i q̄ reliq̄e recōdūt̄ claudis̄ seu sigil
lat̄. motū aut fractū sit. Et fit foramē ip̄m
qñq? i sūmitate stipitis. 7 tunc qñq? aliud
sigillū nō apponit̄: s̄ p̄ncipalis mēsa super
posita loco sigilli habet̄. qñq? x̄o fit i pte
posteriori. 7 qñq? i anteriori. i. q̄ etiā fora/
mine i testimoniū psecratiōis caute inclu
di solēt l̄re psecrati ep̄i. p̄tinentes nomen

ei⁹ et alioz eoz i cōsecratiōe p̄sentū et in
cui⁹ sc̄ti honorē p̄secrat altare et etiā ipsa
eccl̄ia qm̄ sil⁹ p̄secrat vtrūq. annū q̄z et diē
p̄secratiōis. **Tertio** recōsecrat altare si iū
ctura q̄ sigillū forāmini vel etiā q̄ mēsa sti
piti vel aliud sigillū qd̄ mēsa ip̄a nō ē ad
heret mota v̄ aliq̄s ex lapidib⁹ ip̄i iūctu
re seu stipiti mēfaz vel sigilluz t̄gēs mor⁹
vel fract⁹ sit. **In** p̄iūctiōe eteni sigilli et fo
raminis atq̄ mēse et stipiti seu structure i/
ferioris p̄cipue p̄secratio itelligit⁹. **Quar**
to recōsecrat altare si ei vel p̄iūctiōi mē
se et structure inferioris t̄m fiat augmētuz
q̄ p̄stinā formā amittat. qm̄ forma ē q̄ dat
ēē rei. pp̄ modicū t̄m additamētū non ex
ecrat. s̄ tūc sac̄rū trahit ad se nō sac̄rū. dū
t̄m p̄iūctiō mēse et structure inferioris non
multū imutē. **Quito** altare sic et eccl̄ia
pp̄ dubiū recōsecrat. **Sexto** altare viati
cū si lapis d̄ ligno i q̄ insert⁹ ē. q̄ qd̄ ammo
do sigillū rēp̄sentat remoueat: et eodē v̄
alio ligno itēz reponat. nōnulli recōsecrā
dū. alij x̄o solūmō recōciliādū autumant
q̄uis aut illd̄ sepe iussu ep̄i d̄ loco ad locū
trāsferat et p̄ viā portet. pp̄ qd̄ portabi
le seu viaticū appellat. non t̄m ob h̄ recōse
crat aut reconciliat. **Quid** si calix p̄se
crat⁹ deaurat. nūqd̄ ē recōsecrād⁹. Et vi
det⁹ q̄ sic. qm̄ nou⁹ calix ēē videt⁹. Nouū
enī op⁹ videt⁹ facē q̄ p̄stinā opis faciē imu
tat. et reficit q̄ rei iā facte remediū fac. Si
qd̄ p̄secratio i sup̄ficie p̄sistit. Et hic ē q̄
eccl̄ie muris decrustat⁹ recōsecrādā ēē p̄/
dixi. **Cōtrariū** t̄m v̄ez ē. q̄ nec pp̄ muro
rū dealbationē aut picturā. v̄ pp̄ modi
cū addita mētū eccl̄ia recōsecrādā ē. vt iā
dixi. **Cū** enī pp̄ h̄ forma calicis nō mutē
idē calix manet. q̄re recōsecrād⁹ nō ē. sic et
eccl̄iaz reparatā qm̄ eadem manet recōse
crādā nō esse p̄missū ē. **Si** x̄o forma prior
mutaret⁹ sec⁹ ēēt. qm̄ forma dat esse rei vt
dixi. **Honestū** t̄m ē q̄ tū pp̄ pollutaz ma
nuū p̄tactū. tū pp̄ p̄phane materie appo
sitiōe calix aq̄ exorcizata lauet⁹ p̄usq̄ ibi
sacrosanctū corp⁹ et sanguis d̄ni imoletur
p̄missio de p̄secratiōe aliq̄ de recōcilia
tione dicam⁹. **Circa** q̄ notādū ē q̄ tēpluz
sp̄uale qd̄ ē hō qm̄q̄ polluit⁹. **Uñ** i **Leuit**
xiiij. vir q̄ fluxū seminis patit⁹ imūd⁹ erit.
et idē in muliere fluxū sanguinis mēstrui
vel alteri⁹ patiētē vt ibidē in ca. xv. et iō

ibi pollutus eccl̄iaz ingredi p̄hibebat do
nec aq̄ lauaret et purificaret. et **Numeri**
xix. c. q̄ cadauer mortui tetigerit imūd⁹ ē
vñ aspergat aq̄. et sic mūdabit⁹. Et p̄pha
Asperges me d̄ne isopo et mūdabor. **Gate**
riale etiā tēplū qd̄ ē eccl̄ia testante papa
gregorio polluitur. et **Leuit. c. xv.** Uñ p̄
pheta. Polluerūt tēplū sanctū tuū. Et h̄
silit̄er hodie aq̄ lauat et recōciliat. **Sit** enī
recōciliatio cū misse celebratiōe et aq̄ cum
vino sale et cinere solēniter b̄ndicte asp̄sio
ne. **Mempe** p̄ salē discretio. p̄ aquā p̄lus
p̄ vinū diuinitas. p̄ cinerem passiōis x̄pi
memoria. p̄ vinū aq̄ imitū vñio deitatis
et h̄manitat⁹ significat. **Hec** ḡ simul ponū
tur ad notādū q̄ p̄ls discreta memoria
passiōis x̄pi mūdāt⁹ x̄po adunat⁹. **Sit** etiā
p̄ ep̄m t̄m. si sit eccl̄ia p̄secrata. et q̄q̄ ipse
alteri coep̄o possit simul totuz sc̄z aq̄ b̄ndi
ctionē et recōciliationē vel solū aq̄ b̄ndicti
onē. vel etiā t̄m recōciliationē: aq̄ p̄us per
ip̄m benedicta cōmittere. simplici t̄m sacer
doti nentrum cōmittere valet. nisi forte h̄
ex p̄ullegio sibi cōpetat sp̄ali. **Si** x̄o eccl̄e
sia p̄secrata nō sit d̄z statim p̄m p̄stitutōez
Greg. ix. aq̄ exorcizata lauare. quā loriōez
qd̄am fieri posse astruit. iussu t̄m ep̄i p̄ sim
plici sacerdotē. cū fieri habeat cū aq̄ exor
cizata q̄ fieri p̄t p̄ quēlibet sacerdotē. **Nō**
nulli x̄o eximie auctoritatis periti scripse
rūt qd̄ et tuti⁹ ē h̄ dūtaxat p̄ ep̄m fieri. nec
p̄ eū sacerdoti posse cōmitti. naz canones
aquā exorcizata vocāt aquā cū vino et ci
nere solēniter b̄ndictā. qd̄ qd̄ verū ē d̄ ec
clesia nō p̄secrata ad p̄secrādūz t̄m deo de
dicata. sec⁹ enim ē in simplici oratorio qd̄
nec sacer nec religiosus loc⁹ est. vtpote q̄
vnusq̄sq̄ p̄ velle vbi placet ordinat saltē
ad orādū. licz forte nō sine diocesani licen
tia ad celebrādū. et p̄ velle ad aliū vsū de
putare locū ip̄m. **Est** at eccl̄ia recōciliāda
in p̄misso casu. **Itē** pp̄ adulteriū ibi cō/
missum et pp̄ fornicationē. et generaliter
cuiuscūq̄ semie. sc̄z maris vel femine. cle
rici vel laici. heretici v̄ pagani. naturalit̄
sue inaturaliter. studiose et peccādi libidi
ne ibi emissio fuerit polluta. etiā si vir ibi
v̄rozē cognoscat. qm̄ lz talis p̄cubitus sit
als legitim⁹ et p̄cessus. nō t̄m q̄libet t̄pe si/
ue loco. q̄q̄ multi in h̄ p̄trariū sentiāt sa
piētes. **Sec⁹** aut esse dicim⁹ si q̄s forte ibi

in fomis polluat. nā tūc anim⁹ magi ptu
lisse q̄ fecisse dolēdus ē. et etiā i cuiuscūq;
bruti aialis semie ibi emissio. cū rōne care-
at neq; peccet. **Re**cōciliat etiā ecclia pp̄
homicidiū siue cū sanguis effusioe. siue si
ne. ibi q̄cūq; mō studiose cōmissuz et etiaz
citra homicidiū pp̄ quālibet violētaz et
iniuriōsaz hūani sanguis effusione. siue
ex vulnere. siue absq; vulnere ex naso vel
ore. **Nā** i veteri testamento **Leuif. xiiij. et**
xx. c. phibitū fuit sanguinē i tēplo fundi
et semē emitti. et talia agētē et patiētē illud
ingredi. **Si** aut absq; violētia vel iniuria
ex naso vel ore vel cicatrice vel minutiōe.
aut etiā ex emorroidis v̄l mēstruis v̄l ali-
ter naturalit̄ in ecclia fluxerit. aut forte lu-
do vel casu fortuito eliciē. aut si q̄d cūq;
aial ibi occidit. v̄l si q̄s subito p se ibi mo-
rit̄. aut lapide vel ligno cadēte aut fulgu-
re occidit. pp̄ h̄ q̄dē et similia nō recōcili-
atur. nec etiā si alibi vulnerat̄ ad eccliam
p̄fugiēs illic sanguie multo effuso morit̄.
qm̄ tūc nō fuit homicidiū i ecclia ppetra-
tū. **Si** v̄o ecōuerso in ecclia vulnerat̄ et
morit̄ vel etiā ex sanguis ex vulnere fluit
sec̄ est: etiā si intra eccliaz ex vulnere san-
guis minime fluxisset. qm̄ ictus vulneruz
attēdūt. **Sz** et si supra tectū ecclie sāguis
effundit̄. aut semē humanuz emittit̄. qz h̄
ex eccliaz cōmittit̄ nō recōciliat̄. **Mete-**
terū si furtū aut rapina in ecclia cōmittit̄
de consuetudine que in talibus attendit̄:
recōciliat̄. **I**dēq; in q̄libet violētia absq;
sanguinis effusione ibi cōmissa fieri debe-
re q̄dā affirmāt. cū illa fornicationi eq̄pa-
retur i iure vt si ad eā p̄fugiēs inde p vio-
lentiā extrahat̄. vel ibi effractio cōmittat̄
vel etiā si p̄ter sanguinis effusionē rixa tu-
multuosa agat̄. v̄l si q̄s fracto osse v̄l liuo-
re secuto absq; sanguie ibi ḡuiter p̄beret̄.
vel ad mortē vel ad mutilatiōez ibi p̄sen-
tialiter p̄dēnat̄ inde extrahit̄ vt ad locuz
executiōis ducat̄. **Sz** cū casus isti nō sint
i iure exp̄ssi: necē nō ē eccliaz p ep̄m solen-
niter recōciliari. honestū tū fore putam⁹
p sacerdotē cuz aq̄ exorcisata ep̄i iussu la-
uari. **I**dēq; dōm videt̄ si ecclia diu absq;
tecto et ianuis plena forte letamine alijsq;
spurcijs aialib⁹ et naturali boiuz vsui q̄si
diu forij loc⁹ passim patuerit. nec eēt forte
malū eā in tali casu solēniter p ep̄m recon-

cellari. **Si** aut aliq; extra eccliaz occisus
mox itra eccliaz inferit̄. occisor v̄o vel ali⁹
mortuū fore nō credens corpi adhuc cali-
do plagā infligit ex q̄ sanguis fluit: recōci-
liāda ē. tū pp̄ horroz et abominatiōem.
tū pp̄ violētiā et peccādī volūtātē. q̄uis
eni hō mortu⁹ nō sit hō. hūan⁹ tū sanguis
ei⁹ p violētiā ē ibi effusus. **Nā** et ip̄i cada-
ueri violētia horroz et iniuria irrogāt **Se-**
cus aut ē si naturalit̄ mortu⁹ i corpis obse-
quiū et honozē i ecclia dimēbret̄ v̄l euiscē-
ret̄ vt forte ps ibi et ps alibi sepeliat̄. **Re-**
cōciliat etiā ecclia i q̄ infidelis vel etiā pu-
blice excōicatus sepult⁹ ē. et tūc parietes
sūt abradendi. **Sane** i p̄missis casib⁹ in q̄-
bus ecclia recōciliat̄ req̄rit̄ vt factū indu-
cens recōciliatiōez publicū saltē p famaz
existat. scandalū enī et horroz atq; abomi-
natio de turpitudine et pctō atq; de violē-
tia i sacro loco siue i ecclia commissis. vbi
delictorū venia postulat̄. vbi eē dz tutela
refugij. vbi imolat̄. salutar̄ hostia p pec-
catis. **Leuif. xiiij. c.** vbi etiā p̄fugiētes sal-
uant̄ et deo laudes exoluūt̄ recōciliatiōez
inducūt. et etiā ppositū et volūtas mortā-
liter ibi peccātis. **Si** v̄o occultū sit recōci-
liari necesse nō ē. qm̄ ecclia cū sancta sit co-
inquinari nō p̄t. imo ip̄i loci sanctitas insa-
miā loci abolet. q̄uis i h̄ q̄dā p̄trariū sen-
tiāt vt saltē occulte. ita vt delinq̄ntes non
p̄dant̄ sit recōcilianda. **Sit** etiā recōcilia-
tio ad exēplū et terroz vt videlz vidētes
eccliaz q̄ i nullo peccauit pp̄ pctm̄ alteri⁹
lauari et purificari: existimet̄ q̄ntū pp̄ su-
orū delictorū expiationē sit laborādū. **Ci-**
miterium q̄z in q̄ pagan⁹ vel infidelis aut
excōicatus sepult⁹ ē recōciliādū ē. ossib⁹ tū
sepulti si ab ossib⁹ fidelū discerni poterūt
inde p̄us eiectis. recōciliat̄ etiaz i p̄missis
casib⁹ i q̄b⁹ ecclia recōciliat̄. cimiteriū enī
eisdē p̄uilegijs q̄b⁹ et ecclia gaudet. put s̄b
ti. de vinctiōib⁹ dicef̄ **Nā** ex q̄ b̄ndictū est
sacer loc⁹ ē. et recōciliat̄ p ep̄m sic et ecclia
p asperione aq̄ solēniter cū vino et cinere
b̄ndicte **Illud** aut notādū ē q̄ in q̄cūq; pte
ecclie vel cimiterij violentia seu pollutio
cōmittat̄ vtrūq; et etiaz q̄libet ip̄oz ptes
pp̄ cōnexitatē violatē itelligūt̄. h̄ hodie
i pte correctū ē p dñm bonifaciū. de con.
c. j. in. vj. li. Et si enī p̄secratiōes ecclie al-
taris et cimiterij sint diuise. oīuz tū vna et

eade est emunitas q̄ nō ē ad alterū eoz tñ
vel ad alteri⁹ angulū restringēda. qđ vez
ē si ecclia ⁊ cimiteriū sint p̄iuncta. Si enim
vnū a reliq̄ distet. bñ p̄t vnū sine reliq̄ vi/
olari. Si igit̄ altero eoz violato seu pollu/
to etiā aliud violatū ⁊ pollutū ē. pari rati/
one altero eoz tñ recōciliatio vtrūq̄ itel/
ligit̄ recōciliatū. qm̄ nihil tā naturale ē q̄
vnū qđq̄ eo genere dissolui q̄ ligatū est. ⁊
par ē ius ligādi atq̄ soluēdi. ⁊ sic violato
vel polluto cimiterio sufficit eccliaz recō/
ciliari. Nōnulli tñ simpliciter asserūt per
vni⁹ violationē nequaq̄ altēz violari. et
p̄ psequēs qđlibet eoz debere specialiter
recōciliari. qđ tñ pōtifficalis libri obuiat
autoritas in q̄ specialis forma recōciliati/
onis cimiterij non habet. Deniq̄ si ecclia
vel cimiteriū aut aliud qđcūq̄ p̄ ep̄m ex/
cōmunicatū p̄secrē seu bñdicat. talia re/
cōciliatiōe nō egent. qm̄ sacramēta a tali/
bus i forma ecclie collata vera qđē sūt. vt
dicef in p̄hemio q̄rte ptis. Verū cū sicut
p̄missuz ē excōicati funus cimiteriū ⁊ ec/
clesiā p̄phanet. multo qđē magis exteio/
ra sacramēta ⁊ bñdictiōes q̄ p̄ man⁹ et os
excōmunicati trāseunt ⁊ pficiūt. q̄tuz ad
eozuz merita ptinet p̄taminari ⁊ corā deo
feterē vident. ideo honestū est q̄ recōcili/
entur p̄usq̄ fideles talib⁹ sacris vtantur.
Aut enī dñs ad p̄phetam. Maledicā be/
nedictionibus vestrīs.

De altaris p̄secratione.

Non solū ecclie
sia verū etiā altare p̄secrat. ⁊ b
p̄pter tria. Primo ad sacramē/
tum deo ibi offerendū. Gen. viij. Edifica/
uit noe altare dño ⁊ tollēs de cunctis vo/
lucib⁹ ⁊ pecorib⁹ mūdīs obtulit sup alta/
re. Hoc aut̄ sacramentū est corp⁹ ⁊ sāguis
xp̄i qđ in memoriā passionis dñice imola/
mus. iux̄ illd. Hoc facite i meā cōmemo/
rationē. Scđo ad nomē dei ibi inuocandū.
Un̄ Gen. xij. Edificauit abraā altare deo
qui apparuit ei ⁊ inuocauit ibi nomen dñi
hec autē inuocatio q̄ fit sup altare p̄prie/
bz missa. Tertio ad cantandū. Eccl. xlvij.
Dedit illi p̄tra inimicos potentiā. ⁊ stare
fecit p̄tra altare cātores. ⁊ in sono eoz se/
cit dulces modulos. Sane hoc mō ⁊ ordi

ne p̄secratio altaris fit. In p̄mis nāq̄ pō/
tiffex incipit. de⁹ in adiutoriū meū intēde.
Postmodū benedicit aquā deinde q̄ttu/
or cornibus altari p̄figurat q̄ttuor cruces
cū aq̄ bñdicta Cōsequenter circūit altare
septies. ⁊ septies mēsam altaris cū asper/
sorio de isopo aqua bñdicta aspergit. Ec/
clesia quoq̄ iterum aspergitur ⁊ aquare/
fiduū ad basim altaris fundit. Deinde in
q̄ttuor angulis sepulcri in quo reliquie re/
condi debēt q̄ttuor cū crismate sūt cruces
⁊ ponunt̄ reliquie in capsella cū trib⁹ gra/
nis thuris. ⁊ sic recōdunt̄ i sepulcro. De/
inde supponit̄ eis tabula cū signo crucis
factei medio p̄firmata. Postmodū lapis
q̄ mēsa dñ sup altare adaptat̄. ⁊ adaptat⁹
ungit̄ cum oleo in q̄nq̄ locis ⁊ eodez mo/
do iungit̄ postea crismate sicut de oleo dñ
ctū est. Confirmat̄ etiā altare in frōte cru/
ce crismatis. ⁊ adolef̄ incēsū in q̄nq̄ locis
Post b altare tergif ⁊ mūdīs pannis in/
duif. ⁊ demū sup illud sacrificiū celebraf̄
Nūc seriatim singula p̄missa p̄sequamur
Primo igit̄ notandū ē q̄ altare crisma/
tis vinctiōe ⁊ bñdictione interueniēte p̄se/
crat. ⁊ lapideū solū. Un̄ pontifex stans i/
cipit. Deus in adiutoriū meū intende. qz
ipse dñs ait: Sine me nihil potestis facere
⁊ qz hec dedicatio significat baptizandos
q̄ p̄cepta fide ad pugnā se p̄parant. ⁊ qui
adhuc sūt inter suspiria ⁊ in certamine cō/
stituti. idō nō dñz alla. q̄ enī baptizati non
sunt: laudib⁹ angeloz digni nō sūt. Unde
Iob. penult. Et in plateis ei⁹ alla cātabi/
tur. Post cōpletā vō ecclie vel altari p̄se/
crationē cantat̄ alla. qm̄ exclusa demonū
fantasia deus ibi laudabit̄. Nā ⁊ xp̄s ad
aram crucis accedens ad trinitatis gl̄iam
manifestādaz mortē soluit. s̄ alla dñtaxat
post resurrectionē cātavit. Scđo circa aq̄
bñdictionē notandū est q̄ huius aque ex/
orcizatio fit ad effugandū inde inimicum.
In q̄ bñdictione q̄ttuor necessaria sūt. vi/
delicet aq̄. vinū. sal. ⁊ cinis. Et hoc p̄pter
tria. Primo qm̄ q̄ttuor sunt que inimicuz
expellunt. Primuz est lachrymaz effusio
q̄ p̄ aquā. Scđm est spūalis exultatio q̄ p̄
vinuz. Tertiū matura discretio q̄ per sal.
Quartū pfūda hūilitas q̄ p̄ cinerē signifi/
cat. Aqua igit̄ est penitētia. vinū mentis
exultatio. sal sapientia sicut i p̄cedenti ti.

probatum ē. cinis penitentie humilitas. **U**n de iniuriis dicitur. quod rex ipse surrexit de folio suo. et indutus est sacco et sedit in cinere. **H**inc et dauid inquit. Quia cinerem tanquam panem manducabam etc. **H**inc et abraha. Loquitur inquit ad dominum meum cum sim pulvis et cinis. **S**ecundo modo aqua est populus seu humanitas. quod aquae multe populi multi. **U**inum deitas. **S**al doctrina diuine legis quod est sal federis. **C**inis quod consumat memoria domine passionis. **U**inum aquae mixtum Christus deus et homo. **P**er fidem enim domine passionis quod per doctrinam diuine legis habet. populus per aquas significatus per fidei unionem coniungitur capiti suo deo et homini. **T**ertio modo potest dici quod haec aqua benedicta spiritus sancti significat. sine cuius statione nihil unquam sancti ficat. et sine cuius gratia non fit remissio peccatorum. **Q**uod spiritus sanctus aqua vocetur ipsa veritas ostendit dicens: Qui credit in me flumina de ventre eius fluent aquae viue. **Q**uod euangelista exponens dixit: Hoc autem dixit de spiritu sancto quem accepturi erant credentes in eum. **E**t nota ordinem sacramenti exterius aqua: interius spiritu ecclesia et seculum. **H**oc est enim quod dominus ait: Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto etc. **E**cce aqua ecce spiritus. **I**n baptismatis enim sacramentum nec aqua sine spiritu. nec spiritus est sine aqua. quod quidem ipse spiritus sanctificabat quod in prima mundi creatione ferebat super aquas. **H**ac ergo aqua et ipsum altare et totum interius templum quando illud simul et altare dedicantur aspergitur. **L**icet igitur spiritus et aqua ad baptismi et consecrationis ecclesie perfectionem sufficerent. tamen sancti patres quod hoc constituerunt voluerunt nobis satisfacere. non solum in his que ad virtutem veritatis in his que ad sanctificationem pertinent sacramenti. **I**deoque apposuerunt sal. vinum. oleum. cinerem. et crisma. **N**on enim crisma vel oleum habuit philippus quando eunuchum baptizauit. **A**ct. viij. c. **A**lte-
rum ergo horum deesse non debet et simul commisceri debet. quod populus dei quod est ecclesia sine his simul iunctis neque sanctificatur neque a peccatis soluitur. **D**e hoc etiam tangitur sub titulo de secula. **D**e aqua quidem manifestum est. quod nisi quis renatus fuerit etc. **D**e sale etiam. quod sine fidei pondimento quod in sale significatur nemo unquam saluari poterit. quantumcumque aqua baptismatis aspergat. **D**e vino

quod per quod spiritualis diuine legis intelligentia designatur. **U**n dominus in nuptiis aquam in vinum conuertit. **S**i quis aspersus non fuerit. id est. quantumcumque de eo non biberit. vel propinantibus non crederit. ad vite eterne beatitudinem non perueniet. **C**ineris etiam aspersio per quam penitentie humilitas intelligitur tam necessaria est ut sine ea non fiat in adultis remissio peccatorum. per ipsam enim venit ad baptismum. et ipsa est singulare refugium peccatoribus post baptismum. **U**n et non immerito baptismus vocatur dicente domino in euangelio de iohanne quod venit in uniuersam regionem galilee predicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum. **E**t nota quatuor esse genera aquae benedictae quod in tempore quarta dicitur sub titulo. de aqua benedicta asper-
sione. **H**is omnibus permixtis pontifex quatuor crucebus cum aqua ipsa quatuor cornibus altaris et unam in medio facit. **Q**uattuor crucebus representant quadruplicem charitatem quas habet quod ad altare accedunt habere debent. scilicet ut diligant deum seipsum. amicos et inimicos. **D**e quibus quatuor cornibus charitatis dicitur Gen. xxiij. **B**ilataberis ad orientem et occideris septentrionem et meridiem. **E**t ideo quatuor crucebus in quatuor cornibus fiunt ad designandum quod Christus per crucem quatuor mundi partes saluauit. **S**ecundo fiunt ad significandum quod quatuor modis crucem domini portare debemus. scilicet in corde per meditationem. in ore per confessionem. in corpore per mortificationem. et in facie per assiduam impressionem. **C**ruce in medio altaris significat passionem quam Christus in medio terre subiit. per quam operatus est salutem in medio terre. id est. in iherusalem. **D**e inde septies altare pontifex circumit. **P**rimo ad significandum quod ipse debet curam per omnibus impendere et vigilantiam habere. quod per circuitum designatur. **U**nde tunc cantatur. **I**nuenerunt me vigiles quod circumbant ciuitatem. **D**ebet enim sollicitus vigilare super greges sibi commissos. **N**am ut ait gilbertus: **R**idiculosa res est speculator cecus. procurator claudus. plarus negligens. doctor insipidus. et proco mutus. **S**ecundo septenus circuitus circa altare significat septem meditationes quas circa septemplex virtutem humanitatis Christi habere debemus. et per ipsas circumire frequenter. **P**rima virtus est quod de diuite factus est pauper. **S**ecunda quod in plebe positus. **T**ertia quod parentibus subditus

Quarta q̄ sub manu fui caput inclinavit
Quinta q̄ discipulū furem ⁊ p̄diorē su-
stinuit. Sexta q̄ ante iniquū iudicē man-
suetus stetit. Septima q̄ p̄ crucifigētib⁹
clemēter oravit. Tercio p̄ septem circūit
septem vie christi significant. Prima fuit
de celo in vterū. Secda de vtero in p̄sepīū
Tercia de p̄sepīo in mundū. Quarta de
mūdo in patibulū. Quinta de patibulo i
sepulcrū. Sexta de sepulcro in limbū. Se-
ptima de limbo in celū. Consequēter ep̄s
aspergit altare. Quid aut altare i templo
significet apl̄s dicit. Templū enī dei san-
ctū est qđ estis vos. Si ergo templum dei
sum⁹. altare nostrū ē cor nostrū. Hoc enī
est cor in homīe qđ altare in templo. In h̄
altari fit sacrificiū laudis et iubilationis.
fuit illud p̄s. Sacrificiū deo spūs cōtribu-
latus. In h̄ altari fit cōmemoratio corpo-
ris ⁊ sanguinis xp̄i. Hinc p̄ces ad celū
ascendūt. qz ad cor respicit de⁹. Hoc igit
altare aq̄ aspergit qñ corda hoīz p̄ euan-
gelicā p̄dicationē ⁊ peccatis mūdantur.
Nam et p̄dicatio aq̄ est. iuxta illud. Oēs
sitiētes venite ad aq̄s. Hic igit aq̄. i. euan-
gelica p̄dicatione ⁊ sanctis p̄s sanctifica-
tione ⁊ altare cordis ⁊ tot⁹ hō mūdāt ⁊ sā-
ctificāt. Cōsecrāt etiā altare cordis p̄ p̄ce-
ptū timoris vt initiet ad bonū. ⁊ p̄ affectū
amoris vt p̄firmet in meli⁹. P̄a initū sa-
pientie timor dñi. Septies aut altare aqua
aspergit ad notādū q̄ i baptismo septem
dona spūs sancti tribuit. Per h̄ etiā figu-
rāt q̄ h̄re debem⁹ memoriaz dñice passio-
nis. Septē nāqz aq̄ aspersiones sūt septē
sanguinis xp̄i efusiones. Prima fuit i cir-
cūcisione. Secda i oratione. qñ sudor eius
fuit sicut gutte sanguis. Tercia in corp̄is
flagellatiōe. Quarta in capitis coronatio-
ne. Quinta i manuū p̄foratione. Sexta i
pedū crucifixione. Septima i lateris apti-
one. Quidaz x̄o ter aspergit. qz in sancte
trinitatis noīe baptizat. v̄l qz ecclia a pec-
catis cogitationis et locutionis et operis
emūdat. Unde ⁊ tūc miserere mei. d̄r. Si
unt aut hmōi aspersiones cū aspersorio d̄
isopo facto p̄ quā herbas q̄ humilis ē. xp̄i
hūilitas cōgrue designat. qm̄ p̄dicte san-
guinis effusiōes facte fuerūt cū isopo hu-
militatis xp̄i ⁊ inextinguibilis charitatis
q̄ aspersa ecclia catholica mūdat. h̄ etiā

herba naturaliter crescit in petra. ⁊ hūili-
tas nature creuit in xp̄o petra. Naz iuxta
apl̄m petra autem erat xp̄s. Calide etiam
nature ⁊ xp̄i hūilitas corda frigida ad ex-
ercēda opa charitatis accendit. Itē eius
radices saxa penetrāt ⁊ humilitas durici-
as abstinentie p̄fringit. Valet ad pectus ⁊
cōtra tumorē. ⁊ hec supbie tumorē sanat.
Item illa nascitur ⁊ renascitur et radicat
in terra. Unde ⁊ si p̄eam tota fidelīū mul-
tudo intelligi possit. p̄cipue tñ illi p̄ iso-
pum figurant. q̄ in xp̄i fide radicati ⁊ fun-
dati ab eius amore euelli ⁊ separari nō pos-
sunt. p̄ quos quid melius q̄ ep̄os ⁊ p̄sby-
teros intelligere possum⁹. qui quāto ma-
iorem in ecclia obtinent dignitatez. tanto
firmi⁹ xp̄i fidei inherere debēt. Per hos
siq̄dem spargitur aqua. per hos ⁊ ab his
baptizant xp̄i fideles. His datum est p̄fi-
cere baptismatis sacramēta. Dum x̄o al-
tare aqua aspergit ep̄s cātat. Dom⁹ mea
domus orationis est ⁊c. Et iterū. Narra-
bo nomen tuū fratribus meis. Et qz sine
deo nulluz opus p̄ficitur. in cōsumatione
orat vt exaudiatur ingrediētes ibi benefi-
cia petitori. Cōsequēter qñ ecclia simul et
altare p̄secrant tota ecclia illa aqua asper-
gitur. put in p̄cedenti ti. tactū fuit. Quo
pacto pontifex ad altare cum psalmis ac-
cedit. ⁊ residuū aque infūdīt ad basim al-
taris. sicut i ve. te. residuū sanguis funde-
batur ad crepidinē quod idem ē qđ basis
p̄ qđ significatur q̄ residuū qđ excedit vi-
res humanas in tanto sacramēto deo cō-
mendatur. q̄ est sūmus sacerdos cui⁹ ē ali-
orum sacerdotū supplere defectuz. Sepul-
crum x̄o siue foramē in quo reliquie reco-
di debent. significat vrnā auream plenam
māna q̄ in arca testimonij posita erat. put
sub ti. de altari dictum est. Siq̄dem sepul-
crum hmōi qđ a q̄busdam p̄fossio nuncu-
patur est cor nostruz. qđ q̄ttuor crucib⁹ d̄
crismate tacti p̄secratur. qz q̄ttuor sūt v̄tu-
tes i libro sapie descripte. s. prudētia. for-
titudō. t̄pantia. ⁊ iusticia. q̄b⁹ cor n̄rū q̄si
iungit. dū ad suscipiēda secretorū celestijū
mysteria p̄ donū sanctis p̄s p̄parat. Fit
aut sepulcrū h̄ qñqz ex supiori pte altaris
⁊ qñqz ex latere anteriori. Sane sine scōz
reliquis aut vbi ille haberi non p̄nt sine
corpe xp̄i nō fit cōsecratio altaris fixi s̄ vi

atici vel portatilis sic Reliquie siquē sūt
 exempla vtriusq; testamenti auctoritates.
 passionē martyrum. et vita p̄fessorū. q̄ nob
 sunt ad imitationē relicta. **Hec** i capsula re-
 condim⁹ cum ad imitandū ea in cordere/
 tinem⁹. q̄ si audimus et intelligimus et opa
 non facimus magis ē ad dānationē q̄ ad
 salutem. q̄ non auditores legis iusti sunt
 apud deū. s̄ factores tm̄. **Un** apl⁹ dicit.
Imitatores mei estote sicut et ego xpi So-
 lenis xpo reliquiarū deportatio fit ad imita-
 tionē ei⁹. qd̄ sicut legitur in **Exo.** In arca
 testamēti erant duo circuli aurei totum li-
 gnū penetrātes et p̄ eos vectes de lignis
 sethim deaurati imittebant⁹ q̄b⁹ arca fere-
 bat⁹. **Et** p̄usq; p̄tifer intret eccliaz circūit
 eam cū reliquijs vt sint illi⁹ ecclie p̄ecto-
 res. **Legit** q̄z. iij. **Regl.** viij. c. q̄ i tēpli de-
 dicatiōe p̄gregati sunt oēs maiores natu-
 isrl cū p̄ncipib⁹ tribuū et duces familiarū
 ad regē salomonē in hierlīm vt deferret ar-
 cam federis dñi. venerūtq; cūcti fenes de
 isrl. **Sacerdotes** aut̄ intulerūt arcā federis
 dñi in locū suū in oraculū tēpli in sācta sā-
 ctory subter alas cherubin. **Si** qd̄ cheru-
 bin exp̄debāt alas sup locū arce. et p̄te-
 gebāt illā et vectes ei⁹. **Rex** aut̄ salomō et
 oīs multitudo isrl q̄ ad euz puenērat gra-
 diebāt cū illo añ arcā. **In** cui⁹ q̄dez rei te-
 stimonii p̄lati magnates et ppli alicui⁹ p̄-
 uincie hodie pueniūt ad eccliaz dedicati-
 onē. sequūt⁹ p̄cessionālī p̄secrante. et reli-
 quie p̄ sacerdotes sub papillione seu vim-
 braculo solēniter deportat⁹. **De**inde p̄ti-
 fex p̄usq; eccliaz cū illis ingrediat⁹. sermo-
 nē facit ad populū. **Nā** et salomō arca de-
 portata puerit facie suam et bñdixit oī ec-
 clesie israhel. et p̄orantib⁹ in ecclia orauit.
Dis enim ecclia isrl stabat et ait salomon
Bñdixit dō. de. isrl. et c. put legi⁹ ibidem
Recōdūt aut̄ reliq̄e sctōry cū trib⁹ granis
 thuris i capsula. q̄z exēpla sctōry cum fide
 trinitatē. i. p̄ris et filij et sp̄s sancti debem⁹
 in memoria retinere. **Nā** debem⁹ credere
 vnū deū. vnā fidē. et vnū baptisma. q̄z iu-
 stus ex fide viuit. sine q̄ sic dicit apl⁹ impos-
 sibile ē placere deo **Supponit** et adaptat⁹
 ip̄i sepulcro qd̄a tabula signo cruci ex cris-
 mate roborata. **Si** qd̄ez p̄ crisma intelligit⁹
 sp̄s sancti donū q̄ tabula. i. charitas sup-
 inungit⁹. q̄z cor n̄r̄m ad obf̄uanda secreta

celestia sp̄s sancti gr̄a roborat⁹. **Tabula** ḡ
 h̄ signo roborata reliquijs supponit⁹. q̄z p̄
 exēpla sanctorū charitas accēdit⁹. q̄ operit
 multitudinē p̄ctōry sicut et tabula reliq̄as
 opit⁹. **Un** apl⁹. Charitas dei diffusa est i
 cordib⁹ n̄ris p̄ sp̄itū sanctū q̄ dat⁹ ē nob̄.
Hec aut̄ tabula siue lapis p̄tinet. siue d̄: si
 gillū sepulcri sic ait alexāder papa tertius
Postea xpo lapis q̄ mēsa altaris d̄: sup al-
 tare adaptat⁹. p̄ quē p̄fectionē et solidita-
 tem noticie dei possum⁹ intelligere. q̄ non
 p̄p̄ duriciē s̄ p̄p̄ soliditatem fidei lap̄i/
 dea esse debet. sic dñs ait petro. **Tu** es pe-
 trus et sup hāc petrā. i. sup hāc fidei firmi-
 tatē. edificabo eccliam meā. **Sicut** enim
 mensa cōfirmatio et p̄fectio altaris est. ita
 et noticia dei p̄firmatio et p̄fectio est oīz
 bonorum. **Unde** dicit⁹ in sapiētia ad deū
Poscere enī te cōfirmata iusticia est et no-
 scere iusticiā tuam et virtutem radix est im-
 mortalis. **Et** dñs p̄ **hiere.** In hoc glorie-
 tur q̄ gloriā scire et nosse me. **Vel** p̄ ip̄m
 lapidem xps intelligitur. de quo dicit apl⁹
Ipo sūmo angulari lapide xpo iesu **Per**
 lapidem quidem christi humanitas desi-
 gnat⁹. de quo in **Bañ.** legi⁹ q̄ lapis absci-
 sus est de monte sine manib⁹. q̄z xps d̄ be-
 ata x̄gine q̄ p̄pter eminētiā virtutis mons
 d̄: sine virili semine mirabilis est natus. et
 fact⁹ in montē magnū totū repleuit orbē
 terrarū. de q̄ etiā p̄ p̄s d̄. **Lapidē** quē re-
 probauerūt edificātes h̄ fact⁹ est in caput
 anguli. **Quoniam** xps quem edificantes
 id ē. iudei reprobaauerunt dicentes. nolu-
 mus hūc regnare sup nos. h̄ fact⁹ est i ca-
 put anguli. q̄z sicut ait apl⁹. exaltauit illū
 deus et dedit illi nomē et c. **Vel** per lapidē
 charitas intelligit⁹. vt p̄missus ē. q̄ debet eē
 magnus et lat⁹ qm̄ latū ē mandatu⁹ chari-
 tatē qd̄ etiā ad inimicos extendit⁹. iux̄ p̄ce-
 ptū dñi. **P**iligite inīqt̄ inimicos vestros.
Non ergo vngunt altaria nisi lapidea. q̄z
 christ⁹ p̄ altare significatus est lapis excre-
 scens in montem vt dictum est. ip̄e ē mōs
 pinguis oleo leticie p̄ p̄sortibus vinctus.
Verumtū in **Exo.** legi⁹ dñs p̄cepisse fie-
 ri altaria d̄ lignis sethim q̄ sūt iputribilia
 et altare laterani ligneū est. **Salomon** q̄z
 fecit altare aureū. put legi⁹. iij. **Regl.** viij
 ca. s̄ illa facta sunt i figura. **Et** i comitatu
 puincie in castro sancte marie de mari est

Liber

altare terreū qđ ibi fecerūt maria magda-
lena ⁊ martha ⁊ maria iacobī ⁊ maria sa-
lome. Post hoc asperso altari ⁊ cū aq̃ ba-
ptizato restat vt oleo ⁊ crismate liniatur.
Eps enī sup̃infudit oleū ⁊ crisma ⁊ cātať
Ererit iacob lapidem in tituluꝝ fundens
oleū desup̃. Illa enī ecclia fuit titul⁹ aliaꝝ
qꝫ desion exiuit lex ⁊ vbum dñi de hieru
salē. Faciens p̃mo sup̃ illum qñqꝫ cruces
ex oleo infirmoꝝ fm̃ ordinem romanum.
Scđm qđdam ṽo alias ecclias de vtroqꝫ
oleo. vnā in medio et q̃ttuor in cornibus.
postea eodē modo totidē ex crismate. Sa-
ne p̃ oleū spūssancti grā intelligit̃. de quo
dicit esaias p̃pha. **C**oputrescet iugū a fa-
cie olei. qꝫ sicut eps oleū effundit sup̃ alta-
re. ita x̃ps qđ ē sūmus pōtifer effundit gra-
tiam sup̃ altare nostrū qđ ē cor nostrū. qꝫ
ipse est distributor oīuꝝ grāꝝ p̃ spiritūsan-
ctum sicut dicit apls. **A**lij dat̃ fmo sapiē-
tie. alij fmo sciētie. alij fides. alij grā sani-
tati⁹ ⁊c. **E**t sicut p̃ oleū eps purificat men-
sam altaris. ita et spūssanct⁹ purificat cor
nostrū ab oībus vicijs ⁊ peccat̃. **E**ps qꝫ
oleo fuit vnct⁹ nō qđ ē visibili. s̃ inuisibili
id ē. grā spūssancti. **U**ñ dauid. **V**nx̃it te
de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leticie p̃ p̃sortib⁹ tuis. id ē
pl⁹ qđ oēs sctōs qđ fuerūt p̃ticipes gr̃ei⁹.
id ē. x̃pi. **U**ñ vnctio exp̃ssi⁹ puenit x̃po qđ
alijs. qꝫ p̃ oīb⁹ alijs vnxit eū de⁹ ad habē-
dū plenitudinē bonoꝝ. ideoqꝫ interpretat̃
vnct⁹. **V**nctio qꝫ ex oleo miscēdā signi-
ficat. iux̃ illud euāgelij. **A**nge caput tuuꝝ
oleo ⁊ faciē tuā laua. qꝫ sicut oleū in liquo-
rib⁹. ita ⁊ miscēdā in bonis opib⁹ sup̃ior ē
quēcūqꝫ enī liquore oleo sup̃infundat̃ il-
lud semp̃ desup̃ natat. **D**e miscēdā ṽo scri-
ptū ē. **S**uauis dñs vniuersis et mī. e. s. o.
o. e. ⁊ miscēdā superexaltat iudiciū. **H**oc igi-
tur oleo liniat̃ altare cordis ñri vt semper
miscēdie memores asp̃sionis aq̃ et regene-
rationis baptis̃mi effectū non amittam⁹.
Quinqꝫ cruces d̃ oleo significāt qđ memo-
riā qñqꝫ passionū x̃pi qđs p̃ nob̃ i cruce su-
stinuit sp̃ h̃re debem⁹. **I**pe nāqꝫ qñqꝫ pla-
gas sustinuit. s̃. in manib⁹ in pedib⁹ ⁊ in la-
tere. **D**esignāt etiā qñqꝫ cōpassiōes mise-
ricordie qñqꝫ nob̃ sūt necessarie. **N**ecesse enī ē
vt hō misereat̃ x̃po passioni ei⁹ cōpatien-
do. **U**nde iob in p̃sona x̃pi. **M**iseremini
mei miseremini mei ⁊c. **O**ptet etiā vt hō

Primus

misereat̃ primo cui⁹ mala videt. **U**nde i
eccliaſtico. **M**iseratio hoīs circa p̃ximū
suū. **E**t sibi p̃pi. ⁊ b̃ tripliciter sc̃z p̃ cōmis-
sis plāgendo illa. **U**ñ **H**iere. **N**ull⁹ est qđ
agat p̃niaz sup̃ p̃ctō suo dicens quid feci.
Pro om̃ssis. **U**ñ **E**sa. **V**e mihi qꝫ tacui.
id ē. qꝫ nō sū locutus. qđsi diceret. qꝫ om̃si
bonū qđ facere potui. **E**t p̃ bonis minus
pure factis. **U**ñ **L**uc. **C**ū bona oīa feceri
mus dicamus qđ serui inutiles sumus ⁊c.
Quasi diceret. **B**ona fecim⁹ non bñ. non
pure. ⁊ ideo inutiliter fecimus. sic faciens
elemosynā ad vanā gl̃iaz bonū facit. s̃ nō
bñ. nō pure. **D**e hac triplici miseratione
dicit **Eccl̃i**. **M**iserere aīe tue placens deo
Quia vera cōpassio mētis debet esse cuꝝ
exhibitione op̃is. ideo bis fiūt cruces. p̃i-
mo de oleo. postmodū d̃ crismate. **U**nde
p̃s. **B**eatus qđ misereť ⁊ cōmodat. qđ men-
te misereť ⁊ cōmodat ope. **E**t qm̃ nō suffi-
cit h̃re cōpassionē i mēte cū boni op̃is ex-
hibitionē absqꝫ odore bone fame. iux̃ illud
euangelij. **S**ic luceāt opa ṽra ⁊ gl̃orificeť
de⁹. ⁊ idō fiūt cruces de crismate qđ p̃stat
ex balsamo ⁊ oleo. balsamū qđ ē p̃p̃t bo-
nū odore significat bonā famā. oleū p̃p̃t
claritatē nitore ⁊ scientie quā h̃re debem⁹
iux̃ta illd̃ apli. **G**loria ñra hec est testimo-
niū ⁊ scientie ñre. **T**ūc aut̃ balsamū oleo re-
cte p̃iūgit̃ qñ bon⁹ odor miscēdie additur.
Rursus p̃ qñqꝫ cruces de oleo ⁊ crismate
qñqꝫ sensus corp̃is ñri intelligūt̃. qđ dupli-
cant̃ ⁊ i denariū surgūt̃. qꝫ qñqꝫ sensibus
corp̃is bñ vtendo ⁊ nosmetip̃os custodi-
mus. ⁊ alios exēplo ⁊ doctrina ñra in bo-
no ope cōfirmam⁹. **U**ñ ille bon⁹ negocia-
tor gl̃oriabat̃ dicens. **E**cce alia qñqꝫ sup̃-
lucrat⁹ sū. **D**ū aut̃ fiūt ille p̃misit inūcti-
ones cantat̃. vnxit te deus de⁹ tu⁹. qđ de
x̃po dictū est. **T**er ergo altare inungitur.
bis oleo. tertio crismate. qm̃ ecclia fide.
spe. ⁊ charitate. qđ maior ē ceter̃. insignit̃.
Et dū crisma infundit̃ cantat̃. **E**cce odor
filij mei sicut odor agri pleni. **H**ic ager est
ecclia qđ florib⁹ vernalib⁹. virtutibus splēdet.
opib⁹ fragrat. vbi sūt rose martirū. lilia ṽ-
ginū. viole p̃fessorū ⁊ viroz ic̃ip̃iētiū. post
vnctiōez adoleť incēlū qđ deuotiōez oīo-
nis significat. **Q**ui enī h̃z septē dona spū-
sacti ⁊ ass̃ktat⁹ ē deo. deuotā p̃t illi offerre
oīoneꝝ cuius h̃z silitudinē. **I**n qñqꝫ locis

adoles. videlz i q̄ttuor angulis ⁊ i medio
q: sic q̄ngq̄ sensus corporis exercere debe
mus. vt fama boni opis n̄ri vsq; ad pri
mos extēdat. de q̄ dīc aplūs. **Ep̄i bonus**
odor sum⁹ in oi loco. **Et in euāgelio.** Sic
luceat lux v̄ra ⁊c. **Adhuc** incensi frequen
tatio est cōtinua xp̄i sacerdotis atq; pon
tificis p nobis apud deū patrē interpella
tio. **Crucē** cū incēso facere est ei⁹ passiōē
patri ostēdere. ⁊ ip̄m p nobis interpella
re. **Incēsum** copiose in medio ⁊ i angulis
cōburere est oratiōes p hierosolymā ⁊ in
vniuersali ecclia multiplicare. **Cōsequen**
ter altare cū signo crucis p̄firmat dīcēdo.
Cōfirma hoc deus ⁊c. q̄ p̄firmatio ex cris
mate a pōtifice in frōte lapidis facta signi
ficat p̄firmationez q̄ quotidie fit a spūscō
p charitatē in altari cordis. vt nulla tribu
latiōe cor n̄rm a charitate dei valeat sepa
ri. **Uñ dicebat apls.** Quis sepabit nos a
charitate xp̄i. tribulatio an angustia ⁊c.
⁊ subiungit. glia p̄ri. vt laus trinitati can
tes. **Ultima** altar b̄ndictio significat illaz
finalē b̄ndictionē q̄ dīcēt. venite b̄ndicti
p̄ris mei ⁊c. **Beniq;** altare linteo cādido
extergit ad denotandū q̄ corp⁹ nostrū ca
litate vite debem⁹ mundare. **Deinde** b̄n
dicūt vasa. vestes. ⁊ lintheamina diuino
cultui deputāda. **Na ⁊ moyses p. xl. dies**
edoct⁹ ē a dño facere lintheamina ⁊ orna
mēta in tēplo necessaria. **Mempe** vtēilia
b̄ndicere ē opa n̄ra ad deū referre. **Post**
h̄ altare albis ⁊ mūdīs pānis vesti. de q̄
sub ti. de altari dictuz ē. **Postremo** ornat
ecclia ⁊ accendūt lumiaria. **Tūc** enī opa
iustoz splēdescēt. tūc fulgebūt iusti ⁊ tan
q̄ scin. in arū. discurrēt. **Et inde** sup alta
re h̄ ordie p̄secrato missa celebrat. ⁊ sacri
ficiū altissimo offert. illd videlz d̄ q̄ p̄pha
ait: **Sacrificiū** dō spūs p̄tri. ⁊c. put dīcēt
in phemio q̄rte p̄tis. **Nō** enī fieri d̄z cōse
cratio sine missa: p̄m gelasii papā. qz tunc
reuelat sacramentū qd etiā angelis ab ini
tio fuit absconditū. **Et attēde** qm in asper
sione basilice pōtifer lineis dūtaxat ⁊ mī
norib⁹ v̄tis indumētis. s̄ i missa vestibus
ornat pōtificialib⁹ ⁊ p̄ciosis. recolēs q̄ le
galis pōtifer i lineis sanctuariū expiabat
⁊ post lor⁹ in pontificalib⁹ i holocaustum
arietē offerebat. **Sz qz** i eis dē lineis hircū
emittebat post expiationē. ideo etiā in cō

secratiōe fontū ⁊ immersione catecumiorū
vbi p̄ctā eoz trāsserūt. qdā vtunt simpli
cib⁹ ⁊ lineis indumētis.

De p̄secratiōib⁹ ⁊ vnctionib⁹.

Egit dñm p̄
cepisse moysi vt p̄ficeret crisma
q̄ vnguēto vngeret tabernaculū i dedica
tione ⁊ arcā testamēti mēsamq; cū vasis.
⁊ q̄ siliter sacerdotes ⁊ reges inungerent
Moyse tñ non legīt fuisse vnct⁹ nisi vn
ctione spūali. sic ⁊ xp̄s. **Voluit** itaq; xp̄s
nos vnctiōe materiali inungi vt i illa p̄se
q̄mur spūalē. ⁊ idō pia mater ecclia diuer
sas exhibet vnctiōes. de q̄b⁹ h̄ aliq̄ p̄strin
gam⁹ dicētes. **Primo** qd h̄mōi significēt
vnctiōes. **Secdo** ex q̄b⁹ fiāt. **Tertio** de vn
ctione baptizādoz. **Quarto** d vnctiōe ba
ptizatoz q̄ p̄ ep̄m fit in frōte **Quinto** d vn
ctione ordinādoz. **Sexto** de vnctiōe p̄se
crandoz ep̄oz ⁊ p̄ncipū. **Septimo** de vn
ctione ecclie altar calicis ⁊ alioz ministe
riorū ecclasticoz **Octauo** d extrema vn
ctione. **Nono** de p̄secratiōe ⁊ b̄ndictiōe ci
miterij. vestiū et alioz ornamētōz ecclia
sticōz **Decimo** de p̄secratiōe ⁊ b̄ndictiōe
xginū **Circa** p̄mū igit notādū ē q̄ due
sūt species vnctiōis. exterior q̄ materialis
siue corporalis ⁊ visibilis ē. ⁊ interior q̄ spi
ritualis ⁊ inuisibilis ē. **Exterior** visibilis
vngit corp⁹. **Interior** ⁊ inuisibilis vngit cor
De p̄mo iacob⁹ apls ait: **Infirmat** q̄s in
vob inducat p̄sbos ecclie ⁊ orent sup eū
vngētes eū oleo in noie dñi. ⁊ oratio fidel
saluabit infirmū. **De scdo** iohes apls ait:
⁊ vos vnctionē. id ē. vnctio quā ab eo ac
cepistis maneat i vob vt nō necesse habe
tis vt aliq̄s doceat vos. s̄ sicut vnctio ei⁹
docet vos de oib⁹. **Vnctio** exterior signū
est interioris **Interior** xō nō solū est signū
id ē. signatū. sed etiam sacramentuz. quia
si digne sumit⁹ vt agit vel auget absq; du
bio qd designat puta salutem. iuxta illud
Sup egros manus imponent ⁊ bene ha
bebunt. **Circa** scdm sciendū q̄ ad exhi
bendū exteriorem ⁊ visibilē vnctiōez du
plex oleū b̄ndicitur. videlz oleum sanctuz
seu catecuminoz q̄ catecumini vngunt. ⁊
oleum infirmoz de q̄ infirmi vngunt. de
qua vnctione loquit dicta autoritas. **In**
firmat q̄s ex vobis. **Qualiter** autēz fiant

benedictiones vtriusque olei et crismati in sexta
parte sabbati feria cene domini dicitur. Sed quoniam
quidam infirmi et catechumini oleo inunguntur.
Rursus ut ex visibilibus inuisibilia facilius
capiantur. sic enim oleum fugando infirmitatem
recreat artus fessos et de sui natura lumen pro-
stat. sic credendum est quod unctio olei consecrati
quod est signum fidei peractam fugando sanitatem aie-
scit et lumen ei prestat. Siquidem oleum visibile
in signo. oleum inuisibile in sacramento. et oleum
spirituale intus est. De oleo infirmorum auctori-
tatem accepimus ab apostolis. de oleo catechumi-
norum ab apostolicis viris. et hoc deus possit oleum
spirituale sine corporali tribuere. quoniam tamen apostoli pro
infirmis. apostolici viri pro catechumis hac arte
vsi sunt. non sine precepto omitti potest quod eorum au-
toritas consecrauit. put sub te. de altari di-
ctum est. Sic et antiqui iusti sine circumcissione
placuerunt deo sed postquam eis preceptum fuit ut
circumciderentur. hoc omittentes preceptum subieci-
batur. Tertio dominum est de unctioe baptizando-
rum. et quidem in nouo testamento non solum reges
et sacerdotes unguuntur sic iam dicitur. verum etiam
quod Christus in sanguine suo fecit nos deo nostro re-
gnum et sacerdotes. id est regales sacerdotes.
Iuxta illud quod petrus apostolus ait: vos estis genus
electum. id est electi ex generibus hominum. regale sa-
cerdotium. id est. beati vos regentes. Quod christiani
bis ante baptismum unguuntur oleo benedicto:
primo in pectore. deinde in scapulas. et bis
post baptismum. sed crismate sacro. primo in
vultu: deinde per epistolam in fronte. Et secundum Augustinum.
per tres unctioes introducte sunt potestates vultus
quod per aliquam scripturam In pectore quidem in quo
est locus cordis baptizandus ungitur oleo. Pri-
mo ut per spiritus sancti donum abiciat errorem et
ignorantiam et suscipiat fidem rectam. quod iustus ex
fide vivit. et corde credit ad iusticiam In
ter scapulas vero ut spiritus sancti gratia excu-
iat negligentiam et torporem et exerceat bonam
operationem. quod fides sine operibus mortua est. ut
per fidei sacramentum sit mundicia cogitationum
in pectore. per operis exercitium sit fortitudo la-
borum in scapulis. quatenus fides per dilectionem
secundum apostolum operetur. Oleum igitur a corde ad sca-
pulas transferretur quoniam fides quod mente percipit ope-
perficit. In vertice vero baptizatur crismate a
sacerdote inungitur. ut sit paratus omni poscendi
de fide reddere rationem. quod per caput mens intel-
ligitur. iuxta quod legitur. Oculi. id est intellectus sapien-
tis. in capite. id est in mente eius. cuius. id est. mens su-

perior pars est ratio et inferior sensualitas. Unde
beatus Petrus quoniam est superior pars capitis intelligitur
ratio. quod est superior pars mentis. De hoc etiam in vi.
parte sub sabbato sancto ubi agitur de confirmatione
dicitur. Ideo autem ante baptismum ungitur
oleo benedicto et post baptismum crismate sa-
cro. quod crisma soli competit christiano. Christus enim
a crismate dicitur vel potius a Christo dicitur crisma non
secundum nominis formam sed secundum fidei rationem. A Christo
vero christiani dicitur tamquam uncti deriuentur ab un-
cto. id est a Christo. ut omnes occurrant in odorem vn-
guenti illi. id est. Christi cuius nomen oleum est effusum. sed
secundum vim nominis christiani a crismate dicitur secundum
fidem. De hoc dicitur in phemio sancte partis
Rursus secundum Augustinum. unctio ex oleo ostendit
nos ad auditum plene fidei prepatos et ad bo-
num Christi odorem vocatos. ad renuntiandumque di-
abolo esse commonitos. Secundo unctio in pecto-
re et in scapulas fit secundum rabanum ut per fidem
vndique muniamur et ad bona opera perficien-
da per dei gratiam roboreremur. Nam per pectus fi-
dei virtus. per scapulas vero in quibus onus porta-
tur. hominis robur et operatio recte intelligitur.
Iuxta illud. Alligat onera in portabilia et im-
ponit humeris hominum etc. Angitur igitur in pectore
et in scapulas ut mente et actu opera diaboli
postponat. et ut sit capax ad intelligendum
verbum dei. et robustus ad portandum iugum ipsius et
onus legis. Unctio vero quod fit in vultu. id est. summa
te capitis super cerebrum. fit secundum ipsum ut cele-
stis regni princeps fiat inunctus. et quod bapti-
zati anima capiti. id est. Christo desponsatur. et preterea
fit cum crismate ex oleo et balsamo confectio
ut sciamus quod spiritus sanctus ei datur quod inuisibiliter
operatur. oleum namque fessa membra fouet et lu-
men prestat ut ut promissus est. balsamum vero re-
dolare facit. Siquidem fessa sunt anime membra. quoniam
penitet se deum egisse. spiritus sanctus venit ad
illam illuminans eam et intelligentiā. et demonstrans
ei peccata sibi esse dimissa vel dimittenda.
et prestant illi bona opera quod in aliis inspirant
bonum odorem quod per fragrantem balsamum
designatur. Item quod sedes superbie quod semper
iuxta ipsius nominis consonantiam superiora appetit
in vultu esse videtur. ideo rite fit ibi huius un-
ctio sabbati forma crucis. et sub nomine humilitatis
hanc unctioem silvester papa fieri instituit
per presbiteros propter occasione mortis. Unde
credibile est quod ante et post vtriusque unctio scilicet
vultus et frontis episcopo reservabatur. Cum
enim gremium dilataretur ecclesie. nec omnibus episcopis

valeret p^rfirmatiōez accurrē. idō ne sine
crismati vinctiōe pīrēt. instituit vt a sacerdo
tib⁹ i⁹ x^pice supra cerebrū vbi ē sedes sapie
vngerēt. ad robur et augmētū grē. **U**n si
postea decesserint dixit sicard⁹ i⁹ mitrali q⁹
prata grē augmētū psequēt^r et gl^{ie} Verū
tū et sine vncione credim⁹ solo baptismo
saluari. et sine man⁹ ipositiōe sp^ris sanctuz
dari cui de⁹ dare voluerit. put in actibus
ap^loz legi^t Arnoldiste tū perfidi heretici
asserūt q⁹ nūq⁹ p baptismū aq⁹ hoies sp^ri
sanctū accipiūt. nec samaritani baptizati
illū receperunt. donec man⁹ ipositiōez acce
perūt. Sane vtraq⁹ vinctio fit fm rabanū
i⁹ modū crucis vt ab eo tpe diaboli i⁹ vase
suo p^rsino cognoscēs signū sue iterempti
onis. i. s^cte crucis q⁹ interēpr^t ē. iā sibi de
inceps illō sciat alienū. i. a se alienatū **F**it
q⁹ fm eū vinctio i⁹ pectore cū iuocatiōe tri
nitatis vt nllē reliq⁹ latētis inimici i⁹ eo re
sident^r s^c i⁹ fide sancte trinitatis mens ei⁹ cō
fortet^r et suscipiat et habeat itelligētā mā/
datoz dei **Q**uisc⁹ g⁹ fidelis bis inungitur
bis oleo postea s^ctr bis crismate. p^rmo i⁹ ba
ptismo i⁹ x^pice. scōdo post baptismū i⁹ frōte.
scz i⁹ p^rfirmatiōe. q⁹ etiā sp^ris sanct⁹ bis fuit
ap^lis dat⁹. vt dicetur i. vj. p^rte s^cb sabbato
scō. **Q**uarto loco dōm eēt de vncione q⁹
sit p^r ep^m i⁹ frōte baptizari. s^c de h⁹ dice^r in
vj. p^rte s^cb sabbato scō. **Q**uinto loco circa
vinctiōez ordinādoz notāduz ē q⁹ manus
p^rsb^ri ab ep^o vngūt vt cognoscat h⁹ sacra
mēto se p^r sp^ris sanctū suscipe x^purē et grāz
p^rsecrādi. **U**n ep^s eas inungēs dic^t. Cōse
crare et sanctificare digneris dñe manus
istas p^r istā vncione et n^raz bñdictiōez vt
q⁹cūq⁹ p^rsecrauerint p^rsecrēt. et q⁹cūq⁹ bñdi
xerint bñdicant i⁹ noie dñi. **I**doq⁹ viri de
uoti osculātur man⁹ sacerdotū statim p^r
ordinationē. credētes p^r b⁹ orationū illorū
p^ricipes fieri et bonoz. **E**t vnguntur oleo
sacro. vt opa miscōie p^r virib⁹ ad oēs de/
beāt exercē. **P**er manus enī opa. p^r oleuz
miscōa designat^r. **U**n samaritan⁹ ille ap/
propians vulnerato vinuz supinfudit. et
oleū vulnerib⁹ ei⁹ **U**ngūt etiā oleo vt hu
mide sint ad offerēdū deo hostiaz p^r p^rctis
et large ad cetera officia pietatis. nō aride
et curue ad retinēdū. vtrūq⁹ enī videlicet
grā curatiōis et charitas dilectiōis p^r oleū
designat^r. **R**ursus idō ipositiō man⁹ cum

oleo sup caput ordinādi fit. q⁹ p^r manum
op⁹. p^r digitos dona sp^ris sancti. et p^r caput
mens itelligit^r. **Q**uā⁹ g⁹ iponit^r q⁹ donis
sp^ris sancti mēte imbut^r ad opa x^pi mittit^r
Sexto circa ep^{oz} et p^rncipū vinctiōez sciē
dū ē q⁹ ep^{oz} vinctio a veteri testamēto sū
p^rst originē. **P**ā **L**eu^{it}. xxi. c. d^r. **P**ōtifer
sup cui⁹ caput fulū ē vinctiōis oleū et cui⁹
man⁹ sūt i⁹ sacerdotio p^rsecrate et c. **S**ane
ep^s vngit^r crismate q⁹ sic p^rmissū ē p^rfici^r
ex oleo et balsamo et vngit^r illo tā in corpe
q⁹ i⁹ corde vt interius nitore p^rscie q⁹tū ad
deū q⁹ p^r oleū. et exteri⁹ habeat odore fa/
me q⁹ ad primū q⁹ p^r balsamū designatur
De nitore p^rscie dic^t ap^ls. **G**l^{ia} n^ra h⁹ ē te/
stimoniū p^rscie n^re. **P**ā ois gl^{ia} filie regis
ab int⁹. s. p^rcedit **D**e odore bone fame idē
ap^ls ait: **X**pⁱ bon⁹ odor sum⁹. i. exēplū et
imitatio sum⁹ in oī loco. et alijs sum⁹ odor
vite i⁹ vitā. q⁹si dicēt. sum⁹ exēplū dilectio/
nis et bone op^rinionis ducēt i⁹ vitā et nam
alijs odor mortis i⁹ mortē. i. inuidie et ma/
le op^riniōis ducētis in mortē et nā. **D**ebet
enī ep^s bonū i⁹ se h⁹re testimoniuz et ab his
q⁹ sūt int⁹ et ab his q⁹ sūt foris vt cortina. i.
fidelis: cortinā. i. infidelē trahat. s. ad fidē
et qui audit. s. addiscēdo et credēdo dicat.
Veni scz p^rdicādo et dicēdo. **P**oc vnguē
to caput et man⁹ epⁱ p^rsecrātur **P**er caput
enī mens itelligit^r. iux^t illud euāgelij. vn
ge. i. humilia caput tuū. et faciē tuā. i. p^rsci
entiā laua. s. lach^rymis. **P**er manus opa
designātur. iux^t illō in cāticis **Q**uā⁹ mee
id ē. bona opa. distillauerūt mirrhā. i. de
derunt alijs bonū exemplū **C**aput igitur
vngit^r balsamo charitat^r. **P**rio vt ep^s dī
ligat deū ex toto corde et ex tota mēte et ex
tota aīa sua. et etiā x^pi exēplo primū suū
sic. i. ad id q⁹ seipm. **O**leuz enī in capite ē
charitas i⁹ mente fm **G**reg⁹. **S**cōdo caput
vngit^r p^rp^rte autoritatē et dignitatē. q⁹ non
solū ep^s s^c etiam rex p^rstituitur. **T**ertio vt
ostēdatur illi⁹. s. x^pi tanq⁹ ei⁹ vicarius re/
p^rsentare p^rsonā. de q⁹ d^r p^r p^rpham. **S**icut
vnguētum in capite ei⁹ et c. **C**aput enī vi
ri est x^ps. caput christi deus qui de se dic^t
Sp^ris domini super me. eo q⁹ vnterit me
euāgelizare pauperib⁹ misit me. **E**p^s enī
caput nostrum vinctus est oleo inuisibili.
ipe pro vniuersa interpellat ecclesia. ep^s
p^r sibi cōmissa. **Q**uā⁹ x^o vngūtur p^rp^rter

ministeriū et officiū. **¶** Man⁹ qdē q opa signat vngūt oleo. i. crismate pietatē et misericordie. **¶** Prīo vt ep⁹ opet bonū ad oēs. maxie autē ad domesticos fidei. nemi claudant. oib⁹ apiant. iux illd. **¶** Man⁹ apuit inopi et brachiū extēdit ad paupem. **¶** Man⁹ arida. man⁹ auara. manus tenacitate tracta apiri nō pōt. **¶** Ungat igit vt sanet vt apiat et vt indigētib⁹ elemosynas largiatur. **¶** Scdō vt ostēdat accipe p̄tēz bñdi cēdi et p̄secrādi. **¶** Vñ cū eas p̄secrat iungit Cōsecrare inq̄t et s̄ctificare dñe digneris man⁹ istas et. vt supra. **¶** Tercio vt munde sint ad offerēdū hostias p̄pctis. **¶** Et nō q lz man⁹ epī inuncte fuerit oleo cū i p̄sbyte rū ordinaret. itēz crismate vngūt cum in epīm p̄secrat. **¶** Siqdē p man⁹ opa. p oleuz spūss̄cti vt grē copia. p balsamū qd oleo admiscet i crismate odor bone fame designat. **¶** Eccl. xxiij. Quasi balsamū nō mi/xtū odor me⁹. **¶** Qz q opib⁹ epōz et aliorū supiorū pl⁹ q i alijs inferiorib⁹ mun⁹ spūss̄ sancti apparere et odor fame sentiri dī. iux illd. ij. ad Cor. ij. xpi bonus odor sumus deo. nā et in celesti gerarchia supiores angeli supiorib⁹ donis et grā eminet. idcirco i eoz p̄secratione man⁹ alias oleo inuncte crismate rōnabilē inungūt. **¶** Pollex etiā crismate p̄firmat. vt pollicis ipositio cūcti pficiat ad salutē. **¶** Nempe i veteri testamēto nō solū vngēbat sacerdos. vēr etiā rex et p̄pha. sic in libris regū habet. **¶** Vñ dñs p̄cepit helie. **¶** Vade et reuertē i domū tuaz p desertū i damascū. cūq; pueneris illuc vnges asael i regē sup siriam. et yeu filiūz nansy vnges regē sup isrl. beliscum aut filiū saphat q ē de abel vnges p̄phaz p te. **¶** Samuel qz vnxit dauid i regē. **¶** Sz post qz iesus nazaren⁹ quē vnxit de⁹ spūss̄ sancto sic in actib⁹ aploz legi vñct⁹ ē oleo p cōsortib⁹ suis. q fm aplm ē caput ecclie q ē corp⁹ ipī. p̄ncipis vñctio a capite ad brachiū ē trāslata vt p̄nceps a tpe xpi nō vngat i capite. s̄ i brachio siue i humero vel i armo i qd⁹ p̄ncipat⁹ p̄grue designat iux qd legi. **¶** Fact⁹ ē p̄ncipat⁹ sup humerū ei⁹ et. **¶** Ad qd etiā signādū samuel fecit poni armū añ saul cui dederat locū i capite mēse añ eos q fuerant inuitati. **¶** In capite xpo p̄ntificis sacramētalis ē delibutio obseruata. qz psonā capitū scz xpi q est ca-

put ecclie i p̄ntificali officio rēp̄sentat. **¶** Refert autē int̄ p̄ntificis et p̄ncipis vñctionez. qz caput p̄ntificis crismate p̄secratur. brachiū xpo p̄ncipis oleo delinit. vt ostēdat qnta sit dñia int̄ autoritatē p̄ntifici et p̄ncipis p̄tēz. **¶** Et nō q sic in euāgelio legi qdā paterfamilias vocauit suos suos et dedit illi decē mnas. **¶** Siqdē vocatio fui. ē canonica electio epī q fit fm vocationez dñi vocantis aaron. **¶** Vñ dñs ei qñ is q sibi man⁹ imposuit dat ei textū euāgelij dicens. **¶** Vade p̄dica. **¶** Et ipse cū p̄mo ingredi tur ciuitatē suā p̄fert euāgelium i pectore suo iux morē q̄rūdā eccliaz. ostendēs qñ negociator mnā suā. **¶** In qbusdā etiā ecclies cū archiep⁹ dat illi xgā et dicit. **¶** Vade p̄dica. et ille statim bñdicat p̄lm. i. q signatur q moyses cū xga missus ē i egyptum. **¶** Rursus epī i die sue p̄secrationis p̄sueuerūt eq̄tare eqs albis pānis cooptos rēp̄sentātes illd qd legi i Apo. xix. c. **¶** Exercit⁹ q sūt i celo sequūt illū in eqs albis. **¶** Si qdem exercit⁹ q sūt i celo sunt boni et iusti viri et p̄lati et q̄tidie sequunt p̄ celestibus deū i oib⁹ bonis opib⁹ q ideo dicūt esse i celo. qz sola celestia diligūt et q̄runt. **¶** Vñ apls. **¶** M̄ra p̄uersatio i celis ē. **¶** Hi exercit⁹. id ē. iusti et boni viri et p̄lati sequunt ih̄m qñ scz expugnat i se vicia p̄ correctionē et in p̄mis p̄ ammonitionē. **¶** Vñ iacobus. **¶** Qui p̄uerti fecerit peccatorem ab errore vie sue liberabit aīaz suā a morte et. **¶** Isti exercit⁹ sūt in eqs albis. i. in corpib⁹ casti. **¶** Corpa bonoz dicūt eq. qz sic eq dirigūt fm volūtātē sc̄ssoris. ita iustoz corpa re/gunt fm volūtātē xpi. **¶** Isti eq dñt eē albi siue albis opti. i. corpa iustoz et p̄latorūz dñt eē casta et mūda. **¶** Si enī casta non fuerint xpm seq nō poterunt. **¶** Et petr⁹. **¶** Xps passus ē p nob. vob relinqēs exēplū vt seqmini vestigia ei⁹ et. **¶** Sz et clerici sancte romane ecclie ex p̄cessionē p̄stātini imperatoris eq̄tant eqs decoratos lintheamī/nib⁹ cādidissimi coloris. **¶** Qua die debeat ep⁹ p̄secrari et qre codex euāgelij poni sup humeros p̄secrādi dicef i scda pte sb̄ti. de epō. **¶** Septimo loco dicēdū est de vñctiōe ecclie. altaris. calicis. et alioz ministerioz ecclie. q fm morē cū dedicāt inungūt nō solū ex mādato legis diuine. vēr etiā exēplo b̄ti siluestri q qñ p̄secrabat

altare illud crismate pungebat. Precepit enim dñs moysi vt faceret oleū vnctiōis de q̄ vngeret tabernaculū testimoniū. mēsaꝝ arcā testamēti. cādelabrū. ⁊ suppellectilia **Ero. xxx. ⁊ xl. ca. ⁊ alia vt pmissū ē** Que vnctiōes sūt vt reb⁹ inunctis maior reuerētia exhibeat⁹ ⁊ maior illis grā infūdā. De his vnctiōib⁹ i suis loci dictum ē ⁊ dicet. Verū vnctiōis sacramētū aliud qdē efficit ⁊ figurat i nouo q̄ in veteri testamēto. An nō iudicat ecclesia cū vnctionis celebrat sacramētū. sicut aliq̄ antiq̄ mētūf q̄ neq; scripturas neq; dei nouere x̄tutē. De vnctiōib⁹ ecclesie ⁊ altari in suis titulis dictū ē. Patena siq̄dē cōsecrat⁹ ⁊ inungit⁹ ad administratiōem corpis xpi q̄ i ara crucis poluz salute imolari elegit. Naz ⁊ oipotēs de⁹ p̄spersaz similitudinē in patenis aureis ⁊ argēteis ad altare suū deferri iussit. Calix q̄z p̄secrat⁹ ⁊ inungit⁹ vt grā spiritus sancti pficiat⁹ nouū sepulcrū corpis et sāguini xpi. ⁊ ipe dignet⁹ illū sua x̄tute p̄fundere q̄ calicē melchisedech famuli sui pfudit. **Octauo** d extrema vnctione q̄ lēz ex institutiōe felicitis pape q̄rti. ⁊ ex p̄cepto iacobi apli dā laboratib⁹ i extremis dicēdū ē. De q̄ dicit⁹ qdam q̄ illa nō ē ita p̄p̄riē sacramētū sicut crismatio q̄ fit i frōte vel alias. qz sic asserūt iterari p̄t cū sit oratio sup hoies. qd i sacramētis nō p̄tingit. Sane h vnctio p̄ solū sacerdotē fieri p̄t. si plures adesse nō p̄nt. Per quā qdē venia remittūt. iux illd iacobi. Infirmat⁹ q̄s ex vob. vt supra. Fit aut vnctio h i diuersis corpis mēbris p̄p̄t causas q̄ ex orationib⁹ q̄ tūc dicūt colligunt⁹. ⁊ specialit̄ in illis in q̄b⁹ qnq; sensus hois viget. vt q̄cqd p̄ illos infirm⁹ deliqt p̄ hui⁹ vnctiōis x̄tutem aboleat. In q̄buldā ordinarijs legi q̄ inungēdus d̄z eē ad min⁹. xviij. annoz ⁊ q̄ egrotās semel dūtāt debet i anno iungi. ⁊ pluries egrotet. ⁊ q̄ null⁹ inungēdus ē nisi q̄ p̄s cōpos mētis existēs verbis aut signis id postulauerit. ⁊ q̄ nō dñt scapule inungi. qz i baptismo fuerūt inuncte. ⁊ amodo mysterio carēt. ⁊ q̄ p̄firma tus nō debet inungi i frōte. s̄ in tpib⁹. nec p̄sbi man⁹ vngi dñt interi⁹. s̄ exteri⁹. qz i ordinatione ei⁹ interi⁹ inuncte fuerūt ⁊ q̄ ab ep̄o semel inunct⁹ nō d̄z p̄p̄t ei⁹ reuerētiā vlti⁹ p̄ p̄sbi ibi inungi. Et q̄ si eger

inunct⁹ cōualefcit. loca inuncta lauent. ⁊ aq̄ lotionis i ignē p̄ficiat. Si x̄o decedat nō lauet⁹ corp⁹ p̄p̄t recentē vnctiōem. Et q̄ si eger i extremis laborat cito vngat ne inunct⁹ decedat. Quidā etiā penitētes et morituri ciliciū induūt ⁊ sternūt i cinere. vt dicef in sexta pte s̄ q̄rta feria in capite ieiunioꝝ. **Nono** cimiteriū qd eisdē gaudet p̄uilegijs cū ecclesia cōsecrat⁹ ⁊ b̄ndicif sic dñs b̄ndixit p̄ man⁹ p̄uoz suoz abraā ysaac ⁊ iacob terram a filijs ephron causa sepulture cōpatam. B̄ndicif aut vt vltēri⁹ desinat illic inundoꝝ spiritūū habitatio esse ⁊ fidelīū corpa ibi vsq; ad diē iudicij requiescāt i pace. nisi paganoz vel infidelīū. vel etiāz excōicatoꝝ corpa ibi fuerint humata donec inde fuerint eiecta. Illud etiā nota q̄ palle altaris vestimēta sacerdotalia ⁊ hmōi. ecclesiastica ornamenta b̄ndicēda sūt. Legim⁹ enī moysen ex p̄cepto dñi tabernaculū diuinis p̄cib⁹ sacrasse cū mēsa ⁊ altari ⁊ vasis ⁊ vtēsilib⁹ ad diuinū cultū explēdū. Si ḡ iudei q̄ legi ⁊ futuroꝝ ymbre fūiebāt h agebāt. **Deb. viij. ⁊ x. c** q̄nto magi nos q̄b⁹ x̄itas per xpm patefacta ē h agē debem⁹. ⁊ h p̄epos sacratos. ⁊ nō p̄ coepos. An legi **Ero. penul. ca.** Cūcta vasa misterij b̄ndixit moyses Et si sacre vesti pecia vel filū adiungat. ⁊ ideo b̄ndictionē iterari debere iur testimoniū cōprobat. Quare aut res hmōi ⁊ siles b̄ndicāf ex eaz b̄ndictiōib⁹ colligif euidēter. De vestib⁹ x̄o la cris dicef in p̄hemio tertie ptis. Et attēde qz b̄ndictio seu p̄secratio ecclesie et vestiū ⁊ ornamentoz ecclesiasticorum nō fit eo q̄ illa sint grē susceptiua. cuz sint inaiata. s̄ h noscif introductū. qz sic ⁊ hoies sic ⁊ illa p̄ b̄ndictiōez ⁊ p̄secrationē diuino cultui habilitāf. ⁊ idonea ⁊ maioris reuerētie efficiūt. Personis x̄o p̄ vnctiōez ⁊ b̄ndictionē maior grā infūdatur. Quidam aut i oruamētoꝝ b̄ndictiōe man⁹ suspēdūt. de q̄ dicef in sc̄da pte sub ti. de dyacono. **Decimo** esset de x̄ginū p̄secratione dicendū. sed d̄ hoc i p̄hemio sc̄de ptis dicitur.

De ecclesiasticis sacramētis.

Circa ecclesiastica sacramēta norandū est q̄ p̄m **Gregi.** sacramētuz ē in aliq̄

Libeꝛ

celebratiōe. cū res gesta ita sit vt aliud ali
qd significare rei accipiam⁹ qd sancte. i. di
gne accipiendū ē. **Mysteriū** xō est qd oc
culte ⁊ inuisibiliter opat spū sanct⁹. ita q
opando significat ⁊ significando bñdicat.
Mysteriū enī ē in sacramētis. ministeriū
dē in ornamētis. **Sz ⁊ fm Aug.** sacramē
tū ē inuisibilis grē visibilis forma. **Itē** sa
crificiū visibile. inuisibile sacramētū. **Itē**
idē. signū ē res pter speciē quā ingerit sen
sib⁹ aliud aliqd ex se faciēs in cognitiōem
venire. **Dicit** enī sacramētum sacre rei si
gnū vel sacrū secretū. **De h** etiā i q̄rta pte
sb. vii. pticula canonis dicit sup xōbo my
steriū fidei. ⁊ sub ti. de oblatiōe. **Gane**
qdā sūt sacramēta necessitatis tm̄. qdā di
gnitatis ⁊ necessitatis. qdā ordinis ⁊ ne
cessitatis. qdā dignitatis ⁊ volūtati. qdā
xō volūtatis tm̄. **Sacramētū** necessita
tis tm̄ est baptisim⁹ q̄ in sūma necessitate a
qcunq; dū tm̄ in forma ecclie collat⁹ fuerit
p̄cūit ad salutē. **Et dē** necessitatis. qz sine
eo nemo saluari p̄t si ex p̄tēptu deseratur
De h sacramēto in. vi. pte sub sabbato s̄a
cto dicit. **Sacramētū** dignitatis ⁊ ne
cessitatis est p̄firmatio. dignitatis. qz a so
lo ep̄o p̄ferf. necessitatis. qz ex p̄tēptu il
lud dimittētes nō saluāf. **De h** etiam sub
dicto sabbato dicit. **Sacramēta** xō or
dinis et necessitatis sūt p̄nia eucharistia.
⁊ extrema vñctiō. ordinis. qz tm̄ a rite or
dinatis fm clauēs ecclie dari dñt. nisi i ne
cessitate in q̄ q̄s p̄t etiā laico p̄fiteri. neces
sitatis qm̄ ex p̄tēptu illa dimittēs salua
ri nō pōt. **De penitētia** vide in. vi. pte sb
ti. de q̄nta feria cene dñi. **Et dicit** in re
pertorio n̄ro sub ti. de pe. ⁊ re. **De eucha
ristia** in q̄rta pte sub canone dicit. **De ex
trema vñctiōe** i p̄cedēti ti. dictū est. **Sa
cramētū** xō dignitatis et volūtatis ē ordo
dignitatis. qz a solis ep̄is p̄ferf. vel qz nō
nisi dignis. ⁊ digne ad illū accedēdū ē. vo
lūtatis. qz sine illo q̄s saluari p̄t. **De h** di
cet in p̄hemio. ij. ptis. **Sacramētū** vo
lūtatis tm̄ ē matrimoniū. **Et dē** volūtati.
qz sine illo q̄s saluari p̄t. **Non** enī expedit
homini ad regna celoz tendere volēti nu
bere. **Circa** qd notāduz ē q̄ fm canones.
solēnitas nuptiaz faciēda nō ē a. lxx. qd ē
t̄ps tristicie. vsq; in octauā pasce. nec tri
bus hebdomadis añ festū sancti iohānis

Primum

Sz fm p̄suetudinē ecclie generalis. ma
trimoniū publice p̄trahit i ecclia a crasti
no dñice i albis. videlz ab octaua die pa
sce vsq; ad p̄mū diē rogationū. **Et i** p̄ma
die rogationū i mane claudif h solēnitas
⁊ durat p̄hibitio vsq; ad octauā diē post
p̄te. inclusiue. ⁊ sic loq̄f clemens papa in
sua eplā decretali. **I** p̄ma qz dñica adue
tus vsq; ad epiphaniā nō dñt nuptie cele
brari. **Nec** etiā fierent vsq; ad octauā epi
phanie nisi qz dñs etiā nuptias. tū sui pre
sentia. tū etiā miraculo decorauit **An** tūc
cātaf. **Hodie** celesti sp̄so iuncta ē ecclia
Quidā tm̄ dicūt sancti⁹ esse q̄ p̄hibitio
vsq; ad octauā ip̄i⁹ festi extēdat. sic ⁊ offi
ciū p̄uersionis aque i vinū in nuptijs. **In**
p̄missis ḡt̄pib⁹ matrimonia nō p̄trahunt
qm̄ ip̄a t̄pa sūt orationi deputata. **Et** idō
debet tūc hō etiā a lecto vxorio seq̄strari.
Generalit enī t̄pe q̄ abstinet a nuptijs ab
stinēdū ē etiā a p̄iugali amplexu. nisi for
te ob fragilitatē hūanitatis vir ab vxore
poscat p̄iugale debitū vel econuerso. qm̄
poscētī soluēdum ē. qz fm aplm̄ vir nō hz
ptātez corp̄is sui s̄ mulier. ⁊ econuerso. **Li
cet** aut solēnitas nuptiaz p̄missis t̄pib⁹ i/
terdicta sit. qcunq; tm̄ t̄pe matrimoniū le
gitime p̄x̄ba de p̄nti p̄tractū fuerit. tenet
Qd xō statutū fuit i canone q̄ trib⁹ septi
manis p̄cedentib⁹ festū beati iohis bapti
ste nuptie nō celebrarēt. idō factū fuit vt
liberi⁹ orationi vacet. **Instituerat** enī ec
clesia p̄us duas q̄dragesimas p̄ter maio
rem. vnā añ natale dñi. q̄ cōiter vocat̄ s̄a
cti martini. ⁊ durabat vsq; ad natale. aliā
scz. xl. dierū añ festū b̄ti iohis bap. i q̄bus
vacādū erat orationib⁹ elemosynis ⁊ ieiū
nijs. s̄ p̄p̄t hōiuz fragilitatem ille due ad
vnā sūt redacte. ⁊ iterū illa diuisa ē i tres
hebdomadas aduent⁹. ⁊ tres añ natiuita
tem sancti iohis. in q̄b⁹ ē ieiunādū ⁊ a nu
ptijs abstinēdū. **Porro** fm **Iliō**. femine
dū maritāf idō velāt vt nouerint se sp̄ vi
ris suis subditas ēē. ⁊ qz rebecca viso ysa
ac se velauit. **Itē** ideo nubētes post bñdi
ctionē vitta vno inuicē vinculo copulāt
ne cōpagē. i. fidē cōiugalis vnitatis dirū/
pāt. **Eadē** xō vitta cādida purpureo co
lore p̄miscet. qz cādōz ē mūdicia vite. pur
pura ad sanguis posteritatz adhibet. vt
h signo ⁊ p̄tinētia ⁊ lex p̄tinēdi ab vtriscq;

ad ipsam amoveat et post hoc reddendum debi-
tum non neget. **¶** Item quod in primis anulus a spō-
so spōse datus sit nimirum propter mutue dilecti-
onis signum vel propter id magis ut pignore.
id est signo corda eorum iungat. **¶** Unde in quā-
ro digito anulus ideo inseritur. quod in eo vena
quidam ut fertur sanguis ad cor usque perveniat.
¶ Item protheus quidam sapiens primus ob amoris
signum ferreum anulum fecit et inibi adamantez
inclusit. et inde subarrari spōsas instituit.
quod sic ferrum omnia domat. sic amor omnia vincit
quoniam nihil amoris feruore vehementius. et sic
adamas est infragibilis. sic et amor est inse-
parabilis. **¶** Fortis est enim ut mors dilectio.
¶ Ideoque in digito anulari in qua vena pce-
dit a corde illi portari instituit. **¶** Postmo-
dum vero propter ferreis sunt aurei constituti. et pro
adamante gemis ornati. quod sicut aurum cete-
ra metalla. sic amor universa bona precellit. et
sicut aurum gemma decoratur. sic coniugal-
is amor ceteris virtutibus adornatur. **¶** Nuptie
autem secundum ambrosium dicte sunt ab obnubendo.
ille enim qui nubuit caput propter verecundiam ob-
nubere solet. **¶** Unde et rebecca viso ysaac cui
desponsari debebat caput obnubere cepit.
¶ Verecundia namque debet precedere nuptias. quod
ipsum coniugium propter verecundiam commendet. et ma-
gis expectata debet videri a viro quam ipsa virum
expectasse. **¶** Item et Hieronymus. **¶** Conubia legi-
tima peccato carent. non tamen tempore illo quod actus coniu-
gales gerunt presentia spiritus sancti datus. etiam
si propheta esse videatur quod officio generationis
obsequetur. **¶** Notandum etiam est quod triplex spiri-
tuale sacramentum in carnali matrimonio com-
munitur designatur. **¶** Primum sacramentum est
vniio fidelis anime ad deum per fidem dilectionis et
charitatis. siue vniio voluntatis. scilicet charitas
quod consistit in spiritu in deum et iustitiam animam. **¶** Unde
apostolus. **¶** Qui adheret deo vniio spiritus est cum illo.
¶ Hoc sacramentum significatur per coniunctionem
animarum habitam in prima desponsatione carnalis
matrimonij. **¶** Secundum est vniio humane nature
ad deum. quod facta est in utero virginali per incar-
nationem verbi dei. siue nature conformitas quod
consistit in carne in christum et sanctam ecclesiam. **¶** Ad
quod pertinet illud. **¶** Verbum caro factum est et cetera.
¶ Hoc sacramentum designatur in matrimonio
carnali per coniunctionem corporum communitam non
quod ipsa coniunctio in qua spiritus sanctus non adest illud
designet sed per ipsum actum communitum significat.
¶ Tertium sacramentum est ecclesie vniitas ex omnibus

gentibus collecta. et vni viro secundum christum subiecta
¶ Hoc sacramentum significat in eo quod vnicam
tamen et virginem habuit uxorem. facto postmo-
dum clerico et ordinato. **¶** Ubi vero quod ad biga-
miam siue ad secundum matrimonium transit iam ab
vniitate recedit. quod carne sua in plures diui-
dit. et sic huiusmodi tertij sacramenti signatio in eo
non cadit. quare promoueri non potest. **¶** Nam promor-
vniitatem signare non possit. **¶** Preterea per secundum
matrimonium recedit a primis coniunctione ma-
trimonij. **¶** Ecclesia vero ex qua christus se coniunxit
nunc ab eo decessit. nec ipse ab ea. bigamiam
ergo talis vniitatem significare non potest. **¶** Unde meri-
to propter huiusmodi sacramenti defectum promoueri
non potest. **¶** Illud etiam non quod sicut statutum est in
concilio cartaginensi. spōsus et spōsa benedicen-
di a parentibus vel a paranymphis offerant
ecclesie sacerdoti. accepta autem benedictio ead-
em nocte per reuerentiam benedictionis in virginem
rate permaneat. **¶** Ceterum nuptie benedicende
sunt a sacerdote cum precibus et oblationibus ex i-
stitutione eucharistie pape. **¶** Veruntamen vir
vel mulier ad bigamiam transiens matrimo-
nium contrahendo non debet a presbitero benedicere. quod cum
alia vice benedicti sint. eorum benedictio iterari
non debet. **¶** Non ergo debent nuptie benedicere. nisi ubi
virgo cum virgine contrahit propter rationem quod ponetur
in phemio secundum petrum. imo presbyter quod benedi-
ctionem cum secunda uxore celebraverit. of-
ficio et benedictione suspensus est ad sedem apostoli-
cam mittendus. quod quidem ad exhortationem
continentie noscitur introductum. **¶** Secundum quo-
rundam locorum consuetudinem si quis contrahit cum
secunda virgine benedictio iteratur. et hoc si dominus pa-
ter sciat et tolerat alioquin non valet. **¶** Dicunt
etiam quidam quod si aliqui virgines contrahentes non
fuerint benedicti. facti bigami iterum contrahendo
potuerunt benedicere. **¶** Item et si qui contrahentes
fuerint benedicti. sed se non cognouerint car-
naliter. non ideo iterum contrahentes benedicentur.
¶ De benedictione virginum dicetur in phemio
secundum petrum. **¶** Notandum autem est quod vniio sacra-
mentum dignius est alio quatuor modis. scilicet
ratione efficacie. ut baptismus. ratione sanctita-
tis. ut eucharistia. ratione significationis ut
coniugium. quidam tamen non approbant istum modum. et
ratione preteriti ut confirmatio et ordo. **¶** Sed
quod si quare instituta sunt sacramenta. quod sine illis
potuisset deus humano generi vitam eternam et
gratiam donasse. **¶** Responsio propter tria. **¶** Pri-
mo propter humilitatem ut dum homo ex dei prece-

pto se reb² insensibilib² ⁊ se inferiorib² reuerēt subijcit ex hac obediētia magi ap^o deū merat. Scdo p^o eruditionē vt p id qd foris i specie visibili cernit ad inuisibilem virtutē q interi² ē agnoscendā mēs erudiat. Tertio ppter exercitationē. qz cum hō ociosus esse non debeat pponit ei vt ilis et salubris exercitatio i sacramēt qua vanā ⁊ noxiā declinet occupationē. iuxta illd. Semp aliqd boni opis facito vt diabol² inueniat te occupatū. Nō ergo debēt omitti put i pcedenti titulo dictū est.

Incipit liber secundus
de ministris ⁊ ordinib² ecclesiasticis
⁊ de eorum officijs.

In hac secūda pte d^o ministris ⁊ ordinibus ecclesiasticis eorūq² officijs tractare puidimus. pmittētes q tres sūt secte famose videlz gētiliū. hebreorū. ⁊ xpianorū. Prīa ē erroris. Scda veritatis. Tertia vitatis ⁊ salutis. In prima naufragamur. In scda periculo eripimur. In tertia saluamur. Prīma secta d^o a secādo. qz secat. i. sepat nos a deo. Scda ⁊ tertia a sectādo ⁊ tenēdo. qm illumināt saluāt ⁊ liberāt. Xpianorū psonē tā seculares qz ecclesiastice ab alijs duab² sectis sū pte sūt hebrei videlz ⁊ gētili. Sic eni ap^o nos duo sūt genera psonaz scz laicales ⁊ ecclesiastice. sic ⁊ ap^o gentiles ⁊ hebreos. Ap^o gētilēs qdē seculares psonē erāt he monarcha scz impator roman². patricij q ⁊ senatores dicebāt. ad qz arbitriū vniūsa ordinabāt. reges. duces. comites. pfecti. suffecti. tribuni militū. tribuni plebis. ptores. centuriones. decuriones. qterniones. diuini viri. qstozes. ediles. et aule ianitores. Inter poetas vō erant aduocati. carminū relatores. carminū scptores. comedi. tragedi. ⁊ historiographi. Elates aut q a vi mētis dict² ē modo sacerdotem. modo pphaz. modo poetā significat. In ritu tēploz erāt apud gentiles archiflamines. pthoflamines. flamines ⁊ sacerdotes. vt iā dicef. Erāt qz ap^o

eos viroz ⁊ mulierum religiosi puentus. Apud hebreos qz eadē erat diuinitas psonaz alienāq² erant seculares. alie diuino cultui in tēplo videlz dedicate. In tēplo erant sūm² sacerdotes vt melchisedech. minores sacerdotes. leuite. nathinei. luminū extinctores. exorciste. ianitores. ⁊ editui. seu cātores. Sup^o p^olm vō regendū erat dux p^olm moyses. ⁊ sub eo qd ipse cōstituerat ad p^olm ietro soceri sui. Erant etiā ci liarche. ⁊ aconitarbe. pentacontrache. et decacontrache. i. millenarij. cētenarij. qn quagenarij. ⁊ decani. Cūlios eni interpretatur mille ⁊ archos pnceps. indeciarcha. i. pnceps sup^o mille. eta cētū. inde eta cōtar/cha. q sup^o centū p^olatez habebat. Penta/ cōtarchus d^o q p^ost qnāq²inta. pēta enim qnq² sonat. Decan² q decē. deca eni decē sonat. Apud xpianos qz sūlis diuersitas repitur. Et nota q xpiani a xpo dicti sūt xps vō a crismate. d^o q dictū est i pte pma sub ti. de psecrationib². Nomē xpianorū pmo in antiochia inuētū ē. Antea enim oēs vocabāt discipuli seu frēs donec apli in antiochia p^oliū fecerūt. Et dicūt xpiani ortodoxi. i. recte gloriātes. et vt credūt viuētes. nā ortos grece d^o recte latine. ⁊ doxa glia. Dicūt ergo xps a crismate qsi vnc². Ipe aut vnc² ē eternalit a deo pte pfortib² suis put legif in actib² aploz. et hoc nomē est oleū effusū. Hinc est q in veteri testamēto sacerdotes ⁊ reges xpiani cupant. qz vincti erāt vncione tpali. iux illd. Polite tāgere xps meos. Hoc autē nomē xps nō ē p^oriū nomē saluatoris s^o ē cōmunis nūcupatio potestatis. est eni cōmune nomē dignitatis. S^o h nomē iesus p^orie ē vocabulū psonē saluatoris q ab angelo gabriele in pceptiōe vocat² ē. euāgelista testante. vocabis inq² nomē ei² iesū. ⁊ ab hoib² in circūcisione. Et nō q ihs d^o hebraice messias. grece xps vel sother vel sopher. latine vnc². vt pmissum ē. v^o saluator eo q ipse saluū faciet p^olm suū a peccatis eoz. p^olatem eni habet dimittēdi peccata sicut ipse dicit. vel salutaris. quia ipse nobis salutē dedit. Si eni pcepta ei² suauerim² vitā eternā possidebim². Hoc aut nomē iesus porphiri² p^ols greca ⁊ latīna lingua p^ori² scribebat. latine iesus. grece xps. quam greci p. j. lōga sonāt. vñ

et quodam proferunt gisus. latini vero p. e. longa.
Rectius ergo videtur sic esse pingendum. ihesus per
 grecam abbreviatioem. q. h. i. e. p. latinam aspi-
 rationem. Et h. i. e. p. nomen christi cum sit grecum
 greca scribitur abbreviatioem sic. xpc. Nam
 greci ponunt x. p. chi. p. x. o. p. r. et. c. p. s.
 Si autem scribitur p. s. latina terminatio finit.
 Ergo si longo scemate scribitur. sic p. aspirati-
 one pingatur christus. Circa nomina autem christi
 notandum est quod quodam ex ipsis dicuntur de christo rela-
 tive vel quasi relative. ut pastor spoliatus et me-
 diator. quodam non relative. ut homo. quodam transla-
 tive. ut agnus. ovus. vitulus. serpens. aries.
 leo. vermis. et quodam cum sint institutione rela-
 tive: sunt ei prerogativa privilegii appropriata.
 ut christus. Iesus autem est proprie proprium nomen
 ei ut promissum est. Vocatur etiam christus alpha et
 omega. i. principius et finis. et hebraice emanuel.
 quod interpretatur nobiscum deus. Nobiscum enim est
 presentia maiestatis. p. participationem
 vitam. p. vinculum charitatis. et p. adimple-
 tionem veritatis. Vocatur propterea via veritas et
 vita. Via i. exemplo vel precepto. veritas in
 promissio. vita i. primio. **S**abbaoth vero. id est.
 deus exercituum. adonay quod est dominus. athana-
 thos. i. immortalis. kyrios. i. dominus. theos. i.
 deus. p. thocrathon. i. pater disponens vel
 perfectus. domoufyō. i. vniuersus essentie. nomina sunt
 dei. non tamen persone christi Vocatur propterea christus
 secundum eliam admirabilis. consiliarius. deus fortis.
 pater futuri seculi. princeps pacis. Ammi-
 rabilis i. incarnatione. consiliarius i. integra re-
 rum cognitione. deus in rerum creatioe. fortis
 in rerum dispositione. pater futuri seculi in
 merito retributione. princeps pacis deus: vel
 quod fuit mediator dei et hominum vel etiam ho-
 minum et angelorum. vel quod confert illis pacem quam
 exuperat omnis sensum. cur pacis non erit finis.
 Vocatur etiam christus ineffabili nomine tetragra-
 maton. i. quattuor litterarum que sunt. i. o. t. h. b. e. e. vau.
 beth. que sunt apud nos. i. e. v. b. e. Est ergo no-
 men iehou. quod deus ineffabile. non quod non vale-
 at fari. sed quod non est deus huius nominis nisi in arduis i.
 uocandus. vel quod ei nomina sufficienter nequeat
 explicari. Cuius interpretatio est talis. i. o. t. h.
 principium. b. e. e. iste. vau passio. b. e. t. vite.
 quasi iste est principium vite passionis. Genitum
 more grecorum ponit p. ablatiuo. passionis
 p. passioe. i. p. passionem. Quod autem vita nostra
 ab ipsius morte dependeat non possumus intue-
 ri. De hoc dicitur i. tertia parte b. ti. de indumentis

legalibus. Hoc autem nomen deus appropriatur
 patri et filio et spiritui sancto put in simbolo
 athanasij legitur. Quis etiam quicquid ad alias
 personas extendatur. iuxta illud. Dominus non detra-
 hes. Et alibi. Applica illum ad deos. Et
 apostolus. Nam et si sunt qui dicant deum. siue in celo si-
 ue in terra. nobis tamen vnus deus pater ex quo omnia
 Et idem. Si nostrum euangelium est optimum in his qui
 pereunt est optimum. in quibus deus huius seculi exce-
 cauit mentes infidelium. Rursus ihesus dicitur
 nazarenus quodam vico galilee. Deus dicitur est
 propter vnicam cum pre substantiam. Dominus vero deus
 propter suam creaturam Deus et homo deus. quod ver-
 bum et caro. Verbum deus quod pater per eum omnia condidit
 siue iussit Imago deus propter pare similitudi-
 nem patris. Siquidem apud christianos seculares
 persone laici dicuntur. laos enim grece deus populus la-
 tine Clericales sunt qui in ecclesia deficiunt vel
 ipsorum regunt. a clericis quod est sors put iam dicitur
 hoc autem subdividitur in monachos. i. in sin-
 gulariter degentes. nam monos grece deus singu-
 lariter latine. et alios religiosos. Sunt autem quatuor
 genera monachorum. alij sunt cenobite
 qui videlicet in comuni monasterij regula et vi-
 ta obedientie maior deficiunt. alij sunt ana-
 chorite qui videlicet edificat solitudines. et quic-
 quis in comuni vita positi. prout tamen contem-
 plationi vacat. alij sunt heremite qui videlicet
 solitarie in desertis degunt. alij sunt girovagij
 i. vagabundi et circuncelliones. Religio vero
 dicta est. quod per eam vni deo religamur ad diu-
 num cultum vinculo coniungi. et i. clericos secu-
 lares qui usurpato nomine seculares dicuntur. ad
 differentiam regularium qui proprio carere quod non
 pertingit i. istis. **N**az et secundum Augustinum. Bonus mo-
 nachus vix bonus clericus facit. Et ecclesia-
 sticorum personarum duo sunt genera Nam aliud est
 dignitatis. aliud ordinis. Dignitatis ut
 papa. patriarcha. primas. archiepiscopus siue me-
 tropolitanus quod idem est. episcopus. archidiaconus.
 archiepiscopus. et propositus. Quis omnes qui positi pre-
 positi generaliter rite vocentur. In choro vero
 persone sunt decanus. subdecanus. cantor. siue pro-
 ceteros. succetor. tesorarius siue sacrista. ar-
 chiacola et homini. Dignitates autem et ordi-
 nes a lege originem et exempla traxerunt. iuxta il-
 lud. Constitues eos principes super omnem fratrem
 Quod quidam dicunt dignitates a genti-
 litate superposuisse initium. Ordinis autem persone sunt
 sacerdos. diaconus. et ceteri qui inferius persequi-
 mur. Qualiter a veteri ritu tam gentilium quam

hebreorum ad cultū pñi ecclie trāslatio pso
haz facta sit. ⁊ qñ ab ill' pñone dignitatū
i ecclia originē habuerūt. breuiter videam⁹
Et qñ dñs papa q̄ pater vñ custos patz
ē vicē gerit sūmi pñifici. Roman⁹ ipator
monarche silitudinez gerit. Senatoria et
patricioz dignitas manet i ecclia i q̄tuor
patriarchis ⁊ i ecclia romana in cardina-
lib⁹. **P**rimates q̄ trib⁹ archiep̄is pñesse ha-
bēt regē expmūt q̄ trib⁹ ducib⁹ pñest. **M**e-
tropolitani seu archiep̄i ducib⁹ cōpanē q̄
plurib⁹ comitib⁹ pñsūt. sic illi plurib⁹ ep̄is.
Melagi⁹ tñ papa dñc q̄ vna puincia hz re-
gem ⁊ metopolitanū. **E**p̄i comitū silitudi-
nē gerūt. **C**oepiscopi q̄z pñas sublata ē: p̄
sidū ⁊ pñectorz. **P**repositi xō ⁊ tribunos
militū imitāt. archiep̄s bzi tribunos plebis
cācellarij pñtores. archidiaconi cēturiōes.
decani decuriones. pñbzi curati aduoca-
tos. **P**ersonē q̄z ordinū ab illis originem
habuerūt. **N**ā pñbzi vices gerūt ediliū. di-
aconi q̄ternionū. subdiaconi duū viroz.
exorciste q̄stozes imitāt. ostiarij aule ia-
nitores. lectozes carminū relatores. acoli-
ti carminū scriptozes. **C**ane ep̄alis or-
do fm̄. **I**sid⁹. q̄driptit⁹ est videlz i patriar-
chis. archiep̄is. metropolitāis. atqz ep̄is
Aplica autē sedes sic ait anaclet⁹ papa ca-
put ⁊ cardo est aliaz. qm̄ sic ostiū cardine
regit. sic illi⁹ auctoritate oēs ecclie regunt
⁊ inde dicti sūt cardinales p̄ q̄s tota ecclie
sic ostiū p̄ cardinē gubernat. **I**lli⁹ autē
plurē papa. i. pñ patz vocat. i. vniūsalis
qz vniūse ecclie pñcipat. ⁊ aplic⁹. qz pñci-
pis aploz vicē fungit. ⁊ sūm⁹ pñificex. qz
caput ē oīuz pñificū. a q̄ illi tāqz a capite
mēbra descēdūt et de ei⁹ plenitudine oēs
accipiūt. q̄s ip̄e vocat i pñte solitudinis. nō
i plenitudine pñatis. **I**p̄ic ē melchisedech
cui⁹ sacerdotiū nō ē ceteris cōpatuz. **P**a-
triarcha xō greca lingua sūm⁹ patz inter
pñat. qz pñmū. i. aplicū retinet locū. ⁊ iō qz
sūmo honore fungit. tali noie censet. sicut
i roman⁹. pñstātinopolitan⁹. anthiocen⁹.
alexādrin⁹. hierosolymitan⁹. **D**icif etiaz
patriarcha q̄si pñ arche. i. ecclie. vñ patz
pñceps. **A**rchos enī grece princeps inter
pñat latine. **M**ic ē moyses q̄ aaron i pñtifi-
cē oleo pñsecrauit. **A**rchiep̄s greco voca-
bulo dñ eo q̄ sit sūmus seu pñceps ep̄oz.
Tenet enī vicē aplicā ⁊ pñidet tam metro-

politāis q̄z ceteri ep̄is. **M**etropolitani
seu metropolitae a mēsurā ciuitatū vocāt.
Singulis enī puicis pñminēt. **Q**uoz au-
toritati ⁊ doctrine ceteri sacerdotes subie-
cti sūt. sūm q̄b⁹ nihil reliqz ep̄is agē licz. so-
licitudo enī toti⁹ puincie ip̄is cōmissa est.
Un pelagi⁹ papa ait: **S**citote certā esse p-
uincia q̄ hz. x. aut. xj. ciuitates. ⁊ vñ regē
⁊ totidē mīozes pñates sū se. ⁊ vñ metro-
politānum aliosqz suffraganeos. x. vel. xj.
ep̄os iudices. ad quoz iudiciū oēs cause
ep̄oz ⁊ reliqz sacerdotū ac ciuitatū refe-
rāt. **O**ēs autē supi⁹ designati ordies ep̄oz
⁊ supioz vno eodēqz vocabulo ep̄i nomi-
nāt. s. pñuato noie q̄dā vñt. pñt distincti-
onē potestātū quā singularit⁹ acceperunt
Ep̄atus vocabulū vñ dictū ē sū ti. de ep̄o
dicet. **P**orro fm̄ anacletū papā pñmates
⁊ patriarche diūsoz noīuz. s. eiusdem for-
me atqz officij sūt. **E**t iō q̄dā pñmates vsur-
pāt sibi nomē patriarche vt aquilegen. et
grāden. **P**rimacia autē dicta est a pñicis
pñuersiōis ad fidē. **I**n cōcilio q̄z africanō
statutuz ē ne pñe sedis ep̄s. pñceps sacer-
dotū. aut sūm⁹ sacerdos. aut aliq̄d hñmōi.
s. tñ prime sedis ep̄s appelletur. **M**elagi⁹
etiā papa pñstituit vt nullus patriarchaz
vniūsalitat⁹ vocabulo vñqz vtat. ne aliqz
i suis eplis vniūsalē noiet illū. qz si vnus
patriarcha vniūsalis dñ. patriarchaz no-
mē ceteri derogat ⁊ subtrahit. **A**d b sum-
moz pontificū pñsulū atqz reliqz sacerdo-
tū institutio i veteri te. sup̄sit exordiū. et i
nouo est pleni⁹ pñsumata. **S**ūmi nāqz atqz
mīozes sacerdotes a deo p̄ moysen institu-
ti sūt. vt ppetu⁹ eēt cult⁹ tabernaculi p̄ suc-
cessionē eoz a filiis isrl. **E**xo. xxvij. **D**a-
uid autē mīsteria dom⁹ dei ampliās ianito-
res instituit et cātores. salomō exorcistas
iuenit. sic sub ti. de sacerdote dicitur. **H**ec
oīa ecclia i nouo test. imitata ē vt iā dictū
ē. **H**abet enī ianitores q̄s ostiarios appel-
lam⁹. p̄ cātozib⁹ xō lectozes simul ⁊ cāto-
res instituit. exorcistas etiā noie ⁊ officio
antiq̄ manēte recepit. p̄ filiis aaron oēs i-
fra sūmū pñtificē sacerdotiū admīstrātes
pñsecrati sūt. inē q̄s q̄dā discretio ē exorta
vt ali⁹ appellēt simpliciter sacerdotes. ali⁹
archiep̄s bzi. ali⁹ ep̄i. ali⁹ archiep̄i seu metro-
polite. ali⁹ pñmates. ali⁹ patriarche. ali⁹ sū-
mi pñtiffices vt pñmissum ē. **Q**ue discretio

a gētilib⁹ maxie introducta ē . q̄ suos flāmi-
nes. alios simpliciflāmines. alios archi-
flāmines alios p̄thoflāmines . i. p̄mates ap-
pellabāt. Hi i capite pileū habebāt . i. quo
erat breuis v̄ga q̄ a carnib⁹ sacrificiorum
aues arcebant. Pilleū aut̄ ip̄m desup ali-
qd lane habebat. qd cū p̄ estum ferre non
possent. filiū tñ i capite ferre ceperūt. Un̄
a filo q̄ v̄tebant flāmines dicti sūt. q̄si flā-
mines. **Dez** festiuis dieb⁹ filo deposito p̄
sacerdotū em̄nētia pilleū iponebāt. **De** a-
torū q̄z r̄ minorū sacerdotū discretio in no-
uo testamēto ab ip̄o xp̄o sup̄sit exordium
q̄ ap̄los p̄ maiorib⁹ . discipulos p̄ minorib⁹
bus sacerdotib⁹ instituit. petrū v̄o i sūmū
sacerdotē elegit. **Ap̄li** etiā eandē formam
secuti i singulis ciuitatib⁹ ep̄os et p̄s̄bros
ordinauerūt. put sub ti. de sacerdote dice-
tur. **Leuitas** vero ab ap̄lis legim⁹ ordina-
tos. Un̄ ciprian⁹ ait: **De**minisse debent
diaconi qm̄ ep̄os et p̄positos dñs elegit.
Diacones aut̄ post ascēsus dñi i celū ap̄li
sibi constituerūt. subdiaconos r̄ acolitos
tpe p̄cedēte ecclia sibi p̄stituit. Et sicut ca-
non clemētis pape testat̄. beat⁹ petr⁹ p̄ma-
tes vel patriarchas i illis ciuitatib⁹ poni
p̄cepit. in q̄b⁹ olim apud ethnicos siue gē-
tiles erāt flāmines eoz atq̄ p̄me legis do-
ctores. in q̄b⁹ v̄o olim apud eos erāt eoz
archiflāmines. q̄s miores reputabant q̄
dictos p̄mates eoz: archiep̄os institui p̄-
cepit. r̄ in singulis reliq̄s ciuitatib⁹ singu-
los ep̄os. **Anaclet⁹** q̄z papa instituit p̄s̄by-
teros p̄ castella r̄ villas poni r̄ ordinari.
Ceter⁹ i leuitico legif̄ voce sup̄na ad moy-
sen dictū esse. **Loq̄re** ad aarō: **Hō** de semī-
ne tuo p̄ familias q̄ habuerit maculā non
offerat panes deo suo. nec accedat ad mi-
nisteriū ei⁹ si cec⁹ fuerit si claud⁹ si puo v̄l
grādi v̄l torto naso. si fracto pede. si man-
cus. si lipp⁹. si albuginez hñs i oculo. si iugē
scabiē. si ipetiginē in corpe. si pōderofus.
si lāgid⁹. qz indignū ē dare deo qd dedi-
gnat̄ hō. **In** q̄ instruimur q̄les a clericatu
sint repellēdi. **Dicunt** aut̄ clerici a clerico
grece qd ē fors seu hēditas latine q̄si sint
de sorte dñi. vel q̄si dñs fors eoz sit. iux̄ il-
lud p̄phete **Dñs** ps hereditatis mee r̄c.
Ex q̄ p̄z q̄ nihil ex deū h̄re dñt. s̄ solū de
cimas p̄mitias r̄ oblatiōes q̄ sunt heredi-
tas dñi accipiāt. **Siue** q̄si sint sorte electi.

In veteri nāq̄ testamento r̄ ap̄d gētiles
clerici r̄ sacerdotes sorte ex liberis eligebā-
tur. r̄ i nouo testamēto matthias sorte ele-
ctus ē. **Prim⁹** aut̄ cleric⁹ factus ē petrus.
Igin⁹ papa cōposuit clerum et distribuit
q̄dus. **Circa** coronā clericoz tria atten-
dēda sūt. i. capit⁹ abrasio. capilloz detru-
catio. r̄ forme circulatio. **Ad** capitis abra-
sionē tria sequūt̄. scz mūdiciē p̄suatio. de-
nudatio. r̄ deformatio. **De** nudiciē p̄su-
atio. qz ex capillis sordes i capite p̄gregāf̄
Deformatio qz capilli ad ornatum sūt. si-
gnificat q̄ tōsura mūdā r̄ nō formabilē vī-
tā. i. q̄ clerici debēt h̄re mūdiciā mētis in-
teri⁹ r̄ nō formabilē vitā. i. nō ex q̄sitū ha-
bitū exteri⁹ s̄m dionisiuz in eccliaistica ge-
rarchia. **Rasura** q̄z r̄ tōsura capilloz est
depositio oīuz t̄paliū. **Clerici** enī victu et
vestitu p̄tēti oīa cōmunia h̄re debēt. **Un̄**
p̄ aplm̄ comā nō nutriāt. s̄ caput desuper
in modū spereradant. **Denudatio** autēz
ip̄a sup̄ioris ptis capitis nullū debere eē
mediū iter nos r̄ deū demonstrat. vt reue-
lata facie gl̄iaz dñi libere p̄tēplemur. **Rur-**
sus radim⁹ caput relictis inferi⁹ i modum
corone capillis. qz caput mentē signat. ca-
pilli v̄o seculares cogitatiōes. **Sicut** q̄ ca-
put mūdāf̄ superi⁹ a capillis. ita mēs n̄ra
dū superiōra. i. celestia cogitat a seculari-
bus cogitationib⁹ mūdārī debet. s̄ ps in-
ferior capillos h̄z. qz nō ē phibituz aliqñ
de secularib⁹ cogitare sine q̄bus vita p̄ns
duci nō pōt. **Circa** detruccatiōez capilloz
notandū est. q̄ illa significat q̄ clerici oēs
sup̄fluas cogitatiōes dñt a mēte absconde-
re. **Attonso** igit̄ capite et patētib⁹ aurib⁹
incedere debēt. ne capilli crescēdo aures
operiant r̄ oculos impediāt. qm̄ puiden-
dum est ne seculares cogitatiōes aures r̄
oculos mētis impediēdo nos ad secularia
trahāt. **Un̄** capillos sup̄ aures tondeam⁹
vt quīq̄ capitis sensus expeditos ad dei
fructum habeamus. **Bene** igit̄ ad ezechē-
elem dz. xliij. ca. **Sacerdotes** caput suum
nō radāt. neq̄ comā nutriāt. s̄ tondentes
attōdeāt capita sua. **Si q̄dē** vt ait **Greg⁹**
i pastoralī li. ij. c. xviij. **Capilli** i capite ex-
teriores sūt cogitatiōes in mēte. q̄ dū sup̄
cerebrū insensibilis oriunt̄ curas vite p̄e-
sentis exp̄mūt. q̄ qz ex negligenti sensu im-
portune aliqñ p̄deūt. q̄si nob̄ nō sentiēti-

bus pcedūt. Quia g sacerdotes q sunt sa-
crifidelū duces sollicitudines exteriores
h're pnt. nectm eis vehemēt incubere dnt
recte caput radere z comā nutrire. phibē-
tur. vt cogitatioēs cordis d vita subdito/
rū neca se fūdit amputet. nec rurs' ad cre-
scēdū nimis relaxēt. Et bñ subdit tōden/
tes attōdeāt capita sua. vt videlicet cure
tpalis sollicitudines z qntū necē ē pvideāt
z tñ rescidāt citi' nē imoderati' excrescāt.
Dū g p administratē exterior' puidētiaz
corpor' vita ptegit. z rursus p moderatā
cordis intētionē no impedīt. capilli i capi-
te sacerdotis resuanti vt cutē coopiant. z
refecāt ne oculos claudāt. Circa forme cir-
culatioēz seu coronā sciēduz ē q fit ppter
mlta. **P**rimo i signū q xps rex n'r scipm i
ara cruci oblaturus spineaz coronā porta-
uit. **U**n z nos q p eādē passionē saluari
desideram' dñice passiōis signū. i. formā
spineaz corone. quam ipse vt spinas pctōz
n'roz auferret. i. passiōe portauit i capite. i.
xticib' n'ris portam' vt sic ille p nob sic z
nos p illo irrifioēs et obprobria paratos
eē libent' sufferre demonstrē. **S**cdo cir-
cul' capilloz x'tutē eq̄litate vndiqz rōni cō-
sentiētē designt. **T**ūc eni tpales res bñ co-
gitāt si pueniāt rōni. **T**ertio circularis fi-
gura fit. qz h figura nō hz pncipiū neqz fi-
nē. p qd dā itelligi q clerici sūt mistri dī
q n̄ habuit pncipiū neqz finē hēbit. **Q**uar-
to h figura nullū hz angulū. p qd significat
q clerici nō dnt h're sordē in vita. qm vbi
angul' ibi sordes. vt dīc bern'. z q dnt h're
x'tatē i doctrina. qm x'tas angulos non
amat vt dīc **H**iero'. **Q**uinto qz hec figura
oīuz figuraz ē pulcherrima. vñ i hac de'
celestes creaturas fecit. p qd significat q
clerici dnt h're pulchritudinē iteri' i mēte
z exteri' i puerlatiōe. **S**exto qz h figura ē
oīuz simplicissima. **N**ā fm **A**ugl'. **N**lla fi-
gura ex vna lineā tm cōsistit nisi sola cir-
cular'. q vnica lineā claudīt. p qd signifi-
cat q clerici dnt h're simplicitatez colūbi-
nā. iux illd. z simplices sic colūbe. **S**eptio
corona clericos eē spēalr regnū dei demō-
strat. ipi nāqz fm **H**iero. sūt reges z sacer-
dotes. i. regales sacerdotes z sūt reges. i.
se z alios i x'tutib' regētes. z ita in deo re-
gnū hnt. **G**eneratura capit' clericorū
h't sic ait beda i historia agloz. i. memoriā

ei'. qz cū btūs petr' i antiochia p'dicaret.
abzaserūt sūmitatē capitis ei' i ptumeliā
nois xpiani z dñice passionis qd qdē ho-
die toti clero tradīt i honorē. **F**uerunt tñ
q dicerēt q tōsure eccliaſtice vsus a naza-
reis q oia veteri legi custodiūt exortus ē.
Hi enī p'us crine fuato. denuo p' magne
vite ptinētiā caput radebāt. z capillos in
ignē sacrificij mittebāt. vt pfectioēz deu-
tiois sue dño psecrarent. qrum exēplo ab
aplis itroductū ē. vt z nazarei ac sc'ti dī cri-
ne p'cioso inouēf. q'uis oli xpiani a iudeis
q'si i ob pbziū nazarei vocarēt p eo q sal-
uator n'r a vico qdā galilee nazaren' apel-
lat' ē. **P**ōt etiā dici q v'l' tōsure a lege oc-
casionē traxit. **S**ac'dos nāqz legi tyarā. i.
pilleū ex bisso i modū medie spere i capite
rex n'o coronā gestabat. ps g capitis rafa
tyarā circul' criniū designt coronaz. ad no-
tādū q instituit eos de' gen' electū z rega-
le sacerdotiū. **R**ursus lex coronaz qttuor
digitoz sup mēfā z desup aureolā fieri iu-
bebat. **E**terz ad ezechielē dñs dīc **S**ume
gladiū acutū z educ p caput tuū z barbā
Logitudo nāqz capilloz mltitudinē sigfi-
cat pctōz. **I**ncingit clerici barbas sibi ra-
dere informāt. rasio nanqz piloz barbe q
ex supfluis stomachi puenire dicūt hūo-
rib'. designt q vicia z pctā q i nob supflua
sūt refecare debem'. **R**adim' etiā barbas
vt p inocētiā z hūilitatē puri videamur.
z angel' q sp i iuuenili etate florēt coeque-
mur. **I**n ieiunijs tñ qnqz capillos crescere
p'mittim'. qz cogitatioēs q dēu nō sunt
vt ē eccliaz edificare. agrū colere. z silia q
tpe abstinentie fieri solēt phiberi nō debēt.
Cociliū cartagin'. statuit vt clerici neqz co-
mā nutriāt neqz barbā. **O**rdināt aut cleri-
ci vt deo fuiāt. nec d cetero fuiāt mūdo.
nec gl'iemūdi. dnt g offerre corpa sua ho-
stia viuētē deo placētē. **U**n apls ad Ro-
ma. **C**ōfundāt oēs q gloriāt i stulticia. i.
in gl'ia mūdi. q nō ē x'a gl'ia. s imago gl'ie.
Quare aut ordinādis man' iponāt. dice-
tur i tractatu d' dīacono. **O**rdināt i qttu-
or t'pib'. i. dō qz sacerdotes z alij clerici lo-
cū i eccl'ia obtinēt quē leuite in p'lo isrl' ob-
tinuerūt. q's sic i libro numeroz legif dñs
p p'mogenitis recepit. z eos i egypto dū
p'mogenita egyptioz iterficerent custodi-
uit. p'mogēita n'o q'si qdā p'micie sūt. **U**n

quasi primicias domino offerimus cum alijs ad sacros ordines offerimus. Conueniens igitur est ut in primicijs tempus. scilicet in quattuor temporibus primicias hominum offeramus. Rursus idem in quattuor temporibus et quattuor virtutibus exornemus. et sic quattuor euangelij fruire christo et ecclesie moneantur. In vere ut virtutibus floreat. in estate ut fructus afferat. in autumno ut fructus bonorum operum meratur. in hieme ut collecto profuerit in horreo et eis fruatur in domino. et vide in sexta parte sabbato post dominicam. xvij. Idem autem potius in sabbatis quattuor tempus quod in quartis vel sextis ferijs sunt ordinationes. quia illa dies spiritui sancto consecrata est. cuius dona in ordinibus recipiunt. Preceptum enim est priori populo sabbatum celebrare. ad hoc ut esset figura sanctificationis spiritui sancti. An. Exo. xvi. Requies sabbati sanctificata est domino. Et iterum Custodite sabbatum meum. sanctum est enim mihi. quia erit signum inter me et vos in generationibus vestris. Exo. xxxv. ca. Preterea non quod legimus in Gen. sanctificationem fieri per oves priores dies. sed de sabbato solum dictum est. Sanctificauit deus diem sabbati. Fuit etiam in sabbato in signum quod ordinandi debent habere sabbatum pectoris ut tamen transierant ad sabbatum eternitatis. Ordinatio autem quod fit in sabbato sequentis diei est. figurat enim sacerdotum ordinationem esse mistros diuerforum dominicorum sacramentorum. Ideo quod fit hora nona. quia iam illud tempus ad dominicam diem sanctae resurrectionis intelligitur pertinere. Ordinandi enim ad christi similitudinem sabbato resurrexissent intelliguntur. Congruum igitur in hac die sanctae in dominica celebrantur mysteria sacerdotalium benedictionum. in quibus sunt collata carismata gratiarum. In ea enim dominus resurrexit. in ea apostolus spiritus sanctum inflavit dicens: Accipite spiritum sanctum quod remiseritis peccata remittuntur eis. In hac promissus spiritui sancto aduenit. Recte ergo ad eas benedictiones sacerdotes dirigimus. ut cum apostolis hilariter catantur possimus. Veni sanctus spiritus reple tuorum corda fidelium. sanctae ordinatorum. Fuit etiam ordinationes in sabbato mediante hebdomade quod drageme quod cantat. Vitiates. et etiam in sabbato sancto. Verum usque ad tempora simpliciter pape. romani pontifices dicuntur semper in decem benedictiones celebrasse. ut dicunt in. vi. parte sub sabbato post. xvij. dominicam. An et tunc officia plena inueniuntur quod in alijs non contin-

git. In sabbato vero anni pentecosten ordines sacri non deferuntur. quia in sequenti tunc septimana recepta spiritui sancti gratia celebrantur. Solus autem romanus pontifex per subdiaconos facit in diebus dominicis. Alii prelati prout in diebus dominicis solum minores ordines deferre et virginem consecrare. Si autem urgente necessitate in die dominica ordinatio fiat. quia forte perfici non potuit in sabbato. debet hoc fieri ieiunio continua to tam ab ordinando quam ab ordinatore. quia tunc propter continuationem ieiunij fingitur una dies. Ceterum in quibusdam locis habentes festa suarum ecclesiarum in sabbatis quattuor temporum transferre dicunt ieiunium in praecedente septimana ob honorem suarum festiuitatum. Sed dicimus nec hoc eis licere. nec tunc posse ordines celebrari. Melius igitur esset festiuitates ipsas transferri. De hoc dicunt in sexta parte sub quarta feria tertiae hebdomade aduentus. Qua die et hora fiat episcoporum consecratio sicut in. de episcopo dicitur. Illud etiam considerandum est quod sacerdotes et diaconi tamen noiantur ab apostolo in epistola: eo quod ipsi precipue in ministerio altaris necessarii sunt. Ceteri vero ordines postea adiecti sunt pro utilitate misterij quod propter multitudinem credentium rite per illos non poterat adimpleri. An et secundum ambrosium illorum ordinatio precipue circa altaria celebratur et per eos episcopi ante altare prosternuntur. Alii vero nequaquam ad altare ordinantur eo quod nec ad altaris ministeria statuantur. Sed alia officia implent siue catando siue legendo. siue alia fructiva faciendo. Quod tamen quod ratum facit prelati. id est. praesentia domini ut valeant in praemogenitis hereditare ad instar iacob qui sibi sui fratris praemogenita vendicauit. Et attende quod in quibusdam ecclesijs immediate post collationem cuiuslibet ordinis cantatur responsorium vel tractatus. et bene. ad denotandum quod ordinati ad sollicitudinem et laborem qui per illa designantur vocantur. Quia vero de virginum consecratione mentio facta est. videndum est primo quibus diebus benedicantur. Secundo quod significet quod in earum benedictione aguntur. Benedicunt autem in dominicis diebus et in diebus epiphaniarum. et in albis paschalis. et in festis apostolorum. ut spiritui sanctus super eas simplices ut columbas descendere videatur. et ut per apostolos qui morem virginis ecclesie prius tradiderunt quasi per paranymphos sponse domino consecrentur. Sequitur videre quod significant quod in earum benedictione aguntur et licet ois anima deo desponsetur per fides

Un **Osee. ij.** **S**pōsabo te mihi i fide. **vgi-**
nes in spē alius xpo despōsari dicunt. qz
earū caro carni xpi familiari se pformat
peo q illa sic nec caro xpi corruptionem
nō sensit. **Et** inde ē q **vgies** sequūt agnū
quocunq ierit **Apoē. xiiij.** **S**ane **vgines**
bñdicēde sub papillione vel aliq alio loco
stant incluse. que archip̄sbro v̄ alio ante
euāgeliū alta voce cātate. **P**rudētes **vgi-**
nes tē. cū cereis ardētib⁹ vt manibus nu-
dis capitib⁹ exeunt obuiā epō t ecclīaz in-
grediūt. **S**i qdē cereos ascēsos ferūt i ma-
nibus. iux illō **Luc. xij.** sint lūbi v̄ri p̄cin-
cti t lucerne ardētes i manib⁹ vestris. vt
ostēdāt se imitari prudentes **vgines** q or-
nauerūt lāpades suas t exiuerūt obuiam
spōso. **S**pōsus nāq eaz xps ē. quē ponti-
fex ei⁹ vicari⁹ rēp̄sentat. **L**ucernas qdem
ardētes i manib⁹ tenere ē p bona opa ex-
emplū p̄mis mōstrare. iux illō **Luc. xv**
Sic luceat lux v̄ra coraz hoib⁹ vt videant
opa v̄ra bona tē. **E**gressus **vg** eaz de pa-
pillione t ingressus i ecclīaz designat q p
suscipiēdā bñdictiōez. t xpo despōsatōez
de ergastulo t erūnis ac tenebris p̄sentis
mūdi fallacis ad celestis regni libertatez.
gaudiū ac claritatē t ad sup̄ni regi thala-
mū trāsducūt. **Un** i canticis **V**eni electa
mea t ponā te i thronū meū. **P**udis capi-
tib⁹ obuiā veniūt t pōtifex cātādo dic ill⁹
venite. t ipe siliiter cātādo rñdēt. t nūc se-
qm̄r. ad rēp̄sentādū qd i cāticis legitur.
Surge amica mea spōsa mea ostēde mihi
faciē tuā t sonet vox tua i auribus meis.
Rursus denudatio capitū. depositiōez t
abrenūciatiōez mūdanoz p̄grue designat
Mudato etiā capite ecclīam ingrediūt ad
notādū q velut formose t spōso placite i
ip̄i spōsi tabernaculū introducūt. iux il-
lud **Can.** **N**igra sū s̄ formosa. **E**t introdu-
xit merex i tabernaculū suū. **T**er autē d̄r
eis venite. ad notādū q ad h̄ tripliciē dñt
venire. scz p abdicationē pprietatis. per
votū castitat. t p sponsionem obediētie.
Debēt qdē venire. **P**rio p abdicationē p̄-
prietatis d̄ puerlatiōe mūdāna. d̄ fuitute
egyptiaca. d̄ carcere. d̄ laqueis. t d̄ retib⁹
Un p̄s. **C**adēt i retiaculo ei⁹ peccatores.
Et **Sap.** xiiij. **C**reature dei facte sūt in tē-
ptationez aie hoīuz. t i mulcipulam pedi-
bus insipiētū. **S**cdo dñt venire p votūz

castitatis de delectatiōe carnali. de imun-
dicia t de loco toxicato. de q si qd aia su-
mit t p p̄niaz nō reijcit mortē morte eter-
na. **T**ertio p spōsionē obediētie de pp̄ria
volūtate. sic de corruptiōe. de clibano ac-
cēso. t de babilonica fornace. t ido cū pu-
eris q erāt i fornace illa dicūt. **E**t nūc sed-
mur in toto corde et timem⁹ te t q̄rim⁹ fa-
ciē tuā. **Dañ. iij.** parū añ canticū bñdicite
De qlibet at istoz exēdūz ē firmo cordis
pposito solenni ozis voto t toti⁹ vite p̄se-
uarātia **E**t he sunt q̄si tres dicte. **E**ro. iij.
Uia triū dierū ibim⁹ i solitudinez. **Q**uas
tres dietas p̄misse tres vocatiōes triplici-
ter facte designāt **Q**uia **vg** post susceptū
tā laudabile ppositū restāt insidie. t tem-
ptatiōes demonū atqz acerrima s̄ mūdū
carnē t demones certamia. t insup regu-
laris obf̄uatiē difficultas. q muliebris in-
firmitas sufficiēter p se sustinere nō p̄t. iō
diuinū auxiliū t sc̄toz suffragia p letaniā
q subijciē implorāt **C**ōsequēter deponūt
vestes veteres t induūt nouas bñdictas
ad notādū q i h̄ pposito ver⁹ hō exiit et
nou⁹ induit. q sic legiē **Eph. iij.** creatus
ē in iusticia et s̄ctitate vitatis. **E**t dñt eē
vestes mūde t cādide ad designādū q qz
dei filio despōsanē : dñt de cetero se s̄ctas
t mūdas absq macula p̄suare vel p̄sua-
re. iux illō apli. **R**espondi enī vos vni vi-
ro **vginē** castā exhibere xpo. **H**ec enī cā-
dor seu mūdicia vesti ondit. **Un** **Ecc̄s. ix**
cā. **S**i tpe vestimēta tua sint cādida **E**t h̄
sūptū ē a brā cecilia q exteri⁹ veste fulge-
bat int⁹ castitate nitebat. et ab angelis q i
xpi resurrectionē visi sūt i vestib⁹ albis **U**
si sit niger habit⁹ s̄ḡt carnis mortificatio-
nē. qz enī xps spōsus su⁹ mortu⁹ ē p ip̄is.
dñt t ipe cōmori p illo. **Un** **Gal. v.** **Q**ui
xpi sūt carnē suā crucifixerunt cū vitijs t
p̄cupiscentijs. **E**t ad **Roma. vi.** **S**i com-
plantati facti sumus similitudini mortis
christi. simul t resurrectionis erim⁹. **R**ur-
sus nigredo habitus. est cōtēptus virilis
amplexus. **S**ubsequenter indute vestib⁹
benedictis versus episcopum veniunt q-
si ip̄o actu dicant. **R**egnum mundi t om-
nem ornatū seculi p̄temp̄sim⁹ ppter amo-
rem dñi nr̄i iesu christi tē. **U**ela qz super
scapulas t pectora depēdētia ex institu-
tione sotheri pape cum signo crucis earū

capitib⁹ imponit. **P**rimo ad significandū
q^d p^ro debet mundū hūilif corde z ope
ptenere. z sensus velare. ac memoria pas
sionis xpi munire. ne ad mūdāna lasciui
endo creant. vñ illa ad eaz sensus intrent
iux illd Gal. v. **M**ibi mūdus crucifix⁹ ē
z ego mūdo. **S**ecdo velat. qz nō sunt ima
go dei. **T**ertio vt ostēdāt subiecte. **Q**uar
to scz vt illicite cūctis viris appareāt. **Q**ui
to ne spēs eaz occasio inspectorib⁹ sit pec
cādū. qz p^r ait. **D**ne delectasti me i factu/
ra tua. **E**t creature dei facie sūt i tēptatio
nē vt pmissum ē. **V**elū ē signū pudoris
z futuri honoris. **D**einde qz xpo despon
sant⁹ q^d ē alpha z o. i. pncipiū et finis. ideo
dat eis anul⁹ q^d rotūd⁹ ē. pncipio z fine ca
rens. z ponit i q^rto digito ex q^d vena qdā
sanguinis ad cor prēdit. vt sciāt se spōsū
suū xpm toto corde debere diligē z ei in
sepabiliter adherere. **P**ostremo xpo coro
ne capitib⁹ eaz imponit. iux illd i cāticis
Veni spōsa xpi accipe coronā zc. **A**d no
tandū q^d qñ xgo p^r psecratiōez sūmo regi
despōsat. regina efficit. i. se z alios i xru
tib⁹ regēs. **U**n p^roū. j. **A**t addat grā ca
piti tuo z torques collo tuo. **I**n q^d corona
tiōe pōtifer cātar illd cāticū leticie. **V**eni
electa mea zc. tāq^d celestis spōsi paranim
phus **E**t hinc ē q^d illaz amici z p^raguinei
i hac psecratiōe letant. **L**eo papa p^rm⁹ in
stituit i p^rcilio calcedon. qd ipse celebrauit
solas xgines debere velari. **Q**uia xpo i p^r
missis d⁹ velo mentio facta ē. idō notādūz
ē q^d velū. aliud ē pueriōis aliud psecrati
onis. aliud p^ressionis. aliud ordinatiōis
aliud p^rationis. **V**elū pueriōis aliq^d de
seculari vita ad religionē trāsiens assumit
z tūc si p annū inter velatas steterit vltē/
ri⁹ exire nō poterit. **V**elū psecratiōis a so
lis epīs solis xginib⁹ z soluz in festiuis z
dñicis dieb⁹ dat vrgēte tñ necessitate sic
z baptis^m oī die dari posset. nō dat etiaz
nisi in. xxv. anno. illd recipiētis nisi forte
dispēlatiue. **V**elū aut p^ressionis suscipit⁹
a xgine qñ p^rinētiā p^ritef. non tñ añ. xij.
annū. qñ nec añ illd tps bñdicif. **E**t dat
velū hmoi cū bñdictiōe solēni. z cum leta
nia. **H**oc velū null⁹ ep^s dat viduis vl⁹ cor
ruptis. sed ipsamet de altari vt dicūt qui
dam assumit. **S**ane xgo z nō vidua ideo
ab epō velat. qz xgo in hac despōlatiōe

typū gerit ecclie q^d pura. z xgo vñ nupfit
viro. i. xpo. **E**t i signū huius rei velat ab
epō. qz a xpo recipit in p^rugiū. **I**n cui⁹ p
sona dictūz ē. **A**nnulo suo subarrauit me
dñs. **S**z vidua nō gerit in tali facto typū
ecclie sicut xgo cū nō sit itēgra mēte z cor
pore sic illa. **U**n nō sic p^rugif xpo vt rep^r
sentet ecclie p^ruictionē. qre nō velat. **P**re
terea sacerdos phibet scōis nuptiis iter/
esse z sup scōo nubētes bñdictiōez infūde
re. put dictū est i p^rma pte sub ti. de sacra
tis. **S**z h vidua qñ scōo nubit. p^rmo homi
ni. postea i p^ressionē xpo. ideoq^d ei qñ cele
brati scōas nuptias nō porrigit velū p^rse
cratiōis nec etiā p^ressionis. **E**t ipa illud su
scipit de altari. **A**ut tñ qdam q^d lz non ab
epō. p^rt tñ a sacerdote velo p^ressionis vel
puerliōis velari a q^d seu a cui⁹ misterio ha
bitū seu vestē religiosaz assumit. **I**n libro
tñ pōtificiali. fm ordinē romanū habetur
bñdictio vidue p^rinētiā p^ritefētis z veli ei⁹
Hā z dñs sareptanā viduā p heliā pphe
tam p^rolar⁹ ē. **E**t vidim⁹ in vrbe ep^m ho
stiensem int⁹ xgines bñdicē duas viduas
moniales. **V**elū ordinationis olim diaco
nisse in qdragesimo āno dabat vt posset
legere euāgeliū i nocturnis. **I**n p^rcilio tñ
laudicē. statutū ē vt mulieres que apud
grecos p^rsbytere appellant. apud nos xpo
vidue aut seniores vniuire aut matricu
rie appellant in ecclia tāq^d ordinatas p^rsti
tutū nō debere. **V**elū p^rationis olim abba
tissis i qdragesimo anno dabat. **I**llō aut
sciēdū ē q^d sacrosacta m^r ecclia qd⁹ z ordi
nes hz distinctos. z roman⁹ pontifex cele
briter missaz solēniā agēs sex hz secti ordi
nes clericorū. s. epōs. p^rsbros. diaconos.
subdiaconos. acolitos. z cātores. ipō nu
meri sacramēto p^rfectōez hmoi officiū ma
nifestās. **S**enari⁹ nāq^d numer⁹ p^rfect⁹ ē. p
ut in phemio. iij. ptis dicet. **S**z z sex ordi
nes mīstroz fuisse i veteri legim⁹ testamē
to. videlz. pontifices. sacerdotes. leuitas.
nathineos. ianitores. z p^rallentes. q^s ex
maiori parte distinxit arthaxerxes i epla
quā hēldre scribe direxit dicēs: **N**otū fa
cim⁹ de sacerdotibus vniuersis z leuitis.
cantorib⁹ z ianitoribus. nathineis z mini
stis domus dei. vt eis vectigal tributuz
et annona nullaten⁹ imponant. **O**rdines
xpo ecclasticos siluester papa enumerat

dicens: Pontifici p̄sbr. p̄sbro diaconus. diacono subdiacon. subdiacono acolit. acolito exorcista. exorciste lector. lectori ostiarius. ostiario abbas. abbati monachus i oī loco obsequiū representet. **Beat⁹ q̄z** **Isid.** ita dicit. Generalit̄ clerici nūcupantur oēs q̄ i ecclia xp̄o defuiūt q̄z ḡdus ⁊ noīa sūt hec. ostiari⁹. psalmista. lector. exorcista ⁊c. mētionē etiā faciēs post alia de cātoze. ⁊ hi oēs gaudēt p̄uilegio clericali. **Verū** tñ qdā p̄fidi heretici sacramentū ordinis p̄denantes falso mētiūt q̄ ecclia xp̄i nō habebat p̄sonas q̄s exorcistas. cerroferarios. lectores. vel subdiaconos appellaret. s̄ solum exorcistas demonū. q̄ ad uersabāt paulo. nece q̄ xp̄s fec̄ vel apls dixit. p̄ tā uilib⁹ significatiōib⁹ q̄ infra sequunt fecit vel dixit. s̄ altiora ⁊ p̄ciosiora q̄ romana nescit ecclia demonstrauit. **Hoz** aut ordinū qdā sūt nō sacri. ⁊ qdā sacri. **Nō** sacri seu mīores ordies sūt hi. Cātorat⁹. psalmistar⁹. ostiariat⁹. lectoratus. exorcistar⁹. ⁊ acolitar⁹. **Sacri** x̄o seu maiores sūt isti. subdiaconat⁹. diaconat⁹. p̄sbyte/rat⁹. ep̄alis ordo. **Cōiter** aut asserit̄ septē ordies fore. q̄z ostiari⁹ est primus ⁊ sacerdos vltim⁹ p̄p̄ septiformē sp̄ū sancti grām cui⁹ munere sua officia exequūt. **Si** autēz velis ad singlos ordies singla dona referre a timore icipiēs illū ostiario deputabis ⁊ exinde singula singulis referēs sapiētia p̄sbro adaptabis. **De** aut sūt septē mulieres i q̄b⁹ sp̄ū sanct⁹ h̄z hospitium. ⁊ vna/queq̄ illaz suū parat p̄uuiū. **Rursus** spiritalit̄ ostiari⁹ ē q̄cūq̄ sp̄ūaliter alios in eccliaz introduct. i. q̄ fidē p̄dicādo docet lector ē quilibet mores docēdo. exorcista orādo. acolit⁹ illuminādo. subdiaconus hūilitatē mōstrādo. diacon⁹ alios exortādo. sacerdos seipm hostiā sanctā deo offerendo. ep̄s sacramēta mīstrādo. **De** quo libet tñ seriatim specialit̄ p̄sequimur.

De cantore.

N **Nulli cecitate** ignorantie ducti cantoratū de mīnorib⁹ ēē autumāt ordinib⁹. p̄ eo q̄ vt iā p̄missū ē in q̄busdā canonib⁹ in mīnores ordines fit mētio de cātoze. fallunt tñ qm̄ nomē ē officij ⁊ nō ordo **Qui** aut in veteri testamēto cātores dicti sunt hodie

lectores v̄l psalmiste vocāf. **Cantoz** itaq̄ vocāf q̄ vocē modulāf in cantu. cui⁹ duo sūt i arte musica genera. s̄ p̄cētor. ⁊ succētor. p̄cētor vocē p̄mittit in cātu. succētor canēdo subsequēf r̄ndet. **Cōcentoz** x̄o d̄r q̄ p̄sonat. **Un** q̄ nō p̄sonat non p̄cinit nec p̄cētor erit. **Sane** dauid p̄phaz eximius cultū dei volēs solēni⁹ ampliāre. cātores instituit q̄ corā arca federi dñi musici instruētis ⁊ modulatis vocib⁹ decātārēt. iter q̄s p̄cipui fuerūt heman. asaph. ⁊ ethan. s̄ oīuz p̄m⁹ heman. cui⁹ vicē nunc i ecclia p̄micari⁹ obtinet. vel p̄cētor. q̄ cātozib⁹ est p̄lat⁹. **Unde** legif in paralipomenō. **Isti** sūt q̄s p̄stituit dauid sup cātores domus dñi stātes iux ordinē suū in misterio de filiis caphat. heman. cātoz fili⁹ iobel. ⁊ a de xtris ei⁹ asaph fili⁹ barachie. ad sinistram aut ethan fili⁹ cusi. **Porro** dñt cātores cōsonis vocib⁹ ⁊ suauī modulatiōe p̄cinere. q̄ten⁹ aīos audiētū ad deuotionē dei valeāt excitare. **Verū** tñ fm̄ **Greg.** plerūq̄ i sacro misterio dum blanda vox q̄rif congrua vita negligif. ⁊ cātoz deū morib⁹ stimulat cū vocib⁹ p̄lm̄ delectat. **Ideoq̄** in ecclia romana altaris ministri cātare non debēt solūq̄ euāgelice lectionis officiū in tra missaz solēnia exoluant. **Et** ap̄lus ait **Cātates** ⁊ psallentes in cordib⁹ v̄ris dño. **Et** **Piero.** **Audiāt** inq̄t adolescētuli. audiāt hi q̄b⁹ ē officiū in ecclia psallēdi deo. nō voce tñ s̄ corde eē cātādū. nec i tragediaz modū guttur ⁊ fauces medicameli niēde sūt. vt i ecclia theatrales moduli et cātica audiāt. **Cātans** igif corde ⁊ i charitate cātet i choro. qm̄ magis deuotione cordis q̄ iubilatiōe vocis cātādū ē nō tenēs i manib⁹ cimbala vel aliqd̄ hmōi put i veteri testa. flebat. **Ceterū** p̄p̄ carnales nō p̄p̄ sp̄ūales cātandi vsus i ecclia institut⁹ ē. vt q̄ x̄bis nō cōpungunt suauitate modulāmis moueāt. **Un** **Aug.** i lib. p̄fessionū **Cōsuetudinē** canēdi p̄bat ecclia vt p̄ oblectamenta auriū infirmior anim⁹ ad effectū pietatis assurgat. **Antiq̄** p̄dic q̄ cātandū erat cibis alijs abstinebāt p̄terq̄ le guminib⁹ cā vocis. **Un** ⁊ cātores vulgo fabarū dicti sūt. **Cātores** at̄ q̄ sūt dei laudatores representant p̄dicatores. alios ad dei laudē excitātes. eoz nāq̄ simphonia plebē amōet i vnitate cult⁹ vni⁹ si p̄seuerare

Per cātoris q̄z officiū p̄familias intelli-
git q̄d thesauro suo noua z vetera p̄fert.
Nec ē p̄tereūdu q̄ cātores tenēt baculos
i choro ad rep̄sētādū illd qd i lege p̄cipie-
bat. vt vicē edētes agnū baculos i maib⁹
haberēt. significātes q̄ q̄ ad p̄riaz festināt
esu celesti agni z bacul. i. sc̄pturaz senten-
tijs idigēt z demones. p̄ baculos em̄ cāto-
rū s̄nias sc̄pturaz vel doctrinas p̄dictorū
intelligim⁹. An cū legīt euāgeliū d̄ponū-
tur qz p̄ euāgelicā p̄dicatiōz legales depo-
suim⁹ obf̄uātiās. De choro dictū est i pte
p̄ma sub tractatu de ecclia. De cātu x̄o in
fine p̄hemij. v. ptis dicitur.

De psalmista.

Psalmistatus

P q̄nqz tonsuratus vocatur sicut
p̄stitutio innocentij. iij. euidenter
ostendit. quandoqz etiā clericatus. vnde
et in alia eiusdez innoē. epistola dicitur q̄
abbas benedictus z sacerdos potest i suo
monasterio clericalē dare tonsurā. p̄ quā
ordo clericalis confertur. qui ordo sic col-
latus psalmista vocat. In canone quo-
qz leonis pape sic inter cetera continetur.
Seriatim z apte p̄sequemur q̄ sancta ro-
mana ecclesia in gradib⁹ clericorū ait cle-
ricos. ostiarios. lectores zc. at nomine cle-
ricorū psalmistas ibi intelligi indubitatu⁹
est. Vocatur etiam quādoqz cantoratus.
An in tholetano concilio ita legīt. Psal-
mista. i. cantor pōt absqz cōscientia ep̄i so-
la iussione p̄sbyteri officiū suscipe cātadi.
dicēte sibi p̄sbytero. vide vt qd ore cātas
corde credas. z qd corde credis. opib⁹ cō-
probes. Sane q̄ in plerisqz sacris canoni-
bus facta de alijs ordinibus mentione: ni-
hil de hoc ordine tangitur ex eo cōtingit.
qm̄ alij oēs cū solēnitare z a solis ep̄is dā-
tur. iste x̄o etiā a sacerdote cōferri potest
Ideoqz hūc nō ordinē s̄ officiū fore pluri-
mi asseuerāt. quāqz i eo ab ep̄o collato q̄s
clericale p̄uilegiū asseq̄. Dicit⁹ est at psal-
mista a psalmis dicēdis siue ab officio ca-
nendi put s̄ lectore dicet Ad ip̄m nanqz
p̄tinet fm̄ fido. officiū canendi. dicē bñ
dictiōes. i. bñdicam⁹ dño. laudes. i. alla.
vel x̄ps vincit vel x̄ps regnat zc. sacrifici-
um. i. offertoriū. rñsorū. i. officiū misse. et
q̄cqd ad canendi p̄iciā spectat.

De ostiario.

Ostiarij scdm

Ostiarij scdm. Iñ. dicti s̄ eo q̄ ostijs tēpli p̄-
sūt. Ipi ei clauēs ecclie tenēte
oia intus extraqz custodiunt. atqz inē bo-
nos z malos hñtes iudiciū: fideles recipi-
unt. infideles respuūt. z excōicatos expel-
lūt. Ostiarij idē sūt qd ianitores q̄ i vete-
testa. ad custodiā tēpli electi sūt ne igrede-
ret in illud imūdū i oi re. i. aliqd d̄ oib⁹ re-
bus. Stabāt em̄ put legitur i paralipo. i.
q̄ttuor tēpli p̄tib⁹. vicē i oriēte. i. occidēte.
aqlone z austro. portas tēpli singulas ita
obf̄uantes vt nec i p̄icto discederēt a mi-
nisterio. Leuite em̄ q̄b⁹ numer⁹ ianitorūz
creditus erat: eis cibos parabāt. Hi autē
imitant⁹ editos q̄ apud gētiles erāt. z edē
tuebant⁹ z custodiebāt. Sane iux̄ decretū
tholetani p̄cilij ostiari⁹ cū ordinat⁹ postqz
ab archidiacono instruct⁹ fuerit q̄lis i do-
mo dī debeat p̄uersari. ad suggestiōē ar-
chidiaconi tradat ei ep̄s clauēs ecclie d̄ al-
tari dicēs ei. Sic age sic viue redditur⁹ do-
ronē p̄ his reb⁹ q̄ his clauib⁹ recludūtur.
Clauū q̄ traditio z x̄ba p̄missa: sunt hui⁹
sacri substātia. cetera sunt solennitatis
hoc officiū implem⁹ dū p̄ fidē in eccliam
aliquē introducim⁹ vel docem⁹. Christus
h̄ officiū impleuit q̄n dixit Tollite portas
p̄ncipes v̄ras. et eleuamini porte et̄nales
zc. Et q̄n emētes z vedētes d̄ tēplo eiecit.
qd in ecclia spiritalit̄ agit. An in euan-
gelio dicit. Ego sum ostium.

De lectore.

Lector secundū

Lector a legendo. psalmista a
psalmis canēdis vocati s̄. Le-
ctor em̄ p̄dicat. i. legit siue recitat p̄lis qd
sequatur. psalmista x̄o canit vt excitet ad
cōpunctionē aios audientiū. Ij qdā lecto-
res miserrabilē p̄nunciēt. s. alte z p̄ voces
sonorā. vt qdā ad luctū lamentationēqz
cōpellant Lectores etiā p̄nūciatores vo-
cant⁹. p̄ eo q̄ p̄cul siue alonge p̄nūciāt.
tanta ei z tā clara d̄z esse eoz vox. vt q̄uis
lōge positorū aures impleat. Ad lectores q̄z
p̄tinet lctōnes z legēdas i matutinis p̄nū-
ciare. z ea q̄ p̄phe vaticinauerūt z apli dī
xerūt p̄lis p̄dicare. i. legere. ad h̄ em̄ ordi-

e

nanē vt libros dei distincte ⁊ apte ad itel-
ligēdū legāt. sic i ve. test. accepim⁹ hēdrā
fecisse. ncemie. viij. Ad ei⁹ qz offm ptinet
panē ⁊ oēs nouos fruct⁹ bndicere. Lecto-
res at idē sūt qd carminū relatores q erāt
apud gētiles. Martinus papa statuit vt
nulli liceat i publico psallere aut legē. nisi
q ab epō fuerit ordinati lectores. Sane iu-
pta decretū theoletani ꝑcilij lector cū ordi-
nat⁹ faciet d illo xbu ep⁹ ad plebē idicās
ei⁹ fidē ac vitā atqz igeniū. Post h spectā-
te plebe tradat ei codicē i q lectur⁹ ē dicēs
Accipe ⁊ esto relator xbi di. habitur⁹ si fi-
deliē ⁊ vtiliē impleuerit officiū prē cū eis q
xbū dei mīstrauerit. Codicis g traditio ⁊
xbū pmissa sunt de sba h⁹ ordis. cetera sūt
solēnitati. Hoc officiū iplē dū male vi-
uentes i ecclia corrigim⁹. ⁊ aliquez bonis
morib⁹ instrum⁹. Christ⁹ h officiū imple-
uit qn i medio senioz libz esaiē pphē apī
ens legit distincte ad intelligēdū di. Spūs
dñi sup me eo q vnixerit me tē.

De exorcista.

Exorcista secū-
dū Isidorum grece. latine ad-
iurās siue increpās vocat. In-
uocat ei sup cathecuminos seu sup eos q
hnt spm imūdū: nomē dñi ihu. adiurās p
illud vt egrediat⁹ ab eis. d q in. vj. pte sub
sabbato scō dicef. Decet igit vt mādum
habeat spm q dz imūdis spiritib⁹ iperare
Ad euz itaqz ptinet exorcismos memorizē
retinere. man⁹ sup energuminos ⁊ cathe-
cuminos exorcizādo imponē. ⁊ fm ꝑcilij
carthagineñ. ipis energumis i domo dei
assistētib⁹ victū qtidianū optuno tpe mi-
nistrare. Refert Joseph⁹ regē salomōez
modos exorcismi. i. ꝑiuratiōis ad iuenisse
qb⁹ imūdi spūs ab hoīe obfesso p eleazaz
exorcistā pellebāt. ita vt reueri vltēri⁹ n
auderēt. Huic officio mancipati exorciste
vocati sūt. d qb⁹ i euāgelio legif. Si ego in
beelzebub eijcio demonia. filij vestri exor-
ciste vici ⁊ q eijciūt. Et imitant qstozes q
erāt apud gētiles. Sane iux decretū tho-
letani ꝑcilij exorcista cū ordiat accipiat d
manu epī libz i q scpti sūt exorcismi siue
adiuratiōes. dicēte sibi epō. Accipe ⁊ cō-
mēda memorie. ⁊ habeto prātē iponendū
man⁹ sup energuminū siue baptizatū siue

cathecuminū. Libri g acceptio ⁊ xba pte
missa sunt d sba h⁹ ordis. cetera sūt solēni-
tatis. Energumini sunt q a demonib⁹ ob-
fessi sunt. vel lunatici siue morbū caducū
patiētes sic dicti ab erge qd ē labor. ⁊ me-
ne qd est defect⁹. ⁊ noys qd ē mēs. qz. f. de
fectū menti i defectu lune maxime patiūt
Cathecumini dicūt i fidei articul⁹ añ bap-
tismū instructi. Hoc officiū implem⁹ duz
p nras ofones viciū dyaboli d hoīe expel-
lum⁹. Christ⁹ h officiū exercuit qn d ma-
ria magdalena septē demonia. eiecit.

De acolito.

Acoliti grece la-
tine ceroferarij vel accēsores lu-
minū nūcupant. Hi ab aaron et
filijs ei⁹ ministerij sui sūpsērūt exēplū. iux
illud exod. Precipe filijs aaron vt offerāt
oleū d arborib⁹ oliuarū purissimū piloqz
ꝑtusum. vt ardeat lucerna sp i tabernacu-
lo testimonij. ⁊ collocabūt eā aaron ⁊ filij
ei⁹ vt vsqz maneluccat corā dño. Ad grē
sacerdotes agebāt. h nūc acoliti faciunt i
misterio lucernaz qm pparāt luminaria
i sacrario. Multa qppe nō solū i nouo. ve-
terū et i ve. te. legi moſaice supaddita legi-
mus ⁊ mutata. An dauid i li. paralip. di-
xisse phibet. Nō erit officium leuitaz. vt
portet vltra tabernaculū ⁊ oia vasa e⁹ ad
ministrādū. Acoliti aut fm iij. cereos fe-
runt accensos dū legif euāgelij aut offer-
tur sacrificij. nō vt tenebras aeris: s cor-
dis illuminēt. cū sol forte eodē tpe rutillet
⁊ vt primis opa luci oñdāt. atqz ad signū
leticie demōstrādū. vt sb typo lumis cor-
poralis illa lux oñdāt. d q i euāge. legitur
Erat lux ⁊ a q illu. om. ho. ve. in hūc mū.
Ipi etiā pparāt p eucharistia suggesta. i.
vinū ⁊ aquā seu vasa i qb⁹ ponit aq ⁊ vi-
nū. Acoliti imitant carminū scptozes qui
erāt apd gētiles. seu veri⁹ emūctozes siue
luminū extictozes. q lucernas emūgebāt
⁊ luminaria ꝑtinuabāt. vt nadab ⁊ abiu.
Sane iux decretū ꝑcilij theoletani acolit⁹
cū ordinat⁹. ab epō qdez doceat qlit i offi-
cio suo agē debeat. Sed ab archidiacono
accipiat ceroferariū. i. cadelubz cū cereo
vt sciat se ad accēdēda ecclie luminaria. i.
cereos dū euāgelij legif mācipari. Acci-
piat et vzeolū vacuū ad suggerendū. i.

ad ministrandū vinū i eucharistia. i. i calices
i q̄ est eucharistia sanguinis xpi. **P**remis-
sa igit̃ xba 7 vtensilia sūt b' ordiis s̄b̄stati-
alia. cetera sunt d' solennitate. **H**oc officiū
implem' dū ignē xbi celestis q̄ fratres ad
cognoscendū deū illuminent 7 inflament
p̄dicādo ministrant'. 7 dū lucē boni opis
alijs ministrant'. **D**ñs at̃ b' officiū se h're te-
stat cū dicit. **E**go sū lux mūdi. q̄ se q̄t menō
ambulat in tenebris. 7 habebit lumē vite.

De subdiacono.

Remissim' de
nō sacris 7 minorib' ordinib' q̄
anthonomasice sacri dicunt. s̄b̄stiam'. et
p̄mo d' s̄b̄diacono. **O**rdo ei s̄b̄diaconat' sa-
cer hodie s̄m **Inno. iij.** reputat'. **S**icq̄ de
s̄b̄diaconi nathineoz vices i ecclia rep̄sen-
tāt. d' q̄b' in esdra legit q̄ dauid dederat
nathineos ad misteria leuitaz. **U**n grece
hypodiacones dicūt q̄ officijs 7 p̄ceptis le-
uitaz s̄b̄iacēt 7 eis ministrāt. ex q̄z ordie fu-
it ille nathanael quē dñs i euāgelio cōmē-
dauit di. **E**cce ver' israelita i q̄ dol' nō ē.
Nathinei aut̃ hebraice dicūt līne i hūili-
tate dño fūiētes. vlt' dō oblati. **S**ubdia-
cones dñt s̄m **Isi.** oblatōes i tēplo dñi a fō-
lib' suscipe. 7 leuit' supponēdas altarib'
deferre. calicē 7 patenā ad altare xpi dfer-
re. 7 leuit' tradē. eisq̄ ministrare. vzeolum
q̄z cū vino 7 aq̄manile 7 manutergiū tenē
epo 7 p̄bytero 7 leuit' p̄lauādis añ altā
maib' aquā p̄bere. corpalia 7 s̄b̄stratoria
lauare. **D**e q̄b' recte placuit p̄rib' vt q̄ mi-
nisteria sac' tractāt legē p̄tinentie debeāt
obfuarē sic sc̄ptū ē i p̄pha **Isid.** damini q̄
fertis vasa dñi. **T**enēt aut̃ locū dñi viro
rū q̄ crāt apud gētiles. **S**ane iux' decretū
p̄cilij tholetani s̄b̄diacon' cū ordinat'. q̄a
man' impeditiōz cōsecratoriā nō accipit.
patenā d manu ep̄i vacuā 7 calicē vacuū
accipiat. dicēte sibi ep̄o. **V**ide cui' miste-
riū tibi tradit'. **D**e manu xpo archidiacono
ni p eo q̄ i ei' adiutorij cōsecrat' accipiat
vzeū. i. cū vino 7 aq̄maile. i. bacile 7 ma-
nutergiū. **P**remissa igit̃ xba 7 vtensilia s̄
b' sacri s̄b̄stālia. cetera s̄ d' solennitate.
Querit aut̃ quare s̄b̄diacon' legit lectōes
ad missā. cū nō repiat s̄ sibi cōpetē vel ex
noie vel ex misterio sibi p̄cesso. rñdeo in p̄-
mitiua ecclia diaconus nō legebat euāge-

liū. q̄z b' statutū nō erat. p' q̄ xpo illd' statu-
tū fuit. p̄ceptū ē et vt s̄b̄diaconus q̄ diaco-
no s̄best eplam siue lectionē legat. **S**ubdi-
acon' at̃ vtif amictu alba 7 baltheo sic et
ostiari' lector exorcista 7 acolit'. 7 i super-
tunica 7 sudario. tunica strictaz portat vt
se iusticia q̄i lorica iduat. sudariū vt sordē
a vasis extergat. d' q̄ i p̄se. s̄b̄ ti. d' tunica
7 maipulo dicef. hoc officiū vtif q̄ tātē mū-
dicie ē q̄ ipi' exēplo 7 p̄silio ceteri a sordi-
b' criminū lauef. **E**p̄s b' officiūz exercuit
q̄n i chana galilee d' aq̄ vinū fec. 7 q̄n cena
facta mittēs aquā i peluim pedes discipu-
loz lauit. **C**anon adriani pape vidē innuē
q̄ ipator d' ordinē s̄b̄diaconat' h're. **U**bi
d'z. **A**diutor 7 defensor tu' vt meū ordinē
deceat sp̄ existā. **S**z nō ē ita. **S**erit tñ illud
officiū. qm i die ordiatōis sue recept' p̄-
mo i canonicū a canonicis sc̄ti petri mini-
strat dño pape i missa i officio s̄b̄diacona-
r'. parādo calicē 7 h'mōi faciēdo. **Q**uidā
et dicūt q̄ sit p̄lbyf. iux' illud. cui' merito
q̄s nos sacerdotes appellat **I**mpator etiā
pōtifex dicit' ē put i tractatu d' ep̄o dicef

De dyacono.

Diaconi grece
dicūt hebraice leuite. latie xpo
ministri siue assūpti siue offerētes
s̄m **Isi.** **D**iaconoz q̄dē ordo i libro nume-
roz a tribu leui filij iacob s̄p̄sisse legit ex-
ordiū. 7 ide leuite. i. assūpti vocabāt. qm
assūpti s̄t ad auxiliū sacerdotū. vt eleazar
7 ythamar. **D**ñs ei ad moysen locut' ē di-
ces. **A**pplica tribū leui. 7 faceā stare i p̄spe-
ctu aarō sacerdoti 7 ministrēt ei. vt excubēt
7 obfuet q̄cqd ad cultū p̄tinet mltitudinis
corā tabnaculo testimoniū vt custodiāt va-
sa tabnaculi fūiētes i misterio. **S**ic ei i sa-
cerdote p̄secratio. ita i diacono ministerij
disp̄satio h'f. vt iā dicitur **A** q̄nq̄gesimo
aut̃ annno iussi s̄t leuite vasa custodire. et
a. xxv. ānis 7 supra iussi s̄t i tabnaculo de-
seruire tāq̄ etatis ad onera portāda robu-
ste. q̄ possent arcā feder' mēsam p̄positōis
7 vasa tabnaculi deportare. **Q**d 7 i nouo
testō recolitur cū diaconib' supra sinist'z
humer' stola imponitur. 7 i dieb' ieiunio-
rū sup eūdē humer' casula cōplicatur. q̄z
q̄cqd labori i hac vita sufferim' tāq̄z in f̄-
nitra portam'. donec a sinistra trāseam'

I

in dextrā i q̄ regez habeam⁹. **H**inceñ diaconi cardinales mēsam laterāñ. altari humeris suis i die cene ad sacrariū deportāt ⁊ i sabbato sc̄to ad altare r̄portāt. **I**pi q̄z sp̄ sūmū pōtificē velut arcā federī d̄portāt. **N**ō ḡ diacon⁹ dalmaticā. nec s̄bdiaconus tunicellā i dieb⁹ ieiunior⁹ i offō misse portāt pp̄ rōnē i etiā pte s̄b ti. d̄ diacono. ⁊ in vj. pte s̄b ti. d̄ septuagesima sc̄ptā. **S**casulas seu planetas sup̄ humer⁹ p̄plicatas gestāt n̄ replicatas a dextris ⁊ a sinistris sic fac̄ sac̄dos. s̄ ab anteriori pte sup̄ brachia eleuatas. **S**ubdiacon⁹ tñ eplam lectur⁹ illā deponit. q̄ lecta eā resūmit. ⁊ diaconus euāgelii lectur⁹ illā exuit. ⁊ eā decent̄ plicatā sup̄ sinist⁹ hūer⁹ iponit. ⁊ s̄b brachio dextro ligat. ita q̄ ab hūero sinistro ad latus dextrū i modū stole descēdat. sicq̄ circūcinctus eā t̄z donec dicat̄ vltima orō p̄ cōmunionē. tūc em̄ illā iduit sic̄ pri⁹. **M**isla x̄o finita t̄a subdiacon⁹ q̄ diacon⁹ illas deponit. **S**ane h̄ diuino plena s̄ misterio. **P**lanetas x̄o r̄plicatas his t̄pib⁹ portāt. **P**rimo pp̄ iā sup̄rapositā rōnez. **S**c̄do eas portāt ad oñdēdū q̄ ipi ad tantā pfectionē i illis tenent̄. ad q̄ntaz sacerdos in alijs dieb⁹. ⁊ ad notādū q̄ ex charitate q̄ p̄ planetā significat̄ mīstrāt. ⁊ nō ex timore put i veteri lege fiebat. q̄ erat lex timor⁹ ⁊ n̄ amoris sic̄ noua. p̄serti t̄pe ieiunij qd̄ sine charitate factū meritorij nō est. **F**erūt aut̄ illas ab anteriori pte eleuatas v̄ libe rius valeant mīstrare. ⁊ ad oñdēdū q̄ ipi iux̄ aplm̄ ad heb̄. q̄ retro sūt obliuiscētes ad anteriora ferūt. **P**ortāt et̄ illas super brachia eleuatas ad significādū q̄ ope debēt charitatē oñdē quā gert i mēte. p̄ manus ei ⁊ brachia charitas p̄grue designat̄. **N**ō at̄ replicatas a dextris ⁊ a sinistris p̄ ut fac̄ sacerdos. ad insinuādū dissimilitudinē p̄tatis ⁊ officior⁹ suor⁹. **S**ubdiacon⁹ tñ eplam lectur⁹ t̄a q̄ officio suo functur⁹ illā deponit. **I**pe nāq̄ ex officio suo veterē legē rep̄ntat. vñ ⁊ eplē q̄nq̄ d̄ veteri lege sumūt. s̄b q̄ nō ex amore vt̄ p̄missū ē. s̄ ex timore f̄uebat̄ q̄z illd̄ durauit q̄ diu lex durauit. iō ad h̄ figurādū donec epla finiat̄ nō tenet planetā q̄ amorē designat. **D**iaconus x̄o euāgelii legēs eā nō deponit. s̄ iux̄ modū stole suo officio cōpetent̄ illā sibi coaptat. q̄ ei⁹ officiū est doctrinā

euāgelicā q̄ est lex amoris p̄dicare. ⁊ h̄ ex amore q̄ facit iugum dñi suaue. qd̄ iugū q̄ oia mūdāna p̄munt̄. p̄ stolā sup̄ sinistruz hūer⁹ significat̄. **A**ngif̄ at̄ planeta. i. charitate ab humero sinistro i lat⁹ dextrū. vt̄ sit ei suaue iugū dñi i p̄speris ⁊ i aduersis q̄ p̄ leuā ⁊ dextrā designant̄. t̄a q̄z armat⁹ i humeris s̄ aduersa ⁊ succinct⁹ i latere s̄ mūdī suauiā seu p̄spa. **R**ursus diaconus dup̄ gerit officiū. i. p̄dicādū p̄lo vñ lectur⁹ euāgelii dic̄ p̄lo. dñs vobiscū. ⁊ ministrādū sacerdoti. **N**empe pp̄ p̄dicandi officiū casulā sup̄ hūerū portat. q̄ p̄dicator in p̄nti vīta opa p̄li portare d̄z. **N**ō a legali sac̄dote tractū est. q̄ dū sacrificabat sūmitates balthēi sup̄ humer⁹ reflectebat. **P**ro eo x̄o q̄ sac̄doti mīstrat. ⁊ q̄ pp̄ istas necessitates ire atq̄ redire h̄z dexterā h̄re d̄z expeditā ⁊ liberā. vñ i tholeta. p̄cilio ita legif̄. vñ ozariū oz leuitā gestare i sinistro humero pp̄ qd̄ orat. i. p̄ eo qd̄ p̄dicat. **P**reterea s̄bdiacon⁹ ⁊ diacon⁹ lecturi deponūt casulas q̄si p̄stētes n̄ eē vestē pp̄iā. s̄ ob reuerētiā t̄pis recipere p̄modatā. **B**eniḡ circa finē misse diacon⁹ planetā iduit. ad notādū q̄ nō sufficit opus ex charitate i choare nisi ⁊ i caritate pficiat̄. **T**ertio et̄ dici p̄t q̄ diacon⁹ casulā induet̄ inuit se eē p̄dicatōrē q̄ i dilectōe ferueat ⁊ vite p̄tēplatiue inbriet̄. **D**ū x̄o se illa p̄cingit ⁊ hūero duplicatā iponit op̄ p̄dicatōnis orōnis ⁊ lectōis inēmittit ⁊ p̄cio i necessitatib⁹ subuenit. quā reflectit i dextrā cū oia refert ad sūmū bonū. **E**t sic dū casulā iduit mariā. dū p̄cigit rēp̄sentat i misterio marthā. **Q**uarto dū diacon⁹ ieiuniorū t̄pe casulā sup̄ hūer⁹ replicat q̄ gladiū s̄ hostē vibrat. vt̄ dicet̄ i p̄hemio. iij. p̄tis. **I**n nouo x̄o testō ordo iste ab aplis sup̄sit̄ initiū q̄ septē viros boni testionij. plenos sp̄s sc̄to diaconos elegerūt vt̄ iā dicet̄. **E**nī ⁊ sc̄ti p̄res decreuerūt vt̄ i matrice ecclia septē diaconi circa altare pōtifici i celebratiōne misse assistāt. **H**i i apoca. dicūt̄ septēz angeli tuba canētes. q̄z illoz est alta misteria d̄ sup̄na inspiratiōe foris resonare. h̄i sunt septē candelabza aurea: q̄z x̄pi lucez euāgelij alijs oñdere dñt. **H**i dicūt̄ septēz tonitrua. q̄z terribilē cōminari dñt q̄ ois arbor q̄ nō fac̄ fructū bonū ⁊c. **H**i p̄conis more palā admonēt ad orādū ⁊ genua fle

ctendū. Ad eos qđē p̄inet assistere sacer-
dotib⁹ ⁊ ministrare i oib⁹ q̄ agūt i sacris xpi
i baptismo. s. i. crismate i patena. in calice
oblatoēs. i. hostias inferre ⁊ dispone i al-
tari. cōponere etiā. i. ornare mēsam dñi. i.
altare. atq; vestire. crucē ferre puta i p̄ces-
sionib⁹. ⁊ p̄dicare. i. legē euāgelii ⁊ aplm
. i. eplam puta s̄b diacono deficiēte. **N**ā sic
lectorib⁹ vet⁹ testm̄. ita diaconib⁹ nouū p̄-
dicare. i. legē p̄ceptū ē. Sic em̄ dñs donec
euāgelii p̄dicauit mister fuit iux illud. n̄
veni ministrari s̄ ministrare. ita nulli aliū ma-
gis puenit euāgelii legē q̄ diacono q̄ mi-
nister inf̄ptat. vñ cū ordiat iō stolā p̄ quā
xpi iugū significat accipit. qz euāgelii i q̄
d̄ ipo iugo p̄tinet lectur⁹ ē. Ad ipm̄ qz p̄ti-
net officiū p̄cū. i. dicere letanias. ⁊ recita-
tio noīm eoz q̄ ordiandi vñ baptizādi sūt
Ipe p̄monet aures adhibere ad deū. cuz
dicit. **H**ūiliate capita v̄ra deo. vñ humiliat
te vos ad b̄ndictionē. Ipe hortat clama-
re dicēdo. kyrie eleison i rogatiōib⁹. Ipe
donat pacē. s. s̄b diacono. vñ saltē cū dicit.
Dñs vobiscū. ⁊ annunciat festiuitates. h̄
si qđē alia plura ad e⁹ p̄tinet officiū q̄ i ca-
nonib⁹ hiero. pleni⁹ p̄tinet. **S**ūt etiā tāq;
oculi epi cūcta circūlustrare ⁊ epo referre
Ad tñ dñt baptizare nec dñicū corpus di-
sp̄sare. nisi i necessitate. s. epo vel p̄sbyro
absentib⁹ ⁊ iubētib⁹. nec p̄nt calicē b̄ndice-
re. nō dñt et̄ inf̄ sacerdotes vñ corā eis vel
supra ip̄os nisi eoz iussu sedere. p̄nt tñ in
puetu p̄sbyteroz rogati p̄dicare. **D**iacon-
es tenēt loca q̄ternioz q̄ ap̄d gētiles erāt
Gane sic i canone legif. diacon⁹ cū ordi-
nat sol⁹ ep̄s q̄ eū b̄ndicit man⁹ sup caput
illi⁹ iponit. qz nō ad sacerdotiū. s̄ ad miste-
riū. i. ad diaconatū p̄secrat. i. ordiat. In
actib⁹ tñ ap̄loz ita legif. **H**os statuēti añ
p̄spectū ap̄loz ⁊ orātes imposuēti manus
sup eos. In q̄ oñdī nō solū ep̄m. verūet̄
p̄sbyteros tūc astātes debē man⁹ sup dia-
conū dū ordinat iponere. **N**ūqđ em̄ plus
pōt p̄cari sol⁹ ep̄s q̄ plures apli. iponen-
tes em̄ manū nō dāt sp̄m̄ sc̄m̄. s̄ orāt vt su-
per eos veniat. **C**ū igit̄ v̄sus oīm donoꝝ
nō sit i vno. s̄ i plurib⁹. merito plures ma-
nus imponēt. ⁊ vnus q̄sq; dñm dep̄cet. vt
p̄tē de sp̄sctō tribuat ordinādo ad instar
moysi d̄ cui⁹ sp̄s dñs dedit septuagita vi-
ris. **I**deo aut̄ sit man⁹ impositio sup ordi-

nandos. qz p̄ manū opa. p̄ digitos sc̄tis pi-
rit⁹ dona. p̄ caput vñ o mēte intelligimur
recte ḡman⁹ imponūf. qz donis sp̄scti
in mēte ibuti ad opa xpi mittunt̄. **D**e ma-
nus impositionē s̄b ti. de epo dicit̄. **S**i cuz
diacono man⁹ iponat q̄rit̄ q̄re qñ postea
sit p̄sby ei man⁹ imponit̄ iterato. rñdeo. qz
p̄ p̄secrationē trāsīt d̄ ope ad opus. i. d̄ mi-
nisterio ad dei imolatōnē. qđ sic nec illud
nisi gr̄a d̄i adiuti agē nō valem⁹. **S**uspen-
sio vñ manuū sit dū ofo sup caput effūdi-
tur ordinādi. **E**t nō qm̄ tūc ⁊ sup p̄firmas-
tos i frōtib⁹ ⁊ cū sal ⁊ aqua. palle altaris
vestes sacerdotales. ⁊ h̄mōi b̄ndicunt̄. iō
h̄ manuū suspēso sit qz vtus qđā manib⁹
p̄secratis inest. q̄ q̄si suscitāt dū b̄ndictio
cū h̄mōi manuū suspēsiōe sup res effūdit̄
b̄ndicēdas. **C**ū apls monēs discipulū in-
q̄t. **D**oneo te vt resuscites gr̄am dei q̄ ē i
te p̄ impositionē manuū meaz. ij. ad **C**hi-
mo. j. c. vt sic cor̄d p̄ affectū. sic corpe p̄ su-
spensionē manuū deuotō excitef. **N**ō em̄
solū i reb⁹ aliat̄. verūet̄ in inanimat̄ vir-
tus cōsistit. **U**n̄ nōnulli asserūt qz virtute
tēpli si q̄s illud ex deuotōe ingredif vena-
lia i eo delent̄. **R**ursus suspēso h̄mōi i p̄-
latiōe exorcismoꝝ potissime fit. q̄si sacer-
dos ipo corpis actu fugādo dyabolos v-
tute p̄secratiōis manuū cōminef. **T**ertio
pōt dici qz disp̄satio sacramētoꝝ soli deo
p̄ncipalr. ministris vñ ecclie ministerialit̄
cōpetit. ipi em̄ nihil a se. s̄ a xpo p̄ncipalr
agente h̄nt. qz ḡ in sacroꝝ disp̄satiōe. ve-
stiū vel aque ⁊ h̄mōi b̄ndictiōe seu p̄seca-
tione aliq̄ spirital̄ sanctificatio cōfertur.
quā ministri d̄ suis meritis nō p̄fisi dñt ab
ipo deo corde ⁊ ope postulare. cōgruū est
h̄ p̄ eleuationē seu suspēsiōnē manuū p̄ q̄s
opa intelligunt̄ exp̄m̄. **U**n̄ **T**renorū. iij.
Leuem⁹ corda n̄ra cū manib⁹. **D**iaconus
dalmatica vtiē vt discat occultā rōnē sub-
limiū indagare. **U**n̄ in quib⁹dā ecclesijs
ea non nisi in festis vtiē. qz discipuli subli-
mia nō intellexerūt. nisi postq̄ dñs ē glo-
rificar⁹. **E**t vtiē ea sine alba. tpe oblatōis
⁊ lectiōis tantū. sic statuit 303imus papa.
Ad h̄ diacono cū ordinat̄ tradit̄ s̄b cer-
tis verb⁹ stola ⁊ codex euāgelij. q̄ res ⁊ h̄-
ba sūt h̄ sacri substātialia. certa sunt d̄ so-
lennitate **I**deo aut̄ stola accipit. qz euāge-
liū qđ p̄ xpi iugū figurat̄ lectur⁹ est. **H**oc

Liber XX Secundus

officio vtiſ q̄ corp⁹ ⁊ ſanguinē xp̄i diſcre-
te diſpēſat. ⁊ q̄ ad orandū ⁊ vigilādū ſui
exēplo alios hortat. **C**hr̄ſtus vob̄ offici-
um exercuit qñ poſt cenā ſacramentū cor-
poris ⁊ ſanguinis ſui pp̄rijs manib⁹ ſuis
diſcipulis diſpēſauit. ⁊ itē qñ ap̄los hor-
tatus eſt ad orandū dicēs. **V**igilate ⁊ ora-
te zc. **E**t qñ euāgeliū p̄dicauit.

De ſacerdote.

Sacerdotal or-

Iſta diuina inſtitutio a veteri lege exor-
diū ſumpſit. **D**ñs nāq̄ legiſ p̄ce-
piſſe moyſi. **A**pplica inq̄t fratrē tuū aaron
ad te cū filijs ſuis d̄ medio filioꝝ iſrl. vt ſa-
cerdotio mihi fungant. **E**xit ḡ moyſes
aaron i maiorē ſacerdotē. filios v̄o illius i
minores. **A**n̄ p̄pha inq̄t. **M**oyſes ⁊ aa-
ron in ſacerdotibus eius. i. p̄mi ⁊ ſūmi in-
ter ſacerdotes fuerūt. **I**p̄e tñ moyſes p̄or-
fuit q̄ aaron ordine. ⁊ maior adminiſtra-
tione. hinc eſt q̄ moyſes illū inſtruebat et
tāq̄ minorē redarguebat. ſ q̄ ad p̄ſecrati-
onē ſacerdotalē pares fueſt. **M**oyſes aut̄
nō offerebat hoſtias. ſ ſolum vota p̄ p̄lo
An̄ legē etiā ſacerdotes fuiſſe legunt. vñ
melchizedech iuſt⁹ ſacerdos dei altiffimi
legiſ extitiſſe. cui decimas ex oib⁹ ſpolijs
abraā tanq̄ ſacerdoti p̄ſoluit. **E**rant autē
multi minores ſacerdotes q̄s chananeos
cōmunē appellabant. ⁊ vñ erat ſūmus ſa-
cerdos quē vocabāt ſpecialit̄ arabarchū
Sed ⁊ dauid viginti quattuor ſūmos ſa-
cerdotes inſtituit. ſedecim d̄ eleazar ⁊ oc-
to de ythamar. q̄bus tñ oib⁹ vñ p̄fecit
quē ſtatuit p̄ncipē ſacerdotū. ⁊ ſingulis
p̄ ſortē vicis ſue diuiſit hebdomadas. q̄z
octaua puenit abie. d̄ cuius genere zacha-
rias pater ioh̄is baptiſte deſcēdit. **I**n no-
uō q̄z teſtō xp̄s maiores et minores ſacer-
dotes cōſtituit. vicz. xij. ap̄los. ⁊. lxxij. di-
ſcipulos p̄ ap̄los electos q̄s p̄mittebat bi-
nos ⁊ binos in oēm citatē ⁊ locū q̄ ip̄e erat
uenturus. **S**icut em̄ deus p̄ moyſen ſū-
mos pontifices regēdis p̄lis in lege p̄fec-
⁊ ad eoz ſocietatis ⁊ opis adiumentū ſe-
quentis ordinis viros ⁊ ſcōe dignitatē ele-
git. nā in eleazaro et ythamar filijs aaron
paternē tranſfudit plenitudinis abundā-
tiā vt ad hoſtias ſalutares ⁊ frequētoris
officij ſacr̄a miſteriū ſufficeret ſacerdotū.

⁊ ſicut in heremo p̄. lxx. viroz prudentiū
mentes moyſi ſp̄m pp̄agauit. q̄bus ille
vſus in p̄lo innumerabiles multitudines
facile gubernaret. ſic ⁊ xp̄s ap̄lis ſuis di-
ſcipulos addidit q̄bus illi totū orbē ſctis
p̄dicationib⁹ repleuerūt. ſic h̄ ⁊ alia i pon-
tificiali ſub ordinatiōe ſacerdotis habent.
Ap̄ſtolorū itaq̄ vices maiores obtinent
ſacerdotes. i. ep̄i q̄ dicūt ſūmi. diſcipu-
loꝝ v̄o minores. i. p̄ſbyteri. **P**etrū autē
quaſi in ſūmū ſacerdotē elegit. ei p̄ om-
nibus clauēs regni celoz tradēs. ⁊ ip̄m p̄
ceteris ponens caput ⁊ fidei fundamētū
inq̄ens. **T**u es petr⁹ ⁊ ſup hanc petrā edi-
ficabo eccl̄iam meā: iux̄ illud p̄phē. **P**ro-
patribus tuis nati ſūt tibi fili j zc. **A**p̄ſto-
li v̄o ep̄os p̄ſbros ⁊ leuitas ordinauerūt. ſi-
cut in p̄hemio hui⁹ p̄ris dictū eſt. **S**acer-
dotes ḡ ſunt ſucceſſores. lxx. viroz q̄bus
dñs moyſi ſp̄m pp̄agauit. ⁊. lxx. diſcipu-
loꝝ. ſicut ep̄i ſunt vicarij moyſi ⁊ ap̄lorū.
Ceterū ſm̄ yſido. p̄ſbz grece. latine ſenior
interp̄tat. nō mō p̄ etate vel decrepita ſe-
nectute. ſ p̄pter honorē ⁊ dignitatē quaz
acceperūt. **S**enectus em̄ venerabilis eſt. et
cani ſunt ſenſus hoīs. **U**nd ⁊ dñs inquit
ad moyſen. **C**ongrega mihi. lxx. viros de
ſeniorib⁹ iſrl. q̄s tu noſti q̄ ſenes ſunt ppli
⁊ magiſtri. **P**reſbyter q̄z ſm̄ hiero. nom̄
eſt etatis. ep̄s v̄o dignitatis. **P**orro ſicut
in libro numeroꝝ legiſ in moyſi p̄cipiſ vt
eligat p̄ſbteros. i. ſeniores. **A**n̄ in puer.
bz. **G**loria ſenū eſt canicies. **H**ec v̄o cani-
cies ſapiam deſignat. de qua ſcriptum eſt
Canicies hoīm prudētia eſt. **C**ūq̄ nō gē-
tis ⁊ eo amplius annis ab adā vſq̄ ad ab-
raā viſſe hoīs legim⁹. null⁹ ali⁹ p̄m⁹ eſt
appellatus p̄ſbz. i. ſenior niſi abraam. q̄ m̄
to pauciorib⁹ annis viſſe cōuincit. **N**ō
ḡ p̄pter decrepitā etatē. ſ p̄pter ſapiētiā
p̄ſbz nominant. **H**inc eſt q̄ illi duo iu-
dices q̄ falſo iudicauerūt ſufannā p̄ſbyte-
ri vocati ſunt. **Q**ui aut̄ p̄ſbz nūc nūcupā-
tur. oli p̄ncipes ppli vt chore dathan ⁊ ab-
yron. vel magiſtrat⁹ aut magiſtri templi.
vt nicodemus ⁊ gamaliel dicebant. **D**ici-
tur aut̄ p̄ſbz quaſi alijs viuēdi p̄bens iter.
vel p̄bens bñm iter. vicz p̄lo d̄ exilio mōi
a patriā paradifi. **D**e p̄ſbytero etiā diceſ
ſb̄ ti. de ep̄o. **S**acerdos v̄o antiſtes dict⁹
eſt. q̄z an̄ ſtat et ſupra ſe nullū in eccl̄ia h̄z

Dicitur qz sacerdos a sacrificando. qz cōse-
crat et sanctificat. **U**n etia dicitur sacerdos qz
fac dās. vel sacer dux. vt ait Beda et gre.
in pastoralī li. ij. c. xvij. Sacerdos etiam
dicitur iusticie cultor. iuxta illud. **C**uius merito
qz nos sacerdotes appellat. **I**n plerisqz lo-
cis sacerdotes capellani vocant. **N**ā anti-
quitus reges francie ad bella pcedentes
capā bti Martini secū portabat qz sub qz
dam tentorio fuabat. qd ab ipā capā di-
ctū est capella. et clerici in quorū custodia
ipā capella erat. inde capellani dicebātur
et pnter ab illis ad cunctos sacerdotes no-
men illud in quibusdā regionibz est trans-
fusus. **S**unt etia qz dicunt qz antiquitus in
expeditōnibus in tentorijs fiebant domū
cule de pellibz caprarū suprecte. in quibz
misse celebrabāt. et inde capelle nomē tra-
ctū est. **S**acerdotes xpo gentiliuz flamies
dicebant. sicut in pphemia hz ptis dictū ē
Presbyteri vices gerūt ediliū qz apud gē-
tiles fuisse noscunt. **S**ane fm canonicā
traditionē pbr cū ordinat epō eū bndicē-
te et manū bndictoriā supra caput eius te-
nente etia eos pbyteri qz pntes sūt manus
suas iux manz epī teneant supra caput il-
lius. spūs sanctū inuocantes. **Q**ue manus
ipositio opm scilspūs exercitationē signi-
ficat. **N**ā p caput mens accipit. p digitos
spūs sancti dona. p manz opa figuram. qua-
re aut fit manz impositio cū facta fuerit cū
in diaconū ordinaret. dictū est sb ti. d dia-
cono. **U**ngūt etia manz pbyteri oleo in
sui ordinatōe. d qz i pte pma sb ti. d vinctōi-
bus dictū est. **S**acerdotes vicē gerūt xpi
dū p ptis obsecrant. et p pniām recōcili-
ant pctōres. mediatores em sunt inf deuz
et hoies. put sb ti. se. plenī oñdef. **H**i sto-
lā sup vtrūqz hūez captiūt. vt ex b se p ar-
ma iusticie eē munitos intelligāt put i se.
pte sub ti. d stola dicef. **A**ccipiūt qz d ma-
nu pōntificis calicē cū vino et patenā cū ho-
stia. qtenus his instris ptātez se accepisse
cognoscant. placabiles hostias et corpus
et sanguinē xpi offerēdi. **U**n epus b tribu-
ens dicit. **A**ccipe ptātem offerre sacrifici-
um deo missamqz celebrādi tā p viuis qz
p defuncti in noie dñi. **H**oc ordine nullus
ieclia celsior ē. epīs tñ qdā supaddita est
ptās. sic in primo ti. dicef. et i hz ptis pro
hemio factū est. ne si eadē ptās passum pe-

nes omīs sit obedientia soluat et scandalū
generet. **N**ō aut vocat a misterio qz or-
dinatoz ordinatū in sacerdotē cōmunicāf
osculat. diaconz xpo vel subdiaconi ordia-
ti cōicantes osculātur manū ordinatoz.
Ratio diuersitatis est. pmo vt p b ordinū
notef distinctio. put in quarta pre sub ti.
de cōmunicatiōe sacramenti dicef. **S**cdo
qz pontifex osculando sacerdotē denotat
qz ille ad equalitatem ordinis recipit qz
ad sacramentū eucharistie psecrande. qd
est sacramentum amoris qz p osculū signi-
ficatur. **D**iaconus xpo et subdiaconus nō
recipiunt ad talē equalitatē. sed ad imita-
tionem bone opatiōis que ex charitate p-
cedit. et qz fm **G**reg. p manus osculū desi-
gnatur. **S**ane ei qz in pbytez ordinat tra-
dūtur sub certis verbis stola et casula. calix
cū patena. et etia iungit. qz res xba sūt bu-
iusmodi sacramenti substantia. cetera xpo
pcedētia et sequentia de solennitate sunt.
Porro sicut ait btiū **A**ug. sacerdotes sci-
re dñt libz sacramētoz siue missale. lectō-
nariū. antiphonariū. baptisteriū. cōpotū
canones penitētiales. psalteriū. omelias.
p circulū anni diebz dominicis et festiuis
aptas. ex qbz oibz si vnū defuerit sacer-
dotis nomen vix in eo cōstabit. **Q**uāgnz
etia dionisius inqz. **S**ubstantia summi sa-
cerdotij sunt eloquia diuinitus tradita. i.
vera disciplina seu scia diuinaz scriptura
rū. **E**t ppha. **T**u sciam repulisti et ego te
repellam ne sacerdotio mihi fungar. **N**ō
debent em discere qui ex officio alios dñt
docere. **D**e pmissis xpo libris et omelijs in
pphemio. vj. ptis dicitur. **I**te qz sint cano-
nes penitētiales. et vtz sacerdos penitē-
tias in illis diffinitas valeat moderare. et
qz sacerdotes scire optet diximz i aureo re-
portorio nro sub ti. d pe. et re. **D**e cōpoto
in finali pte dicemus. **H**oc officiū xps ex-
ercuit qn post centa panem et vinū i corpus
et sanguinē suū diuina xtute conuertit. d.
aplis. **A**ccipite et comedite hoc est corpus
meum etc. **E**xcellentius quoqz hoc officō
vsus est cum pro peccatis humani generis
seipsum in ara crucis obtulit patri. idem
episcopus sacerdos et hostia et adhuc glo-
riosius implet dum sedens ad dextraz pa-
tris interpellat p nobis.

De episcopo.

*Nota in que fuerit
Dotes scire tenentur*

Nota hoc

Propter ea que specialiter officio episcopali incumbit episcopus inter ordines i sacris canonibus connumeratur. Episcopus autem nomen plus sonat oneris quam honoris. Nam episcopus grece superintendens interpretatur latine. speculatoris officium gerens. Nam propositus in ecclesia speculator dictus est. iuxta quod dominus inquit propheta. fili hominis speculatore de domui israel. ut plebi sibi committere non negligenter incubat. sed vitam et mores eorum cum cuncta diligenter perspiciat. Quia ergo episcopus speculator est. ideo ex institutione clementis primi. cathedra siue locus eius in ecclesia altior est ut superintendat et populum custodiat. omnemque conspiciat et illi cuncti. sic et vinitori altior locus est pro vinea custodienda. Ob hoc inquit apostolus. qui episcopus desiderat bonum opus desiderat. non dixit honorem sed opus. quoniam episcopus non tam ut possit quam ut possit eligi. Rursus falsistorum episcopi spirituali iurisdictione annexam pontificali dignitati designat. quam exercere diffiniendo non debet. nisi pro tribunali sedens. quod probatur ex verbis domini dicentis in euangelio. Supra cathedram moysi sedet scriba et pharisaei qui dixerint facite etc. Per scabellum vero temporalis potestas significatur que subiecta esse debet spirituali. sicut probant Gregorius papa. et Innocentius. iij. in sua epistola decretali. et a spirituali per disciplinam correctionis concutatur quando a vero exorbitat per peccatum. Unde psalmista. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Pontifex vero princeps sacerdotum est. quasi pos et via sequentium factus. Ipse etiam summus sacerdos. ipse etiam pontifex maximus nuncupatur ut promissum est. Ipse namque efficit sacerdos atque levitas. ipse officia et ecclesiasticos ordines distribuit et disponit. et per ordinatorem est in cunctis. Ipse quod unusquisque facere debeat ostendit. Antea autem pontifices et reges erant putatum est in prima parte sub titulo. de consecra. Maior enim hoc erat consuetudo. ut rex et sacerdos et pontifex esset. Unde et romani imperatores pontifices dicebantur. Dicunt etiam populi. quoniam in consilio praesident. Praeterea antistites quia alios sanctas praeminet populo. Vel ab anti quod est. quoniam hereticis praedicat ut pastor lupis. Ordo episcopalis vero praecessit dictum est in phemio

huius partibus. Sane consecratio episcopalis in qua spiritus sanctus digne sumenti datur spiritus in die dominica et hora tertia fit. quoniam episcopi vice apostolorum obtinent. quibus in die penthecostes et hora tertia spiritus sanctus datus est. Non tam men potest quod in episcopo consecrari die illa qua in presbyteris ordinatur. Sed et iuxta canonum statuta episcopus cum ordinatur. coprovinciales episcopi convenire debent cum metropolitano. et duo episcopi ponant et teneant euangeliorum codicem super caput et cervicem eius siue super humeros. uno super eum fundente benedictionem. reliquos omnes episcopi qui assunt manibus suis super caput eius tangant. Si quidem teneat liber super caput eius. primo ut dominus firmet euangelium in corde ipsius. Secundo ut per hoc intelligat cui labori et oneri subiiciatur quod de hoc huiusmodi. i. omnis placet populo meroribus afficiatur quam honoribus gaudeat. Tertio ad notandum quod potius euangelice praedicationis est circumquaque ferre pigere non debet. Quarto ad monendum illum ut magis solito iugo subiacet et obediat euangelico. Tunc autem episcopus administratur coputato metropolitano praeterea requiritur ratio et exemplo. Ratio ne tantum beneficium videatur furtive praestitum. et ut populo pariter praesentibus ad deum effundatur. Exemplo quod et iacobus fratrem domini a petro et iacobo et iohanne apostolis ordinatur est episcopus hierosolimitanus. Banus vero impositio superstit exordium ab ysaac qui dum iacob benedixit ipse sibi manum. et moyses iosue cum esset populo praefecit. et dominus apostolis cum eos principes mundi constituit. Sed et ipsi apostoli per manus impositionem spiritus sancti dederunt. Item manus impositione dictum est sub titulo. de diacono. Ceterum circa episcopi ordinationem sciendum est. quod ipse sabbato hora vespertina examinatur de moribus et statu praeterite vite. ubi ter benedictio petitur ut sancta trinitas in ordinatione plesse mostretur. Hanc vero sequenti examinatur de futura conversatione et fide ex primitivae ecclesiae institutione propter suspectos in fide moribus et conditione. et vnguntur caput eius et manus de quo dictum est in prima parte sub titulo. de consecra. Deinde vnguntur manus eius et datur ei mitra in capite in signum quod benedictionem omnium gentium dedit illi et testium suum confirmavit super caput eius. Dantur etiam ei baculus et annulus. de quibus in sequenti parte dicetur. Singula autem cum propriis verbis traduntur et fiunt. Haec verba et capitis et manu

um vinctio. et pollicū confirmatio. baculi et annuli atq; euāgelij traditio sunt huius faciendi substantia. cetera sunt solennitatis. De euāgelij et baculi traditioe et q̄re p̄se cratus equū albū seu albis coop̄tus equit at dictū est in p̄dicto ti. de consec̄. Consecratur autē ep̄s inter eplam et euāgelium nec pōt die sue cōsecrationis ordines celebrare. q̄ ip̄e tūc non celebrat. s̄ celebrat p̄ncipaliter celebranti. papa tñ q̄ añ hymnum angelicū consecrat hoc posset. q̄ ip̄e missarū solennia p̄ficat cōsecratus. Differt autē inf̄ ep̄os et sacerdotes. q̄ l̄z sex sint q̄ cōiter p̄tinent ad oēs sacerdotes. vicz cathesizare. baptizare. p̄dicare. cōficere solvere ac ligare. tñ ad pontificē nouē specialiter spectant. s̄. clericos ordinare. x̄ginē b̄ndicere. pontifices cōsecrare. man⁹ imponere. basilicas dedicare. degradādos deponere. sinodos celebrare. crisma p̄ficere vestes et vasa sacrare. Sunt et alia q̄ ad officij episcopale p̄tinent. puta in frōte crismare. b̄ndictionē solennem añ pacem dare. et similia. Verūtamen et maiores et minores sacerdotes cōmuniter in q̄busdam vicem gerunt summi pontificis. i. x̄pi. dū vicz p̄ peccatis obsecrant et p̄ penitentiā reconciliant p̄ctōres. Unde ap̄lus. Deus erat in x̄po mundū sibi reconcilians. et posuit in nobis verbū recōciliationis. obsec̄mus ḡ p̄ x̄po reconciliemini deo. Mediatōres em̄ sunt sacerdotes inter deū et homines. dū et p̄cepta dei p̄lo deferūt p̄dicādo. et vota p̄li deo porrigūt supplicando. q̄ circa tales dñt existere vt et deo grati et hoib⁹ sint accepti. Nam vt ait alexāder papa. x̄pi sacerdotes quāto digniores fuerint tanto facilius in necessitatibus p̄li p̄ q̄bus clamāt exaudiunt. Et sic dicit ap̄olus. Mediator nō est vnus et discordes reconciliare non pōt q̄ simul vtriusq; societatis et amicitie vinculo nō est p̄coris. Si em̄ is q̄ displicet ad intercedendū mittitur. irati animus ad deteriora puocat. Ep̄s q̄z et sacerdos noie p̄sbyteri intelligunt. sicut p̄ ex his q̄ ad titū ap̄ls sc̄psit. que eundē et ep̄m et p̄sbyterū nominauit. Ad autē idē sit ep̄s et p̄sbyter multis rōnib⁹ cōprobat. P̄sbyteri a filiis aaron in veteri testō sumpserūt exordij. ep̄i x̄o ab ip̄o aaron. Qui x̄o tūc vocabant sacerdotes

nūc p̄sbyteri dicunt. q̄ tūc p̄ncipes sacerdotū. nūc ep̄i noiant. Hodie autē iō diuersa sunt vocabula vt ep̄s nō dicat p̄sbr. vt ecōtra. qm̄ antiq̄tus qm̄ pietati studebant p̄sbyteri in omni loco ordinabant. et ap̄d iudeos q̄ p̄lo p̄erāt p̄sbyteri dicebant. s̄ nomē honoris accipiētes vocabāt et ep̄i ab illo ope q̄d implere videbāt. eo q̄ p̄sbrare hēbāt q̄cūq; ad pietatis cultū fuerāt p̄stituta. Hic et hieronimus sic ait. Olim. i. p̄sbr. q̄ et ep̄s. et añq; dyaboli instictu studia siue dissensioes in religioe fierēt. et dicere in p̄lis. ego sum pauli. et ego suz ap̄pollo. ego cephe: cōi p̄sbyteroz cōsilio ecclesie gubernabant. Postq̄ autē vnusq; eos q̄s baptizauerat suos esse putabat nō x̄pi. in toto orbe decretū ē vn⁹ de p̄sbyteris supponere. Ep̄i ḡ nouerint se magis p̄suetudine q̄ dispensatione dñce vitari. p̄sbyteris esse maiores. Aug. x̄o dicit q̄ añ q̄ fm̄ vocabula que vsus obtinuit ep̄s sit p̄sbytero maior. Augustinus tñ hieronimo minor est. Hoc officij x̄ps exercuit qm̄ manus sup̄ capita discipuloz leuās eis b̄ndixit dicens. Accipite spiritū sanctū quoz remiseritis p̄ctā remittunt̄ eis et c.

Incipit liber tertius de indumentis seu ornamētis sacerdotum atq; pontificū et alioz ministroz

De quotidi-

ano vsu nō est vestib⁹ sacris vtendū ad noranduz q̄ sicut mutationē habir⁹ fm̄ l̄ram facim⁹: ita et fm̄ spiritū agam⁹. Nō ḡ cum vestib⁹ cōmunis vite vsu

pollutis in sc̄ta sanctorū ingrediamur. sed cuz p̄scia munda et vestib⁹ mūdis et sacris dñi sacra tractem⁹. vñ stephan⁹ papa statuit sacris vestib⁹ non nisi in eccl̄asticis et deo dignis officiis vti. et Ezech. xliij. Nō sc̄tificabūt p̄lm̄ i vestib⁹ suis. Habz ḡ fm̄ hiero. religio diuina alterz bitū in eccl̄asticis officiis: aliū in cōi vsu. vt cūcto p̄lo x̄piano exemplū p̄beat bone conuersationis. quatenus loti prius sordes noui x̄po

fiat hoies. **E**xuit em̄ tūc sacerdos veteres
hoiem cū actib⁹ suis ⁊ induit nouū. q̄. scz
fm̄ deū creat⁹ ē. **P**er vestes q̄z q̄b⁹ i sacri
tātū vtimur. nō oīa sacra fore p̄lo reuelā
da intelligim⁹. **E**t nō q̄ tpe ludouici ipe
rator filij karoli magni epi ⁊ clerici singu
la auro texta ⁊ exq̄sitas vestes ⁊ alia orna
mēta secularia deposuerūt. **S**acre aut̄ ve
stes a veteri lege vidēt assūpte. p̄cepit em̄
dn̄s moysi vt facēt aarō sacerdoti ⁊ filiis
ei⁹ vestes sc̄tās i gliaz ⁊ decorē. vt loti ⁊ sa
cris vestib⁹ iduti fungerēt officio i sacris
Ero. xxviii. xxxi. xxxv. ⁊ xl. c. **D**ocuit ei
dn̄s moysen p. xl. dies facere p̄otificalia ⁊
sacerdotalia vestimēta sacerdotib⁹ ⁊ leui
tis suis. ornamēta q̄z ⁊ lintheamīa. s. ⁊ ma
ria texuit ⁊ fecit illa i vltū misterij tabnacu
li federi. **Q**uedā tñ ab aplis sumūf. s. tam
ille q̄ iste vtutes designāt vel misterij in
carnatiōis. **S**ane pontifex celebratur⁹
exuit vestes q̄tidianas. ⁊ iduit mundas ⁊
sacras. **E**t p̄mo sandalia calciat. vt sit me
mor dn̄ice incarnatiōis. **S**c̄do sibi imposit
amictū vt mor⁹ ⁊ cogitat⁹ fauces ⁊ linguā
cōhibeat. vt fiat cor mūdus sp̄m̄ rectū pci
piens i viscerib⁹ innouatū. **T**ertio albas
talarē vt habeat mūdiciā carnis pseuerā
tē. **Q**uarto cingulū. vt ipet⁹ luxurie refre
net. **Q**uinto stola i signū obediētie. **S**exto
tunicā iacinctinā. i. celestē p̄uersatiōz. **S**e
ptimo sup̄induit dalmaticā. i. sc̄tām fligi
onē ⁊ carnis mortificationē. **O**ctauo ciro
thecas. vt declinet vanā gl̄iam. **N**ono ānu
lū vt diligat sp̄saz sic se. **D**ecimo casulā
. i. charitatē. **U**ndecimo sudariū vt q̄cqd
fragilitate vlt̄ ignorātia peccat p̄nia tergat
Duodecimo palliū supponit. vt oñdat se
imitatorē xp̄i. q̄ lāguozes n̄ros tulit. **T**re
decimo mitrā. vt sic agat q̄ coronā merea
tur pcipe eternā. **D**ecimoq̄rto baculuz. i.
autoritatē pr̄atis ⁊ doctrine. **E**t postea ta
peta calcat. vt frā despiciē ⁊ amar̄ celestia
discat. **P**ib⁹ aut̄ p̄missis vestib⁹ induit a
ministris. qz ei vt vestes iduat sp̄uales an
geli suffragāf. vlt̄ qz vicari⁹ est xp̄i cui āge
li mīstrāt ⁊ oīa fūiūt. **R**ursus p̄otifex tā
q̄ aduocat⁹ ⁊ pugil cū hoste pugtur⁹ anti
q̄ vestib⁹ sacris q̄si armis iduit. iux̄ aplm̄
vt iā dicef. **P**rio sandalia p ocreis hz. ne
qd macule vlt̄ pulueris affectionū ibereat
Sc̄do amict⁹ p galea caput p̄tegit **T**ertio

alba p lorica totuz corp⁹ coopit. **Q**uarto
cingulū p arcu. s. cingulū p pharetra assu
mit. ⁊ est s. cingulū illud qd depēdet a cin
gulo q̄ stola p̄otifical cū ip̄o cingulo colligat
Quinto stola collū circūdat q̄si bastā ⁊ ho
stē vibrās. **S**exto manipulo p claua vti
f. **S**eptimo casula q̄si clipeo tegit. man⁹ li
bro p gladio armat. **D**e singul̄ et alr dice
tur ifra. **P**ecitaqz s. arma q̄b⁹ p̄otifex vlt̄
sacerdos armari d̄z ⁊ sp̄uales neq̄cias pu
gnatur⁹. **N**ā vt inq̄t apls. arma militi no
stre nō sūt carnalia. s. ad destructōz muni
minū potētia. et i alia eplā ad eph. vi. **I**n
duite vos inq̄t armatura dei vt possit sta
re adūsus insidias dyaboli. **S**tate g succi
cti lūbos v̄ros i veritate. ⁊ induiti lorica
iusticie. ⁊ calciati pedes i p̄paratōe euāge
lij pacis. i oib⁹ sumētes scutū fidei i q̄ pos
sitis oīa telā neq̄ssimi ignea extiguē. ⁊ ga
leā salutis assumite. ⁊ gladiū sp̄s qd ē ver
bū dei. **H**ec qdē armatura ē p̄missa septu
plex vestis sacerdotal⁹ significatiua septem
plicis vtutis sacerdoti. ⁊ representatiua xp̄i
vestiū q̄b⁹ induit⁹ fuit tpe passiōis vt ifra
dicef. **P**rouideat g diligēt eps. ⁊ atten
dat studiose sacerdos. vt signū sine signi
ficato nō ferat. i. vt vestem sine vtute non
portet. ne forte filis sit sepulchro a forl de
albato. int⁹ x̄o oī spurcicia pleno **Q**uisq̄
em̄ sacris indumētis ornat⁹ ⁊ honestis mo
ribus nō induit q̄nto venerabilior apparz
hoib⁹. tāto redditur indignior apud deū.
Pontificalē itaqz gl̄iam nō iā honor p̄mē
dat vestiū s. splēdor aīaz. qm̄ ⁊ illa q̄ qn̄
dā carnalib⁹ blādiebant obtinib⁹. ea po
tius q̄ i ip̄is erāt intelligēda poscebāt. vt
q̄cqd illa velamina in fulgore auri. in nito
re gēmaz. ⁊ in multimodi opis varietate
signabāt. s. iā i morib⁹ actib⁹qz clarescat
cū ⁊ apud veteres reuerentiā ip̄a signatō
nū species obtineret. ⁊ apud nos certiora
sint exp̄imenta rerū q̄ enigmata figuraz
put hec ⁊ alia i pontificali vbi agit d̄ epi
cōsecratione legunt. **S**ic itaqz munit⁹ ad
certamen p̄tra spiritualia neq̄cie in celesti
bus ⁊ p sedanda in s̄ditos iudicis ira ad
altare p̄cedit. ⁊ p p̄fessionē dyaboli renū
ciat dn̄io ⁊ seip̄m accusat. **P**opul⁹ x̄o q̄si
p suo pugile oratur⁹ in p̄festis dieb⁹ ter
re p̄sternit. **P**ū aut̄ ille oī onces et alia reci
tat q̄si tori virib⁹ ⁊ dyabolū pugnat. **P**ū

diacon⁹ in ieiunijs añ euangelii casulam
sup hñez replicat qñ gladiu⁹ hñstem vi-
brat. **B**ñ epla legit. voce pconis ipatoris
edicta daf. **C**ar⁹ sē tubicine. pētois cho-
rū regētes sē duces exercitū ad pugnā in-
struētes. qñ⁹ lacefētib⁹ alij sbueniūt. **C**a-
r⁹ at seqntie ē plaus⁹ seu laus victorie. **B**ñ
euāgeliiū legif hostis qñ gladio vulneraf
aut exercit⁹ p⁹ victoriā dispers⁹ adunaf.
Epō p dīcās ē ipator victores laudās. ob-
latōes sē spolia q victorib⁹ diuidūt. **C**ar⁹
offertoriū ē triūph⁹ q debet ipatori. **P**ar
at i sñ daf. vt pñ qñs hoste pstrato ininu-
etur. **E**t deinde pls data licētia p ite mis-
sa ē. cū gaudio d victoria⁹ pace obtēta ad
pāa redit. **C**elebratur itaq missaz epus
aut pñbz indumētū suo ordine pgruētib⁹ se
exornat⁹ et vestitū cultui actōis qz pueniāt
ornamēta. **C**irca qñ notādū ē q sex sūt in-
dumēta sacerdotib⁹ et epīs cōia. qz et sex sūt
i qñ⁹ cōis pñbyteroz et epōz ptās cōsistit
Mouē xō sūt ornamēta pñtificib⁹ spālia:
qz et nouē sūt i qñ⁹ spālis epōz ptās cōsi-
stit. **P**er hñc g cōmuniū et specialiū indu-
mētōz numeruz punitas et spālitaz po-
testatū inē epōs et sacerdotes significatur
de q in pte pcedēti dictū est. sub ti. d epō.
Hoc etem tā i nouo qñ in veteri testō legif
cōstitutū vt pñtīfices ppter cōmunes ve-
stes habeāt spāles. sibi qñtuor erāt cōes et
quatuor speciales. put dicef sñ ti. d lega.
indumentis. **Q**d si qdē rō mystica postula-
bat. nā ille date sunt carnalibus et munda-
nis qñ quaternari⁹ numer⁹ puenit carni
ppter qñtuor humores. et mōdo ppter qñtuor
elemēta. **D**e aut spūalib⁹ et pfectis date sūt
Nā senari⁹ numer⁹ q pfect⁹ est. qz reddif
ex suis ptib⁹ aggregatū. pfectis pueit. vñ
et sexto die pfect⁹ dā celū et terrā et oēm or-
natū eoz. **S**z et cū i plenitudine tps sexta
venissz etate. sexto die sub hora sexta rde-
mit gen⁹ humanū. **S**enari⁹ g numer⁹ pfe-
ctus est. qz suo ordine numerat⁹ pñficif. nā
cū vñ duo et tres dicūt senari⁹ numerus
implet. vel qz in trib⁹ ptib⁹ diuidif. i. i se-
xta tertia et dimidia. vicz in vno duobus
et trib⁹. **N**ouenarius etiā spūalibus cōue-
nit. qz nouē sūt ordies angeloz q fm pro-
phetā p nouē gēmaz species designātur.
Quindecim g sunt ornamēta pontifici qñ
decimū virtutū grad⁹ ipō numero designā

tia. qñs p qñdecim cātica graduū psalmista
distinguit. **V**estes em sacerdotales vtutes
significant qñ⁹ dñt sacerdotes ornari. fm
illud ppheticū. **S**acerdotes tui induant⁹
iusti. et sanc. tui exul. **Q**ue talares dicunt⁹
qz talus ē finis corpis. p qñ oñdif q non
sufficit op⁹ bonū ichoare nisi studeat pse-
uerati sine cōpleri. put sñ ti. d tunica dice-
tur. **S**ic gñ pñtīfex plura qñ. viij. induit
vestimēta. qñuis aaron nō nisi octo habu-
isse legaf qñ⁹ moderna succedūt. qñ iō est
qm oportet iusticiam nrām magis abun-
dare qñ scribāz et phariseoz. vt intrare pos-
simus in regnū celozū. **P**otest etiā dici q
ñ pontifex octo hz a capite vsqz ad pedes
exceptis vestimētis pedū et manuū. s. ami-
crū. albā. cingulū. stolā. duas tunicas. ca-
sulā et palliū. **V**estimētū em pedū potius
ptinet ad nostrū qñ ad aaron. qz nrīs dcm
est. eūtes in oēs gētes et. **D**eniq ppter p-
missas vestes sacris ordinib⁹ et mīstris de-
putatas. est et alia quedā vestis linea q su-
perpelliciū dñ q qñbuslibet fructijs altaris
et sacroz vacantes sup vestes cōes vti de-
bent. put in se ti. dicef. **S**uppelliciū autē
ppter sui cādorē mūdiciā seu puritatē ca-
stitatis designat. iux illud. **O**mni tpe ve-
stimēta. i. opa tua sint candida id ē mūda
Propter nomen xō suū carnis mortifera-
tione figurat. **D**ictū est em suppelliciū eo
q antiqñtus sup tunicas pelliceas: d pelli-
bus mortuoz aialij factas induebat. qñ
adhuc i qñuidā ecclesijs obfuaat. represen-
tantes q adā p⁹ pctm talib⁹ vestit⁹ est pel-
licijs. **T**ertio denotat innocētiā et iō ante
oēs alias vestes sacras sepe induif. qz di-
uino cultui deputati innocētiā vite cūctis
vtutū actib⁹ supponere dñt. iux illud ps.
Innocētes et recti adheferūt mihi. **Q**uar-
to ppter sui latitudinē cōgrue charitates
designat. **U**n sup pphanas et cōes vestes
induiē ad norandū q charitas opit multi-
tudinē pctōz. **Q**uinto ppter sui formam
qz in modū crucis format. passionē dñi fi-
gurat. qz illud gerentes crucifigi debēt
vicijs et cōcupiscentijs. **F**iunt autē super-
pellicia in quibsdā locis de crisinalibus
lineis q ponūt sup infantulos baptizatos
exemplo **M**oyfi qui de purpura et bysso
et alijs a pñlo in tabernaculo oblati fecit
vestes quibus aaron et fili⁹ eius induerēt

qm̄ mīstrabāt i sctis. **exo. xxxix. c.** Est etiā
 ⁊ alia vestis q̄ pluuiāle vel cappa vocat. q̄
 credit a legali tunica mutuata. **Unde** sic il
 la tintinnabul: sic ista fimbrijs insignit q̄
 sūt labores ⁊ h² mūdi sollicitudines. **Habz**
 etiā capuciū qd̄ est supnū gaudiū. plura ē
 vsq; ad pedes. p qd̄ p̄fenerātia vsq; i finē
 significat. i. anteriori pte apta est. ad notā
 dū q̄ sctē p̄uersantib² vita p̄tē eterna. seu
 q̄ eoz vita patere d̄z alijs i exēplū. **Rur-**
sus p cappā gloriofa corpoz immortalitas
 intelligit. **Un** illā nō nisi in maiorib² festi
 uitatib² induim². aspicientes in futurā re
 surrectionē. qm̄ electi d̄posita carne binas
 stolas accipiēt. vicz requitē aiaz ⁊ gloriā
 corpoz. **Que** cappa recte interi² patula ē
 ⁊ nisi sola necessaria fibula icōsuta. qz cor
 pora iā spiritualia facta nullis aiaz obtur
 babūt angustijs. **Fimbrijs** etiā subornat
 qz tūc nostre nihil deerit p̄fectiōi. s̄ qd̄ nē
 ex pte cognoscim² tūc cognoscem² sic ⁊ co
 gniti sum². **Quidā** autē heretici garriunt
 nusq; repiri i nouo testō q̄ xps v̄l discipu
 li ei² p̄missis vestib² induerent. rep̄hēdē
 tes nos temere: qz talib² ornatur. qm̄ sic
 iohes ait **Dñs** surgēs d̄ cena posuit vesti
 menta sua ⁊ postea alia nunq; accepit nisi
 sua. nos x̄o vt dicūt plura alia q̄ vestim²
 reuestim² i missa in q̄ cenā ip̄az imitatur
 ⁊ dñe ab his q̄ volūt ambulare i stol nos
 p̄cepit cauē dicēs. **Cauete** a scribis q̄ vo
 lūt ambulare in stolis. **Dicūt** em̄ q̄ h̄ faci
 m² vt iustiores ⁊ excellēiores pplis appa
 reamus. cōtra illud. **Vos** estis q̄ iustifica
 tis vos corā hoib². de² aut nouit corda ve
 stra. qz qd̄ hoib² altū est. abominatio est a
 pud deū. **Error** aut iste ex p̄missis aptissi
 me cōfutat. **Legit** qz **Ezech. xliij. ⁊ xliiij.**
Cū ingredient sanctuariū meū ⁊ accēdēt
 ad mensā meā vt mihi ministrent ⁊ custo
 diāt cerimonias meas. vestib² vtant line
 is nec ascēdet sup eos q̄cq; laneū. **Cunq;**
 egrediēt atriū exteri² ad plm̄ exuēt se ve
 stib² in q̄b² ministrauerūt. ⁊ nō sanctifica
 būt plm̄ in vestib² suis. **Et** nō q̄ ostiarij.
 lectores. exorciste. ⁊ acoliti vestibus albis
 vtūtur. vicz suppellicio. amictu ⁊ alba et
 balthēo. vt angelos dei ministros. p casti
 tatis mūdiciā imiten². ⁊ eis in carne glō
 sa effecta spirituali: q̄si in albis vestib² so
 cien². **Inde** est q̄ poti² lincis vestib² vtū

tur. qz sic linū multo labore ad cādorē per
 ducit. sic necesse est p multas tribulatōes
 ad regni gloriā puenire **In** p̄cilio magun
 tiū. statutū est q̄ eps i ordiatōe sua recipi
 at orariū. baculū ⁊ anulum. p̄s̄b² orariū ⁊
 planetā. diacon² orariū ⁊ dalmaticā. s̄bdi
 acon² patenā ⁊ calicē. ⁊ cū degradant ea
 p̄dūt. **Et** in p̄cilio tholetano statutū ē dia
 con² tpe oblatōis tantū. s̄. qm̄ legit euāge
 liū vtat alba. i. dalmatica. **Notādū** qz
 est q̄ vestes euāgelici sacerdoti aliud desi
 gnāt in capite. s̄. in x̄po. aliudq; figurant i
 mēbris. qm̄q; ⁊ caput ⁊ mēbra sac̄doti no
 mine nūcupent. **Ad** caput dic̄ psalmigra
 phus. **Tu** es sacerdos i eternū scdm̄ ordi
 nē melchisedech. **Ad** mēbra x̄o di. ap̄lus
Vos estis gen² electū regale sacerdotiū
Exponēda ḡs̄ eozū misteria. **Primo** fm̄
 qd̄ mēbris. p̄sequit fm̄ qd̄ capiti. s̄. x̄po cō
 ueniūt. put in q̄libet caplo distiguet. **De**
 ornamentū autē ⁊ pallis ⁊ vestib² ecclesie
 vel altaris in pte p̄ma dictū est vbi agitur
 de pictur. **Porro** sex idumēta sacerdo
 tibus ⁊ epis cōmunia sūt h̄. amict². alba.
 zona. seu cigulū. stola manipul². planeta.
Quē x̄o pontificib² sp̄alia sunt h̄. calige
 sandalia. succinctoriū. tunica. dalmatica.
 chirothece. mitra. anul². bacul² pastorat
De q̄bus oibus singulatim psequamur.
 ⁊ etiā d̄ sudario ⁊ de pallio ⁊ de colorib².
 q̄bus ecclia i eccliaisticis vt̄f indumentū ⁊
 de legalibus indumentis.

De amictu.

Primo d̄ sex or
 namētis ep̄is ⁊ sacerdotib² cō
 munibus ē fm̄ p̄missa dicādū
Lotis itaq; manib² ep̄s seu sacerdos cele
 bratur² assumit amictū q̄ caput tegit quē
 pontifex loco ephor siue sup̄humeralis ⁊
 rational² h̄z. ⁊ nūc etiā sup̄humeralē voca
 ri pōt. significans salutē q̄ p fidē tribuitur
De h̄ ap̄ls ad **Eph. vj.** **Galeā** salutis assu
 mite. **Significat** etiā castitatem cordis ⁊
 corpoz. qz et renes ⁊ pectus ambit et te
 git ⁊ omnibus sacris vestibus supponitur
 s̄ omnib² supeminet qz castitas ⁊ d̄z eē in
 tus in pectore ⁊ foris nitere ope. **Un** in re
 nib² strigitur. qz ibi p̄cipue luxuria dñat
Per amictū qz qz super humeros circū
 qz diffunditur opeꝝ fortitudo designat

Hu: rī nāq̄ fortes s̄ ad opa pagēda. iux̄ illō priarche Jacob. **S**upposuit hūez ad portandū. et fact' ē tribut' fūies. **D**ue fasciole siue due cordule q̄b' amict' an pectus ligat. significāt intētioz et finē q̄b' ifoz mādū ē op'. ne fiat i ferimto malicie et neq̄cie. s̄ i azimis since. et veri. **S**acerdos igit nō d̄z ociosus existē. s̄ bonis opib' isudare. s̄m illud apti ad thimo. **L**abora sic bon' miles ihu xpi **L**audāda tñ q̄rūdā loco rū h̄z cōsuetudo vt linea camisia alba aut suppellicū sup cōes vestes iduant' p̄usq̄ amictus iponat. p qd̄ fides q̄ pmo adesse d̄z significat. **P**orro amict' sup os plane te ruoluit. d̄ q̄ s̄b ti. d̄ planeta dicef. **A**mictu q̄z collū strigif. p qd̄ vocis castigatio itelligif. qm̄ p collū i q̄ vox ē vsus loq̄ndi expmif. **S**tringif q̄ collū ne ide ad liguaq̄ mēdaciū trāfire possit. **A**enit tñ cū eo pect' et fauces strigūf. put s̄b ti. d̄ cigulo dicef. **A**llo et caput opim' ne circūq̄q̄ libē p̄spiciēdo illicita cogitem' **P**ect' seu cor eo tegif. qz aim' sacerdoti ad ea q̄ icūbūt d̄z tor' eē intētus. nec d̄z tē ad vanitates l' ad aliq̄ mūdāna libere meditāda dissolui. **P**orro amict' q̄ sacerdos caput obnubif s̄m qd̄ capiti. s̄. xpo puenit significat id qd̄ in apoc̄. describit. viz angelū dei fortem d̄scēdiffe d̄ celo amictū nube. et i esāia. **E**cce dñs ascēdet sup nubē cādīdā **V**eniens ei ad saluatōz mōi saluator mōi dī fili'. angel' magni p̄siliū. amictus ē nube dū diuitatē abscondit i carne. **N**ā caput viri xpus caput xpi d̄s. **H**oc ḡ carnis latibulū significat sacerdoti amict'. qd̄ et pillā sindonē exp̄sius significat q̄ sūm' pontifex caput obducit. d̄ q̄ i ti. d̄ succitorio dicef. **E**t pulcre qd̄ qd̄ p calciamtū pedū h̄ ip̄z p amictū capiti desiḡf. qz diuitas i carne latuit et p carnē innotuit. **N**ā cuz notus eēt i iudea d̄s et i isrl' magnū nomē eius. i ydume am extēdit calciamtūz suū. et an' p̄spectūz gētiūz reuelauit iusticiā suā. **A**mictus et rep̄sentat opimētūz q̄ iudei valebāt faciē xpi dicētes math. xxvi. **P**rophezija nob̄ ch̄riste q̄s est qui te pcussit.

De alba.

De amictum

P camisia siue albā sacdos iduit q̄ mēbris corpis puenient apta

ta nihil supfluuū aut dissolutū i vita sac̄dotis aut i eius mēbris eē debē d̄mōstrat s̄m qd̄ legif. **O**i tpe vestimēta tua sint candida. **S**it at̄ d̄ bisso vllino. pp̄ qd̄ sc̄ptūz ē. **B**issinuūz s̄ iustificatōes sc̄tōz. **E**st autē bisso linūz egiptiacum. sic ei bisso vel linum candorē quē ex natura n̄ h̄z. mlti tunisib' attritū acq̄rit p artē. sic et hoīs caro mundiciā quā n̄ obtinet p naturā p exercitia bonoz opoz mult' castigatiōibus macerata sortif p grām. **S**acerdos ḡ s̄m aplm̄ castiget corpus suūz et i fuitutē redigat. ne forte cuz alijs p̄dicauerit ip̄e reprobus fiat. **H**z at̄ alba capiciū qd̄ est p̄fessio castitat. **H**z et ligulā q̄ significat ligulā sacerdotale q̄ ligat p̄tumaces et absoluit penitētes. **R**ursus h̄ velli q̄ i veteri sacerdotio linea vel pōderi grece seu tunica talar dicebat stricta fuisse describitur pp̄ sp̄m fuitut' iudeoz i timore. **I**n nouo x̄o lar ga est pp̄ sp̄m ad op̄tiōis i librate. q̄ nos xps liberauit. **Q**d̄ aut aurifrisiū et grāma ta diuisis i locis ac varijs opibus ad decorē h̄z. illud isinuat qd̄ pp̄ba di. i ps̄. **A**stitit regina a dextris tuis i ve. de au. circū. varie. **R**ursus alba cingulo stringitur vt oīs voluptas carnal' astricta intelligatur dicente dño. **S**int lūbi v̄ri p̄cincti. **B**anice q̄z tā albe q̄ etiā tunicelle cōueniēter esse dñt stricte nō nimis laxē vt labātur. et brachia nudētur. h̄ntes in summitatibus aurifrisia. ad designādū aureos torques q̄ brachia nuda b̄ri martini missā celebrātis miraculose decenē operuef. put i. viij pte sub eius festo dicitur. **P**er albā etiāz q̄ corpus a sursum vsq̄ deorsū tegitur spes q̄ ex grā puenit ecclie desursū et ex meritis ecclie deorsū figuratur. **D**e hac aplus ad Ro. viij. **S**pe salui facti sum'. **Q**uia x̄o vsq̄ ad talos descēdit p̄seueratiā desiḡt: put tactū est ppe finē i p̄hemio huius p̄tis. **P**orro s̄m qd̄ capiti. s̄. xpo puenit albā q̄ est lineū vestimētū lōgissime distās a tunicis pallicis. q̄ de mortuis aialibus sūt. q̄bus adā vestitus ē post p̄ctm̄. nouitātē vite significat. quā xps et habuit et docuit et tribuit in baptismo. de qua di. apo stulus. **E**xuite veterem hominem cum ac tibus suis et induite nouum qui secundū deum creatus est. **P**am et transfiguratione resplēduit facies eius sicut sol. et vesti-

mēta ei⁹ facta sē alba sic nix. Semp ei ve
stimēta xpi mūda fuerūt ⁊ cādida. qz pec
catū nō fec. nec inuent⁹ est dol⁹ in ore eius
hec etiā vestis rēpēntat alba⁹ vestē in q
herodes illuſit xpo. Luc. xliij.

De zona seu cingulo.

Debet aut alba

D circa lūbos sacerdoti seu pōtifi
cis zona seu cingulo. qd i leger a
pud grecos balthēū dicebat pcingi. ne de
fluēdo gressū ipediat. vt castitas sacerdo
tis p albā significata nulli⁹ icētiuoꝝ stimu
lis dissoluat. Cingulū nāqz p tinentiā signi
ficat. **Un.** Sint lūbi vři pcingi ⁊c. In lū
bis qdē luxuria dñat sic dñs loquēs d di
abolo manifestat. **Virt⁹** ei⁹ in lūbis eius ⁊
fortitudo ei⁹ i vmbilico vētris ei⁹. Sane
a sinistro latere pōtificis ex cingulo duplex
depēdet succinctoꝝ. qz duo sē qb⁹ casti
tas roborat. ⁊ sine qb⁹ difficile pseruat. s.
oꝝo ⁊ ieiuniū. vñ dñs ait. **Hoc gen⁹** dmo
nū nō eijcī nisi i oꝝone ⁊ ieiunio. Debent
g lūbi p tinentiā pcingi. ⁊ p abstinētiā sō
cingi. vñ aplūs. **State** succincti lūbos ve
stros i xitate. **Uez** succinctoꝝ qd vel pi
zona vel sōcingulū vocat. inē indumēta
legalia fuisse nō legif. qz ⁊ si legales sacer
dotes accincti tpe sacrificij abstinere dbe
rent. alio tñ tpe licite vacabāt amplexib⁹
hodie aut addit cingulo. qz moderni mini
stri iugē hñe dñt p tinentiā ⁊ iō nō solū cin
gi. s. etiā succingi dñt. **Ideo** aut duplex ē
succinctoꝝ vt duplex castitas denotet.
vicz mētis q p cingulū. ⁊ corpis q p sōcin
gulū significat. A pte sinistra depēdet qd
potior est castitas mētis q corpis. ⁊ de
xtera ps potior est q sinistra. vñ **Greg⁹**.
Lūbis pcingimur cū carnis luxuriā p car
nis p tinentiā coartam⁹. Cingulū qz pueni
enter tpantiā designat. De subcingulo et
dictū ē in p hēmio h⁹ ptis. **Et adūte qz**
pect⁹ ⁊ fauces leuif cū amictu strigūf. qz
mor⁹ i nñā prāte nō sunt. **Helias** pus clau
sit celū qñ petijt qz nō plueret. qz animum
qñ desiderabat vindictā d morte pphaz
Lingua etiā in humido sedet ⁊ i madido
⁊ facile lubrificat. vñ pnceps aploꝝ ad vo
cem ancille magistrū negauit. **Sed** renes
fortiter cingulo stringunt. vt castigēf cor
pus. ⁊ i fuitute redigat ⁊ impet⁹ luxurie

refreneſ. **Porro** fm qz capiti. s. xpo cō
ueuit zona sacerdotat⁹ significat illd qd iō
hānes apls ait. **Cōuerſus** vidi silem filio
hois pcingituz ad mamillas zona aurea. p
zonā aureā pfecta xpi charitas designat
qm dīc apls. supeminētē scie caritatē xpi
feruētē in corde. radiātē in ope. **Cui⁹** suc
cinctoꝝ illud significat qd ela. xj. de xpo
loquēs pdixit. **Erit** iusticia cingulū lūbo
rū ei⁹. ⁊ fides cinctoꝝ renū ei⁹. **Nā** iust⁹
dñs iusticiā dilexit. eqtatē vidit vult⁹ ei⁹
Et fidelis dñs in xbis suis. ⁊ sctūs i oib⁹
opib⁹ suis. **Due** summitates ipius due sē
ptes naturalis iusticie quā xps fecit ⁊ do
cuit. s. qd tibi nō vis fieri alteri ne fecer. ⁊
q cunqz vultis vt faciāt vob hoies ⁊ vos
eadē facite illis. Cingulū g iusticiā signifi
cat cui⁹ duo sunt brachia sese pstringētia
scz declinare a malo ⁊ opari bonū. **Rēp**
sentat etiā flagellū quo pylatus cecidit ie
sum. **Joh. xix.**

De stola.

De stola

P sacerdos ozariū siue stola⁹ que
leue dñi iuguz significat. siue q
est iugū pceptoꝝ dñi sup collū sibi impo
nit. vt iugū dñi se suscepisse demonstret.
Quā cū osculū sibi imponit ⁊ deponit ad
notandū assensum ⁊ desiderū quo se sub
ijcit huic iugo. **Illa** aut a collo p antero
ra descendens dextrū ⁊ sinistrū latus ad
ornat. qz p arma iusticie a dextris ⁊ a sini
stris. i. in pspēris ⁊ in aduersis sacerdos
dz esse munit⁹. quaten⁹ nec aduersis fran
gat nec pspēris eleuet. **Un** cū sacerdos
in ordinatiōe stolā accipit dīc illi eps. **Ac**
cipe iugū dei. **Iuguz** em eius suaue est. et
onus eius leue. suaue in pspēris. leue i ad
uersis. **Stola** quippe vsqz ad genua q cur
uent⁹ p tendit vt nos mites corde ⁊ humi
les insinuet. **Significat** em patientiam de
qua scriptū est. **Patientia** vobis necessa
ria est vt reportetis pmissiones. **Et iterū**
In patientia vestra poss. a. v. **Hinc** est qz
stola cū zona seu cingulo a dextris ⁊ a sini
stris quibūsdā nexibus colligat. qz virtu
tes virtutibus sociantur ⁊ iuuant. ne ali
quo moueant⁹ temptationis impulsu. **Et**
ad designandū q tam in pspēris q in ad
uersis dz xpi iugū patienter ferre facien⁹

te glutino caritat. **A** qbusdā nō pōtiffic-
bus addit pmissis vobis. Stola innocētie
iduat te dñs. **Q**uod stola respicit pmitiua q
fuit innocētie significatia. **R**ursus stola ab
hūero sinistro sacerdoti i dextrū dñi ordia-
tur reflectit. qz cū obediētia incipiat ab ac-
tione p dilectōez pxiimi trāsit i pteplatiua
vitā p dilectionē dei. **L**ongitudo aut stole
pseuerantiā significat. duo brachia stole d-
pēdētia significāt prudētiā et tpanciā. **U**n-
ap̄lus ad **L**hi. ij. **P**robiet iuster pie uiua
m² rē. **S**z et fm decretū braccarē. p̄ciliū d-
sacerdos d vno eodēqz orario ceruicē pa-
riē et vtrūqz hūerū p̄mēs signū cruci i suo
pectore pparare vt q̄ imp̄turbat p̄cipiē
inf̄ p̄sperā et aduersā p̄sistere: virtutū sp̄ or-
namēto vtroqz circūsept̄ appareat hūero
Si q̄s aut aliē egerit ex cōicatōi debite s̄b-
iacebit. nisi forte q̄s dixerit h̄ decretū p̄
riā general̄ eccl̄ie p̄suetudinē abrogatum
Nā nō vbiqz ptes stole reducūt an̄ pect̄
i modū crucis. **C**rucē aut gerit dñi xp̄i pas-
sionē cui² mīster ē imitat i mēte. **O**riariū
itaqz iugū sit et on² est. **I**ugū sacerdotib²
onus diaconib². **U**n sit vt sacerdotib² cir-
ca collū. et diaconibus sup̄ sinistrū humerū
ponat. **S**ic em iugū collo portat. sic et hu-
meris onera ferūt. **L**ege i leuitico vt vid-
bis solos leuitas ferēdis onerib² destina-
tos. **I**n diacono et stola iugū significat p
ut i pte. ij. dictū ē. vbi d̄ diacono agit **A**d
huc stola sinistro humero diaconi iponit
qz decet tp̄alia sp̄ualib² defuere. vlt qz de
p̄trā diaconi optet esse liberā vt expediti²
ad ministeriū sacerdoti discurrat. d̄ q̄ etiā
ibi dictū ē. **A**d lūbos stola succingit vt sit
fortis expedit² p̄ pugnas libidinū. **Q**uāqz
tū solū sup̄ sinistrū brachium ps̄ anterior
stole cōplicat. qd̄ tractū ē a legalib² sacer-
dotib². q̄ dñi sacrificabāt summitates bal-
thei sup̄ hūerū reflectebāt **I**n ep̄o nō vlt̄ sa-
cerdote ab vtraqz pte equalit̄ depēdet an-
terius. qz xp̄s cui² tipū gerūt q̄ eq̄nimit̄ se
habuit i p̄speris et i aduersis. q̄ p̄ leuā et de-
p̄trā significat. hitatores terre ad celestia
ducē desiderabat q̄s sp̄ an̄ oculos mentis
sue gerebat. **D**ictū est aut orariū. qz q̄uis
sine alijs idumentis sacerdotib² baptiza-
re cōsignare et alia plura orādo facē liceat
sine orario tū nisi magna necessitate cogē-
te nihil horū facere l̄z. **I**n p̄cilio triburen.

Iburcardo li. v. c. p̄sbyteri. legi² vt p̄sbyte-
ri nō vadāt nisi stola orario ve induti. **N**o-
tandū aut ē q̄ antiq̄t² stola erat vestis cadē-
da ptingēs vsqz ad vestigia. q̄ patriarche
vtebāt an̄ legē. quā p̄mogeiti cū b̄ndictōz
p̄ris acciperēt iduebāt. et dñi victimas vt
pontifices offerebāt. **S**z postq̄ alba cepit
portari mutata est in torquē. **P**er p̄nam
stolā innocētia itelligit. q̄ fuit i p̄mo homie
Sz cū eā pdidit p̄p̄ p̄ctm̄ oportuit eā re-
cupare p̄ vitulū saginatum. qz igit̄ supest
vt q̄ p̄ inobediētiā cecidim². p̄ obediētiā
resurgam². recte p̄ veste innocentie recu-
peranda subim² torquē obediētie. **N**ā p̄
stolā q̄ nūc vtimur. obediētiā accipimus
euāgelij crucifixi. **P**orro fm qd̄ capiti
sc̄z xp̄o puenit stola. q̄ sup̄ amictū collo sa-
cerdoti icūbit. obediētiā et fuitutē signifi-
cat. quā dñs oim̄ p̄p̄ suoz salutē s̄b̄it. nā
cū i forma dei esset nō rapinā arbitrat² est
esse se equalē deo **E**xinaniuit em̄ semetip-
sum formā sui accipiēs. fact² obediēs vs-
qz ad mortē. mortē aut crucis. **C**ausaz q̄p̄
pe mortalitatē nec traxit origine nec p̄mi-
sit i ope. **S**tola et p̄p̄sentat ligaturā q̄ ihs
ligat² fuit ad colūmā **S**taturū ē in canonib²
ne s̄b̄diaconi lectores et psalmiste ora-
rijs sine stolis vtant.

De manipulo.

Quia veromē
tib² b̄n̄ cōpositis et dīno cultui
mācipat sepe subrepat accidia
q̄ qdā torpore reddit aīam dormientē dicē-
te psal. **D**ormitauit aīa mea p̄ tedio. **I**do
i sinistra manu mīstri ad altari mīsteriū ac-
cedēt qdā apponit manipula q̄ fanon vel
manipul² vt sudariū appellat q̄ten² sudo-
rē mētis abstergat. et soporē cordis excuti-
at. vt bonis opib² inuigilet d̄p̄ulso tedio
vt torpore. **P**er manipulū ei bona opa vt
vigilātia designat. d̄ q̄ dñs ait. **V**igilate
qz nescitis q̄ hora fili² hoīs vētur² sit. **U**n
sp̄sa dīc i canticis. **E**go dormio et cor me-
um vigilat. **P**er sudariū etiā p̄nā desiḡt
q̄ labes q̄tidiani excessus et tediū mūdane
p̄uersationis extergit. de quo d̄r. **D**ormi-
tauit aīa mea p̄ tedio. tēdet ei aīam p̄ctōz
cōscientie et infirmitatis corporee. **S**igni-
ficat etiā futuroz bonoz retributiōz. **U**n-
de in quibusdā locis quotiēs in vestis al-

biſyrtū manipulos portāt ex eo q̄ in illa
vita vnusq̄sq̄ p̄p̄am mercedē accipiet. ⁊
veniētes veniēt cū exultatōe portātes ma
nipulos suos. Itē q̄ manipul⁹ p̄niam de
signat. inde ē q̄ sudariū ſbdiaconi maius
ſanone ſacerdotali formaſ. q̄ ybi maior
exceſſus maior exigit p̄nie fruct⁹. De ſu
dario etiā infra dicet. Sane miſtri mani
pulū in brachio ſiniſtro ferūt. ad notāduz
q̄ ſtricti dñt ad terrena. ⁊ ad celeſtia expe
diti. antiq̄ aut nō erāt aſtricti ad h. q̄ deo
etiā p̄tpalib⁹ ſuiebāt. ⁊ ad ſignificādum
nos in hac vita q̄ p̄ ſiniſtrū ſignificat pati
tediū ſup̄flui hūoris. i. delectatōis et alia
ſup̄flua mētis. Adhuc manipul⁹ i ſiniſtra
fidē i hac vita designat. Manipuli vſus
ſūptus eſt nō ab aaron ſed ab antiq̄s p̄rib⁹
q̄ ſic legiſ in martilogio bede. arſeni⁹ ſp̄
ſudariū ferebat in ſinu vel manu ad tergē
dū effluetiā lacrimaz. Porro ſm q̄ capi
ti. ſ. xp̄o p̄ueit q̄ ſac̄dos manipulū portat
i leua designat q̄ xp̄s brauiuz obtinebat i
via. Per manipulū etiā p̄miū d̄signat. iux
q̄ legiſ. Veniētes aut veni. cū exultatōe
portātes manipulos ſuos. Per leuā vita
p̄ns accipit. Iux illud. Leua ei⁹ ſb capite
meo. ⁊ dextera ei⁹ amplexabit me. Chri
ſtus aut ſimul fruebat ⁊ merebat. frueba
tur i patria ⁊ merebat i via. Nā ſil⁹ ⁊ bra
uium cōprehendebat ⁊ ſtadiū p̄currebat.
quā ſimul erat in patria ⁊ in via. Nemo
inq̄t aſcendit in celū niſi q̄ de celo deſcen
dit fili⁹ hoīs qui eſt in celo. Manipul⁹
etiā reſentat funē quo ihs cōp̄henſus a
iudeis ligat⁹ fuit. An̄ Iohis. x. vii. Cōp̄
benderūt ihm ⁊ ligauerūt euz. Manipul⁹
tñ poſt idutā planetā p̄ſueuit romano pō
tifiſci immitti. q̄d etiā a plurib⁹ obſeruat de
q̄ in q̄rta pte ſb ti. d̄ cōfeſſiōe dicet. Notā
dū aut q̄ diacon⁹ ⁊ ſubdiaconus pontifi
ci iduēti ⁊ exuēti ſe ſacris veſtib⁹ ſine ma
nipulis ſeruiunt. Primo vt expeditius ⁊
liberi⁹ adminiſtrēt. Sc̄do ad notanduz q̄
i tali obſequio nō dñt fructū querere tem
poralē. q̄ qñq̄ p̄ manipulū ſignificat. iux
illud p̄s. Veniētes at ve. ⁊c. Rurſus dū
pontifex ſe induit vel exuit diacon⁹ ſtat a
dextris ⁊ ſubdiacon⁹ a ſiniſtris. q̄ diaco
nus ex ordine ſuo ad fortiora ⁊ p̄fectiora
que p̄ dextrā ſignificant aſſumit q̄ ſubdi
aconus.

De caſula ſeu planeta.

Distremo ſup
p̄ om̄s veſtes induit caſula q̄ qñ
pua caſa d̄r. ⁊ a grecis planeta
vocat a planon q̄d eſt erroz. qm̄ errabun
dus ei⁹ limb⁹ ſup̄ brachia eleuat. ſignifi
cās caritatē ſine q̄ ſacerdos ē ſic es ſonās
aut cimbālū tinnies ſicut ei charitas opit
multitudinē pctōz. ⁊ oīa legis ⁊ p̄pharū
mādata p̄tinet dicēte ap̄lo. Plenitudo le
gis ē charitas. ſic ⁊ h veſtis cūcta planat
⁊ oīa alia indumēta intra ſe claudit ⁊ con
tinet. De charitate dicit ap̄ls. Adhuc ex
cellētiore viā vobis oīdo. Si linguis ho
minū loquar ⁊ angeloz. charitatē aut nō
habēā nihil ſū. Et iterū. Si fidē habēā vt
montes trāſſerā. charitatē aut nō habēāz
nihil ſum. Hec ſiq̄dē eſt veſtis nuptialis.
de q̄ dñs inq̄t i euāgelio. Amice quō huc
iſtraſti nō hñs veſtē nuptiale. Sine hac at
nūq̄ ſacerdotes d̄z ſuū officiū exercere
q̄ ſp̄ eū decet in charitatis vinculo p̄ma
nere. Per hoc aut q̄ amict⁹ ſup̄ os plane
te reuoluīſ innuīſ q̄ opus bonū d̄z ad ca
ritatē referri. Nā ſinis p̄cepti eſt charitas
d̄ corde puro ⁊ cōſciētia bona ⁊ fide nō fi
cta. Ad verū caſula in extenſione manuū
in anteriore ⁊ poſteriorē ptem diuidit. ſi
gnificat duo brachia charitatis. ſ. ad deū
⁊ ad p̄ximū. Biliges inq̄t deū tuū ⁊c. In
his duob⁹ mādati pendet tota lex ⁊ p̄phe
te. Rurſus latitudo planetē latitudinē ſi
gnificat charitatis que ⁊ vſq̄ ad inimicos
extendit. An̄ Latū mandatū tuū nimis.
Due q̄z p̄licature ſiniſtre videlicet dextre
ſunt duo p̄cepta charitatis. ſ. amor dei et
p̄ximi. Duplicat etiā an̄ pectus p̄ q̄d cor
⁊ int̄ humeros. p̄ quos opa exp̄mūt. ⁊ in
eis veſtimētū ip̄m duplex efficit. q̄ ſic de
bem⁹ bona opa foris oſtendere p̄ximis
vt eadē int⁹ i corde corā dño integra fue
mus. Charitatē em̄ debem⁹ habere i cor
de ⁊ ope int⁹ ⁊ foris. Rurſus ante pectus
duplicatur. quoniam per charitatē bona
voluntas ⁊ ſancta cogitatio generat. Du
plicatur etiā inter humeros. q̄ p̄ illam
aduerſa a p̄ximis ⁊ ab aduerſarijs ſup̄por
tātur. Ad brachia at eleuat dū bona opa
charitatis operamur. Ad dextrum dum
opamur bonū ad domesticos fidei. ad ſi

nistrū dū extēdit et ad inimicos. Adhuc triplicat i brachijs. i dextro qdē dū fideli bus monachis clericis et laicis sbuenim⁹. In sinistro dū infidelib⁹. s. malis xpianis iudeis et paganis. necessaria ministramus. Per casulā qz recte opa iusticie designat iux illud. Sacerdotes tui indu. ius. Sane sacerdos suū agēs officiū nō d3 casulā exuere. qz p̄cipiente dño **Leui. xxi.** Nō l3 ei egredi de sc̄tis. s. reb⁹ vel p̄cepti. Porro fm qd capiti. s. xpo puenit: casula magni sacerdoti est ecclia vniuersalis. de q̄ dicit apls. Quotq̄ i xpo baptizati estis xps in diuistis. Hoc est illud aaron vestimētū cuius i orā descēdit vnguētū. s. a capite dscē dit i barbā. et a barba descēdit orā. qm d plenitudine spūs eius nos oēs accepim⁹. pmo apli: postmodū ceteri. **Quāt casula vnica et itēra et vndiqz clausa ē significat fidei vnitatē et integritatē.** Tērūt in extēsiōne manūū. in anteriōrē et posteriōrē ptē quodāmodū diuidit designat et antiq̄m ecclesiā que passionem xpi subieq̄tur. **Patet et q̄ p̄bāt et q̄ seq̄bāt clamabāt dicētes.** O san na filio dauid. bñdicit q̄ ve. i. nō. dō. Hec etiā vestis rēp̄sentat purpureū vestimētū q̄ milites circūdederūt ihm. **Joh. xix. a.**

De caligis et sandalijs.

Sperit⁹ d sex ornamentū tā sacerdotib⁹ q̄ ep̄is cōib⁹ dictū ē. nūc autē d nouem pontificū spālīb⁹ dicēdū restat. Et p̄us de caligis et sandalijs videam⁹. Vestimētū autē pedū nō habuit originē ab aarō q̄ dū taxat in iudea p̄uersabāt. ideoqz necesse n̄ habuit. s. ab apls q̄b⁹ dictū est. Cūtes do cete oēs gētes. nisi forte q̄s dixerit qz cali ge et sandalia i locū femoralīū succedunt. Celebraturi igit pontificis pedes. interea dū dicūt qnqz psalmi i p̄paratōe euāgelij pacis. caligis et sandalijs calciat. qz pul critudinē ammirabat pphā dicēs. Quaz speciosi pedes euāgelizantiū pacē euāge lizantiū bona. Un apls ad eph. Calciati pedes calciamentis x̄tutū. Et i euāgelio legi dñm misisse discipulos suos sanda lijs calciatos vtiqz i p̄paratōe euāgelij pa cis. Si em calciati nō eēnt. quō sup serpē tes et scorpiones calcare potuissent. Cogi

tent igit ep̄i cur ita calciati sūt. imitent eo rū exēpla qz imitant calciamēta. Siq̄dēz p̄ pedes puenient affect⁹ intelligūt. Pnt nāqz h̄re affect⁹ et d̄sideria calciata. ne pul uere terrenoz seu tpaliū maculent. Per h̄mōi qz calciamentū phibitio pedū con grue intelligit. ne vicz ad illicita festinet. Quia x̄o affect⁹ facili⁹ inficiunt et maculā tur tpe p̄speritatis qd p dextrū q̄ tpe ad uersitatē qd p sinistrū intelligit. iō vt ma iori piculo citius occurrēdū oñdāt a dex tro pede p̄tifer incipit calciari. Prius tñ q̄ sandalia pedib⁹ imponant caligis idu unt vsqz ad genua p̄tensis. ibiqz cōstricti qz p̄dicatoz pedib⁹ suis rectos d3 facē gres sus suos et genua debilia robore. Nam q̄ fecerit et docuerit h̄ magn⁹ vocabit in re gno celoz. Calige qz iacinctini. i. aerei seu lestis color denotāt qz celestes d3 h̄re pe des. i. affectus et firmos. ne claudicer. s. d̄ cat. cōfortamini pusillanimes. Et p̄r san dalia pedib⁹ imponūt. q̄ sic vocāt ab her ba vel sandarico colore q̄ depingunt. Ha bent autē d̄ s̄bter integrā soleā desup x̄o co riū fenestratū. qz gressus p̄dicatoz et s̄b dñt esse muniti ne polluātur terrenis. iux illud dñicū. excutite puluerē d̄ pedib⁹ ve stris. et sursum apti q̄ten⁹ ad p̄gnosceda mi steria seu celestia reuelent. iux illd̄ p̄pheti cū. Reuela oculos meos et cō. mi. d̄ le. tua. In h̄ qz qz desup apta sunt qz corda sp̄ ad deū erecta h̄re et oculos mētis ad ea q̄ sur sum sūt apire debem⁹ significat. Qd et s̄b tus solida sūt significat qz mētē i terrenis obtusaz h̄re debem⁹. nec debem⁹ q̄rere be nedictionē esau q̄ in terris est. s. iacob q̄ ē i celis. Rursus qz sandalia i q̄busdaz locis apta. et i q̄busdā integra seu clausa sūt. de signat qz euāgelica p̄dicatio nec oib⁹ reue lari nec oib⁹ abscondi d3. iux illud. Vobis datū est nosse misterij regni dei. ceteri au tē i parabol. Et nolite sc̄m dare canibus neqz margaritas spargē an̄ porcos. San dalia qz interi⁹ qnqz ex corio albo sūt. q̄a necesse ē intentionē candidā et p̄scia purā corde deo h̄re. et exteri⁹ nigrū apparet. q̄a p̄dicatoz vita p̄pter tribulatōz h̄ mūdī nigra et despecta secularib⁹ vidē. qnqz etiā am rubēū ad votū martyrij designandū et qnqz diuisis colorib⁹ variatū. i. q̄ x̄tutū et varietas q̄b⁹ ornat⁹ eē d3 significat. **4. in**

gula x̄o a corio sepata supra pedē confur-
gēs liguas eorū q̄ p̄dicatoz bonū p̄hibz te-
stimoniū significat. q̄ q̄dāmō a spūaliū cō-
uerlatōe sepata sūt. **S**cdo lingula ip̄a spi-
ritualiū ligua ē q̄ p̄dicatoz i op̄ p̄dicatō-
nis introduxit. **T**ertio etiā ip̄i p̄dicatoz
linguā designt. **L**inea x̄o ab ip̄a ligula vs-
q̄ ad finē sādaliū p̄ mediū ei⁹ p̄cedēs: euā-
gelica p̄fectionē designt. **L**inee x̄o ab vtro-
q̄ latere p̄cedētes q̄n i fine sandaliū ad ip̄-
saz lineā mediā referūt ibiq̄ termināt: le-
gē figurāt p̄phetiā q̄ i euāgelio recapitu-
lat̄ z i eo fminat̄. **S**upior q̄z ps sandalio
ru p̄ quā pes itroducit varijs p̄suis funi-
culis. ne duo ei⁹ cornua defluāt seu ab in-
uicē disiuḡāt. ad notadū q̄ p̄dicatoz seip-
sum varijs alligare d̄z x̄tutib⁹ atq̄ sc̄ptu-
re sentētis. ne ip̄i intriseca ab his q̄ exte-
ri⁹ lucēt coraz altissimo disiuḡāt. **I**pa q̄z
sandaliōz ligatura significat q̄ p̄latus q̄
hūc illucq̄ discurre h̄z: gressus mēt̄ fir-
mare d̄z cū i turb̄ x̄lat̄. **Q**uia x̄o corrige
huc atq̄ illud manib⁹ ducūt vt sandalia
firmen̄ z ligent̄. significat q̄ p̄dicatoz sic
firmo gressu incedē d̄z vt nulli oneros⁹ ex-
istat. z ne i via mīstrādo deficiat. **N**ā fru-
stra velocit̄ currit q̄ p̄sūq̄ ad metā p̄ueiat
deficit. **D**istice em̄ sandalia cursū p̄dica-
toz significāt. **Q**uāq̄ tñ sandalia nō ligā-
tur. q̄z x̄pi incarnatio aliqñ hūanis sensi-
b⁹ apta est. vt ē p̄anis inuolui z in p̄sepio
poni. **A**liqñ x̄o corrigit sandalijs sup̄ero-
gant̄. q̄z scriptū est. **R**edcūq̄ superogaue-
ris ego cū redigero reddā tibi. **P**ōt̄ et di-
ci q̄ calige significāt illaz lotionē d̄ q̄ dñs
ait. **Q**ui lor⁹ ē nō indiget nisi vt pedes la-
uet. **S**z q̄z nō sufficit mūdicia cordis abs-
q̄ patiētia p̄secutiōis. iō sequūt cētones
rubei q̄ martyriū figurāt. **Q**ui at̄ in corde
mūdiciā z i volūtate si op⁹ fuerit habue-
rit patiā. secur⁹ accedet ad p̄dicationēz
quā sandalia designāt ap̄lica. **P**orro fm̄
q̄d capiti. s. x̄po p̄ueniūt sandalia aliō de
signāt. pōtifex em̄ i altari officio capiti sui
s. x̄pi cui⁹ est mēbrū rēp̄sentās p̄sonā dū
pedib⁹ assumit sandalia. illud icarnatōis
dñice calciamentū insinuat de q̄ dñs ait in
ps̄. **I**n ydumeā extēdā calciamentū meū. i.
i gētib⁹ notā faciā incarnatōēz meā. **V**eit
em̄ ad nos calciata diuinitas vt p̄ nob̄ di-
fili⁹ sacerdotio fungere. **P**er ligulas at̄

q̄b⁹ pedib⁹ ip̄a sandalia p̄stringūt illd̄ iō
accipim⁹ q̄d p̄ calciamentū corrigiā **J**ohes
bap. significauit cū ait. **C**ui⁹ nō sū dignus
cor. cal. soluē. vnionē vicz i effabilē. z co-
pulā corpālē insolubilē. q̄b⁹ x̄bi diuinitas
n̄ se carne p̄iūxit. **S**ane mediantib⁹ cal-
gis pedes sandalijs p̄iūḡūt. q̄m aia medi-
ante carne diuinitati ē vnita. sic em̄ pes cor-
pus sustētat. ita diuinitas mūdū gubernat
An̄. **A**dorate scabellū pedū ei⁹. q̄m sc̄tm̄
est. **A**lex fm̄ decretū greg. diaconi n̄ dñt
vti cōpagis. i. sandalijs neq̄ mapul. i. cal-
ciamētis ep̄alib⁹ absq̄ indulgentia sedis
ap̄lice sp̄ali. **O**lim em̄ vtebāt. q̄z eorū erat
discurre p̄ comitatū. **H**odie ḡ nec ip̄i nec
sacerdotes vtunt̄. s. ep̄i solū. vt p̄ varia-
tē sandaliōz notef̄ varietas officiorum.
Preterea ep̄i hñt p̄ plebes discurre. sa-
cerdotes x̄o domi hostias immolat̄. **C**le-
rici aut̄ romane ecclie ex p̄cessionē cōstātī
ni impatozis vt possent calciamentis eorū
vtonibus. i. candido linteamine.

De succinctorio z orali.

De succinctorio
nil aliud dicim⁹ q̄ q̄ s̄b zona z
cingulo vt i p̄hemio h⁹ p̄t̄ di-
ctū ē. **S**ane roman⁹ pōtifex p̄ albā z cin-
gulū assumit orale q̄ndā vicz. sindonē q̄d
capiti q̄si i modū veli iponit. z replicat su-
per hūeros z an̄ pect⁹ legalpōtificis ordi-
nē sequēs. q̄ post lineā strictā z zonā idue-
bat ephor. i. sup̄hūerale c⁹ locū mō t̄z amī-
ctus. **A**ssumit etiā crucē quādā. catenulis
insertā quā a collo suspēdaz sibi statuit an̄
pect⁹. q̄m z legalis pōtifex laminā aureā
gerebat in frōte. p̄ q̄ pōtifex iste crucē ge-
rit i pectore. z sic signo crucis aurea lami-
na cessit: nā mysteriū q̄d i q̄ttuor lris auri
lamina p̄tebat. i. q̄ttuor p̄tib⁹ forma crud
explicuit. iux̄ q̄d in q̄t ap̄ls. **E**t p̄phēdāt
cū oib⁹ sc̄is q̄ sit latitudo z lōgitudo. q̄s b̄
limitas z p̄fūdū. **S**acramētū q̄d ille tē
p̄ laminā p̄ferebat in fronte. b̄ iste iā recō-
dit in mēte. nā corde credit ad iusticiā. or̄
aut̄ p̄f̄. fit ad fa. **E**t fm̄ **I**hiero. **A**uro le-
gis sanguis euāgelij p̄ciosior est. **C**rucem
q̄z statuit sibi an̄ pect⁹ ad designādum q̄d
ait ap̄ls. **G**lorificate deū z portate i corpe
vestro. **I**mpōnēdo aut̄ sibi z deponendo
crucē illam osculat̄. ad notadū q̄ christi

passionē q̄ p illā significat credit et p̄fitef
ad quā rep̄tandā in officio misse se pat.

De tunica.

Est appositā

Pistolā pontifex induit tunicā q̄
alibi s̄bile. in lege nō poderl. i.
talarī dicebat. significatē p̄seueratiā. **Uñ**
Joseph inē frēs suos talarē vestē describi
tur habuisse. Cū em̄ ceterē virtutes i stadio
currāt. p̄seueratiā tātū brauiū accipit. qm̄
q̄ p̄seuerauerit vsq̄ i finē h̄ salu⁹ erit. **Uñ**
p̄cipit. **Esto fidel⁹ vsq̄ ad mortē.** et dabo
tibi coronā vitē. **Rursus** iō p̄ albā tunicā
induit. qz sic p̄ albā castigatio corpis. ita
p̄ tunicā virtutes intime itelligūf. q̄s sp̄ dz
h̄re p̄fect⁹. Porro tunicā non cingit. qm̄
fm̄ sui formā iter nō impedit. sic et virtutes
p̄ illā designate libez iter ad cōtēplationē
dei p̄bent. s̄ albā cingit. put s̄ cingulo di-
ctū est. **In veteri testō** erāt due tunice vi-
delz bissina et iacinctina. **Exod. xxxix.** Et
hodie et qdā pōtiffes duab⁹ vtūf ad no-
tandū qz p̄p̄riū est eoz h̄re sciam duoz te-
stamentoz vt sciāt d̄ thesauro dñi p̄ferre
noua et vetera. siue vt se ofīdāt diacones et
sacerdotes. **Preterea** vnaqueqz eaz tipū
p̄p̄riū gerit. qm̄ albā q̄ bissina siue linea ē
castitatē significat. vt s̄b ti. d̄ albā. dictū ē.
Prima etiā tunicā si sericea est. qz originē
traducit ex x̄mib⁹ q̄ sine coitu creāf. casti-
statē et hūilitatē demōstrat. **Scda** tunicā
q̄ iacinctina esse dz sic et olim erat. i. color
lapidis iacicti q̄ etheris serenitatē imitat
sc̄tōs significat celestia cogitātes et imitā-
tes siue celestē cōuersationē. Sic em̄ lapis
ille colorē cū aere mutat. nā in sereno aere
seren⁹ et i obscuro pallid⁹ ē. sic sp̄ualr decz
ep̄m gaudere cū gaudētib⁹. et flere cū flen-
tib⁹. **Si aut̄ illa alteri⁹ colorū fuerit.** fit et al-
teri⁹ significatiōis. **Ceterz** pōtiffes vnā tu-
nicā s̄b alia induit. ad notandū qz sic coop-
ta tunicā a p̄lo nō vidz s̄ tātū a clericis sci-
tur. ita et rō sublimiū et virtutes q̄s p̄fectus
sp̄ h̄re dz q̄ p̄ illā significant p̄tereñ dñt
oib⁹. s̄ maiorib⁹ et p̄fecti. **Porro** fm̄ qd̄
capiti. i. x̄po puenit h̄ vestis q̄ in veteri sa-
cerdotio iacinctini coloris erat et habebat
p̄ fimbrijs mala pūnica cū tintinnabul⁹ au-
reis ab inferiori pte dependētia. vt ponti-
fex tot⁹ vocal⁹ incederet. put dicef sub ti. d̄

lega. idu. celestē x̄pi doctrinā insinuat. cu-
sus noticiā habuerūt om̄s q̄b⁹ dz p̄ p̄phe-
tā. **In montē excelsum** ascēde tu q̄ euāge-
lizas syon. **Precepue** tñ hāc tunicā habu-
it euāgelice textrix doctrine sapia dei ihs
x̄ps. et dedit illā aplis suis. **Oia** inq̄t q̄ au-
diui a patre meo nota feci vob. **Hāc** ḡ sig-
nificauit illa tunicā dñi quā milites scide-
re noluerūt eo qz esset incōsutilis desuper
p̄texta p̄ torū. damnū fore maximū existi-
mantes. **In** q̄ significatū est qz damnosuz
sit si q̄ doctrinā euāgelicā heresib⁹ scinde-
re moliant. **Subdiaconus** qz vtitur tuni-
cā de qua in se. tractatu dicef.

De dalmatica.

Pontifex ime-

Pdiare sup tunicā dalmaticā ve-
stit scdm̄ institutionē siluestri pa-
pe q̄ ab incōsutili dñi tunicā et aploz colo-
bio credif mutuata. **Est aut̄** colobiū vesti-
line manicis. put i cuculla monachali ap-
paret. **Sz** siluester papa i dalmaticā vtit
latas manicas addēdo. et i sacrificijs alta-
ris portādā instituit. **Dicta** est aut̄ dalma-
tica. eo qz in dalmacia et post oia alia idu-
mēta sacerdotalia sit repta. h̄ sui forma si-
gnificat largitatē eoqz largas h̄z manicas
et p̄tēsas. **Uñ** fm̄ aplm̄ optet ep̄m esse nō
turpis lucri cupidū. s̄ hospitalem. **Nō** ḡ
manū habeat ad dandū collectā et ad reci-
piendū porrectā. s̄ illud efficiat qd̄ p̄phe-
ta suadet. **Frāge** esurienti panē et c. **Et ob**
h̄ forte diaconi sp̄alr vtūtur dalmatic. qz
principaliter electi sunt ab aplis vt mēsis
ex officio ministrent. **Ceterz** dalmatica di-
aconi ampliores habz manicas q̄ tunicel-
la subdiaconi que alicubi subtile vocatur
qz ip̄e ampliorē habere debet charitatem
q̄ subdiaconus p̄pter maius donū. **Pō-**
tiffis etiā dalmatica latiores habet mani-
cas q̄ diaconi. ad notandū qz ip̄e magis est
expeditus nihil h̄ns qd̄ ip̄ius man⁹ p̄stri-
gat. qz p̄ celestib⁹ oia dz largiri. charitas
em̄ e⁹ extēdit etiā vsq̄ ad inimicos. **Nem-**
pe tūicella s̄bdiacōi. dalmatica diaconi et
casula p̄sbi succedūt i locū tunice iacicti-
ne. q̄ erat color celestis. i. aerei. ad notan-
dū qz oēs ministri altaris celestē dñt h̄re cō-
uersationē. lz fm̄ mai⁹ et min⁹. qd̄ notat la-
titudō v̄l strictura manicaz dalmatice et

tunicelle vt pmissū est. qz igitur sacerdos maxime dicitur esse ad celestia expeditus. id est huius ornamenta gerit nec aliquid gerit brachia strigēs. Episcopus autem sicut vestis et dalmatica et tunicella et omne ornamentum. vt ostendat se perfecte omnes habere ordines tamque quod eos alijs perfert. iniores sacerdotibus eos non perfert. et id illa non portat. quibus sufficit vnum quod celestis significat conuersationem. Preterea pontifex in ornamentis atque in officio magis expressit gerit similitudinem saluatoris quam simplex sacerdos et magis sibi pueniunt ornamentorum significata. id est pluribus vestimentis. Debet autem dalmatica habere duas lineas coccineas hinc inde ante et retro a summo versus deorsum. vt pontifex ostendat habere feruorem charitatis ad deum et ad proximum in prosperis et in aduersis. iuxta veteris et noui testis preceptum quod est. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et proximum tuum sicut te ipsum. **Ubi iohannes.** Carissimi non mandatum nouum scribo vobis. sed mandatum veteris quod ab initio habuistis. Et iterum mandatum nouum scribo vobis etc. Quas lineas purpureas sunt significantes fidem sanguinis christi in vtroque populo necessariam. In sinistro quod latere dalmatica fimbrias solet habere solitudines actiue vite significantes. quas episcopus per subditis suis dicitur habere. iuxta quod dicit apostolus. Preter illa que extrinsecus sunt instantia mea quotidiana sollicitudo omni ecclesiarum. Per dextrum vero latus quod fimbrijs caret notatur contemplatio celestium sine solitudinibus et quiescentia a multiplicitate perturbationum. Adhuc quidam dalmatice quidam habent fimbrias ante et retro. quia xv psalmi in veteri testamento. quasi. xv. gradus exiit de tramite charitatis. et xv. rami sicut in nouo testamento excreuerunt de ope charitatis. Verbi gratia. Charitas patiens est benigna etc. versus caritas nunquam excidit. Aliqua vero habent. xxviii. ante. et totidem retro ubi septiformis spiritus est octies repetitur quod replet octo maneribus laudantium deum. scilicet reges et populos. principes et iudices. iuuenes et uirgines seniores et minores. Rursus in dalmatica varietas est sine scissura. quia latus varia religionis opera apostoli deum agatur. tamen in votis non discrepant. Item apta est a lateribus sed ascellis insinuans illi quod ea induit vt christi quod in latere laicea pforatus est vestigia imitetur. Adhuc dalmatica forma crucis pretendit. **Ubi per ea christi passio figuratur.** Ideoque in missae officio portatur ubi

christi passio representatur. Significat etiam dalmatica sanctam religionem et carnis mortificationem atque sublimium rationem. Alba dalmatica sanctam et immaculatam significat vitam. rubea martyrium. alba vero ope polimitico variata notat mundiciam et virtutum varietatem. et est aurifrisio adornata. iuxta illud. **Astitit regi.** a de. t. in ve. deau. **Pro** prope quod capiti. scilicet. christo puenit dalmatica: sui forma lata et larga christi misericordiam significat quam ipse per ceteris docuit et impendit. **Estote** inquit misericordes sicut ei pater vester misericors est. **Beati** namque misericordes quam ipsi misericordiam consequentur. **Hic** est ergo samaritanus ille primus noster. quod fecit nobiscum misericordiam superinfundens vulneribus nostris vinum et oleum. **Na** per viscera misericordie domini dei nostri visitauit nos oriens in exalto. quod non ex opibus iusticie nostre que fecimus nos. sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit. Pro peccatoribus venit vt de peccatis veniam indulgeret. **Misc** etiam inquit volo et non sacrificium. **Legitur** in canone **Greg.** quod in primitiua ecclesia non licebat episcopo vel diacono vti dalmatica absque indulgentia sedis apostolice spallii. **Sane** dalmatice tunc aduentus domini a diaconibus intermittebantur. quoniam quoniam aliqua claritas sacri ordinis ad tempus intermittere clarius resplendet et auidius sumitur quam resumit in animis deuotoz. quia quod rarum est magis appetitur. Rursus in aduentu diaconus non vti dalmatica. nec subdiaconus tunicam. quia lex quam subdiaconus significat ante incarnationem domini euangelij ornatu carebat. et charitas euangelij quam diaconus significat nondum apparuerat. **Vel** quia nodum venerat quod vestis innocencie et immortalitatis nos induere debebat. ideo vestes leticie dimittuntur. **Ut** tunc casulis. de quo in iij. presbiteri. de diacono dictum est. **In** ieiunijs tamen prethe. potest diaconus dalmatica vti.

De cirothecis.

Quia plerique bonum opus quod faciunt inani fauore corrumpunt. id est statim post indutam dalmaticam pontifex iuxta ritum apostolorum manus operit cirothecis. vt nesciat sinistra sua quid faciat eius dextera. **Per** cirotheciam ergo caute laqueus designatur quod sic facit opus in publico quod intentione pertinet in occulto. **Na** et si dominus

dixerit. luceat lux vestra corā hoib⁹ vt vi
deant opa v̄ra bona. ⁊ gloriificēt patrē ve
strū q̄ in celis est. ad qđ etiā designādū ci
rotheca circulū desup h̄z aureū ip̄e tñ p̄ci
pit. Attendite ne iusticiā vestrā faciati co
rā hoib⁹ vt videamini ab eis. alioqñ mer
cedē nō habebitis apud patrē vestrū q̄ in
celis est. **M**anus q̄ qñq; velant cirothe
cis ⁊ qñq; denudāt. qz bona opa interdū
ad vitandū vanā gl̄iam occultant. ⁊ inter
dū ad edificādū p̄imos p̄palant. **S**unt
aut̄ inconfutiles. qm̄ actiōes pontificis fi
dei recte dñt eē p̄cordes. **P**er cirothecas
q̄z in manibus exempla scōz q̄ in opibus
habēda sunt intelligunt. que opa ab omī
inquinamento mūdata sunt ne modicum
fermētū totā massam corūpat. **P**er ip̄as
x̄o cirothecas albas. castitas ⁊ mundicia
denotāt. vt man⁹. i. opationes sint mūde
⁊ ab omni sorde immunes. **P**orro fm̄
qđ capiti. i. x̄p̄o p̄ueniūt cirothece sūt edo
rū pellicule. q̄s manib⁹ iacob rebecca cir
cūdedit. vt pilose manus sūtitudinē maio
ris exprimerent. **S**ane pellis edi est simi
litudo pcti. quaz rebecca mater. i. spūs sc̄i
grā manibus veri iacob. i. opibus x̄pi cir
cūdedit. vt similitudinē maioris. i. prioris
ade scōs exprimeret. **C**hrist⁹ ei similitudinē
pcti sine pctō suscepit vt incarnatiōis my
steriū dyabolo celare. **N**ā ad similitudinez
pctōz esurijt ⁊ sitiuit. doluit ⁊ expauit.
dormiuit ⁊ laborauit. **U**n̄ cū ieiunassz. xl.
dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹ ac postea esurisset. acce
dens ad illū dyabol⁹ eū ad similitudinē p̄io
ris ade tēptate tēptauit. sz qđ p̄mū vicerat
eis dē modis victus est a secundo.

De mitra.

Distinquā ep̄us
planetā induit: mitra loco cida
ris seu tiare seu insule capiti ei⁹
imponit. iuxta illud. **G**loria ⁊ honore co
ronasti eū dō. **S**ed ⁊ papa coronā frigiū.
loz. sup̄ humerale. clamidē purpureā ⁊ tu
nicā iacinctinā h̄z ex p̄cessiōe cōstātini im
peratoris. **M**itra aut̄ sciam vtriusq; testi
designat. **D**uo nanq; illi⁹ cornua duo sūt
testamēta. anteri⁹ nouū. posteri⁹ vetus. q̄
duo ep̄s memoriē d̄z scire. ⁊ illis tāq; du
plici cornu fidi inimicos ferire. **V**ideri d̄z
qđē subdū ep̄s cornut⁹. sicut ⁊ moyses d̄

monte synai descēdēs. ⁊ duas tabulas te
stimoniū tenens. apparebat cornut⁹ aaron
⁊ filijs isrl̄ ex p̄sortio simonis dei. put legi
tur exo. xxxiij. **Q**uidā aut̄ heretici mitrā
⁊ eius cornua ⁊ ep̄m illā ferētē p̄dēnāt. in
ducētes i fomētū sui erroris qđ iohes ait
in apoē. **V**idi aliā bestiā ascēdētē d̄ terra
⁊ habebat cornua duo silia agno. ⁊ loque
bat sic draco. **D**ue x̄o simbrie posteri⁹ de
pendētes spūs ⁊ l̄ra sūt. **P**er duas q̄z sim
brias seu lingulas nōt q̄ perit⁹ esse d̄z tā i
mūstico q̄ in historico sacre sc̄pture intelle
ctu. in quaz sūmitatib⁹ sūt simbrie rubef
coloris denotātes ei⁹ p̄mptitudinē ad fi
dei ⁊ sacre scripture defensionē: etiā vsq;
ad sanguinis effusionē. **Q**ue sup̄ scapulas
pēdēt. ad notādū qđ id qđ p̄dicat ore ostē
dere d̄z ope. qz em̄ scapulis nulla ps apti
or est ad opus siue onus ferēdū. iō recte
p̄ eas op⁹ intelligit. **C**ircul⁹ aure⁹ q̄ poste
riorē ⁊ anteriorē mitre cōplectit p̄tē. indi
cat qđ omnis scriba doctus i regno celozū
de thesauro suo noua ⁊ vetera p̄ferre d̄z.
Cauēat qđ diligēt ep̄s ne pus velit eē ma
gister q̄ nouerit esse discipul⁹. ne si cec⁹ ce
cū duxerit ambo i foueā cadāt. **S**criptuz
est em̄ p̄ p̄phaz. **T**u sciam repulisti ⁊ ego
te repellā ne sacerdotio fungar i mibi. **N**ō
incōpetentē etiā mitra q̄ i altū d̄ sui forma
p̄ducit altitudinē sapie designat. **D**ebet
em̄ ep̄s sic subditos scia excellere vt ip̄ius
cōparatiōe ceteri merito grex dicāt. **D**ue
pēdule ex posteriori pte designāt duplicē
memoriā. **P**rima est actū diuinoy ne ce
lebrando ea p̄ternēs puniat. **U**n̄ ⁊ i ve
te. sacrificiū oblaturus ambiebat tintina
bulis. vt p̄ eoz sonitū recipere dign⁹ vel
repelleret indignus ab angelo ad custodi
am templi posito. **S**c̄da est pctōz suoz vt
d̄ illis cōpungat. **M**itra etia⁹ qz quādo
qz linea est et alba castitatis cādorē mūdi
ciāq; signat. **U**nde h̄ ornamentū multum
capiti necessariū erat. in quo qñq; sensus
corpis vigent. q̄b⁹ corruptis facile casti
tas violat. **S**unt etiā nōnulli dicentes qđ
mitra pontificis spineā coronā signat ⁊ in
de est qđ diacon⁹ i officio misse in quo pon
tifex x̄pm in passione figurat. mitrā illi im
ponit ⁊ deponit. qz ip̄e ex officio suo habz
euāgeliū legere in quo x̄ps spinis legitur
coronatus. **D**uo cornua sunt duo charita

Liber

tis pcepta. pontifex igit mitra accipit. in telligēs q̄ q̄nq̄ sensus a mundi illecebris custodire d̄z. duor̄ testam̄tor̄ pcepta seruet 7 duo caritatis pcepta impleat. vt coro nā p̄cipe mereat̄ eternā. Ceteri x̄o sac̄do tes 7 clerici generaliter caput nullo conte gūt ornamento. l̄z in festis sint in toto alio corpe subornati. tū q̄z nōdū est plenū gau diū nostrū. gaudem̄ em̄ nō in re p̄ntium s̄ in spe futuroz. tū q̄z ad h̄ tēdim̄ vt deuz nuda facie cōtēplemur. Sane mitra auri frisiata vtēdū est a pascha vsq̄ ad aduētū 7 a natiuitate dñi vsq̄ ad septuagesimam in oibus festis duplicib⁹ 7 nouē lectionuz toti⁹ anni nisi in festo innocentū. put dice tur sub ti. de colorib⁹ 7 in dñicis p̄dictorū tpm. 7 generalit̄ q̄ncunq̄ glia in excelsis: 7 te deū laudam⁹ dicūf. Tū em̄ illa dican tur i festiuis dieb⁹ in q̄b⁹ virtutē 7 gaudi um generale vel sp̄ale capitis vel mēbroz ad memoriā reducim⁹. vt dicef i p̄hemio vj. ptis. merito tūc mitra aurifrisiata vti mur. q̄z aux 7 gēmaz nitor gaudiū replē tat. In dieb⁹ x̄o ieiunior̄ nō ē ea vtēdum vt seq̄t. q̄z cū dies illo ordiati sint ad delē da p̄ctā. q̄ sūt tē ad mēoriā reducēda. nō s̄ tūc agēda vel ferenda q̄ gaudiū s̄ q̄ poti⁹ humilitatē 7 afflictionē designāt. In alijs x̄o t̄pib⁹ regularit̄ nō aurifrisiata sed sim plici vtēdū est. vicz ab aduētū vsq̄ ad na tiuitatē. nisi q̄z dñs papa vti⁹ aurifrisiata in dñica. Gaudete. 7 a. lxx. vsq̄ ad pascha nisi q̄z dñs papa vti⁹ aurifrisiata in dñica. Letare hierlm. put dicef s̄ ti. d̄ colorib⁹ 7 etiā in. 7. feria cene dñi. i. officio misse tā tū. 7 i sabbato sc̄to in officio misse. Itēz in festis triū lectionū illi⁹ t̄pib⁹ 7 i oib⁹ vigili is q̄b⁹ ieiuniū celebrat̄. 7 in q̄ttuor t̄pib⁹. 7 rogatiōib⁹. dñs tñ papa vti⁹ in festo sc̄ti marci in missa tantū. Itē i officio defūcto rū. Illud q̄z notandū est q̄ roman⁹ ponti fex in signū ip̄erij vti⁹ regno. i. corona im periali. 7 i signū p̄ntificij vti⁹ mitra. s̄ mi tra sp̄ vti⁹ 7 vbiq̄. r̄gno x̄o nō sp̄ nec vbi q̄. q̄z pontificis autoritas 7 p̄or est et dig nior 7 diffusior est q̄ imperialis p̄as. sac̄ dotiū em̄ in p̄lo dei regnū p̄cessit cū aarō prim⁹ pontifex saulē p̄mū regē p̄cesserit. 7 noe nemroth. q̄z sicut legif̄ p̄ncipiū regni nemroth extitit babilonis. noe x̄o edifica uit altare dño ē holocausta obtulit sup il

Certius

lud. Regno quidē nō vti⁹ nisi certis die bus 7 locis. 7 nunq̄ intra eccliam s̄ extra. Porro s̄m qd̄ capiti. i. x̄p̄o cōuenit mi tra pontificis illud significat qd̄ p̄pha lo quens de filio dicit ad patrē. Gloria 7 ho. coro eū dñe r̄c. s̄ est itaq̄ nomē qd̄ est sup omē nomē vt i noie ihu oē genu flectat̄ ce le. ter. r̄c. Hāz i aurea lamina cidaris pō tificalis sculptū erat nomē dñi tetragram maton cui⁹ misteriū declarabim⁹ in ti. d̄ le ga. indumentū. Per mitrā ḡ capiti. x̄p̄i sū mā illā honorificētiā intelligim⁹. q̄ p̄pter diuinitatē debet̄ humanitati. nā p̄pt̄ pe dē adorat̄ scabelluz. Adorate inq̄t scabel lū pedū e⁹. qm̄ sanctū est. Et nota q̄ sicut ait zacharias papa. ep̄s ad altare oratur⁹ accedens seu altario assistens. vel orōnes ad deū effundēs mitrā deponit 7 baculuz q̄z apls phibet viros capite velato i ecclē sia orare. vt reuelata facie gloriā dñi cōtē plenē qm̄ x̄o ad p̄lm se conuertit vt illi p̄ dicet. insignia cōminationis sue resumit. Unde 7 moyses causam p̄li ad deū p̄cedi bus. causaz x̄o dei ad p̄lm gladijs allega bat. Ultimo nota q̄ quidā ep̄i solenniter benediciunt in missa 7 altare thurificāt de posita mitra. aliq̄ x̄o cū mitra i capite. Pri mi ea ratione mouent̄. q̄z solennit̄ benedi cendo vice dei fungunt̄. et deus p̄ eorum ministeriū benedicit. Num. vj. ih. vbi di citur Inuocabūt nomen meū sup filios is rael 7 ego benedicā eis. Altaris x̄o thuri ficatio signat orationes. Apoē. viij. Ascē dit fumus incensoz de orationibus sc̄toz. Quia ergo in orationib⁹ causam pleb̄ ad deū agit. ideo cum reuerentia mitra vide licet deposita illud agere debet. Secundi x̄o attendūt q̄ benedictō 7 thurificatō nō sunt essentialia ad p̄secrationem corporis x̄p̄i. sed ad solennitatem p̄tinent 7 ideo ea cum mitra agunt. vt p̄ hoc a simplicib⁹ sa cerdotibus discernant̄. q̄uis em̄ plus ha beat ep̄us q̄ simplex sacerdos. in his que ad solennitatem p̄tinent vt in ornamentis et alijs. nō tamen in his que ad consecrati onem ipsam spectant. Sed hec ratio min⁹ sufficiens videtur. quoniā s̄m hoc mitra in missa d̄poneretur nisi quādo verba ad quoz p̄lationem fit speciez trāsubstanti atio p̄feruntur.

De anulo.

Anulus est fidei

Anulus est sacramentū q̄ xps sponsa suaz
sc̄am eccliam subarravit. vt ip
sa de se dicere valeat. anulo suo sub arra
uit me dñs me? ih̄us xps. cui? custodes ⁊
pedagogi sūt epi ⁊ plati. anulos p signo
in testimoniū h? rei ferentes d̄ q̄b? sponsa
dicit in canē. Inuenerūt me vigilēs q̄ cu
stodiūt ciuitatē. Hunc anulū dedit pater
filio reuerēti fm̄ illud euāgelij. **B**ate anu
lum in manu eius. **E**x quo euangelio anu
li vsus creditur acceptus. **A**nulus ḡ pon
tificis integritatē signat fidei. vt vicz ecclē
siam dei sponsam sibi creditā sic se diligit
⁊ sobriā ⁊ castā celesti sponso custodiat. iu
xta illud. **R**espōdi em̄ vos vni viro x. ca.
⁊c. vt se meminerit nō dñm s̄ pastore. **D**e
h̄ sponso ⁊ sponsa ioh̄a. euā. diē. **Q**ui ha
bet sp̄sam sponsus est. amic? autē sp̄si q̄
stat ⁊ audit cū gaudio gaudet ppter vocē
sponsi. **E**ps ḡ vicarius ⁊ amic? est sponsi
q̄ si vicarius est. ⁊ ip̄e quodā mō sponsus
est. **R**ursus antiq̄ lras anulū sigillabant.
Un̄ eps anulū portat. qm̄ scripture mi
steria ⁊ ecclē sacra p̄dis sigillare ⁊ hūili
bus reuelare d̄z. **D**oro fm̄ qd̄ capiti. s.
xpo p̄ueit annulus digiti donū significat
sp̄sū sc̄i. **D**igit? em̄ articulis atq̄ distin
ctis sp̄m̄ sc̄m̄ insinuat fm̄ illud. **D**igitus
dei est h̄. **E**t alibi. **S**i ego in digito dei ej
cio demonia filij v̄ri in q̄ ejciunt. **A**nul?
autē aure? ⁊ rotundus pfectionē donoz si
gnat quā sine mensura xps accepit qm̄ in
eo plenitudo diuinitatē corpaliē habitat.
Nā q̄ desursum venit sup̄ oēs ē. cui d̄s nō
dedit sp̄m̄ ad mēsurā dicēs. **S**up̄ quē vi
deris sp̄m̄ sc̄m̄ descēdētē ⁊ manētē sup̄ eū
h̄ ē q̄ baptizat. nā req̄scet sup̄ eū sp̄s sa
pientie ⁊ itellect?. **I**p̄e x̄o d̄ plenitudine
sua fm̄ differētes donatōes distribuit. aliq̄
fm̄ aplm̄ dās fm̄onē sc̄ie aliq̄ gr̄am sanita
tū. aliq̄ opationē ⁊ virtutē ⁊c. **Q**d ⁊ visibilis
pontifex imitat. alios in ecclia cōstituens
sacerdotes. alios diacones. alios subdia
cones et hm̄oi. **N**ō igit ab re in epi digito
gemmatu fulget annulus. p cuius mini
sterium danē fulgida crismata gratiaruz
De annulo sponse satis dictum est in pri
ma parte sub ti. de ecclesiasticis sacramētis
De baculo pastoralī.

Baculus pasto

Baculus correctionē pastoralē signat.
ppter qd̄ a p̄secratore d̄z. cōsecra
to. **A**ccipe baculū pastoralis officij vt sis
in corrigendis vicij pie seuiens ⁊c. **D**e q̄
diē apls. **I**n x̄ga veniā ad vos. **V**irga ḡ
pastoralis potestas intelligit sacerdotatē
quā xps eis cōtulit qm̄ aplos ad p̄dicādū
misit p̄cipiens eis vt baculos tollerēt. **E**t
moyses cū virga missus est in egyptū **D**e
h̄ in p̄ma pte dictū est in ti. de consecratio
nibus. **B**aculus ḡ a lege ⁊ euāgelio sumi
tur. q̄ ⁊ virga pastoralis ⁊ sambuca ⁊ pe
dū ⁊ ferula nūcupat. **M**oyses em̄ ex mā
dato dñi x̄gā habuit q̄ terribilia fecit ilce
lo ⁊ in terra ⁊ in mari. qz cibū d̄ celo. potū
de petra p̄duxit. ⁊ gregē ad terrā fluentē
lacte ⁊ melle minauit. **A**dhuc p̄ baculum
doctrine auctoritas intelligit. hac em̄ infir
mi sustentant. inquieti corripiunt. erran
tes ad p̄niam trahunt. **U**n̄ ⁊ pedū voca
tur. qd̄ est lignū recurū quo pastores pe
des retrahūt animalū. **S**ane qm̄q̄ bacu
lus ex osse et ligno p̄fici. que cristallina ⁊
deaurata sperula p̄iungūt. os sup̄ius re
curuat. lignū inferius ferro acutū modice
tū retundit. **S**i q̄dem os est duricia legis
lignū mansuetudo euāgelij. q̄ duo p̄iun
cta sunt sperula diuinitatis ih̄u xpi vt os
seueritas. lignū p̄ntificis est leuitas: quas
iungit in iudicio p̄ caritatē. **N**ā seueritas
vel miscōia multū destituit si vna sine al
tera teneat. **A**d qd̄ designandū ferrū ob
tundit. qz iudiciū miscōia t̄pat. bacul? re
curuat cū penitētes ad p̄niam reuocātur
Aliq̄ in curuatura caput formāt. qm̄ ad
deū p̄uersis vita eterna p̄mittitur. **U**n̄q̄
etiā in curuatura scribit. cū irat? fueri mi
sericordie recordaberis. ne ob culpaz gre
gis ira turbet in pastore oculū rōnis. **A**li
q̄ in sperula scribit h̄o. vt pontifex se ho
minez memoret. ⁊ d̄ prāte collata non ele
uet. **A**liq̄ etiā iux̄ ferrū scribit. parce. vt
i disciplina subditis parcat et misericors
a miscōia miscōiaz p̄seq̄. **Q**uādo bacul? ē
acut? in fine. rectus i medio. ⁊ reuert? in sū
mo. desiḡt q̄ pontifex d̄z pungere pigros
regere debiles sui rectitudie. ⁊ colligē va
gos. **U**n̄ x̄sus. **C**ollige sustēta stimula va
ga morbida lēta. **E**t reddēdo singula sin/

Libert

gul' xpus iste ptinet oia pmissa. vñ sic. **A**trahere p pmi. medio rege. punge p inum Roman' aut pñtifer pastoralis xga nñtñ tñ ppter historiã. tñ ppter mysticã rationẽ. **H**istoria est. qm' bñs petr' apl's marcialẽ discipulũ suũ: quẽ dñs inf' discipulos cõstituit cuz dixit. nisi efficiamini sic puulus istenõ intrabit. zc. misit cũ qbusdã alijs ad pñdicadũ germanis. q' i via ad. xx. dietas defuncto. fronto collega ei' redijt ad nñciã dñi i petro. **C**ui petr' ait. Accipe hũc baculũ. z tãgẽs illũ dic. surge i noie dñi z pñdica. **I**lle xõ i qdragesima die a tpe mortis illi' tetigit eũ. z surrexit z pñdicauit. et ita petr' baculũ a se remouit. z subdit de dit nec cupauit. **I**nnoc. xõ papa. iij. scripsit i ecclie speculo. q' be. petr' misit baculũ suũ **E**ucharìo pmo treueror' ep'o. quẽz vna cũ valerio z materno ad pñdicadũ euãgelij gẽti teutonice destinauit. **C**ui successit i ep'atu mañn'. q' p baculũ petri d' morte fuerat suscitatus. quẽ baculũ vsq' hodie cũ mag' veneratõe treueren'. ecclia fuit. z iõ papa in illa dioç. vñt' baculo z nō alibi. **H**istrica xõ ẽ rō. q' bacul' i sũmitate curuus ẽ qñ ad attrahẽdũ qd i romano pñtifice necesse nō ẽ. q' null' ab eo finalit' diutere pñt. **P**reterea p baculũ defig' coercio quã q' ceti pñtifices ab hoie recipiũt. iõ a suis supiorib' baculos recipiũt z hñt Roman' xõ pñtifer q' pñtatem a solo dō accipit: baculũ nñ hz. **P**orro fm qd capiti. s. xpo pñt' xga pñtificis pñtate xpi signat. d' q' pñt. **V**irga recta siue directōis xga regni tui. q'z dilecti. iust. z odi. iniq'itatẽ. pñt qd alibi dic. **R**eges eos i xga ferrea. **B**uricia ferri vigore sũt eq'at. qua xps tãq' vas figuli pctōres pñt' friget. **V**ez pñt xpi nō solũ ẽ xga s' bacul'. q' nñ solũ corripit s' et sustet. vñ pñt. **V**irga tua z ba. tu. zc.

De sudario.

Ex peditis no-
Euez sp'alib' pñtificũ ornamẽtis aliq' d' qbusdã alijs. z pmo d' sudario videam'. qd ẽ line' pann'. quẽ ministras ep'o semp paratũ hz. q' ille sudorẽ z oẽm supfluũ corpis tergat hũorẽ significas studiũ q' hũanas pñt' agiões in hac vita extergim' p exẽpla scĩor' patrũ. q' ad patientiã corroboramur. sic em' sudor ẽ i cor

Tertius

porẽ. sic etiã tediũ est in aia. qñq' ex pñcia pctōz pñmens pñcie fronte **H**abeam' igit' sudariũ ex linõ mult' tũsĩdib' castigato z mũdato p qd mũdanos extergam' affect' z et cũ dauid z iob tristitiã abijciẽdo nos tergam'. **I**n qbusdã ecclesijs diacon' sudariũ hñs illud i dextro cornu altari dponit vt si forte qcũq' sordidum accesserit illo fegat' z sudariũ sacerdoti mũdissimuz maneat. **M**anipuli q'z pene eadẽ ẽ significatio put ibi dictum est.

De pallio.

Consequenter
Caliqua d' pallio sũiciam' qd patriarcharũ primatum z metropolitanoz est pñtũ. vt p illud a ceteri ep'i scopis discernant' z pñlegiatã obtinẽt dignitatẽ. quare sub pñmissis cõmunibus vñ specialib' ornamẽtis minime cõtinetur. **S**iquidẽ p palliũ simul vtrunq' z sup' humerale z rōnale legalis pontificis intelligimus. q' em' sup' vtrũq' pontificis humerũ iacet. sup' hũerale siue lōgion bz. q' xõ inde descendẽs in ipso pñtificis pectore iũgit' rationale vocat'. **H**abebat em' aarõ sup' perhumerale z rōnale q' cathenulis aureis sũ iungebant'. **S**unt tñ qui dicũt q' rōnali nullũ hodie ornamẽtũ succedit. de q' sũ ti. de lega. indu. dicef. **A**lij dicũt q' palliũ p aurea lamina institutũ est. qñis probabili' videat' q' aurifrigia mitre vicez lamine gerant. **S**ane palliũ q' maiores vñt' tur. significat disciplinã qua seipos ad exemplũ subditoz z etiã ipos subditos regẽ z pñstringere dñt. **P**er hãc acq'rif torques aurea quã legitime certates accipiũt. d' q' di. salo. in parab. **A**udi fili mi disciplinaz patris tui z ne dimittas legez matris tue. vt addat' grã capiti tuo z torq's collo tuo **S**icut aut' torques seu brauiũ nō dabit' nisi legitime certanti iuxta illud apli. **M**ulti qdem currũt. sed vnus accipit brauium ita z ad honorẽ pallij nemo ascensur' ẽ nisi q' in singul' honoz gradibus legitie prius desudauerit. **N**ã z officia secularia nō deferũt pñcipalẽ locum ingressis vestibulũ actionis. sed examinatis per plurimos g'dus. z is gradus ceteros antecellat quẽ labor prolixior et stipendia longiora fecerunt anteire. **S**uper cuncta indumenta

ferf. vt ceteri b̄ vidētes ad legitimū certamē hortēf. **P**ōtifer x̄o palliū dñi sibi ipōnif z detrahif osculat. ad notādū sūmum legitime certādū dñideriū z b̄rauiū pmerēdi. **E**st aut palliū d̄ cādida lana p̄textū. habēs circulū hūeros p̄stringētē. z duas lineas ab vtraq; pte vicz añ z retro pendētes. **A** sinistris ē dupr. a dextris simplex. **H**abz q̄tuor cruceſ purpureas. ſ. añ z f̄tro a dextris z a sinistris. **I**nfigūf i pallio tres acus. **E**t q̄dā sunt q̄ p metropolitanū sine pallio agi nō p̄nt. q̄ etiā nisi certis diebus vti nō valet. **Q**ue oīa moralib; ſē imbuta mīsterijs z diuīs gūida ſacrīs. **P**ā vt ſcriptura teſtaf. **I**n theſauri ſapie ſignificatō discipline. **I**n lana q̄ppe aſpitas. i cādore benignitas deſignaf. **P**ā eccliaſtica diſciplina p̄ rebelles z obſtinatos ſeueritatem exercet. ſ. erga penitētes z hūiles exhibet pietatē p̄p̄ q̄d d̄ lana nō cuiuſlibet aīalis ſ. ouis dūtaxat efficiſ. q̄ ē aīal manſuetuz. **A**n p̄pha. **T**āq; ouis ad occiſionē duct; ē z corā tondēte ſe nō ape. os ſuū. **H**ic ē q̄ illi; ſemiuiui vulnerib; quē ſamaritanuſ duxit i ſtabulū. vinū z oleū iſudit. vt p̄ vt nū mordeāf vulnera. p̄ oleū foueant. q̄ten; q̄ ſanādis vulnerib; p̄eſt i vino morſuz ſeueritat; adhibeat i oleo molliciē pietatē. **H**oc nimiz. z p̄ arcā tabnaculi deſignaf. i q̄cū tabul; x̄ga p̄tinebat z māna. qm̄ i mēte rectoris cū ſcriptura ſcia x̄ga d̄z eē directionis z māna dulcedis. vt ſeueritas imoderate non ſeuīat. z pietas pluſq; expedit nō indulgeat. **I**te ſit d̄ vili materia: ſ. lana. vt habeat p̄ciū n̄ a ſe ſ. ab eo q̄d ſignificaf i ſe vt nō oculis ſ. menti ſpectabile ſit: vt nō ad ornādū ſ. ad ſignificandū idui intelligat. **C**ircul; palliū p̄ quē hūeri p̄stringunt eſt timor dñi p̄ quē opa coercent ne vel ad illicita deſluāt vl ad ſupflua relaxētur. qm̄ diſciplina ſinistrā cohibz ab illicitis formidine pene. dextrā x̄o tpat a ſupfluis iuſticie amore. **B**eat; ḡ vir q̄ ſp̄ ē pauidus. **P**ā iux̄ ſniam ſalomonis. **T**imor dñi p̄ctm̄ expellit. **Q**ui x̄o ſine timore exiſtit iuſtificari nō poterit. **I**o eſt circul; palliū ſb̄ collo hūeros p̄stringit. ad notādū q̄ illū ſerēs d̄z eē idē ope z ſmōe. **Q**uas x̄o lineas q̄rū vna p̄ dorſū z altera p̄grediſ añ pect; h̄ vite curas z ſollicitudines ſignificaf putam; q̄b; z cor z hūeri pōtiſic ſic

ſepiſſime grauānt z impediūt vt a p̄prio ſtatu eū auertant. z vana q̄dā z trāſitoria cogitare z portare cōpellāt. **H**inc ē q̄ palliū añ z retro. a dextris z a ſinistris. añ pectus z ſup hūeros frequē aptaf. vt his p̄ habitū i ſeipm̄ redire intelligat. **A**ctiuā q̄z z cōtēplatiuā vitā ſignificat. q̄s ita d̄z exercere p̄lat. vt exēplo moyſi nūci mōtē al cēdat z ibi philozopheſ cū dñō. z nē ad caſtra deſcēdat. vt ibi neceſſitatib; p̄uideat p̄ploz p̄uiſur; attēti; vt cū ſepe ſe dederit alijs inēdū ſe ſibi reſtituat. q̄ten; z cū martha circa frequē mīsteriū ſatagat. z cū maria x̄ba audiat ſaluator. **U**traq; tñ linea gūat inferi; q̄z cor; q̄d corrupiſ agguat aīam z dep̄mit terrena ihabitatio ſenſum multa cogitatē. **P**alliū duplex ē i ſinistrā ſic z rōnale. ſ. ſimplex i dextra. q̄z vita p̄iſ q̄ p̄ ſinistrā accipiſ. mltis ē ſbiecta moleſtiſ. z i ea duplicitate carere nō poſſum; q̄a nūc p̄ſperis extollimur. nūc aduerſ; franſimur. nūc terrena petim;. nūc celeſtibus adherem;. nūc carni. nūc mēti ſuim;. **S**z vita futura q̄ p̄ dextrā ſignificaf i vna ſp̄ ē collecta q̄ete. q̄d x̄itas ip̄a deſiguit cum intulit. **M**artha martha ſollicita es z turbāi erga plurla porro vnū ē ne. m. o. par. e. q̄ nō au. ab ea. **R**urſus palliū dupr eſt i ſinistrā q̄ten; ad tolerādas vite p̄iſ moleſtias p̄lat; forſi exiſtat. ſimplex i dextra q̄ten; ad obtinēdā vite ſufē q̄etē toto ſuſpi ret affectu iux̄ x̄bū p̄s. d. **U**nā petij a dñō hācreq̄rā vt inhabite i domo dñi. o. d. v. nīce. **I**llic em̄ nulla eſt duplicitas ſiue ruga. ſ. p̄ſpitas ſine aduerſitate. gaudiū ſiſt trifticia. z felicitas ſine miſeria. **Q**uatuor cruceſ purpuree ſē q̄tuor x̄tutes politice. ſ. iuſticia. fortitudo. t̄pantia. z prudētia q̄ niſi i crucis x̄pi ſanguie purpurēf. falſū ſibi x̄tutis nomē uſurpāt. z ad verā b̄ritu dñis glia; nō pducūt. vñ dñs in q̄t aplis. **N**iſi abūda. iuſ. v̄ra pl; q̄ ſē. z p̄ha. n̄ inē. i. r. c. **H**ec ē purpura regiſ ticta canalib;. quā ſalomō p̄memorat i can. **I**s ḡ q̄ pallij glia decorat ſi cupit eſſe q̄d d̄z i anteriori pte d̄z h̄re iuſticia. vt reddat vnicuiq; q̄d ſuū eſt. i poſteriori prudētiā. vt caueat q̄d cuiq; nociuū ē. fortitudinē a ſinistris. vt eū aduerſa n̄ dep̄māt. t̄pantiā a dextris. vt eū p̄ſpera nō extollāt. **T**res at acus i pallio infigūt. ſ. añ pect; z ſup ſinistrū humer; et

Liber

post tergū. nō ad pungēdū. i. nō pp̄ hui⁹
vite cōpūctiōes. s̄ ad planetā palliūq; iū-
gendū sūt inuēte. vñ qdā ansule autiq̄tus
i planetā posite erāt q̄b⁹ acus iserebant et
palliū sūt cū planeta firmabant ne a suo lo-
co palliū mouēt. Possum⁹ tñ p tres acus
fidē spem ⁊ charitatez intelligē. sine q̄bus
palliū ab ep̄o rite teneri nō p̄t. Rur⁹ tres
acus cōpassionē p̄mini. admistratiōē of-
ficij. distictionēq; iudiciij significāt. q̄z p̄i-
ma pūgit animū p dolorē. sc̄da p laborez.
t̄tia p frozē. Prima pūgebat aplm cū di-
cebat. Quis infirmat ⁊ ego nō infir. q̄s sc̄a.
⁊ ego nō viroz. Sc̄da cū aiebat. P̄det illa
q̄ extrisec⁹ s̄ istātia mea q̄tidiana solitu-
do oim eccl̄iaz. Tertia pūgebat iob dicē-
tē Si iust⁹ vix saluabit ip̄i⁹ ⁊ p̄ctōz vbi ap-
parebūt. Sup dextz hūez nō iufigit ac⁹
qm̄ in et̄na q̄ete null⁹ est afflictiois acule⁹
null⁹ stimul⁹ pūctiois Absterget em̄ deus
oēm la. ab o. san. ⁊ iā n̄ erit ampli⁹ neq; lu-
ctus neq; clamor s̄ nec vll⁹ dolor. qm̄ p̄o-
ra trāsierūt. Ac⁹ x̄o aurea eē d̄z. s̄ inferi⁹ ē
acuta ⁊ sup̄i⁹ rotūda lapidē p̄tinēs p̄ciosū
q̄z nimiz bon⁹ pastor pp curā ouīū i terrā
affligit. s̄ i celis eternalit̄ coronabit. vbi
illā p̄ciosā margaritā habebit. d̄ q̄ dñs in-
q̄t i euāgelio. Sile ē re. ce. hōi q̄rēti bōas
margaritas ⁊c. Inuenta vna p̄ciosā mar-
garita dedit oia sua ⁊ cōpanit eā. In pal-
lio ⁊ cū ip̄o cōferē p̄tificial officiū plenu-
do. h̄inc est q̄ añq̄ metropolitan⁹ pallio
decoret nō d̄z p̄ciliū p̄uocare. crisma cōfi-
cere. clerico i sua puincia ordinare. p̄ti-
fices p̄secrare. vel eccl̄ias dedicare. nec se
archiepm̄ noiare. Aliūt tñ qdā q̄ ex puin-
ciā suā inuitat⁹ possz ordies tāq̄ simplex
ep̄s sine pallio celebrare. Sūt et̄ q̄ dicūt q̄
ep̄s etiā si sit talis q̄ pallio vtaf. nō p̄t da-
re licētiā alieno archiepm̄ vtēdi pallio i di-
oce. sua. nisi dict⁹ ep̄s palliat⁹ exēpt⁹ exi-
stat nec etiā archiepm̄ i puincia sua. nisi for-
te inuitat⁹ p̄uilegiū habeat q̄ possit vti pal-
lio ex suā puinciā si fuerit inuitatus. s̄ h̄ po-
tius iur⁹ ⁊ rigor sūt q̄ curialitat. neq; s̄b-
tilit̄ intuēti aliud vidē i ep̄o palliato exem-
pto q̄ i nō exēpto. S̄ ⁊ vn⁹ metropolita-
nus nō p̄t cū alteri⁹ pallio celebrare. neq;
pari rōne sepeliri. s̄ cū p̄po tātū Palliat⁹
tñ ad aliā eccl̄iam trāslatus cū pallio sc̄do
loco sibi p̄cesso sepelit̄. Itē palliat⁹ ad ali-

Tertius

am trāslat⁹ eccl̄iam nō p̄t ibi vti pallio i p̄-
ma eccl̄ia obtēto q̄z nō solū dat⁹ p̄tēplatōe
p̄sone. v̄zetia loci. h̄inc ē q̄ nō p̄t vti es
ex puinciā sibi decretā. S̄ ⁊ h̄is renūciat
archiepm̄ui neq; vltērius pallio vti. Nec
et̄ p̄t q̄s pallio nisi infra eccl̄iam ⁊ i diu-
is officiis vti. An si forte p̄cessionat⁹ vel ad
p̄dicādū vlt ad aliqd h̄mōi eū eccl̄iaz exire
p̄tigerit. cū pallio nō exhibet. Si qdē regula-
riter vsus pallij interdicit nisi i solennib⁹
diebus. ⁊ q̄ i cuiusq; eccl̄ie p̄uilegijs p̄tinē-
tur puta i festiuitatibus natal⁹ dñi. sc̄ti ste-
phani. sc̄ti ioh̄is. circūcisiois. epiphantie.
ramis palmaz. cene dñi. sabbati sc̄ti. in tri-
bus diebus resurrectiois. ascēnsionis. pen-
teco. sc̄ti ioh̄is bap. oim ap̄loz. in quattu-
or festiuitatibus bt̄e marie. sc̄ti micha elis
oim sc̄toz. sc̄ti martini q̄ est pax aplis. i fe-
stiuitatibus p̄ncipalibus eccl̄ie pallio de-
corate. in dedicatiōibus eccl̄iaz. p̄secratō-
nibus ep̄oz. ordinatōib⁹ clericoz. ⁊ anni-
uersario p̄secratōnis palliati. Quidā ad-
dūt dies dñicas que ad resurrectionē per-
tinent. qd tñ in vsu non est. Posset etiā di-
ci q̄ vbiq; in sua puincia corpus ali-
cuius sc̄ti quiescit. metropolitā⁹ in festo
eiusdem sc̄ti ⁊ etiā i p̄ncipali festo cuius-
libet loci sue puincie ad locū illū declinās
poterit pallio ⁊ sandalijs vti. In exequijs
vero defunctor⁹ vel in b̄ndictionibus nu-
bentiū vti nō licet nisi hoc in p̄uilegio con-
tineatur expressus. Episcopis ostiensis q̄
papā p̄secrat pallio vtitur ex institutione
martini pape. ⁊ etiā qdā episcopi ex p̄ui-
legio sp̄ali. vt auiciē. ⁊ quandoq; ecceñ.
Postremo sciendū est q̄ romani p̄tifices
q̄ b̄tm siluestrū p̄cesserūt depingunt tāq;
gerentes lineas pallij circa humeros iuo-
lutas. P̄a ⁊ legalis sacerdos dū sacrificā-
bat summitates baltei sup humeros refle-
ctebat. i q̄ significat q̄ illoz iurisdic̄tio et
p̄tās p palliū significata inuoluta ⁊ impli-
cata. nō libera fuit. Ip̄e x̄o ⁊ eius succes-
sores liberā ⁊ explicatā habuerunt. q̄re li-
nec ip̄e i eis explicite ⁊ extēse. añ retro de-
pēdentes depingunt. P̄ot et̄ dici q̄ linee
ip̄e q̄ vt p̄missū ē solitudines ⁊ curas sig-
nificāt iō a tpe siluestri pape explicite d̄pē-
dēt pp cōcessa sibi ⁊ successorib⁹ tp̄alia: q̄
absz solitudie ⁊ cura neq̄t possideri. de
niq; bruno dixit q̄ sūm⁹ p̄tifer p̄ p̄missa

ornamēta ⁊ regnū portat. ⁊ purpura vtiſ
put ſb ti. d. mitra. dictū ē. nō p ſignificatō
neſ qz cōſtāt. ipatoz oli brō ſilueſtro oīa
romani imperij inſignia tradidit. **Uñ** ⁊ i
magnis pfeſſiōib⁹ oīs ille apparat⁹ roma
no pōtifi exhiβeſ. q̄ quōdā impatozib⁹
fieri ſolebat. ⁊ cum diademate impiali pa
pa ipſe coronat.

**De coloribus qbus ecclesia in ecclesiasti
cis vtitur indumentis.**

Quatuor sunt
principales colores qbus fm ppe
tates diez sacras vestes ecclesia
distinguit. alb⁹. rube⁹. niger ⁊ viridis. **Nā**
⁊ i legalib⁹ indumētū qtuor colores fuisse
legūt. bisſus purpura. iacinct⁹ ⁊ cocc⁹. de
qbus i se. ti. diceſ. **Ecclesia** eſ romana viola
ceo ⁊ croceo colore vtiſ vt infra diceſ. **Alb**
indumētis vtēdū ē i feſtiuitatib⁹ ſctoꝝ cō
feſſoꝝ ⁊ xgīnū q martyres nō ſūt ppē in
tegritatē ⁊ inocētā. **Nā** cādidi facti ſē na
zare. i. ei⁹ ⁊ ambulabūt mecū i albis. xgi
nes ei ſūt ⁊ ſequūt agnū q̄cūqz ierit. **Pro**
pter eādē cām vtēdū ē albis i ſolēnitatib⁹
angeloz. d. qz nitore dñs loq̄t ad lucifeꝝ
vbi eras cū me laudarent aſtra matutina
Itē oib⁹ feſtis ſctē dei genitricis marie. i
feſto oīm ſctoꝝ. qdā tñ tūc rubeis vtūtur
vt infra diceſ. **In** pncipali feſto ſcti. euā.
in puerſatōne ſcti pauli. i cathedra ſancti
petri. **De** his eſ infra diceſ. **Itē** a vigilia
natiuitat⁹ dñi vſqz ad octauā ephie inclu
ſiue. vt dicetur in p̄hemio. vj. ptis. exce
ptis feſtiuitatib⁹ martiriū in tēmedijs. **In**
natiuitate ſaluatoꝝ ⁊ eſ p̄cuſor⁹. qm vſqz
nat⁹ ē mūd⁹. i. carēs originali pctō. **Aſcē**
dit em dñs ſup nubē leuē. i. aſſūpſit carnē
a pctis immunē. ⁊ intrauit egyptū. i. veit
i mūdū. iux illud qd angel⁹ inq̄t ad xgīnē
ſpūſſctūs ſupueniet i te. ⁊ vir. al. ob. tibi.
Iohes aut⁹ ⁊ ſi fuerit i pctō pcept⁹. fuit tñ
i vtero ſctificat⁹. iux illō p̄pheticū. **Antē**
exires de vulua ſctificauit te **Et** angel⁹ in
q̄t ad zachariā. **Spūſ** ſctō replebiſ adhuc
ex vtero matris ſue. **Itē** i ephie ppē ſplē
dorē ſtelle q magos duxit. fm illud p̄phe
ticū. **Ambulabūt** gē. i lu. tuo. ⁊ re. in ſplē.
or. tui. **In** ipapanti ppē puritatē marie q
iux canticū ſymeonis obtulit lumē ad re
uelationē gētū ⁊c. **In** cena dñi ppē cōſe

ctionē crīſmati qd ad mūdationē aie pſe
tur **Nā** ⁊ euāgelica lectio mūdiciā pncipa
liter i illa ſolēnitatē p̄mēdat. q̄ lor⁹ ē inq̄t
nō indiget niſi vt pedes lauet. ſed ē mūd⁹
tot⁹. **Et** itez. **Si** nō lauero tenō habeb⁹ p
tē mecū. **Itē** a ſabbato ſcto i officio miſſe
vſqz ad octauā aſcēſiōis icluſiue. qñcūqz
officiū d tpe agiſ. p̄ter dies rogationū. ⁊
p̄ter qz i feſtis martirūz intermedijs. put
infra diceſ. **In** reſurrectiōe ppē angelū te
ſtē reſurrectōis ⁊ nūciū. q̄ apparuit ſtola
cādida coop̄t⁹. d. q̄ dic math. q̄ erat aſpec
tus ei⁹ ſic fulgur ⁊ veſtimēta ei⁹. ſic nix. et
qz pueri tē renati albas hñt veſtes. **In** aſ
cēſiōe ppē nubē lucidā ⁊ q̄ xps aſcendit.
Nā ⁊ duo viri aſtiterūt iux illos in veſtib⁹
alb⁹ q̄ dixerūt Viri gallilei qd ſtat⁹ ⁊c. **Uñ**
aut⁹ notādū eſt qz i ⁊ pſecratione pōtifiſ
talib⁹ ſit indumētū vtēdūz q̄lia fm diei p
prietatē pueniūt. in dedicatiōe tñ eccleſie
ſp ē vtēdū albis qñcūqz diez dedicatio ce
lebreſ. qm i pſecratōe pōtifiſ cātāſ miſſa
d die. ſi i dedicatiōe baſilice d dedicatiōe
miſſa cantāſ. **Nā** ⁊ eccleſia xgīnis noie nū
cupat. iux illō apli. **De** ſpōdi em vos vñ
viro xgīnē caſtā exhibere xpo. d. q̄ ſpōſus
inq̄t i cantic. **Tota** pulcra es ami. mea ⁊c.
Ipe tñ q̄ pſecrat⁹ d3 eſſe albis ornatus. ad
notādū qz oī tpe veſtimēta ei⁹ dñt eē can
dida. i. vita ei⁹ imaculata. **Itē** p octauas
p̄miſſoz feſtoꝝ octauas habētū vtēdū
ē colore albo qm de ipſis agiſ octaua. **Ru**
beis aut⁹ vtēdū ē indumētis i ſolēnitati
bua aploꝝ euāgelizaz ⁊ martirū ppē ſā
guinē paſſiōis quē p xpo fuderūt. **Nā** ip
ſi ſūt q̄ venerūt ex magna tribulatōne ⁊c.
p̄ter qz i feſto innocētū vt iā dicetur. **Itē** i
feſto crucis in q̄ xps ſanguinē ſuū fudit p
nob. vñ p̄pha. **Quare** rubrū eſt indumē
tū tuū ſi cācātū in torculari. **S3** fm ali
os meli⁹ eſt tūc albis vti. qm nō paſſionis
ſi inuentiōis vel exaltatiōis ē feſtū. **Itez** a
vigilia pente. in miſſa vſqz ad ſabbatū p
ipm feſtū incluſiue. ⁊ ſ3 p̄pter ſpūſſcti fer
uorē. q̄ ſup aplos in igneis liguis apparu
it. **Nā** apparuerunt illis diſpartite lingue
tanqz ignis. **Uñ** p̄pheta. **De** celo miſit ig
nē in oſſib⁹ meis. **Licer** autē in aploꝝ **Pe**
tri ⁊ pauli martirio rubeis ſit vtēdūz. in
cōuerſione tñ ⁊ in cathedra vtēdū ē albis
ſicut ⁊ ſ3 in natiuitate ſancti **Iohis** ſit al

Liber

bis vtēdū. in decollatiōe tñ ipius vtendū
est rubeis. **Cū** aut illi⁹ festiuitas celebraf
q̄ sit est martyr ⁊ xgo. martyriū virginita
ti p̄ferē. qz signū ē p̄fectissime caritatē. iux
qđ xitas alt. **M**aiore charitatē nemo hz
vt a. f. q. p. p. a. suis. **Q**ua pp̄ ⁊ i cōmēo
ratiōe oim scōz qđā rubeis indumentis
vtūf. alij xō vt ecclia romana cādidiis. cū
nō tātū i eadē s̄ et d̄ eadē solēnitare dicat
ecclia qz sc̄i fm apoē. ioh. stabāt i p̄spectu
agnit amicti stolis albis ⁊ palme i manib⁹
eoz. **H**inc spōsa dīc i cantic. **B**ilect⁹ me⁹
candid⁹ ⁊ rubicū⁹ elect⁹ ex milib⁹. **C**ādi
dus i p̄fessorib⁹ ⁊ in xginib⁹. rubicū⁹ dus
i martyrib⁹ ⁊ aplis. **H**i si qđē ⁊ illi sunt flo
res rosaz ⁊ lilia puallū. **R**ursus q̄ i festo
oim scōz rubeis vtunf. ex eo mouent qz
festū illud p̄mo i honore martyriū tātū in
stitutū fuit. **S**z r̄ideri pōt. qz imo et i ho
nore b̄rē marie xginis. ⁊ hodie ex institu
tione gre. viij. festat ecclia die illa etiā p cō
fessorib⁹ ⁊ xginib⁹ put i. viij. pte s̄b ip̄o fe
sto dicef. **I**tē p octauas p̄missoz festoz
octauas h̄ntiū vtēdū ē color rubeo qñ agi
tur d̄ octaua. **N**igris vtēdū ē feria sexta i
parascue ⁊ dieb⁹ afflictiois ⁊ abstinentie
p̄pctis. ⁊ et in rogatōib⁹. sic s̄b illo tracta
tu i. vj. pte dicef. ⁊ in p̄cessioib⁹ q̄s roma
nus pōtifer nudis pedib⁹ fac ⁊ i missis p
defūctis. ⁊ ab aduētū vsqz ad vigiliā nati
uitatis. ⁊ a septuagesima vsqz ad sabbatū
pasce. **S**ponsa q̄ppe dīc i cantic. **N**igra sū
s̄ formosa filie hierlm sic tabnacula cedar
sic pellis salomonis. nolite me cōsiderare
qz fusca sim. qz decolorauit me sol. **I**n fe
sto aut scōz innocētū qđā nigris alij xō
rubeis indumētū vtēdū esse cōtendūt. **I**l
li pp̄ tristitiā qz vox i rama audita ē. plo
ratus ⁊ vlular⁹ mult⁹ rachel plorās filios
suos ⁊c. **M**ā ⁊ pp̄ eadē cām cātica leticie
s̄bticēf ⁊ sine aurifrisio mitra defert. **I**sti
pp̄ martyriū qđ p̄ncipalit cōmemorans
in q̄t ecclia. **S**b throno dei sc̄i oēs clamāt
vindica sanguinē nostruz q̄ effusus ē dñe
ds nr̄. **S**icut ⁊ in letare hierlm p̄pter leti
ciā quā aurea rosa designat. roman⁹ pōti
fer portat mitrā aurifrisio insignitā. s̄ pp̄
abstinētiā nigris vtūf indumētū. **S**z eccle
sia romana tūc vtūf violaceo colore qñ il
lud occurrit c̄x dñicam s̄ in octaua rubeo
Restat ḡ qz in dieb⁹ ferialib⁹ ⁊ cōmunib⁹

Tertius

viridib⁹ sit indumentū vtendū. qz viridis
color medi⁹ est inf albedinē ⁊ nigredinē ⁊
ruborē. **E**t spāl̄r inf octauā epiphanie et
septuagesimā ⁊ inf pēth. ⁊ aduētū qñ dñi
cale agit offm̄. **H**ic color exp̄m̄t vbi d̄r. ci
pri cū nardo. nard⁹ ⁊ croc⁹. **A**d hos q̄tuor
colores ceteri referūt. s̄. ad rubeū colorez
coccine⁹. ad nigrū violace⁹. q̄ alit⁹ coccineus
vocat⁹. ad albū biffin⁹. ad viridē croceus.
qñqz nōnulli rosas ad martyref. crocū ad
p̄fessores. ⁊ liliū ad xgines r̄ferāt. **D**e co
lorib⁹ et in fine sequēti tractat⁹ dicef. **C**i
olaceo aut colore vt i dieb⁹ q̄b⁹ est vs⁹ ni
grī coloris nō est icōueniēs. **I**n ecclia ro
mana vtūf colore violaceo a p̄ma dñica
aduētus vsqz ad missam vigiliē natiuita
tis dñi inclusiue. ⁊ a. lxx. vsqz ad officium
misse vigiliē pasce exclusiue. qñcūqz i p̄di
ctis t̄pib⁹ officiū d̄ t̄pe agit. excepti quita
feria cene dñi. ⁊ feria sexta i parascue. in
festiuitatib⁹ xō scōz q̄ in. lxx. ⁊ i aduētū
occurrūt. nō est nigris vel violaceis vtē
dū. **E**t est intelligēdū qz i sabbato sc̄o i to
to officio qđ agit añ missam vtēdū est vio
laceo colore. s̄ excepto qz diacon⁹ q̄ b̄ndi
xit cereū indut⁹ dalmatica. ⁊ subdiacon⁹
ministrās indutus tunicella albis vtunf
qz b̄ndictio illa sicut ⁊ missa ad resurrecō
nem p̄tinet. s̄ b̄ndictiōe cerei expleta. dya
conus remota dalmatica assumit planetā
violacei coloris. ⁊ tenet eā vsqz dū incho
atur officiū misse. s̄bdiacon⁹ xō nō mutat
vestes. **Q**uidā etiam in dñica in ramispal
maz vtunf albis i p̄cessione. ⁊ in ramozū
b̄ndictiōe dum legif euāgelīū. ⁊ dū cana
tur gloria laus p̄pter leticiā festiuitat⁹ cri
sto facit q̄ in p̄missis cōmemorāf. **S**ed ec
clesia romana tūc sp̄ vtūf violaceo colore
⁊ etiā in p̄cessione q̄ sit in purificatione añ
missam p̄ eo qz officiū illud est de anxia ex
pectatōne simconis. ⁊ sapit ye. te. **A**tur
etiā ecclia romana violaceo colore i quat
tuor temporibus septembzis. ⁊ in vigiliis
sanctoz in quibus est ieiuniū quando mis
sa est de vigilia. ⁊ in diebus rogationum.
et in missa que dīc i die sancti marci de
officio letanie. **C**um em̄ ieiunamus carnē
nostrā crucifigentes maceramus. vt sic fa
cta liuida xp̄i liuozib⁹ cōformēf: cui⁹ liuo
re sanati sum⁹. ad qđ designandū tunc co
lore violaceo vtimur q̄ pallidus et quasi

liud⁹ est. **C**eter velamina triū color⁹ ponunt in altari in festo paschatis put dcm̄ est in pma pte sub tractatu de picturis.

De indumentis legalibus seu ve. te.

Quoniam mi-
nus plene re significatā hūana
fragilitas apprehēdit si penitus
re significante ignorat. idcirco de indumē-
tis legalib⁹ ad h⁹ cecitatis ignorātia ppe-
lendū. pmo fm̄ historiā. scdo fm̄ allegoriā.
am. tertio xpo fm̄ tropologiā aliq̄ differe-
mus. **P**rimo igit fm̄ historiā notādum
est q̄ quatuor erant legalia indumēta fm̄
molaycā legē tam minorib⁹ sacerdotibus
q̄ principi sacerdotū cōtia. de q̄b⁹ legitur
Ero. xxviii. **P**rimū dicebat monastasi-
m qd̄ grece brace. latine xpo feminalia linea
dici p̄t d̄ bisso retorta p̄textū. q̄ vtebatur.
p̄ eo q̄ legē **Ero. xx. ca. in fi.** **N**ō ascēdes
ad altare meū p̄ grad⁹ ne reueles turpitu-
do tua **z Ezech. xliii.** **F**eminalia linea est
in lūbis eoz. **S**cdo cathemone siue linea
qd̄ nos subunculā vel albā s̄ moyses aba-
neth appellauit. hebrei xpo discentes a ba-
byloniis emissaneā vocauerūt. eratq̄ bissi-
nū et duplex. **T**ertiū balthus. i. zona vt
cingulum latus q̄si digiti quatuor sic reti-
culatus vt q̄si pellis viperia videret. p̄te-
xtus de bisso cocco. purpura z iacincto. p̄
q̄ quatuor elementa significant. **Q**uartū
est tiara qd̄ hebrei manphie. nos aut̄ insu-
lā vel mitrā appellam⁹. a cidari pontificali
plurimū differens. q̄si formā rotūde cassi-
dis representans. **S**up h̄ quatuor cōmunia q̄
tuor p̄p̄ijs indumētis pōtifex vtebatur.
Primū erat tunica iacinctina quā hebrei
dicunt verhit. grece d̄ poderis. latine talar
q̄ habebat p̄ fimbrijs malogranata z octu-
aginta tintinabulis aureis infcalari mo-
do disposita vt audiret son⁹ cū pōtifex in-
grederet sanctuariū ne forte moreretur. **S**e-
cūdū erat ephot. i. suphumeralē d̄ quatuor
p̄dictis colorib⁹ auroq̄ p̄textū sine mani-
cis ad modū colobij h̄ns apturā in pecto-
re quandā ad magnitudinē palmi i q̄ lōgi
on eiusdē mesure inferebat. **I**n cui⁹ pte
supiori vicz sup humeros infibulati erāt
auro duo lapides onichini q̄bus duode-
cim noia filiorū isrl̄ erant insculpta. sex in
vno z sex i altero **Q**d aut̄ samuel z dauid

induti legunt ephot. illud erat lineū z p̄-
prie qd̄ ephotar dicebat. **T**ertiū hebrai-
ce dicebat hesen. grece longion. latine xpo
rōnale vocat. qd̄ pōtifex ferebat in pecto-
re. **D**ictū est aut̄ rōnale iudiciū. qz ibi erat
lapis i cui⁹ splēdore sibi deū esse p̄piciū co-
gnoscebāt. **E**rat aut̄ rōnale qd̄ rāgulū du-
plex. i. modū vni⁹ palmi d̄ quatuor p̄dictis
colorib⁹. auroq̄ p̄textū. h̄ns. xij. lapides
p̄ quatuor ordines. **I**n pmo sardii topa-
siū. z smaragdū. **I**n scdo carūbculū. sap-
hirū. z iaspide. **I**n t̄tio liguriū. achatē. z
ametistū. **I**n quarto crisolitū. onichinū
z berillū. **I**n q̄bus erāt sc̄pta. xij. noia fili-
orū isrl̄. i. singul⁹ singula iux ordinē sue na-
tiuitatis. **E**rāt etiā i eo sc̄pta h̄ duo nomi-
na purim et thiamin. i. veritas z disciplina
Inserebat aut̄ longion suphumerali a pte
supiori p̄ duos annulos z duas cathe-
nulas aureas imissas duob⁹ vncinis q̄ s̄
duob⁹ p̄dictis onichinis in suphumerali
p̄tinebant infixi. ab inferiori xpo pte p̄ du-
os ānulos aureos cuz duab⁹ iuncturū siue
cathenis iacinctinis colligabatur ephot.
Quartū z vltimū erat capitis ornamētuz
vicz tyara seu cydaris i acutū pcedēs ha-
bēs circulū aureū cū malogranatis z florib⁹
b⁹. ex q̄ supra frontē p̄debat aurea lami-
na quā petalū dicunt ad modū lune dimi-
die. in q̄ scriptū erat anoth adonay. i. sc̄m
nomē d̄ni tetragrāmaton. i. quatuor l̄raz vt
isra diceb. ne xpo cū mouebat pōtifex mo-
ueret z lamia. ligabat vitra seu iūctura ia-
cinctina p̄spicua. q̄ lūmitates posteri⁹ dif-
fūdebat. **N**oster ḡ pontifex p̄ feminalib⁹
h̄z sandalia. p̄ linea albā p̄ baltheo cingu-
lū. p̄ poderi tunicā. p̄ ephot amictū vlti-
mū. p̄ lōgion palliū. p̄ cydari seu tyara mi-
trā. p̄ lamia crucē. z qd̄ ex his diūsa h̄nt
formā ab illis. s̄ eadē figurā. **S**cdo dica-
mus d̄ typo dictoz legalium indumētorum
fm̄ allegoriā. **S**ane his vestib⁹ ornat⁹ pō-
tifex toti⁹ orb⁹ p̄ferebat imaginē. **F**emina-
lia nāq̄ bissina frā p̄grue figurabāt. qz bis-
sus d̄ terra p̄cedit. **E**st ei biss⁹ linū egypti
acū. **B**altei cū vittis z vascul⁹ circūuoluti
onē oceani d̄signabāt. **T**unica iacinctina
ip̄o colore aera p̄ferebat. **P**er tintinnabu-
la sonit⁹ tonitruoz. **P**er malogranata cho-
ruscatōes fulguz signabāt. **Q**uatuor mi-
nor⁹ sacerdot⁹ z quatuor summi pōtificis in-

Liber

dumēta. q̄tuor microcosmi ⁊ q̄tuor macrocosmi ptes ipso numero designabant. i. q̄tuor hūiores ⁊ q̄tuor elementa. Ephor sui varietate celū sydereū oñdebat. **Q**uāt auz erat intertū colorib⁹ figurabat q̄ calor vi tal⁹ penetrat vniūsa. Duo lapides onichī nī solē ⁊ lunā vlt duo emispiā designabāt. In rōnali x̄o. xij. gēme pectorales. xij. siḡ i zodaico p̄ferebāt. Rōnale q̄dē erat i me dīo. q̄ rōne plena sūt vniūsa q̄ terrena celestib⁹ herēt. imo ratō terrenoz ⁊ tēporuz calor ⁊ frigoris ⁊ duplex inē vtrūq̄ tēperies. d̄ celi cursu ⁊ rōne descēdit. Per anulos. catenulas ⁊ yncinos elemētoz hūioz ⁊ tpm colligamēta significabāt. Cidarī celū empirēū. lamina supposita deū figurabat oib⁹ p̄sidentē. Hāc q̄dē allegoriā libri sapie ca. xviij. p̄firmat auctoritas dicens. In veste poderi quā hēbat tor⁹ erat orbis trarū ⁊ parētū magnalia in q̄tuor lapidū ordinib⁹ erat sculpta. ⁊ magnificentia tua i diademate capiti illi⁹ erat sc̄pta. Terto s̄bi cīda ē expositio indumētoz legalīuz fm tropologia. Hīs si q̄dē idumētis legalis sacerdos h̄ ordie iduebat. Loti nāq̄ p̄us manib⁹ ⁊ pedib⁹. p̄mo iduebat manastā sim. i. feminalia. significās q̄ sacerdos mūdāt opib⁹ ⁊ affectib⁹ lacris p̄nie d̄z al sumere p̄tinētiā vt offerat hostiā imaculatā sc̄tām deo placētē. Post tñ pōtīfex. q̄a iugē d̄z h̄fe p̄tinētiā nō iduit i sacrificio feminalia. s̄ sandalia ac si dicat. Qui lor⁹ ē nō indiget nisi vt pe. la. s̄ ē mōs tor⁹. Per man⁹ em opa designant fm illud. Bndict⁹ d̄ns d̄s me. q̄ do. m. m. ad p̄li. Per pedes significat affect⁹ fm illud. Excute puluerē d̄ pedib⁹ v̄ris. Et ē notādū. q̄ ip̄semet sac̄dos sibi feminalia iduebat. p̄ q̄ x̄ginalis p̄tinētiā significabat. q̄ qm̄ res est p̄siliū nī p̄cepti. iō ip̄semet sibi iponebat iux̄ illd̄ apli. j. ad corinth. vij. c. De x̄ginib⁹ p̄ceptū d̄ni nō habeo. p̄siliū aut̄ do. Et d̄ns i euāge. Qui p̄t cape capiat hoc idumentū alternati iduebat sacerdotes. qm̄ ad iugē p̄tinētiā nō ita tenebant sic mīstri nouite. iōq̄ fm q̄sdā huc indumento nullū hodie r̄ndet. Sc̄do iduebat certhemone. i. līneā significās q̄ sacerdos d̄z induere inocētiā. vt q̄d sibi nō vult fieri ⁊c. linū em̄ p̄pter cādorē significat innocētiā. fm illud. Qui tpe vestimēta tua sint cādida. Tertio

Tertius

cingebat se balthēo significans castitatē q̄ circa lūbos d̄z accingi vt refrigat carnis p̄cupiam. **U**n̄ veritas ait. Sint lū. v̄ri p̄. Balthēū aut̄ q̄d p̄tertū erat ex q̄tuor colorib⁹. put supi⁹ dictuz est significabat q̄ oēs mor⁹ surgentes ex q̄tuor hūiozib⁹ siue ex q̄tuor elemētū d̄z refrenare. **P**rouer. vi. Et cingulū tradidit chananeo Et esa. xj. c. Frit iusticia cingulū lūboz ei⁹. Per iusticiā em̄ refrenat h̄mōi motus bestiales. Pendebat at̄ vsq̄ ad pedes. q̄ vsq̄ ad finē vite dēbat esse mōs. Quarto induebat tunicā poderi. i. talarē significās q̄ pontifex d̄z induere pseueratiā. q̄ d̄ pseuerauerit vsq̄ i finē h̄ salu⁹ erit. Per talū em̄ p̄p̄ extrematē pseueratiā d̄signē. fm illd̄. Ip̄sa p̄teret caput tuū. ⁊ tu insidiaberis calca/neo ei⁹. Depēdebāt aut̄ p̄ fimbrijs maloḡ nata cū tintinnabul⁹ aureis. Per malogra natū itelligit opatio. p̄ tintinnabulū aureum accipit p̄dicatō. q̄ duo d̄nt i sacerdote p̄iungi. ne sine illis igrediēs sanctuariū in p̄spectu d̄ni moriat̄. Cepit em̄ ibs facē et docere. sacerdotib⁹ relinq̄ns exēplū vt se quantē vestigia ei⁹. q̄ p̄ctm̄ nō fecē. vt sit honestas i p̄uersatōe. nec inuētus est dol⁹ in ore ei⁹ vt sit v̄ritas in p̄dicatōe. Per tintinnabula q̄z itelligit vox p̄dicatorū. ne vicz sacerdos p̄ silentiū iudiciū sup̄ni inspectoris offendat. p̄ maloḡnata exēplū bone vite vel volūtas martirij. q̄ h̄mōi i ḡnis reficiunt infirmi. Sacerdos aut̄ fm **Greg.** in grediēs vel egrediēs morit̄. si de eo sonit⁹ nō audiat. q̄z irā circa se occulti iudicij erigit. si sine p̄dicatiōis sonitu incedit. Alpte ḡ tintinnabula vestimētis illi⁹ describūt inserta. Per vestimenta etem̄ sacerdotis q̄d aliud q̄ recta opa recipe debemus. iux̄ illud p̄p̄he. Sacerdotes tui indu. ius. Vestimētis itaq̄ illi⁹ tintinnabula inherēt vt vite viā cū ligue sonitu ip̄a q̄z sacerdotis opa clamēt. Itēz tintinnabulis mala punica cōiungunt̄. Quid p̄ malapunica. nisi fidei vnitas designat̄. Nā sicut i malo punico vno exteri⁹ cortice multa interius grana vniūf. sic innumeros sc̄tē eccl̄ie populos vnitas fidei cōtegit. q̄s int⁹ diuersitas meritoz tenet. Quarto iduebat ephor. i. sup̄hūerale significās q̄ pōtīfex d̄z iduere patiam. vt in patiētia sua possideat aī mā suā. humeris ei onera portam⁹. fm il-

lud. Supposuit hūez suū ad supportādū r fact⁹ est tribut⁹ fūies. Hābebat autē duas oras pūctas i vtroq; latere sūmitatū. significāsq; pōtifex d; hē arma iusticie a dextris r a sinistris. vt nō erigat. pspis. nec depmā aduersis. Hēbat r duos lapides onichios infros hūeris. i qb⁹ sculpta erāt xij. noia filioz isrl. sex i vno r sex in alio. p duos onichinos significāt vitas r sinceritas. veritas p claritatē. sinceritas p soliditatē. Per filios isrl significāct scā desideria r iusta opa. fm illō. **Maledict⁹** hō q nō reliqrit semen i isrl. Per senariū significāt pfectō. eo q dñs. vj. die pfectit celū r terrā r oēm ornatū eoz. **Q** g sex noia filioz isrl sculpta erāt i vno lapide r sex i alio significabāt q desideria sacdotū r opa pfecti dñi nō i fermēto malicie r neq̄tie. f i azimis sinceritatē r vitatē. vt sinceritas infortmet intētiōē r vitas finē. **G**reg. ait in pastoral. xij. c. q suphūerale ex auro. iacincto purpura cocco bis ticto. r bisso torta fieri p̄cipit vt qnta sacdos clarescēt vtutū diuinitate debeat demōstret. In sacerdotū q̄ppe habitu añ oia aux fulget vt i eo intellect⁹ sapie p̄cipat eniteat. Cui iacit⁹ aereo colore splēdēs adiūgit. vt p oē qd itel ligēdo penetrat n̄ ad fauores iūmos f ad amorē celestiu surgat. ne dū fauor incautū laudib⁹ capis: i pō etiā vitatū intellectu vacuet. **A**uro qz r iacincto purpura p̄miscet vt sacdotale cor cū sūma q̄ p̄dicat sperat i semetipō et suggestōes vicioz repmat. eis qz velut ex regia ptate p̄dicat. **A**uro at iacincto bisso ac purpure. bis tinct⁹ cocco adiūgit. vt añ iterni iudicis oculos oia vtutū bona ex caritate decorent. r cūcta q coraz hoib⁹ rutilāt: h i p̄spectu occulti iudici flama intimi amor accēdat. q. i. caritas q deum sit r p̄mū diligat. q̄si ex duplici tictura fulgescit. **S**z cū mēs ad caritatē p̄cepta accēdis. restat vt p abstinētiā caro maceret. vñ r bis ticto cocco. torta bisso adiūgitur. d̄ era em bisso nitēti specie orit. r qd p bisso nisi cadēs decoze mūdicie corpal castitas d̄figē. q vicz torta pulcritudini suphūeral innectit. qz tē castionia ad pfectū mūdicie cādore ducit cū p abstinētiā caro fatigat. **C**ūq; in vtutes cetās et afflicte carnis meritū p̄ficiat. q̄si i diuina suphūeral specie bisso torta cādēscit. **S**exto in

duebat lōgiō. i. rōnale signās q pontifex d; iduē discretiōez p quā discernat in lūcē r tenebras. in dextrā r sinistrā qz nō ē puētiō lūc ad tenebras neq; xpi ad belial. **E**rat at rōnale qdrāgulū signans q d; dīscernē in q̄tuor. i. in vey r falsū ne dūiet i credēdis. in bonū r malū ne dūiet i agēdis. **E**rat r dupl. qz d; dīscernē p duob⁹ p̄le vicz r p p̄lo. ne si cec⁹ cecum duxerit abo i foueā cadāt. Hēbat r q̄tuor ordies lapidū. signās q pōtifex d; hē q̄tuor p̄ncipales vtutes iusticiā. fortitudinē prudētiā r t̄pantiā. In singul⁹ at ordib⁹ hēbat tres lapids signās q pōtifex i p̄mo d; hē fidē spem r caritatē. In scdo modestiā mā suetudinē r benignitatē. In t̄tio pacē misericordiā r largitatē. In q̄rto vigilantiā solitudinē r lōganimitatē. Per lapides ei figurāt vtutes. fm illō. ali⁹ edificat aurū argētū r lapides p̄ciosos. Hēbat r duas catenulas auri purissimi sibi iuicē coherētes q duob⁹ iserebāt vncinis. signās q pōtifex d; hē duos caritatis affect⁹. ad deū. i. r ad p̄mū. d̄ qb⁹ p̄cipit. **D**iligēs de. tu. ex to. cor. tu. r p̄mū tuū sic tēp̄m. sic em aux p̄minet vniūsis metall ita caritas precellit vniūsis vtutes. d̄ q dīc ap̄ls. maior hoz ē caritas. **D**uo vncini sūt intētiō r finis qb⁹ catenule inferūt. vt tā deū q p̄mū diligat ex corde puro. r p̄scia bona r fide nō ficta. r tā deū q p̄mū diligat p̄p̄btitudinē. deū p̄p̄ seipz r p̄mū diligat p̄p̄ deū. **P**ortabat at aaron rōnale iudiciū i q desc̄pta erāt noia. xij. p̄riarchaz. p/ut dictū ē i. j. p̄te s̄b ti. d̄ picturū. r fm gre. i pasto. li. j. c. xij. bñ rōnale iudiciū vocat. qz rector d; s̄bili sp̄ examie bona malaq; discernē. r q vl qb⁹ qñ r q̄līe p̄gruat studiōse cogitare. nihilq; p̄p̄riū q̄rere f sua cōmoda p̄p̄inqz bona deputare. **U**n i exo. sc̄ptū ē. **P**ones at i rōali iudiciū doctrinā r vitatē q erūt i pectore aarō qñ igrediet corā dño. r gestabat iudiciū filioz isrl i pectore suo i p̄spectu dñi sp̄. **S**acerdotē q̄ppe iudiciū filioz isrl i pectore suo corā p̄spectu dñi gestare ē s̄biector cās p sola iterni iudiciū itentiōe discutere. **Q**uidā at dixerūt q rōnali nullū r̄ndet hodie ornamētū. qm nō habem⁹ copiā lapidū p̄ciosoz f ad instar illi⁹ desert pōtifex i p̄secratioe sua tēxtū euāgelij añ pect⁹ corā toto p̄plo **I**bi ei

Liber

scripta erat doctrina et veritas. Et epus dicit
habeat in corde veritatem euangelii. et in ore doctri-
nam quantum ad manifestandum. Et habet preterea causa que
in quibusdam ecclesiis postea codicem euangelici
ex auro argento et lapidibus preciosis ornantur.
Est et alia ratio. quia in illo rutilat aurum sapientie
argenti eloquentie. et miraculorum lapides preciosi
operum. Hec sunt spem murenule auree argento
hinculante. Septimum et supremum capitis or-
namentum erat cidaris vel tiara quam ultio po-
tifer assumebat significans humilitatem de qua
dominus ait. Quis se exaltat humiliabitur. Hanc
autem gestabat in capite significans quod pontifex de-
gere humilitatem in mente exemplo capitis nostri di-
centi. Discite a me quia mitis sum et humilis corde
Per caput ei mens intelligitur secundum illud. vnge
caput tuum et faciem tuam lava. Rursus tiara
in minoribus sacerdotibus signat continentiam quoniam
sensum. In maioribus vero contemplationem. dicitur
ei esse contemplatiui. De cidari dependebat a
frontelamina aurea significans sapientiam vel si-
guravit signum crucis. quod sit in officio confirmatio-
nis in qua scriptum erat nomen domini tetragra-
maton. id est quatuor litteras que sunt he. ioth. beth. et
vau. id est principium vite passionis. iste put dicitur
est in phemio scilicet patris. ac si aptum diceretur.
Ille cuius pontifex iste gerit personam. scilicet christus est
principium. id est autor vite passionis. id est vite restau-
rate per passionem. quia morte nostram moriendo
destruxit et vitam nostram resurgendo reparavit
Erant autem habundantia per maiorem parte pectora
ope polimito. id est vario propter varietatem virtu-
tis. de qua dicit psalmigraphus. Assistit regina a
dextris tuis etc. et ex quatuor preciosis coloribus
scilicet purpura cocco bisso et iacinto. Per pur-
puram regie dignitatem significat pontificalis
potestas que via regia deus cedere. ne declinet ad de-
exteram vel deuiet ad sinistram. ne liget dignos
aut soluat indignos. Per purpuram quia aqua si-
gnificat. quia in coenobis marinis habitant omnesque
ealegerunt. Per cocco coloris ignei significat
pontificalis doctrina que sicut ignis lucet deus et vere
propter quod bis tinctus fuisse narrat. lucet quod deus
deus per permissionem ut ois qui reliquit domum pa-
trem et matrem etc. centuplum accipiet et vitam eter-
nam possidebit. vere deus per cominationem ut
ois arbor qui non fecerit fructum bonum excide-
tur in ignem mittetur. Hinc est quod summus pontifex
capa rubra exteri? spem apparet idur? cum in-
teri? sit idur? candida veste. quia interi? cade-
re deus per innocentiam et caritatem: et exteri? rube-

Quartus

re per compassionem ut vicem ostendat se se paratum
ponere animam pro omnibus suis. quia persona gerit il-
lius qui pro omnibus uniuersis rubrum fecit idumetum
suum. Ex processione vero prestatini ipatorum ferre
per clamidem purpuream atque tunicam coccineam
et oia ipsalia indumenta sceptrum signa et
ornamenta. Crux quicquid ierit euz preceat ad
significandum magis ei quod cuius alteri preceat.
sunt illud apostoli. Mihi autem absit gloriari nisi
in cruce domini nostri ihesu christi. ut se crucifixum imi-
tari debere cognoscat. Rursus cocco bis
tinctus in veste pontificali est charitas. que quasi
bis tingitur. deum dilectionem dei et proximi colo-
rat. Per bisso vero cadore eximium significat
claritas fame que deus esse rectora ut pontifex
bonum habeat testimonium secundum apostolum. et ab his que se-
intus. et ab his que foris sunt. Per iacinctum que
coloris aeris significat serenitas pacis. quia
intra se pontifex debet habere secundum quod dicit apostolus.
Gloria nostra habet testimonium pacis nostre.

Liber quartus de missa et singulis que in missa aguntur

Inter cuncta
ecclesie sacra illud prestat esse
principium quod in missa officio
supra mensam sanctissimi ce-
lebratur altari. illud ecclesie re-
presentans uniuersum in filio re-
uertenti per occidit vitulum
saginat panem vite et vinum
quod miscuit sapientia proponens. Hoc autem officium
christus instituit cum nouum preceat testam. dispo-
nens habundantiam suis regnum sicut per suum sibi dispo-
suit. ut supra mensam ei edat et bibat in regno
quod ecclesia preceat. Cenatibus ei illi accepit ie-
sus panem et gratias agens benedixit ac fregit de-
ditque discipulis suis dicens. Accipite et comestis. hoc
est corpus meum. quod pro vobis. hoc facite in meam commemorationem.
Hac
igitur institutione formati. ceperunt apostoli sacro-
lectum frequentare misterium propter causam quam christus
expresserat. et formam seruantes in verbis. et mate-
riam tenentes in rebus sicut apostolus corinthiis pre-
stat dicens. Ego accepi a domino quod et tradidi
vobis. quam dominus ihesus in qua nocte tradebatur ac-
cepit panem etc. Quia igitur missa officium cete-
ris diuinis officiis dignum et solenne est. ideo
de ipso pulchrum de aliis officiis est in hac littera. pro-

dom. In q̄ aliqb̄ addit̄ et detract̄ specu-
lū in o. pape. iij. p̄sc̄mur. Sane vt p̄mis-
sū ē missā instituit dñs ihs sacerdos p̄m or-
dinē melchisedech. qñ panē et vinū i corp⁹
et sanguinē suū trāsmutauit dicēs. h̄ ē cor-
p⁹ meū. h̄ ē sanguis me⁹. s̄biūgēs h̄ facite
i meā p̄mōratiōz. Apli aut̄ hāc missā ad-
auxerūt dicētes i missa nō solū x̄ba p̄mis-
sa. v̄xetiā dñicā orōnē supaddētes. Vñ
brūs petr⁹ sic missā p̄m⁹ d̄z celebrasse i p̄ti-
bus orientalib⁹. vbi p⁹ dñi passiōe q̄ttuor
annis cathedrā tenuit sacerdotālē. Dein-
de x̄o accepit cathedrā āthiobchie vbi tres
orōnes admissā adiecit. In p̄mordio ḡ na-
scētis ecclie missa aliē dicebat̄ q̄ mō. sic in
v̄s. pte s̄b̄ ti. d̄ parascue dicef. Seq̄nti x̄o
tpe epla tātū et euāgelio recitat̄ missa cele-
brabat̄. Subseq̄ntē celestin⁹ papa instituit
introitū ad missaz cātari. put sub introitu
dicef. Cetera diuersi t̄pib⁹ ab aplis et a ge-
lasio. celestino. gregorio. et alijs diuersi p-
tib⁹ legūf̄ adiecta. put xp̄iane r̄ligiōis cul-
tu crescēte: v̄sa sunt decēt⁹ puenire. de h̄
dicef i p̄hemio q̄nte p̄tis. In canone legi-
tur q̄ iacob⁹ fr̄at̄ dñi ep̄s hierosolimitan⁹
et basil⁹ ep̄s cesariēf̄ addidēf̄ nobis in
scripturi ordinē celebrādi missā. Item iste
iacobus alphei d̄z p̄mus inf̄ ap̄los missaz
celebrasse. Nā p̄p̄ excellētiā sc̄titat̄ eius
ap̄li hūc sibi fecerūt honorē. vt p⁹ dñi ascē-
sionē p̄mus inf̄ eos missā ierololimis cele-
braret. et p̄usq̄ esset i ep̄m ordinat⁹. v̄l for-
te iō d̄z p̄mus celebrasse. q̄ p̄m⁹ i p̄tifica-
libus eā dixisse p̄hibet. Sic petrus post
modū p̄mus i antiochia missā celebrauit et
marc⁹ i alexādria. Quidā āt p̄fidi heretici
rep̄hēdūt nos q̄ euāgelia p̄ticulas lace-
rata i missa legim⁹. et q̄ p̄mitiue misse vicz
v̄ltra dñicā orōnē aliqd̄ supaddim⁹. Scri-
ptū nāq̄ ē. Si q̄s apposuerit ad h̄ apponet
sup illū d̄s plagas sc̄pta i libro isto. Et q̄a
supra nouū testm̄. et p̄cepta ap̄loz. alias i
stitutiōes et nouā doctrinā doctoꝝ institu-
imus et suam⁹ p̄ illud qd̄ x̄ps ait. Vñ irri-
tū fecisti mādātū dei vt v̄ram fuer̄ tradi-
tionē. Et alibi. Dis plātatio quā nō plan-
tauit p̄r meus celest̄ eradica-bit. Et ap̄ls.
Doctrinis varijs et p̄grinis nolite abdu-
ci. Itē sūdāmētū aliō nemo p̄r ponē p̄ter
id qd̄ positū ē qd̄ ē x̄ps. Dicūt et q̄ ecclia
xp̄i nec missam nec natiuitas cātavit. nec

x̄ps nec ap̄li eā instituer̄. nec i tpe ap̄loꝝ
cātata fuit nec nomē misse tūc in mūdo au-
diebat̄. nec scriptū iueniebat̄. s̄ id qd̄ mis-
sa rep̄ntat ab euāgelistis cena vocat̄. nec
ecclia i p̄ncipio nec ap̄li cū musicali orga-
no nec alta nec dulci voce eā cātābāt. rep̄-
hēdētes nos q̄ hec agimus et q̄ nocēnas
et alias canonicas horas dicimus. falso s̄
nos iducētes illud amos p̄ph̄e. Cōuertā
festiuitates v̄ras in luctū et oia cātica v̄ra
i plāctū. Et illud p̄ph̄eticū. Audiūt f̄mo
nes tuos. et n̄ faciūt eos. q̄ i cāticū orl̄ sui
x̄tūt eos et auaritiā seq̄f̄ coreoz. et ill̄ q̄si
carmē musicū qd̄ suauī dulciq̄ sono canī-
tur Illoꝝ tñ error aptissime p̄futat̄ ex his
q̄ i p̄hemio. v. p̄tis dicēf. Rursus i p̄mi-
tiua ecclia diuina misteria hebraice celebra-
bātur. s̄ tēpe adriani p̄mi ip̄atorl̄. grece in
orientali ecclia p̄mo celebrari ceper̄t. Por-
ro misse officiū tā p̄uida rep̄itur ordinatō
ne dispositū vt q̄ p̄ x̄pm et i x̄pm ex q̄ de ce-
lo descēdit: v̄sq̄ dū i celū ascēdit gesto sūt
maḡ ex pte p̄tineat. et ea tā x̄bis q̄ signis
āmirabili qdā sp̄e rep̄ntat. Ipm āt officiū
i q̄tuor p̄sistit vicz i p̄sonis. i opibus. i x̄b
et reb⁹. Personaz tres s̄ ordies. s̄. celebra-
tes. ministrātes et circūstātes. P̄pm q̄z tres
s̄ sp̄s. vicz gest⁹ actus et motus. Cerbo-
rūt et tres s̄ diuinitates. s̄. orōnes modula-
tōes. et lectōes. Rex. s̄l̄r tres s̄ maneries
s̄. ornamēta. instr̄a. et elem̄ta. Siqd̄ hec
oia plena s̄ d̄inis mysterijs. sic in p̄hemio
libri dictū fuit. Sane oli tēplū erat i duas
p̄tes inf̄posito velo diuisū. ps̄ p̄or vocaba-
tur sc̄tā. iterioꝝ x̄o sc̄tāsc̄toꝝ. Quidq̄ ḡ i
officio misse añ secretā agif̄ q̄si i edep̄ori ē
qd̄ āt i secreta agitur itra sc̄tāsc̄toꝝ ē Erāt
igitur itra sc̄tāsc̄toꝝ ara incens̄. arca testi-
tabula sup arcā. put i p̄ma pte s̄b̄ ti. d̄ ecclie
sia et d̄ altari dictū ē et i Exo. h̄f. supra ta-
bulā duo cherubin gl̄ie mutuo vultu sese
r̄spicientia. Huc itrabat solus p̄t̄ifex sel̄
i anno h̄is noia patrū i rōnali et sup̄h̄ie-
rali scripta. ferēs sāguinē et carbonēs. q̄s
oēs cū timiamate in thurisbulo orās pone-
bat. donec fumus eū obumbraret. deinde
tabulā et arā sanguie aspergebat. post ex-
ibat ad pplm̄ et vestes lauabat. n̄ ei iudica-
batur mōs añ vesperā post imolatōz v̄itu-
le ruse. Hec oli siḡ fuer̄. s̄ recesser̄ postq̄
significata vener̄t. Siqd̄ p̄or edes signifi-

Liber

cat pñtē eccliam. sc̄tāscōz celū. pñtifer cri-
stū. sanguis passionē. carbonēs charitatē
xp̄i. turibulū carnē ip̄i. thus crematū p-
ces odoriferas. ara cohortes celi. arca xp̄i
hūanitatē tabula deū pñm. duo cherubi
duo testamēta. q̄ sese adinuicē respiciūt qz
p̄cordāt. vesi q̄ lauaf hoīem. vesp̄a hoīs
vestē s̄ḡt. Cōferas ḡ q̄ oli fiebāt q̄ xp̄s e-
git z respice quō minister ecclie illa in offi-
cio misse repñtat z agit. Quid et h̄ signifi-
cēt: s̄b canōe misse i pñcipijs cuiuslibz pti-
cule illi? tāget. Per arcā qz xp̄i hūilitas
itelligit. a q̄ nob p ip̄i miscōiaz oē bonuz
aduenit. Et nō q̄ sic i exo. xxv. z. xxxvii.
legit. Factū ē sup arcā ppiciatoriū aureū
.i. tabula aurea eiusdē lōgitudinis z latitu-
dinis cui? z arca. vt eā tegere sufficeret. z
h̄ dicebat oraculū. qz dñs d̄ loco illo n̄sa
dabat orātibz. Dicebat et ppiciatoriū qz
exinde loquēs dñs ppiciabat p̄lo vel qz
die ppiciatōis dicebat gl̄iaz dñi sp̄ ibi de-
scēdere. Et inde tabnaculū siue loc⁹ super
posteriorē ptē altari collocat. i. q̄ xp̄s ppi-
ciatō n̄ra. i. hostia p̄fecta fuaf. hodie ppi-
ciatoriū nūcupat. Ex vtraqz pte oracti
s. i. duobz angul anterioribz posita s̄ duo
cherubin aurea. q̄ s̄ p̄m iosephū duo aia-
lia volatilia hūtia figurā q̄ a n̄llo hoīm ē i-
specta. Hec diē moyses se i d̄i sede p̄speris
se figurata. Un⁹ cherub alterū ispiciebat
x̄sis tñ vultibz i ppiciatoriū duabz qz alis
ex opposito exp̄sis. z mutuo se tāgētibus
velabāt oraculū siue tegebāt ppiciatoriū
Si qdē p ppiciatoriū icarnat⁹ dñs figurat
d̄ q̄ iohes. Ip̄e ē ppiciatio p p̄cis nostr̄
Duo cherubin duo sūt testamēta. s. ver⁹ et
nouū. Bū ḡ illa n̄ discrepēt. s̄ mysteriū in-
carnatōis xp̄i p̄cordit narrēt illd̄ pphētā
do istd̄ asseuerādo. i. ppiciatoriū vultū sue
itētōis dirigūt z se mutuo respiciūt. Rur-
sus tria s̄ ecclie sacraficia q̄ i veteri testō p
ppiciatoriū thuribulū z altare significata
sūt. vicz sacrificiū pñie. iusticie. z eucharis-
tie. De p̄mo. sacrificiū dō sp̄s z tribulat⁹
De sc̄do. tē acceptab sacri. iu. De t̄tio. ti-
bi sacrificabo hostiā laudis. Sup altā. s. f.
corpis caro mactat p̄ p̄tritionē. itra thuri-
bulū. s. cordis thus adolef p deuotiōem.
ad ppiciatoriū. s. dei p̄ris. sanguis iserf p
redēptiōe. Hec qdēz tria sacraficia sc̄dos
offert i missa. p̄mū i p̄fessioe. sc̄dz i p̄fatiōe

Quartus

tertiū i actiōe. Nā h̄ tria sūt q̄ p̄m pphām
d̄s respicit i hoīe z req̄rit ab hoīe. diligere
miscōiaz facē iudiciū z solcite ābulare cū
deo. Diligat ḡ miscōiam. q̄ vult offerre sa-
crificiū pñie. faciat iudiciū q̄ vult offerre
sacrificiū iusticie. cū deo solicit⁹ ambulet
q̄ vult offerre sacrificiū eucharistie. Hic ē
q̄ ait b. Bern. Fr̄es mei imolātes hostiā
laudis iūgam⁹ x̄bis sensū. sensui affectū.
affectui exultationē. exultatōi maturitatē
maturitati hūilitatē. hūilitati libtatē. Ce-
lebratur⁹ ḡ missa offerat altissimo sacrifici-
um illd̄. d̄ q̄ p̄s. ait. Sacrifi. dō sp̄i. cōf. Et
alibi. Immola dō sacrificiū laudis zc. Et
apls. Exhibete corpa v̄ra hostiā viuētē
sc̄tām deo placētē vt sit rōnabile obsequz
v̄rm. mortificātes i altā cordis mēbra ve-
stra q̄ s̄t sup trā. vicz imūdiā libidinē cō-
cupiscētā malā z auariciā. q̄ten⁹ m̄do cor
de z casto corpe. sc̄tificet dñō vosmetip̄os
In sacro at̄ corpis xp̄i p̄m Aug⁹. nil a bo-
no magis. nil a malo min⁹ p̄ficiat sac̄dote.
dūmō ille cū ceteri i arca p̄sistat. z formaz
obfuet traditā a colūba. qz nō i merito sa-
cerdoti s̄ i verbo p̄ficiat creatori. Aug⁹ em̄
eq̄ vez ē i arca furi sic i thesauro regi. Un⁹
z catphas pñtifer p̄secutor vni⁹ z verissi-
mi sacerdoti. q̄uis ip̄e verax nō eēt qd̄ de-
dit tñ vez fuit. si nō suū dedit s̄ dei. i. i for-
ma ecclie. Nō ḡ sacerdoti iniquitas ipedit ef-
fectū sacri. sic nec medici infirmitas x̄tutē
impedit medicine. Quis igit op⁹ opans
aliqñ sit imūdū op⁹ tñ opatū sp̄ est mūdū
Sed sicut omnia sunt munda mundis sic
omnia sunt immūda imūdis. Mal⁹ ḡ cuz
vitā accipit mortē icurrit. sic ē bon⁹ cum
mortē sustinet vitā acq̄rit. Nā q̄ māducat
idigne iudiciū sibi māducat. Qz vō b̄ tali
b⁹ ait ppha. Maledicā b̄ndictiōibz v̄ris
z greg. B̄ndictio eoz x̄tis i maledictionē
z oīo i p̄ctm. d̄ p̄cis ab ecclia nō toleratis
seu notorijs intelligit. qz b̄ndictio q̄tum
ad ip̄os maledictio reputat. qm̄ p̄m aug⁹
mali inq̄ntū i eis ē dicūt sac̄a polluere cū
tñ illa pmaneāt ipolluta. sūt em̄ bonis ad
p̄mū reprobis ad iudiciū. Un⁹ aug⁹. Sp̄
ritualis x̄t sacri vt lux pura ab illumina-
dis excipit ad salutē s̄ p imūdos mistros
q̄si p canale trāsies nō coinquinat. Arnald⁹
ste tñ p̄hdi h̄etici dicūt. nulqz legi q̄ imū-
dis z luxurijs mistris xp̄s sp̄sā suam

ecclesiam tradiderit custodiendā. vlt̄ p̄tātē sa-
croz misterioz pagere. vlt̄ clauēs regni vlt̄
p̄tātē ligādī et soluedī. qz illi soli vt ait gre.
et iusti i hac carne positi p̄tātē hnt ligandi
atqz soluedi sic apli. q vitā vlt̄ fidē illoz cū
eoz doctrina tenēt. vñ vt dicūt a talib⁹ sa-
cramēta p̄stata nec valēt nec pficiūt ad sa-
lutē **Legit ei i li. Num. Quicqd tetigerit**
immūd⁹ immūdū faciet. Et xps. Nō p̄t ar-
bor mala fruct⁹ bonos facē. et dauid Pec-
catori at dixit ds. qre tu enarras iusticias
meas et a. t. m. p. os tuū. Et apks. Dia mū
da mūdīs. coinquinat at et infidelib⁹ nihil ē
mūdū. Et greg⁹. i pasto. li. j. c. x. Duz is q
displicet ad int̄cedēdū mittit. irati anim⁹
ad deteriora puocat. Et ibidē i. c. xij. Ne
cesse ē vt mūda debeat eē man⁹ q diluere
sordes curat. ne tacta qz ipa sordida de-
teri⁹ inqnet. Celebrat at missa hora t̄tia
sexta et nona. In scia qz fm marcū hora il-
la xps crucē ascēdit et liguis iudeoz cruci-
fix⁹ ē clamātū crucifige crucifige. Et qz il-
la hora spū sanctus sup aplos i igneis lin-
guis ascēdit. In sexta qz i illa hora sz ma-
theū vere crucifix⁹ et imolat⁹ ē. Et in nona
qz hora illa i cruce pēdens emisit spirituz.
Thelesphor⁹ papa statuit vt missa añ ho-
rā tertiā nō dicat. qd d publicis et popula-
rib⁹ missis itelligēdū ē. Que sic Aug⁹. ait
nō dnt i publico fieri ne plus a publicis q
hora t̄tia dicūt retrahat. Catat at dieb⁹
dn̄icis et festiuis hora t̄tia. In p̄fessi hora
sexta In qdragesima hora nona et etiā ex
institutiōe pelagii pape et alioz i dieb⁹ ie-
iunioz nō tñ oim. In sabbat⁹ xō ieiunioz
rū qtuor tpm sero p̄t celebrari ppter ordi-
nes sacros q ad dn̄icā seqntē p̄tine noscūt
Sz qz missa a ieiunio dici dz. et iō ne nimis
ieiunet. p⁹ vespas inchoat. vt sic vsqz ad
noctē ieiuniū p̄telat. De q i. vj. pte sb sab-
bato paschali dicet. Qz xō missa qnqz sū-
mo mane catat ex p̄suetudine n̄ ex ordine
ē. Leo tñ papa diluculo siue p̄ma diei pte
ad missaz itrabat nescio an necessitate. an
rōne. an sola vlt̄ apli p̄tātē. vlt̄ d peculia-
ri missa itelligēdū ē. Qui at ncessitate p̄ue-
niūt t̄tia aut offert p⁹ sextā aut nonā amo-
re diuino. ne vltz eis dies absqz sacrificio
p̄treat. excusari pnt cū discipul⁹ q euelle-
bāt spicas i sabbato. et cū dauid q comede-
bat panes p̄pōnis. Vel qz i missa sit mēo

ria passiōis. mortis. sepulture. resurrectiōis
et ascēsiōis. iō cantat tot varijs horis. In
tertia i memoriaz passiōis et ascēsiōis. **P⁹**
sextā i mēoriā mortis **P⁹** nonā i memoriaz
sepulture. In mane i memoriā forte resur-
rectiōis. **Asserūt et qdā dñm i meditullio**
horaz crucifixū et iō nūc hāc nūc illā horā
positā. Vñ ecclesia int̄ vnā horā et alterā ce-
lebrat missā. In die at natal⁹ dñi p̄ma mis-
sa d nocte catat. put sub ipso festo dicetur
Letet si i qdragesima occurrūt duo offi-
cia. qz dies duplices vocam⁹. missa de fe-
sto dz i t̄tia et absqz genuflexiōe. officiū xō
d ieiunio dz i nona et cū genuflexiōe. Tpe
etiā aduēt⁹ dz missa i sc̄toz festiuitatibus
hora t̄tia celebrari. Verū nullus dz eadez
die plures missas celebrare regularit̄. qā
xps sel pass⁹ fuit. Et valde felix ē q etiam
vnā digne p̄t celebrare. nec p̄t quis duas
missas cū vno vlt̄ vnā cū duob⁹ sacrificijs
celebrare. Sub vno tñ canone p̄nt plures
hostie p̄fici. Nā et p̄sbz dz sp hostiā p̄ifr-
mis h̄re pat̄s. Pōt qz sacerdos vnā missā
cū sacrificio. et aliā sicā celebrare. Missa
sicā dz qm si sacerdos n̄ p̄t p̄ficere. qz for-
te iā celebrauit. vel ob aliā cām. pōt accep-
ta stola eplam et euangeliū legē et dicē oō
nē dn̄icā et dare b̄ndictiōnē. qnimo si ex de-
uotōe nō ex supstitiōe velit totū officium
missē sine sacrificio dicere. accipiat oēs ve-
stes sac̄dotales. et missā suo ordie celebret
vsqz ad finē offerēde. dimittēs secretam. q
ad sacrificiū p̄tinet. p̄fationē xō dicē pōt.
lz i ea videat̄ angeli iuocari ad p̄fectionēz
corpis et sanguis xpi. d canōe xō nihil di-
cat s̄ ofonē dn̄icā nō p̄termittat. et q ibi se-
quūt sub silētio dicēda nō dicat. calicē vlt̄
hostiā n̄ habeat. nec d hīs q sup calicē seu
eucharistiā dicūt vlt̄ fuit aliqd dicat vlt̄ fa-
ciat. p̄t etiā dicere pax dñi sit sp vo. rē. et
exinde missē officiū suo ordine pagat. me-
li⁹ ē tñ talia omittē. vep qdā incipiūt mis-
sam d die celebrātes illā suo ordie vsqz ad
offerēdā. postea incipiūt aliā missam et eā
cantāt vsqz ad eundē locū. et idē faciūt plu-
ries si volūt. et icepta missa viuoz incipiūt
qnqz missā mortuoz eā p̄seqntes vsqz ad
eundē locū. et exinde p̄cedentes dicūt tot
secretellat q̄t missas inceperūt. semel tātū
canonē dicētes et p̄secrātes: et i fine tot ora-
tiōes dicūt q̄t officia missē inceperūt. sed b

tanq̃ detestabile reprobam? **P**ōt tñ sac-
dos qñq̃ plures missas vna die celebrare
Primo i festo natal' dñi. sic i sexta pte s̃b
illo festo dicef. **S**cdo vbi necessitas exigit
puta si q̃s moriat. **C**ōciliū tñ carthaginē-
se dic q̃ si ep̃s ṽl ali' p' etiā obierit. p̃me-
moratio solis orōnib' faciēda ē sine missa
Tertio cā honestat. ṽl si aliq̃ mag' p̃sona
supueniēs velit missā audire. **Q**uarto fm
q̃l dā cā vtilitat. puta pp̃ p̃grinos pp̃
hospites. pp̃ter comētes. pp̃ infirmos
pp̃ter sponfos. 7 pp̃ raritatē clericor. 7
paupertatē ecclīaz sacerdotēs pp̃rios non
hñtiū. **Q**uito vt dixit sicard' ep̃s cremo-
nen' i mitrali cū due festiuitates occurr̃t
pñt et tres celebrari. tñ q̃ h̃ sit licite in na-
tali. tñ q̃ xpi passio triptita ē. **P**ass' ē em̃
liguis iultatiū. maib' vberatiū. 7 clauis
crucifigētiū. **I**p̃e et ē a p̃riarchis gestib'
imolat'. a pp̃het' ṽbis sacrificat' a p̃r̃ez a
seip̃o reali' oblat'. **S**exto p̃ri rōne si i die
ieiunij occurr̃t aliq̃d solēne festū pōt vñā
d̃ festo 7 aliā d̃ ieiunio celebrare. si ali' p̃-
sbyter n̄ assit. **L**egit et q̃ leo papa sepe se
pties 7 aliqñ nomies i eadē die missaz cele-
brauit. **S**acerdos tñ aliā missā i eadē die
celebraturus i vltia tñ missa pfusionē su-
mat. qm̃ si i p̃ma fumeret ieiun' nō esset. 7
sic alia missa impediref. alias at̃ q̃tiēs cele-
brat. toties corp' xpi 7 et pfusionē sumat
Sed nūquid pransus p̃ficiat. **R**ñdeo sic. li-
cet h̃ facere nō debeat. nō em̃ ieiunij est d̃
sba. put i canone innuit aug. als dñs non
p̃fecisset. **M**agis tñ hugutio dic' ē. **S**a-
ne p̃scis tpib' heresib' pullulatib' 7 trini-
tatē ipugnātib'. ex institutōe alicuius ma-
gistri karoli rogatu boifacij archiep̃i ma-
guntini statuenti. **P**rima feria missa d̃ tri-
nitate dicebat. **S**cda feria d̃ sapia **T**ertia
feria d̃ sp̃sctō. **Q**uarta feria d̃ charitate.
Quinta feria d̃ angelis. **S**exta d̃ cruce. **S**e-
ptima d̃ brā ṽgine. **C**ā ṽo illa cessante illd̃
cessauit. 7 dñicali officio ordinato statutū
fuit. p̃ma feria suū h̃ret officiū. s. d̃ trini-
tate. **S**cda d̃ angel. q̃ tñ c̃p̃mo creati sunt
i bonis gratuit. tñ em̃ lux diuisa fuit a te-
nebris. i. boni angeli a malis q̃ tñ cecide-
rūt mali. boni ṽo cōfirmati sūt. **I**n prima
ṽo feria creati fuerūt angeli i bonis natu-
ralib'. **C**antat etia i scda feria p̃ defūctis
vt illis adhibeam' suffragia angelor. **E**t

q̃ vt dicūt qdā i p̃ma feria refrigeriū hñt
illi q̃ sūt i purgatorio. 7 stat i scda feria re-
deūt ad penas 7 laborē. q̃re vt eor s̃bueni-
atur laborib'. missa p̃ illis i scda feria cele-
braf. **I**n tertia feria p̃ p̃ctis. **I**n q̃rta pro
pace. **I**n q̃nta p̃ tribulatiōe. ṽl i tertia fe-
ria d̃z repeti introit' misse de dñica. **I**nsti-
tutū etiā fuit vt i q̃rta feria ieiunaref. 7 il-
la s̃lt̃ die d̃z missa de dñica dici nisi festiui-
tas ipediāt. **I**n q̃nta feria d̃z s̃lt̃ repeti of-
ficiū dñice. s. introit' epla 7 euāgelij q̃ di-
es iouis d̃z cognata dñice diei. put dicef
s̃b ti. d̃ accessu pōti. ad al. **I**n sexta feria d̃
cruce. **I**lla ei dies appropriat' xpo i cruce.
q̃ ipse i ea mori 7 crucifigi voluit p̃ salute
hūani generi. **I**n septia feria d̃ brā ṽgine
Ad initij habq̃t. **Q**m̃ oli in quadā ecclā
ciuitatis p̃stāt̃nopol erat imago brē ṽgi-
nis. corā q̃ depēdebat velū qd̃ totam vela-
bat imaginē. s̃ h̃ velū i sexta feria p̃ ṽspe-
ras recedebat ab imagine nullo mouēte so-
lo dei miraculo. q̃si deferret in celū. vt ad
plenū posset imago a p̃lo p̃spici. **C**elebra-
tis ṽo ṽspis i sabbato descēdebat ip̃z ve-
lū añ eadē yconā siue imaginē. 7 ibi mane-
bat vsq̃ ad sextā feriā. **H**oc viso miraclo
sancitū ē vt sp̃ illa feria d̃ brā ṽgie cātaret.
Alia et rō ē q̃ dñō crucifixo 7 mortuo. et
discipul' fugiētib'. 7 d̃ resurrectōe despan-
tib'. i ea sola tota fides i sabbato illo remā-
sit. sciebat ei quō portauerat eū sine laborē
7 peperat sine dolore. 7 iō certa erat q̃ fili-
us d̃i eēt 7 a mortuis die t̃tia r̃surgē dēbat
Et h̃ ē rō q̃re dies sabbati mag' q̃ alia di-
es brē marie appropriat'. **T**ertia rō ē q̃ diei
sabbati ē ianua 7 introit' ad dñicā diem.
Un cū sum' i sabbato. sum' iux dñicā diē
Dies aut dñica est dies req̃ei. 7 s̃gt̃ vitaz
eternā. **U**n cū sum' i grā dñe n̄re sum' q̃si
i ianua paradisi. q̃ igit ipsa ē porta nob̃ ad
regñū celoz qd̃ p̃ diē dñicā figurat. iō d̃ il-
la solēnizam' i septia feria q̃ diē dñicā pre-
cedit **Q**uarto vt solēnitas m̃ris solēnitati
filij p̃tinuet. **Q**uinto vt festiui' agat i die
in q̃ deus ab oi ope req̃euit. **M**otanduz
etiā est q̃ in misse officio vbi xpi passio re-
presentat' tribus linguarū generibus vti-
mur. s. greca hebraica 7 latina. ad signifi-
candū q̃ his tribus linguis scriptus est
titulus crucis xpi **I**oh. xix. 7 ad designā-
dū q̃ om̃is lingua que p̃ hāc triplicē intel

ligit deū laudare et p̄fiteri dicitur. q̄ dñs nō s̄
 ihs xps i glia est dei p̄ris. Licet em̄ multa
 sint genera linguarū. iste tñ sunt p̄ncipales
 hebreā pp̄ legē et q̄ est m̄a alia. greca
 pp̄ sapiā. latina pp̄ nobilitatē et roma
 ni ip̄erij dñiuz. Verba latina sūt eplē euā
 gelia. orōnes. et c̄ar. greca s̄ kyrie eleysō
 xpe eleysō et imas. hebraica sūt alka. amē
 sabaoth et osanna. **Uñ** et in missa romani
 p̄ntificis i p̄cipuis solēnitatib⁹ legi euan
 gelij et eplā nō solū i latino. v̄eretiā i greco
 ad designādū cōiunctiōz v̄riusq; p̄li sub
 vna fidē. siue q̄ ecclia p̄stat nō solū ex lati
 nis v̄eretiā ex grecis. et vide i. vj. pte s̄b
 ti. d̄ parascue. **S̄** q̄r̄ v̄tz sacerdos mi
 nus q̄ duob⁹ p̄ntib⁹ d̄z celebrare missaz et
 vidē q̄ nō. statuit nāq; sother papa vt nul
 lus missaz solēnia celebrare p̄sumat. nisi
 duob⁹ p̄ntib⁹ s̄biq; r̄ndentib⁹. ip̄e tertiū
 habeat. Cū em̄ ip̄e pluralit̄ dicat dñs vo
 bis cū. et secreta dicat. orate p̄ me puenit
 vt ip̄i salutati a plurib⁹ r̄ndeat. **Verū**
 aliud est necessitat̄ articul⁹ in q̄ p̄t vno so
 lo p̄ntē celebrare. et aliud religiōis cōtem
 ptus. **Die** q̄z credēdū ē et sacris autorita
 tibus cōprobat q̄ angeli dei comites assi
 stūt oratib⁹. iux̄ illud p̄pheticū. In p̄spe
 ctu angeloz p̄fallā tibi. **Et** angel⁹ ad tho
 biā. **Qñ** orabas cū lacrimis obtuli orōnē
 tuā dño. **S̄** et i canone misse p̄tinet. **Sup**
 plices te rogam⁹ op̄s de⁹. iube h̄ p̄ferri p̄
 man⁹ sc̄i angeli tui i sublimē altare tuum
P̄terea q̄libet hō h̄z suū p̄p̄riū angeluz
 ad custodiā. **Uñ** dñs i euāgelio loq̄ns de
 puulis ait. Angeli eoz sp̄ vidēt faciē p̄ris
Illos igit̄ habem⁹ in oratiōe p̄cipes. q̄s
 habebim⁹ i gloriatiōe cōsortes. **Sol⁹** tñ
 p̄s̄ nō pōt diuinū officiū absq; ministri
 suffragio celebrare. p̄t in cōstitutiōe ale
 xandri cauef. **Canon** q̄z tholetān. cōcilij
 statuit. vt vbi t̄pis vel loci siue cleri copia
 suffragat̄. habeat q̄sq; deo sacrificiās post
 se vicini solam̄is adiutorē. vt si ex alt̄q; ca
 su ille q̄ ad officia impletur⁹ accedit turba
 tus v̄l ad terrā elisus fuerit: a tergo sp̄ ha
 beat q̄ ei⁹ vicē intrepide assequat̄. **Si** q̄dez
 copia t̄pis suffragat̄ si n̄ fuerit guerra. lo
 cū si ecclia sit diues. cleri sit ibi copia cleri
 eoz. **Generalr̄** aut̄ dictū ē q̄ illa est legitima
 missa. i. q̄ s̄ sacerdos. r̄ndēs. offerēs atq; cō
 municans. **Sicut** ip̄a p̄cū cōpositio euide

ti rōne demonstrat. **Introit⁹** ad chorū p̄
 phetaz respicit. qm̄ p̄m **Aug.** moyses mi
 nister fuit veteris testi. p̄phete ministri nō
 ui. kyrie eleysō ad eos respicit p̄phetas
 q̄ circa dñi aduentū erant. d̄ q̄bus fuerūt
 zacharias et iohes baptista fili⁹ eius. **Glo**
 ria in excelsis ad cetū respicit angelozum
 gaudiū natiuitatis dñi pastorib⁹ annunc
 antiū. **Prima collecta** respicit ad h̄ q̄d do
 minus circa annū duodecimū agebat. qñ
 sc̄z ascendens hierosolimā sedebat int̄ do
 ctōres audiens et interrogās. **Eplā** ad io
 hānis p̄dicatiōē p̄tinet. **R̄soriū** ad be
 niuolentiā ap̄loz respicit. s̄. quō a dño vō
 cati secuti sunt eū. **Alia** ad leticiā m̄ris eo
 rū p̄tinet. quā habebāt de p̄missiōib⁹ ei⁹
 vel de miracul⁹ q̄ p̄ eū vel p̄ nomen eius fie
 bant. euāgelij respicit t̄ps a sua p̄dicatiōe
 vsq; ad p̄dictū t̄ps. **Ad** vō deiceps i mis
 se officio agit ad illud respicit t̄ps q̄d est a
 dñica qua pueri hebreoz obuiauē ei vs
 q; ad diē ascēsiōis ei⁹ siue penthecostes.
Pro vō secrete vsq; nobis quoq; peccato
 ribus. designat illā oratiōē quā ihs i mō
 te oliueti exercebat. **Quod** aut̄ postea agi
 tur significat t̄ps q̄ dñs in sepulcro iacuit.
Qñ vō panis in vinū mittit̄ aīam dei ad
 corpus redire demonstrat. **Salutatio** se
 quēs significat salutatiōes postea discipu
 lis a xpo factas. **Fractio** oblate significat
 fractionē panis factā a dño discipulis in
 emaus. **Hec** plen⁹ in suis locis dicet̄ **Pe**
 missa p̄ mortuis et ip̄oz officio in septima
 pte dicet̄ **Ad** huc missa nō nisi i sacra^{ti} dō
 locis. i. in tabernacul⁹ diuinis p̄cib⁹ a pon
 tificib⁹ delibutis absq; magna necessitate
 dici d̄z. **Ad** q̄ in p̄phanis domibus absq;
 ep̄i licentia. q̄ sanctius est missā nō cana
 re vel non audire. q̄ in locis in q̄bus h̄ fie
 ri nō oportet. **Uñ scriptū ē.** **Vide** ne offe
 ras holocausta tua in oī loco quē videris
 sed in omni loco quē elegerit dñs de⁹ tu⁹
De h̄ dicet̄ in p̄hemio q̄ntē p̄tis. **Pōt** at
 esse necessitas vt dicat̄ in nauī vel in exer
 citu s̄b papillione siue s̄b diuo si illud h̄r̄i
 possit. sed tūc cū tabula seu altari viatico.
P̄sbyter autē nō debet missam celebra
 re sine licentia ep̄i in altari in quo ep̄us ea
 die celebrauit **Sixtus** tñ papa statuit mis
 sam nō nisi sup̄ altare celebrari. **Felix** pa
 pa p̄m⁹ statuit sup̄ mēorias martyru⁹ mis

las celebrari. **Bonifaci** papa scōs statuit
vt i misse celebratōe clerici a laicis sint di-
uisi. **Martin** papa statuit missā alta vo-
ce cātari. **Virgili** papa statuit eā i ecclesie
oriētali pte dici. **Illud** qz notādū ē q in
missa repñtat pugna ⁊ victoria sacerdoti
⁊ hostē antiquū. **Process** ad hāc pugna
ponet sibi ti. d accessu pōti. ad al. i fine. **Ar-**
ma xpo ⁊ pugna sacerdoti posita sūt i phe-
milo tertie ptis. **Rursus** missā qñ qddaz
iudiciū imitat. **Un** ⁊ canon actio vocat.
Est em actio cā i iudiciū deducta. **Iō** mis-
sa qdē cā nra agif. oratoriū ē ptoziū. deul
iudex. dyabol⁹ accusator. mistri testes. sac-
dos aduocatus ⁊ defensor. h est moyses q
cām ppli ad dñm allegabat. c⁹ patrocini-
o delator fallacia ⁊ futat. ⁊ nra inocētia cō-
pbat ⁊ absoluit. ⁊ iudic ira placat ⁊ p mi-
sericordiā culpa rmittit. **Letex** missa d-
misteriū qd pferet ⁊ sacrificiū quod offert.
Misse at officiū i duas pncipalr diuidit
ptes. vicz i missā cathecuminoz. ⁊ missā
fidelīū. **Missa** cathecuminoz ab introitu
vsqz p⁹ offertoriū. q missa ab emittēdo dñ
qm qñ sacerdos incipit cōsecrare eucharis-
tiā cathecumini foris d ecclesia mittit. vñ
antiq⁹ plecto euāgelio diacon⁹ supra pul-
pitū acclamare solebat. **Si** q cathecumi-
nus adest exeat fori. put dicet in sexta pte
sub q̄ta feriā q̄te dñice q̄dragesime. **Ad**
iō fiebat qm cathecumini l3 sint i fide in-
structi. nōdū tñ sunt renati siue baptizati.
⁊ iō nōdū sunt de corpe eccle. sicut nec iu-
dei. nec gētilis. qre sacris altaris mysteriis
interesse nō dñt. q nō nisi baptizatis fide-
bus cōmittit nec thesauri eccle sūt inimi-
cis oñdēdi. **Un** d qbusdā q cathecumino-
rū ⁊ nōdū renatoz tipū seu figurā gerebāt
scriptū ē **Iesus** aut nō credebāt se ill scies
qd i hoie esset. **Hic** et i canone carthagiū.
p̄cilij d- q nec gētilis nec heretic⁹ nec iude-
us phibeat eccliam ingredi audire x̄bz
dei vsqz ad finē misse cathecuminoz nec et
incestuos. **Missa** xpo fidelīū est ab offer-
torio vsqz ad post cōmunionē. **Et** d- missa
illa a dimittēdo. qz ea expleta ad ppria qñ
q fidel dimittit. **Missa** g aliqñ est nomē
collectiui. qz qñq missa vocat qd ē ab in-
troitu vsqz ad offertoriū. **Un** qd ē ab in-
troitu sacrificij vsqz ad ite missa ē. ⁊ b veri-
us qz tūc hostia mittit. **Un** qd vñtatur

est d- missa totū officiū ab introitu vsqz ad
ite missa est. siue inuocatio nois dei q fit a
sacerdote sup altare. qñ trāsmissa. eo q po-
pul⁹ fidel p misterij sacerdoti q vice medi-
atoris int deū ⁊ hoies. i. xpi fungit. pces
supplicatōes. ac vota altissimo trāsmittit.
Un q illud tātū officiū qd sibi filētio dicat.
Un q solū xba illa qd dñicū pñcif corp⁹
Aliqñ missa ē nomē ppriū qz significat cri-
stū q missus ē a pte in hūc mūdū. **Signifi-**
cat etiā angelū q mittit vt p ei⁹ manus ho-
stia offerat in sblime altare dñi. **Ipm** g sa-
crificiū. i. hostia vocat missa. qñ trāsmissa
pus siqdē a pte nob. vt. f. esset nobiscū po-
stea a nob pñi vt intcedat ⁊ sit p nob apd
deū. **Itē** trāsmissa. pmo nob a pte p incar-
nationē xpi filij sui q fuit missus celestis. ⁊
postea patri a nob p passionē ei⁹. **Sitr** in
sacro trāsmissa pmo nob a patre p sc̄ifi-
cationē q nobiscū esse incipit postea patri
a nob p oblationē q p nobis apud patrez
intercedit. **Hec** em missio seu legatio sola
sufficiens ⁊ idonea est ad soluendas inter-
deū ⁊ hoies inimicitias ⁊ offensas. **Luz** g
dyacon⁹ in fine misse dicit. ite missa ē. idēz
est ac si dicat. redite ad ppria. vel seqmini
xpm qz missa siue oblata est hostia saluta-
ris p nobis ad deū patrē placādū. **Do-**
test et ⁊ alit missa diuidi in qtuor ptes fm
aplm. j. ad thi. ij. ⁊ hñ etiā in canone p̄cilij
toletan. f. in obsecratōes. orōnes. postula-
tiones. ⁊ laudes siue gr̄ariū actiōes. **Quo-**
rū x̄boz expositio in q̄ta pte sibi ti. d fñia
ponet. **Pars** pma ptendit ab introitu vs-
qz ad offertoriū. ⁊ d- obsecrationes. i. p̄ca-
tiones q. f. sunt priusqz spēs incipiāt bñdi-
ci. **Scda** vsqz ad finē dñice orōis ibi vicz.
Libera nos quesumus dñe rē. **Tertia** vs-
qz ad cōmunionē vicz fm **Aug**⁹. orōnes
qz epus dici post cōmunionē. **Quarta** vs-
qz in finē. f. fm **Augu**⁹. qñ post ite missa est
vel bñdicamus dño. p̄ls rñder: deo gr̄as
Scdm alios xpo pma ps ptendit ab intro-
itu vsqz ad **Te** igit. **Scda** vsqz ad **Orem**⁹
preceptis salu. **Tertia** vsqz ad collectas.
Quarta vsqz ad ite missa est. **Rursus** qz
qñq fuerunt sanguinis xpi effusiones. iō
misse officiū ab offertorio in antea in quin-
qz subdiuidit ptes. vt ibi dicet. **Sed** ⁊ qz
in sola cruce etiam quinary fuit sangui-
nis effusio. ideo et solus canon subdiuidi-

tur i qñq ptes **P**rima vsq. q̄ p̄die. **S**ecūda vsq. ad memento. **T**ertia vsq. ad p̄ceptis. **Q**uarta vsq. ad embolismū. **Q**uinta vsq. ad collectas.

De quinq psalmis quos pontifex celebraturus dicit.

Celebratur pō
tifer missar solētia q̄sdam psalmos et ofones ex institutione celestini p̄m̄t p̄mittit. q̄s interī dū caligis et sandalijs ornat diē fm̄ exhortationē psalmiste dicētis p̄occupem⁹ faciē ei⁹ in psal. i. iubi. ei. **H**i psalmi sūt qñq videlz **Q**uā dilecta tab. **B**ēdixisti. **I**ndia. **C**redidi. **E**t de p̄fūdis. vt q̄cqd̄ immūdū qñq sensuū trāsgressiōe p̄misit qñq psalmo rū ofone detergat. **Q**uedā em̄ p̄tinent in q̄libz ip̄oz q̄ recte p̄ueniūt celebraturū altaris mysteriū et eucharistie sac̄m. **O**fones x̄o q̄s adijcit manifeste p̄tinet ad ipetrandū cordis et corpis mundiciā et munimen. **R**ur⁹ iō diē. **Q**uā dilecta et alios psal. vt i x̄po cui⁹ typū gerit x̄tutū plenitudo notet. **E**t nō q̄ religiosus fm̄ ordis sui p̄fessionē discalciet⁹ incedēs missā celebraturus se calciet ex p̄cepto apli dicētī ad eph̄ State calciaui pedes in p̄patione euāgelij pacis. **N**empe p̄ calciamēta q̄ sūt de pelli bus animalū mortuoz et calcāt terrā. et sē clausa d̄ subter et apta desup. significat q̄ sacerdos d̄ esse mortuus mūdo et d̄ h̄re cor clausū ad terrena. et ip̄a tanq̄ lubrica calcare et vilipendere et aptum ad respiciendū et desiderandū celestia.

De capiti cōpositiōe et manuū lotiōe.

Caligis et sandalijs impositi pontifex et sacerdos caput pectinat. man⁹ et faciē lauat. **N**ā et legal sacerdos sacrificaturus lotis pus manib⁹ ac pedib⁹ induibat manastafim. cui⁹ loco hodie sandalia habent. put dictū est i tertia pte lb̄ ti. d̄ legalib⁹ indumēt. **P**ectinat igit caput. et faciē lauat. **P**rimo exēplo marie q̄ futuraz x̄pi passionē figurās vnxit oleo caput ei⁹. **E**tem i missae officio x̄pi passio rep̄ntatur. **S**ecdo ex mādato dñi dicētī i matheo. **T**u autē cū ieiunas vnge caput tuū et faciē tuā laua. p̄ h̄ significas q̄ i sc̄tis opib⁹ n̄ris om̄

nē fictionē et s̄tatiōz a nob̄ amouē debem⁹. **T**ertio pectinat caput. **N**ā p̄ capillos superflue cogitatōes et cura t̄rene solitudinis. p̄ caput mēs et intētio. q̄ cūctis aie actib⁹ sic caput ceteri mēbris supeminet. significat. **C**ōgrue igit pectine capilli cōplanant et ordinant. et euulsi sepan̄. ad notandū q̄ tūc sp̄alr mores p̄ponē et superfluas cogitatōes a se repellē d̄z iux̄ illud p̄phetiā. **A**uferte malū cogitationū v̄raz atq̄ mēs ip̄i⁹ p̄uia discretiōe seperari. q̄etari et purgari a terrenis solitudib⁹. et x̄tutib⁹ ornari d̄z. **P**ecten em̄ p̄p̄ ordinatā i sc̄is s̄iōib⁹ diuisionē discretiōne s̄iō. q̄ iñtentō aie adorna. sic capilli capiti pectine adornant. **Q**uā q̄z lauat p̄p̄ reuerentiā tāti sac̄i. q̄ten⁹ ad illud pertractādū mūdissimus accedat. **U**n̄ greg⁹. i pasto. li. i. c. xij. **N**ecesse ē vt mūda studeat cē man⁹ q̄ diluere sordis curat. **C**orporalit⁹ igit lauat man⁹ vt sp̄ualr mūdēt act⁹. iux̄ illud ps̄. **L**auabo in̄t innocētes ma. me. et c. ne q̄si illotus manib⁹ ad mēfaz peruenire videat. n̄ q̄ lutū manuū diuina sac̄a cātaminet. s̄ si q̄s indigne māducat et bibit iudiciū sibi māducat et bibit. **U**n̄ et in euāgelio math̄. **N**ō lotis manib⁹ māducare nō coīnquat hoīem. q̄ x̄o d̄ ore p̄cedūt et d̄ corde exeūt vicz cogitatōes male homicidia et adultēria et cetera h̄mōi. h̄ sunt q̄ inq̄nat hoīem. **S**olicite ḡ satagēdū est vt nō tā exteriora manuū q̄ interiora mētū inq̄namēta purgēt. **Q**uanū at lotio a lege sumpsit exordū vt p̄missum est **L**egit em̄ **Exod. xxx. xxxviii. et xl. c.** q̄ moyses fecit labrū enei d̄ speculis mulierū in q̄ lauabāt se sacerdotes. i ingressu tabernaculi testimoniū et q̄n̄ accessuri erāt ad altare. **S**iquidem in labro eneo sonoro significat cōfessio. **I**n altari aureo mētis amaritudo. **I**n speculis mulierū vite sc̄toz p̄sideratio. **S**acerdos ergo priusq̄ ad altare veniat per cōfessionē siue lacrimis p̄nie se abluat. p̄ mētis amaritudinē se purget. per cōsiderationē vite sc̄toz se informet. **D**e p̄mo **Isa. iij.** **Q**uādamini q̄ fertis vasa dñi. **D**e secdo. **1. Cor. x. y.** **E**xpurgate vet⁹ ferment. et c. **D**e tertio heb̄. xij. **H**ūntes impositā nubē d̄ponamus omne pondus et circumstantis nos pctm̄. vt sim⁹ in numero innocētum audacter dicentiū. **J**udica me dñe qm̄ e. in in-

uo 7c. **Ite** Lauabo inf innocētes manus meas 7 cir. a. t. d. Deinde man⁹ lotas manutergio igit. qz p⁹ lacrimas p⁹tritiōis pctā abhorrere 7 abolere p opa satisfactōis dz Linū qdē p labore ad cādorē pducit 7 penitētes p satisfactōnē ad ppetuā glorificationē. Triniū igit manuū 7 faciei ornamēta. nō sūt voluptatis oblectamēta s i figurā a dño sacerdotib⁹ legis iniuncta.

De aque benedictę consecratione et aspersione.

Sacerdos i do
minicis dieb⁹ celebratur⁹ alba 7 stola patus. pūsq⁹ planetā induat. vt liberi⁹ vocare possit aquā ex institutione alexandri pape pmi bñdicat. altare ecclīaz 7 p⁹lm aq bñdicta asp⁹git vt ois spiritūū imūdoz spurciā tā d hitaclo q⁹ d cordib⁹ fidelīū ppellat. b em⁹ vtus aq ex orizate inest. Et etiā qz nouus xpianorū p⁹ls baptismatis sacro renat⁹. ita ministerio aque lota renatoz corpa munit. sic sāguis agni a pisco p⁹lo ad repellenduz p⁹cussorē i postib⁹ ponebat. Quid in canone alexandri ita legit. Aquā sale asp⁹sa p⁹lis bñdicim⁹ vt ea cūcti asp⁹si sanctificēt 7 purificent qd 7 oib⁹ sacerdotib⁹ faciendū eē mandam⁹. Nā si cinis vitule asp⁹sus p⁹lm sanctificabat atq⁹ mūdabat. s. a venialib⁹ multo magis aqua sale asp⁹a dluinīsq⁹ p⁹cibus sacrata p⁹lm sanctificat atq⁹ mūdāt a venialib⁹. Et si sale asp⁹so p heliseū sterilitas aq sanata ē. qnto magis diuinis p⁹cibus sacrat⁹ sal sterilitatē rez aufert hūanaz 7 coīnq⁹atos scitificat 7 purgat 7 cetera bona multiplicat 7 insidias dyaboli auit. 7 a fantasimā x⁹sutis hoies defendit. Rursus tūc sacerdos int⁹ tabernaculū asp⁹git. dū dei misericōdiam petit. Ciprian⁹ qz papa ait. qz iō hoies aq bñdicta asp⁹gun⁹. qz valet ad scitificationē. Vñ scriptura p ezechielē dīc. Asp⁹gā sup vos aquā mūdā. 7 mūdabimini ab oib⁹ imūdicīis v⁹ris. 7 dabo vob cor nouū 7 spm nouū in vob. Ite in numeris. Qui tetigerit cadauer hois siue humane aie morticinū. i. a morte cadens 7 ppter h septē dieb⁹ fuerit imūd⁹ asp⁹gat ex hac aq die tertia 7 septima 7 sic mūdabit a pctō. Si em⁹ asp⁹sus die tertia non fuerit septia nō poterit emūdari. Ite qz ex

hac p⁹mixtiōe asp⁹sus nō fuerit polluet tabernaculū. i. tanq⁹ pollut⁹ nō intrabit cūz alijs tabnacuū. i. seipm q est ps tabnacu li dñi. i. ecclie. 7 pibit ex isrl. Ite q aq ex p⁹ationis nō ē asp⁹sus imūd⁹ erit 7 manebit spurciā ei⁹ sup⁹eū. Et itez. Purificabis leuitas circūspgēs eos aq purificatōis. 7 sterū. Aqua asp⁹sionis purificatio est. Ex qb⁹ apparet asp⁹sionē aque instar salutaris lauacri obtinere. Quidā tñ pmissa refert ad aquā baptismi. Aqua igit i memoriaz baptismi oi dñica bñdicat. vt dicef in. vj. pte sub ascēsiōe. pter qz i pascha 7 penthecosten. qz i sabbatis dñicas pcedētib⁹ bñdictis fontib⁹ añ crismati infusione aq recipit. 7 ad asp⁹gēdū nos 7 domos reseruat. sic in canone cautuz h⁹. Et aq g bñdicta nos et loca i significatiōz baptismi asp⁹gim⁹ nec asp⁹gimur vt rebaptizemur s vt grām diuini nois cū memoria baptismati inuocem⁹. Et l3 in dictis duab⁹ dñicis asp⁹gat altare nō tñ tūc cātāf autiphona. Asp⁹ges me do. 7c. qz tē poti⁹ lugēdū nob est cū recolim⁹ nos eē a xpo mūdatos per sue suppliciū passiōis. iux illud treno. iij. Memoria memor ero 7 tabescet i me aia mea. In dñicis g dieb⁹ añ missam magi altare tātū 7 tot⁹ p⁹ls asp⁹gūt. Quis i nocturnis 7 vespis oia altaria vel saltem p⁹cipua thurificent. Circa qd p⁹siderādū q h⁹ asp⁹sio alia rōne fit sup p⁹lm 7 alia sup altaria. Quia em⁹ pclusit dñs oēs sb pctō saltē veni ali qz septies in die cadit iust⁹. idcirco ipe p⁹ls eccliam ingrediēs diuinis insistē intē dñs ipa aq scitificata asp⁹git. q valet ad qtidiana delenda. sic 7 cinis vitule in veteri testō. Im qd q imūd⁹ erat phibebat eccliam ingredi donec aq lauaret. Altare at asp⁹git pp⁹ reuerētiā sacri qd ibidē p⁹secrandū est. vt inde oim malignoz spirituum pntia arceat. Et qm xps p altare qd eē dz lapideū significat fm illd apli petra at erat xps. 7 fides nra d vno xpo 7 nō de plurib⁹ ē. idcirco vt signū signato rīdeat vnico altari asp⁹so vniū⁹ asp⁹git p⁹lus. qz ipe sol⁹ ē q tollit pctā mūdi. Thurificatio xpo qnq⁹ repntat diffusiōez diuisaz grarū spūaliū. 7 qm grā n solū i capite. verū etiam in alijs sbiecti capiti inuenit. iō puenienter p⁹ pmi secundario alia altaria: p q diuersi grad⁹ sanctorū intelligūt. thurifica

ri solēt. Rursus thus i thuribulo. cor igne
ofonis accessū significat. qz g ofo nra solū
ad deū z xp̄z mediatorē nrm dz pncipalr
applicari. iō z altare z crucifir? thurificari
solēt. In pascale aut tpe ad aspgēdū cāta
m? vidi aquam. qd sumit d ezechiele. cui
dñs oñdit citatē edificatā sup mōrē z xgē
tē ad austrū in q erat mirabile tēplū. Cui
tas ecclia est d q dñs. Nō pōt abscondi citas
supra mōtē posita. Tēplū est corp? xp̄i. d
q dñs. Soluite tēplū h z p? tridū exci. ill d
Aq d tēplo egrediēs fons est baptisimi de
latere xp̄i pcedēs. Sed cū fuerit i leuo lā
ceat? cur h dñs a latē dextro. Rñdeo q sūt
duo latera xp̄i. s. dextrū z leuū. Dextz est
diuinitas z leuū hūanitas. A latere igitur
dextro exiuit. qz de diuina xp̄i natura spi
ritus sc̄s aqua inuisibil? pcedit. q aq vifi
bili q d latē leuo. i. hūanitate lāceata pflu
xit saluādi xtutē tribuit. Recte igit h i p
cessiōe pascale cātam? i laudē flumīs hui?
cui? mūdatiōe p mōrē xp̄i reuixim? . Ae
rū p? octauā pētecostes cātat i dñicis ad
aspgēdū antiphona. Aspges me dñe. q
a pasca vsqz tūc intermittit. qz d fide pas
siois z hūilitate baptisimi ppha p dicit.
Choro aq cū bñdicif sal admisceat qd ab
heliseo sūpsit exordiu. Et fit h ad notādū
q ppls p aquā intellect? vt sc̄ificari possit
p sacerdoti officiū xbo dei imbuif qd p sa
lē significat. Fit ter crux sup aquā z salez
qz docet ppls sc̄tē trinitati grās p sua eru
ditiōe atqz redēptōe referre. Per aquā qz
p fessio p salem amaritudo significat. ex q
mixture gemin? ptus pcedit. s. diuisio seu
sepatio delictoz. z ort? xtutum ac bonoz
opm. Sz qre pri? sal bñdīf qz aq. Rñdeo
p sal intelligit amaritudo pnie. p aquā ba
ptisim? qz g cordis ptritio dz pcedere ab
solutionē. z pnia baptisimū iō pus bñdici
tur sal qz aq. Et nō qtuor esse genera aq
bñdicte. Prima i q fit iudiciū purgatiōis
q in vsu nō est. Scda aq q sc̄ificat in dedi
catiōe ecclie z altaris. d qb? in pma pte di
ctū est s. ti. d psc. ecclie. z altari. Tertia est
q in ecclis aspgimur. d q h agif. Quarta
aq baptisimi d q dicef i. vj. pte s. sabbato
sc̄tō. z hac solebāt hoies aspgi pulqz cris
maref. z adhuc fit i qbusdā locis. s. hodie
interdictū est. Putabāt em se itez a petis
b? aq aspiōe mūdari: cū tñ pstat nullū bis

baptizare posse. Quia x̄o mai? dignū tra
bit ad se min? dignū iō si aqua nō bñdicta
admisceat bñdicte. efficit bñdicta.

De officio seu introitu misse.

In introitu p
ma ps misse incipit. Sciēdū at
q sc̄i p̄res z pphē añ xp̄i adue
tū suspirātes z pconātes. p̄miserūt deside
ria. opa. laudes. z p̄ces. q singula figuran
tur in missa. Introit? nāqz. s. ipa antipho
na vaticinia pphetaz. z sc̄oz patz deside
ria. cū pconijs. filij dei aduentū z incarna
tionem dei expectatiū exp̄mit. In cui? rei
signū in pma dñica aduent? cātat ecclia in
troitu. Ad te leuauī. Chor? igit pfallenti
um clericoz q significat chor? pphaz z m
titudinem sc̄oz xp̄i aduentū expectatiū
aiam suā dilatat. z introitū i iubilo cātat.
qm pphē p̄iarche reges z sc̄edotes om
nesqz fideles aduentū xp̄i cū desiderio ex
pectabāt clamātes z iplozātes. Emitte ag
nū dñe dñatozē frē zc. Item veni domi
ne z noli tardare zc. Hinc etiam ille syme
on iust? z senex bñdixit dicens. Nunc di
fer. tu. do. fm ver. tu. zc. Quia vide. ocu.
mei salu. tu. zc. Et christ? Multi rges z
pphe. voluerūt videre q vos videt z nō
videt zc. Ex eoz g psona cantat introit?
p qz xp̄s introiuit i mūdū. iux illud apli.
Et cū introducūt p̄mogenitū i orbē terre.
z adorent eū oēs angeli dei. Sed qd x̄ficul?
psalmistic? siue psalm? q x̄sionez ad opa
tōnez notat. B̄r et x̄sus qz p eū reuītimur
ad introitū significās opa z vaticinia. Cō
sequenē ex institutiōe damasi pape dicif
glia p̄ri z fili. z spū sc̄tō zc. qd s̄igt laudē
qz post opatiōez danda est glia. B̄r etiaz
glia vt ondat p̄rem z filiū z spū sc̄tū
h̄re equalem glia z coeternā maiestatez
i p̄ncipio z nūc et sp̄ z in secula seculoz. i.
in p̄nti p̄terito et futuro t̄pib?. In p̄posito
aut glorie mē p̄mā cantationem introitus
et ip̄i repetitionem des̄igt captationez be
niuolentie. Ut em qd expectabāt facilius
obtinerent ad totā trinitatem cordis z vo
cis gloriificatiōe clamabāt dicētes. Qñde
nobis dñe m̄scōiam tuā et salutare tuum
da nobis. qui sedes super cherubin manū.
coram effra. b. et ma. Quorum tandez cla
morem spū sc̄tū exaudiens yn̄x̄teum

oleo leticie p̄ p̄fortib⁹ suis. ⁊ ad euāgelizā
dū paupib⁹ destinauit. s̄c̄ ip̄e dei fili⁹ p̄ p̄
phetaz testat⁹ dicēs. Spūs dñi sup me eo
q̄ vnxit me euāgelizare paupib⁹ misit me
Deinde antiphona ip̄a seu introit⁹ repetit⁹
vt desiderii ātiq̄ patz seu iteratō ⁊ mlti
plicatio suspiroz ⁊ clamorū ip̄oz euidēt⁹
exp̄mat. **Un̄ p̄pha.** **Q̄da** remanda ex
pecta reexpecta. **Modicū** ibi ⁊ modicuz
ibi. si morā fecerit expecta eum. qz veniēs
veniet ⁊ nō tardabit. **Hoc** āt desiderii āti
quoz nō sp̄ rep̄ntat introit⁹ intellectu lre
s̄ iubilo cātilene. **Uerū** i dieb⁹ p̄festis bis
Introit⁹ cātā i laudē diuine ⁊ hūane natu/
re q̄ in p̄sona filij sunt vnite. **In** q̄busdam
ho eccl̄ijs ⁊ p̄cipuis festiuitatib⁹ triplica
tur i laudē ⁊ honore trinitati q̄si tripudie
mus ei cui⁹ memoriā missā cātā. ⁊ d̄ se
mel cū gl̄ia p̄ri ad laudē incarnatiōis **Un̄**
qz aut̄ inchoat voce d̄missa. ad notandū
humilitatē. subsequenē alta voce repetit⁹
q̄ vocis exaltatio significat excitationē ⁊ a
somno pcti. quē vox sup̄ssa demonstrat
sū illud apli. **Hora** iā ē nos d̄ somno sur/
gere. **Pōt** etiā ⁊ alit̄ dici. put de inuitato
rio i. v. pte s̄b nocturnis dicet. **Semp̄** tñ
integre repetit⁹ vt p̄fectio leticie denotet.
Quedā ho eccl̄ie dicūt introitū. **Prio** p̄fe
cte. qz eccl̄ia deū laude p̄fecta laudat. **Se**
cū do ip̄fecte. qz ip̄fecta ē ois laus vie. **Ter**
tio p̄fecte qz p̄fecta ē laus patrie. **D̄** aut̄
introit⁹ eo q̄ dū ille canit: sacerdos minis
tratur⁹ ad altare intrat. seu qz p̄ illā anti
phonā ad officiū intrat. q̄ etiā vocat̄ offi
ciū. q̄si efficiū put dicet in phemio. v. p̄l
Celestin⁹ papa statuit. vt psalmi dauid
cētū q̄nāq̄inta. ad introitū misse añ sacri
fiū antiphonati canerent. qd̄ antea nō fie
bat. s̄ epl̄a pauli ⁊ euāgelii tātū legebant̄
⁊ postea missa celebrabat̄ **De** illis ḡ psal.
excepti sunt oēs introit⁹ regulares. ḡdua
alia. offertoria. ⁊ cōmunionēs. q̄ cū modu
latiōe p̄mo ceperūt ad missā i eccl̄ia roma
na cantari. **Greg⁹** em̄ introitū misse cū cā
tu ordinauit. ⁊ vnū x̄sū d̄ illo psalmo q̄ cā
tabat̄ retinuit. **Irregulares** ho introit⁹
sūt q̄ fm̄ varietates solēnitatū instituti sūt.
vt puer nat⁹ ē nob̄ rē. **Spūs** dñi re. oz. ter
raz rē. **Et** hi h̄nt x̄sus d̄ psalmo. p̄ter q̄ il
li. **Uiri** galilei rē. ⁊ nunc scio vere rē. **Et**
aliq̄ qdā fm̄ aliq̄s eccl̄ias. **Et** est notandū

q̄ q̄n introit⁹ de psalmo sumit. si p̄m⁹ ver
sus psalmi sit introit⁹. aliq̄s d̄ seq̄ntib⁹ x̄
sib⁹ eiusdē psalmi erit x̄sus illi⁹ introit⁹ si
cut p̄z i introitu et̄ie serie p̄me hebdomad̄
q̄dragesime q̄ incipit. **Dñe** refugii. vers⁹
em̄ ē. **P̄**iusq̄ mōtes fierēt. **Si** ho nō pri
mus x̄sus psalmi. s̄ aliq̄s ali⁹ d̄ sequētib⁹
sit Introit⁹ tūc p̄m⁹ x̄sus psalmi erit x̄sus
ip̄i⁹ introit⁹ vt in natali est introit⁹. **Dñs**
dixit ad me rē. x̄sus ho ē. **Quare** fr̄e. gē.
⁊ p̄li medi. sūt inania. **Et** i festo innocēti
Introit⁹ est. **Ex** ore infantii ⁊ lactentii p̄
fecisti laudē v̄c. x̄sus est. **Dñe** dñs n̄r rē.
Et sic d̄ alijs. **Qd̄** sit ad significādū vniōz
⁊ cōnexitatē capitis ⁊ mēbroz. **Rursus**
x̄sus q̄nq̄ est duplex. q̄nq̄ vnus. q̄nq̄ di
midi⁹. **De** q̄ dicet. in. vj. pte sub sabbato
tertie hebdomade q̄dragesime. **Dū** aut̄
Introit⁹ canit nō sedet. qm̄ ad op⁹ et pre
coniū x̄pi introit⁹ refert. vt p̄destinati ad
vex cultū dei vocent. **In** q̄busdā eccl̄i
is trophi dicūt p̄ psalmis ex institutione
gregori⁹ pape ad maius gaudiū d̄ x̄pi ad
uentu rēp̄sentandū. **Est** aut̄ p̄pe trophus
qdā x̄sicul⁹ q̄ i p̄cipuis festiuitatib⁹ cātā
immediate añ introitū q̄i qdā p̄ambulū
⁊ p̄tinuatio ip̄i⁹ itroir⁹. vt x̄bi gr̄a. **In** se
sto natiuitati añ introitū illū. **Puer** nat⁹ ē
nob̄ rē. p̄cedit trophus iste. **Ecce** adest d̄
q̄ p̄phete cecinerunt dicētes. **Puer** nat⁹ ē
nob̄ rē. **Habuit** aut̄ trophus originē a le
ge. **Regis** em̄ **Nume. x. q̄** dū eleuaret ar
ca cātābat. **Exurge** dñe. **Cū** ho deporta
bat̄ cantabat. **Reuertere** dñe ad multitu
dinē exercit⁹. **Et** d̄ troph⁹ a trophos qd̄
est p̄uersio qm̄ qdā ibi solēt fieri cōuersio
nes ad introitū. **Un̄** q̄nq̄ p̄us d̄z vers⁹ ⁊
post helyson. **Et** ind̄ etiā trophiū. d̄ zona
qz cōuertit̄ ab vmbilico ad vmbulādū cir
cūendo. **Potest** etiā ⁊ aliter dici. qm̄ in
troitus est laus eccl̄ie de iudeis cōuersis.
Un̄ tria p̄tinet vicz antiphonā x̄sus ⁊ glo
ria. ⁊ h̄ p̄pter tres ordines fideliū q̄ fuc̄t
hebraice lingue. s̄. p̄riarche p̄phete ⁊ apli
Introitus siue antiphona ē p̄riarcharū.
x̄sus p̄phaz. gl̄ia ho ap̄lorū. antiphone
repetitio est p̄dicatiōis idēptitas ⁊ confir
matio q̄si qd̄ longe p̄us p̄riarcha gestib⁹
figurauit. p̄pheta p̄dixit. apl̄us euangeli
zauit. **Ad** quā etiā cōuersionem notādā
solēnes trophi alicubi inferūt. q̄ sunt lau

des ad introitū pueritiles. **N**ā trophos grece puerisio dicitur latine ut pmissum est.

De accessu sacerdotis et pontificis ad altare. et de processione.

In introitus
Canif pōtifer seu sacerdos par^o et sacris idumēti ornat^o. d. sac^o ede egredit^r. et de altare accedit. significans q^d xps expectatio gētū carne sacrosctā assūpta ex xgis carne icorrupta de secreto hiatulo celoz egress^o ē i mūdū. vlt^o secreta ede vicz d^o xginali vtero egress^o ē tāq^u spōsus d^o thalamo suo. Porro eps siue sacerdos egrediēs pcedit inf^o duos. vicz inter vnū pbyter et diaconū. quē aīcedit sbdiacon^o euāgelij codicē clausū gerēs. illū pcedit duo ceroferarij. q^ues et pcedit ferēs turibulū cū icēso. **D**emū eps vlt^o sacerdos ad altare pueniēs mitrā deponit. pcessionē facit codicē apit^o et osculat^o aptū. Sacerdos itaq^u seu eps illū magnū repñtat sacerdotem. s. xpm. de q^u ait apls. **E**ps assistēs pontifex futuroz bonoz rē. Sacerdos et leuita illū dducēs legē et pphetiā dsignāt. fm illū qd^o ipse dñs ppoluit i pabola sauciati. q^ua sacerdos qdā descēdit eadē viā et viso illo pterijt. s. f. et leuita. **M**oyles qz et helias i figura legi et pphetie aparuerūt i mōre cū xpo loqntes. Sacerdos g^o et leuita deducūt epm. qz lex et pphā xpm annūciauerūt et pmissērūt. **M**ōyſes inq^u et pphetā suscitabit vob^o d^o fratrib^o vris ipm tanq^u me audiet. **I**te **E**saías. Ecce velet ppha magn^o et ipse renouabit hierlm. **V**el eps seu sacerdos inf^o duos existēs. s. iqt xpm inf^o duo testamēta. ipse ei a duobus testamētis mūdo p pphetas et aplos pdicaf. q^ua xpo ille i mūdū vctur^o pmissit pphas sapiētes et scribas. i locū scribar^o pmittit pontifex seu sacerdos subdiaconū portatē scripturas. q^u sapiens sit dñica disponē vasa. **Q**uq^u xpo archidiacon^o et sacerdos pontificē deducūt quē immediate diacon^o et sbdiaconus aīcedūt. q^u significāt aplos et discipulos q^u xpus misit aī faciē suā et adhuc q^utidie mittūt pdicatores et plati ecclie pparare viā dño spūalr aī faciē suā. **A**d huc sbdiacon^o aīcedēs signat iohem baptistā q^u pcessit i spū et vltute helie pparare dño plebē pfectā. et fert aī pōtifice codicē

euāgelij. qz iohes aī xpm pdicationē etiā gelicā ichoauit dicēs. **P**oniam agite appro pinqbit em regnū celoz. **D**iacon^o xpo rep sentat pphetas. q^u annūciauerūt futurā ex euāgelio vitā. **E**terz eps ideo seq^u euāgelij ad notandū q^d d^o sp^o illud et intueri et in mente hēre. et aī illū portat. qz p doctrinā euāgelij ad xpm vitā viā pparat. **P**ōt et dici q^d p diaconū libzū ferentē et p diaconū euāgelij pconē. sanctos noui testi. p libzū xpo euāgelij. nouū intelligimus testm^o. **P**er ceroferarios xpo et thuriferariū scōs q^u pcesserūt nouū testm^o. et p duo candelabra cū cereis ardentib^o legē et pphetiaz q^u xpm mūdi lucē nunciabāt cōmemoram^o. **S**ine igne em nō d^o sacrificari. iuxta illud leuitici. vj. cap. **I**gnis in altari meo semp ardebit. **Q**uid lumen hmoi significet. et d^o candelabris dictuz est in prima pte sub ti. de picturis. **C**erei ferunt sup candelabra q^u fundamentū designant vt sup fundamētum luceat corā hoib^o lux pdicatorz. pulchre g^o candelabra dyacon^o et subdyacon^o aī euāgelij pcedūt. qz lex et pphetie legē grē pcesserūt. **I**n qbusdā ecclesijs sūt tres cerei. quoz medius significat illū qui ait. **U**bicūq^u sunt duo vel tres rē. **I**n alijs se ptez qz grā septiformi tota ecclesia illuminatur. **D**e hoc aliter sub euāgelio dicitur **T**huriferari^o xpo ceroferarios antecedit et alios. ad notandū q^d thuris significatio sanctis vtriusq^u testamenti cōis est. **P**er thuribulū aī cor humanū ppetent notatur. qd^o debz esse apertū supius ad suscipiendū. et clausum inferi^o ad retinendū. hñs ignē charitatis et thus deuotiōis. siue sua uilissime ofonis. seu bonoz exēploz sursum tēdētū. qd^o p fumū inde resultantē notat. **S**icut em thus in igne thuribuli suauiter redolet et sursum ascēdit ita op^o bonū vlt^o oratio ex charitate vltra oīa thimiamata fragrat. **A**d huc thuribulū cū icēso corp^o xpi suauitat^o odore plenū. carbones spm scm thus boni opis odore dsignāt. **D**e b^o etiā dicef i qnta pte sub ti. de laudib^o matutis et infra sub ti. de thurificatione. **P**ostq^u ad altare vctū ē cerei q^u pcesserāt postponūt: vt oīdāt doctores fuisse ante natiuitatez et p^o illuminātes. **C**andelabra xpo manibus pacolitos tenēt dōec kyrie eleyson icipiat^o tur. ad notandū q^d doctor d^o exercē ope qd^o

Liber

docet. q̄q̄ nō d̄z rudē p̄lm deferē donec
sciat p̄fiteri dñe miserē. Illo x̄o incepto d̄
ponūt q̄nq̄ i pauimēto. Tū q̄z p̄acta bo
na opa hūiliare z eē puluerē recognosce
nos debem? Tū q̄z doctores i bono op̄e
i p̄dicatiōe se terrā eē cognoscere dñt. P̄z
dū officiū inchoat s̄bleuari dñt. q̄z q̄sq̄ z
p̄cipue plat? se erigē p̄ bona opa d̄z. vt ce
teri b̄ vidētes glorificēt p̄rem q̄ ē i cel. Ad
huc p̄tifer ad altare pueniēs mitrā d̄po
nit. put dictū ē i etiā p̄esb̄ti. d̄ mitra. De
inde p̄fessionē facit. Iterea x̄o dū p̄fessio
fit subdiacon? t̄z libz euāgelioz clausū añ
faciē ei? a p̄te sinistra. Stat q̄dē ad sinistrā
qm̄ ip̄e i aliq̄b? tenet locū p̄phetaz q̄s se
pe ecclia legit. t̄z libz añ oculos p̄tificis
vt ille iugē memoriā habeat euāgelice p̄
dicatiōis. q̄ clausus tenet. qm̄ lex euāgelī
ca clausa i p̄phetis mistice p̄tiet. Cōfessi
one aut̄ facta sacerdos libz apit z oscula
tur. put s̄b̄ti. d̄ osculo altari dicef. Sane
fm̄ **Innoē.** papā tertiū romanus p̄tifer
dū stationāl solēnitās celebraf cū sex ordi
nib? clericoz d̄ q̄bus in p̄hemio sc̄de p̄tis
dictū est. a sacrario siue a locoybi se indu
it z p̄auit p̄cessionāl p̄grediē ad altare.
designās q̄ x̄ps exiuit a p̄re z venit in mū
dū **Hic** em̄ p̄cessiōis ordo generatiōis x̄pi
seriem rēp̄sentat. quam matheus euāgeli
sta describit. in qua sex inueniunt ordines
p̄sonaz. a q̄bus fm̄ carnē x̄ps originē tra
xit. z i mūdū p̄cessit. vicz p̄riarche. p̄phe
reges. p̄ncipes. pastores. z duces. **Abraā**
patriarcha dauid p̄pheta. salomon rex.
salmon p̄nceps. iudas pastor. **Rozobabel**
dux. **Duo** diaconi pontificē deducētes si
gnificant abraam z dauid. q̄bus incarna
tionis x̄pi facta est rep̄missio. **Nā** illi re
promissū est. in semine tuo b̄ndicent om̄s
gētes. isti x̄o pollicitū est. de fructu vētri
tui ponā sup sedē tuā. **Propter** q̄d euāge
lista figurāl̄ hos duos i generatiōe x̄pi p̄
misit inq̄dens. **Liber** generationis dñi nr̄i
ihu x̄pi filij dauid filij abraā **Isti** sunt due
columnne quas verus ille pacificus in ve
stibulo tēpli posuit añ hostiū. q̄s ambit fu
nicul? duodeci cubitoz id ē q̄s fides duo
decim ap̄loz amplectif. d̄ q̄ruz medio x̄pi
hostiū credētibz apit. **Quatuor** aut̄ mi
nistri sup pontificē mapulā ferūt in lūmi
tatibus q̄tuor baculoz colligatā. z in d̄ ip̄

Quartus

si ministri mapularij nuncupant **Papu**
la illa q̄ diuersis figurata est imaginib? sa
cram designat scripturā. q̄ multis z varijs
insignita est misterijs. **Hec** q̄tuor baculis
sup pontificē portat̄ extensa. q̄z sacra scri
ptura q̄tuor modis sup x̄p̄z serf̄ exposita
vicz historice. allegorice. anagogice. z tro
pologice put dictū est i p̄hemio libri. hec
est fluui? padisi. q̄ q̄tuor i capita diuis? p̄
grediē. h̄ ē mēsa p̄positiōis q̄ q̄tuor pedi
b? eleuata s̄b̄sistit. **Sup** p̄tificē ḡ portat̄
extensa vt is venisse monstret̄ quē lex scri
pserat z p̄phete. **Nā** ip̄emet x̄ps incipēs
moysē z p̄phetis interpretabaf in oib? scri
pturis q̄ d̄ ip̄o erant. p̄pter q̄d alibi dicit.
Si crederetis moysi etiā crederetis z mihi
d̄ me em̄ ille scripsit. **Quatuor** mistri ma
pulā ferētes quatuor sunt euangeliste sa
crā scripturā declarātes z fidē exaltantes
Hinc est q̄ in summutatibus baculoz eo
rū imagines collocat̄. **Et** p̄ferunt duo lu
minaria cū incēso. q̄z lex z p̄phete cū psal
mis. x̄pi p̄nūciauerūt aduētū x̄po attestā
te q̄ ait. **Necesse** ē ipleri oia illa q̄ i lege mo
ysi z p̄phetis z psalmis de me sc̄pta sunt.
In maiorib? aut̄ solennitatib? septē cāde
labra corā pontifice deferūt. p̄ q̄d ill d̄ oñ
d̄is q̄d iohes in apocalipsi describit. p̄uer
sus inq̄t vidi septē cādelabra aurea z i me
dio ip̄oz s̄ilem filio hoīs vestitum podere
vt ille p̄ aduenisse mōstret̄ sup quē req̄
euit sp̄s ḡtie septiformis fm̄ illud **Isaie**
vaticiniū. **Egrediē** x̄ga de radice yesse.
z flos d̄ radice ei? ascēdet. e. r. s. e. s. d. s. f. z
i. s. cō. z. f. s. f. z. p. et. r. s. e. s. t. d. **In** q̄bus
dā etiā basilicis circa mediū chozi maipu
lus stupe ap̄pēdiē. cui p̄tifer trāsies ignē
apponit vt in p̄spectu p̄li cito incineret̄. p̄
h̄ fm̄ aduētū cōmemorās. in q̄ x̄ps viuos
z mortuos z seculū p̄ ignē iudicabit. **Nā**
ignis in p̄spectu ei? ip̄ ardebit. z in circū
tu eius tēpestas valida ne vicz q̄s male se
curus existat qm̄ q̄ in p̄mo aduētū blādi
d̄is p̄ sc̄m exterret. q̄ em̄ iudicandus ve
nit in p̄mo. iudicatur? veniet in sc̄do. **Hoc**
etiā fit vt p̄tifer ignē apponēs. cōsideret
q̄ ip̄se in cinerē d̄z redigi. z ornatus ei? in
faullā cōuertit̄. z q̄ quēadmodū stupa fa
cile cōburit̄ sic ē facile z q̄si i momēto p̄e
sens trāsīt mūd? z p̄cupiscentia ei? **Quia**
fm̄ iacobum ap̄lm. vita nr̄a vapor est ad

modicū parens. **N**eforte qui gloriosus in cedit in tpali gloria delectet. **N**ā oīs caro fenū 7 oīs gloria eius q̄si flos fenī. **C**ū aut tā pontifex appropinq̄ altari. p̄miceri? sco le cantoz accedēs dextrū ip̄i? humerū corā astātib? oscula f. qz cuz xps nasceret in mūdo. angelus ille cū quo facta ē celestis militie multitudo laudantium deū natiuitatem ei? pastorib? patefecit. de quo dicit p̄pheta **P**uer nat? ē nobis et filius dat? est nobis. et fact? ē p̄ncipat? sup humerū ei? **P**orro tres sacerdotes q̄ pontifici venienti corā altari reuerenter occurrunt. et inclinantes os ei? osculantur et pect? significāt illos tres magos qui venerunt hie rosolimā dicētes. **U**bi est qui nat? est rex iudeoz 7 p̄cidētes adorauerūt eū. 7 apertis thesauris suis obtulerūt ei munera aurū thus 7 mirrā. **P**er geminū q̄dē osculū geminā in xpo p̄sentē naturā. diuinā. s. 7 humanā diuinā q̄si latētē in pectore. hūanā q̄si patētē in ore. quas etiā p oblata munera magi mystice figurarūt. **O**sculū enī signū est reuerētie. put sub ti. de pacis osculo dicef. **D**isponit autē ista p̄cessio velut castrorū acies ordinata. **N**ā maiores 7 fortiores q̄i custodes exercitus pueniunt 7 sequūtur. minores aut q̄si debiliores in medio colligunt. **P**recedūt ei ep̄i 7 p̄sbyteri. subsequunt pontifex 7 dyaconi. colligūt in medio s̄bdyaconi 7 acoliti. **C**atores xpo q̄si tubicines exercitū p̄cedūt vt eū ad p̄lia s̄ demones exercitent et inuitēt de q̄ p̄lio apls ait. **N**ō est nob collectatio adūsus carnē 7 sanguinē s̄ aduersus spiritua lia neq̄cie in celestib?. **U**nū **B**uccinate in ne omenia tuba in die insignis solemnitatīs v̄re. **P**remissim? de p̄cessione sūmi p̄ntificis. inde etiā occasione sūpta 7 de alijs p̄cessionib? aliqua subiiciamus. **C**irca qd̄ generalr notandū est. q̄ sic i missa legatio xpi p nobis in mūdū figurat sic 7 in p̄cessionib? n̄ris ruerio n̄ra ad patriā nostraz denotat. quaz solennitas egressū ppli de egypto pene in oib? imitat. **S**icut em̄ populus ille p moysen ereptus ē demanib? pharaonis. sic ppl̄s dei p christuz liberaf de ore leonis. **E**t sicut table testamēti de monte sinai acceptę sunt a moyse 7 coram populo portate. exo. xxxiij. 7 xxxv. c. sic liber euangelij sumit de altari 7 portatur

Illos xpo colūna ignis p̄cedebat. et ante nos lumen candeles p̄cedit. **A**nte turmas illorū signa ferebantur. et ante nos cruce et vexilla portātur. **I**bi p̄digia fiebant. 7 apud nos miracula nō cessant. **I**llic leuite tabernaculū feder portabat. 7 n̄ri dyacones 7 s̄bdyacones planaria 7 capfas ferūt. **I**bi arca dñi a sacerdotib? portabaf. 7 apd̄ nos scriniū aut feretrū cū reliquijs a p̄sbyteris deportaf. **A**pud illos aaron sūm? sacerdos seq̄bat ornat. 7 apud nos ep̄s infular. **A**pud eos moyses cū virga apud nos rex cū sceptro. vel ep̄s cū cābucā. **I**bi clangor tubaz. h̄ strepit? cāpanaz. **I**bi ppl̄s armat. h̄ cler? sacris vestibus et ppl̄s x̄tutib? odornat. ibi ppl̄s as p̄gebat cū sanguine. h̄ aqua b̄ndicta cū sale. **I**llis obuiat amalech sanguinē sitiens. nob turma demonū n̄re vite sp̄ infidiās. **I**llic ius iusue extitit victor. 7 n̄r ius iusue victoriam nob obtinuit. **C**ū aut ad aliquā eccliam p̄cessionalit̄ tendim? tūc quasi ad terrā promissionis accedim?. **C**ū xpo eccliam cantātes intram? q̄si gaudentes ad patriā puenimus. **C**ū circa eccliam feretrū cū cāpanarū pullatiōe portam? q̄si cū arca cuz sono tubaz 7 cū clāgore ppli hiericho circūmus. **H**iericho corruit 7 destruit cū i nob p̄cupiscētia vincit. **C**ū xpo d̄ choro ad aliq̄d altare imus. ibi q̄ stationē facimus significat q̄ aie ad xpm tendēt 7 cōcinēt in cōfortijs angeloz. **S**ecdo etiā dauid salomon nos ad p̄cessiōes informauerūt. cuz dauid arcā dei in tabernaculū 7 salomon in tēplū cū hymnis 7 canticis portauerūt 7 sub alis cherubin locauerūt. **S**ic christi hūanitas ascēdēs celū ingredit 7 ab angelis pennit odornat. quē fidelia comitat. **T**ertio etiā in p̄cessionib? memoramus. q̄ xps de Anu p̄ris venit in mūdū. d̄ p̄sepe ad tēplū. de bethania i hierlm. 7 de hieru salē in mōtē. optātes vt de mūdō reuertamur ad patriā. 7 de vna ecclia ad aliā. s. d̄ militante ad triūphātē. sequētes crucē. i. vestigia crucifixi 7 nos vicijs 7 cōcupiscētijs crucifigētes. sequētes etiā vestigia s̄ctoꝝ. p̄cepta euangelioꝝ. 7 induti vestes sacras. s. lozicā iusticie. cingulū p̄tinentie. scutū fidei. 7 galeā salutis eterne. **P**ein d̄ sacerdos celebratur? q̄si s̄ spiritalia neq̄cie in celestib? pugnatur? sacris vestibus q̄si

Liber

Quartus

armis iduis put dictū ē in phemio etie p-
tis. In nōnull' at eccl'is sic pcessio ordia-
tur. Precedūt nāq' septē acoliti cū lumia-
rib' significātes omēs q' p septiformē spūs
sancti grām lumē scie fidelib' misrauerūt
Illos sequūt septē subdyaconi cū plana-
rijs significātes illos q' p eādē grām pleni-
tudine diuinitat' in xpo habitā corporāl'r
docuerūt. Et post eos septē dyaconi repū-
tantes vniuersalit' oēs q' p eandē gratiam
spūalē itelligētā vicz euāgelicā d' xpo ha-
buerunt. Et p' eos duodeci pōres signifi-
cantes oēs q' fide sancte trinitatis. v' trīs
vel qtuor virtutū opib' coruscant. q's co-
mitant' tres acoliti cū thuribul' z incenso.
significātes tres magos q' xpo munera ob-
tulerūt. Deinde seqtur vn' subdiacon' co-
dicē euāgelij baiulās q' sigt legē. Qui iso-
pōtifice pcedit. q' lex p'ueniens in se passio-
nis euāgelicū sacm pcessit xpi aduentuz
Et portat illū clausū ad notādū q' illud in
lege fuit obscurū pūq' agn' septē libri sig-
cula apiret. Deinde pontifex a duob' q' i
curru vehit. quē turba comitat' orādo i q'
designat' q' p'ls seqt' xpm i celū. In q' co-
mitatu decē s' ordies. s. hostiarj. lectores
exorciste. acoliti. s. diaconi. diaconi. p'sbri
cātores. laici. mares. z mulieres. q' curr'
di decē milib' mltiplex. Bilib' d'z. ad iū-
nuādū eoz pfectionē. Sz dyaconos s. dy-
aconos z acolitos p'serti secum patos ad-
ducit. iux' illud. Ecce mitto ad vos pphe-
tas sapiētes z scribas. Prophete sūt dya-
coni. sapientes subdyaconi. scribe acoliti.
His siqdē xpi vicari' z ipe xps i publicū
deducit i mediū adolescentulaz timpani-
striaz. Eū aut' pductū cātores z duo cho-
ri suscipiūt gratulādo cātātes introitū cū
glia i excels'. Depe cātores siue clerici i al-
bis exultātes. angeli sūt q' xpm ascēdētes
cū glia z laudib' in altissimis exceperūt.
Duo chozi q' laudes p'cinūt sunt duo p'li
iudaic' z gētilis. q' xpo veniēti ad eū lau-
dib' occurrūt. Ipa xpo pcessio ē via ad ce-
lestē patriā. Aq' būdicta pcedēs mūdicia
vite ē. Luminaria miscēie opa. iux' illud.
Sint lū. ve. p'cin. z lucerne ardētes in ma-
nib' vris zc. Siqdē pōtifex seu sacerdos
q' i medi' collocat' int' clerū z crucē pcedē-
tē. z p'lm subsequētē. tanq' mediator dei
z hoim vices gerēs. Preterea maiores in

chozo z i pcessiōe posteriores sunt q' sal-
fit descēdēti. Vñ zache' pnceps publica-
noz. q' pusill' erat cū ascēdisset sicomozū
vt videret ihm trāseūtē. ait ei ihs zachee
descēde. q' hodie optet me manē i domo
tua. At ille descēdit. z accepit illū gaudēs
in domū suā Iudei vō i sblim' stātes erāt
z maiores eoz pmas cathedras in sinago-
gis hnt. Crux g' quasi regale vexillū z tri-
umphale signū in pcessionib' pmittitur.
Prio vt fugiāt q' odeit eū a facie ei'. ē em
signū victorie xpi. iux' illud vexilla reg'. p
deūt ful. cru. zc. q' demones victi sūt. Vñ il-
lo viso timēt z fugiūt. z p'p' b' i q'busdā lo-
cis tēpestatib' aeris opponit. vt demones
fugiāt z ab aeris cōcitatiōe desistāt. Mem-
pe scē crucis misterij ē nostrū signū z ve-
xillū. vñ Esaie. xj. Stat i signū p'loz ipm
gētes dep'cabūt z erit sepulcrū ei' gl'iosuz
Scdo crucis vexillū pmittit. q' sic apl'us
ad gal. Absit mibi gl'ari. nisi in cruce dñi
nri ihu xpi. p quē mūdus nob' z nos mōdo
crucifigi debem'. De h' etiā s. ti. d' euāge.
dicef. Qñq' etiā vexilla pmittūt. vt di-
cef in. vj. pte s. ti. d' rogatōnib'. Sane vt
pmissū est dū sit pcessio cāpane pulsāt. nā
sic rex terren' in exercitu suo regalia h'z in
signia. s. tubas z vexilla. sic z rex eternus
xps in ecclia sua militāt cāpanas p tubis
z cruces p vexill' h'z. d' q' i pma pte s. ti. de
cāpanis dictū ē. Adhuc cāpanaz strepit'
pphas q' xpi aduētū pñciauerūt figurat.
Panni z alia substernūt in loco vñ trā-
sire z ad cantandū pcessio stare dz iux' illd
thobie penk. Platee tue sternēt auro mū-
do z candido z i vjs ei' cantabit alla. Il-
lud aut' sciēdū q' qtuor sūt solēnes pcessio-
nes. s. i purificatiōe btē vgis marie. i ramis
palmar. in pascha. de q'bus i locis suis di-
cef. z q'rtā q' fit i ascēsiōe dñi. ad repñtatio-
nē illi' vltie pcessiōis quā discipuli p' do-
minū i die ascēsiōis ei' i celū seceft. ven-
ientes sūt cū eo ad mōtes oliueti vñ assūpt'
ē vidētib' illis. i cui' pcessiōis repñtatio
nē fit pcessio i dñicis dieb'. Sciēdū est em
q' p'mitina ecclia obseruabat diē dñicā so-
lēnē vt z mō. z fiebat i ea pcessio i memori-
am resurrectiōis. z obf'uabat etiā quintā
feriā z fiebat i ea pcessio i memoriā dñice
ascēsiōis. Sz multiplicat' sctōz festiuitati-
bus sublata est solēnitas qñte ferie z eius

pcessio p agapitū papā i dñicā trāslata ē
vt a pto tūc ad eccliam pueniēte sit ⁊ solē
niter valeāt celebrari. Et ppter h dies io
uis dī vulgarit cognata dei dñice. qz vicz
antiq̄tus par solēnitas fuit vtriq̄. In die
bus igif dñicis pcessionē faciētes resurre
ctionē dñicā memoram⁹ ⁊ pcessiōz p disci
pulos p dñm factā repñtam⁹ nō q illi eā
i dñica die fecerit vt pmissū ē. **N**e egre
diēdo eccliam ⁊ regrediēdo ad eā q̄si d hie
rusalē redim⁹ ad iherlm. put illi fecerit ⁊ seq̄
mur crucē sic illi crucifixū. Et h illi sine ie
su redierit. nos tñ cū cruce redim⁹. p eo q
ipse dixit. **N**obiscū sū vsqz ad psumatiōez
seculi. **Q**ue pcessio añq̄s tertia dicat facie
da ē put i sexta ptes b ascēsiōe dicet. **N**ō ē
etiā ptermittēdū q i dñicalib⁹ pcessioni
bus de nouo dūtaxat testō cantare. ⁊ xgi
nē salutare. ⁊ aliqd qd ad ei⁹ laudē pprie
ptineat cātare debem⁹. **E**x qd et pfectudo
inoleuit vt i claustris oratoriū xgis pstru
atur. quā i statiōe pma ex p̄stina pstitutiōe
salutam⁹. **L**icet em dicat q xps resurgēs
pus marie magdalene apparuerit. verius
tamen credif q mri sue añ oēs apparuerit
Sz ad euāgelistas h dicē nō p̄tinuit. qz
officiū fuit testes resurrectionis inducē nec
deciuit ad testificadū p filio mrem inducē.
Si em xba extraneaz feminaz visa sunt
icredulis deliramēta. quō nō magi matrē
p filij amore crederent delirasse. **E**t sic ro
mana sentire vidē ecclia q i pma die p re
surrectionē. s. in pascha apud btām mariā
maiorē celebrat stationē. q̄si pponēs iherlm
i. xginē q vidit pacē p alijs i pncipio leti
cie sue. **Q**uo circa sic pma die ad miscōiaz
suā apud scām ma. maiorē pcurrim⁹ sic ⁊
ad ei⁹ honorē in dñicalib⁹ pcessiōib⁹ pma
statio deputat. vt eā laudib⁹ extollētes ⁊
ad ei⁹ oratoriū festinātes cū spōso dicē vi
deamur. **Q**uā ad mōtē mirre. ⁊ ad collē
thurī. **Q**uōs qd ē ipa btā xgo. ad quā fi
li⁹ resurgēs vadit apparēdo. ⁊ nos adorā
do. **P**ostremo notādū ē q i qbusdā eccle
sijs p pcessionē oēs clerici añ crucifixū ve
niūt inclinātes illi ⁊ dicētes. **Q**ue rex nr bñ
dicit. **S**z q plumalia aut alias solemnes
vestes portarūt añ altare illas deponūt. p
mo ad resp̄sentandū q filij hebreoz sterne
bāt vestimēta sua in via añ xpm in pcessi
one sibi hierlm veniēti facta. **S**cdo ad oñ

dendū q diuino vacaturi officio. oia mū
dana a mentib⁹ abijcere dñt.

De pessione.

Priusquam sa
cerdos vel eps grad⁹ altari as
cendat. añq̄s sacrū ordinat offi
ciū. ad seipm reuertēs inclinat se añ altare
significās xpi exinanitionē q inclinauit ce
los ⁊ descēdit. cū se formā sui accipiēs ex
inanauit. **E**t p̄siderās q sic diē salomō. iu
stus i pncipio p̄monis accusator est sui. cō
fusus etiā de illa pphetica p̄solatiōe. **D**ixi
p̄stebor ⁊ tu re. ⁊c. d p̄ctis suis cū astanti
bus generalit p̄stet. psalmū illū p̄mittēs
ex institutiōe celestini pape p̄mi. rite ad h
p̄ueniētē. **J**udica me dō ⁊c. vt discretus a
gēte non sancta ⁊ ab hoīe liberat⁹ iniq̄. ad
altare dei dign⁹ introeat. petit em libera
ri a tēptatione. ⁊ illuminari a grā. vt patz
in ipso psalmo. **P**etit et a deo vt det ei qd
offerat. s. filiū suū. quez nisi ei daret. prout
abrae dedit nō h̄ret qd offerret. **S**it q p̄fel
sio vt purior sit ⁊ sine macula ingrediatur
in q denorandū est. qz nō vt qdā min⁹ p̄
de faciūt in specie. ne cauterizent p̄sciētie
auditor. sed in genere sunt p̄stēda p̄ctā.
qm̄ ista p̄fessio nō est occulta s̄ manifesta.
Et nota q cū i tēplo salomonis dedicato
sacerdotes dicerēt. **C**ōstemi dño qm̄ bo.
qm̄ in se. mia ei⁹. nebula impleuit domum
dñi ⁊ obumbravit facies sacerdotū. ita q
se inuicē videre nō poterant. **E**t ait **S**alo
mon. **D**ixit dñs q inhabitaret in nebula.
dixit. i. ope demonstrauit. qm̄ i mōte synai
apparuit i nebula. isrl̄ in nube p̄cessit. ⁊ añ
moysen in cauerna positū trāsiuit in nebu
la. **P**ercutim⁹ aut pect⁹ cū p̄ctā p̄stetur
exemplo publicani q pect⁹ suū pcutiebat
dicens. **D**ñe p̄picius esto mihi peccatori
In tunctione qdē pectoris tria sunt. ictus.
son⁹. ⁊ tactus. p que significant tria q sūt
in vera p̄nia necessaria. vicz cordis contri
tio. oris p̄fessio. ⁊ opie satisfactio. qz in tri
bus peccam⁹. s. corde ore ⁊ ope **D**einde p
circūstātib⁹ orat indulgētiā p̄ctōz implo
rans. **N**ā xps de secreto p̄ris in mūdū ve
niēs ⁊ d vtero xginali pcedens. patribus
susp̄iria multiplicantib⁹. p nob passurus
hierlm introiuit. i mortē se inclinauit. cau
sam suā ⁊ hoīem dolosum ⁊ iniquū dō cō
b 2

Liber

mittens et prius confessionem fecit dicens. **C**onfitebor tibi pater celi. Ipse quoque nobis indulgens pro prio corpore peccata nostra portauit. Sane pontifici facturo confessionem subdiaconus manipulum coram altare immittit. **P**rimo ad notandum quod processionalia per manus alienam puta subdiaconi vel alterius. et non per propriam recipere et administrare debet. **S**ecundo ad designandum quod non sufficit oris confessio nisi et boni operis fructus per manipulum designat. sequitur. **T**ertio ut videtur se inferioris ministerii ornameto ornari a iohanne huiusmodi. **R**ursus idem pontifex post acceptam casulam et non ante manipulum recipit. quia Christus cuius typum gerit non prius manipulos operis. quam per manipulum ipsum designat obtulit. quod celestis habet conuersationem quam per casulam figurat. put in parte. iij. sub dalmatica dictum est. **S**acerdos vero est ante induitam casulam manipulum sumit. quoniam celestem conuersationem adipisci nequit. nisi prius sanctorum operum manipulos portet. **A**dhuc pontifex postquam ad altare peruenit manipulum recipit ad notandum quod tunc omnium bonorum operum effectum per ipsum percipimus cum ad eterni tribunal iudicis perueniemus. **S**acerdos autem dum facit confessionem et etiam sepe in missae officio manum iungit. quam manuum iunctiones deuotionem significant. **E**t quia illa in aliquo est maior. et in aliquo minor. ideo certum manuum iunctionum non est numerus determinatus. **R**ursus sacerdos manuum iunctio signum omnium bonorum a deo fluendum in ipso unitatem et coniunctionem. et quia infinita bona infinitis et indeterminatis modis prout a deo procedere. ideo manuum iunctionis sacerdos numerus determinatus non est. **I**nclinationes vero sacerdos in officio missae per morem quadam ecclesiarum sub certo numero perstringunt. quoniam regulariter octo vicibus perfunde coram altare. et tredecim vicibus mediocriter supra altare inclinat. **O**cto profundas inclinationes ante altare facit ad referendas gratias ipsi Christi de octo principalibus quae egit ante sui imolationem quam sacerdos in officio figurat altaris. **P**rimum fuit admirabilis incarnatio secundum fuit discipulorum gratuita vocatio. tertium demonis in temptationibus superatio. quartum miraculorum operatio. quantum infirmorum sanatio sextum mortuorum resuscitatio. septimum omnium questionum ei propositarum per suam sapientiam determinatio. octauum salutaris populi instructio. et quae

Quartus

cumque ante sui imolationem egit. ad hoc octo simberni. reduci videtur. **T**redecim vero inclinationes mediocriter facit supra altare. quia Christus. xiiij. principalia fecit in ara crucis. sumendo aram crucis per toto tempore sue passionis. quam quidem incepit in hora captiuitatis. **P**rimum fuit inde perditio discreta redargutio dicens. **J**uda osculo filium hominis tradis. **S**ecundum fuit ipsum caputuris sui perbitio dicens eis. **Q**uem queritis? **Q**ui respondit. **I**hesum nazarenum. **Q**uibus respondit. **E**go sum. **T**ertium falsis testibus et regibus multis uicta responsio. **Q**uartum sputorum et verberum sine murmuratioe toleratio. **Q**uintum in his quae vidit. et audiuit nulla sibi data perturbatio. **S**extum discipuli cum ter negatis culpe condonatio. **A**lia vero septem enumerat ambrosius. ab eo in ligno crucis facta dicens. **A**ctor pietatis in cruce pendens officia diuidebat. persecutorum apostolis. pacem discipulis. corpus iudeis. spiritum patrum panimphum virginis. paradysum latroni et in fernum peccatori. **O**scula quoque sub certo numero sunt. put dicitur in quarta particula canonis. **D**e incenso benedicendo. et in thuribulum mittendo.

Distinctio facta est confessionem et datam absolutionem pontifex vel sacerdos prius quam dicat. **D**eus tu peruersus est. incensum cum benedictione in thuribulo apponit repentinusque legalis sacerdos ferens sanguinem et carbones cum thymiama te in thuribulo oras ponebat. donec fumus eius obumbraret. put dictum est in phemio habet per hoc est illud insinuans quod angelus venit et ante altare stetit. huius thuribulum aureum in manu sua. quod impleuit de igne altaris. et data sunt ei incensa multa ut daret de oronibus sanctorum. **S**ane angelus est Christus thuribulum aureum corpus immaculatum. altare ecclesia. ignis charitas. incensum oratio. **S**imiliter illud propheticum. **V**irga orationis mea sicut incensum in conspectu tuo. **V**enit ergo angelus. id est Christus qui stetit ante altare. id est in conspectu ecclesie huius thuribulum aureum. id est corpus immaculatum plenum igne. id est charitate. et data sunt ei. scilicet a fidelibus incensa multa. id est orationes. id est daret ut repentinaret eas prius de oronibus sanctorum. **E**t non quia non dicit orationes. Christus enim non omnes orationes exaudivit sed dicit de orationibus de illis vicibus quae pertinent ad salutem. **U**n cum paulus ter dominum rogasset ut ab eo stimulum carnis auferret. respondit ei deo

minus sufficit tibi grā mea. nā xpus i iſr-
mitate pſciſ. **E**pſ g vel ſacerdos thus in
thuribulo aponit. qz xps oſones iſpirat i
aio vt p ipm offerat incēſum i odore ſua-
uitatis. **S**acerdos aut miniſter incēſuz re-
pſrat epō vel dyacon? ſacerdoti. qz lex il-
lud pſcioſum thimiamā pſecit qd in odore
ſuauitatis altiffimo offerret de q dñs ſub
dit in **Ero. xxx. c.** **T**alē cōſectionē nō faci-
etis i vſus vros. qz ſctm eſt dño z hō qd
qz fecerit ſile et odore illi? pſruat. pibit de
pſis ſuis. **E**t ex h? vbo fuerūt q dicerēt q
ſi oblato thure z bñdicto ſup altare thuri-
bulū deſcendat ab altari ad clericos v? lai-
cos. tūc aliud ibi thus ſine bñdictiōe appo-
nendū eſt z oibus tā clericis q laicis offe-
rendū. tanq illud ſpectet ad latiaz. iſtud
ad duliā. **M**eli? tñ fm ſpm q fm lraz in-
telligit. nā lra occidit ſpūs viuificat. z p-
pter pmiſſā etiā cām odor thuris bñdicti
nō dat i ecclia ſpōſor ſpōſe. **P**er crema-
tionē xō thuri ſignificat. q ſacdos oſonē
feruētē z deuotā dz hre. **T**hus em xutē
bz aſcēdēdi ex fumi leuitate. pſolidādi ex
ſui qlitate. pſtrigēdi ex glutinitate. cōfor-
tandi ex aromaticitate. **S**ic oſo aſcēdit in
dei memoriā. aiām cōſolidat qſtū ad clpā
pſteritā impetrādo medelā. z pſtrigat qſtū
ad cōmittēdā licetiā. z pſortat qſtū ad pre-
ſentē impetrādo tutelā. **D**e q eſ dictū ē ſb
ti. de acceſſu pōtifcis ad altare. z diceſ ſb
ti. de thurificationē. **N**auicula xō in q incē-
ſū reponit. designat q p oſonē quā incen-
ſum ſiḡt. d h? mōi mari magno z ſpacioſo
ad celeſtē patriā ſatagim? nauigare. **T**ñ i
puer. facta eſt qſi nauis inſtitutis. portās
d lōge panē ſuū. **P**ōt eſ dici q p thuribu-
lū cor hois. p ignē feruor deuotōis p incē-
ſum oſones p nauiculā ecclia in q deuore
oſones offerūt q p angelū ad deū pferūt
ſignat. **V**aſcula qbus ignis recipit ſūt fi-
lij q corda patrū pietate fluentia imitātur
z flamā celeſtis ſacrificij quā in pximorū
mentibus aſpiciunt i ſuis accēdē ſatagūt.
Inſtrumēta xō qb? ignis ad altare porta-
tur ſunt pdicatores q exēplo ſctōz chari-
tatis ignē portāt z in corda fidelij tranſſe-
runt qui corda patrū in filios conuertunt
Thuribulū aut qd ſignificet diceſ ſub ti.
de thurificatione.

De osculo altaris z libri.

Post immiſſuz
i thuribulo incēſū ſacerdos ſeu
epſ dicto. **D**s tu puer? zē. ſacz
oſculat altare. vt notet pacificatio cū iu-
deis. z ad designādū. q xps ad nos veni-
ens. ſctām ſibi copulauit eccliaz iux illud
epitalamicū. oſculeſ me oſculo oris ſui. in
oſculo ſiḡdē os ori pſiḡit. z i xpo nō ſolū
hūanitas ē vnita diuinitati. verū etiā ſpō
ſa copulata ē ſpōſo. iux illud ppheticum.
Quaſi ſpōſā dcorauit me corona. z q ſpō
ſam ornauit me monilib? **R**urſus qn pro-
phetalis xpus introit? a cātoze incipit. ſa-
cerdos ad altare aſcēdēs. illd oſculat. qd
pphay teſtionio xps veit i mōm z ad paſ-
ſionē altari **Q**uoties at i officio miſſe oſcu-
leſ altare z i q pte ei? oſcula fiāt. z qre ma-
nib? ſupra illud depoſit. z qre ſigno cruci
i locis oſculādis pſus impſſo. diceſ ſb. iiii.
pticula canōis. **I**n h? at loco altare ſiḡt po-
pulū iudaicum. codex xō euāgelij ſiḡt euā-
gelij pſm gētilē q p euāgelij credidit. iō
g epſ v? ſacdos euāgelij z altare oſculat
qz xps vtriqz dedit pacē. qn lapis angula-
ris fact? ſec vtrāqz vñū. **P**ōt eſ dici q ſb-
dyacon? librū euāgelij q clauſus portaba-
tur offert epō v? ſacerdoti. ille xō ad alta-
re pueniēs illū apit. ad inſinuādū illd qd i
apocalipſi dſcribit q nemo dign? ē apire
librū q int? erat ſcſpt? z foris ſiḡl? ſeptē ſiḡ-
tus. niſi leo d tribu iuda clauis dō. q librū
apuit z ſeptē ei? ſiḡcula ſoluit **P**er altare
xō ecclia ſiḡt. iux illd exo. **S**i altare lapi-
deū feceris mihi. nō edificab illud d ſectis
lapidib? **P**er ſectionē lapidū in altari di-
uiſionē fidelij reprobat in ecclia ne vicz p
errores z ſciſmata diuidant. **L**iber g api-
tur cū epſ ad altare puenit. qm vbi xps p
mitiū a pſoz pgregauit eccliam docēs z
pdicās ſcſpture miſteria reuelauit dicēs.
Vob datū eſt noſſe miſteriū regni dei. ce-
teris at in pabol. **U**n p? iſurrectionē ape-
ruit illis ſenſū vt intelligerent ſcripturas.
Recti? igiſ facit epſ cū ipemet apit librū
euāgelioz. l3 z xps p miſtros ſuos pateſe-
cerit miſteria ſcripturaz. **L**ibro xō apto
illū oſculat a pte ſiniſtra ad ſignificandū
q pdicatores recōciliauerūt z obtulerūt
gētes xpo. qb? ipſe p ſe pdicauit. licz z ipſe
p ſe pacē i euāgelio pdicauerit dicēs. **P**a

Liber

cēmeā do vob̄ rē. Quia x̄o ip̄e et i cruce
pēdēs pacē fec̄. iō mox trāsitur ad dext̄
cornu altari signat se signo crucis q̄r vt ait
ap̄le ad ep̄he. x̄ps pax n̄ra vtrāq̄ fec̄ vnū
duos ⁊ diuīlos parietes. i. p̄los copulās.
Post h̄ codex euāgelij sup̄ altare clausus
ponit̄. qd̄ q̄rū ad h̄ significat hierl̄m. put
sb̄ euāgelio dicit̄. Deinde roman⁹ ponti-
fex ⁊ etiā alij qdā. p̄uersus osculat̄ dyaco-
nos. vt ondat pacē illā i aduētū x̄pi venis̄
se quā p̄p̄he p̄miserāt. **Un̄ dō.** Quē i di-
ebus ei⁹ iusticia ⁊ abūdātia pacē donec au-
ferat̄ luna. Et ali⁹ p̄p̄ha. Pax erit in t̄ra
n̄ra cū venerit. Et iō x̄po nascēte vox ito-
nuit angeloz. Et in terra pax ho. bo. vol.
Osculū em̄ q̄nq̄ pacē significat. put dice-
tur sb̄ ti. d̄ osculo pacis. Dyacon⁹ x̄o stari
se inclinās osculat̄ pect⁹ e⁹ designās q̄ in
spiratiōe diuina p̄p̄he pacē p̄dicere futu-
rā. **Mā ⁊ iohes sup̄ pect⁹ dñi recubēs euā-
gelij fluentia d̄ ip̄o sacro dñici pectoris fō-
te potauit.** In nōnullis x̄o eccl̄ijs ep̄s p̄i-
mū osculat̄ mīstros. postea altare. deinde
euāgelij. qm̄ x̄pus p̄mū reconciliauit sibi
ap̄los. postea iudeos deinde gentiles. In
q̄busdā et locis offert osculū pacis canto-
rib⁹. q̄si retroz sū. iplēs illud. Pacē meam
do vob̄. pacē meā re. vob̄. Dat qdē p̄nti-
b⁹. relinq̄t abūtib⁹. Nec an̄ osculū canto-
res dicūt gl̄ia p̄ri. q̄ fides trinitatis nō an̄
claruit q̄ se dñs inclinauit ⁊ nos reconci-
liauit. ⁊ trinitatē p̄ ap̄los p̄dicari mādauit
Et iō osculo dato ep̄s innuit eis vt dicant
Gl̄ia pa. ⁊ fi. ⁊ sp̄ū sc̄to. Sic erat i p̄n. ⁊ nē
⁊ sp̄ rē. Ecce qd̄ cātor ānūciat. s. q̄ corda
patrū p̄uertant i filios. Abraā tres vidit
⁊ vnū adorauit. Sic optet nos filios eius
credē trinitatē in vnitatē. Post datā ḡ pa-
cē cantor dat sc̄tē trinitati gl̄iam. q. d. Re-
ferim⁹ gl̄iaz dō p̄ri ⁊ filio ⁊ sp̄ū sc̄to. q̄ pa-
cē quā p̄phetauit p̄ sc̄tos suos p̄p̄has. no-
bis i nouissimis t̄pib⁹ dignat⁹ est ondere.
Un̄ x̄o dic̄. Sicut erat i p̄n. dyaconi ad al-
tare p̄cedūt ⁊ iteruz reuertūt ad ep̄m. In
q̄ figurat̄ q̄ iō ap̄li se morti tradiderūt vt
x̄pi corpi adunarent̄. **P̄ri⁹** at̄ steterūt cuz
ep̄o an̄ altare iclinati s̄ cū x̄pus ip̄e incipi-
tur se erigūt. q̄ chor⁹ sc̄toz martyz an̄ no-
uissimā tribulationē in cōualle lacrimarū
manēt. Postea x̄o martirio coronati cre-
cti stabūt libati ⁊ securi an̄ dñm sp̄. **Oscu-**

Quartus

lo at̄ dato rursus dyaconi cū pōtifice orāt
q. d. **Dñe** docenōs orare. In q̄busdā etiā
eccl̄ijs diaconi binī ⁊ binī latera altari al-
trinsecus siue alternatim osculat̄. eo q̄ do-
min⁹ ap̄los binos misit ad p̄dicādū dicēs
eis. In q̄cūq̄ domū itrauerit dicite pax
huic domui q̄ reuersi sunt ad x̄pm sic dy-
acones reuertūt ad ep̄m.

De thurificatione.

Dist datum os-
culū ep̄s seu sacerdos accipies
d̄ manu dyaconi thuribulū sa-
crū incensat altare. q̄ x̄ps corpi assumēs
de genere p̄p̄har factus ex semine dō fm
carnē. suis orōnib⁹ fouet eccl̄iam sc̄bz qd̄
orat in euāgelio. p̄r sancte ego p̄ eis rogo.
⁊ nō p̄ eis tantū. s̄ ⁊ p̄ illis q̄ credituri sūt
p̄ x̄bū eoz. **Q̄ at̄ diacon⁹** postea thuribu-
lū accipit vt incenset ep̄m vel sacerdotem
moralr̄ instruit q̄ si digne volum⁹ incensuz
orōnis offerre. thuribulū incarnatiōis de-
bemus tenere. **Mā** sine fide mediator⁹ ho-
mines deo placere nō p̄nt. s̄ iuxta x̄bū p̄-
missionis ip̄ius. si qd̄ petierint in oratiōe
credētes accipient. **Per** thuribulū em̄ x̄-
bum accipit̄ incarnatū. **Mā** sicut in thuri-
bulo ps̄ sup̄ior ⁊ inf̄ior trib⁹ catenul⁹ vni-
unt̄. ita in x̄po tres sūt vn̄iones q̄b⁹ diui-
nitas ⁊ humanitas vniūt̄. vn̄io carnis ad
aiām. vn̄io diuinitat̄ ad carnē. ⁊ vn̄io di-
uinitatis ad aiām. **Quidā** aut̄ quartā vn̄i-
onē assignāt vicz diuinitat̄ ad p̄positū sūt
ex aiā ⁊ carne. vn̄ ⁊ qdā thuribula q̄tuor
catenulas h̄nt. **De** h̄ at̄ thuribulo moyses
inq̄t sp̄āl̄r ad aaron. **Tolle** thuribulum et
hausto igne d̄ altari mitte incensum desup̄.
Est ⁊ alia i thuribulo p̄sideratō put in ti.
d̄ accessu pontificis ad altare tactū ē **Rur-**
sus iō thurificato altari ep̄iscop⁹ vel sacer-
dos thurificat̄. ad significādū q̄ sic x̄ps
est altare ⁊ hostia. sic est pōtifer et sacerdos
cui ē orōnis sacrificiū offerēdū. **Quia** x̄o
adorat̄ nō solū inq̄ntū de⁹ s̄ etiā inq̄ntuz
hō iō i q̄busdā eccl̄ijs pōtifice thurificato.
altā a dyacono circūcirca thurificat̄. **Un̄**
ps̄. **Circūdabo** altare tuū dñe. **Sane** thu-
ribulū aureū significat sapiām. q̄ oēs the-
sauri sapie ⁊ scie dei in ea fuerūt abscondi-
ti. **Un̄** stetit angel⁹ iuxta arā tēpli habens
thuribulū aureū in manu sua. i. x̄ps refur

gens carnē habuit i prāte. Argētū signi-
ficat xpi carnē ab oi labe mūdā z mūdicia
renitētē. **Cupreū** fragilē z mortālē. **Ferre**
um resurgētis fortitudinē. Si qtuor hz ca-
tenulas demonstrat eā ex qtuor elemētis
p̄stare. vlt̄ qtuor virtutib⁹. s. iusticia prudē-
tia. fortitudie. z tpantia decorari. Quia
que ptes diuidit aiaz designt q se i morte a
carne in illo triduo sepauit. Si x̄o tres hz
catenulas figurat aiam carnē z x̄bū i vna
uenire psona. Quarta q ptes sepat ptās
ē q aiam suā posuit p ouib⁹ suis. Si vna
tātū cathenula sustentat designt q sol⁹ de
x̄gine generat. qz sol⁹ ē inf mortuos lib
Circulari cui h oia innectū est deitas q nō
lo fmino claudis. a q h oia cōtinent z ope-
rant. p̄ter mysticā ē rōnē ob hoc altare
incensat. vt ois ab eo neqcia demonū pro-
pellat. Sum⁹ em incēsi valē credis ad de-
mones effugādos. An cū thobias interro-
gasset angelū quot remedia hēnt ea q de
piscē iusserat obfuarī. rñdit. cordis ei⁹ pti-
culā si sup carbones ponas. sum⁹ ei⁹ ome
demonioz gen⁹ extricat. **Bother** papa sta-
tuit ne moniales icēfuz circa altaria ferāt.
Qualiter episcopus vel sacerdos z mi-
nistri ad altare stare debent.

Thurificatōne
T pacta ep̄s vlt̄ sacerdos ad dex-
trā altari ptē se trāsfert ibi vna
cū ministris plane officiū z kyrie eleysen di-
cēs. Qui trāsit d medio altari ad dextraz
ptē significat xpi trāsitū d passiōe p resur-
rectionē ad vitā eternā. Itē a leua trāsiēs
i dextrā imitat xpm igrediētē mōm. leuā
ei tetigit xps qn tpalē assūpsit vitā. ad de-
xtrā iuit. qn carnē assūptā ad di dextram
elevant. Rursus p h q accedēs ad altare
pus dextrā illi⁹ ptē petit. innuit q emanu-
el i lege pmis⁹ pus venit ad iudeos q ad
gētes. Iudei em tē pp̄ legē in dextra pte
fuerūt. gētes x̄o qsi i sinistra qz ydola cole-
bāt. Sacerdos g vestib⁹ sacris ornat⁹ cri-
stū carnē nre hūanitatē vestitū significat.
venies ad altare. xpm d celis veisse ad po-
pulū vt eū saluaret dsignat. Deind i dextrā
trāsiēs designt q xps i mūdū venies venit
ad iudeos d qb⁹ voluit nasci. Btā em ma-
ria iudea fuit. De h transitu dicet lb ii. de
mutatiōe sacerdotis z de oratione. Et nō

q l3 dñō papa celebrātū vel missā audiētū
legat a capellanis suis introit⁹ z kyrie ele-
ysen. z gloria in excelsis. z credo. z sanct⁹
z agn⁹. nō tñ graduale. vlt̄ alla. vlt̄ tractus
vel offertoriū. vel postcōmuniō p eo qd il-
la instructoria sunt z introductoria qbus
ipe nō eget. Illud aut notādū est q sacer-
dos stat erect⁹ an altare. ad notādū q cri-
stus venit suos regere inuincibili doctria
z respicit x̄sus orientē. qz xps nō suā s pa-
tris volūtātē quesuit. nec respicit retro-
sum. tñ qz xps sp patris faciē intuet. Zu-
tra illud. scio vñ venio z quo vado. tñ qā
nemo mittēs manū ad aratrū z respiciens
retro apt⁹ est reg. dei. imo ad plm dorsuz
vertit. repñtās qd dñs ait ad moisen. **U**
dehis posteriora mea faciē aut meā vide-
re nō poteris. **Ero. xxxiiij. c.** Epi aut z su-
piores celebrātes nō an altare. s r̄moti ab
illo ad dextrū ei⁹ lat⁹ vsqz p dicitū offerto-
riū manēt. Qd fit pmo ad repñtandū q ex-
latere xpi. q p altare significat. initiuz nre
redēptiōis fuit. Scdo fit h nō solū ad ma-
iorē solēnitatē vt p h a minorib⁹ sacerdoti
b⁹ decernā. verūetiā fit hoc qz ipi in mis-
sa repñtant. nō solū xpi dignitatē z excel-
lentia an ei⁹ oblatōz. verūetiā hūilitatē et
obediētia i ipa sui oblatōe z psecratōe. Si
qdē xps qstū ad sui dignitatē ē p̄ri eq̄lis z
sedet a dextris dei patris. put in simbolo
legit. qd repñtat p̄lat⁹ stās an oblationez
ad dextrā altari. In sui x̄o oblatōe xps p
nob factus est hostia. z iō p̄latus ei⁹ vices
gerēs extūc ipi altari. qd arā crucis insin-
uat. dz totalitē inherere. Tercio qm p̄latoz
act⁹ esse dñt subditis ad doctrinā. iō vsqz
tūc manet ab altari sepat⁹. z extūc ad ma-
nus lauandū z thurificandū z sacrifican-
dū ad altare accedit. vt ofndat quecūqz in
missa p̄cedunt solēnitates z laudes esse.
sed tūc demū ad essentialia seu substantia-
lia pagenda accedit. Quarto in hoc rep-
sentat q legalis pontifex intrans sc̄tā san-
ctoꝝ carbones ferebat z sanguinē put ta-
ctū est in phemio hui⁹ ptis. Quinto fit h
ad repñtandū qd ait pp̄ba. Dixit dñs do-
mino meo. sede a dextris meis. Donec po-
nā inimicos tuos scabellū pedū tuoz. Sa-
cerdos qdē xpm repñtans sedet a dextris
altaris. deū patrē in hoc loco signātis do-
nec ad p̄secrandū hostiā accedat. p quaz
h 4

Liber

fracta sunt tartara. et inimici demones de uicti et qui scabellum pedum positi. **D**istri vero scilicet dyaconus et subdiaconus retro illum ad altare stant. et tunc in ueniendo processerunt. signantes martyres qui in veteri testamento fuerunt. et tunc per domini natiuitatem digne coronantur. **E**t ad quicumque altari preterit ille transierit ipsum retrostantes sequuntur ut ostendant impletum esse quod dominus ammonuit dicens. Qui mihi ministrat me sequatur et ubi ego sum etc. **I**ntendentes spiritus atque solcite illum ad notandum quod fideles. quis adhuc in hac uita positi. tunc eternitati christi intendunt. **I**n quibusdam et ecclesiis illo se intente ad populum illum sicut se intunt. et illo se intente ad altare se sicut peruertunt. **N**am christus ab oratione ad predicationem. aliquando uero e converso dum uiuere se peruertit. quod designat christus ad populum et populus ad altare. **I**n quibusdam imitatio est a predicatoribus quod per ministros ipsos pergrue designant. **A**nacletus papa statuit quod episcopus deo sacrificans secum testes habeat dyaconos qui oculi eius dicuntur. et subdiaconos reliquosque ministros. qui sacris induti vestibus. id est frons. id est. et a tergo per brachia et regionem. id est a parte dextra leuamque per trito corde et humiliato spiritu ac prono stant vultu. custodientes eum a malivolis hominibus ac per sensum prestantes sacrificio. **E**t secundum lucium papam eum non deserant. quod per malivolos optet illum habere bonum testimonium ab his qui foris sunt. **S**taturum est et ut celebrans missam habeat a tergo vicini solamis adiutores per dictum est in perhemio hominis per tris. et ideo in quibusdam ecclesiis aliqui dyaconi stant per episcopum quasi orantes ut eum sequatur usque ad mortem et cum eo transeat ad vitam eternam. **M**aior tamen pars in dextra parte moratur altari et minor in sinistra. quia utrumque petit ecclesia. scilicet et temporalis benedictionem et eternam ut ibi. sic transeat per bona temporalia ut non amittam eternam. **C**eterum dicti ministri retro stantes inclinati ante facies suas usque in finem domine orationis perseuerant. significantes illos apostolos qui in passionem domini magnum tribulationem opprobrium non audebant se erigere ut christi discipulos se esse perferrent. stabant tamen in facie fidei. et postea eriguntur sicut dicitur sub vndecima particula canonis super verbo. nobis quibus. significantes etiam choros sanctorum martyrum in conuale lacrimarum ante nouissimam tribulationem manentium. **P**ostea eriguntur. quod illi postea martirio coronati stant erecti. id est ab omni tribulatione liberati. **A**dhuc stantes facie inclinati. significant mulieres qui de cenaculo ad monumentum uol-

Quartus

tibus destinatis currebant in christi amore ardentes. **S**ane sacerdos minister in more moras puluinar molle missali supponit. ad notandum quod deuotum et molle cor et quod facile diuinam impressionem recipiat. supponi debet iugo domini et celestium preceptorum iuxta illud sapientis. **S**uscipiat uerba mea cor tuum etc. ut in eo spiritus domini requiescat. **D**e hoc etiam sub euangelio dicitur.

De kyrieleyson.

Translatio in

Ad dextram altari preterit episcopus seu sacerdos. **D**inde quod spiritus plenitudinis et annus benignitatis aduenit sicut predictum fuit a psalmista. tu exurges misereberis syon. quod v. t. m. e. pergrue choros laudat et inuocat trinitatem triplicando kyrieleyson. **I**tem autem per introitum debet kyrieleyson quod ante omnem orationem sacerdotum necesse est misericordiam domini implorare. **S**iquidem kyrieleyson grece interpretatur domine misereere. **N**am kyriesonatur domine. **E**leyson misereere. **E**t inde christeleyson. id est. christe misereere. **E**l kyri christe. el deus. ey misereere. son nobis. inde kyrieleyson. id est. o christe deus misereere nobis. **A**ntiphona. Domine misereere nobis te enim expectauimus. **B**er autem nonies. **P**rimo ut ordo decimus ex hominibus reparatur nouem assortietur ordinibus angelorum. **S**ecundo ut ecclesia pueiat ad societatem nouem ordinum angelorum. **T**ertio per nouem genera peccatorum. **E**st ei peccatum originale veniale et mortale. **I**tem peccatum cogitationis locutionis et perpetrationis. **I**tem peccatum fragilitatis simplicitatis et malignitatis. **F**ragilitatis per impotentiam. simplicitatis per ignorantiam malignitatis per inuidiam. **H**oc est peccatum in patrem. peccatum in filium. peccatum in spiritum sanctum. **A**dhuc ideo dicitur ter ad patrem kyrieleyson. ter ad filium christeleyson. et ter ad spiritum sanctum kyrieleyson. **S**ed ad patrem et spiritum sanctum sub eodem tantum vocabulo. quod pater et spiritus sanctus sunt eiusdem tantum nature. **A**d filium uero sub alio. quod filius et si sit eiusdem nature cum illis. est tamen etiam alterius ut gemine gigas substantie. **P**roterea ideo dicitur ter quantum ad patrem. ter quantum ad filium et ter quantum ad spiritum sanctum. ut notetur pater in filio et filius in patre et spiritus sanctus in utroque. **D**e hoc dicitur in quinta parte sub titulo de prima. **S**ed in medio mutat kyri in christe ut notetur duas esse naturas in christo. **Rur-**

tus kyrieleyson ter triplicatus. significat
pces patz veteri testi. multiplicatas ad b
vt gra sume trinitat p aduetu xpi eos co
sociaret noue agminib⁹ angeloz. Est aut
mag⁹ istoz xpoz efficacia. Legit ei q du
btus basili⁹ kyrieleyson clamasset. porte
ticine siue papii. eccie sut apte. Rursus
cu btus geminian⁹ kyrieleyson clamaret
qnoq reges couersi dicunt in fuga. Un for
te significat aliud q dñe miserē. qd tamē
nos ignoram⁹. In qbusdā ecclis stati p⁹
vltimū kyrieleyson sbjciūt ymas. qd x
bū grecū sonat latine nob. Et sensus ē ky
rieleyson ymas. i. potētia diuina misere
renob. Et btus Greg. instituit kyrieley
son nonies a clero tanq publice in missa
cantari. qd pū apud grecos simula clero
et ppo cantabāt. Siluester xpo papa illud
de grecis assumpsit.

De gloria in excelsis.

Dictolkyriele
yson mox sacerdos v⁹ pōtifex ex
institutiōe thelesphori pape in
choat hymnū. Gloria i excels⁹ do. quē an
geli auditi sē decātare sic legi i euangelio
luē. q angeloz hymn⁹ phibet testimoniū
tpali xpi natiuitati. Sane sacerdos p⁹ et
sol⁹ illū inchoando pñciat. q angelū ma
gni filij repñtat. Nā ortū saluatoris sol⁹
angel⁹ cui⁹ psonā ipe gerit pmo nūciat
In luce. ij. Ecce euāgelizō vob gaudium
magnum qd erit omni ppo qz hodie nat⁹
rē. Et illū inchoando stat añ mediū alta
ris in b cōmemorās q dū mediū silentiuz
tenerent oia natus est in medio. i. poib⁹
messias quē pphete pdixerāt repñtans
etiā qz angel⁹ xpi natiuitatē pastorib⁹ an
nunciāns stetit in medio eoz. Et incipiēs
eleuat manus ppter causas scriptas in se
quēti ti. ad finē. Itē incipiēs xtit se ad ori
entē. tū qz angelus ab oriente venit in be
thleem. tū qz ad oriētē dñm adorare sole
mus. Tercio inchoans stat añ mediū alta
ris ad norandū q xps mediator fuit inter
nos et deū. p c⁹ mediationē deo pacificatū
sum⁹. Quous xpo pcinēdo rñdēs. gerit p
sonā multitudinis d q in euāgelio sequit.
subito facta est cū angelo mltitudo ce. mi.
lau. deū z di. glia i altissimis deo. z i terra
pax hoib⁹ bone volūtati. Hymn⁹ aut iste

nō tātū est angeloz s etia hoim cōgratulā
tiū ex eo q mulier ista q dragmā pdiderat
decimā iā lucernā accenderat vt dragmā
pditā inueniret. z pastor dimissis nonagi
tanouē ouib⁹ in deserto iā venerat vt qre
ret cētesimā ouē amissā. An natiuitatē em
xpi tres erāt inimicitiaz parietes. Prim⁹
int deū z hoim. scds int angelū z hoim
terti⁹ int hoim z hoim. Hō nanq p in
obedientiā creatorē offenderat. z p suū ca
sum restauratiōē angeloz ipediuerat. at
qz p varios ritus se ab hoie sepauerat. In
deus nāq ceremonias excolebat. gentilis
ydolatriā exercebat. Hy veniēs pax nra fe
cit vtraqz vnū z hmōi parietes destruxit.
Abstulit em pctm z recōciliat hoiez do
repauit casum z recōciliat hoim ange
lo. destruxit rit⁹ z rēcōciliat hoim bonū
Restaurauit g fm aplm eph. j. q in celis z
in terris sunt. z ob hoc illa celestis militie
multitudo psallebat. glia in excelsis deo. i
in angel⁹ q nunq peccauerūt nec discordiā
cū deo habuerunt. z i terra pax a xpo scā
hoib⁹. vicz iudeis z gentilib⁹ bone volun
tatis. q v⁹ qz ad xpi natiuitatē ppter pctā
sua cū deo z cū angel⁹ discordiā habuerūt
Hinc etiā est q angel⁹ loqē z pgaudet pa
storibus. qz pax est inter angelos z hoies
reformata. nascit⁹ ds hō. qz pax est int de
um z hoim restaurata. nascit⁹ i psepio bo
uis z azini. qz pax est int hoies z hoies re
pata. p bouē em iudaicus p azinū gētilis
ppls figurat fm illud. nō arabis in boue z
azino in iudeo. i. z gentili. Et itez. Cogno
uit bos possessore suū. z azinus plepe dñi
sui. Ideo g canit hymn⁹ iste. qz quē vene
rant angeli in celis. hoies venerant i ter
ris. Per b qz qz glia in excelsis rē. rep
sentat mesticia antiqz patz ex tedio expe
ctādi incarnationē dñi. Isa. xxviii. Expe
ctate deū rē. Et iō etiā cantat alla. qz ha
bebāt spem liberatōis. An ps. Speraue
rūt z liberaſti eos. In b qz hymno notat
spes ecclie q cum angelis sperat se canere
Unde iam illozum canticū assumit. Seq
tur. Laudamus te. f. inenarrabilia opera
tua predicando. Que verba et sequentia
a beato hylario pictauiē. asseruntur ap
posita fuisse. et precedentia soluz antiqui
tus dicebantur in missa Innocenti⁹ tamē
tertius dixit illa a Thelesphoro papa ad

Liber

dita fore. Alij xō q a simacho papa. Si mach² papa pstituit tā i dñica die q i natalicij marty² gloria i excelsis ad missaz cantari. qz scōs p dñicā resurrectionē glorie angeloz sociatos esse recolit. Cantat etiā in festis aploz 7 pfelloz. in qz honore dedicata est qcuq ecclia. 7 generalr in festis q nob celestē solēnitatē repñtāt. In dieb² xō luct² 7 ieiunioz non dē. pter qz in duob² sabbat² spālib² misterijs adornat. iuxta illud. Carate dño cāticū nouū. put dictū est i pñmio h² ptis. Dicit² qz thele sphorus papa pcepit illū cantari ad missā nocturnā natal² dñi. quā ipse instituit. Qui dā dicūt nō esse cantandū i missa nisi i hora tertia. qz tūc spūscū sup aplos descēdit. 7 eos gloria 7 exultatiōe repleuit. In nocenti² terti² statuit. vt qñ i dieb² pfest² celebraf i honore bñe virginis vl² spūscū vl² scē crucis. nec hymn² angelic². nec simbo lū dicaf nec etiā te deū laudam² i laudib² matutinis. In aduētū xō vel in septuage sima nō canit. put in septima pte sub ti. d septē dieb² post pascha dicef. Eps tñ be thlemitan² ex abusu oī die 7 in omni missa etiā p defunctis glia in excelsis decantat. p eo q hymnus ille luca testante. primō in beth leemitana regione cantat² est.

De salutatione ad populum.

Angelico himno finito sacdos ad pplm se uenit illū salutat dicēs. Dñs vobiscū. qd sup² est d libro ruth. ij. Sic em legif booz salutasse messorē suos. 7 ppha i paralip. aza regē 7 q cū eo erāt. 7 angel² salutas gedeonē dixit. dñs tecū Booz q dē figurā salutatōis expñt. q ruth moabitidē duxit vxorez. Et h salutatō significat salutatōez quā xps fec aplos p resurrectionē. d q in qnta pte sb ti. de pma dicef In omnib² g misse orationib² sacerdos pmit tit dñs vobiscū. nisi in oronibus q pcedūt pphetias. vel et orones sup pplm i quadagesima. 7 nisi in oronib² q immediate sequūt p² pma oronē. 7 i illis q dicunt in parascue. s tūc missa nō dē l3 sacerdos cōmunicet Cū em p dictā salutationē optet dñm esse cū pplo q est in eo p spm grē sep tiformis. ideo ecclia ordinauit septies tantū i missa populū saluari vt iā dicef. Jo-

Quartus

qz in pmissis oronib² tantū dē. Premittit tñ alijs exhortatio ad humiliationē p flectamus genua. vel p humiliate capita vestra deo. qz oī q faciēda est cū ieiunio ad malignū spm eijciendū: tūc demū valet si cū humilitate fiat Rursus i dieb² ieiuniorū repñtat ecclia tps babilonice captiuitatis. merito g sacerdos tunc populū vtpote absentem nō salutat nec se ad illū puer tit. s absolute incipiens. orēm² insinuat p illo fore orādū. 7 qz oī fieri d3 cuz affectu mor sbijct flectam² genua. vl² hūiliate capita v²ra deo. Repñtat et tps dñice passionis qd pñpue p² cenā cū discipul² factaz incepit. Quia g tpe illo dñs discipulos nō salutauit. s eos ad orandū pluries excitauit. ideo sacerdos tūc populū nō salutat s ei orare insinuat. Sed et qz tpe illo xps in oratione genua flectit. ideo mor ad genua flectendū inuitat. Dicit aut flectamus genua i psona vniuersitatis oim fideliz qñ oim sindicus seipm includens. 7 iō loquitur in pma psona excitas se 7 oīs ad orādū humiliter 7 deuote. Sed mor subijct leuate in psona alteri². s. xpi. cui² typū gerit in officio misse. 7 tunc loqf in. ij. psona 7 in dissimili cantu. Quasi ipse xps dicat. Surgite. qm vram humilitatem 7 deuotionem video. Et tunc vice oim loquit² siue orat. Quid significant collecte q dicuntur post flectam² et post humiliate. dicetur in sexta pte sb quarta feria in capite ieiuniorū. Alijs xō dieb² 7 tpi² ecclia tps exultationis 7 plenitudinis qd pñpue fuit p² xpi resurrectionem repñtat. 7 sacdos populū salutat repñtās vt pmissū est. q dñs post resurrectionem discipulos salutauit Sacerdos g oronibus pñmittit dñs vobiscū vt populū reddat attentū. q mens eius ad deū dirigat. 7 ei p intentionez sedulaz p iungat. Et est sensus Dñs vobiscum. i. i vobis maneat 7 vos pñmio vite eterne remuneret 7 petitionibus vestris effectū tribuat. seu gratiā dei impetretis p seuerantes in illa Thorus xō 7 populus rñdet. 7 cū spū tuo. qd sumptū est ex epla scōa ad Thimo. vlti. vbi dē. Dñs ihs xps cū spiritu tuo. Huiusmodi etem mutue salutationes notant. q sacerdotis et populi vnus d3 esse affectus. Et est sensus. Tu pro nobis factururus es pces ad dñm. 7 quia dñs

de pces illas tantū approbat et exaudit q̄ ex
bono corde pcedūt. oram⁹ et nos sūt p te.
vt ille sine q̄ nullū ē bonū sūt cū spū tuo vt
q̄ tecū ē i ore sūt et i corde. et in te maneat. et
fm̄ h̄ cessat hesitatio q̄rētū q̄re p̄ls r̄ndet
et cū spū tuo. cū sacerdos dicēdo. dñs vo/
biscū. optauerit dñs eē cū ill. nō solū i spū
verū etiā i corpe. **P**ā et idipm̄ p̄ls p hanc
r̄nsonē optat vt p̄missū ē. **P**ōt et dici q̄ i
hac r̄nsonē p̄ls se refert solū ad actionez
immolatiōis ad quā sacerdos pcedit in q̄
p spm̄ totalit̄ eleuat⁹ et ab oī frenitate pr̄
sus abstract⁹ est dñs. **P**ostq̄ x̄o chor⁹ r̄n
dit. ipe se ad altare reuoluit. s. ad oriētē vt
dicet i phe. v. p̄tis et q̄si pax de sua boni
tate p̄hdēs vniūsalē ad se colligit eccliam
dicēs q̄si oīm s̄ndic⁹ ozem⁹. q̄si dicat. **O**ra
te oēs s̄l̄ mecū. vt qd̄ postulam⁹ citi⁹ impe
tremus. qm̄ impossibile est multitudinē n̄
exaudiri et sic orōnē dicit. **D**icendo q̄ ore
mus hortat alios ad orandū. qz ipe x̄pus
monuit discipulos orare dicēs. **O**rate ne
intretis in tēptationē. **E**t postea orat. qz
postea x̄ps orauit. ipe ei fecit et docuit. **Q**d
aut̄ dicit ozem⁹ ab antiq̄s habem⁹ q̄ p̄mis
so ozem⁹ subiungebāt cōiter orationē. **D**i
cit aut̄ ozem⁹ stās aī mediū altari p̄p̄ rō
nes positas i p̄ncipio p̄cedētis ti. **O**ratio
aut̄ quā dicit significat indulgētiā quā do
min⁹ repromisit. **E**t deinde trāsīt ad dex
trā p̄tē altari vt dicet s̄b ti. se. **O**rone fini
ta chor⁹ r̄ndet. **A**men. qd̄ est hebraicū ver
bū. q. d. fiat nobis s̄c̄ orasti seu felicis acta
sit orō tua. **E**t est sūptū amē ex apoē. ioh̄.
Ambro. exponit amē. i. v̄ez ē qd̄ p̄mo so
nat affect⁹ sentiat. **Q**ūq̄ ponit p̄ vere vt
ibi. amen amen dico vob. put sub ti. d̄ ora
tione dicit. **E**t nota q̄ p̄missa saluatio. s.
dñs vobiscū ad minores et ip̄fectos ac sim
plices p̄tinet sacerdotes. **E**p̄s x̄o v̄leius
supior q̄ p̄fect⁹ esse dñs et x̄p̄ssam x̄pi simi
litudinē gerit. vt se vicariū x̄pi oīdat ora
turus p̄ma vice v̄tis x̄bo dñi dicētis. ioh̄.
xx. **P**ax vob. q̄ fuit p̄ma vox dñi ad disci
pulos qm̄ ei⁹ p̄ resurrectionē apparuit. q̄si
dicat. **I**n p̄nti def vob pax pectori i futu
ro pax eternitat. **B**eitraq̄ ioh̄. xiiij. **P**a
cē relinq̄ vob. pacē meā do vob. **H**oc etiā
x̄bo v̄sus ē disp̄sator ioseph ad fr̄es eius
Postea x̄o ad instar ceteroz̄ sacerdotū dicit
dñs vobiscū vt se eē v̄nū ex ip̄is oīdat. et

ē adiutēdū q̄ tūc demū pax vob dñs qm̄ glo
ria i excelsis cantat. et h̄ iō vt cor̄ r̄ndeat et
qd̄ ibi dñs. et i terra pax ho. et c. **P**reterea h̄
saluatio a x̄po tpe gaudiū et leticie. s. r̄sur
rectiōis ad discipulos facta illi cātico leti
cie cor̄r̄ndere dñs. **S**ūt etiā q̄ dicūt q̄ p̄oti
fer solenniē celebrans i dieb⁹ q̄b⁹ gl̄ia i ex
celsis dñs rep̄ntat x̄pm̄ p̄ resurrectionē seu
resurrectiōis gaudiū. q̄ tpe sepe x̄ps dicta
saluatiōe ad discipulos v̄sus ē. **I**ōq̄ x̄pm̄
imitādo p̄missis dieb⁹ h̄ dicit. **I**n missis x̄o
q̄s alijs dieb⁹ v̄l t̄pib⁹ dicit vel et q̄ ab in
feriorib⁹ dicunt. x̄pi passio figurat. et plā
ctus atq̄ afflictio p̄format. et iō i illis pax
vob nō dñs ne gaudiū cū dolore misceatur
Pōt etiā dici q̄ p x̄pm̄ facta est pax inter
deū et hoīem. et int̄ angelos et homīes. qd̄
manifestauit angel⁹ qm̄ in x̄pi natiuitate cā
tauit gl̄ia i excel. dñs. **E**t i ter. pax ho. b. v.
Pacē x̄o int̄ deū et homīes manifestauit
x̄pus qm̄ p̄ resurrectionē dixit apl̄is. pax
vob. **H**ec rep̄ntant i missa. **P**rimū p quē
libet sacerdotē q̄ p̄t cātare. gl̄ia i excel. dñs
angelū rep̄ntans. **S**c̄dm̄ p̄ ep̄m̄ q̄ sol⁹ dicit
pax vob rep̄ntans x̄pm̄ q̄ in p̄sona eccl̄ie
dixit apl̄is pax vob. **A**trūq̄ aut̄ dicit ep̄s
scopus solenniē celebrans qz vtrūq̄. s. x̄pm̄
et angelū r̄p̄ntat. **I**pe em̄ specialior est cri
sti vicari⁹ q̄ simplex sacerdos. **I**ōq̄ cum
omittit officiū angeli. s. t̄pib⁹ q̄b⁹ cātica le
ticie subticent. s. te deū laudam⁹. et gloria
in excelsis omittit s̄l̄r et h̄ officiū cristi. nō
dicēs pax vob. s. dñs vobiscū. s̄c̄ simplex
sacerdos. **N**ō em̄ p̄ ep̄m̄ q̄ rep̄ntat cristū
et āgelū vna pax sine altera nunciat. **I**dē
etiā est in ite missa est quod nō dñs nisi gl̄ia
in excelsis dicatur. **D**ane dyaconus nō
dicit. dñs vobiscū p horas. eo q̄ nō ita ge
rit typum cristi. q̄ p̄ booz hac salutatione
v̄sus est. sicut sacerdos q̄ ea in p̄sona ch̄ri
sti v̄tis. **L**egēs tñ euāgeliz̄ h̄ dicit. qz tūc
v̄tis officiū p̄dicatoris. et p̄nunciat doctri
nā ab ip̄o ch̄risto immediate platā. et etiā
cereū paschalē b̄ndicens. qz tūc cristi r̄sur
rectionē rep̄ntat. **S**unt tñ q̄daz q̄ dicūt q̄
in diuinis officijs q̄ dicere tenēt licite pos
sent h̄ dicere cū phibitū nō legat. q̄b⁹ ge
neralis v̄sus eccl̄ie p̄tradicit. vt se inf̄io
res sacerdotib⁹ agnoscāt. **N**otandū ē aut̄
q̄ septē vicib⁹ p̄ls salutāt in missa quate
nus exclusus septē vicib⁹ capitalib⁹ susci

Liber

piat gram septiformē. misterium ei misse ad
septē dona spūssci refert. **P**rimo in ipso
misse exordio aī collectā. **S**cdo aī euāge
liū. **T**ertio p^o euāgeliū siue dicto simbolo
aī offertoriū. **Q**uarto aī pfatōz cū diē sa
cerdos. **P**er oīa secta sectoz 7 psequē dñs
vobiscū. **Q**uinto aī pacis osculū cū dicit
Pax dñi sit sp vobiscū. **S**exto aī pmam
oratiōē p^o cōmunionē. **S**eptio finita fina
li p^o cōmunionē v^o fone. **I**n pma saluta
tiōe spūs sapie intelligit qz sapia itrauit i
hūc mūdū vt saluaret nos. **I**n scda spūs
intellect^o iō ei p^odicauit vt docēt nos. **I**n
tertia spūs p^osilij. h^o em secreto dei p^ofilio se
passioni obtulit vt redimeret nos. **I**n q^or
ta spūs fortitudis. qz pēdēs i cruce diabo
lū expuguit vt redimēt nos. **I**n q^onta spi
ritus scie. qz furgēs discipulos salutauit
7 eis sensū aperuit vt erudirēt nos. **I**n se
pta spūs pietas. qz sola pietate humanaz
naturā sup astra leuauit vt exaltaret nos
In septia spūs timor. qz angeli tremebūt
dū venerit ad iudiciū vt glorificet nos. ce
terū in q^olibet salutatiōe mutat officiū mis
se 7 d^o vno officio ad aliud trāsīt. qre meri
to salutatio p^omittit. cū ei ad oparios no
uiter igredimur. eos salutare solem^o 7 fm
h^o octo officia sūt in missa. **R**ursus salutaf
etiā octauo vt qdā volūt. s. p^o offertoriū
aī secretellā. **N**ā voluēs se ad plurimū di
cur^o orate frēs 7c. d^o p^odicē s^o silētiū. dñs
vobiscū. **V**ez l^o eis qdā salutam^o faciē re
gularit^o repñtem^o tñ i qnqz dñtarat ex pre
missis salutatiōib^o sacdos ad p^olm se puer
tit. **N**ā illa salutatiōe q fit aī euāgeliū se n^o
puertit. qz iā intētus ē ad xba dei annūci
anda. nec etiā i illa q fit aī pfatiōem. qz iā
intēt^o ē ad sacrificiū altari tractādū. nec eē
i illa q fit aī pacis osculū qz iā t^o corp^o xpi
i manib^o 7 cor^o h^oz fursū ad deū. 7 oīno intē
tus est ad reuerent^o illud tractādū. **N**emo
em mittēs manū ad aratrū 7 respiciēs re
tro apr^o ē regno di. **C**etex qna ad p^olm cū
dñs vobiscū facta puerfio. sūt qnqz appa
ritiōes qd xps fec^o discipul^o suis i die resur
rectois. **P**ria fuit marie magdalene. ioh.
xx. 7 marci vl. **S**cda eidē 7 alijs mlierib^o
redeūtib^o de sepulcro. qñ dixit eis. auete
math. vl. **T**ertia petro. **Q**uarta duob^o di
scipul^o eūtib^o i emaus. **Q**uinta i domo decē
discipul^o abñte thoma. ioh. xx. **S**z qz alēa

Quartus

illaz manifesta nō fuit qñ v^oiez pmo appa
ruit marie magdalene. vt fm alios qñ ap
paruit petro. qz nescit qñ aut vbi. iō sacer
dos aī secretellā dicitur^o orate frēs. p^odiē
sub silētiū dñs vobiscū. s^o paten^o dicit ora
te 7c. qz patient^o dixit aplis. orate ne intre
tis i tēptationē. **F**ueit etiā 7 alie apparitō
nes de qb^o nil ad pñs. **N**ō est eē omittēdū
qz sacerdos sp^o voluit se ad p^olm a dextra 7
p^o candē se ad altare reuoluit q^o i p^o facto
dicēs. **D**extra dñi fecit vtutez. dextra d.
ex. m. dēx. d. fe. v. **S**cdo ad designādū q
i sepulcro dñico angel^o a dextris sedebat.
Tertio vt sacerdos p^o h^o innuat se rectaz 7
attētā h^ore intētiōē p se 7 p^olm ad celestē
patriā q p dextrā significat. iux illd i cāti
cis. **D**extra ei^o aplexabit me. **Q**uarto qdā
versus salutādo p^olm. 7 conuersus dicen
do orem^o. hortat^o iā se q^o p^olm ad orādūz
o^o d^oz fieri p^o eternis q p dextrā significat
vñ xps sedere d^o ad dextrā pñs. merito a
pte dextra sit vtrūqz. gerit q^ope sacerdos
typū xpi q pfect^o ē i salutatiōib^o 7 orōnib^o
q a dextra sūt. **V**ez tñ postq^o dixit orate
p me frēs 7c. se reuoluit a sinistra. iux illd
p^o. **C**ircūiui i imolau i tab. e. h. v. 7c. p^o
parās se ad immolādū quēdā circuitū facē
Seigif^o puertit tūc a sinistra q impfection^o
7 infirmior est. ad notādū impfectionē cui^o
libet sacerdotis pter xpm. **H**inc est q pre
missa verba dicēdo obsecrat tāq^o i pfectus
7 pctor^o 7 indigēs alioz auxilio impēdi si
bi ab alijs bñficiū orōnis. **S**cdo qz reuol
uit tūc a sinistra vt p^o h^o significet tristitiaz
de passiōe xpi ad quā repñtandā statim
intendit. tristitia em recte p sinistra signi
ficat. iux illud apli. **A** dextris 7 a sinistris
p gloriā 7 igno^olitatē. p infamiā 7 bonaz
famā. **D**ebent etiā fieri ille volutiōes 7 re
uolutiones aī mediū altaris. iuxta illud.
In medio ecclesie aperuit os suū 7c. **I**n q
7 illud cōmemorat^o q redēptoz n^o iuxta sa
lomōē corpus suū in media charitate cō
strauit ppter filias hierlm. **E**t attende qz
qdē dicto. dñs vobiscū. ad altare reuolu
ti dicūt. oremus stantes aī mediū altaris
p^o h^o insinuantēs se in loco manifesto 7 po
pulo cōuenienti orare. s. aī mediū altaris
qz p^ols d^oz d^o medio cordis orōnes ad de
um effundere. **A**lij v^o ad dextrū cornu al
taris. vbi orationez pferre debent dicunt

oremus. vt sic inter insinuatōz et oratōem nullū actū aliū interponat. et vbi prece-
dat orandi insinuatio vbi mox subsequi ip-
sa oratio et oranti ppli esse debet intentio.

De oratōe seu collecta.

Mutatōe pre-

Imissa orōnes subiiciunt. qz em
ois nra opatio a deo inchoata
circularit in ipm terminari dz. id misse offi-
ciū incipit ab oratōe et terminat in gñariū
actōe. An videndū est qd debeat orōnes
dicere. Qualit et p qd est orandū. Quid
sit oratio. et qñ et vbi. et xpus quā pte ora-
tiōes dicēde sint. De mutatōe sacerdotis
ab vna pte altaris ad alterā. An orōnes
dicant et vñ originē habuerūt. Qualit x-
ba eaz intelligant. Qualit orōnes termi-
nent. Quare vocet collecte. Que et quot
orōnes dicēde sunt. et de inuētoribz earū
Quo pontifex vñ sacerdos illas dicēs sta-
re dz. Circa pñū notādū est q ea qui-
bus plius immediate ordinat ad deū sacer-
dotes tantū dicūt q sunt mediatores iter
deū et pplm. quozū qdā dicūt publice spe-
crantia ad totū pplm in cui psona ipse sol-
ea deo pponit. sic sunt orōes et gñaz actō-
nes. qdā puati q ad officiū ei tantūz spe-
ciāt. vt pscētiōes et hmoi orōes qd ipse p
pplō facit nō tñ in psona ppli orās. et in om-
nibz pmittit dñs vobiscū. vt mens popu-
li deo p iungat. Et qz ppli in his q ad deū
ptinent sacerdotē ducē bz. id in fine cuius
libet orōis ppli p sentit rñdens. amen. vt
iam dicet. ppē qd et ois orō alte termina-
tur. etiā si puat fiat. Sane orādū ē bre-
uibz xbis. nō in mltiloquio. vt iam dicet
An et greci parū ē frequēt orāt. si lachry-
mis et in puritate cordis. non in voce cla-
mosa et in menti intentōe et lachrymaz cō-
punctōe Sic em in p̄spectu diuine maiesta-
tis et angeloz oportz nos esse vt mēs nra
voci p̄cordet. iux illd ps. Exaudiuit dñs
vo. fle. m. rē. Et itez. Sacrificiū deo spī.
p̄tribulat rē. Debz etiā orō esse deuota
nā oim creatori cū deuotōe est supplicādū
Dū aut sacerdos dicit alte oratōz. alij nō
dñt xbis orare s illā oratōez attendere et
ad eā respondē amen. Pro qd sit oran-
duz dicet in sexta parte sub ti. de pasceue

Quid sit orō. et qua hora et vbi hore ca-

nonice dicende sunt. et versus quā partes
orandū est dicetur in p̄hemio qñte p̄tis.
Quid significet orō q dz añ eplam. dicet
sub ti. de sessiōe epi. Sane sacerdos dñ
orat ad dexterā p̄sistit altari. iux illd exo.
xxx. de p̄cabit aaron sup cornu altaris. et
placabit sup eū in generatōibz suis. in h il-
lud signans q fuit p̄phetatū. De ab au-
stro veniet. xps em iudeos docuit ad qd
a p̄le luminū missus fuit. qz dextera iude-
os. gētiles sinistra figurat. Et qñ leticia
p dexterā. tristitia xpo p sinistrā designat
idcirco ad dexterā pte altari p̄mū accedit
vt gaudiū dñice natiuitati oñdat. Deind
dicitur euāgelij ad sinistrā p̄tē vt tristi-
ciā passiōis insinuet Sz itez redit ad dex-
terā. vt gaudiū resurrectōis annūciat De
h alit dicet sub ti. de mutatōe sacerdotis
Roman? xpo p̄tifer oratur ad sedē post
altare vñ ali epūs ad lat? altari ascendit.
et stās collectā p̄nūciat quā libz legit ap-
to. et deinde sedet qz sic euāgelista testa ē.
veit ihs in nazareth vbi nutrit fuit. et in-
trauit fm p̄suetudinē diei sabbati in syna-
gogā. et surrexit legē. et tradit est ei liber
esaeie p̄phe. quē vt reuoluit inueit locum
vbi scriptū erat. Spūs dñi sup me prop̄
qd vñxit me. Et cum plicuissz libzū reddi-
dit mistro et sedet. Rursus p̄tifer ad lat?
altari vsqz post dictū offertoriū moratur.
vt dictū est sub ti. qñt epūs vñ sacerdos ad
altare stare debeat. Sed vidē vñ orō
dicat. et vñ orōes originē habuerūt. Et q-
dem dz orō ab orādo eo q p eā a pplō bōa
corpis et aime orādo petūt. Licz et dñs
sciat qd egem? orare tñ debem? put di-
cet sub orōe dñica. Orat etiā sacerdos p
bonis vt assint. et p mal vt absint Design-
tur aut orōes in apoc. p fumū aromatū q
ascēdit in p̄spectu dñi de māu angeli. xps
em ver? hō ppē nos passiōi dedit. cuius
illa vox est. holocausta etiā p delicto non
postulasti. tūc dixi. ecce venio. sp p nobis
orabat. q fm aplm exaudit est in oibz p
sua reuerētia. Qualit xba orationū in-
telligenda sunt videam? et qdē qd in qui-
busdā codicibz p̄tinet. p̄sit huic vñ illi s̄-
cto tal oblatio ad glāz et honorē sic intelli-
gi dz q ad h p̄sit vt ille magl ac magl a fi-
delibz glorificet aut etiā honoret in terris.
Cū em ipi sint p̄fecte bti. oia eis in cel ad

votū succedūt. **Q**uā nō egēt nris orōnib?
imo iniuriā fac mārtyri q̄ orat p mārtyre
licz pleriq̄ reputēt nō indignū sanctorū
glām posse vsq̄ in diē iudiciū augmētari.
z iō ecclām interi rite posse augmētāde
glificatōis eorū optare. **Q**uā p^r fine
oratiōis subiūgit. p dñm nrm ihm xpm.
illud signat qd̄ ip̄e in euāgelio diē. **Q**uid
qd̄ petierit patrem in noīe meo fiet vob.
Orat em̄ sacerdos ad deū p̄rem vt p filiū
suū q̄ dñs n̄r est eq̄liter sicut p̄r. orō p̄fici
atur. **P**incem̄ est q̄ ois orō regularit̄ ad
p̄rem dirigīt. z terminat̄ in noīe filiū. **N**ō
em̄ p aliā viā ad nos efna dei bñficia pūt
decurrere q̄ p eū q̄ ē mediator dei z hoīz
hō xps ihs. sicut p mediātē cristallū mit
tit ignis in testā suppositam a sole lōginq̄
Et sumptū ē h̄ de epla ad **Roma**. vbi d̄r
Glemur in deo p dñm nrm ihm xpm **N**e
mo em̄ vadit ad p̄rez nisi p me. **E**t ip̄e ali
bi dicit. **S**i qd̄ petieritis p̄rez in noīe meo
dabit vob. **E**t nō q̄ iesus est p̄puz nomē
put dictū est in p̄hemio. i. p̄tis. **N**ō x̄o
seq̄t. q̄ tecū viuit z re. in vni. s. rē. ita pōt
intelligi in vnitāte. s. h̄ est vna cū spūsān
cto. **N**am p̄r z fi. z. s. sunt vnus de^r. **E**t
in vnitāte spūsāncti. h̄ est in spūsāncto. q̄
est vnitas patris z filiū. z amor z cōnexio
vtriusq̄. **P**nt etiā sic exponi p̄missa x̄ba
p dñm nrm rē. vt sit sensus. **O**p̄ exaudi
p filiū tuū qui h̄ vult z pōt. vult qz viuit.
pōt qz regnat. viuit inquā z regit tecūz in
vnitate spūsāncti. **N**ō q̄dez viuit et regit
vt tyrann⁹ spū iniquitatis. s̄ viuit z regnat
de^r spū benignitatis. **N**ō x̄o seq̄t p oīa
secula seclorū vl̄ p̄secutiue vl̄ anthōnoma
lice intelligi pōt. **C**ōsecutiue s̄c generatō
nes generationū. q. d. p oīa secla seclorūz
sibi inuicē succedētia. dicunt em̄ secula qz
sequunt̄. nā alijs discedētib⁹ alia sequūt̄.
Anthonomafice sicut d̄r cantica cātorū
z est sensus. sicut añ oīa secula fili⁹ cū p̄re
in vnitāte spūsāncti in deitate vixit z fuit
ita z in p̄nti seculo z in futuro vbi iusti cū
sanctis angel⁹ p̄manebunt. z iniusti cum
diabol⁹ cruciabuntur credat̄ equaliter vi
uere cū p̄re z spūsāncto z nullo fine p̄clu
di. **S**eq̄t amen. qd̄ x̄bum optant̄ vl̄ affir
mantis oñdit affectū vl̄ p̄sensūz. vt p̄mis
sum est. **P**plus em̄ assentiens voci sacer
dotis. qui dixit. p oīa secula seclorūz. as

sensit qz seculū p eū creatū est. **Q**uā in fine
psalmoz vbi nos dicim⁹. fiat fiat. hebre⁹
dic̄ amen amē. **E**t xps in euāgelio sepe di
cit amen amē. i. vez veruz dico vob. **R**e
spicit ḡ vel ad modū p̄clusionis vt qd̄ orat̄
optet vl̄ ad modū p̄clusionis vt qd̄ p̄clu
dit affirmet. **V**erbi gr̄a. **C**um sacerdos
orās dicit. **D**a nob̄ q̄sumus om̄ps domi
ne salutē menti z corpis. p̄ps optando re
spōdet amē. i. fiat. **E**t cū sacerdos conclu
dit. q̄ tecū vi. z re. in v. s. d. p. o. s. s. p̄plus
affirmādo r̄ndet amē. i. vez est. **A**men
interpretat̄ x̄itas. vt in apoc. **H**oc diē amē
testis fidel⁹. **D**e h̄ dictū est in p̄cedēti titū.
Circa terminatōz collectaz notādūz ē
q̄ in eis q̄nq̄ dirigīt s̄mo ad p̄rem. q̄nq̄
ad filiū. q̄nq̄ ad spūsānctū. z q̄nq̄ ad to
tam trinitatē. **S**i s̄mo ad solū p̄rem diri
git̄ nō habita mentiōe de filio neqz spūsā
cto. tūc d̄r in fine. p dñm nrm iesum xpm.
fi. t. q. t. vi. z re. in v. s. d. p. o. s. s. fine p eū
dem z eiūsdē. vt in illa orōe. **P**rotector i
te sperantiū rē. **S**i x̄o fiat ibi mētiō de fi
lio. refert añ finalem p̄tem oratiōis. añ
in fine ip̄i⁹ fiat mētiō de filio. **S**i s̄mo diri
git̄ ad p̄rez hita mētiōe de filio añ finē tūc
d̄r in fine. p eūsdē do. no rē. vt i illa orōne
De^r q̄ deb̄tē marie x̄gi. rē. **S**i i fine. tūc
sb̄iuit̄ imediate. q̄ tecū. fine p eūsdē z eiū
sdē. vt in illa collecta scti stephani **O**m̄ps
sēp̄ne de^r q̄ p̄micias mārtyz rē. **E**t i illa
De^r q̄ salutē efne. **V**el dñm nrm ihm sine
p. vt in illa col. **D**e^r q̄ nos redēptōis eter
ne. q̄ d̄r in vigilia natal⁹. **E**t in illa. **I**llumi
na q̄sum⁹. q̄ d̄r in epiph⁹. **E**t ihs xps dñs
n̄r. vt in illa. **D**e^r q̄ ad eternam. q̄ d̄r feria
tertia p̄ pasca. **E**t in secreta illa. **S**p̄etibi
q̄ d̄r in cena dñi. **S**i x̄o in orōe q̄ ad p̄rez
dirigit̄ sit mētiō de spūsāncto. d̄r in fine. per
dñm nrm. s̄ tunc d̄r in vnitāte eiūsdē spūs
āncti de^r. vt in illa. **D**e^r q̄ corda fidelīū.
z in illa. **A**ssit nob̄ q̄sum⁹ x̄tus spūsāncti
Et si fiat ibi mētiō p̄mo de spūsāncto z p̄ca
de filio tūc sb̄iuit̄ i fine imediate. q̄ tecū.
vt in illa. **P**̄etes n̄ras q̄sum⁹ dñe p̄aeli.
z in illa. **T**re igne rē. **R**ursus q̄n ad p̄rez
dirigit̄ s̄monē orādo vt ip̄e det nob̄ spi
ritū viuificādi vl̄ hmōi. tūc d̄r p dñm rē.
fine p eundē z eiūsdē. vt in illa q̄ d̄r in bñ
dictōe ciner⁹. **D**eus qui bñdictōe rē. z i
illa q̄ d̄r in bñdictōe fontis. **O**m̄ps semp̄

terne de^o respice rē. Si autē fmo ad filiūz dirigif. vt in illa oratōe. **E**xalta dñe potē tiam tuā ⁊ veni. Et filr in alijs collecti de aduētu dñi. ⁊ in illa. **D**e^o qui xginalē au lam rē. tūc dñr in fine. q̄ viuis ⁊ regnas cū deo p̄re in vnitatē spūsancti de^o rē. Et si fiat tibi mētio de p̄re tūc dñr. q̄ cū eodē deo p̄re rē. vt in illa oratōe canonis. **P**ñe ihu xpi fili dei rē. Si xō fmo dirigif ad spūz sanctū. dicūt q̄dam q̄ tūc dñr in fine q̄ cum p̄re ⁊ filio viuis ⁊ regnas de^o rē. **D**e^o tñ ois oratio dirigif ad p̄rem vñ ad filiū et nulla ad spūsanctū. qz spūsanct^o est do num. ⁊ a dono nō petif donū. sed poti^o a largitore doni. **P**etif gā p̄re ⁊ filio et ad eos fmo dirigif tāq̄ ad donatōrē ⁊ nō a spūsancto qui est donū ⁊ parif ab vtroq̄ pcedit. Si autē ad totā trinitatē fmo dirigif. tunc dñr in fine p dñm. sine p̄eundez ⁊ eiusdē. vt in illa orōe canonis. **S**uscipe sancta trinitas. ⁊ in illa q̄ dicif i fine misse. **P**laceat tibi sancta trinitas. in q̄b^o dñr per xpm dñm nrm. qd̄ succedit in oratōnib^o i locū p dñm nrm cā breuitatis. **I**dēq̄ est si in oratōne q̄ ad deū p̄rem dirigif de eo mentio fiat. vt in illa. **O**mp̄s sempiternē de^o q̄ dedistif famul^o tuis. **T**ñ tūc dicunt q̄ dā q̄ viuis ⁊ reḡs vñ^o de^o. p oia se. secu. **A**lii xō intelligētes q̄ orō ip̄a ad deūz filiū dirigaf dicūt tūc. q̄ vi. ⁊ re. in v. s. d. p oia. s. s. **E**t in illa orōe. **F**ideliū de^o o. cō. **T**ota nāqz trinitas p̄ditor ⁊ redēptor est. licz xps p̄p̄e sit redēptor. **P**ōt etiā dici q̄ oratio q̄ ad trinitatē dirigif pcludif sine aliq̄ psonarū distinctōe sic. q̄ vi. ⁊ re. d. p. o. s. s. **E**t p̄uertat orās fmonē ad se vñ ad p̄lm dicēs. qd̄ ip̄e p̄stare dignēf. ⁊ sic etiā pcludif in orōnib^o bñdictōnalib^o. **S**ane in orōe in q̄ fmo dirigif ad caput ecclē vidēf debere dici. q̄ vi. ⁊ r. cū xpus sit caput ecclē. s̄ nō ē ita. **T**ota nāqz trinitas est caput ecclē. iōqz dici dñz p dñz nrm. **I**n exorcismis xō ad expellēdū demonē aliē dñz qm̄ in aq̄ bñdictōe dñz p eū q̄ ventur^o ē iudi. vi. ⁊ mor. ⁊ seculū p ignem. **S**ilr et in cathedismis dñz. q̄ vētur^o est rē. q̄ cito em̄ diabol^o audit xpm esse vēturū iudicare seculū p ignē fugit timens iudiciū ignis. qz scit se p^o diē iudiciū efno igne puniendum. **E**adēqz rōe dixit mgr gilbert^o q̄ oratōes in exequijs mortuoz dñt sili mō finiri. cō

munis tñ vñus ecclē tenet vt dicaf p dñm nrm rē. **I**n illa tñ orōe. **F**ideliū de^o o. cō. dñz dici q̄ vi. ⁊ re. rē. vt pmissuz ē. **E**t adū te q̄ oratōes in laudib^o in missa ⁊ i vesp̄e ris sub eodez ⁊ solēiori tono dicūt. p eo q̄ ille hore solēni^o ⁊ festiui^o in ecclā dicūt. **I**n alijs xō hore ⁊ officiis ali^o ton^o min^o solēnis fuaf. tū qz min^o solēniē dicūt. tū qz ille ad aliud referri pnt signatū. **O**ib^o aut orōnib^o p̄terqz exorcismis p̄mittitur oremus nō tñ sp dñs vobiscū. vt dictum est in p̄cedēti ti. **S**equif videre quare oratōes q̄ circa pncipiū misse dicūt. colle cte vocant. **E**t q̄dem iō. qz sacerdos q̄ fū gif legatōe ad deū p p̄lo in eis petitiōes oim in vñum colligit ⁊ pcludit vt eas ad dñm referat. p̄p̄e tñ dicunt. **C**ollecte q̄ sup collectū p̄lm dicunt. puta in p̄cessionib^o vñ dū colligit p̄ls ad statōz faciendaz. vt de vna ecclā pcedat ad alteraz. **I**n vrbe nāqz q̄libet ecclā stational^o hz aliquam ecclēsiā sibi vicinā. in qua colligit p̄ls die statōis. ⁊ ibi dñr collecta sup collectū p̄lm ⁊ inde oēs siml^o ad ecclām in q̄ fit statio ac cedunt. **A**n in p̄cilio agathēn. dñz q̄ plebs collecta oratōe ad vesp̄am dimittatur ab ep̄o cū bñdictōe. ⁊ est sumptū h̄ nomē de leuitico vbi scenophēgia q̄ est vltimuz festozū legaliū collecta vocaf. p eo q̄ in s̄fru ctuū collectōe fiebat ⁊ figurabat futuram opm nroz collectiōz. cū dicēf. **E**cce hō et oia opa ei^o cū eo. **O**rationū varij fuerūt actores quaz numerus ⁊ varietas intan tum excresebat q̄ octauū africanum p̄ci liū p̄stituit. vñ nulle p̄ces vñ oratōes vel misse vel p̄fatiōes vel cōmendatiōes vel manus impositiōes dicant. nisi in p̄cilio fuerint approbate. **E**t gelasius papa tam a se q̄ ab alijs cōpositas p̄ces dñz ordiasse. **H**is aut **G**reg^o. seclufis his q̄ nimia vñ incongrua videbant. rationabilia coadu nauit. p̄grua multa nihilomin^o p se neces saria supaddens. **E**tey q̄dam moduz et ordinē excedentes intātū orōnes mltipli cant. vt auditorib^o tediū generēt et fasti dium. q̄si de^o vt hō xboz mltitudie flecti possit. vt pmissum ē. cū ēz. **E**sa. dicat. **C**ū mltiplicaueris orōes v̄ras nō exaudiam. **E**t dñs in euāgelio dicat. **C**ū orati nolite multū loq̄ sic ethnici faciūt. putāt enim in multiloquio exaudiri. **A**n cū ei dixissent

apli. **N**unc doce nos orare. cōpendiosam
eos oratiōz docuit **p**ri^mū q̄ rē. **H**uius
oratiōis formā sequētes sacerdotes i mis-
sa septenariū oratiōis numerū nō excedāt
Nam xps septē petitiōib⁹ oīa corpi z aīe
necessaria cōphendit in illa. put sub ea di-
cet. **Q**uia vero nūero de⁹ gaudet impari
qdā obfūat vt impares dicāt i missa ora-
tiōes vicz vl⁹ ynā tñ sicut vna eplā⁹ vnū
euāgelīū dicunt. z iste numer⁹ est ordina-
ri⁹. vl⁹ tres vl⁹ qnqz vel septē. **U**nā ad de-
signādū fidei vnitatē vel vnitatis sacrm.
Tres ad significādū misterīū trinitatis. z
qz xps ter in passiōe orauit dicens. **P**at si
fieri pōt trāseat a me calix iste. **Q**uiqz ad
designādū qnqz plagas xpi. sen in quibz
ptitā xpi passiōe. **S**eptē ad designandū
spūm grē septiformis. seu septē dōa spūs-
sancti. **D**e⁹ crī diuisionē z discordiā dete-
stat. **U**n cū ceterorū diez opib⁹ bñdicēt.
opib⁹ tñ scōe diei bñdixisse nō legif. eo q
binari⁹ numer⁹ pmo ab vnitate recedat z
ab eo ceteri diuisibiles nūeri originē sor-
tiunt. z impar nūer⁹ mōs est. **E**t nō q in
sūmis festis tantūmō dē vna collecta. nisi
forte eadē die aliud festū cōcurrat. **S**ciē-
dum qz est q totidē collecte z eodē ordie
dici dnt in secreta z postcōione. q̄t pcesse-
runt añ eplā in exordio misse nec plures
nec pauciores. finis nāqz dz suo pncipio z
q̄libz postcōmuniō collecte z secretelle p-
cedentib⁹ puenire. **C**auendū est etiā q si
collecta p defuncti infimisceat in missa q
dē p viuis. nō final⁹ penultima vl⁹ añ pen-
tima dicat. qz finis dz ad suū pncipiū re-
torq̄ri. sp em mēoria faciēda est p defun-
ctis. put dicet sub. x. p̄ticta secrete sup x-
bo. **M**emēto etiā dñe rē. qz illi viuorū z
etiā sanctorū in quoz honore celebrat q
vita glē viuūt auxilio egēt. **I**n missa p
defunctis infimisceri nō dz collecta pro vi-
uis. etiā vt qdā dicūt illa cōis. de⁹ q viuo-
rum dñaris rē. ab auguf. cōposita ad de-
notādū q defuncti iuuare neqūt viuētes
in hac vita nec etiā implorare viuētes et-
na vita licz ipi iuuari valeant ab vtrifqz.
In missa tñ p defunctis pōt (vt qdam di-
cūt) esse penultima collecta de sancti z ecō-
uerso. **I**nnocēti⁹ papa p̄m⁹ cōposuit qua-
tuor collectas p mēse septēbri. **I**nnocēti⁹
xō papa terti⁹ cōposuit illā. **A** cūcti nos

q̄sum⁹ dñe mentis z cor. defen. rē. **I**n ec-
clesia lateran. nūqz dē oratio. s in missa et
in oibus hori loco oratiōis alta voce pñū-
ciat oratio dñica. q̄ i nouo testa. p̄ma ofo
fuit. nam z in p̄mitiua ecclesia sic fiebat.
Sane pontifex seu sacerdos dū orare seu
oratiōz dicere incipit. man⁹ eleuat z exten-
dit. iux illud. **M**an⁹ demissas erigite et
genua debilia roborate. **E**t romano pōti-
fici ac etiā alijs ep̄is in mltis ecclesijs mi-
stri astantes manus eleuatas sustentant.
Que manuū eleuatio a lege sumpsit exor-
dium. **L**egif em in **E**xo. xvi. c. qz isrl⁹
pūgret adūsus amalech in deserto. **M**oy-
ses ascēdit sup x̄ticem coll. **C**ūqz leuaret
man⁹ vincebat isrl. si xō paululū remissi-
set amalech p̄lm supabat. **A**rō autē et
hur sustentabāt man⁹ ei⁹ ex vtrāqz parte
Legif etiā. iij. **R**e. viij. q salomō stetit añ
altare dñi in p̄spectu ecclē isrl. z expandit
man⁹ suas i celū orās p p̄lo. z **G**en. xiiij.
Leuo manu meā ad dñm deū in excelsis
Eleuatio aut ipa rēp̄sentat q xps eleua-
tis manibus ferebat in celū. **E**l eleuat
manus ad insar saluator in cruce pēden-
tis. **U**n illud. **E**leuatio manuū meaz sa-
crificiū vesptinū. **E**xtensio xō manuū iō
fit. **N**am xps cū expandisset man⁹ in cru-
ce p p̄secutorib⁹ orauit dicens. **P**̄mi dī
mitte ill⁹ qz nesciūt qd faciūt. **M**oralē in-
struens qz xps sp parat⁹ est recipe penitē-
tes. iuxta illud qd ip̄e p̄misit. **S**is q veit
ad me nō eiciā foras. **Q**uidā tñ p̄fidi he-
retici derident hmōi manuū extensionez.
p̄pter illud **E**sa. **C**ū extenderitis manus
vestras auertam oculos meos a vobis.

De epistola.

Oratōe finita
O dicif eplā q s̄ḡt doctrinā aplo-
rum. **E**legant aut illā p̄cedit
ofō. qz legif **L**uc. x. **R**ogate dñm messis
vt mittat oparios suos in messes suā **S**a-
ne eplā grece latie supmissio vl⁹ superoga-
tio dē ab ep̄i qd est supra. z stolon qd est
missio. **M**issa em est ab apl̄is supra leges
moysi. supra psalmos z p̄phetas z supra
euāgelīū sic z p̄phetie supra legem. **U**n
z lre de vna plona ad aliā misse appellāt
eplē. i. supramisse q̄si misse supra seu p̄ter
id qd refert nūci⁹ viua voce. sicut z apl̄s

supra id qđ dixerat ephesijs corinthijs et
alijs eplas mittebat. **L**egi dñz epla fm ma
gistrũ petrũ antiochodoren. in dextera par
te eccle. qz xps pmo venit ad iudeos qđ di
cebant in dextera esse. **M**eli? tñ fit in me
dio eccle p eo qđ iohes fuit medius inter
aplos 7 pphetas. vt iam dicef. **D**icif qđ
epla in loco inferiori. euāgelii in supiori.
7 supposito pāno de qđ sub euāgelio dicef.
Premittit aūt epla euāgelio. epla nāqđ
fīgť officiũ qđ iohes añ xpm exercuit. qđ p
iuit añ faciē dñi parevlas ei. sic ipse testa
tur. **E**go vox clamātis in deserto pate viā
dñi. **I**ohes gđ qđ subdiacon? fuit 7 submi
ster illũ? qđ de se dicit. **N**on veni ministrari s̃
ministrare. **U**n sic pđicatio iohis pcessit p
dicatōz xpi. ita epla euāgelii pcedit. **G**e
rit qđ epla figuram legis 7 ppheticę qđ xpi
aduentũ pcesserūt. sic ipa euāgelii prece
dit. **P**recessit qđ lex euāgelii sic vmbra
lucē. sic timor caritatē. 7 initii pfectiōem
Gane subdiaconũ eplam lecturuz vn?
tantũ comitat̃ acolit̃. qz pđicatōz iohis
pauci secuti sunt. qm lex neiem ad pfectō
nem ducit. **S**3 diaconũ euāgelii lecturuz
tam subdiaconi qđ acoliti 7 ceteri comitā
tur. qz pđicatōz euāgelij qđ pfectũ fac plu
rimi susceperūt. **D**ici etiā pōt qđ p subdia
coni 7 diaconi ad legēdũ pcessuz duplex
xpi manifestatio p duplicē ei? aduentũ si
gnificat. qz pmo vñũ tñ habuit pcursozē
scz iohem qđ p subdiaconũ pcedētē signifi
cat. **S**cōs duos habebit vicz enoch 7 he
liam qđ p duos vl? ples pcedētes diaconũ
figurāf. **F**acies aūt eplaz legētis respice
re dñz altare qđ xpm significat. qz iohānis
pđicatio se 7 alios dirigebat in xpm. de
cui? vultu iudiciũ 7 eqtas pdeūt. **I**s nō
qđ pcedit subdiaconũ euntē legē non vñit
faciē ad legētē. qz iohes nō ad se audien
tes sed poti? ad xpm se dirigebat. **S**ed qđ
diaconũ euntē legē pcedebāt. nūc respici
unt ad euāgelii 7 ad faciē recitant. **P**rio
vix mutua vtriusqđ inspectiōe. amor ca
ritatis xpi notef qđ in euāgelio pđicatur.
Scōo vt se esse 7 testes euāgelice doctrine
oñdant. sic legif in **E**sa. **V**os estis testes
mei dñs. **Q**z nō iohes fuit limes pce
dentii 7 subsequētiũ. medi? inf aplos et
pphas. nā lex 7 pphē vsqđ ad iohēz. 7 ex
eo regnũ dei euāgelizat. iō epla nec sp le-

gis de pphetis nec sp de aplis. s̄ interdū
sumit de ve. te. interdū de nouo. **Iohes**
em̄ cui⁹ vocē repñit eplā cū ātiq̄s xp̄m
p̄dixit ventur⁹ dicēs. **Qui p⁹ me venit añ**
me fact⁹ est. Et cū modernis xp̄m oñdit
p̄sentē di. **Ecce agn⁹ dei ec. q. t. p. m.** Inē
dū ḡ sumit de apostol⁹ qz licz eoz doctri
na nō p̄cesserit euāgeliū. tñ ad vitā actiūā
refert sicut lex ⁊ pphetia. Et inēdū deve
te. te. raro tñ. qz velū tēpli scissum est. nec
ponēdū est añ oculos velū. **Eplā tñ nō le**
gis de qnq̄ libr moysi. qz in ill⁹ tp̄alia pro
mittebāt. **In cui⁹ signū lectōes de ill⁹ sum**
pte terminant in grauē accentū. vt iaz di
cetur. **Cōsiderandū aut̄ est qz qñ lectio vl**
eplā de libris moysi vel salomonis sumit
nomē eozū reticet. vt dicet in phemio. vj
ptis. Item in eplis q̄ sumunt de pphetis
vl de actib⁹ aploz. siue de apoē. ponit in
p̄ncipio h̄ oō. **In diebus ill⁹.** ⁊ in fine d̄r.
ait dñs om̄ps. eo qz in libris ill⁹ sepe scri
ptum inuenit. **Eadem etiā rōe d̄r in eplis**
Jacobi ⁊ petri. **Charissimī.** ⁊ in eplis pau
li. **Fres.** ⁊ in xp̄o ihu dño nr̄o. **In eplā tñ**
ad heb. dicūt qdā nō debere apponi fra
tres. eo qz apls suspect⁹ erat hebreis. sed
meli⁹ est vt apponāt. qm̄ qdā boni erant i
ter eos ⁊ ip̄e eos in qdā loco eiusdez eplē
vocat fres. **Propt̄ p̄missaz etiā cām d̄r in**
euāgelio **In illo tpe.** **Propt̄ tñ loquēdo**
nulla eplā est de ve. te. s̄ ille lectōes vocā
tur. **Porro licz in epistol⁹ q̄ de apoē. legū**
tur dicat. lectio libri apoē. bti Joh. apli.
In q̄busdā tñ ecclēsijs ⁊ eplis tacet illud
xbū bti. certū est em̄ qz bt̄s ioh̄s p̄cipue
fuit inter oēs aplos a xp̄o dilect⁹ **Dilectō**
aut̄ dei bt̄s nos effecit. qz bt̄s quē elegi
sti ⁊ assumpsisti. **Hac ḡ p̄sideratiōe eū sic**
ceteros sanctos supuacū est bitudinis ti
tulo sanctū oñdere. ⁊ solē qdāmmodo faci
bus adiuuare. cuz ip̄e velut titul⁹ p se pa
rens effecit bitudis. s. dilectōz dei euidē
ter p̄ ceteris sit sortit⁹. **Ceterz null⁹ debet**
eplam solēnis in ecclā legē nisi sit subdia
con⁹. q̄ si forte defuit dicat a diacono. de
q̄ dictū est in. ij. pre sub ti. de subdiacono
⁊ diacono. vl etiā a sacerdote. **Meli⁹ em̄**
est vt sacerdos etiā missā cantās illā legat
q̄ si ab acolito vl alio inferioris ordis le
gat. **Circa h̄ aut̄ notādū est qz ppli instru**
ctio fit p̄ x̄bū dei. qd̄ qdē a deo p ei⁹ mini

stros ad plm puenit. et io ea q ad pleb in-
structoz ptinet no a sacerdote s a mistris
dicut. **M**ysteriu tñ xbi dei triplex e pzi
muz autoritatis qd copetit xpo. q mister
dr. **Ad Ro. xv.** Erat em in ptate docens
Secuduz manifeste xptatis. qd copetit p-
dicatorib no. te. de q. ij. **Abol. iij.** Qui et
idoneos nos fecit mistros. **Tertiu** figura
tiois. qd copetit pdicatorib ve. te. **Jo qz**
doctrina xpi pponit diacon. doctrina xpo
pdicatoru ve. te. pponit p subdiaconos
Nec obstat q aliqui p eos legif loco eple
aliqd de ipo ve. te. qz pdicatores no. te. e-
tiam ver pdicat. **Ceter** doctrina pdicato-
rum ve. te. no sp legif. s ill diebus qb p-
cipue pfiguratio no. et ve. te. designat. vt
in ieiunijs qtuor tpm. et qñ aliq celebrant
q in veteri lege figurata sunt. sicut passio.
natiuitas. baptisim et aliqd hmoi **Et qm**
vtraq doctrina ordinat ad christum et eo-
rum qui peribant et eorum qui sequeban-
tur. ideo doctrina xpi postponit qñ finis
Cu aut dr epla genua no flectim cuz ad
nouu ptineat testamentu. imo sedem. qz
doctrina in silētio et qete audiēda e **Usus**
etiā sedēdi a ve. te. sumit. sic in hēdra le-
gitur. **M**ilites tñ stare psuenerit qñ eple
pauli legut in honore e q miles fuit. **Un**
in signu militie sue depingit cu ense i ma-
nu. **U**io qz ipe sua pdicatioz euangeliz
noiauit. **Et** est sciendū q nūq in. xl. legif
epla pauli nisi tr i in cena dñi q ad nouuz
ptinet testamentu. h vez est dieb feriali-
bus. sed dñicis diebus legut eple pauli.
Sane lectōes aplicas vl euāgelicas quis
añ sacrificiū dici debere statuerit no oino
certū est. credif tñ q pmi successores aplo-
rum. eo q in ill eadē sacrificia celebrari iu-
benf. **Q**uerif aut qre pphetias voce ife-
rius deflexa. euāgelii xpo et eplam voces
exaltādo finim. **R**ūdeo p pphetiā q est
de ve. te. synagoga q inclinata est et ceci-
dit intelligit. idq inclinādo vocē et qñ ca-
dendo pphetia finit. **I**nc etiā est q sina-
goga depingitur qñ fracta hasta verilli.
Per euāgelii xpo et eplam eccla militans
repsentat q exaltata est. et io illa cū exalta-
tioē vocis finiunt. **P**reterea in ve. te. tpa-
lia et caduca pmittebat. in cui figurā le-
ctioēs in guem accentū termināt. **I**n no.
xpo te. spūalia et etna. in cui rei signū euā-

gelii et epla in accentū termināt acutum.
Quedā tñ lectioēs de ve. te. sumpte: q in
officio misse p epistol sepe legunt i acutū
termināt accentū. et sub tono eplari legū-
tur. cū em tūc in locū eple succedant meri-
to et quo ad h et quo ad nomen illaruz de-
bent imitari formā.

De reuerētia post lectā eplam faciēda

De lectaz epi

Pistolā subdiacon cū acolito ad
sacerdotē accedit. illō ifinuās
qd iohes cū audisset in vincul opa christi
misit duos ex discipul suis nō credentes
xpm esse messiam vt interrogarent illum
Tu es q ventur es. an aliū expectamus
Etrndens ihs ait ill. **E**ūtes renūciate io-
hāni q vidistis et audist. ceci vidēt et. vt
dicef in. vj. pte sub. iij. dñica aduentus.
Quia xpo illi p visa miracula cognouerūt
hunc esse de quo eoz mgr pdixerat. **Q**ui
p me venit añ me fact est. cui nō suz di-
gnus soluere calciāmēta sua. id pñus ad
pedes calciāmēta romani pontificis sub-
diacon osculat. **P**reterea qz dextera dñi
fecit tutē. id subdiacon in qbusdā ecclis
osculat dextera sacerdotis. **A**d hec lecta
epla sbdiacon libz clausuz epō pñtat. ip-
se xpo supra illū manū ponit quā sbdiacon-
nus osculat. **N**ēpe eps xpm figurat cui
clausus lib psentat ad designādū q solus
xps potuit apire libz et soluē sigcula ei.
in quo et ipe xps et misteria clausa erāt
donec cepit ab ipo xpo p pdicatorz euāge-
lij apiri. xps aut legē in q clausus teneba-
tur ope impleuit. q nō veit legē soluē s ad-
implere. qd significat man impositō sup
libz. man em op significat. ipa qz mā
positio significat desiderii et pmissionem
credēdi et ope cōplēdi q lecta sunt. **Q**uia
xpo nēo accipit bñdictōz in lege pmissam
nisi q cū amore (q p osculū designat) ope
pñcit qd smone alios facere docet. id ad
h designandū subdiacon bñdictōz acce-
pturus manū epi osculat. **R**ursus qz pō-
tifer vt pmissum est xpm repñtat. subdia-
con et ceteri dñt ei act suos hūiliter sub-
dere et ab ipo bñdictōis grām postulare.
Un in euāgelio. **C**ū oia bñfecerit dicite
fui inutiles sum qd debuim facere feci-
mus. **E**t subsequēnt eps vl sacerdos sub

diaconū bñdicit. qz xps cōmēdauit iohannē dicēs. Quid existis vidē ppham in des̄to etiā dico vob plus q̄ pphetam. Amē dico vob. Inñatos m̄lērū tē. S̄b diacon⁹ q̄ post finē. diacon⁹ x̄o ante p̄ncipium lectōis ad sacerdotē accedit ⁊ exhibet reuerentiā. qz lex finē accepit in x̄po. s̄ euangeliū originē sumpsit ab ip̄o. Nā lex ⁊ pphētie vsq̄ ad iohē. euangeliū x̄pi et eplē post iohē. In missa x̄o p̄ defuncti subdiacon⁹ lecta eplā nō veit ad osculum man⁹. tū qz ibi cessat rō supradicta. tū qz illa missa q̄libet solēnitates subtrahunt. De sessione sacerdotis v̄l epi ⁊ mistroū.

O Ratōe finita

sacerdos seu eps sedet. Et ē notandū q̄ in missē officio tribus horis sedet vīz dū eplā legī. de q̄ in ti. d̄ mutatiōe sacerdotis dicē. ⁊ dū r̄soriū ⁊ all̄cantāt significās tres dies q̄b⁹ dñs sedet hierosolymis in tēplo in medio doctorum audiēs ⁊ interrogās illos. Sedēs aut stat p̄sus ad ip̄m. vt oñdat p̄tēz esse a deo sibi datā q̄ possit speculari ⁊ supintēdere. q̄ stāt in ecclā hūilī. q̄ supbe. ale ei ei cōmisse sunt. ⁊ de ill̄ estratōz redditur deo. Sedet etiā in loco eminentiori. ut q̄si vineator custodiat vineā suā. ⁊ ip̄lo supintendat. Nā ⁊ dñs in alto poloꝝ sedens custodit ciuitatē suā. Porro ōo q̄ d̄ are eplam priusq̄ sacerdos sedeat sp̄alr̄ s̄ḡt tps illud q̄ xps in celum ascēsurus aplis bñdixit Sessio x̄o q̄ s̄ḡt significat christi sessionē p̄ ascensionē ad dexterā p̄ris. sedēs q̄ppe victori est. Tñ sessio sacerdotis victoriā x̄pi des̄ḡt. vt dicē sub ti. de mutatiōe sacerdotis. Sessio mistroꝝ s̄ḡt sessionē eoz q̄b⁹ d̄. Sedebit ⁊ vos sup sedes duodeci iudicātes. xij. trib⁹ isrl̄. s̄ illos q̄ i celestib⁹ iā regnāt. Qui x̄o in choro laborant. illos q̄ adhuc in m̄do pegrināt. Vñ lectores ⁊ cātōres ad officiū surgentes negociū delagūt. q̄b⁹ d̄: negociami dū veio Quidā q̄ mistroꝝ cum ep̄o sedēt p̄ q̄s x̄pi mēbra in pace iā q̄scētia intelligūt. de q̄bus apls. Cōsedere fec̄ nos in celestib⁹ in x̄po. Aut illi q̄ iudicabūt. xij. trib⁹ isrl̄. Alij x̄o stāt p̄ q̄s x̄pi mēbra adhuc in certamine posita intelligūt. Nempe pontifice sedēte in q̄busdā eccl̄ijs cādelabra mutāt

de locis suis. ⁊ collocant in ordie vñl̄. nec a p̄mo vsq̄ ad altare. ad notādū q̄ de plenitudie x̄pi oēs accepim⁹ in sp̄s vñl̄. tate. s̄ gr̄az varietate. diuisiones em̄ sunt gr̄az. idē aut sp̄s Sp̄s em̄ a p̄mo cereo stato seu candelabro. i. a christo procedēs ⁊ vsq̄ ad altare. id est. electoꝝ corda perueniēs alternatim in mēbris dona variat gr̄az. Et memēto q̄ acoliti deponūt candelabra in terrā. qm̄ post pacta p̄dicationis officia p̄ hūilitatē agnoscūt q̄ sūt puluis ⁊ cinis sicut dixit abraā. loquar dño cū sim puluis ⁊ cinis. In romano ordinario legī vt p̄tifer nō sedeat donec p̄ p̄riam ōoem dicat amē. nō q̄ d̄z sedē vsq̄ ad lectōz. qm̄ p̄cedēs officiū ḡtulatōni de aduētū ⁊ opib⁹ x̄pi deputat. Ep̄s enim x̄pm venientē ⁊ opantem significat Ceteri x̄o eos qui p̄bant ⁊ qui seq̄bant. ⁊ qui obuiabāt replentant.

De graduale.

Dist eplam cā

taf graduale seu r̄soriū qd̄ p̄tinet ad opa actiue vite vñl̄. tē nos opib⁹ r̄ndere eis q̄ in lectōe audiuit⁹. s̄. p̄dicationi. rursus qz iohes p̄dicabat p̄niam dicēs. P̄niam agite appropinq̄bit em̄ regnū celoꝝ. Et itez. Facite dignos fruct⁹ p̄nie. Merito p̄ eplaz ḡduale sequit⁹ qd̄ p̄nie lamentus insinuat. pp̄t qd̄ in dieb⁹ penth. de officio tollit vt iam dicē. Tertio iō p̄ eplam ḡduale seq̄t. qz post p̄dicationēz iohis discipuli secuti sunt x̄pm. sic Joh. euagel. describit. Stabat i. q̄t iohes ⁊ ex discipul⁹ ei⁹ duo. ⁊ respiciēs ihm̄ ambulantez dixit. Ecce agn⁹ dei. Et audierūt duo discipuli eū loquentez. ⁊ secuti sunt ihm̄. Ad h̄ cāt eplam comitat⁹. qz p̄dicationēz p̄dicatoꝝ secuta sūt gaudiū ecclē ⁊ dei laudes ⁊ p̄conia de credētiū p̄sione. qz p̄ ḡduale p̄uersio de iudeis. p̄ x̄luz p̄sio de gētib⁹. p̄ alla vtriusq̄ i fide leticia. p̄ sequētiā cātici victorie figurat. Alia rō ponet sub ti. de tractu. In q̄busdam tñ eccl̄ijs graduale añ eplaz cātāf ad notādū q̄ p̄dicatoꝝ p̄us ope ⁊ p̄ ea verbo d̄z docere. Dicī aut ḡduale v̄l gradale a gradib⁹ hūilitatis significās ascensus nostros de x̄tute in x̄tutem. sicut filij isrl̄ de māsione in mansionē p̄cesserūt. vt tandē

videat deus deoz in syō. **U**n in deutero. Terra nra mōtuosa est. **H**ec terra est celestis ierlm. q̄ p cogitatōz celestiu h̄r. conuenit em̄ graduale illi q̄ necdū ascēdit de x̄tute in x̄tute. s̄ adhuc in cōualle posīt. **L**a chrymarū. iam in ascēssiones in corde dis/ponit. **R**ectius ḡ faciūt q̄ graduale nō festiuū z modulatī vocib⁹ offerūt s̄ q̄si cantum ḡuem z asperū simplr poti⁹ z lamēra bilis canunt. **T**ū rñsoriū p qd z p̄dicatio no. te. figurat altī. lectōe z eplā. q̄ significat p̄dicatōez ve. te. canit. vt si q̄s forte aurib⁹ obturatis dep̄ssa amonitōe ve. te. nō excitat. saltē excelsa modulatiōe noui demulceat. **V**erūtū vt lector z cātor officiū suū impleturi gradū ascēdūt. qz doctor p̄fectiōe vite vulgū trāscendere d̄z. **P**ōt etiā dici q̄ p eplāz iohis. p ḡduale ap̄loz p̄dicatio itelligit. p allā deuotioz leticia. **R**ursus p lectōz v̄etus. p cātū nouū itelligit testa. sic ḡ cant⁹ suauior est lectōe. sic nouū testa. suauī est ve. te. **S**cdo mō d̄z graduale a gradib⁹ altari. eo q̄ diebus festiuū in gradib⁹ sicut allā cantat. ad notandū p̄missos x̄tutū gradus. **I**n p̄festis x̄o dieb⁹ in medio chozi an gradus altari cātatur. ad significādū q̄ in corde qd ē in medio corpis p̄missos gradus fūdare debem⁹. **T**ertio d̄z graduale qm̄ aplī p⁹ domini gradiebant. vt iam dicef. **R**ñsoriū x̄o d̄z qz x̄sui v̄leple correspōdere debet. vt si in eplā agat de gaudio z in rñsorio si milit. si ibi de tristitia z h̄ s̄līr ne possit nobis improp̄ari qd dñs dicit. **L**ātaui⁹ vob⁹ z nō saltaſtis. lamētaui⁹ z nō ploraſtis. vñ apls hortat nos gaudere cuz gaudentib⁹ z flere cū flentib⁹. **E**t etiā rñsoriū qz choro respōdēte illud incipiētib⁹ cātāt ppter qd significat vitā actiuā. in q̄ sancti se ad inuicē hortant vt ad eternā pueniāt vitam. pōt tñ rñsoriū ad rñsionez ap̄loz referri. qm̄ x̄po vocante z dicēte. **V**enite post me. ipī nō tñ x̄bo sed etiā ope respōderūt. qz relictis oibus secuti sunt eū. z ḡ diebant post dñm. discipuli p⁹ mgrm. de h̄ in p̄hemio. v. ptis. **S**ignificat aut graduale seu rñsorium laborātes in hac vita z iō nō d̄z infra octauas pasce z penthe. p q̄s octauē n̄re resurrectōis designat. quādo ois laboris exptes erim⁹. **A**bsterget ei de⁹ oēm lachrymā ab ocul⁹ sanctorz suorū.

Itaqz in graduale seminam⁹. in allā messimus. **V**ersus rñsoriū sic vocat. qm̄ i eo fit reuēssio ad ipm̄ rñsorium. put s̄b ti. de allā dicef. **R**ursus ḡduale bonū op⁹ z vitam pntem in q̄ semiam⁹ z a dño pegrinamur significat. **V**ersus x̄o adiutoriu designat x̄sus ḡ post graduale canit. qz adiutoriu est nob necessariū q̄diu in b̄ ergastulo detinemur. **G**raduale plane incipitur nē nimis x̄sus ascendat. in quo designat q̄ religionem ppter ei⁹ austeritatē ingredi metuunt. x̄sus x̄o alte. in q̄ designat q̄ ieiunando orādo z alia b̄oā faciēdo ascēdunt nō timentes carnē quā cū vitij z cōcupiscētijs mortificāt. **A**d h̄ qm̄qz vnus solus x̄sum cātatur ad monēdū q̄ q̄sqz secū fragilitatem suā tractet. **E**t q̄sqz ḡduale timore x̄sus alte nō inchoet in q̄ etiā significatur bi q̄ p̄sideratōe p̄pe fragilitatis q̄cqd agūt humilīus agunt. finito tñ x̄su vox si ducialit exaltat. in quo designat q̄ d̄ misericordia dei p̄fisi fiducialit oī sue actōni insistūt. **C**antat aut ḡduale a p̄uētis. p ut in ti. sequē. dicef. **P**orro rñsoriū qd i missa cantat nec p̄fecte nec imp̄fecte repetit. nec **G**la p̄ri subiicit. qd tñ in respōsorio aliaz fit horaz. **C**irca qd attendendū est q̄ alie canonice hore institute sūt ad referendū deo laudes p diuisis b̄nificijs i illi hori ab eo receptis. **H**ic est q̄ lectio in illi p̄mo d̄z in q̄ b̄nificiū v̄l ps eius in illa hora datū designat. **P**ea cātatur rñsorium in q̄ laus b̄nificio correspōdet. qz ḡ laus repeti d̄z. iuxta illud aplī. **G**audete in dño iterū dico gaudete. i. laudē deo dicite. iō h̄mōi rñsorium repetit. **S**z z qz q̄s benefactori suo tenet. deo x̄o nihil aliud possum⁹ nisi glām z honorem offerre. iō in fine rñsoriū z cuiuscūqz nocturni vbi in lectōib⁹ aliq̄ b̄nificiū totū vel ps ei⁹ est repetitū referit grām z glām trinitati. **R**ñsoriū aut qd in missa cantat designat vt p̄missum est. responsionē ap̄loz x̄po eos vocāte oia reliquentiū. qz ḡ illi nihil sibi retinuerūt. p̄q̄ iterū eos vocari oporteret. iō rñsoriū illd nullo mō repetit. sed necdū **G**la p̄ri finit qz nō ad glām sed ad luctū vocati sunt dicente dño in **Lu**c. sicut misit me p̄r et ego mitto vos in mūdū. vt dicef in ti. sequē. **E**t nō q̄ **G**reg⁹. **A**mbro. z **B**elasius com poluerūt gradualia. tract⁹ z allā. z ea ad

missam cātari statuerūt. **Letex** qñq solū rñsorium cantat in missa qñq soluz alla. qñq rñsorium cū alla. qñq cū tractu. qñq alla cum tractu. de quo dicef in .vj. p. te sub ti. de septem diebus post pasca.

De alleluia.

Quia p' luctū

seqt' solatio. Nam bñi q' lugēt qm' ipi solabūt. iō p' gduale cantat alla. qd ē leticie cātū r' auditū ab angel' decātari. sicut legi' in apoē. **Rur'** q' ascēsus de x'tute in x'tutē. q's p' gduale dixim' significari. sepe tediosi essent nisi gaudiū haberēt admixtū. sicut filijs isrl' mltā incōueniētia acciderūt qñ de māfio ne in māfione pcesserūt. iō p' gduale cātāt alla **Tobie. penl.** Platee tue sternēt auro mūdo r' cādido. r' in vicis ei' cātābūt alla. **Est aut' alla laus angelica.** snia qdem bre uis. magnū p'tinēs tubilū v' incitās ad iubilum. **Jubilat em' eccl'a.** sciēs q' grandis restat via vsq' ad mōtes dei/oreb. qd inf' p'tat mēsa. timēs q' fideles obdormiāt in fide r' faciāt vitulū p'fatilē. i. lasciuia in tpalib'. **Est est alla hebraicū nomē.** vocabulū siqdē significās poti' q' expmēs ief fable gaudiū ab hac vita pegrinum. gaudiū vicz angeloz r' hoim in e'fna felicitate letantiū. qd nec oculus vidit nec auris audiuit. nec in cor hois ascēdit. **Cui' xbi expositio fm Innoē.** iij. ex cētesimo duo/decio psal. h'f. cui cū alla p'mittat in titu. stat' psalm' exponēdo titulū incipit **Lau date pueri dñm.** **Uñ fm eū alla inf' p'tat.** **Laudate pueri dñm.** **Aug'** x'o sic expoit. **Al. i. saluū. le. i. me. lu. i. fac. ia. i. domine.** **h'ero. sic. Alle. i. cantate. lu. i. laudē. ia. i. ad dñm.** **Greg'. sic. Alle p'r. lu. filius. ia. spūscūf.** **Alle. i. lux. lu. i. vita. ia. i. sal'.** **Aug' Petrus Anthiodoren'. sic. Al. i. altissim'. le. i. leuatus est in cruce. lu. i. lu gebant apli. ia. i. iā surrexit.** **Petrus man ducator dicit sup apoē. r' Aug'. in glosa psalterij q' alla xbum est impatiui modī. r' sonat allelu. i. laudate. ia. i. vniuersalez vel ia. i. inuisibilē. s. deum. qñ laus inuisi bilis dei.** **Et qñ alla future bñitudis qua si p'pūm est vocabulū. merito magi eo tē pore. i. pascale frequentat quo xps resur gens eiusdem bñitudis spem nob tribuit.**

r' p'misit. put ibi dicef. q' em' alijs tēporib' bus caneret ad missaz olim eccl'e romane cōsuetudo non erat. sed a beato **Gregor'.** p'stitutū: imo potius restitutū est. **Naz cū** pus tpe **Damasi pape** fuisset eadem p'sue tudo defecerat. **Piero. dicit q' alleluia dī** catur in missa tractū est de eccl'a hierosoli morū. **Canimus igif' alla post graduale** canticū vicz leticie post luctū penitentie. summope intendētes expmēre magnitu dinem cōsolatōnis q' reposita est lugenti bus. iux illud. **Beati q' lugēt. qm' ipi cōso** labunt'. **Jubilātes poti' q' canētes.** vñā q' breuē digni f'monis sillabā in ples neu mas p'trahim'. v' iocūdo auditu mēs at tonita repleat r' rapiat illuc vbi sp' erit vi ta sine morte. r' dies sine nocte. **Est em' al** leluia modicū in f'mōe r' multū in neuma. q' gaudiū illud maius est q' possit expli cari f'mōe. **Neuma em' seu iubilus** qui fit in fine expmīt gaudiū r' amorem credētiū r' quanta leticia r' laus secuta sit p' fidez p' dicatōe laudita. iuxta illud. **Audiuit et le** tata est syon rē. **Et in Lañ. Exultabim'** r' letabimur in te. **Quid sit neuma dicef i** phemio. v. ptis. **Qñ aut' d' sequētia non** d' neuma post alla. put sub ti. de sequen tia dicef. **Pōt etiam alla referri ad exul** tatōez eozū q' de miracul' xpi gaudebant laudātes dñm r' dicētes. qz vidimus ho die mirabilia. r' qz visitauit dñs plebem suā. tūc em' cantabat in iubilo' alla. qz ois plebs vt vidit dedit laudem deo r' gaude bat de vniūsis q' gl'ose fiebāt ab eo. **Hinc** est q' a septuagesima vsq' ad pasca nō cātāt alla. qz tpe tristicie nō d' decātari car men leticie. put ibi r' in phemio. vj. ptis dicef. **Porro q' alla interposito x'su repe** tit. r' sic bis in missa d'. desigt' eterne vite gaudiū. r' q' interiecta leticia sc'ti geminā gl'ificatōis stolā accipiēt aie vicz et cor poris. **Nam fm stolā mētis seu aie exulta** bñt sc'ti in gl'a. letabūt in cu. s. rē fm stolā carnis fulgebūt r' tāq' scintille in arūdine to discurrēt. de h' dicef in. vj. pte. sub sab bato in alb. **Versus q' nihil sinistrum aut** triste. sed totū iocundū r' dulce p'z sonare qles sunt illi. **Dñs regnauit decorē in rē.** **Dñs regnauit exultet terra rē.** **Jubilare** deo. **Iustus vt palma florebit rē.** qñiam absterget deus omnem lachrymā ab ocul

scōp. 7 iam. n. e. a. n. l. n. c. q. p. t. x. sus qz
dīa reitendo eo q p eū reitūmur ad allā
q p allā seqf. qz significat opatōz q laudi
pūgi dī. qz nō bñ deū laudat q bñ opari
cessat. **P**er h̄ xō q allā cū neuma repetit
laus 7 gaudiū ineffabile patrie significat.
In nōnullis ecclīis allā cantat a pueris.
gduale a magnis vt notef q ex ore infan-
tium de p̄fecit laudē. 7 p̄s. **L**audate pue-
ri dñm. cui p̄salmi titulus est allā. **I**lli ei
q puri sunt laude xpi cōueniūt. fortes xō
in fide 7 in tolerando adūsa. q pūgre pñt
p̄ amalechitas graduale dñt cātare. **C**ir-
ca h̄ notandū est q cantorū alij sunt qui i
choro cant? voce magna distribuunt. **H**i
sunt rectores ecclē q deū laudant. 7 alios
xōo 7 exēplo ad laudandū inuitant. **A**lij
sunt puri q graduale in gradib? cantant.
Hi sunt actiui de x̄tute in x̄tutem carita-
tis gradib? ascēdētes. q dū graduale icho-
ant alios ad cōpunctōz inuitāt. dū x̄sum
p̄cinūt ad se redeūtes suas cogitatiōes at-
tendūt. 7 dū illū finiūt se bonū certamen
certasse. 7 cursum insinuāt cōsumasse. alij
sunt p̄fecti viri q in alijs ecclīis allā l̄ tra-
ctus in pulpiti p̄cinūt. **H**i sunt p̄tēplatiui
carnē affligētes 7 mentē excedētes. qz
p̄satio est in cel. nō est h̄ hoīm s̄ angeloz
Sequentiā xō nō illi soli decātāt. s̄ chori
cōi iubilāt. qm iubilus etern? 7 ineffabil
angel erit cōmunis 7 hoīb?. dī etiam allā
in gradibus 7 x̄sus orientem decātāt. 7
qm vitā p̄tēplatiuā significat dī legi in
altiori loco q rñsoriū qd actiuā designat.
Rursus in quibusdā ecclīis cantans allā
sumit aliqd in manu vt insinuet se deum
nō solū voce sed 7 ope collaudare. seu ma-
nus ducit iuxta. p̄s. **D**ēs gētes plaudite
manib?. **I**n plerisq etia ecclīis allā de tri-
nitate cantāt in dñicis dieb?. **I**. **B**ndict?
vel q̄lis pater. vt fidē hilarit p̄fitescentes ad
spem pueniant. **E**t attēde q allā dñicalia
a penthe. vsq ad aduentū sepe omittūt?
qm aliē 7 aliter in alijs 7 in alijs graduali-
bus disponūt. **E**a igit diligēs cantor at-
tendat 7 diligēt vniūsitatibus officiorū
assignet.

De tractu.

H **D**ominica se-
ptuagesime vsq ad vigiliā pa-

see. **I**n dieb? 7 officijs luct?. qz tūc nō ca-
nif carnē leticie loco allā qd significat ex-
ultatōz habitā de spe eternoz dicunt tra-
ctus ex institutōe **T**helesphori pape. **B**i
aut tract? a trahēdo. qz tracti 7 cū asperi-
tate vocū 7 plixitate x̄borum canif. eo q
miseriā 7 laborē pñtis incolat? insinuat.
de q p̄s. **D**eu me qz incolat? me? plō. est.
In tractib? em̄ rēp̄sentat lōga sanctorū
p̄m expectatō 7 iudeoz captiuoz meroz
7 afflictio q tpe babylonice captiuitatis
sedentes sup flumina babylonis 7 flentes
in salicib? sua organa suspēderūt. qd tps
ecclā repñtat a septuagesima cantica leti-
cie subtricēdo 7 tract? dicendo. **T**ātū aut
interest inter allā 7 tractū q̄tū in leticiaz
7 tribulatōz. **I**re tātū interest in rñsoriū
cui oēs rñdent 7 tractū cui nēo. q̄tum in
ter actiuā 7 p̄tēplatiuā vitā. **E**st autem
tract? medi? in rñsoriū 7 allā. vt dicef
in. vj. pte sub ti. de septē dieb? post pasca
Dozro tract? qz gemitū 7 canticū lachry-
mabile exp̄mit: lachrymas scōp̄z siue i acti-
ua siue p̄tēplatiua vita repñtat. **Q**uō tra-
ctus dī: qz sc̄i suspirātes ab ymo pectoris
gemitū trahūt. qz licz spe gaudeāt vt mo-
net allā. tñ h̄ in valle lachrymaz cōmōra-
tes hñt irriguū supius 7 inferi? qd tract?
mysticat. gemit em̄ flebilis p̄ dilatōe sup
nebtitudinis 7 sup flumina babylonis se-
dētes patrie sue memores. **I**tem lachry-
mas fundūt p suis 7 alioz excessib? dum
ex vicinitate babylonici fluuij seipsos vi-
dent sepe asp̄fos 7 alios penit? immersos
ip̄ius fluuij rapiditate ferri deorsum. **E**z
qz h̄ plorat? qnq est respectu supni gau-
diū. qnq respectu n̄re miserie. idō tractus
sitr qnq est de leticia pro supiori irriguo
vt iubilare 7 laudare. 7 qnq de tristitia p̄-
feriori irriguo. vt de p̄fūdis 7 alijs hñdī
De vtroq irriguo tractat **G**reg? in l̄tū
dñal. c. xxiiiij. **E**t est aduertendū q post
duos tractus tribulatōis sequit? tract? le-
ticie. pur sub dñica septuagesime 7 domi-
cis sequētib? videri pōt. 7 hoc iō. qz post
duos dies sepulture domi occurrit tēu?
resurrectiōis. **R**ursus qz gaudiū sanctorū
nō est h̄ plenū 7 p̄tinuū. sed sepe interrū-
pit. idō ecclā qnq interponit tractū. vt in
tpe septuagesimali. 7 cū in sabbato pasca-
li post allā seqtur tract?. qz h̄ gaudiū mon-

expedit sine fletu. in sabbato tñ in alb duplicat alla. qz in efna vita pfectu erit gaudiu gloriata carne cu aia. r copleta resurrectione scōz cu resurrectione xpi. Sane a dnica septuagesime vsq ad qrtā feriaz cinerū dicunt tractus solū in dnici diebus. eo qz pps tñc meli puenit in ecclā. q indiget edoceri qlit captiuitatē diabolicā p babylonica significatā debeat deplorare. Tract' em tps babylonice captiuitatē representat. Sz p dictā quartā feriā q est caput ieiunioz magis frequētat qz tunc magi est tps meroris r afflictōnis vtpote ordinatū ad excutiēdū iugū diabolicę captiuitatē p merorē ptritōis r hūilitatē cōfessōis atqz asperitatē satisfactōis q pēcipue in ieiunio vigent. Bed r licz dnica dies resurrectōis figuret. tñ in dnici septuagesime cārica leticie subticē r tract' dicunt. qz iudei toto septuagenario babylonice captiuitatē ptnue afflictī fuerūt. r nos in isti vite septuagenario q p septenariū r p psequēs p septuagenariū ducit. cōtinue dolores r misērias experimur donec ad octauā vere r pfecte r non figurate resurrectionis p xpi misericōdiaz veniamus. Postremo plderādū est qz xpus sequētiāz bini r bini sb eodē cātu dicūt. qd iō ptingit. qz vt plimū bini r bini p richmos sub paribus sillab cōponūt. qd in xlib tractuū non repit q ex sac scriptura vt plimuz sumunt. iōqz in cantu neqūt cōbinari. Rursus illi sub vno cātu cōbināt. ad notādū q exultatio vere charitatē in vno deo pficitur. sequētia em exultatōz. cōbinatio caritatē desigt. Versus xpo tractuuz. qz merorē significāt singularitē decātāt. iux illō ps. Singularitē sum ego dōec trāseā. Hic re. Sol' sedebā qz amaritudie plen' eram. Nō est etiā omittendū qz lz reglaritē gduale vt alla imediate seqē eplaz. ne nos music' ille repēdat dicēs. cātāuim' r nō saltastis. lamētauim' r nō plāxistis. alla em cantat p saltatōne. gduale p plāctu sbiū gis pnie. b tñ fallit in sabbat qtuor tpm. r in qrtā r in sextis feriis maioris hebdomade. in qb' tract' imediate sequitur eplam. r b iō qz in ill' dieb' music' ille nobis auferē. Nā in dicta qrtā feriā vēdit r in sexta crucifigit. qd in dicti sabbat q ad qd repntat. r iō ad maiorē luctū insinuan

dum tract' in ill' imediate eplaz comitat. qz aut tract' maiorē insinuet luctū qz gduale. p b innuit qz nūqz cū alla cantat nisi ob specialē causāz nisi in sabbato pascali.

De prosa seu sequentia.

Dist alla prosa seu sequētia dī. qd est filr cātici exultatōnis. ad notādū geminā gloriatōis stolā quā scī accipiūt. put iā pmissuz ē. Cātāz aut sequētia ab oibus filin choro. vt notet p cordia caritatē em laus deo placz. Un in cāt. Vulnerasti cor meū soror mea spōsa mea in vno oculo tuoz. iō dic in vno vt notet p cordia r volūtas vniformis. qz laus sic scī ē cib' delicatissim' deo. b est tunica illa in cōsutil. quā de nō patit scidi. Bel dictū est sub ti. de alla. r dicet in phemio. v. p. tis vbi de antiphonis agit. Rothe' abbas scī Galli in theutonia pmo sequētiāz p neumis ipi' alla cōposuit. r nicola' papa ad missas cātare pcessit. Sz r hermannus p tract' theutonic' inuētor astrolabij cōposuit sequētiāz illas. Rex omps. r Sā cti spūs. r Ave maria. r antiphonā Al/ma redem. ma. r simō bariona. Petr' xpo cōpostellan' epus fec illā. Salve regina. Quidā xpo rex frācie Robt' noie cōposuit sequētiā illā. Veni sancte spūs. r hymnum Choz' noue ierlm. Antiq' em mos erat vt sp alla cātaret cū neuma. p postea dicit' papa instituit loco illi' neume in pēcipuis festiuitatib' sequētiāz dici. Un g nō dīz alla nō debz sequētia dici. qm loco neume eius dīz. r idem significat qd neuma. s. eterne vite gaudiū r delicias q nullo xbo expmi pnt. r iō p neuma q est vox n signifi catiua intelligūt. Exinde est qz qdam sequētie antiq solent xba noua r incognita hēre r inusitata. tū qz celi gaudiū secretū r incognitū mortalib' est. tū qz nob icognitus ē modus laudādi deū in patria. tū qz iubilus cordis in pnti vita incognitus est ad plenū. tū qz omia noua sunt pulchritu die decorata. Hodie xpo sequētie cū voce significatiua dicūt ad notādū qz i illa magna festiuitate vite efne iubil' plene sciet Sequētia g efne vite mysticat laudes. iuxta illud. Qui q habitāt in domo tua dñe rē. habet em xba laudiflua r dulce atqz

suauem cantū. qz ibi oia erūt plena laude
et melodia. celestis organi abūdabit dulci
flua leticia. qz sicut letantiū oim habitatō
erit ibi. Rursus qm laudes eternitatis et
bis humanis plene nō resonāt. idō qdam
ecclē mystice pneumatizāt sequētiās sine et
bis. aut saltē aliqz et sus eaz. nulla ei erit
significatio et borū necessaria. vbi singlo-
rum corda patebūt singul' intuentib' libz
vite. et vbi idem erit testis accusator et iu-
dex. Et nō fm. **Idō**. qz pfa est pducta ora-
tio a lege metri resoluta. sic dicta ex eo qz
sit pfusa. Sequentia et dicta est. qz neu-
mam iubili seqf. Et h et in euāgelio dicif
sequētia. tie. in numero singulari.

De mutatoe sacerdotis.

Nactenus dum

h epla lecta fuit et choro gradua-
le pfallēte sacerdos tacit' ad dexterā pte
sedebat altari insinuās qz iohē pdicāte cri-
stus qdammodo tacebat. qz non pdicabat
apte. s' dicitur euāgelii surgit. qz vt euā-
gelista tradit. postqz iohēs tradit' est veit
ihs in galileā pdicās euāgelii regni dei
Et qm sedes victori est sessio sacerdoti vi-
ctoriam xpi recte significat. qz p' ieiunium
vicit diabolū. **Nā** reliqt eū tēptator et ac-
cesserūt angeli. et mstrabāt ei. **P'** dictaz
g sequētiā surgēs sacerdos et ad sinistraz
altari ptem accedēs pnūciat euāgelii. si-
gnificās qz xps nō veit vocare iustos sed
pctōres. iux qd ipe in euāgelio dixit. qz
nō indigēt q' sani sunt medico sed q' male
hnt. **Per** dexterā em iusti. p sinistram et
pctōres significāt. pp' qd dñs in iudicio
statuet qdē oues a dextri. hēdos a sinistri
De h dictū est sb ti. de oratiōe. Quidā tñ
dixerūt qz iō sacerdos in pncipio misse cō-
sistit ad dexterā. cū et pnūciat euāgelii
pntif ad sinistrā. et circa finē itez redit ad
dexterā. qz cult' dei pmo fuit i p'lo iudeo-
rum. et iudea tūcerat a dextera. deind iu-
deis nō credētib' et etbū dei tāq' indigni
respuētib' cult' dei trāsiuit ad gentes ad
q's apli transierūt. et tunc iudea fuit a sinis-
tra pte. et circa finē reuertef itez ad iude-
os ad pdicatiōz enoch et helie q' puerient
corda patrū in filios. qm in dieb' ill' salua-
bis iuda et reliq' isrl' salue fiēt. Qui em p-
mo dixerat. **In** viā gentiū ne abierit. po-

stea pcepit dicēs. **Ite** in orbē vniūsz. qz
g pdicatio pueit etiam ad illos q' i sinistra
pte fuerūt. dū siccato gedeonis vellē. ros
areā irrigauit. merito in pte sinistra legif
euāgelii. sicut in se. ti. dicet. **Unde** et sus
Est ratio cur ps altari dextera in se. pnci-
piū finēqz tenet. mediūqz sinistra. **Dexte**
iudeos. gētiles leua figurat **Cepit** ab his
deferf ad hos. referf ad illos. **Postrafi**
des. et erūt oēs in fine fideles. **Sz** cū sacer-
dos q' pnūciat euāgelii rēp'sentat perso-
nam xpi q' nō pdicauit gētib' sed iudeis.
iux qd ipe dicit in euāgelio. nō suz missus
nisi ad oues q' pierāt dom' isrl'. vtrū illud
recte dicat prudens auditor adiut. **De**
h dictū est sub ti. qliter epus vl' sacerdos
ad altare stare dz. **Ad** quācūqz eto altaris
ptez ille se trāsserat. mstri eū retro sequū-
tur. put dictum est ibidem.

De euāgelio.

Supra prieta
ctum est qlr sacerdos nō solēnif
celebrās ipemet euāgelii dicit. **Dez** qñ
e ps vl' sacerdos celebrat cū ministris cun-
cta solēnif pagunf. tunc em in qbusdaz
ecclēsijs vt rome diacon' dextera manu
pōtificis osculata codicē euāgelij sumit et
altari illū subdiacono ad ferendū tradēs
postea bñdictōz postulat ab epō vl' sacer-
dote et ei bñdicif. **In** alijs tñ ecclēsijs pus
bñdictōz postulat qz codicē suscipiat de
altari. **Data** itaqz bñdictōe pcedit diaco-
nus ad pulpitu p dexterā pte chori quez
pcedit subdiacon' cū textu euāgelij. et illū
pcedit thuribulū cū icēso. et an thurifera-
riū ceroferariū cū facul' accēsis. an illos in
qbusdā ecclēsijs cruel' vexillū. sicqz pulpi-
tum ascēdit et euāgelii incipit. q' dicto ad
epm vl' sacerdotē sit redeūt q' singla pseq
mur. **Notandū** est aut qz in qbusdā ecclē-
sijs in pncipuis festiuitatib' diacon' pfici-
sci volens ad legendū euāgelii incipit an-
tiphonā q' est in nocturnis sup bñdict'. et
dū ipe accedit ad pulpitu. illa cantaf et fi-
nitur a choro vt notef charitas. et cātaf si-
ne neuma. ad notādū qz de' nō pncipit nos-
trē nisi simplicē caritatē. **Sane** tā figura
mutaf. nā diacon' q' pus repñtabat pphe-
tam iam repñtat euāgelistā. nam lex et p-
phete vsqz ad **Iohannē** em. et ex eo regnūz

celozū euāgelizāt. iō aut euāgelii legiūt vt
velut xp̄us p̄ legē pphas ⁊ psalmos oze
suo p̄dicauit. ita p̄ eplam r̄siorū ⁊ allā p̄
illud p̄lo p̄dicatio ei⁹ annūciat. **Et** dicit
euāgelii q̄si bon⁹ nūci⁹. ab eu qd̄ ē bonuz
⁊ angel⁹ qd̄ est nūci⁹. est em̄ euāgelii xp̄i
⁊ aploz p̄dicatio. nūciat qd̄ vitā p̄ mor
tem. re qd̄ post laborē. regnū p̄ fuitium.
Est aut sciēdū q̄ sic p̄minet caput ceteri
corp̄is mēbr̄ ⁊ illi cetera mēbra fuitiūt. sic et
euāgelii p̄ncipale est oim̄ q̄ ad officiū mis
se dicunt. ⁊ toti p̄minet officio misse. ⁊ q̄
cunq̄ ibi cantant ⁊ legūt illi p̄sentit in
tellektuali rōe put in. vs. pte sub dñica q̄
libz dicit. **Diacon⁹** q̄ p̄mo dexterā manū
p̄tōficis osculat̄ nihil dicēs. q̄ p̄dicatoz
euāgelizare d̄z p̄ gla eterna. de q̄ sp̄sa di
cit in **Canti**. **Dextera** illi⁹ amplexabit̄ me
nam ⁊ angel⁹ q̄ resurrectōis xp̄i glaz ve
nerat nūciare sedebat in dextri stola cādi
da coop̄t. **In** alijs tñ ecclesijs nō oscula
tur. s̄ solū inclinās b̄ndictōz poscit. **Tex**
subdiacon⁹ vel diacon⁹ non man⁹ sed pe
des romanī p̄tōficis osculat̄. vt summo
p̄tōfici sūmā exhibeat reuerētiā. ⁊ cū illi
us oñdat esse vicarium cui⁹ pedes oscula
bat̄ m̄ter illa q̄ fuerat i ciuitate peccatrix.
Adorandū est em̄ scabellū pedū ei⁹. quia
sanctū est. cui⁹ etiā resurgēt a mortuis pe
des m̄teres tenētes adorauerūt. **Genera**
lit̄ em̄ nēo d̄z manū sūmi p̄tōfici osculari
nisi cū de manib⁹ ei⁹ aliqd̄ accipit. vel cū
ad man⁹ ei⁹ aliqd̄ tribuit. vt oñdat q̄ ex
viroz debem⁹ ei gr̄as agere. q̄ sicut sem
per dat p̄pha sic nūq̄ recipit aliēa. **Quas**
oblatōes roman⁹ p̄tōfex recipiat. sub ti.
de oblatōib⁹ dicit. **Subsequē** diacon⁹
textū euāgelij sumit de altari. q̄ de syō ex
ibit lex ⁊ x̄bum dñi de ierlm̄. nō vtiq̄ mo
saica lex q̄ quondam exiuerat de monte si
nay s̄ euāgelica. de q̄ p̄pha ait. **Ecce** dies
veniet dicit dñs. ⁊ p̄sumabo testamētum
nouū sup̄a domū isrl̄ ⁊ sup̄a domū iuda
Sumit etiā liber de altari. qm̄ apli de al
tari euāgelii acceperūt cū p̄dicātes passi
onem xp̄i euāgelizabāt. **Al** altare in hoc
loco significat iudeos a q̄b⁹ transserē re/
gnū dei ⁊ dā genti faciēti fructū eius.
Ex eo q̄ lib̄ sumit de altari notatur q̄
euāgelii est x̄bū dei. qd̄ p̄ altare significa
tur. **Im** illō **Exo. xx.** Altare de f̄ra faciet

mibi. **Et** p̄p̄ p̄missas rōnes qd̄a volētes
in fine misse dicere euāgelii sancti iohis
vel aliud imp̄munt p̄mo signū crucis sup̄
altare ⁊ postea in fronte. **Sumit** aut̄ illuz
vt qd̄am volunt de dextera pte altari. q̄
eccl̄a de iudeis a qua n̄ra sūp̄sit exordiu⁹
antiq̄tus fuit a dextris. ⁊ ponit eū in ma
nu sinistra dexterā sup̄ponēs. iuxta illud
Leua eius sub capite meo. ⁊ dextera illi⁹
amplexabit̄ me. **Et** s̄ p̄p̄ triplicē causaz
P̄rio q̄ euāgelista docet celestia q̄ per de
xteram terrenis q̄ p̄ sinistra intelligūt su
perponi. **Sec̄do** inclināt lib̄ sup̄ sinistram
humerū ad notandū q̄ xp̄i p̄dicatio de
gentili p̄lo transibit ad iudaicū. **Esa. xx.**
In diebus ill⁹ saluabit̄ iuda. **Tertō** q̄
in vita tempali q̄ p̄ illā significat necesse ē
euāgelii p̄dicari. **Et** textus euāgelij in
q̄busdam ecclesijs ornat̄ exteri⁹ argento
⁊ lapidibus. put dictū est in. iij. pte s̄b ti.
de legalibus indumētis. **Liber** aut̄ ipse
ab aduentu sacerdotis ad altare dōec euā
gelium legatur sup̄ altare remāsit. quod
quantū ad hoc significat ierlm̄. qm̄ euan
gelica doctrina p̄mum in hierlm̄ facta est
⁊ ibi p̄mansit ab aduētū domi illud dōec
publicaret̄ gentilibus. iuxta illd̄. **De** syō
exibit lex. vt sup̄a. **Hierlm̄** em̄ ē loc⁹ pas
sionis que p̄ altare etiā significat. **Conse**
quenter b̄ndictōnem postulat. quia null⁹
debet p̄dicare nisi mittat. iuxta illud apo
stoli. quō p̄dicabūt nisi mittant. **Et** dñs
in q̄t aplis. **Rogate** dñm messis vt mittat
oparios suos in messem suā. **Esaías** aut̄
cū audisset vocē dñi dicentis. **Quē** mittā
⁊ q̄s ibit ex vob⁹. **Respōdit**. **Ecce** ego suz
mitte me. **Dixitq̄** dñs. **Eade** et dic p̄lo
huic. audite audietes ⁊c. **Rursus** h̄mōi
b̄ndictōz p̄figurauit moyses q̄ ascendens
in montē accepit tabulas ⁊ b̄ndictōnez ⁊
p̄lo mādāta p̄posuit. ⁊ dñs etiā b̄ndixit
ordini diaconali. cui dedit sp̄m̄ sanctu⁹ ⁊
misit ad p̄dicādū p̄ vniū suz orbē. **Ponti**
fex q̄ v̄l sacerdos visibilis b̄ndicit diaco
no q̄ lectur⁹ est euāgelii qd̄ nō fecerat s̄b
diacono lecturo eplam. q̄ xp̄s inuisibilis
manēs legem ⁊ p̄phetas que p̄ epistolaz
significat̄ inuisibiliter misit. sed postq̄ i
terris visus est ⁊ cuz hoibus conūsat⁹ est
aplos ⁊ euāgelistas visibilis misit ⁊ docu
it. **Eūtes** in q̄t p̄dicatē dñtes **Ap̄** p̄p̄ q̄bit

regnū celoz. Illi autē egressi circūbant castella euāgelizātes et curātes vbiqz. Et mittit eū ad legendū euāgelii. ad notandum qd xps misit aplos ad pdicanduz regnum dei. **D**iacon⁹ autē ea q sibi in bñdictione dicunt pñderās se corde purum. ore mōm et ope castū. studeat exhibē qtenus sacrosanctū euāgelii possit digne pferre. qz putē aqz viuentiū. i. euāgelica pdicatio. nō fuit impetu. i. libere. nisi de libāo. id ē de corde casto et ore cādido. Nō enim est speciosa laus in ore pctōris. imo pctōri dicit deus. **Q**uare tu enarras iusticias meas et assumis testamētū meū p os tuuz. Et iō signo crud muniē. Deinde licētia et bñdictione obrētis. et insup cruce impōsa vt secur⁹ incedat: pcedit ad pulpitu cū silentio inclinato capite. nihil in qbusdā ecclesijs ferens ppē illud qd dñs ipse precepit apostol⁹ qd misit ad pdicandū regnū dei nihil inqt tulerit in via et neiem salutaueritis. In alijs tñ ecclesijs diacon⁹ fert libzū vt iā dicef. s. pueniēs ad ambonē salutat qsi intrans domū cui offert pacē. vt infra dicef. et trāsīt p dexterā ptem chori ad sinistrā. et lib euāgelij d dextera ad sinistrā transferē et ibi legif. qz de syō eribit lex vt supra. **J**udea em̄ respuēte xbum dei apli trāsierūt de iudeis ad gētes. et postea pdicatu est gētib⁹. q p sinistrā intelligūt. **U**n apls ad **Heb.** **U**ob oportebat pūs pdicari xbu dei. s. qm̄ repulistis illd et indignos vos iudicastis. ecce puerimur ad gētes. **De** h. s. in ti. prio. In ecclā romana et in qbusdā alijs subdiacon⁹ p vnā viā et diacon⁹ p aliā in pulpitu ascēdit. qm̄ ille docendo et iste discēdo in augmētū scie pcedit. Et qz ministratoz p meritū opis et pdicatoz p meritū oris in augmētū iusticie pgredit. vñ ps. Iusticia tua sicut mōtes dei. **P**er eandē tñ viā descēdētes ad pontificē reuertūt. qz finalez pseueratiā ptin-gunt ad pmiū. sicut dñs ait. Qui pseuerauerit vsqz in finē b salu⁹ erit. Et qz pdicatio sine ope nō sufficit. cepit em̄ ihs facere et docere. iō pdicatoz p eandē viā reuit p quam accesserat mistratoz. **P**reterea iōo lectur⁹ euāgelii ab vna pte pgredit et ascēdit. et ab altera regredit et descēdit. iuxta illud euāgelij. p aliā viā reuersi sunt i regionē suā. qm̄ apli pūs pdicauerunt iu

deis. et postea gētib⁹. s. m̄ illd apli. **Q**uia repulistis xbu dei et indignos vos fecistis. **S**ane diaconum subdiacon⁹ añcedit. qz iohes et ei⁹ pdicatio xpm et ei⁹ pdicatio nez pcessit. portās in qbusdā ecclesijs puluinar. qd libro supponat. **P**er puluinar qd ē qd fesso supponit ad qtez significat vite solatiū siue tpalia. q. d. **S**i vob semina spūalia nō est miz si a vob metim⁹ carnalia. **P**az s. m̄ aplm̄. j. ad **Chorl.** ix. **Q**ui altari puiunt cū altari picipiāt. **D**ignus est em̄ opari⁹ mercede sua. **B**at. x. **E**t dñs pcepit in lege. **N**on claudes os bouis triturant. **R**ursus puluinar supponit euāgelio ad notandū qd suaue est iugū domi siue on⁹ euāgelij illd portare volētib⁹. vñ in **B**at. **J**ugū meū suaue ē et onus meū leue. **H**uic iugo q subiciit omia sibiecta hz s. m̄ **Augl.** **P**uluinar q est suauitas et dulcedo in mādai dei. **U**n pp̄ba. **P**arasti i dulcedine tua paupi de⁹. **E**t itez. **D**ulcia faucibus meis eloquia tua dñe. **I**n ecclia tñ romana diacon⁹ pcedit vt doctor subdiacon⁹ sequit vt auditor. **I**lle prece-dit vt pdicet. iste sequit vt mistret. **P**ost lectōz xō subdiacon⁹ qsi sufficiēt edoctus pcedit referēs euāgelii. qm̄ mercedē euāgelij de sua mistratōne reportat s. m̄ illud qd dñs ipse pmisit in euāgelio. q recipit pp̄ham in noie pp̄he mercedē pp̄he recipiet. **Q**uez iō pmittit diacon⁹ ad pōtificē vt ondat se fructū pdicatiōis referre de q dñs iusserat. **P**osui vos vt eat⁹ et fructus asseratis et fructus vñ maneat. **A**d hec s. diacon⁹ libzū et puluinar reportās. signifi-cat qd pdicatoz bono ope dz vitaz suā deo offerre. **U**n apls ad **Chorl.** ix. **Q**d qd cum qz facitis aut xbo aut ope. in noie dñi iesu xpi facite. **P**remittit qz eps añ euāgelium thuribulū cū incēso. qz xpi opa pcelserūt ei⁹ doctrinā. iux illud. **C**epit ihs facere et docere. **T**huribulū aut cū thure si-gnificat oratōz cū deuotōe quā tūc maxie dñt hñe fideles i audiēdo diuinū s. m̄ onē. **r**ursus iō diacon⁹ pmittit thuribulum. qz pdicatoz dz odorem bone opinionis ex se mittere. iuxta illd apli. **C**hristi bon⁹ odor sumus in oi loco. **P**ā cuius vita despiciē restat vt ei⁹ pdicatio ptemnatur. **T**ertio thuribulum pcedit vt ipi⁹ diaconi ora-tio sicut incensum in p̄spectu dñi dirigat

An thuribulū xō p̄mittit duos cerofera
rios cū facul accēsis. **P**rio qz d3 desīdriū
z gaudiū in cordib' auditorz accendē q̄te
nus z libent' audiāt z grātē obediāt. In
q̄busdā tñ ecclesijs thuribulū cereos p̄ce
dit. qm̄ oīes opa z xtutes de rōe famaz
lucem z sig' p̄cedūt. iux' illud **Lū.** Luceat
lux v̄ra zc. Et illud. Et x̄tus exibat de il
lo z sanabat oēs. **S**cdo sacerdos vel ep̄s
p̄mittit añ diaconū duos acolitos portā
tes cereos z incēsus. ad notādū qz x̄ps p̄
mittebat binos nūcios añ faciē suā i oēm
ciuitatē z locū q̄ ip̄e erat v̄tur' p̄ferētes
choruscatoēs miraculoz z odorē xtutuz
Un reūsi dixerūt. Dñe in noīe tuo etiam
demonia subiiciūt nob'. facies em̄ x̄pi cō
uenient' h' intelligūt apli q̄ normā doctri
ne sue popul' ostēdebant. pp̄ qd ip̄is aie
bat. Qui vos recipit mercepit **T**ertio iō
librū euāgelij p̄cedit thuribulū z candela
bra. qz doctrinā x̄pi x̄tus z fama p̄bant.
euāgelista testāte. **E**xiiit ihs in xtute spi
ritus in galileā z fama exiuit de illo i vni
ūsam regionē. z ip̄e docebat in synagogi
eorū. **Q**uarto pp̄ cām in scda pte sub ti.
de acolito scriptā. **R**ursus duo cerei illu
minati doctores eccle p̄ q̄s eccle illumina
tur. z q̄ dñt h̄re noticiā v̄triusqz testamen
ti designāt. hinc est qz ip̄i cerei plerūqz q̄/
busdam diūsoz coloruz lineis decorant'.
ad notādū qz p̄ doctores ip̄os sacra scri
ptura diūsis sensib' exponit. put dictum
est in p̄hemio libri. Si xō linee ip̄e auree
vl' argenteē sint designāt qz in ip̄is docto
rib' est aurū sapie. z argentū eloquentie.
Alcerei ip̄i designāt duo testamēta q̄bus
gen' humanū illuminaf. vl' legē z pp̄he
tas q̄ in q̄busdā ecclesijs dñ euāgelij legi
tur in pauimēto ponūt. qm̄ legis vimbza
z pp̄haz enigmata p̄ lumē euāgelij. etiaz
ab hūilibus intelligūt. qz p̄ euāgelicā do
ctrinā lex z pp̄hetia penit' euāuerūt in
l̄ra. In quibusdā tñ ecclesijs in diebus p̄
festis vn' puer cū vno tñ cereo diaconū
p̄cedit. p̄ qd significat qz p̄mū x̄pi aduētū
q̄ humil' fuit z occult' p̄uenit tñ vn' cur
sor. s. iohs baptista qui fuit lucerna x̄bi. i
dieb' xō festiuis duo cerei p̄cedunt qz in
scdo aduētū qui solēnis erit z manifestus
duo p̄mittēt p̄cones. s. helias z enoch. q̄
interficiēt ab āri x̄po i ierlm qd significat

p̄extinctōz cereoz. **B**e cādelabrū z etiam
cereis aliē dictū ē in p̄ma pte sub ti. de pi
cturā. **A**ncedit qz crux p̄mo ad notādū qz
diacon' d3 p̄dicare crucifixuz. **S**cdo qz q̄
eū intuet p̄ fidē sanaf a morlu sp̄etl' ātiq̄.
ip̄e em̄ est sp̄es in palo. **T**ertio crux p̄ce
dit euāgelij in signū qz p̄dicatoz d3 lequit
crucifixū. **U**n dñs inq̄t petro **S**eq̄re me.
Joh. xxi. **P**' h' diacon' sup ambonē ascē
dit. dñt aut ambo. onis. pulpituz vbi legif
euāgelij. ab ambio. bis. qz loc' ille ḡdib'
ambif. sunt ei in q̄busdā ecclesijs duo pa
ria ḡduū siue duo ascēsus i illū p̄mediuz
chozi. vn' a sinistr' vicz x̄sus oriētē q̄ fiat
ascēsus. alt' a dextris vicz x̄sus occidētē
q̄ fiat descēsus. vt p̄missuz ē. vl' ascēdit ab
australi pte. nā x̄ps a bethel. i. bethleēz q̄
est ad austrū veit in ierlm. **U**n dñ. **B**e ab
austro veniet. **A**scendit ḡ sup ambonem
ad notādū qz x̄ps ambit oēs q̄ custodiūt
x̄bū euāgelij. z vt possit ambiri z sic meli
us ab oib' intelligi. **I**te ascēdit vt i edicto
z alta voce annūciat euāgelij tāqz vbiqz
z ab oibus audiendū. iux' illud pp̄heticū
Sup mōtē excellū ascēde tu q̄ euāgelizaf
syō. exalta in fortitudie vocē tuā. z dñs i
q̄t in euāgelio. qd dico vob in tenebr' dici
te in luce. z qd in aure audis p̄dicare sup
tectā. vt imites dñm qui in montē ascēdit
vt euāgelij p̄dicaret. z ap̄iens os suū do
cebat discipulos suos di. **B**ti paupes spū
zē. lex etiā in mōte data est. euāgelij ḡ in
alto z eminētē loco legif. qz doctrina euan
gelica dilatata fuit vbiqz frax. **U**n in om
nem t̄rā exti. so. eo. zc. **E**plā xō in loco in
feriori. qz lex z pp̄he q̄ p̄ illā figurāt clau
sa fuerūt in iudea. vn' **N**otus in iudea de
us zc. **P**reterea p̄ eplā p̄dicatio veterl'
testamēti q̄ humilior. p̄ euāgelij noui te
stamēti q̄ excellētior est intelligit. doctri
na em̄ x̄pi vl' lex euāgelica excellit ap̄licā
z apostolica legalē doctrinā. **U**n apls ad
heb. vii. **L**ex neminē ad p̄fectiōez ducit
euāgelij autē dat salutem oī credenti. i
missa tñ p̄ defunctis nō in loco eminētio
ri. sed iuxta altare euāgelij z eplā legunt
ad notādū qz q̄tū spectat ad defunctos
talīa nō sunt p̄dicatoēs q̄ viuīs publice fi
unt. **I**ps aut cū sint absentes fieri neq̄ūt
publice vel occulte. s. magis sunt p̄ ip̄is
oīes p̄ q̄ ad christū q̄ p̄ altare significat

appropinquātes eis possum? releuatōnez aliquā obtinē. **L**egit etiā de more euāgelii sup aqlā. iux illd. **E**t volauit sup pennas vēroz. **E**t aqla ipa seu loc? in q legif in dieb? festiuis aliq pāno lineo vlsficeo opif. ad significādū molliciē cordiū xpia norū. **U**n dñs p pphaz. **E**cce cor carneū dabo vob. 7 scribā legē meaz in cordibus vris **L**oc? vō in q epla legif nō coopif ad significādū duriciā cordiū iudeoz. **L**ectur? aut euāgelii transit ad ptē sinistras put iam 7. s. sub ti. de mutatōe sacerdoti dictū est. 7 opponit faciē suā aqloni. iuxta illud **E**sa. xlii. **D**icam aquiloni da. et austro noli phibere. vt oñdat nos doctrina euāgelij debere armari. 7 p̄dicatōz xpī p̄ illū sp̄aliē dirigi. q̄ ait. **D**onā sedē meaz in aqlone 7 simit? ero altissimo. **P**ā 7 fm ppham. ab aqlone pandet oē maluz sup habitatores terre. **R**ursus vsus aqlonez euāgelii legif. iux illud qd legif in **L**ati. q̄rto. **A**qlō surgat. i. diabol? fugiat. et auster veniat. i. spūs sanct? accedat. **R**ecte ei p̄ diabolū euāgelii legif vt illū sua v̄tute expellat. qm̄ diabolus nihil tantū quā tum euāgelii odit. **S**i qdem aqlō vent? frigidus diabolū significat. q̄ flatu tēptationum corda hoīm a dei timore p̄gelat 7 refrigerat. **C**um ḡ fides in euāgelio conti neat. q̄ est armatura n̄ra p̄ diabolum. iux illd. cui resistite fortes in fide. merito legitur p̄ illū. **Q**uāq̄ etiā vsus meridiē legif. qz doctria xpī que p̄mo fuit int? iudeos 7 nūc int? gētes ad eos in fine redibit. **H**ic vō q̄cū in veniēdo p̄cesserit respiciūt ad euāgelii 7 ad faciē recitanti. put sub epla dictum ē. **D**einde lectur? euāgelii salutat p̄lm vt illū ad audiendū v̄bū dei attētuz reddat dicēs. dñs vobiscū. oñdens etia p̄ h se orare vt dñs sit cū eis. 7 obseruans qd dñs iussit. **I**n quācūq̄ domū intrauerit p̄mū dicite pax huic domui. **C**horus vō 7 p̄ls q̄si reddit? attēt? ad illum 7 ad quācūq̄ ptē euāgelii legif se v̄tūt. qz oibus p̄positū ē. **I**te in mūdū vniūsz p̄dicatē euāgelii oī creature. i. hoī p̄ q̄ facta est oīs creatura. vel qui hz aliq̄ participium cū omni creatura. **E**t rñdēt. **E**t cuz spū tuo. supple vt digne possis euāgelium legere. ac si dicant. tecū sit ad dicenduz. et sic mutuo se salutāt. put sub p̄fatōe dice-

tur. **S**ane euāgelii stando 7 nō sedēdo audif. sicut statuit **A**nastasi? papa vt ad p̄liū p xpī fide suanda p̄mp̄tudo notetur. **A**nde **L**u. xxi. **Q**ui nō hz gladium vendat tunicā 7 emat illū. **E**t qz ipi? doctrina ad amorē celestii dirigit mētes nostras. **A**d h̄mōi etiam p̄mp̄tudinē designandā qdam dū euāgelii legif clamides deponūt. 7 etiam ad denotandum q omia tp̄alia dimittenda sunt p̄p̄ xp̄m. iuxta illud euāgelij. **E**cce nos reliquimus oia 7 secuti sumus te. **E**t ex quo standum est apparet q nec iacere nec apodiari debemus euāgelii audiendo. **R**eclinatoria ḡ tunc relinquunt. ad denotanduz q nō debemus p̄fidere in p̄ncipib? nec iustētari in terrenis. qz vanitas vanitatum et omia vanitas. dicit **E**cēs. subaudif compatōne dei in quem curā n̄ram iactare debemus. **E**t fm ipm̄ **A**nastasiū stātes curui manere debem? vt humilitatē q̄ a dño docef etiam corpe demōstrem? **A**uditur etiā capite nudato. **P**rimo vt attentō ad esse monstret. ob quā etiā causam quidaz tūc mentonē 7 genas manu tenent. **S**cdo vt qnq̄ sensus patuli sint ad audiendum **T**ertio ad notandū q oia q̄ sub velamier figura in lege 7 p̄phetis p̄tinebant sunt i euāgelio manifestata. **I**n xpī em̄ passiōe velum tēpli scissum est 7 c. deponūt etia tūc baculi 7 arma. p̄mo ne imitemur iudeos in p̄spectu crucifixi arundines 7 arma ferentes. **S**cdo ad notandū q xp̄o predicante oēs legales obfuantie q̄ p̄ baculos significant? depōsite sunt. **T**ertio depōitio baculorū 7 armorū humilitatez notat 7 xp̄iane p̄fectionis esse se nō vindicare: sed dño reseruare vindictā. iux illd. **M**ichi vindictā 7 ego retribuā dicit dñs. **E**t **M**at. v. q̄ te p̄cussit in vnā maxillā p̄be ei 7 alterā. **A**udit etia euāgelii in silentio qz oia soluta sunt in euāgelio q̄ in lege 7 p̄phetis p̄missa erant. **P**ontifex quoq̄ seu sacerdos dū euāgelii legif faciez vertit ad illud ad notādū q xp̄s p̄dicatores euāgelij sp̄ ad adiuuandū respicit. stans sup scabellū ad designādū q p̄ h̄mōi p̄dicatōz oīs aduersa p̄as debellat et xpī pedib? submittit. 7 sic implet qd in ps̄ dicit. **D**onec ponā inimicos tuos scabelluz peduz tuoz. **D**iacon? vō statī postq̄ sibi

respōsum est. et cū spū tuo. ut cūctos red-
dat dociles et beniuolos ad audiēdū ver-
bum euāgelij. i. bonū nūciū nūciantem re-
gnū dei. s̄d̄it. **S**equētia sc̄i euāgelij thu-
rificās libzū et signās siḡ cruc̄. et etiā in q̄-
busdā locis osculat libzū. q. d. **H**ic est lib-
seu euāgelij dei. h̄ est lib̄ crucifixi quem
p̄dico. h̄ est lib̄ pacifici. p̄ quē recōciliatio-
nem accepim⁹. **U**n̄ apls. i. **L**hor. i. **P**re-
dicam⁹ vob̄ xpm crucifixū. **P**er incēsi at
fumū bōa p̄dicatōis opinio intelligit̄. **P**e-
inde signat se in fronte in ore p̄ter et in pe-
ctore seu in corde ne diabolus q̄ boīs op̄i-
bus insidiat tollat ei p̄ erubescētiā deuo-
tione de corde v̄l f̄monem de ore. ac si dī-
cat. **E**go xpi crucē nō erubescō s̄ eam ore
predico. et corde credo. qz corde credis ad
iusticiā. ore aut̄ cōfessio fit ad salutē. **P**re-
dicā⁹ in q̄t apls xpm ihm̄ et hūc crucifixū.
Iudeis qdē scandalū. gentibus stulticiā.
Et apls ad **Gal. vi.** **A**bihi absit gl̄ari nī-
si in cruce dñi nr̄i ihu xpi. **P**ns etiā i euā-
gelio ait. q̄ me erubuerit et f̄mones meos
hūciliū hoīs erubescet cū venerit i maie-
state sua et p̄ris et sanctorū angelorū. **U**n̄
in **San̄ legif.** **M**ō est p̄fusio p̄stētibus te
Quidā aut̄ signat se t̄m in frōte et i pecto-
re q̄si in vtroq̄ sup̄liminari. **C**lerus x̄o et
p̄ls audito titulo euāgelij. s̄. sequētia et̄.
siue bono nūcio x̄tēs se ad orientē siue
ad altare vt deū q̄ ver⁹ est oriēs glorificēt
qz misit eis x̄bū salutis. sicut legif in acti-
bus ap̄lor. et glorificauerūt deū dicētes.
q̄ et gētib⁹ deus p̄nias dedit ad vitā cū re-
uerētia et honore r̄ndēt. **G**la tibi domine.
Proposito itaqz euāgelio ad legēdū in q̄
agif de gl̄a et de nr̄a liberatiōe. s̄. q̄lit xps
diaboluz deuicit. et nos ab ip̄i⁹ fuitute li-
berauit. et victor ad gl̄am p̄ris ascēdit. ip̄s
si auditores euāgelij letātes in laudez sui
saluatoris p̄clamāt dicētes. **G**la tibi dñe
q. d. **G**la tua q̄ nob̄ in euāgelio p̄dicat̄ no-
bis cū sine fine p̄maneāt et sp̄ crescat. **E**t h̄
dicēdo signo crucis in frōte in ore et in pe-
ctore se s̄līr p̄ diabolū muniunt. ne eos im-
pediat in audiēdo. **I**n frōte qz ibi est loc⁹
pudoris et verecūdie. vñ p̄ h̄ q̄ crucē frō-
ti impmūt. oñdunt se nō erubescere crede-
re crucifixū cui⁹ lib̄ legif. et eū h̄re deum et
dñm. **P**er h̄ q̄ in ore significāt se crucem
dñi audacē p̄dicare. **P**er h̄ q̄ in pectore

ostēdūt se lib̄ē cōpati p̄ nomie xpi. **Q**ua
etiā rōe qdā q̄diu euāgelij legif cū vtro-
qz pollice an̄ pect⁹ signū crucis figurant.
Rursus nos in ore signam⁹ ad designan-
dum q̄ de x̄bis euāgelij d̄z esse locut⁹ nō
stra. **I**n pectore x̄o ad significādū q̄ x̄ba
euāgelij dñt nos p̄cutere in pectore et in
mēte. **P**or x̄o post factū signū crucis x̄
suis diaconū audituri euāgelij se p̄tunt.
De crucis mysterio dicet in phemio. v.
ptis. **P**orro alicubi subdiacon⁹ dū legif
euāgelij sinistrā manū libro sup̄poit. ad
notādū q̄ illi qui sub tpe legis fuerūt. qz
finis seu vltim⁹ fuit **J**ohes. quē significat
subdiacon⁹. et si aliq̄ bona agebant illa tñ
debilia et infirma erāt q̄ p̄ sinistrā significā-
tur. qz et si lex ad grām disposeret. tñ gra-
tiam nō p̄bebat. pueniēt ḡ sinistrā man⁹
libro euāgelij sup̄ponit in q̄ xpi fides p̄di-
catur sine q̄ p̄ opa legis nō saluaf. **R**ur-
sus p̄ sinistram manū tpalia. p̄ libzū euan-
gelij sp̄alia p̄grue designant. **S**an⁹ er-
go sinistra libro sup̄ponit ad notādū q̄ sic
aia sine corpe nō viuūt. ita nec sp̄alia dñi
sine tpalibus subsistere p̄nt. **T**ermina-
tur aut̄ euāgelij exaltādo vocē in fine. p̄-
ut s̄b eplā dictū est. **E**t mox illo finito mu-
nit se diacon⁹ signo crucis. ne diabol⁹ su-
sceptū semē euāgelij de vase signato surri-
piat. **E**t deinde euāgelij osculat̄ ad notā-
dum se ex charitate et amore euāgelizasse
Auditores x̄o se x̄sus orientē p̄tunt q̄si
ad ierlm̄ gr̄as agētes. qz inde veit ad nos
euāgelij. **I**ux̄ illud qū dñs dixit in euan-
gelio ap̄stol. **V**os eritis mibi testes ho-
rū in oēs gētes incipiētes a ierlm̄. **E**t si-
gno crucis in pectore se muniūt p̄ diabo-
lum ne semē x̄bi dei suffocet in eis. **U**n̄
Lu. viij. **V**olucres celi comederūt illud.
Et ne f̄monē dñi rapiat de pectorib⁹ eoz
q. d. **D**e⁹ nos faciat nos in doctrina x̄i-
sti p̄seuerare. **E**t vt significet se h̄re in cor-
de qd̄ exp̄mis ore. qd̄ etiā ap̄t⁹ designat
in q̄busdā eccl̄ijs in q̄bus finito euāgelio
d̄z **A**mē et bene. q. d. **V**erū est qd̄ in euan-
gelio dictū est. qd̄ est p̄ quosdā hereticos
q̄ lecto euāgelio q̄si p̄tradīcentes dicūt.
falsum est. **A**men. q. d. **F**iat nob̄ qd̄
dñs in euāgelio pollicet̄. **I**n alijs x̄o ec-
clesijs d̄z deo gr̄as. sicut fit post aliquā le-
ctōnem vel caplm̄. **Q**uidā etiā litterati dī-

Liber

cunt. **B**enedictus q̄ venit in noīe dñi. qđ est finis euāgelij. **M**atthei qđ legi in festo bñi Stephani ⁊ in dñica palmar. In quibusdā locis cerei q̄ significant doctores p̄ q̄s ecclā illuminat. statim post lectū euāgelium extingunt. qm̄ x̄po in eis loquēte p̄nt ecclā illuminare. eo autē tacēte. i. spū sancto ab eis recedēte h̄ nequnt. **P**reterea euāgelij p̄dicatōe finita lex ⁊ p̄phetie cessabit. In nōnull̄ tñ ecclīis dñi euāgelium legi. cā delabra cū cereis deponūt ad terram. ad notādū legē ⁊ p̄phetiā inferiores euāgelio esse. **C**ōsequē subdiacon⁹ cōdicem euāgelij refert. diacon⁹ vō vacuus redit vt oñdat se p̄dicatōe finita p̄templationi vacare. **V**eniens autē p̄us ad legendum euāgelij librum in quibusdā ecclīis ferebat. ad notādū q̄ ip̄e nō solū debebat docere sed ⁊ facere. **R**edit etiā ad ep̄m seu sacerdotē vñ venit. ad notādū q̄ oīs doctrina a deo est ⁊ ad ip̄m reuñt. **Uñ** Salomō. **Uñ** exeūt flumina reuertūt. **T**extus q̄ euāgelij sup̄ puluinar reportat. qz ecclēsia vt audiuit euāgelij illud suauit cor de suscepit. ⁊ letata est. iux̄ illud Audiuit ⁊ letata est syon. **E**t ait. **A**ia mea liq̄facta est. vt dilect⁹ locut⁹ est. **L**ib q̄ euāgelij ⁊ thuribulū ad pontificē reportat. quia ad deū oīa bōa referēda sunt a quo cūcta p̄cedunt. **I**p̄e em̄ est finis p̄sumās. s̄ nō cōsumēs. alpha ⁊ o. p̄m⁹ ⁊ nouissim⁹. initium ⁊ finis. **R**am ⁊ apli p̄dicatōe peracta ad x̄pm p̄sū sunt referentes ei gr̄as de miracul⁹ ⁊ p̄dicatōis p̄fectu. **E**ps vō th⁹ odorat ⁊ euāgelij osculat. **P**rio ad notādū qz qđ x̄ps inspirauit ⁊ docuit h̄ approbat ⁊ acceptat. **D**e⁹ em̄ nihil accipit nisi qđ efficit. nec remunerat nisi qđ donat. qz sicut cūcta q̄ facit bōa sunt. sic nulla sunt bona nisi q̄ fecit. **N**ā vidit de⁹ cūcta q̄ fecerat et erāt valde bōa. **S**cdo aptū codicē osculatur ad significādū q̄ scire d̄z. ⁊ nuda aperta sibi esse debēt q̄cūq̄ sunt in lege. **Uñ** Lu. viij. **V**ob datū est nosse mysteriū verbi dei. **E**t malach. ij. **L**abia sacerdoti custodiūt sciām. ⁊ legē exq̄runt. sup̄le s̄bditi de ore ei⁹. **T**ertio qz ip̄e solus intrat in sancta sanctor. put in phemio hui⁹ p̄tis dictū est. **Q**uarto qz h̄mōi osculū significat affectū amoris ad euāgelij q̄ p̄cipue in ep̄o vigere d̄z adeo vt parat⁹ sit mortē

Quartus

p̄ eo subire. **Q**uinto subdiacon⁹ libz apertum plato seu sacerdoti offert ad osculandum. ad notādū ip̄m debere delectari i si de fidelij q̄ infusa est in eis ⁊ patefacta p̄ euāgelij p̄dicatōz q̄ p̄us in lege fuit clausa. **P**ostea in quibusdā ecclīis lib clausus illis q̄ sunt in choro oñdit. p̄ eo q̄ post p̄missa vba. vob datū est nosse mysterium ⁊ c. sequit in eo ca. ceteris autē in parabol. **E**t est aditendū q̄ postq̄ diaconus lecto euāgelio librum osculat⁹ est. ad notādū se ex charitate ⁊ amore euāgelizasse. tunc demū fert euāgelij ep̄o q̄ x̄pm significat ad osculandū. i. ad p̄dicatōz acceptandam. ⁊ nō aī. ad figurandū q̄ de illā dñi taxat p̄dicatōez acceptat q̄ sit ex amore et caritate. **V**erū tñ in missa p̄ defuncti euāgelium nō fert p̄ntifici ad osculādū. tñ qz tūc p̄misse ratōes cessant. tñ qz i missa illa oīs solennitas subtrahit. ne festiue solennitates cū desolatiōis merorib⁹ misceantur. **L**egens tñ euāgelij in missa p̄ defunctis librum in quibusdā ecclīis osculat. qz q̄cūq̄ illō p̄nūciat d̄z charitatē amore in illū tendere cui⁹ doctrinā euāgelicā recitauit. q̄ amor p̄ osculū desiḡt. **E**t attēde. qz statim p̄ libri osculū sacerdos mister p̄ntificē q̄ x̄pm desiḡt incensat. ad ostendendū q̄ sacerdotis marie officiū est oīs ignitū sacrificiū qđ p̄ incensum significat x̄po offerre. nō solū in expiatōz delicti vix etiaz in gr̄a p̄actōez. put in **Leui**. habet. **P**ōt etiā sub epilogo dici. qz q̄ lib euāgelij p̄ subdiaconū portat q̄ diacon⁹ pulpitem ascendit q̄ apto libro p̄lm salutat ⁊ oēs respōdet. q̄ titulū euāgelij p̄mittit. q̄ alta voce ⁊ distincte ⁊ p̄ adlonē legit. q̄ omīs p̄p̄s aures ⁊ oculos ad librum dirigit. ⁊ si lentio ac stādo audit. ⁊ in fine ad celū manus leuās orat dicēs. amen. **H**ec inq̄ omnia ⁊ singla ex lege sumunt. **L**egit em̄ in p̄ncipio **Neemie**. q̄ p̄gregato p̄lo ad plateas q̄ est aī portā aquar. hēdras scriba attulit librum legis moysi. ⁊ stetit sup̄ gđū lignē quē fecerat ad loquēdū. ⁊ apuit librum corā oī p̄lo. **P**orro leuite silentium faciebāt in p̄lo ad audiendū legē benedictes deo magno. ⁊ oīs p̄p̄s stās in gđū suo rñdit amē. **E**t legerūt in libro legis dei distincte ⁊ apte ad intelligendū. **O**is vō p̄p̄s eleuātes man⁹ suas adorauerūt p̄ni

ad terrā. Illud q̄ p̄tereundū nō est q̄ euangelij q̄ in eccl̄ijs legūt̄ generalr̄ due p̄fatioes p̄mittūt̄. P̄ria est initiū sc̄i euāgelij. Sc̄da. sequētia sc̄i euāgelij. Si q̄dē p̄ma p̄fatio p̄mittit̄ p̄ncipio cuiuslibz euāgelij q̄tuor euāgelistaz. s. euāgelio ioh̄is. In p̄ncipio erat v̄bum. euāgelio mathei. Lib̄ generatōis. euāgelio Luce. Fuit in dieb⁹ herodis. et euāgelio marci. P̄ncipij euāgelij ih̄u xp̄i. q̄d in q̄busdā eccl̄ijs legīt̄ in p̄ma dñica de aduentu. vt ibi dicet̄. Et tūc nō subijciē ill. In illo tpe. qz in ip̄is p̄ncipijs agit̄ et determinat̄ certuz tps. An esset nugatio. et sup̄fluerēt v̄ba illa. Sc̄da v̄o p̄fatio p̄mittit̄ oib⁹ alijs euāgelij. Et d̄r sequētia. qz v̄ba ip̄a q̄ legenda sunt sequūt̄ post initiū seu p̄ ea q̄ p̄cedunt in euāgelio vñ sumpta sunt. An cū d̄r sequētia. sup̄plendū est sūt v̄ba sc̄i euāgelij rē. Et sequētia est numeri singulari et tūc d̄r. sequētia sc̄i euāgelij s̄m Joh̄em sup̄pleb̄ hec est. Sane in euāgelij q̄b⁹ ip̄a sc̄da p̄fatio p̄ponit̄ subijciē q̄ncqz In illo tpe. et q̄ncqz nō subijciē. Si q̄dē sine In illo tpe dicunt̄. q̄n ex eorū v̄bis certū est d̄ tpe. vt p̄missum est. et tūc incipiūt̄ p̄ aliquā determinatōz regie v̄l alteri⁹ p̄tatis. vt illud. Anno q̄ndecimo tiberij. v̄l p̄ simpli/ cem rei geste narratōz certū tps determinatē. vt illud Cū esset desp̄sata. et illud Postq̄ p̄sumari sunt. et illud Cū nar⁹ essz iesus. et illd. Factū est aut̄ cū baptizaref. et illd. Cū esset ihs an. duode. et illd. p̄ q̄ impleti sunt dies. et illud Vesp̄e aut̄ sab. et illud Elizabeth impletū est rē. Reliq̄s v̄o euāgelij subijciē. In illo tpe. et ē sen/ sus. In illo tpe. s. gr̄e. de q̄ dic̄ apl̄s. Ecce nūc tps acceptabile. Nō est etiā omittē dum q̄ euāgelium legīt̄ in eccl̄a q̄ncqz s̄m historiā. vt illud q̄d d̄r in die pasce Ma/ ria magdalene et maria iacobi rē. Et illd q̄d cantat̄ in narali ad sc̄dam missā de pa/ storib⁹. Q̄ncqz s̄m allegoriā. vt illud q̄d le/ gīt̄ in assumptōe b̄tē marie. in q̄ mētio fit de maria et martha. vbi d̄r. Intrauit ihs in q̄dā castellū rē. put̄ ibi in. vij. pte di/ cet̄. Q̄ncqz s̄m rem. vt illud de sc̄a trinita. Q̄ncqz s̄m p̄sonā. vt illud q̄d cantat̄ i festo sancti thome apl̄i. vbi d̄r. Thomas vnus de duodeci. Q̄ncqz s̄m p̄tē. vt illud q̄d d̄r in festo sancte cruc̄ de Nicodemo. vbi d̄r

Sic oportz exaltari filiū hois rē. In q̄ v̄o su xp̄s passionē suā significat. et exaltatōz corp̄is sui in cruce. Et iō euāgelij in quo h̄ clausula p̄tinet̄ legīt̄ in festo sc̄tē crucis et in festo michael archangeli p̄p̄ illū ver/ sum. angeli eorū sp̄ vidēt facie p̄ris sui q̄ i cel⁹ est. Itē etiā s̄m p̄tē. vt illud Lib̄ gene/ ratōis rē. Et h̄ p̄p̄ vltimum xp̄suz in q̄ fit mentio de xp̄o. Q̄ncqz s̄m torū vt illud q̄d legīt̄ in circūcisione dñi. Postq̄ p̄sumari sunt dies octo rē. Q̄ncqz s̄m tps. vt illd q̄d d̄r in p̄ma die q̄dragētime. s. p̄p̄ ieiū/ niū. Q̄ncqz p̄p̄ letanias. vt illud. Si q̄d petieritis rē. q̄d in letanijs d̄r. in q̄ fit mē/ tio de ouo. pane et pisce. Et q̄ncqz p̄pter lo/ cum. vt illud q̄d legitur in dñica sexagesi/ me. s. Exijt q̄ semiat rē. Sane mlti etiā abbatissa nō d̄r legē euāgelij. l̄z em̄. b. v̄o go dignior et excellētor essz apl̄is vniūsis dñs tñ nō cōmisit ei clauē regni celozum. Hinc est q̄ abbatissa nō p̄t p̄pas monia les b̄ndicere. v̄l earū p̄fessioes in crimini bus audire. v̄l euāgelij legē. v̄l publice p̄dicare. In matutino tñ possz s̄m publi ce euāgelij dicē. Et nō q̄ q̄tuor sunt euā/ gelia de beata maria. vt dicet̄ in. vij. par/ te sub festo assumptōis.

De simbolo.

Euāgelio le/cto mōx catat̄ alta voce simbo/ lum illd. s. Credo in vnū deum. Rem corde credīt̄ ad iusticiā. ore aut̄ fit p̄fessio ad salutē. iō eccl̄a vt oñdat q̄ euā gelij v̄bū seu p̄dicatōez fide et corde reci/ pit mōx fidei simbolū ore decātāt. Sibo/ lum q̄ p̄ euāgelij fidē p̄ p̄dicatōz oñdit. An Joh̄. Hec eo loquēte mlti crediderūt in eū. Nam s̄m apl̄m ad Ro. x. Fides est ex auditu. audit⁹ aut̄ p̄ v̄bū xp̄i. D̄r autē alta voce vt omēs illud dicāt et addiscāt. Q̄is em̄ xp̄ian⁹ tenef publice fidē catho/ licā p̄fiteri. p̄p̄ q̄d in frōte signat̄. In p̄/ ma v̄o et in completorio sub silentio d̄r. ne mulce moriētes p̄dāt suauitatē vnguēt̄. put̄ in. v. pte sub ti. de p̄ma tāget̄. Rurs⁹ iō in missa patēf d̄r. ad notādū q̄ hodie fi des catholica libere p̄dicat̄ et docef. in p̄/ ma v̄o sub silētio d̄r. ad notādū q̄ in p̄mi/ tiua eccl̄a p̄st̄m tpe passionis xp̄i p̄dica/ tores et fidei p̄fessores siluerūt. et in cōple

torio ad notandū qd sū in fine seclorū anti
xpi psecutōe inualescēte illorū ora claudē
tur Sane sacerdos seu eps illd incipit ad
designādū qd oē bonū a xpo pcedit. Nam
oē datū optimū et oē donū pfectū desur. ē
de. a. p. l. De aut music? ille celestis dicat
cātaum? vob et nō saltastis: chor? euāgelī
ce doctrine psona vocerūdet. et solenni tri
pudio fidē catholicā pntet dicēs. Psem
oipotentē et. Quis in missa pape qnq ali
ter obfuef. putiā dicet. Ad h sacerdos
illud incipiēs manet erect? an mediū alta
ris. m. s. b. extēsis sursuz eleuat. qd postq
incepat iūgit. Si qdē sacerdos xpm repre
sentās erect? māet. ad notādū qd xpus sp
parat? est cūctis spūalia bōa largiri. et an
altaris mediū. innuēs qd nō est psonarū
acceptor. s. qdū in i. o est oib? eqliē ifluit.
nec angulū diligit neq sinū. manib? qz ex
tēsis ad designādū qd patus est abūdan
ter bñ meritis illa largiri. sursuz tñ eleua
tis. qsi ipso facto oñdēs qd q sursuz sunt q
rere atq a deo misericōdiam poscē et in eo so
lo sperare debē? Deinde postq inceperit
man? iūgit. qz ei soli de pceptis bonis gra
tias agere et hūiliari debē? Et qm simbo
lum xpi est euāgelicū qd ad sensū. iō stādo
illd audire sic et euāgelium. et illo dicto si
gnūz cruci facē debē? Simbolū aut grece
latie sonat indicū vñ signū vñ collatio. tū
qz regulā fidei plenā indicat et pfectā. tūz
qz sū in vñ fidei pntet articulos. Et nō q
triplex est simbolū. Primū est symbolum
aplor. qd vocat simbolū minus. qd vicz
ex institutōe damasi pape dicitur tacite p feri
as in singul canonicis horis. Et illud dicitur a
sin qd est cō et holos qd est snia. qz cōposi
tum fuit ex diūsis xbis aplor. sic pueri i
festiuis pueniētes offerre solēt bolos. idē
frusta carniū et paris. q i vñ collecta sim
bolū vocat. i. collectio minutiar. Tradit
em q postq apli spūm pacitū acceperūt
cū iā foret ad pdicandū euāgelīū pfecturū
pferētes in vñ sup articulū fidei statuērūt
vt sicut oēs erant in vna fide p cordes. sic
oēs vñā fidē p corditē pdicarēt. et iō simbo
lum min? cōponētes vñū qsq bolū. i. pti
culā vñā apposuit. Tñ fm aplor cathalo
gum siue numex duodeci pñclās dinosci
tur ptinere. Petr? nāq apposuit. Credo i
deū psem oipotentē creatorē celi et tē. An

dreas. Et in ihm xpm filiū ei? vñcū d. n.
Jacob? maior. Qui pcept? est de spūscō
nat? ex maria vgie. Iohes. Passus sū pō
tio pilato crucifixus mortuus et sepultus
Phillip? Descēdit ad iferna tñā die re
surrexit a mortuis. Bartholome? Ascen
dit ad celos sedet ad dexterā dei pñs oi.
Thomas. Inde vētur? ē iudicare viuos
et mortuos. Matthe? Credo in spūm s. a.
Jacob? minor. Scitām ecclām catholicā
scōr cōmunionē. Simō Remissionē pec
cator. Thade? Carnis resurrectionem.
Matthias. Et vitā eternā. Secūdū sim
bolū est. Quicūq vult salu? esse et. ab a
thanasio pñarcha alexādie i ciuitate tre
ueri cōpositū. h tñ pōt dici tertiū. nā nice
num de q se qf fuit prius in pma niceno si
nodo cōpilatū. Tertiū est nicenū. i. Cre
do in vñū deū. qd damasus papa ex pñ
cto vñūsal sinodi apud pstantinopolim
celebrare instituit in missa cātari patenter
qz et marc? papa pñ? statuissz illud alta
voce cātari. Et vocat symbolum mai? A
grecis q vñū cantādi ad missaz simbolū
credīt puenisse. Ad sū. xij. clausulas cō
tinet. Pñā est. Credo in vñū deū et. Se
cūda est. Et i vñū dñm ihm xpm. Tertia
q pñ nos homies et. Et cū dicit ibi Et bō
fact? est. debē? genua flectē. qz xpm hoiez
factū et p nob crucifixū adorām. Quar
ta crucifixus etiā p nob. Quinta. et resurre
xit tertia die fm scripturas. i. eo mō. eo or
dine et eo tpe q pñdictū est in scriptur. Se
xta. ascēdit in celū. Septia. et itez vētur?
est et. Octaua. et in ipūm factū dñm Ro
na. in vñā sanctā catholicā ecclāz. Decia.
Cōfiteor vñū baptisma. Undecia. Et ex
pecto resurrectionē mortuor. Duodecima
et vitā venturi seculi amē. Et est notādū
q in pñdictis niceno et pstantinopolitano
pñclis nō legūt xba illa. fm scripturas. ne
q illa. filioq. Et qm apd grecos i fine ip
sius simboli sub anathemate dicitur phiberi.
ne qd de fide trinitatis aliud docē vñ aliē
pdicare qz ibi pntet psumat. s. et calcedo
nen. pñclū apd eos celebratū anathema
tizari pcepit eos q alterā fidē ausi essēt cō
ponē. pferre. scribere. docere. vñ aliē sim
bolū tradē qz pmissus est. iō ipi grecinos
anathematizatos asserūt p eo qz ibi addi
mus xba ipa. s. min? bñ dicūt. tū qz illud

nō fuit canon late ſnie. ſ. cōminatio qdam
tū qz inferior potētiore ligare non pōt. ro
mana em ecclā nō ſubeſt ꝑcilijs. ſed poti⁹
ꝑcilia ſubſunt ſibi. **P**reterea ꝑba illa ſcōm
ſcꝑturas ſūpra ſunt ex expoſitōe fīdī ei⁹
dem ꝑciliꝝ ꝑſtātinopolitani. ꝛ ſic nihil vi
deſ additū. nec errore aliquē ſapiūt. **S**ae
vt ſupra ſunt expoſita ꝛ intellecta. **I**tez ꝑ
ꝑba illa filioꝝ nō docem⁹ ali⁹ vel ali⁹ de
trinitate ꝑdicā⁹. imo idē. **C**ū em fili⁹ idez
ſit cū ꝑre in ſba. qd a ꝑre ꝑcedit ꝛ a filio
ꝑcedit. ꝛ ſic nihil addim⁹. ſ. poti⁹ declara
mus. nec alterā fidē cōponim⁹. ꝑferimus
ſcribim⁹. vñ aliud ſimbolū tradim⁹. nec in
aliq ꝑ ꝑdictū facim⁹ anathema. **D**iz tñ
eſt q auſu ipī greci ſpūſanctū a filio ꝑce
dere negare ꝑſumūt. cū ꝛ h in ꝑcilio ephē
ſino apud eos edito ꝑtineat expſſe. **E**t
ipī ſe erraſſe vidētes qdā ꝑlatos de ſuis
ad generale ꝑciliū lugdunēſ. ſub grego.
papa decio celebratū miſerūt. q i dicto cō
cilio publice nob vidētib⁹ ſuo ꝛ oīm ꝑla
torū ꝛ impatoris romani noie ꝑfeſſi ſunt
q ſpūſſanct⁹ eſt nātr ex ꝑre ꝛ filio nō tāq
ex duob⁹ ꝑncipijs ſ. tāq ex vno ꝑncipio.
nō duab⁹ ſpiratōib⁹ ſed vnica ſpiratōe ꝑ
cedit. put in ei⁹dē **G**regl. ꝑſtitutōe hñ.
cozā toto ꝑcilio ter grece ꝛ ter latie ſimbo
lum cū dictis ꝑbis. ſm ſcꝑturas. ꝛ filioꝝ
ſolēniſ decāradō. **C**antaſ aut h ſimboluz
mai⁹ in ſolēnitatib⁹ eozū dūtaxat q illud
cōpoſuerūt. ꝛ in ill⁹ de qb⁹ aliq mentio ſit
in ipō. vicz in oib⁹ dieb⁹ dñicis. in feſtiui
tatib⁹ dñi. ſ. in natali. epiphania. cēa dñi.
paſca. aſcēſiōe. ꝑēthe. in trāſfiguratōe. ꝛ i
feſto de trinitate. ꝛ in oīm feſtiuitatib⁹
brē **M**arie. ſancte cruc. angeloz ꝛ aplo
rum. de qb⁹ ſit mētio ibi. **E**t aplicā ecclāz
In ſolēnitatib⁹ aut luce ꝛ marci euangeli
ſtarū dicūt qdam nō debere cātari. qz illi
apli nō fuerūt. **I**te dici dñ in dedicatōib⁹
ecclāz. ꝛ in cōmemoratōe oīm ſctōz. qz
ꝛ ipa ſit dedicatōis feſtiuitas. **E**t dñ etiaꝝ
infra octauas natal⁹ dñi. excepta die inno
centū in q cātica leticie ſubticē. **I**n octa
ua tñ cātāſ. put in. viij. ꝑte ſb illo feſto di
ceſ. **C**ātā� etiaꝝ infra octauas ephie. paſce
aſcēſionis. ꝑēthe. aploꝝ **P**etri ꝛ pauli. et
aſſumptōis. b. **M**arie. l3 em in natiuitati
bus ſctōz iohis bap. ꝛ ſcti **L**aure. ſimbo
lum nō cātēſ. in octauis tñ eoz cantāſ. eo

q infra octauas aploꝝ ꝛ aſſumptōis oc
currūt. ꝛ ob h etiaꝝ in octaua iohis bap. ꝑ
ſatio de aplis ꝛ in octaua. be. laurētij ꝑſa
tio de aſſumptōe cātāſ. **I**n qbusdā tamē
ecclāz dñ ſimbolū in feſto. b. iohis bap. et
nō incōpetent. qz ipē nō ſolū fuit ꝑpha.
ſ. etiaꝝ plus q ꝑpha. ꝛ i ſimbolo de ꝑphe
ta ſit mentio ibi. **Q**ui locut⁹ eſt ꝑ ꝑphas.
De ipō qz ſcriptū eſt. **F**uit hō miſ⁹ a deo
ꝛ. ꝛ ita fuit apls. **D**e ipō etiaꝝ ait iohes
os aureū in ſmōe q legiſ in feſto decolla
tiōis **J**ohes par angel. aploꝝ vox. **I**pſe
etiaꝝ ꝑmo baptizauit ꝛ baptiſmū ꝑdicauit
ꝛ in ſimbolo ſit mentio de baptiſmo. **H**o
rum qdē oīm ſit cōmemoratio in ſimbolo
qrdā tñ obſcure vt ephie. eſt tñ illō feſtū
dñi. eſt etiaꝝ feſtū illō baptiſmatl de quo in
ſimbolo ꝑtineſt ibi. **C**ōfiteor vnū baptiſ.
ꝛ. **E**t cena dñi. ſ. illa eſt ſolēnitas eucha
riſtie. ad quā reſpicit illō. ſctōꝝ cōionem
Et angeloz. ſ. illi noie celi dñt itelligi. de
q in ſimbolo dñ ibi. **C**reatorē vñ factorem
celi ꝛ terre ꝛ. **Q**uibusdā tñ vidz tūc non
eſſe cātādū. eo q angeli nūq habuerūt fi
dem ſ. ſpem. nec credūt ſed ſciūt. qm ꝑle
nam ſciam hñt. **F**it etiaꝝ cōmemoratio. li
cet obſcure dedicatōis ecclāz. ſ. ad illā re
ſpicit illud ſanctā ecclā catholicā. tūcei
ſctificāſ. ꝛ vt ita dicā catholicizā ecclā cuz
dedicāſ. **A**d octauas ꝛo reſpicit reſurre
ctio mortuozū. de q dñ ibi. **E**t expecto re
ſurrectōz mortuoz. **I**n feſto ſctē agnetis
ſimbolū nō cantāſ. qz l3 in ecclā celebrēſ.
nō eſt tñ feſtū octaue put in. viij. ꝑte ſb ip
ſo feſto diceſ. **P**orro qdā nō abſurde ſim
bolū cantāt ſingul dieb⁹ a die reſurrectio
nis vſq ad feſtū aſcēſiōis. ſic in oib⁹ dñi
cis dieb⁹. ꝛ etiaꝝ in ſolēnitatib⁹ brē marie
magda. dicētes illā fuiſſe aploꝝ aplāz. eo
q ipa ꝑmo reſurrectōis gaudiū aplis nū
ciauit. ꝛ in feſto. b. martini. qz de eo cātāſ
Martine par aplis. **Q**uidā etiaꝝ dicūt il
lud i ꝑncipali feſto cuiuſlibz ecclē ſeu ora
torij. nō tñ in octauis illoꝝ ſi eas celebrēt
Verūt de qbusdā mētio ſit in ſimbolo i
qrdū cōmemoratōe ſimbolū nō cantāſ. vt
paſſiōis ꝛ ſepulture. qm illoꝝ dierū offi
ciuz alioꝝ officioꝝ regulā nō ſectāſ. **N**ō
dñ etiaꝝ qñ in ꝑfeſtis celebrāſ ad honorez
brē ꝛgis vñ ſctē crucis. vñ ſctiſpūs. **I**n q.
busdā locis cātato ſimbolo. vñ dñ cantāſ

Liber

plus cātāt kyrie eleyson. qm̄ p' q' xps ⁊ apli docuerūt fideles fide recepta laudes deo dederūt. q's forsitā repñtat suauissima simboli melodia. Illud autē sciendū ē q' xps nō veit p'dicare gētib'. s' iudeis. iux̄ illud euāgelij. **N**ō sum missus nisi ad oues q' p' ierūt dom' isrl'. **U**n̄ p'cepit aplis. **I**n vias gētiū ne abieritis. ⁊ in ciuitates samaritanorū ne intraueritis. dōec p' resurrectionis p'cepit eis di. **E**ūtes in mūdū vniūsum p' dicare euāgelij oī creature. **E**t idcirco romano pōtifice solēni' celebrāte. simboluz fidei nō cātōres in choro s' subdiaconi ad altare decātāt. ⁊ generalr̄ ip̄i ad vniuersa rñdēt. vsq' dū ip̄e pōtifex dicit. **P**ax dñi sit sp̄ vobiscū. qm̄ vsq' p' xpi resurrectionis sola iudeorū eccl'a q' p' subdiaconos. q' sursum ad altare p'sistūt designat. corō credi dīt ad iusticiā ⁊ ore p'fessa est ad salutem. sed extūc cātōres in choro rñdēt ⁊ vniūsa decātāt. q' p' resurrectionis eccl'a gētiū quā cātōres q' deorsum in choro subsistūt designant. fide xpi recepit ⁊ laudū p'conia p' sonuit saluatori. **I**n euāgelij tñ ⁊ sacrificium chor' p'cinit offertoriū. qm̄ in p'passionem ⁊ p'dicatōz gētilitas fidei votū deo offerēs cātāuit qm̄ m̄ler chananea de finibus tyri ⁊ sidonis egressa clamauit et dixit. **M**isere mei dñe fili dauid. filia mea male a demonio vexat. cui' tandē fidem cōmendās dñs ait. **M**ler mag' est fides tua fiat tibi sic petisti. **P**ostremo simbolū aploz tāq' breue ⁊ oīa p'tinēs s' cōpendio exponam'. **C**redo in deū p'rez oīpotentē creatorē celi ⁊ t're ⁊c. **N**ō q' aliud est vt ait aug'. credē deo. aliud credē deū ⁊ aliud credere in deū. **C**redē deo est credere vera esse q' loq't. qd' etiā mali faciunt ⁊ nos credim' hoi. s' nō in hoīe. **C**redere deū ē credē q' ip̄e sit de'. qd' ēt demōes faciunt. **C**redē in deū ē credēdo amare. credendo in eū ire. credēdo ei adherē. qd' soli boni faciūt. **E**rgo q' dicit. credo in deū mētī si nō diligit deū. nisi dixeris q' in p'sona eccl'e loq't. **D**icēs autē deū singularit' deoz effugit pl'alitatē. **U**n̄ nobilit' in maiori simbolo additū est s' xbu vñū. iux̄ illud. **A**udi isrl' dñs de' tu' de' vnus est. ⁊ apls. **U**n' est de'. vna ē fides. vñū bapti. **D**icēs x'p' p'p'm incipit p'sonas distinguē de q'b' **E**sa. dīc. **Q**uis appēdit trib' digi-

Quartus

tis molē t're. **E**t alibi. **S**eraphi clamabāt sc'tūs. sanctus. sc'tūs. **E**t dñs. **B**aptizate oēs gētes in noīe p'ris ⁊ filij ⁊ spūssancti. **E**t **I**oh. **T**res sunt q' testimoniū dāt i celo. p'r. xbu ⁊ spūssanct'. **P**r' est p'ma. non tpe s' autoritate in trinitate p'sona. **Q**d' se quis oīpotētē nomē est essentialē. iōq' illd' ad substantiū deū v' ad relatiū p'rez: nō sine rōe referim' dicētes. **C**redo in deū p'rez oīpotentē. v' credo in p'rem oīpotentem. **S**ilr ⁊ qd' seq't. **C**reatorē celi ⁊ t're vbi p'futat heretic' q' aliū celi. aliū t're asserit creatorē. aliū celestij. aliū terrestrij. aliū cor'por'. aliū aīaz. **C**ōtra q's ait moy'ses. **I**n p'ncipio creauit de' ce. ⁊ terrā. **E**t dauid. **I**n p'ncipio tu dñe t'ram fūdasti. ⁊ opa ma. t. sunt celi. **E**t apls. **I**n ip̄o cōdita sunt vniūsa in celo ⁊ in t'ra. **S**eq't. **E**t i'hm xpm̄ filiū ei' vñi. d. n. **E**cce alēa in trinitate p'sona. **H**ic est i'hs q' saluū fec' p'm suū a peccatis eozū. **H**ic est xps oleo lēcie p' p'sortib' vñc'. **H**ic est em̄ vñc' patris fili'. de q' dauid. **F**ili' me' es tu. e. h. ge. te. **E**t apls. **M**isit de' filiū suū natuz de m̄lere factū sub lege. **H**ic est dñs nr̄. q' nos creauit. q' nos suos alienos p'cio sanguinis emit. **S**eq't. **Q**ui p'cept' est de spū sancto na. ex ma. ⁊ gē. **E**cce p'mū xpi sacramentū. s. incarnatio. **A**c si dicat. **Q**ui cuz sit de' fact' est hō. nō ex virili semie. s' concept' opatōe spūssancti. nat' ex maria ⁊ gē. **U**n̄ **E**sa. **E**cce x'go cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit' nomē ei' emanuel. **E**t āgelus in euāgelio. **A**ue maria g'ra ple. d. te. **E**t infra. **S**pūssanct' supueiet in te ⁊ v' altissimi obumbrabit tibi. **Q**uidā tñ h' x'ba. **Q**ui p'cept' est de spūsc'tō. iūgūt cū p'cedētib'. **S**eq't. **P**assus sub pontio pila. cru. mor. ⁊ se. **E**cce scōm sacrm̄ fm̄ humanitatē xpi. s. passio. cuius tps describitur sub pōtio pilato. **F**orma subdit crucifir'. **F**inis p'cludit mortu' ⁊ sepult'. **U**n̄ plāgens dicit ex ore dauid ⁊ hieremie. **F**oderūt man' meas ⁊ pedes meos ⁊ dīnume rūt oīa ossa mea. **D**e morte ait p'pha. **E**t dñi dñi fuit exit' mortis. **D**e sepulcro ait **E**sa. **S**epulchruz ei' extitit glosūm. **H**ec sunt in euāgelio manifesta. **S**eq't. **D**escēdit ad iseros. tertia die resur. a mor. **E**cce tertiū sacrm̄. s. resurrectio. sed de descēsu ad inferna p'mittit. ex quo mortu' liberā-

tur. **Un** **Dee**. De manu mortis libabo eos de morte redimā eos. ero mors tua o mors mortis tuus? ero inferne. **Hic** est euāgelic⁹ fortis q̄ fortē ligauit ⁊ eius vasa diripuit **Hic** est q̄ dicit in ps̄. **Ego** dormiui ⁊ soporatus sum ⁊ exurrexi qm̄ dñs suscepit me **Qui** p̄i dicēti. exurge gl̄a mea exurge cū psalmis ⁊ cythara. breui s̄mōe rñdet. exurgam dilucto. **Cui**⁹ resurrectōi mlieres ⁊ viri phibēt testimoniū in euāgelio **Qd** aut̄ d̄r in maiori simbolo. surrexit t̄tia die s̄m scripturas. exponit. i. eo mō. eo ordie s̄ eo tpe. quo p̄dictū est a scripturis. **Se**q̄ tur. **Ascēdit** ad celos sedet ad de. d. p. oi. **Ecce** quartū sacm̄. s. ascensio. **Ascēdit** ei sicut ait dauid sup cherubi. ⁊ volauit sup pennas ventoz. ⁊ p̄auit in celo sedē suaz ⁊ regnū ei⁹ omib⁹ dñabif. **Cui** ait p̄r. **Se** de a dextris meis donec ponaz inimicos tuos scabellū pedū tuoz. **Et** vt ascēsiōi de visu q̄z testimoniū nō deesset ait lucas **Videntibus** discipul⁹ eleuat⁹ est. ⁊ nubes su. eū ab ocu. eoz. **Se**q̄. **Inde** v̄tur⁹ est iudi. vi. ⁊ mor. **Ecce** q̄ntū qd nōdū aptuz est sacm̄. **Veniet** em̄ rex manifeste cui p̄ iudiciū dedit. **Et** sicut ait dauid. **Para** uit in iudicio thronū suū. ⁊ iudicabit orbē terre in eq̄tate. iudicabit p̄los in iusticia **Malibi**. **De**⁹ manifeste veniet deus n̄r et nō silebit. **Et** **Lucas**. Ita veniet sic vidi- stis eū euntē in celū **Et** **micheas** **Iudiciū** dñi cū p̄lo suo. **Se**q̄. **Credo** in sp̄m sanctū. **Ecce** t̄tia in trinitate p̄sona. s. sp̄m s̄ctus. de q̄ moyses ait. **Sp̄s** dñi ferebat sup aq̄s. **Et** ps̄. **Flabit** sp̄s ei⁹ ⁊ fluēt aq̄ **Et** dñs in euāgelio. **Sp̄s** q̄ a p̄re p̄cedit docebit vos oīa. **Ille** em̄ docet. ille sc̄tifi- cat. ille viuūt. ille p̄ctā remittit. p̄ hunc re- surrectōez in gl̄a. p̄ hūc p̄seq̄mur vitam eternā. **Un** se q̄. **Sanctā** eccl̄am catholi. **Et** p̄nt h̄ d̄ba ⁊ sequētia sic intelligi ⁊ cō- lūgi. **Credo** in sp̄m s̄ctū. s̄ctā eccl̄az ca- tholicā. i. credo p̄ sp̄m s̄ctū eccl̄az fide- liū sanctificari. **Itē** credo in sp̄m s̄ctū sanctos i vinculo charitat⁹ vniri. **Et** credo in sp̄m s̄ctū remissionē p̄ctoz. i. p̄ sp̄m s̄ctū p̄ctā remitti. **Et** credo in sp̄m s̄ctū car- nis resurrectōz ⁊ vitā eternā. i. p̄ sp̄m s̄ctū carnē gl̄am p̄secuturā. ⁊ aiām vitā eternā. **Vel** sic. **Credo** sanctaz eccl̄am ca-

Nō ita dicimur. vt asserit **Aug**⁹. credere i eccl̄am sicut in deū. sed in eccl̄am sanctam catholicā credimus dñi in eccl̄a p̄uersātes ⁊ in deū credim⁹. ⁊ q̄ sequunt⁹ nos in d̄ fir- missime conseq̄ p̄fitemur. s. sanctorūz cō- munionē. remissionē peccatoz. carnis re- surrectōez ⁊ vitā eternā. **Un** sic cōiūges **Credo** in sanctā eccl̄am catholicā s̄ctozūz cōmunionē. i. p̄ fidem quā habeo existens in s̄ctā ⁊ vniūsalī eccl̄a asseq̄ s̄ctozūz cōmu- nionem. i. p̄ cordiā ⁊ vnionē. **Sic** enī est vn⁹ pastor. sic vnū ouile. sic vnus de⁹ sic vna fides ⁊ vnū baptisma. **Al** p̄cipio san- ctorūz cōmunionē. i. panē b̄ndictōis. de q̄ d̄r. crede ⁊ māducasti. **Sic** ⁊ q̄ sequunt⁹. **Credo** in sanctā eccl̄am p̄ctozūz remissionē id est. p̄ fidē quā habeo ex̄ns in s̄ctā ⁊ vni- uersali eccl̄a p̄seq̄ remissionē p̄ctozūz. i. le- pre curatōez. de q̄ d̄r in lege ⁊ euāgelio **Maria** soror aaron cū septē diebus fue- rat extra castra. est a lepra mūdāta. **Na-** man sirus septies lotus in iordane est a le- pra curat⁹. **Sic** ⁊ dñs decē leprosos mun- dauit. s̄ vnus tantū dedit gl̄am deo. **De** **Magdalenā** q̄z d̄r. qz dimissa sunt ei pec- cata m̄lra. qz dilexit m̄lru. **Paralitico** q̄z ait dñs. **Fili** remittunt tibi p̄ctā tua. **Se** quit⁹. **Credo** in sanctā eccl̄am catholicā carnis resurrectōz. i. p̄ fidē quā habeo ex- istens in eccl̄a p̄seq̄ carnis resurrectōem de qua **Job**. **Credo** q̄ redēptor meus vi- uit. ⁊ in nouissimo die de terra surrectur⁹ sum. ⁊ in carne mea videbo deū sal. meū. **Un** in euāgelio. **Deus** abraam ysaac ⁊ ia- cob nō est deus mortuozū sed viuoz. **Et** apls. **Omēs** q̄dem resurgem⁹. sed nō om- nes immutabimur. **Sic** p̄iūgendū est qd sequit⁹. **Credo** in sanctā eccl̄am catholicā vitā eternā. i. p̄ fidē quā habeo ex̄ns in ec- cl̄ia p̄seq̄ vitā eternā. **Hec** est terra vi- uentiū. de qua dauid. **Credo** videre bōa dñi in terra viuentiū. **Est** aut̄ vitā eterna videre deum patrem ⁊ quem misit iesum christum. **De** hoc etiam sub sabbato san- cto. in septima parte vbi agitur de bapti- smo dicetur.

De predicatione.

Quoniam ut p̄-
missum est euāgelii p̄dicatio ē
⁊ simbolū fidei p̄fessio. iō post
k 4

illa sit p[ro]p[ri]o p[re]dicatio. q[ui] eu[an]gelici x[risti] et sim-
boli siue noui et ue[teris]. re. expositio. Qui mo-
dus sumpt[us] est ex libro neemie in p[ri]ncipio
vbi legi[tur]. Et leger[unt] leuite in libro legis
dei. Preemias aut[em] sacerdos et h[er]ed[as] scri-
ba interpretab[antur] p[ro]p[ri]o vniu[er]sa. Presea mo-
neban[tur] antiq[ui]t[as] q[ui] in frat[er]no odio erant. vt
ad p[er]cordia veniret[ur] p[er] q[uod] co[m]municaret[ur]. et
q[uod] m[un]di essent p[er] q[uod] coram suo saluatore
cui n[on] sunt secreta cordiu[m] apar[et]. ex q[uo] si q[ui]
dem p[re]dicandi vsus in eccl[esi]a inoleuit. In-
de etiā est q[uod] o[r]o d[omi]nica q[ui] ad p[ri]mā et in alijs
horis voce demissa d[icitur] ad missaz alta voce
et pat[er] dicat[ur]. q[uia] in ea h[um]o[rum] fraterna mo-
nitio p[er]tinet. Co[m]muni[us] t[ame]n post p[re]dicatio[n]es
simbolu[m] decantat[ur]. q[uia] fide p[re]dicatā se tene-
re eccl[esi]a p[ro]fite[tur]. Verū cū p[re]dicādi officium
p[ri]uilegiatum sit. nullus p[re]dicare d[icitur] nisi cui
co[m]mittit[ur]. aut cui ex officio sibi iniuncto in-
cūbit. iux[ta] illud apl[os]. Quō p[re]dicabunt nisi
mittant[ur]. Et iō p[re]dicaturus licentia[m] petit
dicēs. Iube d[omi]ne et c[etera]. Et aut[em] p[re]dicato[r] i lo-
co eminētiore esse. sicut et eu[an]gelii legens
p[ro]p[ri]e ratio[n]es s[er]m[on]is. de eu[an]gelio sc[ri]ptas. Nā
et videns ihs turbas ascēdit in montem.
et apiens os suū docebat eos. Mat[th]. 23.
Et h[er]ed[as] fecit g[ra]dū lignē ad loquēdū.
vt dictū est in. f. p[re]sub t[em]p[or]e. de eccl[esi]a. vbi de
pulpito agit. Et t[ame]n h[um]iliter p[re]ferre q[uod] docet
ne fm Greg[orij]. illuz elatis moribus p[re]dicet
quē in cordib[us] audientiū sacris s[er]m[on]ib[us]
insectat[ur]. Et fm Amb[rosij]. P[re]dicatio x[risti]a-
na n[on] indiget pompa nec cultu s[er]m[on]is.
Et q[uod] fm Greg[orij]. p[re]dicato[r] esse discretus
in silentio. vtil[is] in x[rist]o. ne aut tacēda p[re]fe-
rat. aut p[re]ferēda reticeat. Sūt t[ame]n n[on] nul-
li hui[us] doctrine obliti. q[ui] sic ait beda. audi-
tores suos in p[ri]ncipitiū mergūt q[uod] non sa-
lutaria q[ui] corrigāt s[ed] q[ui] illos delectant erro-
nea p[re]dicāt. Alij x[rist]o fm Greg[orij]. dū extima-
ri hebetes nolūt sepe ex imoderata s[er]uili-
tate se i q[uod]busdā inq[ui]sitio[n]ib[us] p[ro]p[ri]e expediat
exercēt secreta mysteria sua p[re]dicatio[n]e n[on]
intelligentib[us] referādo. Oport[et] eū cum
q[uod] docet et instruit p[er] ingenio discipulorum se
metip[su]m aptare. et x[rist]i ordinē p[er] audientiū
capacitate dirigere. q[uam] q[uod] docet ea que ab
auditorib[us] intelligi neq[ui]t. n[on] ad eor[um] vtili-
tate[m] s[ed] ad sui ostentatō[n]is fac[ere] vt pla[ce]re vi-
deat[ur]. v[el] adulatio[n]e vt eis placeat q[uod]bus se-
creta reuelat. iux[ta] q[uod] ait apl[os]. X[rist]e me mi-

sit p[re]dicare n[on] in sapia x[rist]i. In cōcilio
carthagin[ensi]. statutū est vt sacerdote x[rist]um
se[us] p[re]dicatio[n]is in eccl[esi]a faciēte. q[ui] egressus
de auditorio fuit vic[us] p[er] temnēs excōice[tur].
Post p[re]dicatio[n]es fit p[re]fessio et indulgētia p[er]
co[m]missis et omissis p[re]cedit. vt sic p[re]fessio
emūdat[ur]. in illud p[ro]phetiū. et scopebaz
sp[iritu]m meū. accedāt singuli ad co[m]muniō[n]is
sacram. q[uod] mox in missa. v[el] sacramentali v[el]
sp[iritu]ali recepturi sunt. q[ui] sp[iritu]alis co[m]munio
fit p[er] fide[m] opantem p[er] dilectō[n]es. iux[ta] illud Au-
gustini. Crede et manducasti.

**Sequitur secunda pars misse
de offertorio.**

Secunda pars
misse in offertorio siue i d[omi]n[us] vo-
biscū incipit. q[ui] in q[uatuor] s[er]ui-
diis p[re]fatis. P[ri]ma d[icitur] secretella. Sec[un]da p[re]fa-
tio. Tercia canō. Quarta o[r]o d[omi]nica cum
sua p[re]fatōe. s. p[re]cepti salu[ti]. P[ro]p[ri]e etiā q[uod]d
ab h[oc] loco vsq[ue] in finē misse d[icitur] secreta voca-
ri. q[ui] secreta in. v. diuidit[ur] p[re]fatis. P[ri]ma est ab
offertorio vsq[ue] ad p[re]fatō[n]es. et h[oc] sp[iritu]aliter d[icitur] se-
creta. Sec[un]da ē p[re]fatio. Tercia canō. Quar-
ta o[r]o d[omi]nica. Quinta embolism[us]. Quina
et[er]nū fuit d[omi]nici sanguis effusio. P[ri]ma i cir-
cūcisio[n]e. Sec[un]da in sudore. Tercia in flagel-
latio[n]e. Quarta in crucifixio[n]e. Quinta in
mortui lanceatōe. Sane ordo p[re]ueniēs
est vt post p[re]dicatō[n]es seq[ui]t[ur] fides i cord[ibus]. laus
in ore. et fructus in ope. P[re]dicatio q[ui]de[m]
est in eu[an]gelio. fides in simbolo. laus in of-
fertorio. fruct[us] in sacrificio. q[ui] p[ro]p[ri]e offeren-
da cantat[ur]. q[uia] sacrificiū laudis offert[ur]. Un-
p[er] s. Circūui et imolau[is] in tabnaculo eius
hostiā vociferatōis cantabo et psal. di. d.
Et in psal. Cū offerret olocausta cepe-
runt laudes canere d[omi]no organis et in diu-
sis q[ui] dauid rex co[m]pererat p[re]parare. Offer-
toriu[m] q[ui]dem in eu[an]gelio et sacrificiū cani-
tur. put in ti. de simbolo dictū est. Sacer-
dos aut[em] dicit[ur] orem[us] p[er]mittit d[omi]n[us] vobis
cum. q. d. Nisi nobiscū sit d[omi]n[us]. orare n[on]
possum[us] ad salutem n[ost]ram. Subiicit ergo
orem[us] monens p[ro]p[ri]e orare. vt fide in sym-
bolo recitatā credat. et in ea stabili p[er]mane-
at. q[uia] et x[rist]us discipul[is] suis dixit. Orate et c[etera].
Lu. xxi. Monens etiā vniu[er]sū q[uod] ad se
redire p[er]scientiā suā discutere. et seip[su]m in
olocaustū iustum deo offerre. P[ri]us q[uam]

chorus cantet offertoriū salutā a sacerdo
te vt possit deuote cātare. **Et** mox postq̃
ille dixit orem⁹. chorus cantat cāticū offe
rentiū siue offertoriū. ⁊ p̃p̃s offert vt note
tur q̃ post impletōez mandatorū offerim⁹
nosmetip̃os. sicut sub ti. de oblatōe dicef
Aci vnusq̃sq̃ offerens dicat. **C**redo et fi
dem quā in simbolo p̃fessus suz ope com
pleo ⁊ oratiōi sacerdotis p̃sentio. **A**n ⁊ sa
cerdos statim offert dōa p̃secrāda. **E**t atten
de q̃ offertoriū x̃pus cū m̃tra diligentia
ab āi q̃s p̃rib⁹ inuēti hodie in plerisq̃ lo
cis omittūt. rū breuitatis cā. vt taz m̃stri
q̃ p̃la oblatiōib⁹ cōmunioni ⁊ sacro alta
ris liberi⁹ vacent. tū etiā q̃ sicut ait aug⁹.
ip̃am xp̃ianā religionē paucissimis ⁊ ma
nifestissimis celebrationū sacramētis mi
sericordia dei voluit eē liberā. **E**t fm̃ hie
ro. **B**elior est q̃nq̃ psalmoz cuz cordis
bilaritate decantatio. q̃ tori⁹ psalterij cū
anxietate modulatio. x̃boz em̃ m̃ltitudine
deus flecti nō pōr. **S**olum g̃ in offertorio
q̃d d̃r in missa p̃ defūctis x̃pus ip̃i hodie
dicunt. q̃z officiū illud nō sequit in m̃tis
normā alteri⁹ officiij. **P**orro a p̃rib⁹ intro
ductū est vt offertoriū cantef. q̃ vt p̃mis
sum est q̃n offerebāt in tub clangebāt. hi
larem nāq̃ datorē diligit de⁹. **I**nductum
est etiā ex eo q̃ salomon in dedicatōe tem
pli ⁊ altaris innumerabilez m̃ltitudinem
holocaustoz obtulit cū mag̃ solēnitare. ⁊ a
moysē cui descēdēti de mōre ⁊ p̃lūm salu
tanti ⁊ orātī occurrit p̃lus ⁊ m̃uera obtu
lit. **C**ātā etiā offertoriū dū offert. ad me
morādū iocūditatē israelitici p̃li offerētis
donaria ad edificiū tabnaculi. ṽl potius
ad designandū clamorē m̃leris de q̃ legif
in **Apoē. rii. P̃ler. i. ecclā amicta sole. i.**
x̃po quē induit in baptismo h̃ns lunā sub
pedib⁹. i. oia mutabilia calcās. ⁊ in capite
coronā duodeci stellaz. i. **choz. rii. ap̃loz**
⁊ h̃ns in vtero sup̃le ea q̃ in sui initio ge
sta sunt. clamat p̃turiēs ⁊ cruciā vt pari
at. **C**lamorē g̃ ei⁹ parturiētis ṽl salubrem
dñi cruciatū imitat offerēda p̃ suū guem
⁊ grandisonū cantū q̃ neumis distenta et
x̃lib⁹ fecūdata q̃tūuis lōga iubilatōe q̃d
significat nō satis exp̃mē valet. **Q**uis ta
men offertoriū cātari instituerit ignorat.
Traxit nomē offertoriū a ferta q̃d est ob
latio. q̃ in altari offert ⁊ a p̃r̃ficib⁹ p̃sec

tur. inde offertoriū d̃r q̃si p̃fertū. oblatio
x̃o vocat q̃z offert. **E**t etiā offertoriū q̃z
dū offerēda cātā sacerdos accipit oblatō
nes a popul. ṽl hostias a m̃istris. de q̃bus
sub ti. de oblatōe dicef. **A**duertendū autē
est q̃ l̃z sacerdos p̃mittat orem⁹. nō tū im
mediate orat. imo thurificat. oblatōes re
cipit ⁊ alia agit. q̃si ip̃o facto dicat. nō cel
sat orare q̃ nō cessat b̃n agē. **D**ū g̃ offertō
riū canit ⁊ incēsum parat. instāte mēoria
dñice passiōis silentiū obfuet vsq̃ dū al
ta voce dicit. p̃ oia seclā seclorū. illud infi
nuās q̃ ihs p̃ suscitātōz lazari non palaz
ambulabat apud iudeos. cū cogitarēt eū
interficē. s̃ abijt in ciuitatem q̃ d̃r effren. ⁊
ibi morabat cū discipul⁹ suis. **C**ollegerūt
em̃ p̃r̃fices ⁊ pharisei p̃siliū. ⁊ vn⁹ ex ip
sis cayphas noie dixit. **E**xpedi vt vnus
hō moriā p̃ p̃lo ⁊ nō tota gens peat. **E**t
ab illo die cogitauerūt eū interficē. **D**e b̃
dicef sub ti. de inclinatioe sacerdotis.

De manuum ablutione.

Priusquam sa
cerdos offerat man⁹ iteruz lauat
q̃uis pus dū vestib⁹ se ornaret lauasset.
put dictū est sub ti. de capitis cōpositōe.
Et etiā post secūdā thurificatōz iteruz la
uat. vt sic magis ac magis mūdatus offe
rat hostiā imaculatā scām decq̃ placen
tem. **N**ā ⁊ psalmista cū mūdāt⁹ esset pete
bat ampli⁹ emundari di. **A**mpli⁹ laua me
ab iniq̃. m. ⁊ a pec. m. m. me ⁊c. **L**auat au
tem sp̃ ad dextrū cornu altari. nā dextra
p̃speritatē. sinistra adūsitatē significat.
q̃z igif pluries peccat in p̃speri q̃ in adū
sis. iux̃ illud p̃s. **C**adēt a latere tuo. i. sinī
stro mille. ⁊ decē milia a dextrā tuis. meri
to magis lauādū est ad dexterā q̃ ad sinī
strā. **S**acerdos itaq̃ hostiā oblatur⁹ ma
nus lauat ad significādū q̃ lauare ac mū
dare d̃z p̃sciam lachrymis p̃nie ⁊ cōpūctō
nis. iux̃ illud. **L**auabo p̃ sin. n. l. m. la. m.
stratum meū rigabo. **E**t ideo tunc dicit.
Lauabo inter innocentes manus meas.
id ē. opa. **E**t **Esa. j. Lauamī ⁊ mūdi esto
te. N**ā ⁊ x̃ps p̃us q̃ vez ⁊ vnicū sacrificiū
in ara crucis offerret. in resuscitatōe laza
ri lachrymas miserat⁹ effudit. euāgelista
testāte. **J**esus inq̃t infremuit sp̃ū. turba
uit semetipsum ⁊ lachrymatus est **L**auat

etiam man⁹ ne re⁹ sit corp⁹ et sanguis dñi
iux illd. **¶** Unde sunt man⁹ mee a sanguine
iusti hui⁹. Et ut mude sint a tñco pae iā i
ppli oblatōe recepto vl a tñco desiderio
¶ De pallis corporalibus.

Interim vero
dñi sacerdos man⁹ abluir diaco
con⁹ corpale pallam sup altare
dispoit. in q̄ amonet mistri et ppls vt sint
ab oi carnali cupiditate mudi. sic ipa pal
la mūdāta est a naturali viriditate et hūo
re. **¶** Būdicia q̄z corp⁹ significat mundi
ciam ppli fidel. De hac palla in canone ita
dr. **¶** Ex p̄sulto oim p̄stituim⁹ vt sacrificiū
altari nō in serico panno aut inticto q̄sq̄
celebrare p̄sumat. s̄ in puro litheo ab epo
p̄fecto. terreno. s̄. lino. i. de fra p̄creato at
q̄ p̄texto. sicut corp⁹ dñi nri ihu xpi i sin
done linea mūda sepultū fuit. et xps verā
carnē passibile et mortale de terreno xgis
corpe assūpsit. De lino igit cādido nō in
tincto ex institutōe Sixti pape p̄mi et Eu
sebiū sit corpale. Significat autez corpale
passiōis intēdōz seu corp⁹ xpi. qz sic linuz
m̄to labore ac m̄tis tūfionib⁹ acq̄rit can
dorez. ita xpi caro m̄to certamine ad resur
rectōis glāz puenit. Significat etiā ecclāz
p quā corp⁹ xpi intelligit q̄ m̄tis passiōi
bus et p̄suris ad candorē et ne vite p̄duci
tur. Tercio significat ipm xpm. Cū em sic
cōplices. vt nec initū nec finis ei⁹ appare
at. sic et diuitas initio caret nec finē hēbit
Et sic oblata iūgit corpali et ponit i alta
ri. sic caro xpi iūcta diuinitati affigit cru
ci. Et nō q̄ in q̄busdā ecclīis palla corp⁹
q̄ calici supponit in lōgū altari extendit q̄
q̄tuor in longū vel tres h̄z plicaturas i la
tum. Siq̄dem in longū altari extendit. qz
vt aiūt q̄dam lintheamē q̄ xpi corp⁹ inuo
lutuz fuit p illā figurā extēfuz in lōgitudi
ne sepulchri inuentū est. Quatuor ei⁹ pli
cature in lōgū. q̄tuor designant cardiales
vtutes. s̄. iusticiā. tpantiā. prudētiā et for
titudinē. p q̄s innate nob passiōes rep̄mū
tur. Tres x̄o plicature in latū tres theo
logicas vtutes. s̄. fidē. spem. et caritatem.
p q̄s deo vnimur figurāt. P̄dōt q̄z et aliud
in his figurari. Duplex em est palla. q̄ dr
corpale. Una quā diacon⁹ sup altare extē
dit. alēa quā sup calicē plicatā imponit si

gnificātes duo lintheamia q̄b⁹ ioseph cor
pus xpi inuoluit. Extēsa rep̄ntat sindonē
q̄ corp⁹ fuit in sepulchro inuolutū. et inde
corpale vocat. plicata sup calicem posita
sudariū s̄git q̄ caput ei⁹ fuit sepatim inuo
lutū. Siq̄dē extēsa q̄ corpale vocat signi
ficat fidē. plicata q̄ sudariū vocat intellectū
hoc em mysteriū credi d̄z. s̄ cōp̄hēdi nō
v̄z. vt fidel habeat meritū cui hūana ratō
nō p̄bet exp̄imētū. Scdo q̄z corpale siue
sindo subsistēs significat xpi hūilitatez in
passiōe. sudariū x̄o labore. Tercio etiam
corpale significat lintheū q̄ xps erat p̄ci
ctus. sudariū labore in p̄secutōib⁹. Ad h̄
palla sup calicē posita aliquā. s̄. sup̄iorem
ei⁹ p̄tem nō totū tegit. in q̄ dat̄ intelligi q̄
sudariū aliquā p̄te capitis xpi tegebat. et
aliquā nō. sic mos est iudeis facē. Quedā
tñ ecclē nō h̄nt nisi vnū corpale. p̄eo q̄d i
euangelio legi⁹ q̄ ioseph corp⁹ ihu inuo
luit in sindone mūda. nō em dixit in sindo
nes in plali. et h̄ ad significādū sacri vnita
tem. et significat sindonē q̄ corp⁹ xpi fuit
uolutū. Corpale aut̄ iō remanet sup alta
re vsq̄ p̄ sumptōz corp⁹ et sanguis et ele
uatōez calicis de altari. qz lintheamē et su
dariū in sepulchro vsq̄ post dñi resurre
ctōez remāserūt. Preterea corpale rema
nens p̄pter sui albedinē oñdit mūdiciam
mentis quā sp̄ h̄re debet corp⁹ dñi sumens
Sother papa statuit ne femie sacrate vel
moniales sacra vasa puta calicē vl pate
nam vl sacras pallas. i. corpalia attingāt
Ipe tñ h̄mōi ornāmēta altaris et mistroz
facere p̄nt exēplo marie q̄ talia fecit et te
ruit in vsum ministerij tabnaculi federis
Cōmunis tñ palla vocat mūda mappa su
pra quā corpale distendit. Et dr palla eo
q̄ palliat vl abscondit in se mysteriū supra
dictū. Debz aut̄ altare duplici mappa ope
riri ad duplicem stolā mentis. s̄. et corp⁹
designandam.

¶ De oblatōe sacerdotis et de officio mi
nistrozū circa illam et de patena et de obla
tōibus populi et clericorū.

Istisigit ma
nibus diaconus vel sacerdos
minister exteris manibus me
diante munda toballia accipit
manus episcopi. quasi iuuans illū de fal

distortio ad surgendū. **Ad** qdē fit nō ad ad
iuuādū. sed potius ad puocādū illū. i. xpm
quē significat qd surget et p ppo oret. iux
illd. **Exurge** dñe adiuua nos. **Et iter** **Ex**
surge qd dormis. **Et** fit mediāte munda to
ballia. ad notādū qd mediāte mūdicia ma
nuū. i. opm nroz excitat dñs ad adiuuā
dū nos apd pñez. **Si** autē b ad ipm pontifi
cē xpi referat vicariū. tūc dicēdū ē qd ipe
puocat adiuuat p mūdiciā manuū corū
p qd orat. vt ei oō efficax habeat. **Rur**
sus xps oia bōa opa ecclē pncipalit opat
sic legit in **Esa.** **Oia** bōa opa nra opatus
es in nob dñe. **Qui** locū gerit eps. mister
no tāq ei famulus et ei coadiutor tipū
coopāt ecclē gerit. qd i suis opib xpi opā
tis mitra ē et adiutrix sic dicit apls. **Coad**
iutores ei dei sum. **Qui** toballiā. i. deuo
tā reuerētiā adhibet. qm fm aplm. **Non**
sum sufficiens aliqd cogitare a nob qst
ex nob. s. sufficiētia nra ex deo ē. **Deinde**
eps vl sacerdos ingredit sanctuariū pue
niēs ad altare psecrū. b ē xps q cenaculū
grāde stratū ē ingressus cū discipul cena
tur. et eis corp suū traditur. vbi mysti
cam oblatōz accipit a mistris. insinuās il
lud qd **Ioh. euā.** describit. **Ihs** inqt ate
sex dies palce veit in bethaniā vbi lazar
mortuū fuit quē suscitauit ihs et fecerūt ei
cenā in q martha ministrabat. **Procedit** at
ad altare absq mitra et baclo et cū vestib
sacris. put i suis locis dictū ē **Cōsidera** g
ordinē. **Ma** eu āgelīū pcedit. fides in sim
bolo seqt. **Deinde** mūera offerūt. necesse ē
em pñū audire. **Quō** inqt apls credēt nī
si pdicent. **Deinde** qd nisi crediderit mu
nus deo acceptabile offerre nō possit. qd si
ne fide impossibile ē placē deo. **Hic** g de tri
plici oblatōis genere dicēdū est vicz d ob
latōib sacerdot. mistroz et ppli. **Sacer**
dos itaq pmo offert seipm. **Offerēda** etiā
sunt q sunt dei deo. i. aie hñtes silitudinē
dei impssaz. **Beide** q sunt sacrificio neces
saria. s. panē et vinū et aquā et alia sacri
ficio apta. **Et** nō q in ve. te. ponebant sup
mēsam tabnaculi. xij panes azimi de simi
la mūdi vald. et ponebant senī altrinsec et
singul supponebat patena aurea. et sup pa
tenā pugillus thuri. **Panes** autē isti dicti
sunt sacerdotales. qz soli sacerdotes eos
de altari sublatos comedebāt. vl fm iose

phuz. qz dñs pcepit q soli sacerdotes il
los formarēt et coqrēt et ponerēt in mēsa et
tollerēt. ipi tñ b nō obfuaauerūt. **Et** ex his
quincif q sacerdotes debeāt hostias facē
p seipos. **Dicebāt** etiā panes ppositōis
qz positi erāt sup mēfaz ppositōis coram
dño in mēoriā sempitnā. xij. tribuū filioz
isrl. **Exod. xxv.** **Vel** porro positi. i. longo
tpe positi. s. p totā hebdomadā. **Ma** in di
luclo sabbati recētes et calidi imponebāt
mēse. et erāt ibi imoti vsq ad sequens sab
batū. et tūc subtrahēbāt. **Al** erāt ibi eter
nū p successionē ponendi in mēsa. **Hostia**
at format rotūda. qz dñi est ter. et ple. eius
orb terraz et vniūsi q hitāt i eo. vt ipa sui
forma significet illū q pncipio caret et sine
quīs ipe sit alpha et o. i. pncipiū pncipiās
atqz finis. **Apoē. j.** **Rursus** cū figura rotū
da formet a puncto ad punctū. p b innuit
q ab ipso sunt oia. et ad ipm oia retoquēt.
Qui ps. **Veritas** tua in circūitu tuo. **De**
hac figura dictū est in pñemio. ij. partis.
De h etiā dicit in. vj. pticla canonis sup
xbo **Accepit** panē. **Ceter** duo sunt q offe
rūt. donū vicz et sacrificiū. **Bonū** d. qd qd
auro vl argento vl qlibz alia specie offer
tur. **Aliū** tñ est donū et aliū mun. put di
cef sub pma pticla canonis sup xbo **Hec**
dōa. **Sacrificiū** est victia et qcuqz i ara cre
manē seu ponūt. qst sacru factū vl signūz
qz pce mystica psecrat p nob in mēoriāz
dñice passiōis. **Quidā** at pñi heretici no
bis ad psumptōz magnā reputāt. qz sacri
ficam et psecratiōz hostie sacrificiū appel
lam. cū scriptura ex psona dñi dicat **No**
lo sacrificiū. **Et Esa.** **Ne** offerat vltra sa
crificiū frustra. **Et i euāgelio** **Discōiam**
volo et nō sacrificiū. **Et dauid.** **Si** voluif
ses sacri. dedif. **De** h et qd sit sacm dictū
est in. j. pte sub ti. de ecclasticis sacramēt
Ne autē qd deo dat. aut dedicat aut con
secrat. **Ad** dedicat dicēdo dat vñ et ap
pellat. **Errant** igit q psecratiōz dedicatio
nem significare putāt. **Immolatio** ab an
tiqz dicta est. eo q in mole altaris posita
victia cedere. mactari em p imolatiōz ē
Nūc aut imolatio panī et calici pueit. liba
tio xō tñ calicis oblatō ē. iux illd **Et** liba
uit de sanguine vne. **Et** illd poeticū **Nūc**
patenas libare ioui. **Libare** enim ppe est
effūdere. et antiqz quod in liqda masia

offerebat ut vinū et oleū libamē dicebat. qđ hō i sicca ut simila panis et thus oblatio noīabaf. **H**ostie apđ vefes dicebant sacrificia. qđ fiebāt pūs qđ p hostes pgerēt. victie hō sacrificia qđ p victoriā deuictis hostib⁹ imolabant. de qđ dīcet sub. vj. pti cula canonis sup hōbo **Q**ui pđie. Et erāt victie maiora sacrificia qđ hostie. **U**el victia dicebat. qđ vincita ducebat ad aras. **O**locastū illđ est vbi totuz qđ offerebat puta agn⁹ vť vitul⁹ in altari igne psumit olon em grece dī: totū. caustos incēso **L**erimonie apđ latios dīcūt saē oīa que apđ grecos origia vocant. ppe tñ cerimonie a carēdo dīcūt. eo qđ his qđ in sacri offerūt in suo vsu careāt hoīes. **A**lij appellāt cerimonias obfūatias iudeoz in abstinētia qđrū dam elcaz fm veterē legē a carēdo. qđ carēt reb⁹ qđ abstinēt **P**ais autē et calicis sacm eucharistia dī. put dīcet sup dicto hōbo **Q**ui pđie. **P**orro circa oblatōem sacerdotis mīstri sua officia exequūt. **D**iacon⁹ em corpale sup altare explicat et disponit in qđ ondit qđ euāgelīū xpm seu corpus xpi. imo totā ipi⁹ būanitatē plene dīscribit. **C**orpale em h corp⁹ xpi significat put in pce. ti. dictū est. **D**einde subdiaconus in pms calicē ppat panē et vinū in illo disponēs. a sacerdote postmodū consecrāda. qđ nimirū lex qđ p subdiaconū h cōgrue designat h oblatōis mysteriū pfigiuit dīcēs. qđ melchisedech sacerdos obtulit abraē panē. s. de frumēto et vinū de racemis. a xpo postmodū exhibēda. et in veritate psecrāda. sic hī in **Gen.** et dīcet sub vj pti cula canonis sup hōbo **A**ccepit panē **O**blatio pais et vini significat pia desideria fidelīū. seu p imolatōe seu p hostia vīua. **R**ursus in pāe corp⁹ xpi. in vino sanguis ei⁹. in aq pīs repñtat. **E**t dī: panis a pan qđ est totū. qm h et in futuro ē tota vīta nra. **V**inū dī: a vite. cui dñs in euāgelio se cōpat. **A**q hō ab eq̄litate dī. qđ p h sacramentū angel eq̄ri debem⁹. **L**icet autē sint due spēs nō tñ sunt duo sacrificia. vnitas em hbi vnitatē efficit sacrificij. **H**oc ē em illud palliū qđ noe filij ptererūt. qđ christiani xpi ebrietatē. i. passionē s̄b sacrificio tegūt. **D**einde subdiacon⁹ ferēs in manu sinistra calicē et desup corpale et illū diacono offerēs significat qđ dñs subdiacon⁹ fu

it qñ librū apuit. et diacon⁹ qñ dīxit. non veni mīstrari s̄ mīstrare. **D**iacon⁹ hō patenā cū hostia de manu s̄b diaconi recipit inf pollices et indices vtriusq; man⁹. inēposito tñ manipulo inf ipos pollices et patenā. **H**ēpe man⁹ subdiaconi opa sūt legi patena latitudo cordis. manipulus opa euāgelij. pollex vigor xrtut. index discretio. **F**ūt igit hec ad significādū qđ opa legis et latitudo cordis ad opa charitatē nō sufficiūt ad salutē nisi opib⁹ euāgelid. qđ diacon⁹ annūciator est. cū vigore xrtutis et discretōe mētis adhibet adiūcēt atq; p ficiāt. **S**upponūt autē indices pollicibus. ad notādū qđ xrtut vigor exercēdus nō ē absq; discretōe. qđ cunctay est mī et fundamentū xrtutū. **S**ubseqñt diacon⁹ ipse patenā cū hostia ex institutōe p ciliū anchiritani pōtifici repñtat. ad notādū qđ p euāgelicā traditōz quā diacon⁹ figurat ad altare. i. ad solennē ritū puenit ecclā. qđ lex qđ p subdiaconū signat h nre salutis sacrificiū solūmodo pfigurauit. ut pmissuz est **E**t pōtifer seu sacerdos hostiam collocat sup altare. **C**alicē hō cū vino ipse diaconus retinet et collocat in altari. **C**irca qđ notādū est qđ hostia significat corp⁹ xpi n sanguinē. sacerdos xpm. **S**olus g sacerdos absq; cuiusq; adiutorio illā offert dī. **S**uscipe sc̄tē p̄r et. qđ xps seipm i ara crucis obtulit deo p̄r. **E**t illā in altari super corpale qđ sup sindonē mūdā disposuit. innuēs qđ ipemet xps h sacm instituit. et ecclesie tradidit obfūadū dīcēs. **H**oc ē corpus meū et. h facite in meā cōmemo. et. **D**isponit autē et collocat hostiā cū sig crucis. qđ sic xpi oblatio i cruce facta fuit. sic et oblatio sacerdoti qđ in mēoriā illi⁹ fit cuz sig crucis fieri dī. **C**ollocat etiā illaz directe sup crucē in psecratōz altaris cum crismate factā. qđ et xpus carnē suā cruci affixit. **V**erū vinū in calice sanguinē xpi designat. et iō sol⁹ diacon⁹ absq; sacerdote qui xpm designat calicē tenet. ad notādū qđ in xpi imolatōe sanguis fuit a corpe sepat⁹ nō tñ solus. s̄ vna cū sacerdote illū offert. et sup pallā corpale collocat. seu potius sacerdos illo mediāte. qđ ex eo p̄t. qđ nō dicit offero in singlari. sic dī: in hostie oblatiōe. s̄ dicit **O**fferim⁹ tibi dñe et. **E**x qđ etiā clare p̄uicif qđ abo parit dñt hba ipsa

pferre. **D**iacon⁹ q̄ calicē vna cū sacerdo-
 te offert. qz nō solū xps seipm deo p̄ri ob-
 tulit. vey etiā p euāgeliū suū cui⁹ diacon⁹
 ē figura ⁊ baiulus h⁹ sacrificij ritū instituit
 ⁊ ecclē cōmēdauit. quā institutōz ⁊ cōmē-
 datōz ipse diacon⁹ tāq̄ p̄dicator euāgelij
 nunciare ⁊ māifestare d̄z ex suo officio ab
 ista militate ecclē obfuaā. iōq̄ p̄cipa-
 re d̄z sacerdoti in calice offerēdo. nō tñ in
 p̄secrādo. qz illd sol⁹ est officij sacerdotis
Sol⁹ tñ ep̄s v̄l sacerdos aquā vino com-
 misceat in calice. qd nulli inferiori facere l̄z
 qm sol⁹ xps p̄ os sanguine suo redemit.
Prefea admixtio h̄mōi vnionē ppli cum
 xpo deligt. vt seq̄t. q̄ fieri nō pōt nisi p g-
 tiam xpi. cui⁹ typū gerūt pontifex ⁊ sacer-
 dos. **C**ōmisceat aut̄ aq̄ vino i calice ex isti-
 tutiōe alexādrī pape p̄mi. **P**rio ad notan-
 dū q̄ nūq̄ salus ppli esse potuit sine sāgui-
 nis xpi effusiōe. nec etiā sanguis effusio si-
 ne ppli salute. qz xps pplm sibi recōciliauit
 i morte. **S**criptū est em̄ q̄ aq̄ mltē sūt ppli
 mlti. xps aut̄ sanguinē suū fudit p̄ plo si-
 cut ipse testat̄. **H**ic ē sanguis me⁹ noui te.
 q̄ p mltis effundet̄ in remissionē p̄ccōrum
Scdo ad notādū q̄ de latere xpi sil̄ exiuit
 sāguis ⁊ aq̄. q̄ten⁹ nec xps sit sine plo. nec
 plus sine xpo. **C**ū ḡ aq̄ vino misceat̄. tunc
 xpo pls adunat̄. **H**oc q̄z mysteriū lex mo-
 sayca p̄figuit. sic apls expoīt di. bibebāt
 aut̄ de spiritali p̄sequēte eos petra. petra
 aut̄ erat xpus. **Q**ua p̄p̄ sacerdos i calice
 aquā fudit. vt sic aq̄ non sepat̄ a vino. sic
 pls nūq̄ sepat̄ a xpo. **T**ertio cōmisceat̄ vt
 diuitas ⁊ hūanitas in vna p̄sona iūcta
 esse intelligat̄. **H**ā p̄ vinū diuitas p̄ aquā
 hūanitas intelligit̄. **Q**ui ḡ i altari officio
 aquā sine vino v̄l ecōiūso ei mīstrat q̄tuz i
 se ē diuitatē ab hūanitate sepat̄. de q̄ dice-
 tur sb. vj. p̄ctica canonis sup̄ xbo. h̄ ē cor-
 pus meū. ⁊ sup̄ xbo. h̄ ē calix. **S**āe sacer-
 dos vel mīster missur⁹ vinū ⁊ aquā i cali-
 cē pus effudit modicū i trā. nō solū vt me-
 atus siue loc⁹ vasis p̄ quē fluere dñt mun-
 def. ⁊ siqdē in sup̄ficie vini v̄laq̄ emittat̄
 veyetiā ad osidēdū q̄ sāguis ⁊ aq̄ de latē
 xpi vsq̄ i trā fluxerūt. ad qd̄ mysteriū se
 p̄pat pagendū. **C**ōsiderādūz etiā ē. qz aq̄
 b̄ndicit̄ qm̄ vino admisceat̄. vinū xpo non.
 Et h̄ iō vt qdā dicūt. **P**rio qz vinū suam
 b̄ndictōz expectat. **S**z h̄ rō nō vid̄z suffici-

ens. qm̄ in b̄ndictiōe vini sub noīe calicis
 tam vinū q̄ aq̄ sil̄ b̄ndicūt̄. **U**n̄ pōt scdo
 mō dici q̄ vinū in h̄ loco xpm̄ significat q̄
 nulla eget b̄ndictiōe. aquā pplm̄ q̄ i hac vi-
 ta neq̄t esse. sine p̄ccō p̄p̄ qd̄ indiget b̄ndi-
 ctiōe dei vt reddat̄ dign⁹ ad p̄missaz vnio-
 nem cū xpo. **A**d h̄ igit̄ significādū aq̄ b̄n-
 dicit̄ qm̄ vino admisceat̄. **T**ertio etiā vinū
 nō b̄ndicit̄. qz sb̄ diacon⁹ q̄ nō pōt b̄ndicē
 d̄z ex officio suo illud in calicē mītē. vt p̄-
 missus est. **Q**uaro qz pls p̄ aquā significa-
 tus vnif xpo solū p̄ b̄ndictōz gr̄e ip̄i xpi
 quē sacerdos b̄ndicēs figurat. **E**st at̄ pl⁹
 de vino q̄ de aq̄ ponendū arbitrio sacer-
 dotis. ita tñ q̄ aq̄ a vino absorbeat̄. ⁊ vini
 sapore retineat. ⁊ h̄ in signū q̄ ecclē d̄z in
 corpari xpo. nō xps ecclē. **U**n̄ ang⁹. **N**ō
 tu mutab me in te sicut cibū carnis tue. ⁊
 tu mutaber̄ in me. **D**e h̄ etiā dicet̄ sup̄ di-
 cto xbo. h̄ est calix. ⁊ in. vj. p̄tes b̄ q̄nta fe-
 ria cene dñi p̄pe finē. **P**redict⁹ etiā alexā-
 der papa statuit oblatiōz ex azimo ⁊ i mo-
 dica fieri q̄titate dicēs. **H**ec oblatio q̄to
 rarior tāto potior. **N**ō est etiā omittendū
 q̄ in missis p̄uatis mīstrans sacerdoti am-
 pullā cū vino. manū ei⁹ non osculat̄. ⁊ mī-
 nistrās ampullā cū aq̄ sic. qm̄ vinū xpm̄
 aq̄ gen⁹ hūanū. osculū xpo pacē inter deū
 ⁊ hoīem significat reformatā. **R**egularit̄
 tñ cū celebrāti aliqd̄ porrigit̄ v̄l ab eo reci-
 pit̄. man⁹ osculū interponit̄. ad designan-
 dum q̄ oē fuitiū oīsq̄ reuerētia deo exhi-
 bita cui⁹ vices celebrās gerit. p̄cedere d̄z
 ex feruore charitat̄ ⁊ amoris. q̄ p̄ manus
 osculū designat̄. **D**e h̄ etiā sb̄ euāgelio di-
 ctū est ⁊ sub ti. de pacis osculo dicet̄. **C**a-
 lix aut̄ ponit̄ rome ad dexterū lat⁹ oblate
 ⁊ b̄n̄ q̄si sanguinē susceptur⁹ q̄ de latē xpi
 noscīt̄ p̄fluxisse. ⁊ ad designādū sanguinē
 ⁊ aquam de dextero xpi latere emanasse.
Prefea si a latere stet. recta ps cruci q̄ sit
 cōit̄ sup̄ hostiā ⁊ calicē nō p̄ducit̄ solum-
 mō sup̄ hostiā qd̄ tñ fieri d̄z. crux em̄ ipsa
 iuchoari d̄z sup̄ hostiā ⁊ p̄fici sup̄ calices
 put̄ ex diūsis locis ⁊ x̄bis ip̄ius canonis
 colligit̄ euīdēt̄. **D**e h̄ dicet̄ in. viij. p̄ctica
 canonis sup̄ xbo. hostiā sc̄tām. **C**ōmunif
 tñ alibi ponit̄ hostia inter sacerdotē ⁊ ca-
 licem. **P**rio ad notādū q̄ xps ē mediator
 dei ⁊ hoīm. ⁊ fm̄ h̄ sacerdos deum p̄ez.
 hostia xpm̄. aq̄ in calice pplm̄ significat. qz

nō nisi xpo mediāte ad resurrectōis gau-
diū possum⁹ puenire. Scdo ppinqor est
sacerdoti hostia q̄ calix. q̄ p̄us a xpo cō-
secrata legi q̄ sanguis ⁊ aplis p̄us data
p̄ h̄ rō facit poti⁹ p dictis romanis. qui
cruces incipiunt sup hostiā. ⁊ deinde eas
sup calicē pducūt. Porro cū sacerdos ac-
cipit patenā cū hostia. vrceolū cū aq̄. cali-
cem cū vino. thuribulū cū incenso efficit sup
ea crucis signaculū. v̄p crucis virtutē ois
conatus diaboli malignitatē effugiat. ne
p̄ sacerdotē vel sacrificiū aliq̄ mō p̄ualeat
**Et nō q̄ in ampullā in q̄bus vinū ⁊ aq̄ p̄ti-
net p̄ sacrificio. spūalr p̄siderādūz est q̄ i
parua suba incōphensibilia p̄tinent futu-
ra sacra. H̄ autē ampulla q̄si ampla bul-
la. significās cor hūanūz qd̄ amplū dz esse
latitudie charitatis. Rursus amule. i. va-
sa ad offerendū vinū. sunt p̄dicatores mor-
daci⁹ increpantes. vel q̄libz spūsc̄i ḡtia
inebriati ⁊ alios inebriātes. Hydrie v̄o. i.
aqtica vasa sunt doctores aq̄ sapie saluta-
ris potati ⁊ vitalib⁹ aq̄s repleti. Rur-
sus adhuc p̄missa alio ordine psequamur
In q̄busdā eccl̄is subdiacon⁹ portat cali-
cem in sinistra. patenā in dextera. ⁊ desu-
per corpale. vn⁹ cantor oblatā cū fauone
⁊ vinūz cū ampulla. alē v̄o p̄bet aquā vi-
no miscendā. vltio diacon⁹ fundēs aquaz
in calice offert p̄sbytero seu ep̄o. Nempe
subdiacon⁹ est xpus. calix passio. patenā
crux. sinistra p̄sens vita. dextera futura.
corpale eccl̄a. vn⁹ cātor iudaicū p̄lm figu-
rat. alter gentilē. ampulla deuotōz. obla-
ta corp⁹. vinū sanguinē. aq̄ eccl̄am. archi-
diacon⁹ xpm. p̄sbyter seu ep̄s deū patrē.
Subdiaconus ḡ calicez portat in sinistra.
q̄ xps de torrēte bibit in via. i. passionēz
sustinuit in p̄nti vita. patenam in dextera
q̄ p̄ crucē puenit ad gl̄am. pp̄ h̄ em̄ exal-
tauit illū de⁹. desup corpale. q̄ ei⁹ passio-
nem eccl̄a nō desinit imitari. corpale enīz
cādidas. ⁊ eccl̄a p̄ mltas tribulatiōes xpo
p̄formaf. Subdiacon⁹ etiā n̄r. s. xps pate-
nam cū calice portauit q̄n crucē in passio-
ne baiulauit. Prim⁹ cātor offert oblatam
cū fauone ⁊ vinū cū ampulla. quia p̄miti-
tia eccl̄a de iudeis suscepit fidē passionis i
deuotioē mentis. Oblatā ḡ nō nudis ma-
nibus s̄ cum fauone cādido. i. cū mapula
alba ⁊ mūda offert ad notandū q̄ xpi cor**

pus ab his tm̄ digne suscipiē q̄ carnē suā
cū vitis ⁊ p̄cupiscētis crucifigūt. Ali⁹ at
cantor offert aquā quaz diaconus miscet
vino. ⁊ offert p̄sbytero seu ep̄o. Decē gē-
tilitas q̄ suam obtulit multitudinē. quam
xps in passiōe obtulit deo p̄ri. P̄dōt etiāz
non incōpetentē dici q̄ altare mēsam dñi.
in q̄ cum discipul⁹ suis p̄uiuabat. ara cru-
cem. calix sepulchrū vel passionē xpi. de
q̄ in p̄ma pte sub ti. de picturis dictūz est.
⁊ patenā q̄ a patēdo dz. cor latū ⁊ amplūz
significat. sup hanc patenā. i. sup latitudi-
nem caritatis sacrificiū iusticie dz offerri.
vt olocaustū aie pingue fiat. Hanc cordis
latitudinē habebāt apli. cū petr⁹ dicebat
Et si oportuerit me mori tecū non te nega-
bo. Sitr ⁊ oēs apli xpo dixerūt Sz latitu-
do cordis ab eis aufugit ⁊ latuit cū omēs
mḡro relicto fugerūt ⁊ latuerūt. Ad qd̄ si
gnificandū post susceptā inde oblatāz. sa-
cerdos abscondit s̄ corpali patenā. v̄ sal-
tem eā ab altari remotā subdiacon⁹ retro
retinet inuolutā. p̄ h̄ ḡ discipuloz fuga v̄
latibulū vel infidelitatis execratio desig-
nāt q̄ dū v̄p sacrificiū offerret relicto xpo fu-
gerūt ⁊ latuerūt sic eis ip̄e p̄dixerat P̄s
inqt vos scandalū patiemi in me i hac no-
cte. Scriptū est em̄. pcutiā pastozē ⁊ disp-
gent oues gregis. Postq̄ aut surrexero
pcedā vos in galileā. De h̄ dicef sub ti. d̄
sanct⁹. Et iō sacerdos dictur⁹ pax dñi. q̄
dñice resurrectōis annūciatur⁹ eulogiūz.
resumit patenā. q̄ cū essz sero die illa vna
sabbatorū. ⁊ fores essent clausē vbi erant
discipuli p̄gregati pp̄t metū iudeorū. ve-
nit ihs stās in medio dixit eis. pax vobis
resumēs oues q̄ trepidantes aufugerant.
Rursus patenā q̄ pp̄t sui formā diuitatē
q̄ initio caret ⁊ fine. significat. usq̄ ad dñi-
cam oratōez abs cōsa tenet. ad signandūz
q̄ diuitas nob̄ abs cōsa ⁊ velata ē in h̄ mū-
do. s̄ q̄n in ofoe dñica dz panē n̄rm. mani-
festaf. ad osidendū q̄ q̄n ad panē n̄rm q̄ i
cel est pueniem⁹. tūc diuitas q̄ in h̄ mūdo
abs cōsa ⁊ velata ē manifestabit se nob̄. et
videbim⁹ ip̄m sicuti est. de h̄ dicef sub ti.
de resumptioē patene. In q̄busdā tm̄ loci
patenā discoopta tenet. ad designādū q̄
sacerdos orat p̄ cēnis q̄ p̄ xpi p̄dicatōem
nob̄ reuelat. Per patenā em̄ q̄ rotūda ē.
cēnitas q̄ p̄ncipio carz ⁊ fine p̄grue desig-
nat

Sane subdiacon⁹ tenet patenā a pte po-
steriori eleuatā. q. d. Imitami me q̄ poste-
riorū oblit⁹ ad anteriora me extēdo. innu-
ens etiā q̄ referre debet omia opa nra ad
xpm ⁊ ad coronā eternā. Patena q̄z seor-
sum a calice reuoluta. s. ps supior subtrus
posta. significat lapidē a sepulchro cōmo-
tum ⁊ reuolutū. Et nō q̄ diacon⁹ tradit
patenā subdiacono tenendā innuēs q̄ cri-
stus ⁊ tulit discipul⁹ suis ptatem pdicandi
regnū dei. Circa h̄ etiā videbit sub. ti. de
resumptioe p̄rene. Circa oblatiōz ppli
notandū est q̄ ppls offerre dz. iuxta illud
Ero. 120 appareb i aspectu dei tui vacu⁹
Per oblata q̄z munera possum⁹ cōmemo-
rare copiosam victimā. q̄ oblata est a p̄lo
cū rex Salomō tēplū ⁊ altare dño sacret
Exēplo ei illi⁹ plebs fidel⁹ offert ⁊ dōa deo
Sed in veteri testa. pueniebat ppls in hie-
rusalē in q̄busdā magnis solennitatib⁹. s.
pasca. penth. ⁊ in festo cenophegiarū vt
ozaret in templo. ⁊ tunc tenebant offerre
Et nō q̄ in ve. te. ppls offerebat sacrificiū
legale ⁊ volūtariū. s. p p̄cto p gr̄actōe
dona vota ⁊ olocausta. Sacrificiū legale
sunt decie ⁊ p̄mitie. v̄lea q̄ lex iussit offer-
ri. Deut. xij. Voluntariū est qd sponte p
peccato ⁊ p legis trāsgressiōe offerebat.
Dona sunt q̄ in tēpli ornatū offerebātur.
Vota q̄ p picul infirmitatis v̄ belli. De
olocausto p̄missum est. Un dz in Paral.
q̄ obtulerūt p̄ncipes p votis. p sponta-
neis. p peccato. p regno. p sanctuario. p
iuda. Ritus igit⁹ synagoge trāsiuit in reli-
gionē ecclē. ⁊ sacrificia carnal⁹ ppli mutata
sunt in obsequiantiam ppli spūalis. Nam si-
cut ppls ille moysi descēdenti de mōte diū
sa dona ad faciendū tabnaculū offerebat
sic ep̄o de pulpito veniēti xpiani deuotal⁹
offerūt oblatiōes. Alius offert aurū imita-
tus magos. q̄ aurū dño obtulerūt. Alius
argentū secutus illos q̄ pecuniaz in gazo-
philatio posuerūt. Alius v̄o aliqd de sua
lba. vt associet ill⁹ q̄ p paulū ⁊ barnabam
necessaria paupib⁹ trāsmiserūt. Nec ē cu-
randū q̄ q̄ntitas vel spēs offerat. s. potius
mens attendit offerētis. Un Prover. iij.
Honora dñm deū tuum de tua suba. Et
2 hob. iij. Ex tua suba fac elynaz Et ma-
gobtulerūt xpo nato aurū thus ⁊ mirrā
Mat. ij. iuxta illd ps. Tibi offerēt reges

munera. Rec fm Gregl. offerēs a muneri-
bus. s. munera ab offerēte placēt. Offerūt
q̄z legale sacrificiū in decimis ⁊ p̄mitiis.
volūtariū in spōtaneis oblatiōib⁹. p p̄cto
dū pnias redimūt. p gr̄actōe dū pro
collatis a deo aliq̄ gr̄a q̄cq̄ offerunt. dōa
dū in edificia ecclēz vel v̄silia aliqd of-
ferūt. vota dū qd in picul⁹ vouerunt exol-
uunt. olocaustu offert q̄ seculū d̄reliquit
⁊ sua paupib⁹ distribuūt. Offerēs autez
manū sacerdotis osculat. p qd fides cum
ope desiḡt. de q̄ etiā iā p̄missuz ē Et sacer-
dos oblatiōes manu tāgit rep̄tans illud
Leuit. j. et. iij. Donetq̄ man⁹ sup caput
hostie ⁊ acceptabil⁹ erit atq̄ in expiatiōez
p̄ficiēs. Offerētes v̄o panē ⁊ vinū signifi-
cāt discipulos q̄ p̄uenerūt pare necessaria
ad pasca. V̄z clerici v̄l monachi etiā am-
ministratiōes h̄ntes nō offerūt nisi in offi-
cio mortuorū ⁊ in noua celebratiōe sacer-
dotis. ⁊ in q̄busdā p̄cipuis solēnitatibus
cū em̄ ipi de oblatiōib⁹ viuant ⁊ ipi ac sua
deo oblata sunt nō tenēt offerre. Viri ate-
m̄eres offerunt. ipi em̄ fortes in xpo desi-
gnāt. s. martyres q̄ in p̄mitiua ecclēa p̄les
⁊ tumelias passi xpo victimā obtulerūt dū
occubuerūt. Deinde m̄eres q̄ fragiliores
designāt. s. p̄fessores. q̄ tpe pacis dño lau-
dis hostias obtulerūt. Pretea vir caput
est m̄eris. ⁊ iō a capite rō est edēda Sub-
diaconi aut v̄l acoliti recipiūt oblatiōes q̄
ad manū ep̄i deferūt. ad notādū q̄ ipenō
sua s̄ aliena manu dz tpalia m̄strare. Sa-
neroman⁹ pōtifer nullā oblatiōz manib⁹
tāgit nisi illā q̄ p defuncti offert. quam iō
manib⁹ accipit. vt sugillet errorē dogma-
tizantiū elynas nō p̄desse defūctis. ⁊ nisi
oblatiōz panis quā tāgit. tū p̄p̄ reueren-
tiā sacrificij qd ex pane p̄ficiē. tū qz est vi-
cari⁹ ei⁹ q̄ de se dicit. Ego suz panis viu⁹.
Cetas v̄o oblatiōes ad pedes accipit. p
pter illd qd in actib⁹ aploz h̄r. qm̄ offere-
bāt p̄cia eoz q̄ vendebāt ⁊ ponebāt aī pe-
des aploz. ⁊ qz oia sua sunt. put sub euā-
gelio tactū est. Et nō q̄ p defuncti offert
panis ⁊ vinū. iux illud 2 hob. iij. Panē
tuū ⁊ vinū tuū sup sepulturā iusti p̄stitue
id est distribue. Et pecunia siue argentū
exēplo iude machabei. q̄ misit offerri. xij.
milia dragmas argēti p̄ctis mortuorū.
ij. Mach. xij. Et p̄cia eoz ponebāt ante

pedes aploz. vt pmissuz ē. Et etiā lumen ad illuminādū illos q̄ in tenebr̄ purgato-
riū sedēt q̄si offerens ip̄o facto dicat. Lux
etna luceat eis dñe rē. Sane moyses vi/
dens q̄ p̄plus m̄tra obtuliss̄. iussit p̄conis
voce cātari ne q̄s vltra offerret. **Ero. xxx
v. et. xxxvj. c.** Null' tñ sacerdotū n̄ri t̄p̄s
italia facēvisus est. In nōnull' locis parro-
chiani in die natal' dñi offerūt sacerdotib'
panes q̄s kalēdarios vocāt. p̄p̄ illud qd
legit **Leuit. xxiij.** Offeretis panes duos
sacerdoti q̄ cedūt in vltuz ei'. ⁊ vocabitis
hūc diē celebrerrimū atq̄ sc̄tissimū. Susce-
ptis itaq̄ a p̄lo oblatōib' ⁊ choro offerro-
riū cātate. eps seu sacerdos ad altare reū-
tiē. qm̄ x̄ps susceptis fidelīū votis. cantā-
tibus turb. osanna in excelsis. in p̄rio im-
molādus intrauit in templū.

De sancta thurificatōe.

Oblationem

stifica de q̄ pmissuz est suscepta.
stati adolef incēfuz p qd illd in
nuif qd stati subscribit a iohel euāgelio.
de q̄ pmissuz ē p̄p̄ncipiū p̄cedēt tituli.
Maria g. s. magdalena accepit librā vi-
nguētī nardipistici p̄ciosi. ⁊ vnxit pedes ie-
su. ⁊ dom' impleta ē ex odore vnguētī. Et
sacerdos in modū cruci supducit ⁊ circū-
ducit incensuz sup sacrificiū ⁊ altare vt ⁊
cruci s̄gculo ⁊ thuri incēso diabolice frau-
dis malignitas extricef ⁊ effugiat. **Q̄** x̄o
tertio supducit ⁊ circūducit incēfuz. desū-
gnat q̄ maria ter exhibuit ⁊ adhibuit vi-
guētū circa corp' iesu. **P̄rio** cū vnxit pe-
des ip̄i in domo simonis pharisei. **Secūdo**
cū in domo simonis leprosi sup caput ei'
vnguētū effudit. **Tertio** cū emit aromata
vt veniens vngeret ih̄m iaz positū in mo-
numēto. volūtas em̄ reputat p̄ facto. cuz
⁊ p̄ seip̄am non steterit q̄ min' expleuerit
qd incepit. **Q̄** x̄o postmodū vndiq̄ toniz
incensat altare. desūgt q̄ factū illd totā re-
spersit ecclām. sicut dñs ip̄e testat. **Amen**
dico vob' vbiq̄ p̄dicatū fuit euāgelīuz
b̄ in toto mūdo dicef. q̄ ⁊ b̄ fecit in memo-
riam ei'. **P̄ot** etiā dici q̄ altare thurifi-
cat in figurā angeli. q̄ stetit iux arā templi
h̄ns thuribulū in māu sua. de q̄ sum' aro-
matū in p̄spectu dñi ascēdebat. **Ep̄s** enī
magni p̄siliū angel' carnē imaculatā igne

sanctispūs plenā p nob in ara cruci obtu-
lit dñio in suauitate odorū. **Sum'** aromati
sūt oī oēs sc̄toz q̄ p ardorē caritat' ex pas-
siōe dñi p̄pagate ad deū p̄rem ascendūt.
⁊ nos ad coronā eternitatis puehūt. idōq̄
sacerdos thurificat in modū cruci ⁊ corōe
Si aut' sc̄l thurificat. recolit vnicā passiōz
si sc̄l coronat vni' denarij retributiōz. **Si**
x̄o ter eternitatis in passiōe opatōz ⁊ triuz
ordinū glorificatiōz. **Et** iō thurificans ait
Dirigat oīo mea sic incēfuz i p̄spectu tuo
Elevatio manūū. m. sa. ves. **Bozalr** aut
incēfuz deuotōis adolēdū est in thuriblo
cordis igne caritat' vt odorē suauitatis e-
mittat. vt vicz taz nos q̄ oblatio n̄ra sim'
bon' odor deo. de q̄ dicit sc̄ptura. **Fungi**
sacerdotio ⁊ h̄re laudē in noie ip̄i ⁊ offer-
re illi incēfuz d. in o. s. **Hoc** em̄ incēsum sa-
cerdos accipit. i. x̄ps acceptat ⁊ incēfat ex
eo sacrificiū ⁊ altare. **P̄ot** etiā dici q̄ thu-
ribulū qd oblatōi sacerdos supposit. signi-
ficat x̄pm p quē petit vt sibi p̄piciet deus
Sane oīb' deferf incēfuz vt oīdāf q̄ oīa
a sacerdote facta p̄tinēt ad oēs. **An̄** p̄s.
Dirigat dñe oīo mea sic in. in cō. tuo. n̄-
si in missa p̄ defūctis. vt dicef in. vij. pte.
sb̄ ti. de officio mortuoz. **In** p̄cilio rotho
magen. in burcardo libro. iij. c. vt tpe. ita
legit. vt tpe q̄ legit euāgelīū. finito euāge-
lio sup oblatiōz incēsum in mortē vicz re-
dēptor' n̄ri ponat decernim'. **Leo** etiā
papa statuit incēfū sup oblatā poni. **Qui-**
dam tñ heretici garriūt nō esse i missa thu-
rificadū. qm̄ x̄ps in cena terrenū incensuz
nō fumigauit. **Et** esa. **Incēfuz** ē abomia-
tio mihi. **Quare** altare ⁊ crucifixus thuri-
ficat dictū ē sub ti. de aq̄ b̄ndicte asp̄sione
Post thurificatoz itez digitos lauat. nec
vltēri' vsq̄ post cōionem cū eis cū q̄b' sa-
crā hostiā tractare h̄z aliqd tāgar. s̄p' ei'
elevator' eos iūgat. vt dicef sb̄ octaua p̄ti-
cula canonis. **Distet** q̄z trahit ⁊ sup b̄ia-
chia ei' informat planetā ⁊ alia indumen-
ta. **Nam** ⁊ legal' sacerdos dū sacrificabat
summitates balthēi sup hūez reflectebat
De inclinatiōe sacerdotis ⁊ oscula-
tione altaris ⁊ oratione.

Thurificatōis
expleto misterio sacerdos se in-
clinādo dicit. **Suscipe** sc̄rā tri-

nitas etc. qđ sumit de tertio daniel. vt vi
delicet hostiā offerat ex pinguedie chari-
tatis. et sit dignus ad sacrificiū imolandum
Sacerdotis inclinatio xpi hūilitatē signi-
ficat. qđ exinaniuit semetipm formā sui ac-
cipiens factus obediēs vsq; ad mortē. mor-
tem aut crucis. qđ etiā inclinans se ad pedes
discipulorū p^r sacm in cēa traditū orauit
ad p^rez. Postea vō se erigēs osculat alta-
re. ad notādū qđ p passionē xpi p^r libat^r
ē. et deo p^ri recōciliat^r. **Un** apls ad eph.
iij. Faciēs pacē vt recōciliet ambos i vno
corpe deo. **Cō**sequē sacm inceptur^r orat^r
p^rm p se. deinde p p^rlo. p^ritēs em se ad il-
lū sub silētiō dic dñs vobiscū. sicut dictū
est sub ti. de salutatōe. **Et** mox voce ali-
quantulū eleuata. vt o^ro oim auxiliē ei.
qđ nō p^rsumēs qđ solus possit tantū myste-
riū exeq. monet illū dicē. **O**rate p me fra-
tres etc. et ego p vob. **In** qđ sigē illō quod
xps discipul^r suis dixit. **Luc.** xxiij. **O**rate
ne intretis in tēptatōz. **Et** ibidē. **E**go pro
te orauit petre. **M**onet aut orare vt sacri-
ficiū fiat deo acceptabile. **Et** p^rls d^rz silr se-
crete orare. rñdēs. **M**emor sit dñs ois sa-
crificij sui. et olocastū tuū piguet fiat. **Vel**
rñder. **S**uscipiat dñs sacrificiū etc. **Al** di-
cat. **S**pūssanc^r supueniet in te. **Al** illud.
Mittat tibi dñs auxiliū de sc^ro. **Al** **I**m-
mola deo sacrificiū laudis. **D**ebem^r enim
p inuicē orare. **I**m aplm iacobū. vt salue-
mur. **O**rauit em et xps p^rm p se. **Pat** in-
q^t. veit hora clarifica filiū tuū. vt hli^r tu^r
clarificet te. **D**einde p p^rlo dicēs. **P**r^r san-
cte sua cos qđ dedisti mihi. vt sint vnum
sic et nos. **V**icturus ē orate p me fratres.
se x^rit ad p^rlm. qđ ipm distincte alloquit^r.
Sed dicitur^r ozem^r post dñs vobiscum se
ad altare p^rit. qđ tūc nō distictē. s^r p mo-
dum pceptōis ad aliqd excitat ad secun-
dū orādū seu grās referēduz. **S**onito itaq;
p^rlo sacerdos statim reuoluit ad altare p si-
nist^rā ptē. put sub ti. de salutatōe ad p^rz
dictū est. **Et** tūc tādē dicit o^roez quā in-
miserat ab offertorio citra qñ dixit ozem^r
ad notandū qđ xpus itez redijt hierosoly-
mam ad domū o^rois quā ad tps deserue-
rat cū secesserat in effrem. **S**ic em legi^r in
euāgelio. **C**ū venisset ihs hierosolymam
intrauit in tēplū et eiecit emētes et venden-
tes de tēplo dicēs. **D**om^r mea dom^r o^ro-

nis vocabit^r. instat em sacerdos o^ronib^r
ne indign^r inueniat^r. vt oza qđ tetigit temē
re arcā dñi. et p^rcusus ē a dño. nec legitur
aliud fecisse nisi vxorez p^ram co^rguisse in
nocte pcedēti. bethsamite qđ qđ temē vo-
luerūt arcā dñi tāgere. occisi sunt de p^rlo
lxxxviij. de plebe qñ qđ gita milia. **P**recio-
sa arca ē calix dñi. **O**rat aut voce demissa
Prio ne vilesceat officiū missē. et iō o^ro ip-
sa. qđ secrete d^rz a qbusdam secreta. a qbus-
dā secretella ad d^raz maior^r secrete. a qui-
busdā vō sac vocat^r. **D**e qđ et hmoi silētiō
sub ti. de secreta dicē. vt dictū est sub ti.
de offertorio. **S**cdo orat in silentio vt de
uot^r orat nec cogitet quō ei^r vox et corp^ris
gest^r placeāt p^rlo. qđ et dñs elōgat^r ē a d^ris
scipul^r qñ qđ p^rinet tact^r lapidis vt oraret.
Tertio in h^r qđ secrete orat significat secre-
tas pces xpi dicē. **P**r^r m^r si fieri pōt trās-
eat a me calix iste. **Pat.** xxvi. **Q**uarto h^r
silentiū recolit sacm in sacrificijs p^rm ab-
sconditū. vt in abel. isaac. in agno pascali
in vitula rufa. in birco emissario. **Q**uinto i
h^r repitāt silētiū qđ dñs habuit i passiōe.
qđ tāq; ouis ad occisionē duct^r est. qđ eti-
am martyres imitati sunt. **Un**. **M**o mur-
mur resonat nec q^rmonia etc. **S**exto iō
o^rones qđ p^r oblatōes sequūt in silentio et
secrete dicūt. qđ iudei statim p^r suscitātōem
lazari voluerūt occidē ihs. ille vō absco-
dit se in ciuitate effrem in solitudine et tacu-
it a p^rdicatiōe et miraculorū opatiōe vsq; i
sabbatū in ramispalmaz qđ veit in domuz
simonis leprosi. et tūc p^rdicauit aperte. ad
qđ designādū sacerdos in fine secrete itez
eleuat vocē dicens palā et alta voce. **P**er
oia secula seculorū. qđ expositū est sub ti. d
o^roe. **S**cdo iō d^rz alte. p oia ad notādū qđ
p^r resurrectōz xps p^rdicauit apte. **T**ertio
qđ est pncipiū sequētis o^rois. vt iā dicē.
Dz vō qrit assensuz p^rli et p^rfirmatiōez. qđ
tpe est qñ legat^r p^rli. iō p^rls assentiēs voci
ei^r dicit amē. qđ seculū p ipm creatum est
Adhuc dicitur^r p oia secula seculorū depo-
nit man^r sup altare. pmo ad notādū qđ
omnē cogitatū t^rpalē deponit. et se totalit^r
deo cōmittit. imolatiōi dūtaxat tota men-
te intēdēs. **S**cdo man^r deponit. cū em tūc
ad cordis eleuatōz et ad grāzactōez inui-
tat et eleuatōz cordis p p^rtemplatōez pce-
dere debeat exercitiū bone opatiōis. quā
13

Liber

manuū depositio significat. de q̄ opatōne
postea gr̄as referim⁹ ei q̄ in nobis incipit
opus bonū. vt p̄ficiat sicut dicit apls. **Id**
circo tunc manus deponit.

De prefatione.

De pfatiōez

H describit in libris q̄dā figura re
p̄sentās ex pte anteriori litterā
v. ex pte v̄o posteriori l̄ram. d. q̄ due l̄re
p̄iūcte p̄ vere dignū ponūt. l̄ra vicz p̄ di
ctiōe. Sane p̄ l̄ram v. q̄ inferius clausa et
supius apta est. h̄is initiū a linea lōgiori
humanitas siue hūana x̄pi natura q̄ i vir
gine p̄ncipium habuit. s̄ fine carebit. p. d.
v̄o circularit̄ clausū diuitas seu diuina na
tura q̄ nec p̄ncipiū nec finem h̄z figuratur
Tract⁹ v̄o in medio vtrāq̄ copulās ptez
crux est p̄ quā diuinis associant̄ et vniant̄
hūana. iō q̄ h̄ figura in p̄fatiōis p̄ncipio
ponit̄. qz p̄ mysteriū vnionis et dñice pas
sionis pacificant̄ hoies angel. sociant̄ hu
mana diuinis in p̄conio saluatori. In p̄fa
tionib⁹ em̄ oib⁹ p̄ueniūt homies et angeli
ad p̄cinendū p̄conia regi. **Un̄** et alta et de
lectabili voce cātant̄. qz in eis angelorū
p̄conia rep̄ntant̄. et cantāt corā altari et a
solo sacerdote. iux̄ illud **Apoē. iiii.** Et cā
tabāt q̄si canticū nouū añ sedez et n̄o pote
rat dicere canticū nisi et̄. Siq̄dem h̄ ōro
vocat̄ p̄fatio. qz p̄cedit sacrificiū p̄ncipa
le. Est em̄ q̄si p̄locutio. i. ad mysterium p̄
paratio. p̄locutio vicz toti⁹ ōronis secutu
re. a te igit̄ vsq̄ ad agn⁹ dei. In hac enim
p̄loquit̄ sacerdos ḡtes et laudes deo. vt
meli⁹ ad p̄secrandū corp⁹ x̄pi valeat pue
nire. Vocat̄ etiā p̄paratio. qz p̄parat fide
lium m̄tes ad future reuerentiā p̄secrati
onis. **P̄** etiā hymn⁹ angelic⁹. qz angelicis
laudib⁹ est plen⁹. **Meritū** sacrificiū voca
tur in secretella oblatio. s̄ a dñs vobiscuz
q̄d statim post illā seq̄t vsq̄ ad sanct⁹ voca
tur hymn⁹. Sane sicut in prio titulo di
ctuz est in fine secretelle d̄r alta voce. **Per**
oia secula seculorū. q̄d siq̄dē est finis illius
ōrois et initiū p̄fatiōis. p̄ q̄d sacerdos insi
nuat qz x̄ps est lapis angulari. q̄ fec̄ vtrā
qz vnū. iudeos p̄tinēs et ḡtiles vt sit vnū
ouile et vnus pastor. **Dicitur** ḡ sacerdos
rem attentioe dignissimā salutat p̄lm di.
Dñs vobiscū. op̄tās nos tales existē cuz

Quartus

q̄b⁹ dñs manere dignet̄. et illd nobiscū ce
lebrare p̄iuiū. ad q̄d m̄ler attulit alaba
strū vnguētī nardipistici p̄ciosi. et effudit
illd sup caput dñi recubēt. **Et** p̄ls r̄ndet
dicēs. et cū spū tuo. et sic mutuo p̄ se orant
Itaz et in ve. testa. oēs sacerdotes orabāt
dū p̄sumaref sacrificiū ionatha inchoāte
et ceteris respōdentib⁹. **Postea** statim sa
cerdos eos incitās subiūgit. **Sursū** corda
id est in celestibus nō in terrenis. et eleuat
man⁹ p̄pter ratioēs. sub ti. de ōro sc̄ptal
ad finem. **Chorus** r̄ndet. **Habem⁹** ad do
minū. i. h̄re debem⁹. **Un̄** in canone **Lipa**
ni pape ita d̄r. **Id** sacerdos añ oratōez ca
nonis p̄fatiōe p̄missa parat frat̄ m̄tes
dicēdo. sursū corda. vt dū plebs r̄ndet.
Habem⁹ ad dñm. amonit̄ nihil aliud
se q̄ dñm cogitare debere. **Rursus** ideo
chorus subiūgit. **Habem⁹** ad dñm. vt etiā
vere sicut m̄ler illa vnguētaria sursū ad
illā vbi diuinitatē cor eleuet. et illd caput
eq̄le deo p̄ri fide p̄tingēs vnguēto catho
lice p̄fessionis pungat. **Cui⁹** sane p̄coniū
sacerdos p̄sequit̄ dicēs. **Gr̄as** agam⁹ do
mino deo n̄ro. qz p̄ oib⁹ b̄nificijs q̄ nob̄ cō
tulit ḡtes ei referre debet̄. **Chorus** qz r̄ndz
dignum et iustū est. qm̄ gr̄as oip̄otēti deo
referre debet̄. **Seq̄t.** p̄ x̄pm dñm nostruz
supplendū est p̄fides et credētes qz p̄ cri
stuz maiestātē eius laudāt angeli. adorāt
dominatiōes. tremunt p̄tates. **Hoc** sacre
p̄fessionis p̄coniuz ita recte p̄cludit ecclā
vt cum angel⁹ et hoib⁹ decantet hūc deuo
ti p̄toris hymnuz. **Sanct⁹** sanct⁹ et̄. de
quo infra dicef. **Id** etiā p̄fatiōis officiū
ad illud referri. qz ihs ascēdit in cenaculū
magnū stratū. in q̄ m̄tra locut⁹ est cū disci
pulis. et gr̄as agēs hymnuz retulit deo
p̄ri. de q̄ dicit **Mat.** **Et** hymno dicto ex
ierūt in montē oliueti. **Ergo** p̄ dñs vobis
cuz: ōro quā discipul⁹ fecit accipit̄. p̄ **Sur**
sum corda. ascēsus ad cenaculū itez p̄ sur
sum corda ad p̄stendū filio surgimus et
angelorū ministeriū implozam⁹ q̄ vota no
stra suscipiāt et ad eū p̄ferant. p̄ gr̄as aga
mus x̄pi recolim⁹ gr̄a p̄actiōz. et inuitam⁹
p̄lm ad agēdū gr̄as deo p̄ri p̄ filiū p̄ quez
redimimur. et cū angel⁹ ad laudādū adm̄t
timur. **Donet** ḡ sacerdos p̄lm sursū. i.
supra semetip̄m h̄re vel leuare corda ad
dñm. iux̄ exhortatōez apli dicentis. **Que**

tursum sunt q̄rite nō q̄ sup terrā. nā q̄ i ter-
renis sunt nihil deo dignū offerre possūt.
vbi em̄ est thesaur⁹ tu⁹ ibi est ⁊ cor tuum
m̄lti q̄dē dū ore loquūt celestia. corde me
dicant terrēa. q̄bus dñs im pperat p pro-
phetā dicēs. Populus h labijs me hono-
rat. cor aut̄ eorū lōge ē a me. Chorus vero
rīdēns p̄fitef se sacerdotis monita susce-
pisse dicēs. habē⁹ ad dñm. **Uñ diligēt p-**
uideat ne cor hñs deorū ad seculū spūi
sancto dānabilē mentiaf. Sacerdos etiā
postq̄ attētos reddidit ⁊ deuotos hōra-
tur vt gr̄as agam⁹ dño deo nr̄o. qm̄ ip̄e ē
de⁹. i. creator. ip̄e est dñs. i. redēptor. ip̄e
est nr̄. i. saluator. **Lūc** em̄ erit verissime nr̄
cum erit oia in oibus. i. sufficientia singu-
lorū. **Rursus** qz p̄ls p̄fessus est se intētū
esse ad dñm. iō p̄lbyter sibiūgit **Gr̄as** aga-
mus. Chorus x̄o sacerdotis x̄bum appro-
bans ⁊ affirmās rīdet. **Dignū** ⁊ iustū est
Dignū q̄dez q̄tuz ad deū. qz ip̄e est dñs
de⁹ nr̄. iustū q̄tū ad nos. qz nos sum⁹
p̄ls eius ⁊ oues pascue eius. **Dignū** q̄z ⁊
iustū est q̄tū ad vtrūq̄. vt. s. p̄ls s̄l̄ cu⁹ sa-
cerdote gr̄as agat deo a q̄ oia bona susce-
pim⁹. **Subsequēt** subiūgit sacerdos. **Ve-**
re dignū ⁊c. **Et fm̄ mgr̄m** **Petrū** anthi-
odoreñ. h̄ incipit p̄fatio. i. plogus v̄l plo-
cutio sequētis canonis captans dñi beni-
uolentiā dicēs. **Vere** dignū ⁊ iustū est
equū ⁊ salutare. **Dignū** qz bon⁹ est. iustū
qz bñficus. equū qz m̄ficor⁹. salutare q̄a
salus. **Uñ** dignū qz nos mera volūtatē fe-
cisti. iustū qz nos pura m̄scōia redemisti.
equū qz ḡtuite nos iustificas. salutare. id
est salute plenū. qz p̄petuo nos glorificas
Mos tibi sp̄ ⁊ vbiq̄ gr̄as agē. dñe sc̄tē p̄r
om̄ps eterne de⁹. **Vbiq̄** em̄ est dñs sc̄t⁹
vbiq̄ est p̄s om̄ps. ⁊ sp̄ est eternus deus
Uñ p̄s. In oi loco domitiōis ei⁹ bñdic-
aia mea dño. **Et itez.** Bñdicā dñm in oi
tpe sp̄ laus ei⁹ in ore meo. **Seq̄t.** **Per** cri-
stum dñm nr̄m. **Advocatū** em̄ habemus
(fm̄ aplm̄) apud p̄rem ihm̄ xpm̄ dñm no-
strū. q̄ interpellat p nob. ⁊ ip̄e est p̄piciā-
tio p peccatis nr̄is q̄ exaudif in oib⁹ pro
sua reuerētia. **Per** eū q̄ q̄si p mediatorē
laudes offerim⁹. p eū q̄si p advocatū gra-
tias exhibemus. **Per** quē maiestates tuā
⁊c. **Maiestas** dicif q̄si maior status. vel
maior ptās. qz maior est eius ptās q̄ ho-

minū. **Laudāt** angeli. adorāt dñatōnes.
tremūt ptātes. **Uñq̄** p illū laudant. ado-
rant ⁊ tremūt. p quē s̄l̄ cū p̄re oēs spūum
ordies sunt creati. **Nā** dixit de⁹. **Fiat** lux
⁊ facta est lux. **Verbo** dixit ⁊ x̄bo fec̄. q̄a
x̄bo dñi celi firmati sunt. ⁊ oia p ip̄m fctā
sunt. ⁊ sine ip̄o factū est nihil. **Choros** an-
gelorū nomiat. qz angeli huic officio non
dubitāt adesse. **Et** ad notādū q̄ ecclā an-
gelis est assimilanda ad h̄ vt placeat deo.
Rursus p h̄ q̄ dr̄. **Dñe** sc̄tē p̄r om̄ps eter-
ne de⁹ p xpm̄ dñm nr̄m. quē laudāt ange-
li adorāt dñatōnes ⁊c. intelligif q̄ ecclā ⁊
angeli laudāt deū nō solū in q̄tū deū. ve-
rum etiā in q̄tū hoīez. **Dicit** ergo laudāt.
Uñ p̄s. **Laudate** eū oēs angeli ei⁹. **Ado-**
rant. **Uñ** **Hesdras.** **Exercitus** celi te ado-
rāt. **Tremūt.** **Uñ** **Job.** **Colūne** celi cōtre-
miscūt ⁊ pauēt ad nutū ei⁹. **Tremē** x̄o di-
cunt nō metu formidis cū sunt p̄fecte bea-
ti. s̄ am̄istratōnis effectū v̄l obediēte fa-
mulatu. cū fm̄ aplm̄ oēs sint am̄istrato-
torū spūs in misterīū destinati. **Tremunt**
qz ptātes. nō qz ordies angelorū corpales
sint. s̄ iō h̄ dr̄ vt intelligā oia celestia terre-
stria ⁊ infernalīa añ p̄spectu diuine maie-
statis tremē ac timē. sicut ⁊ nos tremē ac ti-
mere añ dños nr̄os solem⁹. **Seq̄t.** **Celi** ce-
lorū. **Per** celos h̄c throni accipiūt. quia
dñs ait. **Celū** mihi sedes est. **Et** dicūt celi
laudare deū. qz laudis materiā p̄bēt. **Uñ**
pp̄ha. **Celi** celoz ⁊ aq̄ q̄ sup celos sūt lau-
dent nomē dñi. **Celi** q̄dē diuine iustitiē obe-
diunt. qz se oñdere serenos v̄l nebulosos
ptātē nō hñt. **Aherubin** qz ⁊ seraphi **Ad**
intelligentiā eorū q̄ h̄ dicūt notādū est no-
uez esse ordies angelorū. vicz angeli. arch-
angeli. throni dñatōes. x̄tutes. p̄ncipat⁹
ptātes. cherubin ⁊ seraphin. **Angeli** grece
dicunt nūcij latie. s̄. excelsi ⁊ celestes. eo qz
de cel⁹ ad annūciandū ⁊ exequēduz domi-
volūtatē mittūt. **Angeloz** aut̄ vocabulū
officij nomē est nō nature. spūs em̄ sūt sp̄.
s̄ cū mittunt angeli vocāt. **Quib⁹** iō p̄-
ctorū licētia pēnas facit vt celerē eorū in
cūcta discursum significet. sicut ⁊ iuxta fa-
bulas poetaz v̄tī pēnas h̄re dicūt. p̄pē
velocitatē. s̄. iux illd̄ **Qui** ambulat sup pē-
nas v̄torū. **Archangeli** grece sūmi nūcij
interpretant. **Qui** em̄ pua v̄l mīma annun-
ciāt angeli sunt. q̄ summa arch̄angeli nūcu-

panē. Archangeli ḡ dicūt eo q̄ inē angelos teneār p̄ncipatū. nam archos grece latine p̄nceps interpretat. Sūt em̄ duces et p̄ncipes sub quoz ordine vnicuiq̄ angeloz sunt officia deputata. Quidā aut̄ archangeloz p̄uatis noib⁹ appellant vtp vocabla ip̄a in ordine suo qd̄ valeāt designet. Gabriel nāq̄ hebraice interpretat latie fortitudo dei. vbi em̄ i a potentia diuina v̄l fortitudo manifestat gabriel mittit. Vñ ipse annūciat xpm nasciturū. q̄ diabolus deuicit et humiliē ad debellādas aereas potestates venit. Michael interpretat q̄s vt de⁹. qm̄ em̄ aliqd̄ mire virtutis in mūdo sit. hic archangelus mittit. et ex ip̄o ope nomen est ei. qz nō valet facere qd̄ facē pōt de⁹. vñ ip̄e missus est in egyptū ad immitendas illas plagas famosas. Quidāz tñ dixerūt q̄ michael est nomē vnius angeli Raphael interpretat curatio v̄l medicina dei. vbiq̄z em̄ curādi v̄l medicādi opus necessariū est. raphael archangel⁹ mittit. Vñ ad Thobiā missus est vt eū a cecitate liberet. De gabriele et michaelē et raphaelē dicit in. vii. pte sub festo michael. Uriel interpretat ignis dei sic legim⁹ ignem apparuisse in rubo. legim⁹ etiā ignē missum desup et implese qd̄ p̄ceptū est. Hec sunt noia p̄sonalia angeloz. q̄ nec a seip̄is nec a deo imposita sunt. s̄ a hoib⁹ et nescit a q̄bus. nec alia p̄sonalia inueniunt in scriptura. Alia x̄o sunt noia ordinū. Ceterz throni. dñatiōes. virtutes. p̄ncipatus et p̄tates. q̄bus vniūsam celestē societate apls complectit ordines angeloz et dignitates intel ligunt. vt iaz dicit. Sed p̄ hac ip̄a distributione officioz. alij throni. alij dñationes alij virtutes. alij p̄ncipatus. alij p̄tates dicūt p̄ certis dignitatib⁹ q̄b⁹ ab inuicē distinguunt. Throni sunt agmina angeloz q̄ latine sedes interpretantur. et vocati sunt throni. qz illic cōditor p̄sident. et p̄ eos sua iudicia disponit. Dominationes sunt hi q̄ et virtutibus et p̄ncipatib⁹ p̄eminēt. q̄ pro eo q̄ ceteris angeloz p̄dominant agminibus dominationes vocant. Notant ḡ hic ad notandū q̄ eis magis assimilari debēt qz vsuz dominādi docēt. Est em̄ vera dominatio facē dei volūtate. Virtutes angelice qdā misteria phibent p̄ q̄s in mōdo s̄g et miracula fiūt. p̄p̄t qd̄ et virtutes dicūt.

Principatus sunt q̄ angeloz agminib⁹ p̄sunt. q̄ p̄ eo q̄ subditos angelos ad ex plendū misterium diuinū disponūt p̄ncipatus vocabulū acceperunt. Nā alij sunt q̄ amministāt. alij q̄ assistūt. sic et p̄ danielē dicit. Milia milium ministrabāt ei et decies milies cētena milia assistebāt ei. Potestates sunt q̄b⁹ virtutes adūse subiecte sunt. et inde potestatu noie nūcupāt. qz maligni spūs eoz p̄tate coercēt ne tantū noceāt q̄tum cupiūt. noiant ḡ ad notandū q̄ potestate diaboli arcere debem⁹. Cherubi aut̄ et ip̄i sublimēs celoz p̄tates et angelica misteria phibent q̄ ex hebreo in latino scientie multitudo seu plenitudo interpretant. Sūt em̄ sublimiora agmina angeloz. p̄ eo q̄ vicinior sunt positi. diuina scia ceteris amplius sunt pleni. Ip̄i sunt illa duo agmina sup. p̄ncipatorū arce ficta ex metallo p̄pter signandā angeloz p̄ntiā in q̄z medio medi⁹ oñdit de⁹. Seraphi x̄o multitudine est angeloz q̄ ex hebreo in latinū ardētes v̄l incendētes interpretat. eo q̄ p̄ ceteris ardēt et succendūt in charitate. et qz inter eos et deū nulli angeli p̄sistūt. Et iō quanto vicini⁹ corā deo p̄sistūt tāto magis claritate diuini lumis inflammanē. Vñ et ip̄i sicut in esa. legif. velāt faciē et pedes sedentis in throno dei. Et idcirco cetera angeloz turba videre plene dei essentia nō valet. qm̄ seraphin eā regit s̄m iis. Dominant ḡ cherubin et seraphin. qz sicut illi toti in dei dilectiōe ardē debem⁹. Repit aut̄ h̄ nomē seraphi et neutrum et masculinū s̄ neutralit̄ terminat in. n. vt in hoc loco. B̄ra seraphin. masculie x̄o terminat in m. Vñ p̄p̄a. Seraphim clamabāt alt̄ ad alt̄erum. Hiero. dicit q̄ cherubin et seraphi sunt singulari numeri et generi masculini. cui⁹ terminatio plural̄ est p̄ n. nō q̄ in ministris dei sit sexus. sed vocabula diuisa generib⁹ iux̄ lingue p̄p̄tatem appellantur. Greca x̄o p̄suetudo neutro genere p̄n. scribit. Joseph⁹ dicit cherubin et seraphi esse duo agmina volatilia. put dictū est i p̄hemio hui⁹ p̄tis. Premissa aut̄ ordinum noia p̄ter cherubin et seraphin. et p̄ter nomina angeloz et archangeloz latina sunt. Ceterz cū nouē sint ordines angeloz sicut dictum est. q̄ postq̄ decim⁹ cadēs p̄p̄t sup̄biam x̄sus est in diabolū. p̄seuerantia et ne

bitudinis solidati sunt. Querit quare tribus
exclusis sex tantum in pfatione conponunt in qua
per celos throni accipiunt. ut dictum est. **U**bi
em ex his quod ille cum ceteris maiestatem dinaz non
glorificat et adorant. **S**z absit h. **M**a virtutes
celorum omnes ordines comprehendunt. ut testatur
Greg. in omel. illi euangelij. **E**rit siquidem in
sole et luna. **U**n ps. Verbo domini. ce. f. l. et f.
o. e. o. h. eoz. **E**t iterum. **D**ns virtutum ipse est
rex glorie. **A**l forte h. occulta. tunc circa h. pui
sum est roe. **P**ionisi quippe tres esse tradidit
hierarchias siue ordines angelorum trinos
in singulis ponens. ut similitudo trinitati eis in
sinu est impressa. **E**t de gerarchia a gera quod
est sacrum. et archos quod est princeps. quasi sacer
principat. **S**unt enim tres ordines superiores
tres inferiores. tres medij. **S**uperiores sunt
seraphi cherubim et throni. **M**edij sunt do
minationes. principat et potestates. **I**nferiores
sunt virtutes archangeli et angeli. **D**e quibus
singulis medij ordo in pfatione subtrahitur
ad notandum quod comparatione trinitatis et sue. cuius
maiestas in ea precipue commendatur. ois alia
trinitas diminuta reperit et imperfecta. **N**az
que in nubibus equibz domino. que silis erit domino in
filiis hominum. **D**e superioribus subtrahit che
rubim. de medijs principat. de inferioribus
archangeli. **H**ac quippe eterna et indiuidua
trinitate laudant angeli. adorant dominationes
tremunt potestates. **C**um quibus et nras voces **D**u
as enim omnes de rationales edidit creaturas
angelicas vicz et humanas quod laudibus diuis in
fisteret et ei gratias redderent actiones que duz
pari voto celebrant tamque superiores cum infe
rioribus corde in celesti cythara sociant. **E**t
quod dicit **I**ob. **E**t audiui vocem sic cythare/
dorum cytharizantium in cythara suis. et can
tabant quasi canticum nouum. **I**ob ergo dicit socia ex
ultatione cōcelebrant. quoniam omnes predicti ordines
et etiam humana creatura maiestatem dei patri
per christum socia exultatione equaliter celebrant sup
plici pfessione. quasi non supba presumptione. **S**z
humili laude dicentes. **S**ctus scitus sanctus et c.
Porro **G**elasius papa tractat et hymnos cō
posuit et pfationes cantu quod de et elimato ser
mone dictauit. **E**t est notandum quod h. olim innu
mere essent pfationes hodie decet tantum sunt
canonizate. **U**n pelagi papa inquit. **I**nue
nimus has nouas pfationes in sacro cathalo
go tantummodo recipiendas. **U**na in resurre
ctione et in albis pascalis. **I**n septimana pa

scali. **A**lia in die ascensionis domini. **T**ertia in
die penthe. **Q**uarta in natali domini. **Q**uinta
in ephra domini. **S**exta de apostolis. **S**eptimam
de sancta trinitate. **O**ctaua de cruce. **P**onaz
de ieiunio in quadagesima tantummodo dicenda.
De qua dicit in. vi. parte sub quarta feria cinez
Urbanus quippe papa addit decimaz de beata
virgine maria. illa vicz. **E**quum et salutare. quod
et unigenitum tuum et c.

De sanctus.

Eclesia speras
sociari angel et archangel de quibus in pfatione facta est mentio
statim per illam conformatur se angelico cantui
canes hymnum illum. **S**ctus scitus sanctus et c.
que **S**ixtus papa per instituit decantari.
Hic est cantus puerorum quem cantauerunt domino
offerenti se illi in decima luna. quod quasi refuatus
fuit usque ad decimam quartam lunam in betha
nia. **C**um ergo sacerdos finit laudem siue pfatio
nem. totus chorus qui repñtat ecclesiam sicut cauit
dictum angelicum hymnum. ut una et equalis gloria et
laus et honor decantetur patri et filio et spiritui sa
cto. **N**otandum autem est quod hymnus iste parti
angelorum et partim hominum verba cōplectitur. **P**ri
ma enim pars laudem pertinet angelorum. vltima
hominum. **L**egitur enim in **E**sa. vi. c. quod seraphim
clamabant alter ad alterum et dicebant sanctus
sanctus sanctus dominus deus exercituum. plena est
omnis terra gloria eius. **L**egitur etiam in euangelio
Mat. xxi. et **M**ar. xi. quod qui se
quebant clamabant dicentes **O**sanna filio
dauid. benedictus qui venit in nomine domini. **S**iqui
dem vox angelorum. **O**sanna in altissimis
trinitatis et unitatis in deo commendat arch
anum. **V**ox hominum. **O**sanna filio dauid di
uinitatis et humanitatis in christo personat sac
mentum. **P**er istum autem canticum angelorum in ec
clesia cantum. quod per sacrificium terrae cele
stibus insigne non dubitamus. et ideo cum eis in excel
sis saluari clamamus. **I**llud etiam adiutendum
est quod ter dicitur sanctus. ut notetur trinitas seu di
stinctio personarum. **S**ed tantum dicitur dominus deus sa
baoth. ut notetur diuine vite unitas. quod unitas
adoratur. ut sic trinitati et unitati myste
rio cōprobebatur. **I**tem dicitur ter in singulari numero
scitus. et non dicitur pluraliter sciti. ut una scititas in
his tribus personis. et una eternitas intelligatur
Hoc non solum seraphi clamabant sed excelsio
dei solio secundum prophetam. **S**ed et quatuor aialia. secundum

apoc. **I**n circūitu sedis requies nō hēbant
die ac nocte. dicētia scūs scūs scūs dñs
de^o omps. **B**ñ aut de^o scūs. i. scūficans.
nō aut scūficat^r. **U**n scū estote. qz ego san
ctus sum dñs de^o vñ. **D**icē pñ scūs. dicē
te filio. **P**ñ sanctifica eos in x̄tate q̄s de/
disti mihi. qz tu scūs es. **B**ñ filius sanct^r
angelo prestāte. **Q**ñ nascet inq̄t ex te san
ctum vocabit^r fili^o dei. **B**ñ sanct^r spūs san
ctus x̄po dicēte. **A**ccipite spūsanctū q̄/
rum remisistis pctā remissa erūt. **B**ñ q̄z
dñs de^o sabaoth z dñs exercituum vicz
angeloz z hoīm quoz terribil ē vt castro
rum acies ordinata. de q̄ in ps. **D**z ab āgel
Quis est iste rex glē dñs x̄tutuz zc. **T**ot
em exercit^r hz deus in terra q̄t sunt ordi
nes in ecclā. tot hz in cel^o q̄t ordines sunt i
angel. **N**oie ḡ celozū z terre angeli et ho
mines diuina pleni grā hic phibent. **E**l
ad lram celi z terra glā diuina replent. q̄a
deitas est vbiq̄. **U**n ppha. **S**i ascēdero
in celū tu illices. si descēdero ad infernuz
ades. **S**abaoth ḡ dñs exercitū siue mili
tiarū x̄tutū siue victoriarū interptat. vel
omps vt ipse sit dñs de^o z ipse omps q̄ ex
ercit^r angelozū atq̄ hoīm disponit. **E**t iō
subdit. **P**leni sunt celi z fra glā tua. **H**oc
est vt ei^o glā celi z terra gubnent. z q̄ i cel^o
z q̄ in terra sunt glorificēt z honorēt nom
l. actū ei^o. **C**eli aut pleni sunt glā re. terra
spe. **T**ūc x̄o z re plēa erit cuz adimplebit^r
illud. h̄a volūtas tua sic in celo z in terra
Bñ aut dñm^o. pleni sunt celi z fra gloria
tua. agim^o grās creatori de oib^o bñficijs.
dñ x̄o dicim^o. **B**ñdictus q̄ veit. agimus
grās specialit^r de bñficio redēptōis. qz em
necessariū est ad eternā salutē incarnatio
nis mysteriū pñteri. rec. subiūgit **B**ñdi
ctus q̄ venit in noie dñi. **E**z inq̄t veni in
noie pñs mei. **N**omē pñs est x̄p̄s. de q̄ di
cit ppha. **E**cce nomē dñi veit de longinq̄
Bñ ḡ sanct^r inchoat inclinati stare debē^r
qz tūc incarnatōz maiestātēq̄ diuinā per
angeloz hoīm q̄ cantū recognitā venera
mur. **R**ursus dicēdo **B**ñdict^r zc. z cū h̄
sint de euāgelio debem^o signū seu vexillū
crucis nob̄ facere seu imponere. qz x̄ps p
crucē triūphauit z nos triūphare fac. **U**n
em x̄ps venit ad hierlm̄ z descēdit de mō
te oliueti. tūc filij isrl̄ clamauerūt dicētes.
Bñdictus q̄ venit in noie dñi. **Q**ui aduē

tus x̄pi in hierlm̄ significat futurā resurre
ctiōz qñ ipse veniet iudicare viuos z mor
tuos. z apparebit nob̄ in eadem carne q̄ p
nob̄ passus est. z tunc in noie ihu oē genu
flectet celestiu ter. z infer. **U**n z ex nūc q̄
dam incipiūt genuflectere z deuote orare
Sequit^r **O**sanna. qd̄ est vbum hebreū. et
significat salua obsecro. supplēdū est plin
tuū vel totū mundū. **C**ōpositū qd̄ vbu
est ex osi. qd̄ interpretatur saluifica. z anna
qd̄ est apud hebreos interiectio obsecran
tis. morū animi significās sub depcātis af
fectu. **I**ntegre ḡ d̄ osianna qd̄ nos corru
pta medij vocabuli lra z elisa dicim^o osā
na. qd̄ facim^o vñ ex ignorātia aut scienter
finalimphātes vocalē elidim^o. put in me
tris fieri p̄suevit. **B**ñ autē bis osanna i ex
cellis p̄p̄ duas ptes salutis q̄ sunt stola
mentis z stola carnis. q̄b^o sancti beatificā
tur in glā. vt vicz aia z corpe sanctificati z
saluati inter angelos reputemur in excel
sis. i. in altis. i. in celo. repit aut h̄ x̄p̄s
in ps. cxvij. qd̄ em turbe dixerūt osanna.
h̄ est qd̄ d̄z ibi. **B**ñ saluum me fac. z eis
dem vbis ibi subiungit. **B**ñdictus q̄ ve
nit in noie dñi. **S**ane i h̄ angeloz z hoīm
centu qñq̄ organa p̄crepant qd̄ a **D**a
uid z a salomone introductū est. q̄ institue
runt hymnos in sacrificijs organis z alijs
instrumentis musicis concrepit z laudes a
p̄lo conclamari. **P**eritāmē q̄to cor ma
ius est corpore. tāto dñō deuoti^o corde q̄
corpore p̄stemur. **B**e h̄ dicet in fine probe
mij. v. ptis. **E**x nūc autē gestib^o z verbis
x̄pi passio repñtat. **N**am diacon^o z sbdia
conus post dorsum vadūt ep̄i seu sacerdo
tis in quo fuga aploz in x̄pi passiōe signi
ficat. put in ti. de oblatiōe dictum est. **S**i
q̄ x̄o stant retro altare p̄spicientes i ep̄m
significant mulieres q̄ a longe stantes ei^o
passionem viderūt. **O**mēs autē z qui re
tro stant. z qui in faciē ep̄isopi inspiciūt.
inclinant se. maiestatem diuinā z incarna
tionem domi venerantes que p̄ cantū an
gelozū z hominū introducta sunt. **O**rdo
enim angelozū dicens. **S**anctus sanctus
sanctus dominus deus sabaoth. maiesta
tem introduxit diuinam. **O**rdo vero ho
minum dī. **B**ñdict^r q̄ veit in noie domi.
aduentum significauit in carne. **I**pa quo
q̄ inclatio mesticiā significat discipuloz

de morte xpi. qđ nō audebāt se erigere et cōfiteri se esse discipulos ei⁹. **I**ōq̃ stāt inclinati donec dicat. **L**iba nos a malo. **V**a/num em̃ erat eis añ lucem surgē. i. antere/surrectiōis de xpo glari. p̃ quā sunt ab om/nibus tribulatiōib⁹ libati. **U**ñ et h̃ petitio in domica oratiōe septia est qđ numerus est vniūsitatis. de h̃ dictū est sub ti. q̃lit̃ ep̃us vel sacerdos ad altare rē.

De secreta seu canone misse.

Dist acclama/tum p̃coniū sequit̃ secretū silē/tium in qđ et misse canon deuote dicit et sacrū mysteriū pagit. qđ fit p̃ solū sacerdotē. qm̃ fm̃ **D**at. xpus solus orauit **E**t fm̃ qđdam h̃ incipit missa. qm̃ cetera sūt de solēnitate. **C**anon aut̃ misse et oblatio. vt dictū est in ti. de p̃fatiōe et actio et canō et sacrificiū et secreta vocat̃. **A**ctio dicit̃ p̃pter sacra mysteria qđ in eo agūt. et qđ tūc deo agūt causa n̄ra. vt dictū est in phemio hui⁹ ptis. **U**ñ qđ in. c. illo **C**ōcantes rē. et in illo. **H**anc igit̃ oblatiōis. certis diebus vltra ordinaria canonis seu actiōis xba qđdam addunt et dicunt. iō in missalibus in varijs locis sup̃ illas additiōes scribit̃ talis titulus seu rubrica. **I**nfra actiōis. eo qđ illa infra seu qđ in medio ip̃i actiōis siue canonis dici debēt. **C**anon x̃o dicit̃. quia regū patrū composit⁹ est. a sanctis em̃ p̃fibus aliq̃ xba mystica sūt ibi instituta. **C**anon aut̃ grece dicit̃ regula latine. **D**icit̃ etiā canon qđ regularis xps verus sacerdos i eo representat̃ seu p̃ hunc regularis fit cōsecratio sacri. **S**acrificiū aut̃ dicit̃ a sua parte digniori. de quo dictū est s̃b ti. de oblatiōe **S**ecreta dicit̃ qđ nob̃ occulta. qđ humana ratio nequaquā tantū plenarie mysterium capere pōt. **A**d quod significandū merito secreta voce celebrat̃. **A**d hoc etiam significandū sacerdos secretū intrans qđ vela tur qbusdā cortinis. qđ sunt in lateribus altaris. put̃ infra dicit̃ in quarta pticta canonis sup̃ x̃bo. **H**anc igit̃. dicit̃ etiā secreta. qđ secreta et sub silentio dicit̃. **E**p̃s em̃ ad consecratiōem corp̃is sui venturus secreta et solus orabat̃: ab hora cene vsq̃ dū suspensus est in cruce. quas oratiōes secreta significat. **P**risctis qđ tempibus antiq̃ patres sub silentio sacrificabāt et cōmunica-

bant. qđ etiā in sabbato sancto obfuiam⁹. **P**reterea vt **I**oh̃s euāge. describit postq̃ xpus honorifice fuit receptus et magnificatus a turbis cum palmis et laudib⁹ abijt et abscondit se nō vt qđ trepidantis formidine sed dispensatiōis officio. quia nōdum venerat hora eius. que postq̃ aduenit spontaneus ad passiōē accessit. **I**llō ergo xpi latibulū hoc secretū silentium representat. in quo sola dirigūt ad dñm intentatio deuotio. **T**unc em̃ sacerdos intrare debet ad cubiculū cordis et ostio sensuū corporis clauso. deū patrem orare. qui exauditor est clamoris cordis nō vocis. **U**ñ **A**nna typum gerens ecclē. non petitione clamorosa sed tacita deuotiōe qđ petiuit impetravit. de qua in lib. **R**egū legit̃. qđ loq̃batur in corde suo et labia eius tñ mouebant. sed vox penitus nō audiebat̃. **U**ñ et moysi dñs inquit. **Q**uid clamas ad me. cū tamē ip̃e taceret. **P**ropheta etiā dicit. **D**icite in cordib⁹ vestris et in cubilib⁹ vestris compungimī. **P**otest tñ dici qđ p̃ma secretella representat temp⁹ illud qm̃ xpus venit hierosolymā ad diem festū non manifeste. hec autē secreta tempus illud quo receptus fuit in hierl̃m cum hymnis et ramis. et sexta feria sequēti crucifixus fuit. p̃fatio x̃o illud quando xpus in cenaculo hymnū retulit. et illo dicto exierūt in montem oliueti. sursum corda ascendētia. **S**ecundo ideo secreta in silentio dicit̃. ne sacerdos clamādo his que agunt minus intendat. **T**ertio ne vox sacerdotis nimio clamore deficiat. **Q**uarto ne sacrosctā verba vilescāt. **S**er̃ em̃ qđ cū antiq̃ publice et alta voce canon diceret. oēs pene p̃ vsū illū sciebāt. et in plateis et in vicis decantabāt. **U**ñ cū qđā pastores illū i agro cantarent. et panē sup̃ lapidē posuissent. ad verborū ip̃orū platoz panis in carnē p̃sus est **S**pi tñ diuino iudicio igne celit⁹ misso p̃cus si sunt. **P**ropt̃ qđ sc̃ti p̃res statuēt verba ista s̃b silentio dici. inhibentes s̃b anathemate ne p̃ferāt nisi a sacerdotib⁹ sup̃ altare et i missa et in vestib⁹ sacris. **Q**uedā etiā oratiōes qđ añ p̃fatiōis sub silētio dicunt̃ secreta vocat̃. **D**e qđ et de silētio sub ti. de idi natiōe sacerdotis dictū est. **C**ōsecratis g̃ mens vt p̃missus est. ad id solū dicit̃ cōtenta **N**ā eos qđ adorāt i spū et ṽitate adorare

Libor

oportet. **N**exo mulce morietes pdāt suauitatem vnguētū. i. ne importune cogitationes tollāt deuotōz oīois flabello spūs abigāt id ē inspiratiōe grē repellāt. q̄ten^o auster adueniēs ⁊ spūssanct^o accedēs: p̄flet ortū id ē mētē fecūdet vt aromata fluāt. i. vt ⁊ tutes abūdēt. Ad qd etiā significādū estiuo tpe materiale flabellū dū secreta dī adhibet. **H**ac etiā rōe vicz ne mulce venientes pdāt suauitatem vnguētū dici pōt q̄ canon dici dī expedite. nō morose. ⁊ ne auditorib^o tediū genēt. **U**n in **E**xo. dī. **F**ac festināt. qd de imolatiōe agni dictū ē. Et pbat etiā ibi. **E**t comedet festināt. Sed nec numis etiā festināt. qz nō dī sacrificiū sine sale. i. discretiōe ⁊ deuotiōe offerri. dī etiā in libro legi ne yllus error ⁊ tingē possit. Porro sacerdos missaz celebrās representat ea q̄ olim pōtifer intra sc̄tāsc̄tōrum egit ⁊ q̄ xps egit quē ille pfigurauit. **S**iq̄ dem ea q̄ hūt a p̄ncipio secrete vsq̄ i finez passionē dñi sepulturā ⁊ resurrectōz dñi cam repñtāt. **R**ecolif em ibi mēoria eorū q̄ gesta sūt p hebdomadā añ pascalē a decia luna p̄mi mēsis qñ ihs abijt hierosoly mā vsq̄ ad septimādecimā qñ resurrexit a mortuis. **P**rop̄ qd in plerisq̄ sacramētarijs inf̄ p̄fatiōz ⁊ canonē imago crucifixi depingit. vt nō solū intellect^o s̄re vez etiam aspect^o picture memoriā dñice passionis inspiret. **E**t forte diuina factū est pui dētia. l.3 būana nō sit industria pcuratuz vt ab ea l̄ra canon incipet. s. a. t. q̄ hebraice thau dī. q̄ sui forma signū ⁊ mysterium cruci oñdit ⁊ exp̄mit dicēte dño p **E**zech. **S**iḡ thau in frontib^o viroz dolētū et gementiū sup abomiatiōib^o ierlm. **Q**m̄ per xpi passionē h oīa in cruce ipleta sūt. ⁊ efficaciaci hñt. **I**n q̄busdā tñ codicib^o ⁊ maiestas p̄ris. ⁊ etiam imago depingit crucifixi vt sacerdos q̄i pñtem videat quē inuocat ⁊ quē alloq̄t dicēs. **T**e igit^o ⁊c. et passio q̄ h repñtat cordis ocul^o ingerat. **S**a/cerdos aut osculat pedes maiestatis ipius ⁊ se siḡt in frōte. innuēs q̄ reuerent^o ad misterii passiōis accedit. **Q**uidā tñ pus osculant pedes maiestatis. ⁊ postea crucifixi. s̄m seriē canonis. **A**lij ecōtra. qz p filiū p uenit ad p̄rem. **D**einde dicēs. **T**e igit^o. se inclinat. vt ibi dicef. **S**ecreta q̄ passionē repñtat. **P**assio incipit ibi. **U**n ⁊ mēores

Quartus

⁊c. crucifixio ibi. **H**ostiā purā. hostiā sanctā. hostiā imaculatā. **O**ro x̄o a xpo i cruce incepta ibi. **S**upplex terrogā^o ⁊c. **E**p̄i seu sacerdoti inclinatio tūc factā añ altare significat emissionē spūs capite inclinato. **E**leuatio voc^o cū dī. **N**ob q̄z. significat exclamationē cēturonis dicētis. **V**ere fili^o dei erat iste. **D**ue cruces sup corp^o ⁊ calicē facte docēt xpm p duob^o popul^o crucifixuz. **O**blata in calice significat corp^o xpi. **U**nuz in calice sanguinē ei^o. **S**ubdiaconus recedēs a facie ep̄i incipētis. **P**f n̄r. significat m̄lres sepulto dño recedentes a monumento. **P**atena significat feminaz corda in obsequio sepulture xpi latitudie caritatis patiētia. put sub ti. de oblatiōe dictum est. **D**e his p sua loca dicef. **T**raditur aut q̄ gelasius papa qñq̄gesim^o p̄m^o a b̄tō **P**etro canonē p̄ncipalr ordinauit. **N**ō em secreta tota sil^o ab vno cōposita est put dicef in. iij. pticula sup x̄bo **C**omunicātes. **E**t l.3 aliq̄ x̄ba sint ab aliq̄bus q̄s tñ ignoram^o addita q̄ in euāgelij textu nō ⁊tinēt. vt dicef in. vj. pticula sup verbo **E**leuatis ocul^o. nulli tñ subtrahē vel addē l.3. nisi forte qñq̄ eorū noia p q̄b^o nomina tim sacrificiū offerf. sic inferi^o in. x. pticula oñdet. **M**orādū x̄o est q̄ qdā sedēt in canone misse. significātes ap̄los q̄ sedebant tristes de nece dñi in cenaclo. **A**lij stant significātes moysen q̄ extēsis manibus orabat ⁊ aaron ⁊ hur illi^o man^o sustentabant. **D**e q̄ sub ti. de oīoe dictū est. **Q**uidaz x̄o vt aliq̄ de mistris nec sedēt nec stāt. sed in vestib^o sacris sunt facie inclinati. put dictum est sub ti. de sanct^o. ⁊ sub ti. q̄liter sacerdos ⁊ ministri ad altare debēt stare.

Expositionica

Enonis h vacare puidim^o. **U**ez tñ qdqd exponēdo conamur ex p̄mē vīr illi^o apparz eē mōm̄ti. **D**esc̄nāq̄ ligua. s̄mo disparer. supaf ingeniū. op̄m̄ m̄t intellect^o. pulsabo tñ ad ostiū vt aic^o accomodet mibi tres panes. q̄ maxie in h puiuiō necessarij erūt. vicz fidem q̄ petit ⁊ accipit vitā. spem q̄ q̄rit ⁊ inueit viā. ⁊ caritātē q̄ pulsar ⁊ apit vitatē. **C**anon autē xj. ⁊tinēt ptes. **S**c̄da incipit ibi. **A**dmen to dñe. **T**ertia ibi. **A**dicātes. **Q**uarta ibi. **H**ac igit^o. **Q**uarta ibi. **Q**uā oblatō. **S**exta

ibi. Aut p̄die. Septia ibi. Sili mō. Octa
ua ibi. An̄ 7 memores. Nona ibi. Suppli
ces te rogā. Decia ibi. Memeto. Unde
cima ibi. Nob q̄z. Alij dicūt q̄ p̄tinet. xij
ptes. Scda ps incipit ibi. In p̄mis. Ter
tia ibi. Memeto. Quarta ibi. Lōicantes
Quinta ibi. Hāc igif. Sexta ibi. Qui pri
die. Septia ibi. An̄ 7 mēores. Octaua ibi
Supra q̄ ppicio. Nona ibi. Memeto.
Decia ibi. Nob q̄z. Undecima ibi. Per
quem h̄ oia. Duodecia ibi. Qrem̄ p̄ce. f.
mo. Sed fm̄ alios sex solū p̄tinet partes
Scda incipit ibi. In p̄mis. Tertia ibi. Sō
municātes. Quarta ibi. Hāc igif. Quita
ibi. Supplices te rogā. Sexta ibi. Qre
mus p̄ce. Sunt etiā q̄ dicūt q̄ q̄nq̄ sūt tā
tum ptes. An̄ 7 q̄nq̄es p̄ xpm̄ dñm̄ nostz
cludit. eo q̄ p̄ q̄nq̄ p̄tita dñi passionem
ofo fidelīū exaudif. de h̄ dictū est i fine p̄
hemij hui⁹ p̄tis. Incipit ḡ canon 7 ei⁹
p̄ma p̄ticula. Te igif. 7 exponif igif. i. cer
te. sacerdos em̄ h̄ dicēs alloq̄f deū tanq̄
p̄ntem. Quid igif p̄tinuat p̄cedētia. q.
d. Tu es sanct⁹ dñs. igif clemētissime p̄r
id est clarissima mēte abūdātissime. vel. i.
misericordissime. vel. i. mentem clarificans
mēs em̄ clarescit cū deū ppiciū sēt. Que
x̄ba dicēdo sacerdos se an̄ altare inclinat
significās q̄ Petr⁹ inclinavit se dñi. p̄spe
xit in monumentū. Rursus h̄ sacerdos i
clinatio in p̄ncipio canonis hūilitatez xpi
ad passionē. q̄z sacerdos ip̄e cū reueren
tia ad mysteriū crucis accedit. significat.
Et in his x̄bis notat q̄ sicut legalis sacer
dos vultum x̄sus ppiciatorij habebat.
put dictū est in phemio hui⁹ p̄tis. sic 7 n̄
ad dei clemētiā cor d̄z h̄re. 7 sicut pōtifex
intrabat in sanctasanc̄torū sel in āno ferēf
sanguinē hirci aut vituli. sic 7 xps p̄ ppū
sanguinē sel̄ introiuit in sancta eterna re
demptionē inuenta. sic 7 mister ecclē itrat
cū sanguine in sanctasanc̄torum q̄tiens in
mente memoriā sanguis xpi gerens secre
te inchoat mysterium qui nō solū mente s̄
etiam crucis signaculo. de quo iam dicef
xpi recitat passionē. De q̄f. Supplices. i.
hūiles. vti. accepta habeas. i. vt accipias
seu vt grata habeas. 7 hic osculat altare
in reuerentiā passionis. p̄ h̄ cōpati se ostē
dens. Sane eadem die q̄ laudes a turbis
xpo sunt acclamate. vicz. x. luna p̄mi mē

sis qñ fm̄ legē typic⁹ agnus in domos he
breoz inferebat verus agnus ihs xps in
gressus est hierosolymā 7 mltis insidijs q̄
rebat ad mortem. Tradit⁹ est aut a trib⁹
scz a deo p nob. An̄ apl⁹. Proprio filio
suo nō pepcit deus. s̄ p nob oib⁹ tradidit
illū. Iuda. Unde in mattheo. Querebat
iudas oportunitatē vt euz traderet. Et a
iudeis pilato. Unde in Iohē. Hēs tua et
pontifices tui tradiderūt te mihi. Prima
traditio fuit ex gr̄a. qz dilexit nos. 7 tra
didit seipm̄ p nob. Scda ex auaricia. q̄a
p̄stituerūt ei. xxx. argenteos. Tertia fuit
ex inuidia. Sciebat em̄ pilatus q̄ per iul
diam tradidissent eū. De⁹ ḡ tradidit illuz
ex dono. iudas p munere. iudeus in sacri
ficiū illibatū. Ad q̄b designandū sacerdos
facit tres cruces sup oblatā 7 calicē cū di
cit. Hec dona. h̄ munera. h̄ sancta sacri
cia illibata. q. d. Offerim⁹ tibi clementiss
me p̄at h̄ dona. h̄ munera. h̄ sancta sacri
cia. cōmemorātes illam traditōz quā de⁹
fecit ex dono. iudas p munere. iudeus in
sacrificiū illibatū. singuli tñ ad mortem.
mortē aut crucis. Scdo etiā sūt tres cru
ces in reuerentiā ei⁹ q̄ est trin⁹ de⁹. cuius
potētia sit p̄sio panis 7 vini. Tercio in fi
guram triplicis vnionis in acceptōne sal
uatori. Quarto in mēoriā trine crucifixio
nis. P̄ria fuit in volūtate psequētiū. de q̄
Mat. xxvj. Collegerūt ponti. xē. Scda
fuit in voce clamantiū. de q̄ Mat. xxvj.
At illi magis clamabāt. crucifige eū. Ter
tia fuit in crucifixione manū 7 pedū. de
q̄ Luc. Crucifixerūt eū. Quito in tribus
crucib⁹ tps an̄ legē. qd tps trib⁹ distigu
tur interuall inuim⁹. f. ab adā ad noe. in
de ad abraā. 7 inde ad moysen. In quib⁹
tpib⁹ iusti xpm̄ suis sacrificijs p̄figuraue
rūt. vt abel in agno. melchisedech in p̄ae
7 vino. 7 abraā in filio. De⁹ p̄ p̄missa tria
x̄ba nō aliō atq̄ aliō d̄z. s̄ res vna pro sui
magnitudie diūsa appellatōe laudat. Do
nū qdē est dātis. mun⁹ accipiēt. sacrificiū
offerēt. p̄f dedit. fili⁹ obtulit. spū sanct⁹
accepit. An̄ apl⁹. Xps p̄ spū sanctuz se
metipm̄ obtulit deo imaculatū. Singuli tñ
dederūt. obtulerūt 7 acceperūt. Sz ad di
stinctōz d̄z pater dedisse p̄p̄t autoritatem
fili⁹ obtulisse p̄p̄t hūilitatem. spū sanctus
accepisse p̄p̄t benignitatem. Eadē enī

Liber

Quartus

sacrificia dōa sunt sūt ⁊ mūera. **D**ona sunt
 nob̄ ad sustentatōz a deo collata. munera
 sunt a nob̄ deo vt laudeſ oblata. **R**az ⁊ q̄
 facris offerūt altarib⁹ ⁊ munera nūcupāt
 ⁊ dona. **U**n ⁊ dñs inq̄t in euāgelio. Si of
 fers mun⁹ tuū añ altare. vade p̄us recon
 ciliari fratri tuo. **E**t daniel dixit ad Bal
 thasar. **M**unera tua tibi sunt ⁊ dona tua
 alteri da. **E**t alibi. **R**espectit de⁹ ad abel ⁊
 ad mūera ei⁹. **S**acrificia dicunt. qz sacrifi
 cāt ⁊ offerūt p p̄ctis nr̄is ⁊ nos sacros effi
 ciūt. **U**n apls inq̄t de pōtifice. vt offerat
 dōa ⁊ sacrificia p p̄ctis. **S**ermonū igit iu
 culcatio pie deuotiōis est excitatio ⁊ iessa
 bil cōmendatio sacri. qd sacm̄ digne eu/
 charistia appellat. put diceſ in. vj. parte.
 sup x̄bo. **Q**ui p̄dic. **P**rope aut mun⁹ hoī
 donū daf deo. **M**ūera dicūt q manib⁹
 danſ vī accipiūt. **R**ursus dicunt dona q̄
 ad panē in q̄ est farina ⁊ aq̄. mūera q̄ ad vi
 nū in q̄ est vinū ⁊ aq̄. b̄ sc̄tā sacrificia q̄ ad
 vtrunqz. **S**c̄m augl. dona offerim⁹ cum
 hospos deo offerim⁹ ⁊ donam⁹. munera
 cū ei⁹ bñficioz mēores sum⁹. sacrificia illi
 bata cū ei bñilitatē ⁊ laudes impēdimus.
Et nō qz iō dī p̄laliſ dona. mūera. sacrifi
 cia. qz panis ⁊ vinū p̄ulqz p̄secrēt. ⁊ diu/
 se sunt spēs subaz. ⁊ diuſe sube specieruz
 s̄ vbi p̄secratio celestis accesserit. spēs q̄
 dez remanēt s̄ sbe p̄tūt. itaqz diuſa sunt
 p̄tinētia sed vnici⁹ est p̄tēt. nā idem sub
 vtraqz specie p̄tineſ. lz nō idē vtraqz sba
 p̄tat. sic infra plani⁹ ⁊ pleni⁹ ostendēſ.
Dicūt etiā sc̄tā ⁊ illibata. qz panis ⁊ vinū
 sanctificāt in sacrosanctū corp⁹ ⁊ imacula
 tum sanguinem ihu xp̄i. **N**ō em̄ dicūt illi
 bata q̄si nōdū gustata. s̄ poti⁹ dicūt illiba
 ta. i. imaculata q̄ sine macula cordis ⁊ cor
 poris opoz offerri. q̄ten⁹ ⁊ cor ab iniqui
 tate ⁊ corp⁹ ab imūdia purget añqz offerā
 tur. **Q**m̄ vt ait apls. **Q**uicūqz māducaue
 rit panē ⁊ biberit calicē dñi indigne. reus
 erit corpis ⁊ sanguis dñi. **P**robet aut se
 lpm̄ hō. ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice
 bibat. q̄ em̄ māducatur ⁊ bibit indigne iudi
 ciū sibi māducatur ⁊ bibit. **D**icūt ḡ illibata
 id ē sine labe. sic agn⁹ paschal imacularus.
 q̄ significat xp̄um q̄ est sine macula. i. ruga.
Ellibata. i. incorrupta nō qz suba pais
 ⁊ vini corūpi nō possit. s̄ qz corp⁹ et san
 guis filij dei in q̄ x̄tute x̄boz spēs lā trās

subſtātiate ſunt corrūpi nō pnt. **Un** ipſa.
26 dab ſanctū tuū videre corruptionez.
Tertio dicit illibata ad notādū q nullus
 exneus ad fidem d3 appoririare ill. vt dice
 tur in. iij. pticla ſup xbo cōicātes. **T**ria
 aut ſunt ecclē ſacrificia p tria q ſiebanz in
 veteri teſta. figurata. put dictū eſt in phe
 mio hui' ptis. **S**eq̃. In p̃mis q tibi offe
 rimus rē. **S**ane legal pōtifer ingrediens
 ad ſanctas ſanctorū orabat. vt dictū eſt i p
 hemio hui' ptis. r xps añ paſſionem ora
 uit ſe gloriſicari diſcipuloſq; p̃ſuari. r nūc
 etiā ſedēs ad dexterā p̃ris interpellat pro
 nob. ſic r n̄ miniſter ſequēs aaron r xpm
 p tota ſupplicat ecclā q p̃ſiſtit in prelāt et
 ſubiectis. **L**icet autē vnus tm̄ ſacrificium
 offerat. tm̄ plāliter dicit offerim'. qz ſacer
 dos non tm̄ in ſua ſed in totius ecclē pſo
 na ſacrificat. qua ppter in ſacramento cor
 poris xpi nil a bono magis nil a malo mi
 nus p̃ficiť ſacerdote. put dictū eſt in phe
 mio hui' ptis. **V**erū nob h̄ inueſtigādūz
 occurrit qbus r p qbus r q̃lī r quare de
 beam ſacrificiū altaris offerre. **E**t quidē
 h̄ qtuor ex ipſo canone colligere poſſum
 euidēt. **Q**uibus. ſoli deo vic3 indiuidue
 trinitati. **P**ro qbus. p ecclā ſancta catho
 lica vic3 p omibz orthodoxis. **Q**ualit.
 in vnitate fidei. vic3 in cōmuniōe ſctōrūz
Quare. p ſūficiis corp'alib' ſpiritualib'
 r eternis. ſed omibz ppter deū. **P**rimū
 notat ibi. tibi reddūt vota ſua eterno deo
 vſuo r vero. **S**ecundū ibi. p ecclā tuā ſā
 cta catholica. **T**ertiū ibi. cōicantes r me
 mo. vene. **Q**uartū ibi. p redēptōe aiarū
 ſuarū p ſpe ſa. r inco. ſuc. **S**acrificiū glau
 dis offerť. r generalr p cunctis. r ſpēaliť
 p qbusdā. ſ. p platis q ſunt iux aplm i ſb
 limitate p̃ſtituti. r p ſubditis. p viris et
 m̄lerib'. p ſacerdotib' r aſtātib'. p nob r
 n̄ris. **D**e platis r ſubditis ibi. vna cuz ſa
 mulo tuo papa n̄ro r oib' orthodoxis. de
 viris r m̄lerib' ibi. **D**emēto dñe familo
 rum famularūq; tuarū. **D**e ſacerdotib' r
 aſtātib' ibi. oim circūſtantiū. r q tibi offe
 rant h̄ ſacrificiū. **D**e nob r n̄ris ibi. p ſe
 ſuiſq; oib'. ſic q exponēda eſt iſa. **Q**ue ti
 bi offerim' in p̃mis. ſ. pncipalr p ecclā tuā
 ſcā catholica. ſ. vniūſali toto terrarū orbe
 diſfuſa. ſ fidei ſacramētis vnita. quā. ſ. vt
 eā pacificare dignerī. vt beāt pacē ab be

reticis et scismaticis et adunare quod dispersa est in perfidos et paganos. **U**bi dicitur quod orandum est pro discordantibus ab inuicem. quam et custodire dignetur a vicijis et demonibus et regem in prosperis et adversis. Idipsum in videri esse pacificare quod adunare. custodire quod regem. **T**unc ei pacificat cum fidelium mentes adunat. ut per spiritum sanctum caritate diffusa multitudinis credentium sit cor unum et anima una. **T**unc custodit cum in mundi pericula regit. ut de sancto mittat auxilium eam de seculo tueat. **L**icet ei in apocalypsi ptem scribat ecclesijis una tamen in canticis est coluba. nam sapia edificavit sibi domum. et excidit eam. **U**na igitur est ecclesia septem ordinibus distributa. vel septem charismatibus insignita. quam ipse pacificat et adunat. ille custodit et regit qui per ipsum regimur et munimen unum posuit universis. ut omnes ab uno sicut corpus a capite gubernentur. per quod statim oratur cum dicitur. una cum famulo tuo papa nostro. qui verba addidit clemens papa. **N**am ut inquit Delagius papa. stat ab universo orbe separatos esse quod quilibet dissensionem iter facit mysteria apostolici potestatis memoriam secundum consuetudinem non frequentant. qui vero non sunt de romana diocesi pro suo quod dicitur orare potestatem quatenus unitatem spiritus in vinculo pacis obsequetur. **U**bi dicitur dicere verba sequentia. scilicet et antistitem nostrum. **A**ntistites tamen ipse celebrans non debet ea dicere. **Q**ui vero addunt quodam de antistite et regem noua traditione ubi orandum esse per plures ostendit orandum etiam esse per principem apostolum docet. **I**tem ad **Thi.** ii. **O**bscuro inquit primo omnium fieri obsecrationes orationes. postulationes. et gratiarum actiones per omnibus hominibus per regibus et omnibus qui in sublimitate sunt constituti. ut quetam et tranquillam vitam agamus in omni pietate et castitate. **S**icut enim due sunt vite. celestis videlicet et terrena. una quod spiritus vivit ex deo. et alia quod caro vivit ex spiritu. ita due sunt prelati. ecclesiastica videlicet et mundana. una quod moderatur spiritualia. et altera quod moderatur carnalia. ista per clericos. et illa per laicos. **P**ost utramque prelatem orandum est per omnibus orthodoxis. qui utramque fidem catholicam videlicet et apostolicam venerant et colunt. et sic heretici et scismatici excluduntur. **O**rthodoxi enim quasi recte gloriantes dicunt. qui videlicet deum recte fidei confessione glorificant.

Secunda pars canonis.

Memento domini

nostre famulorum famularumque tuarum et omnium circumstantium etc. **S**ecunda pars in qua etiam ostenditur orandum esse pro subditis. **E**t ex hac iunctura verborum evidenter conuincitur quod in hoc loco debeat sacerdos specialiter uiuos quos voluerit memorare. quam sub sequenti. **M**emento defunctorum poterit agere memoriam speciale. **H**uius etiam evidenter apparet quod sanctum sit et salubre missarum interesse mysterijs cum sacrificium eucharistie per circumstantibus specialiter offeratur. **V**erum cum deus nihil ignoret. nec alicui valeat obliuisci quod est quod petimus ut deus meminerit nostri. **P**orro deus debet scire quos approbat. **U**bi **N**ouit dominus qui sunt ei. **E**t dicitur nescire quos reprobat. **U**bi **N**on noui vos. **R**ursus debet obliuisci malorum cum malus ad bonum reuertitur. **U**bi. **S**i impius egerit penitentiam omnium iniquitatum eius non recordabor. **E**t debet obliuisci bonorum. cum bonum ad malum peruertitur. **U**bi. **S**i iustus a iusticia sua se auerit. omnes iusticias eius non recordabor. **D**e etiam quoniam recordatur ad miserendum. **U**bi. **M**emento mei de me quia vetus est vita mea. **Q**ui ad puniendum. **U**bi. **M**emento domine filiarum edom in die hierusalem. **P**etimus ergo ut non stri meminerit. sed ut nostri misereatur. **S**ecundum illud. **R**emiscere miserationum tuarum domine. et m. t. q. a seculis sunt. **S**equitur. **Q**uorum tibi fides cognita est. et nota deuotio. q. d. **Q**ui precipue fidelibus et deuotis. qui solus videtur in conscientijs qui recte credant et deuote te diligant. utpote renu scrutator et cordium deus sciatur. dominus occultorum omnium perscrutator in cuius prospectu nulla creatura est inuisibilis. **P**ro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis etc. q. d. **M**emento domine non solum eorum per quibus offerimus. sed etiam sacerdotum qui offerunt hoc sacrificium laudis. **C**um enim sacerdos offert pro populo nihilominus et pro se. **U**bi ideo dicitur. per quibus tibi offerimus. vel qui tibi offerunt. quia non solum offerunt sacerdotes sed et universi fideles. nam quod spiritus agit in plebe ministerio sacerdotum universaliter agitur voto fidelium. **U**el per quibus tibi offerimus. scilicet actu. vel qui tibi offerunt. scilicet deuotione. dicitur autem sacrificium laudis. secundum illud apostoli. **Q**uicquid facere debetis omnia in laudem dei facite. ut de laude in vobis. **S**ecundo sacrificium laudis debet. quia christus gratias agens illud instituit. putat dicitur i. vii. pericula super verbo **G**ratias agens

Liber

Tertio sō qz cū deo q̄c̄q̄ offerimus. sua si bi reddim⁹ non nra largimur. **Uñ ps.** Si esuriero nō dicā tibi. me⁹ est em̄ or̄bis tre ⁊ plenitudo e⁹. **Ergo** imola deo sacrificiū laudis. ⁊ redde altissimo vota tua. **Quarto** qz deū laudare debē⁹ nō solū qz pass⁹ est p nob. s̄ etiā qz nobiscū est q̄tidie vsqz ad p̄summatōz vite. **Uñ** qz non solū se dedit p nob in p̄ciū. s̄ etiā qz dedit se nob in cibū. vt p p̄ciū redimēt nos a morte. p cibum aleret nos ad vitā. **Uñ** Qui manducat me ⁊ ipse uiuet pp̄ mei. **Pro** se essege sis ē. i. expositio ei qd seq̄. s̄. p redēptiōe aīaz suaz. **Pro** spe salutis ⁊ incolumitatis sue. **Seq̄.** suisqz oib⁹ ⁊c. vicz p sanguine is ⁊ affinis. familiarib⁹ vñ amicis. l3 em̄ diligere teneamur etiā inimicos. **fm illd.** Diligite inimicos vñs. suare m̄ debē⁹ or̄ dinē charitatis q̄ incipit a seip̄o. **fm illud** Introduxit me rex in cellā vinariā ⁊ ordinauit in me charitatē. **Nā ⁊ apls ait.** Dū tps habem⁹ opemur bonū ad oēs. maxie aut ad domesticos fidei. **Pro** redēptiōe aīaz suaz ⁊c. q̄si non p tpali lucro vel appetitu terrenoz. s̄ p spe salutis ⁊ incolumitatis sue. i. p salute vñ incolumitate sperāda. spe em̄ salui facti sum⁹. **Pro** salute q̄dez mēt ⁊ incolumitate corp̄is. nā vtrazqz sanitas ē ab illo q̄ dicit. **Sal⁹** ppli ego sum. **Uñ** vtrazqz sanitas puenit ex redēptiōe aīe. i. de remissioe p̄cti. sic e⁹ de reatu p̄cti pcedit infirmitas vtriusqz iux̄ sniam veritatis. **Ecce** san⁹ inq̄t fact⁹ es iam noli peccare ne deteri⁹ aliqd tibi ptingat. **Porro** tria sūt hoīs bōa. s̄. corpalia. spūalia ⁊ cēna. vicz. infima. media ⁊ sup̄ma. p q̄b⁹ sacerdos dicit se offerre. p corp̄alib⁹. ibi p incolumitate. p spūalib⁹ ibi p redēptiōe. p cēnis. ibi p salute. nam ⁊ dñs docz nos p his trib⁹ orare. vicz p cēnis. vñ. adueniat regnū tuū. p spūalib⁹. vñ. fiat voluntas tua sic in celo ⁊ in tra. p corp̄alibus. **Uñ** panē nrm quo. da n. h. **Offerim⁹** ḡ sacrificiū p eternis vt denf nob in p̄miū. p spūalib⁹ vt denf nob ad meritū. p corp̄alib⁹ vt denf nob ad adminiculuz. vt p h ⁊ ista pueniamus ad illa. **Uñ** cū dicat apls qz x̄tus in infirmitate pficitur. et itez. cū infirmoz tūc fortior sum. qd ē qz p corp̄ali incolumitate sacrificiū laudis offerim⁹. nisi vt nob p̄suata vel reddita sa-

Quartus

nitatem gr̄az actōes in ecclā referam⁹. **Sequitur.** Tibiqz reddūt vota sua ⁊c. vota sua dicūt q̄ volūtarie pmittūt. qz volent ⁊ libent deo vouere ⁊ votū reddere debemus. **Verū** cū nra donem⁹ ⁊ aliēa reddamus. quō vota si sua sunt reddūt ⁊ nō potius donāt. vñ si reddūt quō sua sūt ⁊ non poti⁹ aliēa. **Pane** votū bonū ⁊ hoīs ⁊ dei est. s̄ dei pp̄t autoritatē gr̄e. hoīs pp̄t libertatem arbitrii. **Propt̄** qd dicit apls. **Nō** autē ego sed gr̄a dei mecū.

Tertia pars canonis.

Communican
tes ⁊c. **Tertia ps.** Cirici⁹ papa addidit h̄ vba **Cōmunicātes** mēoriā venerātes. **Sāe** pōtifer vt lex iubebat thuribulū viuis carbonib⁹ plenuz intra sc̄tāsc̄tōz secuz portabat. sic in p̄hemio h̄ p̄tis dictū est. ⁊ x̄ps carnis sue thuribulū oī x̄tute plenu tulit ad astra. sic et sacerdos nrm x̄pi vicē tenēs. vacu⁹ a p̄ctis ⁊ plen⁹ x̄tutū odorib⁹ ad sacrificiū altaris accedē d3. **Cōicātes** ⁊ mēoriā venerātes cōicare idē ē qz p̄cipare. qz sc̄tōz ⁊ angeloz pascuis cōicare debē⁹. **Quatuor** autē modis in ecclā cōicat. put dices in. vj. p̄tacula sup̄ vbo **Qui** p̄die. **Mēoriā** venerari idē ē qz mēoriā honorabl̄ colē qz beata maria x̄go p aduētū sp̄s sancti genit̄ facta est filij dei ih̄u x̄pi dñi nrm. q̄ deus et hō est. **Illd** autē notādū ē qz secreta nō tota sūt ab vno s̄ p̄ticipatū a plib⁹ ex eo p̄p̄t dīf fuisse cōposita. qz ter in ea sc̄tōz cōmemoratio repetit. l3 h̄ ipm̄ puenerit ad laudem ⁊ gl̄am trinitat̄. **In** sc̄da q̄ppe cōmemoratiōe supplēt q̄ de p̄mitiuis sancti deef se videbāt in p̄ma **Uñ** in ea cōmemoratiōe q̄ fit añ p̄secratiōz corp̄is x̄pi. postulāt sc̄ctoꝝ suffragiū. **In** eo vñ q̄ fit p̄ p̄secratiōz corp̄is x̄pi. sc̄tōz p̄fortiū iplorāt. qz nimiruz añqz corp⁹ x̄pi qd est vniūsal ecclā cōsecrēt. i. añqz regnū adueniat. necessarius est nob in via sc̄tōz suffragiū vt meritū eorum ⁊ p̄ciū diuic p̄tectōis muniamur auxilio. s̄ vbi corp⁹ x̄pi fuit p̄secratus. i. vbi regnū aduenit. assequimur i patria sc̄tōz p̄fortiū vt societate ⁊ p̄tē cū sc̄tis aplis et martyrib⁹ habeam⁹. **In** via q̄ppe cōicācū sanctis p fidē quā ipi h̄ habuerūt. ⁊ nos habem⁹. in patria vñ p̄ticipauimus cum

sancti p spez quā ipi hntz nos habebim?
nos em fide habem? z spez z illi spez hntz
rē. nos pcurrim? stadiū. isti possidēt braui
um. nos pugnam? in via. illi triūphant in
pria. Cōicamus igit z memoriā venera/
mur aplozū ac martyru z p̄cipue gloriose
xginis dei genitrici marie. vt corū suffra-
gio. de fide pducamur ad spē. de stadio p
uentiam? ad brauiū. de vita ad priam tran-
seam? In p̄mis aut noiaf nōmen b̄tē ma-
rie. qz ipa eū q oblatur? ē. z q̄ x̄a hostia ē
genuit. z in cel obtinet p̄ncipatū. Noianf
aut z duodecim apli z duodecim marty/
res. q̄ oēs hui? sacrificij testes fuerūt. z pas-
sionē xpi x̄bis z effusiois sanguinis testi-
monio pbauerūt. in hac aut cōmemorati-
one scōzū illud obfuar ecclā qd̄ antiquit?
agere pfuevit vt in oib? suis recolat pa-
trū memoriā quaten? corū meritis suffragā-
tib? facili? obtineat qd̄ iplozāt. Sic z moy-
ses p peccante p̄lo intercedēs patrū me-
moriā inēposuit dicēs. Recordare abraā
isaac z iacob fuozū tuozū zc. Exo xxxij.
sic z azarias orasse legif in fornace. ne q̄sū
mus auferas misericōiam tuā a nob dñe de?
nī ppē abraā dilectū tuū. z isaac fuū tuū
z israel scū tuū. Et qm̄ extra vnitatem ec-
clesie nō ē loc? offerēdi sacrificiū vnitatis
ido scōzū memorie cōicam? in sacrificio q/
tenus in cōione sanctorū sacrificiū offera-
mus. nā sicut vn? panis ex multis granis
z vinū ex multis racemis. z vnū corp? ex
multis mēbris. sic ex multis fidelib? vna
cōstat ecclā. Scriptū ē em. Alienigena n̄
vescēt ex eis. qm̄ sancta sunt. z ido solum
illū ad esum hui? agni recipim? q̄ n̄re con-
tunc? ē domui videlicet om̄em domesti-
cum fidei a p̄ncipe vsqz ad plebeum a p̄lo
vsqz ad publicanū. Scripserūt aut qdā. qz
qz sacerdos legal scripta habebat in lon-
glon noia duodeci tribuū seu patz. Exo.
xxx. ideo in hui? rei memoriā p̄sbyē noiat
memoriā b̄tē xginis z aplozū z quozūdā
martyz. s̄ cū ecclā inē scōs magnificē me-
moria cōfessorū veneret. q̄re in canone nō
fit d̄ illis cōmemoratio. Rūderi pōt qz ca-
non p̄us fuit edit? q̄ memoriā scōzū p̄fel-
sozū ecclā celebraret. Nā om̄es fere san-
cti q̄ in canone cōmemorāf: p̄cessere silue-
strū. p̄ter ioh̄em z paulū z marcellinum z
petrū q̄ p̄ximo successerunt. Ecclā x̄o p?

tps beati siluestri cepit memoriā scōzū cō-
fessorū venerari. Canon aut ex eo p̄uinci-
tur p̄cessisse qz aplozū cathalog? nō ita re-
perit in illo disposit? sicut in emēdationi-
bus codicib? siue in euāgelij inuenit. In
p̄oribus editionib? vt dicit Hiero. nō so-
lum euāgelistarū mutat? ē ordo. s̄ etiā x/
bozū z sentētiarū erat confusa cōmixtio.
p̄dōt etiā dici qz ideo in canone solū fit mē-
tio d̄ martyrib? qz cū h̄ sacm̄ sit sacramē-
tū amoris. in ipi? sacramēti mysterio de-
bet solū fieri memoria de illis in q̄b? speci-
ali? apparuit signū verī amoris. In aplis
apparuit p̄tpalium abiectioē. In marty-
ribus p̄corozū tormētū expositionē. De
p̄mo Mat. xix. Ecce nos reliqm̄ omnia
zc. De scōdo Cap. iij. Et si corā hoib? tor-
menta passi sunt zc. Rursus iō nō fit men-
tio de cōfessorib? qz illi nō sunt passi sicut
xps. cui? passiois ē memoriale hoc sacm̄
Greg. iij. addidit h̄ xba. s̄ illa q̄ in q̄bus/
dā ecclesijs dicunt. s̄. quozū solēntas ho-
die in cōspectu tue maiestati celebrat dñe
de? n̄r in toto orbe terrarū. Terminat au-
tem h̄ p̄ticula p̄ eundē xpm̄ dñm nostrū.
sicut em̄ p̄ filiū om̄ia facta sunt. ita z p̄ ip-
sum habēt om̄ia eē repata z terminata. Et
fm̄ q̄sdā nō debet h̄c rūderi amē. neqz vī
qz ad fractionē hostie. qz angelozū chorus
scō mysterio assistēs rūdet amen. h̄ tñ nō
vb̄iqz fua. De h̄ dicef in sexta p̄ticula.

Quarta pars canonis.

Nō incigitur ob-
lationē. Quarta ps. Et b̄ dice-
do sacerdos i q̄busdā ecclesijs
pfunde se inclināt. Sane legalis pōtifer
orans fumo thymiamatis obumbrabat z
tegebat. ne pateret alicui dū cremaret in/
censum sicut in phemio hui? ptis dictū ē
Et christ? dū p̄rem interpellat p nob an-
gelozū p̄trāsīt intuitū. quia itelligi nō pōt
q̄tū p̄sentia sumpte carnis impetret apd
p̄rem p nob. sacerdos quoqz dū vicē xpi
gerit. quodāmodo tegit z latet. qz nec co-
gitari nec narrari pōt q̄ta x̄tus z potētia
sit in x̄bis ei? in h̄ mysterio. quia latet ho-
mines z angelos. Ad qd̄ rep̄tandū in q̄-
busdā ecclesijs sacerdos secretā intrās. q̄
busdā cortinis q̄ sunt in vtroqz latere alta-
ris q̄ tunc extēdunt q̄si tegitur z velatur.
m

Liber

Seruitutē nrē. i. mee et cūctorū q̄ tibi lerui
unt et famulantē. Et nō q̄ due sunt fuitu/
tis species. vna q̄ soli creatori debet q̄ dī
latría. altera que creaturā impendit q̄ vo/
caf dulia. q̄sdā em creaturas possum⁹ inf
omia venerari. Utrāq̄ spēm dñs desmi/
nat dicēs. Reddite que sunt cesari cesari.
et q̄ sunt dei deo. Qñ x̄sus. Latría fit dño
debet dulia suo. Ad corp⁹ xp̄i fert iper/
dulia x̄e. Latría ḡ ē fuitiū siue cult⁹ soli
deo creatori debet⁹. quez debem⁹ sup oia
reuereri. Ad eā q̄dē prinēt templa altaria
sacerdotia sacrificia festiuitates cerimo/
nie et hmoi que soli deo sunt exhibēda. iu/
xta illud. Dñm deū tuū adorab et illi soli
fuites. i. soli deo fuitutē adoratiōis impē
des. nō em sancti et angelis ad honorē dei
s̄ poti⁹ deo ad honorē sanctorū et angelo/
rum dedicātur tēpla. et altaria cōsecrant.
et sacrificia offerunt. nec ipsis adoratiōis
fuit⁹ s̄ soli deo impēdit. vt dicet in p̄he/
mio septime ptis. ne si sec⁹ fiat nō theoso/
bie cult⁹ exhibeas. s̄ idolatrie crimē incur/
ras fuitēdo creature tanq̄ creatori et mu/
tando gloriā incorruptibilis dei in filitu/
dinē corruptibilis homis. Si igit nec ho/
mines nec angeli adorādi sunt attēdāt q̄d
agant q̄ sub p̄textu cuiusdā religionis seu
pietatis diuersas adorāt imagines. Non
em licet manu factū aliqd adorare. vt pro/
batū ē in p̄ma pte sub titulo de picturis.
Vna quidē tm ē dei p̄ris imago quā vna
cū p̄re adoratiōe venerari debem⁹ scz vñ
genitū dei filiū iesum xp̄m q̄ est splendor
glorie et figura sube ei⁹ cui⁹ nō solū deita/
tem s̄ etiā humanitatē adorare debemus
iux illd. Adorate scabellū pedū ei⁹ qm̄ san/
ctū ē. Ceteras vō imagines et creaturas
sacras et sanctas. i. angelos hoies et sacra/
mēta nō latría s̄ dulia possum⁹ venerari.
De adoratiōe āgelorū legi⁹ q̄ abraā ocu/
lis eleuatis in cōualle mābre tres vidit et
vnū adorauit ex angelis. Loth q̄z duob⁹
angelis intrātib⁹ ciuitatē occurrēs adora/
uit petēs vt in domū suam hospitio decli/
narent. De adoratiōe hoim legi⁹ q̄ iacob
vidēs esau venientē p̄cessit vtrāq̄ turmā
et pnus in terrā septies adorauit. Filij q̄z
iacob adorauerunt ioseph in egypto. De
adoratiōe sacramentorū dicit ecclia. Cru/
cem tuā adoram⁹ dñe. Et alibi legi⁹ Chri

Quartus

stiani sacras imagines pie venerantur et
adorāt. Sequit. Dies quoq̄ nros Et nō
q̄ leo papa adiunxit infra actionē. Hanc
igit oblationē vsq̄ placat⁹ accipias. Be/
atus aut Greg⁹. has tres petitiōes in ca/
none dī addidisse. Prima est. diesq̄ nros
in tua pace disponas. supple. p eū q̄ p no/
bis ē traditus in man⁹ eorū qui pacē ode/
runt. Scda ab eterna damnatiōe nos eri/
pi. supple. p eū q̄ p nobis tpali morte dā/
natus ē. Tertia et in electorū tuorū iubeas
grege numerari. supple. p eū q̄ p nobis de/
puratus ē cū iniquis. In pace tua rē. Et
nota q̄ ē pax peccatorū. pax iustorū q̄ di/
cit⁹ pax pectoris siue spūalis. pax tempis
et pax eternitatis. De pace peccatorū dic
ps. zelau sup iniquos pacē peccatorū vi/
dens. De pace iustorū dicit apls. Fruct⁹
spūs ē. charitas gaudium. pax patientia.
Hāc reliqt dñs aplis dicēs. Pacē relinq̄
vobis. De pace tpis inquit ppheta. Qui/
etur in dieb⁹ ei⁹ iusticia et abundantia pa/
cis. De pace eternitatis dñs dixit aposto/
lis. Pacē meā do vobis nō quō hic mun/
dus dat ego do vob. Pro hac triplici pa/
ce ter oram⁹ in missa. Primo in hac orōne
Hanc igit. ibi. diesq̄ nros in tua pace di/
sponas. Scdo in orōne. Libera nos. ibi.
da ppiti⁹ pacē in dieb⁹ nr̄is. Tertio i par/
dñi ibi. Dona nobis pacē. vt de pace xp̄i
p pacē pectoris trāseam⁹ ad pacē eterna/
tis. Ob h etiā sacerdos ter in missa oscu/
lat⁹ altare. vtz in p̄ncipio canonis dicens
vti accepta rē. et in orōe. supplices. et post
orōnē. Dñe iesu xp̄e q̄ dixisti aplis. licz q̄
dam nonies osculent. vt in sui adiutorū
ad hoc impetrādū nouē choros vel ordi/
nes angelorū: in q̄b⁹ oēs sancti locati: vel
locādi sunt inuocēt et inducāt. Vel h faci/
unt quasi grās agētes de nouē ordinibus
quos qlibet sacerdos gradatim suscepit.
Circa hmoi altaris oscula nōnduz ē q̄
sacerdos ea facit trib⁹ tpib⁹ in missa. iux/
tria quib⁹ indiget ad alia tria ab eo in alta/
ri agēda. Primo em facit quedam oscula
aū collocationē hostie et calicis scz qñ p̄i/
mo ad altare accedit et qñ ad p̄mā collectā
dictur⁹ ē: dñs vobiscū. et iterū p⁹ euāgelij
dictur⁹ ē: dñs vobiscū: q̄ oscula fac vt fiat
dign⁹ minister in sacrificādo. Scdo facit
alia p⁹ collocationē calicis et hostie p̄mū q̄

comunicet. s. dictur. orate fratres etc. Et quoniam in canone dicit. **U**ti accepta. et quoniam dicitur **E**x hac altaris participatione. Et finita oratione illa. **N**on iesu xpo qui dixisti apostolis. qui facit ut sit iustus in christi corpore recipiendo. **T**ertio non facit alia postquam communicauit sed dictur. **D**ominus vobiscum. ante postcomunione et completa oratione. **P**laceat tibi sancta etc. qui facit ut sufficiens inueniat in gratias deo pro receptis referendo. **V**erum oscula que fiunt ante collocationem hostie et calicis. et ea que fiunt post collocationem sunt supra altare. videlicet in medio eius. **C**um enim sacerdos dignitas et auctoritas in sacrificando. necnon et sufficientia ad referendum gratias de acceptis sit solum a deo a qua non sufficiens est. idcirco ante calicis et hostie locationem et postquam collocauit osculatur medium altaris propter propter virtutem consecrationis et vinctiois ibi in mensa altaris facte maxime representat deum in qua vniuntur extrema. **O**scula vero que fiunt post calicis et hostie collocationem antequam coicerentur sunt a sinistris calicis propter hostiam. **A**d hoc enim quod sacerdos sit iustus in sacrificando. requiritur non solum actio diuina. verum et meritum suum. **U**nus **A**ugustinus. Qui fecit te sine te non iustificabit te sine te. **R**equiritur ergo diuinitus motus. et infusio gratie fit ex parte dei. idcirco oscula que fiunt ante collocationem non directe fiunt in medio altaris. **R**ursus illud quod est ex nobis in iustificatione nostra est quod diminutum et modicum respectu eius quod ex deo est. **M**erito ergo fiunt a sinistris parte calicis que est pars diminuta et obliqua respectu dextre. **F**uerunt tamen iuxta hostiam tamen quod in iustificatione plura et nobiliores sunt a deo seu a christo. tamen quod etiam illud quod a nobis est potius haberet rationem mali quam boni nisi quodammodo esset a deo per gratiam peruenientem elicitum regulatum et acceptum. **P**otest etiam secundo dici quod ideo quoniam calix et hostia non sunt supra altare. oscula fiunt in medio altaris. videlicet directe super locum crucis ex charitate in medio discipulorum suorum dixit eis **P**ax vobis: quia pax per ipsa oscula designatur. **T**ertio ad designandum quod sicut habetur in canticis christus ascendit in cruce purpureum. id est. sanguine rubricatum media charitate construit. quia charitas per osculum designatur. quia etiam media dicitur: quia cunctis omnibus. per omnibus enim venit pati ex charitate. **P**orro fuerunt oscula ipsa manibus

supra altare depositis. **P**rimo ad notandum quod charitas per osculum designata operibus debet inniti. nam secundum **G**regorium. opera magna sunt. si autem renuit operari. amor non est. **S**ecundo ad notandum quod in altaris sacrificio sacerdos omnium temporalium curam deponere et solum ipsi sacrificio affixam mentem debet habere. **T**ertio ad designandum quod ad hec opera eius non sufficit. quod solum dei misericordia obtinetur. **A**d hoc nonnulli in locis ipsis osculandis. signum crucis tribus extensis digitis prius imprimunt. tamen quia omnia in fide trinitatis agenda sunt. tamen quia regulariter quicquid ori applicandum est. debet prius crucis signaculo insigniri. **E**t quia altaris mensa consecrata fuerit et alia multa crucis signa in ipso missae officio precesserint. non tamen hec superfluum. tamen quod non ratione ipsius loci. sed ratione operis in loco ipso fieri debent. tamen quod quantum ad altaris mensam fuerit consecrata. nescit tamen quid in ipso loco maligno spiritui permittatur a deo. **A**lia etiam multa signa prius facta non ratione loci sed ratione consecrationis corporis et sanguinis christi facta fuerunt. **A**lij tamen in penultimo et finali dominus vobiscum nec osculantur altare nec in illo imprimunt signum crucis. sed se solum ante faciem suam signant et bene. tamen quod per altaris osculum quod in fine missae fit intelligitur sacerdos omnia precedentia approbare et eis toto mentis affectu assentire: tamen quod per corpus domini presentiam omnis imundus spiritus de loco ipso credendum est auferisse. **P**er osculo etiam altaris et libri sub titulo. de altaris osculo dictum est.

Quinta pars canonis.

Quam oblati-
onem etc. **Q**uinta pars in qua sacerdos accedit ad dominici corporis consecrationem dicens. **Q**uam oblationem. id est. terre: nam materiam ad corpus tui filii destinata tu deus quesumus in omnibus. id est. tota cognitione tota mente et toto intellectu digneris facere benedictam etc. **S**ane quarta feria iudas. unus ex duodecim a diabolo supplantatus imagine sacrilegium perpetravit: dum filium dei triginta argenteis vendidit phariseis in recompensationem damni quod incurrerat propter effusionem vnguenti. **Q**uare inquit hoc vnguentum non venit tricentis denariis et datum est egenis. **D**ixit autem hoc non quod de egenis pertinebat ad eum. sed quia fur erat et loculos habens

ea que mittebant asportabat. Quilibz at argenteus valebat decē denarios vsuales et ita damnu vnguēti qđ valuerat trecētos denarios triginta recōpēlauit argenteis. Si xō dicam⁹ argēteos fuisse denarios vsuales. dicemus qđ iudas vendidit xpm qđ vile mancipiū. xxx. denarijs qui sunt decima ps tricētorū denariorū quos valuerat vnguētū. Propter qđ dñs de spectiue loqđ p pphētā. Appenderunt inquit mercedē meā. xxx. argēteos pciū ap preciat⁹ quo appreciat⁹ sum ab eis. Ad designandū qđ pcy qđtitatē qđ xpus venditus ē sacerdos h facit tres cruces cōiter super oblatā et calicē cū dicit. Bñdictā ascriptā et ratam. nā et tricēta piter et xxx. multi plicationē suscipiūt a ternario. Postmodum aut ad designandū venditionē et emptionē duas cruces impmit singillati vnā sup oblatā et alterā sup calicē. cū dicit. vt nob corp⁹ et sanguis fiat. q. d. illa venditō fuit maledicta. pscripta. irrita. iniq. et detestabilis. s tu de⁹ hāc oblationē digneris facere bñdictā ascriptā ratā rōnabilē et acceptabilē. Judas em dilexit maledictio nem et veniet ei. et noluit bñdictionē et elō gabif ab eo. s tu de⁹ hāc oblationē digneris facere bñdictā p quā nos in celestibus bñdicas. iudas deleat⁹ ē de libro viuētiū et cū iustis nō scribet. s tu de⁹ hāc oblationē digneris facere ascriptā p quā nos inter electos ascribas. Judas laqō se suspendit et epātū ei⁹ accepit alter. s tu de⁹ digneris hāc oblationē facere ratā. p quā ratuz sit nre salut⁹ pmissum. vel ratā qđ ad cōfirmationē in oib⁹ bonis. ne sicut cayn offeram⁹ qđ se nō deo s diabolo obtulit sacrificium. Itē iudas exiuit p demnat⁹ et oratio ei⁹ facta ē in pctm: s tu de⁹ hāc oblationē facere digneris rōnabilē. i. rōne plenā: p quā rōnabile fiat nre fustuz obsequiū. Judas quoq; reddidit malū p bonis. et odiū p dilectiōe retribuit. s tu de⁹ hāc oblationē facere digneris acceptabiles p quā nos tibi reddas acceptos. Scđo sunt tres cruces cōiter sup oblatā et calicē qđ xps tria cōiter egit circa panē et vinuz videlicet accepit. bñdixit et dedit. Postmodū spēali⁹ facit vnā crucē sup oblatā qđ dixit comedite h ē corp⁹ meū. et alterā sup calicē. qđ dixit bibite qđ hic ē sanguis

me⁹. Et fm hūc sensum recte subiungit. Qui p die qđ pateret⁹ et. Tercio sunt tres cruces. qđ iudas vendidit xpm ad crucifigendū trib⁹. s. sacerdotib⁹. scrib. et phariseis. Ad notandū qđ cōiter tres emptores. facit sacerdos tres cruces cōiter sup oblatā et calicē dū dicit bñdictā ascriptā et ratam. Ad notandū xō discrete venditorē et venditū vel tradentē et traditū. facit duas cruces discrete sup oblatā et calicē cuz dicit. vt fiat corp⁹ et sanguis. Quarto tres pme cruces notāt qđ factū ē ēē ex virtute crucifixi. vel significāt tres dies qđ xps pđicauit post dñicā in ramis palmarū vltidū quo in sepulchro qeuit. vel tria loca corpis in qđ passus ē. i. man⁹ pedes et latus. Due xō sequētes significāt diuinā et humanā naturā. vel qđ xps in aia et corpore passus ē. et sūt qñq; in figurā qđ xps qñq; vulnera habuit. vel in qñq; crucib⁹ xps legis expmim⁹ qđ qñq; libris distinguit. et in qlibet xpi passio denotat. qđ lex qñq; psonis regebat. s. iudice. rege pnci pe ppheta. et sacerdote. qđ xps assimilaf. Pñt quoq; xba pmissa scđo modo sic exponi. Petim⁹ vt de⁹ hāc oblationē faciat bñdictā. ascriptā. et ratā. i. vt eā psecret approbet. et pfirmet in rōnabilē hostiā et acceptabile sacrificiū. vt ita nob. i. ad nram salutē panis fiat corp⁹ et vinū sanguis dilectissimi filij tui dñi nri iesu xpi. Pñt qđ dilect⁹ ē fili⁹ sicut ipse pater de celo testat⁹ ē dicēs. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹. et. Et nos eū diligere debem⁹. qđ ipse pōr dilexit nos et p nobis est passus. Tercio modo sic. Quēsum⁹ vt tu de⁹ hāc oblationē facē digneris bñdictā. i. vt a te spūali⁹ bñdicat. vñ xute pñs nri sit bñdict⁹ fruct⁹ vētris xginis marie. ascriptā. i. talē qđ de memoria tua nulla possit obliuioē deleri. ratam id ē talē qđ de bñplacito tuo nulla possit obliuioē cōuelli. rōnabilē. i. talē qđ tue diuine rōni cōueniat. Refert em inf rōnabile et rōnale. Rōnabile dñ qđ de rōne pcedit. Rōnale xō qđ vti⁹ rōne. Vñ et liber iste rōnale vocat⁹. qđ eorū qđ in ecclesiastiel officijs agunt cōtinet rōnes. Acceptabilē. i. vt p eaz tibi deo acceptemur. Quarto mō sic. Digneris facere bñdictā. i. spiritu scđo replere. ascriptā. i. diuinitati ascribere. ratā. i. in xitate vt ad salutē sufficiat so

lidare. rōnabilē nra fide. acceptabiles nra deuotione. **Quito modo sic.** Quā oblationē tu de omīpotēs dignerī facere in oī bus bñdictā. B ē trāsferre in eā hostiaz qē omīmode bñdicta. ascripta. rata. rōnabilē et acceptabilē. **Bñdīcā dī hostia salutarī.** .i. ab oī cā maledictōis imūnis tā origīali q̄ actuali tā crimīali q̄ veīali. sic elīzabetū ī quit ad x̄ginē. **Bñdīcā fructū vētrīs tui.** Ascripta dīcī. .i. scripturā et figurā veterī bus designata. tā ī agnō pascali q̄ ī mā na celestī. tā ī isaac imolādo q̄ ī abel imolāto. qm̄ īquit **Iohēs.** Hīc ē agnū q̄ occī sus ē ab origīne mūdi. Rata dī q̄ nō trāsistoria. sic verū lex: q̄ cessit vbi noua succē sit: s̄ q̄ pmanet ī eternū fm̄ ordīnē melchī sedech. **Rōnabilis dī q̄ nō peculīat.** s̄ ē erat legalis q̄ sanguīne thaurōz et hīrco rum nō poterat a pctō mūdare. s̄ q̄ sanguī ne pprīo psciētias emūdat ab opib⁹ mor tuis. **Acceptabilis dī q̄ nō illa:** de q̄ dīc ppheta. **Sacrificiū et oblationē nolūstī.** sicut ait dñs. **Nō accipiā de domo tua vi tulos neq; de gregib⁹ tuis hīrcos.** s̄ illa q̄ dīcīt ps̄. **Tibi sacrificabo hostiā laudis.** **Qm̄ dñs ait.** **Sacrificiū laudis honorīfica bit me.** et fm̄ hāc expositionē recte subūn glī. vt fiat corp⁹ et sanguis dilectīssīmī filij tui et. p̄rī em̄ dilect⁹ ē fili⁹. iuxta illd. **Hīc est fili⁹ me⁹ dilect⁹.** et. **Et nos eū diligere debem⁹.** qz īpe p̄or dilexit nos et passus ē p nobis. **Aug⁹.** x̄o sic exponit. **Bñdictaz p quā bñdicimur.** ascriptā. p quā ī celo omēs ascribimur. ratā p quā ī viscerib⁹ xpi. .i. de corpe xpi qd ē ecclīa censēmur. rōnabilē p quā a bestīali sensu exutimur. acceptabilē vt q̄ nobis īp̄s displicemus p hāc acceptabiles et vñico filio sim⁹. **Sub lūgēsq; sacerdos euāgelīstarū x̄ba assu mens dīcīt.** q̄ p̄ridie q̄ pateret et. **Amb.** dīcīt q̄ hec x̄ba quā oblationē ascriptaz rōnabilē et. sunt x̄ba euāgelīste vsq; ībī. **Accipite et māducate et bibite ex hīs omēs.** **Alij** x̄o dīcūt q̄ alexāder papa p̄m⁹ addī dit canonī x̄ba illa. **Qui p̄ridie.** vsq; h̄ est corpus meum.

Sexta pars canonis.

Qui p̄ridie quā pateret. Sexta ps̄. Et h̄ x̄ba dī cīt alexander papa p̄m⁹ addidisse vt p̄e/

missum ē. qd̄ aut̄ ab h̄ loco agīf rēp̄sentat id qd̄ x̄ps ī cena fecit. Et ē sensus horūz x̄borū. **Qui p̄die q̄ pateret.** .i. vna dīe añ q̄ īpe passus est p nob̄ voluit tradere dī scipulis suis corpīs et sanguis sui mysteri um vt illi traderet nob̄. **Quitadecima nā/ qz dīe p̄mī mēsis q̄ tunc extitit feria sexta passus ē x̄ps.** et p̄cedēte nocte vīcī decima quarta luna p̄mī mēsis ad vespam vt legī scripturas impletet post typicū pasce cor poris et sanguinis sui sacm̄ instituit. et ec clesie tradidit frequentandū. **Sic em̄ fue rat p̄figuratū.** ī **Exodo.** **Decima dīe mē sis p̄mī tollat vnūquisq; agnū p familiā et domos suas et suabit eū vsq; ad quar tadecimā dīe mēsis hui⁹ imolabitq; eum vnūsa multitudo filiorū isrl̄ ad vespam et sumet de sanguīe agni. ac ponet sup̄ vtrū qz postē. et ī sup̄limīnarib⁹ domorū ī qz bus comedēt illū.** Et post pauca. **Est enīz phasē .i. trāsīt⁹ dñī.** Illud aut̄ nōndū ē q̄ sic māna datū fuit hebreis post trāsītum marī rubri. iam submersis egyptijs. sic eu charīstia dat̄ xpianis post ablutionēz ba ptīsmīā deletī pctis. vt p baptīsmū emū demur a malo. p eucharīstīā pfirmemur ī bono. **Sic em̄ manna p̄lm̄ illū p vastita tem īnuie solitudinis ad terrā pmissionis pduxit:** sic eucharīstia p̄lm̄ istū p īnola tum vite p̄nt ad p̄riāz paradīsi pducit. sic dīcta. qz nō alīnd īnuenīf vocabulū q̄ dī gne tīm sacm̄ valeat appellari. nisi q̄ gre ce mel⁹ dī eucharīstia. qd̄ latīne exponīf fm̄ **Isid.** bona grā. vt fm̄ alios dator grē **Viaticū** qz recte appellat̄. qz reficiēs ī via deducit ad p̄riā. **Sic em̄ filijs isrl̄ a tran situ maris rubri māna nō defuit donec ve nirēt ad terrā pmissionis ita et fidelib⁹ re natīs p baptīsmū rubricatū et sanctīcatū sanguīne xpi. non deficiet eucharīstia do nec veniet finis seculi.** s̄ nec tūc q̄ nisi ad h̄ qz vltērī nō sumet sub sp̄s s̄ videbim⁹ de um facie ad faciē. **Hostia x̄o fm̄ hebreos dī ab hostio.** qm̄ ad hostiū tabernacī se rebat. s̄ fm̄ gentiles dī ab hoste. qz deuī ctis hostib⁹ fiebat hostia. .i. sacrificiū et vī ctima p vincendīs. de q̄ dīctū ē sub titulo de oblatione. **Dī quoq; hostia imolatio.** qz ībī x̄ps sacramētālīē imolat̄. q̄ semel ī x̄itate p pctis imolat⁹ est ī cruce. qd̄ tra ctuz est a mola que fieri solebat de quodā

genere frumēti. qđ far seu adoz dñ: qđ g i
manna p̄cessit in eucharistia cōsumat. nā
quātālibet qđq p̄tē accipiat totam p̄cipit
eucharistia sicut euenit de manna. qz nec
qui pl^o collegerat habuit ampli^o. nec qui
min^o parauerat repit min^o. Hanc ḡ p̄figu
rabat panis ille celestis de q̄ sapiēs p̄testa
tur. Panē de celo p̄stitit sine dolore om̄e
delectamētū in se habentē. et om̄is sapor
suauitatē. Ad de se xps exponēs. Ego in
quit sum panis viu^o q̄ de celo descendit. si
q̄s māducauerit ex hoc pane uiuet in eter
num. et panis quē ego dabo caro mea ē p
mūdi vita. Et ē notandū q̄ in ecclia cōica
tur corp^o xpi sumēdo. pacē dādo. panē
bñdictū et bñdictionē suscipiēdo. vt dicef
sub ti. de pacis osculo. Qui aut̄ vult cōica
re debet timorē fidē et dilectionē h̄re. Peq̄
tur. Accepit panē et. Hūc sacrificiū ritum
melchisedech legif p̄mus celebrasse offe
rens panē et vinū. erat em̄ sacerdos dei al
tissimi. An̄ dauid inq̄t ad xpm. Tu es sa
cerdos in eternū s̄m oz. mel. et. Sacrifici
um igit̄ euāgelicū p̄cessit legale nō solū di
gnitate sed etiā tpe. sic apls plen^o ostēdit
in epla ad hebre. Iō xō panē et vinū in sa
crificiū corpis et sanguinis sui xps institu
it. vt in sumptiōe corpis et sanguis christi
doceat eē p̄fecta refectio. q̄ sic p̄ ceteri ci
bis et potib^o corpālib^o panis cor hoīs cō
firmat et vinū cor hoīs letificat. ita et corp^o
et sanguis xpi p̄ ceteris cibis et potib^o spi
ritualib^o interiorē hoīem reficiunt et sagi
nant. An̄ poculū tuū inebriās q̄ p̄clarū ē
In his em̄ duob^o plena p̄stitit et p̄fecta re
fectio sicut ip̄e testat. Caro mea h̄c ē cib^o
et sanguis me^o h̄c ē pot^o. De h̄ etiā dicef
in septia pticula sup xbo. Hic est calix.
Ceterū panis debet eē de frumento. vinū
qđ vite: qz xps semetipm̄ compauit fru
mento. cū ait. Nisi granū frumēti cadens
in terrā mortuū fuerit ip̄m solū manet: et
viti. cū dixit. Ego sum vitis x̄a. Ip̄e etiā
fuit racem^o in torculari cruci p̄sus. vnde
Esa. lxiij. Vestimēta tua sicut calcantiū
in torculari. Porro nec racemus vne nec
granū frumēti debet offerri nisi vel exp̄s
lus in vinum vel redactū in panē. qz xps
et panē se dicit. et frumento se compat. In
canone tñ aplorū in burcardo libro. v. ca.
si q̄s. ita tenef. Si q̄s ep̄s vel p̄byter p̄e

ter ordinationē dñi. alia quedā in sacrifi
cio offerat sup altare. i. mel aut lac. aut p
vino sicerā aut p̄fecta quedā. aut volati
lia aut aialia aliqua aut legumina: cōstitu
tionē faciēs deponat. De hoc dictū ē sub
ti. de obatione sacerdotis. Non debet eti
am in pane ipso poni sal. Quis qđā hereti
ci s̄ riu faciāt. pp̄t illud qđ scriptum est.
Quicquid obtuleris sacrificij sale condies.
Et illud. Nō auferes sal feder^{is} dñi dei tui
de sacrificio tuo. Et illud. In om̄i oblatio
ne tua offeres sal. Et in euāgelio. Dis vi
ctima saliet. Que de sale discretiōis non
materiali intelligunt. Panis aut̄ hic for
mat in modū denarij. tum qz panis vite p
denarijs tradit^o ē. tū qz idē denari^o in vi
nea laboratib^o in p̄mū dand^o ē. et i forma
rotunda vt dictū ē sub ti. de oblatiōe. In
h̄ etiā pane sepe scribit nomē et imago im
patoris n̄ri. quia p̄ eū in imaginē di refo
ramur. et noīa n̄ra in libro vite scribuntur
Nonnulli etiā ibi agnū figurāt. tū quia is
q̄ imolat^o ver^o ē agn^o. tū etiā pp̄t illud qđ
legif. Exod. xxix. Hoc ē qđ facies in alta
ri: offeres agnos iugiter et vinū ad libādū
in agno. Panis quoq̄ nō fermētat^o ē azi
mus in sacrificiū debet offerri. tū ratiōe fa
cti. tum rōne mysterij. Scriptū nanq̄ ē in
Exo. Prima mēse et. xiiij. die p̄mi mensis
ad vespam comedetis azima vsq̄ ad diez
xxi. eiusdē mēsis ad vespam. Itē septē di
ebus fermētātū nō inueniet in domib^o ve
stri. Itē q̄ comederit fermētātū pibit ani
ma ei^o de cetu isrl. Itē om̄e fermētātū nō
comedetis. Itē. in cūctis habitaculis v̄ris
comedetis azima. Cū ḡ xps die. xiiij. p̄mi
mēsis ad vespam cenauerit cū discipulis
et agnū pascale comederit. et vtiq̄ ritu le
gali cū azimis panib^o et lactud agrestibus
cōstat q̄ ea hora fermētātū nō inuenieba
tur in domib^o hebreorū. et ita panē azimū
in corp^o suū absq̄ dubio p̄secrauit. Cum
em̄ fermētū corruptionē significet. vñ s̄m
aplm̄. modicū fermētū totā massam corru
pit. vt nihil corruptū. vl corrupēs. ē totū
sincerū vel sincerās in h̄ cōsac̄o mōstret
nō fermētātū ē azimū cōsecram^o. iux illd
apli. Pasca n̄m imolat^o ē xps. itaq̄ epu
lemur nō in fermēto veteri sed in azi. sin. et
ve. Greci tñ in suo p̄sistētes errore de fer
mētato p̄ficiūt latinos azimatas vocātes

cū ipi veri? fermētarij valeāt nuncupari.
Dicūt em̄ in pascue lunā. xiiij. extitisse. i
 q̄ ver? agn? ē imolat? ut legi iplere? figu-
 ra. q̄. xiiij. luna p̄mi mēsis pascālē agnum
 iusserat imolari. **D**ñs ḡ eo die se passurus
 ēē p̄nosces. in p̄cedēti vesp̄a nccitate du-
 ctus anticipauit comedere fermētātū. idō r
 tūc licite poterat comedi fermētātū. **D**icūt
 etiā q̄ cū brā xgo **M**aria p̄gnās fuit de
 spūscō. recte p̄ fermētātū significat dñi i-
 carnatio p̄pt̄ xginei vteri tumorē. **E**z re-
 sponderi pōt q̄ nō offerim? in sacrificiū x-
 ginis vterū. nec ille ē ad trāsubstantiādū
 necessari? s̄ fides r dei xbu. **E**z nūqd cō-
 ficit q̄ fermētātū hodie ap̄d nos sacrificat
Et videt q̄ nō cū xps azimū p̄secrauerit
 q̄n sacm̄ instituit. vt dcm̄ ē. **P**ieterea vt
 tā dice? ecclia a beatis petro r paulo hūc
 sacrificij ritū accepit. **Q**uidā tñ dīcūt p̄-
 sertim si negligentia vel igrātia h̄ fac. **M**ā
 r legi in **L**euitt. **O**fferet panes fermēta-
 tos cū hostia ḡfarū q̄ offeret p̄ pacificū **I**trē
 in penthateuco legi. **O**fferet panes p̄mi-
 ciarū de duab? decimis fermētate simile.
Et multū cū fermētato cōficiētib? ecclia cō-
 munit. **S**equit. **E**leuat oculos in celū r cē
Per h̄ q̄ xps oculos in celū leuauit. insinu-
 at nob̄ se h̄re a p̄re qd̄ h̄z. q̄q̄ in p̄ncipio
 n̄roz operū debem? dirigere mēt̄ oculos
 ad dñm tanq̄ ad auctorē oim̄ operū bono-
 rū. **I**trē p̄ q̄ oculos ad celum leuauit r pa-
 tri grās egit. docuit nos q̄ sp̄ p̄ri supplica-
 re debem? vt h̄ tā magnū sacm̄ p̄ manus
 n̄ras p̄ficere dignet. **H**ic at̄ tria cōmemo-
 rant q̄ null? euāgelistarū describit. videlz
Eleuat oculos in celū r cē. vsq̄ discipulis
 suis. **I**trē et̄ n̄ test. itē mysteriū fidei **Q**uis
 ḡ tāte audacie extitit vt h̄ corde suo tēpta-
 uerit interponere. **S**ane formā istā xboz
 ab ipso xpo acceperūt apli. r ab ipis ecclia
Multa qd̄ tā de xbis q̄ de facti dñicis
 p̄pt̄ breuitatē p̄termisserūt euangeliste q̄
 in apli supleuerūt. vt ē illud qd̄ ap̄s ait i
 epla ad **C**oz. **C**ūsus ē pl? q̄ q̄ngētis fr̄ib?
 simul. deinde visus ē iacobo. deinde apo-
 stolis oib?. nouissime aut̄ tanq̄ abortiuo
 visus ē r mihi. **M**ā r inē ipos euāgelistas
 quedā omittūt ab vno q̄ suplenē ab alio.
Un cū tres euāgeliste cōmemorēt. h̄ ē cor-
 pus meū. sol? lucas adiecit. qd̄ p vob tra-

def. r cū matthe? r marcus dicāt p mul-
 tis. lucas dic̄ p vobis. s̄ matthe? addidit
 in remissionē pctōrū. **S**equit. **G**ras agēs
 r cē. **H**inc colligit vñ sacrificiū laudis dica-
 tur. **E**t em̄ sic q̄ xps grās agēs illud isti-
 tuit. **G**ras aut̄ agebat nō p se s̄ p nob. id
 ē p̄paratione oim̄ futura. **D**e hoc dictūz
 est in .ij. pticula sup xbo p quib? **B**ndi-
 xit. r cē. **B**ndixit em̄ b̄ndictiōe celesti r vir-
 tute verbi qua cōuertit panis in substāti-
 am corpis xpi. s̄ hoc ē corp? meū **E**t in p-
 latione hui? verbi sit crux sup panē que li-
 gñificat q̄ xps passus est etiam in natura
Tot? em̄ passus est: r fm̄ aiām r fm̄ cor-
 pus. vt dice? in .xj. pticula sup xbo. r p̄-
 stas: vt totū hoīem redimeret. **Q**uia enīz
 xps accepit panem r calicē in scās ac ve-
 nerabiles man? suas vtrūq̄ b̄ndixit. idō
 sacerdos xpi exemplo panem r calicē in
 manus accipiēs vtrūq̄ p se crucis signa-
 culo b̄ndicit. que due cruces innuūt tem-
 pus cene r grē in quo duo pietes in angu-
 lari lapide p̄iungunt. vel q̄ gigas gemie
 substantie crucifigūt. **C**ū aut̄ ad p̄lationē
 istorū xboz. **H**oc est corp? meum. hic est
 sanguis meus. sacerdos p̄ficiat. credibile
 iudicat q̄ xps eadē xba dicendo cōfecit.
Uez cū dñs p̄ fregerit q̄ cōsecrauerit. vi-
 det q̄ ecclia que p̄ri? cōsecrat q̄ frangat:
 ali? agit q̄ xps egerit. r sic peccat qm̄ ei?
 actio n̄ra debet esse instructio. **S**up h̄ dī-
 xerūt quidā: q̄ xps post b̄ndictionē r cō-
 uersionē fregit. nā tunc cōfecit cum b̄ndi-
 xit. l̄raz hoc ordine p̄struētes. **A**ccipit pa-
 nem r b̄ndixit subaudiendum est dicens.
Hoc est corp? meū. r tūc fregit r dedit et
 ait. **A**ccipite r comedite: r iterauit h̄ ē cor-
 pus meū. **P**ri? ḡ ptulit h̄ xba vt eis vim
 p̄ficiendi tribueret. deinde ptulit eadē vt
 ap̄los formā cōficiēdi doceret. **A**li? dixē-
 rūt q̄ etiā xps p̄ri? fregit q̄ p̄secrauit. naz
 p̄ri? b̄ndixit r postea fregit. demū ptulit
 xba illa. hoc ē corp? meū r cē. r tunc dedit
 r fm̄ h̄ r sacm̄ cōfecit r formam instituit
 post b̄ndictionē. cū dixit hoc ē corp? meū
 intelligentes illam b̄ndictionē fuisse: vel
 aliqd̄ signū qd̄ sup panē imp̄ssit: vt aliqd̄
 xbum qd̄ sup panem exp̄ssit. **Q**uib? illud
 videt obistere. q̄ p̄ri? fregit q̄ dixit. h̄ ē
 corp? meū. nec ē etiā credibile q̄ p̄ri? dede-
 rit q̄ p̄fecerit. **S**ane dici pōt q̄ xps xtu-

te diuina nobis occulta primo perfecit. et postea forma expressit sub qua posteri benedicerent. Ipse namque per se virtute propria benedixit. nos vero ex illa virtute quam indidit nobis. Cum ergo sacerdos illa Christi verba pronunciat. hoc est corpus meum: et hoc est sanguis meus. panis et vinum in carnem et sanguinem peruertunt illa ubi virtute qua / bum caro factum est et habitauit in nobis quia dixit. et facta sunt. mandauit et creata sunt. quia feminam mutauit in statuam et regem conuertit in colubrum. quia fontes mutauit in sanguinem. et aquam peruertit in vinum. Nam si verbum helle potuit ignem de celo deponere. nonne verbum Christi poterit panem in carnem mutare. certe maius est de nihilo creare quod non est. quam quod est in aliud transmutare et incompabiliter maius est quod deus ita factus est homo quam non desinat esse deus. quam quod panis ita fiat caro quam desinit esse panis. Illud per incarnationem semel factum est. istud per consecrationem iugiter fit. Ad plationem ergo verborum panis diuinitus transsubstantiatur in carnem. diuina enim et materialis huius sacrificij substantia est verbum quod accedens ad elementum perficit sacramentum sicut verbum carni unitum efficit hominem Christum.

Memorandum est autem quod in corpore Christi vnde cum miracula considerantur. de quibus expressa reddi ratio non potest. licet similitudinarie rationes ad hoc deferantur. Primum est quod panis et vinum transsubstantiatur in corpus et sanguinem de quo iam rationes posite sunt. Alia etiam ratio huic deferuntur: quod et cibus et potus corporalis fit caro et sanguis mediante natura. multo ergo fortius ipsa natura seorsum deus immediate facere potest quod panis peruertatur in corpus suum et vinum in sanguinem.

Secundus est quod quotidie panis transsubstantiatur in corpus et nullum sit augmentum in deo. Ratio huic deferuntur: quod et si scio aliquod secretum quod pluribus manifestum. licet illud omnes illi me reuelante sciant tamen in me solo siue in mente mea nullum propter hoc sit augmentum.

Tertium quia quotidie sumitur et comeditur. nec aliqua sit eius diminutio: ratio quod si de lumine meo lumina mille sumant nil deperit in meo. nam et vidua sereptana comedebat et nunquam diminuebatur farina de hydria. nec oleum de lechito.

Quartum est quod indiuisibile diuiditur et in quolibet parte eius charistie totus et integer remanet. ratio in speculo in quo aliquid representatur: et si dis-

uidatur per partes: in quolibet parte idem representatur ut dicetur in sequenti particula super verbo simili modo.

Quintum quia a criminosis sumptum non inquinatur. ratio quod nec sol transiens super loca fetida: inquinatur.

Sextum quod corpus Christi quod est cibus vite per totum est mortale. ut dictum est in prehemio huius partis. ratio quia et infirmis et debilibus corpore bona cibaria et capones et bona vina sunt nocua.

Septimum quod sumptum a sacerdote et quolibet alio. ore clauso in celum rapitur ut iam dixerat super verbo accipite. ratio quia de corpore virginis incorrupte Christus exiuit. et etiam de monumento clauso surrexit cum sit res simplicissima. et hostio etiam clauso locum ubi erant discipuli intrauit.

Octauus cum sit corpus immensum et in tam parua hostia stat. ratio quod et pupilla oculi que minima est magnam montem apprehendit.

Nonum quod idem corpus totum simul in diuersis locis persistit. et a diuersis percipitur. Ratio quia et verbum hominis semel platum iuxta vocem naturam totum simul est in auribus diuersorum.

Preterea qui fecit corpus et locum: vtrique facit in altero esse ut vult. Rursus luna et sol et lumen in diuersis locis et a diuersis videntur.

Decimum quia pane transsubstantiato remanent accidentia panis. scilicet pondus. color. et sapor. ratio per similitudinem de fide hic ut dicitur super verbo fregit.

Andecimum quia sub specie panis est et sumitur corpus et sanguis Christi imo totus Christus similiter sub specie vini est et sumitur vtrique. et tamen ibi non est duplex sumptio corporis et sanguinis Christi. Ratio quia licet in vno prandio comedam ante potum et post. non tamen dicor bis prandere. et de hoc dicitur sub septima particula super verbo. Simili modo.

Verumtamen sic ait Leo papa Quid queris nature ordinem in Christi corpore cum propter naturam sit ipse Christus natus ex virgine. Et nota quod quedam matrona singulis diebus dominicis offerebat panes beato Gregorio. qui cum post missarum solennia corpus domini illi offerret et diceret. Corpus domini nostri Iesu Christi custodiat te in vitam eternam. Illa lasciuia subrisit. ipse vero mox dextram ab eius ore conuertens parte illam dominici corporis super altare deposuit. deinde coram populo matronam interrogauit ob quam causam ridere presumpserit. At illa

Indit. qz panē quē pprijs manib⁹ feceram
tu corp⁹ dñi appellabas. **Tūc Greg⁹.** pro
mullerī incredulitate se in orōnē pstravit.
et surgēs p̄ticulā illā panis ad instar digi-
ti carnē factā repit. et sic matronā ad fidez
cōuertit. **Orauit** iterū et carnē illā in panē
quersam vidit et matrone sumendā tradi-
dit. **Legit** quoqz qz cū **Hugo** de sancto vi-
ctore doctor excellētissim⁹ vltima infirmi-
tate laboraret. corp⁹ dñi instāter petijt si-
bi dari. **Quāqz** nullū cibum retinere posset
fratres ei⁹ turbationē timētes simplicē si-
bi hostiā attulerunt. **Ad** ille p spm agno-
scens ait. **Misereat vñ deus** fratres cur
me deludere vultis. **Iste** em̄ quē portasti
dñs me⁹ nō est: at illi attoniti mox corpus
dñi attulerūt. **Et** ipse vidēs se nō posse reci-
pere eleuat i celū manib⁹ sic orauit. **Accē-**
dat filiū ad p̄rem et spūs ad eū q̄ fecit illū
Ecce. vñ. **Et** inter h̄ verba spm emisit et
corpus dñi ibidē disparuit. **Quiaqz** autē
ex causis sacm corp⁹ et sanguis sui xp̄s
sub alia specie sumendū instituit. **Prima** ē
ad augendū meritū. qm̄ aliud ibi eē cerni-
tur et aliud eē credit⁹ vt fides habeat meri-
tum cui humana ratio nō p̄bet exp̄imētū
Scda est ad fouendū sensum ne abhorre-
at anim⁹ qd̄ cerneret ocul⁹. qz nō p̄sueui-
mus carnē crudam comedere vel sangui-
nem humanū bibere. **Fouet** em̄ sensus in
vno dñi vñ solita p̄cipit et edificat fides
i altero dum in eo qd̄ videt quale sit illud
quod nō videt agnoscit. **Tertia** ē ad vitā
dum ridiculū ne insultaret paganus cum
illud ageret xp̄ian⁹. vt ita x̄itas assit et ri-
diculū desit. **Quarta** qz nō posset mortāl
hō intueri claritatē q̄ ē in corpe xp̄i. quod
expti sunt discipuli in trāsfīguratōe. p̄ter
ea panis confirmat et vinū letificat cor ho-
minis. **Quinta** nō sumit sub specie agni-
ne iudicare videamur de more legali ag-
num offerentes. **Sequit⁹** fregit. **Queri**
solet qd̄ xp̄s in mēsa tūc fregit. et qd̄ sacer-
dos nūc in altari frāgit. **Et** fuerūt q̄ dire-
runt. qz sic post p̄secrationē vera panis re-
manet accidentia: sic et vera panis sub-
stantia. qz sic s̄biectū nō pōt subsistere sine
accidentib⁹. sic accidentia nō pōt subsiste-
re sine s̄biecto. qm̄ accidentis eē nō ē aliū
q̄ in eē. s̄ panis et vini substantijs p̄manen-
tibus ad plationē illorū x̄borū corpus et

sanguis xp̄i veracit⁹ incipiūt eē sub ill. ita
qz sub eisde accidētib⁹ vtrūqz vere suscipi-
tur. s̄ panis et caro. vinū et sanguis quorū
alterū p̄bat sensus. reliquūz credit fides.
Hi dicūt qz substantia panis frangit⁹ ac at-
terit⁹ inducētes ad h̄ illō apli. **Panis** quē
frangim⁹. **Et** lucas dicit. **Una** sabbati cū
venissem⁹ ad frangendū panē et c. **Et** fm̄
eos dñi sacm a mure corrodit⁹. etiā ipa pa-
nis substantia comedit⁹ s̄ q̄ corp⁹ xp̄i mox
eē desinit. cū corrodi incipit. **Innocētius**
terti⁹ dixit in speculo eccl̄ie. qz forma panis
frangit⁹ et atterit⁹. s̄ corp⁹ xp̄i sumit⁹ et co-
medit⁹ ea que notant corruptionē referēs
ad formā panis. ea vñ q̄ notant acceptio-
nem ad corp⁹ xp̄i **Berengari⁹** q̄pe qui su-
spectus habebat⁹ de heresi. corā **Nicolao**
papa p̄fessus ē panē et vinū q̄ in altari po-
nunt⁹ post p̄secrationē nō solū sacm s̄ etiā
am in x̄itate verū corp⁹ et sanguinē chri-
sti eē. et sensualiter nō solū sacm s̄ etiā in
x̄itate manib⁹ sacerdotū tractari frangi et
fidelīū dentib⁹ atteri. **Nō** autē corp⁹ ch̄risti
vel in p̄tes diuidit⁹ vel dētib⁹ lacerat⁹. cuz
sit immortale et impassibile. **Sz** in q̄ re fiat fra-
ctio vel attritio bt̄us **Aug⁹.** oūdit dicens
Qñ xp̄s manducat⁹ reficit nō deficit. nec
qm̄ māducam⁹ p̄tē de illo facim⁹ et qdē in
sac̄o sic fit. nā et xp̄s carnalē sensū discipu-
lorū redarguit. q̄ putabāt carnē ei⁹ sic aliā
carnē diuidendā in p̄tes et morib⁹ lacerā-
dam. **Et** autē forma panis nō q̄ sit s̄ q̄ fu-
it. sicut dicebatur **Simon leprosus.** nō qz
talis existeret. sed quia talis extiterat. **Si**
vero queratur quid a mure comedit⁹ duz
sacramentum corroditur vel quid incine-
ratur cum sacramentum crematur. **Re-**
spondet ipse **Innocētius.** qz sicut mira-
culose substantia panis cōuertitur in cor-
pus dñi cum et incipit esse sub sacramēto
sic quodāmodo miraculose reuertitur cū
ipsum ibi desinit esse. nō qz illa panis sub-
stantia reuertatur que transiuit in carnez
sed eius loco aliud miraculose creatur. qz
uis huiusmodi accidentia sine s̄biecto pos-
sint sic esse sic edi. **Sequit⁹.** **Bedit.** **Que-**
ri solet quale corpus ch̄risti in cena dedit
mortale aut immortale. passibile aut im-
passibile. ac cetera que ad hanc perti-
nent questionem. **Et** licet simplicitate fi-
dei sufficiat dicere: qz tale dedit qua-

le voluit: et rursus quæ dederit ipse nouit. Fuerunt tamen qui dixerunt quod sic veraciter ipse idem erat qui dabat et qui dabatur. ita in eo quod dabatur erat passibilis et mortalis. et in eo quod dabatur erat immortalis et impassibilis. sic visibiliter gestabat et invisibiliter gestabat. Invisibiliter inquantum quantum ad formam corporis. non quantum ad spiritum sancti. Quia in eo quod gestabat quod erat. habebat apparebat. In eo vero quod gestabat quod erat ipse non videbatur. quia forma panis et vini velabat formam carnis et sanguinis. Hic est ille verus david qui coram achis regem get suis manibus ferebat. Quia igitur immortalis dabatur. incorruptibiliter edebatur. Hi perfecti procedunt posito quod per aliquam sacramenti per triduum mortis christi fuata fuisset idem corpus simul et iacebat mortuus in sepulchro. et manebat viuus sub sacro. in aram crucis patiebatur. et sub forma panis non ledebatur. Sed quoniam incredibile iudicatur ut secundum eandem naturam simul esset mortalis et immortalis. quod tamen congruebat ei secundum eandem personam. fuerunt alij qui dixerunt quod christus mortalis utique erunt alij qui dixerunt quod christus mortalis utique fuit non necessitate sed voluntate. In eo quod quippe quod immunis erat ab omni culpa. liber erat ab omni pena. ut nihil morti deberet pro eo quod nihil peccati haberet. Sustinuit tamen sponte mortalitatem: quia mortem sustinere volebat: quoniam si mortalitatem non suscepisset omnino mori non potuisset. Ut ergo probaret quod mortalis erat non necessitate sed voluntate: quoniam voluit mortalitatem deposuit. et quoniam voluit mortalitatem recepit. Legitur in euangelio quod cum iudei duxissent iesum. usque ad suppelileum montis et eum precipitare vellet ille transiens per medium illorum ibat: Cum ergo esset ducendus teneri sed sicut passibilis tolerabat. sed cum esset precipitandus sic impassibilis per medium illorum transibat. Potest tamen salua fide concedi quod tunc tale dedit quæ tunc habuit mortale vicem et passibile. non quod posset pati sub sacro scilicet nunc sed quod sub sacro poterat pati scilicet tunc. Nunc autem sumitur a nobis immortale et impassibile: nec tamen maiorem habet nunc efficaciam sicut nec maiorem potentiam. Que ergo passibilis edebatur et tamen non ledebatur non erat humane nature sed diuine potestatis qua valebat quicquid omnino volebat. Sequitur discipulis suis. Dubitari solet utrum iudas cum alijs accepit eucharistiam. Lucas enim ostendit iudam interfuisse cum alijs qui statim post calicem traditorem commemorat dicens.

Hic est calix noui testamenti in sanguine meo qui pro vobis effundetur. Verumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa. Quomodo autem interfuerunt eucharistiam acceperunt. Barco testante qui ait. Et biberunt ex eo omnes. Iuxta quod christus preceperat teste Mattheo. Bibite ex hoc omnes. Contra iudas non iter fuisse probatur. Nam secundum Mattheum statim dixit Iesus bibentibus calicem. non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem illud. cum illud bibam vobiscum nouum in regno patris mei. Iudas ergo non aderat qui cum eo non erat bibiturus in regno. In hoc causa forte tenendum est illud quod iohannes insinuat. quia cum iudas accepisset bucellam exiit continuo erat enim nox. Christus autem post alios cibos tradidit eucharistiam. Lucæ testante qui ait. Sicut et calicem post quem cenauit. Patet ergo quod iudas postquam exiit quem christus traderet eucharistiam. Quia ergo lucas per colicem commemorat traditorem per recapitulationem dictum intelligi potest. quia sepe in sacra scriptura quod prius factum fuerat posterius enarratur sic Mattheus biduo ante pascha commemorat alabastrum vnguementi quod secundum Iohannem ante sex dies pasce mulier in domo simonis leprosi effudit. Sed processu quod iudas accepit eucharistiam quod plerique procedunt. quare medicus salutaris medicinam dedit egroti. quam ei mortiferam esse sciebat. quoniam quod maleducat indigne iudicium sibi maleducat. Respondeo forte ut suo doceret exemplo quod sacerdos non debet illi communionem negare. cuius tamen si sit sibi notum non est tamen ecclesie manifestum ne forte non sit corrector sed perditior. Unde legitur in canone. Non prohibeat dispensator id est sacerdos pingues terre. id est peccatores mensam domini. id est corpus et sanguinem christi manducare. sed moneat exactorum timere. Sed cum minus malum sit reddi suspectum de crimine quam committere crimine. et de duobus malis cum alterum vigeat minus sit eligendum. videtur quod discretus sacerdos negare debet eucharistiam criminoso quatenus minus malum incurrat ut maius euitet. id est ut reddatur suspectus ne manducet indigne. Sane cum nemo debeat vnum mortale committere ne proximus aliud mortale committat eligendum est potius sacerdoti non prodere peccatore quam ut ille si peccet. sed ille potius est eligendus ut abstinentia reddatur suspectus quam quod commendo maleducat indigne. Sed queritur an christi

stus ad bonū an ad malum eucharistiā su
de tradiderit. Et quidē nō videt ad bonū
dedisse. ne sua sit intētiōne fraudat. q̄ te/
ste ppheta fecit vniuersa q̄ voluit: iudas
enī nō ad bonū s̄ ad malum accepit. s̄ nec
ad malū dedisse videt. q̄ x̄ps nō ē auctor
malorū s̄ vltor. Rūderi pōt q̄ si bec p̄po
sitio ad. cū dicit dedit ad malū: intentio/
nem denotet vel affectū. falsa ē p̄positio.
Si autē cōsecutionē innuat vel affectū v̄a
ē. Sane q̄ x̄ps bucellā intinctā iude por/
rexit: constitutū ē ab ecclia ne eucharistiā
des intincta. Nec d̄z itelligi q̄ s̄ bucella
panis itincta x̄ps eucharistiā dederit tra
ditori: s̄ p̄ bucellā intinctā atq̄ porrectā
suū deniq̄ traditorē exp̄ssit. Sequit̄. Ac
cipite et māduca: q̄s vniq̄ crederet q̄ pa
nis in carnē et vinū in sanguinē p̄ueri po
tuisset. nisi ip̄e saluator: h̄ diceret q̄ panē et
vinū et om̄ia ex inuisibilib⁹ creauit. Volu
it q̄p nos panē et vinū sibi offerri et ab ip̄o
so diuinit̄ cōsecrari. vt fidelis p̄ls credat
verū eē mysteriū qd̄ ip̄e tradidit discipul̄
suis dicēs. Accipite et māduca. Similiter
et de calice dixit. Sane nō ē intelligendū
q̄ sumptū corp⁹ de manu dñi sibi discipli
ministraret. s̄ q̄ p̄secrauit idē et ministra
uit. Ac si diceret. Comedite vtrāq̄ hui⁹
sacramēti comestione insinuās. Duplicit̄
enī corp⁹ x̄pi comedit̄. q̄ dupliciter intelli
git̄. s̄. verū qd̄ de v̄gine traxit. et in cruce
pendit. et mysticū qd̄ est ecclia x̄pi sp̄i
tu vegetata. De v̄o corp⁹ dñs ait. Hoc ē
corp⁹ meū qd̄ p̄ vobis tradet̄. De mysti
co dicit apl̄s. Un⁹ panis et vinū corp⁹ mul
ti sum⁹. Verū corp⁹ x̄pi comedit̄ sacramē
taliter. i. sub sp̄e. Mysticū autē comedit̄
sp̄ualiter. i. sub specie panis in fide cordis
De comestione sacramētalī dicit dñs. Ac
cipite et comedite h̄ est corp⁹ meū qd̄ p̄ vo
bis tradet̄. h̄ facite in meā cōmemoratio
nem. Hoc modo tam boni q̄ mali x̄pi cor
pus māducant. s̄ boni ad salutē. mali v̄o
ad iudiciū. nisi enī et mali x̄pi corp⁹ come
derēt. nō dixisset. apl̄s ad Cor. xj. Qui
māducat indigne iudiciū sibi māducat nō
d̄iudicās corp⁹ dñi. Ille autē indigne su
mit q̄ sacramētaliter et nō sp̄ualiter sumit.
Nam et iudas cū alijs eucharistiā tradidit
accepisse vt iaz dictū est. De sp̄uali come
stione dñs ait. Nisi māducaueritis carnē

filij hoīs et biberitis ei⁹ sanguinē nō habe
bitis vitā in vobis. Hoc modo corp⁹ x̄pi
comedūt soli boni. Un⁹ q̄ māducat meam
carnē et bibit meū sanguinē in me manet et
ego in eo. Nam qui manet in charitate in
deo manet et de⁹ in eo. Et qd̄ paras den
tem et ventrē crede et māducasti. Qui cre
dit i x̄pm comedit ip̄m. qm̄ i corp⁹ x̄po p̄
fidem. i. mēbrū ei⁹ efficit̄. v̄l in v̄nitate co
poris ei⁹ firmi⁹ solidat̄. Alibi enī qd̄ man
ducat incorp⁹at. et q̄ māducat incorp⁹at.
h̄ autē qd̄ māducat incorp⁹at. et q̄ māducat
incorp⁹at. Vtrūq̄ modū edendi x̄ps insi
nuat vbi dicit. Sp̄us est q̄ viuificat. caro
nō pdest q̄c̄q̄. q̄ caro x̄pi nisi sp̄ualit̄ co
medat̄ nō ad salutē s̄ ad iudiciū māducat̄.
S̄ qd̄ sit de corp⁹ x̄pi post q̄ sumptū fue
rit et comestū. Rūderi pōt q̄ si p̄ntia q̄rit
corp⁹alis in celo q̄rat vbi x̄ps ē in dextera
dei sedēs. Ad tps tñ p̄ntiā exhibuit corp⁹
lem. vt ad sp̄ualē p̄ntiā inuitaret. Un⁹ cū
sacrm̄ tenet gustat̄ et comedit̄. x̄ps corp⁹
liter adest in visu in tactu in sapore. et quā
diu corp⁹alis sensus afficit̄. corp⁹alis p̄ntia nō
aufert̄. Post q̄ v̄o in p̄cipiēdo sensus de
ficit corp⁹alis: deinceps nō ē querēda cor
poralis p̄sentia. sed sp̄ualis est retinenda.
quia dispensatiōe completa x̄pus de ore
transit ad cor. Meli⁹ est enī vt p̄cedat ad
mentem q̄ descendat in ventrē. cibus est
nō carnis sed anime. Venit vt comedatur
nō vt consumat̄. vt gustet̄ nō vt incorpe
tur. ore comedit̄ s̄ stomacho non digerit̄.
reficit animum sed non effluit in secessum.
Illud vero quod domin⁹ ait. Om̄e quod
in os intrat in ventrem vadit. et in secessu
emittitur. non de spiritali sed de carnali
cibo dictum est. q̄ si forte secessus seu vo
mitus post solaz eucharistiē perceptionē
euenit ex accidētibus humoribus gene
ratur. cum interdū humores absq̄ cuius
libet cibi materia. vel effluant in secessum
vel emittantur ad vomitū. Itaq̄ quātū
ad nos seruat per om̄ia corruptibilis cibi
similitudinem sed quātū ad senō amit
tit inuiolabilis corporis veritatem. speci
es q̄nc̄q̄ corrodit̄ et maculat̄. sed v̄itas nū
q̄ corrupti⁹ aut iquinat̄. si qm̄ tale quid
videris noli timere sibi. sed esto sollicitus
tibi. ne tu forte ledaris si male credideris
Sequit̄. Hoc est corpus meū. Cū ad pro

lationē istorū xborū hoc ē corp⁹ meū. panis mutet in corp⁹. ⁊ ad plationē istorū xborū hic ē sanguis me⁹. vinū mutet in sanguinē. ⁊ pus pferant ista xba q̄ illa. vi / def q̄ panis pus mutet in corp⁹ q̄ vinū in sanguinē. ⁊ ita videt p cōsequēs q̄ corpus sine sanguine ē vel sanguis ē sine corpore. Propterea dicit a q̄busdā q̄ cuz totū est dictū totū ē factū nolētes vel nō valentes ipsi cōuersionis determinare mōmētū. Alij xō dicūt q̄ l3 ad plationē pcedentiū xborū panis antea mutet in corpus. ⁊ ad plationē sequentiū vinū postea mutet in sanguinē. nūq̄ tñ corpus ē sine sanguine ⁊ sanguis sine corpore. sic neutrum ē sine anima. s̄ s̄ forma panis sanguis existit in corpore p mutationē panis in corp⁹ ⁊ ecōuerso. nō q̄ panis in sanguinem v̄ vinum mutet in corp⁹. sed q̄ neutrum pōt existere sine reliq̄. de hoc iā dicet. **Sz q̄rit** quid demonstrauit xps qñ dixit. h ē corp⁹ meū. p h pnomē h. nō em videt q̄ panē. q̄ panis nō erat corp⁹ xpi. nec etiā corp⁹. q̄ nōdū illa xba ptulerat. ad quoz plationē panē mutauit in corp⁹. **Sup h** dicūt quidā q̄ p hoc pnomē nil demonstrat s̄ illud materialit̄ ponit. **Sz fm h** quō p dictionē nihil significantē fit trāsubstantiatio. Preterea dñs vtebat illa voce significatiue. ⁊ nos vtimur materialit̄. q̄ nō facimus qd̄ ipse fecit. Alij dicūt q̄ ea vis data ē ipsis xbis q̄ ad ipsorū plationē fit trāsubstantiatio. Itē idō sacerdos nō profert ea significatiue. q̄ nō posset ea sic pferre. **Pentiret** em si diceret. h ē corp⁹ meum. **Verū** a pmissē questiōis laqueo facile se absoluit. q̄ dicit q̄ xps tūc confecit qñ bñ dixit de q̄ dictū est sup xbo **Bñdixit.** Nā si opponat de sacerdote q̄ tūc cōsecrat cuz illa xba pñunciat. Rñdēt q̄ sacerdos nihil demonstrat. cū illis xbis nō vtaf enunciatue s̄ recitatiue. quēadmodū ⁊ cū ait. **Ego sum vitis x̄a. Ego sum lux x̄a Ego sum lux mūdi ⁊ innumera talia.** Rursus q̄rit qd̄ demonstrauit cū dixit. **Māduca** te ex h omēs licet in nullo quatuor euāgelistarū hoc legat de corpore. s̄ tñ de sanguine inuenit dictū. **Bibite** ex hoc oēs. cum em iam panē fregisset. si demonstrauit ali / quod fragmētōz. illud nō debebat omēs comedere. sed singlis debebat singula di-

stribuere. **Si** demonstrauit corp⁹ nō poterant ex illo sed illud comedere. q̄ corpus xpi nō māducat p ptes s̄ integruz. **Sane** frequēter in sacra scriptura videt agi de vno. s̄ agi de diuersis. vt ē illud. bñdixit fregit. ⁊ dedit. **Bñdixit** panem fregit formam ⁊ dedit corp⁹. **Eodē** modo cū dixit. **Māduca** te ex hoc oēs. pnomē oñdit integrū corp⁹. ⁊ ppositio innuit formā diuisam. vt iste sit sensus. **Comedite** corp⁹ integrū sub forma diuisa. nā sola forma per ptes diuidit. ⁊ totū corp⁹ integrū māducat. **Simili** mō pōt intelligi qd̄ subiunxit hoc ē corp⁹ meū. i. illud qd̄ pbeo sub hac forma. **Querit** etiā si additio vel subtractio vel trāpositio vel interpositio v̄ mutatio fiat in illa forma xborū quā xps expressit. vtrū effectū cōsecratiōis impediāt vt si dicat addēdo. hoc est corp⁹ meuz qd̄ assumpsi de xgine v̄ subtrahēdo. b ē corpus. nō dicēdo meū. aut trāspōnēdo. dicēdo. corp⁹ meū h ē. vel iterponēdo. vt hoc ē vtiq̄ corp⁹ meū. siue mutādo. vt hoc est corp⁹ iesu. **Sane** grauiter peccat q̄ q̄libz borū quomodolibet attēptauerit. pferat si formā intēdat mutare v̄ heresim introducere. q̄ forma verborū quā xps expressit p omia debet illibata fuari. **Quis fm** **p h m.** nota ⁊ xba transposita idē significant. neq̄ vtile p inutile vittef. ⁊ nō xbus ex xbo. sed sensum ex sensu trāferēdū est. **Quid** si inter plationē forme panis ⁊ vini interponat spatium. ⁊ quidē nihilomin⁹ fit trāsubstantiatio. **De** hoc tñ dubiū nō ē fm illos q̄ duas asserūt eē formas. vt iā dicet. **Sz** cū ad plationē istorū xborū. h ē corp⁹ meū. panis mutet in carnē. ⁊ ad plationē illorū. hic ē sanguis me⁹. vinū mutetur in sanguinē. videt q̄ panis sine vino ⁊ vinū sine pane valeat cōsecrari. vt pmissum ē. ⁊ ita si post plationē istorū ⁊ an p lationē illorū ipedimētū accedat sacerdoti. q̄ min⁹ pcedere valeat. videt q̄ panis sit mutar in carnē. vino in sanguinē n̄ mutato. **Nū**quid q̄ hoc casu ali⁹ sacerdos totum repetet a pncipio. ⁊ sic sup panē iterabitur cōsecratio. an xō ab eodē loco tantū incipiet in quo sacerdos ille dimisit. ⁊ sic diuidet mysteriū vnitatis. **Sup h** itaq̄ legit in cōcilio tholetano. **Cesuim⁹** cōuenire vt cū a sacerdotib⁹ missarū tempore sacra

mysteria cōsecrāre. si egritudinis accadat cuiuslibet interuēt^o quo ceptū ne qāt cōsecrationis expleri mysteriū. sit liberū epō vt p̄bytero alteri p̄secrationē exeq̄ cepti officij vt p̄cedētib⁹ supple q̄ defecerit libet alij p̄cōplemento succedāt. De hoc etia⁹ dice⁹ in. vii. p̄ticula sup̄ x̄bo noui z eterni. ad finē. Verū cum int̄ theologos de tēpore cōsecrationis sit diuisa sentētia. qui/ busdam dicētibus. q̄ cū totum ē dictū totum ē factū. alijs asserētibus q̄ panis añ mutat in corp⁹. z postea vinū mutatur in sanguinē vt dictū est. ideo pleriq⁹ tuti⁹ incedentes affirmāt q̄ ali⁹ sacerdos repetere debet cōsecrationē atq⁹ p̄ficere. qm̄ nō dicūt iteratū qd̄ nesciūt esse factū. Tamen ne vlla fiat iteratio vel diuisio sacramēti: nec aliquis scrupulus erroris vel dubitationis remaneat: cōsultius iudicat vt illa talis oblata studiosissime p̄ infirmis recōdat: z sup̄ alijs speciebus panis z vini tot⁹ canon repetat. z p̄missa hostia cōsecrata in fine misse a ministro vel alio sumat. Sz si vinū inueniri nō possit. vel aliquo casu intercedēte defuerit: querit⁹ vtrūq⁹ necessitate cogente vel casu intercedēte sola panis materia possit in eucharistiā p̄secrari sicut z sub sola panis specie debet eucharistia reseruari. Sūt sane q̄ dicūt q̄ cū x̄bum z elementū p̄ficiant sacramentū: nec forma x̄borū nec materia rerū: quas x̄ps exp̄ssit mutari siue dimidiari pōt. quia sic vinum sine pane: sic panis sine vino minime cōsecrat. Unde siue aqua p̄ vino mittat⁹ in calicē siue ordeū p̄ frumētō forme⁹ in panem: sicut neutrū p̄ se. sic neutrū. cuz alio trāsubstantiat⁹ in carnē aut mutatur in sanguinē. Nam si panis sine vino vl⁹ vinum sine pane mutari posset in carnē aut sanguinē. in his itaq⁹ regionib⁹ in quibus alterutrū inueniri nō pōt: licite posset alterum sine altero cōsecrari. min⁹ em̄ ignorātia q̄ necessitas. vel negligētia q̄ difficultas excusat. Alij x̄o dicūt q̄ cū christ⁹ prius cōuerterit panē in carnē. z postea mutauerit vinū in sanguinē sicut euāgelice lectionis textus ostendit: z sine vino panes z sine pane vinū consecrari cōtingit. Grauius tñ offendit q̄ negligēter vl⁹ ignorāter alterutrū speciem p̄termittit. grauius qui sciēter aut sponēte maxime si formam intē

dit mutare vel heresim itroducere. Quid ergo faciendū sacerdoti si vinū post cōsecrationē cōperiat p̄termisum: rñdeo si hoc studiose causa itroducēdi heresim factum ē nō ē sacm̄ corpis. si x̄o p̄ obliuionem vel negligētiā nihilomin⁹ facta est cōsecratio corpis vt p̄missum ē: tūc tamē vt dicūt aliqui vinū apponere debet. z super illud solūmodo x̄ba ad cōsecrandū sanguinem repetere. s. ab illo loco. Simili mō. zc. vsq⁹ in finem. omisissis tñ crucib⁹ duabus que sunt singulatim sup̄ panem. Alij x̄o dicūt q̄ vino apposito in calice panem cōsecratum debet imittere. sic q̄ posset absq⁹ aliqua repetitiōe sumere sacrificium sicut fit in die pasceus. Alijs videt⁹ q̄ nō debet vinū apponi ne scandalum generet. Sed qd̄ p̄m̄ dicūt verius ē. nā vtilius scandalum nasci p̄mittit⁹ q̄ x̄itas relinquat. Si em̄ hec x̄itas p̄termittat⁹. s. q̄ vinū nō apponat nō pōt vere dici b̄ sacramentū cōmixtio corpis z sanguinis. nec corp⁹ x̄pi sine sanguine sumi debz. Vel hostia seruet⁹ z sup̄ alijs speciebus canon repetat vt p̄missum ē. Verū si sacerdos aq̄ gustata ieiuniū soluerit illa die non iteret sacm̄. Si aut̄ añ x̄ba trāsubstantiationis scz hic ē calix zc. aduerterit vinū fore p̄termisum. veletia⁹ vtrūq⁹ scz vinū z aqm̄ tūc illa apponat in calice. z in cōsecratione p̄cedat. reincipiēs ab illo loco. Hanc igit⁹ oblationē zc. si x̄o vinū sine aqua apponatur nō ideo min⁹ ē sacm̄. vt dice⁹ in se. p̄ticula sup̄ x̄bo. noui z eterni testamenti. Quid si aliqd̄ de sanguine stillauerit. d̄ B etiam dice⁹ sup̄ x̄bo: q̄ p̄ multis. Verum cū interdū vni pontifici multi sacerdotes cōcelebrēt. put dice⁹ in. vii. p̄te sub quita feria cene dñi vbi agit⁹ de oleo infirmorū: si forte nō simul omēs cōsecratoria verba p̄nunciet: querit⁹ an ille sol⁹ cōficiat qui p̄mus illa p̄nunciat. z an ceteri iterāt sacramentū: Si em̄ hoc cōcedat poterit cōtingere q̄ ille nō cōficiat qui p̄ncipaliter celebrat: z ille cōficiat qui secundario celebrat. z sic pia celebrātis intētio defraudat. Ga/ne dici pōt q̄ siue pri⁹ siue posteri⁹ proferrant sacerdotes. referri debz eoz intentō ad instans plationis episcopi cui p̄ncipaliter celebrāti cōcelebrāt. z tūc omēs simil⁹ cōsecrāt z cōficiūt. quāq⁹ nōnulli p̄sentiat

Libe

Quartus

¶ qui p̄mus p̄nunciat ille p̄secrat nec aliorum defraudat int̄tio. quia factū ē qd̄ i tenderāt. Cōsueuerūt aut̄ p̄sbyteri cardinales rhomanorū circūstare pontificem et cū eo p̄iter celebrare et p̄summato sacrificio de manu ei⁹ cōionē accipe. signantes ap̄los. qui cū dñō p̄iter discumbentes sacram de manu ei⁹ eucharistiā acceperunt. Et i eo qd̄ celebrāt ostēdūt ap̄los tūc a domino ritum hui⁹ sacrificij didicisse. Sane dictis v̄bis illis h̄ est corp⁹ meū sacerdos eleuat corpus xp̄i. iuxta illd̄ Leuiti. xxiij. offeretis panes p̄mitiarū duos d̄ duabus decimis sile quos eleuabit sacerdos corā dñō: p̄mo vt cuncti astātes illd̄ videant et petāt qd̄ p̄ficiat ad salutē. iuxta illd̄ Ego si exaltat⁹ fuero a terra etc. Scd̄o ad notandū qd̄ nō ē aliud dignū sacrificium imo ē sup̄ om̄es hostias. Tercio exaltatō eucharistiē in manu sacerdotis s̄gt̄ xp̄m verū panē p̄ p̄phetas in scripturā exaltatum: qñ sc̄z ei⁹ incarnationē p̄phetizabāt. Un̄. 1. 1. Ecce v̄go p̄cipiet: et hūc cibū fore ceteris excellentiorē: s̄l̄iter et de potu. Quarto s̄gt̄ resurrectionē. Quinto hostia eleuat vt p̄lus nō p̄ueniēs cōsecrationē: sed ex h̄ cognoscēs illam factā eē et xp̄istū sup̄ altare venisse reuerēter ad terrā p̄sternat. iuxta illud ad p̄bil. In noīe iesu om̄e genu flectat. etc. Et illū corde et ore adorent. iuxta illud apli. ad Rhoma. Cor̄ credi ad iusticiā ore aut̄ p̄fessio fit ad salutē. Alia ratio pone p̄p̄e finē. xj. pticula canonis. Licet igit̄ fides sufficiat ad salutem. iuxta illud Augusti. crede et mādū casti. nō tñ sup̄flua ē eleuatio. tñ p̄p̄e causas p̄missas: tum qz ibi temp⁹ et loc⁹ agendi post se offerūt. fides sine opib⁹ fm̄ iacobum mortua ē. Prop̄ easdem quoqz causas calicis eleuatio licet sanguis videri n̄ possit sup̄flua nō ē. Vtrū aut̄ calix cooptus eleuari debeat. dicet in sequēti pticula sup̄ v̄bo: qd̄ p̄ vobis. Et tam corpus qd̄ calix cū vtrāqz manu eleuant p̄pter maiore reuerētiā et securitatē. Et exinde stringit pollices et indices put̄ dicet sup̄ v̄bo. Un̄ et memores: In eleuatiōe at̄ vtriusqz squilla pulsaf. nam et in veteri testamento leuite tempe sacrificij tubas clangebāt argenteas: vt earū sonitu p̄ls p̄monitus foret ad adorandū dñm p̄paratus. Et p̄p̄e

causam eandē squilla pulsaf. duz corpus ch̄risti ad infirmū portaf. Bula etiā capellā dñi pape baiulans squillā fert. ob reuerentiam reliquiarū quas portat. tūc etiam cerei accēdunt p̄p̄e cām in sc̄da p̄te s̄b ti. de acolito scriptam.

Septima ps canonis.

Simili modo
I. Septia ps. Licet s̄b vtraqz specie sumat vtrūqz. s. corpus et sanguis. vtraqz tñ species p̄secrat et neutra sup̄fluit. vt ostēdat qd̄ xp̄us humanā naturā totā assumpsit sc̄z corpus et aiām vt totā redimeret. Panis em̄ refert ad carnē et vinū ad aiām. quia vinum sanguinem opaf in quo sedes ē aie. Un̄ legitur in Leuitico. 17. carnīs in sanguine ē Moyses quoqz testat qd̄ caro p̄ corpore. sanguis aut̄ offert p̄ animā. quo circa panis et vinū in sacrificio offerunt. quod valet ad tutionē corpis et aie. ne si sub specie panis sanguis sumat cū corpore. et sic s̄b altera tñ specie sumat ad alteri⁹ tñ putet p̄tinere salutē. Et q̄uis s̄b specie panis sanguis sumat cū corpore. et sub specie vini sumat corp⁹ cum sanguine: tñ fm̄ Innocē. tertiū. nec sanguis sub sp̄e panis. nec corpus sub specie vini bibit aut comedit: qz sicut nec sanguis comedit nec corp⁹ bibit ita neutrū sub specie panis bibit aut sub specie vini comedit. et si p̄cessibile videat qd̄ corp⁹ bibēdo et sanguis comedendo sumat. Est ergo fm̄ eū modus sumēdi carnem et sanguinē quo neutrū manducatur aut bibit. et ideo recte statuit in canone qd̄ corpus xp̄i sacerdos sine ei⁹ sanguine nō sumat. Unde in quibusdā locis post sumptionē corpis et sanguinis xp̄i. aliqd̄ s̄ ipso sanguine resuat in calice. et sup̄infunditur vinū purum. vt alij cōicantes inde sumant. nō em̄ esset decēs tñ sanguinē cōficere. nec calix capax inueniret. Vtrū autem p̄ cōtactū sanguinis vinū appositū efficiat sac̄m. dicet sup̄ v̄bo. h̄ est calix sequit. postqz cenatū est etc. Decima quarta luna p̄mi mēsis ad vespam xp̄us fm̄ legem tipicum pasce cum aplis celebravit. de qd̄ cū dixisset Desiderio desideravi hoc pasce mādūcare vobiscuz anteqz patiar. cur h̄ diceret: statim ostēdit. vt. s. veteri p̄

scē finē imponens noui pasce substitueret
sacramētū. **A**ccipies em panē bñdixit ac
fregit: deditq; discipulis suis dicēs. **A**cci
pite et comedite hoc ē corp⁹ meū qđ p vo
bis tradet. **S**imiliter et calicē postq; cena
uit dicēs. **B**ibite ex hoc oēs: hē sanguls
noui testamēti qđ p vobis et p multis ef
fundet in remissionē peccatorū. hoc faci
te in meā cōmemorationē. hac igit institu
tione iformati celebram⁹ iugiter p myste
rium quod semel offerebat in p̄ciū. **N**am
vbi istas venit figura cessauit **C**hris⁹ em
post cenā corp⁹ et sanguinē suū dedit apo
stolis: vt hoc sacramētū velut vltimū testa
toris mādātū artius memorie cōmēdaret.
Quā nouissimū condēs heredit⁹ testamen
tum dixit. **V**os estis qui p̄māstis mecum
in temptatiōibus meis. et ego dispono vo
bis regnum sicut pater meus mihi dispo
suit. vt edatis et bibatis sup mēsam meam
in regno meo. **E**t licet apli eucharistiā nō
ieiuni acceperint nō ideo calūniandū est qđ
pransi debeant hoc sacramētū recipere. sic
faciebant illi quos apls arguit dicēs. **C**ō
uenientib⁹ vobis in vnū iam nō est dñicā
cenam mādūcare. vnusquisq; em p̄sumit
cenam suā ad mādūcandum. et ali⁹ quidē
esurit. ali⁹ ebrius est. **I**te ex hoc xpo post
q; cenatū est. videt qđ sacerdos cōicāre de
beat priusq; trāseat ad calicis cōsecratio
nem. **S**ed de hoc dicet sub ti. de cōicatio
ne sacerdotis. **S**equit. **A**ccipies et hūc p
clarū calicē et. ponit cōtinēs p p̄tero. **N**ā
et vnus et idem. et tunc et nūc. et hic et ibi sa
crificat ab omib⁹ totus est in celo tot⁹ est
in altari simul. et sedet ad dextrā patris: et
manet sub specie sacramēti. sicut tactū est
in. vj. pticula sup xpo eleuatis oculis. qđ
aut vinū in calice p̄secrauit. patet qđ ex eo
qđ ipse subiunxit. **N**ō bibā amodo ex h ge
nimine vitis et. **E**t sunt iste cōsecrationes
cū signo crucis vt dictū ē in. vj. pticula su
per xpo bñdixit. quia vtute cruci et ver
borū fit transsubstantiatio naturarū. **H**ec
aut sunt xba. **H**ic est calix sanguinis mei
id ē. cōtinēs sanguinē meū vel sanguinis
significās passionē. et nota qđ passio dicit
calix vel a calida potiōe. vel quia mēsurā
te sumit. **F**idelis em de⁹ qui nō sinit nos
affligi: plusq; portare possumus. **D**e cali
ce dictum est in pte p̄ma sub titulo de pi

cturis. **H**ic aut parum eleuato calice sacer
dos illum deponēs nō deserit eū ad nōn/
dum qđ quilibet apostolorū sic calicē acce
pit. qđ vniciq; dñs ministravit. **S**equit.
Noui et eterni testamēti. subaudi cōfirma
tio. noui dicit. quia nos innouat p fidem
christi. eterni dicit. quia lex noua nō ē trā
sitoria sicut antiqua. **V**etus em testamen
tum qđ hircorū et vitulorum fuit sanguine
dedicatū p̄mittebat homini tpalia et trāsi
toria. **N**ouū xpo qđ xpi sanguine fuit con
secratū p̄mittit eterna. **E**t ideo testamen
tum illud fuit vetus et transitoriū. hoc au
tem nouū est et eternū. **D**e nouo habetur
Luc. xxi. **D**ispono vobis regnū et. vt s
vel inde p̄bat eternum. id ē. p̄petuum.
vnde asserit nouum. i. vltimum. **N**ouissi
mum em hominis testamētū imobile p
seuerat. quia testatoris morte firmat: iux
illud apli. **T**estamentum in mortuis con
firmatum est. **A**lioquin nō valet dū viuūt
qui testat⁹ est. **P**orro testamētū nō solū
dicit scriptura sed et pmissio. vt dicit in
p̄hemio. vj. ptis. **E**t p̄m hunc modū di
cit. **H**ic est sanguis noui et eterni testamē
ti. id ē. cōfirmatio noue et eterne pmissiōis
sicut dñs ipse p̄mittit. **Q**ui mādūcat car
nem meā. et bibit meum sanguinē habz vi
tam eternā. **V**nde nec primū testamētū
vt iquit apostol⁹ sine sanguine dedicatū
est. **L**ecto em vniuerso legi mādato. moy
ses accipiens sanguinē hircorū aut vitulo
rum. ipm libz et oēm populū asperxit di
cens. **H**ic est sanguis testamēti qđ mādā
uit ad vos deus. **E**cce qđ p̄prie moyses x
ba p̄dicat quibus chris⁹ vltus est in cena.
Querit vtrū aqua cū vino cōuertatur in
sanguinem. **D**e quo etiā iam infra dicet.
Si em cōuertit: ergo aqua ē sacramētū
sanguinis. imo videt qđ p̄p̄i. **N**am aque
multe populi multi. et ob hoc aqua vino
misceat vt xpo popul⁹ adunet. **N**am et de
latere christi sanguis exiuit et aqua. pro
ut tactum est sub ti. de oblatione. **S**i vero
nō cōuertit. querit vbi post cōsecrationē
existit et quō sepat a vino cui fuerat i vnū
cōmixta. **S**i aut post cōsecrationē aq pu
ra p̄manferit. p̄m hoc nō bibit solum san
guinē sacerdos in h sacram ēto. et sic post
p̄mā sūptionē iterū eodē die cōicāre nō de
bet. ac si p̄us aquā bibisset. **N**ā idcirco sa

cerdos postq̃ pfudit eodē die iterum nō
sacrificat. quia vinū purificatōis sumpsit
An forte diceſ q̃ sicut vinū mutat in sa-
cramentū redēptionis. sic ⁊ aqua trāsit in
sac̃m absolutionis. que de latere xp̃i pa-
riter effluerūt. Quis h̃ audeat diffinire.
Nam ⁊ illud inquiriſ. **E**trū xp̃us resur-
gens ex mortuis sanguinē illū resumpsit
quē in cruce effudit. **S**i em̃ capillus de ca-
pite n̄ro nō pibit. quāto magis sanguis il-
le nō perijt qui fuit de vitate nature. ⁊ tñ
ille i plerisq̃ ecclesijs dicif ⁊ ſuari. **Q**uid
etiā de circūciſione p̃puci vel de p̃ciſione
ymbilici diceſ. an in xp̃i resurrectione re-
diſt ad vitatē humane nature ⁊ ad locum
glorificatū. **S**ed meli⁹ est totū deo comit-
tere q̃ aliquid temere diffinire. **C**rediſ tñ
p̃puciū in latera. basilica cōſuari. licet a
quibūsdā dicaf q̃ illud fuit in hierl̃m de-
latum ab angelo karolo magno qui tran-
ſtulit illud ⁊ poſuit aquisgrani honorifice
in ecclesia br̃e **M**arie. **S**ed post ⁊ karo-
lo caluo poſitū est in ecclia ſc̃z ſaluatoris
apud carosium. **S**ed ſi hoc verū est mirā-
dum est. **C**um em̃ caro illa de vitate hūa-
ne nature fuerit. crediſ q̃ xp̃o reſurgente
ad locū ſuū glorificatū rediſt. **A**liq̃ tamen
dixerunt q̃ h̃ verū eſſe poſſet iux̃ opinio-
nem eorū qui dicūt id ſolū eē de vitate na-
ture humane ⁊ reſurgere. qđ ab adam tra-
ductum eſt. **I**llud aut̃ om̃ino nephas eſt
opinari quod quidā dicere p̃ſumpſerunt
vicz aquā in flegma cōuerti. **N**am ⁊ de la-
tere xp̃i nō aquam ſ aquaticū humorem.
id ē. flegma mentium exiſſe. **D**uo nāq̃ p̃-
cipua ecclie ſacramēta de xp̃i latere fluxe-
runt. vicz ſac̃m redemptiōis in ſanguine
⁊ ſac̃m regeneratōis in aqua. **N**ō em̃ ba-
ptiſamur in flegmate ſed in aqua. iux̃ illd
euāgelij. niſi quis renatus fuerit ex aqua
⁊ ſpūſcō nō intrabit in regnū celozū. **Q**ui-
buſdā tñ nō videt̃ abſurdū q̃ aqua cū vi-
no tranſeat in ſanguinē. ea vicz rōne q̃ aq̃
p̃ admixtionē tranſit in vinū. ⁊ vinū p̃ cō-
ſecrationē tranſit in ſanguinē. aqua nāq̃
tranſit in vinū. cū multo vino modicū in-
fundit̃ aque. **A**lioq̃n tota vini ſubſtantia
p̃pter guttā aque mutaret̃. vt quoddam
fiat ex illis cōfuſum. qđ nec ſit aqua nec vi-
num. ⁊ tota font̃ vel fluminis aq̃ p̃p̃e mo-
dicā vim ſtillā in p̃fuſiōis ſpēm mutaret̃.

nec panis ille poſſet in eucharistiā p̃ſecra-
ri qui factus eſt de frumēto cui forte com-
mixtū fuit vnū granū ordeī vel auene. **S**i
ergo plus apponat̃ aque q̃ vini erit irri-
tum ſac̃m. **O**portet quidē vt tñ ibi vini
apponat̃ q̃ aque cōmixtū ſaporē vini reti-
neat. **D**e h̃ diceſ in ſerta pte ſub q̃nta ſe-
ria cene dñi ad finē. **S**z etiā ſi poſt calicis
cōſecrationē aliud vinū mittat̃ in calicez.
illud qđ nō tranſit in ſanguinē nō ſangui-
ni cōmiſceſ. ſed accidentib⁹ poris vini cō-
mixtum. corpi quod ſub eis latet vndiq̃
circūfundit̃. nō madidans circūfuſum. Ip-
ſa tñ accidentia vinū apoſitū vident̃ affice-
re. qđ inde cōiūciſ. quia ſi aqua pura fue-
rit apoſita vini ſaporē aſſumit. **Q**uidam
aut̃ voluerunt aſtruere q̃ ſicut aqua pu-
ra p̃ aque bñdicte cōtactū efficit̃ bñdicta.
ſic ⁊ vinū p̃ ſacramēti p̃tactū efficit̃ conſe-
cratum ⁊ tranſit in ſanguinē quozū aſſer-
tionē minime ratio ſuffragat̃. **D**e q̃ etiam
diceſ ſub q̃nta ſeria cene dñi. **S**z nūqd
irritū eſt qđ gerit̃. ſi forte aqua p̃termitta-
tur. ⁊ videt̃ q̃ ſic ex his que ſub ti. de obla-
tione tacta ſunt. **C**autū quoq̃ eſt in cano-
ne cypriani. q̃ nō pōt calix dñi eſſe aq̃ ſo-
la. nec vinum ſolū niſi vtrūq̃ miſceat̃. **S**i
cut nec corpi dñi pōt eſſe farina ſola. niſi
vtrūq̃ fuerit adunatū. ⁊ panis vni⁹ com-
page ſolidatū. **E**t hoc quidā cōſtanē afir-
mant aſſerētes q̃ ſic aq̃ ſine vino cōſecra-
ri nō pōt. ſic nec vinū ſine aqua tranſſub-
ſtantiari valet. quia de latere xp̃i ſil vtrū-
q̃ manauit. **A**lii v̄o cōcedunt q̃ ſi quiſq̃
nō intendēs hereſim introducere obliuio-
ne vel ignorantia p̃termiſerit aquā. nō ſit
irritum ſac̃m. **I**llā tñ p̃ obliuionē p̃ter-
mittens venialiter peccat. p̃ negligentia
mortaliter. ⁊ grauiter ē puniend⁹. ⁊ ſemp
pōt apponi ante tranſſubſtantiationem. ⁊
quod p̃dicif̃ vinū ſolū nō poſſe offerri. in-
telligunt. niſi fiat ſimpliciter vel ignorantē
vel nō poteſt. i. nō debet. **N**am ⁊ eccleſia
grecozū dñ nō apponere aquā in ſac̃o **A**lit̃
em̃ cyprianus. **S**i quis de antecellorib⁹
vel ignorantē vel ſimpliciter non obſerua-
uerit quod nos dñs facere exemplo ⁊ ma-
giſterio docuit. pōt ſimplicitati eius de iū-
dulgentia dñi venia cōcedi. nob̃ vero nō
poteſt ignoſci qui nunc a dño inſtructi ſu-
mus. vt calicē dñi cū vino mixto. i. vinū

et aqua in calice mixtum. **S**in qđ dñs obtulit offeram. **E**x qđbus x̄bis apte colligis qđ vinū aque mixtū x̄ps in cena discipulis tradidit. **S**i x̄o vinū p̄mittitur. de hoc dictum est in. vi. p̄tula sup x̄bo hoc est corp⁹. **P**orro licet diligenti studio vinū optimū p̄ sacrificio sit querendum. vitū tñ vini nō maculat mūdiciam sacramenti. quo circa. siue nouū vinū qđ dicif mustū siue vinū acidū quod appellat acetum siue etiā muscidū. in sacrificiū offeratur. sac̄m p̄ficiť & diuinit⁹ p̄leat. **U**itā dum ē tñ tale vinum vel mixtū vel coctum vel rosatū vel speciatū in calice ponat. **S**unt tñ qui dicūt acetū nō esse vinū cū p̄p̄iā mutauerit naturā. **N**ā vinū ē calidum. illud frigidū. & ideo ex eo cōfici nō posse sicut nec ex agresta. **Q**uod p̄cedi potest in aceto ex alio qđ ex vino factū. **N**am si ex vino factū fuerit secus ē. cū eadem p̄pe sit vsia. i. substantia. **I**ul⁹ quoq; papa dixit qđ cū lacte cōfici nō pōt. **B**otrus autē vne in necessitate cōp̄imi & inde cōfici potest. sed de ipso botro nō cōp̄resso non pōt cōficari. **N**ō pōt etiā cōfici cū aqua: cum qđ pannus in musto intinct⁹ lauat. **I**llō autē notandū ē qđ si vinū in calice cōgelatū fuerit debet tam diu ibi exalare sacerdos. donec glacies soluat. qđ si sic solui nequie rit adhibeat ignē. **S**i autē musca vel aranea vel aliquid tale ceciderit in calicez añ trāsubstantiationē vini in sanguinē p̄fici debet vinū illud in piscinā. & aliud vinūz & aqua apponi. **S**i x̄o post trāsubstantiationē ibi ceciderit. vel sanguinē tetigerit. sanguis sumat⁹ & illud p̄i⁹ in aliqđ calice sepe vino pfundat⁹. & quāto cauti⁹ & diligentius fieri pōt abluat⁹ & demū sup piscināz cremet⁹. qđ vix posset absq; horrore & vomitu sumi. **A**blutionē x̄o ipam sacerdos post p̄fectionē vel minister sumat. **S**i & si quis statim x̄pi corpe sumpto nausē patit⁹. vomitus silit⁹ sup piscinā cōburat⁹ & puluis in piscinā mittat⁹. **S**i tñ aliqua hostie p̄tula videat⁹ ibi. vel si corp⁹ x̄pi infirmo datū reijcīt illud reuerent⁹ suscipiatur. & cōtritū cū vino in calice sumat⁹. si integrum nequeat recipi. & si horroz sit illō sumere. p̄ reliquijs custodiat⁹. **N**ō ē igit⁹ danda eucharistia egroto vomēti. sed credat⁹ & māducavit. **S**i & si qđs adeo egrot⁹ ē

vt masticare nō possit. tūc tantam sumat aquā a x̄pi corpe tactā. minimā tñ p̄tulam sumēs totū sumit vt p̄missum ē. **N**on ē etiā danda ebrio. insano. heretico. epileptico & silit⁹ nisi infirmitate cessante. **L**eproso tñ dari pōt & muto. & egroto cōp̄ori sue mētis p̄p̄fessionē & ei⁹ absolutionē a peccatis. **Q**ual⁹ autē p̄nā iponēda sit ei⁹ p̄p̄ ebrietatē & voracitatē eucharistia euomit in canone bede habet. **E**t nota qđ is qđ cōcavit si cōmode & absq; violentia nature pōt. dē abstinere a sputo alioqñ p̄ horaz pueniētē spuere pōt. saltē in loco vbi sputum nequeat pedib⁹ p̄culcarī. **S**i qđ ē spiritalis oīa iudicat & ipse a nemine iudicatur. & oīa mūda sunt mundis. **Q** si sup lignū vel lapidē vel terraz. eucharistia vel aliquid de sanguine ceciderit sanguis lingua lambend⁹ ē. & deinde radend⁹ & extergend⁹ ē ipse loc⁹. & puluis in sacrario siue cū reliquijs reponend⁹. **S**i x̄o sup corpore ceciderit. sugat⁹ sicut diligēt⁹ fieri poterit. & lauet⁹ ter in calice & aqua lotionis sumat⁹ post missam. **P**erinde corpale recōdendū ē. & loco reliquiarū suādum ē. **S**i x̄o palla altar⁹ intincta fuerit. eodē modo ipa p̄tula intincta incisa est p̄ reliquijs suanda. **S**i autē sup casulā vel albā degut tet. silit⁹ fiat. **S**i sup qđcūq; p̄phanum vestimentū cōburēda est ps illa. & cinis in loco sacro reponēd⁹ ē vt dicūt. **D**ivus tñ papa statuit. vt si aliqđ de sanguine stillauerit in terrā lingua lambat⁹. **S**i x̄o fuit tabula loc⁹ corrodāt ne conculcet⁹. & rasura igne cōsumat⁹. & cinis intra altare condāt⁹. **E**t si super altare stillauerit sorbeat minister stillam q̄tū poterit. **S**i sup lintheum altaris. minister lauet lintheamina qđ stillam tetigerūt trib⁹ vicib⁹ calice s̄terposito & aqua oblutiōis sumat⁹ in calice: & iux altare condāt⁹. **I**bidē etiā sequit⁹ qual⁹ penitentia sacerdoti cui h̄ cōtigerūt sit p̄ius qđ celebret iponēda. **E**t nō qđ si añ trāsubstantiationē effusa fuit ps. mutent⁹ palle s̄ silentio. & celebrās suū officiū exequat⁹. **S**i totū effusum sit tūc p̄missa p̄fessioe ministret denuo. & reiciat officiū. **H**āc igit⁹ oblationē rē. **S**i x̄o p̄ trāsubstantiationem ps effusa ē tūc silit⁹ officiū exeq̄t. **S**i totum ita qđ nihil hauserit. qđ vade enorme est: tūc ponat hostiā sup p̄p̄iatoriū & minist

stret denuo panē vinū ⁊ aquā ⁊ reincipi-
at. **H**anc igit obla. ⁊ c. p̄fessione tñ p̄mis-
sa. **H**ostia x̄o suata sumat postmodū a
ministro in fine misse vel fueſ p̄ infirmis
Rursus cōciliū aurelian. statuit qd qd non
bñ custodierit sacrificiū. ⁊ mus vel aliud
aial illd comederit. xl. dies peniteat. **Q**ui
aut p̄diderit illud in ecclia vel ps ei⁹ ceci-
derit. ⁊ inuēta nō fuit. xxx. dies peniteat.
In eodē etiā capitulo ita sequit. in bur-
cardo li. v. **I**n scriptū ē. p̄fundens aliqd
sup altare de calice qñ offert sex dies pe-
niteat. aut si abundanti⁹. vii. dies penite-
at. **Q**ui aut p̄fundit calicē dū misse solēni-
tas celebrat. xl. dies peniteat. **S**i x̄o mis-
sa celebrata p̄sbyter neglexerit accipe sa-
crificiū s̄itr. xl. dies peniteat. **E**t qd pollut⁹
nocturno tpe accepit sacrificiū. vii. dies
peniteat. **Q**ui negligētiā erga sacrificiū
fecerit vt a x̄mib⁹ p̄sumptū ad nihilū de-
uenerit. tres quadragesimas cum pane ⁊
aq̄ ia peniteat. **S**i integrū inuentū fuerit
⁊ i eo x̄mis cōburat. ⁊ cinis sup altare re-
condat. **E**t qd neglexerit q̄ternis dieb⁹ suā
negligentiā soluat. **S**i cū amissione sapo-
ris sacrificiū d̄colorat. xx. dies ieiunio ex-
pleant. **Q**ui x̄o cōglutinātū miserit. vii.
dies peniteat **S**i sacrificiū fuit sordidave-
nustate p̄ditū igne cōburēdū ē. ⁊ cinis iux-
ta altare sepeliēd⁹ ē. **S**ic legi⁹ in burcar-
doli. v. c. omē. **I**stud etiā notandū ē. qd si
a naso sacerdotis celebrātis sanguis exie-
rit vel nausea supuenerit. recipiat in aliq̄
vasculo ne scā contaminent. ⁊ terſo naso
vel ore abluto reiciat sub silentio vbi di-
misit. **S**i x̄o infirmitas supuenerit mita-
tur sup crepidinē siue arā altari vel sedat
donec cōualeſcat. ⁊ sic incipiat vbi dimi-
sit. **S**i si nullo modo pōt p̄sumare myste-
riū. ali⁹ sacerdos pat⁹ incipiat vbi ille di-
misit put dictū ē in. vi. p̄ticta sup x̄bo. b̄
ē corp⁹ meū. **S**ed si incertū ē vbi ille dimi-
sit. tūc qz piculosuz eēt x̄ba sacramēti ite-
rare vel p̄termittre posita oblata illa su-
per p̄pitiatoriū ministrat denuo vt p̄mis-
sum est. **S**ed. **M**ysteriū fidei. **I**ō d̄r
mysteriū fidei: qz ali⁹ videt ⁊ ali⁹ intelli-
git. **H**oc credere iubemur. discutere n̄ au-
dem⁹. fides em̄ nō ē nisi de occult. iux illd
fides n̄ h̄z meritū ⁊ c. vt s̄. **G**reg⁹. dicit qd
iō d̄r mysteriū fidei. qz credē debemus qd

ibi sal⁹ n̄ra p̄sistit. vt qz sine fide n̄ fit b̄ sa-
cramētū. i. sine ea illd itelligi plene nō pōt
Hic aut mysteriū illd qd secretā ⁊ p̄ditam
h̄z disp̄latiōez **M**ysteriū em̄ grece d̄r se-
cretū latine. **E**t s̄m **I**nnoc. iij. null⁹ euan-
gelistarū dixit h̄ x̄ba. **E**x his autē ⁊ alijs
scripture x̄bis qd d̄dixit in sacro altaris
x̄itatē corpis ⁊ sanguis x̄pi nō eē. s̄ ima-
ginē tñ ⁊ speciē ⁊ figuraz p̄ eo qd scriptura
memorat aliquoties id qd i altari suscipi-
tur eē sacm ⁊ mysteriū ⁊ exēplū. **S**ed hi
p̄fecto laqueū errorū currūt. de q̄ etiā di-
ctū ē in. vi. p̄ticta sup x̄bo fregit. **N**unqd
em̄ iō sacm altari x̄itas nō ē. qz figura est
absit oīno. si em̄ b̄ eēt ḡ nec mors x̄pi veri-
tas ē. qz figura ē ⁊ resurrectio x̄pi x̄itas n̄
ē. qz figura ē. **N**ā mortē ⁊ resurrectionem
x̄pi figurā ⁊ imaginē ⁊ s̄ilitudinē eē mani-
feste declarat ap̄ls dīcēs. **C**hrist⁹ mortu⁹
ē p̄ delicta n̄ris. ⁊ resurrexit p̄p̄ iustifica-
tionē n̄ram. **E**t petr⁹ ap̄ls. **C**hrist⁹ passus
ē p̄ nobis. nob̄ relinquēs exēplū vt sequa-
mur vestigia ei⁹. **E**rgo mors x̄pi exēplū
fuit vt pctō moriamur. ⁊ resurrectio eius
exēplū fuit vt iusticie viuam⁹. **S**i em̄ x̄i-
tas nō fuit. ḡ x̄ps x̄e mortu⁹ nō fuit. ⁊ x̄e
n̄ resurrexit. s̄ ⁊ mors ei⁹ ⁊ resurrectio ei⁹
x̄a n̄ fuit s̄ absit b̄. **N**ā p̄pha de eo p̄dixit
Verelāguozes n̄ros ipse tulit. ⁊ dolozes
n̄ros ip̄e portauit. **A**ltari ḡ sacm ē x̄itas
⁊ figura. **T**ria q̄pe sūt in b̄ sacro. discreta
viez forma v̄sibil. x̄itas corpis. ⁊ x̄t spi-
ritual. **F**orma panis ⁊ vini x̄itas carnis ⁊
sanguinis. x̄t charitat⁹ ⁊ vnitat⁹. **P**rimū
oculo cernit. scdm aio credi⁹. tertiū corde
p̄cipi⁹. **P**rimū ē sacm ⁊ nō res. scdm est
sacm ⁊ res. tertiū x̄o ē res ⁊ nō sacm. **S**i
p̄mū ē sacm gemine rei. tertiū ē res gemi-
ni sacramēti. scdm aut ē sacm vni⁹ ⁊ res
alteri⁹. **N**ā forma panis vtrāqz x̄pi carnē
significat. i. verā ⁊ mysticā. s̄ verā carnē ⁊
p̄tinet ⁊ significat. mysticā x̄o significat s̄
nō p̄tinet. **S**ic em̄ vni⁹ panis ex mult⁹ gra-
nis p̄fici⁹. ⁊ vni⁹ vinuz ex diuisis racemis
p̄fluit. sic ⁊ corp⁹ x̄pi ex mult⁹ mēbr⁹ p̄po-
nit. ⁊ vnitas ecclastica ex diuis p̄sonis cō-
sistit. i. in p̄destinat⁹. vocat⁹. iustificatis. et
glorificatis. nā q̄s de⁹ p̄destinauit hos ⁊ vo-
cauit. ⁊ q̄s vocauit hos ⁊ iustificauit ⁊ c.
Un ap̄ls. **U**n⁹ panis ⁊ vni⁹ corp⁹ m̄lti su-
mus. **I**n cui⁹ rei typū ē facta arca dñi de

lignis sethim. q̄ sunt icōputribilia. ⁊ albe
spine filia. **P**atet q̄ suba corpis ⁊ sangui
nis xpi ē sacm̄ ⁊ res. s̄ alteri⁹ sacramenti
ē res. ⁊ alteri⁹ rei ē sacm̄. Est em̄ res p̄mi
q̄ signat ⁊ cōtinet a p̄mo vicz a forma vi
sibili. ⁊ ē sacm̄ tertij. quia significat ⁊ effi
cit tertij. i. vnitatē eccl̄asticā. **P**er q̄ h̄ my
steriū fidei. qm̄ aliud ibi cernit. ⁊ aliud ibi
credit. Cernit em̄ spēs panis ⁊ vini. ⁊ cre
dit vitas carnis ⁊ sanguinis. **Q**uod aut̄ hic
dicit̄ mysteriū fidei alibi dicit̄ spūs ⁊ vita
Spūs em̄ est mysteriū. s̄m̄ illud. **L**ra oc
cidit spūs aut̄ viuificat. Et fides est vita.
s̄m̄ illud. **I**ust⁹ me⁹ ex fide viuuit. **H**inc ḡ
dñs ait. Verba que locut⁹ sum vob̄ spūs
⁊ vita sunt. Verū cū cōsecratio pficiat sa
cramentū ⁊ post cōsecrationē nō sit in alta
ri panis aut̄ vinū. querit̄ q̄s panis est cor
poris aut̄ quod vinū est sanguinis sacm̄.
Patet si dicat̄ q̄ panis qui fuit. vel vinū qd̄
extitit pfecto nec ille corpis. nec illud est
sanguinis sacm̄. quia panis trāsuiuit i cor
pus ⁊ vinū in sanguinē. **S**i vō dicatur q̄
species illa que remāsit. illa qd̄ nec exti
titer granis nec pfluxit ex racemi acinis.
qm̄ ex his nō puenit accidēs sed substan
tia. Quā ḡ s̄ilitudinē assignabim⁹ inter sa
cramentū rei. ⁊ rem sacramēti. Nam si sa
cramēta nō haberēt s̄ilitudinē rerū quaz
sunt sacramēta. pprie sacra nō dicerent̄.
sicut sacm̄ baptisimi quod ē ablutio car
nis exterior s̄ilitudinē h̄z significati. qd̄ est
ablutio mētis interior. Sane sacm̄ istud
in eo gerit s̄ilitudinē corpis. in quo panis
s̄ilitudinē representat. Spēs ḡ panis sacm̄
ē corpis nō solū rōne rei signate. verū eti
am rōne cōtente. Querit̄ aut̄ vtr̄ species
panis ⁊ vitas corpis vnū sint sacm̄ an di
uersa. Et videt̄ q̄ diūsa. cū em̄ diūsa sint
signa videt̄ q̄ diuersa sūt sacra. Preterea
scriptū ē. Perficiat̄ in nob̄ q̄s dñe tua sa
cramēta qd̄ p̄tinēt. Que xba s̄b ti. de ora
tione nouissima exponēt. S̄z videt̄ q̄
sint solū vnū: cū em̄ eandē rem sacra signi
ficet videt̄ q̄ idē sint sacm̄. Preterea ali
bi legit̄: p̄sta vt h̄ tui corpis ⁊ sanguis sa
cramētū nō sit nob̄ reat⁹ ad penā. Sup̄ h̄
dicūt qd̄a q̄ forma panis ⁊ vini sunt vnū
sacm̄. nō pp̄ vnū signatū. s̄ pp̄ vnū cō
tentū. Spēs aut̄ panis ⁊ vitas corpis sūt
vnū sc̄m̄. nō pp̄ vnū p̄tentū. s̄ pp̄ vnū

signatū. **H**ic debēt cōcedere q̄ sicut diuer
se res pp̄ter vnū ⁊ idem signatū idē sūt
sacramentum. sic eadem res pp̄ter diūsa
significata diuersa sunt sacramenta. **Q**ui
bus obijciť q̄ si species panis ⁊ vitas cor
poris ⁊ idem sunt sacm̄. cum species panis
sacm̄ sit corpis. ergo vitas corpis idē est
sacm̄. ⁊ ita idem est sacm̄ sui. Sed h̄ nō
pcedit. quia species panis ⁊ est quoddaz
sacm̄. quod est vitas corpis. ⁊ est quod
dam quod non est illa qm̄ sunt duo sacra
mēta diuersa. Alij vō dicūt q̄ siue diuer
se sint significata siue diuersa significātia.
semp̄ diuersa sunt sacramēta. quos opor
tet cōcedere q̄ in altari sunt ad minus q̄
tuor sacramenta vicz spēs panis. spēs vi
ni. vitas carnis. ⁊ vitas sanguinis. Pre
terea cum panis ⁊ vini diuersa sint accidē
tia. vt sapor ⁊ odor. pondus ⁊ color. quā
titas ⁊ figura. videt̄ q̄ singula p se sint va
ria sacramēta. qua em̄ rōne poti⁹ vnū q̄
aliud dicendū ē sacm̄. Sed cui⁹ rei sacm̄
ē odor aut̄ sapor. Ad hoc pōt nō incōgrue
responderi q̄ om̄ia siml̄ accepta sunt vnū
eucharistie sacm̄. eo q̄ nullum p se solū
significet. s̄ om̄ia s̄il panis spēm rep̄tant
que corpus xpi cōtinet ⁊ signat. Signoz
aut̄ alia sunt naturalia alia positiua. Na
turalia sunt que s̄m naturam signant. q̄
rū qd̄a sunt q̄ p antecedēs signant p̄s vt
rubore vesptino signat̄ serenitas matuti
na. Alia sunt q̄ p p̄s signat̄ antecedens vt
fumo vel cinere. signat̄ ignis fuisse. Posi
tiua sunt illa q̄ s̄m ipositionē signat̄. q̄ruz
alia sunt signa rei sacre. vt serpens ene⁹ ere
ctus in heremo. alia sunt signa rei non sa
cre. vt arc⁹ triūphal̄ erect⁹ i biuio: Porro
signoz rei sacre. alia sunt sacra vt baptis
mus. alia nō sacra vt agn⁹ paschal̄. Sacra
sunt signa noui testamenti. Nō sacra ve
teri. Quis em̄ vtr̄q̄ sint signa rei sacre
id ē. rem sacra signātia. nō tñ vtr̄q̄ sunt
sacra. i. iustificātia. Licet nonnulli dixe
rint sacramēta legalia iustificasse. Decem
est differētia int̄ legalia ⁊ euāgelica sacra
quia illa significabāt tm̄. h̄ aut̄ significant
⁊ iustificāt. Verum qm̄q̄ large qm̄q̄ stri
cte sacm̄ accipiť. Large s̄m qd̄ oē signuz
rei sacre siue sit sacm̄ siue nō sacm̄ dicit̄ sa
cramentū. Unde signa legalia sacramēta
dicunt̄. Stricte s̄m qd̄ sacrum solūmō si

gnum dicitur sacramentum. Sacram autem dicitur actiue et passiue. quasi sacram signans vel sacram signatum. Nam nomine sacramenti quicquid signum rei. quicquid res signi varie nuncupatur. Secundum quod sacram accipitur per signo rei sacram dicitur a sacro et signo quasi sacram signum. Sed secundum quod sacram accipitur per re signi sacram dicitur a sacro et secreto. quasi sacram secretum. Species ergo panis dicitur sacram actiue. id est. sacrum signans: unitas autem ecclesie dicitur sacram passiue. id est. sacram signatum. Corpus vero dominicum utroque modo dicitur sacram. id est. et sacram signans et sacram signatum. Sacram vero consistit in tribus. scilicet. in rebus. in factis. et in verbis. secundum proprietatem similitudinis et interpretationis. Leonas secundum proprietatem signat diabolum. Unde ad uersarius uester diabolum tanquam leo rugiens circumit querens quem deuoret. Seminare secundum similitudinem significat predicare. Unde. Exiit qui seminat seminare seminem suum. et aliud cecidit in terram bonam et aliud super petram. et aliud inter spinas. Emanuel secundum interpretationem significat christum. Unde. Et uocabitur nomen eius emanuel. quod interpretatur nobiscum deus. Res ut aqua baptismi. factum ut signaculum crucis. uerbum ut inuocatio trinitatis. Singula reperiuntur in hoc excellentissimo sacramento. res. id est. corpus et sanguis. factum. id est. eius et potus. Verbum hoc est corpus meum. hic est sanguis meus. Sequitur. Qui pro uobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Pro solis predestinati effusus est quantum ad efficaciam. sed pro cunctis hominibus quantum ad sufficientiam. Effusio quippe sanguinis iusti pro iniustis tam fuit diues ad precium ut si uniuersitas crederet in redemptores nullum omnino vincula diaboli retinerent. Verbum enim effusionis abundantiam notat. Dicitur autem duobus modis remitti. uidelicet quo ad meritum culpe. et hoc per sanguinis fidem quam iustificamur a culpa. et quam ad debitum pene et hoc per sanguis precium. quam redempti sumus a pena. Quod enim quasi oues errauimus. unusquisque in uiam suam declinauit. Et dominus posuit in eo iniquitates omnium nostrum. Uulnerat est propter iniquitates nostras. attritus est propter scelera nostra. discipulus na pacem nostram super eum. et liuore eius sanati sumus. Vere languores nostros ipse tulit. et dolores nostros ipse portauit. Quia ergo iustus iuste puniuntur. iniusti iuste sunt liberati. Assumpsit enim in se penam pro omnibus. ut daret se pro gratiam uniuersis.

hic autem sacerdos eleuat calicem ut illud populo ostendat. nec est superflua haec eleuatio. prout dictum est in finepticule precedenti. Est autem notandum quod quedam ecclesie duas habent pallas corporales. et ibi eleuat calix cooperatus cum altera earum. In quo ostendit hoc sacramentum occultissimum fore et difficilimum ad intelligendum quod tempore institutionis huius sacramenti sanguis christi inuisibilis erat. quod intra uenas eius existebat. Alie vero ecclesie unam tantum habent pallam et ibi eleuat discooperat absque uelamine. Primo ad designandum quod post institutionem huius sacramenti sanguis christi factus fuit uisibilis per ipsius effusionem in cruce. Unde hic dicitur. Hic est sanguis meus et cetera. In eo enim quod calix non est cooperatus euz palla supra quam est hostia consecrata. designat quod sanguis christi a corpore effusus et separatus est. Secundo quia hostia est super pallam corporalem nec bono modo posset alibi poni. Tertio quod propter uentum flatum piculosus esset cooperatum cum palla leuare. Et non quod sacerdos actus christi representans cum dicit. Accipies calicem. parum eleuat calicem. deinde dicens. benedixit. ut sine piculo calicem benediceret illum in altari deponit. Subsequenter etiam dicens. Accipite: parum tenet eleuatus uisum dum in altum eleuet. ut illud populo ostendat. Sequitur. Hec quotienscumque feceritis et cetera. Hec clausula quod per secleracionem tam corporis quam sanguinis respicit: post depositum calicem debet dici. Pane in perceptione corporis christi et sanguinis magna est nobis adhibenda discretio. Cauendum est enim ne si nimium differatur mortis piculum incurrat. domino prestante. Nisi manducaueritis carnem filii hominis et biberitis sanguinem non habebitis uitam in uobis. Si vero quis indigne suscipit secundum apostolum. iudicium seculi damnationis sibi manducat et bibit. Ideo secundum eundem apostolum: probet seipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. Dicit ergo quisque comendandum esse quotidie. Alius uero dicit contra. Faciat igitur unusquisque quod pie credidit faciendum. Non enim liti gauert ad iuicem. nec alter alteri se preposuit zacheus scilicet et ille centurio. cum alii eorum gaudebant christum in domo sua suscepit. et alter dixerit. Domine non sum dignus ut itres sub tectum meum. Et hoc est quod Augustinus ait. Alii quotidie comendant corpus et sanguinem domini. alii certis diebus accipiunt quod libera habet obsequationem. Beatus Bernardus.

culo pacis dicere. Et nota qd licet xps se mel credet sua morte redemerit. ecclesia tñ hoc sacm quotidie necessario repetit ob tres pcpue cas. Primo quia i vna vinea laborantes eo quotidie reficiunt. Secundo vt neophiti p illud incorpent xpo Tertio vt memoria passionis xpi quoti die mētibus fidelū ad imitandū infigat: quotidie em egem. ideoq panis quotidianus vocat. Quotidianū ē sacrificiū vt pbat pascalius papa ē cōmemoratio. nō iteratio passionis. et ideo sequit. In mei memoriā faciatis. In hoc sacro nob quotidie mortis et passionis xpi memoria re / nouat. **Uñ. f. ad Cor. xj.** Quotiescunq mādaucaueritis panē hunc et calicē bibertis mortē dñi annuntiabitis donec veniat. Propē quod ipse dicebat aplis. Hoc facite in meā cōmemorationē. Hanc vltimam nob memoriā dñs reliq: put dictū est sup xpo. Postq cenatū ē. Et nota q habemus triplex memoriale dñice passionis. Primū q̄tum ad visum. in imagini / bus et picturis et ppterea crucifixi imago depingit in libro et in ecclesijs. Scdm q̄ / tum ad auditū scz passio xpi p̄dicata Tertium quātū ad gustum scz sacm altari. in quo ipsa xpi passio patet expmī. Et ppter hoc p̄misit. Et memoriā venerātes. Et sequit. **Uñ et memores.** Qui aut calicem discoprum eleuant. illum in hoc loco cum palla corporali coopunt. innuētes q sepulto dño aduoluto lapide. clausuz ē ostium monumenti. vt dicit **Barc. 2c.**

Octaua pars canonis.

Uñ de et memo
res 2c. **Octaua ps.** Quia dñs ipse p̄cepit in. c. Simili mō 2c. vt h in sui memoriā faceremus. idcirco in hac pte tria sibi p̄mōrāda pponit ecclia scz tam beatā passionē. nec nō et ab inferi resurrectionē. et in celos gloriosam ascensionem. Quorū p̄mū. f. passio excitat charitatē. scdm. i. resurrectio corroboret fidē tertium. i. ascensio letificat spem. Quid em in nob magis charitatē accedit qm q p̄prio filio suo nō pepcit de. Quid magis in nobis fidē cōfirmat. q̄ q xps resurrexit a mortuis. Sicut em in adā omēs moriunt ita et in xpo oēs viuificabūt. Quid

magis i nobis amplificat spem. q̄ q xps ascēdēs in altū cap. du. cap. de do. ho. vt vbi ipse est illic sit et minister ei. Sacerdos igit h representās dicēdo. tam beate passionis. manus in modū cruci extēdit vt habitu corporis: manū xpi extensionē in cruce representet. qd tñ alij faciūt qñ dicūt. Hanc igit oblationē. representātes crucifixionez statim secuturā. Et quia xps pliri orās factus est in agonia. ideo agoniā illā habitu oculorū et faciei quodāmodo representat. Dicēs aut necnō et ab inferis resurrectionis. illas ad se vt p̄us reducēs eas parum erigit. **Uñ in cātico Abacuc.** Altitudo man⁹ suas leuauit. Et hoc in signū q xps inuictus leo surrexit a mortuis. Itē dicēs. Et in celos gloriose ascensionis eas erigit qualiter vsq ad humeros in signū q xps eleuatis manib⁹ ferebat in celum. et sedet ad dextrā dei patris. Qd igit dñ. **Uñ et memores 2c.** sic ē intelligēdū. q. di. Nos eē sacerdotes p̄itemur et plebē tuaz memoriā esse testamur xpi filij tui 2c. **Pā /** cerdotes quidē memores et instructi eē debent. qz ipi missam celebrāt et sacrificium xpi exemplo offerunt. Plebs etiā scā memoriā eē debet. qz xps nō solū p sacerdotibus verū etiā p plebe passus ē. q scā dicūt qz fide et baptismo xpi pcepto sanctificata est. Itē ex nūc stringunt digiti. f. pollices et indices. nec disiungunt. nisi qñ oportet hostiā tangi. vel signa fieri. Quod fit. Primo ob reuerentiā sacramēti. ne videlz aliquid tangāt post cōtactū corporis xpi. Secundo vicē in signū q in h sacramēto scōs accedit p̄mo. i. fili⁹ obedit p̄ri. Et iō sūcū **Uñ et memores tā btē passiois resurrectio /** nis et ascensionis 2c. Tertio digiti q corp⁹ xpi tetigerūt iūgunt ad oñdendū q fide / les illō fide et deuotiōe tāgētes dñt eē charitate p̄iūcti. et sic digiti in tāgēdo et signādo ab inuicē ad horā. sic fidelij opatōes in hac vita cū expedit sepanē. qm qñ q p̄tēplationē ad spūalia eleuant. et qñ q p̄mūdānis necessitatib⁹ tpalia āministrant Quarto digitorū p̄iūctio idicat. q corporis et sanguis dñi n̄ri sacro et mens et corp⁹ sacerdotis inseparabiliter eē debent affixa. Quito stringunt ne puluis seu p̄ticta hostie illis forte adherens cadat. Quia vero ecclia dixit se memorem dñice passionis

ideo statim acerbiozem specie ipsi⁹ passio-
nis cōm emorat recolēs in quinqz crucibz
quinqz plagas. Sicut em subsequens ex-
positio declarabit ab hinc vsqz duz corpo-
rale desup calicē remouet: dnice passiois
ordo memorat. **N**ā vbi dicit sacerdos ho-
stiam puram. hostiā scām hostiā imacula-
tam. panē sanctū vite eterne. ⁊ calicē salu-
tis ppetue. qnariū crucis signaculū impo-
nit sup oblatam ⁊ calicē signās qnqz chri-
sti plagas. videlicet duas manuū. totidē-
qz pedū. ⁊ vnā lateris. **E**l qnqz cruce si-
gnant qz xps qnqz seclā redemit. **T**res at
cruces cōmuniter facit sacerdos sup obla-
tam ⁊ calicē. qm in tribus vbis vtrumqz
piter intelligit. **N**unqz em in crucis signa-
culo panis sepat a calice. nisi cuz sepatim
noiant in canone. **E**t qn hostia collocat
a sinistro latere calicis recta ps crucis so-
lūmodo sup panē. trāsuersa vō vsqz sup
calicē debet ptendi. qm erecta ps crucis
corpus christi sustinuit. trāsuersa vō bza-
chia distendit. due vō cruce sepatim fa-
cte aiam xpi sepatam a corpe signant. **S**z
cum iā plene ⁊ pfecte sit psecratio celebra-
ta. nam materia panis ⁊ vini iā trāsiuit in
substantiā carnis ⁊ sanguinis. nec vlti⁹
pōt deteriorari vel meliorari. et sacerdos
vlti⁹ vti⁹ suis. nō xpi fmonibz querit q
re sup eucharistiā adhuc bñdictionis si-
gnum impmif. aut aliqđ cōsecrationis v-
bum pferit. **P**reterea quedā subiungunt
in canone innuentia qz nōdū sit trāsubstā-
tiatio cōsummata. sup hoc dicūt quidam
qz scriptura nō attendit hic hmōi angusti-
as tempis. sed sacerdos cū nō possit siml
multa pferre ⁊ agere: ita loquit ⁊ agit ac
si tps pstatet ⁊ eēt adhuc faciendā. q in
principio fmonis nō dum erāt facta. ⁊ v-
ba ⁊ signa nō ad tps sue platiōis s ad cō-
ceptionē loquētis sunt referenda. **I**nno-
centius papa terti⁹ dixit. qz in canone aliqđ
vba significant. ⁊ aliud signa ptendunt.
Verba nāqz pncipaliter spectāt ad eucha-
ristiam psecrandā: signa vō pncipaliter p-
tinent ad historiā recolendā. **P**az verbis
vtimur ad psecrandū panem ⁊ vinum in
corp⁹ ⁊ sanguinē iesu xpi. **S**ignis vtimur
ad recolendū ea que p hebdomadā aīpa-
scalē gesta sunt circa xpm. **P**az g qz qstū
ad ordinē eucharistie cōsecrādē capitulū

illud. **Q**ui p dīe qz patere⁹ ⁊ c. in fine cano-
nis subijci debuisset. quia in eo cōsecratio
cōsummat. **S**z qm impedisset ordinē hi-
storie recolēde. qz quod fuit gestum in me-
dio ponere⁹ in fine: puid⁹ canonis ordina-
tor vt ordinē seruaret historie qsi quada-
necessitate cōpulsus capitulū illud. **Q**ui
p dīe ⁊ c. quasi cor canonis in medio col-
locauit. vt que sequunt intelligant pce-
dere. **E**m illā figurā. qua sepe fit vt q nar-
ratione succedūt. intellectu pcedant. **E**l
potius vt tam lfe qz historie su⁹ ordo fue-
tur. dicat itaqz qz pntinent signa ad histori-
am passionis recolendā. qz significāt qnqz
sensus. qui tūc reuera patiebant in xpo:
vel qnqz ei⁹ plagas. vt dictū ē. **S**ed vba
nō pntinent ad eucharistiā psecrandā. imo
pntinent ad eucharistiā cōsecratā hoc mō.
Nos fui tui videlicz sacerdotes s ⁊ plebs
tua sancta. s. pplus xpian⁹. nam quod po-
pulus agit voto. sacerdotes pagunt mini-
sterio. offerim⁹ pclare maiestati tue. i. pre-
ceteris clare. **N**am si iusti fulgebūt sic sol
in regno pñs eozū. qto clari⁹ maiestas di-
uina pfulget. **D**e tuis donis. i. de frugibz
segetum. ⁊ b qstū ad panē qui ē psecra-
tus in carnē. ac datis. i. de frugibz arborū
⁊ hoc qstū ad vinū qđ est psecratum in
sanguinem. **D**e his inquā ⁊ illis offerim⁹
hostiā purā. hostiā sanctā. hostiā imacu-
latam. i. eucharistiā imunē ab omī culpa
originali. veniali. ⁊ criminali. **E**nde dica-
tur hostia dictū est in sexta pticula sup v-
bo. q p dīe. **E**l purā qstū ad cogitatio-
nem. qsi puro corde. scām qstū ad locutio-
nem. imaculatam qstū ad opationē. qā
pctm nō fecit. nec dolus inuentus est i ore
eius. supple hoc est panē sanctū. i. sanctifi-
cantē. supple datorē vite eterne qstū ad
stolā carnis. ⁊ calicē salutis ppetue qstū
ad stolam aīe. **E**m illud. **E**go suz panis vi-
uus qui de celo descendi: si quis mandu-
cauerit ex hoc pane viuet in eternū. **P**nt
etiam scōo modo. b vba exponi. vt vide-
licet xps dicat hostia pura. qz cōcept⁹ est
sine pctō. dicat panis vite etne. qz ē resur-
rectio angeloz. ⁊ calix salutis ppetue. qz re-
surrectio ē hoīm. **E**l tertio modo hostiā
purā. qz xps oblat⁹ ē vt nos liberaret a fe-
ditate origial pcti. **S**cām qz vulnerat⁹ ē
vt pfluere⁹ sacramēta. qb⁹ ecclā scificatur

Immaculatā: quia mortu⁹ est vt nos libe-
raret de morte eterna. **P**anē vitē eterne.
quia est nostrū vīaticū. q̄si viā. **E**t calicez
salutis ppetue. quia est refectio angelorū
inebrians in p̄ria. **V**el sic quarto mō. **B**e-
tuls donis ac datis. **D**ona sunt in re et̄na
data in opa tempali. **O**fferim⁹ hostiā pu-
ram. s. corpus. hostiā sanctā. s. sanguinem
hostiā immaculatā quo ad vtrūq. **V**el pu-
ram. i. ab alijs sepatam. sanctā. i. sanctifi-
catam. immaculatā. i. a maculis emūdatam
hostiā de corpore puro. cōsciētia bona. et si-
de nō ficta. **S**equit. **S**upra que rē. **C**um
aut̄ orauerit p hostiā trāsubstantianda:
eāq̄ iam trāsubstantiatam p̄ri obtulerit:
nūciorat pip̄si⁹ acceptiōe. vt eā ad instar
antiquorū sacrificiorū acceptet p̄pitio sup
ple nobis. ac sereno vultu. i. respectu pla-
cibili digneris respicere. nō q̄ vult⁹ eius
mutet aliqñ sed tūc de⁹ vultū suū sup nos
illuminat ⁊ serenat cum misericōiam suā su-
per nos exhibet ⁊ declarat. **S**cōm illō p̄
Illuminet vultū suū sup nos ⁊ misereat
nr̄i. **I**tem p hoc q̄ dicit digneris respice/
re. notat q̄ sacerdos nr̄ vultū habet ver-
sum ad p̄pitiorū. de quo in probemio
hui⁹ p̄tis dictū est. **E**t tunc asp̄git int⁹ ta-
bernaculū. dum p dei misericōiam q̄rit eius
p̄pitiatiōe. vt de⁹ habeat illa munera ac-
cepta. sicut habuit munera abel iusti. **U**n-
sequit. **S**icuti accepta habere dignat⁹ es
munera abel rē. **H**oc aut̄ aduerbiū sicuti
similitudinē innuit. nō exprimit quanti-
tatem. **M**ulto quippe accept⁹ est h̄ sacrifi-
cium deo: q̄ quod obtulit abel. quod ob-
tulit abraam. quod obtulit melchisedech
Valeat em̄ ampli⁹ res q̄ vmbra. **V**itas q̄
figura. **I**tem ergo similitudinē magis q̄
quātitatē debem⁹ attendere. **O**fferēdo er-
go similes sum⁹ abel. si recte q̄dē offeren-
tes. recte nihilomin⁹ diuidamus. **Q**uod
quia **C**ayn nō egit peccauit. **S**ua nāq̄ re-
cte cui debebat obtulit deo. ⁊ retinēs sibi
seipm ⁊ cor suum subtrahēs deo. male di-
uidit. **A**bel aut̄ acceptum deo intus i cor-
de obtulit holocaustū quia se nō sibi reti-
nuit sed deo se totū subdidit ⁊ impendit.
Et ideo legi⁹ in **Gen̄**. **R**espexit deus ad
abel ⁊ ad munera eius. ad **C**ayn xō ⁊ mu-
nera eius nō respexit. **P**rius respexit ad
abel ⁊ postea ad munera eius. quia nō of-

ferens a muneribus. sed munera ab offe-
rente placuerūt. **S**imiliter ⁊ abraā egregi-
us fide totum se p̄ri⁹ offerebat altissimo et
postea cuz sua duceret offerēda. placitas
ei hostias offerebat. quod vt nos scientes
imitaremur: patrios ab illo de⁹ exegit af-
fectus. **T**olle inquit filiū tuum vnigenitū
quem diligis isaac. ⁊ offer cuz in holocau-
stum sup vnum montiū quē monstrauero
tibi. **S**tatimq̄ p̄mptū ⁊ obedientem iue-
nit. imo nobis ostendit. **M**elchisedech q̄
q̄ nisi se p̄ri⁹ acceptum deo sacrificium ob-
tulisset: futurozū causas minime p̄uidentis-
set: quarū intuitu mysticū panis ⁊ vini p̄-
mus obtulit sacrificiū. erat em̄ sacerdos
dei altissimi. **D**ominantē igit̄ isti tres pa-
tres veteris testamenti. quia illi ⁊ eozū sa-
cramenta specialius ceteris hoc sacm p̄-
signauerunt. **Q**uid em̄ p munus abel of-
ferentis de p̄mogenitis gregis nisi christ⁹
p̄mogenitus in multis fratrib⁹ exp̄mitur
qui maliciose occisus est a p̄lo iudeorum
sicut ille inuidiose a fratre suo. **N**am **Ḥm**
Apoē. ipse est agnus dei qui occisus ē ab
origine mundi. **Q**uid p sacrificium abrae
dilectum ⁊ vnicum filium offerentis. nisi
christi passio designat. **D**e qua dicit apo-
stolus. **P**roprio filio suo nō pep̄cit deus.
sed p nobis omib⁹ tradidit illum. **H**ic est
inquit filius meus dilectus i quo mihi bñ
complacui. **O**blatio quoq̄ melchisedech
tam p̄p̄e nouum sacrificiū p̄signauit
vt inde p̄dictū sit. **T**u es sacerdos in eter-
num **Ḥm** ordinem melchisedech. **Q**ui **Ḥm**
apostolū assimilat⁹ ē p om̄ia filio dei. ma-
net sacerdos in ppetuū. **A**bel dic̄ puer
nō tam a puericia q̄ a puritate **Ḥm** illud.
Ecce puer meus dilect⁹ quē elegi posui su-
per eū sp̄m meū. **A**braā dic̄ patriarcha.
nō tam israelitici plebis. q̄ p̄li xp̄iani. illi
us p carnem. hui⁹ p fidem. **Ḥm** illud. **N**ō
vltra vocabit̄ nom̄ tuū abraā s̄ appellaber̄
abraam. quia patrem multarum gentium
constitui te. **M**elchisedech interpretat̄
rex iusticie. **B**einde rex salem. id est. pac̄
propter illud quod legitur. **O**rietur i die-
bus eius iusticia ⁊ abundantia pacis do-
nec auferetur luna. **S**anctum sacrificium
immaculatam hostiam. hoc addidit in ca-
none leo papa primus.

Mona pars canonis.

Liber

Supplices te

Supplex te rogamus. **Donatus** ps. Pontifex. ut lex iubebat. et in prohemio huius partis dictum est. aspgebant tabulam et aram. et exterius sacrum sanguine pacifico. et christus toties aspgit prem sanguine quoties eum placat per carnem assumptam. Aram aspgit quod diu numerum restaurat angelorum. Exterius sacrum aspgit dum homines sanctificat. et prius que in terris sunt reconciliat. Sacerdos eisdem aspgit. quia per hoc sacrificium placat deum. et veniam impetrat. et sic etiam supplex aspgit. Nam quod nos emundat augmentat numerum civium supernorum. Aspgit etiam intus tabernaculum: put in precedenti particula dictum est. Dum autem hic notat sublime altare commemorat sanctas corporum. **Sanne** hymno dicto post cenam exiit iesus in montem oliueti trans torrentem cedron: et progressus pusillum cecidit in faciem suam: orans et dicens. Pater si fieri potest transfer a me calicem hunc. Sed et secundo et tertio abiit et oravit eundem sermonem dicens. Et factus in agonia plixius orabat: et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrere in terram. Tunc venit ad discipulos suos: dicens. Surgite eamus: Ecce appropinquat qui me tradet. Traditor autem dedit eis signum dicens: quem osculari fuero ipse est tenete eum. Et confestim accedens osculari est eum. Quia ergo iesus pcedit orans: et dicens. Pater si fieri potest transfer a me calicem etc. Ideo sacerdos se inclinans orat et dicit. Supplices tero / gamus etc. Vel sacerdotis inclinatio significat emissionem spiritus christi. put dictum est in prophetio canonis. De inclinationibus dominum est sub te. de professione. Item dicens. Ut quot ex hac altaris etc. oscula semel altare: per quod repntat osculum preditoris post quod dominus ab oratione surrexit. Quidam ter osculantur agentes gratias trinitati. quod per passionem domini genus reconciliauit humanum. Alii bis: ad notandum geminam in christo naturam: seu ipsum in anima et corpore passum. Quia vero factus in agonia plixius orabat tertio dicens eundem sermonem: ideo sacerdos facit tres cruces. Primam super oblata dicens. sacrosanctum filij tui corpus. secundam super calicem dicens: et sanguinem. tertiam signando seipsum in facie. cum dicit omni benedictione celesti:

Quartus

forte propter sudorem corporis crucem impatiens. super corpus et propter guttam sanguinis crucem impatiens super sanguinem. et quod perdidit in faciem suam orans: ideo impatiens sibi crucem in facie. Vel potius crux que fit supra corpus designat vincula quibus est ligatum corpus. Illa que fit super sanguinem. designat flagella quibus allusus est et sanguis eductus. De vinculis legitur. Ministri iudeorum comprehenderunt iesum. et ligauerunt et vincientes duxerunt: et tradiderunt pontio pilato. De flagellis legitur. Apprehendit pilatus iesum: et flagellauit. cuius liuore sanatus sum. Per tertiam vero crucem que fit in facie. recolligit illud quod expuebant in faciem eius. et palmas in faciem eius dabant. et velantes faciem eius dicebant. Prophetiza nobis christe quis est qui te percussit. Tertia crux que fit supra corpus martyrii christi. que fit supra sanguinem: martyrium sanctorum designat. Quarto preme due cruces significant quod christus per duobus ipsis passus est. tertia que fit in facie quod in corpore suo passus est. Alii vero non faciunt premissas duas cruces. Considerari etiam oportet quod sacerdos dicens. supplices tero gamus etc. stat inclinatus cancellatis manibus antepectus ad designandum quod orationis humilitas per inclinationem designata tunc demum et non alias exaudiri digna est. si ex fide pcedat pectoris. id est mentis. fide dico per dilectionem operante. que operatio per manus intelligitur. Quia vero quedam sunt opera vite actiue. quodam vero opera vite contemplatiue. sed opera vite actiue quodammodo cancellati ad opera contemplatiue vite: sicut sinistra ad dextram operantur. eo quod opera actiue sicut supposita seu inferiora ad opera contemplatiue disponunt. et opera contemplatiue sicut supposita et altiora illa perficiunt et consumant. ideo in ipsa manuum cancellatio dextra supponit sinistram. Rursus orat cancellatis manibus antepectus. quasi ipso facto dicat. Obsecro te per crucem et passionem tuam. ut iubeas habere preferri etc. Cancellatio enim manuum passionem christi figurat. et dextra per quam resurrectio: leue per quam passio designat supponit. ut per hoc christi resurrectio a mortuis insinuetur. Verum in nonnullis ecclesiis diaconus infra actionem lauat manus. signans primo quod pilatus se lauit cum se mundum a christi sanguine proclamauit. secundo quod nostra sordida opera

christi passione mūdant. tertio q nullus nisi mund' ad picipiēda fidei sacramēta pcedat. Sequit. **I**ube hec pferri rē. Tante sunt pfunditatis hec vba. vt intellect' human' vix ea sufficiat penetrare. Unde bñs **Greg'** tanti sacramēti dignus interpres de illis tanq de re ineffabili pene ineffabiliter loquens. Quis inq̄t fidelitū habere dubiū possit in ipsa imolationis hora ad sacerdotis voces celos apiri. in illo iesu xpi mysterio angelorū choros adesse vnmis ima sociari. terrena celestib' iūgi vnūq ex inuisibilib' atq visibilib' fieri. Idē etiā alibi dicit. Vno eodemq tpe ac momento in celū. i. celestē naturā rapitur ministerio angelorū cōsociandū corpi xpi scz mystico. 7 an oculos sacerdotis in altari videt. Saluo tñ occulto celestis oraculi sacro. possent hec vba licet simplici' tñ securi' sic exponi. **I**ube. i. fac. hec. s. vota fidelitū. i. supplicatiōes 7 pces. pferri. i. p/ sentari. p man' sancti angeli tui. i. p ministerium angelorū. qui sunt administrato/ rī spūs. 7 vota nra corā deo offerūt. **I**ux illud quod ait raphael angel' ad **Thobā** **Thob. xii.** Quā orabas cū lachrymis ego obtuli orationē tuā dño. Ex h ergo euidē ter apparet. q angel' sacris mysterijs ad/ esse credend' ē. nō vt cōsecret quia h non pōt. sed vt oratiōes sacerdoti 7 p/ deo re p/ sentet. fm illud **Apoē.** Ascēdit fum' aro matū in conspectu dñi de manu angeli. q sunt oñes sanctorū. In sublime altare tuum. supple hoc ē in cōspectu diuine maiestatis tue. i. in cōtemplatiōe maiestatis 7 curie tue celestis. Nam ipse deus dicit altare sublime. **Exod. xx.** Nō ascēdes ad altare meū p gradus. i. in trinitate nō facies gradus. Porro sicut bñs **Aug'** deermīnat. nō dicit angel' offerre oratiōes dō quasi tunc pmo deus nouerit quid velim'us. quia de' omnia nouit anteq fiant. s. quia necesse habet rōnalis creatura tpa/ les causas ad eternitatem referre. siue petendo quid erga se fiat. siue cōsulendo qd faciat aut quid deo iubēte implendū esse cognouerit. hoc nob vel euidēter vellatē ter reportet. Possunt etiā scōo modo premissa vba sic exponi. Omnipotēs deus iube hec scz panē 7 vinū pferri. i. trāsmutari. in sublime altare tuū. i. in corpus 7 san

guinē filij tui sup choros angelorū exaltari. quia corp' xpi dictū est altare fm illud altare de terra facietis mibi. p man' āgeli tui. i. p mysteriū sacerdotis. Nō em fm augusti. deposcit ob aliud hic deferenda. nisi vt intelligat q ista fiant. i. trāsubstantient in eo sacerdotio. i. in ei' ministerio vtute spūs sancti. Sed cū iam trāsubstantiata sint. exponi pnt tertio modo sic. **I**ube hec. i. xpi corp' mysticū. s. eccliam christi militantē. pferri. i. associari. in sublime altare tuū. i. in eccliam triūphantē. q dicitur altare. fm illud **Leuit.** Ignis in altari meo semp ardebit. i. seruo charitati in ecclia triūphanti. 7 hoc p manus angeli tui. i. p opationē 7 vtutē xpi filij tui q est magni cōsiliij āgelus. **Esa. ix.** Ipse em corpus suū mysticū deo p/ cōiungit 7 ecclesie triūphanti. Quarto modo h est angel' magni cōsiliij. cōsiliarius ille cui' consilio pater mundū creauit 7 recreauit. sublime altare in cōspectu dei est christ' crucifixus sedēs in dextra patris. Igif angelus fert hec sacramēta in sublime altare in conspectu dei dū cicatrices ostēdens interpellat apud patrē p nobis hec sacramēta p/ ficiētibus. Que hō sint illa que petit in sublime altare pferri determinat dñs dicens. **Ar** quorquot rē. p hoc em demonstrat corp' xpi. qd christ' quotidie ad se trahit p mēbra. **Un** hiere. Patres vocab me. 7 post me ingredi nō cessabis.

Decimiaps canonis.

Memento etiā dñe rē. **Decima ps.** hec 7 iunctio etiā cōtinuat sequētia p/ me pcedentib'. Vel dici pōt q superfluit nam in antiquis codicib' pcedebat immeditte quedā o/ incipiēs. **M**emento mei queso dñe rē. in q sacerdos p se orabat vt digne posset offerre. **Un** tunc recte sequebat. **M**emento etiā dñe famulorū rē. **Ez** quia in multis modernis codicib' oratio illa nō inuenit. ideo fm illos illud etiā superfluit. Vel qd meli' est respicit aliō memento quod pcedit in quo rogauit p viuis. h aut orat p defuncti. **O**rat ergo pia mater ecclia nō solum p viuis verū etiam p defunctis. 7 eos deo patri sacre oblationis intercessione cōmendat certissime cre-

dens q sanguis ille p̄ciosus qui p multis effusus ē in remissionē peccatorū. nō solū ad salutem viuētiū. verū etiā ad abso- lutionē valeat defunctorū. ideoq gabilo neū. cōciliū statuit. q in oib⁹ missarū solē nūis loco cōpetenti vicz in hoc loco sece- te vel in dieb⁹ nō solēnib⁹. in dñica enim die ob resurrectionē dñicam aie requiem credunt h̄re. ecclia p defunctis dñm de- p̄cef. iuxta illud augustini. nō sunt preter mittēde supplicationes p spirib⁹ mortu- orum. quas faciēdas p oib⁹ in christia- na catholica societate laudam⁹. Et qz qñ- qz defunt defunctis p̄ntes filij cognati z amici qui supplicationes p eis effundant. vna z pia mater. i. tota ecclia om̄es defū- ctos sub generali cōmemoratiōe suscipit tacitis illorū nomib⁹. z eis exhibet cōmu- nionē. Innoē. quoqz papa statuit vt ante cōsecrationē hostie nō recitent noia defū- ctorum. possunt em̄ p̄lo recitari. sed deo quē nihil latet necesse nō est. Qui cū signo fidei nos p̄cesserūt. s. ad dñm. nō q ibi sit fides aut spes. vbi spes ē z res. nam fides euacuat. charitas nunq̄ excidit. s. signūz fidei p caractere fidei xpianitatis accipit quo fideles ab infidelib⁹ discernunt. s. m̄ il- lud. Audiui numerū signatorū. cxiij. mi- lia. signati ex oīi tribu filiorum israel. Et dormiūt in somno pacis. s. m̄ illud. In pa- ce in idipsum dormiā z requiescā. Frequē- ter em̄ sacra scriptura defunctos dormiē- tes appellat. p eo quia sicut dormiētes eu- gilant. ita mortui resurgēt. Prop̄ quod dicit apls. Nolo vos ignorare de dormiē- tibus vt nō cōtristemini. sicut z ceteri qui spem nō habēt. Et dñs inquit in euange- lio. Lazarus amicus noster dormit. Ip- sis dñe z oīib⁹ in christo d̄scētib⁹. In hoc loco sacerdos quorū maluerit defun- ctorū debet agere memoriā sp̄alem. Fini- ta est em̄ memoriā mortis dñi. z ideo seq̄t- mors nostra. xp̄us p̄cessit. z nos ei⁹ vesti- gia sequimur. Hic aut vocant̄ quiescētes in christo qui in charitate mortui sunt. ha- bētes tñ aliqua purgabilia. eoq nō plene satisfecerāt p peccat̄ confessis pp̄ quod ad locū purgatorij descenderūt. vbi exi- stentes suffragio indigent ecclie militātis tanq̄ nōdū habētes in re pacē z refrigeri- um glorie. licet habeāt in certa z infallibi-

li spe. Locū refrigerij. in quo nō est ardor penarū. Lucis in quo nō ē obscuritas te- nebrarū. Et pacis in quo nō est p̄flux⁹ pu- gnatū. Nam absterget de⁹ om̄em lachry- mam ab oculis eorū. z iā nō erit amplius neqz luct⁹ neqz clamor. s. nec vllus dolor qm̄ p̄iora trāsierūt. Sed delectabunt̄ in multitudine pacis. cum placebūt dño in regione viuētiū. Paradisus ergo dici⁹ locus refrigerij ppter ardozem ignis pur- gatorij p quē aie transeunt. iux̄ illud ps. Trāsiuim⁹ p ignē z aquā zc. Locus luci contra tenebras inferni. De quib⁹ Mat. xxiij. Mittite eum in tenebras exteriores. Locus pacis ppter mentis tranquillita- tem. que ibi ē s. vermē cōscie eorū q salui nō erunt. An Esa. Vermis eorū nō mori- etur. nec ignis eorū extinguet.

Undecima pars canonis.

Nobis quoqz zc. Undecima ps. hec autem oīo p̄tendit vsqz. Per om̄ia secula seculorū. Et hec vba pferendo sa- cerdos paululū expressa voce p̄cusso pe- ctore silentiū interrūpit. rep̄sentans cōri- tionē z p̄fessionē latronis in illo passiōis dñice articulo increpātis alterū z dicētis. Nos quidē digna factis recipim⁹. s. autē nihil mali gessit z dicebat ad iesum. Luc. xxiij. Dñe memēto mei dū veneris in re- gnu⁹ tuū. Prop̄ qd dixit illi iesus. Amē dico tibi hodie mecū eris in paradiso. Rur- sus p exaltationē vocis z p̄cussionem pe- ctoris exp̄misit illud. quod centurio z q cū illo erant. visis illis que fiebāt. timuerunt valde dicētes. Vere fili⁹ dei erat iste. Et om̄is turba que simul aderāt ad spectacu- lum illud pcutientes pectora sua reuerte- ban⁹. Roti vero eius z mulieres que chi- stum secute fuerāt a galilea stabāt a longe hec vidētes. Quos significāt ministri. scz diacon⁹ z subdiacon⁹ retro stātes. qui ad hanc vocē erecti in os sacerdotis vel epi- intuent⁹. Premissa aut pectori vnica tun- sio. signat q s. m̄ aplos ad Romanos. vj. xp̄s semel p peccat̄ nris mortu⁹ ē. Et sit cū trib⁹ digit⁹. s. sine pollice z indice. vt tri- nitas i vnitate notet. Pectoris quoqz tu- sio qñqz penitentiā designat. put sub ti. s. p̄fessioe dñi ē. P̄ctorib⁹. Hoc iō dicē qz si

dixerimus qd pcrn nō habem? nosmetipsos seducimus et veritas in nob nō est. **Item** em omni tpe debeam? ex corde nos recognoscere pctōres. pcpue tñ cū pmissio ne peccatorū sacro sanctū mysterium celebramus. **De** multitudine miserationū tuarum sperantib? **Iux** qd in dñt ps. **Secū** dū multitudinē miserationū tuarū dele iniquitatem meā. **Et** nota qd vna tñ ē dei misericordia. nō aliud quidē qd ipe misericors. s. multi sunt eius effectus qd miserationes dicunt. **Un.** **Reminiscere** miserationū tuarū dñe. et misericordiā tuarū que a seculo sunt. **Partē** aliquā et societate donare digneris. **Sed** cū ipe deus sit oia in omib? salus et pmiū et gloria singulorū. iux illud. Salus ppi ego sum. qd ē qd dicit pte aliquā et societate etc. tanq nō oēs sint eundē denarium accepturi. **Sane** licet vnū et idem sit pmiū singulorū. vtz ipe de? in cui? cognitione sal? eterna cōsistit. **Im** illud qd ipe dicit in euangelio. **Hec** est vita eterna vt cognoscant te verū deū et hūc quem misisti filium xpm. tñ fm differentia meritorū. alij plus alij min? diuina visione fruunt. **Nā** et stella differt a stella in claritate. **Propt** qd ipse dñs ait. **In** domo pñs mei mansiones multe sunt. **Sicut** vn? est sol cui? lumen picipant vniuersi. alij plus alij min? fm differentiam intuitiū. **Cū** iohē. stephano. matthia. barnaba. **In** hac scda cōmoratione sanctorū magna ex pte suppletur qui de pmitiuis sanctis deesse videbātur i pma. **Sz** qre iohes repetit. et stephanus sociat? **Iohi** pmitit matthie ac barnabe aplis. **Sup** hoc dici pōt qd iohes i pma cōmoratione disponit et cū ceteri numerat ppter dignitatē aplar? in hac aut cōmoratione repetit et cū stephano sociatur ppter pñlegiū celibat?. **Virgines** ei sunt et sequunt agnū quocūq ierit. **Pref** ea ceteris pmitit xginitas. **Nāq** iohes inde maxime cōmendat. quia xps in crucematrē xginē discipulo xgini cōmēdauit et ex illa hora accepit eā discipul? i suaz **Stephani** xō xginitas ex eo maxime cōprobat. quia ipe deputat? ē ab apostolis ad ministeriū viduarū. et in eo qd feminis est pposit? testimoniū meruit sincerissime castitati. **Poss**et aut nō euāgelista sed baptista iohes intelligi nisi pmitteret. **Cum**

tuis sanctis aplis ac martyrib?. **Un** contic? qd apli tñ ac martyres subnotant. qd uis et iohes baptista merito posset inter martyres numerari. **Enū**erat g sacerdos scōs. quorū societatem petit. quia et sacerdos legalis noia filiorū israel habebat scripta. vt s dictū ē. **Et** aduerte qd h octo viri et septē mulieres cōputant. qd p hoc sacrificiū septē carismata gratiarū. et octo beatitudines iungunt in nob. **Sequit.** **Non** estimator meriti. qd nō fm exigentiā meritorū retribuit. sed minus puniēdo vltimāgis remunerādo qd qsq meruit. **Un.** **Nō** fm pctā nra fecit nobis. neq fm iniquitates nras retribuit nob. **Et** alibi. **Bensu** ram bonā et cōfertā et coagitatā et superfluentem reddēt in sinum vrm. **Per** xpm dominiū nrm. **Hic** nō rñdet amen. **Cum** qd angeli qd semp assistūt rñdent. put in fine tertie pñcule dictū ē. **Cum** qd h tacite dicunt. nec rñdentes audire possunt. **Cum** quia xba sequētia. p quē oia etc. istis coniungunt et ab eis dependēt. ita qd nihil in terponi pōt. **Hoc** aut loco bñdicunt vne put dicet in sexta pte sub qnta feria cene dñi. vbi agit de diurno officio **In** canone aplorū in burcardo li. v. c. offerri. ita legit **Offerri** nō liceat ad altare scz ad bñdicendum pter nouas spicas et vuas et oleum et luminaria et fabas et thimiam ad incensum tpe quo sancta oblatio celebrat. **Sequit.** **Per** quē hec oia etc. **Ioh** dicit oia. qd p filium oia creata sunt. **Un** **Ioh. j.** **Oia** per ipm facta sunt. et sine ipo factū ē nihil. **Et** vidit de? cūcta que fecerat et erat vald bona. **Creas** igit cōdendo naturā. **Sanctificas** psecrādo materiā. **Viuitificas** trāsubstantiādo creaturā. **Bñdicis** accumulando grām. **Ad** aut dicit h oia. ē simplex pnois demonstratio sicut tps xbi cōfusus **Item** pñs cōfusus pñs nō tenet vsus **Et** est sensus. **Hec** omia scz panē vinum et aquā semp bona creas fm causas canonicas pñordiales. et sanctificas fm causas sacramētales. **viuitificas** vt transeāt in carnem et sanguinē. et bñdicis vt conseruent vnitatē et charitatē. **Rursus** i eo qd dicit scificas. notat qd qd cūq scificat p grām xpi scificat. de plenitudine em ei? oēs accipimus. **Un** **Ioh. xvij.** **Pas** scifica eos i veritate. i. i filio. **In** eo qd dicit viuitifica notat qd

Liber

quod uiuificat p filius uiuificat. **Ioh. xj.**
Ego sum via uitas et uita. In eo q dicit
bndicis. insinuat q bndictio celestis dat
nobis p fructu uginis bndictu. **Al** creas
ut sint. sanctificas tibi deputando. uiuifi-
cas animado. bndicis ut utilia sint. pstat
ut p sint. **S**unt aut tres cruces sup dicti x
bis. sanctificas. uiuificas. bndicis. in qb
ecclesia pmitiua representat q fide trinitas
suscepit. **De** hoc m aliter ia dicef. **S**iqui-
dem sacerdos dicturus. et pstat nobis. ut
diacon? remouet corpale desup calice. ad
notandu q qn xps emisit spm. velu tem-
pli scissum e a sumo usq deorsum. et aper-
ta sunt nobis q pus in lege obscura erant
et clausa. sicut dicit in euangelio de qbus-
dam. **E**t erat absconditu xbu istud ab eis.
et. **U**bi em sumpto aceto. consummatu est et
reuelatu e. **E**t calice discoperto accipiens
hostia dicit. et pstat nobis. **D**ubitari aut
vidim? quare calix et no hostia cooperif.
Ad qd quadruplex pot ro assignari. **P**ri-
mo ppter piculu. q sanguis facili? posset
recipe imundicia q hostia. **S**ecundo quia
in calice et sanguine magis significat pas-
sio xpi q in hostia. **U**n illud. **P**ater si fie-
ri pot traseat a me calix iste. **E**t in canone
in forma sanguinis ponit actus effusiois
ibi. **Q**ui p uobis effundet. et. **Q**uia g in
calice et in sanguine magis significat xps
mortuus q in corpe. ideo sicut et mortuus
pannis et lapidib? opif. ita et calix panno
et sanguis in calice et panno corpale coopif.
Tertio sanguis in calice cooperto repntat
corp? xpi in sepulcro clauso et sigto. **H**o-
stia xpo corp? xpi ex sepulcro. **Q**uarto san-
guis in calice cooperto repntat xpi corp? in
findone inuolutu. hostia xpo corp? no inuo-
lutum. **S**equit. **P**er ipm et. **S**i absq ali-
cui? xbi vel tps in ppositioe pugas pre-
missa xba. **P**er xpm dnm nrm. p quez b
oia et. et fac puctu ibi. et pstat nob. plana
elra. **D**ic g. **P**er ipm tanq p mediatorez
cu ipo tanq cu coeqli. qz ipe e coeqlis pri
in ipo tanq in cōsubstantiali vel in ipo. i.
mēbris ei? **I**n pre qpe notat auctoritas p
pter pncipiū in filio eq̄litas ppe mediū. in
spūscō cōmunitas ppe cōsortiū. **S**ane se-
xta feria crucifixus e xps hora tertia lin-
guis iudeorū. qd narrat **M**arc? hora se-
xta manib? gentiliū: qd narrat **I**ohes. circa

Quartus

hora aut nonam inclinato capite tradidit
spm. **A**d recolenda igit crucifixione hora
tertia facta linguis iudeorū clamantiū ter
crucifige crucifige euz et rursus. tolle tolle
crucifige eum. sacerdos facit tres cruces
sup oblata et calicē. dū dicit sanctificas. vi-
uificas. bndicis. **A**d recollenda xpo cruci-
fixione que post interuallū triū horarū fa-
cta ē manib? gentiliū cū milites crucifixe-
runt iesum. sacerdos iterū facit tres cru-
ces cū hostia sup calicē sup pmissis tribus
xbis scz p ipsum. et cū ipo. et in ipo. **P**ost-
modū aut ad designanda diuisionem car-
nis et aie dñi morientis. facit duas cruces
cū ipa oblata in ora calicis dū dicit. **E**st ti-
bi deo pri omipotēti in unitate spūscānci
Cū em in xpo tres sunt vnite sube. uidelz
diuinitas corp? et aia. due tñ. i. corp? et aia
fuerūt in morte diuise. **N**am diuinitas a
neutra est diuisa et sepata. **E**t ppterea nō
trib? crucibus sed duab? mors dñi desi-
gnat. **C**eterz sacerdos faciēdo cruces ma-
nus sup mēfaz altaris extēdit. qz xps su-
per aram crucis man? expādit. iuxta illd
ppheticū. **E**xpādi man? meas ad popu-
lum nō credentē mihi. **S**ecdo etiā premisse
tres cruces cū corpe sup nudum calicem
facte. significant tres cruciat? quos xpus
in nuda cruce sustinuit. uic? passionē. pro
passionē. et cōpassionē. **P**assionē in corpe
ppassionē in mēte. cōpassionem in corde.
De passionē corpis ait dñs p pphetam.
O vos oēs q trāsitis p uiam. attendite et
videte si ē dolor sicut dolor meus. **F**ode-
runt em manus meas et pe. m. d. o. m. **D**e
ppassionē mētis dñs inqt aplis. **T**ristis
est aia mea usq ad mortē. cepit em **I**esus
tedere et pauere. cepit tristari et mēte ee.
Ex cōpassionē xpo cordis p crucifixorib?
orauit ad prem dicēs. **P**ater ignosce illis
quia nesciūt qd faciunt. **S**i em cognouis-
sent nūq dñm glorie crucifixissent. **E**t iō
sacerdos facit has cruces cū hostia sup ca-
licem. qz xps sustinuit hmōi cruciatus in
corpe sup patibulū. **P**er calicē em passio
designat. ut iā dictū ē. **T**ertio modo tres
cruces cū hostia sup calicem facte. signifi-
cant fidē cēturiōis dicēti. **D**at. xxv. **U**e-
re fili? dei erat iste. et ita cognuit eū vnū esse
in trinitate. i. xpm deū et hoiem. **D**ue xpo
q fuit i ora seu latere calici designat duo sa

eramēta q̄ d latere xpi pfluxerūt. vīcz aq̄
regeneratiōis. ⁊ sanguis redēptiōis. iux
testimoniū iohis dicētis. Un' milliū lan
tea lauis ei' apuit. ⁊ continuo exiuit san
guis ⁊ aqua. Et ideo immediate post has
duas cruces lat' calicis in quibsdā ecclē
sijs cū hostia tangit. p qd̄ pcussio lateris
xpi cū lācea millit' designat. Quarto tres
pmisse cruces in quibsdā ecclēsijs ita fi
unt ⁊ bñ. Nā prima que fit sup p ipsuz. fit
sup os calicis exterius. signans q̄ de' est
extra omnia nō exclusus. Secūda q̄ fit sup
cum ipso. fit parū inferi' sub pma vīcz a la
bio calicis in labiū. signans q̄ de' ē sup om
nia nō eleuat'. Tertia que fit sup in ipso.
fit intra os calicis. circa mediū cōcūitatē
eius. significans q̄ ē inter omnia nō inclus'
Quarta que fit sup dō pfi. fit a medio orl
calicis recto dyametro contra faciē sacer
dotis. significans q̄ omnia que in misterio
mille occulte agunt. in fine nob ante ocu
los ponent'. Quinta q̄ fit super. in vnitāte
spūs sancti. fit a latere calicis int' ipm cali
cem ⁊ sacerdotē. vīcz descēdēdo a sūmita
te calicis cōtra pedē significans q̄ de' ē sū
ter omnia nō cōpressus seu pstratus. Qui
dam tñ de his duab' vltimis nō faciūt nī
si vnam. Quinto dicte tres cruces signifi
cant tres cruciatus q̄s xps sustinuit trib'
tpibus. vīcz añ mortē alapas. flagella spū
ta ⁊ hmoi. in morte crucifixionē ⁊ p' mor
tem lateris pforationē. Prima sūgt p'mu ⁊
scda secūdu. tertia tertiū. quarta dō signi
ficat sepationē aie a corpe xpi. q̄nta descē
sum in lymbū. vel cruciatū in pedib'. Se
cto q̄nq̄ ordines signozū q̄ fiunt añ sextū
scz añ tactū calicis cū hostia. q̄n videlz de
duab' vltimis nō fit nisi vna significat q̄n
q̄ mūdi etates que fuerūt añ xpi natiui
tatem. sextū dō vīcz ipse tac' sūgt sextuz
tps scz a xpi natiuitatē vsq̄ ad finē mundi
ipe em vnic' tactus sūgt dñm semel ascen
disse crucē. vt finē haberet. ipa aut res est
cruciat' q̄ p dictas q̄nq̄ etates oib' fiebat
hoib'. Nōndū igit ē q̄ sacrificiū septē vī
cibus signatur in canone. Prima vice ter
vbi dicif. Hec dona h munerā rē. Scda
vice q̄nq̄es vbi dicif. Quā oblationez tu
de' rē. Tertia vice bis semel vbi dñ. Qui
p'die rē. ibi. Tibi grās agens. bñdixit rē.
Et iterū vbi dñ. Siliq̄ mō rē. ibi. Itē gra

lias agēs. Quarta vice q̄nq̄es vbi dicif.
Hostiā puram rē. Quinta vice bis vbi dñ
Sacrosanctū filiū tuū corp' rē. Sexta vice ter
vbi dicif. Sanctificas. viuificas rē. Se
ptima vice q̄nq̄es vbi dñ. Per ipm rē. p
ut in ipsis locis dñm est. Int' quas septem
vices sacrificiū signat duab' vīcib' bis ⁊
duabus vīcib' ter. ⁊ duab' vīcib' quindē
es. septima dō vice bis ⁊ ter. Signat q̄ si
mul omib' vīcib' iūctis q̄nq̄es q̄nq̄es que
sunt simul. xxv. qui numer' pduct' semp
in seipm reducif. si ducat in infinitū. Quā
tumlibet em mltiplicet eucharistie sacm
semp ē idem sacrificiū. Augustin' tñ dicif
q̄ si tñ semel signū crucis fieret sup panē
⁊ vinū sufficere posset. quia semel dñs cru
cifixus est. In hoc etiā sacramēto quinq̄
sensus corpis scz visus. audit'. gust'. odor
ratus. ⁊ tactus. exercent' scz circa colores.
saporē. odorē. fractionē. ⁊ sumptionē. vt
q̄nq̄ sensus aie spūales exuberēt. s. visus
intelligētie. audit' obediētie. odorar' di
scernētie. gustus dilectionis. ⁊ tact' ope
ris. De quib' repif in euāgelio. Bñe q̄n
q̄ talēta tradidisti mihi. ecce alia q̄nq̄ su
perlucrat' sum. Sed ⁊ binari' ⁊ ternari'
rius bñ cōgruit sacro. Binari' ppter car
nem ⁊ sanguinē. ternari' ppter panē ⁊ vi
num ⁊ aquā. Itē binari' ppter duplicē
modū edendi. s. sacramētale sub specie pa
nis ⁊ vini. ⁊ spūales in fide cordis. Et ter
nari' ppter tria q̄ sunt in h sacro discre
ta. vīcz forma visibilis panis ⁊ vini. veri
tas corpis ⁊ sanguinis. ⁊ xpus spūal' vni
tatis ⁊ charitatis. De quib' dictū est i se
ptima pticula sup xbo. Mysteriūz fidel
vt ita ternari' binariūz. i. fides trinitatē p
dilectionē dei ⁊ p'imi opef. Fiūt igit cru
ces que quatuor habent angulos sup sa
crificiū q̄ xps dñ in cruce pepēdit quatu
or climata mundi redemit. ⁊ septē ordini
bus ordinant' ad notandū septiformē spi
ritus sancti grām que in hoc mysterio ne
cessaria est. Et fere in quolibet ordine per
numerū imparē singula disponunt. quia
corpus xpi vnū manēs nō scindif. Omnis
honor tanq̄ dñō. ⁊ gloria tanq̄ deo. Se
quit'. Per omnia secula seculorū. nō soluz
crucis impressio. verū etiā vocis expfio ⁊
pectoris pcussio. que gesta sunt circa cru
cem insinuāt. put dictuz ē sup xbo. Nob

Libert

quoq. Quia ergo iesus clamās voce magna tradidit spm̄. ideo sacerdos dicendo. Per om̄ia secula seculorū. exaltat vocem et etiā aliquātulū calicē eleuat. Vel dñr alte ad incitationē ppli vt sciēs finē canonis rñdeat amen. Vel ideo qz centurio clamauit. Vere fili⁹ dei erat iste. Quia x̄o mulieres lamētabanf flentes dñm. ideo chor⁹ quasi lamētando. rñdet amen. rēpētās fideles qui dñm cōtrito corde lugebāt. velut quondā abel inuidi fratris furore occisum parētes ei⁹ lamentabanf. Cōsequenter diaconus accedit et exaltat⁹ parūper sacrificiū seu calicem cū corpe de altari tā ipse qz sacerdos deponit. qz vt legif. **Boh. xix.** Venerūt ioseph ab arimathea et nicodemus et impetratū corp⁹ iesu a pilato deponētes sepellerūt. Sacerdos igif eleuāf nicodemū rēpētāt. ipsa x̄o eleuatio xpi depositionē de cruce. depositio collatiōez in sepulcro demonstrat. Et aduerte qz sacerdos dicēs. Preceptū salutarib⁹ moniti calicem simul et hostiā deponit. Ad culus rei euidentia notandū ē qz christi corpus et sanguis bis in sexta feria eleuata et deposita fuerūt. semel in cruce eleuata. et de cruce ad terrā dposita. et semel de terra eleuata et in sepulcro collocata. Primū rēpētāt in p̄ma eleuatione et depositione corpis et sanguinis xpi que fit statim post eorum cōsecrationē. Aliud rēpētāt in eleuatione et depositione que fit in hoc loco. Congruē igif dum hec x̄ba pferunt fit corporis et sanguinis eleuatio et depositio designantes eleuationē corpis xpi de terra. et locationē ei⁹ in sepulcro. quia ioseph q̄ illud de cruce et de terra leuauit et in sepulcro locauit. monitus et instruct⁹ erat pceptis salutaribus xpi. sicut fidelis discipulus ei⁹. Vñ de eo legif in **Marco.** Et ipse erat expectans regnū dei. Simul aut eleuant corp⁹ et sanguis iā cōsecrata. qz ipse ioseph. vt aiunt quidā simul corp⁹ cū sanguine in sepulcro locauit. Adhuc in ipsa eleuatione tenet hostia cū quattuor digitis. Cū em̄ expectem⁹ et necesse habeam⁹ i petrare quattuor p̄ncipaliter. merita passionis christi. s. ptatem cōtra diabolū. hūilitatem cōtra mūdū. castitatē cōtra corp⁹ p̄prium. et subiectionē quo ad deū et primū ideo ad h̄ rēpētādū merito cū quattuor p̄ncipalibus

Quartus

cipalibus digitis hostia tenet. Quedā tñ ecclie in trib⁹ p̄mis petitionib⁹ dñice orationis tenet calicē eleuatū. et tñc calicē eleuatio aliud sigt. put ibi dicet. In quibusdam etiā ecclesijs dñi calix parūper ab altari eleuat. qdā puer stat vltim⁹ p̄ s̄bdiaconū habēs capā ex trāuerso. ad designandum qz caput. i. iudei expectātes messiam id ē xpm̄ cū iam venerit trāuersum est in caudā. Quia x̄o nicodem⁹ sepulto domo aduoluit saxum magnū ad hostiū monumētū. ideo diaconus sup os depositi calicē corpale deponit. Diacon⁹ quoqz calicem cum corpali inuoluēs rēpētāt ioseph q̄ corpus dñi sindone mūda inuoluit. Rursus quia in pace factus est locus eius. diaconus fm̄ morē quorūdā eccliarū mēsam osculat altaris. Et quia factus est p̄ncipatus sup humerū ei⁹. osculat dextrum armum pontificis. vt in vtroqz significet christum et quieuisse post mortē et vicisse post mortē. Iux qd ipse p̄dixit in ps̄. In pace idipsum dormiā et requiescā. Et alibi. O mors ero mors tua morsus tu⁹ ero iferne. Christus eniz p mortem triumphauit de morte. Nam quia factus ē obediens vsqz ad mortē. mortem aut crucis. idcirco de exaltauit illū rē. hoc ipm̄ etiā sigt qz christus sibi crucē sup humerū baiulauit. Secundo diacon⁹ osculādo dextrā sacerdotis significat qz vult esse p̄iceps labori vt sit socius eterne retributiōis. Tertio per hoc innuit qz ioseph deponens corp⁹ illud fuit osculatus. In quibusdā etiā ecclesijs sacerdos hic hostiā osculat innuens. qz et nicodemus idē fecerit. quod ioseph. Vel potius p̄ domini passionē factā esse nram reconciliationem. Post osculum b̄mōi diaconus retrocedit a facie sacerdotis. rēpētans mulieres sepulto dñō a monumēto recedentes.

De pater noster.

Secundus eos

qui dicūt qz tertia ps̄ misse que dicif postulationes inapit hic.

Oremus pceptis salutarib⁹ rē. et qz durat vsqz ad collectas. h̄ ps̄ cōtinet qnqz clausulas. Prima est ip̄a p̄fatio scz oremus pceptis rē. qd addidit b̄t̄s **Greg⁹.** Secunda ē pater n̄r. Tertia. Libera nos q̄s dñe

Quarta. Pax dñi. **Quinta.** Fiat hec cō-
mixtio. Quia gñesus voce magna clama-
bat. Pater in manus tuas cōmendo spm̄
meum. ideo sacerdos et nō totus ppl̄us p-
ut greci faciūt. eleuata voce pñūciat. Ore-
mus pceptis rē. Nō em̄ dicif sub silentio
sed palam. quia est de euāgelio ad notan-
dum q rex celozū in noua lege palam lo-
quebat. et sine velamine pñūciat. Ad h
ideo hec dñica ofo et etiam. Credo in vnū
deum alta voce dicif. vt om̄es illa dicāt
et addiscant. Alia etiam ratio posita ē sub
ti. de pñūciatione. Sed tertia clausula. s. li-
bera nos rē. sub silentio dicif. in signū q
xp̄s interdū a pñūciatione siluit. Aliter
mibi dicet. Sed et pferēs pater n̄r tūc ite-
rum sicut prius extendit ac sursum eleuat
manus. Primo em̄ dicens pceptis saluta-
ribus. actus ioseph. de quib⁹ in pñūciatione
columna dictū est. quos pceptis saluta-
ribus monitus et diuina institutione infor-
matus gessit rēpresentauit. Quia igitur do-
ctrina audiendo. meditādo. et in quiete di-
scenda est. ideo xba ista depositis sup al-
tare manib⁹ ptulit. Dicēs aut. Pater n̄r.
rē. xp̄m ppl̄m orare docētē repñ. at. Jōq
moysi orātis exēplo man⁹ extendit. et sur-
sum eleuat. vt feruorē cordis et rectam ad-
deū intentionē ostendat. Rursus dicēdo
pceptis salutarib⁹ rē. calicē simul et hosti-
am deponit. vt pmissum est. Hanc legalis
pōtifer regressus ad ppl̄m lauabat vestes
imund⁹ in erat vsq ad vespam sicut in p
hemio hui⁹ ptis dictū est. Sic et xp̄s q in-
trauit ad sancta sanctorū redit in eccliam
cōpatiēdo et auxiliādo. et lauat vestes
suas. i. scōs mundificat. et tñ vsq ad fines
mundi mēbris eius aliquē macule adhe-
rent. Sacerdos etiā redit ad ppl̄m. qz duz
rursus alta voce multiplicat pces foras
exire videt. et pñūciat velut aquis. vesti-
menta sua. i. ppl̄m lauat et mūdāt. et tñ im-
mundus iudicaf. quia vsq ad mortē erit
in om̄i homine quod lauet. Oratur⁹ g et
ostensurus se causam suā agere coram dō
et que quotidie petere debeamus. monet
populū orare dicens. Pater n̄r rē. Que
oratio habet. **Barth. vi. ca.** Fiducialiter
em̄ orare possum⁹. vt filij pñm quos ipse
dñs ad sic orandū informauit et ipse vice
vniuersalis ecclie quaz repñtat orat. Ne tñ

sua auctoritate et quasi pñūptue petere vi-
deat. pñūtiū quasi loco pñūtiōis pñū-
tiis salutaribus rē. Dicit aut pñūtiū et di-
uina institutione. quia dñs et hanc oratio-
nem instituit. et apl̄is sic orare pñūtiū. Et
extunc maxime pñūtiū orare debem⁹ vs-
q in finem dñice orationis saltem in pñū-
tiis diebus. In festiuis xō stantes. Tres
aut articuli sequētes scz pñūtiis saluta-
ribus. pater noster. et libera nos. significant
tres dies dñice sepulture. ideoq et his dñi
taxat vtimur in parascue. In quibusdaz
ecclesijs dum sacerdos dicif. Pater n̄r. et
dum platus dat bñdictionē solēnem post
pater n̄r. manus eius a diacono et sacerdo-
te sustentant. in quo rēpresentatur q hur et
aaron sustentabant manus moysi orātis.
De quo sub ti. de oratione dictū est. Bea-
tus **Greg⁹.** dñicam ofonē post canonē su-
per hostiam censuit recitari. asserēs in re-
gistro incōgruum esse vt sup eucharistiaz
dicere oratio quam scholasticus compo-
suerat. et illa omittet q dñs ipse dicta-
uerat et apl̄i dicere consueuerāt. Et canta-
tur apud grecos a toto populo. sed apud
nos a solo sacerdote. Illud aut notandū
est q hec oratio ceteras ofones ppter q-
tuor antecellit. s. auctoritate doctoris. bre-
uitate pñūtiis. sufficiētia petitionum. et
fecunditate mysteriorum. Auctoritate do-
ctoris. quia fuit ip̄s saluatoris. aposto-
los orare docentis ore plata. et inde dicif
oratio dñica. Breuitate pñūtiis. quia fa-
cile discif et pferē. iuxta illud. Cum orat⁹
nolite multū loqui rē. Sufficiētia petiti-
onum. qm̄ vtriusq vite necessaria cōtinet.
Fecunditate mysteriorum. qm̄ immensa
continet sacramenta. Verū licet sciat dñs
quid velim⁹. vult tñ nos orare vocalis p
pter multa. Primo p excitanda deuotio-
ne. quia quod facit status carboni. B facit
pñūciatio deuotioni. **Un.** Ad ipsūz ore
meo clamaui et exultaui sub lingua mea.
Secundo pro aliorum instructiōe vt cor-
tina cortinam trahat et qui audit dicat ve-
ni. **Un.** luceat lux v̄ra corā hoib⁹. Tertiō
p lingue obsequio. vt quod lingua pecca-
mus lingua satisficiamus. **Un.** sicut exhib-
uistis mēbra v̄ra fuisse iniquitati ad ini-
q̄tatē. ita exhibete ea fuisse iusticie in san-
ctificationē. Quarto p rei petēde pñūtiū

Liber

ratione. q. facili⁹ obtinet qd ista⁹ postulat
An. Petite accipietis. pulsate et apietur
vobis. Quinto p impetrare rei custodia.
quia qd sepi⁹ requirit diligētius custodi-
tur. An. Tene qd habes ne ali⁹ accipiat
coronā tuā. **Sane** i hac oratiōe orat. p
bonis adipiscēdis. et p mal vitādis. Pro
bonis tpalib⁹ spūalib⁹ et etnis. Pro mal p
terit pntib⁹ et futuris. De bonis etnis dī.
Adueniat regnū tuū. De bonis spūalib⁹
Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra.
De tpalibus. Panē nrm quotidianū da
nobis hodie. Eterna petunt in pmiū. spi-
ritualia in meritū. tpalia in sustentaculū
De malis pteritis. Dimitte nobis debi-
tanra et. De pntibus. Et libera nos a
malo. De futuris. Et ne nos inducas et.
Preterita sunt dolēda. pntia sunt vin-
cenda. futura sunt pcauēda. **Septē** sūt
orōnis dñice petitiones pter captationez
beniuolētie. que significāt septē vba chri-
sti in cruce. Primū fuit. Pater ignosce il-
lis. Scdm. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Tertiū
Ecce mater tua. Quartū. Hodie mecum
eris in paradiso. Quintū. Heloy heloy. Se-
xtū. Pater in man⁹ tuas. Septimū cō-
siliū. Vel significāt septē vba. q tā-
tum brā vgo legif de xpo dixisse. Primū
fuit discretionis. Quō fiet istud. Secundū
humilitatis. Ecce ancilla dñi. Tertiū sa-
lutatiōis. Ecce vt facta est vox salutatio-
nis tue in aurib⁹ meis. Quartū gratiarū-
actionis. Magnificat aia mea dñm. Qui-
tum cōpassionis. Fili vinū nō habet. Se-
xtum instructiōis. Qd cūq; dixerit vobis
facite. Septimū amoris. Fili qd fecisti no-
bis sic. Prima autē petitio ē. Sancti ficet
nomē tuū. Scda. Adueniat regnū tuum.
Tertia. Fiat volūtas tua. Quarta. Pa-
nem nrm quotidianū. Quinta. Et dimitte
nobis debita nra. Sexta et ne nos iducas
in tēptationē. Septima libera nos a ma-
lo. Et he septē petitiones fm aplm septē
postulationes dicunt. Quarū pme tres
spectant ad vitā eternā siue ad pñā. Ei iō
sacerdos in quibuscūq; locis eleuato calice
dicit eas et pfationē. Precepta salutarib⁹.
et. Dices vō. sicut in celo. parū magi ele-
uat illum. et dices. et in terra. illū deponit.
Tres vltime ad pntē vitā siue ad vitam
pntinent. et ideo deposito calice dicit eas.

Quartus

Media vō scz panē nostrū et. pntinet ad
vtrūq;. Porro tres prime succedūt ordie
tpis. sed pcedunt ordine dignitatis. Tres
vltime succedunt ordine dignitatis sed p-
cedunt ordine tpis. Duplex igit ordo est
in dñica oratiōe nōnd⁹. vn⁹ in descēdēdo
q cōcordat cū donis. alter in ascēdēdo q
cōuenit cū vtutib⁹. Bona nāq; de sūmis
ad ima descendūt. An. Requiescet super
eum spūs dñi. spūs sapiētie et intellectus
et. Virtutes vero de imis ad summa con-
scendunt. Unde. Beati pauperes spiritu
quoniā ipsozū est regnū celozū. Beati mi-
tes et. Nempe dñs in oratiōe ipsa secur⁹
est ordinem dignitatis qui est artificialis.
vt de maioribus ad minora descenderet.
Sed doctores in illius expositione sequū-
tur ordinem tempis qui est naturalis. vt
de minoribus ad maiora. i. de tpalib⁹ ad
eterna cōscendant. Quē modū suabim⁹
exponendo. Et fit hic adaptatio septē pe-
titionū. septem donozū spūsancti. septē
vtutum. et septē beatitudinum. cōtra se-
ptem vitia capitalia septē vtutibus oppo-
sita. Nam dona petitionibus. vtutes do-
nis. et beatitudines vtutibus obtinentur
Septem dona sunt hec sapiētia. intellect⁹
cōsiliū. fortitudo. scientia. pietas et timor.
De quib⁹ dicit ppheta. Requiescet sup
eū spūs sapiētie et intellect⁹. spūs cōsiliū
et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis
et replebit eum spiritus timoris domini.
Septem vō vtutes sunt he. paupras. spi-
ritus. māsuetudo. luctus. esuries. iusticie
misericordia. mundicia cordis. et par. Se-
ptem quoq; beatitudines sunt iste. regnū
celorum. possessio terre. consolatio. saturi-
tas. misericordie consecutio. visio dei. et fi-
liatio dei. De quibus coniunctim domi-
nus ait. De prima. Beati paupes spiritu
quoniā ipsozū est regnum celorum. De se-
cunda. Beati mites quoniā ipsi posside-
debunt terram. De tertia. Beati qui lu-
gent. quoniā ipsi consolabuntur. De ar-
te. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam.
quoniā ipsi saturabuntur. De quinta.
Beati misericordes. quoniā ipsi miseri-
cordiam consequētur. De sexta. Beati mi-
do corde. quoniā ipsi deum videbūt. De
septima. Beati pacifici. qm filij dei voca-
bunt. Septē vō vitia capitalia sūt. Ina-

nis gloria siue supbia. ira. inuidia. accidia. auaricia. gula. et luxuria. que significata fuerunt in septem populis que terra israel promissas tenebat. videlicet ethiops. gergese. amorre. chanaan. fereus. eue. et iebuse. homo igitur est egrotus. deus medicus. vitia sunt languores petitiones sunt plures. dona sunt antidota. virtutes sunt sanitates. beatitudines sunt felicitates et gaudia. Hec septem vitia per septem petitiones huius orationis fugantur. puti ferius ostendit. Ad orationis ergo ipsius expositionem veniam. Et nota quod in quibusdam ecclesiis dum he septem petitiones dicuntur. diaconus stat inclinatur. communione expectat in quo significat apostolos. qui post mortem domini per septem hebdomadas confirmationem spiritus expectauerunt. Subdiaconus vero quod scit. quia mulieres in sabbato que est dies septima filuerunt.

Expositio domine orationis.

Pater noster que ordinem temporis ut promissum est in huius orationis expositione seruantes a fine eius initium sumamus. Christus principium ordine retrogrado procedendo. Siquidem homo multis malis circumdatus. primo petit liberari a malo. Quia vero sine temptatione non est vita hominis super terram. ideo liberatur a malo perit ut in temptationem non inducatur. Et quod dum in hac vita consistit semper est in quocumque peccato. Nam si dixerim quod peccatum non habemus vitas in nobis non est. ideo perit ut debita. id est peccata sibi dimittantur. Cum autem fuerit liberatus a malo. cum vicerit temptationes cum debita fuerint ei dimissa. quod quod per se stare non potest necessarii est ei spiritus fortitudinis. ne promissum expectando deficiat. ideoque petit ut panis quotidianus sibi donec. Deinde cum fuerit liberatus a malo. et roboratus in bonis petit ut fiat voluntas dei sicut in celo et in terra. Et quoniam promissum est in hac vita perfecte fieri non potest moriturus petit ut regnum adueniat. in quo nomen patris sanctificetur in celis. ut nunquam de cetero possit a sanctificationis gratia separari. Postquam petitionum continuationem promissum moriturus ad eorum expositionem veniam. Prenotandum tamen est quod illud quod est in oratione promissum videlicet pater noster que in celis. captatio beniuolentie est ut iam dicitur. Nepe pater grece dicitur latine genitor. Et dicitur deus pater a patrandi siue perficiendo. quod per

eum omnia facta sunt. Deus autem et generaliter et specialiter et singulariter dicitur pater. Generaliter omnium per creationem. specialiter iustorum per adoptionem. singulariter christi per generationem. Per creationem ut ibi. Flecto genua mea ad deum preme omnipotentem a quo omnis paternitas in celo et in terra notatur. Per adoptionem ut ibi. Si vos cum sitis mali nosse bona data dare filiis vestris quoniam magis pater vester de celo dabit spiritum bonum petentibus se. Per generationem ibi. Nemo nouit filium nisi pater. et preme nisi filius. et cui voluerit filium reuelare. Et per hoc quod dicit. Pater noster qui es in celis. debet nos a duobus. videlicet a supbia. ne dicamus pater mihi. quasi reputantes proprium quod est commune. et ab indignitate se ne reddamur indigni tanto prece quod consistit in celis. Deus enim soli christi pater est per naturam. cui soli competit dicere pater mihi. Si deum autem est pater per gratiam quibus competit dicere. Pater noster. Ille dicit. pater mihi si possibile est. transfer a me calicem hunc. Isti dicunt. Pater noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum etc. Hinc etiam ipsemet dicit. Vado ad preme meum et preme vestrum. Deum quidem per naturam. vestrum per gratiam. Hinc etiam nos per hoc ad duo se ad seruandum gratiam adoptionis cum dicit. pater. et vntonez fraternitatis. cum ait noster. Rursum per hoc quod dicit pater quod est nomen proprium. notatur bonitas eius. et ecclesie deuotio. que ipsum patrem appellat. per hoc vero quod dicit noster. ostendit dilatare charitatis. Per hoc quod dicit in celis. id est in sanctis. quorum conuersatio a fece mundi remota est dei pietas designatur. Quia igitur captatio beniuolentie in hac oratione promittitur sciendum est quod beniuolentia captatur a tribus. scilicet a persona cognitoris. petitoris et assessoris. Cognitor est deus. petitor est homo. assessor est angelus. A persona cognitoris cum ait pater. petitoris cum ait noster. assessoris cum ait qui es in celis. id est in angelis vel in sanctis. De quibus habetur. Celi enarrant gloriam dei. Unde spes nobis tribuitur ut sanctos nos faciat. Vel in celis. id est in secreto maiestatis diuine. per quod datur fiducia obtinendi bonum occultum quod oculus non vidit nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit. Pat ergo fiduciam impetrandi bonum. Unde non dicitur domine. cui fuit timore. sed pro cui fuit amore. quod d.

Libe

qz pater es vis. qz in celis es potes. qz libe
ra nos a malo. Et nō qz celū dicis a celan-
do. qz celat diuina secreta. vel a celsitudine
quia alti⁹ ē terrenis rebus. **Sed libera**
nos a malo. **Triplex** autē ē malū a quo pe-
timus liberari. innatū. additū. et inflic-
tū. **Prīmū** cōtrahit scz originale. scdm com-
mittit scz actuale. tertiū sustinem⁹ scz pe-
nale. **Malū** autē vitam⁹ p spiritū timoris
Nam vt in dī scriptura. **Timor dñi** expel-
lit peccatū. **Et alibi.** **Per timorez dñi** de-
clinat oīs a malo. **Porro** triplex ē timor q
cessamus a malo. **Fuillis.** initialis. et filial.
Timore fuilli cessamus a malo formidine
pene. **Timore** filiali cessam⁹ a malo amore
iusticie. **Initiali** timore cessam⁹ a malo p-
tim formidine pene p tim amore iusticie.
Seruillis timor est incipiētiū. initialis pfi-
cientiū. filialis pficientiū. dic g. **Sed libe-**
ra nos a malo. q. d. **Da nobis** spiritū timo-
ris et paupertatē spūs vt p spiritū timorē vi-
temus mala. p paupertatez spūs abdicem⁹
bona. quaten⁹ exclusis vitijz et ptemptis
terrenis habeamus eterna scz regnū celo-
rum qd lucifer et pmi pentes p inanē glā
siue supbiā amiserūt. **Per h g q se hūi-**
liando petit liberari a malo. qd sit p donū
timoris. fugat supbiā que opponit timori
Et sic finis orōnis cōcordat cuz pncipio.
vbi ab hūilitate cōtra supbiā incept vt p
missum ē. **Et** nos inducas in tēptati-
onem scz diabolicā. **Pota** qz temptat nos
deus. temptat hō. temptat diabol⁹. **De⁹**
temptat vt pber. hō vt sciat. diabolus vt
fallat. **De pmo** legif. **Tēptauit** de⁹ abraā
De scdo. **Tēpta** nos obsecro dieb⁹ decē.
De tertio. **Cur** sathanas tēptauit cor tuū
Porro duob⁹ modis tēptamur. interi⁹ p
delectationē. et exteri⁹ p suggestionē. **In-**
terior temptatio parū officit. exterior mul-
tuz pficit si nō cōsentiat sed resistat. **Scri-**
ptum ē enim. **Tēptatio** vos nō apprehen-
dat nisi humana. **Rursus** **Brūs** vir q suf-
fert tēptationē: qz cuz pbat⁹ fuit accipiet
coronā vite. **Cū** g citra psumum tempta-
mur ducimur in tēptationez. cū psumim⁹
in tēptationē inducimur. sic pisci an capu-
ram in rete ducit: cū autē inducit capif et
tenet. **Tūc** iplef q iacob⁹ apls ait. **Tem-**
ptat aut vnusquisqz a pcupiscētia sua ma-
la abstract⁹ et illect⁹. **Beide** pcupiscētia

Quartus

cū cōceperit. parit peccatū. peccatū nō cū
psumatū fuit generat mortē. **Verū** cū idē
apls dicat. qz de⁹ ē intēptator malozū. qd
ē qd petim⁹ ne de⁹ nos inducat in tēptati-
onē: sic dicēdū ē qz de⁹ qdāmō tēptat et quo
dāmō nō tēptat. **Tēptat** vt pber. iux illd
Proba me de⁹ et tēpta me. **Nō** tēptat vt
fallat. iux illd **De⁹** neminē tēptat. **Peni-**
mus g ne nos de⁹ in tēptationē iducat. id
ē. ne pmittat induci. qz sic dicif nō ē malū
in ciuitate quod de⁹ nō faciat. i. qd fieri nō
pmittat. **Scriptū** ē ei. **Fidelis** de⁹ q non
patitur vos tēptari supra id qd potestis.
Quasi dicam⁹. **Da nob** spiritū pietatis et
māsfuetudinē spūs. vt p spiritū pietatis vin-
camus tēptationē exercēdo nos ad piera-
tem. et p māsfuetudinē spūs vincam⁹ iram
nō reddēdo malū p malo. **Vincam⁹** etiaz
inuidiā que opponit pietati. vt ita possi-
deam⁹ terrā viuentiū. quā p spiritū piete-
tis et p māsfuetudinē spūs obtinebim⁹. **Nā**
pietas pmissione habet vite que nūc est et
future. **Et beati** mites. quoniā ipi terram
possidebūt. **Un p s.** **Nāsfueri** possidebūt
terrā. et delectabunt in multitudine pacis.
Dimittite nobis debita nra et. **Debita**
dicunt peccata. que nos debitores pene
cōstituūt. **Nō** eni h agif de debitis pecu-
nariū sed offensarē. **Tria** aut sunt debita
que petim⁹ nob dimitti scz peccatū in deū
peccatū in primū et peccatū in nos. **Unō**
peccauim⁹ cū pñb⁹ nris. iniuste egimus.
iniquitatē fecim⁹. **Peccauim⁹** cū pñbus
nris in deū. iniuste egim⁹ in primū. iniq-
tatem fecim⁹ i nosiplos. **Et qz** peccauim⁹
in deū. idō petim⁹ vt ipse dimittat nob. qz
peccauim⁹ in nos. idō petim⁹ vt dimittat
nobis debita nra. qz peccauim⁹ in primū
ideo petimus vt dimittat nob debita nra
sicut et nos dimittim⁹ debitorib⁹ nostris
Hoc pacto ergo et ea conditione nobis di-
mittuntur. si nos debitoribus dimittam⁹
alioquin etiam dimissa reuocantur in de-
bitum. **fm** illud euangelij. **Serue** nequaz
omne debitum dimisi tibi quoniam roga-
sti me. **Nonne** ergo oportuit et te misere-
ri conseruo tuo sicut et ego misertus sum
tui. **Et iratus** dominus eius tradidit euz
torzoribus quoadusqz redderet vnusqz
debitum. **Sic** et pater meus celestis faci-
et vobis. si nō dimiseritis vnusquisqz fñi

suo de cordib⁹ vris. **U**t g^o dñs euidenter
oñderet. q^o null⁹ ē totius oñonis fructus:
nisi debitorib⁹ dimittam⁹ in fine eiusdem
euāgelij subitūxit ad omīa. **S**i dimiseritis
hominibus pctā eorū. dimittet vobis pa-
ter v⁹ celestis pctā v⁹a. **S**i autē nō dimise-
ritis hoibus pctā eorū. nec pater v⁹ dimit-
tet vobis pctā v⁹a. **H**is g^o qui debitorib⁹
nō dimittūt hec oñō nō pdesse videt^r. qñ/
imo videt obesse. **N**am q^o sic petit sibi di-
mitti sicut debitorib⁹ suis ipse dimittit pro
fecto. si nō dimittit ipse debitorib⁹ videtur
petere vt sibi nō dimittat^r. **P**z querit qd
tene^r illi dimittere qui nec satisfacere vult
nec veniā postulare. **S**ane distinguendū
est inter pfectū z impfectū. **I**s qui viā p-
sectionis arripuit debet etiā nō petēti ve-
niā omīmode indulgere. **U**n in canone
Innoc^o. legif. **F**alsa ē penitētia. si penitēs
offenso nō satisfaciat. aut si offendēti offē-
sus nō indulgeat. **Q**ui v^o nōdū pfectōis
votuz assumpsit. tene^r quidē rancorē cor-
dis deponere. sed nō tene^r satisfactionem
debitā cōdonare. **U**n in canone **F**abiani
ita cauet. **S**i quis p^otristat^r recōciliari nō
luerit fratri suo satisfaciente eo qui contri-
stauit. acerrimis macerē inedijs vlsq⁹ dū
gratū animo satisfactionē recipiat. **Q**uā
q^o omēs vnūsalit^r teneamur diligere ini-
micos n⁹os. benefacere his qui oderunt
nos. z orare p^o psequētib⁹ z calūniantib⁹
nos. **Q**uia v^o sunt culpe quib⁹ culpa est
relaxare vindictā. z si pctm in nos tenea-
mur dimittere. pctm tñ in deum z pctm i
primū debem⁹ punire. **Q**uisquis g^o labo-
rat odio vel inuidia. quāt magis hac ora-
tione q^o iuuē. nisi forte iā ppositū habe-
at dimittēdi. **V**erūtñ nō in sua quisq⁹ sed
in toti⁹ ecclesie videt^r psona orare. **U**nde
nō dīc dimitte mibi debita mea. sic z ego
dimitto debitorib⁹ meis. s^o dīc dimitte no-
bis debita n⁹a sicut z nos dimittim⁹ debi-
torib⁹ n⁹is. **Q**uidā etiā volūt illud ita in-
telligi. dimitte nob⁹ zc. i. sic dimitte nobis
debita n⁹a vt z nos dimittam⁹ debitorib⁹
n⁹is. **Q**uasi dicerēt. **D**a nob⁹ donū scienti-
am luctū z p^outē. quaten⁹ tā n⁹a q^o aliena
pctā cognoscam⁹ z desleam⁹ vt nob⁹ debi-
ta n⁹a dimittas. **E**t sic p^oolationē habebi-
mus adūsus inuidiā. q^o facit hoies dolere
de alieno bono. z adūsus irā q^o ē p^oria sciē-

tie. q^o ira impedit animū ne possit cernere
verū. **P**er sciam em⁹ z luctū in p^onti remis-
sionē accipimus. z in futuro cōsolationē
habebim⁹. iuxta qd legif. **A** delicto meo
mūda me: qm iniquitatē meā ego cogno-
sco. **E**t beati q^o lugēt. qm ipi p^osolabunt^r.

Panē n⁹m q^otidianū zc. **U**n in euāge-
lio iohis. **D**ñe semp da nobis panē hūc.
Panis autē grece interptat^r latine omnis.
Un oram⁹ vt oipotēs pater oēm victum
spūalem z carnalē omī tpe nobis largire
digne^r. **Q**uinq⁹ aut panes sunt nobis ne-
cessarij. **I**n via quatuor z qñ⁹ in patria.
Corpalis ad sustentationē. spūalis ad in-
formationē. doctrinalis ad eruditionē. sa-
cramentalis ad expiationē. z etnalis ad
fruitionē. **D**e p^omo legif. **N**ō in solo pane
viuit hō. **D**e scdo. **A**mice accōmoda mi-
hi tres panes. **D**e tertio. **V**enite comedite
panē meū. **D**e quarto. **Q**ui panē domi-
ni indigne māducat reus erit corpis dñi.
De qñto. **E**go sum panis viu⁹ qui de ce-
lo descendi. **P**ost q^o em fuerint hoī pecca-
ta dimissa. necessari⁹ ē ei spūs fortitudinis
vt pmissum ē. idō dicit **P**anē n⁹m q^otidia-
num da. i. nobis quotidie necessariū. alio
qn qd n⁹m eēt nob⁹ dare nō posset. nisi p^ori-
us desineret esse n⁹m. **D**a nob⁹ hodie. q. d.
Da nobis spiritū fortitudinis q^o multipli-
ci pane roborat animā. ne deficiamus in p^o-
senti esuriēdo iusticiā. p^o quā expellentes
accidiā. i. tediū de bono plena iusticia sa-
turabimur in futuro. s^om illd. **B**ti q^o esuri-
unt z sitiunt iusticiā. quoniā ipi saturabū-
tur. **M**atthe⁹ dīc. **P**anē n⁹m supsubstā-
tialē. **Q**d duob⁹ modis pōt intelligi. v^o vt
vna sit dictio. q. d. **D**a nobis panem n⁹m
supsubstantialē. i. xpm q^o est supsubstā-
tialis. i. sup oēm substantiā scz creatam q^o
panis ē in altari. **V**el vt sint due dictiōes
q. d. **D**a nobis panē n⁹m. i. xpm q^o est pro-
p^orius cibis fidelīū z hoc sup panē. i. p^oter
panē substantialē. i. necessariū ad sustē-
tationem. q. d. **D**a nobis vtrūq⁹ panē scz
mentis z corpis. **L**ucas dicit. **P**anez no-
strum quotidianū. qd tā de corpali q^o d^o sa-
cramentali pane pōt intelligi. vicz de viati-
co. **G**rec⁹ hz epynsion q^o interptat^r supsub-
stācialē. **H**ebre⁹ v^o segola. qd iterptatur
egregiū v^o peculiarē. **O**b h^o forte lucas vi-
des math. dixisse segola qd sonat pecciarē

Liber

dixit quidam. **G**recus autem interpretatur **Q**uod. quia vidit eum dixisse segola quod sonat egregium dixit epynionem. i. supsubstantialem. **F**iat voluntas tua. **H**oc rogamus: ut quod angeli vel omnes sancti inculpabiles deo seruiunt. ita et nos absque graui peccato illi seruiamus in terra. **V**oluntas dei dupliciter intelligitur. scilicet et beneplacitum dei eternum. et signum beneplaciti temporalis. **B**eneplacitum dei eternum semper impletur. **U**nde. **E**t voluntati eius quod resistet. **E**t omnia quicquid voluit dominus fecit. **S**igna beneplaciti temporalis sunt. v. preceptio. prohibitio. promissio. consilium. et operatio. **U**nde. **M**agna opera domini exquirit in omnes voluntates eius. **H**ec non semper implentur. sed ut impleantur oratur. **U**nde dicitur. **F**iat voluntas tua. id est. ope impleatur quod precipis. quod consulis. quod suades quia non sufficit voluntas nisi assit facultas. **S**icut in celo et in terra. i. sicut illi qui sunt in celo voluntatem eius faciunt sic et non in terra faciamus. **V**el sicut in celo et in terra. i. sicut in angelis ita et in hominibus. vel sicut in perfectis ita et in conuersis. vltimum in christo ita et in ecclesia. vel sicut in mente ita pariter et in carne. ut caro non concupiscat aduersus spiritum. secundum illud. **C**or meum et caro mea exultauerunt in deum viuum. q. d. **D**a nobis spiritum consilij. ut faciamus voluntatem tuam. maxime misericordiam que punit avariciam. quatenus misericordiam consequamur. secundum illud. **B**eati misericordes. quoniam misericordiam consequentur. **S**icut enim avaricia consistit in accipiendo et retinendo. ita misericordia consistit in dando et dimittendo. **H**uius petitionis et aliarum duarum impletio inchoatur in via et consummatur in patria. ubi nil velle poterimus nisi quod deum velle sciemus. tunc diligemus deum ex toto corde. et ex tota mente. et ex tota anima. **E**t corde. i. intellectu diligimus filium. toto id est sine errore. **E**x mente. i. memoria diligimus patrem. tota. i. sine obliuione. **E**x anima id est. voluntate diligimus spiritum sanctum. tota. i. sine contrarietate. preter potentiam. filium sapientiam. spiritum sanctum bonitatem. **A**d ueniat regnum tuum. **H**oc rogamus ut semper christus regnet in nobis et non peccatum ut nos patos inueniat. quoniam animam a corpore iubebit exire. **R**egnum autem dei dicitur et militans ecclesia. quia regitur. et triumphans ecclesia quia regnat. **I**tem regnum dei dicitur

Quartus

tur a gratia fidei et gloria spei. **R**ursus regnum dei dicitur et intellectus scripture et loci patrie. **D**e regno militantis ecclesie scriptum est. **E**ribunt angeli messores et colligent de regno eius omnia scadala. **D**e regno triumphantis ecclesie repit. **V**enient et retribuent cum abraha isaac et iacob in regno celorum. **D**e regno fidei dicit scriptura Regnum dei intra vos est. **D**e regno spei ait dominus. **P**ercipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. **D**e regno scripture legitur. **A**uferet a vobis regnum dei et dabitur genti facienti fructum eius. **D**e regno patrie repit. **F**ulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. **S**ed etiam ipse christus dicit regnum dei secundum illud. **S**i ego in digito dei eicio demonia profecto venit in vos regnum dei. **A**dueniat igitur regnum tuum id est. veniat regnum: ad regnum militans videlicet et triumphans. **V**el regnum tuum adueniat. i. ad videndum te veniat. ut regnum fidei ad regnum transeat spei. quoniam hec est vita eterna. ut cognoscam te solum verum deum et que misisti iesum christum. q. d. **D**a nobis spiritum intellectus. quo mundati corde intelligamus te in presenti regnare per fidem ut in futuro videamus te regnare in nobis per spem. **T**unc cognoscemus sicut et cogniti sumus. **V**identes nunc quasi per speculum in enigmate: sed tunc facie ad faciem eius videbimus deum deorum in syon. **Q**uod est contra gulam. **D**e qua propheta. **V**inum inquit et ebrietas auferunt cor. **P**er intellectum enim definit homo carnaliter viuere. **U**nde **h**iero. **A**ma scientiam scripturarum et carnis vitia non amabis. **S**anctificetur nomen tuum. **H**oc rogamus ut nos sancti simus et iusti. et recedamus a malo et semper faciamus bonum. **E**t nota quod nomen patris quatuor modis sanctificatur in filiis. duobus in via et duobus in patria. **I**n via per efficientiam et pleuerantiam. in patria per consummationem et effectum. **I**n via namque nomen patris sanctificatur in filiis quoniam sanctificationis effectum operatur in eis. vltimum quoniam sanctificatio quam acceperunt in nomine patris. perseuerat in illis. **I**n patria vero nomen patris sanctificatur in filiis. quia sancitur et confirmatur in eis ut nunquam possint a filiationis gratia separari. **H**ic est quasi mobile nomen patris in filiis. **N**am et iudas quicquid fuit filius. quicquid non fuit. **P**ro

qua possibilitate mouēda dixit apostolis
Castigo corp⁹ meum ⁊ in seruitutem redi
 go. ne forte cum alijs p̄dicauerim ipse re
 probus efficiar. **B**ibis nomē patris sancti
 ficat in filijs. quia ibi tales sunt filij in qui
 bus pater sanct⁹ apparet. tunc erūt mani
 festi qui nunc sunt occulti. fm illud. **N**os
 insensati vitam illorū estimabamus insa
 niam. ⁊ finem illorū sine honore. ⁊ ecce q̄
 modo cōputati sunt in filios dei ⁊ in sanctos
 foris illorū est. **D**icit ḡ sanctificet no
 men tuum. q. d. **D**a nobis spiritū sapien
 tie. put dicis a sapore. id ē. iocunditatem
 eternaz. vt gustemus q̄ suauis est domi
 nus. generantē in nobis pacē. i. motuum
 interiorū quietem vt caro nra nō cōcupi
 scat aduersus spm̄. quia nō est pax ossib⁹
 meis a facie peccatorū meorū. vt ita san
 ctificet nomen tuū. id est. pater in filijs. q̄
 tenus in p̄senti difficile. in futuro nequa
 q̄ a filiationis grā separent. **Q**uod ē ma
 nifeste cōtra luxuriā. qua q̄ laborat nō io
 cundat in deo. pacē mētis nō habet. filius
 dei nō ē. s̄ iūmēto assimilāt. quia quasi iu
 mentum in suo stercore cōputrescit. gusta
 to em̄ spiritu desipit omnis caro. **I**n fi
 ne dñice orōnis ponit amen quod ad om
 nes petitiones referē. **H**ebre⁹ autē ponit i
 fine vnū ex his tribus amē. sela. salez. que
 sonant he. semp pacē. **D**e amen dictū est
 sub ti. de salutatione ad pplm̄. **L**icet autē
 amen q̄q̄ affectum optātis exp̄mat. **H**ic
 tñ cōclusionis affirmationē ostendit. **I**n
 glo. **M**att. vi. Amen significat in i his
 omib⁹ petitionib⁹ indubitātē a dño tri
 bul quod petis. si vltime conditionis pa
 ctum fuauerim⁹. **U**nde subdit. **S**i dimi
 seritis rē. **E**t ideo amen hic nō a p̄lo vel
 clero. s̄ a sacerdote p̄ferē. **C**um em̄ ip̄e sit
 mediator inter pplm̄ ⁊ deū. quia eius ē vo
 ta ppli deo offerre. ⁊ ipsi⁹ voluntatē popu
 lo renūciare. sicut legis **E**xod. xix. **D**a
 glis congruit illud a sacerdote p̄ferri. a q̄
 cōuenit petita a dño fuisse cōcessa affirma
 ri. q̄ a p̄lo cui hmōi renūciatio ipso medi
 ante fieri debet. **I**n alijs ḡ orōnib⁹ que
 in officio eccl̄astico dicunt amen pot⁹ ex
 primit affectū optantis. q̄ cōclusionem af
 firmātis. ideoq̄ in illis cōgrue p̄ferē a po
 pulo. a quo optat qd̄ ill⁹ a sacerdote orāte
 postulat. **P**rofert tñ hic sacerdos amē s̄

silentio. **P**rimo in signū quod dñs vult
 orātes latere q̄ a dño exauditi sint ne post
 modū tepescant. **S**cdo quia si alte profer
 ret amen quo affirmat orationē dñicaz ex
 auditam esse. iudicari posset p̄sumptio et
 quedā ostentatio sacerdotis.

Tertia pars misse de silentio post
 dominicam orationem

Tertia pars mis

Tercia pars misse incipit ab hac oratione. **L**ibera
 nos quesum⁹ dñe rē. **Q**ue oratio
 dicis embolismus vel superexcrementia. eo
 q̄ nihil in ea petis quod in p̄cedēti domi
 nica orōe petitū nō fuerit. nec tñ supfluit
 qm̄ est repetitio ⁊ expositio nouissime pe
 titionis illius. **I**lla em̄ dicit. **L**ibera nos
 a malo. **I**sta dicit. **L**ibera nos quesum⁹.
 rē **E**t subdit a quibus malis scz p̄senti
 bus p̄teritis ⁊ futuris. **E**t subdit etiā trā
 situs ad orationē p pace ibi. **I**nterceden
 te beata rē. **U**el dicis superexcrementia. q̄ i
 primitiua eccl̄ia multo tpe dicta non fuit.
Et nota q̄ duplex est embolism⁹. videlicet
 quotidianus ⁊ annu⁹. **Q**uotidian⁹ ē hec
 oratio. **C**um em̄ amen sit finis dñice orati
 onis ⁊ illud reseruāt sacerdoti a clero di
 cente. sed libera nos a malo vt p̄missum ē
 patet q̄ hec oratio intelligit embolismus
 nō solum quotidian⁹. verū etiā dñice ora
 tionis. **E**mbolismus etiā quotidian⁹ sunt
 p̄fationes vt vere dignū est rē. ⁊ cōmuni
 cantes rē. ⁊ hāc igi⁹ oblationē rē. te igi⁹
 clemētissime pater. **A**nnu⁹ ḡ embolism⁹
 est cōsecratio olei infirmorū. de qua dice
 tur in. vi. pte sub ti. de cena dñi. ⁊ benedi
 ctio vuarū ⁊ agni pascalis ⁊ hmōi. ⁊ etia⁹
 frugum ⁊ fabarū p̄marū. que ex instituti
 one eutheciāni pape sup altare b̄ndicunt
Embolismo finito nō cōcluditur. p domi
 num. hec em̄ est embolismorū ⁊ p̄fationū
 cōsuetudo. sed ei cōtinuat oratio. **D**a pro
 pitius pacē rē. **D**a pacē in quā pectori vt
 sinus a peccato liberi. **D**a pacē t̄pis vt si
 mus ab omī pturbatione securi. nocet em̄
 infirmis pturbatio. **E**t ecce q̄ apte enoda
 tur a quib⁹ malis erui depcemur. **H**ec au
 tem orō. **L**ibera nos rē. sub silentio dicis
 put dictū est sub ti. de pater n̄r. sup ḡbo.
Oremus p̄ceptis. quod silentiū significat
 sabbatū quo corp⁹ dñi in sepulcro quieuit

Liber

Tūc em null' fidē p̄dicauit. **U**n̄ luca testā te m̄lires que parauerāt vnguēta sabba to quidē siluerūt fm̄ mādātū legis. xp̄us tñ nō siluit imo ipse qui fm̄ carnē in sepulcro quieuit fm̄ aiām descēdit ad inferos. vt fortior supueniēs suparet fortē arma / tum ad qd̄ significandū eccl̄ia romana dīc ip̄am orationē alta voce in die pasceue. et mediolan. sp̄. 7 tūc momordit infernū du cens suos vinctos de lacu vbi nō erat aq̄. liberans eos de malis p̄teritis p̄sentibus 7 futuris. 7 dans eis p̄petuā pacē in qua sunt semp. 7 a p̄ctō liberi. 7 ab om̄i perturbatione securi. **U**n̄ de hoc lacu liberari se 7 totā eccl̄iā orat p̄sbyter dicēs. **L**ibera nos 7c. **E**t qz nos indigni sum' veniā de p̄teritis 7 p̄sentib' atqz de futuris cautelā p̄mereri. nisi nobis donet orōne br̄e x̄gī nis. 7 beatorū petri 7 pauli atqz andree. 7 aliorū sanctorū. ideo hic eos in n̄m patro ciniū inuocam'. **A**d impetrādū q̄ pacē gra tiam implozaf̄ mater salomonis. i. viri pa cifici. 7 michael nūci' pacis. 7 baptista p̄ co pacis 7 tres apli testes pacis 7 nō plu res. qz i ore duorū vel triū testiū stat oē v̄ bum. **P**rius q̄ orauim' vt liberaremur a malis nūc x̄o p̄ pace oramus. **R**ursus l3 oēs apli supius fuerint p̄pter autoritatez apostolat' cōnumerati. in hac orōne que triduu3 q̄ dñs in sepulcro iacuit designat tres repetunt. 7 specialiter isti tres p̄pter aliquas corū p̄rogatiuas videlicet p̄pter p̄uilegiū p̄rogatiue dignitatis quo ad pe truz. p̄pter p̄uilegiū p̄dicatiōis 7 imenfi laboris quo ad paulū. 7 p̄pter p̄uilegiū nimiū concupite crucifixionis quo ad an dreā. **A**dhuc in hac oratiōe est intentio inuocarenō solū ap̄los verū etiā oēs san ctos. qui p̄ triplicē statū distinguunt. sic 7 oēs qui sunt in militatē eccl̄ia. aut enim fuerūt vel sunt in statu cōiugali. qui p̄ pe trum. aut in statu cōtinētie 7 viduali. qui p̄ andream. q̄ fm̄ **C**ryf. credif in viduali statu fuisse. aut in statu x̄giali. qui p̄ pau lum designaf̄. ad quem statū etiaz angeli reducunt. quia x̄ginitas soror est angelo rum. **E**t de beata maria etiā fit mētio tan q̄ de porta misericordie. **P**ostremo nota qz post secreta3 tria dicunt ad mysterium cōsecrationis corp̄is dñi p̄ficiendum vīcz p̄ceptis salutaribus. 7 orō dñica. et h

Quartus

orō. **L**ibera nos quesum'. 7 hoc p̄p̄ tres dies quibus dñi corpus iacuit i sepulcro siue p̄p̄ triplicē legē. s. naturalē moysaycā 7 euangelicam.

De resurrectione patene.

Quia post pas sionis tristitiū ad resurrectionis gaudiū puenit. iuxta illud **A**d vesp̄rū demorabit̄ fletus. 7 ad matutinū leticia. ideo subdiacon' iterea dñi chorus rīdet. s. libera nos a malo. accedēs ad di aconū tradit illi patenā inuolutā. **D**iacono x̄o illam recipiēs eā reuelat. 7 reuela tam rēp̄sentat 7 tradit sacerdoti osculan do illi' manū aut humerū dextrū. **S**acer dos x̄o cum ea signū crucis sancte sibi fa cit in facie 7 eā postmodū osculat. **H**i qui dem tam nūero q̄ obsequio scās illas mu lires significant de quib' narrat euange lista **M**atthe' d. **V**espe aut̄ sabbati. que lucefcit in prima sabbati venit maria ma gdalene. 7 altera maria videre sepulcrū rēp̄sentātes patenā. i. cor patens latitudi ne charitatis in obsequiū sepulture. **I**ux quod legif. qz mulieres emerūt aromata: vt veniētes vngerēt iesum. **E**t valde ma ne vna sabbatorum veniūt ad monumen tum orto iam sole. 7 dicebāt ad inuicē. q̄s reuoluet nobis lapidem ab hostio monu mēti. **A**ccessus igit̄ diaconi q̄ maras sūt in tradēdo patenā. sūt illud qz marie ve nerunt videre sepulcrū 7 resurrectionem xp̄i late credentes. eā aplis nunciauerunt qui demū dñō sue fidei altitudinē obtule runt. 7 ideo de manu diaconi patenā. id ē latitudinem charitatis. sacerdos accipit. id est xp̄s acceptat. **V**el p̄ subdiaconū in telligif nicodem'. q̄ etiā late credidit 7 ob sequiū exhibuit saluatori. **E**x x̄o patenā p̄ us inuoluta de hinc reuelata ad altare de portaf̄. h̄ est qz moyses de fiscella est ad re giam p̄duct' domum. **E**xod. ii. **L**ex qui dem que latuit. s. cognit' mysterijs ac ec cl̄ia exaltata ad xp̄m ascēdere d̄ egypto docēs. **E**x x̄o sacerdos sup patenam sibi a ministris oblatam signum crucis facit rēp̄sentat illd̄ qd̄ in mattheo legif. qz p̄nci pes sacerdotum 7 pharisei signauerūt la pidē cū custodib'. sed nec ratio ista nec ip sum signū cruci necessitat' sunt. **I**te qz pa

tenam oblata recipit sicut qd xps omnes ad se ex charitate redeunt cū desiderio recipit. qd etiā ex eo patet. qd statim marie psequerantur alijs cōparuit. De hoc etiā dcm est sub ti. de oblatione sacerdotis. Post traditā diacono patenā subdiaconus manipulam qua patenā tenuerat inuolutā. pliatam nō sup pallas altaris. s. alibi deponit. in quo significat illud qd legif. **Ioh. xx. c. qz** Petrus in monumentū intrās vidit sudariū qd sup caput xpi fuerat non cū linebeaminibz positū. s. sepatū in vnū locū inuolutum. Diacon⁹ autē manū seu humerū dextrū sacerdoti osculat. ad notandū qd ipse vult eē soci⁹ in passiōe vt solus sit in regno. s. m qd dicit apls. Si cōpatimur ⁊ cōregnabim⁹. Rursus qd osculat dextrū illi⁹ humerū sicut qd deū hic videre nō possum⁹ nisi p speculū ⁊ in enigmate. in futuro vō videbim⁹ eū sicuti est. Quia vō crucifixus ardētī desiderio que rebat iuxta qd angelus inquit mulieribz. Scio quia iesum queritis crucifixū. Idcirco cū patena crux signat in facie sacerdotis. in qua maxime vires aie vigent. ⁊ vt hoc signo munit⁹ possit dei seruitiū sine impedimēto cōsummare. Statimqz sacerdos osculat patenā. ostendēs qd xps cōfestim impleuit desideriū mulierū. **Mo**x em occurrat illis dicens. **Auete.** Que pidentes tenuerūt pedes ei⁹ ⁊ adorauerūt. Nec est dubium qn pedes ei⁹ fuerint osculati. De hoc sub ti. de osculo pacis dicit. **Osculatur etiā patenā.** qsi petēs a deo pacem corporis ⁊ aie. **Orandū** em ē p pace temporali. qd fit specialit in qbusdā ecclesijs. **Osculum** etiā hmoi charitatē sicut. pat dicitur ibidē. Rursus ideo se signat cū patena. ⁊ post osculat illā. ad nōndū qd si p passiōez filij recōciliamur deo pī erim⁹ ⁊ heredes regni celestis. Vel signū crucis cū osculo sicut gloriatiōē xpi in cruce cū charitate. Quidā etiā cū patena se signāt añ pectus p qd significat sincera affectio. que p partes corporis ⁊ cordis i sacra scriptura significat. Quidā autē pri⁹ osculant patenā cū dicūt. **Da** ppiti⁹ pacē. ⁊ postea cū osculata patena in vltima clausula. s. ab omī perturbatione securi. se signāt. qz p crucē et b sacrificiū ⁊ odorē eius omīa in celis ⁊ i terris pacificata denūciant. Quidā qz conse-

quent osculant sūmitatē ⁊ pedē calicis. qd osculū ptingit itimū affectū ad monumentum seu sepulturā xpi. exēplo magdalene qd ex affectu stabat ad monumentū foriplorans. vti dī in **Iohē.** **Osculuz** quoqz pedis calicis signat osculū pedū xpi. de quo iam dictū est. Aliq etiā cū patena sūmitate latus ⁊ pedē calicis tangūt qd similiter ex affectu intimo faciūt. quasi totū monumentū amplectētes qd p calicē ⁊ patenaz repñtat. **Hoc** em ppriū ē feruent amātū qd nō faciantur nisi dilectū ex omī pte corporis sui tangant ⁊ etiā res dilecti. qd maxime oñdit magdalena. que a monumento nō recedebat. **Lac⁹** quoqz cū patena in sūmitate ⁊ latere ⁊ pede calicis. significat tres cruciat⁹ dñi scz in capite. in latere ⁊ in pedibz. Alij vō tangūt pmo pedē calicis. secūdo latus. tertio sūmitatē. ad oñdēdū qd p hmoi sacramēti xrutē ad sūmū gradum puenit xutū. Sūt em in corde ascēsiōis gradus. iuxta illud ps. **Et ambulabūt de virtute in virtute.** Et **Iob.** **Per singulos grad⁹** pñciabo illū. Alio etem sunt xutis exordia. aliud pfect⁹. ⁊ aliud pfectio. Vel p tactū pedis incarnatio. p tactuz lateris passio. p tactum sūmitatis ascēsiō significat.

Enita orōne premissa scz **Libera** nos ⁊c. resumpta patena. diacon⁹ discoopit calicē. ide remouēs corporale ⁊ sup calicē sedulo intuet. Deinde sacerdos intēdēs hostiā frangere. ipaz d altari leuat ⁊ sup patenā collocat. **Un** tolens eā sup calicē p mediū frangit dicens **Per eūdē dñm nrm.** Et in qbusdā ecclesijs ptem que post fractionē in dextra manu remāsit. ponit sup patenā dicēdo. **Qui** viuit ⁊c. **Partē** vō que in sinistra remāsit iterū p mediū frāgit. ⁊ pticulā que p sub diuisione in sinistra manu remāsit. cōiungit pri⁹ pri⁹ sup patenā posite dicēdo. i vni rate spū sancti ⁊c. **Alterā** vō pticulā in dextra remanētē tenet sup os calicis cū duobus digitis. s. cū pollice ⁊ indice. ⁊ erecto calice simul ⁊ ipsa pticula parū cū ambabus manibz eleuat alta voce dicē **Per oīa secula seculorū.** Quo dicto calicē sit cū hostia deponit pferēs. **Pax** dñi sit sp vobis. scū. ⁊ b dicēdo pducit ter signū crucis sup calicē cū dicta hostie pticula. Deinde im-

Liber

mittit p̄ticulā illā in calicē dicēs. **Fiat cō-**
mixtio corp̄is rē. Et postea p̄ ep̄m datur
b̄ndictio solēnis. De singulis igit̄ ē viden-
dum. 7 p̄mo quare diacon⁹ discoopit cali-
cem. 7 in eū discoopit ituef. **Circa quod**
dicēdū ē. q̄ os calicis in h̄ loco ostiū s̄gt
monumēt. de quo diacon⁹ corpale remo-
uet 7 in eū sedulo intuef. signās q̄ angel⁹
dñi lapidem ab ostio monumēti reuoluit
7 lintheamē amouit. 7 in sepulcro diligē-
ter aspexit. **Secūdo vidēdū ē** quare sacer-
dos hostiā sup̄ patenā locat 7 inde eā tol-
lens sup̄ calicē frāgit. **Circa qd̄ dicēdū ē**
q̄ p̄ calicē xp̄i passio vel etiā eterne beati-
tudinis fructio designat. **Un̄ p̄s.** Et calix
tu⁹ inebriās q̄ p̄clar⁹ ē. Et iterū inebria-
bunt ab ybertate dom⁹ tue rē. Per pate-
ne rotūditatē bonorū operū p̄fectio signi-
ficat. **Sacerdos ḡ volēs** hostiā frangere
p̄mo eā sup̄ patenā locat. vt idē illā tollēs
sup̄ calicē frangat. ad significādū q̄ nemo
passionib⁹ hui⁹ mundi meritorie valet ex-
poni. vel etiā ad eterne beatitudinis frui-
tionē admitti. nisi pri⁹ in bonorū operū p̄-
fectione fuerit solidat⁹. **Un̄ ap̄s ad Eph.**
vj. Accipite armaturā dei vt possitis resi-
stere iu die mala. 7 in om̄ib⁹ perfecti stare
Adhuc patena hostie supponit 7 sup̄ cali-
cem frangit. ad significādū q̄ xp̄s ex la-
titudine charitatis p̄ patene dispositiōez
significate se supposuit passioni. **Rurs⁹** su-
per calicē frangit ne minutie sp̄ganf. sed
in ei⁹ cōcauitate caute recipianf. **Alicubi**
tñ sup̄ patenā hostia frangit vt eē panis
vuius qui de celo descēdit fract⁹ p̄ nobis
in ara crucis rememoret. **Alicubi** quoq̄
hostia comedenda de altari tollit. **Nā** in
ve. te. sacerdotes panes p̄positiōis de al-
tari ablatos comedebāt. put est dictū sub-
ti. de oblatiōe sacerdotis. **Tertio vidēdū**
ē quare hostia frangit. **Et quidē q̄ i lege**
videbat̄ similago frustatim offerri. **Sed**
7 redemptor n̄r b̄ndixit panē 7 fregit fra-
ctum q̄ discipulis distribuit. **Et idō** sacer-
dos 7 legē 7 xp̄m sequēs panē sacrosctm i
tres ptes p̄tif. vt in fractiōe panis domi-
nū agnoscam⁹. sic 7 illi duo discipuli dñm
cognouerūt q̄b⁹ ip̄e resurrectiōis die eūti-
bus i emaus apparuit. **Dū** em̄ sic ait pro-
sper hostia frāgit. 7 sanguis i ora fideliz
ifundit. imolatio corp̄is xp̄i in cruce 7 ef-

Quartus

fusio sanguinis ei⁹ de latere designatur.
Quarto quare p̄ mediū hostia frangit
Circa qd̄ notandū est q̄ in duas medietates
frangit iux̄ duplicē p̄destinatorū sta-
tum. s. eterne glorie 7 tp̄alis miserie. **Idō**
q̄ vna medietas subdividit̄ in duas par-
tes. quarū vna ē p̄ p̄destinati. qui purgā-
tur i purgatorio. alia p̄ illis qui adhuc vi-
uunt in hoc mundo caduco. put infra di-
cef. **Quinto quare ps** hostie post fracti-
onem in manu dextra remanēs poti⁹ po-
nit sup̄ patenā q̄ que in manu sinistra re-
manēt. **Et quidē ps** ipsa que in dextra ma-
nu remanēt designat p̄destinatos q̄ iā sunt
in gloria 7 iam tenēt illā rectitudinem. cui
nulla inrectitudo admisceri pōt. 7 idō me-
rito in pte dextra tenet. **Alter** xps de-
signat illos p̄destinatos qui adhuc sunt i
tempali miseria. vbi multa obliqua 7 pau-
ca recta iueniunt quare merito in sinistra
tenet. **Illa igit̄** que est in dextra cū diui-
denda nō sit vt iā dicef sup̄ patenā ponit̄
q̄ xps ē in sinistra cū diuidēda sit nō depo-
nit 7 diuidēda retinet. **Sexta q̄re** ps q̄
in sinistra remanēt itez subdividit̄. **Ad qd̄**
dicendū ē q̄ illi q̄ sunt in gl̄ia vniformem
statū tenēt 7 vna b̄titudine fruunt. iō ps
in dextra manu retenta 7 sup̄ patenā col-
locata. que illos vt p̄missum ē s̄gt. nō frā-
git. 7 illi q̄ sunt in tp̄ali miseria in statu et
miseria sunt diuisi. nā ali⁹ est stat⁹ 7 mise-
ria eorū qui adhuc viuūt in corpe. 7 ali⁹ ē
eorū q̄ purgant̄ in purgatorio igne. 7 idō
ps que in sinistra tenet illos significās s̄
diuidi debet. **Septimo q̄re** p̄ticla post
subdiuisionē remanēs in sinistra cōiūgit̄
pti sup̄ patenā pri⁹ posite. **Ad qd̄ dicēdū**
ē q̄ **Augl. de** duas h̄z man⁹ sc̄z dextrā
qua miseref 7 sinistrā q̄ punit. **Illis q̄ sūt**
in purgatorio in q̄tū ibi purgant̄. respon-
det sola punitio. 7 idō p̄ticula que in sini-
stra tenet illos figurat. **Hi xps q̄ adhuc sūt**
in p̄nti vita. in q̄ est stat⁹ merēdi cōse q̄ p̄nt
miscōiam. 7 iō ip̄i p̄ aliā p̄ticulā q̄ ē in de-
xtra signant̄. **Qz ḡ** de his q̄ sūt i purgato-
rio nullū ē dubiū. sic nec de illis q̄ sunt in
p̄diso. q̄tū ad futurā gloriā. iō merito p̄-
ticula que erat in sinistra eos designās cō-
iūgit̄ pti pri⁹ sup̄ patenā posite. q̄ illos q̄
sūt in p̄diso designat. qm̄ isti illi indubita-
ter sūt cōiūgēdi. **De B tñ** aliē infra dicef.

Particula que in dextra remāsit designat eos qui sunt in presenti vita. illi p̄ti que ē supra patenā nō p̄iungit̄ s̄ in sanguinē mittitur. quia illi adhuc egēt meritis passionis xpi. que merita p̄cesserūt ex effusione sanguinis immaculati. **E**x p̄missa aut̄ duarum p̄tiū p̄iunctione duo resultāt quasi i modū lune cornua cōnexitate vtriūq; testamēti in xpi passione factā designantia. **E**t illa x̄sus calicē dirigenda sunt q̄si sibi incorpēnt sanguinē sine quo corp⁹ nō est. **I**n hac etiā p̄iunctione representat̄ q̄ post q̄aliqui tam p̄sentib⁹ q̄ futuris p̄sursis purgati fuerint. ip̄i deo q̄ ē n̄ra beatitudo p̄fectissima vnione iungent̄. **O**ctauo q̄ re p̄misit due p̄tes extra calicē supra patenam referuāt. **S**up̄ quo aiūt quidam. q̄ tres p̄tes hostie tres status bonorū figurant. s̄. qui sunt in celo. qui in purgatorio. et q̄ in mūdo versant̄. vt iaz diceb̄. **P**er calicē aut̄ s̄m aliquē respectū ipsa efn̄a fructio vt p̄missum ē. **Q**uia ḡ tam illi q̄ x̄sant̄ in hoc seculo q̄ illi q̄ sunt in purgatorio n̄ dum ad illā fructiōē admissi sunt. idō ip̄e due partes extra calicē referuāt donec su manēt. **S**ed hec ratio nō p̄cordat p̄ om̄ia cū p̄missis. et ideo alia ratio inferi⁹ assignat̄. **P**ōt etiā dici q̄ due hostie p̄tes ideo sup̄ patenā ponunt̄. q̄m si om̄es p̄tes sup̄ os calicis cū ambab⁹ manib⁹ tenerent̄ multa quidē picula p̄tingere possent. de facili enī posset errore ps nō mittēda in calicem mitti. **E**l propter manuum tremorē oēs p̄tes possent in calicem cadere. **S**acerdos etiā taliter impedit⁹ nō posset q̄ incūbūt libere expedire et s̄ilia. **A**liū tñ oēs partes supra os calicis tenent. ne forte pp̄ illarū deporationē seu translationem aliq̄ inde particula cadat aut remaneat in patena. de q̄ etiā sub ti. de cōicatioe sacerdoti dicitur. **N**ono q̄re particulā q̄ remāsit i dextra sacerdos supra os calicis tenet. **A**d qd̄ dicendū ē. q̄ particula ip̄a vt p̄missum ē rep̄ntat illos q̄ adhuc in corpore viuētes i digent misericōdia dei siue p̄dictis meritis passionis xpi ex sanguinis ei⁹ effusione p̄cedentib⁹. **T**enēt ḡ ip̄a particula supra os calicis respectu directo ad sanguinē vt deē intelligi intentio necnō expectatio et cōsideratio viuētiū quo ad merita et passionem xpi. **E**t tenēt cū pollice p̄ quē vigor

xtuū. et cū indice. p̄ quem menti discretio significat̄. ad ostendendū q̄ cū fidei vigore et mentis discretiōe h̄ p̄siderāda et expectanda sunt. **E**l cū duob⁹ digitis tenet̄ ad designādū duplicem naturā q̄ fuit in corpore xpi. diuinitatem. s̄. et hūanitatē. **E**t p̄iungit̄ sanguini. ad ostendendū q̄ q̄ digne et cū fide. merita et passionem xpi p̄siderāt et expectāt. eius passiōe et meritis iuuantur. **D**ecimo q̄re sacerdos dicitur. **P**er oia secula seculorū se erigit. **E**t est dicendū q̄ cū ip̄e petere velit p̄petuā ex̄ntiam dñi nobiscū. et om̄e datū optimū et om̄e donū p̄fectū desursum sit. merito ad deū se tunc corpore et mente erigit sperās se accepturū qd̄ petit. **U**ndecimo q̄re x̄ba ip̄a p̄ferent̄ vocem suā exaltat. et parū calicem eleuat. **S**uper q̄ dicendū est q̄ sacerdos xpi vicarius hostia vt p̄missū est fracta mor pacem annūciatur vocem exaltat vt p̄plus pacem desiderās h̄ intelligens dicat amē. et calicem parū ab altari eleuādo: ostendit q̄ x̄ps q̄ per passionem q̄ per calicē designatur descenderat. eleuat⁹ per resurrectionē a mortuis. pacem postmodū discipulis timentib⁹ nūciauit dicens eis. pax vobis. **P**ōt etiā dici q̄ quemadmodū p̄missū est particula q̄ super os calicis tenet̄ rep̄ntat viuentes credentes et expectātes iuari meritis passionis et effusionis sanguis xpi. **S**ed nisi credam⁹ duo. p̄mo. s̄. x̄pm verū fuisse deū. et sanguinem et corp⁹ nūq̄ fuisse a diuinitate separata. sc̄do x̄pm vez fuisse hominem. et corp⁹ verū et sanguinem vez habuisse. dicta nō p̄sequimur. **P**ropt̄ h̄ ḡ calicem et dictā particulā parū siml̄ eleuat vt ostendat q̄ firmit̄ credim⁹ p̄mū. et eā statim deponit vt ostendat q̄ etiā eodem mō credim⁹ sc̄dm. **D**uodecimo q̄re dicta eleuatio et depositio fit cū vtraq; manu et nō cū altera tñ. **A**d qd̄ est dōm. q̄ h̄ fit vt per h̄ deē intelligi q̄ sic p̄missa duo credit̄ itellectu. ita amat et appetit affectu et toto canatu. **T**ertio decimo. q̄re mor dic̄ altiori voce. **P**ax do mini et c. **E**t qd̄ ē q̄ nō solū per signa verū etiā per x̄ba resurrectionis ē gaudiū exprimentū. idō sacerdos per leticiā de resurrectione habitā p̄cedēs statim deposito calice altiori voce dic̄. pax dñi sit semper vobiscū rep̄ntans q̄ vna sabbatorum iesus

Liber

postq̄ surrexit a mortuis stans in medio discipulorū dixit eis. pax vob. ⁊ itez pax vobis. **Joh. xx. q. d.** Po vob pacē pectoris in via. ⁊ pacē eternitatis in p̄ria. Idē ḡ innuit sacerdos dicens. Pax dñi. i. pax pectoris sit semp vobiscū hic i p̄nti. ⁊ pax eternitatis in futuro. Hec q̄dē pax ē illa q̄ tunc iusti data ē. qñ aīa xp̄i descēdēs in infernū. ide om̄es fideles eduxit. abstergēs om̄em lachrymā ab oculis eorū vt amplius nō sit eis dolor sed pax q̄ cū eo viuunt in eternū. v̄illa que est data corpi christi qñ aīa eius ad corp⁹ redijt. vt sic nūq̄ aīa turbata est p corp⁹ morte. itā nec ipsum corp⁹ vltēr⁹ de sua mutatione turbe sed vtrāq̄ pace fruā. ⁊ semp de eterna beatitudine letet. **Decimoq̄to** q̄re dicendo pax dñi ⁊c. ter facit signū crucis supra sanguinē cū dicta hostie p̄ticula. Ad qd̄ dicē dum ē q̄ tres cruces significāt triduum. q̄ christus fuit in sepulcro. Vel q̄ tres mulieres querebant xp̄m crucifixum ad ostium monumētū. Vñ illud. Quid q̄ritis viuentem cū mortuis. **Quintodecimo.** q̄re dicto pax dñi ⁊c. chor⁹ r̄ndet. ⁊ cū spiritu tuo. Et quidē b̄ dicēdo optat pacē ipsi sacerdoti. ⁊ petit etiā pacē sibi dari ⁊ vt dignus sit illā recipe. p̄dicat ter. Agnus dei Verūtn̄ pape celebrāti in ecclā sancte mariemaioris in vrbe ⁊ dicēti. pax dñi. nil respondet. put in. vj. pte sub ti. de pasca dicet. **Decimosexto** q̄re dicta hostie p̄ticula imittit in sanguinē. Nepe sit hec cōmixtio. p̄mo ad notādū q̄ xp̄i corp⁹ nō fuit sine sanguine nec sanguis sine corpe. Secundo ad designādū q̄ vnū sac̄m cōficiť ex speciebus panis ⁊ vini. Tercio corp⁹ et sanguinis post trinū cruci signū cōmixtio est aīe ad corp⁹ reditio. Om̄ib⁹ em̄ in celo ⁊ in terra pacificatis. v̄tus trinitatis animam crucifixi reduxit ad carnē ne derelinqueret aīam ei⁹ in inferno. nec daret carnē ei⁹ videre corruptionē. **Iux̄ qd̄ ip̄e dic̄ in ps̄.** Ego dormiui ⁊ somnū cepi ⁊ exurrexi qz dñs suscepit me. Significat ḡ vnitatez aīe ⁊ carnis. qua i resurrectione xp̄i denuo sunt vnite. Nā vt p̄missum ē panis ad carnē ⁊ vinū referť ad sanguinē. qz fm̄ phm̄ in sanguine ē sedes aīe. De b̄ etiā sub ti. d̄ oblatiōe dictū ē. **Decimoseptio** qñ immissio ip̄a sit faciēda. Et qdē aliq̄ ifundūt

Quartus

p̄ticulā ip̄am in calicē p̄usq̄ dicūt. pax do mini ⁊c. qm̄ manifestū ē pacē datā ē hōibus bone voluntatis p resurrectionē quā x̄ba ip̄sa significāt. Alij x̄o dicto pax dñi ⁊c. ⁊ dicto etiā p̄ri⁹ agn⁹ dei ⁊c. Demum imittunt ip̄am in sanguinē vt eorū oīo efficacior sit. p eo q̄ tenētes eam in manib⁹. dum dicūt. Agn⁹ dei oculo corpali ⁊ mentali. reuerēter intuent. Tercij eā imittunt dum dicūt. Dona nobis pacē. Cum enim ter dicat. agn⁹ dei ⁊ in p̄mis duab⁹ vicib⁹ dicat miserere nobis. in p̄mo em̄ dicat miserere nobis q̄tū ad aīam que maxime fuit in sanguine. i scō q̄tū ad carnē. p̄ q̄ ista duplex oīo diuisim d̄ ⁊ idō illa p̄ hostie p̄ quā caro significat. ⁊ sanguis p̄ qm̄ aīa intelligit. nō debēt cōiungi dū illi duabus vicib⁹ dicat agn⁹ dei. s̄ solū in fine tertij agn⁹ dei. vbi petit pax fm̄ vtrūq̄. scilz fm̄ corpus ⁊ fm̄ aīam. Ip̄e em̄ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Quarta rectius ⁊ v̄sitati⁹ agunt. qm̄ dicto. pax dñi ⁊c. p̄usq̄ dicūt agn⁹ dei. ⁊c. imittunt. Tercij em̄ est q̄ agn⁹ dei post salutationē rep̄ntat illud qd̄ dñs fecit postq̄ discipulos v̄sitauit. qñ vicz dedit eis p̄tatem dimittēdi p̄ctā. ⁊ ideo sacerdos illud rep̄sentans post imissionē p̄ticule hostie i sanguinē dicit. agnus dei q̄ tollis p̄ctā mundi miserere nobis. ad designādū q̄ sic ip̄e corp⁹ sanguini cōiungit. ita nos cōiūctos eidē sanguini seu meritis ex ei⁹ effusiōe p̄cedētib⁹ ex sua bonitate a peccatis emūdet. Et imittēdo dicit x̄ba illa. Fiat cōmixtio corp⁹is ⁊c. que x̄ba referēda sūt ad sp̄es panis ⁊ vini. q̄bus xp̄i corp⁹ ⁊ sanguis cōtinet. Dicit aut̄ agn⁹ dei calicē taz coopto. ad notādū q̄ xp̄s in domo ostiis clausis dedit apl̄is p̄tatem ip̄am dimittēdi p̄ctā. **Decimooctauo** q̄re sūt tres p̄tes. Ad qd̄ dicēdū ē q̄ frāgīt in tres p̄tes. Primo in mēoriā trinitatis. Scō i mēoriā triplicis star⁹ xp̄i. Prim⁹ fuit cū hoib⁹ manēs. Scōs fuit mortu⁹ in sepulcro iacens. Tercius ē immortalis in celo existens. Tercio x̄o in memoriā ⁊ signū q̄ xp̄s passus fuit in triplici pte sui. scz i pedibus in manib⁹ ⁊ in latere. Quarto i signū q̄ tres sunt p̄tes mystici corp⁹is. Prima ē in celo siue in p̄ria. s. ecclā triūphās. Scōa ē i terra scz ecclā militās. Tercia ē in purgato/

Liber

etui admisceri. Illud aut notanduz ē q p morte ⁊ in morte dñi fidelis aia bñdictio- nem pcepit. Cū circa mortis officiu rite diaconus ad eam humiliari inuitat dicēs **H**umiliate vos ad bñdictionē. ⁊ statim pō- tifer bñdicit. Quidā asserūt hoc officium nō eē de septē officijs misse. eo q has bñ- dictiones rhomana nō inuenit ecclia vñd nec vñf eis. ⁊ idō nō hīc s in fine misse bñ- dicit. S3 quicūq inuenerit recte in h loco ponunt. vbi xps ad inferos descēdisse re- pñsentat. s. pñio añ resurrectionē. cū edu- ctis de carcere eternā tribuit bñdictionē. **H**as bñdictiones pñfigurauit iacob q filijs suis. ⁊ moyses qui filijs israel. ⁊ xps q di- scipulis moriēs bñdixit.

De agnus dei.

Quia iesus sta-
tim vt salutauit aplos vt iaz p-
missum est dedit eis ptatem re-
mittēdi peccata dicēs. Quoz remiseritis
pctā remittunt eis. ⁊ quoz retinuerit re-
tenta sunt. Idcirco chorus clamat ad de-
um ⁊ postulat. Agnus dei qui tollis pctā
mūdi miserere nobis. Siquidē iohannes
vidēs iesum ambulante dixit. Ecce agn⁹
dei ecce q tollit peccata mūdi. Quare aut
eum vocauerit agnū. determinat subdēs.
q tollit. i. qui venit vt tolleret peccata mū-
di. qz p peccatis tollēdis pasca nrm imo-
latus ē xps. **H**empe in ve. te. offerebatur
agnus p peccatis ppli. ⁊ in no. te. xps ob-
tulit seipm deo pñ. vt humanū gen⁹ libe-
raret. ⁊ lauaret a peccatis in sanguine suo
Merito ergo. dñi corp⁹ ⁊ sanguis dñi su-
mit. agnus dei cantat. vt oēs credam⁹ qz
ipsius agni corpus ⁊ sanguis tunc sumit
qui peccata moriēdo tulit. ⁊ vitā eternam
nobis resurgendo donauit iesus xps dñs
noster. ⁊ vt orem⁹ ipm nunq desistere mi-
sereri nobis. qui in passiōe misertus ē nri.
Agnus aut grece dñ ab agnon qd ē pium
qz ipse verus agn⁹ sola pietate sua se ob-
tulit hostiā p nobis ⁊ nos redemit. Dicit
etiā agnus ab innocētia. quia agn⁹ nec ho-
minib⁹ nec bestijs nocet. In pmissis g⁹ v-
bis agnus dei qui tollis peccata mūdi mi-
serere nobis ē quedā depcatio. vt vicz in-
nocentis agni miscdia pctā irruētia ⁊ subi-
tanea auferant. **T**ertio modo dicit agn⁹

Quartus

ab agnoscēdo. qm i magno grege solo ba-
latu matrē agnoscit sic ⁊ xps in ara crud-
donans nobis pacē prius agnouit nos cu-
ra vt iam dictū est. Agnouit etiā pñz obe-
dientia. iux illud apli ad **h**obil. ij. Factus
est obediēs vsq ad mortem. Agnouit eti-
am matrē cura quaz de ea habuit. **U**nde
Ioh. xix. Ecce mater tua. **O**b hoc g in al-
taris imolatiōe dicit ter agnus dei. q. dñ.
Agne qui agnouisti pñm miserere nobis
Agne qui agnouisti mñm miserere nob.
Pie qui redemisti mñm ⁊ qui obtulisti te
p nobis dona nobis pacem. **U**el ideo ter
dicit. vt triforme corp⁹ dñi intelligat vi-
delicet ambulans in terra. quiescens in se-
pulcro ⁊ residēs in celo. **P**ōt etiā dici q
xps ad tria venit. **P**rimo vt nos liberaret
a miseria culpe. **S**cdo vt nos redimeret a
malo pene. **T**ertio vt nob daret de pleni-
tudine grē sue. **T**erū ad duo pma bis dicit
tur miserere nobis. **P**tū ad tertiū dñ do-
na nobis pacē. que petitio pacis sequitur
statim postq agn⁹ dei dictū ē ter. ad notā-
dum q ex ventuolētia trinitati agnus mis-
sus ē. **U**ñ **sta.** Emitte agnū dñe. ⁊c. **N**ā
sicut in **Apoē.** legif. **C**hris⁹ ē agn⁹ q occi-
sus est ab origine mūdi. **E**t attēde quia q-
dam sacerdotes dicūt. **A**gn⁹ dei manib⁹
sup altare depositis. ostēdētes in hoc. q
ad ea que pferūt tota mēte intendūt. intē-
tio em pprie p linguā expmif. nō per ma-
nus. idōq loquēte lingua man⁹ quiescūt.
qz ipam miscdiam ⁊ pacē celestē pro se
⁊ pñlo petunt nō aut terrenā. que in manu
um depositiōe significat. **A**lij xō stāt ma-
nibus iunctis. parum sup altare inclinati
ostēdētes in inclinatiōe humilitatē. q in
oratiōe necessaria est. ⁊ in manuū cōiūcti-
one vnica ⁊ nō variā intentionē. **P**or-
ro fm antiquā psuetudinē scōle cantorū
in ecclia romana. quā adhuc ipa scola ob-
suat nullaten⁹ variat sed trib⁹ vicib⁹ vni-
formiter dicit xps miserere nobis propter
tria genera peccatorū. que petim⁹ remitti
cogitationis in corde. locutionis in ore. et
actiōis in ope. **U**el in honore trinitati. vt
ppter tres ordines fidelū in ecclia. q sunt
noe. daniel. ⁊ iob: quos ezechiel vidit in
visione saluādos. **P**ostmodū aut multis
ac varijs aduersitatib⁹ ecclie ingruentib⁹
cepit ad dñm de tribulatiōe clamare. **P**o

na nobis pacē. Et vt clamor ei? facili? au-
diat. ideo in ipsa imolatiōis hora clamat
Et hec varietas nō discrepat a cōsuetudi-
ne veteri testa. vbi cū scōdo repetit. Par-
ce dñe pce p̄lo tuo. tertio variat. et ne des
hereditatē tuā in obprobriū. Dicim? q̄ mi-
serere nobis q̄tū ad aīam. Itē misere q̄-
tum ad carnē. et dona nobis pacē q̄tū ad
vtrūq; vt habeam? pacē pectoris spiritu-
alem. et pacē corpis t̄palē. Est em̄ pax pec-
catorū. pax iustorū. pax t̄pis. et pax eter-
nitatis. Un̄ et ter orat in missa p pacē. de
quo dictū ē sub q̄rta p̄ticula canonis. sup
x̄bo. Hiesq; n̄ros. Et q̄ de? nō dat pacē
nisi illis quorū miseret idō vltimo d̄r do-
na nobis pacē. Ecclesia nāq; lateran̄. nūq;
dicit Bona nobis pacē. sicut et scola cāto-
rū. sequēs vt p̄missum ē morē antiquum.
Un̄ nec valet nec x̄a ē rō dicentiū q; in ec-
clesia lateran̄. ideo nō d̄r Bona nob pacē
q; oēs alie ecclesie ab illa q̄ p̄mo fuisse con-
secrata dicūt sumere debēt pacē. n̄ ip̄a ab
alijs. In feria quinta cene dñi. Agn? dei
ter dicūt cū miserere nob vt ibi dicūt. Rur-
sus in missa p defunctis d̄r bis. Agn? dei
cum dona eis requiē. tertio addit sempitē-
nam. nec dicūt dona nob pacē. q; tūc imi-
tamur exequias saluatoris. Vltimo ergo
agn? dei t̄m adiungit sempiternā. Sup q̄
notandū ē. q; p fidelib? defunctis triplex
requies debet optari. Primo vt auferat
ab eis pena. in qua est eis labor nō req̄es.
Scōdo vt eis gloria aīe cōferat q; tūc ve-
raciter requiescēt in bono desiderio. s. in
ip̄o deo. Tercio vt dotent? gloria corpori
ne illud vltē? miserijs exponat. Prima
nō ē req̄es sempiterna q; pena sublata ad
huc desiderāt gloriā. Scōda etiā nō ē tota-
liter req̄es sempiterna. q; s̄m Aug. aī re-
surrectionem corporū semp inest animab?
quidā naturalis appetit? resumēdi corpo-
ra quo aliquāliter retardant ne totaliter
ferant in deū. Sed tertia req̄es cū premis-
sis est vere requies sempiterna. q; aīe que
deū p̄sentialit? vidēt. resumptis corpibus
in ip̄a vltē? et eternaliter et p̄fectissime
quiescēt. ideoq; solū in tertia vice et nō in
duab? p̄cedentib? cōgruit dicere requies
sempiternā. Sergi? papa p̄m? constituit.
Agn? dei intra cōionē ter a clero et popu-
lo decantari.

De pacis osculo.

Postquā domi-
nus salutauit ap̄los. vt p̄missū
est. iterum dixit eis. pax vobis
ostendēs q; nō solum debemus pacez ha-
bere in ore. verū etiā in pectore. ne sūm? ex
illis qui loquunt? pacē cū primo suo ma-
la aut in cordib? eorū. Ideoq; cū h̄ dixit/
set ap̄lis insufflauit in illos et dixit. Acci-
pite sp̄m sanctū. ad quod vtrūq; designan-
dū sacerdos facta cōmixtiōe. et finita ora-
tione accipit in quibusdā ecclesijs pacem
ab eucharistia siue ab ip̄o corpe dñi. vel
s̄m alios ab ip̄o sepulcro. id est. calice. vt
altari. et mox p̄bet oris osculum ministro
scz diacono. Qui ab ip̄o corpe accipiunt
hoc faciunt in signum q; pax spiritualis a
x̄po data est humano generi. Alij etiā idē
signant. Diaconus vero dat pacem alijs
et alijs inter se. in signum q; oēs debēt pa-
cem habere p̄sertim filij ecclesie. Ip̄e ve-
ro diaconus pacem a sacerdote accipiens
reuerenter inclināt et pectus osculatur ip̄-
sius s̄m morē quarundam ecclesiarum
et planetam extendit. vt per pacis osculū
et p̄ planete extensionē charitas extenden-
da monstret? quā p̄ planetam in pte tertia
diximus designari. Quia ergo charitas
dei diffundit? in cordib? n̄ris p̄ sp̄m sc̄m q̄
datus est nobis. ideoq; pacis osculū per
vniūsos fideles in ecclesia diffundit. Nā
et ap̄ls ammonet dicēs. Salutate vos in-
uicem in osculo scō. Rursus q; sacerdos
pacem p̄lo tribuit p̄figuratū fuit a ioseph.
qui hostib? supat? terrā obtinuit quā so-
te diuisit. et in pace possedit. et christus re-
surgens diabolo supato pacē et dona de-
dit hoibus. Pontifex x̄o p̄mo dat pa-
cem ministro qui prius erat a sinistris. s̄
pacē recepturus accedit ad dextraz eius.
p̄ quem signat? p̄ls gentilis qui p̄m? in pa-
ce transiuit de sinistra infidelitatis ad de-
xtram fidei et eternitatis. Et p̄ hūc pax ad
p̄lm descendit. Ceterū in p̄mitiua eccle-
sia oēs qui celebrationi missarū intere-
rant singulis diebus cōicare solebant. eo
q; ap̄li oēs de calice biberunt dñō dicen-
te. Bibite ex hoc oēs. Offerebāt em̄ ma-
gnū panē et omib? sufficientem. Quod ad
huc greci suare dicūt. Exerescēte fide-

Liber

Quartus

lium multitudine tradit institutum. ut tã
tũ diebus cõicarent. De quo dictũ est sub
viij. pticula canonis sup xbo. **H**ec quoti-
enscũqz. Postmodũ aut qz nec digne hoc
potuit obfuarĩ. tertia secuta est institutio
vt ter saltem in anno q̃libz xpian⁹ acciper
eucharistiã vel hodie ad minus in pasca.
hoc inueto remedio vt vicz p eo q̃ singu-
lis dieb⁹ cõicabaf. singulis diebus pacis
osculũ daref p mysterio vnitis. Quod
sacerdos dans ministro dicĩ in q̃busdã lo-
cis. **S**umite vinculũ pacis ⁊ dilectionis.
vt apti sitis sacrosanctis mysterijs. Qua-
si dicat. **S**umite ex hoc oēs ⁊ diuidite int̃
vos. Et p cõmunionem que singulis dieb⁹
dñicis fieri solebat: daref in dieb⁹ dñicis
panis bñdict⁹ sancte cõmunionis vicari⁹
qui ⁊ eulogia dñ. Sed ⁊ loco quotidiane
cõionis in quadragesima dñ in fine misse
oño sup pplm cum p̃dicif. **H**umiliate capi-
ta ṽra deo. **S**ane plus in missa se oscu-
laf. **P**rimo quia cum sicut pmissum ē per
imolationem hostie salutarĩ dimissis pec-
catĩ recõciliemur altissimo recte pacis oscu-
lo dari decreuit ecclesia. cũ p p̃ctis imola-
tur hostia salutaris. **H**oies igit osculum
id ē. pacis signũ sibi inuicẽ dant vt osten-
dant se p̃iunctos eẽ in corpore xp̃i. p quem
pax facta est in celo ⁊ in terra. **S**cdo inno-
centius p̃mus qui osculũ in ecclesia dari de-
creuit. qd etiã leo scdus p̃mo statuerat ita
dicit. **P**acem asseritis añ cõfecta. i. conse-
crata mysteria. quosdã pplis impare. vel
sibi inter se sacerdotes tradere. cũ post om-
nia. i. post cõsecrationẽ que apire non de-
beo. i. nõ possum pax sit necessario. i. cau-
sa mysterij indicẽda. p quam. i. p eã pstat
pplm ad om̃ia que in mysterijs agunt ac i
ecclesia celebrant p̃buisse p̃sensum ac finita
esse. pacis pcludentis. i. determinantis si-
gnaculo demonstrant. **T**ertio ideo plus
se inuicẽ osculaf. quia dñi sui gr̃am ⁊ an-
geloz⁹ p̃cordiã p mortẽ ei⁹ se pmeruisse g̃-
tulaf. **Q**uarto vt quia in osculo caro car-
ni. ⁊ sp̃s spiritui iũgit. ⁊ nos q̃ carnis p-
pagine de adam p̃iungimur etiã charita-
tis vinculo pnectamur. **Q**ui g̃ se odiẽtes
osculant inde p̃ditoris osculũ imitantur.
Quinto ppter p̃ceptũ apli. de q̃ pmissuz
ē. **R**ursus ideo pusqz cõicemus pacez da-
mus. vt inter nos eẽ p̃cordiã ostẽdamus

⁊ cũ illa corp⁹ dñi sumamus sine qua mu-
nera ñra nõ recipiunt a deo. **I**n missa x̃o
p defunctis pax nõ dat. quia fideles anie-
iam nõ sunt nec vltari⁹ erũt in tribulatiõe
hui⁹ mundi. sed quiescũt iam in dño. **A**n
nõ est eis necessarium pacis osculũ. quod
est pacis ⁊ p̃cordie signuz. **E**t ideo in illa
missa nõ dñ oño illa. **D**ñe iesu x̃pe qui de-
disti aplis tuis pacẽ ⁊c. **N**ec sacerdos pa-
cem recipit ab altari. **D**e b̃ etiã dicef i. viij
pte sub ti. de officio mortuozũ. **H**inc ē etiã
q̃ inter monachos pax nõ dat. qm mun-
do mortui reputant. **A**tri quoqz ⁊ mulie-
res nõ sibi inuicẽ osculum in ecclesia porri-
gunt. ne forte aliquid lasciuie surrepat. qz
ibi carnales fugiẽdi sunt amplexus. ⁊ ca-
sti ⁊ spirituales actus habendi ppter qd
etiam in ecclesia situ seq̃strant locali. **O**dia
pax pellit. castũ pax nutrit amorẽ. **S**a-
ne osculuz in sacra scriptura significat vni-
onem. charitatem. pacẽ ⁊ reuerentiã. **D**e
osculo vniõis dicit sponsa in cãtic. **O**scu-
lef me osculo oris sui. **D**e osculo charita-
tis isaac inq̃r ad filiũ. **A**ccede ad meet da
mibi osculũ fili mi. **D**e osculo pacis dicit
apostolus. **S**alutate vos inuicem in oscu-
lo sancto. **D**e aũt pacis ⁊ dilectionis ⁊c.
De osculo reuerentie dñs inquit ad simo-
nem. **O**sculum mihi nõ dedisti. **H**ec autẽ
quo intraui nõ cessauit osculari pedes me-
os. **E**t b̃ester in signũ reuerẽtie summita-
tem virge regie dicif osculata eẽ. **A**d desi-
gnandũ igit tres vniones in xp̃o. scz vni-
onem diuinitatis ad aiam. diuinitatis ad
carnem ⁊ carnis ad animã. **U**el vnionem
qua vnita est xp̃o humana natura scã ec-
clesia ⁊ fidelis anima sacerdos ter osculaf
altare. vt dictum ē sub q̃rta pticula cano-
nis sup xbo. **D**iesqz ñros. **A**d designan-
dum x̃o triplicem pacẽ scz tpalez. sp̃ualẽ.
⁊ eternã. ẽps solẽmter celebrãs iux morez
q̃rũdã ecclesiaz ter osculaf. semel minist̃
⁊ secũdo diaconum. ⁊ tertio sacerdotem
Sed in missa ter oraf p pace. vt dictum ē
sup xbo. **D**iesqz ñros. **R**ursus ad notan-
dum duozũ testamentozũ cõcordiam ẽps
duab⁹ vicibus codicem osculaf. quia ro-
ta cõtinet in medio rote. et duo cherubin
se se respiciunt versis vultibus in pp̃itia-
torium. **A**d notandũ etiã charitatez sa-
cerdos osculatur patenam que designat

cor patēs latitudine charitat[is]. **Un.** Nonne cor nostrum ardēs erat in nob[is] dum loqueret[ur] nobis in via. **In** signū h[oc] reuerētie subdiacon[us] et diacon[us] pedes et manus pontificis sūmi osculant[ur]. pedē subdiacon[us] osculat[ur] post ep[iscop]am lectā. et diacon[us] a[n] legendū euāgeliū. manū h[oc] subdiacon[us] osculat[ur] offerens ampullā cū aqua calicēq[ue] cū vino. et diacon[us] offerēs patenā cum hostia et thuribulum cū incēso. vterq[ue] etiam de manu sūmi pontificis accipit eucharistiam vt dicit[ur] in ti. se. **Illud** quoq[ue] vacare nō credit[ur] a mysterio q[uod] summ[us] p[ontifex] septē modis accipit osculū vic[er] ad os. ad pectus. ad humerū. ad man[us]. ad brachia. ad genua. et ad pedes.

Incipit quarta ps misse de cōmunicat[i]one sacerdotis.

Incipit quarta
ta ps misse. **P**ost pacis ei osculum sacerdos cōicat hoc modo. Nam sic in nicēno cōcilio legi[ur] eucharistiam cōsecrā p[er] se de altari siue de patena sumit et comedit. Calicē h[oc] cū sanguine nō ipse sed diacon[us] eleuat de altari et porrigit ei. **Un** in canone **Hiero.** inter cetera ita legi[ur]. Sacerdotib[us] etiā p[ro]pter p[re]sumptiōes nō licet de mēsa calicēq[ue] dñi tollere nisi eis tradit[ur] fuerit a diaconib[us]. **I**deo aut[em] sacerdos corp[us] xpi p[er] se sumit et nō calicē cū sanguine. quia sumptio corp[us] significat cor[poris] p[er]sonā n[ost]rā restauratiōē. quā xps nulli[us] ministerio p[er]fecit. et futurā resurrectionē quam sua v[ir]tute absq[ue] omni ministro faciet. **S**umptio h[oc] sanguinis redēptionē aia[rum] siue p[ec]catorū significat. que fit intercessionib[us] aliorū. **H**oc tñ et si iure cautū sit nō tñ fuari videmus. **S**ane sacerdos ipse omnes p[ar]tes hostie comedit. **In** q[ui]busdā tñ ecclesiis ipse vnā p[re]sumit et reliquas eucharistie medietatē sup[er] patenā in duas p[ar]tes diuidit. quas ministris. s. diacono et subdiacono comedēdas ipendit insinuās illd[um] q[uod] lucas cōmemorat. q[uod] iesus in emaus accipit panem et fregit sup[er] mēsam. et vt aiūt q[ui]dam comedit corā duobus discipulis. suā mēsq[ue] reliq[ui]as dedit illis. **I**pse quoq[ue] post modū p[ar]tem piscis assi et faui mellis māducauit et reliq[ui]as discipulis dedit. **E**t ideo postq[ue] diacon[us] et subdiacon[us] cōicarunt

clerici et religiosi ad cōicandū accedūt vt et ipi p[ar]te scē cōionis accipiāt. **P**ostmodū cōicat p[ro]p[ri]e. quia et xps comedit nō solum cū paucis aplis verū etiā ascensurus i celum comedit cū multitudine discipulorū. **Un** et sumptio corp[us] ascensionem significat saluatoris. **Illud** aut[em] p[re]termittēdū nō est q[uod] vt in p[re]ceptione corp[us] et sanguis xpi nulla possit fallacia suboriri. s. vtraq[ue] p[re]ceptione v[er]itas euident[er] appareat. sūm[us] pontifex nō statim p[ar]ticulam hostie p[re]mittit cadere in calicē sed eā post trinū crucis signaculū sup[er] patenā reponit. et post osculum pacis ad sedem ascēdens. ibiq[ue] consistens vniuersis cernētib[us] maiorē p[ar]tem oblate suscipit de patena quā subdiacon[us] apportauerat de altari. ipamq[ue] dētibus subdiuidens vnā p[ar]ticulā ei[us] sumit et aliā i colicem mittit et de sanguine cū calamo haurit. **D**einde alterā p[ar]ticulā tradit cū osculo diacono. aliāq[ue] subdiacono sine osculo quā diacon[us] ministrās ei calicē ad altare osculat[ur]. et tūc subdiacon[us] residuū sanguinis cū p[ar]ticula imissa in calice sumit. **R**ho manus itaq[ue] pontifex ideo nō cōicat vbi frangit. q[uia] ad altare frangit et ad sedē cōmunicat. q[uia] xpus in emaus corā duobus discipulis fregit et in hier[osolimis] corā discipulū duodecim māducauit. **In** emaus em[en] fregisse legi[ur] sed nō comedisse legi[ur]. **In** hier[osolimis] xps nō fregisse legi[ur] s. legi[ur] comedisse s[ecundum] **Inno.** iij. **A**scendēs igit[ur] sedē ibi cōicat. **S**iquidē s[ecundum] apl[um] xps caput ē ecclesie. caput aut[em] in corpe sublimi[us] et excellentius ob sui p[er]fectionē ceteris membris collocat[ur]. p[er] calicē h[oc] s[ecundum] quēdā respectus eterna beatitudo seu ipsi[us] fruitio designatur. **Q**uia igit[ur] in ecclesia militāte sūm[us] pontifex sicut xpi vicarius et caput oim[is] p[ro]lati p[er]fecti[us] xpm rep[re]sētat. cōgruū est vt ipse nō in altari sed in loco sublimiori cōmunicet. ostendens q[uod] christus etiam in sua humanitate perfectius et copiosius p[ar]ticipat illa ineffabilia gaudia. vtpote i bonis potioribus collocatus. **C**um vero celebrat pro defunctis. tunc super altari cōmunicat. quia tunc specialiter membro rum christi hinc fideliter decedētium gloriā representat. ac membra christi cum ad illam gloriā perueniunt. inferiorē post christum gradum obtinent sic mēbra post

Libër

caput. In parasceue quoq; ad altare cōi-
cat. tum ob reuerentiā passionis xp̄i. tū qz
tūc q̄si exēdas celebrat iesu xp̄i. tūc etiā so-
lus cōicat: qz in xp̄i passiōe oib⁹ discipulis
fugietib⁹ ipse solus remāsit. Alij autē pla-
ti nō sic s̄ sup altare cōicat. qz nō ita pprie
xp̄m caput eccl̄ie rēp̄sentāt. Ministri au-
tem rēp̄sentāt pontifici oblata ⁊ calicē. q̄a
discipuli obtulerūt xp̄o partē piscis assi ⁊
fauū mellis. Pars piscis assi est corp⁹ dñi
crucifixi qui fuit in ara cruel assar⁹. Fau-
mellis est sanguis xp̄i sup mel ⁊ fauū dul-
cis faucibus aīe diligētis. Ambo de ma-
nu pape cōicant. qz ⁊ apli de manu christi
cōicauerūt. Ad notandū hō distinctionē
inter sacros ordines ⁊ nō sacros: diaconi
⁊ q̄ supioris ordinis sunt cū recipiunt eu-
charistiā osculū suscipiūt ab ip̄o. Acolitus
⁊ q̄ sunt inferior ordinū nō suscipiūt. Sub-
diacon⁹ etiā quia character hui⁹ q̄ndaz inē
nō sacros ordines. nūc autē inē sacros ordi-
nes reputat. in pceptiōe corp̄is non susci-
pit osculū a pontifice. s̄ in pceptiōe san-
guinis suscipit osculū a diacono. vt sic q̄
nō sacri sunt min⁹. ⁊ q̄ sacri sunt amplius
honorēnt. Quis ⁊ in hoc mystica possit
ratio assignari. Ip̄e autē sumit illā eucha-
ristie partē. per quā put sub ti. de fractio-
ne hostie dñi ē. caput eccl̄ie. s. xp̄s intelli-
git cui⁹ typū ip̄e speciali⁹ gerit. qd facit h̄
modo. ea nāq; dentib⁹ subdiuisa. particu-
lam in ore remanētē sumit. alterā hō inter
digitos residētē in calicē dimittit. ad no-
tandum qz xp̄s resurgēs q̄ fm sergiū pa-
pam per partē in calicē imissam significat
infernū momordit ⁊ suos inde sumptos i
paradisum misit. Iux illud Osee vlt. ca.
Ero mors tua ⁊c. Alia hō ps ex qua mi-
nistri cōicat significat membra magis ip̄i
xp̄o conformia. ⁊ iō ip̄i cōicant de illa. ad
ostendendū mysteriū vnionis. Eucharis-
tia em̄ sacm̄ ē maxime vnionis. Partes
hō in calice intinctā que significat mēbra
pp̄ xp̄m passionib⁹ subiecta. dñs papa
nō recipit. Primo qz ip̄e magis q̄ alij re-
p̄sentat i officio misse xp̄m cui mors vltra
nō dñabit. Secdo qz ip̄e illorū typū gerit i
eccl̄ia. q̄ pp̄ eximā sanctitatē a vita acti-
ua semoti p̄ tēplatiuā iā xp̄o sociant. S̄
ministri illa sumūt. qz typū actiue cōit repre-
sentāt. ⁊ p̄cipue subdiacon⁹ eā sūt p eo q̄a

Quartus

ip̄e vltio cōicat. ⁊ vltimi ē reliq̄as sumere
⁊ calicē purificare. Un⁹ ⁊ dñs reliq̄as dedit
discipul⁹ vt pmissus ē. Pōt etiā mystice di-
ci qz ps intincta sūt p̄tes corp̄is mystici q̄
iā regnat cū xp̄o. Un⁹ q̄ dñs papa ex p̄ssere
p̄ntat xp̄m. q̄ realit⁹ ⁊ sacramentalit⁹ incorpa-
tus ē parti ip̄i⁹ mystici corp̄is. iō ip̄e nō re-
cipit illā. nec etiā diacon⁹ q̄ legē euāgelicā
quā p̄nūciat rep̄ntat q̄ ē lex amoris. Pro-
pter amorē em̄ charitatē q̄libet incorporeat
xp̄o capiti ⁊ oib⁹ partib⁹ corporis mystici.
Subdiacon⁹ hō rep̄ntat veterē legem
quā sepe p̄nūciat q̄ fuit lex timor⁹. sed ti-
mor nō ē in charitate imo eū foras mittit.
⁊ iō ip̄e p̄ticulā in sanguinē missam sacra-
mentaliter siue in signū recipit. qz imitio
ip̄i⁹ parti cū sanguine dictaz incorporationē
figurat quā nō faciebat lex illa licet eam fi-
guraret. Hoc autē breuiter nōndū est qz
sacerdos an̄ perceptionē corp̄is ⁊ sangui-
nis xp̄i d̄z dicere orōnes a sc̄tis p̄rib⁹ isti-
tutas. deinde meditari d̄z incarnationē pas-
sionē ⁊ virtutē hui⁹ sacri dicēs. Panē cele-
stē accipia ⁊c. S̄ cū statim post h̄ba ip̄a
subiūgat. Dñe nō sū dign⁹ ⁊c. videt. S̄
sibi ip̄i. s̄ absit h̄. s̄ dicēs panē ⁊c. seipm̄ in-
cit ad deuotionē reducēs ad memoriaz
qd est qd sumere debet. qz panē q̄ de celo
descēdit. ⁊ q̄lī sumere d̄z. qz nomē dñi in-
uocādo vt sic cū maiori sumat reuerentiā ⁊
timore. Dicēdo hō subsequēter. Dñe nō
sum dign⁹ ⁊c. ex hūilitate suā p̄ntet indi-
gnitatē. ac excitatio ad deuotionē ⁊ p̄fē-
sio hūilitatē h̄ria nō sunt. Legitimū itaq;
cōicādi tēp⁹ ē an̄ vltimā orōnē q̄ d̄z ad cō-
plendā. qz ibi maxime petitio p̄eis ē q̄ cō-
municat. Deinde corp⁹ ⁊ sanguinē dñi sū-
ptur⁹ se cū illis an̄ faciē cruce signat. Sic
em̄ p̄ri⁹ cruces faciēdo actiue. tanq̄ mini-
ster illa sc̄ificauit sic se eis nūc cruces signā-
do passiue petit sanctificari. Dicto itaq;
corpus dñi custodiat ⁊c. sumat eucharisti-
am. Deinde iunctis manibus inclinans
sanguini dicit. Quid retribuam ⁊c. Et di-
cens. Calicem domini accipiam. ⁊ non p̄-
us accipit. ⁊ eleuat calicem de altari. Po-
stea vero dicens. Laudans inuocabo do-
minū. se signat cum illo. quo versu exple-
to sanguinem sumit. Sane quia circa ma-
iora caut⁹ ē agēdū. sacerdos sanguinē su-
mens pp̄ maiorē securitatē ⁊ reuerentiā

calicē cū vtrāq; manu tenere debet. sed in sumptione p̄fusionis sufficit altera tantū duob; digitis alteri; adiūctis. q̄si p̄ b̄ in/nuens iā sanguinē ibi nō ēē. S; z sangui-nem sumēdo ter haurit trinitatē designāf p̄fusionē x̄o sumēdo bis vt p̄ b̄ charitas que inter duos cōsistit significet. seu etia; quotiēs nouerit expedire. Rursus qui ea dem die debet iterū celebrare nō sumat vi-num p̄fusionis vt dictū ē in phemio hui; ptis. S; cū in canone dicat. Si i; mō post q̄ cenatū est accipiēs z hūc p̄clarū calicē zē. Videt ex b̄ q; sacerdos statim hostia cōsecrata illā debet sumere. priusq; ad ca-lis cōsecrationē p̄cedat. q; ois x̄pi actō n̄ra debet ēē instructio. Sed ad hoc dicēdū est q; ecclā instituit illā post vtrāq; cō-secratōnē sumi. ad ostendēdū q; solā ho-stiam recipiēs nō plenū recipit sacramēta-liter sacm̄. Et si em̄ i hostia cōsecrata x̄pi sanguis sit. nō tñ ē ibi sacramentalit̄ eo q; panis corp; nō sanguinē. z vinū sangui-nem significat z nō corpus. Quia ḡ sub al-tera tñ specie n̄ ē p̄pletū sacm̄. quo ad sa-cramētū vel signū. debet b̄ sacm̄ cōple-ri p̄p̄ter p̄byter eo vtaf. Ceterū cū vnuz sine reliquo. nec sit nec vnq; fuerit. n̄ si in solo triduo añ pasca in quo x̄pi corp; mor-tuum fuit. in quo triduo si quis de aposto-lis hostiā cōsecrasset. sanguis ibi nō esset. si vinū caro ibi nō esset. quia vt p̄missus ē nec panis sanguinē. nec vinum significat carnē. fm̄ hoc nūc x̄pi sanguine intra ve-nas exīte. vnū sine reliquo. p̄p̄ vnionez seu mixtionē hmōi recipi nō pōt. qd̄ tñ nō est rōne sacramēti vel signi. qd̄ idē ē. Post sumptū sacrificiū nō est spūedum put di-ctum est sub. vñ. pticula canonis sup̄ ver-bo. Hui; z eterni. Sed nec eucharistia si cut ali; cib; ē masticanda. sed discrete mo-derate ac leniter anteriorib; dentib; terē-da z lingua mollificāda. ne qua ei; pticu-la dentib; adhereat. quā forte postmodū emitti screādo p̄tingat. Post cōicationez illico calix de altari auferet. Circa qd̄ notā dū ē q; corp; dñi remanet sup̄ altare vsq; dum tria capitula cōpleant scz plog; dñi-ce ōronis. s. orem; p̄cepti. z ip̄a dñica ōfo z Libera nos q̄s. quia z dñs trib; diebus in sepulcro quieuit. Postea x̄o cōmixto dñi corpe cū vino silq; pace annūciata au-

feret corp; dñicū de altari. qm̄ in tertia die aia eius que descendit ad inferna vt libe-raret iustos z mēbra viuificaret rediit ad corp;. nec ampli; inuentū ē corpus dñicū in sepulcro. Quia ḡ x̄ps totus hō resurre-xit simul. ideo ad hoc notandū illico simul cū oblatione corp; dñi de altari aufertur z sumit. z deinde calix z corpale de altari totaliter eleuant. put dictū est sub ti. de pallis corp'alibus. Postremo notandum est q; q̄sq; cōicand; corpe a carnalib; escis ieiunus esse debet. Cū em̄ aie spūales sint z imortales spūalia primit; alimenta vite eterne sumere debent.

De perfusione.

Post sumptū
eucharistie sacrificiū sacerdos digitos abluit z p̄fundit ne qd̄ forte incaute remaneat seu adhereat ex cō-tactu diuini sacramēti. nō q; quicq; imun-dum ex ip̄o cōtactu cōtraxerit. sed vt po-tius suā cōmemoret indignitatē q; se iudi-cat tātis sacramētis celebrādis indignū. Iux̄ illud qd̄ dñs ait. Cū oia bñfeceris di-cite fui iutiles sum;. Sic z sacerdos lega-lis imūd; erat vsq; ad vespam post imola-tionē vitule rufe. Cū oia vestimēta sua la-uabat. indignū quidē existeret. vt manus que corp; incorruptibile cōtractarūt. cor-pus corruptibile cōtingant. vel ad res cō-munes tāgēdas accedant. donec studiose lauent. Et p̄p̄ b̄ etiā qd̄ā missa finita ex-utis sacris vestib;. iterū man; lauat. Per-fusionis aut aq; debet in locū mūdū hone-ste diffundi. vt altitudo sacri reuerent; ho-noret. Trina ḡ sacerdotis ablutio q; fit in p̄ncipio. in medio. z in fine. desiḡt mūda-tionē cogitatōis locutionis z actiōis. vel purgationē peccati original; venial; z cri-minalis. siue qd̄ agit p̄ ignorantia z negli-gentiam z idustriā. ad q̄rū mūdationē of-feret sacrificiū salutare. Nec tñ ablutio re-ferri p̄t ad ablutionē baptisimi cui; formā x̄ps post resurrectionē instituit dicēs. Eū-tes docete oēs gētes baptisantes eos i no-mine p̄ris z filij z spūsci. q; crediderit z ba-ptisat; fuit salu; erit. Sane sacerdos digi-tos p̄fundit z p̄ ifusionē sumit i dextro cor-nu altari vlt saltē reuolut; ad illd;. Primo p̄pter rōnē tactā sub ti. de manū ablutō

Libor

ne. Scdo qz ipm cornu iudaicu plm ex q naturā humanā xps assumpsit significat. Sic aut ab illis naturā accepit. sic 7 ab eis illi nature purgationē ab omib defectibus qz assumpsit habuit qm ab eis occisus fuit ad quā mortē cōsecuta est resurrectio in qua oēs defectus dimisit. 7 eis oppositas virtutes accepit. Ad h igit representandum in dextro cornu altaris vel saltē reuolutus ad illud pfundit 7 pfusionē sumit. Tertio qz vt aiūt quidā h purificatio dsignat ablutioē manuū quā pilatus fecit a pditione sanguinis iusti. sup iudeos p dextrū cornu altaris significatos. Ad h qdā hausta purificatiōe inclināt calicē ad ostendēduz sepulcrū eē vacuū. quia surrexit 7 inde p dñt christus.

De postcōmunionē.

Antiphona q postcōmunionē a plurib nūcu / pat. ideo sic appellata ē qm p cōicationē seu i signū q cōmunicatio expleta ē cōcinit. In pmitiua namq ecclesia omnes fideles qualibet die corpi 7 sanguini xpi cōmunicabāt. put dictus est sub ti. de cōicationē sacerdoti. 7 statim post cōmunionē cantus iste fiebat. vt plius ostēdere tē grās 7 laudes agere de xpi corpore et sanguine susceptis. Verum ppē circumstans nos pctm sequēti tpe statutū ē vt ter in anno cōmunionē sacerdos qtidie p oibus sacramentalib sumat. put sub ti. de pacis osculo dictū est. Quis aut specialit in trodūxit vsum cantādī hāc antiphonam ignorat. Hec aut antiphona aplozū gaudiū de xpi resurrectionē significat. iuxta illud. Gausi sunt discipuli viso dño. 7 pre gaudio mirabant. Qd xpo recipiendo in qbusdā ecclesijs cantat. insinuat q discipuli resurrectionis gaudiū sibi in uiuo nunciabant. Vñ dño discipuli cū inuenissent cōcōgregatos vndecim. 7 eos q cū ipis erāt dicentes. q surrexit dñs xē 7 apparuit simoni. narrabāt que gesta erāt in via. 7 q modo cognouit eū in fractiōe panis. Canit etiā ab omib vt notet punitas gaudiū. 7 q omib discipulis dñs apparuit. Est g cōmunionē gratiarū actio. iuxta illud. Edēt paupes 7 saturabunt 7 laudabunt dñm. Proprie tñ nouissima oō de q infra dice

Quartus

tur postcōmunionē dici pōt.

De oratione nouissima
7 de ite missa est.

Peracto cōmunionis mysterio. pōtifer seu sacerdos osculat altare inuens se credere firmiter. 7 cōsentire his q circa sacrificiū acta sunt. 7 cōuersus plm salut. 7 deinde redit ad dextrū cornu altaris significans q in fine mūdi post antichristi mortē xpi p dicationē siue xps reditur ē ad iudeos quos iā reprobaui. Tūc em cōuertent. 7 reliquie israel salui fient. Et eleuat manib vltimā orationē q pprie p cōmunionē vocat exequit. in q rogat 7 gratias agit de sacramēti pceptiōe dicēs collectas p numero secretellarū. Orat em p his q ad hanc cōionē eucharistie accesserunt. Hec aut oō significat oōnē capitis nri iesu xpi. qui p nobis interpellat quoti die apud p̄em. Significat etiā q aposto li post ascensionē dñi in oratione pseuerauerūt. Finis vō illius oōnis vbi dicitur Per dñm nrm iesum xpm rē. significat q aduocatū habemus in celo apud p̄ez. Illud aut cōsiderandū est q sacerdos dicturus postcōmunionē p̄mittit. Bñs vobis scū. 7 orem stans ante mediū altaris. deinde trāsitus ad dextrū cornu altaris. ibi pñciat oōnē. q finita rediēs an altari mediū ibi dic. p dñm. put tactū fuit sub ti. de salutatiōe. Circa qd nōnd ē. q dextrū cornu altaris significat plm iudaicu. sinistrū vō gentilem. P̄dicatio christi 7 euāgelium ei inceptit a iudeis 7 trāsitus ad gentiles. 7 iterū redire debz ad iudeos. ad qd significandū sacerdos a dextro cornu altaris trāsitus ad sinistrū 7 ecōuerso. Peritō g postcōmunionē. q est qñ finis misse dicitur in dextro cornu altaris. Quia vō altaris mediū representat fidē xpi 7 ipm deū in quē vterq popul vñf. reducit 7 finitur ideo p dñm nrm rē. qd ē qñ finis postcōmunionis ibi dicit. Ipe etiā ē q vtrūq plm ad se petendū inducit 7 illuminat. et iō Bñs vobiscū ibidē dñ. Per ipm etiā quicqd boni in oōne petim ipetram. et iō ibidē pñciat orem. De h dictū ē sub ti. de mutatiōe sacerdoti. Et nota q in sabato quatuor tpm mēsis septēbrī dñ post

comunio illa. Perficiat in nobis q̄s domi-
ne tua sacra quod continet. et que nunc i spe-
cie gerimus rerū vitate capiam⁹. Qui⁹ vlti-
mā ptem Gregl. exponēs dicit. Postu-
lat quippe sacerdos vt corp⁹ xp̄i quod sub
specie panis et vini nunc gerit manifesta
visione sicuti reuera ē q̄nq; capiat. Quis
nō improbabiler quidā exponat hoc lo-
co carnis et sanguinis vitatē ipsam eorū/
dem efficientiā. i. peccatorū remissionem.
De hac etiā orōne dictū ē sub .viij. p̄ticu-
la canonis sup x̄bo mysteriū fidei. Sane
orationē finita iterū pplm salutāt dicens. Do-
minus vobiscū. Circa qd notandū est qd
xp̄s post resurrectionē bis legi⁹ discipu-
los salutasse dicens. Pax vobis. et iterum
por vobis in signū duplicis pacis. videlz
pectoris et eternitatis q̄ fm pphetam est
pax sup pacē. de qua dñs inquit apostol⁹.
Pacē relinquo vobis. pacē meā dō vob.
Hanc duplicē pacē p duplex osculū sacer-
dos insinuat cū vicz prius osculat⁹ mini/
strū. et posteri⁹ osculat⁹ altare. Prima ḡ sa-
lutatio que fit añ orationē significat bñdi-
ctionē illā quā xp̄s ascensurus in celū legi-
tur dedisse discipulis suis. Nam vt lucas
cōmemorat. eduxit eos foras in bethaniā
et eleuatis manib⁹ bñdixit eos. et cū bñdi-
xisset recessit ab eis et ferebat in celū. Cū
post salutationē nouissimā. quā sacerdos
oratione expleta facit ad pplm. que signifi-
cat vitā eternā. diaconus alta voce p̄nun-
ciat. Ite missa est. representās qd dictum ē
ad aplos. Hic iesus q̄ assumpt⁹ ēa vobis
in celum et c. Notandū est autē qd missa tri-
bus modis finit. Primo p̄te missa ē. et b
in solēnitatibus quotiēs cantat. De deuz
laudamus et Gloria in excelsis deo prout
dicit in phemio. viij. ptis q̄si dicat. Redi-
te ad pp̄ta. quia missa seu oblata est deo
hostia salutarī p genere humano. put ta-
ctum est in phemio hui⁹ ptis. Vel annū-
ciat p̄lo qd missa seu p̄ces sūt finite qm̄ sta-
tutū ē in cōcilio aurelianē. qd null⁹ exire
debet de ecclia donec annūciatū sit p̄ mi-
nistriū. Vel ē sensus. Ite missa est. i. ite p̄
xp̄m et seq̄mini ip̄m. Qd ē em̄ i b̄ mōdo stā-
dū. s̄ ad priam p bona opa festinādū. qd
leuiter facere possum⁹. qz missa ē ad deuz
p̄rem placādū hostia. p quā fracta sūt tar-
tara et reseat⁹ padisi introit⁹. Dicens autē

Ite missa ē dirigīt vultū ad pplm. quia ad
eos q̄s p̄ntes licētiāmus fm̄onē dirigim⁹
et eis ad q̄s fm̄onē dirigim⁹ faciē represen-
tare solem⁹. sic fit qm̄ dñs. Dñs vobiscū. vl
Orate fr̄es. put dñm ē sub ti. de inclinati-
one sacerdotis. S̄z dicens. bñdicam⁹ dñō.
vel req̄scāt in pace. vel orem⁹. nō stat x̄-
sus ad pplm. qz illū distincte nō alloquit⁹.
sed dirigīt faciē ad orientē vel mētē ad de-
um. Dicto autē. Ite missa ē. cler⁹ et p̄ls ḡ-
tulādo rñdēt. Deo gr̄as. imitātes aplos.
q̄ adorātes regressi sūt in hierl̄m cū gau-
dio magno et erāt in tēplo laudātes et bñ-
dicētes deū. Est em̄ put qdā asserit. Deo
gr̄as. inflectio ḡtulatua. vel cōgratulari-
ua. et b̄ sūprū ē de Exo. nō fm̄ x̄ba sed fm̄
sensū. qm̄ p̄ls isrl̄ ex pmissu pharaonis et
licentiāte cyro de babylonica captiuitate
ad hierl̄m reuissus. gr̄as egit dō. S̄z et apli
post ascēsiōnē dñi regressi sūt in hierusalē
bñdicētes dñm. sic et nos vltima bñdictio-
ne accepta ad celestē priā ibim⁹. vbi sp̄ in
ḡrārū erim⁹ actiōe. Apli q̄z p̄dicātes. di-
cebāt. Gr̄as agite. sine intermissiōe orate
P̄t etiā dici qd sacerdos incipiēs. Gloria
in excelsis deo. significat angelū annuncian-
tē pastorib⁹ ineffabile gaudiū de christi
natiuitate. Ite missa ē. designt accessuz pa-
storū ad locū natiuitat⁹ xp̄i. put dicit i p̄-
hemio. viij. ptis. Chor⁹ rñdēs. Deo gr̄as
repñtat qd sic lucas refert. ip̄i pastores re-
uersi sūt glorificantes deū in oib⁹ q̄ vide-
rāt et audierāt. Secūdo mō missa finiat⁹
p̄ bñdicam⁹ dñō. vicz i p̄festis dieb⁹ et ge-
nerat qm̄ p̄missa cātica leticiē nō dicūtur.
p̄ qd p̄ls ad gr̄as inuitat actiōes. qz post
oia debem⁹ deo hūiliari. et sūprū d̄ aplo
vel de p̄s. vl de hymno triū puerozū vbi
dicit. Bñdicā p̄rem et filiū. Et rñdetur.
Deo gr̄as. qd ad gaudiū aplozū de q̄ pre-
missum ē refert. De b̄ dicit in phemio. v
pti. Et p̄ls. deo gr̄as agēdo ad p̄p̄a redi-
ens. significat discipulos cū ḡrārū actiōe p̄
ascēsiōez dñi i hierl̄m reuētētes Circa b̄ eti-
az dñm ē. qd i p̄mittua ecclia cū mistri ecclē
missā sine p̄lo celebrabāt. claudēbat mis-
sa p̄ bñdicā. qm̄ x̄o p̄ls erat p̄ns. qz alias
nesciebat ille qm̄ missa finita eēt dicebant.
Ite missa ē. Qz ḡ i p̄festis dieb⁹ mistri vt
p̄lmū q̄si soli sine p̄lo missas dicunt. ideo
iux̄ morē antiquū in illis dieb⁹ dicūt. De

Libër

nedicamus. In solennitatib⁹ qd̄ quia tūc
ppl⁹ cōuenit dicūt. *Ite missa est.* Prima
tñ missa in natali dñi in quib⁹dam locis
claudīt p bñdicamus dño. eo q saluatori
natiuitas. de q̄ in illa agīt. paucis ab an/
gelo nunciata est scz pastoribus qui minis/
tros ecclie figurāt. ⁊ p̄terea sepe quasi so/
li ministri in illa p̄sentes sūt. Alia tñ ratio
scribet in. vij. p̄ticula sub ti. de aduentu.
In diebus quoq̄ ieiuniorū claudīt mis/
sa p benedicamus ad notandum. q si do/
mino semp bñdicendū sit. multo fortius
hoc tpe id facere debem⁹. Significat autē
bñdicamus idem qd̄ bñdictio. de qua iaz
sub ti. de benedictiōe dicef. *Tertio fini*
tur missa p requiescāt in pace. scz missa p
defunctis. ⁊ tunc respondef. Amen. i. fiat
Optat em̄ eis requies. Rursus finis mis/
se finē mūdi significat. *Ite missa ē.* vel be/
nedicamus libertatē que dabit iusti in pa/
tria vbi semp deū bñdicēt.

Qualiter sacerdos hume
rum pontificis osculat⁹

Dicto ite missa
est. sacerdos qui assistit ep̄o ad
altare in quib⁹dā ecclesijs mē
tam altaris. ⁊ armū dextrū pontifici oscu/
lat. ostendēs hunc illum esse pontificē cui
fm legis figurā dexter armus sepationis
debebat de hostijs salutarib⁹ ⁊ pontificis
Sane p humerū exp̄mīf p̄ncipat⁹ fm illō
ppheticū. Factus ē p̄ncipatus super hu/
merū eius. Principatū x̄o saluatoris x̄e
exp̄sit vox angelica pphetica ⁊ legalis.
Angel⁹ em̄ dixit ad x̄ginē. Dabit ei dñs
sedem dauid p̄ris eius. ⁊ regnabit in do/
mo iacob in eternū. ⁊ regni ei⁹ nō erit finis
Propheta dicit. Sedes tua in seculum se/
culi. x̄ga directionis ⁊ virga regni tui p̄/
pter ea vnxit te deus tu⁹ oleo leticie. p̄ cō/
fortib⁹ tuis. Moyses inquit in lege. Le/
tamini simul cū eo celi. ⁊ adorēt eum om/
nes angeli dei. Ad qd̄ designādū in eccle/
sia rhomana tres humerū pontificis in si/
gnum reuerentie osculant. videlicet p̄mi/
certus in p̄ncipio. diaconus in medio ⁊ sa/
cerdos in fine misse.

De benedictione nouissima.

Quartus

Altari seu hu/
mero osculatis. ep̄us vel sacer/
dos pplm benedicit. Rite qd̄ez
post cōmunionē bñdicif. Quoniā ⁊ sic le/
gif Luc. xli. Post q̄ christ⁹ in cruce ora/
uit ⁊ corā discipulis mādūcauit. ⁊ reliqui
as eis dedit. eleuatis manib⁹ eos bñdixit
Unde statuit cōciliū aurelianē. vt ppl⁹
ante bñdictionē ep̄i vl̄ vbi ip̄e abest sacer/
dotis de ecclia nō discedat. Hec autē vlti/
ma bñdictio sup pplm missionē sp̄s sancti
significat. quem dñs ascendēs in celum d
celo misit in apostolos. iux qd̄ ip̄e pmise/
rat eis. Accipietis inquit x̄ritē supueniē
t isin vos sp̄s sancti. vt iaz dictū est sb ti.
de oratione nouissima. Un̄ hec bñdictio
p x̄bum oris ⁊ signum crucis exp̄mīf. qm̄
illa missio p sonū aeris ⁊ linguā ignis in/
notuit. iuxta illud. Factus ē repente de ce/
lo sonus tanq̄ adueniētis sp̄s vehemen/
tis ⁊ apparuerūt illis disptite lingue tanq̄
ignis ⁊c. Et licet sp̄s sanct⁹ specialit̄ mis/
sus fuerit in aplos. quia tñ indiuisa sunt
opa trinitatis missionē illā tora fuit trini/
tas opata. Ideoq̄ bñdictionē istam facit
ep̄s in nomine trinitatis auctoritate psal/
miste dicētis. Bñdicat nos deus de⁹ no/
ster bñdicat nos de⁹. Secūdo hec vltima
benedictio significat illā vltimā bñdictio
nem. Venite bñdicti p̄ris mei ⁊c. Tertio
illā quā x̄ps ascensurus in celū discipulis
dedit. Un̄ ea facta sacerdos se ad orientē
vertit quasi se x̄po ascēdenti cōmendans
Ceterū benedictionis formā legis exp̄el
sit auctoritas. dicēte dño p moysen. Inuo/
cabis nomen meum sup filios israel ⁊ ego
dñs bñdicam. Et iterum ppheta. Effun/
dam sup vos sp̄ritū gratie ⁊ precū. Itē
aaron post q̄ sacrificauerat extendēs ma/
num cōtra populū bñdixit illi. *Leuit. ix.*
Item moyses ⁊ aaron expletis hostijs et
holocaustis. intrauerunt tabernaculū te
stimoniū. ⁊ postea exeuntes bñdixerūt po
pulo. Leuit. xj. in fine. Hmōi ergo finalef
bñdictiones a veteri testamēto sumunt.
qm̄ ⁊ iacob in fine vite sue filijs bñdixit. ⁊
moyses p̄lo ante mortem. sicut ⁊ x̄pus di/
scipulis ante ascensionē. vt p̄dictū est. Et
inde ē q cum sepamur comitiū ⁊ p̄cti/
uam querimus benedictionez. Sumunt

etiam ab eo. q. dñs pcepit dari bñdictio-
nes in mōte garizim sup legis obseruato-
res. Sicut ecōuerso maledictiōes in ebal
sup transgressores. a quibus excomunica-
tiones originē habuerunt. Regularit̃ au-
tem maior minori bñdicat. Unde abraā a
melchisedech bñdicat. et nō ecōuerso. Nul-
lus ergo sacerdos maiore suo nō innuēte
benedictionē dare nitat̃. imo epō missam
audiente sacerdos celebrans. in cunctis il-
lius licentiā et benedictionē exposcit. Sa-
cerdos tñ missam celebrans pōt bñdicere
etiam epō p̃sente et p̃mittente ac bñdicere
nolente. aliter non. put in p̃misso concilio
aurelianensī. cauet̃. Nam s̃m Hiero. p̃sby-
ter p̃lm bñdicere potest. q. christū non me-
tuit p̃secrare. Illud aut̃ quod in carthagi-
nensī. p̃cilio legit̃. q. p̃sbyter bñdictionē su-
per plebē fundere nō licet de solenni bene-
dictione soli epō cōpetenti. que sit per hec
yba. sit nomen dñi bñdictum et c. est intel-
ligendum. Rursus bñdictio episcopalis
fit p̃ modū manus impositionis. Unde et
ep̃us ip̃am dicens tenet manū more aarō
sup p̃lm eleuatam. et exemplo xp̃i qui vt
p̃missum est. coram discipulis māducauit
in celum ascensurus eleuatis manib⁹ eis
benedixit. Quia ergo soli ep̃i manus ipo-
nunt. quia sic legit̃ in actibus apostolorū.
soli apl̃i manus imponebāt et null⁹ ali⁹ di-
scipulus. ideo solennē benedictionē solus
ep̃us dat. Sane post bñdictionē solennē
que fit p̃ ep̃m añ agn⁹ dei. iterū bñdici so-
lenniter in fine missē nō oportet. In missa
tñ p̃ defunctis nō bñdicat. put sub ti. de
fractione hostie dictū est. **Placeat tibi**
et c. quia luca testat̃. **Act. i.** Dñs ies⁹ post
q̃ locutus est discipulis bñdicens illis as-
sumptus est in celum et sedet ad dextram
dei. ideo sacerdos nō ad xp̃m solū quē nu-
bes suscepit ab oculis eorum. sed ad totā
trinitatē sermonē dirigit dicens. **Place-**
at tibi et c. Quia oratione finita osculat̃ al-
tare ostendens p̃ hoc se p̃missis omib⁹ de
uote toto mente et corpis assentire affectu.
Quo facto recedit a p̃spectu p̃lī ingredi-
tur vestiariū. vel interponit velum repre-
sentans q. vt p̃missum ē xp̃m in celū ascen-
dentem nubes suscepit ab oculis intuenti-
um eum. Et sic legit̃ luce ultimo. **Recessit**
ab eis. et ferebat in celum. Et deinde statim

dicunt hymni illi. **Bñdicite. et Laudate.**
vel in toto vel in pte. quia deo p̃ omib⁹
bñficijs gr̃as agere debemus quē in eññū
laudabimus. Unde in p̃cilio agatheñ. ita
legit̃. Post cōclusionē matutinarū vel ve-
spertinarū missarū. i. que dicunt̃ mane.
vel circa nonam post hymnos. i. post q̃ sa-
cerdos dixit. **Bñdicite et Laudate.** capi-
tula de p̃s. dicant̃. s. Cōfiteant̃ tibi domi-
ne om̃ia opa tua et c. Et plebs collecta ora-
tione. i. orationis causa ad vesperā ab ep̃i
scopo dimittat̃ cū bñdictione. Per h̃ aut̃
q. dicit ad vesperam. innuit q. loquit̃ d̃ mis-
sis que in quadragesima dicunt̃. post q̃s
statim vespere decantant̃. Et sic innuit q.
ep̃us vel p̃sbyter. nō debet tunc bñdicere
donec vespere sint cantate. quod tñ in vsu
nō est. **¶ Si vero ep̃us missam sacerdotis**
audiuerit ipse sacerdos osculato altari et
depositis vestib⁹ mox accedit ad ep̃m et
genua flectens corā illo. osculat̃ ei⁹ manū
in h̃ figurans magnā filiū dei obedientiā
qui obediuit in incarnatione. in passione. i
ascensione. et in alijs que idem sacerdos i
officio missę representauit. ad ostendendum
se fidē verā habere et p̃sentire. Pontifex
no illi bñdicat. q. d. Hic est filius meus di-
lectus et c. ¶ Postremo licet p̃ter p̃posi-
tum notandū est. q. benedictio mense du-
pliciter inchoat̃. Primo quia maior inci-
piens dicit. Bñdicite. et ceteri rñdēt Dñs
quia sic debemus dño p̃ gratiarū actiōes
bñdicere. ad quod maior dicēdo. Benedi-
cite. hortat̃. sic et indigemus bñdici a dño
sue gr̃e infusione. quā illi optantes postu-
lant rñdēdo Dñs. supple nos bñdicat. sue
gr̃e infusione. Secūdo modo maiore inci-
piente Bñdicite. ceteri similiter respōdēt
Bñdicite. ad ostēdendū q. ad dei benedi-
ctionē debemus mutuo nos hortari. Do-
test etiā dici q. in p̃ori modo reuerētia dei
p̃siderat̃. Cum em̃ respondet Dñs. sup-
plendum est benedicat. quia nos digni n̄
sumus bñdicere. In secundo xō reueren-
tia supioris. Cum em̃ respondet. Benedi-
cite. supplendum est vos pater. quia mior
maiore p̃sente bñdicere nō debet. Beinde
maiore versum inchoante ceteri coadiu-
uant ad dicendum. ad notandum q. infe-
riores coadiutores sunt prepositorum in
oneribus supportādīs. In nōnullis eccle-

Liber

sis pueri bñdicunt mensas etiam platoꝝ.
pro eo q̄ lectoris officiū est bñdicere panes.
Cōueniētius tñ sit p̄ platos exemplo xp̄i
qui in emaus mēsaꝝ corā duobꝝ discipulis
bñdixit. Post om̄ia i q̄busdā ecclesijs bñ/
dicif a sacerdote panis p̄lo distribuēdus
exēplo xp̄i. qui in deserto q̄nqꝝ panes be/
nedixit. et ex eis q̄nqꝝ milia hoim satiauit.
**De quo pane sub titulo de pacis oscu/
lo dictū est. Deinde sacerdos et alij ad pro/
pria reuertunt. Sacerdos quidē ad p̄pa
rediens est xp̄us. qui legatiōe pacta i glo/
riam p̄ris ascēdit. Et fideles etiā reuertū/
tur. dum de carceris exilio liberati in glo/
rie libertatem excipiunt.**

**Liber quintus de diuinis officijs tam
nocturnis q̄ diurnis in genere incipit.**

Egit in Ex

Lodo. xxv. c. in fine. domi/
nū dixisse ad moysen. Om̄ia fac s̄m exemplar qd̄ ti/
bi in monte monstratū est.
Quo circa cōformari nos
cōuenit illi celesti hierlm. que dñm lauda
re iubet. et que sicut ait ap̄lus ad Gal. iij.
desursum ē et mater nostra ē. presertim in
laudando deū. Iuxta illud sup̄ muros tu
os hierusalem cōstitui custodes. qui tota
die et tota nocte nō cessabūt laudare nom̄
dñi. Et in Apoꝝ. iij. c. habet q̄a alia req̄
em nō habebāt decencia. Sanctꝝ sc̄us san
ctus etc. Verūtñ militās ecclia imitari ple
ne nequit triūphantē. q̄ sicut legif in lib.
Sap̄ien. c. ix. Corpus quod corūp̄t ag/
grauat aiā. Requimꝝ em̄ iſm̄itate no/
stra p̄pediente in singlis. xij. diei horis iu/
giter diuinis insistere laudibꝝ qm̄ necesse
habet homo aliquādo necessarijs corpis
intendere. iuxta illud Gen. iij. c. In sudo
re vultus tui vesceris pane tuo. Et ideo fa
cimꝝ quod possumꝝ. certis diei natural̄
horis deū laudando. **Un̄ Hēsdras p̄pha**
populū israeliticū de babilonica captiui/
tate reuersus. docuit deū laudare quater
in nocte et quater in die. vt vnūq̄qꝝ qua/
tuor elemētorū ex quibꝝ homo cōstat. per
cōpetētes horas obsequio se offerat crea/
toris. De nocte vicz in vesp̄is. in cōpleto-

Quintus

rio. in nocturnis. et in diluculo. s. in laudi/
bus matutinis. De die x̄o in p̄ma. in ter/
tia. in sexta. et in nona horis. Desptinum
igif officiū quod est cuiuscūqꝝ officiū initi/
um ad noctē p̄tinere p̄bat. quia s̄m Iſi/
do. lib. ethimologiarū dicif a vespa stel/
la. que surgit nocte oriēte. Verū dauid in
q̄t. Septies in die laudē dixi tibi. Et rur/
sus media nocte surgebā ad p̄stendū tibi
etc. Quē ordinē cōsiliū agathēi. approbat
et scā ecclia fuit. qm̄ nocturnū officiū me/
dia nocte canif. relique x̄o septē canonicē
hore de die dicunt. vicz laudes matutine
que olim i auroꝝ dicebant licet hodie cū
nocturnis cōiunganf. p̄ma. tertia. sexta.
nona. vespe et cōpletoꝝ. Que septē hore
vocatf canonicē. quasi regulares. q̄ re/
gulariter a sanctis p̄ribus obseruate sunt.
Nā canon grece regula dicif latine. Nis
se aut oblatio p̄pter tanti sacramēti excel
lentia. quod in ea cōfici sup̄ alias laudes
est p̄ se. nec sub numero cōphendif aliarū
p̄pter quod in hoc ope tractatū p̄ se obti/
net specialē. q̄uis nō nulli asseruerūt illā
fore de officio tertie siue none. p̄ eo quia i
his duabꝝ horis solet regulariter celebra/
ri. **Gane nocturnū officiū tempꝝ mise/
rie quo genus humanū a diabolo teneba/
tur obsessus rēp̄sentat. Diurnū x̄o n̄re re/
demptionis et liberationis p̄ christū soles
iusticie facte tempꝝ significat qui claritate
sue diuinitatis tenebras n̄ras illuminauit
et a fuitiue diaboli nos eduxit. Quia ḡtā
tū bonum dono septiformis gr̄e sp̄ssan/
cti adepti sumus. merito septies laudē do
cantamus. Secūdo quia dies natural̄ re/
p̄sentat vniuscuiusqꝝ etatē nō quā quili/
bet homo habet. sed quam si nō peccasset
haberet. Que naturalis dies septē habet
varietates. Prima est infantia que p̄ ma/
tutinas laudes rēp̄sentat. Secūda pueri
cia que p̄ p̄mā. Tertia adolescētia que p̄
tertiā. Quarta iuuentus que p̄ sextā.
Quinta senectus que p̄ nonā. Sexta seni
um que p̄ vesp̄as. Septia decrepita etas
siue finis vite n̄stre que p̄ cōpletoꝝ desi/
gnat. In his ideo singulis etatibus crea/
toꝝem n̄stꝝ sup̄ iudicia iusticie sue lauda
re debemus. De infantia beatus **Nicolaꝝ**
nobis ostendit in exemplum qui q̄rtat se
x̄ta feria virtute abstinentie materna vbe**

ra non fugebat nisi semel in die. De alijs quoque etatibus satis liquet. **Tertio**, quia secundum salomonem septies in die cadit iustus per negligentiam, ideo merito septies per orationis vigilantiam resurgere valeat: diuinum debet subsidium inuocare. **Quarto** quoniam numerus septenarius vniuersitatis est. **Quinto** tertium cum duodecim horis diei attribuantur, in quibus omnibus laudandum esset dominus, quare in quatuor tantum diei horis in ecclesia psallitur. **Responsio** deo cum in singulis horis ut promissum est, diuinis iugiter insistere laudibus nequeamus, quod in alijs minus, in prima in tertia in sexta et in nona horis suppletur. In earum namque qualibet dicuntur tres psalmi. Et sic in quatuor horis numerus psalmorum respondet numero horarum. Et quilibet psalmus continet versuum octonarios octauam resurrectionis significantes, de quibus sub titulo de completorio dicitur. **Per octonarios** siquidem in his horis spallimus, quia de resurrectionis gloria exultamus. **Rursus** in qualibet ipsarum horarum dicitur super psalmos gloria patri, etc., ut quot diei hore nobis per corpus sustentatione ad laborandum concessae sunt toties in ipsis horis gloria patri dicatur, ut per hoc in dei Fuitio omni hora nos esse monstremus. **Siquidem** tres glorificationes que sunt in hora prima indicant nos esse in dei famulatu in prima secunda et tertia horis. **Et** tres que sunt in tertia nos protegit in quarta quinta et sexta horis. **Tres** quoque que sunt in sexta nos muniunt contra insidias diaboli in septima octaua et nona horis. **Nona** vero cum suis glorificationibus nos protegit in decima undecima et duodecima horis. **Possit** etiam non incompetentem dici quod sub prima due hore comprehenduntur, videlicet ipsa prima et secunda. **Sub** tertia tres scilicet ipsa tertia quarta et quinta. **Sub** sexta similiter tres, scilicet ipsa sexta septima et octaua. **Sub** nona due, scilicet ipsa nona et decima. **Vespero** vero representant undecimam et completorium duodecimam. **Sed** in promissis sex diei horis, videlicet in prima tertia sexta nona vespere et completorio, ideo specialiter deum laudamus et non in secunda quarta quinta septima octaua decima quia ille in aliquibus per alios sunt privilegiatus putatur in principio tractatus cuiuslibet eorum ostendit, propter quod merito in illis

diuinum celebratur officium. **Nempe** in nocte christus est comprehensus, mane illusus, et hora prima gentibus traditus, tertia flagellatus et voce crucifixus. **Sexta** cruci affixus. **Nona** mortuus. **Undecima** de cruce depositus. **In** duodecima sepultus. **Item** in nocte spoliatus infernum. **Pane** surrexit. **In** prima hora Marie apparuit. **Tertia** de monumento redeuntibus obuiauit. **Sexta** iacobus. **Nona** petro. **Vespera** duobus eunti bus in emaus scripturas aperuit, et se manifestauit. **In** completorio apostolus Pax vobis dixit, et cum eis manducauit. **Has** autem horarum laudes qualiter exolvere debeamus ostendit **Bernardus**, dicens. **Fratres** mei imolantes hostiam laudis iungamur vobis sensum, sensui affectum, affectui exultationem exultationi maturitatem, maturitati humilitatem, et humilitati libertatem. **Preter** ea diuine psalmodie ideo a prima tertia sexta nona et non ab alijs nomen superetur, ut per eas dei seruitium agamus, quoniam paterfamilias commemoratur in euangelio exisse in illis conducere operarios in vineam suam que sancta significat ecclesiam. **Sunt** etiam qui dicunt morem cantandi tertia sextam et nonam fuisse a danielle sumptum, qui intellecto quod nabuchodonosor statuam erexisset, quam omnibus adorandam precepit, intrauit domum suam et apertis fenestris ter in die genua flectebat versus hierusalem. **Quod** **hieronymus**, exponens dicit. **Hinc** habet ecclesiastica traditio quod ter in die sunt genua flectenda, scilicet in tertia sexta et nona. **In** eisdem quoque horis beatam virginem mariam laudare debemus, scilicet in nocturnis siue in matutinis, quia tali hora quodam stella apparet in celo que tremotana vocatur, cuius ductu naute pueniunt ad portum. **Et** ipsa beata virgo est stella tremotana, quia si eam digne laudauerimus, nos qui sumus in hoc seculo ducit ad portum salutis. **Item** in prima. **Nam** tunc apparet quedam stella que dyana vocatur post quam sequitur sol. **Et** ipsa beata virgo est vere stella dyana quod verum solem scilicet christum nobis portauit qui illuminat totum mundum. **Item** in tertia. **Nam** hora tertia consueuimus esurire, et ipsa portauit panem verum, scilicet christum cum quo est omnis societas. **Item** in sexta, quia illa hora magis feruet et calefacit sol. **Et** ipsa laudanda et roganda est, ut nos frigidus calefa-

ciat in charitate p solem chriſtū quem genuit. **I**tem in nona. quia illa hora sol declinat ad occasum. ⁊ ipſa tuuat nos ⁊ protegit cum ad occasum. i. ad senectutem declinamus. **I**tem in vespis quia tunc incipit dies finiri ⁊ ipſa laudatores suos in hora mortis defendit. **I**tem in cōpletorio. **N**ā tali hora dies est cōpleta. ⁊ ipſa in complemento vite nostre p nobis intercedit ⁊ in eterna tabernacula recipi facit vbi cōpletum est gaudiū electorū. **O**fficiū beate marie instituit vrbānus papa cantari vt dicit in ti. de tpe aduēt. **N**octurnale aut officiū nobis ad memoriā reducit tēpus ab adam vsq; ad **Noe**. **M**atutinale temp⁹ a noe vsq; ad abraam. **P**rima temp⁹ ab abraam vsq; ad moysen. **T**ertia a moysen ad dauid. **S**exta temp⁹ a dauid vsq; ad aduentū chriſti. **N**ona temp⁹ sequens vsq; ad scdm aduentū quādo venturus est reddēs vicē p additis. **P**er vesp̄as recolim⁹ sabbatū. id ē. requiē aiarum post exitū a corpibus vsq; ad diē iudicii. **P**er cōpletoriū vero recolim⁹ repletum numerum ⁊ cōsummatū gaudiū sanctorū. quod cōplebit in die magne festiuitatis. quādo bñdicti p̄cipiēt regnum dei. **I**n hacigit p̄te de officiis ecclesiasticis in genere tractare intendimus. **E**st autēz officiū fm **I**sidoro. p̄prius vel cōgru⁹ ac⁹ vniuscuiusq; p̄sone fm mores ciuitatū vel institute p̄fessionis. **A**lia nāq; habent institute monachi. alia canonici. alia heremite. ⁊ sic de reliquis. **E**t dicit officiū fm **Hieronymo**. in lib. de officiis ab efficiēdo quasi efficiū ab officio efficiis. vna lra in aliam ppter decorē fmōis mutata. **U**nicuiq; etenim cōuenit suum efficire officiū. **U**el fm **I**sidoro. officiū dicit vt quisq; illa agat q̄ nulli officiant sed omib⁹ p̄sint. **C**eterū in ecclesia generalit̄ nil canendū aut legendū est quod a sancta romana ecclesia canonisatum ⁊ approbatū expresse aut p patientiā nō sit. **I**n primitiua tamē ecclesia diuersi diuersa quisq; p suo velle cantabant dūmodo quod cantabant ad dei laudem p̄tineret. **Q**uedaz tñ officia obseruabant ab omib⁹ ab initio instituta. vl ab ipso xpo vt oſo dñica. vel ab aplis vt symbolum. **S**uccedentib⁹ vero tpibus. quia ecclesia dei ppter hereses scissa est. **T**heodosius

impator hereticorum extirpator rogauit **Damasum** papā. vt p aliquem prudentē ⁊ catholicum virū ecclesiasticū faceret officium ordinari. **U**nde idem papa pcepit **Hieronymo** presbytero tunc in bethleem cum **Paula** ⁊ **Eustochio** ⁊ alijs xginib⁹ moranti qui p̄us sub septem apostolicis romē vixerat. quaten⁹ officium ecclie ordiaret. **I**pse nāq; nouerat linguas hebraicā. grecā. chaldaicā ⁊ latinā. **Q**uod ille obtemperās fecit. **O**rdinauit itaq; q̄tuz de psalmis in dñica diē. q̄tum in secunda feria. ⁊ q̄tū in tertia feria. ⁊ sic deinceps legeret. **E**uāgelia quoq; ⁊ ep̄las ⁊ cetera q̄ de nouo ⁊ veteri testamento in ecclesia legunt. p̄ter cantū. magna ex pte ordinauit **Q**uod opus expletum idē **Hieronymo**. romāz misit ⁊ a **Damaso** papa canonisatum est. ⁊ pceptum a cūctis ecclesiis obseruari. et appropriatū est ipsi **Damaso** ppter auctoritatē suam quā interposuit. **C**onsequenter tamē beat⁹ **Gregori⁹** ⁊ **Gelasius** orationes ⁊ cantus addiderūt ⁊ lectionib⁹ ⁊ euāgelis responsoria coaptauerūt. **G**radualia vero tractus ⁊ alla **Ambrosius** ⁊ **Gregori⁹** ad missam cantari instituerūt. **P**leriq; quoq; alij doctores ecclesie aliq̄ alia supaddidisse noscunt. **S**ancti etenim patres nō simul omia ad decorē officij p̄tinentia. sed diuersa diuersis tempibus ordinauerunt. **U**nder misse icleptio tres habuit varietates. **A**liquādo em̄ a lectiōe in choabaf. put sit hodie in sabbato sancto. **P**ostea **Telesinus** papa psalmos ad misse introitū dici instituit. **G**regori⁹ vero introitus cū cantu ordinauit. **R**egis in vita beati **Eugenij**. q̄ dum adhuc officiū ambrosianū magisq; gregorianū ab ecclesia sua retur. **A**drianus papa cōciliū cōuocauit vbi statutū est q̄ **G**regorianū deberet vniuersaliter obseruari. **A**d quod **Carolus** impator omēs clericos minis ⁊ supplicijs p diuersas puincias cogebat. libros **Ambrosiani** officij comburēs. **B**eat⁹ vō **Eugenius** ad cōciliū quoddam ppter h̄ conuocatum veniens. inuenit ipm cōciliū p triduum iam solutū inducens dñm papā q̄ omēs prelatos qui concilio interfuerāt ⁊ iam per tres dies recesserant reuocaret. **C**oncilio igit iterum cōgregato. omnium patrū fuit vna sentētia q̄ missale **Ambro-**

stianum et Gregorianum super altare beati petri apostoli ponerentur. plurimorum episcoporum sigillis munita. et fores ecclesie clauderentur. et ipsi tota nocte orationi insisterent. ut dominus per aliquod signum indicaret quod horum magis ab ecclesia fuari velleret. Sicque per omnia factum est. Hanc igitur ecclesiam intrantes utriusque missale super altare apertum inuenerunt. Vel ut alij asserunt missale Gregorianum penitus dissolutum et huc illuc dispersum inuenerunt. Ambrosia lucque solummodo aptum super altare in eodem loco ubi positum fuerat inuenerunt. Quo signo edocti sunt diuinitus ut Gregorianum officium per totum mundum dispergi Ambrosianum vero tantum in sua ecclesia obseruari deberet. Et sic usque hodie obseruatur. Siquidem tempe karoli imperatoris officium Ambrosianum precipue dimissum est. et Gregorianum imperiali auctoritate plurimum adiuvante divulgatum. Ambrosius enim multa instituit iuxta ritum grecorum ut dicitur infra ubi de hymnis age. Agitur et in hac parte primo de his que in officio cuiuslibet hore dicuntur. Secundo de nocturnis. Tercio de laudibus matutinis. Quarto de prima. Quinto de tertia. Sexto de sexta. Septimo de nona. Octauo de vespis. Nono de completorio.

De his que in officio cuiuslibet hore dicuntur.

Cautem mulce morientes abigant et mens orantis serenent ut digne cum deo loquantur. et ut si mente non orauerit dominus in furore non irascatur sed misereatur. id laudabili consuetudine inductum est ut sacerdos ante canonicarum horarum initia et in fine dominicam orationem. et ante horas beate Marie et in fine aue maria etc. voce submissa premitat. Unde in consilio gerundinensi. de consilio. vi. in die. statutum est ut etiam post singulas horas dicatur ne diabolus de corde sacerdotis rapiat si quod boni ibi seminatum est. Unde et in primitiua ecclesia post quamlibet horam alta voce absque alia oratione dicebatur. quod adhuc ecclesia lateranensis dicitur obseruare. Quidam etiam in fine horarum dicunt. Dominus det nobis suam pacem. De hac dominica oratione sub prima et sub

vesperis dicitur. Quia pro dominus ait in euangelio. Sine mentis potestis facere quicquid. ideo in singulis diurnis horis sacerdos incipit. Deus in adiutorium meum intende. et singule finiunt per deo gratias. et sic initium et finis referunt ad idem scilicet ad deum. qui est alpha et omega. id est principium et finis. xxxv. dist. ab exordio. Dicendo igitur. Deus in adiutorium meum intende. mater ecclesia inuitat omnes. iuxta illud. Venite filij audite me. Quod ideo introductum est quoniam dum arca dominus ad portandum leuabatur dicebat moyses. Exurge deus. id est. exurgere fac. et dissipentur inimici tui. et fugiant qui oderunt te a facie tua. Sic et sacerdos noster dicit. Deus in adiutorium meum intende. hoc est. presta mihi auxilium in resurgendo a peccatis et contra varios inimicos qui tuam circumdant ecclesiam. Per arcam enim intelligitur ecclesia. que usque in finem circumdabitur a persecutoribus siue aptis siue occultis: sicut et arca ab inimicis circumdabatur. Orat ergo sacerdos ne inimici prevalere valeant. aliquos a ceteris fidelium per astutiam forsitam sepando. Cum enim persecutio iusti sit a leone. id est. a diabolo impetu. id est. manifeste seuiente. vel a dracone. id est. a diabolo. insidijs. id est. occulte persequente omnes clament. Deus in adiutorium meum intende. Preterea cum secundum apostolum in dei nomine omnia facienda sint. merito est ab eo inchoandum. Circa hoc notandum est quod contingit tribus modis peccare. videlicet corde. et opere. Ideoque tribus diuersis modis hore inchoantur videlicet completo rium: per conuertere nos deus contra peccatum cordis. Nocturne per domine labia mea aperies contra peccatum oris. Alie vero omnes diei hore per deus in adiutorium meum intende contra peccatum operis. Et quoniam in peccato cordis et oris est aliquid operis. ideo in omnibus horis tam nocturnis quam diurnis dicitur. deus in adiutorium meum intende. contra peccatum operis. Monachi vero dicunt primo in nocturnis. Deus in adiutorium meum intende. et postea domine labia mea aperies. quia si ne adiutorio dei nec cor nec labia ad ipsius laudem aperiri valent. Ioh. xv. Sine me nihil potestis facere. Interea vero sa-

Libe

cerdos cum dicit. **D**eus in adiutorium meum intende. signo crucis se munit ad effugandum illius virtute quolibet diaboli versutiam et potestatem. valde enim timet signum crucis. **U**nde **C**ryf. Ubicumque demones signum crucis viderint fugiunt timētes baculum quo plagam acceperunt. **S**tephanus quoque papa ait. Nunquid non omnia crismata. id est sacramenta que cum crismatis vinctioe prestant. sacerdotali ministerij crucis figura. id est signo perficiunt. Nunquid baptismatis vnda sine cruce sanctificata peccata relaxat. Et ut cetera pretereamus sine crucis signaculo quis sacerdotij gradus ascendit. Baptizandus quoque signo crucis signetur in fronte et in pectore. **D**e profundo quidem crucis mysterio dicitur in. vi. parte sub ti. de parascue. et hic etiam aliqua supponam. **S**ane crux domini multipliciter fuit in veteri testamento. figurata. **L**egimus siquidem quod moyses ad mandatum domini enee serpentem erexit in palo in deserto per signum. quem aspicientes qui percussi fuerant a serpentibus illico sanabatur. quod ipse christus exponens inquit in euangelio. Sicut moyses exaltavit serpentem in deserto. ita exaltari oportet filium hominis. ut omnis qui credit in ipsum non pereat sed habeat vitam eternam. **L**egimus etiam quod cum ioseph applicuisset manassen et effraim. ad **J**acob statuens maiorem ad dextram et minorem ad sinistram: ut eis secundum ordinem benediceret. **J**acob manus commutans. id est in modum crucis cancellans. dextram posuit super caput effraim minoris. et sinistram super caput manasse maioris et dixit. **A**ngelus qui eruit me de cunctis malis. benedicat pueris istis. etc. **I**tem moyses ait. **H**ic ac nocte erit vita nostra pendens et videbitis et cognoscetis. **C**hristus enim in nocte fuit in cruce pendens. quia tenebre facte sunt ab hora sexta usque ad nonam. **Q**uamvis etiam die fuerit pendens certum est. **R**ursum legimus **E**zech. ix. **E**zechiel audiuit dominum dicentem ad virum vestitum lineis habentem attramentum scriptoris ad renes. **T**ransi per mediam civitatem. et signa thau in frontibus virorum dolentium et gementium. **P**ost hec dixit septem viris. **T**ransite per mediam civitatem et percutite omnem super quem non videbitis thau. nemini percutiet oculus vester. **I**te **H**ic re. **C**ongregabo omnes gentes et erit eis in signum thau. **I**tem alibi. **E**t erit principatus

Quintus

eius super humerum eius. **C**hristus enim portavit super humeros crucem in qua triumphavit. **J**ohannes quoque vidit angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum dei viui et clamabat voce magna quatuor angelis quibus datus est nocere terre et mari dicens. **N**olite nocere terre et mari neque arboribus quousque signemus servos dei in frontibus eorum. **I**tem lignum missum in marath. aquas dulcoravit amaras. **E**t ad lignum missum in iordanem ferrum quod inciderat enavit. **H**oc est lignum vite in medio paradisi de quo **S**apienter prestat. **B**enedictum lignum per quod fit iusticia. quoniam regnavit a ligno deus. **H**oc ergo crucis signo se armat ecclesia in pectore et in fronte significans crucis mysterium esse corde credendum et manifeste ore confitendum. **P**er hoc enim signum confunditur civitas diaboli et triumphat ecclesia terribilis castro acies ordinata. iuxta illud. **T**erribilis est locus iste etc. **E**t alibi. **V**idi civitatem magnam sanctam hierusalem novam etc. **A**ugustinus. tamen dicit quod nulla scriptura non testatur vel veteris docet fideles crucis signaculo insigniri. **E**st autem signum crucis tribus digitis exprimentum. quia sub invocatione trinitatis impium. **D**e qua prophetam ait. **Q**ui appendit tribus digitis in molem terre. **P**oller tamen supereminet. quoniam totam fidem nostram ad deum unum et trinum referimus. **E**t mox post ipsam invocationem trinitatis potest dici **X**esus ille. **F**ac mecum domine signum in bonum ut videant qui me oderunt et confundantur: quoniam tu domine adiuuvisti me et posuisti pedes meos. **J**acobite vero asserentes sicut et euticiani unam tantum naturam scilicet divinam esse in christo. sicut una est persona: uno tamen digito se signare dicunt quorum error in canonibus extirpatus. **U**ter quidam signant se a fronte deorsum. in quo illud exprimitur mysterium quod inclinavit deus celos et descendit in terram. **D**escendit quidem ut nos de terra leuaret in celum. **D**e inde a dextra ad sinistram. **P**rimo ut eterna que per dextram temporalibus que per sinistram significantur preferenda designent. **S**ecundo ad notandum quod christus de iudeis transiit ad gentes. **T**ertio quia christus a dextra. id est a patre veniens diabolum qui per sinistram significatur in cruce pemit. **U**nde exiit a patre et venit in mundum. **A**lii vero signum crucis a sinistra perducunt in dextram. sicut au-

ctoritate illa. **E**gressus eius a patre. excur-
sus vsq; ad inferos recursus ad sedes dei
Incipiunt em̄ se signare a pte supiori que
patre significat. descendit quoq; ad infe-
riorem que mūdū designat. deinde a sini-
stra pte que infernū pducit ad dextram
que celum significat. **N**am christ⁹ descen-
dit de celo in mūdū. de mūdō ad infer-
num. ab inferno ascēdit in celum. vbi sedet
ad dextram dei patris. **S**ecundo hoc fa-
ciunt ad insinuandū: quia de miseria tran-
sire debemus in gloriā. et de vitijs que p
sinistrā ad virtutes que p dextram signifi-
cant. vt legi in euangelio **M**atthei. naz
et christus de morte trāsiuit ad vitā. **T**er-
tio quia christus a temporalibus ad eterna
per fidem crucis nos eleuat. **C**onsideran-
dum autē q; quia a sinistra pducunt in de-
xtram seipso et alios piter configāt. **S**ed
tunc sup illos signum crucis a dextra in si-
nistram pducunt. quia nō consignāt eos
quasi vertētes dorsum sed quasi faciem p
sentātes. **S**ed et cū sup alios pncipalit
signum crucis imprimunt etiā seipso a si-
nistra in dextrā sed alios a dextra in sini-
stram cōsignant. **S**ane regulariter in om-
nibus euangelicis verbis debemus face-
re signum crucis. vt in fine euangelij. sim-
boli. dñice oratiōis. **G**loria in excelsis dō
Sanctus sanc⁹. **A**gn⁹ dei. **B**enedic⁹ do-
minus deus israel. **M**agnificat. et **N**unc
dimittis. et in pncipijs horaz. et in fine mis-
se quādo sacerdos dat bñdictionē. et etiā
vbicunq; de cruce vel crucifixo mentio fit
que etiā om̄ia stando sicut et euangelij
audire debemus. **I**n om̄i etiam actu nro
signum crucis facere debemus. **U**n **A**m-
brosi⁹. **A**d om̄em actum incessum ve ma-
nus impingat in crucem. **E**t aduerte q;
niam crucis figura quadripartita est. vel p
pter quatuor elementa que in nobis vicia
ta christus sua passione curauit. vel ppter
homines quos de quatuor pibus orbis
ad se traxit. **J**uxta illud. **S**i exaltatus fu-
ero a terra om̄ia traham ad meipso. **U**el
et hec quadratura ptnet ad mortalitatez
habet em̄ longitudinem. latitudinem. sb-
limitatem et pfundum. **P**rofundū ē acu-
men quod terre insigif. **L**ongitudo est in
de ad brachia. **L**atitudo est in expansiōe.
Altitudo seu sublimitas est a brachijs ad

caput. **P**rofundum significat fidem que ē
posita in fundamento. **A**ltitudo spem q; ē
reposita in celo. **L**atitudo charitatē. q; est
ad sinistram et ad inimicos extendit. **L**ō-
gitudō pseuerantiā que sine fine cōcludit.
De hoc dicit in. vi. pte sub ti. de parasce-
ue. **D**e signo crucis quod fit in pncipio et
in fine euangelij dictū est in quarta pte sb-
ti. de euangelio. **P**ost deus in adiuto-
rium meum intende etc. statim in singulis
horis subijcit. **G**loria patri etc. **S**icut erat
etc. **Q**uos duos versus beatus **H**ierony.
scripsit inter opuscula que pape **D**amaso
misit. et ipsius rogatu idem **D**amasus il-
los in fine psalmorū cantari instituit. **I**p-
sum tamē versum. **G**loria patri nicena si-
nodus dicit edidisse. **Q**uia em̄ dñs dixit
adhuc te loquente ecce assum. ideo q; si
nos intellexerimus exauditos esse. gratia
rumactiones trinitati tribuimus dicētes
Gloria patri etc. **I**n exequijs tamē mortu-
orum nec deus in adiutorij. nec gloria pa-
tri dicimus. quia in illis saluatoris exeq-
as imitatur. in quibus hec cessant. put i
sequēti pte sub ti. de quinia feria cene do-
mini dicitur. **S**iliter post vnūquēq; psal-
mum dicit gloria patri etc. quia xpus iste
totius trinitatis simplex laus est **P**salm⁹
nāq; bonam opationem significat. qua fi-
nita merito deo gloria danda est qui p oi
ope bono laudandus est et nunc et semp si-
cut laudandus erat in pncipio quādo ce-
lum et terram creauit. **S**icut enim sibi so-
li laus ē de creatione celi et terre. sic et ei so-
li laus est de om̄i ope bono nunc et semp.
In pmissio quidē versu. **S**icut erat in pnci-
pio etc. multipliciū temporū varietas d
monstrat videlicet in. **S**icut erat in pnci-
pio preteritum. et nunc p̄sens. in et semp fu-
turum et eternum. et in secula seculorum.
longitudo magna. **U**nde **O**rige. **Q**uot i-
ens secula seculorum nominat. fortasse li-
cet nobis ignotus. tamen a dño statutus
aliquis terminus indicat. **L**egi q; **H**il-
debrandus prior cluniacē. factus papa
Gregori⁹ dum in minoribus agens lega-
tionis officio fungere. archiep̄m ebredun-
nē. de simonia accusatum. et accusatores
om̄es corūpentem. ita vt cōuici non pos-
set miraculose cōuicit. **P**recepit enim illi
vt diceret xpus gloria p̄ri etc. **I**lle vero

Liber

licet expedite diceret gloria patri. tamē et spiritui sancto pferre non poterat quippe quia in spiritu sancto peccauerat. Reatus ergo suū cōfessus et depositus mox expedite et spiritui sancto pnuclauit. Et nota q̄ gloria p̄ri dicif. xxiij. vicib⁹ in nocturnis festiuitatū put dicef in. vj. pte sub ti. de quinta feria cene dñi quod fit in honorem. xij. apostolorū qui sunt. xij. hore diei id ē. xp̄i a vero sole illuminare. et sunt duo decim hore noctē. id est. ecclesiā illuminātes qui dñm glorie in nocte hui⁹ seculi p̄dicauerunt. **Tullius** dicif. q̄ gloria ē frequens de aliquo fama cū laude. **Ambrosius** dicif q̄ gloria est clara cū laude noticia **Aug⁹**. dicif in. v. de ciui. dei. de gloria seculi. q̄ gloria est iudiciū hominū. bene de hominibus iudicantiū. Et post gloria patri subiicif alla. de quo sub ti. de p̄ma dicef. **Hymni** quoq̄ tam ex institutione **Gelasij** pape q̄ ex approbatiōe cōciliorū theotani et agathen. in singulis diuinis officiis canunt. Est aut̄ hymn⁹ grece. latine laus dei cū cantico vel vox humana in laudem dei metricē cōposita. Canticū vō est exultatio mētis habita de eternis i vocem humanā prumpens. Quia vō psalmi sunt hymni. vñ et psalteriū dicif liber hymnorum. ideo in quibusdam ecclesiis hymnos nō cantant. quod tñ approbandū non est. qm̄ nō sine causa sunt a sanctis p̄ribus instituti. Et p̄terea nō om̄is hymnus psalmus ē. vt qm̄ nil opando deū cū mētis exultatione laudamus ppter quā laudē exp̄mendā hymnus cantaf. Psalmi vero opa bona significant vt infra dicef. Illud aut̄ notādū est q̄ in diurnis officiis hymni p̄cedunt psalmos. In nocturnis vō. s. in vesp̄is completorio et laudibus matutinis ecōuerso. Dies em̄ ptinet ad spirituales qui habent gaudiū p̄scientie. nox ad penitētes qui habēt remorsum cōscientie. Illos exultatio ducit in opationem quibus dicif. Cantate ei canticū nouū. bene psallite ei in vociferatiōe. Istos p̄ opationem oportz venire ad exultationē. Idcirco in diurnis officiis hymni p̄cedunt psalmos. in nocturnis vō ecōuerso. In vesp̄ris aut̄ et in p̄ma quo loco hymni canētur ibi dicef. Rursus stando hymnos cantamus in erectione corporū ostendētes q̄ in

Quintus

laudando deū corda sursum erecta habere debemus. Verū tñ nisi mens consonet lingue certū est vocē quātūlibet clamorosam dño nō placere. Differētia est ergo inter psalmū hymnū et canticū. Nam in psalmo opa. in hymno laus. in cantico mētis exultatio intelligif. De quo dicef sub ti. de laudibus matutinis. De his tribus dicif apls ad **Col. iij.** In psalmis et hymnis et canticis spūalib⁹ cantantes et psallētes in cordib⁹ vestris dño. Et in his trib⁹ varietatibus om̄e genus musicorū accipi potest. put iam dicef. In nouo testamēto bilaris pictauiē. ep̄s primus hymnorum carmine floruit. et post eū **Ambrosius**. ideo q̄ hymni **Ambrosiani** dicunt. quia eius tempe plurimū in ecclesiā mediolanen. cantari ceperūt. Postea vō in ecclesiis occidentalibus quēcūq̄ carmina in dei laudē dicunt hymni vocant. **Aug⁹** dicif in lib. p̄fē. q̄ cum **Ambrosius** a iustina imperatrice arriana p̄fidia damnata: p̄secutionem pateref. et intra ecclesiam cum plebe catholica insidijs v̄geret. instituit hymnos psalmos fm̄ morem orientaliū decantari. ne populus meroris tedio cōtābesceret. Quod ad om̄es fuit postmodum deriuatum. Et aduerte q̄ i quibusdā ecclesiis hymn⁹ natalis dñi et festorū illius seprimane sub eodē cantu dicunt. Ratio ē. qm̄ sic mēbra ad caput sic sancti se habēt ad christū a quo sicut a capite influentie. eterne beatitudinis p̄cipare noscūt. q̄a igif hoc inchoatū extitit in eius natiuitate et cōsummatū in resurrectione. q̄ tūc cyrographus damnatiōis delet⁹ ē et referatū celuz quod tot annis māserat clausū idcirco eo p̄cipue tempe solēnitates scōrū sub cātū solēnitatis xp̄i rōnabiliter recolunt. Hoc aut̄ nō p̄tingit in cātū hymnorum pascalis tempis. in quo significaf q̄ scōrū gloria in ipsis nōdū totaliter ē p̄fecta. propter appetitū resurrectionis corporū suorū et iō ipi xp̄o nōdū totaliter cōformantur. **Antiphone** q̄z in singulis hori ex institutione beati ambrosij dicunt p̄ eo q̄ beatus ignat⁹ terci⁹ a beato petro anthiocenus ep̄s audisse legif in triptita hystoria sup quēdā mōrē angelorū choros ātiphonas canētes. inde em̄ greci p̄mo ātiphonas cōposuerūt. et eas cū psalmis in choro quasi

in chorea cantari ordinauerunt. q̄ mos ad
vniuersas transijt ecclesias. vt iam vbiq̄
antiphone decantent. Dicunt autē anti-
phone respectu ad psalmodiā cui respon-
dent. sicut ⁊ responsoria respectu ad histo-
riam. Unde ⁊ antiphona dicit̄ quasi ante
psalmū sonans. Inchoat̄ em̄ ante psalmū
qui opus significat. ipsa x̄o significat cha-
ritatis copulā seu mutuā dilectionē sine
qua opus nō pdest. ⁊ p quā opus incipit
meritorium eē. Recte igit̄ fm̄ eius tonus
melodia psalmi informat. q̄ dilectio ope-
ra nostra informat. Et fm̄ hoc dicitur ab
anti quod est cōtra ⁊ phonos quod est so-
nus. quia psalm⁹ fm̄ melos eius intonat
⁊ man⁹ opat̄ fm̄ qd̄ charitatē. igniculus ex-
citaf. psalm⁹ aut̄ antiphone intermiscet̄
quia fides p dilectionē opat̄. Verū ante
psalmū impfecte ⁊ post pfecte dicit̄. quia
charitas in via impfecte habet̄ seu h̄ ini-
tiat̄. sed in patria p bona opa que hic ex
charitate fiunt pfecte. Juxta illud *Isa.*
Qui dñs cui⁹ ignis in syon ⁊ camin⁹ in
hierusalem. In p̄cipuis tamē festiuitati-
bus etiā ante psalmū pfecte dicit̄ ad no-
tandū q̄ in illis pfectiores in bonis operi-
bus nos exhibere debemus. Inchoatur
quoq̄ ab vno vni⁹ chori. ⁊ finit̄ a plurib⁹
vtriq̄q̄ chori. Primo quia charitas ab
vno. s. christo incipit ⁊ in membris ei⁹ cō-
summat̄. ab ipso sicut ipse dicit in euāge-
lio iohannis. Mandatum nouum do vo
vt ⁊ c. Deus em̄ prior dilexit nos. Unde ⁊
nos cōiter dilectiōi eius correspōdere de-
bemus. Secundo ad notandū q̄ vox pre-
dicatorū que semp ad vnitatē tendit nos
monet vt qd̄ vnusquisq̄ singulariter ope-
rando acquirit alteri p dilectionem porri-
gat. vt si vnus addiscit in scolis ⁊ alter se-
minat in campo. tempe fructus doctor se-
minanti doctrinā porrigat. ⁊ sator docto-
ri panem. Ceterū antiphona post psal-
mos cōiter ab om̄ibus cantat̄. quia de di-
lectione cōmune gaudiū surgit. Cantat̄
etiā a duob⁹ choris alternatim. ad nōn
dum mutuam dilectionē siue charitatez q̄
in paucioribus q̄ duobus cōsistere neq̄t.
Coniūgit ergo antiphona duos choros.
vt charitas p bonum opus cōiungat du-
os f̄res. *Isido.* dicit in lib. vj. ethimol. q̄
antiphona grece interptat̄ latine vox re-

ciprocā. q̄ duo chori siue de vno ad vnu
reciprocādo vicissim melodiarū cant⁹ alē-
nant. quasi duo seraphin. duoq̄ testamē-
ta sibi inuicē cōclamātia. Unde clerici an-
tiphonas cantantes nō vertunt vult⁹ ad
altare. sed se inuicem x̄is vultibus respi-
ciunt. quod gen⁹ canendi greci adinuenit̄
se tradunt̄. Est itaq̄ antiphona quedam
cantilena diuinis laudib⁹ ad recreationē
iserta. Nihil em̄ amplius charitate recre-
at animos. Que quia modulādo cātatur
mentis iocunditatem significat. iuxta illd̄
ps̄. psallite sapienter. Tūc em̄ iocunditas
sapida est cū de deo est. Tunc etiā manus
sub pennis sūt. *Ezech. j. ⁊ in p̄roū.* Bea-
tus vir qui inuenit sapientiā ⁊ qui affluit
prudētia. Quia qui habet iocunditatem
mentis de eternis. de facili affluit pruden-
tia. id ē. bonis opibus quib⁹ sibi puidet i
futuro. Vel fm̄ *Moysen* antiphona est
quedā vox q̄ sibi inuicē angeli colloquun-
tur. Sex aut̄ antiphone que diebus feria-
tis ante psalmos nocturnales dicunt̄. de
psalmis sumunt̄ ⁊ bonorum operū pfecti-
onem vel sex opa misericordie designant.
qm̄ senarius numerus pfectus est. ille x̄o
que dicunt̄ sup benedic⁹ in laudib⁹ ⁊ sup
magnificat in vespis. de euangelis dierū
in quibus dicunt̄ sumunt̄. exceptis illis
que in quinta feria dicunt̄. put̄ dicetur in
vj. pte sub. v. feria sc̄de dñice quadragesi-
me. Rursus in quibusdam ecclesiis in
fine antiphone fit neuma seu iubilus. quia
bt̄us popul⁹ qui scit iubilationē. Est aut̄
neuma seu iubil⁹ ineffabile gaudiū seu mē-
tis exultatio habita de eternis. Jōq̄ i die-
bus ieiuniorū ⁊ afflictionū nō debēt fieri.
sicut nec in luctu citharizari. ⁊ fit neuma i
vnica ⁊ finali l̄ra antiphone. ad notandū
q̄ laus dei ineffabilis ⁊ incōprehensibilis
est. Ineffabile nāq̄ gaudium p neuma si-
gnificatū. quod hic pgustaf. nec penit⁹ ex-
primi. nec penit⁹ taceri valet. quia merito
ecclesia verbis om̄issis iubilādo cum neu-
ma. q̄si in amirationem proflit. ac si dicat
q̄ vox q̄ poterit lingua retexere ⁊ c. Verba
ei h̄ n̄ sufficiūt. nec intellect⁹ capit nec amor
etiā dicere finit. Quis em̄ plene enarraret
qd̄ oculus nō vidit nec auris audiuit. nec
in cor hominis ascendit. Neumatizando
ergo exp̄ssit̄ quodāmodo sine verbis dic̄

quod per verba innuat quantum sit illud celi gaudium. ubi verba cessabunt. et omnes omnia sciet. Verum quia perfectorum tantum iubilus est. et in magnis solennitatibus non tam maiores quam etiam minores exultant. inde est quod in quibusdam ecclesiis in quibus neuma non dicitur vox non significatiua in voce significatiua conuertitur. quia loco iubili et neume trophi et sequentie decantant. Ad quas laudes et minores et maiores passim admittunt. et ideo ceterum ab omnibus decantant. In quibus antiphonis dicant neuma seu iubilus. et quia si potius sit in tempe pascale dicet sub ti. de laudibus matutinis. Iubilus autem diuersa significat et in diuersis locis in eodem responsorio sepe fit. putat dicet in. vi. parte sub natali. Item de neuma que fit super alleluia. in quarta parte sub alleluia dictum est. Item in quibus antiphonis dicant alleluia in sequenti parte sub festo natalis dicet. Et nota neuma neume sine p. et in feminino genere est iubilus de quo dictum est. Sed pneuma pneumatice grece scriptum p. in neutro genere est spiritus sanctus. utrumque tamen p. in feminino sepe ponitur in scripturis. Gane neume que in missa sunt representant gaudium. que potius fieri solent in e. ut in kyrie. vel in a. ut alleluia. quam in alijs vocalibus. ad notandum gaudium spirituale quod nobis restitutum est in partu virginis cui facta est mutatio huius nominis eua in aue dicente angelo. Ave maria etc. et ibi mutans nomen eue significatio namque huius nominis eue mauerat usque ad angeli salutationem. Illa autem significationem ade et eue nascetes infantes exprimit. Nam femina nascens perfert et masculus vero a. unde Christus. Et dicunt e. vel a. quotquot nascuntur ab eua. Ille ergo neume non significant dolorem quem nobis attulit transgressio ade et eue. putat quidam scripserunt. sed gaudium nobis in premissa salutatione virginis restitutum. Rursus considerandum est quod fere ubicumque in cantu scribitur hierusalem neuma producit. ut celestis hierusalem iubilatio figuret. Exemplum habet in alleluia. Te decet. quod cantatur dominica decima post pentecostem. Idem etiam est quoties alleluia duobus versibus insignimus ut de scola duplici gaudeamus. Exemplum est in alleluia. Pascha nostrum. quod dicitur in die resurrectionis et in alleluia. Angelus domini. quod dicitur in sexta feria tunc sequenti. Utrumque

enim alleluia duos habet versus. putat gradualia antiqua ostendunt. et sic de alijs. In quibusdam etiam festiuitatibus quidam versus in nocturnis antiphonas precedunt de quibus in sequenti parte sub dominica de trinitate dicet. Adhuc antiphonas in singulis horis diurnis et nocturnis ex institutione damasi pape psalmi ad antiphonam symphoniam canunt et significat per bonam et diuinam operationem. unde dauid. In psalterio decacordo psallam tibi. In tali enim instrumentum psallebat innuens quod in psalterio spirituali spiritu viuificato per fidem debemus psallere deo decem legis mandata implendo. Hec autem Damasus instituit ut chori in duas partes diuisi psalmos canerent et alternatim. Et dicunt psalmi alternatim. ad notandum alternam scilicet ad bene operandum exhortationem. Priscis namque temporibus confusa et quasi in chorea dicebant. ideoque sancti presbiteri ordinauerunt ut alternatim dicerent. id est. una pars chori unum versum. et altera alium diceret. quod beatus ignatius primus statuisse fertur in ecclesia antiochena per eo quod in visione audiuit angelos antiphonatum psalmos psallentes. de hoc etiam dictum est in prima parte sub ti. de ecclesia. Dicitur etiam alternatim. ad notandum quod alter alterius onus ferre debet. Psalmos quoque stando dicimus. ad ostendendum quod stantes in bonis operibus vincimus. Dum enim populus israel cum amalech pugnabat quodam moyses manum levabat populus vincebat. quando vero manum dimittebat populus vincebat. Eleuatio igitur ad standum significat mentis nostre deuotionem. ut statu corporis. mentis affectionem monstremus videlicet nos paratos esse siue ad domandum carnem siue ad exercitum operis. Lectiones vero que sunt doctrina nostra in silentio et sedendo audimus. quam doctrinam sedendo et quiescendo recipimus. In ecclesiasticis. Sapientiam scribe in tempe oculi et quod imorat actu precipiet eam. Et iterum. Verba sapientie in silentio et quiete discunt. Et propheta ait. Erit cultus iusticie silentium. Scilicet quosque stantes oramus. significantes eos in perpetua leticia fore. iuxta illud. Stantes erant pedes nostri in atrijs tuis hierusalem. Gane in diurnis horis sex psalmi dicuntur per quos sex opera misericordie denotantur. quibus in vinea domini laborantes intendere debent. quasi si per mundo corde exerceamus. a seruitute

diabolo liberati ad libertatē vite pueni-
mus ⁊ retributionē diurni denarij recipie-
mus. Verūtm̃ sub trib⁹ glorificationib⁹ di-
cunt ad insinuandū fidē sancte trinitatis
ad quā diuina sunt opa referēda. In ve-
l speris x̃o q̃nq; dicunt put ibi dicet. Et
sunt psalmi horarū inuariabiles put sub
completorio dicet. **Illud quoq; pter-**
mittendū nō est q; vnus atq; idem ps. in
varijs festiuitatib⁹ cantat p eo q; ibi ver-
sus p̃tinētes ad illas inueniuntur. Verbi
gratia. In natiuitate cantamus psalmū.
Eructauit ppter versum illum. Specio-
sus forma. Cantamus etiā illum in festo
virginum ppter versum. Adducenē regi
virgines ⁊c. Et etiā in festo apostolorū
ppter x̃sum. Pro patrib⁹ tuis ⁊c. Item
ps. Quare fremuerūt. cantat in natiuita-
te ppter x̃sum. Dñs dixit ad me. ⁊ in pas-
sione dñi ppter versum. Astiterūt reges
terre. ⁊ sic de alijs. Preterea vnū ⁊ idem
vocabulū sepe diuersimode accipit. ver-
bi gratia. Hoc nomen templum significat
corpus christi vt ibi. Soluite templum h̃
Aliquando significat templū materiale. in
deest q; ps. illum. Magnus dñs ⁊c. can-
tamus in natiuitate ppter versum illum.
Suscepimus deus ⁊c. Intelligimus em̃
ibi de templo corporis. Cantamus etiā eun-
dem ps. in purificatione. ⁊ ibi accipim⁹ de
materiali templo in quo fuit eadē die pre-
sentatus. **De psalmodia tam nocturna**
q̃ diurna in suis locis dicet. **Et nō fm̃**
hierō. q; melior ē q̃nq; psalmozū cuz cor-
dis puritate ac serenitate spiritaliq; hi-
laritate decantatio. q̃ toti⁹ psalterij cū an-
xietate cordis atq; tristitia modulatio.
Postremo notandū est q; psalmi gra-
duales sunt. xv. qui signati sunt per quin-
decim gradus quibus ascēdebat ad tem-
plum salomonis qd erat in mōte. Hos q̃n
decim gradus vocant quidā canticū gra-
duum. eo q; in quolibet p̃missorū q̃ndeci
graduū singuli psalmi decantabant. ⁊ h̃
verbū graduū casus genitiui est. De di-
ctis gradib⁹ dictū est in p̃ma pte sub ti. de
altari. Significati sunt etiā dicti. xv. psal-
mi p̃ alios q̃ndecim grad⁹ ezechielis. qui
bus visum ē ei ascēdi in ciuitatē dei. de q̃-
bus habet **Ezech. xl. vbi p̃mo habetur 8**
septē gradib⁹ ⁊ postea de. viij. Nempe q̃n

denari⁹ numerus cōstat ex numero septe-
nario ⁊ octonario. **Septenari⁹** referē ad
vetus testa. quia antiq̃ septimū diē. septi-
mum mēsem. ⁊ septimū annuz celebrabāt
Octonarius ad nouū testamentuz referē
ppter resurrectionē dñicam. que octauo
die facta est. **Quindecim** q̃ psalmos psal-
limus. ostēdentes q; vtriusq; testamēti p̃-
cepta obſuare debemus. **Primi** q̃nq; ps
q̃nq; corporis sensus. p quos peccamus si-
gnificant. ⁊ idō in aliquo illozū nō dicitur
gloria p̃ri. quia illa peccata que p quinq;
sensus corporis cōmittūt nobis nō deo im-
putare debemus. **Sed** dicif post illos re-
quiem eternā. qm̃ in illis p̃ defuncti ora-
mus. **Ac si quis dicat.** **Oram⁹** domine ne
p peccatis illis que cōmittunt corporis
sensibus eis vita neget eterna. sed per di-
misericordiā requies cōcedif eterna. **In**
sequētib⁹ decē psalmis nobis ⁊ nostris p̃-
ximis ⁊ cōgregationib⁹ ⁊ p̃latis dei misc-
ricordiam iplozamus. ⁊ gloria patri sibiū-
gimus. quia q; a catena peccatorū absol-
uimur. q; te deū toto corde pquirimus. q;
tuū decalogum obseruam⁹. nō nobis dñe
non nobis. sed nomini tuo gloriam exhibe-
mus. **Rursus numer⁹ decim⁹** ex septe-
nario ⁊ ternario constat. **Ternarius** ad p̃-
cepta p̃me tabule que ad deū spectant. se-
ptenari⁹ x̃o ad p̃cepta secūde tabule. q̃ ad
p̃imum spectant referē. **Ac si dicat.** **Ex 8**
calogus abſeruat p̃ deū est. **Verficuli**
etiā in singulis dicunt horis. **Legit** in
libro numeri. q; dum arca dñi que ecclesi-
am figurabat in tabernaculo reponebat
dicebat **Moyſes.** Reuertere dñe ad mul-
titudinem filiorum israel. **Hanc** reuerſio
domini ad israel nihil aliū est q̃ vt reuer-
ti faceret israel ex toto corde ad se. **Deus**
enim cui omne tempus presens est nō ha-
bet ad quos reuertatur. et intelligitur re-
uere. id ē. fac nos reuerti ad te. **Iuxta**
illum ergo morem verficuli dicuntur: vt
si forte mentes nostre cogitando vana p̃-
nimio psalmozum opere deuiauerunt. au-
dito versu conuertantur ad orientem. id ē
ad christum qui est noster oriens. seu ad
mentem fm̃ versus significationez qui ab
ipsa reuerſione nomen traxit. **Nam** dici-
tur a vorto vertis. ⁊ inde est q; dum x̃sus
dicif ad orientē siue ad altare nos verti/

mus. Recte ergo **X**pus qui significat fructus bone opis alta et acuta voce dicitur ad excitandum pigros qui in laudando deum et in intelligendo diuina torpent. ut reuertantur ad cor ut videlicet eo audito omnis cogitatio que forte videndo temporalia foras exiit. reducat intra nos. Rursus versus nocturnus significat. quod ab officio psalmorum siue a labore tunc nos reuertimur ad officia lectionum siue ad quietem. ut qui psallendo stabat nunc ad lectionem sedeat. **A**n versus dicitur a vertendo. De hoc dictum est in quarta parte sub titulo de gradualibus. **E**t non quod in quibusdam ecclesiis in die dominica post primam nocturnam dicitur iste **X**pus. **D**emostrui nocte nominis tui domine. Post secundam dicitur. Media nocte surgebam. Post tertiam. Exaltare domine. **P**rimus siquidem versus scilicet **D**emostrui. et ad quid ecclesia de lecto suo surrexit ostendit. Quo vero tempore surgendum sit notat secundus. scilicet Media nocte et ad quid surgendum sit. ostendit quod sequitur. Ad consistendum nomini tuo. **U**erum quidam nolentes mentiri quia non surgunt in media nocte. loco huius versus ponunt illum. **Q**uoniam tu illuminas lucernam meam domine. Quod tamen media nocte surgendum sit. ostendit **dauid** dicens. Media nocte. et. **E**t alibi. Breueni immaturitate et clamaui. quod est idem. nam immaturitate unica est dictio. unde et quidam libri habent immaturitate. et sonat immaturitate quasi tempus non aptum operi. **A**lia tamen littera habet Breueni imtempesta nocte. quia tempestum apud antiquos idem erat quod opportunum a tempore vela tempestate vocabulo ducto. Unde in antiquis historiis sepe ita legitur. Hoc factum est in illa tempestate. id est in illo tempore. Unde imtempestiuum vel imtempestiuum aiunt tempus inopportunum. id est nocturnum actionibus non opportunum. Tertius autem **X**pus. scilicet. Exaltare domine et. manifeste pertinet ad nouum testamentum in quo saluator noster secundum humanitatem fuit exaltatus. Quidam tamen dicunt tunc. Ego dixi. domine misereere mei. Quia ad gloriam que data est tempore noui testamenti non peruenit nisi per remissionem peccatorum. **S**ed queritur quare **X**puli in nocturnis autem lectiones dicuntur. in alijs vero horis post. scilicet post capitula. Respondetur in nocturnis lectionibus propter ea

rum numerositatem et magnitudinem sedere solemus. Ne igitur propter longam sessionem aut propter lassitudinem siue ocium obliuiscamur doctrine domini. quam lectiones significant. cogitando forte inania aut dormiendo vel confabulando. ideo **X**pus precedente ad lectiones audiendas iocundatur. In alijs vero horis quia nec tot nec tante sunt lectiones. non est necesse sedere. nec **X**pulos permitti. Vel ideo in alijs horis **X**pus post lectiones dicuntur. ad notandum quod propter inuallam horarum doctrina domini non negligitur. Rursus **X**pus sepe a pueris cantatur ad notandum seruitium nostrum cum innocentia persistit domino fore gratum. De versiculis qui vespis seu in laudibus dicuntur sub illis locis dicitur. Et vide quod **X**pus debet notare aut statum temporis aut officij. Statum temporis notat versus prime. scilicet. Exurge christe adiuua nos. Ubi cum dicitur. exurge innuit initium in ope. Similiter in **X**po tertie. Adiuutor esto meus domine ne derelinquas me. cum dicitur ne derelinquas me. notatur status pugne. Similiter in **X**pulo sexte. scilicet. Dominus regit me et nihil mihi deerit in loco pascue ibi me collocauit. significatur status perfectus et perfectionis. In **X**pulo none. scilicet. Ab oculis meis munda me domine et ab alienis propter suum iuu. status demonstratur frigescentis dilectionis. Statum quoque temporis innuunt **X**puli qui in passione et resurrectione cantantur. Sed **X**pus vespertinalis officij status officij insinuant. ut vespertina oratio. et dirigatur oratio et. Ex quibus **X**pulis colligitur quod vespertina oratio excitatur. Post **X**sum sequitur oratio dominica. et post eam preces de quibus dicitur sub nocturnis. Lectiones quoque in singulis horis tam nocturnis quam diurnis dicuntur. Et dicitur lectio quia non cantatur ut psalmus vel hymnus sed legitur tantum. Illic enim modulatio hic sola pronuntiatio queritur. Siquidem lectiones nocturnales sunt doctrina nostra. quia per eas docemur opera nostra retorquere ad deum. obtinet ergo vicem lectionum quas doctores faciunt ad ignaros. Per eas quoque sanctorum opera imitamur et earum commemoratione ad dei laudem compungimur. Et ideo ut permittitur est sedendo vel in silentio audiunt. **L**ecturus autem lectionem ad librum accedens super gradum ascendit quia doctor perfectiori vita

vulgos transcendere debet. Et a psbyter/ro vel epō bñdictionē tanq̄ legēdi licenti am postulat dicēs. Iube dñe bñdicē p̄der qd̄ p̄ncipat̄ ecclie. q̄ null⁹ nisi a maiore iussus debet in ecclia legere desiḡt. Et dicit domne ⁊ nō dñe. q̄ sol⁹ de⁹ vere dñs est. Hinc ē q̄ psbyter seu ep̄s nō a se bñdictionē largit̄ s̄ discrete a deo postulat illā dari dicēs. Bñdictionē p̄petuam tribuat nobis ⁊c. In fine x̄o dic̄. Tu aut̄ dñe miserere ⁊c. q̄ tunc s̄monē ad deū dirigit q̄ x̄e dñs ē. Rursus ideo in p̄ncipio ip̄fecte ⁊ sincopato vocabulo p̄nūciat. q̄ tūc ad imp̄fectū vicz ad hoīez s̄monē dirigit. iuxta illud p̄phete. Imp̄fectū meū viderūt oculi tui. Quod etiā monachi cōmuniter obseruat dicētes. Domnus abbas. Hac quoq̄ cōsideratiōe famuli dñis fuiētes alterū genu tñ. s̄. sinistrū flectere debēt. per quā p̄tem corporalis fuit⁹ significat̄. q̄ tñ hoībus ⁊ nō sp̄ialibus debet. S̄ in ecclia vtrūq̄ genu flectendū ē. nō alteruz tñ ne iudeis a similemur. Hā ⁊ x̄p̄o om̄e genu flectitur ad p̄hil. ii. c. Salomon q̄dem p̄ p̄lo orās vtrūq̄ genu in terraz flegebat. et man⁹ ad celū exp̄debat. prout legi. iij. Regi. c. viij. eadē etiā rōne nō ē acclīnādū p̄ncipi seculari facie recta. siue secrete. siue loquēdo siue auscultādo. s̄ dūtaxat ab aure sinistra capite flexo. In fine x̄o p̄fecte ⁊ cōplete p̄nūciat. q̄ ad p̄fectū ⁊ p̄fecto vocabulo dignū vicz ad deū dirigit s̄monē. Porro ep̄o volenti legere ⁊ dicēti. Iube domne bñdicere null⁹ minor bñdicere d̄z. An̄ in q̄busdā ecclēsijs nil ei rñdet. i. alijs x̄o rñdet vn⁹ psbyr. Ora p̄ nob̄ pie p̄r ad dñm. ⁊ tūc ep̄s dicit. Magnificate dñm meū. Tunc aut̄ ep̄s debet p̄fecte p̄nūciare. iube dñe. qm̄ ad deū q̄ p̄fect⁹ ē s̄monēz dirigere intelligit̄. In nōnullis x̄o ecclēsijs ep̄o legere volēte sacerdos dicit. iube dñe bñdicere. Et ip̄e ep̄s dicta bñdictione legit. Quē em̄ legere lectionē nō sit sacerdotis vel ep̄i officiū. s̄ lectoris si null⁹ ali⁹ ep̄s vel sacerdos assit. pōt ali⁹ inferiorior dinis tanq̄ lector⁹ in p̄sona ecclie dicere. Iube dñe bñdicē. ⁊ ip̄e sacerdos vt ep̄s lecturus in p̄sona x̄pi ei reddit bñdictionēz vel legat absq̄ iube dñe bñdicere. In q̄busdā ecclēsijs ip̄e ep̄s dicit. iube domne ⁊ minor cui voluntarie in h̄ se ex h̄ilitate

subiicit bñdicat. Lectiōe finita dicit lector Tu aut̄ dñe ⁊c. Qd̄ neq̄ de lectiōe ē. neq̄ ei cōtinuat̄. s̄ ille ad deū s̄monē dirigens se excusat. q. d. Dñe peccaui legēdo forsā modulate p̄nūcians cupidine laudis humane vel captādo ventū humani fauoris Et audiētes siliter forte peccauerūt vanis cogitatiōib⁹ intendentes vel a lectiōe auditū auertētes. Aut̄ p̄h. S̄ tu dñe miserere nr̄i. Qd̄ x̄o rñdet a cuncti deo gr̄as. nō ad tu aut̄. sed ad lectionē refert̄. Est ei vox ecclie deo gr̄as exoluētis. Ac si dicat De⁹ p̄auit nos x̄bis saluti que sunt cibis aie ⁊ p̄ h̄mōi bñficio. deo gr̄as supple ex / oluim⁹. Rursus pluralitas lectionum pluralitatē significat p̄dicatorū. qui sunt tempe gr̄e sic ⁊ paucitas in p̄festi raritatē significat tpe legis. S̄ ⁊ vicissitudines lectionū sunt successiōes legatorū. qui dū iube domne bñdicere dicūt licētiā p̄fiscendi petunt. ⁊ dū eis bñdicūt. licētiā dat̄. in quo inuit⁹ q̄ null⁹ p̄dicare debeat. nisi missus. Quō em̄ p̄dicabūt nisi mittant̄. Ipa lectio est inuit̄e legatiōis executio. Tu aut̄ dñe. legati reūsiō. vbi in eo q̄ miscōia implorat̄ innuit̄ ip̄m legatiōis vel p̄dicationis officiū non sine alicui⁹ vel leui culpe puluere pagi posse. vñ Aug⁹. Verbum p̄dicationis securi⁹ audit q̄ dicat̄. P̄dicator em̄ p̄ terraz ambulat. ⁊ difficile est ei q̄ p̄ terrā ambulat pedes nullo puluere fordidare. ⁊ p̄dicatore cū se bñ p̄dicare senserit. nulli⁹ spū elationis erigi. Et attende q̄ sicut in ecclia duo sunt ordines sapientes ⁊ insipientes. sic due sunt lectionū maneries. In illis em̄ lectiōib⁹ q̄ ad missaz legunt̄ sapientes instruunt̄. in his x̄o q̄ in nocte dicunt̄ insipientes erudiunt̄. An̄ et exponunt̄. Et nō q̄ terminant̄ lectiōes q̄ tuor modis. Primo generalit̄ p̄ Tu aut̄ Secūdo in aduētū ⁊ in natiuitate ⁊ in ep̄iphania lcōnes de Esaia finiunt̄ p̄ Hec dicit dñs p̄uertimini ⁊c. q̄ in natiuitate h̄ dicunt̄ mouent̄ ex illo capitulo Esaie. quod tūc legi. p̄ma tpe alleuiata ē. vbi d̄r. ⁊ in om̄ib⁹ his nō ē auersus furoz me⁹ ⁊ plus meus nō ē cōuersus. Et ideo ecclia hortatur in p̄sona x̄pi p̄lm peccatore vt cōuertat̄. Hoc idē etiā fit p̄p̄ eandē cām in quibusdā ecclēsijs qm̄ legi de hieremia ex p̄brāte duriciā p̄ctoꝝ q̄ p̄niam n̄ p̄tunt̄.

Tertio mō lēones que legūt in triduo añ
paska de trenis hieremie finiunt p hierlm
hierlm puertere rē. put ibi dīcet. **Q**uar-
to lēones p defūcti finiunt simplici sine
altero pmissorū. **I**n qbusdā tñ ecclesijs fi-
niunt p beati mortui q in dño moriuntur
qō sūt ex fine cul dā fmōis quē Aug. d
mortuis cōpilauit. **H**oc etiā nota q in
tertia nocturna legif euāgelium 7 omelia
euāgelij eiusdē diei. **Q**uia tertia nocturna
designat tps grē in q euāgelij recitatū est
7 in q euāgelica p̄dicatio celebrat. put in
ti. de nocturnis dīcet. **N**ō ē etiā omittē
dum q antiq̄s tpib. eliminat heresib. q
x̄itātē trinitatē impugnabāt sancti patres
ad h vt scā trinitas magis nō cēt. ordina-
uerūt q nona lectio sp de trinitate legere-
tur. 7 nonū rñsorijū silitur de eodē cātaref
7 q etiā in pma feria missa de trinitate di-
ceret quo diuti obfūato 7 trinitate cūci
inotescēte ecclesia lectionē d trinitate omi-
sit 7 rñsorijū de trinitate 7 etiā alla in missa
in dñic dieb. vel pp̄ solitū vsū vel p
pter dulcē cantilenā in plerisq loci retinu-
it. 7 ita nūc improprie vocat rñsorijū. qz le-
ctioni p̄cedētī nō rñdet. **D**iurne x̄o le-
ctiones a qbusdā eo q breues sunt lectiū
culenūcupant. a plib. x̄o capitula. eo q
vt plimū de capit. eplariū illozū dieruz qz
bus dicunt sumuntur. **H**ec siqdē post ps
7 antiphās in singulis horis dicunt. put
statutū ē in p̄cilio agathē. q mod. ab hel-
dra sumpt. ē vt pmissum ē. **E**t significant
capitula doctrinā. **R**e em pp̄ psalmodi-
am audiētū animis se fastidiū ingerat. si
cut iudeis q manna fastidiebant. pp̄ qd
deus misit in eos serpentes ignitos qui
eos interficiebāt. iō p̄mittit caplm. i. breuis
lectio sumpta a nouo vel ve. te. puocans
ad deuotionē que fastidio 7ria ē 7 exhor-
tans ad pseueratiā in bono. **I**ux illd. **H**or-
tamur vos ne in vacuū grām dei recipiat
In nocturnis aut copiosi. qz diurno offi-
cio lēonib. vacamus. qz tūc eis aures libe-
rius accōmodam. **E**t dicunt hmoi capi-
tula siue exhortatiōes in plerisq ecclesijs
p pastore ad domesticos 7 sciētes. qz sic li-
gna lignis adijcim. vt ignis magis arde-
at. ita ignitis domesticorū cordib. ignita
pastorū x̄ba adijciunt vt magis igniantur
Legūt etiā he lēones sine **I**bube dōne et

7 absq bñdictiōe. qm vt plimū epus aut
sacerdos q vicē xpi gerūt. 7 quozū officiū
tanq maiorū ē excitare pigros. illa legūt
quib. ppriū est licentiā et bñdictiōē da-
re 7 nō petere. nā maior minori bñdic 7 nō
ecōtra. **N**octurnales x̄o lēones a minori
bus legunt. ideoq a supiorib. licentiā 7
bñdictiōē petūt. **I**n his etiā diurnis lēo-
nibus nō dñr in fine. **T**u aut sicut fit in no-
cturnalib. qz sacerdos debet eē p̄fect. 7 q
diabolicis suggestiōib. de facili non suc-
cūbat. 7 qz in breui fmone 7 inf familia/
res vix ē q vent. hūani fauoris capitur
put qnq fit in nocturnalib. lēonib. vt p-
missum ē. rñdet tñ deo grās pp̄ cām in o-
cturnalib. lēonib. assignatā. **A**d h caplis
horarū officia diuidētes p p̄cedētia labo-
rem p sequētia pmiū significam. ideoq p
cedētia cōsistūt in ps. sequētia in hymnis
7 canticis. **M**ōndū x̄o ē q pulcerrim
mos in ecclesia inoleuit vt qter in die 7 q-
ter in nocte p singulas diurne siue noctur-
ne psalmodie horas lēo vna siue caplm d
veteri siue nouo te. dicat. **Q**uedā tñ eccle-
sie nō dicūt caplm in pma. nec in cōpleto-
rio. **S**z qz fm h lēones nre nō crūt octo si
cut erāt fm heldrā in veteri te. put p̄mis-
sum ē. iō ecclie ille post p̄mā legūt in caplo
lēonē in pma p̄termittam. **D**icit em aliq̄s
Ibube dōne bñdicere. 7 sacerdos bñdicēs
rñdet. regularib. disciplinis. 7 cetera q se-
quunt. **E**t añ cōpletozū legunt p̄termittē-
tendā i cōpletozorio. i. f̄res sobrij estote rē
Vel legif de dialogo vel hmoi. **H**e h sub
ti. de pma dīcet. **Q**uerit aut qre in no-
cturnalib. siue in diurnalib. lēonib. nō p-
nunciat autor earū put fit in his q in mis-
sa legunt. **R**ñdeo hī q semp lēonib. 7 di-
uinis obsequijs insistūt. vt sunt ministri 7
domestici ecclie. earū autorē ex ipis lēoni-
bus agnoscūt. qz igit illi nocturnalib. as-
sunt officijs nō ē ncce exp̄mi nomē autori
lēonū. **I**n missa x̄o ideo exp̄mis. qz ibi cō-
ueniūt bubulci. oparij 7 agricole. vt si qz
eorū forte p eo q raro talia audit incogni-
tam habet historiā audiat ei. autorē q for-
te nō ē ei incognit. vt ex illi. autoritate fir-
mius infigant verba lēonis in corde. **I**n
quibusdā tñ nocturnalib. lēonibus qnq
autor ipsarū exp̄mis. puta in fmōibus 7
omelijs **G**regoriū 7 **A**ugustini. 7 aliorum

de quo in phemio. vii. ptis dicef. Porro in cōcilio magocien. in burchar. li. vii. c. laic. statutū est vt laic. in ecclia nō recitet lectionē nec alia dicat. nisi i p̄s tantū r̄nsoria sine alla. R̄nsoria quoq; post lectiones subiiciunt. cū em p̄ lōnes doctrina. p̄ r̄nsoria x̄o bona opa significant rite post lōnes r̄nsoria subiiciunt. quia p̄ bona opa doctrine r̄ndere debem. ne cū seruo pigro qui pecuniā dñi sui abscondit in tenebras exteriores mittamur. Et nāq; responsoriū. quia lōnī r̄ndere. i. cōsonare debet. vti forte lōnes sunt de actib. ap̄lorū r̄nsoria sunt sicut de eodē. Vñ nonum responsoriū r̄ndere solet non lōnī que oliz erat de trinitate. put iam dictū ē. Hoc autem fallit in r̄nsorijs de historijs q̄ p̄ euāgelium in nocturnis cantant. que euāgelicis lōnib. nō r̄ndent. De hoc etiā dictū ē in quarta pte sub ti. de graduali. Dicif quoq; r̄nsoriū. quia vñ cantati ceteri concorditer r̄ndent. In illud apli. i. Cor. i. Ut idipsum omēs dicamus et nō sint in nobis scismata. Cātuit em vñ. i. x̄ps. et petrus et ceteri eū secuti sunt. vel quia choro illud cantanti x̄sus r̄ndet ab vno. Fido. dicit q̄ italici r̄nsoria tradiderūt que inde r̄nsorioscantus vocant. qz alio desinente id alter r̄ndeat. Porro r̄nsoria nocturnalia spūalib. canticis compant. Dicuntur em cantica. quia cantant. Sūt spiritua alia quia ex iubilatiōe spūalis mētis procedunt. Cantant x̄o vt recitatiōe lectionuz ad supne p̄te concentū mentē n̄ram incitent subleuari. qd̄ etiā insinuat gloria p̄ri. quod in vno quoq; r̄nsorio canit. Ceterū responsoriū ab vno incipit vt ab alijs cōcinat p̄ qd̄ fr̄s ad fr̄es exhortatio ad fuiendum deo intelligit. Per x̄sus x̄o r̄nsorij qui tot. ab vno canit singularis ad deum dep̄catio denotat. Adhuc r̄nsoriū cātando quasi p̄ tubā vocē exaltam. excitādo fratres ad altiora vsq; adeo vt ad laudem scē trinitatis pueniam. dicētes. glia p̄ri r̄. Nāq; aut r̄nsoriū tres habet x̄sus put in. vi. pte sub p̄ma dñica de aduentu dicef. R̄nsoriū quoq; post x̄sum ip̄fecte recantat ad nōndū q̄ si in monte. i. in statu p̄fectiōis saluari nō possum. saltē in segor. i. alia via saluemur in statu vicz imp̄fectionis. Adhuc semiplene siue p̄ptere-

petit ad notandū ea que viuentes facim. imp̄fecta eē. et fit p̄mo repetitio a remotiori quo ad finē. et postea a min. remoto. et vltimo gloria p̄ri dicef. put sub dicta dñica de aduentu dicef. In festiuis x̄o iterū totū p̄fecte repetit ad notandū leticiā et p̄fectionē sanctorū. Oratiōes sicut i singulis horis dicunt p̄ quas p̄missio impetranda ē. oratio nāq; petitio ē. Nam ora/re petere ē. sicut exorare ē impetrare. Et s̄m Gregi. veracif orare ē amaro in cōpunctione gemitus et nō cōposita x̄ba resonare. Oratio aut dei misericordiam significat q̄ p̄cedit et subsequit hoīem in bonis opibus et ideo dicef in p̄ncipio misse et in fine. Est vltima oratio dñi ad oparios benedictio. Orōnes in fine dicunt ab actibus sumitur ap̄lorū. qui qñ disiungebant positū genibus suis orabant. Piquidē oraturus sacerdos p̄lm̄ salutat dicēs. Dñs vobiscuz et hoc ideo vt illū animet ad orandū p̄ ipso q̄ eius oratio sit accepta deo. qz deus grām suā sibi donet. Oratiōe aut finita iterum orat dicēs. Dñs vobiscū. De quo s̄b ti. de p̄ma dicef. Et nota q̄ omē officiū p̄ter nocturnū. orōne et b̄ndictione cōcluditur. ad nōndū q̄ dū in hoc seculo sum. necesse habem. p̄byteroz orōib. muniri. Et mos est qñ cū famulis dei familiare habemus colloquiū cū ab illis sepamur b̄ndictionē ab eis poscim. In nocturnis x̄o b̄nū fit. quia ibi nō fit separtio. sed matutinū et matutine laudes cū eo cōiunctim canūt. Porro licet deus sit vbicq. tñ sacerdos in altari et in diuinis officijs debet ex institutione vigilij pape x̄sus orientem orare. Vñ in ecclesijs ostiū ab occidente habentibus. missam celebrās in salutatiōe ad populū se vertit. quia quos salutamus facie ad faciē p̄sentam. put in. iiii. pte sub ti. de salutatiōe dictū ē. et deinde oratur se ad orientē cōuertit. In ecclesijs x̄o ostia ab oriente habētib. vt romē nulla ē in salutatione necessaria cōuersio. qz sacerdos i illis celebrās semp ad p̄lm̄ stat. cōuersus. Templū quoq; salomonis et tabernaculum moysi legunt ab oriēte ostia habuisse. Exodi. xxxviii. c. Versus oriētē ergo oram. Primo mēores q̄ ille q̄ ē splendor lucis eterne. sedētes in tenebris illuminauit. qñ visitauit nos oriens ex alto. De q̄ legis. Et

ce vir oriens nomen eius. Cuius argumēto in libro sapiētie dicitur. Oportet ad ortum lucis adorare. nō q̄ diuina maiestas loca liter in oriente cōsistat. que potentialiter et essentialit̄ ē vbiq̄. iux̄ illud. celū et terram ego impleo. et p̄pha. Si ascēdero in celū tu illic es. si descēdero ad infernū ades. s̄ q̄a deū timentib⁹ oris sol iusticie. q̄ illuminat oēm hoīem venientē in hunc mundū. **S**e cundo ideo x̄sus orientē oram⁹. vt anim⁹ n̄r se ad portiora cōuertere ammoneatur. **T**ertio q̄ qui deū laudare volūt non debent ad illum r̄tere terga. **Q**uarto s̄m io hānē damascenū q̄ q̄tuor sequētes rōnes scripsit in quarto libro canonū. v. c. vt patriā n̄ram nos req̄rere ostēdam⁹. **Q**uinto vt x̄pm crucifixū q̄ ver⁹ ē oriēs et ad quez oram⁹ directe respiciam⁹. **S**exto vt venientē iudicē nos expectare mōstrem⁹. **A**lit em̄ sic idem damascen⁹ ibidē. **S**e⁹ paradīsum s̄m orientē plantauit. vñ hoīem trāsgressum exulem fecit et añ paradīsum ex occidentē habitare fecit. antiquā igit̄ p̄riaz req̄rētes et ad ip̄am aspicientes deum ad orientē adoram⁹. **S**eptimo q̄ dñs crucifixus ad occidentē respiciebat. ideo et nos oram⁹ ad eū respiciētes. **S**z et ip̄e in celū assumpt⁹ ad orientē sursum ferebat. et ita ip̄m apli adorauerūt. et ita veniet quēadmodū viderūt eū euntē in celum. ip̄m igitur expectātes ad orientē adoram⁹. **D**aniel quoq̄ in babylonica captiuitate et iudei similiter x̄sus templū orabāt. **A**ug⁹. m̄ dicit q̄ nulla scriptura nos docuit x̄sus orientē orare. **A**dhuc scātes oram⁹ scōs put iaz p̄missum ē. vbi de psalmis agit. **O**randum autē ē in ecclia q̄ ad hoc inuēta ē. put in p̄ma pte sub ti. de ecclia dictū ē. **U**n p̄s. lxvij. **I**n ecclesijs bñdicite dño deo de sonitibus israel. **E**t alibi. Adorate dñm in aula scā eius. **E**t illud. **I**ntroibo dñe domū tuā. adorabo ad templū sc̄m tuū in timore tuo. **I**tē p̄ceptū est corā altari b̄ adorabis. **I**tē p̄pha. **V**enite adorem⁹ et p̄cidamus añ deū plorem⁹ corā dño q̄ fecit nos. q̄ ip̄se est dñs deus n̄r. **D**e⁹. i. creator. dñs. id ē. redemptor. n̄r. i. saluator. **S**z cuz de⁹ sit vbiq̄ vt p̄missum ē q̄re potius in tēplo q̄ alibi ē adorand⁹. **P**reterea legi. **I**oh. iij. c. q̄ cū mulier samaritana solutionē q̄stionis q̄ de loco adoratiōis inē iudeos et sa/

maritanos sepe vertebat. a x̄po quesisset p̄res inquit n̄ri in monte hoc adorauerūt et vos dicitis q̄ hierosolymis ē locus vbi adorare oportet. r̄ndit illi iesus. **M**ulier crede mihi. q̄ venit hora qñ neq̄ in monte hoc. neq̄ in hierosolymis sup̄plendū est tñ adorabit p̄res. s̄ veri adoratores adorabunt p̄rem in spiritu et v̄itate. **Q**uasi dicat. **N**ō p̄fero locū in adorādo vbiq̄ ad ref̄ deus. dūtayat in spiritu. i. p̄ spūalib⁹ et v̄itate. i. eternis. **U**nde apls inquit **T**u autē cū oraueris intra cubiculū tuū et clauso ostio ora p̄rem tuū. **S**ed licet vbiq̄ sit deus adorand⁹. specialit̄ tñ in ecclia. alioquin frustra tāto studio tātoq̄ ip̄endio tēplum dño fieret nisi gratius in eo adorari acceptaret. **U**n **S**alomon in templo constructo et dedicato orauit ad dñm vt quicūq̄ illud ascenderet orās p̄ peccat̄ suis. vel p̄ quacūq̄ tribulatione clamās ad dominū in his que iuste postularet exaudiretur. quā orationis formā sequit̄ ecclia i oratiōe quā dicit in ecclie dedicatione. **A**ssistūt em̄ angeli ibi adorātib⁹. vt deuitas eorū orationes dño offerāt s̄m illud. **I**n cōspectu angeloz psallā tibi adorabo ad templū sanctū tuū et confitebor nomini tuo dñe. **H**inc angelus ad thobiā **E**go ob tui orōnē tuā dño. **R**equiescunt ibi etiā scōrū reliq̄e. qui nobis deuote deū adorātib⁹ suis p̄cib⁹ assequunt̄. qd̄ nos n̄ris meritis nō valem⁹. **I**n plateis x̄o et in publico more phariseorū orare a dño phibeatur. **Q**d̄ x̄o apls ad **T**imothē. inq̄t. **V**olo vos orare i om̄i loco. leuātes puras manus sine ira. ad internā p̄tinet orōnez. **I**n om̄i em̄ loco orat q̄ p̄ charitatis officia et opa bona vbiq̄ man⁹ cordis mundas ad deū leuat. **C**eterū adorandus ē pater et filius et spūsanct⁹ qm̄ oēs et singuli sūt vn⁹ solus et verus deus. **L**icet em̄ alia p̄sona sit pater alia filius et alia spūscūs. tñ p̄ris et filij. et spūsancti vna est diuinitas. coeq̄lis gloria coeterna maiestas. **U**na igit̄ et equalis totius indiuidue trinitati est orō **D**e qua sane pōt intelligi qd̄ dñs ait. **V**eri adoratores adorabūt p̄rem in spū et v̄itate. nam q̄ deū veraciter adorat ip̄e q̄dem adorat p̄rem in spiritu et v̄itate. i. in filio qui de se dicit. **E**go sum via v̄itas et vita. **E**go sum inq̄t in p̄re et pater in me ē

Ideoq; pater adorandus est in filio. et filius in patre. et spiritus sanctus in utroque. Est autem deus adorandus de corde puro. conscientia bona. et fide non ficta. De corde puro. non ut quidam faciunt qui in prosperitate dei glorificantur. sed eius in aduersitate blasphemant. de quibus propheta ait. Confitebuntur tibi cum benefeceris eis. si vero non fuerint satiati murmurabunt. De conscientia bona. non ut quidam faciunt qui deum grauissime peccant. et postea temere illi sacrificant. De quibus ait propheta. Peccator dixit de quare tu enarras iusticias meas et assumis testamentum meum pro os tuum. illud utique testamentum de quo veritas ait. Hic est sanguis meus non testa. De fide non ficta. non ut quidam adorant qui recte dicunt. sed praeuenerunt. quibus dominus impoerat dicens. Hic populus labijs me honorat. cor autem eorum longe est a me. Dicunt enim et non faciunt. Adorandus est itaque deus corde per deuotionem. ore per confessionem. et opere per uenerationem. Sunt autem due species adorationis. scilicet laetitia que soli deo debetur. et dulcia que quibusdam creaturis exhibetur. ut dictum est in quarta parte secundae partae canonis super verbo fuit utis. Rursus canonice hodie in ipsis horis diei dicende sunt nec obstat illud psalmiste. Benedicam dominum in omni tempore. nec illud apostoli. Sine intermissione orate. Quia benedicere dominum in omni tempore est illi summi per digna conuersatione laudare. Sine intermissione orare est omnia in dei laudem seu gloriam agere. sicut idem apostolus ait. Siue manducatis siue bibitis siue aliquid aliud facitis in gloriam dei facite. Ceterum orationis salutatio praecedit et sequitur. et ad illam ratio pertinet sub prima dicens. Finaliter autem post orationem dicit. Benedicam domino. quod sumptum est de apostolo vel de psalmo vel de hymno trium per erorum. ubi dicit. Benedicam patri et filium. etc. Et dicit quicquid a pueris qui sunt imperfectae etatis ad notandum omnia opera nostra imperfecta esse. iuxta illud. Imperfectum meum uiderunt oculi tui. etc. Et quod omnis laus nostra puerilis et imperfecta est ad compassionem dei quem laudamus. Quicquid enim habet dici potest minus a laude dei est. Ac si dicat ecclesia. Laudamus. sed laudando non sufficimus. quia supereminetia dei eloquium nostrum et intellectum superat. quod accedet homo ad cor altum. et exaltabitur deus. Unde ab omnibus consequenter dicit. Deo gratias. quasi placet sicut

pium est in dei laude superari. Dicitur etiam a pueris ad notandum quod soli pueri. id est puri a malicia. digne laudant deum et gratias agunt. Dicitur etiam quicquid a maioribus ad signandum quod in eterna beatitudine cum domino perfecti erimus laudatores. quia in hac uita non possumus esse perfecti. Rursus post suffragia dicitur alia oratio que misericordiam dei significat. que praecedit et subsequitur hominem in bonis operibus. Dicitur etiam iterum benedicamus et deo gratias. quia sicut dominus postquam iterum post resurrectionem suam salutauit discipulos suos. benedixit eis. et illi gratias referendo illum adorauerunt. ita et presbyter vel alius iterum dicta oratione dicit. Benedicam domino. et est subaudiendum cuius membra sumus. et in quo benedicimus. et etiam benedicimus. Chorus vero gratias agens dicit. Deo gratias quod sumptum est de apostolo. Per quod significatur quod usque in finem uite nostre innocentiam debemus seruare et deo benedicere ei per beneficium gratias exoluendo. Vel benedicamus domino cum deo gratias est laus finalis et exultatio ineffabilis. que erit in gloria cum gratiarum actione. Vel deo gratias est consummato cursu gratiarum actio. De hoc etiam dictum est in quarta parte sub titulo. de oratione nouissima. Sed uidetur quod potius deberet respondere amen. id est fiat seu ita sit scilicet quod deus sit benedictus. Sed bene respondetur. Deo gratias. ut notetur quod hoc ipsum quod deum benedicimus ab ipso deo habemus. Porro quia quamdiu uiuimus in lubrico positi sumus et a demonibus impugnemur. quare semper sanctorum suffragiis indigemus. idcirco in plerisque ecclesiis in singulis horis post benedicam suffragia sanctorum subiunguntur. Et nota quod quia totum tempus a natiuitate domini usque ad festum purificationis est de infantia saluatoris. ideo ut quidam dicunt non debent fieri tunc commemorationes praesertim de cruce. iuxta illud non coques edum in lacte matris sue. nec etiam a dominica de passione usque in sabbatum post pentecostem. ut ibi dicitur. Hoc etiam sciendum quod quia petrus et paulus in uita et in morte non sunt separati. putantur ecclesia. ideo nec in commemorationibus separantur que simul fiunt et communiter de utroque. Ultimo notandum quod cantandi usus a ueteribus. sumpsit initium sicut in hesdra legitur. De quo in parte secunda sub titulo. de cantore. et in quarta parte sub titulo. de alla

Liber

dictū ē. **Et Eccl. c. xlvii.** Dedit illi contra inimicos potentia et stare fecit contra altare cantores et in sono eorum dulces fecit modulos. **Et ps.** Cantate ei canticum nouum bene psallite ei in vociferatione. celebrat itaque cantus ut ostendat homines debere referre gratias et laudes deo dum manibus ceterisque membris satagunt agere opera quibus valeant deo placere. **Usum** tamen cantandi quidam reprobant put dictum est in phemio. iij. pti. **Ordinem** cantilene in diurnis siue nocturnis horis creditur brutus **Greg.** plenaria ordinatione distribuisse cum multi et ante et post eum orationes antiphonas et responsoria composuerit **Et non** secundum **Hugonem** de sancto victore quod tres sunt species sonorum qui tres modulos faciunt **Fit** enim sonus pulsu flatu et voce. pulsus pertinet ad cytharam. flatus ad tubam et organum. vox vero ad cantum. **Hec** genera multorum antiquus populus in dei laudem exercebat **Hec** autem consonantia sonorum assignari potest concordie morum. si ad pulsum cythare. manuum operatio. ad flatum organi mentis ductio. ad cantum vocis secundum moris exhortatio referantur. **Bernardus** inquit. Quid prodest dulcedo vocis sine dulcedine cordis. frangis vocem. frange et voluntatem. suas consonantiam vocum. sua concordiam morum ut per exemplum concordet primo. per voluntatem deo. per obedientiam magistro. **De organo** dictum est in. iij. pte. sub ti. de sanctis. **Rursus** huius triplex genus musicorum ad triplicem differentiam officij ecclesiastici refertur secundum sicut dum episcopus **Cremone** in mitrali. **Nam** ipsum officium ecclesie constituit in psalms. in cantu et in lectionibus. **Primum** musicorum genus est quod fit pulsu digitorum ut in psalterio et in silibus et ad id pertinet psalmodia. iuxta illud. **Laudate** eum in psalterio et cythara. **Dicunt** enim psalterium a psallim grece quod est tangere latine. **Secundum** est quod fit voce. scilicet humana et ad istud pertinet lectiones. **Ubi ps.** Bene psallite ei in vociferatione. **Et apertius.** lectionem vocem vocauit dicentes. **Ignorantes** iesum et voces prophetarum quod per sabbatum leguntur. **Tertium** est quod fit flatu. sicut in tuba. et ad istud pertinet cantus. **Ubi ps.** Laudate eum in sonotube. **Sane** rationabilis diuersorum sonorum concordia concordiam varietate compactam et bene ordinate ciuitatis unitatem significat **Suauis** vero cantus fit ex diuersis sed non ex ad-

Quintus

uersis vocibus. **Rursus** cantus in ecclesia leticiam celi significat. voces vero graues acute et supacute. innuunt tribus modis predicti/candum esse tribus ecclesie ordinibus. propter tricessimum sexagesimum et centesimum fructum. **Vel** iuxta tria volumina salomonis significant ordinem incipientium proficientium et perfectorum. **De choro** dictum est in prima prelati. de ecclesia. **Sane** statutum est in concilio **Cholestani.** et **Gerudenei.** ut tam misse ordo quam psallendi. quam ministrandi consuetudo seruetur in omnibus ecclesiis qui in ecclesia metropolitana seruatur. **Abbatibus** quoque vel monachis curam animarum habentibus non licet publica officia aliter celebrare quam in ecclesia episcopali. **Quis** **Aug.** dicat quod neque per fidem neque contra bonos mores esse conuincit indifferenter habendum esse. et in ecclesiasticis sacris sit de iure consuetudo seruanda.

De nocturnis.

Incet ecclesiasti-

Lca officia a vespis incipiant. iuxta illud de vespas in vespas celebrabitis sabbata vestra. quia in ordo conueniens est ut a tenebris procedamus in lucem et non e converso. ideo a noctis officio inchoemus. **Tempus** autem nocturnum significat vitam nostram in peccatis. nocturnum officium nostrum exilium fuitum. laus matutina penitentiae suffragium per quam tendimus ad lucis gaudium et libertatis. **Vel** tempus antenocturnum significat tempus ante legem mortis in quo omnes filiebant a laudibus dei. **Tempus** nocturnum significat tempus legis date moysi. **Tempus** laudis matutine significat tempus gratie a resurrectione usque ad finem mundi in quo tempore deum laudare renemur. de bonis nature. quia in illa hora nobiscotulit creando. de bonis gratie quia in illa nobiscotulit resurgendo. et de bonis glorie. quia ea nobis dabit resuscitando. **Sane** nocturnale officium media nocte canitur propter quinque rationes. **Primo** quia primogenita egypti de nocte interfecta sunt et primogenita israelis saluata. **Ut** igitur dominus nobis fuerit primogenita nostra. id est hereditatem regni celestis. quare nobis primogenitus dei filius acquisiuit. id est ei canimus officium nocturnale. ne simus sicut esau. qui per edulio lenticule ruse perdidit primogenita sua. **Secundo** quia dei filius fuit media nocte natus. iuxta illud **Sap. c. xviij.** Per medium silen-

tium teneret omnia et nox rē. vsq; a regali-
bus sedibus venit iesus fili⁹ tu⁹. Et g^o ip-
sius natiuitati grati simus eū de nocte lau-
damus. et grās de ipsi⁹ natiuitate agim⁹.
Tertio quia xps in nocte hac hora capt⁹
et illusus ē a iudeis. ea etiā hora spoliavit
infernū. large noctē accipiēdo scz añ lucē.
Hanc xpo surrexit. **Media** etiam nocte
ad iudiciū ventur⁹ asserit. **En** statutū fu-
it vt in die vigiliariū pasce añ nocti mediū
dimittere nō liceat plos expectātes chri-
sti aduentū. vt dicit in. vi. pte sub sabba-
to scō. **Ideo** hac nocte deū laudam⁹ grās
agentes de ipsi⁹ captione. et patrū liberati-
one. eius etiā aduentum solcite expectan-
tes. **Quarto** vt noctes delictorū nostrorū
illuminent. **En** paulus et silas in vinculis
exītes media nocte orātes hymnū cūctis
audiētibus dixisse memorant. vbi fremo-
tu repente facto ianua sponte patefacta ē.
et eorū vincula ilico sunt soluta. **Quinto** p-
pter carnis illecebras psallendo et orando
edomandas. qz sicut dicit **Acti. xxvj.** Vi-
gilia honestatis domat carnes. **Sciē-**
dum est autē qd in pmitiua ecclia ministri ec-
clesie ter de nocte interpolatim surgebant
ad diuinū officium celebrandū. tria i hoc
tpe designātes. vīcz tps ante legē tps sub
lege et tps grē. **Surgebant** enī pmo circa
primū somnū qñ vulgus solet ire dormi-
tum. **Scōdo** circa mediā noctē. **Tertio** pau-
lulum añ diē. sic ordinātes officium vt no-
cturne finite et lcōnes cū suis rñsorijis ple-
cte essent pūq; lucefcet. apparēte xpo auro-
ra pulsatis campanis cantabāt. **Te** deuz
laudam⁹. et matutinas laudes. **Ad** pnam
nocturnā pontifex sol⁹ et ministri ecclesie
surgebant. que sine inuitatorio cantabāt
pro eo qz null⁹ ad hāc inuitabāt. **Et** voca-
bāt vigilia qz habuit initū a pastorib⁹ vi-
gilia noctis sup greges suos suātib⁹. in
picipuis tñ solēnitatibus pps tota nocte i
dei laudib⁹ psistebat. sed illud sublatū est
et ieiuniū loco illi⁹ vigilie ordinatū. put di-
cet in sexta pte qrtā feria tertie hebdoma-
de de aduētū. **Ad** scōdam nocturnā surge-
bant ministri sū et pūgati tā mlieres qz vi-
ri. que cū inuitatorio dicebāt. ad signifi-
candū angelos inuitātes pastores ad vi-
dendū regē natū. **Ad** tertiā surgebāt oēs
cōter. **Et** postea algescente charitate. cū

oēs tam ministri ecclesie qz pplus surgere
ad nocturnū officiū pigritarent. statutū
est vt omēs media nocte surgerent. iuxta
illud pphete. **Media** nocte surgebat⁹ rē.
et totū noctis officium cōtinue cantaretur
et plures adhuc illa hora surgunt. **Quia**
xpo quidā nocturnis delitijs plusq; dei ser-
uitijs vacantes institutionē hmoi nō sua-
bant. cōsequēter statutū est vt saltē tempe
vltime nocturne omēs surgāt. **Pot** eti-
am dici qz quatuor sunt ecclesie hostes su-
periores. i. demones malignantes. inferi-
ores. i. hoies aduersantes. interiores. id ē
cōcupiscentie carnales. et exteriores. id ē.
illecebre seculares. **De** primis inquit apo-
stol⁹. **Nō** est nobis colluctatō aduers⁹ car-
nem et sanguinē. sed aduersus spūalia ne-
quitie in celestibus. **De** scōis ps. **Supra**
dorsum meū fabricauerūt peccatores pro-
longa. ini. s. **De** tertijs apls. **Caro** concu-
piscit aduersus spm. spūs autē aduers⁹ car-
nez. **De** quarto **Job.** Nolite diligere mū-
dum neq; ea que in mundo sunt. qz qdqd
est in mūdo. aut est cōcupiscentia carnis.
aut oculorū. aut supbia vite. **Aduers⁹** hos
qtuor hostes rectores ecclie debēt qtuor
noctis vigilia solcite custodire. **Nā** pa-
stores custodiebāt vigilia nocti sup gre-
gem suum vīcz cōticipinū galliciniū intē-
pestum et anteluciniū. in quibus obfesse ci-
uitatis custodes vigilant alternatim. **Prī-**
mam g vigiliam custodire debēt cōtra fal-
lacias primorū hostium. scōdam ptra xpsu-
tiam secūdorū. tertiā p tertijs. quartā cō-
tra quartas. **Et** ideo nocturnū officiū in
qtuor ē pres distinctū. s. in tres nocturnos
et matutinas laudes. qd p quatuor noctis
vigilia cōtra dictas quatuor hostiū ple-
cutiones antiquit⁹ ecclia decātabat. **Dor-**
ro in memoriā illius laudabilis cōsuetudi-
nis et deuotiōis antiquorū i tpe estiuāli ce-
lebrabat ecclia nocturnū officium in tpe p-
me nocturne. l3 qñq; tēpestiui⁹ qd qdā vi-
gilia sū ātiq; noie vocāt. et spēaliē i festiui-
tatib⁹ brōz iohis bap. petri et pauli. et assū-
ptōis brē marie. q sūt picipue illi⁹ tps solē-
nitates. et h facē icipiūt i ipso festo brī iohis
in crepusculo. pro eo qz ipse fuit finis veteri
testamēti. et initū noui. **Romani** etiā ad
huc i omib⁹ picipuis festiuitatib⁹ toti⁹ añi
i sero dicūt tres psalmos et tres lcōnes. qz

Libër

vigilias vocat. et in nocturnis idē repetūt et totū officiū matutinū pficiunt. **Rur-** sus in memoriā dicte deuotionis antiq̄rū ter in nocte surgentiū. tres nocturnos dicimus. q̄ et inde nomē et originē habuerūt. **Et nō q̄ nocturna.** ne. ponit p̄ hora. s̄ nocturni. nozū. p̄ officio. **Vel noctna.** ne. est collectio psalmozū q̄ dicunt̄ añ lcōnes in dñica vel etiā in pfestis dieb̄. **Noctur-** ne in plurali dicunt̄ tpa in q̄b̄ psalmi cantant̄. **Nocturni.** nozū. dicunt̄. ix. ps̄. et ix. lcōnes cū suis rñsorijis in solennitatibus. **Sane p̄ nocturnas excubias diaboli vi-** tamus insidias. et ideo nocte surgētes. currimus cāpanis auditis ad eccliam veluti exercitus ad militiā audito clangore tubarum. **Autā** igif regiā. i. eccliam ingredientes ad altare inclinam̄. quia quasi regem milites adoram̄. eterni em̄ regis milites sum̄. **Inclinātes** aut̄ trinā facim̄ orōnez dicētes ter pater n̄r. s̄monē ad p̄rem et filiū et sp̄m̄ sc̄m dirigētes. **Cū** ad p̄rem loq̄mur ad mediū altaris intentiōe cordis et statu corp̄is nos p̄ntam̄. p̄pter p̄ris potentia et n̄ram pseuerantiā. **Cū** ad filiū loq̄mur ad sinistrā altaris ptem nos cōuertimus. p̄pter ipsi exinanitiōē et n̄ri lapsi ofensionē. **Cū** ad sp̄m̄ sc̄m loq̄mur ad altari dextrā trāsim̄. p̄pter ipsi benignitatē. et n̄ram gr̄e p̄secutionē. **Quidā** m̄ ad b̄ ha / bent speciales orōnes. **Deinde** q̄dā ps̄. ḡ duales incipiūt. de q̄b̄ dictū ē in p̄hemio hui⁹ p̄tis. **Sacerdos** itaq̄ nocturnū in choans officiū. a dño q̄ est alpha et o. id ē. p̄ncipiū et finis. et bonozū largitor oim̄ incipit. **Et qm̄ scriptū ē** Job. xv. **Sine** me nihil potest facere. **Etiā** os apire petit añ om̄ia fiducialiter ab eo q̄ dicit. aperi os tuū et ego adimplebo illud. vt ei os apiat ad digne ip̄m laudandū dicēs. **Bñe** labia mea apies. et os meū rē. **Quia** nō ē speciosa laus dei in ore pctōris. nisi ip̄e in laudē sui illius os apire dignet̄. iux̄ illud. p̄phe q̄re tu enarras iusticias meas. et assu. test. m. p̄ os tuū. **Finit** etiā hoc officium in ip̄o deo dū dicit̄. deo gratias. vt ininiū et finis circulariter referant̄ ad eū q̄ est alpha et o. **Et q̄** dicit̄ apies. ponit tps p̄ tpe. i. ap̄i. **Rursus** petit sua labia apiri. qm̄ p̄dez in cōpletorio nos deo cōmendauim̄. et os et pectus signo crucis muniētes conclusim̄.

Quintus

quare merito nūc eū p̄cat vt labia clausa apiat ad laudandū. **Chor⁹** x̄o ad nōndū armoniā nō mutata p̄sona rñdens dicit. **Et os meū annū. lau. t.** Est em̄ verā armonia vt sit credentiū cor vnū et anima vna. **Act. c. iiii.** **Et in tali vnitate** de⁹ laudatur. **Quia** x̄o diabol⁹ dei laudē abhorret. p̄pter qd̄ deū laudare volentē satagit impedire. nam cōtemp̄t⁹ pharao i. diabol⁹ surgit in scandala. ideo ecclia ne succubat statim impetrata loquēdi licētia orat̄ dicens alta voce. **De⁹** in adiutorij meū intende. **Chor⁹** rñdēs dicit. **Bñe** ad adiunādū me festina. **Sane** p̄missis duob⁹ habitis vltz gr̄a p̄ quā os opif. et diabolo p̄ auxiliū dī repulso nihil aliud restat nisi laudare. **Ant̄** statim ecclia laudās subijcit. **Bñe** p̄ri rē. **De q̄** in p̄hemio dictū ē. **Verū** qm̄ nō sufficit deū laudare nisi etiā ad laudandū alios inuitem⁹. vt q̄ audit dicat veni. **Apo. vlti.** et cortina cortinā trahat. **Ero. xx.** ideo sequit̄ inuitatorij et inuitatorij psalmus. **Venite** exultem⁹. **Ubi** multiplex cā red / dif. quare deo exultare et iubilare debem⁹. dum ibi dicit̄. **Qm̄** de⁹ magn⁹ rē. **Et** vltimo assignat cā scz ne ingrati sim⁹ sic iudei q̄ p̄p̄ suā ingratitudinē et maliciā terrā p̄missionis nō intrauerūt. **Ant̄** dicit̄ ibi. **Si** introibūt in requiē meā. q. d. nō. **Inuita-** torij aut̄ alta voce dicit̄ quasi mat̄ ecclia p̄ illud inuitet oēs ad p̄fitecū dño. iux̄ illud. **Venite** filij audite me. qd̄ nōr sc̄s x̄sus. **Preoccupem⁹.** rē. **Hinc** ē q̄ in q̄busdam ecclesijs iacētes ad orōnē añ matutinū añ singula altaria statim cū audiūt cantari. **Venite** exultem⁹. chorū intrāt. **Incipiēs** em̄ inuitatorij ē q̄si p̄co. tanq̄ tuba exaltans vocē suā. **Premittit** q̄q̄ inuitatorio vocē humilis. sed cum venit ad psalmum inuitatorium exaltat̄. quia ecclia p̄mo secreto quasi ostio clauso laudat deū p̄pter se. sed postea manifeste p̄pter alios vt ardor accendat primos. **Hinc** ē q̄ in p̄cipuis festiuitatib⁹ inuitatorij quasi voce valde demissa inchoat̄. sed cū venit ad x̄sus. **Hodie** si vocē ei⁹ audie. rē. exaltat̄ ne q̄s corde forte obduratus de voce non audita causetur. **Unde** Esa. **Quasi** tuba exalta vocem tuam. **Rursus** voce demissa inchoatur. ad notandum q̄ in primitiua ecclia populus clam ad fidē et ad x̄pm co-

lendum iuitabat. **S** postea vox exaltat vt ostendat qd hodie libere inuitat pdicat ⁊ adorat. **I**te inuitatoriu ipm ad aliqs versus illi ps **V**enite. repetit itegre ⁊ ad alios impfecte. quia licet oēs p ipm iuitatorium ad laudes ⁊ gloriā dei inuitent. aliq tñ pfecte ⁊ aliq impfecte hanc inuitatiōez recipiunt. **D**icit aut series integre. qz illi inuitatiōe itegre recipiūt qui pfecte laudes deo referūt. **P**erfecte aut laudes referunt qui nil qd nō sit laudis inēponunt. **Q**uia g senari⁹ ē pimus numer⁹ pfect⁹ qd patet. quia cōstat ex suis ptrib⁹ aliquotis. scz vno duob⁹ ⁊ trib⁹. ideo series integre repetit. **T**er ho impfecte repetit ppter illa tria hoīm genera qui ad cenā inuitati iuitatiōe nō receperūt. s. auari. supbi ⁊ luxuriosi. vt dicit in. vj. pte sub secūda dñi ca post pente. **T**el ppter nrām in trib⁹ scz id corde. in ore. ⁊ in ope impfectionē. **C**eterū epiphānie officiū iuitatorio caret. p. ut ibi in. vj. pte dicit. ⁊ etiā mortuorū officium. nisi funere p. sente. quia in illo officio xpi exeqs imitatur. nō em in pascue dicitur. **A**dhuc qz nō sufficit deū ore lau. dare. nisi ⁊ mēte laudē. ideo post inuitatorium subiicit hymn⁹. i. laus dei. **I**te quia post inuitatiōe cōsequēter multi deū cū leticia laudāt. iuxta illud. audiuit ⁊ letata ē syon. ideo post inuitatoriu cantat cōiter hymn⁹. **T**ertio dicit hymn⁹ in signū qd sicut legi in actib⁹ ap. lorū gētes gauise sūt quia ad fidē vocate sunt. **M**ozro qz iterū nō sufficit laus oris ⁊ cordis nisi ⁊ op⁹ sequat. qz fides sine opib⁹ nō pdest. imo mortua ē. ideo post hymnū sequunt psal. mi qui bonā opatiōe designāt. **B**icunt etiā antiphone que significāt charitatē si. ne qua opus nō pficit. ⁊ x. s. culi de quib⁹ in phemio dictū ē. **P**ost x. s. an lectiōes p quas doctrinā habem⁹. dñ oratio dñica. **P**rimo ad nōndū qd ē eger sapien. tia ⁊ intellectu doctrine. postulet illā a dō qd s. m. b. m. **J**acobū dat affluētē oib⁹ ⁊ nō improperat. **S**cdo vt ipsi o. rōnis auxilio pficiat nobis x. s. intētiō. **T**ertio vt per illā diaboli tēptatiōes pellant. **I**lle enim sentiēs nos velle lcōnes legere. in qb⁹ scōrum victorie cōtra ipm habite legunt. s. tagit nos acri⁹ ipugnare. **U**n nos illa o. rōne munim⁹. **P**r aut secrete. p qd secretum

regis cōsiliū intelligit. vt pposite simili. tudinis psequimur exemplum. ⁊ vt diligen. tius capiat. vel qz in eo loqmur deo. **T**l. tima tñ ps parēter cōcludit vt pateat ad quid o. rō ipa dicat. s. ne lector p fantasiaz tēptatiōnū efferat. ⁊ auditor a lcōnis intel. lectu ⁊ pfectu fraude. **D**e hoc sub titulo de pma dicit. **P**er pces ho que dñicam orationez ante lectiones sequunt iplozaē sanctorū intercessio ad obtinendū qd i ip. sa o. rōne postulat. **O**ram⁹ em dñm vt mit. tat oparios in messēz suā. ⁊ apiat cor nrām in lege sua. ⁊ in pceptis suis. ne semen ver. bi dei qd audituri sum⁹ aut volucres co. medāt. aut spine suffocēt aut in petra vbi nō habet humore arefcat. **C**ōsequēter lcōnes que sunt doctrina subiiciunt. ⁊ p. cōnes nrōria. q bona opa significāt. **D**e quib⁹ in phemio dictū ē. **I**llud aut cō. siderandū ē qd in dieb⁹ festiuis ⁊ dñicis tres dicim⁹ nocturnas. in p. festi vnam. **S**iqui dem iu triū nocturnorū officiis tria tpa re. p. sentam. s. tps an legem. tps sub lege. et tempus grē. quorū qdlibet tribus distin. ctionib⁹ variat. **T**ep⁹ an legem has disti. ctiones habuit. **P**rima fuit sub adam vsqz ad noe. **S**cda a noe vsqz ad abraā. **T**ertia ab abraā vsqz ad moysen. **T**empus s. b. lege has distinctiones habuit. **P**rima a moysē vsqz ad dauid. **S**cda a dauid vsqz ad transmigratiōe babylonis. **T**ertia a transmigratiōe babylonis vsqz ad xpm. **T**emp⁹ ho grē has distinctiones habuit. **P**rima distinctio fuit aplice ⁊ euāgelice p. dicationis. **S**cda tps ipugnatiōis p he. reses emergētes. **T**ertia tps pacis qn scz hereses eliminate sūt. **R**ecte aut tres no. cturni patres seu fideles vtriusqz tps si. gnificāt. qd vigilantes p dei laudē ad eter. nam puenient laudē. **U**n apls. **O**mnes stabimus ante tribunal iudicis. ⁊ nos qui viuimus ⁊ qui residui sumus non preue. niemus eos qui dormierunt. **Q**uia ergo illi bonis insistentes operibus bene vigi. lauerunt: merito ⁊ nos vt eorū meriti tri. nitati placere. ⁊ nouē ordinib⁹ angelorū sociari possim⁹. in nocturnali officio s. b. an. tiphonarū psalmozū versuum lectionum responsoriorū nouenario deo laudes ca. nimus. **A**ntiphone ad dilectionē. psalmi ad actionem. versus ad exercitationem.

Liber

lcones ad dei cognitionē. rñsoria ad gau-
diū ⁊ cantū ptinet angelorū. Nouenariū
ho antiphonarū. psalmozū. lconū. ⁊ rñso-
riorū. p eodē accipiunt q̄tū ad numeri si-
gnificationē. De hoc etiā dicit in. vj. pte
sub festo natalis ⁊ sub feria q̄nta cene dñi
⁊ sub ti. de. vij. dieb⁹ post pasca. In q̄bus
dam tñ ecclesijs qñ dicit. Te deū laudā.
nonū rñsoriū non dicit. Premissas itaq̄
triū tpm nouē diuersitates seu distinctio-
nes inuenimus in nocturnis solēntatum
sanctorū ⁊ dñicarū. In solennitatib⁹ entz
sanctorū tres nocturnas celebrātes imita-
mur excubias celestis hierusalē. que edificā
t ut ciuitas ⁊ cōseruat p angelorū excu-
bias. qui trini trinas distinguunt. duz ter-
tria trinitati cōcinūt. sic ⁊ nos q̄ in illā cre-
dimus tres nocturnas celebramus. Imita-
mur etiā in hoc p̄mitiue ecclie tres inter-
polatas excubias que ter in nocte surge-
bant ad p̄stendū dñō ut p̄missum ē. Sic
dem canim⁹. ix. antiphonas. ix. ps. ix. lco-
nes. ⁊. ix. rñsoria. vicz in ytroq̄ nocturno
tres. siue tria. ad nōndū omēs electos qui
fuerāt añ legem sub lege ⁊ sub grā associa-
tos eē in cognitiōe scē trinitatis. ix. ordini-
bus angelorū. ⁊ in celis ipi trinitati p̄gau-
dere. ⁊ vsq̄ in finē sociabunt. Sicut autē
angeli p̄ores electis fuerūt. ita ⁊ psalmi le-
ctiones p̄cedūt. In dñic quoq̄ dieb⁹
in quibus aliud festū nō occurrit tres no-
cturnos celebram⁹. Et dicunt in p̄mo no-
cturno duodeci ps. ⁊ tres antiphone. q̄rū
quelibet respondet quatuor ps. ⁊ implerit
q̄ locis vnum Gloria patri quatuor psal-
mis respondet. Hanc dñicam diem do-
minus sua resurrectione glorificauit et in
ea angelorū consortiū p̄meruimus. Unde
dñica nox dñicam resurrectionē nobis ad
memoriā reducit. ⁊ etiam resurrectionem
oim fidelium qui ab initio mūdi fuerunt ⁊
vsq̄ ad finē seculi futuri sunt. quia i resur-
rectione dñi oim electorū resurrectio signi-
ficata est. Prīmū nocturnū recolit tps
añ legē. tps. i. legis naturalis. xij. ps. illi
recolit resurrectionē oim sanctorū illi⁹ rē-
poris p̄sertim. xij. p̄riarcharū q̄ tūc maxie
viguerūt ⁊ vigilauerūt a q̄b⁹ p̄ls dñi i. xij.
tribub⁹ fuit ppagat⁹. q̄ fuit dñō p̄ls pecu-
liaris. sicut in tpe grē. xij. apli p̄ ceteris p̄-
fulserūt. Quaternari⁹ psalmozū numerus.

Quintus

lij. p̄ncipales seu cardinales vtutes p̄ten-
dit. vicz prudētiā. iusticiā. fortitudinem ⁊
tpantiā. q̄s credim⁹ scōs p̄riarchas suo tē-
pore p̄ ceteris habuisse ⁊ alijs exēplo mō-
strasse. Tres antiphone fidē scē trinitatis
siue dilectionē in ea ostendūt. Quatuor q̄li-
bet rñdet quatuor ps. Nā quilibet tenens
fidē scē trinitatis quatuor p̄missis virtuti-
bus est quadrar⁹. Ciuitas em̄ in q̄dro po-
sita est. sic habet Apoē. c. penl. Jo autē q̄-
tuor psalmi sub vno Gloria dicunt nec se-
perant. quia q̄tuor p̄misē vtutes insepa-
biles sunt. sed qui habet vnā hz oēs. sicut
pbat Aug⁹. Itē in eo q̄ sub vna glorifica-
tione trinitati quatuor ps. copulant ostē-
dit dictos p̄riarchas in vna fide trinitati
dictas q̄tuor vtutes habuisse ⁊ ceteri exē-
plo mōstrasse. Verū q̄dā oēs ps. p̄meno-
cturne sub vna antiphona cātant. ad nōn-
dum delectationē quā hñt i cognitiōe tri-
nitatis. Quidā etiā ad quēlibet ps. dicūt
gloria. sed p̄ tres antiphonas eos distin-
guunt. quia q̄libet tenet ex suo dono red-
dere laudes trinitati ex hac delectatione
quā habet in cognitiōe trinitatis. Et
attende quia in p̄ma distinctiōe tps ante
legem vigilauerūt abel enos enoch ⁊ la-
mech. q̄d in p̄mis q̄tuor ps. innuit. B̄tus
vir cātat abel. q̄ tāq̄ lignū plātū fecit de-
cursus aq̄rū dedit in tpe suo fructu iusti-
cie. dū p̄ iusticia conseruanda succubuit.
Quare fremuerūt cātat enos. q̄ dñō i timo-
re fuit: dū nomē dñi inuocauit. Dñe q̄d
multiplicati sunt. cātat enoch. quē dñs su-
scepit dū eū in padisū trāstulit. Dñe ne in
furore cātat lamech. quē dñs exaudiuit
dū ei talē filiū dedit. q̄ gen⁹ humanū a fu-
rore dei in arca saluauit. Quia igit q̄tuor
dūtaxat ps dicūt. ideo duo ps. de matut-
nali officio subtrahunt. vicz. Cū inuocare.
⁊ Verba mea. Et iō illi poti⁹ q̄ alii. quia
p̄m⁹ sp̄ in cōpletorio. ⁊ scōs in secūda feria
ad laudes dñi. In scōda ho distinctiōe p̄-
mi tps vigilauerūt noe sem heber ⁊ pha-
re. q̄d in sequētib⁹ q̄tuor ps. innuit. Dñe
de⁹ me. cātat noe. quē dñs in ista genera-
tione iustum inuenit. ⁊ ideo aquis p̄seqn-
tibus saluū fecit. Dñe dñs nr. cātat sem.
quē dñs gloria ⁊ honore coronauit. dū eū
sup fratres patris benedictiōe sublimauit
Confitebor tibi. cantat heber. q̄ mirabilia

dei narravit. cū civitatē gigantiū dissipavit. In dñō pñdo. cātāt phare. q̄ in vībe chaldeorū posīt in dñō pñdit. cui⁹ ps cali cis ignis ⁊ sulphur extitit. **In** tertia dī stinctiōe p̄mi t̄pis vigilauerūt abraaz isaac iacob ⁊ ioseph. q̄d seq̄ntes p̄s. declarant. **Saluū** me fac. cātāt abraā. quē de saluūz fecit in cui⁹ t̄pe scūs defec. q̄ idolatrie ser uerūt. **Uspq̄** cātāt isaac. quē dñs in sacri ficio respexit. **Dixit** isipies. cātāt iacob. q̄ spes dñi fuit. **An** ibi dī. **Exultabit** iacob ⁊ letabit isrl. **Dñe** q̄s habitabit. cātāt Jo seph. q̄ fuit si ne macta. dū adulteriū recu sauit. **Scdm** x̄o nocturnū dñicale. siue tres p̄s q̄ tūc dicūt cū trib⁹ antiphonis. ⁊ trib⁹ glificatiōib⁹ recolūt resurrectiōez eo rum q̄ sub lege mosaica fuerūt. ⁊ h̄ tūc mlti sci fuerūt tñ tres ordies fuerūt. s. legislator cū suis imitatorib⁹. ⁊ psalmista cū suis. et p̄phe. **Fuerūt** nāq̄ aliq̄ doctrina legi p̄tē ti. **Fuerūt** etiā aliq̄ qui cū dauid v̄ ad mo dū ipsi⁹ dñō p̄s. decātauerūt añ arcā ei⁹. **Fuerūt** ⁊ p̄phe q̄b⁹ datū fuit corrigere po pulū doctrina ⁊ sapia sibi a deo data ⁊ p̄ dicere eis futura. p̄p̄ hos tres ordines tres p̄s. dicim⁹. ⁊ q̄ isti fuierunt trinitati cū delectatiōe spūali. iō ad singulos dici mus gloria p̄ri cū antiphona. **Qui** aut̄ oēs p̄s. p̄me nocturne dicūt sub vna antipha. ⁊ oēs scde nocturne sub trib⁹ b̄ attēdūt q̄ ⁊ si illis q̄ fuerūt t̄pe legis nature. reue lata fuerit aliq̄ntulū x̄itas. ill tñ q̄ fuerūt s̄b lege moyli magi. ⁊ inde maior ē eis ex ultatio. q̄d nōt antipharū triplicatio. **P̄re** tera illis q̄ fuerūt sup lege nature. p̄missa fuit hereditas. s̄ q̄ fuerūt s̄b lege moyli col lata. **Et** nō q̄ in p̄ma distinctiōe t̄pis le gis vigilauerūt sacerdotes vt aaron cum docuit q̄s exp̄mit p̄s. **Cōfua** me. q̄rū dñs ps fuit hereditatē ⁊ calicē. **In** scda iudices vt Gedeon dū iudicauit. q̄s exp̄mit p̄s. **Exaudi** dñe iusticiā meā. q̄rū iudiciū pro dūt de vultu oīpotēt. **In** tertia reges. vt salomon dū p̄lm rexit. q̄s insinuat p̄s. **Bi** ligā te. q̄s dñs p̄stituit sup gentes. **In** tertio x̄o nocturno tres p̄s. dicim⁹ recolē tes resurrectiōez oīm illozū q̄ t̄pe gr̄e siue in no. testa. an trib⁹ mūdi p̄tib⁹. s. asia. afri ca. ⁊ europa vigerūt ⁊ vigebūt. **Et** q̄ tē pore gr̄e maxie facta ē reuelatio ⁊ ipletio x̄itatis. iō p̄s. illi cantant sepi⁹ cū antiphis

habētib⁹ alla ad mai⁹ gaudiū designādū put plen⁹ in sexta pte sub natali dicitur. **Hinc** etiā ē q̄ in q̄busdā ecclesijs sp̄ in om ni tertō nocturno siue dñicali. siue festiua li. lcones ex nouo te. subijciunt. s. expositi ones euāgeliozū. **Et** dī **Te** deū laudam⁹. **Et** attēde qm̄ in p̄ma distinctione t̄pis gr̄e vigilauerūt apli q̄ exp̄munt in p̄s. **Te** li enarrāt. q̄ in oīm terrā exiuit son⁹ eoz. **In** scda martyres. q̄s declarat p̄s. **Exau** diat te. q̄ dñs p̄terit eos in die tribulati onis eozū. **In** t̄ta p̄fessores. q̄s innuit p̄s **Dñe** in x̄tute. q̄ nō sunt fraudati volūta te laborū suorū. **Illo** ḡ interest inf. x̄ij. p̄s. p̄mi nocturni q̄ sine antiphonis dicunt q̄ nō qlibet eoz h̄z antiphonā. ⁊ tres p̄s. ali orū nocturnozū q̄ cū antiphonis dicūt q̄ infest inf. x̄ij p̄riarchas q̄ pegrini erāt ⁊ sperabāt hereditatē quā eozum posterī possiderūt. ⁊ eozū posteros q̄ terrā p̄ribus eozū p̄missam hereditauerūt. **In** illos q̄z tres p̄s. tertij nocturni qui dicūt cū an tiphonis habētib⁹ alla. ⁊ illos scdi noctur ni q̄ dicūt cū antiphonis sine alla illud in terest. q̄d infest inf illos q̄ habuerūt testa mentū imutandū ⁊ eos q̄ h̄nt nō imutan dū. **Ma**ior nāq̄ ē gloriatio noui q̄ vete. testa. ⁊ d̄ p̄cepti q̄ de p̄missis. **P̄re**mis si igif tres nocturni sunt illi tres añi ficul nee quā dñs inutilē inuenit dicēs de illa. **Dim**itte me vt succidā. **Et** rñsum ē ei **Ad** huc dimitte eā h̄ anno vt circūfodiā eaz ⁊ mittā stercoza. **Cātā**m⁹ em̄ in p̄ma noctur na vt recolētes facta patrū q̄ s̄b lege nafē fuerūt. nō iutiles inueniamur. **Cātā**m⁹ etiā in scda ⁊ tertia vt recolētes facta patrūz q̄ s̄b lege mosaica ⁊ q̄ etiā añ nos fuerūt s̄b le ge gr̄e. nō iutiles inueniamur. **Et** si iutiles sim⁹. oportz q̄ pastor n̄ fodeat circa nos dicēs. reducēdo nob memoriā mortē illo rum q̄s vidim⁹ paulo añ florere. **Fili** vi de q̄ fortis fuit ille. q̄ nobilis. q̄ diues. q̄ potēs. ⁊ ecce ad monumētū trāsiuit. opoz tet etiā vt stercoza ponat. p̄ctā vicz añ ocu los n̄fos ponēdo. ⁊ si h̄ nō h̄z effectū dicat **In** primo ē q̄ dñs ad radicē arbori secu rim ponet. ⁊ si te iutile inueniet i ignē eter nū vbi p̄petuo cōbureris p̄ficiet. **Di**cto d̄ nocturnis festiuitatū ⁊ dñicarū nūc de nocfnis ferialib⁹ siue nō solēniū dierū pauca dicam⁹. **Et** q̄dē i ill⁹ dicim⁹. x̄ij. psal

mos vt nos deo debere fuisse in. xij. nocti
horis ostendam. cuilibz hore vnu ps. attri
buetes. cu no possim iugis deo fuisse. pro
ut in phemio dictu e. **O**lim qde varie ps
canebant. **N**am alij quingenta. alij plures.
alij pauciores dicebant. **S**z angelo reuelat
te pres couenerunt vt. xij. dicerent. **Q**ui
ps. bini z bini dicunt. ad nondum q sine
charitate que ad min. inf duos psistit lau
des nre vel opa nra nihil psunt. **I**n qbus
da tm ecclesijs i dieb. pfectis inf duos ps
gloria pri interponit. ad nondum q xpus e
dei z hoim mediator. **I**n alijs ho ecclesijs
duo ps. sub vno glia pri terminat. ad no
tandū q laudes nre tuc deo accepte sunt
si in charitate maneam. z sic inf duos ps
nihil interponit. qz inf deū z primū in q
rum dilectioe charitas pprie psistit medi
um n habet. **E**t fm h in. xij. ps. series tm
glia pri dicit. sic sex sūt mudi etates. **P**re
terea sic hoi a natiuitate vsqz in finez vite
sex etates naturaliter accidunt. ita in qdidi
ano nocturno series dicit glia pri. vt re/
colam. qz vsqz in fine in dilectioe pseuera
re obem. **P**ropt eadē etiā cām tuc sex an
tiphone dicunt. q qd significet i phemio
dem e. **U**el ppf sex opa misericōie. q si obf/
uauerim. de tenebris hui nocti vel mor
tis ad verā lucē z vitā veniemus eternā.
Tres qz lcōnes q tuc dicūt doctrinam ele
ctorū triū tpm significāt. **E**t cū ipsis inter
polatē tria rñsoria dicunt. ad nondum q
qcd electi in trib. tpi. docuerūt. et qd
quid in trib. etatib. agim. ad dñi trinita
tem referim. z trinitatē in fide spe z cha
ritate glorificam. **R**ñsoria em a rñdendo
dicunt. **A**d h tres lcōnes dicunt. qz dñs
tres posuit vigiliās dicēs. **S**i in pma. si in
secūda. si in tertia vigilia venerit. z ita iue
nerit bñ sunt hui illi. **Q**ue tres vigilie tres
etates designāt. s. puericiā. iuuetutē. z se
nectutē. in qb. bñ vigilādo deūz laudare
debem. **E**t nō q psalmodia triū noctur/
norū tā dñicaliū q serialiū dicta vocatur
Uel **E**xo. c. iij. **U**ia triū dierū ibim. in so
litudine. **S**ane **G**reg. vii. psituit vt i die
resurrectionis vsqz in sabbatū in alb. z in
die pēteco. vsqz i sabbatū eiusdē tres ps.
tm ad nocturnos. tres qz lcōnes dicant.
Oib. ho alijs dieb. p totū annū si festiui
tas ē nouē lcōnes legant. alijs ho diebus

scz in ferijs. xij. ps. z tres lcōnes legāt. **I**n
dñici ho dieb. excepti dñici pasce z pēteco.
xviij. ps. z ix. lcōnes dicant. **I**lli aut qui
singulis dieb. pter hebdomadas pasce z
penteco. tm tres ps. z tres lcōnes dicunt
nō ex regula scōz patrū. s. ex fastidio h fa
cere cōprobant. **N**octurnis finit cāpa
ne pullant. z **T**e deū laudam. alta voce
cātāt. ad nondū q manifeste z mirifice ec
clesia tpe grē laudat deū. z ad significādū
q si bonis opib. doctrine scē bñ rñderim.
ad celestē laudē cum angelis pueniemus
Cant. quoqz tunc alta voce fact. gaudiū
mulier. de dracma pdita inuēta designat
Uel ho finis eiusdē cantici ibi. **P**er singu
los dies zc. z alij xpus sequētes alti. canū
tur significat cōgratulationē vicinarū qm
mulieri ppter dracmā reptam fecerūt. **C**ō
pullatio ho camparū cōuocationē vicia
rum representat. **I**n qbusdam etiā ecclesijs
luminaria accendunt. **N**am z mulier. p
lucerna accēsa totā domū euertit. **H**oc eti
am significat q ecclesia catholica p xpm ex
trahit de inferno. **U**el tpe hymn. futurū
gaudiū et leticiā representat. quā ecclesia re/
quiescens a laborib. suis est in die iudicij
psecutura. **E**t ē sciendū q cū bñs ambro
sius bñm augustinū de manicheis puerū
baptisasset dixit. **T**e deū laudam. **A**ugu
stinus ho rñdit. **T**e dñm cōfitemur. **E**t il
lo dicēte **T**e eternū pñm. ille rñdit. **T**ibi
omnes angeli zc. **E**t sic totū illū hymnū al
ternatim cōposuerūt. **P**ost te deū lau
damus. vel qñ illud nō dicit. post oēs lcō
nes z rñsoria dicit. **H**o a sacerdote. p quē
excitat audiētes vt in dei laude pmaneat
Et dicit voce magis dimissa. ad notādū
q nō pdest clamor vocis nisi assit clamor
cordis. **U**erū bñs benedict. aliter offi
ciū noctis ordinauit. nō tm dissentiēs a p
missa ecclesie ordinatione. vel illi in aliq cō
tradicens. sed ordini suo qdā peculiare
cōstituēs. **I**pē nāqz instituit semel dicere
Deus in adiutoriū meū intēde. z ter. **P**ñe
labia mea apies ppter reuerentiā vnitati
z trinitatis. **D**einde ps. **P**ñe qd multipli
cati. eo q a somno surgens dicit in eo. ego
dormiui z somnū cepi zc. **D**einde in pmo
nocturno sex ps. z qtuor lcōnes cū totidē
rñsorijs cātari iſtituit. z toridez in scdo p
h vitā ptemplatiuam innuēs z actiuam.

Denarij em psalmozū numer⁹ vitā designt
actiua. in qua sex miscōie opa cōuenit ex/
erceri. si q̄s ad cōtēplatiue vite p̄fectionē
voluerit puenire. que p̄ quatuor euāgelista d̄
signat⁹ ⁊ p̄ quatuor lcōnes similit̄ figurat⁹
Quaternari⁹ quidē numer⁹ apud mona/
chos q̄dratā stabilitatē. ⁊ euāgelicā i san-
ctis exp̄mit. seu q̄druplicē sensum sc̄ptura
rum p̄pter quadrigas aminadab. id ē hī-
storiale. allegoricū. tropologicū. ⁊ anago-
gicū. In tertio x̄o nocturno tria cantica
cātari instituit in laudē trinitatis. a q̄ nob
vite p̄fectionē dari cū charitate credim⁹
⁊ speramus. **Cantant** aut̄ illa cantica cuz
alla. q̄d est canticū celesti leticie vt p̄ b̄ to-
tam trinitatē eē dignā celesti laude osten-
dat. ⁊ ad quā plene laudandaz nō sufficit
laus humana. **Quatuor** x̄o lcōnes d̄ euā-
gelio que sequunt̄ significāt q̄ laudatores
dei p̄ quatuor euāgelistarū doctrinā debent
esse quatuor x̄utib⁹ in signiti. p̄ quatuor etiaz
r̄soria laudantiū alacritas designat. **Sz**
ne hic bonū agētes illud sibi ascribant. s̄
totū dei laudi attribuāt. ⁊ se illius seruos
ostēdant subiūgi. **De deū laudam⁹.** **Do**
stea legi euāgelistū quod significat denariū
um. i. vitā eternā. que digne deū laudanti
bus in fine reddet. **Ad** quod sequit̄ amē.
id ē. fiat nob q̄d ex euāgelio credim⁹ ⁊ spe-
ramus. **Hyinn⁹** x̄o q̄ sequit̄ scz **Te** decet
laus ⁊c. gaudiū q̄d sancti post laborē ha-
bent de remuneratione denarij significat.
Monachi aut̄ nunq̄ nouē lcōnes dicūt
nisi in exequijs mortuorum. **Un⁹** ⁊ triduo
aū pasca nouē dicūt q̄s exequias dñi rep̄-
sentantes. **Ad** laudes aut̄ instituit ps̄. illū
Deus misereat n̄ri. p̄mo absq̄ antipha d̄
cantari. **Tum** qz tenebris fatiscētib⁹ di-
luculo matutine laudes cantant. ⁊ in eo di-
cūt. **Illuminet** vultū suū sup nos. **Tū** q̄a
hoc officiū ad dñi p̄tinet resurrectionē. p̄
quā accepimus miscōiam ⁊ b̄ndictionem
Rursus monachi dñicā ofonē in voce di-
cunt p̄pter simplices qui eā nō intelligūt.
aut obliuiscunt. ⁊ p̄pter x̄sutos q̄ spinam
odij gerētes in corde fr̄em odiunt. nolen-
tes dicere. **Mitte** nobis debita n̄ra sic ⁊
nos dimittim⁹ debitorib⁹ n̄ris. **Hoc** igi⁹
dicere cōpellunt in publico vt purgentur
ab illo vitio. tā in fine noctis. i. in matutis
laudib⁹. q̄ in fine diei. i. in vespis. vt no /

ctem aut diē nō p̄trāseāt sine recōciliatiōe
fr̄is. In alijs aut̄ horis nō dicunt in voce
quia sepe cōtingit fr̄em fratri irasci. ⁊ quo-
daz furor impetu cōmoueri. q̄ lz statim ani-
mū nō cohibeat. expectand⁹ m̄ est ad veni-
am. Sufficit em si sol nō oriat sup iracun-
diā eius. nec etiā occidat. sicut dicit apl⁹
Vicūt etiā quatuor solūmodo ps̄. ad ve-
sp̄as. put in. vj. p̄te sublti. de tpe aduen-
tus dices. **Nō** vacat etiā a mysterio q̄
monachi se toto corpe ab oriēte in occidē-
tem girāt. significātes deū vbiq̄ adorādū
fore. q̄si vbiq̄ p̄sentē. vel qz rōnabili mo-
tu ab ortu n̄re natiuitatis vsq̄ ad occasu
mortis eum seq̄ tenemur sic ⁊ firmamentū
naturaliter x̄tis ab oriente in occidentem
Hoc etiā quedā designāt ecclie in q̄b⁹ di-
centes. gl̄ia p̄ri. se inclināt ad orientē ⁊ s̄b-
dentes. sic erat ⁊c. se x̄tunt ad occidentē.
Deuotio em in diuinis officijs ē suanda.
Quia x̄o monachozū officiū ad nos nō p̄-
tinet ad p̄ns de illo sufficiat b̄ dixisse. **Ul-**
timo nota q̄ monachozū ordo figurā che-
rubin q̄ in angelozū ordines eximior p̄re-
dicas habere p̄bas. **Nā** sicut cherubi ita
⁊ monachi sex alis velant. dicēte sc̄ptura
Sex ale vni ⁊ sex ale alteri. **Due** q̄dem in
caputio quo caput tegit demonstrāt. **Il-**
lud x̄o tunice q̄d brachijs extēdit siue de
xtra ⁊ leua. alias duas dicim⁹ esse alas. ⁊
aū ⁊ retro alias duas. ⁊ sic illud q̄ corpus
tegit sex alarū numerū implere asseritnr.
Habit⁹ quoq̄ eozū habitū imitat̄ scōroz.
De helia nanq̄ legi. **Vir** pilosus ⁊ zona
pellicea accinct⁹ renib⁹. ⁊ de ipso ⁊ de illis
silib⁹ dicit apl⁹. **Circūierūt** in melotis ⁊ i
pellib⁹ caprinis. **Et** de iohē baptista inq̄t
euāgelista. **Zona** pellicea circa lūbos ei⁹.
Adhuc cuculla monachozū sūpra ē a col-
lobijs ap̄lorū q̄ vt dalmatica formabant.
⁊ in eis forma crucis p̄ferebat. qz illi se vi-
tū ⁊ p̄cupiscētis crucifigebāt. **Er** nigre-
do est mūdi p̄tēp⁹. longitudo p̄seuerātia
in bono.

De laudibus matutinis.

Unt nonnul-

S q̄ hēsdre ordinē sequētes. de q̄
in p̄ncipio hui⁹ p̄tis dcm ē. ma-
tutinas laudes a nocturnis diuidūt. illas
fore p̄ se officiū asserentes. ⁊ mane auroza

rutilante illas dicētes. put in ti. proximo dictū ē. Tali nāq; hora xps victor a mortuis resurrexit. **Quā Marc.** Surgens iesus mane pma sabbati. Vel saltē ei⁹ resurrectione in matutino notificata ē. Tali etiāz hora supra mare ambulauit. Merito g̃ i hac hora laudand⁹ ē. vt ipse q̃ nos p suaz scāz resurrectionē saluauit. supra mare h⁹ seculi nos ire faciat sicco vestigio. sicut petrus. **Hac** etiāz hora mūdū ⁊ angelos creauit. q̃ statim post creationē suā cārico laudes creatori suo iubilauerūt. Laudes ergo matutinas rubescēte auroa dicunt. s. in q̃rta vigilia quā lucifer totā illustrat. q̃ ⁊ matutin⁹ dicūt. a mane qd̃ ē lumē. qz nobis lumē mane reducit ad coronā glie obtinendā. iuxta illud. **Nō** sit vobis vanum mane surgere añ lucē. qz pmissit dñs coronam vigilantib⁹. Quid autē significet tps matutine laudis dictū ē in pncipio pcedētis tractat⁹. Dicunt autē laudes. qz illd̃ officium laudē pcpue sonat diuinā. quaz ei facim⁹ p eo q̃ a tenebr̃ erroris nos ad lucem seu viā vitatis reduxit. ⁊ ad tēptationes diaboli repellēdas. **Unde Esa. xxvj.** Exproscimini ⁊ laudate qui habitatis in puluere. qz ros lucis est. **De** hoc matutiali officio dicit ppha. **Ad** te de luce vigilo deus. **Sane** matutinū ⁊ vespitinū officium ideo canim⁹ qñ dño iuge sacrificiuz offeram⁹. Offerebant em̃ dño in ye. testa. iuge sacrificiū. i. mane ⁊ vesp̃e. **Sz** vespitinum dignius erat matutino quia pingui⁹ vt iudei dicūt. put s̃b vesp̃is dicef. **Nos** autē p matutinū officiū intelligim⁹ legez. p vespitinū saluatoris passionē. qui i vesp̃a mūdi scz in sexta etate obtulit se deo patri p nob. **Quā** eleuatio manū mearū sacrificium vespitinū. Rñdet autē h̃ officiū illi. qz ibi ps. ponunt s̃b qñq; distinctiōib⁹ p gloria p̃ri. sic ⁊ hic. **Ite** ibi ⁊ h̃ hymn⁹ cū lcōne ⁊ x̃siculo. **Ibi** etiāz canticū marie ⁊ hic canticū zacharie. Quia x̃o officiū vesp̃itinū digni⁹ ē ppe rem digniorē quā significat. oia in maiorib⁹ solēnitatib⁹ in vesp̃itino solēni⁹ cātam⁹ qz in matutino. rñsoriuz interponētes. **Istō** dicit in li. ethimol. q̃ officiū matutinū ē in lucis initio sic apellatū stella lucifero. q̃ orit mane inchoante vt dcm̃ ē. **Hoc** officiū laudū plenū ē laudib⁹. put dcm̃ ē in pncipio pcedētis tracta

tus. ad q̃s sacerdos p versuz quē p̃mittit excitat auditores. q̃ ē qñq;. **In** matutinis meditabor in te. qñq;. **Excelsus** sup omēs gētes dñs. **Vel** ali⁹. **Et** deinde diuinū implorat auxiliū dicēs. **De** in adiu. me. itē. **Postmodū** chor⁹ ad idē festinās auxiliū in sūma trinitate glorificat deū dicēs. **Domine** ad adiuvādū me festina. **Glia** patri. **Deinde** antipha inchoaf. **Circa** qd̃ notandum ē q̃ qdā ecclie in dñic̃ q̃ sunt a prima dñica p epham vsq; ad sexagesimā. ⁊ ab octaua pente. vsq; ad aduentū dñi. canūt ad laudes alla loco antiphe p oibus ps. **Tū** qz vt pmissum ē. h̃ officiū laudib⁹ est plenū. **Alla** em̃ laus ē angelica. **Tū** qz dominici dies resurrectionē dñi rep̃tāt. **Sicut** ergo in tpe pascali qd̃ ē resurrectionis alla multiplicat. sic merito ⁊ in eis d̃z multiplicari. **Et** est attendendū q̃ in dñic̃ q̃ sunt ab octaua ephie vsq; ad septuagesimā. cōcinūt alla. iuxta cantū q̃runda antiphonarū ad natiuitatē dñi p̃tinentiū. **In** dñic̃ x̃o que sunt ab octaua pente. vsq; ad aduentū cantāt alla iux cantū ferialium antiphonarū q̃ dicunt ad bñdict⁹ ⁊ de ipso sumunt. **Quia** igit in singulis dñic̃ p varietate antiphonarū ipsarū etiāz cātin alla variant. iō iux breuitatē vel plixitatem cuiuslibz antiphe. iux cui⁹ cātū canit multiplicat vel minuit in singul dñic̃ numer⁹ alla. **Ad** h̃ ideo in alla cert⁹ numer⁹ p̃finif. qm̃ deuote aie cert⁹ numer⁹ vl̃ modus in laudādo deū p̃figi nō pōt. **In** alijs x̃o ecclesijs passim in oib⁹ dñic̃ ad p̃mos tres ps. loco antiphe qñ ad intonandum ps. bis cōcinūt alla ad insinuandū q̃ i dei laudē ex charitatis feruore pcedūt. **Nec** cantāt illud iux alicui⁹ antiphe cantū. ad notandū q̃ iux aplm̃ charitas nō emulat **Ad** ps. x̃o. **Bñdicite.** cātāt antiphaz. tres pueri. cui nec iubil⁹ nec alla subiiciē ppe rōnes infra sc̃ptas. **Ad** ps. x̃o. **Laudate** do. ter dicūt loco antiphe alla nō iux alicuius antiphe cātū. s̃ dūtaxat ad ichoandū ps. **Ter** autē d̃f. **Primo** qz rñdz tribus ps. s̃b ipso ps. **Laudate.** p̃rēil. **Secdo** ppe triplicē ordinē iustorū deū laudātiuz d̃ q̃ ifra dicef. **Porro** i laudib⁹ matutinis qñq; ps. dicūt. vt qñq; sensuū reparatio notet. ⁊ ppe qñq; stat⁹ ecclie. **Prim⁹** ps. est **Dñs** reguit. in q̃ laudat deus. q̃ firmavit

orbē terre. s. in fide et in resurrectione. Et iō
h psalm p̄tinet ad regnū xp̄i. Scd̄s ē Iu
bilate q̄ p̄tinet ad p̄fessores. An̄ ibi dic̄t.
Introite portas ei⁹ in cōfessione. Et recte i
cipit a iubilo. qm̄ p̄fessio valde placet deo
Tertio ē. De⁹ de⁹ me⁹. et. q̄ significat sta
tum martyriū q̄ sitiunt ad dñm. An̄ dñ ibi
Sitiuit in te aīa mea. Et qm̄ tota nra sit et
intētio eē debet in trinitate et ad trinitatē.
ideo seq̄t ps. Deus misereat nri. in q̄ tota
trinitas notat. dñ ibi dñ. Bndicat nos de
us de⁹ nri bndicat nos de⁹ et. P̄ ei ter de
us p̄p̄ p̄rem et filiū et sp̄m sc̄m. Quart⁹ est
canticū triū puerorū Bndicite. qd̄ ē dani
elis. iij. c. significās statū antichristi vt iaz
infra dicet. et in fine h⁹ ps. nō dñ glia p̄ri.
Primo qz p̄pter cōfessionem fidei p̄iecti
sunt tres pueri in caminū ignis. in q̄ facto
maxime deo et trinitati derogatū ē. Scd̄o
qz vltim⁹ x̄sus illi⁹ ps. idē dic̄ qd̄ glia p̄ri
et in diuinis scriptur̄i nihil d̄z sup̄uacuu⁹
eē. Tertio qz in ip̄o ps. distincte tota trini
tas notificat. et laudat de⁹ i creatur̄i. Rur
sus dñ ps. ille dñ. nec sedere. nec genua fle
ctere debem⁹. sic dicet sub sabbato q̄tuor
tpm̄ p̄me hebdomade q̄dragesime. Quin
tus ps. Laudate dñm. in q̄ stat⁹ ille nō ē
qm̄ post mortē antixpi cōuertent iudei vt
iam dicet. et in fine ei⁹ dicet glia p̄ri. ad oñ
dendū qz p̄ bonā opationē sociabimur an
gelis. q̄ incessant deū laudat. P̄ dñ etiā
dici qz in laudib⁹ octo ps. dicunt. qz offici
um istud mystice recolit statū eccl̄ie ab ini
tio aplice stabilitatis. vsqz ad p̄fectionem
electorū q̄ in fine mūdi futuri sunt sub quo
statu octo ordines eccl̄ie siue electorū in
eccl̄ia sc̄a p̄ baptismū saluari repiunt. sic et
in arca noe octo aīe illos significātes p̄ ar
cam saluate sunt. Per diluuiū em̄ baptis
mus. p̄ arcā x̄o eccl̄ia significat. Primus
ordo fuit eccl̄ie p̄mitiue in iudaico p̄lo cō
uersant. q̄ p̄ xp̄i p̄dicationē reformata et
edificata ē. sic mōstrat ille p̄m ps. Dñs r̄g
uit i p̄mo ei⁹ x̄su vbi de saluatori regno et
de ip̄i agiē p̄tate. In scd̄o x̄su agiē d̄ fun
dationē eccl̄ie q̄ tūc cepit fieri p̄ illud funda
mentū qd̄ ē xp̄s. iux̄ aplm̄. De q̄ etiā fun
damēto in ti. eiusdē ps. habet. Catat q̄ h
ps. in laudib⁹. qz p̄tinet laudes xp̄i Scd̄s
ordo fuit p̄mitiue eccl̄ie intrāt ad gētes p̄
p̄dicationē dñi et aploz monētiū oēm frā

id ē oēm gētē ad iubilādū dō. qd̄ mōstrat
scd̄s ps. Iubilate deo oīs frā. Tertius or
do fuit credēti gētilitati quā tertio ps. De
us de⁹ me⁹. demōstrat offerre gr̄as et beni
uolentiā aploz vacatiōi. Quart⁹ erit res
piscētis iudaici p̄li p̄ enoch et helyā p̄li.
quē ille q̄rt⁹ ps. De⁹ misereat nri. mōstrat
ad deū reuersum poscere misericordiam ei⁹ et
tūc gaudebūt se cōgscere viā dei quā in gē
tib⁹ eē cōgscēt. Quir⁹ erit eorum q̄ futuri
sunt tpe antixpi. in cui⁹ figurā p̄cessit Na
buchodonosor. q̄ l3 tribulabit scōs vtrius
qz p̄li. nō tñ desistēt bndicare deū. ad in
star triū puerorū q̄s de⁹ liberauit de cami
no ignis. q̄ p̄ illud q̄ntū canticū Bndicite.
recolunt. Eo em̄ tpe iusti purgabunt ve
lut in camino ignis. nō tñ vrent. s. ibi acci
pient formā auri. An̄ Joh. in apoc. vidit
pedes ei⁹ siles auriscalco. sic in camino ar
dēt. An̄ rite sequit ille ps. et p̄p̄ tribula
tionē quā designat antipha illi⁹ sine alla et
ipse sine glia p̄ri catat hymn⁹ at ip̄e tres h3
distinctiōes. In p̄ma inuitant superiores
creature ad laudē creatoris. s. q̄ sūt supra
cellū. q̄ in celo et q̄ in aere. In scd̄a inuitat
ad h3 creature terrene. et q̄ mouent in aq̄s.
In tertia inuitant oēs spūs et aīe. vt cū oi
creatura dñm bndicam⁹. qz sic tres pueri
nabuchodonosor et caminū ignis. sic et nos
diabolū et infernū incēdiū euasim⁹. Eterez
hoc canticū bñ puenit diei dñico et cuilibet
festiui. qz in p̄ma die dñs vniūsa creauit.
et p̄ suā resurrectionē postmodū innoua
uit. Iōqz in ea die et in festi q̄ resurrectionis
dñicā imitant d̄z. in q̄ dei creature ad cre
atoris laudē inuitat. P̄inc etiā ē qz eedez
laudes sunt in dñicis dieb⁹ et festiuitatibus
scōz et in tpe pascali. qz rep̄ntat gaudia re
surrectionis xp̄i et nre. Sext⁹ septim⁹ et octa
uus erit eorū q̄ vniūsalit̄ ex trib⁹ mōdi p̄ti
bus. s. ex asia. africa. et europa p̄nertēdi et
colligēdi sunt. q̄ p̄ antixpi p̄secutiones et
ei⁹ mortē maiore pace fruēt vsqz i diē iu
dicij q̄ nūc habeat eccl̄ia. Tūc em̄ erit se
nect⁹ i misericordia vberi. An̄ q̄ h̄ete triplex or
do iusto rū. s. p̄iugati. p̄tinetes. et x̄gines.
q̄s iob noe et daniel exp̄mūt. et generaliter i
vniūsi sci q̄b⁹ aureola debet. q̄ i trib⁹ mō
p̄tib⁹ d̄ tribulatiōe euadēt. regturi cū sp̄o
lo eccl̄ie celebrabūt laudes dei. q̄ p̄tinent
in illis trib⁹ ps. Laudate dñm de celis.

Liber

Cantate dñō canticū. ⁊ Laudate dñm i scis
Querit autē qre hi tres ps. sub vna anti
 phona ⁊ etiā sub vno gloria pñi dicuntur
 Rñdes ideo. qz pmissi sext⁹ septim⁹ ⁊ octa
 uus ordines electorū. q ex dictis trib⁹ mū
 di pñib⁹ colligenē. sine aliq interuallo siml
 erūt ⁊ ppter glificabūt. Cōtinēt ei ipsi tres
 psalmi triūphū de mūdo carne ⁊ diabolo
 ⁊ qm vñū sine alio nō habet. iō merito cō
 lūgunē. **Q**uerit qre pmissi duo psalmi
 scz **De⁹ de⁹ me⁹. ⁊ De⁹ misereat nñi.** cōbi
 nanē ⁊ sub vno glia pñi. ⁊ sū vna antipha
 dicunt. **Ad qd qdruplex ē rñsio.** Primo
 qz ps. **De⁹ de⁹ me⁹.** significat sitim ad de
 um. in ps. **De⁹ misereat nñi.** trinitas nōē
 vt supra. **Ad significandū igit sitim ⁊ desī**
deriū pñuū ad deū h fit. Scdo ad notan
 dū q an psecutionē antixpi pñs credētis
 gentilitatē. q recolit p ps. **De⁹ de⁹ me⁹. ⁊**
iudaic⁹ pñs respiscēs q recolit p ps. De⁹
misereat nñi. vñū erūt in fide. ⁊ postqz hī
 pñcti erūt. veniet antixpi tribulatō. vt p
 missum ē. **Tertio qz pñm⁹ psalm⁹ illo: um si**
gnificat dilectionē dei. **Un ibi dñ. Sitiuit**
in te aia mea ⁊c. Scds dilectionē pñmī.
Un ibi dñ. Cogscam⁹ in oib⁹ gētib⁹ salu
tare tuū. Que ita cōnexē sunt vt vna sine
 altera in xpīana pñssioē nō habet. **Quar**
to qz gñā quaz ecclīa in pñmo psalmo sitire
videt. in scdo collata eē monstra. Unde
 ad grarū actionē inuitat cū dñ ibi. **Cōfite**
ant tibi pñi de⁹ ⁊c. Rursus ideo in fine ip
 sius ps. **De⁹ de⁹ me⁹.** nō dñ gloria pñi. qz i
 eo agit de miseria humani generi. **Un ibi**
dñ. Sitiuit in te aia mea. Nō em oēs psal
 mi de miserijs mñtisqz alijs adūstiatib⁹ tra
 ctantes. laudāt illū pñlis. qd tñ deberēt.
Sz sequēti ps. f. De⁹ misereat. subijcitur
 glia pñi. quia in eo agit de miscdia dei : p
 quā generi hūano bona cōferunt ⁊ mala
 remouent. **Ceterū pñdicti duo ps. ⁊ psal**
mus ille. Laudate dñm. nunqz variant.
 ad significandū q sine fide ⁊ desiderio tri
 nitatis q in pñmissis duob⁹ psalmis vnitis
 expmunt. ⁊ sine laude dei q p ps. **Lauda**
te desigē. nunqz xpīan⁹ eē dz. **Q**uerit
 q quare ecclīa in psalmo illo **Jubilare.** ad
 iubilandū nos inuitat. ⁊ tñ ipa nō iubilat
Ad qd dici pōt qz officiū laudū dñi resur
rectionē significat. q iā cōpleta in capite. f.
in xpō. adhuc ē in mēbris implenda. Ad

Quintus

notandū igit q iam in pte impleta ē. non
 dicif iubilus in fine antiphonarū pñsertim
 illarū que dicunt sup psalmos in qbus sit
 mentio de resurrectionē. **Est em iubil⁹ can**
tus spe glorie cōcept⁹. Quia xō resurre
 ctio adhuc in mēbris iplēda ē. iō in qui
 busdā antiphonis iubilus dicif. **Unde ⁊**
in tpe pascale in xñsculis ⁊ rñsors ⁊ in al
leluia iubilam⁹ pñt nñam resurrectionē
quā speram⁹. quā quia nō videm⁹. nec ad
huc plene expmire possum⁹. ideo p voce
nō significatūā iubilam⁹. In antiphonis
 gñō fit iubil⁹ ppter resurrectionē dñi que
 impleta ē. nec etiā in antiphonis laudum
 in quarū psalmis mētio fit de resurrectio
 ne dñi. vt in trib⁹ pñmis psalmis. nec i fine
 antiphone quartī psalmi. qz nabuchodo
 nosor vidēs tres pueros in camino ignis
 positos. vidit ⁊ qrtū cū eis. f. xp̄m eos cō
 solantē. **Qui em in tribulatiōe sunt h solū**
orant ne deficiant. ⁊ poti⁹ ē tunc locus ti
mendi qz speradi. Ideo in fine antiphone
 hui⁹ psalmi nō dicif iubil⁹. pñsertim quia
 in tribulatiōe sanctorū glia dei nō apparet
 Sed in fine antiphone que dñ supra psal
 mū **Laudate dñm. dñ iubilus.** qz in illo nō
 fit mentio d resurrectionē. sed de spe glorie
 quā expectamus. ex qua ē iubilus. **De h**
iubilo dictū est in pñemio huius pñis.
Pozzo pñm⁹ psalmus laudū in dñid scz
Dñs regnauit. qui est psalmus leticie. cō
mutat inferijs in psalmū. Miserere mei
deus. qui ē psalm⁹ penitētiālis. Circa qd
notandū ē qz dies dñici ⁊ festiui recolunt
resurrectionē sanctorū. q fuerūt ab initio
⁊ erunt vsqz in finē seculi. Un in dñicalib⁹
⁊ festiuis laudib⁹ recolētes regnū domi
ni post ei⁹ resurrectionē a morte corpis. si
ue gloriā resurrectionis electorū canimus
psalmū. Dñs regnauit. qui tñ in dñid dñ
ad primā. a septuagesima vsqz ad pasca.
put ibi dicet. Dies xō feriales recolūt p
egrinationē ipsoz sanctorū ⁊ pñiam. ⁊ iō
in ferialibus laudibus dicimus pñm⁹ psal
mū. f. Miserere mei de⁹. recolētes nostrā
resurrectionē a morte animarū p pñiam.
sive electorū pegrinationē ⁊ pñiaz siue cō
uersionē. Quia em iudei ad petri pñdicati
onem cōpuncti corde ⁊ pñsi. illū frequen
tabāt. inde inoleuit vsus. vt ⁊ nos q de gē
tili errore pñsi sum⁹. illū in officijs frequē

temus. quatenus ad cōfessionē et penitentia
puocemur. p. quā resurgere valeam. **De**
h. etiā ps. sub pma dicef. **Ad** h. loco secun
di ps. s. **Jubilate.** q. in dñicis et festiuis dñi
dieb. sex ps. in sex ferijs dicunt. **Quia** sic
pmitiua ecclia scōz p̄dicatione heredita
tem accepit. et post ad gētes intrauit. et sic
gentilitas credidit. et sic iudaic. p̄ls scōz
p̄dicatione respiscet in fine. et q. sub tpe an
tichristi futuri sunt tribulationē euadent
et p̄ls post ei. p̄dicationē ex trib. mūdi p
tibus colligent. vt p̄missum ē. ita et in loco
ps. **Jubilate.** q. scōz p̄dicationē p̄tinet dñi
in scōa feria ps. **Verba mea.** q. ē vox ecclie
ad hereditatē dñi vocate. **In** septuagesi
ma xpo ps. **Cōfitemini.** put ibi dicef. **Et** i
tertia feria ps. **Judica me deus.** q. recolit
qñ pmitiua ecclia intrauit ad gētes. **Et** in
q̄rta feria ps. **Te decet.** q. cantat in figura
gentiū que ab idolis cōuerse sunt ad deū
Et in q̄nta feria ps. **Dñe refugiu.** q. sic in
titulat. o. moysi hois dei. cōgruens reli
piscētie iudeorū. **Et** in. vj. feria ps. **Dñe**
exaudi orōnē meā. quē dauid cātavit qñ
fili. sup. eū psequēbat. p̄secutionē antixpi
significās. **Et** sabbato ps. **Bonū ē cōfite**
ri dño. q. sic intitulat. ps. cantici in die sab
bati. i. in die q̄et. figurās scōs a trib. mun
di p̄tib. collectos post antixpi p̄secutiōez
fore in q̄te māsuros. et dño cōfiteri et psal
lere. **Premissi** g. sex ps. ideo ita ordinant.
vt in eis notari possit ordo xpiane p̄uersi
onis. **Uerū loco ps. Bñdicite.** sex canti
ca in sex ferijs dicunt. q. sic ps. ille p̄tinet
gr̄arū actiōes triū puerorū. ita et in cāticis
cōtinent gr̄arū actiōes electorū. **Talis** em̄
ē differētia in psalmū et canticū. q̄lis inter
bonā opationē et gr̄arū actionē. **Moyles**
em̄ legē p̄m. oim instituisse cantica. quā
do pharao submersus ē. **Deinde** delbo
ra nō ignobilis femina in libro iudicū. **Do**
stea et viri et femine. **Canticū** ē vox hūana.
psalm. xpo ē qd cantat ad psalteriū. **Itē**
ps. demonstrat opa electorum illi. ordinis
quē significat acta post cōuersionē. canti
cum xpo oñdit laudē dei p. eis dē opibus.
De canticis dicef in sexta pte sub sabba
to scō. **Rursus** ideo p. singulos dies fe
riales septimane secundus et q̄ntus ps. mu
tant. quia sex psalmi et sex cantica q. p. sex
dies septimane cōmutant cōcordant in si

gnificationibus octo psalmis qui canunt
in matutino dñicali seu octo ordinib. ele
ctorum. de quibus p̄missum est. **Nō** incō
grue igi. de die in diem ordinatū canunt
quēadmodū. et psalmi dñicis matutini
canunt. seu quēadmodū ordines electorū
quib. cōcordant numerant. vt p. eos ele
ctorum ordines in no. testa. de tpe in tps
sic ordinati fuisse oñdant. **Psalmi** vero.
De deus meus. et **Laudate** nunq. cōmu
tant nec p̄termittunt. q. nullū fuit temp.
nec erit q. aie iustorū nō sitiant ad deū fon
tem viuū. et quo nō laudent dñm in excel
sis. **Uerū** h. clari. pateant. nōndū ē q.
quilibet dictorū sex psalmorū habet in se
h. vocabulū mane. vel equipollēs. **Mane**
aut in sex diuidit. scz in mane tps. in ma
ne pectoris. in mane nre redēptiōis. i. ma
ne hois. in mane efnitatis. et in mane mūdi
alis p̄speritatis. **Mane** tps. ē initium et
fundamētū fidei de q. dictū ē. **Et factū** est
vespe et mane dies vn. **Mane** pectoris
est initium gr̄e cū scz gr̄a incipit lucere i. cor
de. **Uñ.** **Emitte** lucē tuā. et mane exaudi
es vocē meā. **Mane** nre redēptiōis ē ma
tutinū tps quo dñs nre surrexit. vel ei. re
surrectio innotuit. **Uñ.** **Exiit** matutini et
vespe delectaberis. **Mane** homis pueri
cia vel adolescentia in q. viret et floret. **Uñ.**
Mane sic herba transeat. mane floreat et
tran. vespe decidat. induret et arescat. **Se**
pe aut ē q. hō mane puericie trāseat. i. mo
ri. **Si** xpo ptingat eū venire ad mane ado
lescentie in q. viret et floret. sepe ē q. tunc
trāsīt. q. si forte eū cōtingat venire ad ve
sperā senectutis. tūc absq. dubio in morte
decidit. idurāt vt cadauer. et arescit i. pul
uere. **Mane** efnitatis ē initium eterne gl̄ie
Uñ. **Auditā** fac mihi mane misericōdiam tuā
id ē. vocē misericōdie tue. s. **Venite** bñdicti. et
Mane mūdialis p̄speritatis ē ipa p̄spe
ritas. **Uñ.** **Ad** annūciādū mane misericōdiaz
tuā et c. **Penitēs** g. solicit. de aia sua mane
tps surgit ad orōnē vt possit dicere. **Ma**
ne astabo tibi et videbo. mae exaudies vo
cem meā. **Qd** habetur in pmo ps. **Verba**
mea. **Uerū** q. o. ei. nō habet effectū sine
mane pectoris. i. sine gr̄e initio. ideo dicit
Emitte lucē tuā. **Qd** habet in scōo ps.
Judica me deus. **Sz** q. mane pectori pen
det ex mane nre redēptiōis. iō. dic. **Exiit**

matutini. **Ad** ē in etio ps. **Te** decz rē. **Et** qz habito mane pectoris. qd ē effect? māe redēptoris hō incipit sibi vilescere. **Se**q tur. **D**ane sicut herba trāseat rē. **Ad** ha beē in qrtō ps. f. **D**ne refugiu. **S**z qz qto sibi qsqz magi vilescit. tāto magi māe eter nitati affectat. idcirco dī. **A**uditā fac mibi mane misericordiam tuā. **Ad** habet in. v. ps. **D**ne exaudi oronē meā. **Et** qz nemo ad b puenit nisi q laudat deū in adūitate z p speritate. iō adūgit. **A**d annūciādū māe misericordiaz tuā rē. **Ad** habet in. vi. ps. **B**onū ē rē. **R**ursus sex ps. q p singlas fe rias mutant. z cantica q in illis dicuntur inf se cōueniunt. z pgrue pnt tpis gratie successib? coaptari. **I**n scda nāqz feria re colit stat? pmitiue ecclie. q scōz p dicatione hereditatē accepit vt dcm ē. **U**n i illo ps. **V**erba mea. orat ecclia p eīna heredita te quā p xpm pcipit. qre i ti. eiusdē ps. ha bet in finē p ea quā pseqt hereditate. **I**n cātico xō gratias agit dicēs. **C**ōfitebor ti bī dñe qm irat? es mibi pūsus ē furor tu? z psolat? es me. **Ad** ē **Pla. xij. c.** **R**euera ira dei pmanit vsqz ad passionē saluator/ s tūc pūsus ē dñs a furore z psolat? ē ecclie siā. apiens ei sanuā celesti regni. cū oēs p ad iferos mitterent. **I**tē in ps. solitudi nem suā oñdēs ecclia dīc. **D**ane astabo tibi z videbo rē. **I**n cātico xō pñdēs di cit. **F**ortitudo mea z laus mea dñs. i. ipse p quē sum fort? z quē laudare teneor. **A**d totā igif ptinet eccliaz. qd dī. **V**erba mea rē. s spālīt ad pmitiūā cui p aplos pmo fa cta ē pmissio eīne hereditati. z tūc verillū cruci cepit in natōib? eleuari. ad qd ptinet cāticū sic ex his q pcedūt cāticum in esata manifeste apparet. **D**icit em in b lib. pau lo supi. **I**n die illa radix iesse. q stat in si gnū pporū ipm gētes depcabunt z erit se pulcrū ei? glīosū. **E**t paulo p? **E**leuabit si gnū in natiōes z pgregabit pfugos israel rē. **S**aluator noster ē radix iesse. z ipse stat in signū pporū. qz ad eum respiciūt gētes z ipm depcant. ei? sepulcrū fuit glīosū. **I**z pctis nostrī exigētib? ad tps sit ignomi niosū. z ipse p aplos z alios pmitiuos le uauit in natiōes cruci signū. i. q ē victoria vt sciāt oēs in q diabol? ē vict? **S**ed añ b pgregauit ipse pfugos isrl. qm in die pēte costes erāt viri religiosi in hierlm ex omī

pte vel natiōe q sb celo ē. z ex illis credide rūt vna die tria milia. z alia die qnqz mi lia. **N**ā eis dīc paul? in actib? aplosū. **P**ri mū oportebat vob loq xbu dei. **I**n ter tia feria illud tps recolim? qñ ab ipys ec clesia psecutionē patiebat a iudeis primo z postea a diuisis impatorib? romanis. p sertim tpe neronis vsqz ad tpa dyoclecia ni z maximiani impatorū. **Q**ue aut tunc passa fuerit ecclia indicat ps. **J**udica me de? z discerne cām meā de gēte nō scā. **E**t oñdit tristitiā cū dīc. **Q**uare trist? incedo dū affligit me inimic?. **S**z qz ab hac pse cutione liberata ē cātat cāticū. **E**go dixi **Ad** ē **Pla. xxxviii. c.** **Q**d cātauit ezechias p? liberationē a sennacherib. z p? infirmi tatē quā incurrerat. ne eleuaret? cor ei? in supbiā. vel qz eleuatū erat ppē inopina bilē triūphū de exercitu sennacherib. **S**i cut em ille liberat? reddidit gloriā deo. sic z ecclia. **P**rim? tñ qñ desperās dīc. **N**ō a spiciā hoīem vltra z habitatorē qet. i. sal uatorē meū p quē mibi qes debēt eē. imo cum videbat suos passim infici dicebat. **G**eneratio mea ablata ē. **E**t iterū. **P**reci sa ē velut a texēte vīta mea cū adhuc ordi rer succidit me. **T**ñ sperās ecclia dīc. **V**i uens supple nūc in ptectiōe tua. vinēs sez p? in futura qete. ipse pñtebit tibi sic z ego hodie sup. liberata ab hostibus. z ego ita ago sic pat bon? notā facit filiys xitātē suā **I**n qrtā feria recolit illd tps q ecclia cepit exaltari sup iimicos suos reddita si bi pace p impatorē pstatinū. **U**n cantat. **T**e decz hymn? de? i syon. **S**yon iterpra tur speculatio siue pteplatio. qz tpe qetis potuit ecclia vacare pteplatiōi. **A**d b etiā ptinet titul? f. **P**salm? dauid cāticū hie remie z ezechiel de ppo trāsmigrationis vel xba pegrinatiōis cū incipet exire. **S**i cut em ppls ille d babylonia exire cepit. re cepta licētia a cyro. ita z ecclia de babylone psecutiōis p pstatinū romanū impato rem liberata. quā pattebat sub puer? im peratorib? hz spem pficiēdi in meli? qus/ qz pueniet in celestē hierlm. **U**n recolēs p teritā psecutionē dīc. **V**erba iniqrū pua luerūt sup nos. **E**t pfectū suū oñdēs dīc. **B**ndices corone anni benignitatis tue. **C**o rona āni benignitatis tue ē tps gratie qd p circulū dierū vsqz i finē mūdi decurrit i q

campi. i. illi q̄ sūt plani. timore supbie ca/
rētes. ybertate grē replent. **P**rop̄ hāc li/
berationē cātā ecclia cātīcū anne mris sa/
muclis. qd̄ cātāuit liberata de psecutione
sue emule fenēne. **E**xultauit cor meū in
dño. qd̄ ē. **j. Regl. ii. c.** Cū em̄ res publica
cepit p angelicos viros z impatores xp̄i-
anos ministrari potuit ecclia dilatare os
suū sup inimicos suos. i. iudeos. paganos
z hereticos. **U**n̄ sequit̄ **D**ilatatum est os
meū zc. **E**adē quoq; pace q̄ gaudēt gē-
tiles cōuersi gaudēt z iudei cōuersi. **U**n̄ z
in psona iudaici ppli cōuersi cātā in q̄n/
ta feria. **D**ñe refugiu fact̄ es nob. **Q**uod
aut̄ p̄. iste ad iudeos ptineat. titul⁹ osten-
dit. **s. Oro moysi hois dei.** **A**d idē etiā p/
tinet canticū moysi. **C**ātem⁹ dño. **Q**d̄ est
Ero. xv. c. in pncipio. **S**ic em̄ exultauit
iudei interempto pharaone cum exercitu
suo ita exultant hodie xp̄iani deiectis p-
uersis impatorib⁹ q̄ eccliam psequēbant̄
in odiū nois xp̄iani. **I**n sexta feria fit
cōmemoratio passiōis dñi. **U**n̄ cātā ille
p̄. **D**ñe exaudi orōnē meā. **C**ui⁹ titul⁹ est
Psalm⁹ dauid q̄n psequēbat̄ eū fili⁹ eius
absalon. **S**ic aut̄ dauid habuit plures fili-
os s̄ vn⁹ illorū. **s. absalon psecut⁹ ē eū.** Ita
z dñs n̄r plures h̄z filios. de q̄b⁹ ip̄e dicit
Nō p̄t lugere fili⁹ spon̄si q̄diu cū illis est
spon̄sus. **S**z vn⁹ illorū. **s. iudas psecutus
ē eū. q̄ d̄r absalon. q̄si abbasalon. i. pax pa-
tris. pp̄t osculū qd̄ dedit dño. qd̄ ē signū
pacis. **A**d idē ptinet cātīcū. **D**ñe audi/
ui auditū tuū. **Q**d̄ ē **Abacuc. iij. c.** in pnci-
pio. **I**n q̄ d̄r. **C**ornua in manib⁹ ei⁹. ibi ab-
scondita est fortitudo ei⁹. an̄ faciē ei⁹ ibit
mors. **P**er cornua regna intelligere p̄sue-
uimus. **E**t ē sensus. **C**ornua in manibus
ei⁹. i. regnū in p̄tate ei⁹. **H**āc aut̄ p̄tate me-
ruit sibi dari. vel poti⁹ sibi datā notificari
p passiōē de q̄ ip̄e dicit. **D**ata ē mihi ois
p̄tās in celo z in terra. **P**er cornua em̄ cō-
ueniēnt̄ fm̄ h̄ intelligunt̄ duo cornua cru-
cis. **U**n̄ videt̄ fm̄ h̄ q̄ poti⁹ eēt dicēdum
Aban⁹ ei⁹ in cornib⁹. q̄ cornua in mani-
bus ei⁹. **A**baluit tñ sic dicere abacuc pro-
pheta. vt oñderet q̄ in p̄tate z voluntate
ei⁹ fuit eū crucifigi. sicut ip̄e dixit. **N**emo
tollet a me aīam meā. sed ego habeo p̄tate
ponēdi aīaz meā z iterū sumēdi eā **I**bi scz
in cruce abscondita fuit ad tps fortitudo**

eius qz reputatus est tanq̄ p̄cussus a deo
z humiliatus. z an̄ faciē eius sibi mors q̄a
mors p̄ eius mortē destructa est. **E**t nō q̄
h̄ dies est q̄nta a sc̄da feria in q̄ agit̄ d̄ pas-
sione saluatoris. sicut z i dñicis nocturnis
q̄nto loco ponit̄ canticū. in quo ponit̄ cō-
temptus nabuchodonosor. z victoria tri-
um pueror̄ in camino ignis. vbi aspectus
q̄rti erat filis filio dei. v̄l sicut h̄z alia trā-
slatio filio hois. qz in passione saluatoris fa-
cta ē destructio dyaboli et victoria xp̄iani
populi de trib⁹ p̄tib⁹ orbis collecti. p̄ eū q̄
est verus filius dei z verus filius homis.
In sabbato fit cōmemoratio victoriē po-
puli iudaici q̄ erit z iunct⁹ ecclie dei in fine
seculi z cantabit cū ecclia psalmū. **B**onus
est p̄fiteri dño zc. ad annūciandū mane. **s.**
p̄speritat̄ misc̄dām tuā. z veritatē tuam
p noctē. **s. aduersitat̄. qui⁹ psalm⁹ intitula-
tur. laus cantici dauid in die sabbati. U**n̄
p̄ueniens est vt in die sabbati cantet̄ psal-
mus ille in q̄ agit̄ de psecutione iude. q̄ p-
secutus est xp̄m in figura absalon q̄ psecu-
tus est patrē z intitulaf̄ i die sabbati. **Q**u-
aut̄ psalm⁹ iste ptineat ad iudaicū pplm̄ cō-
uincit̄ ex illo versu. **I**n decacordo psalte-
rio cū cantico. **P**salteriū decacordū dicit̄
lex pp̄ter. x. mandata legis. **E**t nota. q̄ h̄
psalteriū qd̄a portant̄ s̄ in eo nō psallunt.
vt iudei p̄fidi q̄ nobis sunt in codicib⁹ te-
stes. i. cordib⁹ hostes. **Q**uidā portāt z psal-
lere vident̄ nō tñ psallūt. vt falsi xp̄iani q̄
cū tristitia aliqñ bona opant̄. **Q**uidā por-
tant et in eo psallūt vt illi q̄ cum hilaritate
bona opant̄. **H**oc aut̄ erit in p̄lo iudaico
cū vnū erit cū ecclia. **Q**ualit̄ canticū moy-
si. audite celi. qd̄ est deut. xxxij. c. ptineat.
ad sabbatū. z ad populū iudaicū ex verb̄
bede haberi pōt q̄ dicit sup lucā. q̄ i dieb⁹
sabbati iudei ad synagogas p̄suebant ad
meditanda diuine legis mandata postpo-
sitis mundi negocijs. iuxta illud. **V**acate
z videte quoniam suauis est dñs. **I**n me-
moziā ḡ pristine religionis canticum ipsū
deuteronomij in sabbato cantaf̄ in q̄ stat⁹
illius populi quē habuit offenso vel p̄pi-
cio deo describitur. **P**ost antiphonam
sequit̄ caplm̄ p qd̄ fit exhortatio ne defici-
amus in via. **E**t dicit̄ qñq;. **B**enedictō z
claritas. **A**poē. vij. d. **E**t qñq;. **F**uisti ali-
qñ tenebre. **E**ph. v. b. **E**t qñq;. **N**ox p̄cel

fit. **Roma. xiiij. c.** Ubi hortamur in fide p-
seuerare. misericordie opib' intēdere. opa tene-
brarū abijcere. et arma lucis induere. et cō-
solamur p' pmissione glorie. Et post capi-
tulū seqt' rñsorū. In qbusdaz tñ ecclesijs
nō dicif' rñsorū. Videl' em' h' supfluere p'
pter rñsoria in nocturnis dicta. qz hodie
nocturne et laudes matutine vbiqz cōiun-
ctim canūf. Hec tñ rō cessat si laudes ma-
tutine officiū sint p' se. In omib' tñ alijs
horis post capitulū sequif' rñsorū. Post
capitū seu rñsorū chorus exhortatio
nī assentiens hymnū resonat. Post hym-
num sequif' x̄sus. Quia em' p' canticū za-
charie quod statim subsequif' pmissione
taf' et nos tardi sum' ad credendū pmissi-
onibus. idō pmittif' x̄sus alta voce. vt ex-
citemur ad credendū dei pmissa. Et dñ in
qbusdā ecclesijs x̄sus. Repleti sum' ma-
ne misericordia tua. in quo recolif' tps q' iustis
recōpensabif' merces post huius seculi la-
borē. **Uñ dicit Beda.** Repleti sum' mane
p'teritū ponens p' futuro pphetali certitu-
dine. quia in mane eternitatis misericordia do-
mini replebimur. iux' illud Gatiabor cum
apparuerit gloria tua. In alijs xō ecclesijs
dñ. In matutinis dñe meditabor in te. Cō-
sequēter chor' x̄su excitat' subijcit canticū
zacharie. s. **Bñdict'.** qd ē **Lu. i. c.** qd sen-
per dicif'. iux' qd ait apl's. Seruiēdum est
deo psalmis et hymnis et canticis. i. cord. ore
et ope. Si qdē p' hymnū expmif' leticia qm
de cōsecuta libertate habem'. Et qz x̄pus
hanc nobis leticiā acquisiuit. idcirco ne d'
hmōi bñficio ingrati eē videamur. In lau-
dem dei cantādo. prumpim'. antiphonaz
ichoātes. Et qz nos liberauit ei grates re-
ferimus alta voce cantādo canticū ipsum
et qre. qz visitauit nos exñtes in miseria. et
fecit redemptionē plebis sue. Quare etiā
hoc canticū alta voce dicat'. in. **vj. pte sub**
v. feria cene dicef. Vel ideo post ps. et le-
ctiones et x̄sum canticū ipm dicif'. vt recoz-
demur q' finito tpe noui testa. qd p' pmissi-
os matutinales ps. significat'. remunera-
tio abrae pmissa nobis dabit'. si doctrina
x̄pi imbuti. qd p' lectionē. et ad dei fuitiū
incitati. qd p' x̄sum significat'. sine timore
in sanctitate et iusticia omib' dieb' fitem'
deo. Rursus ideo ps. **Bñdict'** in h' loco
dñ. qz in eo agit' de pcursoze illi' q' in sexta

etate venit. et iste ē sextus psalmus in lau-
dib'. Et nō q' hoc canticū et canticū ma-
rie scz. Magnificat anima mea dominū.
et euāgelia sunt. ideo ea stantes cantam'
Aterū hec duo cātica nō cantant' in eccle-
sia eo ordine quo edita sunt. quē ordinem
ponit magister in historijs. vbi agit de or-
tu pcursozis. Nam canticū zacharie prius
cantat' et tñ secūdo editū est. Quia em' ibi
legif'. et erexit cornu salutis nobis. quod ē
factum in resurrectione. et quia loquif' ad
puerū q' fuit auroza solis. ideo cātatur in
laudib'. Canticū aut' x̄ginis. quia legitur
ibi. respexit humilitatē ancille sue. scz ipsi
us marie. quod qdē factum ē in sexta eta-
te. et agit de incarnatione. ibi. suscepit isrl'
puerū suum. ideo canif' ad vespas. s. in se-
xto officio diurno. Tertio canticū simeo-
nis qd sequif'. canif' in septimo officio. s. i
completorio. quia orat se dimitti in pace.
qd erit in septima q̄scentiū. **Rursus i**
tribus horis tria dicim' euāgelia. s. in au-
roza **Bñdictus.** qz ibi x̄a lux nunciat' In
vespa. Magnificat. qz in fine mūdi put
ibi dñ deus supbos dispdet et humiles ex-
altabit. In cōpletorio. **Nūc dimittit' qz p'**
iudiciū sancti in pace regnabūt. **Finis**
cātico antiphona que dilectionē siue de-
uotionē quā in laudando deū hñe debē.
significat' repetit'. **Uñ aut' x̄sus ante ip-**
sum canticū dicif' offert' incensum. vt notet'
deuotio ab igne charitatis egrediēs que
in omī laude esse debet. **Thuribulum em'**
est cor hois. ignis charitas. incensum oīo
sumus in altū tendens est deuotio q' sursum
tendere debet. iuxta illud. **Dirigat' oīo**
mea et c. De hoc in quarta pte in ti. de ac-
cessu pontificis ad altare dictū est. et dice-
tur sub vespis. **Primo aut' offert' incensū**
circa altare. nam et sacerdos legalis mane
intrabat templum vt sup altare incensum
offerret. vt dicef' sub ti. de vespis. **Offert'**
itaqz incensum circa altare vt notet' canti-
cum toto cordis affectu esse proferendum.
Et ne nobis accidat quod p̄tigit zacharie
cui dum incensum offerret apparuit ange-
lus dicēs. q' ei nasceretur filius. Qd qz il-
le non credidit obmutuit. **Credamus igitur**
promissionibus dei. ne a laude eius
muti efficiamur. Alia etiā rō sub vespis
dicef'. **Post canticū sequif' oīo p' quē em**

petrāda pmissio de qua dictū est in phe/
mio hui⁹ ptis. De laudib⁹ matutis q̄s mo/
nachī dicūt in p̄cedēti ti. dictū ē.

De prima

Distinquā de no/
cturnali pmissum ē officio. conue/
nit aliq̄ dicere de diurno. Et p̄mo
de hora p̄ma in qua deū laudare debem⁹.
Cum quia ē initium diei. et nobis dedit no/
ctem cū salute et sine sathane impedimen/
to trāfire. put in cōpletorio rogauim⁹ ip/
sum. Cum q̄ tali hora x̄ps a iudeis pila/
to tradit⁹ est. et etiā angel⁹ nunciavit mu/
lierib⁹ ad monumentū orto iā sole venien/
tibus eum surrexisse. Eadē etiā hora vi⁹
est in litore maris a discipulis piscantibus
dicēs illis. Pueri habetis aliq̄d pulmenti.
Cum q̄ eadē hora dñs in templo cōueni/
ebat. et p̄ls manitabat. i. m̄ae expectabat
vel. i. ad deum mane festinabat. Cum eti/
am quia scriptura dicit. Primus querite
regnū dei. Merito ergo ecclesia in hac ho/
ra dñm laudat et eum inuocat dicens. De/
us in adiutorium meū intēde. cum glorifi/
catione sequētī. et deinde petit liberari a p/
secutione mūdi et a temptatiōib⁹ diaboli.
vt patet in hymno. Jam lucis orto si. et c.
Est autē nōndū q̄ in p̄ma hora hymn⁹ ip̄e
inuariabilis ē. qm̄ qualibet die p̄missa li/
beratione egemus. Similiter et in cōpletorio
hymnus. Te lucis et c. In quo petit eccle/
sia a fantasmatibus liberari. qua etiam li/
beratione semp̄ egem⁹ put sub cōpletorio
dicet. Quedā etiā ecclesie nūq̄ variāt an/
tiphonā ad primā. Cum em̄ de⁹ sit inuari/
abilis qui est alpha et o. i. p̄ncipiū et finis.
Idcirco quia sp̄s a nobis p̄mitias et decias
exigit tanq̄ semp̄ soluentes p̄mitias diei.
nūq̄ variant antiphonā. sed sp̄s dicūt il/
lam de trinitate. nisi aliq̄d festum accadat
quia tunc fit de ip̄o festo. Aliē tñ ecclesie va/
riant hymnū et antiphonā in dñicis et i fe/
rijs et in festis dei et scōrū. Post antipho/
nam sequunt⁹ ps̄. Et ex p̄nētia p̄cedentī
hymni euidenter apparet quare dicat⁹ pri/
mus ps̄. De⁹ in noie tuo et c. In q̄ ecclesia
orat a periculis et ab inimicis liberari. De/
ide se armat p̄mo cōtra hostes cingulo ca/
sitatis. cū dicit. Beati imaculati in via et c.
Secūdo galea salutis. scz spe. cū dicit. Retri-

bue suo tuo et c. de quibus dices sub sexta
Tertio etiā scuto fidei cū dicit. Quicunq̄
vult et c. in q̄ fides n̄ra cōtinet⁹. vt scz dices
que est scutū et munimē nostrū et victoria
cōtra carnē mundū et diaboli. et oēs eius
temptationes. Unde Petrus. Cui resisti/
te fortes in fide et c. Quarto sumit gladiū
sp̄s quod est v̄bū dei. dñi dicit capitul⁹
siue lectionē. que p̄tinet ad doctrinam. qz
oportet vt p̄cedant bona opa que p̄ psal/
mum significant⁹. et tandē sequat⁹ doctria
de sp̄ualib⁹ et secretiorib⁹. iuxta illud. Le/
pit iesus facere et docere. Sunt ergo tres
ps̄. s. Deus in noie. Beati imaculati i via
et Retribue. vt in tribus horis munimen/
tum cōtra impugnatiōes iteriores. et exte/
riores habeam⁹. Et dicunt⁹ sub trib⁹ glo/
rificationib⁹. eo q̄ trinitas in n̄ris opibus
glorificat⁹. Scōs ps̄. est Beati imaculati.
vsq̄ retribue. Tertio Retribue. vsq̄ Le/
gem pone mihi. qui ex octonarijs versū
constituunt⁹. Habet em̄ vnusquisq̄. xvij.
vsus. quorū. xij. significant. xij. pphetas
aliq̄ quatuor designant quatuor maiores
pphetas. s. esaiā. hieremiā. danielē. et eze/
chielem. siue. xij. ap̄los. et quatuor euāge/
listas. Dicunt⁹ ḡ illi duo ps̄. ex. xvij. versi/
bus constituti. vt ostendat⁹ q̄ ea q̄. xij. p/
phete. et. iij. maiores. siue. xij. ap̄li. et. iij.
euāgeliste dixerūt p̄ posse obseruare de/
bemus. De octonarijs dices sub ti. de cō/
pletorio. Sūt etiā quodāmodo q̄nq̄ psal/
mi habito respectu ad diuisionem octona/
riorum vsu cuiuslibet ps̄. significantes
q̄ ecclesia petit ne mors ingrediat⁹ per fene/
stras quinq̄ sensū nostrorū. seu vt q̄nq̄
sensus n̄ri p̄ diē diuinit⁹ muniant⁹. Prim⁹
est. Deus in noie tuo. Secundus Beati im/
maculati. Tertius. In q̄ corrigit Quart⁹
Retribue. Quint⁹ Adhesit. Et est sciēdū
q̄ a psalmo Beati imaculati. vsq̄ ad ps̄.
Ad dñm cum tribularer. est vnus psalm⁹
continens. xxij. capitula qui s̄m Ambro.
est paradisus pomorum. et apoteca sp̄ri/
tussancti. et ideo ecclesia ruminat illum p̄
horas velut species aromaticas paradisi vt
sit species aromatica deo et mundo. Scz q̄/
rit quare psalmus ille Deus in noie tuo.
dicat⁹ ad primam quem dauid cecinit duz
iudei eum saul tradere volebant. Rñdeo
ideo. qz p̄ p̄p̄heos qui interpretant⁹ floren

tes intelligit dyabolus q̄ caducā floriditate
suis ondit. **I**pe em̄ siue p se siue p mēbra
sua insidiat nob̄. ⁊ nos apte psequit̄. vt nos
eterne tradat morti. **A**d vitādā ḡ ei⁹ calli-
ditatē iste ps̄ i p̄ma hora siue i diluculo cā-
tand⁹ ē quē dauid cātabat vt ab inimicis
saluaret. **P**ost illū d̄r ps̄. **B**ti ima. i via. q̄
plen⁹ est morib⁹. qz op̄tet vt hi q̄s d̄s liba-
uit d̄ vinculis ⁊ carcere inimicorū morib⁹
bonis ⁊ in oi deuotiōe assistāt. **I**n diebus
x̄o dñicis in q̄b⁹ officiū matutinale d̄r ⁊ hi
storia mutat̄. dicūt ad p̄mā q̄nqz psalmi q̄
sūt i fine ip̄i nocturni dñical. s. **D**e⁹ deus
me⁹ respice rē. **Q**ui psalmi q̄rei p̄ma dicā-
tur s̄b p̄pletorio dicef. **I**n q̄busdā tñ eccle-
sijs dicūt solū i dñicis a septuagesima vsqz
ad pasca. q̄ etiā tpe d̄r ad p̄mā psalmus
Dñs requit. p̄p̄t rōnē ibi scriptā. **I**n pre-
missis et dñicis d̄r ad p̄mā ps̄. **C**ōstemi-
nī dño. ne aliqd̄ de psalterio p̄termittat̄. q̄n
totū in septimana dicat̄. ⁊ qz ibi p̄ferti in
versu illo. **H**ec est dies quā fecit rē. agit d̄
resurrectiōe ad quā dies dñici p̄tinēt. **E**t
fm̄ hoc in dñicis dicunt̄ ad p̄maz. ix. ps̄.
vt cū. ix. ordinib⁹ angelorū in resurrectio-
nis gaudio trinitatē laudare possim⁹. **I**n
p̄mis. v. scz **D**e⁹ de⁹ me⁹ respice. ⁊ seq̄nti-
bus. de x̄pi passiōe cantat̄. **P**er ps̄. **C**ōstemi-
nī. ⁊ tres q̄tidianos innuit qz in q̄ttu-
or mūdi p̄tib⁹ doctrinā q̄ttuor euāgelioz
laudare debē⁹. **I**n ps̄. **D**e⁹ in nomie tuo.
petim⁹ erroris depositionē. in **C**ōstemi-
nī exhortamur ad laudis p̄fessionē. in **B**ti i-
maculati. ad laudis opationez. in **R**etri-
bue. ad mādatorū retributionē. **V**erū q̄a
fides ē sūdamētū mādatorū ⁊ victoria q̄
vincit mūdū. qz cetera sine fide frustrant̄.
iō subdiē simbolū fidei. **Q**uicūqz vult. qd̄
athanasī⁹ alexādrin⁹ ep̄s rogatu theodo-
sij ip̄atori ad eradicādā iualescētē hereti-
corū p̄fidia. ⁊ fidē catholicā diuulgandaz
edidit. ⁊ singulis dieb⁹ ecclesia p̄stituit can-
tari ad p̄mā. qz p̄p̄s tūc maxie ad ecclesiam
p̄uenit. vt qz fides p̄ncipium salutis existit.
Quidā tñ ex curiositate illd̄ omittūt in ill̄
dieb⁹ q̄b⁹ in missa **C**redo in vnū deū di-
cūt. **Q**uidā aut̄ dicūt qz dicit̄ athanasius
fugies a facie p̄stātini impatoris. in treue-
re illud cōposuit. qz nō d̄r in ecclesia ex p̄-
maria ecclesie institutione. **E**t adūte qz in b̄
simbolo due p̄ncipalē sunt p̄res. s. de tri-

nitate ⁊ de incarnatiōe x̄bi. **S**z de libero
arbitrio p̄mittit̄. **P**ostea seq̄t caplm̄ in
q̄ pastor oues ⁊ p̄familias oparios ne in
calore ⁊ labore deficiant p̄solat̄. de q̄ iā di-
cef. **E**t d̄r q̄nqz caplm̄. **G**ra vobis ⁊ para-
deo. **G**al. i. a. **Q**uqz pacē ⁊ vitatē **Z**ach.
viii. d. **P**ost caplm̄ seq̄t r̄nsorūz. **C**hriste
fili dei viui. rē. vt ecclesia ostēdat se innue-
re ⁊ applaudere his q̄ in illo dicta sunt. ni-
hilomin⁹ tñ orat̄ p se. vñd̄ postea subijciē
x̄lus. **E**xurge dñe. i. fac nos exurgere. **E**x-
urgere aut̄ a vitijis nihil aliud ē q̄ ad dñm
redire. **S**ciēdū aut̄ ē qz quedā ecclesie omit-
tunt r̄nsoriū illud **C**hriste fili dei viui. i ad
uēru ⁊ in septuagesima. qz l3 tā p̄res q̄ fue-
rūt an̄ legē. q̄ q̄ fuerūt sub lege sperarēt p
x̄pm a miserijs liberari. tñ qz ip̄e illo tpe
nōdū venerat. idcirco cū tpa illa recolūt̄.
miscōia x̄pi mime iuocat̄. **I**n festiuitatib⁹
tñ scōz q̄ in illis t̄pib⁹ occurrūt. illd̄ dicūt
qz i illis t̄ps ḡfē rep̄ntat̄. **Q**uedā tñ eccle-
sie nō dicūt caplm̄ nec etiā r̄nsoriū. s̄ soluz
x̄lum. **E**xurge. volētes morē ap̄lorū imi-
tari. q̄s legim⁹ post ascēsiōē an̄ aduētūz
sp̄ūsci in ōronib⁹ p̄seuerasse. sic lucas dic̄
qz ip̄i adorātes reūsī sunt in hierusalem cū
gaudio magno ⁊ erāt sp̄ b̄ndicētes in tem-
plo ⁊ laudātes deū. **N**ec legim⁹ eos tunc
fecisse f̄monē ad p̄lm̄. s̄ in die p̄tēz. dato
eis sp̄ūscō hora tertia ceperūt tanq̄ cōfir-
mati ad p̄lm̄ loq̄. in q̄ instruimur qz vsqz
ad hora tertiā bonis opib⁹ ⁊ ōronib⁹ va-
care debem⁹. ⁊ tūc tandē alios docere. qd̄
notat ip̄a lcō seu capitulū. naz ps̄. ad opa
lectio x̄o p̄tinēt ad doctrinā. **P**ropter h̄
ergo lectionē in prima subtrahunt. ⁊ p̄ cō-
sequens responsoriū quod ei respondere
debet. **R**ursus p̄ primā pastoris opa itel-
ligunt̄. **U**n̄ tunc dicif. **R**espice dñe in ser-
uos tuos ⁊ in opa rē. qui pastor x̄pi exem-
plo debet prius opari vt in alijs hōis ali-
os ad opandum valeat exhortari. **I**doqz
nō dicunt capitulū. quod ē exhortatō seu
cōsolatio post psalmos p̄ quos opa signi-
ficant̄. **S**ed post primā dicif lectio vt di-
ctum est in p̄hemio hui⁹ p̄tis. **S**ubse-
quenter dicūt p̄ces. qm̄ in cōcilio agathe-
neū. statutū est. vt preces siue capitula de
psalmis in singulis hōis dicantur. **P**icū-
tur autem p̄pter tria **P**rimo ad refecant̄/
das superfluas cogitationes. **S**ecūdo ad

impetrādū miscōiam pp̄t oues errātes ⁊ oparios fatiscētes. Tercio ad postulādū auxiliū ⁊ tēptatiōes vt possimus in dñica orōne p̄rem securi inuocare. Et dicūf h̄ mō. **P**rimo nāq; dñica orō dī in q̄ sunt septem petitiōes pp̄t septē dona spūs sancti habēda. vt iā dicet. **S**z qz musce morientes. p̄dunt suauitatē vnguētī p̄cedit ip̄m kyrie eleyson. **P**ortet em̄ tale qd̄ p̄cede vt dicēdo ip̄am orōnē. mens q̄ inuisibili loquif sola inuisibilia cogitet. **I**n diuinis si quidē officiis an̄ ip̄am orōnē dī ter vel semel kyrie eleyson. ⁊ postea ter v̄l semel x̄p̄e eleyson. ⁊ iterū ter vel semel kyrie eleyson. **D**ī ter kyrie eleyson. ad nōndū tres stat⁹ diuinitat⁹ ⁊ diuine maiestat⁹. q̄s aliq̄ mō ī ecclia celebram⁹. **S**z semel dī pp̄t vnā s̄b stantiā. **P**rim⁹ stat⁹ fuit an̄ assumptā hūa nitatē qn̄ trinitas inuocabat sine copula/tiōe hūane nature. ⁊ dicebat dñs. qz dñs nomē illi. **S**cōs fuit p̄ assumptā hūanitatē. f. qn̄ x̄p̄s videbat in fr̄a ⁊ nihiloni / mus credebāt a suis de⁹ ⁊ fili⁹ dei. p̄pter assumptā em̄ hūanitatē q̄ vncta ē oleo sp̄rituali vocat⁹ x̄p̄s. **Q**uā i medio statim dici mus x̄p̄e eleyson. **Q**uā em̄ ter dicimus x̄p̄e eleyson. oñdim⁹ eū nūq; fuisse sepatū a s̄b stantia trinitatis. l̄z fieret hō. **S**z qn̄ semel oñdim⁹ eū fuisse solū inē hoies ⁊ neminez sibi p̄ oia silem habuisse. **T**ercio stat⁹ fuit ex eo tpe q̄ voluit clarificare assumptā hūanitatē plusq; eēt q̄dū mortalis erat. **Q**uia ḡ in illa clarificatiōe ostēsa est trinitas. iō dicim⁹ ter kyrie eleyson. semel x̄o dicif pp̄t vnā substantiā. **D**e horū x̄borū efficacia dictū ē in q̄rta pte sub ti. de kyrie eleyson. **E**t nō q̄ p̄missi stat⁹ dicunt pp̄t nos. ⁊ nō pp̄t deū. apud quē nō ē trāsmutatio nec vicissitudinis obūbratio. **P**ost kyrie eleyson seq̄t dñica orō in q̄ sunt septem petitiōes pp̄t habēda septē spūs sancti dona. p̄ q̄ merētes septē x̄rutes. ⁊ per istas a septē vitijis liberati ad octo beatitudines pueniem⁹. **E**t dicif voce demissa et secrete. **P**rimo vt p̄ h̄ vera hūilitas ⁊ orōnis deuotio significet. **S**cōdo vt q̄si ad interiora reuerfi ip̄as res cū magna diligentia mēte capiam⁹. q̄s x̄bis pnūciam⁹. **T**ertio qz in eo deo loquimur. q̄ nō tm̄ x̄ba s̄renes scrutat⁹ ⁊ corda. **Q**uarto ad nōndū

q̄ orō ipsa poti⁹ habet efficaciam in deuotione cordis q̄ in clamore oris. **L**icet enim moyses ad dñz nō clamaret ore. tm̄ dominus q̄ magis attendit clamores cordis q̄ oris inq̄t ei. **Q**uid clamas ad me. **E**xodi. xiiij. c. **F**inis tm̄ ipsi⁹ orōnis alte pnūciaf vt ab oib⁹ cōfirmet. ⁊ vt auxilio p̄cū astātium r̄ndentiū amen a temptatione libere mur. quia sic ait Aug⁹. impossibile ē multitudinē nō exaudiri. **P**incipiū q̄s eius publice pnūciaf. vt p̄ h̄ p̄li astantes ad orandū inuitent. **S**ane dñica orō dicitur vt vita sp̄ualis anime impetret p̄pter qd̄ imediate illa dicta subiūct. **V**iuēt anima mea ⁊ laudabit te. ⁊c. **D**einde sequif. **E**rraui sicut ouis q̄ ⁊c. in q̄ fit cōfessio. **N**ō ei pōt in deo viuere qui non confitef. **N**ō sequēter dicif. credo in deū. in quo fides nostra cōtinet. sine qua impossibile ē deo placere. ⁊ p̄ quā p̄tra onia aduersa armātur qui p̄ dñicam orōnē mūdant. **E**t dicitur voce demissa. finis x̄o alte. ad notandum q̄ corde credif ad iusticiā. ore autem confessio fit ad salutem. de quo in quarta pte dictum ē. vbi de simbolo agif. **P**rostea sacerdos quasi suspirās dicit. **E**t ego ad te dñe clamaui ⁊c. iuxta illud **D**avid **D**e pfundis clamaui ad te do. ⁊c. **Q**uia x̄o nō est speciosa laus in ore peccatoris. quia peccatori dixit deus. **Q**uare tu enarras iusticias meas. ⁊ assu. te. m. p. os t. iō petit sibi gr̄az p̄ferri. q̄ replet⁹ possit digne laudare di. **R**epleat os meū laude. **S**ubsequūf etiā postea mltre p̄ces q̄b⁹ ecclia orat obsecrat. postulat. ⁊ gr̄as agit. iux̄ doctrinam apli ad **T**hi. **O**bsecrat cū dicit. **D**ñe aūte faciē tuā ⁊c. p̄p̄e at obsecratō ē qn̄ cū adiuratiōe petif. vt cū dī. p̄ passiōes tuā libera nos dñe. **O**rat dū bona sibi dari petit. vt ibi. **C**or mūdū crea i me de⁹. **P**ostulat dū a se mala sibi x̄ria r̄moueri petit. vt ibi. **S**ignare dñe die isto. sine pctō nos custodire. **S**ras x̄o agit p̄iā recepti. cū dic̄. **B**ndicāia mea dñō. **D**e h̄ etiā s̄b ti. d̄ctia dicet. **P**ōt etiā ⁊ alif dici. qm̄ orō dñica cū sequētib⁹ p̄cib⁹ ⁊ cuz p̄s. **D**iserere mei. iō dicūf. qm̄ sunt intra eccliam n̄ram q̄ mima ⁊ q̄ maxia cōmittunt. **P**ro mima cōmittentib⁹ ⁊ p̄ seipso sacerdos orat qn̄ kyrie eleyson ⁊ orōnē dñicā dic̄. in qua nemo se excusare potest nisi veraciter dicat.

Liber

Dimitte nob debita nra ꝛc. Pro maiora
cōmittētib⁹ ⁊ pñiam resurgētib⁹ dicif
ps. Misere mei de⁹. q̄ pprie ptinet ad
penitentes. put dictuz est sub ti. de laudi-
bus matutinis. Et viuet aia mea ꝛc. quia
aia mortua fuit post mortale pctm. Erro-
rem etiā suū expōit dicēs. Erraui sic ouis
ꝛc. Medicina querit vbi diē. Quere ser-
uum tuū ꝛc. qz mādāta tua nō sum oblit⁹
id ē. parat⁹ sū adimplere. Rursus in his p-
cibus ecclia orat p pctis. ⁊ pserim p qtu
or orat. s. p imūdia remouēda. ⁊ p mun-
dicia cōferēda. p tristicia q̄ ē ex mortu cō-
scientie remouēda. ⁊ p leticia pferēda. p
qbus diē qtuor pticulas illi⁹ ps. Misere
rei mei. Pro imūdia remouēda diē. Lū-
te faciē tuā a pctis meis. Quasi dicat. No-
li ea cñaliē punire. S; qz posset eē q̄ hō
nō curaret ea deleri. ex q̄ in pñti nō puni-
rent. iō addidit. Et oēs iniquitates meas de-
le. Pro mūdicia nō pferēda diē. Cor mū-
dū crea in me de⁹. S; qz etiā collata mūdi-
cia. hō eā sibi collatā ignorat. ⁊ adhuc cō-
scientie mortu torquef. iō addidit. Ne pū-
cias me a faciē tua. Deide p leticia sibi cō-
ferenda dicit. Redde mihi leti. sa. ꝛc. S;
qz adhuc restāt inimici q̄ nos ad mala tra-
here nitunt. q̄ sunt tres. s. caro. mudus. ⁊
diabol⁹. idcirco p̄ inimicos ponit tres pñ-
culos. s. Eripe me dñe. ⁊ alios duos seqn-
tes. Inimici nō repulsis iā laudare pōt.
Un diē sic. Psalmū dicā nomī tuo ꝛc. Et
qz oī tpe laudādu de⁹ ē. adiūgit. ⁊ reddā
vota mea ꝛc. ⁊ etiā in oī loco. iō adiun-
git. Exaudi nos de⁹ salu. nř. Adhuc qz p
passionē redēpti sum⁹. ⁊ p eā oī nra reci-
pit efficacīā. iō reducim⁹ ad memoriā q̄ in
passione dñi legim⁹ ⁊ cāram⁹ vicz. Scūs
de⁹. scūs fort⁹ ꝛc. Unde hortamur animā
nřam ad bñdicendū sibi pp̄ bñficia nob
collata. ibi. Bñdicaia mea do. ꝛc. Con-
sequēter nō vt pura sit oratio cōmunē fac-
p̄fessionē. p quā a venialib⁹ mūdāmur si-
ne q̄b⁹ cōis vita facile non deducif. Et q̄a
hois p̄fessio nil valet nisi interi⁹ pūtat. iō
subiūgit. Cōuerte nos de⁹ sa. noster. Pre-
terea qz in pñcipio diei ē. orat a pctō p diē
liberari dicēs. Bignare dñe die isto ꝛc. si-
ne q̄ vix pōt eē ad momētū hūanitati frā-
gilitas. Et qz necē ē vt miscdia dei sequat
sic puenit. idcirco addidit. Fiat miscdia

Quintus

tua ꝛc. Demū orat p diuisis gradib⁹ eccle-
sie. ⁊ tandē pcludit p ps. Misere mei de-
us. p̄ quē noster opilio sol⁹ orat p oibus
in collecta. Bū aut sacerdos orat seu pces
hmōi diē in dieb⁹. p̄fessit se ad trā p̄sternit
vt maiorē in se ⁊ in alijs exciter deuotiōez
S; finito ps. Misere mei de⁹. surgit ce-
teris p̄stratis manētib⁹. ⁊ stās orationem
diē qm vicē gerit illi⁹ sacerdoti q̄ in celo ē
q̄ p nob q̄tidie interpellat. P̄r⁹ ḡ lacēdo
cū ceteri orat. sic ⁊ dñs cui⁹ vicari⁹ ē. p̄s-
q̄ resurgeret cū pctōib⁹ cōuersat⁹ ⁊ i cru-
ce p̄stratus ē. Postea stādo orationē diē.
vt illius resurrectionē recolat cuius vicez
gerit. In qbusdā m̄ ecclēsijs oēs illo sur-
gente surgūt. in q̄ significāt se spez recepif
se a pctis resurgēdi. Et nō q̄ sola ecclē-
vnitas adorando in faciē cadit. In p̄fessit
ergo diebus qñqz p̄strati oramus. in quo
octo significānt. Primū infirmitas corpo-
ralis. qz de puluere sūpti sumus. Scdm i-
firmitas animi. qz p nos nō erigimur. Ter-
tiū erubescētia. qz nō audemus oculos ce-
luz leuare. Quartū prudētia. qz videmus
vbi cadimus. i. in p̄renis affligimur. Qui-
tum vt cordis p̄tritionē significemus. Per-
xtū qz xpm adorātes eū ad trā descēdisse
⁊ carnē de trā credimus iduisse. ⁊ b̄ etiā
qdā figurāt. q̄ volētes sibi signū cruci im-
pmere. p̄s inclinati terrā manu tangunt
Septimū qz reducim⁹ ad memoriā. licz
in paradiso angelici creati fuerimus. corpa
nra pp̄ lapsum nostrū inē aialia bruta ia-
cere ⁊ aiam corpali mole grauari. Octauū
vt ip̄o actu cōfiteamur nos eē pctōres. et
terrenis desiderijs inherere. dū ventrem
terre ⁊ aiam pauimēto infigimus. ⁊ b̄ in
troductū ab abraā q̄ cadēs in terraz dñm
adorauit. quē pp̄he imitati fuerūt. Unde
Orige. in omei. illius euāgelij. Erant Jo-
seph ⁊ maria mirantes sup his ꝛc. ita diē
Sancti. pp̄hete qñ angustius aliquid cō-
templabāf cadebāt in facies suas. vt pec-
cata p ruinam corporis plenius purgārē-
tur. Qñqz etiā in puatis oratiōibus ge-
nua flectimus. vt salomō ⁊ apls dicēs. Fle-
cto genua mea. a. p. d. n. i. vt p b̄ omne ge-
nu xpo flecti innuamus. s. tūc n̄ p̄strati s
facie erecti stam⁹. q̄ ip̄o actu dicētes. Tra-
he me post te. Quid dicere debemus duz
genua flectimus. in. vj. p̄te lub ti. de pasca

dicet. Et quicquid stant? quasi letantes quod in domum domini ibimus. In primo quod de modo exprimus? additionem nostram. in secundo desiderium. in tertio spiritum in diebus? quod dominicus et in paschalibus? genuflectio non sit. nec dicat per horas kyrie eleyson nec oratio dominica. Et stantes oramus. propter leticiam resurrectionis quam nunc recolimus. de quo in sequenti parte sub festo pasce dicitur. Nec in diebus? penteco. quod recolimus liberationem per aduentum spiritus sancti nobis datam. Nec in aliis festiuis diebus? propter leticiam ipsarum festiuitatum in quibus recolimus sanctam societatem angelorum et sanctorum. quam etiam in leticia sempiterna. nisi per presentiam corporis et sanguinis christi. In his tamen diebus? stantes capite inclinato orare debemus. sicut et deuote mulieres ad monumentum fecerunt. Et tunc etiam homines debiles preces vite presentis dimittimus. ad nondum quod futura resurrectione vbi erit nostra libertas et nostra societas. nulla precatio exercebitur per misericordiam. De his dicitur in. vi. parte septima. de sabbato per pentecostem. In quibusdam tamen ecclesiis in omnibus officiis dicitur dominica oratio. id est stans. Nam illa est salutaris et dimensio sacrificii. et in velle. nullum sacrificium sine sale fiebat. et ita nullum officium nostrum sine illa fieri debet videri. De hoc etiam dictum est in phemio huius partis. Hanc preces homines mystice humilitates significant. put sub completorio dicitur. Versi autem ad orientem illas dicimus. De quodam autem in phemio huius partis. Alio subiicitur oratio. quam salutatio. id est dominus vobiscum precatur et etiam sequitur. quod si dominus postquam resurrexit salutauit apostolos dicens. pax vobis. et per ea eis locutus est. et post locutionem iterum dixit. pax vobis. ita et presbyter eius vicarius postquam surrexit ab accubitu salutatur fratres dicens. dominus vobiscum. et per eis orat. et post orationem iterum dicit dominus vobiscum. Quasi dicit. Si gratia dei impetrasti. in illa perseuerate. Et iterum populus dicit. Et cum spiritu tuo. Ac si dicat. Orasti pro nobis. et nos per te oramus. De his deum est in quarta parte septima. de salutatio ad populum. Nos misse de benedictione. de quod deum est in phemio huius partis. Postquam vero ecclesia direxit orationes ad dominum imploret orationes sanctorum dicat preciosa in conspectu tuo. Quod non est de prima. Unde est quod quidam dicunt illud per matutinas laudes. Etiam quidam inponunt in prima. et preciosa. prima de beatissima virgine. et quidam missam altarium. et quidam religiosi in capitulo dicunt Aliquid tamen

dicunt esse de prima secundum ea que dicta sunt in problemio vbi agitur de consuetudine. continuantes illud cum prima. Deinde sacerdos ad honorem trinitatis orat generaliter per se et per omnes dicens ter. Deinde in adiutorium tuum. Vel de ter. ut petat auxilium contra insidias diaboli carnis et mundi. Vel in honorem trinitatis. et ideo subiicit gloria patri. nec post gloria patri sequitur alla. pro eo quod locus in quo habet dici consueuerunt. puta capitulum sacerdos non est. Sic enim sacerdos locus significat illam hierusalem in qua vox illa angelica. id est al lelulia audietur. ita locus ille non sacer peregrinationem nostram repunit in qua peccamus. Deinde quod dum in hac vita sumus peccamus. ideo sub iugum kyrie eleyson. et per nostrum. et postea. respice domine in fuos tuos. vbi dicitur et dirige filios eorum. Filii nostri sunt cogitationes que de mente nostra nascuntur. que ad opera domini implenda rogat dirigere. Opera vero manuum nostrarum sunt opera exteriora que interiora a cogitationibus procedunt. Et quod omnia ad unum tendunt ideo postea dicit opus singulariter. cuius dicit. Et opus manuum nostrarum dirige. Et iteque opus siue pastor per omnes omnibus orat generaliter dicens. Dirigere dirigere domine. Oratione vero seruitium concludit ut diuina gratia que actiones nostras precedit etiam ipsas subsequatur.

De tertia.

De tertia deo

h laudes exoluimus. quoniam in illa secundum marcum iesus linguis iudeorum mortis adiudicatus est. et a pilato ad columnam ligatus est et flagellatus. Merito ergo hora illa oramus. ut sic spiritus sanctus ab adam per diaboli suggestionem seipsum est. ita per christi crucifixionem dignetur eadem hora spiritus sanctus in cordibus nostris infundere. In hac etiam hora repromissus spiritus sanctus datus est apostolis. et visibilibus dei magnalia loquebantur. Tamen in actibus apostolorum. Non sunt isti ebrii cum sit hora tertia diei. Propter quod dicitur hymnus. Nunc sancte nobis spiritus tuus. Dicitur etiam psalmus. Legem pone quod tunc lex noua data est apostolis. Quia vero homo per legem dei a morbo peccati sanatur. iuxta illud sapientie. nec herba nec malagma sanabat eos. sed tuus sermo domine. et. ideo in quibusdam ecclesiis dicitur capitulum illud Sana me domine. et. Hierem. xviij. c. et responsorium. Sana aiam meam. et. Et quicquid illud dicitur. Charit-

tas dei diffusa ē. **Roma. v. c.** Et quāq̃ illō
Obscuro vos fr̃es p̃ miscōiaz dei. **Ro. xij**
Rursus q̃ nō p̃dest sanari nisi p̃fuef. iō
 seq̃t̃ x̃sus. **A**diutor me⁹ esto dñe rē. **Q**ua
 si diceret. **Q**uis liber ⁊ san⁹ i via tua sim
 p̃stitut⁹. tñ n̄ sufficio sine tuo adiutorio p
 uenire ad illā meridiē de q̃ d̃r. **I**ndica mi
 hi vbi pascas vbi cubes in meridiē. **U**nd
 d̃r. **A**diutor me⁹ esto dñe. **E**t subiungit.
Ne derelinq̃s me. i. inceptū meū ne inter
 mittas. quia sine te nihil ē conat⁹ me⁹ neq̃
 despicias me. i. ne p̃tēnas q̃ ego mortalis
 te eternū audeo querere. q̃ tu es de⁹ me⁹
 q̃ me creasti ⁊ recreasti. salutar⁹ me⁹. i. qui
 sanas plagā peccati mei. **D**einde oēs ad
 oñē p̃sternunt. ⁊ p̃sequit̃ sacerdos mo
 dū oñis quē apl̃s docet dicēs. **P**rimo
 oīm fiant obsecratiōes. oñes. postulati
 ones. ⁊ g̃ratiatiōes. p̃ oib⁹ ⁊ p̃ his q̃ in
 sublimitate sunt. **O**bssecratio fit cū adiu
 ratio ne p̃ malo remouēdo. **P**ro p̃ bono
 impetrādo. vel p̃ malo supando. **P**ostu
 latio p̃ bono adipiscēdo siue cumulando
Gratiatiō p̃ bono iā collato p̃fundo.
Obssecratio est ibi. **E**go dixi rē. vbi petit
 vulnera sanari ⁊ medicinā dari. **P**ro ibi.
Fiat miscōia tua dñe. vel ibi. **O**nde nob̃
 dñe. **P**ostulatio ibi. **C**ōuertē dñe vsq̃q̃.
 vbi postulam⁹ vt p̃ dñi auxiliū oīa nobis
 adiūsa remoueant. **G**ratiatiō ibi. **S**acer
 dotes tui induant iusticia rē. ⁊ b̃ p̃ nobis
 oib⁹. **I**te orat p̃ regib⁹ ⁊ his qui sūt in s̃b
 limate dicēs. **S**aluū fac regē. ⁊ orem⁹ p̃
 papa pontifice n̄ro. **E**t p̃ oib⁹ v̄tuis di
 cens. **S**aluū fac pplm tuū rē. **E**t p̃ defun
 ctis dicens. **O**rem⁹ p̃ fidelib⁹ defunctis.
Seq̃t̃ etiā. **M**iserere mei de⁹. p̃ his q̃ sūt
 in grauiorib⁹ p̃ctis. sic p̃cessit dñica oratō
 p̃ his q̃ sūt in q̃ridianis. **P**ost b̃ surgit
 opilio siue sacerdos ⁊ oib⁹ p̃strati manen
 tib⁹ orat p̃ vniūsis. de q̃ dictū ē sub p̃ma.

De sexta.

Hora sexta pro
 nobis crucifix⁹ ē ⁊ clauis p̃fix⁹ est
 x̃ps. q̃re tenebre sup̃ oēm terrā fa
 cte sunt. vt sol in morte dñi sui lugēs. se q̃i
 nigris tegeret vestib⁹. ne illū crucifigenti
 bus lumē p̃beret. **H**ac etiā hora i die ascē
 sionis cum discipulis discubuit. **M**erito
 ergo eccl̃ia illa hora deo laudes exhibet.

gratias ei agens. quia p̃ ip̃a x̃ps pati vo
 luit. p̃pter quod ip̃m diligit vehementer
Unde in canticl. **N**ūciate dilecto q̃ amo
 re languet. **E**t ob hoc tunc dicit̃ p̃s. **D**e
 fecit in salutarī tuo. rē. **D**r̃ etiā r̃sōrium
Bndicā dñm in oīm tempe. sup̃ quia di
 gnatus est pati p̃ me. i. pro salute aīe mee
Hac etiā hora adam de paradiso eiect⁹ est
Recte ergo illa hora deum deprecari debe
 mus. vt vnde ille p̃pter supbiā eiect⁹ est
 illuc p̃ humilitatem ⁊ bonā opationem re
 deamus. **P**ane officiū sexte statui tempis
 respondet. sicut ⁊ officia aliarū horarum.
In p̃ma nāq̃ hora ē inchoatio. in tertia p̃
 fectus. in sexta p̃sumatio. s̃m q̃ sol in pri
 ma incipit lucere. in tertia magis calet. in
 sexta ē i sūmo feruore. qd̃ idicāt̃ x̃ba hym
 norū. que in ip̃is horis ⁊ etiā in nona pre
 mittunt. **I**nchoatiōi r̃ndēt̃ x̃ba q̃ dicunt̃
 ad p̃mā in psalmo. **D**e⁹ in noīe tuo saluū
 me fac. ⁊ in p̃tute tua libera me. i. sepa me
 a zypheis. **I**n p̃ncipio nāq̃ n̄re p̃uersiōis
 incipim⁹ a malo separi. **U**n merito ibi pe
 timus. qui tandē loco ⁊ p̃mio sepati sum⁹
Ad idē p̃tinet qd̃ dicit̃ sc̃s p̃s. **A**tinā di
 rigant̃ vie mee. **E**t qd̃ dicit̃ terti⁹ p̃s. **R**e
 tribue fūo tuo. exponit̃. i. frequenter tri
 bue. **E**t vbi dicit̃. **V**inifica me sup̃lendu⁹
 ē q̃ p̃mortu⁹ erā p̃ p̃ctm̄. **T**ñ petit p̃ grām
 iustificari. **A**d p̃fectū p̃tinet qd̃ d̃r in p̃nci
 pio et̃ie. **L**egē pone mihi dñe. **S**ibi ei po
 sito in via petit dari legē correctiōis. **A**d
 cōsumationē p̃tinet qd̃ d̃r in p̃ncipio sexte
Defecit in salutarī tuo aīa mea rē. i. aīa
 mea posita in salutarī tuo defecit a terreni
 tate. **V**el defecit in salutarī tuo. i. aīa mea
 tendens in salutare tuum defecit in terre
 nitate. **Q**uanto em̄ quis magis tendit in
 dilectionē dei. tanto magis deficit a terre
 nis. ⁊ quasi p̃ nimio desiderio languet. iux
 ta illud. **F**ulcite me floribus. stipate me
 malis. quia amore languet. **P**er flores q̃
 dem initia bonorū operū. p̃ mala p̃fectio
 accipit̃. que etiā alios accēdēs quodāmo
 do consolaf. nō tñ hic plenā recipit conso
 lationē sed potius affligit̃ ex dilectione.
Un sequit̃. **D**efecerunt oculi mei in eloq̃
 um tuum. **E**t in secūda p̃te. **Q**uō dilexile
 gem tuam rē. **E**t in tertia. **O**culi mei de
 fecerunt in salutarī tuo rē. **A**d hāc p̃fecti
 onē p̃tinet r̃sōrium. **B**ndicā dñm

et sicut habet. **D**ñs regit me. **N**ā sicut habet
alia trālatio. **D**ñs pascit me et nihil mihi
derit i loco pascue ibi me collocavit. i. dñs
ē pastor me? in quo sum tutus et sufficiens.
Un sequit. **E**t nihil mihi deerit. **S**pūalē
em substantiā credit a deo sibi pferendaz.
qz iā scit se eē collocatū in loco pascue. vbi
fideles in fide plen? corroborant. **U**n dñc
ibi me collocavit. **Q**uē em dñs pascit i ad
uentu spūsancti. eundez regit. i. in bonis
opib? facit eū delectari. et p rectū iter du-
cit ad tutissimā ciuitatem hierlm. **T**ali ni-
hil deest teste aplo q dñc. **O**mnia in eo pos-
sum q me cōfortat. **P**r aut qñq caplm il-
lud. **A**lter alteri? onera portate. **G**al. vj. a.
Qñq illud. **N**olite cōformari huic seculo.
Roma. xij. a.

De nona.

Hora nona chri
stus clamās emisit spm. **B**ori ei
voluit p hoie illa hora in qua hō
de paradiso expulsus ē. et in eadez hora p
miserē et lignū redemit. quos p mulierē et
lignū decepat hosti. **A**rs aut vt artē falle-
ret et medelā ferret inde. hostis vñ leserat
In eadē quoqz hora miles lat? xpi apuit
ex q duo nre saluationis sacra. s. aqua ba-
ptismi. et sanguinē nre redēptionis nobis
eduxit. et velū tēpli scissum ē. et monumen-
ta apta sunt. **E**adē etiā hora inferna pene
trans inextricabiles tartari tenebras con-
fringens. serasqz ei? cōminuēs. captiuita-
tem sanctorū secū trāsuēxit ad celos ignea
qz romphea submota antiquū incolā pa-
radiso restituit. **E**adē etiā hora cer? aplo-
rum ad orandū puenire cōsuevit. **E**t **P**e-
trus et iohes ascēdebāt iu templū cā orati-
onis. **P**etr? quoqz eadē hora ascēdit in ce-
naculum oratur? qñ raptus ē in extasim.
et lintheolū plenū reptilib? de celo ante se
dimitti vidit audiēs. **P**etre macta et man-
duca. **M**erito igif ppter has progatiuas
hac hora deum ecclia laudat dicens psal-
mū. **M**irabilia tē. et rñsoriuz. **R**edime
dñe. orās p sua redēptione. ne oblita esse
videat q tali hora redēpta ē. **I**llud autē
cōsiderandū est. q in hora nona iā sol de-
clinauit a centro. status ergo tps inuuit
statū etutū. **I**nnuit em feruorē etutū in
quo anlm? pū erat. ppter temptationes

esse tepefactū. **N**ā vt ait btūs **G**reg? **U**ti-
cia nos temptat. et tutes nos humiliat. **C**ū
em vir pfectus tēptat ab altitudine intē-
mi gaudiū descēdit ad cōsiderādū suā fra-
gilitatē. et ad videndū qz facilis sit ad casū
vt patet in aplo qui dicebat. **N**e magnitu-
do reuelationū extollat me tē. **G**audēbat
em paulus de reuelatiōe. dolēbat de tem-
ptatione. **U**n ipse dicit **P**rop? qd ter do-
minū rogauit tē. **N**isi em sibi molesta esset
temptatio. nō rogaret vt tolleret. **N**ō ē ta-
men sublata. quia p infirmitatez etus cui
gaudiū debet pfit. **H**as tribulatiōes et
angustias nōnt aliq? xpus psalmorū none
vt in pma pte. **T**ribulatio et angustia. tē.
Et in scda. **M**ulti q psequunt. **E**t in ter-
tia. **E**rrauit tē. **A**b eisdem petim? libera-
ri in rñsorio. **R**edime me. i. fac vt effectuz
redemptiōis tue que facta est in sanguine
tuo sentiā in tribulatiōib? meis. **H**oc idēz
est in xsu. **A**b occultis meis mūda me. id
est repelle a me malā cogitationem et cōpe-
sce suasorē fm **A**ugl. **E**t nota qz responso-
ria dñicalia in trib? horis scz tertia sexta et
nona. cōuenienter rñdent rñsorijs feriali-
bus. **N**ā in responsorio feriali ad tertiam
scz **S**ana animā meam tē. petitur sanitas
vulnerū que pterita peccata fecerunt. **E**t
in responsorio dñicali. **I**ndina cor meum
tē. **E**t in versu. **A**uerte oculos tē. petitur
cantela de futuris. quod fit impletionē di-
uinorum mandatorū. **I**te in feriali respō-
sorio serte. **B**ndicam dñm tē. fit iugis di-
uine laudis pmissio. **I**n dñicali responso-
rio. **I**n eternū dñe tē. fit pmissiōis imple-
tio. **I**bi em pmittit se laudaturū. et h la-
dat. **I**n responsorio feriali none **R**edime
me dñe. tē. petit redemptionis effectus q
fit vt res mentis. id est. amor sit direct? ad
deum. **E**t in responsorio dñicali. **C**lama-
ui tē. pmittitur effectus pedis. id ē. amo-
ris. s. clamor ad deum. ex amore em est cla-
mor cordis. **I**n pluribus tñ ecclesijs sunt
eadem. tam in ferialib? qz in dñicalib? **E**t
est notandum qz versus qui dicunt in ter-
tia in sexta et in nona. neumā habent ad de-
signandū qz in nulla hora exprimere vale-
mus gaudium et brauiū sempiternū. **C**a-
pitulū dñc qñq. **O**ia. pbate. **T**hes. v. ca.
Et qñq. **S**icut in vno corpore multa mem-
bra habem? **R**oma. xij. a.

Liber

Ad vesp̄as.

2 hora vesp̄

Intina significat ecclia p̄mū aduē-
tum dñi q̄ fuit vergēte vesp̄e
mūdi in vltima etate. de q̄ psallēs reddit
gr̄as deo. iux̄ illd̄ apli. Nos sum⁹ in q̄s fi-
nes seculi deuenerūt. Preterea x̄ps in ve-
sp̄a de cruce deposit⁹ fuit. Eadē q̄q̄ ho-
ra in cena sac̄m̄ corp̄is ⁊ sanguinis insti-
tuit. pedes discipulorū lauit discipul⁹ eun-
tibus in emaus in habitu pegrini: in fra-
ctione panis se manifestauit. Merito er-
go ecclia in hac hora x̄po gr̄as agit Est tñ
duplex mōd⁹ vesp̄a. put in. vj. pte sb̄ eph̄a
dicef. Sane sic ait **Vicard⁹** ep̄s cremonē-
sis in mitrali. officiū diei sequētis incipit i
vesp̄is. qz vesp̄ina sinaxis. i. hora. p̄mūz
ē officiū fm̄ hēsdre p̄suetudinē in q̄terna-
rio numero put dictū ē in p̄hemio h⁹ p̄l.
An vesp̄tinū officiū a vespa stella notaf
que in p̄ncipio noctis orif. Preterea lz ab
initio mūdi dies p̄cederet noctē. in nocte
tñ dñice resurrectionis. nox cepit p̄cede-
re diē. vt dicef in. vj. pte sub sabbato fan-
cto in p̄ncipio. Dicit aut ecclia in hac ho-
ra q̄nq̄ ps̄. Primo pp̄ x̄pi q̄nq̄ vulnera
qui p̄ nob̄ obtulit sacrificiū in vespa mōd⁹
Scdo ad correctionē vt vicz desleamus ⁊
petam⁹ veniā pctōrū. q̄ in diē p̄ q̄nq̄ sen-
tis corp̄is cōmittunt. ⁊ ad nos intrāt. iux̄ il-
lud **Piere.** Mors itrauit p̄ fenestras no-
stras. Quis em̄ ē q̄ visu nō capiat. Tertō
p̄ ip̄os q̄nq̄ ps̄. munit se ecclia ⁊ noctur-
nales tribulatiōes. Hec em̄ hora insinuat
fletū eorū q̄b⁹ occidit sol iusticie. ⁊ ita sunt
in vespe. de quo dictū est. Ad vesp̄erū de
morabit⁹ flet⁹ q̄ durabit vsq̄ ad matutinū
id est. q̄usq̄ sol fidelib⁹ oriat⁹ q̄ occiderat
pctōrib⁹. fm̄ qd̄ sequit. Et ad matutinūz
leticia. Et pp̄ easdē etiaz cās pect⁹ q̄nq̄
digitis tundim⁹. Rursus seculares dicūt
q̄nq̄ ps̄. religiosi x̄o quatuor. pp̄ rōnez
tangendā in. vj. pte sb̄ ti. de aduētū. Et
nota q̄ vesp̄tinū matutinūq̄ officiū ceteri
horis in numero psalmozū p̄ferunt. eo q̄
in senaria operū distinctiōe. vespe ⁊ mae
solūmodo memorant. ⁊ in ve. lege matu-
tini ⁊ vesp̄tini officiū antiq̄tas cōmendat.
Quinq̄ ps̄. in sex vesp̄tinis hebdoma-
de officiis dicunt. ⁊ cantant ps̄. fm̄ mate

Quintus

riam diei. Et ecce in septima diē. s. in sab-
bato pp̄ resurrectionē que sequit. agim⁹
de victoria ⁊ laude dei q̄ sequit victoriaz.
An in p̄mo ps̄. s. **B̄ndict⁹** dñs. ad litterā
agit de victoria dauid ⁊ goliā. P̄mū vero
ad sp̄ialem sensum de victoria n̄ra q̄ dia-
bolū supam⁹. Quia q̄ post victoriā nil re-
stat nisi laudare dñm. p̄ quē victoriā ha-
bemus. iō sequunt⁹ q̄tuor ps̄. q̄ sunt d̄ lau-
de. In p̄mo em̄ laudē p̄mittit ecclia dicēs
Exultabo te deus. In scdo seipsam icitat
Lauda aia mea dñm. In etio alios iuitat
Laudate dñm. In q̄rto congratulat⁹ cele-
sti hierlm̄ dicēs. **Lauda hierlm̄ dñm ⁊c.**
⁊ sic de alijs ferijs ⁊ ps̄. In q̄busdaz ec-
clesijs statim post ps̄. seq̄t hymn⁹. ⁊ post
hymnū lcō siue caplm̄. In q̄busdā eccl̄is
so. Et in q̄busdā hymnū nō cātāt. Qui p̄
ps̄. imediate hymnū cantāt cōgruū ordi-
nem fuare vident. qm̄ p̄mo ē in corde di-
lectio q̄ p̄ antiphonā designat. Deinde seq̄
tur bona opatio. quā ps̄. designat. postea
mētis exultatio. q̄ p̄ hymnū notat. **33** q̄
exultatio sepe negligētia parit. idcirco se-
quit lcō siue caplm̄ q̄ hoīem ad cor reuo-
cat. Qui x̄o lcōnē hymno p̄ponūt. volūt
hymnū loco r̄nsorij obtinere. An cū in fe-
stiuitatib⁹ r̄nsorij post lcōnē cantāt. hym-
nū p̄mittūt. Ad maiore tñ exultationē
notandū. in q̄busdā ecclesijs vtrūq̄ cātāt
⁊ tunc r̄nsorij p̄cedit hymnum. ad notan-
dum q̄ tūc maxime r̄ndere debem⁹ exhor-
tationi p̄ p̄cedēs caplm̄ facte. post qd̄ sta-
tim sequit r̄nsorij. Generale tñ est q̄ quā
docūq̄ cantat r̄nsorij p̄cedere debet lcō
cui r̄ndere debet. Qui x̄o hymnū nō can-
tant illud attendere vident. q̄ canticū be-
ate marie sequit qd̄ excludit r̄nsorij. cui⁹
locū tenet hymn⁹. Nā si canticū zacharie
in laudib⁹ matutinis excludit r̄nsorium.
multo magis canticū beate marie x̄ginis
excludere debere videt in vesp̄is. Et
nota q̄ ad vesp̄as d̄r illud caplm̄. **B̄ndi-
ctus de⁹ ⁊ p̄. ij. ad Cor. i. a.** Et illud. **Do-
min⁹** aut dirigat. ij. ad **Thef. iij. a.** Post
hymnū seq̄t **Ps̄cul⁹.** vicz in sabbato. **Ve-
sp̄tina ōro ⁊c.** In alijs dieb⁹. Dirigat do-
mine. Et vterq̄ x̄sus. vesp̄tinū tps̄ desi-
gnat in q̄ cātāt. qd̄ sonāt x̄ba illa q̄ in psal-
mo sequunt. s. **Elevatio manū mearū sa-
cri. vesp̄.** Optat ei vt ōro dirigat ad dñm

Nō de veteri testamēto tractū ē. vbi habet q̄ hora vesp̄tia sacerdos intrabat sc̄m tabnaculū vel tēplū vt offerret thimiamā sup altare incensū. sic mane intrabat vt offerret incensum. **H**oc thimiamā significat suauitatē odoris. **P**ichz psuetudo vt dū dī x̄p̄icū sacerdos thurificet altare adimplendū iuge sacrificiū. **S**ic em̄ fiebat in lege in q̄ duo agni offerebant. vn̄ mane. alter sero. et h̄ pinguior. ad nōndū q̄ charitas crescit. **I**ō ḡ thurificat. vt sim⁹ sp̄ bonus odor deo. p̄ficiēdo in scia et doctrina. **E**t etiā quia pp̄ p̄missionē dei debemus eē tales vt sim⁹ ei boni odoris. vel ideo in vesp̄is et matutinis post psalmos et lcōnē dum x̄sus dī. incensat ad notādū q̄ nemo p̄t bonū odorē deo reddere. vel bonū exemplū opandi alijs dare. qd̄ p̄ incensū significat. nisi p̄us in fuitio dei opet qd̄ p̄ ps̄. et alios doceat. qd̄ p̄ lcōnē notat. **U**n̄ mos soleuit q̄ in p̄cipuis festiuitatib⁹ antiphona ad **M**agnificat et **B**ndic⁹ ter dī siue toties canēdo p̄telat. donecois ip̄s q̄ inest incensū repleat odore. et vltimo dī cū neuma voce qd̄ nō significatiua. put dictū ē in phemio hui⁹ p̄l. **S**acerdos autem q̄ maior ē i eccl̄ie officio et q̄ vicē tenet aaron dī incensum offerre vt sit thimiamā sempiternū corā dño et suauefragrās odor iux illd̄. **D**irigat dñe oīo mea. sic incensū in cōspectu tuo. **D**e hoc dictū est sub laudibus matutinis. **P**̄ ḡ in vesp̄is x̄p̄icū exhortatiōis. s. vt excitet pigros ad intelligēdū p̄missa dei. q̄ p̄tinent in cātico illo b̄tē marie. **M**agnificat aia mea dñm. et. qd̄ ē **L**uc. i. c. **P**rima promissio facta fuit noe. **I**n **G**en. ix. **P**onā arcū meū in nubibus celi. **E**t hec impleta est. **S**c̄da abraam et dauid. **A**brae dictū ē. **I**n semine tuo b̄ndicē oēs gētes. **D**avid dcm̄ ē. **D**e fructu vētr̄ tui ponā sup sedē tuā. **E**t h̄ impleta ē in br̄a x̄gine qd̄ notat i cātico suo ibi **R**ecordat⁹ ē misc̄die sue **E**t p̄ b̄ certi sum⁹ qd̄ dabit nob̄ vltimā. sc̄z padisum. **I**ō aut canticū ip̄m q̄tidie dī vt frequēti⁹ dñice incarnatiōis memoria aias fideliū in ope dei et in doctrina se exercentiū ad deuotio nem opis incepti accēdat. **C**ū em̄ in canticō ip̄o notent cogitatiōes. sic in ps̄. opa. si diligēter b̄tē marie act⁹ et dicta sepe recolimus. obf̄uātia castitati et v̄t opationis

sp̄ ad ip̄i⁹ imitationē p̄seuerabūt in nobis nec etiā mouebit nos fauor hūan⁹ indebitus. nō tp̄aliū imoderat⁹ appetit⁹. nō tp̄al afflictiō. nō de impetrāda cōmissorū venia desp̄atio. **N**ēpenō nos mouebit i debitus fauor human⁹. qz cū br̄a x̄go cōmēdaret a br̄a elizabēth dicēte. **U**n̄ h̄ mibi vt veniat mas dñi mei ad me et. **N**ō ip̄a mora fuit fauore hūano. s. **F**uans hūilitatē clamauit. **M**agnificat aia mea dñm. **E**t tandēz adiecit **Q**uia respexit hūilitatē ancille sue **E**t h̄o q̄ dicit. respexit hūilitatē. et nō dī respexit x̄ginitatē. innuēs mētis x̄ginitatem p̄ualere corp̄is integritati. **T**erz ideo dixit hūilitatē. qz de sup̄b̄ resistit. eos q̄ a br̄o forte secernēs p̄ varia penaz loca p̄ p̄ctōz ip̄ietate disp̄git. **N**ō nos mouebit i moderat⁹ tp̄aliū appetit⁹. qz sic ip̄a dixit. iudex n̄r diuites dimisit ianes. et deposuit potētes d̄ sedē. **N**ō tp̄al afflictiō nos mouebit qz de exaltat hūiles **I**n h̄ em̄ cātico exemplo hūilitatē reformamur. et filij dei incarnatio p̄ quā deposuit potētes de sede et exaltauit hūiles. ad mēoriā reduc̄. vt fidei n̄re deuotio excitef. **N**on desp̄atio de cōmissorū impetrāda venia. qz misc̄dia ei⁹ a p̄genie in p̄genies timētib⁹ eū **B**eda dī. q̄ inde inoleuit cōsuetudo vt in officio vesp̄tino cantet canticū b̄tē x̄ginis. et potius in vesp̄tino q̄ in officijs alijs **P**rimo qz in ip̄a vespa mūdi suo singulari assensu mūdo succurrit p̄dito. **S**c̄do qz p̄ h̄ sit i carnatiōis in vespa mūdi facte iuḡ recordatio **T**ertio qz ip̄a ē stella mar̄. q̄ in hui⁹ mūdi vespe nob̄ lucere cepit sic vespa stella a q̄ dī vesp̄tinū officiū. in initio nocti lucere incipit. **Q**uarto vt mēs n̄ra p̄ diē varijs fatigata cogitatiōib⁹ iminere q̄eti sc̄z nocti tpe. recolēdo dicta dei genitricis. q̄c qd̄ superflū v̄t nociuū diuturna euagatio cōtraxerit. totū h̄ p̄cib⁹ et lachrymis ea incedēte mūdef. **Q**uinto qz x̄go portauit dñm in vespera mundi. **R**ursus canit in sexta laude: quia dominus in sexta etate venit. sicut et canticum simeonis in septima pp̄ septimam etatē. q̄scētū. putatū ē s̄b laudib⁹ matutinis. **C**eterz h̄ canticū ē exultatio laboratiū q̄rū sp̄s exultat in dño qz fec̄ eis maḡ q̄ potēs ē. cui⁹ misc̄dia ē in secula. **O**b hāc exultationē rep̄tandā lāpades accēdunt in vesper̄. **E**t p̄ b̄ cā-

tico pñcipalr accēdunt. eo q̄ de euāgelio est. vel vt nos de numero adolescentulaz. 7 qñq; prudenti curramus cum lampadibus bonorū operū in odorem vnguentorum beate virginis intrātes cū ea in gaudiū dñi nostri. Et quia opa nostra non sunt in lampadibus radiātia nisi fuerint charitate informata ideo canticū claudis sub antiphona p quam charitas designatur. **R**ecantata antiphona in pñfesti diebus pñsternit se ecclia in orationē pñxius orans q̄ in alijs officijs. quia spēaliē orat p his quib⁹ occidit sol iusticie. licet 7 pro alijs oret. 7 facit ea que dicta sunt supius sub ti. de tertia. vbi de pñcibus agit. In solennibus hō diebus statim dicitur collecta. 7 qñ stantes oram⁹. de quo. 7 in q̄bus officium vesptinū cū hora pma conueniat sibi etiam dictū est. **H**ortuorū officiu incipit a vespis. nō tñ habet scōas vesp̄ras. ad notandū q̄ hoc officiu finem habebit qñ aie saluandorū ab omni pena liberate eterna beatitudine fruēf. **S**3 sancti o quorū glorificatiōe in aia iam certa ē ecclia pmas 7 scōas vesp̄as habēt. si in festo eorū nouē lcōnes dicant. **P**rimas em habent p glorificatione anime iaz pcepta. secundas p glorificatione corpis quā habebunt. que nunq; finē habebit. **S**i vero habent tñ tres lcōnes pmas vesp̄as habent tñ. nō quia 7 ipi duplicē stolā habituri sñ sunt. cū hoc omib⁹ electis cōueniat. sed ecclia ad ostendendū differentiā pñiorū illis 7 istis debitorū magis solēnizat p illis de quorū maiorib⁹ meritis sibi p miracula siue p alia documēta cōstat. q̄uis ad plenum certa esse nō possit. **N**ā 7 stella differt in claritate a stella. **C**ū **Aug⁹**. ait in s̄mone de beato stephano. **C**ū pñciosa sit mors sanctorum. si quid distare inter martyres pōt pñcipu⁹ esse videt qui pñmus est. **Q**ñq; tñ in vesp̄is pñcedentib⁹ dicis solūmō antiphona 7 collecta de festo sequēti. put dicet sub vigilia natalis. **P**ostremo notandum ē q̄ religiosi añ cōpletoriū pñmittunt collationē. que a sanctis pñb⁹ originē traxit. qui dictis vesp̄is cōuenire 7 de sc̄pturis sacris cōferre solebant. ad instar opariorū ad recreationē ad inuicē cōfabulantiū. **I**ōq; tunc vitas vel collationes patrū. 7 his filia. que poti⁹ sint ad recreatio-

nem 7 delectationē legūt. 7 eruditiores si dubiū occurrerit interrogāt.

De completorio

In hora completorii xpus cū discipulis orauit pñez. **E**adē quoq; hora sanguineas guttas iudauit. 7 etiā corp⁹ ei⁹ in sepulcro positū fuit 7 custodes deputati. **M**erito igit in hac hora ecclia deo laudes 7 gr̄as agit. **I**llā etiā in memoriā eterni gaudiū celebrat. **N**ā cōpleto electorum numero in illa hora cōplebit gaudiū scōrum in die generalis retributionis 7 inde ē q̄ cōpletoriū significat gaudiū. **S**i autē cōpletoriū qz in eo cōplet cōis vsus locutionis cibi 7 pot⁹. 7 aliorū q̄ necessario p corpis sustentatiōe sumunt. **E**t s̄m h etiā significat finē vite pñtis. **S**ane h officium incipit pter morē aliorū officiorū. **L**ōuerte nos de⁹ 7 c. **Q**uia ei qñ tota die psalmodie institim⁹. 7 pene impossibile ē. quin aliquem puluerē supbie cōtraxerim⁹. et qz sepe erram⁹. iux illud. erraui sicut ouis que perijt. inde ē q̄ nos hūiliātes dicim⁹. **L**ōuerte nos 7 c. **P**reterea q̄libz pñect et bon⁹ existimare se debet impfectū siue insipientē. iux illud inst⁹ accusator sui ē. **I**do dicit sacerdos. **L**ōuerte nos 7 c. in his hōbis indicās se puerum. bonarū q̄pe mentis ē ibi culpā agnoscere vbi culpa nō est. **N**am 7 si dixerim⁹ quia peccatū nō habemus. ipi nos seducim⁹. **H**inc ē q̄ etiā cōsequēter inuocand⁹ diuinū adiutoriū dicētes. **D**e⁹ in adiutoriū meū. vt **L**ōuerte nos 7 c. referat ad pñterita mala tollenda. 7 **D**eus in adiutoriū 7 c. ad bona opa futura faciēda. qz sine dei adiutorio q̄cq; boni facere nō valem⁹. **Q**uia hō totū ad laudem trinitatis faciendū ē. ideo sequit gloria pñi. **R**ursus incipientes per **L**ōuerte nos de⁹ salutarī nñ. oram⁹ vt nos a malis cōuertat. 7 irā suā a nob auertat. **E**t quia merita nñā nō sufficiūt. ei⁹ adiutorium postulam⁹ dicētes. **D**e⁹ in adiu. 7 c. **D**icunt at q̄tuor ps. ad obtinēdā remissionē pctōrū. q̄ cōmittim⁹ dū sum⁹ in h corpore ex q̄tuor elemētis. 7 ex q̄tuor hūorib⁹ vt cōplexionib⁹ cōposito. seu qz corp⁹ ipm ex his cōpositū ē pñcīa 7 fantasmata nocti munim⁹. 7 dō cōmēdam⁹. iōq; tūc dō. **I**n ma

nus tuas dñe rē. et Custodi nos rē. Et i-
cipit ecclesia a voce pfectiōis dicēs. Cū iuo-
carē exaudiuit me de⁹ rē. Hoc em̄ pfecto-
rū est. Sed qz pfecti se debēt reputare im-
pfectos. iuxta illud iob. etiā si simplex fue-
ro hoc ignorat aīa mea. ideo sequit̄ in eo-
dez ps̄. Misere mei. supple dñe. et exau-
di orōnē meā. qd̄ dicere ē ip̄fectiōis. Po-
stea alijs admonit̄ ad bonū facit in eodē
ps̄. mētiōē de pace eterna ibi. In pace in-
idipsum. i. que ē inuariabilis. quā pacē sp̄
in memoria habere debem⁹. et maxie dum
corpus quiescere debz in lecto. mēs debz
quiescere in deo. Debet etiā quiescere in
spe. Un̄ sequit̄ scōs ps̄. In te dñe speravi
rē. Sz qz spes nō ē sine timore. aliter em̄
p̄sumptio eēt. ideo sequit̄ terti⁹ ps̄. Qui
habitat in adiutorio altissimi. rē. in q̄ de⁹
pmittit liberare ecclesiam. Diabol⁹ ē em̄ q̄
fur de nocte incedēs. et ido nocte iminēte
dicit ecclesia illū ps̄. cōtra nocturna es tem-
ptationes. Dñs ḡ ille ps̄. vt a quatuor tem-
ptationib⁹ liberemur. s. a timore noctur-
no. a sagitta volante in die. a negotio per-
ambulante in tenebris. ab incurso et dmo-
nio meridiano. i. ab incurrente demonio.
Prima est leuis et occulta. scōda est leuis et
manifesta. tertia grauis et occulta. quarta
grauis et manifesta. In quarto x̄o ps̄. scz
Eccenunc rē. bñdicat ecclesia deū p libera-
tione temptationū nocturnaliū ibi. In no-
ctibus extollite man⁹ v̄sas in scā et bñdici-
te dño. Dicit em̄ Aug⁹. sup hūc ps̄. Hor-
res tristis est. dies leta res ē. ḡ p noctē intel-
ligit adūsitās. p diē p̄speritas. In adūsi-
tate bñdicet⁹ ē dñs sic et in p̄speritate ex-
plo iob qui amissis filijs et reb⁹ omib⁹ dice-
bat. Dñs dedit rē. Sit nomē dñi benedi-
ctum. Un̄ et hic dicif. Bñdicite dominū.
Sed querif qre dicif t̄mmodo sex x̄sus
illi⁹ ps̄. In te dñe speravi. Rñdes ido. qd̄
dñs dicēdo sextū x̄sum videlicet. In ma-
nus tuas dñe rē. sexta etate mūdi. sexto qz
die carne obiit vt iā dicet. Recte ḡ sex x̄-
sus t̄m eiusdē ps̄. in cōpletorio cātam⁹ vt i
hac sexta etate in qua p eū redempti sum⁹
sicut habet finis vltimi x̄sus. ibi. Redemi-
sti me dñe de x̄tatis. cōformemur dormi-
tioni eius. vt scz mēbra q̄lescant et cor vigi-
let sicut caro ei⁹ in sepulcro quieuit. et di-
uinitas vigilauit. Morandū est q̄ in q̄bus

dam ecclesijs statim post ps̄ dicif hymn⁹
ea forte rōne. quia p bonā opationē pue-
nitur ad exultationē absqz omis purgati-
onis medio ab his q̄ purgati transeūt ab
hac vita. Alia etiā rō iam dicet. Et sic pri-
us dicunt hymnū q̄ caplm̄. ad ostendēdū
mystice q̄ illi in quib⁹ cōpleta sunt signa/
ta precedentū laudū. seu pfecti q̄ p cōple-
torū significant. pueniunt exhortationez
que p caplm̄ significat. Nec t̄m caplm̄ pre-
termittunt. quia hic semp̄ vtilis est exhor-
tatio ad pseuerandū in bono. quia nec no-
cet admissio subdere calcar equo. In alijs
aut̄ ecclesijs inf̄ ps̄. et hymnū interponūt
antiphonam vel alla p antiphonā. sequē-
tes ordinē beati ignatii. de quo in prohe-
mio dictū est. In alijs x̄o ecclesijs statim
post ps̄ et antiphonā vel alla. sequit̄ lectō
siue capitulū cū r̄sorio. In man⁹ tuas rē
vel alio. qz vt dicūt in omi officio dici de/
bet lectio. Postea adiūciunt hymnuz. Te-
lucis rē. in q̄ optāt p̄regi in nocturnis tri-
bulationib⁹. Alij x̄o nō dicunt lēonē. put
in phemio hui⁹ ptis dictū est. sed statim
post ps̄. dicūt x̄siculū. Tum qz temp⁹ illd̄
dormitionis nō est aptū ad doctrinā. Tū
quia post cōpletoriū nō solū cibi et potus
verū etiā doctrina que p lectionē significa-
tur referēda nō est. Hinc ē q̄ statuit bea-
t⁹ bñdictus. vt post cōpletoriū nemo loqua-
tur. Dñs aut̄ caplm̄. Tu in nobis es domie-
hiere. x̄iij. c. Religiosi in hoc officio añ
omia lēonē pmittunt dicētes. Fratres so-
brii. rē. ne ordinē hēsdre excedere videā-
tur. rep̄sentātes in hoc etiā mariā magda-
lenaz. de qua dñs dixit. p̄uenit vngere
corpus meū in sepulturā. i. hoc fecit qd̄ fa-
ctura erat mortuo si licuisset. ita et hec lēo
quali vngit reddēdo aīas attētas ad vigi-
landū ante cōmendationē dormitionis.
Post hymnū subiūcif x̄sculus. Custodi
nos dñe. v̄l alius. qui notat toti⁹ officij
effectū. Postulat em̄ t̄m custodia contra
noctis p̄cula. Et dicif acuta voce et cum
neuma. ex q̄ excitati et memores facti ines-
fabilis gaudiū qd̄ erit merces laboris n̄ri.
canim⁹ canticū simeonis. Nunc dimittis
rē. qd̄ est Luc. ij. c. Primo vt illius exem-
plo pacem inueniētes mereamur vidē lu-
men. qd̄ ē x̄ps. Scōdo ideo canticū istd̄ ca-
nimus. quia sicut scūs simeon cupiens ex

Libeꝛ

hac vita in alteram trāfire illud cecinit. sic
et nos dū dormire debem⁹ quasi morituri
quia somnus ē quasi mortis imago. illum
canimus p̄ quē nos dñō cōmendā. Ter-
tio p̄pter causam sub vesp̄is dictā. Quar-
to quia canticū illud est de vtroq; aduen-
tu. Un̄ merito illud dicimus vt p̄missio/
nibus alliciamur et a vitijis quiescamus.

Cōsiderandū est autē q̄ cum septē sint
ptes ceterarū horarū. s. versus cuz gloria
patri. hymnus. psalmi. lectio. cant⁹. p̄ces
et oratio. in tribus tñ horis. s. in matutinis
laudibus et vesp̄is et in cōpletorio. addit⁹
et octaua. videlicet canticū euangelicum.
qm̄ he tres hore ptinent ad octauā. id est.
dñi resurrectionē. qui mane surrexit. i. ve-
sp̄e se discipulis manifestauit. in cōple-
torio discipulis ait. Pax vobis. Propte-
rea in his tribus horis hymn⁹ qui ē exem-
plum leticie psalmos sequit⁹ vt continuet
euangelio grē. Euangelij gratie hui⁹ offi-
cij est canticū simeonis. s. Nunc dimittis.
in quo pacem rogam⁹ eternā. vt sic simeō
trāfire cupiens. postq̄ vidit christum. di-
mitti rogauit. sic et nos post lumen fidei p̄-
ueniamus ad splendorē spei. vbi erit
pax eterna. **C**onsequēter oratio domi-
nica et p̄ces dicunt⁹. quib⁹ etiā cōtra nocti
fantasmata nos munimus. Subijcit etiā
simbolū. in quo nostre fidei p̄fessio conti-
net⁹. vt si forte nos mori cōtigerit. in cōfel-
sione fidei moriamur. Fit etiam in quibus
dam ecclesijs sicut et in p̄ma cōfessio gene-
ralis. Alterna em̄ cōfessione inuicem nos
mūdāmus. iuxta illud. Confitemini alter
utrum pctā v̄sa. vt saluemini. dem⁹ requi-
em t̄pibus nr̄is. donec inueniamus locuz
dñō. Precibus ergo et orōne cōplet⁹ h̄ of-
ficium. iuxta illud apli. Orantes p̄ inuicē
vt saluemini. **R**ursus p̄ces mystice hu-
militatē significant. que in fine debet esse.
Quia sicut in p̄ncipio ip̄a necessaria ē. ad
quod significandū voce humilima h̄ fut-
tium inchoat. ita in cōsummatiōe eadem
humilitas monstrāda est cōtra supbiam i
qua ceciderunt om̄es qui opant⁹ iniquitatē
Post p̄ces opilio nr̄ siue sacerdos cōmen-
dans dñō gregē suū dicit collectā. Unde
non est congruū vt post h̄ officiū aliquid
aliud fiat. nisi qd̄ ptinet ad q̄etē. **E**t at-
tende qm̄ ad p̄mā et ad cōpletoriū aplorū

Quintus

simbolū nō dimittimus. quia cuncta opa
nostra in ei⁹ noie incipimus et cōcludim⁹
in quē credim⁹. similiter ad vtrūq; officiū
cōfessionē. et Misere mei deus. adijci-
mus vt quicqd̄ in nocte peccauim⁹ aut in
die deliquimus. p̄ confessionē et peniten-
tiam diluam⁹. adimplētes illud. Confite-
mini alterutrū peccata vestra. Respicien-
tes etiā illud q̄ olim sacerdos farine assa-
rium offerebat in die vicis sue. medietatē
in mane et medietatē post meridiē. Sacri-
ficiū aut nostrū est spūs humiliar⁹. **E**t
timo notādū est q̄ om̄ia officia diurna q̄-
tum ad psalmos inuariabilia sunt. noctur-
na x̄o variabilia p̄ter illud. Per noctem
em̄ intelligit mundus iste. q̄ variabilis ē.
p̄ diem x̄o ille etern⁹ qui est inuariabilis.
de quo scriptū ē. Ordinatōe tua p̄seuerat
dies. Et est verior l̄ra p̄seuerat in singula
ri q̄ p̄seuerant in plurali. licet aliter quasi
cōiter p̄ferat. Hoc etiā officiū in q̄busdā
ecclesijs q̄tū ad hymnū inuariabile ē. p̄-
ut sub ti. de p̄ma dictū est. et etiā q̄tum ad
psalmos lectionē p̄ces et collectā. ita q̄ p̄
nulli⁹ sancti solennitate. sicut nec officium
p̄mevariā. p̄ eo quia in illo de pace et spe
cialiter de illa ad quā suspiram⁹ agitur. q̄
vt p̄missum ē inuariabilis est. h̄ dūtarat
excepto. qm̄ in dñicis diebus dicūt ad pi-
mam illos q̄nq; psalmos. s. Deus de⁹ me⁹
respice in me et c. et sequētes. et psalmum.
Cōfitemini. put ibi dictū est. Sed q̄re illi
q̄nq; psalmi in p̄ma. et x̄sus. In man⁹ tu-
as dñe et c. in cōpletorio potius q̄ in alijs
horis ponunt⁹. Rñsio x̄ps cui in his hori-
canim⁹. qui ē p̄ncipiū et finis. in cruce pen-
dens legi in cepisse psalmū illū Deus de
us me⁹. et om̄es p̄s. sequētes seriatim v̄s-
q; ad dictū x̄sus dixisse et ibi finiuisse et spi-
ritū emisisse. Merito igit⁹ et nos in passio-
nibus hui⁹ seculi p̄stituti. ad ip̄i⁹ imitatio-
nem in hora p̄ma. q̄ est in p̄ncipio horarū
diei. et nō alibi dictos. v. p̄s. et in cōpleto-
rio. qd̄ s̄m aliquā p̄siderationē ē finis siue
vltima horarū diei debem⁹ dicere x̄sū ip-
sum. **E**t x̄o hoc officiū ad vltimā diei ho-
ram ptineat. hac p̄sideratiōe apparet. **P̄**a
in prima dicimus q̄tuor octonarios versu-
um in p̄s. duos p̄ p̄ma. et duos p̄ sc̄da ho-
ris. Et in tertia sex. duos p̄ tertia. duos p̄
q̄rta. et duos p̄ q̄nta. Et in sexta sex. duos

p sexta. duos p septia. 7 duos p octaua.
Et in nona sex. duos p nona. duos p deci
ma. 7 duos p vndecima. Restat vltia ho
ra scz duodecima. ad qua ptinet comple
torium. qd notat hymnus. **T**elud an ter
minu. **P**remissos aut octonarios cobina
mus si duo charitatis pcepta obfuamus
Facimus. xj. cobinationes vt p quis ho
ra diei in qua delinquim. vnu dno legis
7 charitatis binarum offeramus. **E**t in p
ma beati. p secunda. **R**etribue. p tertia **L**e
gem pone. p quarta. **A**demor esto. p qn
ta. **B**onitatem. p sexta. **D**efecit. p septia
Quo dilexi. p octaua. **I**niquos. p nona
Mirabilia. p decima. **A**lamaui. p vnde
cima. **P**rinces. **F**iunt ergo vndecim co
binationes ad emendandu vndenariu no
stre trasgressio nis. **E**t in quolibet octona
rio aliqd de lege dñi memorat. quia p eaz
vineas colit. 7 denarius eternitatis acqui
ritur. **S**unt ergo. xxij. octonarij. qui p ho
ras diei dicunt. ppter rationem sub ti. de
prima dicta. **E**t dicuntur bini 7 bini. 7 sic
duplicati sunt. xj. **V**ndenarius em nume
rus significat trasgressionem sicut denari
pfectione. **D**icunt em p vndecim vt p ea
que in illis dicunt trasgressionem madata
rum suoru nobis relaxet.

Incipit sexta ps de officijs dñicarum
specialiter 7 quarundu feriaru 7 festiuita
tum dñi 7 ieiunioru quattuor temporum

Proxia par
pcedenti de diuinis officijs in
generaliter diximus nunc aut de
specialitatib 7 diuersitatib eo
rundē p anni circulum ostēda
mus. videlicet de officijs domi
nicarū 7 quarūdā feriarū. 7 festiuitatum
dñi. 7 de ieiunijs qtuor temporū. 7 de co
uenientia ipsorū officiorū tam nocturnali
um qz etiā misse. nō vni dñi taxat ecclesie
sed diuersarū officia psequētes. **A**d quo
rum euidentia est distinctio temporū pre
mittenda. **S**iquidē ann⁹ solaris quattuor
tempoz successione dilabit. s. hiemis in q
semina iaciunt. veris in quo seminata p
deunt 7 inspicas acunt. estatis in q mes
ses albesunt 7 falce succidunt. 7 autum/

ni in quo p ventilationē grana a paleis se
parata in horreis reponunt. **S**ic 7 magn⁹
vite p̄sentis annus durans ab initio secu
li vsqz ad finem mudi. quattuor temporū
varietate mēsurat. **P**rimū fuit temp⁹
deuotionis in genere humano. videlicet
ab adam vsqz ad moysen. in quo declina
uerūt homines a cultu dei qui ha lux est. fa
cti idolatre. 7 nil illuminationis doctrine
habētes. 7 simul inutiles facti sunt. 7 non
fuit qui faceret bonū vsqz ad vnu. **T**unc
em reliquit homo deū creatorē suū 7 de
lapide dixit. tu es deus meus. **H**oc temp⁹
quia fuit ignorantie 7 cecitatis bñ conco
dat hiemi in qua obscuritas regnat. **S**e
cundū tps fuit reuocatiois siue renouati
onis. videlicet a moysen vsqz ad natiuitatē
xpi quo edocti sunt hoies p legem 7 pro
phetas de aduentu xpi. de curatioe pecca
ti. 7 de dilectione vni dei. **T**unc dñs di
xit ad israel. **A**udi israel dñs deū tuū ado
rabis 7 illi soli seruiēs. **E**t doctus est hō.
quid sibi p̄si. quid deo. qd primo facere
teneb. **P**ostmodū ob eadē cām suscitauit
pphetas vt scz p̄dicatio homines magis
ac magis ab errorib reuocaret. **H**oc tem
pus cōcordat cum vere qd habet aliqd lu
minis. sed multū obscuritatis. **T**ertius
tps fuit regressionis siue reconciliationis
7 visitationis. videlicet a natiuitate xpi vs
qz ad ascensionē eiusdē. p quā facta ē gra
tia hoibus 7 p̄dicatio euāgelij. de quo dñs
Ecce nunc tps acceptabile. ecce nūc dies
salutis. **H**oc ē em tps grē. quo oriens nos
visitauit ex alto. in quo tpe dñs qui ē sol
iusticie mundū sui p̄sentia visitauit. 7 pro
pria doctrina sufficēter illustrauit. **H**oc tē
pus cōcordat cū estate. in qua claritas re
gnat. **Q**uartū tps est pegrinatiōis. vi
delicet ab ascensione dñi vsqz ad diem iu
dicij. vbi erit cōsummatio seculi. **Q**uo tem
pus ē habens multū luminis. qz dei mise
ricordia reuelata sunt diuina mysteria. hz
tñ aliqd obscuritatis nra negligētia faciē
te 7 sic cōcordat cū autūno. qui habet ali
quid obscuritatis sed ampli⁹ claritatis.
In p̄ncipio tpe viroz fidi. flos spei. fru
ctus charitatis. frigore infidelitatis exa
ruit. **I**n scdo vinea dñi aliq̄teaus viruit 7
floruit. **I**n tertio virēs 7 flores fruct⁹ vber
rimos attulit. **I**n quarto cadentib folijs

xborū decolorari cepit. **R**ursus tps de
 uiationis dictū ē temp^o culpe et pene. Nā
 ppter ipsam deuiationē hō subiect^o ē cul-
 pe. et ppter culpam pene. **U**n dicit dñs.
 Putas cum venerit filius hominis inue-
 niet fidē sup terrā. **T**emp^o reuocatiōis di-
 citur tps doctrine et pphetie ppter deca-
 logū. p quod de^o docuit genus hūanum
Temp^o recōciliationis dicit temp^o liber-
 tatis et gratie et leticie. **T**emp^o pegrinatio-
 nis dicit tempus lucte et pene. siue labori
 et penitētie. qđ nos facim^o declinationis et
 negligentie. **P**rimū fuit desperationis
 scđm respirationis. **T**ertiū liberatiōis.
Quartū exercitationis. **H**ec quatuor tempa
 representat ecclesia singulis annis. siue sta-
 tus ecclesie p hec quatuor tempa variat.
Temp^o hiemis et deuatiōis in q^o mors
 regnauit representat ecclesia a. lxx. vsq^o ad
 pasca recolens casum et penā primorū pa-
 rentum ppter eorū culpā. et ideo cātica le-
 ticie excepto gloria pñi subticent. put sub
 ti. de septuagesima dicit. **S**ilef em glia i
 excelsis deo. quod in testimoniū pacis an-
 ditum est. qñ veritas de terra orta est. et iu-
 sticia de celo pspexit. **T**emp^o veris et re-
 nouatiōis representat ecclia in aduētū dñi.
 p quem omnia renouata sunt. vsq^o ad nata-
 le dñi. **U**n ad notandū q^o pñs illi^o tempo-
 ris habuerūt aliquid luminis sed multuz
 obscuritatis respectu sequētū. minora cā-
 tica leticie cantat scz gloria pñi. et alla. sed
 maiora suprimunt. scz gloria in excelsis. **T**e-
 deum laudam^o. et sequētiā. put ibi dicit
Quia em hoc tempe pñm regnauit. nō p-
 pter ignorantiam vt mors pñi^o. s. ppter car-
 nis infirmitatē. ideo cantat alla. quia pa-
 tres hui^o tempis sub lege fuerūt. sed glo-
 ria in excelsis silef qđ est signū pacis et iu-
 sticie quā lex dare nequiuit. **T**empus
 estatis et recōciliationis siue regressiōis re-
 pñtat ecclia ab octauis pasce vsq^o ad octa-
 uam penteco. quia p pascale agnū recōci-
 lamur deo omnia cantica leticie et fere post
 omnes dñctiōes alla multiplicans. ad signi-
 ficandum habitum gaudiū de nra resurre-
 ctione. significat em tps illud statū felici-
 tatis eterne. tunc etiā gloria in excelsis ca-
 nitur. quia in resurrectione iusticia. i. cha-
 ritas pficiet et plena pax dabit. **D**uplex
 etiā alla canit in albis et dñcis illi^o tem-

poris et stātes tunc oramus. **I**n puatis ve-
 ro feriis. gloria in excelsis. et duplex alla nō
 canitur. licet semp alla pter qđ in. lxx. dica-
 tur. put sub ti. de septem dieb^o post pasca
 et in sequēti tt. dicit. **T**emp^o autumnii et
 pegrinationis representat ecclesia ab octa-
 uis pente. vsq^o ad aduētū dñi. quia nob
 deo recōciliatis nō restat nisi vt nos pere-
 grinos reputem^o cū psalmista dicēte. ad-
 uena ego sum et pegrinus et cantās om-
 nia leticie cantica ad designandū gaudiū
 de h^o q sunt diuina mysteria reuelata. qñ-
 qñ tñ aliqua cantica subticet. nec multipli-
 cat alla. sicut fecit in tpe pcedēti. ad signi-
 ficandū declinationē a bono quā nobis ne-
 gligentia nra parit. et cantat alla in spe re-
 surrectionis. et gloria in excelsis deo. p iu-
 sticia reddita. **I**tem quotidie dicit alla. s.
 nō gloria in excelsis. vt dicit sub tpe aduē-
 tus. **C**antat etiā alla post graduale in si-
 gnum laboris p quē ad patriā vite transe-
 undū est. **E**xpmis colligit euidenter
 q^o recte in pñcio hiemis homo qñ despe-
 rans dicit. **C**ircūdederunt me gemit^o mor-
 tis. **I**n pñcio veris quasi respirans dic
Ad te leuavi animā meā. **I**n pñcio esta-
 tis architector ecclie Petrus renatis per
 baptismum et illuminatis p gratiam dicit
Quasi modo geniti infantes et. **I**n prin-
 cipio autumnii exultans de dei misericōdia di-
 cit. **D**ñe in tua misericōdia speraui. **S**ed atē-
 dens miseriam in quā ex sua negligentia
 lapsus est statim subiungit vñiculum. **U**s-
 qđ dñe obliuisceris me in finē. **E**t gradu-
 ale. **E**go dixi dñe misere mei. sana animā
 meā quia peccaui tibi. **R**ursus h quat-
 tuor tempa cōsiderant fm quattuor prin-
 cipales diei ptes que sunt nox ptinens ad
 temp^o deuiationis. nox em obscurata est.
 et idolatre ceci erāt. auroza ptinens ad tē-
 pus reuocatiōis. meridies ptinēs ad tē-
 pus recōciliationis siue regressiōis. et ve-
 spera ptinens ad temp^o pegrinatiōis. **D**e-
 signant etiā p quattuor pñcipales christi
 actiones. que sunt natiuitas. passio. resur-
 rectio. et aduentus ad iudiciū. **A**d nati-
 uitatem ptinent circūcisio. apparitio. ba-
 ptismus. et purificatio. **A**d passionem. ie-
 iunium. et temptatio. **A**d resurrectionem
 ascensio in celum. et sanctispiritus missio.
Ad aduentum ad iudiciū. transfigura-

tio. et miraculorum opatio. Item passio contra
parat hie mi. natiuitas veri. resurrectio es-
tati. aduentus ad iudicium autum? qua-
do vetust? dierum sedebit tenes ventilabrum
in manu sua. et mundabit aream suam etc. Item
natiuitas christi concordat tempore reuocatio-
nis seu renouationis propter prophetas qui
cum multis modis predixerunt. passio christi re-
positio deuotionis propter penam culpe primorum
parentum. resurrectio tempore regressionis
propter leticiam. aduentus ad iudicium tempore pegrina-
tionis. quia homini tempus durabit usque ad
diem iudicii. **Un** propheta. **A**duena ego sum
apud te et pegrinus sicut omnes pres mei.
Tempus ergo reuocationis siue renouatio-
nis que facta est per legem et prophetas durat
usque ad natale domini tamen ut promissum est. **Al**i
tamen dicunt quod usque ad septuagesimam et ibi in-
cipit tempus deuotionis. **S**ed secundum primum
dicunt queris de tempore quod est a natali domini us-
que ad. lxx. sub quo ditorum tempore prineatur
Super quod dicunt quod a tempore quod est a natali us-
que ad octauas ephie pertinet ad tempore regres-
sionis quod est tempore gaudij. sicut et illud. **Un**
et in quibusdam ecclesijs tunc albis vtuntur ve-
stimetis sicut et tempore pascale. neque tunc ieiunant.
nec genua flectunt. **R**eliq? vero per. scilicet
ab octauis ephie usque ad. lxx. sub tempore per-
egrinationis continentur. **E**t licet **E**saïas le-
gat die natalis domini: non ideo dies illa est secundum
ipsum de tempore reuocationis. alia enim conside-
ratione hoc fit et ante euangelium in nocturnis
et ante epistolam in missa. supponit enim tunc basis
colune. ut per utrumque testamentum natiuitas
christi probe. **I**tem queris quare a tempore veris si-
ue renouationis siue reuocationis incipiunt
ecclesie officia. **V**ides enim quod deberet incipere
a tempore hiemis siue deuotionis. quia prius
est deuotio quam a deuotione reuocatio.
Preterea in tempore deuotionis legitur primum li-
ber theologie. **I**. **G**enesis. **S**uper hoc dicunt
quidam quod hoc facit ecclesia ne incipiat ab er-
rore. **S**ed certe non dicitur tempore illud deuotio
nis eo quod ecclesia illo tempore deuotetur. sed quia er-
rorem primorum pentum recolat ut nos ad penam
trahat. et ideo quod non placet. **E**st ergo ratio. quod enim
per aduentum domini omnia noua facta sunt. **U**nde
Apocal. **E**cce noua facta omnia. **I**tem in honorem
aduentus domini a tempore renouationis incipit eccle-
sia officium suum. **P**reterea si inciperet ab hieme
utens nobis de desperationis. posset homo illa au-

diens desperare. merito ergo incipit a vere.
ut cum postea audierit verba desperationis non
desperet. quia precessit certa promissio vere
liberationis. que fit in aduentu. **I**ncipit er-
go a tempore renouationis seu reuocationis. in
quo tenet ratio. **Q**ui autem libri quibus tem-
poribus legantur breuiter est videndum. **E**t quod
idem in plerisque locis ab aduentu domini usque
ad natale eius legitur **E**saïas. qui quanto de christo
urbanus ceteris prophetauit tanto natiui-
tati eius legitur vicini. **P**ropter quod in ieiunijs quatuor
temporum que proprias habent lectiones. **I**n
ipsa etiam natiuitate non solum de illo legitur et
cantatur sed etiam de causis ipsius festiuitatis.
put in omnibus fieri solet festiuitatibus. quod
fit ad ostendendum magni gaudij nobis ce-
litus datum. **I**n prima vero dominica post nata-
le legitur in quibusdam ecclesijs de epistola
pauli ad ipsam pertinetibus natiuitatem. **I**n
octaua natalis de secundis et de omelia euange-
lij eiusdem diei. **I**n ephie de esaias secundum **G**elasium
papam. **I**n octaua ephie de omelia euange-
lij eiusdem diei. **A**b octaua ephie usque ad
lxx. canitur de psalmis. et leguntur epistolae pauli
in quibus legitur de labore et lucta et pugna eius.
In. lxx. vero usque ad dominicam ante ramos pal-
marum legitur pentateucus. **S**eptuagesima
enim tempus nostre captiuitatis et pene cul-
pe designat. de qua mystice ad hierusalem
redire debemus sicut per hebreos olim de ba-
bylonica captiuitate exeuntes figurati sunt.
Et ergo memores sint captiuitatis sue qui
sursum tendunt. legitur primo de adam
qui in principio mundi factus est et de eie-
ctione eius de paradiso. deinde de dilu-
uio. et quomodo abraam exiit de terra
sua: et de mundi huius laboribus. ad ex-
emplum patientie. **E**t sicut olim hebrei ca-
ptiuati ducti in babiloniam in tristitia fu-
erunt fere usque ad finem. lxx. annorum. et
concessa sibi licentia repatriandi gauisi sunt
licet non plenarie. ita et nos fere usque ad fi-
nem. lxx. dierum scilicet in septuagesima tace-
mus voces et cantica leticie. ut premissus
est. et ibi. et sub ti. de tempore aduentus dice-
tur. **Q**uindecim tamen diebus ante pascha le-
gitur **H**ieremias. quia ille apertus quod alij de
passione tractauit. et in propria persona pas-
sionem domini presignauit. **A**b octaua vero pa-
sche. xv. diebus. vel secundum alios usque ad quartam
dominica post pascha. **A**pocal. legitur et

cantat ppter mysteria passionis et resurrectionis que iohanni reuelata sunt. et apostoli predicauerunt. In Apoc. em sit mentio de ciuitate noua hierusalē. Deinde vsq; ad ascensionē legunt eplē canonice: et actus apolorū. et cantat de ps. quia et Dauid pphetauit de passione et resurrectione et ascensione. et apostoli pdicauerūt que a dño didicerunt vsq; ad ascensionē ei⁹ cor⁹ porali p̄sentia pfruentes. Inter ascensionem vero et penteco. cantat de ipso festo. quia discipuli sursum subleuati promissa p̄ris munera expectabāt. Ab octauis penteco. vsq; ad kal. Augusti. legunt libri regum et paralipomenon. et cantat. de omniū. quia sicut samuel saul dauid et alij p lege dñi pugnauerunt. sic et nos postq; acceperim⁹ donū spūs sancti in baptismo. tute debem⁹ pugnare cōtra demones formati nati nutriti et armati. A kalēdis augusti vsq; ad kalendas septembris legi⁹ et cantat de sapientia. quia in pugna maxie necessaria est sapiētia. vel quia august⁹ sextus est mēsis. et in sexta etate qua de⁹ venit debemus ppter ei⁹ p̄sentia sapiēter uiuere. quia inf nos audita est sapiētia ipsa que ex ore altissimi pdūt. Rursus mensis ille calid⁹ est et medi⁹ in anno. p qd media hoīs etas designat. et in media etate. ubi quisq; ab estu vitiorū plus accendit plus succurrere debet sapiētia. In kal. septembris legi⁹ et cantat de Job Chobia Hester Judith et Hester. quia hi aduersa patienter sustinuerunt. et ecclesia in fine mundi aduersa omnia p dño tolerabit. A kalēdis octobris vsq; ad nouēbrē leguntur libri machabeorū et cantat de eis. quia iste octauus mensis leticiā resurrectionis mystificat. quia sicut iudei finitis p̄lijs et restau-rato templo. in hymnis et cōfessionib⁹ bñ dicebant dñm. sic in gloria resurrectionis et magne festiuitatis deuictis p̄lijs diaboli sancti et iusti in dño festiuabunt et gaudebunt. iuxta illud. Beati qui habitāt in domo tua dñe. A kal. nouembris vsq; ad aduentum dñi legi⁹ Ezech. et Daniel. et xij. pphete minores cū responsorij. s. Vidi dñm. et c. Ezechiel em vidit quattuor animalia in figura quattuor euangelistarum qui natiuitatem passionē resurrectione et ascensionem docuerunt. Isti ergo ido añ

aduentum legunt. quia clarius christi aduentum predixerunt. Deniq; Aureli⁹ papa in burcardo libro. iij. ca. bi qui. statuit vt hi qui inuenti fuerint libros famosos et ignotos in ecclesia legere vel cantare excomunicent. Ex premisis ergo liquet q; i ecclesia libri noui et veteris testamenti leguntur. quod etiā in suis locis dice⁹. et de ordine etiam librorū dice⁹ sub dñica. xj. post penteco. Et est notandū q; testamentum dupliciter accipit. Nam pmissio ipsa scz id quod testat seu legi⁹ dicit⁹ testamentum. Unde nouū testamentū dicit⁹ gratia fidelibus promissa. s. fides. charitas. ceterę virtutes. siue vita eterna in futuro. et virtus in p̄senti vita. Et apostol⁹. Id noui testamēti mediator est vt repromissioes accipiant. qui vocati sunt hereditati eterne. Scriptura etiam qua illa pmittuntur dicit⁹ testamentū. Unde nouū testamētus dicit⁹ scriptura noui testamēti. et vet⁹ testamentū dicit⁹ scriptura veteris testamenti. Et hec q̄si humana similitudine dicuntur. Sicut em qui testamentū condit heredes instituit. cirographum facit. testes aduocat. agenda p heredem indicit. sic et deus pater volens filios israel in terra pmissio-nis heredes instituere. cirographum fecit. id est. legē dedit. testes aduocauit. s. moysen et aaron. et agenda p illos edixit. et hoc est vetus testamentum. Sed quia illō trā-sistoria et tpalia re pmittebat iō xps volēs xpianos. s. fideles eñni hereditati heredes facē. p̄nter nouū testm pdidit. s. euāgelij aduocauit testes. s. aplos. eisq; agēda idixit. qd testamētū tandē morte ppria cōsecrauit. Preterea testm ē testatio mētis q; qsq; qd mēte p̄cipit ore testat. et p scripturam corroborari iubet. Un etiā hac similitudine b et illa scptura d: testm Ceterū iō illa scriptura dicit⁹ vetus testm. Primo q; vetera. id ē. terrena scz ad veterē hoīem p̄tinentia pmittebat dicēs. Si b et illa feceritis bona terre comederis. Et iterū. Terrā fluentem lacte et melle dabo vobis. Unde illud vetus et transitoriū fuit. Secundo dicit⁹ vet⁹ testamētū. quia p veterē hoīem. s. p Moysen veterē vetustate peccati ministratū fuit. Tertio quia nouo supueniēte cessauit et desijt tāq; aliqd vetustū. Un apls. Cetera trāsierūt. ecce noua fa-

eta sunt omnia. Quarto dicitur vetus respectu noui. quia eo fuit antiquius tempore. Quinto quia a vetustate peccati non liberat. Hec vero scriptura noui dicitur testamenti. Primo quia noua. i. celestia scilicet ad celestis hominis conseruationem pertinentia promittit dicens. Qui agrum aut domum et cetera re/ liquerit centuplum accipiet. et vitam eternam possidebit. Secundo dicitur nouum. quia per nouum hominem. i. ab omni peccato immunem. scilicet per christum ministratum est. Tercio dicitur nouum id est. vltimum. quia nouissimum hominis testamentum immobile pseuerat. quod testatoris obitu confirmat. Hinc etiam dicitur eternum id est. perpetuum quasi durabile ac imutabile. de quo dictum est in quarta parte sub. vii. particula secrete. super verbo noui et eterni. Christus enim iam non moritur. et mors illi ultra non dominabitur. Quarto dicitur nouum respectu veteris. quia illo magis est nouum tempore. vltique vetus lex est quasi radix ipsum vero nouum testamentum est quasi fructus. Quinto quia innouat. non enim illud discunt nisi homines re/ nouari ex vetustate per gratiam. et pertinentes iam ad nouum testamentum quod est regnum celorum. Circa libros ecclesiastici officij est sciendum quod ipsum officium consistit in cantu et in lectione. De cantu tres sunt libri. de lectione sex. Sunt etiam quidam alij libri ecclesiastici. put in secunda parte in fine tractatus de sacerdote dictum est. Sane tres libri de cantu sunt antiphonarius. graduarius. et trophonarius. Antiphonarius a digniori videlicet ab antiphonis. nomen sumpsit. quas beatus ignatius patriarcha audiuit per angelos decantari. cum tamen ibi sint responsoria atque versus. In plerisque tamen locis liber ille responsorium a responsorijs quod ibidem continent appellatur. Graduarium dicitur est a gradualibus que in eo continentur. quod a pluribus officijs nuncupatur ab officijs seu introitibus qui ibi continentur. Graduale dictum est a gradibus. put dicitur in quarta parte sub titulo. de graduale. De intitulatiōe antiphonarij graduarij. et lectionarij in sequenti titulo. dicitur. Trophonarius est liber continens tropos. i. cantus. qui cum introitu misse dicuntur prefertim a monachis. Vocantur etiam tropi sequentie siue psalmi et kyrie eleyson et neume. Et dicitur a tropos quod est conuersio. de quo in eadem parte sub titulo. de introitu dictum est. Qui dam etiam hunc librum psarium a psalmis ap

pellant. Vitalianus papa cantum romanum instituit et organa concordauit. Ceterum libri lectionis sunt isti. Primus est bibliotheca. secundus omelarius. tertius passionarius. quartus legendarius. quintus lectionarius. sextus sermologus. Bibliotheca a greco nomen accepit. et est nomen equiuocum scilicet locum in quo libri reponuntur. et volumen ex omnibus libris veteris et noui testamenti a hieronymo compactum. Omelarius est liber continens sanctorum omelias et legitur in dominicis et in natali. et in festis sanctorum propria euangelia habentium. et in pascha et in pentecoste cum serialibus eorum. Omelia autem idem est quod bona laus siue verbum ad populum. Et nota quod plures fecerunt omelias videlicet Augustinus. Hieronymus. Beda. Origenes. Gregorius. et alij. Beda tamen alias non composuit nisi quod Augustinus composuerat sed suis verbis easdem supuestiuit. Nam Augustinus verba dispositionis habuit. Beda vero stilum sermonis et lectionis. Quare Beda vocatur venerabilis in. vii. parte sub eius festo dicitur. Item non omnes omelie autentice sunt ut quedam origenis. qui ad heresim dicitur declinasse. Alique tamen omelie ipsius a beato Hieronymo teste papa Gelasio leguntur fuisse correcte seu approbate. et quoniam ille in ecclesia legitur. nomen actoris propter heresim infamiam subtrahitur. sicut et nomen salomonis qui deceptus fuit a mulieribus taceat in lectionibus propter infamiam idolatrie. sed de lectione libri sapientie. sic etiam quia moyses hesitauit ad agens contradictionis. quod dominum exacerbauit. tamen dicitur lectio libri Genese moysi legislatoris sicut dicitur lectio libri Apocalypsis beati Johannis apostoli. De hoc agitur in phemio quinte partis. et sub sabbato pascale. Voluit tamen quidam quod in principio omeliarum ipsi dicantur omelia origenis correcte seu approbata a Hieronymo. Et in sequentibus dici debet omelia eiusdem. Passionarius est liber continens passionem sanctorum. et legitur in festis martyrum. Plures autem sunt passionarii quorum quidam canonizati sunt. quidam vero teste papa Gelasio sunt apocryphi. ut de beato Georgio et Cirico et Iulita. et alij quidam quod heretici compilasse dicuntur. quare in ecclesia legi interduntur. Ancherus papa statuit martyrum gesta scribi. et in ecclesijs haberi. et

Liber

hoc ppter maximū p̄sbyterū martyrio coronatū. **L**egendarius autē vocat liber ille. vbi agitur de vita et obitu confessorum. vt Hilarij Martini. et aliorū confessorū et legitur in festis eorū. dum tñ autēticat⁹ sit **L**ectionari⁹ est in quo lēones eplārum pauli et alie legunt. qui quicq; epistolarius dicit. et etiam legendarius dici potest.

Sermologus ē liber cōtinens sermones quos Leo papa et alij plures sancti cōposuerunt. et legitur in festis confessorum a natali vsq; ad octauas ephie. in purificatione beate marie et in festo omniū sanctorum. et in plurib⁹ alijs. **C**ōsiderandū quoq; ē triū scripturas p̄cipue in ecclesia frequentari. scilicet dauid pphete q̄ fuit homicida. proditor. et adulter. mathei ap̄li q̄ fuit publicanus. et in hoc ipso infamis. et pauli qui fuit crudelis christi et ecclesie persecutor. et etiam Augustin⁹ qui fuit maniche⁹. et tēpore theodori impatoris cōuersus ē. qd̄ fit exemplū videlicet vt alij peccatores nō desperent s̄ sperēt. si tñ penituerint. posse veniam cōsequi. q̄tūlibet graui noxa pplexi sint. et orones et elemosinas eorū post penitentiā posse deo placere. **E**t sciendum qd̄ beatus Hieronym⁹ tēpore Damasi pape corripuit psalteriū. lxx. interpret⁹ qd̄ tunc cantabatur vbiq; et adhuc iux ordinatōnem Gregorij pape qui postremo officium ecclesiasticū ordinauit s̄m illud antiphonas. responsoria. alleluia. tractus. et alia quedā in ecclesia decantamus. Subsequēter x̄o psalterio ipso iterato corrupto idem Hieronym⁹ illud de nouo itegre ex greco trāstulit in latinū. put ipse in ipsius psalterij p̄hemio attestat. qd̄ nouū dicit⁹ Damascus rogatu ipsius Hieronymi istituit decantari. et vulgariter gallicū appellat. et q̄si vbiq; legitur et fere cōiter cū suo p̄hemio in textu biblie habet. **P**remissum x̄o psalteriū s̄m. lxx. romanis remansit. et hodie illo vtunt. Deniq; idē Hieronym⁹ attendēs qd̄ iudī nobis ipperabāt qd̄ psalteriū falsificauerim⁹. qm̄ a suo x̄o discor/debat. tertio psalteriū de x̄bo ad x̄buz ex hebreo trāstulit in latinū qd̄ in plurib⁹ a gallico discrepat ac romano. pauci tñ illō habēt. q̄uis ab omib⁹ et in textu biblie deberet haberi. **E**t nota qd̄ qdā portat psalteriū. s̄ in eo nō psallūt. put dcm̄ ē in ti. de

Sextus

laudibus matutinis. **Q**ui sint dñici dies et priuilegiati et p̄ncipales. et q̄liē dies dñici maiorē ē alijs dieb⁹. quib⁹ noib⁹ dies septimane appellēt. et q̄ sint dies p̄festi. q̄ festiuales siue solēnes. in p̄hemio. vñ. p̄tis dicet. **G**regorij papa instituit ne in ecclesia romana diaconi cātare debeant. sed solum euangelice lectionis officiū in misarū solennia exoluant. **P**salmos vero ac reliquas lectiones subdiaconi. vel si necesse fuerit minores ordines exhibeant siue dicant.

De tempore aduentus.

Donias sicut **Q**uod p̄missum est ecclesiastica officia ab aduentu dñi quod est tempus renouationis incipiunt. merito ab hō tēpore ducimus initium assumēdū. **P**re notandū igit est qd̄ beatus Petrus primo instituit tres septimanas integras añ natale venerari in cōmemorationē aduentus christi. et quartā que tñ nunq; p̄ficiat. quia vigilia natalis nō est de aduentu vt infra dicet. **A**gitur ergo aduentus domini per quatuor hebdomadas. ad significandum qd̄ ē quadruplex aduentus filij dei. s̄ vltia nunq; finit. quia scōrū gloria q̄ dabit i vltimo aduentu scz ad iudiciū nunq; ēmina/bi. **P**rim⁹ aduentus ē in carne. s̄ in vtro gignis assumpt⁹. **D**e q̄ dictū ē. **O** sanna filio dauid bñdict⁹ q̄ venit in noie dñi **S**cōs in mentē. qui descēsus sit quoti die in cordib⁹ fideliz p̄ sp̄m sc̄m. **D**e quo **Joh. xiiij. c.** Ad eum veniemus. et māstionem apud eum faciem⁹. **E**t dicit Sapiēs **D**ñe emitte sapientiā tuā vt mecū sit. **D**e his duob⁹ habet **Abacuc. ij.** Si morā fecerit expecta eū. quia veniens veniet et nō tardabit. **T**ertius aduent⁹ ē in morte cui iussit hois. **D**e quo dicit beatus iacobus **P**atiētes estote vsq; ad aduentum domini. **E**t **Mat. xxiiij.** Si sciret pater familias q̄ hora veniret fur etc. **Jō. et vos estote pati etc.** **E**t iter⁹. Si i p̄ma vigilia venerit id ē. i iuētute. et in scda etc. et ita iuenerit. scz in p̄nia. beati sunt qui illi. **Q**uartus erit in maiestate. qui erit in die iudicij. **D**e isto legitur **Esa. iij. c.** **D**ñs ad iudiciū venit et cum senioribus populi sui. **E**t nota qd̄ p̄mus aduentus liberauit anias a dia-

boli seruitute. secundum liberat eas a peccato. terti^o a pena. quartus corpora liberat.

Ad ecclesia non celebrat nisi duos aduentus. scilicet in carne et ad iudicium. Nam primum et secundum reputat per eodem. ideo enim venit in carnem ut veniat in mentem. Hoc dominum est. Veniens venit non tardabit. Veniens scilicet in carnem. venit scilicet in mentem. Et iterum. Quia uterque misericordie est. Similiter terti^o et quart^o habent per eodem quia uterque est iusticie ratione unius effectus. Celebrat ergo ecclesia aduentum hominum sub binario ut filiis suis generet timorem et amorem dei. Unum in presentia. Eleuamini porte eternales. et timor domini sanctus qui permanet in eternum et amor scilicet ipsius qui similis in eternum durabit. Unum. scilicet ad Cor. xij. cap. Charitas nunquam excidit. Timorem autem debemus ei ut domino. amorem ut patri. Unum. Malach. ij. Si ego sum pater vbi est amor. et si dominus vbi est timor. Celebrat ergo aduentum per octiduum septimanas. In prima specialiter de primo aduentu cantat ecclesia. in secunda et tertia de secundo. et hoc ideo. quia antiqui presertim primum aduentum tantum expectauerunt. secundum vero antiqui et moderni. In quarta vero septimana recolit ecclesia tempus in quo dominus descendit in vterum virginis. Unum tunc dicitur. Rogate celi desuper. et nubes pluatur iustum. aperiat terra et germinet saluatorem. Inter tempus a primo aduentu usque ad secundum recolit ecclesia inter pentecostem. et aduentum domini. in quo cantat alleluia. in spe resurrectionis. et Gloria in excelsis deo. per iusticia reddita. Et dicit quotidie alleluia. quia spes eius non infirmatur. sed gloria in excelsis deo non dicitur quotidie. sed tantum in festis. quia semper in fide non semper in operibus laudat. quotidie enim offendit. licet semper in fide iusticiam teneat. De hoc dictum est in psalmo. Bemio huius psalmi et dicitur sub titulo de septem diebus post pascha. Ceterum per tres aduentus hebdomadas presertim trium temporum accipimus. Primi fuerunt ante legem. qui procul a deo remoti clamabant. Ad te leuauimus. Secundi sub lege qui doctrina legis instructi. et ideo ad lumen prophetarum accedentes. in introitu populi syon appellantur. Terti^o fuerunt prophetarum presertim illi quos inuenit christi natiuitas. ut simeon. quibus quia redemptor est prope dicitur in introitu gaude te. Auferunt etiam quidam quod in officio prime hebdomade agitur de vocacione iudeorum.

In officio secunde de vocacione gentium. Unum ibi dicitur. Ad saluandas omnes gentes. In officio tertie de vocacione vtriusque populi. Unde ibi dicitur. Nota sit omnibus hominibus. Rursus cantatur in prima in persona iohannis. in secunda prophetarum. in tertia apostolorum. in quarta in persona doctorum. Tempore aduentus dicitur Gloria in excelsis deo. quod pertinet ad natiuitatem. ut in nocte natiuitatis deuotius et audius decantetur. et ad notandum hunc hymnum primo fuisse in nocte ab angelis decantatum. quia maior gloria christi est in ecclesia tempore noui testamenti quam fuit in veteri. Taceat etiam ite missa est. quod pertinet ad resurrectionem. Merito autem taceat vtrunque in aduentu. quia nunc vtrunque expectatur. Pari etiam ratione taceat. par vobis. quod similiter pertinet ad resurrectionem. Tacetur etiam Te deum laudamus. quia nouum presens est quem expectamus. et ad presentes tantum hoc cantico vti solemus. Et nota quod hec tria non semper se concomitantur. ut dicitur in psalmo. vij. psalmi. Sed quare alleluia non dicitur hoc tempore cum sit canticum leticie. nam in aduentu est ieiunium. nec tunc nuptie celebrantur. Preterea autem est ieiunium meroris. aut exultationis. Si meroris omnia cantica exultationis debent taceri. Si exultationis omnia debent dici. ergo et gloria in excelsis. Solutio. Hoc ieiunium est partim exultationis et partim meroris. Exultationis est ratione primi aduentus scilicet in carnem. de quo mentio fit in hoc tempore. Meroris est propter secundum aduentum. scilicet ad iudicium. de quo fit etiam mentio. et ideo in ea quedam cantica leticie dicuntur propter aduentum misericordie et exultationis. et quedam subticentur et ieiunatur propter aduentum seuerie iusticie et meroris. Alleluia ergo non subticetur. quoniam tempore aduentus aliquid est leticie propter spem quam habuerunt antiqui de christi incarnatione. et propter nostram certitudinem quam habemus per primum aduentum de futura glorificatione. Sed in septuagesima non sic. quia totum tempus illud meroris est. et ideo tunc non dicuntur cantica angelorum sed hominum. ut ibi dicitur. In festis vero noue lectionum que occurrunt in aduentu. debet ce-

lebrari missa de festo solēnis in tertia cum gloria in excelsis. et ite missa est. Et depo / nunf cape nigre seu violacee. et assumunt solennes a ministris et a sacerdote. put festum requirit. In hora nona de ieiunio missa dicitur. et tunc dalmatice et sbrilia siue tunicelle dimittuntur. et cōpetentes tpi et ieiunio resumunt. sicut in tertia pte sbrili tulo de dalmatica dictū est. **Hoc quoque** tempe officiū beate virginis non dicitur in ecclesia. quia totū officiū huius tempis ad laudem eius pertinet. **Et nota quod Urbanus papa. ij. in cōcilio apud claromontē celebrato statuit. ut officium beate virginis quoti die diceretur. et i die sabbati solēniter fieret in quo officio matutino dīcunt ille lectiones de beata Maria quis digne. sumpte ex illo sermone Augustini. Loquamur di lectissimi etc. Hoc etiam tempe non debet fieri specialiter cōmemoratio alicuius sancti pcedentiū christi aduentū. quia omnes illi in infernū descenderūt. et ideo ecclesia occidentalis p eis nō solēnizat. nec etiam sequentium. quia cum hoc tempe ecclesia de aduentu filij dei solēnizat. nō est aliorū solēnitas admiscēda. imo minor cedit maiori. quia adueniente pncipe cessat magistrat. Idcirco cum ipse sit pmiū et corona sanctorū oīm. et sit oīs in oīb et sufficiens singulorū supflūū foret recurrere ad aliorū suffragia mendicata. Generalis tñ cōmemoratio oīm sanctorū bene sit qm l3 sancti ex aduentu filij dei speciale gaudiū et premiū assecuti fuerint. maius tamen et generale gaudiū eorū extitit. quia creaturam rōnalem ex vnione ad diuinā naturā viderunt ineffabiliter sublimatā. Quia g bonū cōmune pponderat piculari et p cōsequēs generale. gaudiū eorū gaudio speciali quia illud qd pmissum ē fuit oīb sanctis vtriusq testamēti ad gaudiū. idcirco cōueniens est vt tpe ipsi aduēt eorū gaudiū cōiter et generalit recolat. Et in generali oīm scōz cōmēoratiōe singul diebus dī antiphona illa. **Ecce dñs veniet etc.** q pertinet ad quartū aduētum. in q apparebit glia scōz. Et etiā cū ipsa antiphā oīo illa cōsciētias nras qd dñe visitādo purifica etc. in q siliū p cordādo cū antiph. sit generalit cōmemoratio de oīb scis duz dī ibi. vt veniēs cū oīb scis. et tūc pertinet ad qrtū**

aduētū. s. in maiestate. In multū tñ loci sbr trabunt xba illa. cū oīb scis. et tūc pertinet ad scdm aduētū. s. in mentē. **Ad** fit etia cōmemoratio de cruce sic fit in alijs tpi. ne pūs videat dñs passus q nar. et iterū ne fiat illud pceptū. **Ero. xxij. et xxij.** **Ad** coques edū in lacte matris sue. i. christum nō crucifiges dum adhuc tener et lactens ē. **Cōtra** hoc pceptū fecerūt iudei q xpm eadē die. i. eadē sexta feria in qua vt qdā dicūt cōceperunt crucifixerūt. **Notādū** autē ē q tpe aduēt oēs antiphone dñicales in matutinis laudib terminant p alleluia ad significandū gaudiū de certitudine aduētus saluatoris habitū. vt in matutino officio sit qsi pdictio et in matutinis laudibus notet exultatio. **Itē** in pma scda et tertia hebdomada repetunt rñsoria dñicalia et in qrtā sunt spālia q p hebdomadā cātatur. et sunt. xv. qz ille expectat vetur q instituerat vet testamētū et erat institutor nouum. **Quidenari** em numer cōsistit ex septenario et octonario. et ad nouū refert testamētū. In singulis qz septimanis cātus renouat ppter gaudiū pficientiū q pficiūt de virtute in virtute vt videant deū deorū in syo. **Illud** etiā nōndū ē q pma dñica aduentus nūq eē pōt an qnto kal. decēbris. nec etiā post tertio nonas decēbris f qdū q il larū. vij. lfarū que inf dictas kal. et nonas includunt repñtauerit dñicam ibi ē pma dñica aduēt. **Sz** et in dñica primiori festo beati andree. vel kal. decēbris. siue añ siue retro est semp initū aduēt et si ipsuz festū cadit in dñica ibi etiam est initū aduentus. **Aduentus** cōtinere debet. xxi. dies. i. tres septimanas integras ad min ppter vigiliā natalis dñi. verūm cū aduentus incipiat a die dñica si forte cōtingat si militer natale in die dominica vere oportet tempus aduentus per quatuor hebdomadas protelari alioquin vigilia natalis et sabbatum quattuor temporū concurrerent in eadem die. quod esse non potest. quia vtrūq illorum ppiū habet officium. et ad diuersa tempora pertinent. **Paz** sabbatum est de aduēt. sed vigilia aduentus gaudiū pertinet. cum non sit de aduentu. sed de natali. et sic aduentus nō haberet. xxi. dies excepta vigilia natalis sicut

dictus ē. **¶** Vigilia p̄tineat ad t̄ps gaudij
p̄t̄ ex ip̄a ordinatiōe gregori. q̄ vltimas
aduēt̄ antiphonas posuit d̄ euāgelio sc̄z
Cōpleti sūt dies. ⁊ ecce cōpleta sunt oīa.
¶ N̄ ergo natale ē in dñica q̄ttuor tēpora
celebrantur i penultima hebdomada. Si
autē natale venerit in sc̄da feria vel deīn-
ceps vsq̄ i dñicā. tūc po. xxi. diē. habebit
in q̄ fiat vigilia. **¶** Et q̄n festū venerit i sc̄da
feria fiet officiū d̄ vigilia in die dñica q̄ p̄-
p̄riū nō h̄z officiū. ⁊ tūc p̄p̄ dñicā cātabi-
tur alla. **¶** Sed ieiunabif i sabbato p̄cedēti
tā p̄ vigilia natalis q̄ p̄ ieiunio q̄ttuor tē-
porū. **¶** De h̄ etiā dicit s̄b ti. d̄ capite ieiuni/
orū. **¶** Nō ē etiā ignozādū q̄ l̄z i p̄ncipio
siue i p̄ma dñica aduent̄ cātēf it̄or̄. **¶** Ad
te leuauī. si q̄s tñ diligent̄ attēdat. i dñica
p̄cedēti illā p̄paratio aduēt̄ dñi q̄ ad q̄dā
inchoat q̄d ostēdit eplā q̄ tūc s̄m q̄sdā le/
gīf. **¶** Ecce dies veniūt diē dñs ⁊ susci. da/
uid ⁊c. **¶** Et finis euāge. eiusdē diei. s̄. Abijt
s̄b trāsmare. q̄d ē **¶** Job. vi. c. h̄ idē insinu-
at vbi d̄. **¶** Hic ē vere p̄pha q̄ ventur̄ ē in
mūdū ⁊c. **¶** Satis enī p̄ueniēs ē q̄ i p̄cedē/
ti dñica inchoet. q̄z non respiraret despe-
rās nisi certa p̄missio vere liberationis p̄-
cederet. q̄ audita respirans clamat. **¶** Ad te
te leuauī aīaz meam ⁊c. **¶** In q̄nta igif heb-
domado añ natiuitatē dñi inchoat p̄pa-
ratio aduēt̄ q̄ ad q̄dā. **¶** An̄ ⁊ i antiq̄s gra-
dualib̄ ⁊ lectionarijs titul̄ ē talis. **¶** Quī-
ta dñica añ natiuitatē dñi. **¶** Nā ab illa dñi-
ca vsq̄ ad natiuitatē dñi sūt q̄nq̄ officia
dñicalia. ⁊ q̄nq̄ eplē. ⁊ q̄nq̄ euāgelia In
q̄rta x̄o dñica añ natiuitatē dñi inchoat
aduēt̄ q̄ ad officiū matutinale ⁊ q̄ ad mul-
tiplicē officior̄ varietatē ⁊ inouationem.
¶ Quia ḡ q̄ttuor sūt officia dñicalia ab illa
dñica vsq̄ ad natiuitatē. ideo i antipho-
narijs nocti intitlatur q̄rta dñica. **¶** Qua-
duplex aut̄ ratio hui⁹ duplicis intitulati-
onis librorū ⁊ inchoationis aduēt̄ reddi
p̄suevit. **¶** Prima q̄z per lectionariū recol-
imus aduentū dñi i mūdū significatū ē p̄
q̄nq̄ mūdi etates. p̄ antiphonariū x̄o re-
colim⁹ aduētū dñi nūciatū ē p̄ q̄ttuor or-
dines libror̄. scilz p̄ legē. p̄ p̄phas. p̄ psal-
mos. ⁊ p̄ initiū euāgelij narrantis dñi cō-
ceptionē. **¶** Initiū euāgelij vocam⁹ q̄cqd ē
in libro luce. q̄ h̄istoriaz añ natiuitatē dñi
pleni⁹ ceteris p̄secut⁹ ē sicut de angelo ad

zachariā misso annūciatē natiuitatē p̄cur-
soris. ⁊ sicut de p̄phetia illa **¶** Benedictus
dñs de⁹ isrl̄. ⁊ de gabriele archangelo ad
x̄ginez misso. ⁊ similib⁹. **¶** Sc̄da ē. q̄z actor
lectionarij nos hortat̄ vt purgem⁹ hospi-
ciū n̄ri corp̄is q̄d p̄ q̄nq̄ sens⁹ sordidatus
ē. ad suscipiēdū deū. q̄z in sordib⁹ habita/
re despicit rex v̄etur⁹. **¶** Actor x̄o antipho-
narij nos docet purgare corp⁹ nostrū con-
stans ex q̄ttuor elemētis. faciētes dignaz
māsiōnē deo regi v̄eturo. iux̄ illd̄. **¶** Ego et
pater veniem⁹ ⁊ māsiōnē ap̄d eū faciem⁹.
¶ Tertia ē. q̄z in q̄rta dñica q̄ ad sp̄uales et
nō in q̄nta q̄ ad seculares p̄tinet vt dicit̄
in ti. se. innouāf canr⁹. **¶** Sp̄ualius enī ē cā-
ticū nouū cātare ⁊ nō seculariū q̄ cum ad-
huc q̄si veteres sint ⁊ mala eor̄ adhuc re/
cētia. poti⁹ lugere q̄z gaudere debēt. **¶** Re/
nouat⁹ q̄dē cāt⁹ gaudiū elector̄ signat. q̄
p̄ficiūt de x̄tute i x̄tutez in q̄ videbif de⁹
deor̄ in syon. **¶** Quarta ē. q̄z i ecclia duo
sūt ordines hoīuz expectatiū dñi aduētū
⁊ studētū ad digne suscipiēdū deū v̄etu-
rū. **¶** An⁹ ordo in seculari p̄uersatione stu-
det. alter in sp̄uali. **¶** Seculares q̄ reb⁹ trāsi-
torijs student q̄ q̄nq̄ corporis sensib⁹ ad/
miministrant. p̄ q̄nq̄ hebdomadas intel-
ligunt. **¶** Iux̄ illud euāgelij **¶** Ioh̄is. Erant
viri q̄si q̄nq̄ milia. **¶** Si q̄dez q̄nq̄ milia vi-
ri deū secuti designāt eos q̄ in seculari ad-
huc habitu positi exteriorib⁹ q̄ possident
bñ vti nouerūt. ip̄i nāq̄ saturant̄ q̄nq̄ pa-
nib⁹ q̄z legalia instituta eis p̄ponenda sūt
q̄ p̄ q̄nariū numerū p̄p̄t q̄nq̄ libros moy-
si itelligunt. **¶** Per q̄ttuor x̄o septimanas
sp̄uales itelligunt. q̄ reb⁹ transitorijs ab-
iectis nudi nudū sequūt x̄pm. q̄ p̄ q̄ttuor
euāgelia ad potiōrē p̄fectionē excitantur
¶ Et etiā ad istos q̄ternari⁹ numer⁹ p̄tineat
apparet i alio euangelio in q̄ q̄ttuor milia
hoīuz. q̄ sūt euāgelica p̄fectiōe sublimes.
legunt̄ refecti septe z panib⁹. i. septiformi
grā eruditi ⁊ repleti. **¶** Hanc distinctionē si
gurauit dñs moyfi q̄n i ingressu taberna-
culi iussit poni q̄nq̄ colūnas ⁊ ante oracu-
culū vna z. añ sancta sctōz q̄ttuor. put le-
gīf **¶** Ero. xxvi. ⁊ xxxvi. c. **¶** Siquidē q̄nq̄
colūne exter. posite sunt seculares. q̄ i ex-
teriorib⁹ maxime versant̄. q̄ttuor colūne
añ sanctasctōz sūt sp̄uales qui q̄si interi⁹
positi dño deuoti⁹ obsequiūt vna colūna

an oraculū vnitatē fidei quā tam isti q̄ illi
colūt desigēt. Et pp̄ hāc causam clerici se
culares i vesptinis officiis q̄nq̄ psalmos
cātāt. Monachi x̄o et religiosi q̄ altiores
elegerūt viā nō nisi q̄tuor i q̄ se p̄fectiores
ostēdūt. Qd̄ enī q̄dratū ē ex q̄cūq̄ parte
xtat̄ manet idē et firmū. sicut et p̄fect⁹ q̄/
cūq̄ loco et tpe xtat̄ idē et imobil̄ manet.

De prima dñica aduentus dñi.

Prima domi
nica de aduētū q̄ ē q̄rta a natali
dñi. et i q̄ fm̄ q̄sdā inchoat̄ offi
ciū aduēt⁹ p̄tinet ad sp̄iales. et iō in ca in/
nouat̄ cāt⁹. p̄cedēs x̄o q̄ q̄nta ē ad secula
res sic i p̄cedēti ti. dictū ē Ad sp̄iales p̄ti
nēt duo x̄scoli. q̄z vn⁹ frequētatur i ve
spertino officio scz̄ **R**orate celi desup. alē
i matutino. scz̄ vox clamāt i des̄to. In p̄
mo ostēdit̄ qd̄ facē debeāt. i sc̄do exequū
tur. Ipi sūt celi rorātes et nubes pluētes.
Ros ē subtilior et pluua grossior. Tūc sūt
rorātes q̄n̄ d̄ incarnatiōe saluatoris subti
lia dicūt. vt illd̄. Verbū caro factū ā. et si/
milis. Tūc sūt pluētes q̄n̄ grossiora. i. itel
lectu faciliōra dicūt. sic ē q̄ maria despon
sata ē ioseph. et q̄ puer nat⁹ ē in bethleē et
reclinat⁹ i p̄sepio. et hm̄oi. Isti faciunt q̄
apiat̄ ēra et germiet saluatore. Ad litterā.
ēra ē x̄go maria q̄ apra ē q̄ntū ad fidē cor
dis sine dāno x̄ginitatis. et p̄cepit et pepe
rit saluatore. S̄z̄ moralit̄ ēra ē cor hūanū
qd̄ viri sp̄iales sua p̄dicatiōe aperiunt vt
germiet saluatore. i. x̄ps i eo informetur.
iux̄ illd̄ apli. Filioli mei q̄s itez parturio
donec x̄ps forme i vob. Isti sūt vox cla
mātis i des̄to. i. i mūdo. parate viā dñi. re
ctas facite semitas ei⁹. Uic sūt opa. semi
te sūt cogitatiōes q̄s debem⁹ parare i ad
uētū saluatoris. hūc p̄paratiōez nōt̄ oīo
q̄ post cōmunionē hac die in missa sequit̄
Suscipiam⁹ dñe miscōiaz tuā i medio tē.
Et ex eo q̄ i fine illi⁹ orationis d̄r. p̄gruis
honorib⁹ p̄cedam⁹. Quā ḡ parare ē p̄niaz
agere et p̄dicare. Semitas rectas facere ē
post mādāta p̄silia obfuare. **S**ane hu
ius dñice totuz matutinale officiū p̄tinet
ad p̄mū aduētū. vt p̄missū ē. Legit enim
esaias q̄ de aduentu loq̄t̄ apert⁹ q̄ aliq̄s
ali⁹ p̄pha. **U**n̄ i sc̄do caplo ipi⁹ habet̄ Ec
ce mons tē. In p̄mo x̄o hēt̄ deneq̄cia iu

deoz. **P**rimū respōsoriū ē. Aspicies a
lōge. qd̄ ē de p̄mo aduētū. et non sumit̄ de
aliq̄ libro theologie. nec cōpilatuz ē a gre
gorio ordinatore matutini officiū. s̄ a qdā
ei⁹ monacho. qd̄ inde apparet. qz̄ illd̄ infra
hebdomadā nō repetit̄. S̄z̄ oīa alia respō
soria sic q̄ ab ipso gregorio edita sūt. Et si
obiciatur q̄ illo dempto nō remanēt nisi
octo respōsoria isti dñice. Rūdet̄ nouem
sūt cōputato illo. Ecce dies veniūt. quod
fm̄ ordinē Gregl. nonū ē. et cātāt i vespis
sabbati p̄cedēt. Cātāt aut̄ h̄ respōsoriū i
p̄sona iohis baptiste vel sp̄se dicēt̄ Aspi
cies a lōge. a ēra videlz̄ ad celū. video dei
potētiā veniētē. Et s̄z̄ p̄prie patri potētiā
assignet̄. h̄ tñ p̄ potētiā accipe filiū dei.
cui data est p̄tās i celo et i ēra. q̄ ē dñs po
tens i p̄lio. Cui p̄pha dic̄. accingē gladio
tuo su. se. tu. po. Hic venit dñs se visibilem
mōstrauit. Et nebula totā terrā tegētem.
Hec nebula ē dei miscōia. q̄ p̄stat refrige
riū et estū viciōz. Hāc moyses intrauit cū
ad suscipiēdū legē ascēdit. Hāc petr⁹ itel
tellexit cū in nube lucida vidēs dñm moy
sen et heliā dixit. Faciam⁹ h̄ tria taberna
cula. Hec pplm̄ i des̄to deduxit. et ab igne
p̄terit. Hec ē x̄tus altissimi que x̄gini ob
umbravit. Que totā ēraz tegit. qz̄ miscōia
dñi plena ē ēra. Hec etiāz nebula ē hūani
tas filij dei q̄ totū mūdū saluat. medicina
enī oīuz i festinatiōe nebule. Nebula etiā
pōt dici infidelitas seu ignorātia. Ignora
bat enī hō deū. seipm̄. natale solū et cōcu
piscētiā esse p̄ctm̄. Hec nebula totā terrā
tegebat. qz̄ oēs declinauerūt simul in. f. f.
Itē obuiā ei et dicite nūcia no. si tu es iste
q̄ reḡ. es i po. isrl. Silia dixit iohes disci
pulis. parate viāz dño et p̄ discipulos ad
x̄pm. Tu es q̄ v̄tur⁹ es an aliuz expecta
mus. Et sūt x̄ba sp̄se ad adolecētulas
dicētis. Ite obuiā sp̄so scz̄ p̄ viā charita
tis. et dicite nūcia nob tē. q̄li dicat. Reue
la nob p̄ tuā p̄sentiā si tu es messias i lege
p̄missus. et si regnatur⁹ es i populo israhel
Porro i solito mō p̄mū respōsoriū h̄z̄
i q̄busdā eccl̄is tres x̄sus sic et respōsoriū
p̄mū natalis dñi. **P**rio ad significādūz
q̄ iste aduēt⁹ dñi saluat hoīes triū tēporū
scz̄ illos q̄ fuerūt an̄ legez. s̄b lege. et s̄b tpe
grē. Et pp̄ h̄ etiā fit triplex repetitio. p̄i
ma a remotiori q̄ ad finē et postea a min⁹

remoto. et postea a p[ro]p[ri]o ad ostēden-
dū q[uod] p[re]s[ent]i t[em]p[or]e remotiores fuerūt ab
aduētū xpi q[uod] p[re]s[ent]i et tertij. et patres
sc[ilicet] t[em]p[or]is mag[is] remoti q[uod] p[re]s[ent]i tertij. Dein
de reincipit respōsoriū. ad notādū deside-
riū et ad signādū q[uod] debem[us] attribuere finē
et p[ri]ncipiū boni op[er]is ei q[uod] ē alpha et ω. Alti-
mo dictis x[rist]i subijgit gl[ori]a p[re]i. q[uod]z omne
desideriū et fuitiū ad deū trinu[m] ē referen-
dū. et ibi nō sit reiteratio p[er] s[ed] totū respō-
soriū. q[uod]z post vitā p[re]teritā oīa op[er]a cōsumat.
et tūcerit de oīa i oīb[us]. i. s[um]matio et suffi-
ciētia oīus. **S**ecūdo iō p[re]missū respōsoriū
tres h[ab]et x[rist]us et vnu gl[ori]a. ad signādū q[uod] tu-
or aduēt[us] de q[uod] b[ea]t[us] in. c. p[re]cedenti p[re]missū ē. et
ad signādū quattuor t[em]p[or]a sc[ilicet] t[em]p[or]a a[n] legē.
t[em]p[or]a legis. p[ro]phetie et gr[ati]e. Alloquens enī
ecclesia oēs hoīes q[uod] fuerūt a[n] legē. q[uod]z pau-
ci secuti sūt vnu deū dic[en]t i p[ri]mo x[rist]u. Qui-
q[uod] terrigene t[er]t[er]i. i. **V**os oēs mali et boni.
diuites et paupes. ite obuiā ei et dicite **I**n
dica nob[is] si tu es q[uod] regn[as] es in p[ro]p[ri]o israel
In sc[ilicet]do x[rist]u i p[er]sona hoīus q[uod] fuerūt sub le-
ge. in q[uod] aliqd fuit imp[er]fectiōis. q[uod]z data fu-
it infirmis. alloq[ui]t ip[s]m legillatōrē dicēns:
Qui reg[is]t[er] israel intēde t[er]t[er]i. q[uod]si dicēt. **Q**ui po-
pulū israel in lege tua reg[is]t[er]. et sic pastor ouē
deducis. indica nob[is] si tu es ip[s]e q[uod] regna-
tur es in p[ro]p[ri]o israel. **I**n tertio iā ex dictis p[ro]-
phetaz certificati d[icit] aduētū saluatoris. ex
desiderio clamāt. **E**xalta potētiā tuam et
veni q[uod] regnatur[us] es i p[ro]p[ri]o israel **I**n alijs v[er]o
ecc[lesi]is est tert[er]i x[rist]us. **T**ollite portas. **I**n
q[ui]nto gr[ati]as agēs saluatori d[icit] aduentu suo q[uod]
dignat[us] est venire. imo toti trinitati dicit
gl[ori]a p[re]i. **T**ertio iō respōsoriū tres h[ab]et
x[rist]us. q[uod]m lex et psalmodia et p[ro]phetia hūc
saluatoris aduētū p[re]nūciauerūt. **Q**uar-
to tres versus p[re]s[ent]i t[em]p[or]is significat
patres q[uod]dē a[n] legē hūc aduētū p[re]viderūt
p[re]s[ent]i lege desiderauerunt. p[re]s[ent]i gr[ati]e p[re]di-
cauerūt. **P**ic[us] g[reg]o[ri]us baptista v[er]o ecclesia **V**os pa-
tres a[n] legē q[uod]z terrigene et s[ic] h[ab]et. s[ic] i. v. d. et
pau. ite obuiā ei. **T**errigenas vocat ma-
los q[uod] terrena sequūt. filios hoīus dicit bo-
nos. diuites subdit q[uod]s terrigenas appella-
uerat. paupes q[uod]s filios hoīus **V**os g[reg]o[ri]us q[uod]z
id ē. q[uod]libet terrigene malicia diuites et filij
hoīus sp[irit]u paupes. q[uod] estis simul in vnu in
vno ouili agni et edi. ite obuiā ei. vt vos
mali p[er] ingressū incipiat[is]. vos boni p[er] pro-

gressū p[er]ficiat[is]. **V**os etiā p[re]s[ent]i lege dicite
Qui reg[is]t[er] israel intēde. q[uod] deduc[is] velut ouē
ioseph nūcia nob[is] t[er]t[er]i. **Q**ui reg[is]t[er] israel. i. iu-
daicū p[ro]p[ri]um p[er] doctrinā legi deū vidētē q[uod]
deducis. i. de x[rist]ute in x[rist]utē ducis. velut
ouē. i. innocētē. ioseph. i. p[ro]p[ri]um gentilem
augmētātū p[er] frumētū mortificatū. intēde
sup[er] nos. i. lumē pietat[is] infūde. et nūcia no-
bis t[er]t[er]i. **V**os q[uod]z p[re]s[ent]i lege gr[ati]a dicite **T**ollite
portes p[ro]p[ri]i. ve. et eleua. porte eternales et
itroibit rex gl[ori]e. q[uod] regnatur[us] t[er]t[er]i. **P**ri[n]ci-
pes et p[ro]p[ri]i acris hui[us]. et o genim[us] vi-
peraz. tollite. i. auferte. portas mortis. i.
vicia p[er] q[uod] diabol[us] itrat ad corda. et o porte
eternales. i. x[rist]utes ad eternitatē ducētes
eleuamini. s[ic] vitia. et p[er] vos introibit. et ha-
bitabit i vob[is] rex gl[ori]e. q[uod] regnatur[us] ē i p[ro]p[ri]o
israel. **E**t nō q[uod] ad tertiu[m] x[rist]u non r[ati]ō nū-
cia nob[is]. q[uod]z p[re]s[ent]i testamēt[us] noui certificari
sūt de aduētū xpi. p[re]s[ent]i gr[ati]e certi sūt de in-
troitu regni gl[ori]e **V**erū q[uod] nūq[uam] sufficit nec
sufficiet fides incarnatōis sine fide trinita-
tis. idō subcinif. gl[ori]a p[re]i. **E**t q[uod] venit in
hūanitate v[er]it[us] ē etiā i maiestate. idō re-
spōsoriū denuo repetit. **I**n repetitiōe v[er]o
nebula accipias ad l[uce]m. i. i. illud. **V**eniet i
nubib[us] celi. **E**t sic nubes suscepit eum. **E**t
alibi. **N**ubes et caligo i circūitu ei[us]. **G**e-
n[er]al[iter] d[icit] respōsoriū ē. **A**spiciebā i visu nocti.
sūptū p[er] **G**reg[ori]u[m] d[icit] danielē. c. vii. x[rist]m v[er]it[us]
rū p[ro]phetatē. q[uod] his x[rist]is myst[er]iū icarna-
tionis x[rist]i. q[uod] i p[ri]ncipio erat ap[ud] deū ape-
ruit dicēs: **A**spiciebā i visu aut visu nocti
etis **T**riplex q[uod]dē ē visio sc[ilicet] noctis a[n] gr[ati]a.
t[er]t[er]i. dicit s[ic] gr[ati]a. et lucis i gl[ori]a. **I**n nocturna
viderūt patriarche et p[ro]p[ri]e q[uod] s[ic] nube fue-
rūt. et b[ea]t[us] daniel aspiciebat i visu noctis **I**n
diurna viderūt apli q[uod]b[us] x[rist]i hūanitas ap-
paruit **I**n lucida videbūt filij dei facie ad
faciē. **H**ac distinctiōez x[rist]itas i euāgelio i-
nuit dicēs: **A**braā exultauit vt videret diē
meū. vidit et gauissus ē. **I**te multi reges
et p[ro]p[ri]e voluerūt videre q[uod] vos videtis et
nō viderūt. **G**reg[ori]us. **E**t ecce i nubib[us] celi fi-
li[us] hoīis veniebat. **N**ubes celi caro x[rist]i. d[icit]
q[uod] **E**sa. **A**scēdit d[omi]n[us] sup[er] nubem leuē. et da-
tū ē ei regnū et honor. sc[ilicet] nomen q[uod] ē sup[er]
oē nomen. q[uod] ē ab et[er]no datū. s[ic] in t[em]p[or]e ma-
nifestatū et oīs p[ro]p[ri]i trib[us] et lingue fuit ei.
Nā vt esaias ait: ei curuabūt oīa genua.
et iurabit oīs lingua i domino. **T**ertiu[m]

respōsorū ē. **M**issus ē gabriel. q̄b' v̄bis
lucas texuit ordinē annūciatiōis. **Q**uar
tū ē. **A**ue maria gr̄a plena. q̄bus v̄bis lu/
cas idē modū p̄ceptionis annexit dicens
Spūs sanct' supue. i. te. 7 vir. al. obum. ti.
Supueniet inquā i te. p̄tegēdo te. 7 ab oi
sorde purgādo te. et deinde v̄r' altissimi.
scz v̄bū dei obumbrabit tibi. ex te carnez
sumēdo. q̄d enī ex te nascet sc̄m vocabit
fili' dei. **E**ps enī q̄ nō ē p̄cept' ex virili se/
mine merito sanct' nascit' 7 dei fili' apel/
lat'. **S**eq̄t' x̄sus. **Q**uo mō in mēset istud
iterrogatiue. 7 sic q̄ mō sūt due dictiones
vel admiratiue. 7 sic ē vna dictio. **Q**ui/
tū respōsorū ē **S**aluatorē. i. q̄ incarnatio
p̄ aplm p̄firmat'. **S**ertū ē. **E**cce x̄go cō
cipiet. **S**eptimuz. **E**cce dies veniūt. in
q̄b' h̄ idē p̄ p̄phas roborat'. **O**ctauuz
Obscuro dñe. i. q̄ idē p̄ legē comprobatur
Monū ē. **A**udite v̄bū. i. q̄ idē p̄ p̄phas
cōprobat'. **L**audes matutine v̄trūq; so
nāt aduētū. **N**ō enī ita agit aliqñ de vno
aduētū qñ 7 de alio admisceat'. s̄ pauca d'
sc̄do habēt'. 7 h̄ p̄p̄t' rēp̄sentatōez gaudij
ne spes luxuriēt i p̄sumptōem. **S**i q̄dē pri
ma antipha q̄ de fine iocelis sumit' ē aper/
te de p̄mo aduētū. **U**n̄ ibi d̄r. **I**n illa die
scz qñ messias veniet mōtes. i. apli seu ma
gni p̄dicatores stillabūt dulcedinē. s̄. ver
bi dei. 7 colles. s̄. miores p̄dicatores fluēt
lac. s̄. simplicis doctrine minorib' 7 maio
ribus. **S**c̄da scz iocūdare. p̄rim est d' esaiā
p̄rim ē de zacharia. **T**ūc enī iocūdare est
p̄m zachariā syon. i. eccl'ia de iudeis. 7 ex
ultauit hierlm̄. i. eccl'ia de gētib'. **T**ertia
scz. ecce dñs veniet. ē d' sc̄do aduētū scz in
maiestate. **Q**uarta ē. oēs sitiētēs. tunc enī
oēs. i. de oi genere sitiētēs scz salutis 7 sci
entie doctrinā venerunt p̄m esaiā. ad aq̄s
baptismati 7 doctrine. **Q**uinta ē. ecce ve
niet p̄pha magn' 7 ip̄e renouabit hierlm̄
scz dādo legem 7 noua p̄dendo p̄cepta.
Hoc tpe d̄r p̄ horas caplm̄ illd' **E**gredi
etur x̄ga. **E**sa. xj. c. **E**t illd'. **I**n dieb' illis
hiere. xxiij. c. **E**t illd'. **E**rit in nouissimis.
Esa. ij. c. **E**t illd'. **E**cce x̄go p̄cipiet. **E**sa.
vij. c. **E**t illd'. **V**enite ascēdam'. **E**sa. ij. c.
Ad missaz x̄o itoir' ē. **A**d te leuauī 7c
qz p̄ aduētū dñi i carnē sp̄s maxie eleuat'
Sic enī de' dilexit mūdū. vt filiū suū vni
genitūz daret. **E**t iterz. **P**roprio filio suo

nō pepercit 7c. **E**t nō qz 7 si qdā excitē.
aliqñ tñ somno torpēt. **I**do cātoz incipiens
Ad te leuauī aīaz meā. exaltādo vocē ab
inferiori ad superi' p̄cedit. qd p̄p̄riū ē ex
citātis. **E**t etiā notat' in eplā vbi d̄r. **H**o
ra ē iā nos de somno surgē. **S**eq̄t' x̄sicul'.
Vias tuas dñe demōstra mihi. qz x̄ps ve
niens nob' vias suas indicauit. **U**n̄ **E**sa.
Erit mons dom' dñi 7c. **V**enite ascēda
mus ad mōtē dñi. 7 ad domūz dei iacob.
7 docebit nos vias suas. **Q**ue aut' sint vie
ille ostēdit eplā q̄ ē ad **Roma. xij. c.** **S**ci
entes qz hora ē iā nos de somno surgē.
In eo enī q̄ ibi d̄r. nox p̄cessit. dies autēz
appropinquit. assignat' effect'. qz factus ē
dies qñ nat' ē sol. **E**t ideo seq̄t'. **S**ic vt in
die honeste ambulem'. scz in oib' opibus
bonis 7 induam' nos in similitudinē x̄pi. vt
sic filiū dei simus. qz p̄p̄t' h̄ fili' dei factus
ē hō vt hō fieret fili' dei. **O**rationes pri
mū aduētū respiciūt. 7 p̄nt etiā adaptari
cōgrue ad sc̄m. **P**ostea sequit' responso
riū in q̄ ostēdit sp̄s q̄ facta ē in ortu solis
vniuersi q̄ te expectāt 7c. **S**eq̄t'. **A**lleluia.
Ostēde 7c. qz tūc ostendit dñs faciē suāz
quā q̄ videt saluat'. **U**nde cū dixisset dñs
ceco. **Q**uid vis vt faciā tibi. r̄ndit. **R**abo
ni vt videā. **Q**uā faciē nō poterāt hoīes
antea videre. qz erāt i regiōe vimbze mor/
tis. **S**ed lux orta est eis vt possint videre.
Ad aut' d̄r. ostēde nō. dō. fa. tu. est sensus
da nob' dñe cognitōem tuā. facies enī dei
in sc̄pturis sanctis nō caro s̄ diuina cogni
tio itelligit'. qz p̄ faciē p̄spectā d̄sq; cognō
scit'. **S**eq̄t' in q̄busdā eccl'is euangelium.
Mat. xxi. c. **L**ux appropinquet 7c. qd ad
passionē p̄tinet q̄ ad l̄faz. ad diē x̄o hanc
q̄ ad allegoriā 7 sp̄iales itelligentiā. **V**enit
enī tūc dñs i hierlm̄ p̄ bethphage q̄ itēpta
tur dom' bucce. i. ad eccl'iaz q̄ pua erat in
q̄ x̄ps apparuit p̄ p̄fessionem 7 p̄ montem
oliueti. p̄ quem designat' eminentia mise
ricordie. per quam venit filius dei in mū
dū. 7 misit discipulos suos dicēs. **I**te i ca
stellum. i. in mūdū. 7 inuenietis asinam
7 pullū. i. iudaicū p̄lm̄. qui dure cervicis
ē. et gentilē sine iugo legis. **I**tem p̄ h̄mōi
animalia ostēdit vias suas. humilia enim
sūt. **U**nde i **M**at. **D**iscite a me qz mitis
sum 7 hūilis corde. **L**egit' etiā ideo qz ibi
habēt'. **B**ndictus q̄ venit in noīe dñi. qd

ptinet ad p̄mū aduentū. In alijs x̄o eccle
sijs legiſt euangelij. Principiū euangelij
Ihu xpi rē. qđ est **Mar. i. c.** pp̄ illa ver
ba. **Ecce ego mitto angelū meūz añ faciē
tuam.** Et nota qđ i textu euāgelij nō ptine
tur p̄ncipiū s̄ initium. Sed eccl̄ia ponit
p̄ncipiū p̄ eo qđ legēs euangelij statī p̄mi
sit in ti. Initij sancti euāgelij. ne idē repe
ti videat. In nōnullis etiā eccl̄ijs illud le
git. **Erunſt signa.** Sed qđ offertoriū de spe.
Ad te leuauī aīaz meā. Et postcōmuniō d
codē p̄pter idē. Quedaz x̄o eccl̄ie legūt
euāgelij illd. **Erunſt signa.** qđ est **Luc. xxi.**
ca. qđ ptinet ad scđm aduentū. vbi dī. p/
pe est regnū dei. Qui adaptatur epla. vbi
dī. pp̄ior est nostra sal. Et qđ ppe est re/
gnū tuū dñe. idō Ad te leuauī dīc i introi
tu cantōz. i. ver⁹ hō. vel iohes baptista vt
qdā dicūt. dicit Ad te leuauī aīaz meā de
us me⁹. Et ideo vias tuas dñe demōstra
mibi Et hī respōsorio Et ostēdenob dñe
mīscōiam tuam. Et hoc in allā. Et quasi
de mīscōia certīficat. pcludit i postcōmu
nīone. Dñs dabit benignitatē. id est. affe
ctum bonū. et terra nostra. scz caro dabit
fructum. id ē. bona opa.

De dñica scđa aduentus dñi.

De hac secūda

Idñica aduent⁹ vt p̄missū ē. agi
tur de scđo aduentū. Verum qđ
gaudere melius ē qđ flere. et dilectio meli
or ē qđ timor. ideo in ea qđdam dicūt ptinē
tia ad scđz aduentū et qđaz ad vtrūqđ. Ec
ce enī in matutinis respōsorijū p̄mum est
Hierl̄m cito veniet salus tua rē. tunc oēs
plorabāt. modo est t̄ps gaudij. Aliud est
de p̄mo rđ scđo aduentū. Preterea ibi sūt
duo x̄sus s̄m qđdam ecclesias ad idē ex
p̄mendū sicut et in allā vt iam diceſ. Pri
mus est. Hierl̄m si me audieris rē. et vtiſ
dñs x̄bis moyſi vt intelligat qđ ip̄e ē qui
i moyſe loquebat. Aliqñ vtiſ etiā x̄bis sa
lomonis vt sciam⁹ qđ ip̄e est sapia de qđ lo
cutus ē salomon. Istud respōsorijū sūptū
ē de michea et etiā illd qđ seq̄t. scz Beth
leem. Quedā tñ eccl̄ie illud dicūt i dñica
sequēti. et est de p̄mo aduentū. et loq̄ de ge
neratione tpali xpi et eterna. de tpali cuz
dicit bethleem ciuitas dei sūmī. qđ i beth
leem natus ē. De eterna cū dicit Et egres

sus eius sicut a p̄ncipio dierū. De alijs re
spōsorijis patet. In laudib⁹ p̄ma anti.
est de scđo aduentū. **Ecce in nubib⁹ celi rē.**
In missa x̄o introit⁹ ptinet ad vtrūqđ
hoc modo. **Popul⁹ sion ecce dñs veniet
ad saluādas gentes. Esa. xxx. c.** In vtro
qđ enī aduentū saluat. Sed qđ. Et audiat
faciet dñs vocem laudis sue. Ipse enī est
turtur. cui⁹ vox audita est in terra nostra.
qđ attulit nouū t̄ps. Vox eius in scđo ad
uentū erit. Venite bñdicti patris mei rē.
Versus autez ad scđm ptinet aduentum.
Qui regis isrl̄ intēde qđ deducis. i. de hoc
mūdo ducis. ioseph. i. augmētū in bono.
sicut ouē. i. simplicē. Et qđ i matutinis p̄i
mū respōsorijū est. Hierl̄m. et in missa in
troitus est. **Popul⁹ sion.** Ideo in hac do
minica fit statio in eccl̄ia qđ dī hierl̄m. Sed
tur oratio. Excita dñe corda n̄ra ad p̄pa
randas vnigeniti tui vias rē. qđ ē de p̄mo
aduentū tñ. Epla x̄o de scđo. Quedūqđ
sc̄pta sunt rē. ad Roma. xv. vt p̄ patienti
am et p̄solatiōez sc̄pturaz spem habeam⁹
et sic inuitamur ad spem. vt qđ patimur le
nia fiant. Respōsorijū ptinet ad vtrūqđ.
Ad p̄mum dum dī. Ex sion spēs decoris
eius. Ad scđm dū dicis. De⁹ noster manī
feste veniet Versus x̄o ad p̄mū tñ diceſ
Cōgregate scz o vos angeli illi s̄ctos ei⁹.
id ē. p̄dicatores bonos qđ ordināt testamē
tum ei⁹ scz nouū. sup sacrificia. i. sup ver⁹
testamētū. Prius enī est qđ aīale est sicut
dicit apls deinde qđ spūale. Vel qđ dicit
cōgregate b̄ in p̄mitiua eccl̄ia maxime ne
cessariū fuit. scz o vos boni p̄dicatores vt
paulus et alij. Deinde seq̄tur allā qđ inso
lito modo habet duos x̄sus s̄m quosdaz
eccl̄ias. et hoc fit. qđ ibi de duplici aduentū
agit. Primus ē de p̄mo cuz dicis. **Letat⁹
sum rē.** Ante p̄mū enī aduentū xpi despe
rabant homines de salute. Tunc x̄o leta
ti sūt quādo audierunt qđ filius dei homo
factus erat. Secundus x̄sus est de secūdo
Stātes erāt pedes nostri. i. affect⁹ nostri.
in atrijs rē. Jam enī i spe et desiderio ibi
sumus. Euangelij est **Luc. xxi. c.** Erunt
signa in sole rē. et est de scđo aduentū tñ.
ibi enī ostendunt signa. qđ sient ante diē iu
dicij. quoniā totus mūdus turbatiōe sua
iudiciū dñi ostendet. Ibi etiā seq̄tur. Ihs
autē fieri incipientib⁹ respicite et leuate ca

pita vestra. ecce appropinquit redemptio vestra. **Ecce spes.** Quedā xō ecclie legūt euangeliū. **Cuz** audisset iohānes. qđ simi liter ad scđm ptinet aduentū. ex eo qđ iohānes querit. **Tu es qđ vētur** es. an aliū expectam? **Cui dominus:** Ecce ego veni ad redimendū. **Et rursus:** Venia ad saluandū quod ex signis cōiecturare potest quia ceci vident rē. **Offertoriū** est de primo aduentu. **Postcōmunio.** hierusalē rē que ē **Baruch. iiii. 2. v. ca. de vtroq.** In tertia vero 7 q̄ta feria 7 sabbato legunt euangelia d̄ testimonio xpi. scz de iohāne 7 de testimonio iohannis. de xpo 7 ei ad aduentu. De q̄ etiā loquit epla. **Patientes estote. q̄ tūc dicit.**

De dñica tertia aduentus dñi.

Equit tertia

dominica in q̄ siliter agitur de scđo aduentu. **Unde i nocturnis** p̄mu3 responsoriū est. **Ecce** apparebit dñs sup nubem candidā. id ē. sup carnez q̄ erit cādidā p̄ gl̄iam immortalit. vt mali timeāt in scđo aduentu. **Nam i p̄mo aduentu** apparuit dñs sup nubem leuem. id est. imūnem a peccato. **Et sumit** h̄ responsoriū de **Apo. vii. 13.** **Vidi** 7 ecce nubes cādidā. **Versus** est de vtroq̄ aduentu. In laudibz p̄ma antiphona ē de scđo aduentu. **Veniet dñs 7 nō tardabit.** et illuminabit abscondita tenebrāz. omnia enī manifesta erūt. qz libri p̄scientiarū aperti crūt corāz eo. In missa xō introitus est d̄ scđo aduentu. **Gaudete in dño semp.** ad **Phil. iij. c.** **Apl̄s** enī non loq̄tur de p̄mo aduentu cum dicit. dñs p̄pe est. sed d̄ scđo aduentu. **Uñ** inuitat ad gaudiū spūale p̄ qđ firmiter expectam? gaudia secūdi aduentus. **Uñ dicit.** **Gaudete in dño semp.** scz expectando secundū aduentū. **Et repetitur** gaudete. qz gaudiū spūale facit nos dulciter sustinere oīa aspera mundi vt nihil euellat nos a spe eternoz. 7 ideo qz ita necessariū ē gaudiū spūale ista repetit. **Vel ppter** gaudiū de vtroq̄ aduentu qđ habēt sancti. **Huius** gaudiū custos est modestia. 7 ideo sequit. modestia v̄ra rē. **Hoc** gaudium qđ ē pax oībus sanctis optat ecclia filiis suis i verfu cum dicit. 7 pax dei q̄ exuperat oēs sensum scz hoīs. qz nullus homo habet totū

vsum pacis h̄mōi. **Collecta** scz. **Aurē** tuā quesum? dñe. est de aduentu in mentē. audita enī p̄solatione de aduentu dñi. sacerdos orat vt tenebras quas patimur in eo qđ falso iudicamus sua visitatiōe illustret **Epla.** **Sic** nos existimet hō rē. q̄ est. i. ad **Cor. iij. ca.** est de scđo aduentu. **Alie** ecclie dicūt eplam. **Gaudete in dño semp** q̄ est ad **Phil. iij. ca.** **Responsoriū** de p̄mo **Qui** sedes super cherubin manifestare coram effraim. i. fructificātē in bonis operibus beniamin. i. filiū dextre. 7 manasse. q̄ oblitus ē terrenoz. h̄ fiet in iudicio. **Versus** etiā. **Qui** regis israel. est d̄ p̄mo. qđ ducit. ad scđz. **Alleluia.** **Excita** dñe. etiam ē de p̄mo. **Euangelium** **Cū** audisset iohānes rē. qđ est **Mat. xj. ca.** similiter ē de p̄mo. **Quidā** enī de discipulis iohānis non credebāt xpm esse messia p̄missū i lege. **Uñ** misit eos ad xpm vt interrogarēt eū. **Tu** es qđ venturus es an aliū expectamus. vt per visa miracula xpm iam venisse cognoscerēt. q̄si diceret. **Ipe** mltō meli? sciet dicere q̄ ego. **Et dixit** eis ihs. **Eci** vident rē. q̄si diceret. **Vos** estis magistri legi. nō ergo scitis h̄ qđ dicit in **Esa. xxxv.** **Tunc** saliet sicut ceruus claudus. 7 aperient lingue mutor. **Et loquit** de tempore messie. q̄si diceret. **Facta** pbant. **Offertoriū** etiā est de p̄mo aduentu. **Postcōmunio** d̄ scđo **Dicite** pusillanimes cōfortamini. **Spo**ret enī qđ pusillanimes p̄fortē ad h̄ vt lustineant tribulatiōes. 7 sic expectent cū ducta scđm aduentū.

De quarta feria 7 ieiunijs q̄ttuor tēpoz.

In hac septima

na sunt ieiunia q̄ttuor tēpoz. **Uñ** hic p̄mo de illis. **Secūdo** de alijs ieiunijs. **Tertio** de huius diei officio psequemur. **In** p̄mitiua q̄dem ecclia statutu3 fuit qđ ieiunia quattuor tēporum fierent ter i anno. **Sed** calixtus papa p̄stituit q̄ter in anno fieri. **Nam** 7 iudei q̄ter in anno ieiunabant. scz ante pasca. 7 ante pentecof. ante scenophegiā in septēbri. 7 ante encenia. d̄ qbus dicit in phemio. vij. partis. **Si** enī tñ ter i anno in tres partes diuiso ieiunaretur. forte remanerent aliq̄ dies de qbus p̄micias non redderem? **In** istis enī ieiunijs p̄micias tēporis exoluim? vt iam dī

centur. De quibus zacharias ait: **I**eiunium quarti. quinti. sexti. et decimi domui iude et hierusalem in dies festos vertet in gaudium. Quater ergo ieiunam? in anno. Primo ut quattuor elementa in nobis viciata. id est. corpus nostrum ex eis constans in quattuor anni temporibus castiget. Homo enim constat ex quattuor elementis quantum ad corpus. et ex tribus potentibus quantum ad animam scilicet rationali. concupiscibili et irascibili. ut ergo illa moderentur in nobis quater in anno ieiunam per tres dies. ut quaternarius numerus ad corpus. et ternarius ad animam referat. Si quidem annus dividitur in quattuor tempora que sunt ver. estas autum. et hiems. que propter sua delectamenta a dei amore nos auertere solet. Ver calidum est et humidum. tunc ergo ieiunam? ut elementum humoris castiget in nobis. ne consentiat false pulchritudini veris. Ieiunamus itaque contra luxuriam ex humore et calorem nascentem. Estas calida est et sicca. Tunc ergo ieiunam? ut elementum caloris in nobis castiget. ne consentiat incendio carnali. Vel tunc ieiunam? contra superbiam. quia tunc fructus terrarum que florent et maturant superbiendi materiam prestant. Autum est frigidus et siccus. Tunc ergo ieiunamus ne aliquo languore animi arescamus et defluamus. et sine pingue dine olei in tabernaculo eterno iueniamur. Vel tunc ieiunam? contra avaritiam. quia tunc menses colligimus et habemus. Hiems frigida et humida est. Unde tunc ieiunam? ne membra nostra fluxu atque luxu solvantur in comestationibus et potationibus ac per hunc amor dei negligat. Vel tunc ieiunamus contra pigritiam. quia torpemus frigore. Ieiunam? ergo in dictis quattuor temporibus anni. ut per ieiunia persuemur a viciis et que delictum in illis purget. Rursus quoniam quolibet tempus habet tres menses. ideo quater ieiunam? in anno tres dies. unum diem ieiunante per mensem. ut sic satis faciamus in die quod delictum in mense. Secundo etiam ideo ieiunam? Nam primus ieiunium fit in martio. scilicet in prima septimana quadragesime. ut in nobis virtutum germina oriantur. et in nobis marcescant vicia que nequeunt oino extingui. Secundus fit in estate in septimana pente. quia tunc venit spiritus sanctus et nos debemus esse ferventes in spiritu sancto. Tercium fit in septembri ante festum sancti michaelis quando fructus colliguntur et nos de-

bemus deo reddere fructum bonorum operum. Quartum fit in decembri quando herbe moriuntur. quia et nos mundo mortificare debemus. Tertio ideo quia ver refertur ad pueritiam estas ad adolescentiam. autum ad maturitatem siue virilitatem. hiems ad senectutem. Ieiunam? ergo in vere ut simus pueri per innocentiam. in estate ut efficiamur iuvenes per constantiam. in autum ut maturi per modestiam. in hieme ut senes per prudentiam et honestam vitam. Quarto in quattuor anni temporibus ieiunam?. ut de nobis perscruetur omnia que ad humanum usum in illis temporibus de terra nascuntur. Quinto ad significandum quattuor que fuerunt in illis quattuor temporibus. scilicet preceptio domini in vere. natiuitas in hieme. preceptio iohannis baptiste in autum. et natiuitas eius in estate. Sexto secundum hieronymum ob diuersas plagas que in illis temporibus acciderunt. In quibus autem diebus et quare hec ieiunia fiant in. viij. preceptis. de anno solari dicebat. Hec ergo ieiunia vocantur quattuor temporum. quia in primis quattuor anni temporibus fuerunt. Vocantur etiam ieiunia triplicia. per eo quia sunt tribus diebus quibus homines ieiunant in septimana. Antiqui enim ieiunabant eisdem feriis. et postea superaddita sunt ieiunia ista. Vocantur etiam ieiunia primiciaria quia cum in lege preceptum sit ut primicie et decime deo dentur. placuit sanctis patribus ut dicit Augustinus in libro de doctrina christiana soluere decimas et primicias temporis. Unde per primicias instituerunt ieiunia quattuor temporum. Et inde dicta sunt ieiunia primiciaria. Pro decimis vero instituerunt ieiunia quadragesime. Sciendum autem est quod ieiunia vernalia primo instituta fuerunt in prima septimana martij. estivalia in secunda iunij. autumnalia in tertia septembris. hiemalia in quarta decembris. Sed propter multa que inde surgebant incommoda statuit leo papa ut hiemale fiat in tertia septimana aduentus. vernale in prima septimana quadragesime. estivale in septimana post pente. autumnale vero fiat secundum veterem institutionem. Quare ieiunia instituta sunt in dictis mensibus. et quare in eis sunt ordinationes. videlicet in. vi. parte sub sabbato post dominicam. xvij. et in primio secunde partis. Caue tamen in computatione septimanarum mensis septembris. quia si ipse mensis inceperit in prima vel in secunda

vel in tertia vel i quarta feria. illi dies cō-
putant p pma septimana illius mēsis. 7 i
tertia ab illa ieiuniū fiet. Si xō mēsis ipe
inceperit in qnta vel i sexta vel in septima
feria. tunc in sequēti dñica incipias cōpu-
tare pma septimanā. 7 in tertia post illā
ieiuniū fiet. 7 sic dies pcedentes nihil ope-
rant q̄tum ad cōputationē septimanarū
Verūtāme fm pmaria ecclie institutiōez
ieiunia veris dicūt pma. qz fiebāt in pmo
mense. s. ianuario. qui apud romanos p/
mus mensis fuit. Ieiunia estatis dicūt
q̄rta. qz fiebāt i q̄rto mēse scz in iunio. Ie-
iunia autūni septima qz fiūt in mēse septi-
mo scz i septēbri. Ieiunia hiemis decima
qz fiūt in decimo mense scz in decēbri. **Uñ**
zach. viij. ca. ieiuniū pmi 7 ieiuniū q̄rti.
7 ieiuniū septimi. 7 ieiuniū decimi. scz mē-
sis. erit domui iude in gaudiū. **Ex cū** hec
ieiunia recolāt q̄ttuor anni tpa vt dictum
est. q̄re agunt in pmo mense. 7 in q̄rto. 7 i
septimo. 7 i decimo. cū pncipia tēporū nō
sint in his mēsis. **Rūdeo** h ieiuniū tra-
ctū est de veteri lege. **Uñ** agūt in illis mē-
sib⁹ nris fm numerū mensū illi⁹ t̄pis. **Iu-**
dei enī fm lunatiōes ieiunabāt. s. in pma.
i q̄rta. in septima. 7 in decima. 7 h ē qd le-
gūt ieiuniū pmi. ieiuniū quartū. ieiuniū
septimi. 7 ieiuniū decimi. qz sicut in pma
lunatiōe est pncipiū anni illoz. sic 7 mar-
tius est pncipiū anni nostri. **Ex** autēz ie-
iunia nostra ortum habuerunt a veteri le-
ge. aparet ex hoc q̄ a ieiunio veris vsqz
ad estiuale sunt. xiiij. hebdomade. qz tot
generatiōes fuerūt ab abraam vsqz ad da-
uid. **Ite**z ab estiuale vsqz ad autūnale sūt
similiter. xiiij. septimane. qz tot generatio-
nes fuerūt a dauid vsqz ad ieroniā. **Ite**m
ab autūnali vsqz ad hiemale alie. xiiij. qz
tot reges fuerūt a ieronia vsqz ad christū
cōputatis regibus illis quos mattheus i
suo euangelio p̄termisit.

De alijs ieiunijs.

Quia de ieiun-
ijs quattuor tēporū metio fa-
cta est. cōsequens est vt d alijs
ieiunijs h aliqua pstringamus. **Est** autēz
ieiuniū cōmunis omniū mēbroz satiffa-
ctio. vt scz membra satiffaciāt fm peccatū
qd cōmiserunt vel gesserunt vt si gula pec-

cavit ieiunet 7 sufficit. qz enī sola fuit i cul-
pa sola sit in pena. **Similiter** si ocul⁹. **Uñ**
hieremie. Ocul⁹ meus depredat⁹ ē aīam
meaz. 7 p fenestras oculoz meoz mors
intrauit in animā. **Et Aug⁹.** Oculo nihil
est nequius. et sic de alijs mēbris. **Uel** ie-
iuniū est parsimonia victus et abstinētia
ciboz. **Aug⁹** dicit. **Maximū** 7 pfectū ie-
iuniū est abstinere ab iniq̄tatibus 7 a car-
nis voluptatibus. 7 delectatiōib⁹ huius
seclī. **Uñ** pius papa ait. Nihil pdest ora-
re 7 ieiunare nisi mēs ab iniq̄tate 7 ab ob-
trectationib⁹ lingua cohibeat. **Et** dicitur
ieiuniū a ieiuno qd est quoddā intestinus
in homie quod semp est vacuū 7 subtile.
et sic nos ieiunātes debemus esse vacui a
supfluis 7 a vicijs tam in corpore q̄ in mē-
te. **Autoritas** ieiunij est ex tribus. ex pso-
na. ex loco. et ex tēpore. **Ex** psona qz p̄ce-
pit deus ade 7 eue. vt abstinēt a fructu
ligni sciētie boni 7 mali. **Ex** loco. qz in pa-
radiso institutū fuit 7 iniriū habuit. **Ex** tē-
pore. qz ab antiquo p̄ceptū est celebrari.
a creatiōe nāqz homis in pmo mūdi exor-
dio dictum fuit ei. de ligno sciētie boni 7
mali ne comedas. 7 qz fuit celebratū ante
legē a moyse. 7 sub lege ab helia. 7 i tēpo-
re gr̄e a xpō. **Moyse** enim non comedit
neqz bibit. xl. dieb⁹. helias qz ambulauit
xl. diebus. 7 xl. noctib⁹ in fortitudine sub
cinericij panis. 7 xps. xl. dieb⁹ 7 xl. nocti-
bus ieiunauit. **Fuit** etiā celebratū i sex eta-
tibus. nam in ea etate q̄ fuit ab adam vsqz
ad noe fuit abstinētia carniū 7 vini. **A** noe
xō in posterū fuit p̄cessum vinū 7 carnes
7 sic de ceteris etatibus. **Cōmendat** au-
tem ieiuniū exemplis. qm eua q̄diu ieiun-
auit 7 abstinuit in paradiso 7 xgo p̄mā-
sit. **Adaz** qz ieiuniū violauit a delicijs pa-
radisi in summā miseria corruit. **Helias**
quia ieiunauit in celū curru igneo raptus
est. **Moyse** post ieiuniū cum deo locut⁹
ē. **Hierusalē** p ieiuniū liberat⁹ a sennache-
rib tēpore regis ezechie et esaie. **Iona** qz
p̄dicante p̄statur venia niniuitis in sacco
7 cinere 7 ieiunio penitentiā agentib⁹. **Ie-**
iunamus etiā exemplo aploz. vt dicef lb
q̄rta feria p̄te. **Porro** ieiuniū aliud ē cor-
poris 7 carnis. aliud mentis. aliud auari-
cie. aliud fastidiētis. aliud dispensatiōis.
aliud deuotiōis. aliud votue pmissiōis.

vt qđ sit in baptismo .puta fidei catholice
p̄fessio. ⁊ sathane abrenūciatio. ⁊ votum
obseruatiōis decē p̄ceptoz legi. ⁊ p̄tinētie
quā qđ i susceptione sacri ordinis vouet.
Et talia vota qđsq; iuiolabilis obseruare te-
nef. **S**pōtaneoz xō votoz. aliud ē discre-
tū. aliud indiscretuz. **I**ndiscreta sūt vota
pueroz ⁊ puellaz dū sūt in parētū ptāte.
Un ill' volētib' irritari p̄nt. **S**i igif puel-
la infra nobiles annos vouerit castitates
p̄petuā licite nubere poterit. parētib' vel
curatorib' illā ad h' cogētib'. **I**ndiscretuz
ē etiā votū mulier' i ptāte viri exūtis. **U**n
si illo inscio vouerit pegrinari vir votum
h̄mōi poterit reuocare. qz ip̄a nō h3 pote-
statē sūt corp̄is. s. vir. **I**ndiscretio etiā at-
tendit qñq; circa p̄uēctos ⁊ liberos. vt si
forte qđ vouerit ad qđ p̄ficiēdū sufficē ne-
q̄t. vel i q̄ natura ita debilitaret q̄ posset
fieri suūp̄i' homicida vel qđ sine alteri' li-
cētia cōplere neq̄t. vl' qđ nō ex deliberati-
one s. ex iracūdie calore emittit ⁊ talia po-
tū sūt sp̄nēda q̄ executioe digna. **I**e-
iuniū suppletōis ē vt si qđ vltra p̄nīaz libi
a sacerdote iniūctā aliquid suppleat d' suo.
Ie iuniū cōpassiōis ē. vt si sacerdos ali-
cui dicat p̄ h' pctō fac cātari duas missas.
⁊ ieiuna. ⁊ ego p̄ h' etiā cātabo ⁊ tres dies
ieiunabo. p̄p̄t h' t̄m nō d3 aliqd recipe. qz
sacerdos debet cōpati p̄rio suo. et orare
p̄ eo. ⁊ etiā ieiunare. p̄t etiā dici cōpassio
vt si qđ petit a sacerdote p̄nīaz p̄ri suo in-
iunctā. vt p̄ patre pagat p̄tem illi'. **Q**uat-
tuor enī modis sit h̄mōi cōpassio. qñq; p̄
sacrificia. qñq; p̄ ieiunia. qñq; p̄ oratiōes.
qñq; p̄ elemosynaz largitōes. **I**e iuniū
i nspirationis est. vt in beato nicolao qđ ad
huc infans ⁊ manēs in cunabulis tribus
diebus i hebdomada a mamilla m̄ris sue
abstinebat. vel vt ali' dicūt q̄rta feria ⁊ se-
xta semel t̄m fugebat mamillas. **I**e iuniū
circūsp̄ctionis est. qñ p̄ aliq̄ iminēte
tēpestāte p̄ periculo hostiū. vel p̄ casu cu-
iuslibet angustie ieiunam'. **I**e iuniū ra-
tionabile est. quādo cibū ⁊ potum mode-
rate sumim'. nec naturā debilitam'. **U**n
ap̄ls. **R**ationabile sit obsequiū vestrum.
nō i cōmesationib' ⁊ ebrietatib'. **I**rratio-
nabile ē. si qđ velit ieiunare p̄ duos vel p̄
tres dies. vel p̄ totā hebdomadā qđ non
approbat de'. vult enī hoīem sic ieiunare

vt cogatur vicij mori. nō vt cogat natura dissolui. Unde phibet ieiunium qđ qui dam faciunt a cena domini vsq; ad pasca. **I**eiunium q̄litas est. si qđ voueat se vltorius non comesturū carnes. **I**eiunium q̄ntitatis est. vt si qđ comedat ad pōdus vel ad mēsuram non plus vna die q̄ altera. vel si qđ voueat se non comesturū nisi tanti pōderis panē. **I**eiunium numeri ē. quādo qđ vouet qđ de cetero nō comedet nisi vna vice in die. cogitans qđ comedere pluries in die beluarū est. comedere bis hominū. semel angelorū. **I**eiunium sūme exactionis ē. in bis qđ nō comedūt nisi olera. radices. et herbas. vt iohannes baptista i deserto. et maria egyptiaca i heremo que cum duobus panibus tm iordanem trāsiens. austeram vitam in heremo. xlvj annis egit. **I**eiunium alternitatis est. vt cum quis vno die comedit et alio ieiunat. **I**eiunium 30zophegie ē: sicca comestio a 30z0s qđ est siccū et fagin qđ est comedē. Unde p̄stian⁹ in 30zophago bisanti. Sica x̄o comestio est vt in fructib⁹ pomis p̄ris castaneis. et p̄silibus. Quidā tm sicca 3 comestione appellāt legumia siue cruda siue cocta etiā si litata comedant cū cocleari. **I**eiunium meroris p̄sistit i vno. scz in abstinentia ciborū. et fit p̄p̄ duo. scz p̄pter corporalē absentia et spūales sponsi. Hoc representat ecclia in trib⁹ q̄tuor t̄pib⁹. **I**eiunium exultationis p̄sistit in duobus. scz i abstinentia ciborū et mūdānaz rerum. et fit p̄pter vnū scz p̄ quadam interne dulcedinis p̄gustatione. iuxta illud. Gustate et videte qm̄ tē. Hoc representat ecclia in vigilia et hebdomada post pente. vtrūq; vero representat in tēpore aduēt⁹. put ibi dictū est. Est ergo duplex ieiunium. scz tribulationis et gaudiū. siue meroris et exultatiōis. sicut habetur in glo. sup illo loco. **Mat. ix. ca.** Quid possunt filij sponsi lugere q̄ diu fuerit sponsus cum eis. **I**eiunium vanitatis siue simulatiōis vel fictiōis ē in ypocritis. **I**eiunium x̄utis siue charitatis est i sanctis et p̄fectis. **I**eiunium indictionis est. vt in die beati marci. **I**eiunium necessitatis est in p̄fectis. **I**eiunium institutionis est ieiunium quadragesime et alia a sancti patrib⁹ instituta. que quare instituta fuerint iam dictum est. et dicetur

sub ti. de capite ieiuniorū. **E**t nota qđ ieiunium indictionis necessitatis et institutionis ad idem referunt. **I**eiunia necessaria scz p̄ eccliaz instituta et indicta sūt ieiunia q̄tuor tempoz. vigiliaz aploz. natiuitatis dñi. beati iohānis baptiste. omniū sanctorum. assumptiōis beate marie. beati lauretij. quadragesime. et sexte ferie p̄ter illas que sunt inter pasca et pente. et p̄ter q̄si natiuitatem dñi in ea venire p̄tingat. nisi tunc aliqui voto vel religione sint astricti. **D**icit tm qđdam qđ ieiunium sextis ferijs nō ē necessitatis. nisi quo ad carnes. alio qm̄ nō liceret cisterciensib⁹ illud mutare. **S**z et fm̄ leonē papā lz non sit necessitatis sabbato a carnib⁹ abstinere rōnabilis tamen cōsuetudo. et canon **I**nno. aliter interpretatur. eo qđ in illo triduo post passionē dñi tota fides in sola beata x̄ginē maria remā sit. **G**eneralia quoq; et specialia ieiunia p̄ epos in sinodis et concilijs instituta solui non debent. **S**iquidē ad necessaria ieiunia tenēt dolicapaces cuz et ipsi delitque re possint. dispensari tamē potest circa cum impuberib⁹. et etiam cuz constitutis in maiori etate. et cum senib⁹ et infirmis ac debilib⁹. **M**ulieres vero lz p̄pter vitium phibitionem ieiunia votiua voluntaria dimittere debeāt put supra tactū est. i dicta tm p̄ eccliam nō. lz et in illis sacerdos forte p̄pter scādālū cum eis valeat dispē sare. **A**lter enī indicta ieiunia redimi p̄cunia vel alio modo nequeūt nisi casualis necessitas subsit. **T**unc enī bene p̄st redimi vel cōmutari. sicut et ieiunium festi qđ ē die lune fit in sabbato. **A**n et i q̄busdā locis in q̄bus sunt ecclie sancti q̄ntini nō ieiunatur in vigilia scōz oīuz. sed die tertio p̄cedenti. de hoc dictum est in p̄benio secundo de p̄tis. **P**osset etiā statui vt qđdam dicit vt in dictis ieiunijs bis parū tamē comederetur. sicut faciūt cisterciē. opantes qđ ad tollendū scādālū et charitatez seruandam aliqd̄ p̄gustant. nec p̄pter hoc ieiunium p̄ eccliam indictū soluere dicunt. **V**oluntaria vero. scz ad que aliq̄ voto vel p̄posito se astringūt vel etiā que sacer dotes p̄ter indicta p̄p̄ peccata imponūt licet cōmutare et redimere. etiā si nlla causa subsit dūmodo vltior sit cōpēsatio. **E**t terū comedere añ horā comedendi. et añ

missas i ieiunijs statutis et necessarijs mor-
tale peccatum esse sacri canones affirmant
in voluntarijs vero veniale. **C**irca vigi-
lias aploz notandū est qd ieiuniū parita-
tis quādo videlicet paria sanctorū merita
pariter ieiunamus sicut p̄t̄ in vigilijs be-
atorū iacobi et bartholomei. et alioz apo-
stolorū. qd nō habēt ieiunia institutiōis. in
q̄bus ieiunam⁹ p̄ eo qd fuerunt apli. quo-
niā alij apli vigiliās habēt. Cum enī sint
in meritis pares. decet vt omēs habeant
ieiunia. **I**n cōciliū bracaren. dicit qd oīus
aploz vigilie sunt ieiunade p̄ter vigiliās
apostolorū philippi et iacobi et iohis euan-
geliste. **E**cclia tamē gallicana nō tenet. nī
si de sex apostolis. et d̄ quatuor eoz ieiunijs
petrus et paulus habēt pariter vnu. qz
eadē die passi sunt. symon et iudas habēt
aliud. mattheus habet tertiū. andreas q̄r-
tum. **I**n vigilijs istorū ieiunandū est. vt
sicut illi passi sunt p̄ xp̄i nomine. sic et nos
cum eis cōpatiamur. si cum eis cōregnare
velimus. **D**e alijs vero apostolis institu-
tū non est p̄pter aliqua impedimēta. **E**c-
ce enī festum philippi et iacobi est inter
pasca et p̄te. qd tempus gaudiū ē et leticie
ideoz tunc nō est ieiunium. **S**i opponatur
de ieiunijs letaniarū. **R**espōdet qd neces-
sitas iteruenit put ibi dicet. vel id non est
ieiunium necessitatis s̄ voluntatis. **E**t de eo
qd qdaz p̄pter expectationē sanctispiri-
tū ieiunant ab ascēsiōe vsqz ad pente. p̄ eo
qd apostoli dicunt hoc tempore ieiunasse
Respōdet qd nulla sc̄ptura autētica dīc-
it aplos tunc ieiunasse. **E**nde tūc ieiunādū
non est. qz illud tēpus est de tēpore pasca-
li. **I**n vigilia tamē pente. bñ ieiunandū ē.
vt p̄ ieiunū mūdātū et purificatū spiritū s̄
cū digne suscipe mereamur. **I**te iacob⁹
zebedei frater iohānis euāgeliste occisus
est ab herode in dieb⁹ azimoz. q̄re ieiunū
non habet. nec etiā tunc de illo festū cele-
braf. put in. vii. p̄te sub ip̄i festo dicitur.
De beato bartholomeo cui⁹ festū celebra-
tur. ix. kalend. septembz d̄ qd fuit exco-
riatus. et sequēti die obiit. et sic si haberet
vigiliā oporteret qd eēt tertia die ante. qd
esset p̄tra normā alioz festioz ieiunioz.
Quidā autē celebrant festū excoziatiōis.
aliū obitus et melius. **S**icut in concilio
bracaren. cauef. in hoc p̄suetudo cuiusli-

bet ecclie est obseruanda. **B**arnabas autē
nō habet ieiunū. qz nō est de numero. xij
aploz. nec d̄ apls nisi qz cum esset socius
pauli missus fuit ad p̄dicādū. **A**n. **S**e-
gregate mibi barnabā et paulum. **D**e be-
ato qz thoma nō ē ieiunū statutū. qz ei⁹
festū est in aduentū dñi. vbi p̄tinuū ē ieiū-
niū. **B**arthias etiam ieiunū institutiōis
nō habet. qz frequēter festū illi⁹ solet con-
tingere i sexagesima et semp ē in septuage-
sima et tūc ē tps ieiunij. **N**el qz non fuit de
p̄mittuis aplis s̄ post passionem dñi sorte
electus ē. et p̄ electiōem alioz loco iude cō-
stitur⁹. **A**n p̄pha. **E**t ep̄atum ei⁹ accipiet
alter. **D**ecretalis tñ dīc qd h̄z vigiliā et ie-
iunū nec ē vis siue istud festū fiat in p̄ma
die bisextili siue in sc̄da. put in. viii. p̄te s̄
anno solari dicet. **I**ohes euāgelista festū
habet tertia die post natale dñi. et tūc non
est ieiunū. tū p̄pter festa tūc occurrētia.
tū qz ip̄e die illa nō obiit. imo i die festi be-
ati iohānis baptiste. **S**i tñ fieri posset bo-
nū eēt in oib⁹ aploz vigilijs ieiunare. **B**e-
atus laurētius solus iter martyres. et sol⁹
beat⁹ martin⁹ inf̄ p̄fessores ieiunū habēt.
Porro dicūt qdam qd nō soluit ieiunū l̄z
peccet qd in ieiunijs indictis p̄terqz i q̄dra-
gesima comedit caseū et oua. **A**lij cōtradī-
cūt. **E**x causa tñ i aliq̄b⁹ locis h̄ posset cō-
cedi. **D**e ieiunio itaqz q̄dragesime. **S**eg-
sta dīc. **P**ar autē est vt qd his dieb⁹ a carne
aialiū abstinem⁹. ab oib⁹ qz qd in semētina
trahūt originē carnis ieiunem⁹. a lecte vi-
delicet caseo et ouis. **Q**uidam autē hereti-
ci dicūt qd christiani nūqz deberēt carnes
caseum et oua comedere. qz vt dicūt h̄ nō
legit in nouo testamento. imo apli iudica-
uerūt abstinere ab imolatis simulacrorū
et sanguine et suffocato. **E**t apl⁹. **S**i esca-
scandalizauerit. f. m. n. m. c. inc. **E**t alibi.
bonū est non manducare carnem. neqz bi-
bere vinū. **N**on legit etiā vt dicūt qd xps
ex aliqua creatura eoz qd mouent discipu-
lis ad māducādū daret. nec etiā ante se
māducari sineret. p̄ter pisces. nec ex fru-
ctu alicui⁹ creature qd moueat se. excepto
fructu apū. **E**lectuarijs x̄o nō aliter vti li-
cet nisi sic alio delicato cibo. **S**ec⁹ ē i medi-
cina curatiua. **P**erseueratiua tñ vbi nul-
lū ē signū instantis infirmitatī recipe non
licet. **Q**uidā tñ dicūt qd p̄ nulla medicina

nec etiam p electuarijs ieiuniū soluit. nec etiam p potu ante cibū vel post. Sic enī videtur inductū ex consuetudine ecclesie ieiunantis et hī tolerātes. Senescalci autē vel quilibet alij seruitores vel portātes exenia. nō soluit ieiuniū si p̄gustant cibos an dños forte de toxico dubitātes. Quibus etiam casib⁹ monachi abbatib⁹ fuientes. et alij fuitores pnt carnes p̄gustare. Idemq; ē etiam de medicis p̄gustantib⁹ medicinas. Tempe ieiunior p̄ciose vestes deponūt et humiles assumunt. et carnes tam solide q̄ liq̄de dimittunt. Sed cū pisces sint caro q̄re hī tpe comedunt. Rñso deus nō maledixit aq̄s. qm̄ p aquā baptisimi futura erat remissio peccator. hī enī elemētum dignissimū est qd̄ sordes abluit. et sup qd̄ spūs dñi an mūdi p̄stitutiōem ferebatur. Terre hō maledixit in operib⁹ hominis. inde est q̄ omne genus carnis quod i terra versatur tam q̄drupedia q̄ aues in ieiunijs non licet comedere. Et hī qdā aues circa mare versentur et in aquis. et quedā in eis vel ex eisdem nascātur. magis tamē ad naturam terre a qua nutrimentū percipiunt quo ad hoc p̄tinere dicunt. Adhuc cum qdā pisces sint habentes ex vna parte formā quadrupedis animalis et ex altera piscis vel biuerus. in ieiunijs possūt commedi ex parte qua piscis videtur. ex alia hō minime. Adhuc pisciū vsus fm̄ Grego. ita xp̄iano relinquit. vt hī ei infirmitatis solatiū nō luxurie pariat incendiū. Deniq; q̄a carne abstinet nequaq; sūptuosi/ ora marinaz beluaz cōiuiua p̄paret. Vlnū q̄z i ieiunijs sic bibere permittimur. vt ebrietatem oīno fugiam⁹. Unde in penitē tiali romano statutū ē vt penitēs paruis pisciculis et mediocri ceruisia temperate vtaf. Postremo notandū est q̄ sicut ait Greg⁹ in omelia illi⁹ euāgelij. Homo qui dam diues fecit cenā magnā. refectio corporis in dieb⁹ ieiunior post quā nllā alia paraf nō p̄adiū s̄ cena vocaf.

De officio quarte ferie.

Nunc ad hui⁹ diei officium redeam⁹. Si qdē in hac quarta feria examinant ordinandī an sint idonei ad suscipiendos ordines vel nō. quoniā in quarta etate le-

uite a dauid et salomōe ad templi ministreria distributi sunt. Et inde est q̄ due lectiones legunt ad missam. quaz p̄ma que legitur s̄b tono nocturnali. Declināte. significat vetus testamentū. et scda q̄ legitur sub cōmuni tono scz ascēdēte. significat nouū testamentū. ad significandū ordinādos i vtroq; testamento debere eē instructos. monēdi enī sūt q̄ ad ordinē sacrū p̄cedūt q̄ habeāt noticiā legis et p̄phetarū q̄bus possint alios erudire. Prima lectio ē Erit in nouissimo Esa. ij. ca. Scda est. Locut⁹ est dñs. Esa. vii. c. Et lex et p̄phe q̄rta mūdi etate viguerūt. et doctrinā ieiunior habem⁹ a veteri testamēto vt p̄missum est semel genua flectunt. qz tam i lege q̄ in p̄phetis de⁹ vn⁹ coli p̄cipit. Quoties autē i q̄rta feria due lectiones legunt. toties i anno i primo sabbato pnt generaliter ordines celebrari. qd̄ sextes cōtingit videlicet ter i q̄dragesima. et ter extra q̄dragesimaz de quo dictū est in p̄hemio scde ptis. In sexti hō ferijs ieiunior q̄rtuor tēporū vna dūtaxat lectio ad missam legit. qz lex et p̄phete q̄ fuerūt in q̄rta etate in vno euāgelio in sexta etate recapitulant. Sane hui⁹ q̄rte ferie euāgelij ē. Missus est angel⁹ et. qd̄ ē Luc. i. c. In q̄ paranumphi recitatur annūciatio. vginis p̄sens. et dñi incarnatio. q̄ p̄phetis tubis fuerāt an de/ clarata. Unde p̄cinit p̄pheta introitum. Rorate celi desup et nu. plu. in. Esa. xlv. ca. Rorate dicit et plueret. qz descēdit ver bū i aulā credule vginis. sic pluuia in vel lus Celos dixit et nubes āgelos et p̄phas q̄ enarrāt gliaz dei. In p̄phetica lectione Erit i nouissimis dieb⁹. q̄ ē Esa. ij. c. agif de mōte dñi q̄ de puo lapide creuit i mōte q̄ regnabit i domo iacob Vñ recte subdit in graduali. Tollite portas p̄nci. ve. et introibit rex gl̄ie. Et q̄s ascēdet in mōte dñi In eplari lectione. Locut⁹ ē dñs ad achaz et. q̄ est Esa. vii. ca. manifeste agif de beata vGINE. cui rite succinit graduale. Prope ē dñs. et ne qua surrepat dubitatio subdit in offertorio. Cōfortamini. Alie tamē ecclesie dicūt Ave maria. qd̄ sumit ex dicto euāgelio. Cōmunio ē. Ecce vgo. Esa. vii. ca. In matutinali hō officio i q̄sufdam ecclesijs psalmodia finita diaconus subdiacon⁹ et acoliti in albis cum candelabris et

thürbulo pcellonaliter iussu prelati ad
pulpitū pergūt vbi diacon⁹ pñciat euā-
gelii. **D**issus ē. et ei⁹ omeliā. deinde in-
celat altare et postea ipse et subdiacon⁹ se-
dent. donec vn⁹ acolit⁹ incēfauerit choz.
qđ qđem sit ob reuerētiā dñice annūciati-
onis. qđ in ipso euāgelio pñtetur. **R**empe
platus illos mittit. ad notandū qđ de pa-
ter pphas pñmisit ad pñciandū dñi incar-
nationē futurā. et gabrielem angelū misit
ad annūciandū eam xgini marie. **D**iacon-
us euāgelii pñcians est angelus an-
huncians virgini qđ conciperet. **A**ltaris
thürificatio est spūsancti ipi virgini ob-
lumbatio. **M**inistroz quies siue sessio
est ipius xginis timor. et cogitatio qualis
est angeli salutatio. **C**hozi vero thürifica-
tio est patrū illi⁹ tempis de filij dei incar-
natione diu desiderata exultantiū gratia
rñctio et cōgratulatio.

De sexta feria.

Sexta feria

Ina tm lectio ad missam legif.
quia actor noui et veteris testa-
menti de qbus pñmissum est vnus sol⁹ de⁹
est. et qđ ex vtroq; testamēto vnū euange-
lium factum est. **E**t est epistolari lectio.
egrediet virga qđ est **Esa. xj. c.** et manifeste
de aduētū dñi et de beata xgine intelligit
qđ cum esset xgo imaculata ppefuit. **I**do
qđ in introitu ecclia pñnit. **P**rope esto mi-
hi. et in xlu. **B**eati imaculati. et ad idez p-
tinet euāgelii. **E**xurgens maria. qđ est
Luce. j. ca. Graduale. **O**stēde nobis do-
mine. **E**t offerenda. **D**eus tu. **V**el fm ali-
os. **A**udi israel. scdm respiciūt aduentuz.
quē qđ celi enarrauerūt. i. apli predicaue-
rūt. in secūdo aduentu cum dño iudicatu-
ri. idcirco est hodierna statio ad sanctos
aplos. de qb⁹ habet in cantico xginis d
quo fit mēto in pñmisso euāgelio. vbi dī.
Deposuit potentes de sede. i. supbos scri-
bas et phariseos. et exaltauit hūiles. id ē.
apostolos. **E**t i cōmunionē. **E**cce dñs ve-
niet. **Zach. vlt. ca.**

De sabbato.

Die sabba

Iti dicunt qđtuor lectiōes de ve-
teri testamēto añ lectionē illaz.

Angelus dñi. qđ sumū de lege et pphetis
Et in qbusdaz ecclesijs prima est. **C**lama-
būt. qđ est **Esa. xix. ca.** **S**ecda est. **L**etabit.
qđ est eiusdē. **xxxv. c.** **T**ertia est. **S**up mōtē.
qđ est eiusdē. **xl. c.** **Q**uarta ē. **C**hristo meo.
qđ est eiusdē. **xl. c.** **I**deo aut qđtuor. qđ qđ-
tuor sūt ordines bñdicentiū deū. videlicet
plati. clerici. religiosi. et laici siue ppls. qđ
psalmista enumerat dicēs. dom⁹ isrl bñdi-
cite dñm. p b plus. dom⁹ aaron bñdicite
dñm. p b plati. dom⁹ leui bñdicite dñm.
p b mistri. qđ timetis dñm benedicite dñm.
p b religiosi intelligunt. **P**rima ergo lctō
pñtinet ad plm. **S**ecda ad platos. **T**ertia
ad mistros. **Q**uarta ad omes religiosos.
In his eni lctōibus informant ordinādi.
vt ad exēpla lctōz patz dictoz qđtuor or-
dinū cū eis bñdicāt dñm. siue vt bñdictio
illoz veniat sup eos. **V**el ideo qđtuor le-
gunt. qđ ieiunās debet hñe qđtuor cardia-
les vtutes. scz tpantiam. qđ ipm ieiuniuz
tpantia est. **P**rudētiā. **U**n apls. rationa-
bile sit obsequiū vestrū. **F**ortitudinē **U**n
prou. vlt. d muliere forti. i. de ecclia. **A**c-
cinxit fortitudine lūbos suos. **Q**uia opor-
tet nos multū laborare ad hoc vt caro no-
stra mūda sit. qđ cū magna sit pugna. qđ
valde corrupta ē et spinas et tribulos ger-
minat. et ido cū magna attritiōe venit ad
cādorē. sic et bysus. **E**t iusticiā. **U**n **Esa.**
Et erit iusticia cingulū lūborū ei⁹ et fides
cinctoriū renū ei⁹. de xpo loqđ i membris
Un eni sit iusticia i fra recedūt latrones.
sicut qđ iusticia sit i nobis recedūt prauī
mor⁹ et nō supant. l3 i nob habitēt. **S**i ho
nō fiat iusticia nō recedunt. **U**n **Esa.** **Q**u-
nō fecim⁹ iusticiā nō recesserunt habitato-
res tre. vbi ē iusticia. ibi ē pax. **F**ides aut
ē cinctoriū renū ei⁹. **Q**u vt dīc **Greg⁹.** **D**e-
spect⁹ terrenoz restringit fluct⁹ carnaliuz
voluptatuz. **U**n si ieiunas a cibis corpis
optet vt ieiunes a cibis demonis. et come-
das cibos mētis. **Q**ui aut sic ieiunāt nō
cebit eis ignis tribulatiōis. nec ignis mū-
dan⁹. sic nec trib⁹ pueris nocuit ignis for-
nacis babylonis. **E**t ido seqđ lctō **D**an. iij.
ca. **A**ngel⁹ dñi pñcedit aut ipa lctō ordi-
nationē clericoz. ad notādū qđ nemo rite
pñt ad psecratōez accedē nisi pri⁹ trāseat p
fornacē atq; i fornace dñm bñdicat. iuxta
illō sap. **N**asa figuli pbat fornax et hoies

iustos tēptatio tribulatiōis. qz qd ad sacru
accedūt ministeriū pbādi sunt in camino
mktaz tribulationū z tēptationū. iux illd
apli. Et hi pbēf pmo z sic mīstrēt. ppē oz
dinādos enī legif ad significādū q sic viuē
dnt vt nō noceat eis aliqis ignis regl baby
lonis. i. diaboli. sic ignis trib⁹ pueris non
nocuit. Et sequūt bndictiōes. s. hymn⁹.
Bndict⁹ es dñe zc. Qz post pbatōez co/
ronāf. z dño bndicūt. Et i fine subijcitur
xl⁹. glia pñi z fi. zc. i laudē z honorē trini
tati. qd nō fit post psalmū. bndicite. tū qz
i vltimo x̄su fit intēctio depfe z filio z spū
scto. tū qz ibi i facto triū pueroy tota trini
tas fuit dehonēstata. h̄ x̄o x̄sus pcedētes
ad soli⁹ pñis ptinēt laudes. et i ordinādis
trinitas honoraf. Choro at licz sedere dū
lectō ipsa dñ. s̄ nō i cātu. Aliud enī significat
īpa lectio i legēdo. z aliud i cātando. Cū
tunc stare dz ēps z cler⁹. qm nō debemus
quiescere q̄ scim⁹ pueros illos p deo labo
rasse. Dicūt aut i sabbat⁹ ieiunioz. vij. le
ctiones enāgelio pnumerato eo q. vij. sūt
ordies. Et qdā dicunt. xij. p eo q antiq⁹
rome z adhuc i pstatinopoli fieri dñ. lege/
ba⁹ grece z latine. z legebāt. xij. lectiōes
ppē. xij. lectores qz sex erāt greci z sex la
tini. Erāt tñ solūmodo sex i sentētijs. qm
ille sex sine euāgelio q̄ legebāt latine lege
bāt. z grece. sic si dixerim⁹. amē. z postea
dixerim⁹. vere. nō idō due res erūt Ideo
at legeba⁹ duplicif. qz rome erant greci q̄
bus latina lingua icognita erat. Erāt etiā
latini pmixti qb⁹ greca icognita erat Vel
h̄ fiebat ad notādū vtriusqz ppli vnionem
Ceterz ad orōnes q̄ dz post lectōez. Angel⁹
dñi. scz de⁹ q trib⁹ puer⁹ zc. nō flectit eccle
sia genua. lz i orationib⁹ aliaz lectionū añ
flecteret pterqz i octauis pēte. ad ostēden
dū q ecclia pformis ē trib⁹ puer⁹. Fec enī
nabuchodonosor statuam. z cogebar oēs
adorare eā. Sed tres pueri cū dantele no
luerūt genua flectere añ statuā. Tales de
bēt eē ordinādi q añ statuā. i. ante mundi
gliaz genua nō flectāt. Quare clerici ordi
nen⁹. z qre i sabbato. dictū est in pbenio
scōe ptis. **Quidā pferūt sacros ordies**
inē lectōem angel⁹ z eplam pauli. vt post
ordinatiōem pponāt ordinatis eplam et
euāgelīū ad instar boni pastoris siue pñis
q mittēs filiū monet eū qd z q̄liter actur⁹

fit. **Ordinati p capellas mittēdi p eplam**
monēf vt alios corripientes bndictiōem
quā acceperūt custodiāt. p euāgelīū x̄o
dz eis. **Cūtes docete oēs gētes.** Nōnulli
etiaz subdiaconatu añ eplam rōne pmissa
pstito p̄tinue post eam diaconatū z sacer
dotiū pbēt. qb⁹ pstitis i vocē letabūdā
erūpūt dicētes. bndict⁹ es dñe. eo q hi p
sertim ordies iuitant ad laudes Et pstitē
citra euāgelīū. qz moyses z aaron leuitas
i tabernaculi misterīū ordinauerūt z x̄ps
lxxij. ordinatos ad p̄dicādū misit. Debet
autē legi epla. scz **Rogamus zc.** q̄ ē. ij. ad
Thessal. ij. c. ab aliq d ordinat⁹ die ipa. qz
ēps dz p̄zi⁹ ordiatos amonere z postea ad
maiozem amonitiōem eplam illis tradere
p̄terea ordinar⁹ doctrinā sibi i ordina
tione traditā p h̄ se deducere i op⁹ ostēdit
Et ppē eādē etiā rōem vn⁹ de nouiter or
dinat⁹ legit euāgelīū. Anno q̄ntodecimo
qd ē **Luc. ij. c.** Post eplaz etiā cātā tra
ctus. q̄ significat gūitatē. quaz sacrar⁹ seu
ordinat⁹ fuare debet. ne in supbiā elatus
in laqueos incidat diaboli. **Comunio est**
Exulta satis. q̄ est Zach. jr. ca.

De dñica quarta aduentus dñi.

In quarta do
minica aduēt⁹ p̄mū respōsoriū
i nocturnis ē. **Canite tuba.** qd
sūptū est d iohēle. **Antiqt⁹** enī iudei cano
bāt tubis ad inuitandū homies ad nupti
as. z ad solēnitates z ad mouendū castra
Unde nūc pcepit dñs p̄latis vt cātent tu
bis inuitantes gentes ad nuptias noui re
gis quaz dies instat. scz dies natalis dñi.
in qua x̄ps desponsauit sibi humanaz na
turā fm qd dz in ps̄. **Et ipetāqz sponsus**
pcedens de thalamo suo. **Canite igit⁹.** qz
ppe sūt nuptie. Et ppter p̄missaz causaz
cātōres hac septimana alti⁹ solito vocem
suā exaltāt i respōsorijs z i introitib⁹. vt si
pus sopore negligentie oppressi lectionib⁹
excitari nolūm⁹ saltē vociferatiōib⁹ z tu
multu cātuū excitemur. **Siq̄dem in. vij.**
annis añ annū iubileū pcepit dñs canere
tubis p ipsi⁹ anni instātis leticia. **In hac**
aūt historia hui⁹ dñice partim ex pphet
partim ex euāgelio compilata cōmunia
vtriusqz decantant aduentus. et p̄sertim
vocatio gentiū declaraf per x̄pi aduentū

ubi in psona aploz vel doctoꝝ dicitur: Canite
tuba vocate gētes. **S**ane gentilitas vi
des calciatā fore diuinitatē i vtero xgina
li clamat ad eā in introitu dicēs fm qdā
ecclias. **M**emēto nri dñe i bñplacito pñi
tui. hē in filio i q bñ cōplacuiſti ex milib⁹
pñi. q fuit tu ab initio mūdi. **E**t idō pgra
tulat alteri i epla dicēs fm qdāz ecclias
Gaudete. q ē ad **Phil. iij. c.** **S**z i iux pñi
derationē veteri xginalis cātāt i gduali
ppe dñm eē celerē ei⁹ aduētum. **I**n alia
xō veni dñe. ti offerēda. pfortami. ti cō
munione. ecce xgo. desiderat ti pſolaf. et
cām pcludit pſolatiōis. **P**orro ad ostē
dendū desiderū antiqz patz. i sine aduē
tus cātāt. vij. antiphe. vnaqueqz fm oz/
dinē suū sua die vsqz ad natale. q incipiunt
ab o. **P**rima ē. **S** sapia rē. **S**ūt at septēz
qz dirigūt ad xpm in q requeuit spūs sapi
entie ti itellec⁹ spūs pñi ti fortitudis rē
Per q septē dona sue incarnatiōis nobis
grāz misit. put in ipis septē antipho
nis apparet. **S**ūt etiā septē. qz cātāt in de
signatiōe antiqz patz. q septenario fui
tes aduētū dñi expectabāt. **U**n i oib⁹ dicitur
veni. **E**l septē sunt pñi septē dona spūs
sancti. q xps veniēs largit⁹ ē mūdo. ti p q
expectātes illumiati sūt. **E**t sunt oēs scōi
toni. **P**rimo qz qlibet loqz de vtroqz ad
uētū. **S**ecdo qz signāt nob geminā dilecti
onē. scz dei ti primi. **T**ertio pñi geminā
xpi. ad quē dirigūt naturā. **U**n. gemine
gigas substantie. **Q**uarto qz ipse antipho
ne notāt desiderū. tam antiqz patz expe
ctatiū pñi saluatoris aduētū. q moder
noz expectatiū scōm. **D**ēs g sūt scōi toni
in signū q scōm expectam⁹ aduētū **E**t ad
uerte. qz ille q hñt in pncipio xba ptinen
tia ad diuinitatez. ptinēt ad eos qui expe
ctāt pñi vt o sapia ti o adonay. **A**donay
aut iterptat dñs. qz dñatur cūcte creatu
re. vel qz ois creatura dñatur ei⁹ fuit. **I**l
le xō q hñt xba ptinētia ad hūanitatē p/
tinēt ad expectātes scōm. vt o. radix iesse
ti o clauis dauid. **S**ūt etiā qdam q vtriqz
pñiū. vt o rex gētiū. **N**ā dei fili⁹ dicitur rex
fm diuinitatē. iux illd. **D**e iudiciū tuum
regi da rē. ti etiā fm hūanitatē. iuxta illd
Dñe in virtute tua letabit⁹ rex rē. **S**epi⁹ m
fm hūanitatē rex dicitur. qz fm eā vnctus est
oleo leticie p participib⁹ suis. **R**ursus ec

clesia i his septē antiphis ostēdit multipli
citātē morbi sui. ti ad quālibet petit reme
diū sui morbi. **N**ā añ fili⁹ dei aduētū i car
ne eram⁹ ignorātes siue ceci. penis et nis
addicti. fui diaboli. mala pcti pñi pñi
vincti. tenebris obuoluti. exules a patria
expulsi. **I**doqz indigebam⁹ doctore. redē
ptore. liberatore. eductore. illuminatore. ti
saluatore. **Q**uia igit ignorātes eram⁹. idō
ab ipso doceri indigebam⁹. **U**n i pma anti
phona clamam⁹. **S** sapientia q ex ore rē.
Eccl. xxiij. ti Sap. viij. ti Esa. xl. c. **Q**uia
xō parū pdesset. si doceremur ti nō redi
meremur. idō i scōa ab ipso redimi postu
lam⁹. **A**donay rē. **E**ro. vij. ti xxiij. et. iij
ti xix. ti xx. ca. **S**z qz nū pdesset si essem⁹
docti ti redēpti ti adhuc post redēptionēz
detineremur captiui. idō i tertia petim⁹ li
berari. **S** radix iesse rē. **Esa. xl. ti lū. ti lx
ca.** **S**z qd pdesset captiui si eēnt redēpti
ti liberati si tñ nōdū essent ab oī viculo ab
soluti. vt scz sub pctō eēnt ti vincti. libere
q vellēt ire nō possent. ti idō in qrtā ab oib⁹
peccati vinctis educi petim⁹. **S** clauis
dauid rē. **Apo. iij. ti Esa. xlij. ti Luc. j. c**
Preterea qz hi q diu fuerūt i carcere ocu
los habēt obtenebratos nec clare videre
pñt. idō post absolutiōem a carcere restat
nos illuminari. vt videam⁹ q ire debeam⁹.
ti idō in qntā h petim⁹. **S** oriēs splēdor rē
**Zach. vi. Sap. vij. ti Malach. vi. ti Lu
ce. j. c.** **S**z si essem⁹ docti ti ab inimicis pe
nit⁹ liberati ti illuminati qd valeret nisi de
berem⁹ saluari. ideo i duab⁹ seqntib⁹ peti
mus saluari **S** rex gētiū rē. **Aggei. ij. ti j
pet. ij. ti Eph. ij. ti Gen. ij. c.** in q petim⁹
salutē gentiū. ti **S** emanuel rē. **Esa. vij.
Bat. j. ti Esa. xxxij. ti Gen. penl. c.** in q
petim⁹ salutē iudeoz **I**n qbusdā xō eccle
sijs addūt alie due. pma i honorē brē xgi
nis q pcepit. scōa p angelo q ad xginē in
troiuit. vel i honorē scī thome cui⁹ festuz
tūc accidit. **D**ue qdē addūt vt pficiat⁹ no
uenari⁹ numer⁹. ad designādū q p septēz
dona spūs sancti pueniem⁹ ad ix. ordies āge
loz. qz qlibet desiderabat xpi natiuitatē
vt ipleret⁹ numer⁹ illoz q d celo ceciderūt
Quedā etiā eccle cātāt. xij. q expmūt. xij
pñas q xpi aduētū pdixerūt. quē etiā. xij
aploz testimōia roborauerūt. ex q. xij. lb⁹
ti xij. milia signati saluāt. **S**z nō sunt nisi

septē habētes veni. **O**ēs autē icipiūt p. o qd poti⁹ admiratiue ponitur q̄ vocatiue. **C**ātā in vespis. qz dñs venit i vespā mū di. **H**ic ē helias q̄ sero carne z in mane pa ne vescit. dñs scz n̄r q̄ i vltima etate mun di carne assūpsit. z diluculo resurgēs i pa nē angeloz trāsīuit. **E**t nō qz h̄ hebdoma da p̄ima natiuitati p̄paratio merito nū cupat z in ea historia. **C**lamat fortitudie cantat. q̄ nō vt qdam simplices autumāt ad q̄ttuor tpa. s̄ ad dñi ptinet p̄ximā na tiuitatē. **U**n cū sex matutinalib⁹ laudib⁹ decantat. qm̄ q̄libet illi⁹ feria p̄prias hz ad laudes antiphās. qz p̄ sex etates antiq̄ se ad aduentuz p̄parauerūt. **E**t nos p̄ sex opa mīscōie ad scōm etiā p̄paramur. **U**e rūtāmē feriales antiphonas: q̄ i illa feria in q̄ occurrit festū sancti thome sc̄pta sunt viij. die antea qdam canere p̄sueuerūt. de cet enī ante natiuitatē dñi cātus oēs anti phonas z fere oīa responsoria renouari. qz sic p̄ lures z frequētiōres nūcios magi ac magis monef animus subditi ad solici tudinē honorifice suscipiēdi p̄latum. sic z renouatiōe cantus magis z magis mone mur ad curā n̄re p̄paratiōis in susceptiōe dñi. **E**t vt p̄ quotidianā renouatiōem cā tus excitēmur frequēti⁹ ad turpes z terre nas cogitatiōes purgādas vt sic dignuz habitaculū z ornatū venturo regi regum p̄iis cogitationib⁹ p̄parem⁹. **P**otest tñ et tor⁹ aduētus p̄paratio noiari. **U**n in p̄nci pio legi⁹. **A**bijciamus opa tenebrāz z in duamur arma lucis zc. q̄ oīa sūt p̄parati/ onis insignia. **I**ntitulat autē in antiq̄s li bris dñica ista. dñica vacās. **P**rimo quia ostēdit qz oīs sanctus vacat. ex q̄ iohes. q̄ iter natos mulierū nō surrexit maior. non ē dign⁹ soluere corrigiā calciamēti. sic d̄r i euāgelio huius dñice. i. incarnatiōis my steria denudare. **E**t ppter hoc dñs papa nō facit stationē ad aliquē sanctuz. **S**cōo d̄r vacās. qz non hz p̄priū officiū. s̄ mutu at alienū. scz **R**orate celi zc. z h̄ p̄p̄ ordi nes p̄cedētis diei. in q̄b⁹ fuit apostolicus occupat⁹. **S**epe enī in decēbri p̄sueuerūt ordines ab apostolicis celebrari. **T**ertio qz numerū dierū aduent⁹ excedit. scz. xxi q̄re int⁹ dñicas aduēt⁹ nō debuit cōputari s̄ vacās poti⁹ appellari. **Q**uarto qz aplic⁹ olim hac die dñica elemosynis vacabat z

tam ipse q̄ sui circa h̄ intenti nullā statio nē faciebāt. ppter qd dicta ē vacās. scz a statione z indulgētia. **Q**uedā ecclie dicūt in hac dñica euāgelium. **D**ifferūt iudei. qd est **Joh. j. c. z eplaz. Gaudete. q̄ est ad p̄bil. iij. c. Alij** h̄o dicūt eplam. **S**ic nos existimet. q̄ est. **j. ad Cor. iij. ca.**

De vigilia natalis domini.

In vigilia na tiuitatis dñi ē inuitatorū. **I**ho die scietis qz veniet dñs et. m. v. g. e. qd est transumptū de **Exo. xvj. c.** ex eo qz ibi d̄r. vesp̄e scietis. qz eduxit vos dñs de terra egypti. z mane. v. g. e. **E**t p̄t dici qz hec breuis clausula. ex vna pte ad natiuitatē ex alia pte ptinet ad resurrecti onē sic. **H**odie scz i vita p̄nti scietis. qz ve niet dñs. i. panis viu⁹ q̄ de celo descēdit. z mane videbitis gliaz ei⁹. i. resurrectiōis gliaz. nō solū hūanā s̄ etiā gliaz diuinita tis ei⁹. **G**ane i hac vigilia ecclia monet z iuitat filios suos vt pati sint ad suscipiē dū dñm. **U**n i nocturnali officio p̄mūz re spōsoziū ē. **S**anctificami. scz filij isrl. i. vi ri spūales q̄ videtis deū p̄ fidem. z parati estote vt itretis ad nuptias. qz nō erit ce na q̄ eliciet a nuptijs. **S**ed q̄ in x̄su. z ma ne vi. gliaz ei⁹. i. aduētū glie ei⁹. vt mane ad l̄am. **E**t h̄ vltima ps de **Exo. lūpta ē.** s̄ p̄ma nō ē lūpta de aliq̄ libro. **D**icit etiā caplm. **G**audete i dō. **p̄bil. iij. c.** **D**iurni h̄o officiū intētiō ē ostēdere qz x̄ps nar⁹ sit z h̄ d̄r i epla. paul⁹ fuit zc. q̄ ē ad **Ro. j. ca. z i euāgelio. Cū** eēt despōsata. quod ē **Mat. j. c.** **H**ac etiā die despōsatio legi⁹ marie. vt sciat qz alij fuit despōsata. scz i o seph. z ab alio fecūdata. s̄ a spiritu sancto **Q**uedā tñ ecclie ad h̄ vt incredulis maior certitudo sit: p̄mittūt p̄phetiā. p̄p̄ syon zc. q̄ ē **Esa. lxij. in q̄ ostendit ipm̄ fore na sciturū. Mat⁹ autē ē vt ipm̄ saluū faceret. z t̄re iniquitatē deleret. hodie i spe p̄ sacra/ mēta gr̄e. mane i re per reuelatiōez glorie **H**ec patent i introitu. z in ḡduali. **H**odie scietis. **Exo. xvj. c. z i alla Crastina. Qui** dā cuz dicūt alla. **A**ue maria. z h̄ qn̄ vigi lia ē i dñica. tūc enī d̄r alla. p̄p̄ resurrecti onē dñi. **I**dē etiam p̄t i postcōmunionē **R**euelabit⁹. q̄ ē **Esa. xl. c. S̄z qz i ei⁹ incar natiōe erat futura iudeoz dispersio. idco****

in g'duali subdit x'pus. Qui regis. in q' p
eis orat. Quat' sit ostēdit psalm' q' ad in-
troitū cātaf. scz dñi ē tra. de q' etiā sumit
offerēda. Tollite portas. In vesp̄is
aut' vigilie natalis dñi dicūt qdā psalmos
Laudate pueri Laudate dñm oēs gētes
Lauda aia mea do. Laudate dñz qm bo-
nus. 7 Lauda hierlm. i qb' inuitamur ad
laudes. Alij x'o dicūt. Laudate pueri do-
minū. Qui p'fidit. In p'uertēdo. Memē-
to. 7 Bndictus dñs. Et merito. qz p'mus
deuotos iuitat ad deū laudanduz iugiter
7 p'dicandū. Scōs monet in deo p'fidere.
In trib' seqntib' reddif causa q're laudi-
bus sit instādū 7 i dño cōstendū. scz quia
n'az captiuitatē p'uertit 7 multū magnifi-
cauit. qz p'missa cōpleuit dū fructū v'etris
dauid sup sedez ei' p'stituit. qz inclinauit
celos atqz descēdit. Qui demū d' alto ma-
nū suā emittet vt nos eripiat ab aq's mul-
tis. 7 a filiis alienis. Vespere aut' iste pui-
legiate sūt. qz cū cetera officia vesp̄ina p-
pter supueniēs festū murēt. iste nō mutā-
tur. In vigilis etenī alioz festozū caplm
hymn' antipha 7 collecta. in aliqb' x'o ec-
clesijs totū vesp̄i diei expletis solūmodo
antiphona 7 collecta de sequenti festo di-
cunt. eo qz dñs i vesp̄is. id ē. vltima eta-
te mundi venit ad saluandum saltem reli-
quias generis humani.

De officio natalis dñi.

Quēqz i of-
ficio natalis dñi dicūt d' exulta-
tione natiuitat' sūt. Quia sic cā-
taf in respōsorio. Descēdit d' celis x'ps. i.
de sinu patris vt appareret visibilis. Un.
Egressus ei' a p're. i. ab occulto et intimo
p'ris. Seq't. Introiuit scz p' aurē x'ginis
id ē. p' fidē q' ē ex auditu. sic legif i epla ad
Roma. Un' cū dixit ei angel' spūsanct'
supueniet i te. spūsanct' acq'ueit. iux' illud
i cāticis. Pessulū ostiū mei aperui dilecto
meo. Ostiū desiderii ē. pessulū discretio.
q'si p' discretioz aperui desiderii meū di-
lecto meo. Et b' audito dixi. Ecce ancilla
dñi. Nō sic eua q' fregit pessulū qñ voluit
esse sic de'. Introiuit dico i vterū x'ginis
in q' accepit carnē n'az. 7 exiuit p' portam
clausam i regionē n'ram. De hac porta di-
xit ezechiel. Porta b' clausa erit in eternū

Et exiuit d' mundo p' portā aureā. i. chari-
tatē. qz p' crucē. Maiorē enī charitatē nē-
mo h'z q' vt aiam suā po. q's p' ami. f. Et ē
aduertenduz qz dñs in fine anni nasci vo-
luit vt ostēderet se i vltima mūdi etate v'e-
nire. In sexta feria p'cept'. in dñica nat'.
In sexta feria crucifix' fuit. 7 in dñica re-
surrexit. vt q' hoīem in feria sexta plasma-
tū p'diderat in sexta feria liberaret. 7 q' di-
xerat in dñica. fiat lux. i. dñica veniēs ori-
ens ex alto nos illuminaret. De b' dicef s' b'
ti. de pasceue. Et in nocte nat' ē. vt se sub
carne latētē venire sigret. vel vt se ad illū
minādū noctē n'az venire mōstraret. qm
habitātib' i regioē ym. mor. lux orta ē eis.
Un' ab ei' natali dies plōgāf. qz credētes
in eū ad eternitatis lucē vocāf. Rationa-
biliter itaqz nocturna officia celebrantur.
Cū aut' cetera festa saluatoris. i. passio. re-
surrectio. ascēcio. p'ete. 7 alia sint variabi-
lia. qz nō celebrāt sp' i eisdē kalēdis siue i
eadē die mensis. q're b' festū ē inuariabile.
qz sp' est i eisdē kalēdis siue eadē die men-
sis. Rūdeo fm Augi. Hoc festū p'tinet ad
memoriā tm. Un' sufficit p' illd' memorari
q'ta die mēsis x'ps nat' fuit. 7 idō sp' eadē
die mēsis celebrāt l'z ip'a feria variet' p'p'e
mutatioz l're dñicalis. Alia x'o festa p'ti-
nēt 7 ad memoriāz 7 ad sacramētū Verbi
g'ra. Ep's passus ē feria sexta. vt hoīez q' i
sexta feria ceciderat redimēt. 7 sic d' alijs.
Et idō optet q' s' b' diūsis kalēdis fiant. in
eadem tñ feria scz i dñica. Preterea semp
pasca n'ram accipit dñica prima post pasca
hebreozū. qd' ē semp. xiiij. luna. qz g' luna
xiiij. nō sp' ē eodē tpe vel eadē die mensis
imo variat' fm annos solares. iō 7 pasca
n'ram nō sp' est eodē tpe nec i eadē die men-
sis l'z semp sub eadez feria. i. in dñica cele-
bret'. Rursus idō pasca p'nte. 7 alia festa
sūt variabilia. nec certe diei mēsis sūt an-
notata: ne videamur imitari iudeos q' sp'
illa celebrāt i certis kalēdis. Alcuin' x'o
dixit q' iō b' festū p' singulos dies variat'.
qz nat' est nob' q' p' singulos mūdi dies la-
uat illos q' p' peccatum ade sunt maculati.
Circa officiū nocturnale ē sciendum qz
inuitatoziū. Christ' nat' ē nob' 7c. in p'so-
na angeloz cātaf. a q'b' pastores v' poti'
ois p'ls ad adorādū natum dñm inuitat'.
Nouem x'o psalmi distinguūtur per tria

nocturna. vt notet q' oēs sancti p'fēs qui fuerūt i trib' t'pib' scz añ legem. lb lege. et tpe g're i nouo testamento sociati sūt p ad uetū xpi nouē ordinib' angelozū. vt sicut angeli sancte trinitati cōgaudent sic et illi cōgaudeāt. In pmo psalmo agit de etna xpi genitura et ineffabili. in scdo de ei' in carnatiōe. in tertio de laudib' spōsi et spōse. Eiqz in trib' lectionib' p' eiaie oracula testificamur. q' nō tā ppheticē q' euangelice incarnationē xpi descripsit. Prima est pmo tpe **Esa. ix. c. Scda ē. Cōsolamī. Esa. xl. c. Tertia ē. Cōsurge. Esa. liij. In** spīs etiā fit pmissio. i alijs ostēdit pmissiōnis impletio. Prim' nocturn' recolit tēpus añ legē seu eos q' fuerūt añ legem. vt abraam ysaac et iacob. Scds nocturn' recolit tps legis seu eos q' sub lege fuerunt. vt dauid et pphas et alios plures. Et idō in antiphonis q' cātāt i illis duob' nocturnis. qz ad vet' testa. p'tinet nō dē alla. qm p'fēs illoz tēpoz differebant ab etno gaudio. scz a patria i q' iux' **Apoē. cantat' alla. Terti' xō** recolit nouū testamētuz qd habuit inītiū a baptismo. qd tertio tpe scz g're nob' collatū ē. seu eos q' fuerūt i nouo testa. vt sūt apli et alij fācti. Ideoqz i illis antiphonis q' eos recolunt et q' ex nouo testa. sumunt canit' alla. qm istos pl' honorauit su' aduēt' q' pcedētes p'fēs. ita vt si digni de h' mūdo migrāt ilico in celū trāferant. et societati sanctorz iūgant. qd antiqui p'fēs lōgo tpe expectauerūt murmurātes itra claustra inferni. An nocturnos solēt in qbusdā locis sup altare tres pāni poni. ad designationē pmissoz triū tēporū. et in singulis nocturnis singuli amoueri. Prim' niger p tpe añ legē. Scds alb' p tpe reuelatiōis. Terti' rube' p tpe g're ppter dilectionē spōse cādide et rubicunde In qbusdā qz ecclesijs suspendunt boni pāni. in qbusdā viles. et i qbusdā nulli. p ut in pma pte dictū est sub ti. de picturis. **Panc** ad pmiū respōsoriū pmi nocturni dicūt in qbusdāz ecclesijs tres xsus ppter causaz redditā sub pma dñica aduētus. et post qdlibet triū pmoz respōsoriōziū dē. **Glia p'ri. et idō. qm** in trib' respōsorijs tria significāt. scz restauratio angeloz. reparatio hoīuz. et modus q' ista facta sunt. **Restauratio angeloz** notat i pmo vbi dē

Gaudet exercit' angeloz. Reparatio hoīū in scdo vbi dē. **Par** vera descendit. **Modus xō q' h' facta sūt et poti' q' descēdit** ille q' fecit. insinuat i tertio qd ē i qbusdam locis. **Descēdit** de celis. in q ostēdit vt pmissuz ē deū descēdisse a p're in xginē et ita ad nos. **Vel p h' q' in ipō** respōsoriō tāgīf q' itrauit i regionē n'fāz recolit liberationē habitatiū in regione vmbre mortis. **Quia h' q' facta sūt p trinitatez** idcirco qdlibet illoz triū respōsoriōz. **Glia patri** cātāt. qd ad laudē p'tinet trinitatis. **Rur** sus sic māna habebat saporē simile cū melle ita et xps duo habuit i se. videlz hūanitatē et deitatē. **Hūanitas** p similā. deitas p melle intelligit. **An et in h' scdo** rñsoriō dē. **hodie** p totū mūdū mellificū facti sūt celi. qsi dicēt. **tor' mūdus** mellificat' ē et dulcorat' est. In tertio xō respōsoriō fit triplex iubil'. scz i fabrice. in tanqz. et in glia patri In q qdam i trib' saluatorē cōmēdamus ostēdētes q' q ineffabilē fabricā mūdi creauit. et ineffabilē de xginis thalamo pcel sit. et ineffabilē cōlis patri et spūs sanctop māsīt. sicut fuit ab eterno. sic nunc ē. et erit in eternū. **Et h' tria** triplici iubilo significamus. pmiū pmo. scdm scdo. et tertiū tertio **Et vt exp'li** tertiū significet in qbusdam ecclesijs cantat' glia p'ri et. et sicut erat i pncipio et. vsqz amen **Et nō q' fit iubil'** sup a et sup o. sup a i fabrice et in tāqz sup o fit i glia p'ri. ad notādū q' cui fit ē alpha et o. i. pncipiū et finis. **Iubil'** aut qnqz notat expectatiōez n'fāz. vt dicet sub ti. de septem dieb' post pasca. qnqz n'fāz infirmitatē vt i xsu tanqz spōsus. qnqz rei de q agit magnitudinē vt ibi. fabrice mūdi. qnqz gaudū. imensitatē. vt i fine rñsoriū. xbu caro. ibi enī signat imensitatē gaudij qd viri scācti habēt de eo. q' xbu caro factū ē. plenū grā et xitate. **De iubilo dictū ē i p'hemio** qntēptis. **Restat** adhuc de sex respōsorijs dicere. et qdē in p'mis duob' scdo nocturne agim' de partu. in tertio d' parturiente In duob' xō primis tertie nocturne agim' de parturiēte. et i tertio de p'tu. in q p'suetudinē mulierū imitamur. **Cōsue** rūt enī mulieres visitare p'turiētes et p'tū. et eis munuscula sua dare. **Et nos** p'turiētem et p'tū qdāmodo visitam'. cum p mo dulo n'ro eos magificam'. **Ipe xō** laudes

sunt munuscula q̄ offerim⁹. **D**icit etia⁹
ad horas caplm̄. **P**aul⁹ fuus. **R**o. i. ca.
Et illud **M**ultipharie. **H**eb. i. c. 7 illud.
Aparuit gra. ad **T**itu. ij. c. 7 illud. **A**pa
ruit benignitas. ibidē. ij. c. **I**n noctur
nali officio tria t̄gūf euangelia. vt habe
at ecclia qd̄ intendit **P**itit enim ostēdere
vtrāq̄ naturā eē in xpo vt sic plures sint
testes natiuitatis xpi. **E**t pp̄ h̄ etiā legū
tur lectioes in q̄b⁹ **A**ug⁹ 7 alij sancti indu
cūt ad h̄ autoritates infinitas. scz ab eis q̄
fuerūt an̄ legē. sub lege. 7 post legē. qm̄ i/
tegrū est iudiciū. qd̄ plurimoz sententijs
p̄firmat. **L**egit 7 q̄m̄ euangeliū **M**at.
i. scz **L**iber generatiōis. post nonū respō
soriū in q̄ expm̄t ei⁹ generatio vt ostēda
tur eū fuisse d̄ genere eoz patrū q̄b⁹ facta
ē pmissio. scz dauid 7 abraā. **D**auid i psal
mo. **B**e fructu vētris t̄c. **E**t in. i. **P**aral.
Cū dormieris cū patrib⁹ tuis suscitabo se
men tuū post te. **A**brae x̄o **G**en. xvi. di
cūt est. **I**n semie tuo b̄ndicent̄ oēs gētes.
Ideo dicit in principio. filij dauid. filij
abraā. qz illis specialiter facta ē pmissio.
Et sic ostendit qz ip̄e erat messias q̄ p̄mis
sus ē i lege 7 p̄phet. **E**t nō qz **M**atthe⁹
h̄ describit genealogiā descēdēdo vsq̄ ad
ioseph **L**ucas x̄o ascēdēdo put s̄ ephīa
dicet. **S**z q̄re poti⁹ ioseph q̄ marie gene
ratio cōputat̄ cū etiā xps nō fuerit fili⁹ io
seph. **R**ūdeo qz ambo de eadē tribu fue
rūt 7 trib⁹. i. genealogia p̄ mares 7 non p̄
femias distingui solet 7 cōputari i veteri
testa. numerando ḡ vsq̄ ad ioseph p̄inde
ē ac si vsq̄ ad beatā yginē p̄cessisset. **P**re
terea xps maluit fili⁹ fabri vocari q̄ m̄rez
p̄pter suspicionem adulterij lapidari. **E**t
reuera fili⁹ est illi⁹ fabri q̄ fabricat⁹ ē auro
ram 7 solē. **E**t scias qz natiuitas beate ma
rie ex tribu iuda et regia stirpe dauid ori
ginē duxit. put sc̄ptura sepe testat̄ dicēs
xpm̄ de semie dauid descēdisse. q̄ de ipsa
sola natus ē. **S**i q̄dem dauid iter ceteros
duos filios habuit. scz nathā 7 salomonē
Ex catena siue generatiōe nathan descē
dit x̄go maria qm̄ ex catena ip̄ius nathā
leui genuit melchi 7 panthera. **P**anthe
ra x̄o genuit barpantherā. **B**arpanthera
ioachim. **I**oachim yginē mariā. vt dice
tur i octaua pte sub festo philipi 7 iacobi
aploz. **E**x catena x̄o salomonis descēdit

ioseph vir ip̄i marie. qm̄ ex catena ip̄ius
salomonis mathan ex vxore sua genuit ia
cob. **D**efuncto aut̄ mathan. melchi ex tri
bu nathe fili⁹ leui 7 frater p̄thēre. nupsit
vxori ip̄ius mathan. scz matri iacob. ex q̄
genuit heli. 7 sic facti sunt fr̄es vterini ia
cob 7 heli. **M**ortu⁹ aut̄ ē heli ex tribu na
than sine liberis. cui⁹ vxorē accepit iacob
frater ei⁹ ex tribu salomonis. 7 suscitauit
semen fratris ei⁹ 7 genuit ioseph. **I**oseph
igit̄ natura ē fili⁹ iacob ex descēfione salo
monis. **S**m̄ legē x̄o heli q̄ ex nathan. nam
q̄ nascebat̄ s̄m̄ naturā q̄dez fili⁹ erat gene
rantis. s̄ s̄m̄ legē defuncti. **D**einde cātā
Te deū laudam⁹. in oīuz antecēdētū ḡti
arū actiones. 7 ad designādū nos exulta
re cū angelis 7 cōgratulari d̄ drachma p/
dita inuenta. **I**n q̄busdaz t̄m̄ eccl̄ijs finita
p̄ma missa cātā dictū euāgelij **M**atth̄.
Liber generatiōis. 7 h̄ ideo. qz duo testes
ad min⁹ nob̄ necessarijs erāt. **P**rim⁹ testis
fuit lucas. q̄ i euāgelio misse. **E**xtj edictū
t̄c. narrauit iux̄ x̄bū euangelij deū natū
in ciuitate dauid. **A**dducit ergo ali⁹ testis
dicēs eū natū de dauid. **A**c si dicat. **N**on
t̄m̄ est nat⁹ de ciuitate dauid s̄ etiā de da
uid. **U**n̄ matthe⁹ p̄us nominat dauid q̄
abraā dicēs. filij dauid. filij abraā. q̄uis 7
alia possit esse causa q̄re p̄us dauid noīat̄
scz qz dauid fuit p̄or abraā dignitate. nāz
ille t̄m̄ patriarcha. iste patriarcha et rex.
Audito igit̄ i euāgelio misse vno teste ab
ecclia. qz vix est qz vni testi soli credat̄. iō
adiecto alio scz mattheo q̄ etiā generatio
nē dñicam describit. tunc plene p̄fides ec
clesia exultās clamat. **T**e deū laudamus
yt in ore duozū trūū vel pluriū stet omne
verbū. **A**dhuc qz vix est qz vni testi creda
tur. h̄inc est qz vnus terminat missāz dicēs
in q̄busdam eccl̄ijs. **B**ndicamus dño **E**t
ecclia quasi voce demissa respondet. deo
gratias. **R**ursus finita missa dicit̄ euāge
lij. **L**iber generatiōis. postea. **T**e deum
laudam⁹. qz generatio diuinitatis p̄cessit
generationem humanitatis. **E**t quia il
larum noticia fuit nob̄ laudis materia.
ideo laudes sequit̄. **M**issa ergo laudes
p̄cedit. qz p̄us fuit eterna genitura. d̄ qua
missa illa loq̄tur q̄ aliqua creatura fuerit
que deū laudare potuerit. **I**n laudib⁹ ma
tutinis q̄si choream ducim⁹. **U**nde i p̄ma

antiphona dicim⁹. Quem vidistis pasto-
res etc. et ipsi responderunt. Natus vidim⁹
etc. Circa misse vero officium notandum
est q^d thelesphorus papa statuit i die ista
debere cantari tres missas. ad ostendenduz
q^d xpi natiuitas saluauit patres triu tem-
poru. scz patres ante legem. sub lege. et p^o
legem. Prima canitur de media nocte. ad
ostendendū q^d illi qⁱ fuerūt ante legem nō
fuerūt illuminati aliqua lege. Et p^o illā etiā
ostendit q^d panis qⁱ quotidie sacrificatur
et manducatur in altari. videlz xps. natus ē
in bethleem media nocte. et i hac nocte sicut
dicit lucas. An. Sap. xviii. Cum mediuz
silentiū teneret oia. et nox in. s. c. m. iter. h.
etc. Ad ad lraz exponit de natiuitate dñi
hoc etiā insinuat euangelium hui⁹ misse. et
colla illa. Deus qⁱ hanc sacratissimā etc. et
pphetia illa. Popul⁹ gētiū qⁱ ambulabat
in tenebris etc. et epla. et fere omia qⁱ in illa
missa dicunt^r. Idem etiaz thelesphor⁹ pa-
pa statuit in hac missa hymnū angelicuz.
scz. glia in excelsis deo. solēniter decanta-
ri. ad recolendū q^d angeli nocte ista illum
decantauerūt in qua ab angelis pastorib⁹ ē
nūciatus. Unde in euangelio legitur. Et
subito facta est cū angelo multitudo mili-
tie celestis laudantiū et dicentiū. glia i ex-
celsis deo. et i terra pax hominib⁹ etc. No-
tandū est autē q^d hec missa et laudes matu-
tine terminant in plerisq⁹ locis vna orati-
tione. ad ostendendū q^d totū illud officium
idem indicat. scz natiuitatē eternā et tēpo-
ralem. Unde ipsa missa incipit. Dominus
dixit ad me fili⁹ etc. q^d tm de generatione
eterna seu de generatiōe christi intelligit^r.
Ad vero sequit^r. Ego hodie genui te. de
vtraz est. Et exponit. Hodie. i. eternali-
ter. Nam fm Aug⁹. hodie p^osentia signifi-
cat. et q^d eternum est semp p^osens est. Ver-
sus est de tēporali scz. Quare fremuerunt
etc. quasi dicēt. p^o nihilo. cum xps deus et
homo sit. Responzoriū de eterna. in quo
dicit de⁹ pater. Ego pater sum tecū p^oci-
pium. Unde et ibidē sequit^r. In die virtutis
tue. scz in die resurrectiōis. in splēdorib⁹
sanctorū. id ē. in luce oīuz sanctorū. et dicit
splēdorib⁹ pluraliter ppter diuersos effe-
ctus. ex vtero. id ē. ex itima bonitate mea
ante luciferū genui te. id ē. ante oēm crea-
turam. qⁱsi diceret. ab eterno. Epla vero.

Paulus Fuus. quē tamē qdam in vigilia
dicunt. et euangelium de tempozali. An in
epla dicif. Ex semine dauid fm carnem.
In euangelio dicif. Exiit edictum a cesa-
re augusto. q^d est Luc. ij. c. In alijs vero
ecclesijs dicit epla. Apparuit gratia dei. que
est ad Titū. ij. c. Ante eplam legif imedia-
te pphetia. Primo vt basis sit sub colūna
innitēte basi. nō enī qⁱ dicunt in euangelio
crederent impleta nisi forent in veteri te-
sta. p^odicta. Secūdo ideo in vigilia et i hac
missa due lectiōes sine interuallo dicuntur
vna de pphetia. alia de apostolo. qⁱ xps
p^o duob⁹ populis in vno pariete iungen-
dis nascif. Tercio qⁱ sup basim pphetaz
fūdata est colūna apostolorū. Quarto. qⁱ
actiui et cōtemplatiui p hanc natiuitatez
in vna fide saluant^r. Quinto. qⁱ p vtrūq⁹
testamentū christi natiuitas cōcorditer p^o
dicat^r. Hi sunt duo cherubin qⁱ ppitatio-
riū tegūt. seseq⁹ in ppitatoriū versis vul-
tib⁹ respiciūt. vt dictū ē in phemio quar-
te partis. Quidā tamē nullā dicūt pphe-
tiam significantes q^d vetera trāsierūt et no-
ua facta sūt omnia. qⁱsi diceret. ipso facto.
cesset figura. qⁱ vitas venit. Secūda mis-
sa cantat^r in diluculo in exordio diei quā-
do christ⁹ in cunabulis adorat^r est a pasto-
ribus. et hoc pmo ad ostendendū q^d sancti
patres et pphete qui fuerūt sub lege scpta
aliquātulam cognitiōem dei habuerunt.
sed non tantā qntam nūc habem⁹. Et idō
incipit a pmissione que facta est antiq⁹ i
veteri lege. lux fulgebit hodie etc. Secun-
do ideo. quia sicut domin⁹ a gabriele fuit
nūciatus p^osq⁹ nasceref. sic an⁹ inltiū diei
sue natiuitatis missa canit^r. Tercio ppter
ortum noue lucis. qⁱ ille qui natus est i or-
tu suo tam in vtero qⁱ ex vtero fuit lux ve-
ra. Dicitur ergo in ortu huius tēporalis
lucis. quasi ipso facto dicatur. Orta ē lux
huic consonat introitus scz Lux fulgebit.
et graduale in qua dicif. deus domin⁹ et il-
luxit nobis. et q^d sequit^r in introitu. et vo-
cabitur ammirabilis. sumit^r ex Esa. ix. c.
Et qbusdam tamē dicif de nocte eo q^d pa-
stores in nocte illa visitauerūt psepe dñi.
q^d notat euangelium eiusdem misse pasto-
res etc. Luc. ij. ca. Predicif tunc etiam in
qbusdaz ecclesijs pphetia. Spiritus dñi
sup me. que est Esa. lxi. c. Deinde dicitur

ep^{la}. Apparuit benignitas .q̄ ē ad Titum
lij. c. **C**omunio ē. **Exulta filia. Zach. ix. c.**
Tertia x̄o missa que die clara hora tertia
q̄n illuxit nob̄ dies redemptiōis n̄re festi-
uius celebratur. ad t̄ps̄ refer̄ gr̄e. in q̄ de
scēdit lux magna de celo q̄ illuminat omnē
hoīez veniētem in hūc mūdū. **U**elū enī
templi scissum est i duas ptes. **U**n̄ sapia.
Aperta sūt pr̄ata ⁊ aparuerunt herbe vi-
rentes. **Ep^{la}. Multipharie. q̄ ē ad Heb.**
j. ca. ⁊ euāgelii legūt de eterna generatio-
ne. **U**n̄ d̄r in ep^{la} **Filius me** es tu ego ho
die genui te. **E**t de tpali habet̄ ibi. multi-
pharie multisq; modis. **I**n euāgelio x̄o
de eterna **U**n̄ incipit. **I**n p̄ncipio .q. d. in
p̄ncipio creaturaz erat x̄bū. qd̄ ē **Joh. j.**
ca. **D**icit etiā tūc in q̄busdā eccl̄is p̄phe-
tia. **P**ropter h̄ sciet̄ .q̄ ē **Esa. lij. ca.** **C**omu-
nio est. **V**iderūt. **Esa. lij. ca.** **P**rima er-
go missa ē de eterna genitura. **S**c̄da est d̄
p̄missione antiq̄s facta. **U**n̄ cantat̄. **L**ux
fulgebit. nō dicit fultit vel fulget. **T**ertia
est de veritate nobis exhibita. **U**n̄ cantat̄
Puer n̄r ē nob̄. **Esa. ix. c.** **I**bi v̄it̄ futu-
ro ad notandū p̄missionem. h̄ p̄terito. ad
notandū p̄missionis impletionē **E**t quia
eterna generatio nobis occulta. iuxta illd̄
Esa. generationem ei⁹ q̄s enarrabit. ideo
missa de et̄na genitura nocte p̄fuda cāta-
tur. **Q**uia x̄o antiq̄ p̄res q̄bus facta ē p/
missio certi erāt de incarnatiōe dñi. s̄ non
tātū q̄ntū patres noui testa. q̄b⁹ exhibita
est x̄itas. ideo missa de p̄missione antiq̄s
sancta cātaf̄ illucescēte auroa i q̄ ē modi-
cū lucis. **S**z fm̄ ip̄z introitū videt̄ q̄ debe-
ret esse lux fulgēs. s̄ non ē ita. qz lux in au-
roa rubet. in tertia fulget. in sexta feruet
in vespera tepet. **Q**uia x̄o tpib⁹ noui te-
sta. manifestata ē veritas. inde ē q̄ missa
q̄ ē de exhibitōe veritatis clara luce cāta-
tur. **P**rima ergo missa p̄tinet ad generati-
onē eternaz. scz de p̄re sine m̄re. **S**c̄da ad
tpalez. scz de matre sine patre. **T**ertia cō-
pacta ē. qz d̄ vtraq; agit. ⁊ ideo p̄tinet ad
eternā simul ⁊ tpalem. **N**otandū tñ est q̄
in missa q̄ est de eterna genitura legi⁹ euā-
gelii de hūanitate. scz **Exiit** edictū a cesa-
re augusto. **I**n illa x̄o q̄ ē d̄ x̄itate exhibi-
ta legi⁹ euāgelii de diuinitate. scz **I**n p̄n-
cipio erat x̄bū. **A**d notandū q̄ ex quo hu-
manitas diuinitati fuit vnita. nec hūani-

tas sine deitate. nec deitas sine hūanitate
fuit. nec erit. hanc rōnez asserit magister i
psalterio. **A**iunt q̄dam q̄ cū in collectis. i
lectionib⁹. in euāgelio. ⁊ in offertorio p̄l/
oris. nisse euident̄ natiuitas de x̄gine me-
moref. int̄rio toti⁹ officij. ad tpalem p̄t
natiuitatē referri. ⁊ exponūt i introitu ho-
die. i. hac die ante lucifery stellā videlz ma-
tutinā genui te. i. generatiōem tuam sum
operat⁹. **E**t q̄ in euāgelio d̄r. maria pepe-
rit filiū suū p̄mogenitū. exponit̄ p̄mogeni-
tū. i. aī q̄ nullū. **O**fficiūz x̄o sc̄de misse
aiunt p̄cordare dictis pastoz dicentiū vt
legi⁹ in euāgelio. trāseam⁹ vsq; bethleē ⁊
vi. h̄. x̄. q. fa. ē. **Q**ui gratulantes d̄cūt in
introitu. **L**ux fulgebit. **O**ra enī erat stel-
la ex iacob. **U**el d̄r lux fulgebit i p̄sona le-
gis q̄ tpalem natiuitatē antiq̄s patrib⁹ re/
promisit. **E**t subdi⁹. **D**ñs regnauit deco-
rem indut⁹ est. illū scz decorē q̄ coronauit
eū mater sua. **H**ec ē hūanitas. **E**t addūt i
graduali. **B**ndict⁹ q̄ venit. ⁊ in alla **D**ñs
regnauit. **E**t q̄s ⁊ q̄nr⁹ sit i offerēda suppo-
nūt dicētes **D**ñs enī firmabit orbē t̄re **E**t
qz p̄rim⁹ paries ē ex hebreis. ideo p̄micie
scz pastores i cōmunionē loquūt̄ ad eos.
Exulta filia syon. i. eccl̄ia. **O**fficiūz tertie
misse p̄sonat mirabilia x̄bi dei qd̄ erat in
p̄ncipio ⁊ incepit esse caro. sicut legitur in
euāgelio **H**oc x̄bū est puer q̄ fm̄ p̄phetā
natus ē nobis. vt canim⁹ in introitu. **E**t h̄
ē canticū nouū. de q̄ p̄pheta in x̄su. **C**an-
tate dñō canticū nouū. **H**oc q̄z x̄bū est illd̄
salutare. de q̄ p̄tinus canitur in graduāli
Viderūt oēs. hec est lux magna. que de/
scēdit in x̄ginis vterū q̄ illū. oēs ho. veni-
entē in hūc mūdū. de qua d̄r in euāgelio
In p̄ncipio ⁊ c̄. **P**ic demū ē ille diues rex
⁊ potēs cui dicit̄ in offerēda. **C**ui sūt celi
⁊ tua est t̄ra. **I**n fine prime ⁊ sc̄de misse
dicunt q̄dam. **B**enedicam⁹ domino put-
dictum est sub titulo de aduentu. **A**b hac
autem die vsq; ad octauaz epiphaniē re/
sponsoria ⁊ eozū versus dicunt̄ cum alle-
luta. ad rēp̄sentanduz summā leticiā que
aduenit tempore gr̄e.

De dñica infra octauas natalis dñi.

2 dominica

q̄ intercidit infra octauaz nata-
lis domini cantat̄ d̄ natiuitate

dñi. **¶** In introit^o misse ē. Dum mediū silē-
tiū tenerent oīa rē. Sap. xix. c. Est enī tri-
plex silētiū scz ignorātie. desperationis. 7
glie. Silētiū ignorātie fuit ante legez. qz
ignorabāt peccata sua. 7 ideo non clama-
bāt ad dñm. ad Roma. v. **¶** Porz regna-
uit ab adam vsqz ad moysen. Postqz autē
lex data ē ad cognitiōem peccati. mltro tē/
pore fuauerūt legē. Ad vltimū vō despe-
rauerūt qñ scz oēs declinauerūt simul in-
utiles facti sūt tūc fuit silētiū desperatio-
nis. Postqz autē venit xps ruptū est silen-
tiū. **¶** An clamant hoies laudem dei. Silē-
tiū glorie veniet qñ impletū erit totū desi-
deriū nostrū. **¶** In silētio desperationis ve-
nit dñs vt ei attribueret sal^o hūani gene-
ris. qē ver^o medic^o. Et bē qd dicit. Dum
mediū silētiū tenerēt oīa. Seqf. Et nox.
id ē. diabol^o i suo cursu mediū. i. cōmune
iter haberet. Oēs enī cōmuniter ad infe-
ros descēdebant. Omnipotēs fmo tuus
id ē. filius tuus dñe pater qd fmo patri.
qz p euz pater not^o est. a regalib^o sedibus
venit querere 7 facere reges. **¶** Vel ad lraz
dum oīa tenerent mediū. id est. cōmune si-
lentium de nocte scz qñ oīa silent. et nox i
suo cursu mediū iter pageret ad lram. om-
nipotens fmo tu^o a re. se. ve. qz media no-
cte natus ē domin^o. Et p cordat epistola.
quāto. ad Gal. iij. ca. **¶** Ubi dicit. At vbi ve-
nit plenitudo tps. rē. Responzū est.
Speciosus forma rē. qz imunis ab omni
peccato 7 omnib^o vtutibus plen^o. Sicut
enī habet ad Col. iij. **¶** In ipso habitat oīs
plenitudo diuinitatis corporaliter. id ē. ad
modū trine dimēfionis. id ē. cōmuni mo-
do sicut in omnib^o ē. scz essentialiter. p sen-
tialiter. 7 potēcialiter. **¶** Item fm grām est
in sanctis 7 fm vnionē est in xpo. et ideo
diffusa est gratia in labijs tuis. grā. quia
nunqz sic locutus ē homo. diffusa ē inquā
qz in ore eius fuit lex clemētie. vt cū dixit.
mulier nemo te cōdemnauit. nec ego te cō-
demnabo vade 7 am. no. pec. Et cum di-
xit. Diligite inimicos rē. **¶** Euāgeliiū **¶** Erat
ioseph. Luc. ij. similiter ad natiuitatē pri-
net. qrtum ad pncipium. l3 7 ad aliud pti-
neat. **¶** Erat inquit pater eius scz putatiū.
7 mater mirantes sup his q dicebātur de
eo. scz a pastorib^o **¶** Sequit^o in euangelio p
phetia simeonis. **¶** Ecce positi^o est hic in rui-

nam. scz infideliz. 7 in resurrectionē mul-
torū scz fideliz. 7 in signum. id est. in signi-
ficationē. cui cōtradicitur. quasi diceret.
si in viridi hoc faciunt in arido quid fiet?
¶ Vel in signum. id ē. in ostensionē. quia p
humilitatē 7 paupertatē itur in paradisu
¶ Vel in signū. id est. in signaculum. **¶** Unde
Job. x. **¶** Quem signauit pater 7 misit i mū-
dū vt eo signaremur. **¶** Et Agge^o. **¶** Ecce po-
sui te in signaculū qz elegi te. **¶** Et in cāticis
¶ Pone me vt signaculū super cor tuū rē.
¶ Positi^o est ergo xps in signū tripliciter. i.
in significationē. in ostensionē. 7 in signa-
culum. **¶** Rursus hoc officiū **¶** Dū mediū
rē. vox est pmitiue ecclie. i qua recolit do-
mini natiuitatē cui^o fructum p dicit i epi-
stola. qz de fuitute transiuit^o ad filiorū
adoptionē. 7 ipm cōmendat fm sapiētiaz
in euāgelio vbi dicit **¶** Puer crescebat 7 cō-
fortabatur plen^o sapiētia. **¶** Scdm potentiaz
in alla. **¶** Dñs regnauit. et i offerēda. **¶** Dñs
enī firmavit. **¶** Scdm pulchritudinē in gra-
duali. **¶** Speciosus forma. **¶** In postcōmuni-
one vō. **¶** Tolle puer. **¶** Matth. ij. c. tps fu-
ge notat q descendit dñs in egyptū. 7 my-
stice respicit ad gentilitatis adoptionē. qz
domin^o de iudea trāsiuit ad gētes vt eas
adoptaret heredes.

¶ De festo circumcisionis.

¶ De festo cir-
cūcisionis dicendum est. Sciē-
dum autem est qz circūcisio pri-
mo infuncta est abraē 7 semini eius. id est
hebreis ex eo nascituris. vt sic pbarer an
obediret vel non. sicut 7 adam ad pbatio-
nem obedientie mandatū accepit ne de li-
gno vetito māducaret. **¶** Fuit autem pce-
pta circūcisio ppter qñqz causas. **¶** Primo
vt p obedientiā mādati abraam placeret
deo cui per puaricationē adam displicuit
erat. **¶** Secūdo data fuit in signū magne fi-
dei abraē. **¶** Credidit enī se habiturum filiū
in quo bñdicerent omnes gentes p fidem
id ē. p quez spūalis circūcisio impleteretur.
vt sic iustificaretur 7 ipse **¶** Tercio vt in hoc
signo discerneret ab omni natione popu-
lus ille. **¶** Quarto vt circūcisio facta in viri-
li mēbro per qd generat^o creatura morta-
lium. 7 in quo libido solet dñari: castitatē
corporis 7 mentis fuandam 7 impudici-

et dñs

cogit
cogit

ciam refecandaz indicaret. **Quinto** qz nō
posset melius significari p xpm tolli origi-
nale peccatū. cum p pucio qmpe ois homo
nascit quēadmodū z cum originali pecca-
to. In carne p pucij ideo est iussa fieri. qz i
remediū instituta est. id ē. cōtra originale
peccatū qd a parentib⁹ contraxim⁹ corru-
pti cōcupiscentia q in parte illa magis do-
minat. z qz i membro illo culpā inobediē-
tie homo pri⁹ cognouit. decuit qz i in illo
signū obediētie acciperet. Fiebat circūci-
sio die. viij. ex legis pcepto **Leuit. xij.** et
fiebat cū lapideo cultello. ad significandū
q post septenariū huius vite i octaua die
id ē. etate q erit resurgentiū ois ab electis
p petraz. id est. xpm abscondet corruptio
carnis z spūs. quādo liberabimur a serui-
tute corruptiōis. quādo circūcidet a pec-
catis anima cuiusqz credētis in euz. **Due**
itaqz res sunt illi⁹ sacramēti. scz circūcisio
a peccatis in pēnti. et circūcisio ab omni
corruptione in futuro. xps autē non indi-
gebat circūcidi. vt iam diceb. **Confere**
bat circūcisio suo tēpore remissionē pecca-
torū sicut z nunc baptisim⁹. **Unde Greg⁹.**
Quod apud nos valet vnda baptisimi. h
egit apud veteres vel p puulis sola fides
vel p maiorib⁹ xpus sacrificij vel p his q
de abrahe stirpe pdierūt mysteriū circūci-
sionis. **Sed** qre xps qui fuit agn⁹ ima-
culatus non habēs maculā neqz rugaz. q
peccatum nō fecit. nec inuentus est dolus
in ore eius. voluit circūcidi. **Respōdeo** si
cur voluit in tēplo pēntari. sicut z bapti-
sari. sicut z de agno pascalei cū discipulis
epulari. sic voluit in corpore circūcidi p
pter nos. **Secūdo** ne iudei dicerēt euz nō
esse messiam in lege pmissum. qz non esset
circūcisus nec viueret fm legē q de seipso
dixit. nō veni soluere legem. s adimplere
Tertio rōne nri scz p pē figurā. **Etenim** cir-
cūcisio figurat pntez spūales q ē grā. z fu-
turā q erit in glia. nec dedit nob exemplū
carnalit circūcidēdi s spūaliter p vite ino-
uationē. **Nam** fm Bern. dupliciter debe-
mus circūcidi. s. exteri⁹ in carne z interi⁹ i
mente. **Quarto** rōne sui. vt scz se verā car-
nem assumpsisse ostēderet **Quinto** ne de-
mones incarnationis mysteriū agnosce-
rent. cū enī illa ptra originale pctm fieret
credidit diabol⁹ z hunc q circūcidebat si-

militer peccatorē esse. ppter quā etiā car-
sam voluit vt mater eius xgo ppetua de
sponsaret. **Sexto** ppter pfectam humili-
tatem tanqz esset peccator voluit h fieri. lz
non indigeret. sicut ex hūilitate voluit ba-
ptisari subdēdo se minori. **¶ Ubi** sit caro
p pucij xpi dictū est in quarta pte sub. viij
pticula canonis sup verbo. noui et eterni
¶ Fuit autez mutata circūcisio in baptis-
mū quattuor de causis. **Prima** qz sacra-
mentū baptisimatis est pfecti⁹. **Secunda**
qz magis cōmune. mulieres enī circūcidi
nō poterāt. **Tertia** qz magis grā plenum
Per circūcisionem nanqz tm peccatuz re-
mittebat. sed gratia ad bene operandū p
eam non pstabatur. nec virtutes dabant
vel augebant. **In** baptismo enim non so-
lum peccatum remittit. sed etiā gratia co-
operandi confertur. z virtutes augentur
Ideoqz recte ait apostolus. q abraham ac-
cepit circūcisionē tm in signum. **Quar-**
ta ppter honestatem. honestius enim est
aqua lauari q corpore mutulari. **¶ Sed**
videb q de circūcisione nō debeat fieri fe-
stum. cū dicat apostol⁹. **Circūcisio** nihil
prodest. **Et iterum.** Si circūcidimini chrī-
stus nihil vobis pderit. **Preterea** cū ec-
clesia non faciat festum de passione domi-
ni. videb q in circūcisione in q incipit pas-
sio dñi. qn p mū sanguinē suum fudit. non
sit faciendū festū. s poti⁹ lamētū. sicut et in
passione. **Ad** hoc bz q festū nō sit d circū-
cisione sed de octaua natalis domini. **¶**
nec aliqd impedit nos dicere q fiat festuz
de circūcisione. quia significat circūcisio-
nem que fiet in octaua resurrectionis a cul-
pa z a pena. z est causa meritoria illius. z
ppter illud gaudiū ecclesia solēnsat. **Ad**
hoc xpo quod obijci de passione. respon-
detur q alia d causa ecclesia dimittit face-
re festū in die q dñs passus ē qz p pē passi-
onē. scz qz tūc dñs posuit pctā nrā i state/
ra. **¶ In** Job. **Ut** inā appēderent pctā mea
qb⁹ irā merui z calamitas quā patior i sta-
tera. **¶ Oportuit** enī filiū dei pati p peccati
nrīs vt nos redimeret ab omni peccato.
Et ideo luget ecclesia magnitudinē pecca-
torum suoz cōsiderans q sol erubescens
ppter peccata hominū obtenebratus est
de quo diceb sub parasceue. **Celebra** igit
tur hodie octaua natiuitatis. q est octaua

suppletiois. put dices in phemio. vii. par
tis. Est etia3 hec octaua alteri⁹ negocii si
gnificationis. Duplex eⁿim negociu^m qd
i ea figurat. Unu^m circūcisio dñi. qd in euā
gelio exprimit. Alteru^m aduentus hominis
ad deum. Est eni duplex aduent⁹. scilicet
christi ad hoies de quo in natiuitate actū
est. ⁊ hominu^m ad christum de quo in hac
octaua agi^t. quod notant antiphone lau
dum. vt illa. **O** admirabile cōmercium.
Nam cōmercium ē vbi aliquid accipitur
⁊ aliquid datur. **D**omin⁹ nāq3 accepit no
stram humanitatē vt nobis daret suaz di
uinitatem. qd notatur ibi in xbis sequen
tibus. sc3 animatū corpus sumens de vir
gine. per hoc eni notatur qd dominus ac
cepit. **P**er hoc xō q3 dicit. largit⁹ est nob
suaz deitatem. notatur qd dederit. **S**ecū
da vero ⁊ quarta antiphone terminant^r.
te laudamus de⁹ noster. q3 diceret. ad te
venim⁹ laudando te. **T**ertia terminatur.
dei genitrix intercede p nobis. q3 diceret.
Intercede vt fili⁹ tuus suscipiat nos. **I**n
qnta dicitur illd quod dixit baptista. **E**c
ce agnus dei. q3 dicit. ad eū venire debe
mus. **U**nde andreas ⁊ ali⁹ discipul⁹ iohā
nis hoc audito secuti sūt dñ3. **I**n antipho
na vero que est supra **B**enedictus dicit^r.
Innouant^r nature. nostra eni natura rece
dendo a deo est inueterata et redeūdo est
inouata. **N**otanduz quoq3 est q3 qnq3
sunt que hanc diē reddūt solennē. **P**ri
mū est. quia hac diē duo festa cōcurrunt.
sc3 parientis ⁊ partus. **U**nde ⁊ duemisse
celebrant^r. **P**rima de pariente sc3 de bea
ta xgine. in qua dicit^r introitus. **A**ulrum
tuū. ⁊ cōmunio. **S**imile est regnū celoz3
homini negociatori. **M**at. xiiij. ca. **S**cda
de partu. sc3 de filio in qua dicit^r introit⁹.
Puer natus ē nobis. vel in alijs ecclesijs
Sum mediū silentium. vnde ⁊ in qbusdā
gradualib⁹ officium vtrūq3 intitulatū in
ueni^t. **E**t ideo quia hoc festū est de beata
xgine. fit hodie statio apud ecclesiā beate
marie trans tiberim. q3uis qdam sc3serint
q3 fit apud sancta sanctorū ad lateranū. p
eo q3 caro circūcisionis dñi ibi dicit^r pser
uari. put dictū est i quarta parte sub. vii.
pticula canonis. **E**p̃la est. **A**paruit beni
gnitas. que est ad **T**itū. iij. **E**uāgeliz est
Postq3 psummatū sunt. **L**uc. ij. **A**lleluia

Multipharie. **H**eb. j. **P**rimū qd facit
hanc diē solēnem est octaua de q dictum
est. **T**ertium impositio noui ⁊ salutife
ri nominis. de qua dices sub ti. de sabba
to sancto. vbi agitur de baptismo **A**d no
men triplex est. sc3 fili⁹ dei xps et iesus sic
ex euāgelio colligif. **D**e hoc dictū est i p
hemio scde ptis. **Q**uartū est effusio sā
guinis iesu xpi. hodie eni pmo sanguine3
suū p nobis sūdere cepit q eū postmodū
sepe effundere voluit. **Q**uintū ē signa
culū circūcisionis. qd xps hodie p nobis
dignatus est suscipere ppter causas pmissas.
In qbusdam ecclesijs subdiaconi
fortes ⁊ iuuenes faciūt hodie festū ad si
gnificandū q in octaua resurgētū q signi
ficatur p octauam diem qua circūcisio fie
bat. nulla erit debilis etas. nō senect⁹. nō
seniū. non impotēs puericia. sed omēs cō
curremus in virum pfectum. cū hoc mor
tale induet immortalitātē. ⁊ hoc corruptibi
le incorruptionē vt pmissum est. **D**e hoc
dicetur in septima parte sub festis sancto
rū stephani ⁊ iohānis **P**ostremo notā
dum est q olim pagani et gentiles in his
kalend. multas superstitiones obseruabāt.
quarū aliquas augustin⁹ in quodā cōme
morat sermone. **C**redentes eni inq̃t ianū
quendā deum esse. eum tunc venerabant
ei duas facies figurātes. vnā ante. aliam
post. eo q3 est pncipiū anni sequentis et fi
nis pcedentis. assumebāt eni formas mō
struosas. alij ex pellib⁹ pecudū. alij ex ca
pitib⁹ bestiaz. alij vestietes tunicas multi
ebres. alij auguria obfuebāt. dātes ṽre
cipiētes diabolicas strenas. alij mēsas lau
te pparatas tota nocte manē sinebāt. pu
tātes p totū āni spaciū iuiuiā i tñi sibi abū
dātia pdurare. q phibet xpianos facere.

De festo epiphanie.

Equit^r festuz
epiphanie qd vocabulū grecū
sonat latine manifestatio siue
apparitio. **E**t ē idē cū festo natiuitatis. ni
hil eni nasci pfuit nisi apparuisset. **P**eruz
p triplici apparitōe hodie solēnizat ecclesia
Un ⁊ in codicib⁹ antiq3 hec dies ephiaz
pluraliter ititulaf. **E**t ideo triplicif notaf
s. ephia. theophania. ⁊ betphania **E**phia
d3 qntum ad illam apparitionē dñi q facta

est magis p stellā. Magi autē ipsi fuerūt. caspar melchior ⁊ balthazar. Et fuerūt reges iux illd psalmi Tibi offerēt reges mu nera. Et iteruz. Reges thar. ⁊ in. mu. of. re. ara. ⁊ saba do. addu. Quoz corpa de mediolano i coloniam trāslata fuerūt. Et dicūt magi a magnitudie scie. Per astro nomia eni cognouerūt quia stella illa non erat ex pstituta a pncipio. s illa d q balaā magister su pphetauerat. Mūeri. xxiij. Dieq stella ex iacob ⁊ p surget ioga d isrl ⁊ de iacob erit q dicitur. Et idō moti sunt vt ducti illi stelle venirēt i bethleē vt regem natūz quē eis pphetauerat balaam adorarēt. Et d: ephā ab epi qd ē supra. ⁊ phanos qd ē apparitio. q: desursū illa fuit apparitio scz de celo. Vel ab epi qd ē supra. q: scptū ē. vsqz dū veniēs staret supra vbi erat puer. Erat qdem pncipio: tre q alie stelle. Et h facta sunt tredecima die a natiuitate dñi. q die stella magos ad psepū duxit. Et dicūt qdā q stella illa fuit spūsanct. q postea descēdit sup dñm baptisatū i specie colūbe ⁊ ipis magi i specie stelle. Alij dicunt q fuit angel. q apparuerat pastozib iudeis. s illis tāqz rōne vtētib i forma rōnabili. istis vō gētilib tāqz irrationabilib i specie irrationabili. Alij ⁊ veri q fuit de nouo creata q pacto officio suo redijt i pmozialē materiā. Alij dicūt q cecidit in puteū. vbi adhuc d: apparere. solis tñ xginib. Solet aut queri quō tā cito videlz infra. xiiij. dies de tā remotissimis regionib hierosolymaz venērūt q d: ē in medio mūdi. iux illd psalmi. Rex nr opat ē salutē in medio terre. Dicit Isid. q añ natiuitatez stella illis apparuit. vt possent ibi eē in tempe oportuno. Hiero dicit q in die natalis pmo ab eis visa ē. s venerūt i dzomedarijs. iux illud ppheticuz. Inundatio cameloꝝ operiet te. dzomedarij madiā ⁊ effa q velocissime currūt. An ⁊ dicūt a dzomos qd ē cursus ⁊ ares qd ē virt. ⁊ sūt minores camelis s veloci currūt q illi. scz tātū i vna die qn tātū equi i trib. Querit etiam qre magi veniētes munera obtulerunt. Rñdeo qz fm Bedaz antiq null ad regē vel dñm vacu introibat. qd perse ⁊ caldei obfuāt Scdo fm Bedā. obtulerūt aurū brē xgi ni pph inopie subleuationē. ihus p stabu

li fetore. mirrhā pph mēbroꝝ pueri p solidationē. ⁊ vermiū expulsionē. Tercio qz aurū ad tributū. ihus ad sacrificiū. mirrha vō ad sepulturā pñet. p h g tria in sinuant in xpo. regia ptās. diuina maie/ stas. ⁊ humana mortalitas Quarto quia aurū significat dilectioez. ihus orationez mirrha carnis mortificatioez. q tria offerre deo debem. Scda apparitio fuit eadem die i baptismo. viginouē annis reuolutis. scz tredecima die tricesimi anni. An lucas. Et ipse ihs erat incipies qñi annoꝝ. xxx. Et ideo h apparitio d: theophania. a theos qd ē de. ⁊ phanos qd ē apparitio. qz ibi tota trinitas apparuit. pater i voce. fili i carne. spūsanct i colūba Qui dam aut heretici dixerūt solū i die ephie baptisari debere. p eo q tunc xps fuit baptisat. nec dari spūsanctū baptisato i alio die. Et greci eadē die baptisant. Ob quā heresim extirpādā sancti pñes decreuerūt neminē nisi i articulo necessitat eadē die baptisari debere. Tercio apparitio fuit postea silitur eadē die anno reuoluto cū eēt. xxx. annoꝝ ⁊. xiiij. diez. scz qñ manifestauit se esse deū p mutatioez aq in vinū qd fuit pñū miraculū aptū qd dñs fecit i chana galilee. vel simplicie pñū qd fecit. Et hec apparitio d: bethania. a beth qd ē dom ⁊ phanos qd ē apparitio. quia ista apparitio facta fuit i domo in nuptijs. De his trib apparitionib sit solēntas in hac die. Sz qz ecclia pōt pfecte de oibus vna ⁊ eadem die solēntare. ideo de stella plene exequit ⁊ de alijs aliqd admiscet vt notet q tres fuerūt i illa die apparitiones q legūt i euāgelio tāqz sub die eadē facte. De pmo miraculo hodie fere totūz cātaf officiūz. qz in ea specialiter natiuitas dñi gentib est notificata. De secundo duo re spōsoria cantāf. scz pñū. Hodie in iordane. Et in colūbe specie. qd a plurib ecclie suis ponit nonū. ⁊ ideo pñū ⁊ nonū. quia baptisma ē pñum sacramentū nre redemptionis. p qd reformamur ⁊ similes angelis efficiamur qz sūt. ix. ordies. Bruno aut sineñ. epus corrector officij antiphonarij dixit q in respōsorio. In colūbe specie. ⁊ in antipha. Vox de celo. q d: i octaua ad laudes nō debet esse xbum istud. ipm audite. qz i baptismo non fuit h dictūz a pñe

¶ in trāffiguratōe. 7 q̄ agunt festū trāffigurationis cātant respōsoriū. in q̄ illd cōtinet. q. d. **Ego sum testis** q̄ hic ē ille q̄ pmissus ē i lege **Deut. xviii.** vbi dixit moyses. **Prophetam de gēte tua 7 de fratrib⁹ tuis suscitabit tibi deus ipsuz audies rē.** Qui autē vba ei⁹ q̄ loquet in nomie meo audire noluerit ego vltor existam. **De** tertio vō miraculo cum alijs cātā vna antiphona scz trib⁹ miraculis. **Beda etia⁹ dīc** in cōmento sup **Lucā** quartā apparitiōez factā fuisse postea eadē die āno reuoluto cū esset. xxxj. annor. .s. in fractōe q̄nq; panū. 7 saturatiōe q̄nq; milū hoīuz. 7 illa dī phagiphania a phagin qd ē bucca siue comedere. **¶** De hac nil hodie agif. **¶** Preterea dubitat vtrū h̄ p̄tigerit ista die. tū qz in originali **Beda** nō sic legif. tū qz **Roh.** vj. vbi de h̄ miraculo agif dī. **Erat autē primuz pasca rē.** **¶** Idō aut institutum fuit hac die festuz de trib⁹ miraculis. qz h̄ dies fuit antiquit⁹ celebris in honore augusti cesaris ppter triplicē ei⁹ triumphū q̄ suo tpe romano imperio tres regiones subiugauit. scz parthiaz. egyptū. 7 mediam. **¶** Illā ergo celebritatē ecclia in melius cōmutauit videlz ad celebrādū xpo p ei⁹ triplici miraculo. **¶** In q̄busdā ecclīis nō dī hac die ad nocturnos **Dñe la. m. a. nec De⁹** in adiutorium. nec **Gloria patri.** nec hymn⁹. ad nō tandū p̄mptitudinē gentiū q̄ statim stella apparēte venerunt. ex arupto ergo ad nocturnos venit. q̄si ipso facto dicat ecclia. q̄bus nō est narratū de eo veniebāt. 7 q̄ nō audierūt cōtemplati sūt. **Esa. lū. c.** **¶** Vel pōt dici q̄ in hoc festo fit p̄cipue mentio de gentiliū cōuersiōe. quos illi tres magi initialiter p̄cesserunt. Quia ergo cōuersio ipsoz gentiliū adhuc erat imperfecta. qz in paucissimis scz i ip̄is tribus magis. idcirco i signū huius ecclesia omittit cātica q̄ iam cōuersoz seu p̄fectoz esse vident sicut **Gloria patri.** hymnum 7 hmōi. **¶** Hac etiā de causa non p̄mittitur **Domie** labia mea apies. nec **De⁹** in adiutorium. qz fm aplm corde credif ad iusticiā scz p̄us. ore aut cōfessio fit ad salutem. scz postea. **¶** Inuitatorū etiam non dī p̄p̄ quattuor rationes. **¶** Prima ad ostendēdū q̄ ecclia in p̄micijs suis venit de gentib⁹ ad dñm non inuitata vel vocata p̄ p̄conē

aliquem. s̄ sola stella duce. iuxta illd. **¶** De mo nos cōduxit. vt sic incutiat erubescētia eis q̄ tarde credūt cum multos habeāt p̄dicatores. magi enī non vocati venerūt adorare xpm. **¶** Secūda vt nos q̄ quotidie inuitamur 7 excitamur ad orandū 7 depcandū deū videamur detestari inuitationem fraudulentā herodis dicētis magis **¶** **Ite 7 interrogate diligenter de puero 7 stella** p̄ quam significat fides q̄ ducit nos ad deū 7 illuminat nos in nocte hui⁹ seculi **¶** Quarta qz p̄s. **Venite.** q̄ idem dicit dīcī in nocturnis. 7 sic idem repeti videretur. **¶** Licet ergo hac die nō dicat inuitatorū. tamē psalm⁹ inuitatori⁹ scz **Venite exultemus.** in tertio nocturno ad septimā antiphonā dīcī. ad ostendēdū q̄ in tertio tēpore scz grē. sufficienter inuitata est ecclia de gentib⁹. 7 null⁹ se excusare potest. qz i omnē terrā exiuit son⁹ eoz. **¶** Et qz tertio tēpore scz grē data est vniformis grā in plenitudine. **¶** Dīcī qz ad septimā antiphonā ad notandū q̄ p baptismū dāt sp̄s septiformis. **¶** Per hebomadā dīcī inuitatoriū in plona magorū alijs que viderāt nūciantium. **¶** Legunt autē tres lectiones de esaia. q̄ exp̄ssius loquit de christi natiuitate. de qua. siue de natī apparitione h̄ festum ē. **¶** Sed querif quare in q̄busdā ecclīis in p̄ncipio tertij nocturni hui⁹ festi canitur psalm⁹ **De⁹** noster refugium. cuz antiphā. fluminis rē. **¶** Cuz ip̄e p̄cedat i ordine psalterij vltimū psalmū p̄me nocturne. 7 oēs scdē **Respōdeo** tertij nocturnū recolit nouū testa. qd ē ip̄s grē. quaprop̄ h̄ tertij nocturnū h̄ in capite antiphonā **Fluminis.** q̄ cū dicto psalmo nouū tangit testamētū. 7 ideo dīcī psalm⁹ tunc 7 non p̄us dīcī. **¶** Preterea antiphā ip̄a h̄z allā. qd non ponif in antiphonis p̄me vel scdē nocturne. vt dictū est sub natali **Rursus** idō ponif in septimo loco. qz p̄tinet ad septiformē gratie spiritum p vim baptismi collatū. sequētes etiam antiphe cum suis psalmis nouum indicant testa. **¶** Et hi tres psalmi mōstrant cōmōtionē gentiū p̄tra p̄dicatiōem aploz. subuersiōē idolorū 7 p̄uersionē fideliū. **¶** Romana tamē ecclia dictā antiphā. fluminis. cum suo psalmo ponit in p̄mo nocturno. 7 psalmū **Venite**

in tertio. *Fin* rectū ordinatū et naturalē or
dinē psalmoz. et *grue*. qz gentes tpe grē
venerūt ad fidē. Et attēde qz antiphē i pzi
ma prochia siue nocturna p̄tinēt sacerdo
tes. i. scōa reges. in tertia vsqz ad angelos
puenit. Post tertiū nocturnū statim can
tat euāgelii. *Luce*. Factū ē aut. in q̄ d ba
ptismo saluatoris plene agit. et ei⁹ genea/
logiā describit. qz vt p̄missū ē h̄ festū d̄ na
tuitate est. Notādū aut est qz matthe⁹ in
euāgelio. Liber generationis. enumerat
generatiōez illā incipiēs ab abraā descen
dēdo vsqz ad ioseph virū marie. de q̄ na/
tus ē ihs rē. ostēdēs p̄ h̄ qz a sūmo celo fu
it egressio ei⁹. et q̄liē dñs ad nos descēdit.
Silr Esa. xj. c. dona spūssancti enumerā
vltimo ponēs timorē dicit. et replebit euz
spūs timoris dñi. *Sz* lucas i h̄ euāgelio.
factū ē aut. illā enumerat ascēdēdo. qz p⁹
baptismū eā enumerat. nec sistit eā i abra
am. s̄ in eadē vsqz ad deū p̄cedit p̄ ḡdus
sic. q̄ fuit beli. rē. ostēdēs p̄ h̄ qz a baptis
mo iter ē ad deū. s̄ h̄ q̄si p̄ q̄sda ḡdus x̄tu
tū. q̄ significā p̄ p̄es ḡdatim ordinatos.
et tāgit filios s̄m legē. nō s̄m naturā sic q̄
fuit nathan. q̄ fuit dauid sup. fili⁹ scilz ad
optiū. Una ḡ generatio describit descē
dēdo. altera ascēdēdo. qm̄ vna carnalis.
altera spūalis. In vna ponit genuit. vbi
carnalis generalis et tp̄alis successio exp̄
mit. In altera ponit q̄ fuit. vt notet spū
tualis generatiōis adoptio. et describitur
ascēdēdo. vt notet spūalis ascēsus. Pri
ma terminata ē i x̄ginis partu. scōa nobis
inchoata ē p̄ baptismū. Tria ḡ sūt euāge
lia hui⁹ solēnitatis. Unū est de baptismo
scz factū est. Scōm de magis. scz *Lū* na
tus esset ihs. qd̄ d̄ in missa et ibi d̄. sic enī
sc̄ptum est p̄ p̄pham. s̄. micheā. ca. v. Ter
tiū est de nuptijs. qd̄ d̄ in dñica sequenti
p̄ festū beati hilarij. Sane p̄missa duo
euangelia de generatiōe x̄pi d̄ nocte dicū
tur. vnū i natiuitate. alter in eph̄ia. quia
vtraqz x̄pi generatio fuit i nocte. i. obscu
ra et p̄ior sensib⁹ nō intellecta. De h̄ etiam
sub natali dictū est. Post euāgelii ec
clesia exultando dicit. Te deuz laudam⁹.
Parū ḡ agit de baptismo dñi in noctur
no officio. s̄ suplet in octaua. in q̄ agit de
apparitiōe facta i baptismo. p̄sertim in an
tiphonis laudū q̄ ostēdūt effectuz baptis

mi i nobis scz vt baptisemur. vt a peccati
p̄ nostrū lauacrū abluamur. Omnes enī
vni⁹ et septimi toni sūt. vni⁹ ad notandum
ecclesie vnitatez. in q̄ solū baptisma p̄desse
pōt. septimi ad notandū qz i baptismo da
tur septiformis grā spūssancti. vel qz per
baptismū puenit ad septimā etatē descen
tium. Si enī aliq̄s statim post baptismū
digne acceptū decedat. mox recipit p̄mā
stolaz q̄ dat in septima etate. i. in scōa ve
spera. Antiphona x̄o ad Magnificat. ē
octauū toni. qz in vespera mūdi nob̄ dabi
tur stola scōa. i. gl̄ia corpis. quāz i octaua
etate nos recepturos speramus. Duplex
enī est mūdi vespera. p̄ma est sexta etas.
scōm qd̄ dñs dicit in vespera mūdi nar⁹.
iux̄ illud. Vergente mūdi vespere. Scōa
est finis mundi in q̄ vel post quā dabitur
nobis gl̄ia carnis de qua d̄. Ad vesperā
demorabit̄ flet⁹. Nā vsqz tūc erit flet⁹ mi
serie nostre s̄ tūc erit finis. Dicit etiam
ad horas caplin illud. Surge et illumiare
et illud. Sup te autē. et illud. Inundatio.
q̄ sunt *Esa. lx. ca.* Missa siue diurnū offi
ciū siliter p̄tinēt ad p̄mū p̄ncipale et preci
piū miraculū. s̄. ad p̄micias tēporz gētiū.
et ad munera magoz. et ad x̄pi natiuitatē.
Un̄ introitus q̄ sumitur de *Esa. l. 3* non sit
ibi cōtinue est. Ecce aduenit rē. Ecclesia
enī de gentilib⁹ electa p̄ sue vocatiōis ini
tio gaudens gratiosum laudis p̄coniū of
fert deo p̄ sua salute dicēs. Ecce rē. q̄si di
ceret. Ecce i p̄patulo ē qz dñs naturā do
minator effectu aduenit. i. ad nos venit. i.
carnez assumpsit. Velut alludam⁹ p̄sentī
diei ad nos venit. i. q̄ in carne latebat. per
multa signa de⁹ esse apparuit. vt p̄ stellam
p̄ magoz munera. p̄ vocē paternā. et p̄ spi
ritūsanctū in colūba. Et p̄pter h̄ vti⁹ ad
uerbio demonstrādi. ecce ostēdēs appariti
onē fili⁹ dei q̄si ad oculum p̄ p̄missa. Ep̄la
surge et illumiare. Et ḡduale. Dēs d̄ sab
ba. rē. sūt d̄ eodē et sumūt de *Esa. lx. c.* Et
euāgelii de eodē scz *Luz* nar⁹ ēēt ihs rē.
qd̄ ē *Mat. ij. ca.* ex q̄ sumūt alfa. et cōmu
nio. Sic aut matutino officio fit suppletio
i octaua vt iā tactū est. ita et misse officio si
militer fit suppletio. Nā introit⁹ misse ho
diernē notat gaudiū gentium de aduētu
saluatoris exultatiū. et in collecta hortat
gētes ad p̄tēplandā ei⁹ spēm puenire quā

p fidē cognouerūt. Reliquū totū ē de mi-
raculo hui⁹ diei. scz de gētilib⁹ p stellā du-
ctis. **Nō ē p̄mittendū q̄ in italia in**
missa hui⁹ diei futuz pasca p̄lis annūcia-
tur. Sacerdos nāq; v̄l ali⁹ post offertoriū
dic̄ alta voce. Annūcio charitati v̄re gau-
dium magnū q̄ erit oī p̄lo. qz septuagesi-
ma erit tali die. ⁊ pasca tali. In p̄cilio x̄o
bracaren. ita legif. Placuit vt postq; oīa
i p̄cilio sacerdotū fuerint ordinata sup v̄e
turū ip̄i anni pasca : q̄ kalendaz die. i. q̄
die añ vel post kalendas. vel q̄t a luna de
beat suscipi: a metropolitano ep̄o intime-
tur. qd̄ ceteri ep̄i vel reliqu⁹ cler⁹ breuicu-
lo subnotātes vnusq;sq; in sua ecclia adue-
niēte natalis dñi die post euāgelicā lectio-
nē p̄lo annūciēt. Hoc tñ non vbiq; fuaē
Rursus i p̄cilio carthagineñ. statutū est.
vt dies pasce formataz. s. l̄raz subscripti-
one oib⁹ intimes. dies x̄o p̄ciliū. xj. kal. no
uēbris fueē. Quidā aut vltamōtani ep̄i
i synodo quā celebrāt die mercurij primi
ori festo beati luce p̄missa annūciāt. Qui-
dā asserūt i vigilia ephie ieiunādum fore.
eo q̄ sibi p̄p̄iū officiūz appropiaz. ⁊ alla
in officio nisi in dñica interueniat. subice-
tur. ⁊ dicif euāgelij defuncto herode. qd̄
est Math. ij. ca.

De octaua epiphanie.

In octaua epi-
phanie in omni cātū. ⁊ i lectiōe
esaie q̄ legif p̄ epla. s. Dñe de⁹
me⁹. agif de baptismo. **Qñ ibi d̄r. Exul-**
tent solitudines iordanis idō. qz in iorda-
ne vim regeneratiuā dñs p̄tulit aq̄s. insti-
tuendo baptismū. ⁊ qz gētes q̄ a deo p̄a-
erāt qñ in solitudine deserte ad eū redeūt.
Octaua gēphie suppletōis ē vt i titulo p̄
cedēti dictū ē. qz sicut i festo recolim⁹ quō
x̄ps baptisat⁹ ē. ita i octaua rem p̄p̄ quā
baptisat⁹ est. qd̄ antiphone illi⁹ diei osten-
dūt In octaua igif de sc̄o ephie miracu-
lo. scz de baptismo iubilaf. vt i an. veterē
hoiez. ⁊ ceteris q̄ sequūf. q̄ qz trāslate sūt
de greco in latinū gūi⁹ p̄tinēt in dictamie
idioma. ⁊ sūt de septimo tono. qz p̄tinent
ad baptismū vbi septiformis ḡra spūssan-
cti opaf. ⁊ sūt nouē qm̄ p̄ ianuā baptispi
puenim⁹ ad p̄fortiū. ix. choroꝝ angeloz.
Sūt octo d̄i tñ exp̄ss⁹ agētes p̄p̄ veraz

octauā ad quā baptismā ducit **Et merito**
baptismi officiū ad octauā differē. qz v̄lōē
tenet circūcisōis q̄ in octaua celebrabaf.
Et cātāf hac die inuitatozū qz p̄dicātib⁹
ap̄lis ad baptismū sūt hoies iuitati. Que
dā x̄o ecclie dicūt hac die ad missā euāge-
liū. venit ihs a galilea. qd̄ ē Math. iij. ca.
Alie dicūt. vidit iohes iesū veniētē ad se.
qd̄ est Joh. i. c. ⁊ eplam. Surge illuminare
De p̄ma dñica post epiphaniā.

De p̄ma dñi-
ca post epiphaniā. s. infra octa-
uas dicturi p̄mittim⁹. q̄ ab epi-
phania v̄lōē ad septuagesimā p̄nt esse sex
dñice ad p̄l⁹ et vna ad min⁹. **In q̄b⁹ oib⁹**
intēdit ecclia in nocturnis officiis ostēde-
re apparitiōē dñi vt stella oriat in nob⁹ q̄
ducat nos in bethleē sup̄iorē. ⁊ fere oīa q̄
h̄ tpe dicūt ad gaudiū p̄rinēt. Verūm nō
nisi tres ex ip̄is dñicis p̄p̄iū h̄nt officiū.
⁊ idō qñ q̄ttuor sūt aut plures sequēs offi-
ciū d̄r in q̄busdā ecclie in p̄ma dñica post
octauas. qñ x̄o sūt tres dñice tñ d̄r i dñi-
ca infra octauas. In hac q̄ dñica scz in
fra octauas monet nos ecclia i introitu vt
offeram⁹ dño aurū. qz rex reguz ē. ⁊ tbus
qz de⁹ deoz. ⁊ h̄ idē facit i duab⁹ sequēti-
bus. Et est introit⁹. In excelsō throno vi-
di sedere virū quem adorat multitudo an-
geloz. Qd̄ sup̄rū ē de illo loco Esa. Vidi
dñm sedentē sup solij excelsū ⁊ c. Qd̄ enī
h̄ dicit thronū dic̄ ibi solij. qd̄ idē ē. ⁊ qd̄
d̄r hic multitudo angeloz. idē est. etiā qd̄
d̄r in Esa. q̄ angeli canebāt sanct⁹ sanct⁹
sanct⁹. Sane thron⁹ excelsus ē ecclia. in q̄
sedet de⁹. q̄ monet nos vt adorem⁹ x̄pm.
sic verū regē. Epla x̄o monet nos vt of-
feram⁹ mirrhā dicēs: Obsecro vos p̄ mi-
sericordiā dei. vt exhibeat⁹ corpa v̄ra ho-
stia viuetē sanctā. deo placētē ⁊ c. ad Ro.
xij. ca. p̄ h̄ ostēdit mirrhā q̄ itelligif i car-
nīs mortificatiōe. Euāgelij ē de appariti-
one dñi. Cū fact⁹ eēt iesus annoꝝ duode-
cim. Luc. xij. ca. vbi seq̄f. mater ei⁹ iuenit
eū in tēplo disputātē cū sapiētib⁹ ⁊ docen-
tem. Pōt etiāz dici. q̄ ad h̄ vt efficiamur
thron⁹ in q̄ dñs sedeat. tria sūt nob⁹ neces-
saria. mūdicia carnis. hūilitas mēl. ⁊ ex-
ultatio i dño. Ad mūdiciā carnis inuita-
mur i epla. vbi dicif. Obsecro vos ⁊ c. vt

supra. Ad humilitatē mētis in euangelio
xpi exemplo. de q̄ ibi legiſ q̄ parentibus
ſubdit erat. Ad exultationē in dño i gra/
duali. in q̄ bñdicimus dño q̄ facit mirabi
lia ſol. ⁊ in alla ⁊ in offertorio in q̄ dño iu
bilarē iubemur. Inter eſt tñ iter alla. ⁊ of
fertoriuz. qz in alla tñ ſemel dñ. Jubilate
deo ois terra. In offertorio autē geminaſ
ſub diuerſa melodia. ad notādū q̄ in gau
dio dñi creſcere debem⁹ qz ſum⁹ myſticuz
corp⁹. Vñ i euāgelio dñ. Puer aut creſce
bat ⁊ c. In cōmunionē q̄ eſt Luc. ii. notat
xpi hūanitas. ſm quā vocat euz filiū. Et
q̄ ſi increpās dicit. Fili qd feciſti nob ſic. ⁊
etiā deitas ſm quā ip̄e dicit. Neſciebatis
qz in his q̄ ſūt prīs mei optet me eſſe.

De dñica ſcda poſt epiphaniā.

Hac ſecun-

da dñica q̄ eſt pma poſt octauas
ephie ⁊ in ſeq̄ntibus dñicis cā
tatur i q̄buſdā ecclēſijs ad vesp̄as i ſab
batis reſpōſoriū. Peccata mea dñe ſicut
ſagitte infixæ ſunt in me. ſ ante q̄ vulnera
generet in me. id ē. peccata alia. ſana me ⁊ c.
Et pp̄ eandē cauſam dñ in reſpōſorio p/
mo matutinali. Dñe ne in ira ⁊ c. Poſtedit
enī ecclēſia ſuis filiis penas ignis purgato
rij ⁊ inferni. qz comedendus ē agn⁹ paſca
lis cū lactucis agreſtib⁹ ⁊ vt molamur in
duas molas ſpem ſc̄z ⁊ timorē. Quia xpo
intendit ecclēſia nobis manifeſtare fidē filij
dei vt dictū ē. qd ſit meli⁹ p epl̄as pauli. ⁊
pſalmos. idō legunt epl̄e ⁊ pſalmi cātā. Et
ia enī fere reſpōſoria ab octauis ephie
vſqz ad ſeptuageſimā ſūt de dauid nō de
bellis. ſ de pſalmis. In q̄b⁹ inſtruimur d
bonis opib⁹. qz fides ſine opib⁹ mortua ē
Et qz maxime in pſalmis dei miſcōdiaz im
ploram⁹. ⁊ pp̄ter hoc qdā legunt de pſal
mis h tpe vt ſic reſpōſoria lectiōib⁹ core
ſpondeāt. ſ certe pſalmi legi nō debēt. ni
ſi put qdam faciūt triduo ante paſca. Et
nota q̄ pene oia reſpōſoria dñicaz huius
tpis vſqz ad ſeptuageſimā ſumunt de no
cturno dñicali. et de quinqz pſalmis q̄ ſe
quunt. ſc̄z De⁹ de me⁹ respice ⁊ alijs Re
ſponſoria ſcde ferie ſiliter de ei⁹ nocturno
ſumunt. Et ita fere de oib⁹ alijs. Epl̄e xpo
pauli legunt pmo. qz ip̄e p ceteris de fide
locut⁹ eſt. p quā q̄ ſi p ſtellā xps cognosciſ

In illis enī ad pñiam reuocamur. Scdo
qz ſicut pp̄he naſciturū dñz p̄dixerunt et
maxime eſaias. vñ eſaiam añ natiuitatez
dñi legim⁹. ita apli deſi natū p̄dicauerūt
et maxime paul⁹ q̄ pl⁹ alijs laborauit. vñ
ei⁹ epl̄as poſt natiuitatē legim⁹ xpm natū
oſtēdētes. Breuiter autē notādū ē q̄ p na
tiuitate ſaluatoris varijs modis a die na
tiuitatis vſqz ad octauā epiphanie oſtēſa
exultauim⁹. Vere qz exultatiōem eſſe de
buit ſpūalis. pene oēs cōuertim⁹ in carna
lem cōmeſationib⁹ ebrietatibus ⁊ iocis in
utilib⁹ vacantes. inde eſt q̄ in hac dñica q̄
ē pma poſt octauam epiphanie. in officio
nocturno hīſtoriā. dñe ne in ira ⁊ c. cant a
mus. in q̄ dñi miſericordiā implozam⁹. et
p penitētie lamētū peccata deſlemus. Et
qz quolibet die peccam⁹. ideo q̄libet dies
ſua debet h̄re ſpecialia reſponſoria. Dies
ergo dñic⁹ habet ſua. ſ. ix. ⁊ ſcda feria ha
bere debet ſua ſc̄z tria. et ſic de alijs. ſicut
enī in hebdomada añ natiuitatē ad notā
dū ſaluatoris deſideriū ſingulis dieb⁹ ſin
gula reſpōſoria ⁊ ſingulas antiphonas in
laudib⁹ cantauim⁹. ita ad notandū plāctū
noſtrū ⁊ deſideriū penitēdi: ſingulis die/
bus poſt octauas epiphanie pp̄ria reſpō
ſoria deputamus. ⁊ tam i nocturnis pſal
mis q̄ in laudib⁹ matutinis quolibet die
dicim⁹ antiphonas ſpeciales q̄ feriales di
cunt. qz ille tñ in ſerialib⁹ dieb⁹ vel nocti
bus cātant niſi feſtum impediāt. excepto
tpe qd eſt a paſca vſqz ad octauas pente
coſtes. Circa miſſe officiū ſciendū eſt q̄
introit⁹ hui⁹ dñice eſt. Dis terra ⁊ c. et dñ
ad idē qd ⁊ aliud officiū ſc̄z ad oſtendēdū
apparitiōē. Sed iſtud totū plenū eſt hac
voce. Jubilate pp̄ter innouatiōē n̄ram
qz nou⁹ rex noua lex. Apoē. Ecce noua fa
cio oia Rurlus ideo in hac dñica canitur
ois terra ⁊ c. qm̄ auguſt⁹ ceſar ad gl̄iaz im
perij romani iuſſit. vt de ſingulis ciuitati
bus orbis aliq̄s romā veniret afferens in
de tantū terre quātū pugn⁹ claudere poſ
ſet vt p hoc appareret oēs romano impe
rio fore ſubiectos ex qua terra fact⁹ eſt in
vrbe qdam mōticulus. ſup quē fabricata
fuit qdā ecclēſia a romanis ad fidē puerſis.
q̄ fuit in hac dñica dedicata. qz ergo mon
ticulus ille de oi terra fact⁹ eſt. ideo i feſto
dedicatiōis illius ecclēſie ſup illū cōſtructa

cātaſ ois terra ꝛc. et ſicut ceſar auguſtus ab oibus mūdi ptibus adorabat. a qbus terra illa apportata fuit. ita deº ab omi ter ra. i. ab oibus hoibº ſiue ab oi genere ho/ minū adorat. **Beatº qz Gregº** tali die pa cem fecit in vrbe et ppter hoc in collecta huiº diei poſuit. ꝛ pacē tuā nꝛis ꝓcedetē poꝛibº. **Hāc** autē pacē ꝛ xꝑi verā adorati/ onē opat vera dilectio ꝓximi ad quaz in nitamur in epla habētes donationes ꝛc. ad **Roma. xij. ca.** in q monemur vt dona tiones a xꝑo habitas ad alioꝝ edificatio nem exerceamº. **Un** ibi dꝛ. **Neceſſitatibº** ſciōꝝ cōmunicātes. **Ad** idē etiā in euāge lio inuitamur exemplo dñi. q ſicut ibi legi tur in nuptijs mutās aquā in vinū ꝛ ma/ gna miracula faciēs neceſſitatibº eoꝝ ſub uenit qz itererat ꝓuiuatibº miſtrare. **qz** epla nō videt ꝓuenire myſterio euāgelij. qd ē. nuptie facte ſūt i chana galilee **Joh. ij. ca.** **qz** bñ ꝓuenit. qz ad ꝓfirmationē no ſtrā facta ſūt miracula ꝛ dona data nobis ꝛ tanqz in nuptijs ſpūalibº apponit apluſ xx. ſercula ꝓncipalia dicēs: **Siue** ꝓpheti am ſm rationē fidei ꝛc. **Chana** enim zelº iterꝓtat. galilee trāſmigration. **Ad** igitur nuptie facte ſūt in chana galilee ſignificat q in corde illius q zelū. i. ardentē amorem habet trāſmigrādi de vitijs ad vtutes. d mūdo ad patrē. de terra ad celū. ſunt nu/ ptie. ꝛ xꝑs dñs ibi ē cuz matre ſua h ē eni de ꝓmis leticijs in illo corde vbi ſunt nu/ ptie. qd deº natus ē de xgine ibi muratur aq in vinū. i. inſipiditas operū in leticijs ſpūalez. **Ad** has ſiqdē nuptias celebran/ das **Inno. papa. iij.** ſtatuit hac die ſtatio nem apud venerabile hoſpitale ſpūſſan/ cti fieri. vbi tāqz in chana galilee eſt zelus trāſmigrādi de vicijs ad vtutes. ibi ſiqui dem poſite ſūt ſex ydrie. i. inſtituta ſūt ꝛ ꝓ ſectiſſime exercēt ſex opa miſcōdie q ſūt pa ſcere eſurientē. potare ſitientē. colligē ho/ ſpitem. veſtire nuduz. viſitare inſirmum. adire incarceratū. ꝛ ibi eſt mater ieſu qm in honozē beatiffime marie xginis illiº lo ci eſt ecclia dedicata. **Inuitat** etiā ꝛ filius eiº ieſus cū diſcipulis ad has nuptias qm effigies ieſu xꝑi q ſudariuz ſiue veronica vulgariter appellat. hac die ex inſtitutiōe eiꝛdē **Inno. a dño papa ꝛ cardinalibus** ꝓlis fidelibus. ad has nuptias pietatis ꝛ

miſcōdie celebrandas illic ꝓueniētibº ibi ſo lēniter demōſtrat. **In** offertorio autē qſi ꝓ gaudio coreizamus. qd ſpūalis facit ebri etas. geminātes xba tam i offertorio q in eiº xſibus. **Geminamº** eni illud. iubilate deo ois terra. ſiliter illud. reddā tibi vota mea. ꝛ illd locutū ē os meū in tribulatiōe mea. **Quo** eni ſūt genera hoīuz xba gemi nantiū vel multiplicantiū ſcꝛ coreizantes ꝛ inſirmātes ſiue afflicti. **Coreizantes** vt h. inſirmātes vt in xſibus iꝑiº offertorij. vir erat in ſra. qd cātaſ in dñica. xxj. poſt ꝓe te. **Sed** i h eſt differētia. qz h tam i offer to rio q in xſibº duplicamº xba. ibi xº tñi xſibº qſi ridiculoſe geminant. **Et** ē ratio. qz inſtitutor officiij loqꝛ ibi i offertorio tā/ qz h iſtologiographº rem ſimpliciē narrās et tāqz nō egrotans de iob in tertia ꝓſona lo quens. **Cui** ꝓatiētia nob in exēplū cōmē daſ. **In** xſibº xº eiꝛdē offertorij loquit tanqz inſirmº ꝓre dolore multiplicās xba dicens: **Utinā** appenderent ꝓctā mea ꝛc. **Egrotati** eni loqꝛ conāti. xba intercipiūt ꝛ ſepe incepta vix efferunt. reducēs nob ad memoriā iob egrotātē ꝛ dolentē. cui xba ſepe repetit more egrotāt. cui anhe/ litº nō eſt ſonº neqꝛ fortis. ꝛ ideo impſecta xba ſepe repetere ſolet. **Geminant** etiam verba in offertorio qd dꝛ i dñica qnāgeſi me. ꝛ in illo qd dꝛ feria quinta poſt ſcōaz dñicaꝝ qdrageſime. **Iſo** autē h ꝓcipueſt in offertorio. qz in eo ꝓcipue oſtendit offe rentis affectº. **In** poſt cōmunionē. dic do minus **Joh. ij. ca.** myſtice oſtendit q dñs aquā in vinuz mutat in nobis. ſcꝛ aquā ti moris in vinū diuini amoris. aquaz lꝛem vinū ſpūalis intelligētie. aquā mortalita/ tis in vinum immortalitatis.

De dñica tertia poſt epham.

Tertia domini
ca poſt ephāz nos monet ado/ rare cū angelis vnū regē dicēs in introitu **Adorate** dñm oēs angeli eius ꝛc. **Monet** etiā nos adorare cum iꝑis. qz dixit iohāni angelº in **Apoꝛ. Coſeru** tuº ſum ꝛ fratꝛ tuoz. **Sequit** ibi. **Audiuit** ꝛ letata eſt ſyon. i. ecclia. **Et** nota q iſte i/ troitº habet in ſe feſtū ꝓꝓatatis. qm eſt ſe cundus ab octaua ſemp. vel iꝑm ꝓtingit. niſi ſeptuageſima iꝓediat. **Inde** ē q xba

huius introit' cū vbi inuitatorū illi' festi-
uitatis pueniūt. In introitu nāq; dicit. **Au-**
diuit et letata ē syon. In inuitatorio vero
dicit. **Gaude et letare syon** occurrēs deo tuo
dicit. **Quib' etiā pueniunt vba rñsorij illi' festi-**
scz adorna thalamū tuū syon. **Euāgelij**
Cū descēdisset ihs. Mat. viij. ca. est d' sa-
natiōe leprosi vbi dicit. **Pne si vis potes me**
mūdare. ecce fides. **Un dicit ei Volo. mū-**
dare. **Et epla q' est. Nolite esse prudētes.**
et ad Roma. xij. c. nō videtur p'cordare
euāgelio. s' bñ cōcordat et cōpetit mystico
sensui vel intellectui. **Paz sanatio leprosi**
significat q' deus vult nos sanare a lepra
volatili. q' ē heretica prauitas q' euolat p'
torū mūdū. et ab oī alia lepra. i. ab oī pctō
p' stellā. i. p' fidē natiuitatis et apparitiōis.
Puic intellectui p'cordat epla. Et p'maz le-
p'ā remouet cū dicit. **Nolite eē prudētes**
apud volmetipōs et c. s' solū ē causa herē-
sis. q' homo p'prio sensui vult inniti in in-
telligētia scpturaz. **Alia leprā remouet cū**
dicit. **Nulli malū p' malo reddētes** s' si esu-
rierit inimic' tu' ciba illū et c. **Pōt etiāz di-**
ci q' i officio hui' dñice inuitat' angeli ad
dñi adorationē p' sua reintegratiōe q' ē in
puersione iudeoz et gētiliū. **Un i gradua-**
li causa reddi. **Ad cōuersionē gētiliū p'ti-**
net qd dicit. **Timebūt gētes nomē tuum et c.**
Ad ad puersionē iudeoz qd dicit. Quia edi-
ficabit dñs syon. **P'ro hac reintegratiōe**
iterū dicit in alla. **Adorate dñm oēs angeli**
ei. **Ad idē et iā p'inet euāgelij in q' agi-**
de curatiōe leprosi. s' figura iudaici ppli et
de curatiōe sui cēturionis sub figura gen-
tilis ppli a dño spūaliter curati. et cūz vtri-
usq; ppli curatiōez opaf dilectio p'imi.
ideo i epla inuitamur ad eam. vbi dicit. nec
reddam' malū p' malo. s' bona corā deo et
hoib' exhibeam'. **In offertorio ecclia de**
vtrōq; plo collecta deum laudat dicens.
Dextera dñi fecit virtutē et c. **Et q' xps**
vltq; in diē iudicij qntū est ad corpus my-
sticū sp' auget. ideo cātā cōmunio i pluri-
bus ecclsijs. puer iesus crescebat et c. i. in
alijs dicat. **Dirabant oēs Luc. iij. ca.**
xps enī paruulus fuit cū a paucis iudeis
cognoscebat. et creuit qz nō tñ a iudeis. s'
etiā a gētib' cognitus est. **Illud aut mira-**
bant oēs et c. satis bene puenit. qz iudei et
gētiles vidētes mirabilia ei' et audientes

dona amirātes pueriebant. **Sane offi-**
cia pcedentiū triū dñicaz qdā referūt ad
tres annos qb' dicit dñm post baptisimū
p'dicasse et diuinitatē suā miraculis decla-
rasse. **Dicunt enī cū trib' annis p'dicasse.**
et p'te qrti anni qntūz est a natiuitate vsq;
ad passionē. **Primū officiū referunt ad l'**
q' angeli legūtur ministrasse dño post ba-
ptisimū. et post ieiuniū. et post diaboli tem-
ptationē. **Un in officio illo dicit. quē adorat**
angeloz multitudo. **Quia q' in pncipio**
istoz triū annoz statim post baptismum.
post tēptatiōez angeli accesserūt ei mīstrā-
tes. ideo post ephiaz in dñica q' occurrit in
fra octauas cātā in introitu. **In excelsio.**
Et legi euāgelij. Cū fact' eēt ihs annoz
xij. Et bñ cōgruit. vt illd post duodecimā
diē natiuitatis p'ima dñica legat' quod
post anno. xij. pstat eē pactum et si necesse
fuerit etiā in sequēti dñica repetat'. **Scd'z**
officiū dicit' esse de miraculis. qz in scdo
anno miraculis coruscavit. et ideo in scda
dñica legi epistola in qua graciāz dona
scribūt. et euāgelij de initio signoz dñi re-
citāt qd etiā ea cōgruit rōne. qz i miracu-
lū scdo baptismatis anno legi eē pactū.
q' qz l're in spūitū. terre in celū. corruptibi-
lis in incorruptibile mutatio figurat'. ideo
q' oīs terra adoret i introitu iubilat'. **Ter-**
tiū officiū dicit' eē de puersione gētiū et iude-
oz. put iā dictū est. qz enī in tertio anno
sua nos passiōe redemit p' quā vtrūq; po-
pulum ab eterna infirmitate curauit. ideo
legi euāgelij de infirmo et leproso cura-
tis. p'p' qd fit i cantib' vboz geminatio.
vt i introitu. letata ē syon. et c. f. i. et i gdu/
ali. timebūt gētes et reges. et i alla. exultet
terra et letē insule. et i offertorio. dextera
dñi. **Et qz p' vtriusq; ppli curatiōez adau-**
ctus ē numer' angeloz. ideo i introitu iui-
tāt ad laudes cū dicit. adorate et c. **Quia ve-**
ro nō sanat' putridus humor nisi depona-
tur supbie tumor. ideo dicit in epla vt ad ex-
emplū xpi patiētis et nō pcutiētis. non si-
mus malū p' malo reddētes. **Hec qdē tria**
officia nob' insinuant xpi beneficia nobis
p'stita ad letificādū corda n'ra. **Un canta-**
mus in offertorijs. **Jubilare. Jubilandū**
enī est q' nos eduxit de claustris inferni et
liberauit de inferno inferiori. **Quartum**
aut euāgelij in q' agi de dormitione dñi

in nauicula ⁊ de excitatiōe. ad illam ptez
anni referunt in q̄ dñs obiit et resurrexit.
Dormitio nāq; dñi in nauicula ē ei⁹ dor/
mitio in cruce. ⁊ ei⁹ excitatio est ei⁹ resurre
ctio. quā suoz vota citius fieri exegerūt.
Quintū euangeliū ad hoc refert q̄ post
dñi resurrectionē sensum suis aperuit vt
sc̄pturas intelligerent. vñ in eo grates re
fert patri q̄ reuelauit ea puulis ⁊ abscon/
dit a sapientib⁹ hui⁹ seculi. **D**ñs autē eple
hui⁹ t̄pis ad dilectiōez primi p̄tinent q̄ fa
cit vt sim⁹ inuicē x̄pi mēbra. **E**nī dñs in pri
ma epla. sc̄z que legi⁹ in prima dñica post
octauā q̄ donatiōes nob⁹ a deo datas ad
edificatiōē alioz exerceamus. **I**n hac se
cūda dñs. ne malū p malo reddam⁹. **I**n ter
tia dñs. vt inuicē diligamus. **I**n q̄rta dñs vt
viscera miscōie habeam⁹. **Q**uōd x̄o dicit in
q̄nta. h̄ facit vt p̄latis humiliter subijcia/
mur exemplo x̄pi q̄ p̄ntib⁹ subiect⁹ fuit.
Itē q̄d dñs in p̄mo euāgelio sc̄z q̄d legi⁹ in
p̄ma dñica post octauā h̄ aquaz nobis cō
uertit in vinū. q̄d in sc̄do lepram peccati
tollit. q̄d in tertio dñm dormientē excitat
in nobis. q̄d in q̄rto nobis secreta reuelat
Potest etia; aliter dici q̄ sic a die natalis
vsq; ad epiphaniā apparuit ex officiis hu
manitas saluatoris. sic ⁊ in his trib⁹ dñi/
calibus officiis diuinitas manifestat ei⁹
dem. **P**ā in p̄me dñice euāgelio dñs. **R**e/
sciebatis q̄ in his q̄ patris mei sunt opor
tet me ēē. **I**n quo dñs manifeste declarat
se esse deū illū sc̄z cui miliamiliū fuisūt an
gelorum. p̄pter q̄d in introitu dicit q̄ eū
adorat angeloz multitudo. in ḡduali col
laudant. ⁊ ad idem in alla ⁊ offertorio ter
ram inuitant dicētes: **J**ubilate deo om̄is
terra. **S**z q̄ laus saluatoris nō bñ sonat i
labijs peccatoz ideo ap̄ls in epistola p̄e/
hortat ⁊ obsecrat vite sanctimoniam. **C**ō
munio vero cōsonat euāgelio. **I**n secun
de x̄o dominice euāgelio dicit q̄ domin⁹
ad nuptias inuitat aquā p̄uertit in vinū.
q̄d fuit magnū sue diuinitatis indicium. **S**o
lus enī deus potest naturā mutare ⁊ n̄m
corruptibile in gl̄iam reparare p̄pter q̄d
omnis terra eum adoret p̄sallat ⁊ iubilet.
p̄fiteat ⁊ laudet. ⁊ angelos ad laudandū
inuitat vt apparet i introitu gradualī alla
⁊ offer. **C**ōmunio x̄o p̄sonat euāgelio **I**n
tertie dñice euāgelio dicens dñs. volo.

mūdare. benignitatem ⁊ p̄tem sue diuini
tatis ostēdit. vnde leprosus mūdatus q̄si
choraula tam angelos q̄ homies ad dñz
adorandū inuitat dicēs in introitu. **A**do
rate dñz. ⁊ i gradualī. **T**imebūt gētes. in
alla x̄o ⁊ in offertorio dicēs. dextera dñi
causam reddit. **C**ōmunio p̄sonat euange
lio. **E**cce q̄ euidentē i his trib⁹ dñicalib⁹
officiis diuinitas apparet. q̄ vt p̄missū est
tres sūt. q̄a trib⁹ ānis dñs p̄dicauit. **S**ūt
q̄z nōnulli q̄ totūz huius t̄pis spaciū sc̄z a
natali vsq; ad purificatiōē ascribūt infā
tie saluatoris. ideoq; nō debēt i eo vt aiūt
fieri cōmemoratiōes sanctoz. maxime de
cruce. ne obijciat. ne coquas edum i lacte
m̄ris. **E**t p̄pter h̄ etia; in vigilijs noctur
nis de vno legi⁹ testamēto. p̄pter p̄sentē
vitā ei⁹sdē hois x̄pi quem dies isti signi/
ficant. **B**agn⁹ q̄z p̄reco vel p̄ceptor san
cte nouitatis paul⁹. in legentiū man⁹ acce
dit. q̄ cum veteri lege nouā cōferens gr̄az
legē sanctoz deprimebat. ⁊ legem fidei cū
palma iusticie subleuabat. **E**t ē h̄ tempus
q̄dam q̄dragesima x̄pi p̄stans ex duobus
p̄fectis numeris sc̄z ex senario duplicato
⁊. xxviii. **D**uplicitas senarij duplicem si/
gnificat p̄fectionē sc̄z humanitatē corp̄is
⁊ diuinitatē anime. vnitas maioris nume
ri p̄fecti diuinitatis vnitatez. **I**deo sicut i
x̄ii. dieb⁹. sc̄z q̄ sūt inter natale ⁊ apparitio
nē. iubilat de apparitiōe hūanitatē. sicut
xxviii. q̄ sūt ab apparitione vsq; ad purifi
cationē. de apparitiōe diuinitatis. **H**ac q̄
dragesimā cū gaudio celebram⁹ q̄ x̄pi in
carnatio fuit gaudiū angeloz ⁊ hominū
Post quā q̄dragesimā sequit⁹ yp̄p̄ari. i.
p̄sentatio dñi in tēplū. p̄ quā excitamur
ad p̄sentandū nos deo p̄ri. **Q**uadragesima
ergo dies p̄ntez statū demonstrant eccl̄ie
vbi p̄ q̄ttuor mūdi p̄tes satagin⁹ vt deca
logū impleam⁹. i. iuste ⁊ pie viuamus i h̄
seculo expectantes beatam spem ⁊ aduen
tū gl̄orie magni dei. in qua p̄sentatiōe ap
parebit nobis domin⁹ gl̄oriosus. **E**t i dō
his diebus cantat⁹ x̄sus. quoniam edificauit
domin⁹ syon ⁊ videbitur in gl̄oria sua
Inde est etia; q̄ sicut p̄missum ē circa ypa
panti merito cantat⁹ introit⁹ **A**dorare. q̄
tunc erit nobis facie ad facie manifestum
choros angeloz dñm adorare.

De dñica quarta post eph̄ie.

Quarta dñica

post epiphaniā non habet pro
priū officiū. qz non semp sūt q̄t
tuor septimane vsqz ad septuagesimā lba
bet tamē euangeliū pprium qd̄ est. Ascē
dente ihu in nauiculā rē. et est **Matth.**
vij. ca. et habetur ibi quomodo dominus
mitigauit et sedauit tempestates maris. et
dixit discipulis suis: **Cur timetis modice
fidei: q̄si diceret. Hodica fides est causa
timoris et tēpestatis cordis. qui enī habet
charitatē nihil timet. et hāc habet q̄ verā
fidem habet. et ideo de charitate est eplā.
Remini enī quicqz debeat. nisi vt inuicē
diligatis rē. que ē ad **Roma. xiiij. c.** Euā
gelijz significat q̄ si xps dormit in nobis
tempestas orit̄. qui enī habet fidez habet
deuz. **In Aug.** Fides in te. et xps in te.
dormit. igit xps in nobis quādo i nobis
torpet fides. et tunc orit̄ tempestas tēpta
tionis in cordibus. Redit autē tranquillitas
si excitatur fides que excitatur p̄ cha
ritatem. Et ideo in epistola dici hui⁹ dici
tur. **Non occides. diliges primū tuum sicut
teipm.** Fides enī et charitas serenitatē
faciūt in mente hominis. **His trib⁹ sentē
tijs borū triū euangeliōz reformatur ho
mo omnibus modis. Primo enī munda
tur sicut leprosus. Secūdo sedatur tempe
stas temptationū. Tertio fiūt nuptie i cor
de ipsius. Sed pmo ponitur euangeliū de
nuptijs. qz dignior est ille status. et sūt ibi
tres status in hominib⁹ fm augmētū ma
nifestationis xpi.****

De dñica q̄nta post epiphaniā.

Euangelijū quī

te dominice post epiphaniā
sumitur de **matth.** Confitebor
tibi pater celi et terre rē. in quo ostēditur
quibus deus se manifestat. scz paruulis et
mansuetis. Unde dicit. **Et reuelasti ea p̄
uulis. Et post. Venite ad me omnes qui
laboratis rē. Et bene cōuenit epistola ad
Col. iij. ca.** Induite mansuetudinez et pie
tatem rē. id ē. induite vos noua veste. vt
cum nouo rege noui sitis. Noua enim fecit
dominus omnia. **Alie vero ecclesie legūt
euangeliū. Simile est regnū celozū. qd̄ est
Matth. xij. ca.**

De dñica sexta post epiphaniā.

Sexta domini

ea quia raro contingit non ha
ber aliquid pprium nisi oratio
nes tātūmodo. sed ei a duabus p̄cedenti
bus mutuatur.

De dominica septuagesime.

Post temp⁹ re

nouationis sequitur temp⁹ de
uiationis. scz tempus peniten
tie. qd̄ est septuagesima. **Visa** nanqz via
que ducit in bethleem superiorē. p̄ stellaz
id ē. per fidem. penitet homo q̄ deusauit
ab illa. **Prenotandū est q̄ septuagesima i
stituta fuit ppter tria. Primo ppter redē
ptionem sabbati vel fm alios q̄ntre ferie. i
qua sancti patres statuerant ieiunari. put
tam dicitur. Secundo ppter reprēsenta
tionem. quoniā reprēsenta. lxx. ānos babylo
nice captiuitatē. put iam dicitur. Tertio
ppter significationē. quoniā p hoc tēpus
significatur deuatiō exilij et tribulatio
totius humani generis ab adam vsqz ad
finem mūdi. quod quidez exiliū sub reuo
lutione septez dierum peragitur. et sub se
ptem milib⁹ annozū icluditur. per septu
aginta enim dies. lxx. centenas annozū
intelligim⁹. **Siquidē ab initio mūdi vsqz
ad ascensionē domini sex milia annozū
cōputamus. et tunc x⁹ quicqz temporis
sequitur vsqz ad finem mūdi sub septimo
millenario cōprehendim⁹. cuius terminū
solus deus noit. quia hoc deus pater in
sua posuit potestate. **Recurre** de eo qd̄
dictū ē de sex milibus annozū diuersimo
de eteni anni ipi cōputantur. Nam et alij
dixerunt q̄ ab origine mūdi fuerunt solū
quinqz milia et ducenti anni vno minus
vsqz ad christi natiuitatem. vel fm alios
vsqz ad passionē. fm alios x⁹ vsqz ad ba
ptismū eius. Alij dixerunt q̄ ab adam vsqz
ad natiuitatē christi fm carnem cōple
ta fuerūt quinqz milia ducenti. xx. vij. an
ni. **In historijs legitur q̄ fm septuaginta
interp̄tes ab adam vsqz ad. xv. annū im
perij iulij cesaris cōputantur anni dñiquē
es mille ducenti viginti quinqz. sed fm he
braicā veritatez quattuor milia. Cōputa
tio tamen sex miliū annozū a methodio******

potius mystice q̄ cronice est vera inuēta. **C**hristus igitur in sexta mundi etate nos ab hoc exilio i spe eterne retributiōis red dita innocentie stola p̄ baptisimū eripuit. sed consummato tēpore nostri exiliū vtraq̄ stola p̄fecte decorabit vt iā dicef. **S**cie dūm autē est q̄ quinq̄ sūt septuagesime. **P**rima ē septuagesima annorū. scz iudaice captiuitatē. in qua fuerunt iudei capti/ ni in babylone. lxx. annis. **D**e qua **H**iere mias dicē. **T**rademini i manu hostili z ser uicti nabuchodonosor septuaginta ānis. **E**t est sic cōstruēdū. **T**rademini in manu hostili scz nabuchodonosor. z fuetis. lxx. annis. **N**ō enī nabuchodonosor vixit tot annis. **S**ecūda est septuagesima dierum que incipit in hac dominica qua cātatur circūdederunt et terminatur in sabbato i albis. **P**m alios i pasca. vt iam dicef. **T**er tia est septuagesima pegrinatiōis nostre. scz totū tēpus huius vite. qd̄ septem diez reuolutiōe agitur. **Q**uarta est septuagesi ma hebdomadarū. que similiter incipit a circūdederūt sed terminat in sabbato quo cantaf sicutētes. **Q**uinta est septuagesima etatū. scz septem etates quaz sex sunt mo rientiū z septima quiescentiū. **H**arū autē septuagesimaz due sunt figuratiue. scz se ptuagesima etatū z septuagesima nostre pegrinationis. **T**res sūt figurate. s. septu agesima ānoz dierū z hebdomadaz. **D**e vltimis duab⁹ p̄mo dicendū est. **N**am se ptuagesima hebdomadaz figurat septua gesimā etatuz. vt hebdomada p̄ etate po nat. **I**nde ē q̄ in septima etate aie fidelisū requiescūt. l3 qdam ad tēpus sint i purga torio. **E**t idcirco i p̄ncipio septime hebdo made cantaf **L**etare hierusalē. vbi ponū tur tria x̄ba leticie. s. letare gaudentes et exultetis. qz sancti i septima etate gaudēt de visione trinitatis. **E**t p̄m qd̄ visum est doctorib⁹. iuxta septuagesimā hebdoma darū facte sunt ille denominationes. scz se ptuagesima. sexagesima. q̄nquagesima. z q̄dragesima. **U**nde septuagesima dicta ē qz septima ē ab illa in q̄ cātaf letare hieru salē. sexagesima qz sexta ab illa. quinq̄ge sima qz q̄nta est ab illa. quadragesima qz est quarta. **E**t si forte queraf q̄re non dici tur tricesima q̄ est tertia ab illa. **R**ūdetur q̄ p̄m varios varie inchoaf abstinencia.

Nā regulares incipiūt ieiunare a septua gesima. greci a sexagesima. clerici a q̄nq̄ gesima. tota milicia xp̄iana a q̄dragesima additis q̄ttuor dieb⁹ hebdomade p̄ceden tis. **S**z videt pot⁹ debere dici septena q̄ septuagesima. qz sicut dictū ē non sūt nisi septē hebdomade a circūdederūt me. vs/ qz ad sitiētes **S**z idcirco h̄ sit vt hec septu agesima aliq̄ mō respōdeat septuagesime iudaice captiuitatē sicut enī multi ex illis autoritate cyri q̄ cognominatus est xp̄s in patriā redierūt. z in fine oēs. ita et an̄ finē septuagesime etatum q̄ p̄ septuagesimam hebdomadaz figurat. multi ad patriaz p̄ xp̄m redeūt. z tādē oēs redibūt. **A**liū etiā qd̄ septuagesima sic d̄r qz h̄z exordiu z lxx. dierū q̄s cōtinet sexagesima qz h̄z ini tiū sexaginta dierū q̄s p̄tinet z sic de q̄nq̄ gesima z q̄dragesima. **N**ūc dicam⁹ de tri bus p̄mis. **N**empe septuagesima diez re p̄sentat septuagesimā annorū. z figurat se ptuagesimā siue tps nre pegrinatiōis. de q̄ iam dicef. **V**isū est autē magno impato ri karolo. q̄ septuagesima sexagesima q̄n quagesima z q̄dragesima nō p̄pter nume rū sic denominent. nō enī a septuagesima sūt. lxx. dies. s. tm̄. lxxiij. nec a sexagesima vsqz ad pasca sunt sexaginta dies. sed tm̄ q̄nquagintatres. sed sic dicta sunt p̄pter p̄sequentia numerandi hoc modo. qz enī in lege p̄ceptū erat vt p̄micie z decime da rētur deo. placuit sanctis patrib⁹ soluere decimas dierū cōstituentes p̄mōi deci mis quadragesimā. naz ab officio inuoca uit vsqz ad pasca dēptis dñicis dieb⁹ sūt triginta sex dies q̄ sunt decima tricentarū sexaginta dieruz ex q̄bus annus constat. **S**up̄sunt tamē quqz dies in anno q̄ vidē tur remanere i indecimati d̄ q̄ dicetur sub q̄rta seria quinq̄agesime. **E**t est vocatuz temp⁹ illud quadragesima. que habet sex septimanas. put dicef sub prima dñica q̄ dragesime. **T**helesphor⁹ x̄o papa z **G**re go. volētes q̄ clerici aliquid adūcerēt ad p̄sū sancte religionis. z vt plus q̄ laici ie iunarēt adiecerūt septimam septimanā. z vocatū est tēpus illud q̄nquagesima p̄p̄ duas causas scz qz q̄nquaginta dies sunt ab esto mihi. vsqz ad diem sanctū pasce. z etiā p̄pter cōsequentia numerandi **N**am post q̄draginta sequit q̄nq̄gita **P**etereā

flant p sex hebdomadas sex miscdie opa i
telligunt. scilicet p septe hebdomadas septe
modi significant qbus crimina remittunt
scilicet p baptismu. p martyriu. p elemosynas
p indulgentia. p pdicatione. p charitatem
p pniaz. Postea vo qz pus statutū erat
p **Greg. ii.** siue iuniorē. q xpiani deberēt
qnta feria ieiunare. melchhiades papa in/
stituit q nemo ieiunaret i qnta feria sicut
nec in pma. vt sicut pma feria solēnis erat
ppter dñi resurrectionē. ita qnta feria
ēē ppter eius cenā z ascensionē. Unde ad
huc die ipsa lautius pcuramur. Et idcirco
placuit sanctis patrib' addere octauaz
hebdomā in redēptionē qntaz feriarū. et
vocatū est tps illud sexagesima ppter cō
sequentia numerādi. Nā sicut qnāgesim'
numer' qdragesimū. ita sexagesim' quin/
quagesimū comitat'. Si enī oēs qntas fe/
rias z pmas. id est. dies dñicos subtraxe/
ris ab hoc tpe. tñ qdraginta dies ieiuna/
biles restāt. in qb' nō tñ decimas solues.
ficiunt dñici numeruz implebis. Inno.
qz papa instituit ne sabbato ieiunaret. eo
q dñs in sabbato in sepulcro quieuit in si/
gnū nostre future quieti in q ois afflictio
a nobis excludet. Idē etiā statuerūt mel/
chhiades et silvester pape. ne ppter absti/
nentiā septe ferie natura nimis debilitare/
tur. et idcirco addita ē nona hebdomada
z vocatū ē tps illud septuagesima. siliiter
ppter psequentiā numerādi. Nā si subtraxe/
ris ab h tpe oēs pmas ferias z quintas z
sabbata z diē pasce non restāt tibi nisi tri/
ginta sex dies. q vt dictū ē sūt decima die/
rū. Incipit aut septuagesima a merore. z
terminat in leticia. sicut z pnia quā signi/
ficat z sicut psalmi penitētiales. Itē ptez
h3 in tristitia z ptez in leticia semiplena.
qm q cū pnia trāseūt picipiūt vitā eternā.
aiā beatitudinē. vel saltē certā in purga/
torio expectationē. Itē incipit a dñica z
terminat in sabbato. eo q a mansionē pa/
radisi nra captiuitas inchoauit. z vsq ad
futurā requiē pdurabit. Vel qz q p pntm
a dño nro recessim'. p pniā ad requiē re/
uertemur. z terminat sabbato i albis. Et
sic extendit p decē hebdomadas. qz p de/
calogū ad leticiā puenit. Rursus incipit
a februario. iux zachariā. i. ca. q dicit q i
vndecimo mēse sabbaoth. in scō āno da

rū factū est ad eū xpbū dñi. Sabaoth qdē
nra lingua vtitur in xgā. sonat enī auste/
ritatē z correctionē. qz in h tpe. lxx. d pec/
cat' p q sum' a diabolo captiuati nos cor/
ripere z emēdare debem'. Verū sexagesi/
ma in qnta feria i albis. qnāgesima in die
pasce. qdragesima in cena dñi terminant
nā duo dies q sequūt. z qttuor q sūpti sūt
de qnāgesima suplent locū sex diez dñi/
caz vt sic rñdeamus p modulo nri ieiunij
ieiunio dñi. q ieiunauit. xl. dieb'. **De se/
ptuagesima** qpe vsq sabbatū i albis sūt
lxx. dies. z a sexagesima vsq ad qrtam fe/
riā in albis sūt. lx. dies. et sic de alijs. Be/
cebat enī vt sicut tres fuerūt israelitici ppli
de captiuitate reuersiones. pma sub 3000
babel. scōa z tertia sub beldra vt iā dicef
Sic z nos nra pctā deflētes. z d peccatis
miscdiāz implorātes. tres facerem' termi/
nationes. s. in sabbato in qnta feria. z i pa/
sca. vt reuertemur ad gliaz triūphātes. z
qntā in cena dñi ppter qttuor euāgelia p q
in his informamur. Sūt aut sex dies iter
pncipiū septuagesime z pncipiū sexagesi/
me. z sex inter pncipium sexagesime z qn/
quagesime. et sex inter principium quin/
quagesime z qdragesime. Inter finē vo
septuagesime z sexagesime duo. z inf finē
sexagesime z qnquagesime duo. z inter si/
nem qnquagesime z qdragesime duo sili/
ter. Et ita habemus a principio vnū sena/
riū. z duos senarios. **A** fine vo habemus
duo z duplex binariū. Quid h figuret. **A**
l cui' oñdit dicēs q vna fuit mors xpi. s.
mors corpis quā p vnū senariū significa/
mus. Et mors nra duplex est. scz aie z cor/
poris quā significamus p duos senarios.
xps aut p vnā suā mortē duplā nram de/
struxit. Itē vna fuit resurrectio xpi. s. re/
surrectio corpis quā significat vn' binari/
us. Et nra resurrectio dupla est. s. resurre/
ctio aie a pctō z corpis a corruptiōe. quā
significat duplex binarius. z xps sua sim/
pla resurrectionē duplā nraz munuit. **Se/
ptuagesima** g tps iudaice captiuitatis re/
psentat. Siqdem nabuchodonosor ptm
iudaicū a hierlm in babilonē duxit. z lxx
annis opib' duris afflict' est. vbi in orga/
nis z citharis z alijs instrumentis sicut cō/
sueuerat in hierlm nō cecinit dicēs: Quō
cantabim' canticū dñi i terra aliena? Imo

vestib⁹ miserie fuit vsus. **F**initis x^o. lx. ānis cyrus q̄ x^ps dict⁹ ē regē babiloni cū subiugauit p^loq⁹ redeūdi licētiā p^lcel sit. **U**n ps lb ielu magno sacerdote cū 30/robabel ad patriā rediēs tēplū hierosoly mis cū gaudio reedificauit. ps aut i capti uitate remāsit vsq⁹ ad cōpletiōez. lxx. āno rū. q̄b⁹ explet sub dario 7 asuero. 7 q̄daz sub hesdra 7 q̄daz sub neemīa felicit⁹ reūsi sūt. 7 tūc duplex gaudiū habuerūt Sane mystice nabuchodosor ē diabol⁹. babylo nia mūdus vel infernus. hierlm padisus p^lls gen⁹ humanuz. Nabuchodonosor a hierlm p^llm captiuauit. 7 diabol⁹ genus humanū a padiso in hūc mūdū vel i infer nū deiecit. vbi. lxx. annis illuz affecit. vel q⁹ p^lns vita. vij. diez curriculo voluit. v^l q⁹ septē milib⁹ ānoz includit. put iā i p^ln/ cipio dictū ē. **P**opul⁹ cātica leticie suspen dit. 7 gen⁹ hūanū a cāticis exultationū in deū siluit p^lls vestib⁹ miserie vsus fuit. et gen⁹ humanum vestimēto maledictiōis optū fuit. iux illd. **F**iat sic vestimētū quo opif. **P**opul⁹ post. lx. ānos. lb ihu redijt 7 gen⁹ hūanū i. vj. etate p ielū verū sacer dotē remeauit. **Q**uidā sub hesdra. q̄dam lb neemias cōsolator q⁹ oēs vere fide/ les finita hui⁹ t⁹pis captiuitate. p x^pm ad/ iutorē 7 p spiritū sanctū cōsolatorē ad pa triā sūt redituri. 7 tūc duplicatū gaudiū habebunt i glorificatione corpis 7 anime **R**ursus h oia repñtat ecclia a septuage sima vsq⁹ ad sabbatū in albis. q⁹ eni p^lls isrl siue gen⁹ hūanū deiectū fuit i miseriā idcirco incipit. circūdederūt me gemitus mortis. **I**tem q⁹ ille siluit a cāticis leticie. ido ecclia cātica leticie. scz alla 7 glia i ex cellis deo. et te deū subticet. **A**dhuc quia p^lls pdidit vestē x^putū. ido ecclia vestib⁹ cultiorib⁹ 7 solēnib⁹ vtpote dalmaticis et tunicellis. 7 hmōi. q̄ sūt vestes leticie. nō vti⁹ s⁹ poti⁹ lugubrib⁹ **I**n cibis q̄z vicz. ie iunando tristitiā repñtam⁹. **U**n Zach. vii. **U**n ieiunaret⁹ p hos. lxx. ānos. nūqd ieiuniū ieiunastis mibi. **I**deoq⁹ primam hebdomadā greci ieiunio sanctificāt. **I**te q⁹ ille āno. lx. p cyrū q̄ x^ps dict⁹ ē redituz i patriā 7 liberatiōez a fuitute recepit. sic 7 nos i sexta etate seculi sum⁹ p x^pm a fuitute diaboli redēpti. nobisq⁹ reddita ē in

nocētie stola per baptisimū regeneratōem. **I**deoq⁹ i sabbato sc^o vnuz alla cātam⁹. iā spe q̄etis eterne 7 recuperatiōis patrie g⁹tu lātes. **E**t sic ps p^li cū 302obabel repatria uit. ps x^o i captiuitate remāsit. sic 7 ps si deliū defūcto⁹ cū x^po surrexit. ps i expe ctationis p^lsolatiōe remāsit. **E**z 7 q⁹ g⁹ues fuerūt labores illo⁹ q̄ in hierlm sunt reūsi in lōgitudine vie. 7 i apparatu redit⁹. ido 7 nos in p^lnti ecclia laboram⁹ 7 ingemisci mus. 7 tūc statim post alla cātam⁹ tractuz **L**audate dñm. q̄ laborē significat. **E**t tū d laude dñi p⁹gratulādo p⁹ resurrectionē **I**lli q̄z cū leticia redeūtes in itinere vera ban⁹. 7 nos p totā hebdomadā pascalem g⁹duale cū alla cātam⁹. p g⁹duale laborē. p alla gaudiū designātes **D**einde illi omēs cōpleto āno septuagesimo ad patriā sunt reueri. 7 plenā susceperunt leticiā. 7 nos sabbato i albis q̄ vt p^lmissum ē septuagesi ma terminat. duplex alla cātam⁹ significā tes q⁹ finito exiliū n⁹i t⁹pe captiuitas absol uet. 7 stola geminabit⁹. **H**oc igi⁹ t⁹peleti cie cātica subticet. vt p^lmissuz ē. de q̄b⁹ d⁹ **H**iere. vii. **F**aciā q̄scere vocē gaudiū 7 le ticie. vocē spōsi 7 spōse. **S**i q̄dez spōsus a nob abijt. **T**ū igi⁹ statim ecclie nōdū redē pte recolim⁹ 7 nostrū incolatū plāgimus. merito alla deponim⁹. q̄d specialit⁹ illam glia⁹ significat de q̄ d⁹ in ps. **E**xurge glia mea. exurge psalteriū cū cithara. exurgaz diluculo. **N**epe glia p^lris ē fili⁹. q̄ citharā n⁹re hūilitat⁹ assūpsit. quā i passiōe fractā p resurrectione in psalteriū reformauit. **N**ō dicūt etiā alia cātica leticie. tū q⁹ hoc t⁹pe repñtat ecclie stat⁹. nōdū p x^pm redē pte. 7 b cātica sūt ad x^pm specialiter p tinētia. tū q⁹ in ipso t⁹pe nos peccatores re pñtam⁹. 7 in ore peccatoris non bñ reso nāt pconia saluatoris **V**erūt cāticū triū puero⁹ 7 glia patri 7 c. nō subticet. q⁹ nū q̄ fuit aliqd t⁹ps in q̄ nō fuerint aliq̄ trini tatis cultores **L**eo papa dicit q⁹ ido hym nos illos scz alla 7 glia i excelsis q̄s ange li cātauerūt i septuagesima inter mittim⁹. q⁹ p^lcto veteris hois. a puētū angelice iu bilationis expulsi in hui⁹ miserie vite ba bylone sup flumina ei⁹ sedem⁹ 7 flem⁹ dū recordamur illi⁹ syon in q̄ deū decei hym nus. **I**n septuagesima q̄ qñ p^lshoplast⁹ la psus ē. recitare alla 7 glia i excelsis i ecclie

fia. ix. hebdomadib². s. vsq; in pasca iter/
 mittim². vbi xps resurgens a mortuis tri-
 sticia nra² xtit i gaudiu. ⁊ alla nob reddit
 De h etia dictu e in phemio huius ptis.
 Que catica leticie dicant in festis q occur-
 runt i septuagesima. dicef in phemio. vij.
 ptis. Incipit q septuagesima a merore. ⁊
 i gaudio termiat. vt pmissu e. **Et no q**
 i sabbato pcedeti sepe ⁊ fere p oia cantuu
 officia alla iterat. p eo q illud diligim² ⁊ in
 thesauro cordis recondim². sic amicu iter
 loquinquum pfectu² sepe amplectimur et
 ei² os facie et cetera osculamur. **Rursus**
 io alla in sabbato ad vespas geminat seu
 multiplicat qm in lapsu ade q erat in ma-
 gna qere gaudiu pdidim² s aiab² i requie
 recupam². ⁊ corpibus in resurrectione de-
 niq; geminabim². Quidaz aut in ipo sab-
 bato dimittut alla ad sextu. qda ad nona.
 qda ad vespas. qda ho ad nocturnos hu-
 ius dnice ⁊ qda ad pma² dnice diei. q va-
 rietas puenit ex diuinitate inceptiois diei
 de q in phemio. vij. ptis dicef. **Recti² m**
 dimittit in vespis. qz tuc dies incipit q
 ad diuina officia. qz nor pcessit. dies autē
 appropinquat. ⁊ h etia statuit alexader pa-
 pa. ij. vt ei² geminatio ad finē pcedeti tps
 pnie qua laus seqt angelica referat. ⁊ ei²
 depositio luctui sequetis tps assignetur.
Un ⁊ qda ecclie deponut alla cuz gaudio
 magno. alie cuz gemitu ⁊ suspirio. Illi re-
 pntat futura reparationē. isti d padiso
 eiectionē. **Ceter** qz h tps meroris e. no
 dicunt catica angeloz. s hoiz. **Un** p de
 posito alla dicit ecclia i pncipiis horarum
Laus tibi dne rex eterne glie. no q eqpol-
 leat. alla eni e vox angelica. ista humana.
illa hebraica. ⁊ ideo dignior. ista latina.
 ⁊ ido min² digna. In antiphonis ⁊ respō
 spōsorijs dicut qda in eternu. In missa ve-
 ro p alla dicim² tractu. **Nec** fit comutatio
 in hebraica lingua² q sic **Piero**. ait super
 esaiā. greco smone opulētior e. nec in gre-
 ca q latina ditior est. **Sed** in latina alla cō-
 mutat q oib² paupior est. ad significadu²
 paupratē pntis vite. **Et no q** a. lxx. v²
 q ad pasca per dnica² noctes duo psalmi
 cantant ad laudes. scz **Miserere** mei ⁊ c. q
 est psalmus penitētiālis. in locum psalmi
Dñs regnauit. q e psalm² leticie. ⁊ ad pfe-
 ctionē informat. **Et psalm². Cōfitemini.** i

locū psalmi. **Jubilate.** ⁊ h ido. qz p pnia²
 venif ad laudis cōfessionē. ⁊ p timorē ad
 spem. **Quisq;** eni in peregrinatiōe qua se
 ptuagesima significat posit² timorē ⁊ spēs
 est subditus. **Psalm²** eni misere. timorē
 quē optet fragiles peccatores i pnti pere-
 grinatiōe de vindicta dei hre designat. i/
 formas eos vt pctā sua plāgāt. **Quia** ho
 post dolorē cordis ⁊ pfectionē reat². fidu-
 cia accedēdi ad dñm habēda est. ideo deū
 laudātes dicim² ad alterutrū psalmū. **Cō-**
fitemini. **Rursus psalmus.** **Cōfitemini** dñ
 h tēpore ad laudes. ad notandu² pueros
 debere instrui vt i ramis palmarū sciāt lau-
 des dño decantare. qm hic psalm² pprie
 ad illū diē pertinet maxie ppter illū xpsū.
S dñe saluū me fac. o dñe ⁊ c. **Vel** ido vt
 post mortē ⁊ pfectionem psequamur pec-
 catoz remissionē. **Dicit²** ho psalmus. dñs
 regnauit. ⁊ etiā psalm². deus deus me² re-
 spice. ⁊ sequentes hoc tpe dicunt ad pri-
 mā ne aliqd de psalterio ptermittat quin-
 totū saltē in septimana dicat. quod totū
 in ecclia pmitiua in die legi solebat. **Te-**
terū qz vt pmissum est p septuagesimā to-
 tum vite nostre spacium accipim² merito
 officia dominicaz que sunt a. lxx. vsq; ad
 pasca varian². per qd notant ordines vi-
 te nostre. seu cuiuslibet anime fidelis post
 q peccauit. **Per** pmut² eni. scz circūdede-
 rūt me. habemus aliquē peccata pntentē
Per scdm scz exurge. habem² eundē peni-
 tentē. **Per** tertiū scz esto mihi. ipm orātē
 ⁊ dñm adiutorem sibi inuocantē. **Per** qz
 tū scz inuocauit me. cognoscim² dñm illuz
 audientes sibi adiutore esse. iux illud. **Te-**
 orātē dicā. ecce assū. **Per** qntū scz remini-
 scere habem² illū vel credentē vel sperātē
Per sextū scz oculi mei. itelligim² eum bo-
 ne operatiōis pmissionē facientem. **Per**
 septimū scz letare hierlm. vbi de h dicef
 accipim² eū de hac pmissione exultantez.
 ⁊ q etiā requies sit multis data in hac vi-
 ta. **Per** octauum scilicet iudica me deus.
 videmus eum a deo confirmatum in vir-
 tutibus ⁊ bonis operibus quod iam cōfi-
 denter vult ⁊ postulat iudicari in cōsum-
 matione eterna. **Per** nonū scz domine ne
 longe. intelligimus q iam sit collocatus i
 ordie angeloz. **Orat** enim ibi habere pfe-
 ueratiā. ⁊ q istud totū valeat adipisci. **sb**

lungit causam. scz p resurrectionem qd habet p decimū officiū. i. resurrexi. de h etiā sub dnica qdragesime dicit.

De officio septuagesime.

Incō officio

Npnis dnice aliq dicam. Hanc vt pmissum ē. filij isrl fuerunt lxx. annis regi babilonis. et postea liberati redierūt i hierlm. Similiter optet nos seruire ipi tota vita ista. vel p culpā et penāz vel admin^o p penā. pp^o qd dolens ecclia agit pniaz tāq posita i captiuitate babilonie. i. hui^o mundi. vt qnqz libere et pueniat ad hierlm celestē. et pp^o h fac septuagesimā. et ideo icipit legē qnqz libros moyli. qz ista vtilitas pnie p qdus distinguit i illis. **Prim^o** eni liber. i. Gen. instruit nos in initialib^o pnie. in fide. i. et timore. q sunt esse pnie. qz p ea picipit pnia. In fide autē nos instruit. sic et in symbolo. Qd eni ibi dicitur visibiliū et inuisibiliū dicitur. In principio creauit de^o celū et terrā. scz celū empyreū: et ea q in eo sūt. q sūt inuisibilia. et terrā. i. oia ista visibilia. Et sicut ibi exprimit psona p^oris et filij. sic et hic in principio. i. in filio creauit de^o scz pater celū et terrā. et postea exprimit psona spūssancti cū dicitur. et spūs dnī ferebat sup aq^os. i. spūssanct^o q creauit et regit oia. Instruit etiā nos i fide incarnationis. et passionis vt credam^o xpm in quātū hoiem passū fuisse nō in quātū deū. Et h p ysaac. q nō fuit imolat^o. s. aries. Itēz instruit nos vt credam^o xpm datū esse ex grā nō ex meritis sic fuit ysaac. Instruit etiā nos in fide resurrectionis et ascensionis et spūssancti missionis p ioseph q post vēditionē sublimat^o est i egypto. distribuēs triticū p totū egyptū. sic xps post vēditionem sublimat^o mundo distribuit triticum verbi dei p p^odicatores suos p totū mūdū cui^o causa fuit resurrectio. ascensio. et spūssancti missio. Incutit etiā timorē p adāz. ne nos p viciū gule siue p inobediētā eiciamur de paradiso spūali sicut ille de paradiso terrestri. Et per Cayn nos instruit. vt caueam^o ab homicidio. Et p ciuitates penitus destructas. vt caueamus a vicio sodomoz. et ab oī vicio p diluuiū. et iterū a vicio gule p Esau. q pp^o esum lēticule refecit reprobat^o ē. Preterea qz in lxx. reco-

lim^o miserā nostrā. quam ppter peccata parentū nostrorū incurrim^o. ideo lib^o ge neseos legim^o vbi agit de expulsiōe p^o morū parentū de paradiso. et de alijs. de q etiā cantam^o respōsorij. In sudore vult^o tui. et illud Ecce adā et. Ad maiorē tñ miserā designādū p^o legim^o et cantam^o de dignitate hoīs. i. q est fact^o ad imaginē et similitudinē dei. q in paradiso etiāz collocatus est. q socia ei facta ē. et q nec mori nec aliquā penā pati posset. nisi ex culpa sua pueniret. **Officiū** autē misse est. Circū dederūt me et. vbi p^ostet ecclia se esse i pena et laborib^o inflictoz ppter pctā. q sunt fames. sitis. calor. frigus. lassitudo. egritudo. et mors ipa p prauā psciaz et amaritudinem. fetor. et tenebre qles sūt dolores inferni. Pz ne iste luct^o generet in nob accidiā siue tristitiā. q mortē opaf. ponit in versu consolationē. Diligā te dñe virtus mea et. vt sic possit dicere Fuerūt mibi lachrymę mee panes et. Et aduerte. qz h vba Circū dederūt me et. Sunt etiā vox ecclie p^omitiue plorātis in abel p^othomartyre p^octore. cui^o sanguis de terra clamauit ad dōminū. q aperuit os suū et suscepit eū d manu Cayn fratris ei^o. **Un^o** statio ē ad sanctū laurētij. cui^o mors p^ociōsa nouo et inaudito genere passionis clamauit in celū. et audita est in vniuersū mūdū. **Un^o** et ecclia romana p ceteris est autentica martyribus. Ne autem ecclia desperet pponit ei euāgelio triplex salubre remediū. et i epla triplex pmiū. **Remediū** ē vt si vult ab illis plene liberari in vinea anime sue laboret abscindendo vicia et peccata. postea i studio vite p^osentis currat p penitētie opera deinde viriliter i agone pugnet p oia diaboli temptamēta. qd si fieret triplex remediū habebit. qz laboranti dabit denarius. currenti brauium. et pugnanti coronā. **Un^o** qz non libēter homo suscipit onus pnie nisi videat pmiū ostēdit pmiū i epla i. ad Cor. ix. Nescitis quia hi q in stadio currunt. omnes quidem currunt. sed vn^o accipit brauium. Est eni brauiū premium currentiūz per quod significat beatitudo eterna. q est pmiū currentiū in regnū eternū. qd ostēdit vt libenti^o agāt hoies penitētiā. et vt magis fleant pctā sua. **Un^o** p^o. Sup flumina babilonis illic sedim^o et.

Et sicut in cursu exteriori remouent q̄ im-
pediūt cursū. sicut dicit apls se facere cū di-
at. castigo corp̄ meū. et in fuitute redigo
rē. quasi dicat. leuigo me. i. leuē factio ad
h̄ vt possim currere. sic facit ecclia. macerat
eni carnē suā vt remotis oib⁹ nociuis ad
brauiū vite eterne meli⁹ currere possit. Et
bñ respōdet ei respōsorū. adiutor i opor-
tunitatib⁹ i tribulatiōe. Tribulatio enim
oportuna et vtilis ē homini. qm̄ facit nos
recordari eternorū gaudiōz. Nec sequitur
alla. qz subtrahit ecclia cātica leticie vt pre-
missū ē. Post respōsorū sequit̄ tract⁹ a tra-
hēdo dicit. et suauis aurib⁹ scz. De pfun-
dis clamaui rē. ad notādū qz in gemitib⁹
et suspirijs trahit ecclia vitā suā de pfun-
dis peccati vel pene. Sz ad p̄solatiōē in-
terponit̄ vba misericōdie cū dicit. Quia apud
te p̄piciatio ē. Sed qz nllō mō vult ecclia
qz filiū sui eadē i accidiā. ideo post tractū
sequit̄ euangeliū de denario diurno. i. de
beatitudine eterna quā ostēdit fili⁹ suis.
vt hilariter faciant p̄niaz. Vile ē regnū ce-
lorū homi patrifamilias q̄ exiit p̄mo mane
rē. **Mat. xx. ca.** hō est vinea dei et ecclia
quā qlibet d̄z colere p̄ posse suo. in alijs p̄-
p̄dicationē. et in se p̄ bonā opationez. et si
bñ coluerit habebit vitā eternā. q̄ d̄z dena-
ri⁹. In denario ē imago et superscriptio. et
nos habebim⁹ imaginē dei et aprā superscri-
ptionē. qz erimus et dicemur dñi et filij dei
Alps. Ego dixi dñi estis et f. e. oēs. Sequi-
tur offertoriū. Bonū ē p̄fiteri dño rē. in q̄
monemur laudare deū in tribulatiōe qd̄
possum⁹ facere viso denario diurno. Ad
quē vidēdū petit ecclia illuminari dicēs in
postcōmunionē. Illumina faciem tuā rē.
Pōt etiā aliter dici fm̄ Inno. iij. in ser-
mone huius diei. Legit̄ enī qz occupatio
magna creata ē oib⁹ hoib⁹ et iugū q̄ue sup
filios ade a die exit⁹ de v̄tre m̄ris eorum
vsqz in diē sepulture i matrē oīuz. Si qdē
mater oīuz hoīuz terra ē. et eadē oīuz ē se-
pultura. pp̄ qd̄ ille dicebat. Quid⁹ egres-
sus sum de v̄tero matris mee. et nudus re-
uertar illuc. In p̄missis aut̄ v̄bis circa sta-
tū hūane p̄ditionis tria p̄siderāda sunt. vi-
delicet. ingressus. progressus. et egressus
De progressū p̄mittit̄. occupatio magna
cre. est. o. h. et iugū rē. De ingressu subiū-
git. a die exit⁹ de v̄tre m̄ris eorum. De

egressu p̄cludit̄. vsqz i diē sepulture i. m.
o. Sane i qlibet statu q̄ue iugū sup filios
ade imponit̄. q̄ue qdē in ingressu. q̄uius i
pgressu. q̄uissimuz in egressu. Vñ merito
pp̄ha flebat dicens. Quare de vulua ma-
tris egressus sū vt videā laborē et dolores
et p̄sumarent̄ in p̄fusiōe dies mei. Forma-
tus ē enī hō de terra p̄cept⁹ in culpa. nat⁹
ad penam. Vere itaqz occupatio magna
creata est. o. h. et iugū. g. f. a. Et beati q̄
occupāt in bonis. miseri q̄ in malis. beati
qz q̄ iugū xp̄i portāt. miseri q̄ iugū diabo-
li. Hāc hūane p̄ditionis miserā p̄siderās
ecclia gemit dicens i introitu. Circūdede-
runt me ge. rē. In qb⁹ v̄bis pp̄ha recolit
lapsū hūanuz. De x̄o p̄ nimio dolore de-
speret. iō statim cōmemorat misericōdiaz crea-
toris i graduati. Adiutor rē. Occupatio
nē aut̄ honestā et vtilē dñs indicit i euāge-
lio oparios p̄ducēs vt reddat illis merce-
dem. In honestā x̄o et inutile docet apls
in eplā euitare. Nescitis in qd̄ q̄ hi qui in-
sta. cur. o. q. cur. f. vñ accipit brauium. sic
currite vt cō. rē. Et sequit̄. Ego aut̄ sic cur-
ro nō q̄si in incertū rē. In tractu x̄o. De
pfundis rē. pp̄ha inter iugū et iugum di-
stinguit. Dicēs eui. Si iniquitates rē. in-
nuit iugū diaboli. de q̄ p̄ pp̄ham d̄z. Cō/
putriuit iugū a facie dei. Vñ mox subdit
Quia apud te p̄piciatio ē rē. ecce iugum
xp̄i suaue de q̄ v̄itas inq̄t. Iugū enī meū
suaue ē et onus meū leue. In sūma aut̄
officiū misse p̄tinet afflictionē i introitu. ie-
iuniū in oratiōe. bellū in eplā. auxiliū in
graduati. in euāgelio in vineā inducimur
vbi cōpatimur et cōregnabimus.

De sexagesima.

Post septuage-
simā sequit̄ sexagesima. Sicut
autem ecclia celebrat septuage-
simam in mysterio. quia quēadmodū fili⁹
israel p̄ fletum exiuerūt et liberati sūt post
septuaginta ānos de fuitute babylonica.
sic et ip̄a ecclia d̄ fuitute diaboli. cui opor-
tet modo seruire. liberata est saltē p̄ peni-
tentiā factam in septenario hui⁹ vite. Sic
etiam in mysterio celebrat sexagesimā. lz
enī instituta fuerit in redemptionē q̄ntaz
feriaz. put dictū est sub .lxx. fuit tñ etiaz
instituta. pp̄ significatiōē. quoniā signi-

ficat tps viduitatis eccleie ⁊ illius merore
ppter absentiaz sponſi q̄ pctōib⁹ abest p
graz. ⁊ viatorib⁹ p hūanitatē pntiaz. **L**i
cet enī xps nob sit pns fm diuinitatē. iu/
xta illd. ⁊ ero vobiscū vsq; ad cōsumatio/
nē seculi. tñ fm qd est homo. in celo est se/
dens ad dextrā patris. **N**empe fruct⁹ se/
ragessim⁹ viduis debet. **I**n consolatio
nem aut ill⁹ absentie sponſi. q̄ ad celū ra/
ptus ē dan⁹ eccleie due ale. scz sex operuz
misericordie exercitatio. ⁊ decalogi ipte/
tio. **U**n sexagesima sonat sexies decē. vt
p sex. sex opa miscdie. p decē decalog⁹ in/
telligat. **S**exagesima enī ex senario ⁊ de/
nario pstat. vt sic dñs post opa sex dierū
bñdixit diei septimo. sic post pfectionem
operū decalogi pueniem⁹ ad beatitudinē
eternaz. et dicet nob. **V**enite bñdicti ⁊c.
Et ideo i. lx. legif euāgelij. **C**ū turba plu/
rima. **L**uc. viij. c. de semie xbi dei. vt ho/
mines seminet opa miscdie ad habēdā il/
lā bñdictiōez. **E**t qz semē i plurib⁹ suffoca/
tur. ido clamat alta voce i introitu. **E**xur/
ge quare obdormis dñe ⁊c. **I**n tertia xō
dñica scz qnāgesime ostēdit p quē velit li/
berari scz p deū. **U**n in introitu dicit. **E**sto
mibi i deuz ptecorē. ⁊ qz dñs ppe ē oib⁹
iuocatib⁹ eū. seq̄ liberatio i seq̄nti dñica.
Un dic in introitu. **I**nuocauit me ⁊ ego ex/
audiā eū. **I**mpossibile ē enī qn ille libere⁹
q̄ apit p cōfessionē pctā sua. q̄ sūt dolores
ducētes ad infernū. ⁊ dolet dolore satisfā/
ctio. ⁊ petit a domio liberari. **Q**uia xō
pctā hoiez a deo sepant ido dubitādo dic
Exurge. **I**tez dicit ter exurge i hodierno
introitu ppter triplices filios. **P**rimo enim
clamat p filiis q̄ temptantur p aduersa. s
nō succubūt vt paul⁹ ppter qd dic pmo. ex/
urge qre obdormis. i. obdormire videris
nō exaudiēdo vel liberādo. ⁊ h facit dñs
vt pbet ⁊ examinēt in igne tribulatiōis.
puriores enī exierunt tres pueri de forma
ce regis babylonis q̄ intrauerūt. **U**n nō
dormit sic habet **I**biere. j. **V**igilātē xgaz
ego video. **E**t dic dñs statim. **B**n vides.
qz vigilabo ego sup gre. m. et super filios
me. ps. **E**cce nō dormitabit neq; dormiet
q̄ custodit isrl. **E**t q̄ntū ad istos dic postea
obliuiscer tribulatiōis nre. qz singula sin/
gulis debēt reddi. **S**cdi filij sūt q̄ i pugna
cadūt. ⁊ ppter istos dic eccleia **E**xurge ⁊ ne

repellas in finē qre faciē tuaz auitis. q. d.
Ostēde faciē tuā ⁊ reuertē ad te. **T**ertij
filij sūt q̄ p blāda tēptat. nec succubunt. s
qz adūsa nō tolerāt piculū ē ne pspa eos
frāgāt. ⁊ ppter h dicunt. **E**xurge dñe adiu/
ua nos. **P**rop⁹ oēs sequit. **E**t libera nos
De h etiaz in dñica seq̄nti dicet. **E**p̄la
xō **L**ibēt suffert. ij. ad **C**or. xi. c. horat
nos vt qramus dñm ⁊ despiciam⁹ ⁊ susti/
neamus lesores. ⁊ tāq; hoc cognoscentes
dicim⁹ responsozū. **S**ciant gentes quoniam
⁊c. **T**ractus ostēdit terram cōmotam
pscientia peccatoz. **I**n euangelio ergo se/
men iacimus quoniam in. lx. in vineam in/
ducti sumus. **E**st autē euāgelij. **E**xurge q̄
seminat ⁊c. ⁊ hic fuit beatus paulus. qui se/
minauit semē. id ē. xbum dei. **E**t ppter h
sit hodie statio apud sanctū paulū. **E**t in/
de est q̄ in fine collecte huius diei dicitur
Doctores gentiū ⁊c. **S**epe enī fm statio/
nes officia ordinant. vt hodie. **Q**uia enī
statio ē ad sanctū paulū. ido de eo fit men/
tio in collecte. **E**t eodē modo i q̄nta feria
ante letare hierlm. ⁊ in sabbato ibi seq̄nti
vt ibi dicet. **P**rotendit aut. lx. vsq; ad
q̄rtam feriam post pasca in qua cantatur
Venite bñdicti filij patris mei. qz illi q̄ in
opibus miscdie se exercent audient illud.
Venite bñdicti ⁊c. vt ipse testat. ⁊ tūc sps
se ianua apiet. ⁊ sponſi amplexu fruatur.
Un in ep̄la amone⁹ vt ad instar pauli tri/
bulationē de absentia sponſi patiēter ex/
pectet. in euāgelio vt seminationi bonoz
opez semp insistat. ⁊ q̄ quasi desperas cla/
mauerat. **C**ircūdederūt me ⁊c. nunc ad se/
rediēs petit i officio i tribulationib⁹ adiu/
uari. ⁊ ab ipis eripi dicēs. **E**xurge ⁊c.

De quinquagesima.

Sequit de quinquagesima. **I**n p̄mis autēz no/
tandū. q̄ multiplex ē quinquā/
gesima scz dierum. annoz. psalmoz. p̄lo/
narum. ⁊ denarioz. **Q**uinquagesima di/
erum triplex est. **U**na a dominica ista vs/
q; ad diem pasce. **A**lia a pasca vsq; ad pē/
tecostes. de q̄ dicif in cōcilio aurelian. vt
an pasce solēnitatē nō qnquagesima. sup/
plēdū est. qz illa suat post pasca. sed qua/
dragesima teneatur **T**ertia ab octaua pa/
pasce. i. a sabbato i albis vsq; ad sabbatū

post pente. Prima est pnie afflictionis et abstinentie. tunc eni hoies abstinent a carni bus et pntinet a luxurijs. Secda est leticie et exultatiōis. Tertia figure siue glie et glo rificationis. Figuratur eni octaua etate vbi ytrag stola. scz aie et corpis induemur. et inde e q duo alla in illa qnqgesima canta mus. Quinquagesima qz psalmoy triplex e. et tres stat xpiane religionis significat. pms e pnie. scds iusticie. terti laudis vi te eterne. ideoq pma terminat in psalmo Miserere mei de. Secda i psalmo. Mi sericordiā et iudiciū. Tertia in Dis spūs laudet dñm. qd e in fine psalmi. Laudate dñm de celis. Petres qnqgesime signifi cant dies diluuij. Tot eni dieb fuit aqua sup facie terre scz centuz qnqginta. Ideo q tres qnqgesimas psalmoy cātamus. vt de a tali diluuij et ab omni periculo nos defendat. In qnquagesima 40 annoz erat ann iubile q quinquagesim erat. tāta eni erat septenarij cebritas. q septima di es celebrabat. scz sabbatum. et septima se ptimana vt pente. et septim mensis vt se ptember. et septenari ann vt iubile. in q oēs fui liberabant. Si 40 aliqs eēt qui nollet liberari. s remanere in fuitute dñi sui. ducebat ad postes tabernaculi vel tē pli. et pforabat ei auris cū subula. quod erat signū fuitij. nec deinceps manumit tebat etiā si vellet. Itē oia q tell ex gnis ex eo anno pcrebat oib erant cōmnia. nō eni colebat illo anno. Via etiā debita illo anno remittebat. et possessiōes aliena terestituebant. put sub pente. diceb. An iubile remittens vel initiās interptatur. Per quā recte pnia figurat. p quā vera li bertas tribuit et a diaboli fuitute libera mur. p eā etiā pctōz debita remittit et he reditas eterna atq celestes mansiones re stituunt. Quinquagesima ergo pni etem pus et remissionis significat. Inde e q b tpe psalm Miserere mei de. q est qnq gesim. et est psalm pnie et remissionis fre quentat et legit et cantat de diluuij. Raz sicut p diluuiū mūdus purgat e a malis hoib. ita p pniaz purgat microcosm. id est. minor mūdus scz homo a vitijs et cri minibus. Rursus qnquaginta dies in penitētia ducim. vt i qnquaginta sequē tibus dieb scz a pasca vsq ad pente. qd i

leticia sum acturi nō excedam qn in die pente. spūs sancti grām suscipe mereamur. Finitur eni quinquagesima in die pasce. qz penitētia ad nouitatē vite resurgere fac. De qnquagesima psonaz sermo habe tur in Gen. Abraā quesuit a dño si. lxx. boni essent in ppo nunqd pceret eis. imo dixit dñs postea de sexaginta et qnqgin ta. et sic vsq ad decē. De quinquagesima denarioz habetur pmo in euangelio. vbi agit de duob debitoribus. quoz vn te nebat centū denarios et alius qnquagin ta. sed de ea nil ad psens. Dicitur autē qnquagesima quasi qnquies decē. signifi cans tēpus remissionis vt dictū ē. Quin quagenarius eni numer pstitit ex quina rio et denario in semultiplicatis. Raz qui opa quinq sensuuz corpis per decē legis mādāta moderat fuerit. secure dicere po terit. qd in vltimo die qnquagesime scz in pasca cātatur scz Resurrexi et adhuc tecū sum et. Et nota q thelesphorus et Greg pape statuerūt vt clerici incipiant a quin quagesima ieiunare. Instituta est qnqua gesima pmo ppter suppletionē. vt videlz supplerent dies dñici qd ieiunio quadra gelime subtrahunt. et sic. xl. dieb ieiuna retur. put sub septuagesima est dictū Se cūdo ppter significationē. qz significat tē pus remissionis vt pmissum ē. Tercio p pter representationē. qz nō solū tempus re missionis significat verū etiam statū beati tudinis representat. Nam in quinquagesi mo āno serui efficiebant liberi vt pmissuz est. et quinquagesimo die a die agni imo lati lex data est. et in quinquagesimo die a pasca datus est spiritus sanctus. et ideo hic numer statū beatitudinis representat. vbi erit adeptio libertatis et cognitio veritat et pfectio charitatis. Natutiale huius diei officiū est de diluuij vt ecclia incuti at timorē filijs suis. ne peccēt p luxurijs. sicut i misse postcōmunionē. ne peccent p gulā. Et qz hec duo vicia maxie dñantur in illo tēpore. ideo agit d diluuij p quod penitētia designatur. vt pmissum ē. Sz ne timor nimis desperare faciat. dicit re sponsoriū. Bonā arcum meū in nubib ce li i signū federis. qd exponit allegorice d xpo vel de quolibet sancto fm suū modū. Arc eni ille quāto magis ad celuz eleuat

tāto magis ad terrā depmitur. ita sanctus homo q̄nto magis eleuat⁹ ē ad celestia tāto magis se humiliat. iux illd. Quāto maior es. humiliat te i oib⁹. Itē arcus iste ē signū federis. sicut et xps. Un in psalmo. Re/spice in faciē xpi tui. Et sancti etiā sunt federis signū. qz pnt irā dei tenere. sicut fecit moyses. Itē arcus ipse portentiū est. ita et sancti. qz si dñs ita suos affligi pmittit. qd erit de malis. Un legis in ecclesiastico. Vidit arcū. i. sanctū et bñdixit q fecit illū. **M**orādū autē ē q pmo cātā qdaz respōsozia de diluuiō. scdo quedā de obediētia abraē. postremo de ceco illuminato ad notandū q q p pñiaz peccata sua diluerit. et mādatis dñicis vt abraam obedierit a domino plene illuminari merebit. **D**ozzo i officio misse ecclia rogat deū et inuocat p filiis suis afflictis dicēs in introitu. Esto mihi i deū ptecorē. Postea xpo p lapsis et dicit. Et in domuz refugij. et. et causam subdit. s. p fidē cū dicit. Quoniā firmamētū meū. et. Tertio p tēptatis in pspertate existentib⁹. cū dicit. Et ppter nomen tuū dux mihi eris et nutries me. De h etia in pcedenti dñica dictū est. Sequit⁹ xpus de spe. q. d. qz merito spei dabis mihi b. In te dñe speraui. **P**ratio p afflictis est. scilz pces nras q̄lum⁹ exaudi dñe. et. **E**pla ē de charitate. j. ad Cor. xij. c. Si liguis hoīuz loqr. q. d. oēs vtutes eo modo quo haberi pnt sine charitate nihil valēt ad vitam eternā. Et ponit ibi. xv. gds ex qb⁹ puenit ad templū celeste. **P**rim⁹ gds ē. charitas patēs ē. **S**cdo benigna ē. **T**ertius nō emulat. et. **D**einde seqt cōmēdatio charitat. Charitas nūq̄ excidit. **Q**m̄ autem non pōt homo habere charitatem nisi fiāt mirabilia. maius ē d impio facere pium q̄ creare celū et terrā. ideo sequit⁹ re sponsoziū. Tu es de⁹ qui facis mirabilia. **V**ersus ē. Liberasti in brachio tuo. i. xpo p fidem xpi. Et sequit⁹ tractus. **I**ubilate. **T**ui⁹ vba vident⁹ eē illud qd p tractū significat. s. dolores p q̄s ecclia trahit vitā miserā. **S**ed dic q iubilatio seu exultatio nō est p trariū tractui. qm̄ homo beatus i ip̄is exultat. et etiā qm̄ hō liberat⁹ est i ip̄is miserijs gaudet. **U**nde in actibus aploz. **I**bant apli gaudētes. et. Et illud salomonis. **C**or qd nouit amaritudinē aie sue. in

gaudio ei⁹ non miscebit⁹ extrane⁹. i. diabōlus. hoc ē sup omne gaudiū. **E**uāgelij ē de fide passiōis et resurrectiōis. **E**cce ascēdim⁹ hierosolymam. et. **L**uc. xviij. c. Et qz p fidē ceci illuminant⁹. ideo statim seqt ceci illuminatio. q valde sapiēter petijt dicens: **D**ñe vt videam quia visio erit tota merces. **O**ffertoriū sicut est de fide. **B**ñdictus es dñe. et. Et aduerte. qz in euāgelio cecus petitoz geminat dicēs bis: **F**ili dauid miserere mei. et in offertorio similiter ecclia grās de illuminatione vtriusq̄ ppli duplicat dicēs bis. **B**ñdictus es domine. **E**t in alijs etiā vbis magis ac magis dupliciter illuminari postulat dicēs etiā bis. **D**oce me iustificatiōes tuas. **V**el bis dic iustificatiōes tuas ppter viā testimonioz et vritatē mādatoz. **P**ost cōmuniō scz mādauērūt et saturati sūt nimis. est d timore. vt ad memoriā reducam⁹ qd dicitur d iudeis. **A**dhuc esce eoz erant in ore ip̄oz et ira ascendit sup eos. qz enī comederant vsq̄ ad nauseam statim deū ad iracūdiā cōcitauerunt vt videlz incutiāt nobis timor ne p gulam offendam⁹ deum sicut iudei. **H**oc autē facit ecclia. qz tunc solēt homines magis intendere gule ppter carnis priuū quod iminēt. de qbus dicit **G**reg⁹ q relinquēdi sunt suo ingenio cuz venia. et idō bene cōpetit huic dici. **P**ōtētiā et aliter dici q tria sūt necessaria q pponūt nobis in epla et in euāgelio. ad hoc vt opa penitentie que p qnquagesimaz figurant sint pfecta. s. charitas q pponitur in epla. memoria dñice passiōis. et fides que intelligit⁹ p ceci illuminationē. et hec pponunt⁹ in euāgelio. **V**era fides sine qua nemo deo placere pōt. opa facit acceptabilia. memoria passiōis reddit facilia. charitas facit esse cōtinua. **E**t sicut ecclia pmo desperans clamauerat. circūdederūt me. et. et post ad se rediens adiuuari petebat. ita hic iam pcepta fiducia et spe venie ppter pñiaz q̄si dñm tenēdo orat et dicit. **E**sto mihi. et. **U**bi petit q̄tuor scz pcepti onem illis q sūt in aduersis. firmamētū illi q sūt in grā. refugij illis q sūt in culpa. et ducatū illis qui sunt in pspertis. **E**pla xpo nos ponit in expeditiōe armis muniri docēs **T**ract⁹ triūphatozi militie. nos docet seruire ei qdem q nos fecit. non ei cui nos

vididim? Et nō euāgelioꝝ p̄sequentiaꝝ
rationabiliter ordinatā. nā in. lxx. vineaz
colim? in. lxx. agrum seminam? siue semen
spargim? in. q̄nquagesima fructū lucis in
ceco illuminato colligim?

De feria q̄rta i capite ieiunioꝝ.

Post quinquagesimā seq̄t̄ q̄dragesima. que ē
numerus sp̄ialis p̄nie. in q̄ ieiunat ecclesia et penitet de p̄ctis suis. Per penitētiā enī q̄ in q̄dragesima p̄ficiť. puenit ad q̄nquagesimā. i. ad annū iubilēū. h̄ est ad remissioē p̄ctoꝝ. vt p̄missū ē Incipit aut̄ q̄dragesima a dñica seq̄nti in q̄ cātať. In uocauit me. Sz i hac feria q̄rta ieiuniū in choat̄. vt iā diceť. Beat̄ petr̄ p̄mo instituit ieiuniū q̄dragesime añ pasca. Recyca a mysterio. q̄ q̄dragesima sex dieb? a capite ieiuniū vsq̄ ad pasca in abstinentia sum? Nā post babilonicā captiuitatē q̄dragesima sex ānis edificatū fuit tēplū dñi. P̄n nos post captiuitatē babilonis. i. p̄fusiōis vicioꝝ q̄dragesima sex dieb? p̄ abstinentiā et bona opa nos p̄pos tēplū deo edificamus. Quare aut̄ q̄dragesima dieb? ieiunet̄ et q̄re dñi q̄dragesima. s̄b dñica seq̄nti diceťur. *E*ane ieiuniū q̄dragesime cōmēda tur ab institutore et a trib? t̄pibus et a p̄so nis q̄ illis ieiunauerunt. *R*ursus ieiunia iō sūt instituta. qm̄ i lege p̄ceptū erat decimas deo et p̄micias de oib? bonis red di. Qm̄ et nos idip̄m facē debem? et etiam de nobis p̄p̄s. s. de corpe et de mēte et d̄ tpe De his et alijs ieiunijs dictū est s̄b q̄rta feria tertiē hebdomade aduent? Si q̄dē de nob decimas et p̄micias deo offerim? qm̄ bonū opamur. *I*n q̄dragesima soluĩ decima dieꝝ. qm̄ s̄m Greg. a p̄ma dñica q̄dragesime vsq̄ i pasca sex hebdomade cōputat̄. q̄z dies sunt. xlii. Ex q̄b? dñi sex dies dñici subtrahũt de ieiunio remanēt añ. xxxvi. dies abstinentie. q̄ sunt q̄si decima anni. Et ḡ numer? q̄dragesima dierū q̄ bus xps ieiunauit impleat̄ recipiũt ex institutione Greg. pape q̄ttuor dies p̄cedēl hebdomade videlz. q̄rta q̄nta sexta ferie et sabbatū. Et s̄m hoc dñi q̄dragesima q̄si q̄ttuor cū decima. qm̄ triginta sex dieb? q̄ sūt decima addũt q̄ttuor vt p̄missū ē q̄z p̄mus ē sanctificatiōis et mūdatiōis. quia

tūc tā aīaz q̄ corpe mundam? cineres capi bus aspergētes. Reliq̄ tres sūt d̄ p̄michs dierū q̄ soluĩ iū q̄ttuor t̄pib? anni. Sz cū triginta sex dies p̄dicti sint decima t̄recētoꝝ sexaginta dierū tñi. et ann? p̄stet ex t̄cētis sexaginta q̄nq̄ dieb? et sex horis. p̄t q̄ cum ieiunam? triginta sex dies rōne decime t̄pib? remanēt q̄nq̄ dies indecimati et sex hore. Sz illis ieiunam? q̄ttuor dies p̄cedētis hebdomade vt sacer numer? com pleat̄ vt p̄missū est. Sz s̄m h̄ adhuc remanent triginta hore indecimati. videlz vn? dies qui p̄tinet vigila q̄ttuor horas et sex hore. Sz p̄t dici q̄ p̄ decima illi? t̄pib? in sabbato sc̄to tardi? cenam? vel forte p̄p̄ h̄ die illa tardi? sc̄z d̄ nocte missa celebrat̄ vt dictū ē in p̄hemio q̄te p̄tis. *M*os vero puiciales ieiuniū q̄dragesime i p̄cedēti sc̄da feria inchoam? et sic duos dies p̄ ceteri natiōib? ieiunam? et h̄ nō solū p̄p̄ quādā honestatē. vt videlz sic biduo purificati i q̄rta feria sacri ieiuniū inchoem? verū etiā p̄ eo q̄ q̄dragesima i magno die iouis cene terminat̄. put s̄b ti. septuagesime dictū ē. *A*ltimos ḡ duos dies nō ratione q̄dragesime. s̄ p̄p̄ causaz ibi dictā. et p̄p̄ eoz sanctitatē ieiunam? *C*lerici etiā i q̄nquagesima ieiuniū inchoare tenent̄ put ibi dictū ē. *Q*uidā aut̄ dixerunt q̄ p̄missū q̄ttuor dies addunt alia de causa. videlz tres p̄ trib? dieb? quattuor t̄pōz q̄ i quadagesima p̄tingūt. q̄rtus p̄ vigilia pasce quā ieiunare debem? s̄ p̄missa ratio verior est. *S*z cuz in q̄dragesima imitemur ieiuniū xpi vt p̄missū ē et ip̄e statim post baptisimū sc̄z post ephaz suū ieiuniū inchoauerit. q̄rit q̄re h̄ tpe ieiuniū inchoam? et il lud cū pasca p̄tinuam? et nō eo tpe q̄ ip̄se ieiunauit. cuz ip̄i actio n̄ra debeat esse instructio. *A*d q̄d q̄druplex ē ratio. *P*rima q̄ in q̄dragesima representam? p̄lm̄ israel q̄ fuit q̄dragesima ānis i deserto et statim post celebrauit pasca. *S*ecūda q̄ homines tpe verno naturaliter ad libidinē cōmouent̄ ad quā restringendā institutūz ē h̄ tpe ieiunari. *T*ertia q̄ xpi passioni resurrectio cōtinuatur. igit̄ rationale fuit vt afflictio n̄ra cōtinua eēt passioni saluatoris. *C*um enī ip̄e p̄ nob passus sit. et nos ei compati debemus vt ita tandē cōregnem? et post passionē statim resurrectio subsequatur. iux

illud apli. Si cōpatimur et cōregnabim⁹.
Nā et egror⁹ magis affligit cū appropinquat
 sanitati. Quarta qz sicut filij israel priusqz
 agnū comederēt se affligebant et lactucas
 agrestes. i. amaras cōmedebāt. ita et nos
 p pnie amaritudinē debem⁹ pus affligi vt
 statim post digne possim⁹ comedē agnum
 vite. scz corp⁹ xpi. vt sic mystice capiam⁹
 pascalia sacramēta. **P**orro in missis q
 dragesimalib⁹ frequētat⁹. hūiliate capita
 vra deo. eo q illo tpe diabolus magis im
 pugnat nos. vñ deum humiliter orare. et
 nos sibi hūiliare debem⁹. et vt nos sibi om
 nipotētis dei manu humiliem⁹. Dicitur
 etiā. flectam⁹ genua. de quo dictuz est sub
 qrtā pte sub titulo de salutatione. Et ē sci
 endū q flectam⁹ genua. et hūiliate capita
 sese comitant⁹. et neutrum dicit in dñica die.
Nā vt ait Greg⁹. Qui in dñica die genua
 flectit. deū surrexisse negat. Propter mul
 tas qdē causas orādo nos ad terrā pster
 nim⁹ put dictū est in qnta pte sub prima.
 Dicit⁹ etiā oratio sup pplm post. hūiliate
 capita etc. ppter tps sanctitates. et ad no
 tandū q i hac vita p nob ē orādū. vt i fu
 turo audire mereamur a dño. Venite bñ
 dicti patris mei etc. Que qdē oratio est vi
 caria sancte cōmunionis. Olim enim oēs
 cōmunicabāt. et cōmunicaturos diacon⁹
 ad flectēdū genua inuitabat. Nunc xō qz
 multi suscipiūt corp⁹ dñi indigne p cōmu
 nione vtimur oratione diacono sicut pus
 suo fungēte officio et dicēte. humiliare ca
 pita vra deo. qz qdū q hūiliauerit se exal
 tabit et qsqz h bonis actib⁹ bñdicetur.
 eterne bñdictioni postmodū ascribet⁹. In
 hac g oratiōe sacerdos milites xpi pugne
 cōmedat ad dimicādū p hostē antiquū. et
 insidias inimicor⁹. et idō p munit eos p mi
 nisteriū armis hūilitatis. dicēs hu. ca. ve.
 d. et sictandez capitib⁹ hūiliatis qsi cōfir
 mās eos infundit sup eos ptectionez sue
 bñdictiōis. et h magis i septuagesima qm
 a duersari⁹ noster tūc solicit⁹ circūit qrens
 quē deuoret. Scdo in pma collecta genua
 flectim⁹ in postulatiōez iusticie. q est neces
 saria in pñti vita. In vltima xō reuerēter
 inclinam⁹ in gřazactōem p diurno dena
 rio vite future. Tercio in pma collecta fle
 ctim⁹ genua p pugna pñtis vite afflictio
 nem laboris et ptenitētie ostēdētes. In vl

tima xō q est p gřazatione. caput hūmi
 liam⁹. p qd mētis hūilitas designat. qz in
 eterna vita ois labor excludet⁹. et hūili
 tas semp stabit. De h dicef sub sabbato
 pme hebdomade qdragesime. **I**te in fi
 ne misse dicit⁹. Bñdicam⁹ dño. de q dictū est
 in qrtā parte sub ti. de oratiōe nouissima.
Hoc etiā tpe cortine in ecclia suspēdūt⁹ et
 q dictum ē in pma pte sub ti. de picturis.
Porro ecclia his dieb⁹ in magno certa
 mine cōstituta in qdragesima frequentat
 psalmū. Qui habitat. qz psalm⁹ ille infor
 mat i certamie positos spem suam in dño
 ponere. et omne adiutoriū ab eo deposce
 re de quo sub dñica seqnti dicef. Hoc tpe
 diaconus casulaz sup humerū portat. de
 quo dictū ē in scda pte sub titulo de dia
 cono. Ab hac qz quarta feria vsqz ad dñicā
 palmar⁹ dicit⁹ omni die pñatio de ieiunio. eti
 am i dñicis dieb⁹ apud qsdā. In illa vero
 dñica. et sequētib⁹ dieb⁹ dicit⁹ pñatio de pas
 sione. S3 videf esse incōgruū. q i dñicis
 dieb⁹ cantef pñatio de ieiunio. cuz in illis
 nō ieiunef. Et ideo qdaz dicūt in illis qti
 dianā pñationē. S3 l3 non ieiunef nume
 ro. ieiunatur tñ qñtate. i. in cibo qdragesi
 mali. sicut i alijs dieb⁹. In qbusdam tñ ec
 clesijs incipiūt dicere pñationē de passiōe
 in dñica de passione. Et in qbusdā etiā di
 cunt pñationē de ieiunio vsqz ad qrtam fe
 riā ante pasca. Verū l3 vt pmissum ē qua
 dragesimali ieiunio qd incipit in dñica q
 dragesime. supadditi sint qttuor dies. so
 lenitates tñ officij qdragesimalis tps in
 ciipiūt in eadē dñica sicut pus et nō an. nec
 in h imutatio facta fuit. qz potius ex in
 curia q ex certa scientia h pñgisse credat⁹.
Nā idē deberet esse caput ieiunij et officij.
Et fm h videf q in dictis qttuor diebus
 deberent imediate post missaz dici vesp
Circa qd notādū ē q qdragesimale tē
 pus ē luc⁹ et penitētie tps. penitētes autē
 dū cōuertūt⁹ ad xpm a tenebris ad lucem
 trāseunt. Vespertinū xō tps ppter defe
 ctū et obscuritatē impfectionem designat
 qz pñtētes nō impfectioni et defectui
 s3 poti⁹ pfectioni et luci xitatis insistent. id
 circo pueniēter quātū ad vespas dictū tē
 pus lucis ex institutione gabilon. concilij
 puenif. vt sic statim post missaz dicantur
 q alias circa noctis tps cōsueuerant dici.

hoc tñ q̄ttuor p̄dictis dieb' p̄cedētib' nō fuatur. q̄ diebus q̄dragesimalib' sup additi ex alia causa fuerunt. Vel pōt dici q̄ q̄dragesimali tpe p̄p̄ dispositionez ad pascale solēnitatē z correctionem delictorū p̄teritorū sanctorib' operib' insiste dum est. ideo pulsū est vt eo tpe q̄ suam illa ieiunia plures orationū supplicatiōes ieiuni agamus. z p̄pter h' nō solum alias horas verū etiā vespas ante cibū dicim'. **P**redictis tñ q̄ttuor diebus h' nō fuatur ad representādū p̄mariā dispositionē penitentū q̄ in suis p̄mordijs non possunt tot sanctitatis obseruantijs insudare. **H**oc tpe dicit ad horas caplm conuertimini. **J**ob. ij. c. Et illud. Inter vestibulū. qd ē ibidem. Et illud. Clama ne cesses. **E**sa. lviij. ca. Et illud. Derelinquat impi'. **E**sa. lv. c. Et illud. Frāge esuriētī. **E**sa. lviij. c. **G**ane h' q̄rta feria q̄ttuor p̄uilegijs insignit'. **P**rimū ē. q̄ tali die incipim' ieiunare. qd fit q̄druplici rōne. **P**rimo pro eo q̄ p̄p̄ legitur q̄rta feria suum ieiuniū inchoasse. **Q**d inde videt'. q̄ natus est die dñi. ca. z si q̄s diligēter cōputet annos extunc vsq̄ ad triginta s̄m rationes cōpoti inueniet eū in tertia feria fuisse baptisatū. z sequēti die intrās in desertū inchoauit ieiuniū. **S**ecdo ideo in quarta feria ieiuniū inchoam'. q̄ in q̄rta etate salomon templū edificauit. z nos q̄si fundamētū illi' tēpli qd ex nob' extruēt iacim' ieiunādo. vt i pa sca tēplū dñi esse possim'. **A**n apls **T**emplum dei sanctū est. qd estis vos. **T**ertio ideo in q̄rta feria ieiuniū incipit. cū enim ecclia i dieb' dñicis q̄dragesime non ieiunet p̄p̄ gaudiū qd h'z d' resurrectionē dñi q̄ in illo die facta ē. in qua resurrectionē dñi legif' bis comedisse. semel cū discipulis euntib' i emaus z itez qñ itrauit clauis ianuis ad discipulos. z attulerūt ei p̄tem piscis z assi z fauū mellis. idō incipit ieiunare ab hac q̄rta feria antecēdēte dñi cam illam. q̄ p̄pter h' vocat' caput ieiunij. **D**e h' etiā iā p̄missum ē. **Q**uarto. q̄ sicut iam dicef' h' tpe ad bellū p̄cedim'. idō q̄ttuor dieb' hui' hebdomade ieiunam'. vt q̄ttuor armati x̄tutibus. s. iusticia. fortitudine. prudentia. z t̄pantia. q̄ttuor mala q̄ p̄imum parentē incurrim' deploramus. lēz q̄ de paradiso eiecti sum'. q̄ in hac val

le miserie cibis ad modū iumētoz indigemus. q̄ in infernū descēdere timemus. q̄ in patria cū dñō nō gaudem'. **Q**uinto vt defleam' q̄ttuor mala q̄ fecim'. s. p̄ctm cogitationis. opis. p̄suetudinis. z locutiōis. **S**cōm p̄uilegiū est. q̄ illa die audiunt p̄fessiones publice penitētū z eis p̄nie imponunt'. **T**ertiū. q̄ tunc cineres capiti bus aspergunt'. vt iā dicef'. **Q**uartum q̄ die ista fit p̄cessio q̄lem p̄ totū annū fieri nō p̄tingit. penitētes nāq̄ tūc ab ecclia cū p̄cessione z cruce eijciunt' z in die cene in eadē recipiunt'. sicut sub illa die dicef'. **P**rocessionē q̄dē facim'. q̄ tūc ad bellūz p̄tra hostes incedim'. q̄ q̄si in expeditiōe a septuagesima vsq̄ tūc fuim'. **P**rocedētes ergo p̄ hostes armis n̄ris armamur. q̄ sūt humiliatio. oratio. afflictio. z elemosynaz largitio. **H**umiliatio sicut iā d' est in cinere. **O**ratio q̄ tūc dicim' parce domie tē. **A**fflictio de q̄ in euangelio. **C**ū ieiunatis tē. **E**lemosynaz largitio q̄ maxime h' tēpore frequentāda est. **U**n. **A**bscōde elemosynā in sinu pauperis. **T**alib' itaq̄ armis armati ad bella p̄cedimus. **A**n collecta huius diei est. **R**ecede nobis omnipotens deus p̄sidia militie xp̄iane sanctis inchoare ieiunijs tē. **L**eterū hac die officium vsq̄ ad nonā differim'. non tñ quia dñs hora nona expirauit. s. etiā p̄p̄ n̄raz castrimargiā. adeo nāq̄ ventri dediti sumus q̄ audita missa statim ad cibū curremus. z d' horis paz aut nihil curarem'. **A**n in p̄cilio gabilon. d' q̄ ad missaz currendum ē. z auditis missaz solēnijs. z vespertinis officijs ac largitis elemosynis. ad cibū accedēdū ē. **H**ac etiā die b̄ndict' cinis. z in signū hūilitatis capiti' aspergit' sub his v̄bis. **C**inis es z in cinerem reuerteris. **Q**d dictū fuit ade **Gen.** iij. c. **E**t iob penitentiā in fauilla z cinere egit. put legitur **Job** vlf. ca. **E**t dñs ait. **I**n domo pulueris puluere vos aspergite. **Mich.** j. ca. **I**tē legif' **Judith.** iij. c. **E**t filij israel humiliauerūt alas suas in ieiunijs et erat cinis sup capita eorū. **E**t abraā inq̄t. **L**oquar ad dñm meū cum sim puluis z cinis **Gen.** xviij. ca. **E**t mardoche' indut' ē sacca. spargens cinerē capiti suo **Esther.** iij. ca. **E**t filie syon cōsperserūt cinere capita sua. **Thren.** iij. cap. **E**t hinc est q̄ sicut ex

libro pontificali habet penitentes et mori-
turi in signum penitentie et humilitatis. et quod
terra et pulvis sint se in cinere vel solo per-
sternunt. et cilicium induunt. **De ex veteri te-
stamento tractum est. legimus enim Esa. lviij. c.**
penitentes sacco et cinere sternunt. **Ite-
rum. xxv. ca. Aspergimini cinere quod com-
pleti sunt dies vestri. Ite. Ione. iij. c. Rex
niniue induit et sacco et sedit in cinere. Ite-
rum. Thren. iij. ca. Virgines hierusalem accincte
sunt ciliciis. Ite. i. ps. xxxiij. Induebar ci-
licio. Fit etiam hoc ad significandum quod sicut in
eiectione ade de paradiso maledicta fuit
terra in ope suo sic per humilitatem penitentia terra
nostra scilicet liberum arbitrium nostrum benedicitur per
penitentiam ut non spinas et tribulos. sed dignos
fructus penitentiae germinet. **Inuitatur autem omnes
ad penitentiam generaliter cum dicitur in antiphona.
Immutemur habitu et cetera. ieiunium et ploro-
mus ante deum et cetera. Et ostendit causa quare ho-
mines debeant ieiunare. scilicet quia dominus expe-
ctat eos ad penitentiam. Unde introitus est. Misere-
ris omni deum propter penitentiam. et est. Sap. xi. c.
Omnes etiam orationes quicunque dicuntur. faciunt
ad idem. In epistola quod. Convertimini et cetera. que
est. Joelis. ii. ca. ad hoc inuitant generaliter
parui et magni et viri et omnes sexus. Unde dicit.
Sanctificate ieiunium vocate ceterum congre-
gate populum et cetera. Sequitur responsorius. Misere-
re mei deus et cetera. quod respondet epistole osten-
dens triplicem effectum penitentiae. primum quod per eam ha-
bemus remissionem peccatorum. et collationem
gracie. et conculationem inimicorum. Unde sequitur
psalmus. Dedit in obprobrium perculat me.
Sequitur tractus. Domine non secundum peccata no-
stra et cetera. quod significat laborem qui in peniten-
tia habetur. Et dicitur iste tractus usque ad
dominica de passione in secunda quarta et sexta
ferijs. ut in diebus artiori ieiunio deputati
incepte penitentie memores orationes ieiunio
conbinemus. In euangelio autem cum ieiuna-
ueritis et cetera. **Matth. v. ca. legimus de modo
ieiunandi ubi dicit. Tu autem cum ieiunas vn-
ge caput tuum. et faciem tuam laua. Quia omnis
penitens debet ungi oleo spirituali. quod est io-
cunditas mentis. tanquam athleta et pugil do-
mini. sicut habet in ecclesiastico. Oleum de
capite tuo non deficiat. Et faciem tuam laua
id est. interiori hilaritate exterius demonstra-
re videaris hominibus ieiunans. id est. sic ieiuna ut
non intendas fauorem humanum. sed solum dei. et******

pater tuus quod videt in abscondito reddet tibi
offerenda est. **Exaltabo. ubi est gratia actio
de impetrata remissione. Communio est. Qui
meditabitur in quod est aliorum exhortatio dele-
gis meditatione. et resonat euangelio. quia
meditari in lege est thesaurizare in celo.**

De quinta feria.

Sequitur de quinta feria. Si quidem inuitati sunt
omnes in precedenti die sicut ibi di-
ctum est ad penitentiam. Sed quia penitentia consistit in
tribus scilicet in oratione. ieiunio et elemosyna.
ideo in tribus sequentibus diebus ait de his
tribus et primo de oratione in hac quinta feria. et
ideo incipit introitus. **Domine clamaré ad do-
minum. Fit autem oratio ab aliquo: quicunque per
se quicunque per alio. Ut ergo ostendat quantum va-
let ab aliquo per se facta oratio. sequitur epistola.
Egrotavit ezechias et cetera. **Esa. xxxviii. ca.**
In qua proponit ecclesia regem ezechiam in exemplo
quod oratione per se facta impetravit a domino. xv
annos diebus vite sue supradicti. **Ut etiam ec-
clesia ostendat quantum valet oratio per alio fa-
cta legimus euangelium. Cum intraret ihesus. **Matth.**
viii. ca. de ceteratione quod rogauit dominum pro pu-
ero suo ut sanaret. quod impetravit.****

De sexta feria.

De sexta feria agitur de ieiunio et ostendit quod
ieiunium placet deo. scilicet spiritua-
le non carnale. Unde epistola agit de hoc. **Clama-
re ne cesses et cetera. **Esa. lviij. ca.** et post. Quia
re ieiunauimus et non aspexi et cetera. Et dominus re-
spondet. Nunquid tale est ieiunium quod elegi
ceterorum quod quasi circuli caput et cetera. Quasi dice-
ret. Non placet mihi tale ieiunium. quod aliis
se cruciet in tantum. sed quod dissoluat fasciculos
impietatis. id est. ab omni peccato abstineat quod sit
per charitatem. Unde sequitur euangelium.
Audistis et cetera. **Matth. v. ca. agens de chari-
tate. ubi dicit. hoc in ecclesia non legatur. Bi-
ctum est antiquis non occides. ego autem di-
co non irascaris.****

De sabbato.

De sabbato agitur ecclesia de elemosyna et de sab-
bato. quia per premissa tria. scilicet oratio-
nes ieiunia et elemosynas venit ad sabbatum.

tissimum mētis. vbi pena tā facta q̄ spectat
ad pñiam. et pax q̄ est quies et sabbatissim⁹
mētis se osculant. i. cōueniūt. Et ppter h̄
sequit̄ apte in eplā Esa. lviij. ca. Si abstu-
leris de medio tui catenaz p̄ctōz. et cetera
q̄ ibidē sequūt̄ tunc vocaberis sabbatum
dedicatū. et cetera q̄ ibidē sequunt̄. Et h̄
idem dicitur in euangelio. Cum sero esset
et. Mar. vi. ca. vbi dicit de discipulis
laborantib⁹ in mari p̄ quos penitētes de-
signatur. q̄ domin⁹ ascendit in nauiculaz
cum eis. et statim facta est tranquillitas.
Quia deo p̄sente in corde hominis paci-
ficatur aīa. et tranquillum fit ibi. Hoc sab-
batum h̄ habeat epistolam et euangelium
sicut nōnulla alia p̄ anni circulū. nō tamē
est cantib⁹ officiatur. q̄ p̄m quosdā non
dum erat solēni ieiunio deputatum. Ho-
die v̄o ieiunam⁹. vt ad quietis eterne sab-
batum pueniamus.

De p̄ma dñica quadragesime.

In hac domi-

ca in qua cātatur. Inuocauit me
et. incipit quadragesima. que
significat tempus pñie spūalis. et vocatur
dominica q̄ntana. quia quinta ē a pasca.
Quid aut̄ significet q̄nq̄ dñice q̄dragesi-
me. dictum est in prima pte sub ti. d̄ pictu-
ris. Dicta est aut̄ q̄dragesima. h̄ in ea sint
quadragesimadu dies vsq̄ ad pasca. Pri-
mo q̄ ecclia non curauit de duob⁹ dieb⁹.
que minutias nō attendit sed summas nu-
meri ponit q̄uis sit parū plus vel minus
Secundo q̄ quadragesima nō p̄tenditur
nisi vsq̄ ad diem cene dñi. que est dies ab-
solutionis. Nam p̄ quadragesimā bñ ob-
seruatam. et per verā penitentiā peruenit
homo spūaliter ad cenam agni. Unde in
Apoē. Beatus q̄ vocatus est ad cenā nu-
ptiarū agni. Et p̄m hoc solū sunt. xl. dies
Tertio quia filij israel laborātes in deser-
to. xl. annis cibati manna. p̄ quadragesima
mansiones venerūt i terrā p̄missiois quo
etiaz exēplo. xl. dieb⁹ a delicijs corpis ab-
stinētes v̄bis vite reficimur. orationi va-
cam⁹ vt tadē p̄ xpm̄ in terrā viuētū itro-
eam⁹. sicut illi p̄ iesū naue. i. p̄ iosue in ter-
ram p̄missionis introducti sūt. Ideo aut̄
p̄m Hiero. sunt in ea. xliij. dies. q̄ dñs ve-
nit ad nos p̄. xliij. generationes cōputatis

ieconia patre. et ieconia filio. et ipso domio

Gane totū tps vite n̄re q̄dragesima ē.
Ieiunam⁹ aut̄. xl. dieb⁹ icipiētes a p̄ce
dēti q̄rta feria. Primo p̄m Augl. qm̄ mat-
the⁹. xl. generatiōes posuit Ad h̄ enī dñs
suo q̄dragenario numero ad nos descen-
dit. vt nos ad eū n̄ro q̄dragenario nume-
ro ascēdam⁹. Scdo p̄m eūdem. q̄ ad h̄ vt
habeam⁹ q̄nq̄genariū q̄dragenario adijci-
endus ē denari⁹. Ad h̄ enī vt pueniamus
ad requiē beatā. optet nos toto tpe pñtis
vite laborare. Un̄ et dñs cū discipulis. xl.
dieb⁹ māsit. et post decimā diē spiritūsan-
ctū misit. Ieiunam⁹. xl. dieb⁹. Nam et
moyses ad accipiēdum legē ieiunauit. xl.
dieb⁹. sicut et helyas. dñs q̄z noster q̄dra-
ginta dies ieiunauit absq̄ cibo. et h̄ p̄ in-
stitutione et exēplo. Un̄ nōnulli vnā t̄m q̄
dragesimā obfuant. Illi v̄o p̄ merito ie-
iunauerūt. Comuni⁹ t̄m est tres q̄dragesi-
mas seruare. eo q̄ moyses. vt tradunt he-
brei ter ascēdēs ad dñm ieiunauit. vel po-
ti⁹ q̄z tres i trib⁹ legunt̄ ieiunasse q̄drage-
nis. i. moyses. helyas. et dñs. Quare aut̄
xl. dieb⁹ sum⁹ in abstinentia dictū ē sub
p̄cedēti q̄rta feria. Cōsiderādū ē aut̄ q̄
tps q̄dragesime pñie ascribit̄. pñie autēz
fruct⁹ sūt. ieiuniū. vigilie. et alie carnis af-
flictiones. Elemosyna corpalis et spūalis
et alia miscēdie opa. Oro et deprecatio et alie
spēs p̄tēplatiōis. Flet⁹. lachryme. et alia
insignia p̄tritionis. Idōq̄ de his et silib⁹
ad pñiaz p̄tinentib⁹ i nocturnis et diurnis
officijs hac die et sequētib⁹ legit et cantat
ecclia copiose. Et ppter h̄ etiam h̄ tpe d̄ re-
gulariter octies i canonicis horis psalm⁹
ille pñialis Miserere mei de⁹. Et ē no-
tandū q̄ ppter ieiuniū p̄ncipiū ordo interrū-
piū h̄istoriaz. Cū enī in septuagesima et se-
p̄agesima cātatū fuerit de adā. et in q̄nq̄ge-
sima de noe et abraā. in hac p̄ma dñica in-
terponit̄ de fructib⁹ pñie. in scda vero de
iacob. in tertia de ioseph. in q̄rta d̄ moysē
Antidōtus tres instituit ecclia q̄dragesi-
mas. de q̄ tactū est in pte p̄ma sub ti. de ec-
clesiasticis sacramentis. Gane q̄z vt di-
ctū ē h̄ q̄rta feria cineruz. h̄ tps est militie
xp̄iane. et i q̄ diabol⁹ forti⁹ nos insurgit
idō ne hō desperet. q̄si p̄fortatiū q̄ddaz
canit ecclia introitū. Inuocauit me et. q̄
audito spe fit hō fortis Un̄ dic̄ apls Spe

Liber

fortes in tribulatiōe gaudentes. **Et Esa.**
xxx. c. In silētiō et i spe erit fortitudo v̄ra
Sicq̄dē in his duob⁹ p̄sistit tota fortitudo
hoīs spūalis. s. in silētiō a tumultib⁹ secu-
li. nihil de his q̄ sunt seculi appetēdo. et in
spe eterna desiderādo. **Per eplam q̄ inci-**
pit. hortamur vos. ij. Cori. vj. c. armat ec-
clesia milites suos q̄ttuor cardinalib⁹ vir-
tutibus. **Primo fortitudine** cuz dīc. **Ecce**
nūc t̄ps acceptabile. ecce nūc dies sa. rē.
q̄ ibi de fortitudine dicūt. qz seq̄t. **In oib⁹**
exhibeam⁹ nos sicut dei mīstros i mltā pa-
tiētia. Scōo r̄pantia cū dicit. **In castitate**
et ieiunij mltis. **Tertio prudētia.** cuz dīc
in scia. i. i. prudētia. **Sūt autē idē subiecto**
sciētia et lōganimitas. qz scia et lōganimi-
tate scim⁹ p̄uersari in medio prauē et puer-
se nationis. et bonitate et suauitate q̄ est in
spūsancto. h totū p̄ eodē sumit. **Sequit.**
in charitate nō ficta. qz oīa sine fictiōe fieri
debēt. **Quarto iusticia.** cuz dicit. p̄ arma
iusticie a dextris et a sinistris. **Post eplaz**
seq̄t respōsoriū. Angelis suis de⁹ manda-
uit de te rē. vt sic secure hō possit pugna-
re. **Seq̄t tract⁹.** **Qui habitat i adiutorio**
in q̄ agit de tēptatione **Tract⁹** x̄o ideo dīc
qz ibi ostēdit q̄ hec vita misera trahitur
multis dolorib⁹ et laborib⁹. **Et qz potest**
cōqueri aliq̄s de inequalitate istī pugne
qz tēptator potentissim⁹ est. vt habetur in
Job. **Non ē ptās s̄b celo q̄ ei valeat com-**
parari. **Et sapientissimus.** qz multa vidit
Et crudelissimus. qz vt dicit **Piero.** Cru-
delis ē et non miserebit. hō autē infirmissi-
mus et ignorās. idō in ip̄o tractu ponitur
solutio hui⁹. qz h̄ p̄mittit de⁹ inimicū tem-
ptare. vt hō timeat et ad deū cōfugiat. qz
scit et pōt et vult liberare. et sic in se nō spe-
ret. s̄ in deo q̄ p̄mittit q̄ liberabit si p̄fugit
at ad eū. **Vult enī de⁹ vt homo habeat ti-**
morē de inimico forti. et spem de p̄missio-
nib⁹ futuroz. et de dilectiōe dei vehemen-
tissima. **Ergo seq̄t q̄ vult eū p̄tegere quē**
admodum gallina p̄tegit pullos suos ex
amore vehemēti. et ē spes de custodia an-
geloz. **Hō autē si mola ē inē duas molas**
timorē sc̄z et spem efficietur panis placēs
deo. et sic vincit oēm tēptationē. siue sit le-
uis et occulta. q̄ dīc timor nocturn⁹. siue le-
uis et manifesta. q̄ dīc sagitta volās i die. si
ue sit gūis et occulta. q̄ dīc negocium p̄am-

Bertus

bulās i tenebris. siue sit gūis et apta. q̄ dīc
demoniū meridianuz. **Hec q̄ttuor genera**
tēptationū vincet q̄libet sic armat⁹. vt di-
ctū est. **Sz i euāgelio nō sūt nisi tres tēpta-**
tiones. vbi dīc. **Quict⁹ ē ihs in desertū rē.**
Mat. iij. c. **Et cōphendunt q̄nqz oēs tē-**
ptationes s̄b q̄ternario. vt dictū est. q̄nqz
sub ternario. vt i euāgelio. q̄nqz sub bina-
rio. vt i eodē psalmo iheri⁹. vbi dīc. **Ala q̄o**
venātiū. id ē. ab ope malo. et a x̄bo aspe-
ro. i. a p̄ctō ozis. **Temptat⁹ aut fuit dñs a**
diabolo triplici tēptatiōe. sc̄z tēptatiōe gu-
le. cuz dixit ei. **Dic vt lapides isti panes**
fiāt. **Cupiditatis sc̄z cū dixit ei.** **Hec oīa ti**
bi dabo si p̄cidents adoraueris me. **Et in-**
anis gl̄ie. i. q̄n diabol⁹ voluit eū desicere
de pinaculo sic fecerat alijs p̄dicatoribus
multis. **Et vicit euz dñs p̄ autoritates sa-**
cre sc̄pture. qd significatū ē in h̄ q̄ dauid
lapidib⁹ sūptis de torrente deiecit goliaz
docēs nos debere armari gladio x̄bi dei
p̄t er illa arma q̄b⁹ nos armat aplūs i epla
hodierna. vt sic sufficiēter ad pugnam ar-
mati sim⁹. **Pōt etiam dici q̄ a p̄ncipio se-**
ptuagesime eccl̄ia tot tribulationib⁹ p̄sila
desperās clamauerat. **Circūdederūt me**
gemit⁹ mortis. q̄si a nulla pte euadere pos-
sit. **In p̄ncipio x̄o sexagesime.** vbi etiā de
h̄ dictū est. et dīcēt in q̄rta dñica. q̄si posi-
ta inē desperationē et spem clamauit. **Ex-**
urge q̄re obdormis dñe rē. **In p̄ncipio**
q̄nq̄gesime iā sperans clamauit. **Esto mi-**
hi in deū p̄tectorē. imo dep̄catiūa mutās
in affirmatiūa dīxit. **dux mihi eris et enu-**
tries me. **Nūc x̄o in p̄ncipio q̄dragesime**
ostendēs se exauditi dicit. **inuocauit me.**
et ego exaudia eū. et epla dicit. **In tpe pla-**
cito exaudiui te. **In graduāli dat nobis**
angeloz custodiā. **In tractu diuina pro-**
tectio. qz circūdamur scuto x̄tū. **In euā-**
gelio ad exemplū saluatoris ab hoste tri-
umphus. cui dicimus. **Vade retro satha-**
nas. **In offertorio etiā diuina p̄tectio no-**
ta ē cū dīc. **Scapulis suis obumbrabit tibi**
rē. **In postcōmuniōe demonū subiectio**
vbi dīc. **Sup aspide et basiliscum.** **Ab hac**
die vsqz ad parasceuen opunt cruce. et
velū an altare suspendit de q̄ in p̄ma pte
dictū est. sub ti. de picturis. **Hec dñica**
p̄uilegiata ē. qz ē ianua et limes q̄dragesi-
me. q̄ rēp̄sentat t̄ps q̄ filij isrl̄ morati sūt in

deserto. **T**ria qđe fuerūt i p̄lo isrl̄. qđ duo cōmemorauim⁹. s. pegrinatio. q̄ fuit in egypto. qñ iacob et filiū sui pfecti sūt in egyptū. captiuatio q̄ fuit i babylone. et di sp̄sio q̄ facta fuit a tyto et vespasiano. p totū mūdū. quā nō cōmemorauim⁹ qz ab illa nūq̄ reuocabūf de q̄ dictū ē. tradam eos i manu de q̄ nō poterunt surgere. In hac dñica ad horas dñ caplm̄ fr̄es horta mur ne inuacuū tē. ij. cor. vj. ca. et illud Ecce nunc tps. et illd. In oib⁹ exhibeam⁹ tibi dñ. Et sit hodie statio apud basilicā lateranē. q̄ p̄structa ē i honore saluatoris et plusq̄ pp̄he ioh̄is. eo qđ officiū hodiernū saluatori n̄ri pp̄betice resonat felicitatē.

De secūda feria.

Quā dñs

et ap̄ls armauerūt militē suum non restat nisi vt purget. qz ho stes sp̄ pati sūt. **Q**z x̄o p opa miscōie sp̄cialiter et maxie fit pugna ista. iō de ip̄is ē feria ista. q̄ agit d̄ elemosyna. Rursus. qz on⁹ pugne nō libēter suscipiē. nisi intuitu p̄mij. iō in hac sc̄da feria ē itroīt. Sicut oculi fuor tē. Et dñs i epla. Ecce ego requirā oues meas tē. q̄ sūpta ē d̄ ezechiele xxxiij. on̄dit p̄mij cū dicit. Et pascā eas Qui enī pascit dñm i paup̄e. et dñs pascit eū. sic ibi legiē. In mōtib⁹ isrl̄. i. in māsio/ nib⁹ eñis. Idē habet p euāgelij. Cū venierit fili⁹ tē. **Mat. xxi. c.** vbi d̄. Venite bñdicti tē. Esuriui enī et dedisti mihi māducare Debem⁹ autē h̄re oculū ad ip̄m nō tm̄ sinistrū vt respiciam⁹ penas eternas. et pp̄ h̄ bonū faciam⁹. h̄ enī eēt timor seruilis. s. etiā dextrū. vt p̄sideremus p̄mij. Istū oculū vult nob̄ auferre diabol⁹ et nī tē quātū p̄t. **Uñ. j. Regl. xj. c.** Rex amonitaz noluit inire fedus cū iabib. nisi erueret eis dextros oculos. filiter vult facē nob̄is diabol⁹ vt nō sim⁹ apti ad pugnādū sicut miles q̄ nō habet oculū dextrū.

De tertia feria.

Tertia feria a-
git de oratiōe. et sumiē introit⁹ de psalmo q̄ est oratio. Dñe refugij fact⁹ es nobis. Pugnam⁹ enī orando. **Uñ** iesus naue in heremo pugnabat. et moyses orabat. merito q̄ pugnabat non

deficiebat. qz ille orando vincebat. **Epla x̄o.** Querite dñz tē. **Esa. lv. c.** docet nos orare et inuitat nos ad orationē. Querite dñz sc̄z derelinquēdo vicia et pctā. qz multus ē ad ignoscēdū. Nō enī cogitationes mee cogitationes vestre. Que sint x̄o cogitationes ei⁹ ostendit **biere. dicēs.** Ecce ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis. Si enī ex vero corde rogat et q̄rif statim pacificat q̄ntūcūq̄ deliquerit i euz hō et hoc dū inueniri pōt sc̄z in p̄nti. Ecce ostēdit effect⁹ oratiōis. qz p eā hō pacificatur. Idē etiā habet p euāgelij. cū intras/ set. **Mat. xxi. c.** In q̄ d̄ postq̄ eiecit emētes et vedētes de tēplo dixit. dom⁹ mea. i. hō in q̄ habitat. dom⁹ orationis vocabiē. In epla monemur ad petendū vt habitet in nobis. in euāgelio. vt det nob̄ eñna gaudia. Cetera q̄ in ḡduali. offerenda. et post cōmunionē cātant sūt q̄rentiū dñm orationes et solationes et gr̄axactiones.

De quarta feria.

Quarta feria ē

de ieiunio. Sed qz illa dies ē septima a capite ieiunij. septim⁹ aut numer⁹ et septuagesim⁹ idē significat. Idē enī significat numer⁹ multiplicatus et numer⁹ multiplicans. Septuagesimus x̄o significat liberationē a captiuitate iō i introitu q̄ est Reminiscere tē. petit liberationē. sc̄z q̄ habet p ieiuniū. Et in epla et lectiōe monemur ad ieiunium exemplo moysi et helye. Lectiō q̄ legiē ppter ordi/ nes sumpta est de **Ero. xxiij. c.** Ascende ad me in mōtē tē. **Epla x̄o de. iij. Regl. xix. c.** Venit helyas tē. Quale aut ieiunium debeat eē sc̄z sp̄uale. mōstrat nob̄ p ieiunij moysi vtilitas x̄o p helyaz. In azimō enī cibo puenietur vsq̄ ad montē dei oreb. i. ad altitudinē mense illi. qñ comedem⁹ supra mēsam p̄ris x̄pi in regno suo. Per ieiunij qđ ira dei tēperat et mitigatur qđ ostendit p euāgelij **Mat. xij. ca.** Accesserūt ad ielū tē. in quo habet de niniuitis q̄ iram dei tēperauerunt p ieiunij suum. Et nota qđ i hac feria solēntas ieiunij duplicat. qz ieiunat tam rōne quā dragesime. q̄ rōne ieiunij q̄tuor tēporū. Quia x̄o penitētij asperi⁹ ieiunatū cor/ pora deficcant in his nō habitat. sicut d̄

In euāgelio spūs imūdu. q̄ ambulat p lo
ca arida q̄rens requiē et non inuenit. Cor-
pora enī ieiunij desiccata fastidit. Ideo
ad ieiunia libenti appetenda. moysi et he-
lye p̄mittit exēpla. q̄z vterq; in singulis
lectionib; .xl. dieb; et .xl. noctib; ieiunasse
phibet. Itaq; pp̄ ieiunij geminationez
scz q̄dragesime et q̄tuor tpm. duo x̄sus i
graduali ponit. Ea q̄ in introitu. q̄dua-
li. tractu. cōmuniōne. et offerēda cātant.
sūt cōsolatiōes et oratiōes. vt ieiunātes a
tribulationib; eripiant. et ne his qui ieiu-
nijs affligunt inimici dñent. **De q̄rta fe-
ria** in b̄ puilegiata ē. q̄ illi q̄ in sabbato se-
quēti ordinādi sūt interrogant de sc̄ptu-
ris sacris et examinant. **De q̄ et q̄re** due le-
ctiones leguntur ad missaz sub q̄rta feria
tertie hebdomade aduent; dictum ē.

De quinta feria.

Quinta feria ē
de p̄fessione p̄ quā etiā pugna-
tur. Et ē in troitus. Cōfessio et
pulchritudo. Est aut̄ triplex p̄fessio scz si
dei. pcti. et hūilitatis. Qui h̄z hāc p̄fessio-
nem pulchritudo ē in p̄spectu ei;. In cō-
spiciēdo enī deū humiliam; nos et deo si-
miles sumus imitādo ip̄m. **Epla** x̄o scz.
Oravit hēdras et. sumit de hēdra. ix.
ca. In q̄ est oratio hēdre et p̄fessio. q̄ ora-
uit sic etiā daniel oravit. **Deccauim;** et iu-
ste egim; et. Et p̄ istā p̄fessionem merue-
rūt remissionē pctōz. Et ita ostendit esse
ctus p̄fessionis. In alijs eccl̄ijs legit̄ epla
Fact; ē p̄mo dñi. **Ezech. xviij. c.** q̄ etiā lo-
quit de effectu cōfessionis. **Euāgelium.**
egressus ihs et. **Mat. xv. ca.** est de mu-
liere chananea. q̄ p̄ p̄fessionē fidei cum di-
xit. dñe adiuua me. et p̄ p̄fessionē hūilita-
tis. cum dixit. naz et catelli et. meruit filie
sue sanitatē. et dictū ē ei. **Mulier magna**
est fides tua. Quidā aut̄ legūt euāgelij
in q̄ iudei gloriātes q̄ essent filij abrahe cō-
uincunt nō esse filij abrahe. quia nō faciūt
opa ei;. s̄ eē ex patre diabolo ei; opa faci-
endo. **Vel** vt q̄busdā moris ē legit̄ euan-
gelij qd̄ alij legūt feria q̄nta sequētis heb-
domade de diuite. q̄ ap̄d inferos cruciat̄
patrēq; vocās et depcās abraā nō vt fili;
exaudiat. **His** p̄sonat illd̄ p̄pheticū. qd̄ i
epla p̄mittit. q̄ si vir iust; genuerit filij

sanguinē effundentē et vniūsa detestāda
faciētē. ip̄e qd̄ ē i iusticia uiuet. fili; aut̄ ei;
q̄ opat; est iniquitatē morte moriat;. **Cete-
ra** q̄ sūt i introitu q̄duali et offerēda. sunt
laudes et oratiōes iusti **Cōmuniō.** panis
quē ego dederō **Ioh. vi. c.** declarat vnde
sust; uiuat scz de carne xpi. **Et** attende
q̄ q̄ntē ferie pp̄ria olim non habebāt offi-
cia. s̄ a dñicis estiuatibus inofficiabant.
et eaz euāgelia non sūt de ieiunij instituta.
s̄ de diuite et lazaro et vidue filio susci-
tato. **Olim** etenim nō ieiunabāt. s̄ vt i dñi-
cis solēnt zabāt. **De** postmodū a grego-
rio minore q̄ntē ferie q̄dragesime fuerūt
adiūcte ieiunio put dictū ē s̄ septuagesi-
ma et iofficiate. **Et** inde ē q̄ varietas epla-
rū et euāgelioz in q̄ntis ferijs repit. **De**
b̄ dicet s̄ q̄nta feria sequēti hebdomade.

De sexta feria.

Sexta feria
q̄ est nona dies ieiunij. q̄ nume-
rus ē angelic;. petit eccl̄ia libe-
rari ab oib; tribulatiōib;. et ē introit; **De**
necessitatib; et. et sit b̄ p̄ āgelos et maxie
p̄ angelū magni p̄silij. et idō legit̄ euange-
lij **Iohis. v. c.** Erat dies fest; et. in q̄ dñi.
Angel; dñi descendit i piscinā et mouebat
aq̄ et sanabat vn;. **Ioh. vi. c.** q̄ tñ vnitas
eccl̄ie sanat. **Sz** ne i p̄tradictiōe peccm;
sic iudei q̄ dicebāt istud puerbiū ironice
p̄res n̄ri māducauerūt vūā acerbā in de-
serto et dētes filioz obstupescūt. i. nos pu-
nimur pp̄ b̄ qd̄ nō ē iustū. idō legit̄ epla d̄
Ezech. xvij. c. Alia q̄ peccauerit ipsa mo-
rietur. **Fili;** non portabit iniquitatem patr;
nisi imitetur patrez in malicia. **Vindicat**
enim domin; iniquitatem patrum in filios
in his q̄ oderunt eos.

De sabbato.

Prostea vō nō
restat nisi sabbatizm; **Et** ē epla
de sabbato mētis. **Frēs** boza
mur vos. **Per** sabbatū x̄o mēt̄ venit ad
sabbatū et̄nitatē. et idō dñi euāgelij d̄ trāfi-
guratiōe dñi. i. q̄ apparuerūt tñ moyses et
helyas. q̄z exēplo aiāt eccl̄ia ad ieiunij.
In missa hui; diei lectio p̄ma est. **Oravit**
moyses. **Deut. xxxij. c.** **Secūda** ē. **Dixit**
moyses filijs isrl̄. **ibidem. xij. c.** **Tertia** est.

¶ Proez faciebāt. **¶** Bach. f. ca. Quarta
 Miserē nri Eccl. xxxv. Quia ē Angel?
 dñi. d. q. dictū ē s. q. rta feria tertie hebdo-
 made d. aduētū. **¶** Et g. p. ordinandis orat
 ecclia. cārat itroitu. Intret in p. spectu rē
 Et g. duale. ppiti? esto rē. r. p. tector nri rē
 r. cōuertē dñe rē. r. dirigat rē. r. ad dñm
 cū tribularer rē. Ad q. nq. lectiōes flectit
 genua. vt q. nq. sensus ordinandoz a dño
 dirigat. **¶** Et q. diaconi r. sacerdotes tāq.
 p. fectiores cñis itēdē tenēf. inde ē q. an
 sextā lectiōez siue añ eplaz nō d. flectam?
 genua. siē nec ante euāgeliz. **¶** Hoc etiā fit
 pp. reuerētiā aplice lectiōis. **¶** Et pp. can-
 dē etiā cām ad o. rōz sup. p. lūm genua n. flecti-
 m?**¶** s. solū capita i. clinam?**¶** Rursus qz
 m. tū valet dep. catio ecclie assidua. Quis
 enī q. nō audiat i. tribulationib?**¶** Idcirco
 q. nō loco legif. lectio d. trib? pueris de ca-
 minis ignis liberat. r. sequit. g. r. azactio-
 nes i. cārico. **¶** Bndict? es dñe rē. **¶** Et q. of-
 ficiū p. dicationis etiā ad subdyaconū pti-
 net. idcirco seqt. epla pauli. f. ad Thesal.
 v. c. Rogam? vos corripite in q. etos. cō-
 solami pusillamies rē. **¶** Officiū enī p. dica-
 toris ē alios corripere r. reliq. facē q. in epla
 ipa docet. r. ita ipa epla p. tinet ad ordia-
 tos saltē i. sacri. **¶** Deinde seqt. tract? **¶** Lau-
 date dñm o. g. in q. oēs iuitat. ad dei lau-
 dem. q. m. istros suos sua misericordia p. f. rmat.
¶ Tract? g. r. cāticū. bndict? es. sunt ordina-
 toz. r. qz sacerdotes i. virū p. fectū cōmuta-
 ri dñt. qz misterio panis r. vinū trāsub-
 stātiāt i. corp? r. sanguinē dñi. inde ē q. le-
 gif. euāgeliz de trāsf. guratiōe. **¶** Assumpsit
 ihs petz rē. **¶** Bat. r. vij. c. debēt enī trāsf. i-
 gurari. ita q. i. eis nō appareat nisi resurre-
 ctio dei. **¶** Et qz i. pñti sine tribulatione aut
 vir aut nūq. eē possum? r. p. p. terea sp. ad
 dñz clamādū ē. inde ē q. sequit. offertoriū
 dñe de? salutis mee. rē. et postcōmuniō.
 dñe de? in te speraui rē. **¶** Priuilegiatū est
 b. sabbatū. qz in eo ordines celebrant.

¶ De scda dñica quadragesime.

¶ **H** Ecscda dñica
 ititulat dñica vacat. p. eo q. ca-
 ret pp. rō officio. **¶** Ido aut caret
 officio. nā cū i. p. cedēti hebdomada occur-
 rūt q. t. uor tpa. in qz fine ordines celebrāf
 habebat antiq. ecclie institutio. vt p. finez

dief sabbati incipet officiū ordinū. r. i. die
 dñica termiaref. r. ita officiū qd i. fine diei
 sabbati incipiebat vsq. i. die dñica p. tēde-
 bat. r. sic tūc ipa dñica pp. rō caret officio
¶ Verū qz difficile erat a sexta feria vsq. in
 die dñica nil comedere. factū ē vt i. sabbo
 ordines celebrāf. et i. die dñica q. vacat offi-
 cio officiū q. rte ferie p. cedēt. repetat. **¶** Idē
 etiā dici q. ecclia suspendit organa sua in
 hac dñica q. ē q. nta a septuagesima ad fili-
 tudinē p. lū q. existēs i. captiuitate nec alta-
 re. nec tēplum habuit. imo organa sua su-
 spēdit. q. re pp. rō nō hz officiū. **¶** Sic autēz
 dñica ista vacat ab officio p. pō. ita et oēs
 q. nte ferie q. dragesime q. ndā. p. pō carebāt
 officio. put sub q. nta feria dicef. **¶** Et at-
 tēde q. hec dñica vacat solū cātū diurno.
 nec vacat oino officio. nec euāgelio. r. ido
 solū in g. duale d. z. ititulari dñica vacat. et
 nō i. antiphonario. nec i. euāgelario. **¶** Et i.
 q. bus dā eccl. i. s. d. euāgeliz. **¶** Egressus. qd
 dictū ē in p. rima q. nta feria. **¶** In alijs. assū-
 p. sit ihs petz. **¶** Verū i. p. cedēti dñica dictū
 ē q. in ipa dñica armauit dñs militē suūz
 q. t. uor cardinalib? r. t. utib? r. gladio verbī
 dei. **¶** Et qz vt p. missū est i. scda feria pugna
 nō libēter suscipi. nisi p. m. iū o. ndat. ideo
 agif. i. hac scda dñica de bndictiōe. q. ē q. n/
 t. uplex. f. bndictio liberatiōis. g. re. augmē-
 ti g. re. p. tēplatiōis r. glie. **¶** Et q. bndictio
 illa i. petra p. orationē. ido dñica ista cōfi-
 stit i. oratione. **¶** Un dñe in itroitu. **¶** Remini-
 scere miserationū tuaz rē. petēs cantu lu-
 gubri liberationē a vicis r. p. ctis r. spiritū
 bus imūdis. **¶** Hec est p. ma o. rō r. significat
 p. mam dei bndictionē scz liberationis. **¶** In
 epla q. o. q. ē. **¶** Rogam? vos rē. f. Thes. iij.
 ca. petit sibi dari scda bndictionez. f. g. re
 siue g. r. az ad bñ ambulādū r. bñ agēdū di-
 cens: **¶** Hec ē enī volūtas dei. vt digne am-
 bulem? vt sciat vnusq. s. q. vas su. possidē
 i. sanctificatiōe. f. vt sit celeste corp? r. cele-
 stia appetat. r. i. honore. f. vt sit deo dignū
 tēplū. qz sedes dei r. tēplū spū sancti sunt
 nra corpa vt ait apls. **¶** His q. caste r. pie vi-
 uit tēplū dei ē r. spū sancti sedes. **¶** Et i. hac so-
 la dñica idē ē g. duale r. tract? eo q. ipa to-
 ta p. sistit i. orōne liberationis. **¶** O. rō expm. it
 laborē r. plāctū. q. duo significāt i. g. duale
 r. tractu. **¶** Est aut g. duale. **¶** Tribulatiōes rē
 Tract? ē. d. necessitatib? rē. **¶** Alij aut dicūt

Liber

tractū. dixit dñs mulieri. q̄ est **Mat. xv.**
Tertia bñdictio. ē bñdictio augmēti gr̄e.
Quarta p̄tēplatiōis. Quia bñdictio gl̄ie
quia x̄o bñdictiōes h̄mōi nō habēt vel
p̄seruāt sine magna lucta. itō i nocturno
officio de lucta iacob cuz angelo ⁊ i vtero
agīt. vt exēplo iacob supplantem⁹ fr̄es no
stros malos. s. si q̄d nobis inferūt iniurie
dissimulātes. Et sit pugna ista i vtero re/
becca. i. eccl̄ie. Rebecca enī gr̄a iterptat.
In p̄mo r̄sorio i nocturnis agīt d̄ au/
gmēto gr̄e. dixit enī ysaac ad filiū. tolle ar/
ma tua. pharetrā ⁊ arcū ⁊ c. **Arma p̄dica**
toris sūt sacre sc̄pture. q̄ dicūt pharetra.
q̄ de eis sumūt sagitte ad p̄cutiendū dia/
bolū. **Jacob** igit. i. ver⁹ p̄dicator venat⁹
⁊ iterficit hoīes bona venatiōe ⁊ iterficti
one. s. p̄ arcū sacre sc̄pture. ⁊ i se occidit be/
stias. i. vicia ⁊ p̄ctā. s. porcū luxurie ⁊ c. et
tūc cenat cū eo ysaac. i. risus sc̄z dñs. q̄ de/
lectat i talib⁹. Sūt enī ei delicie cenare cū
talib⁹. Unde fm̄ r̄soriū ē. **Ecce odor filij**
mei sicut odor agri pleni. i. p̄dici. **Hoc etiā**
ē id q̄d supra dicit apls. vt sciat vnusq̄sq̄
vas suū possidere i sanctificatiōe ⁊ hono/
re. **Sequit⁹ x̄sus.** Qui maledixerit ei. sit
ille maledict⁹. **Dñs enī q̄ p̄lo xp̄iano iu**
nior maledicūt. maledicti sūt. vt iudei gē/
tiles et alij. **In tertio r̄sorio d̄r.** **Det tibi**
de⁹ de roze celi. ⁊ de pinguedine terre abū/
dantiā. esto dñs fratrū tuorū. **Fuiant tibi**
trib⁹ ⁊ p̄li. **Hec bñdictio** dat eccl̄ie vt oī/
bus p̄lis dñetur. **Ista x̄o tria respōsoria**
sunt septimi toni ad significādū q̄ ip̄a ec/
clesia impetrat nobis gr̄az septiformē sp̄i/
ritus sancti. **In sc̄do nocturno** in q̄busdā
eccl̄ijs ē respōsoriū. **Si dñs ⁊ c.** **In cui⁹**
x̄su d̄r. **Jacob** erexit in titulū lapidē. fun/
dens oleū desup. **Quod nos facim⁹** cum
imitatione xp̄i bona agim⁹. **Angim⁹ enī**
eum p̄ fidē. cū ip̄m hoīem plenuz gr̄e esse
credim⁹. **Et duo responsoria** sunt de p̄mo
⁊ vnū de sexto tono. q̄ de xp̄o agunt qui
est p̄ncipiū ⁊ finis et in sexta etate vnctus
fuit oleo leticie p̄ p̄cipib⁹ suis. **In septi**
mo x̄o responsorio orat iacob. **Erue me d̄**
manu fratris mei. q̄ valde eū timeo. **Val**
de enī debet timere sanct⁹. ne corrūpat a
malis. **In octauo x̄o respōsorio** agitur d̄
benedictione p̄tēplatiōis. Unde ibi ha/
betur de lucta iacob cū angelo. q̄ p̄ orati-

Bertus

onem debem⁹ luctari cū dño. donec habe/
amus statū p̄tēplationis. **Et dixit ei an**
gel⁹. **Dimitte me** auroa est. i. satis habes
fidem vel charitatē vel gr̄am. nec debem⁹
dimittere donec de luctatione cōtra vicia
faciat nos cōtēplatiuos. quia regnū celo/
rū vim patit⁹. ⁊ violenti rapiūt illū. **Tunc**
videtur sine nubilo peccati. **Unde in no**
no respōsorio dicit iacob. **Vidi dñm** facie
ad faciē. i. sine nubilo peccati. non sine ve/
lamine creaturaz. **Hac rōne** eccl̄ia parisi/
ensis d̄r legē hac die euangeliū de transfi/
guratione. q̄ est bñdictio gl̄ie. ⁊ ita par⁹
q̄ habita bñdictiōe liberationis. gr̄e. et
augmēti gratie. ⁊ contemplationis. ⁊ con/
siderato p̄mio glorie. libet⁹ ⁊ fortiter pu/
gnant milites christi.

De secunda feria.

Secūda feria ē
de oratione. **Unde in epla** que
incipit. **Oravit daniel ⁊ c.** **Dan.**
ix. ca. ostendit q̄ntum valet oratio cuz ie/
junio. **Daniel.** id ē vir desiderioz. oravit
p̄ p̄lo suo ⁊ abstinuit a regalibus cibis. ⁊
vlt⁹ ē leguminib⁹. ⁊ ideo exaudita ē ora/
tio eius. sicut ei dictuz est ab angelo. **Sed**
quia nil valet oratio nisi q̄ sit in cognitiōe
dei. ideo sequit⁹ euangeliū **Joh. viii.** **Ego**
vado ⁊ queritis me ⁊ nō inuenietis. dicit
dominus iudeis. **Et iterum.** **Ego sum** de
fursū ⁊ c. ego non sum de hoc mundo. Et
non cognouerunt eum. ⁊ ideo adhuc ma/
nent in peccat⁹ suis. **Ibi itaq̄** diuidit do/
minus spirituales a carnalib⁹. id ē. aq̄as
que sunt sub firmamēto ab his q̄ sunt sup
firmamentū. **Et ita** huic secūde ferie cōpe/
tit opus secūde diei. ⁊ ideo introit⁹ est de
secūdo tono. **Carnales enī** nō possunt ora/
re deū. quia non cognoscūt eum. **Nam q̄**
in carne sunt deo placere nō possunt. **Ne**
pe ea q̄ in introitu. graduali. offerenda. et
cōmunionē cātant. sunt oratiōes p̄solati/
ones ⁊ laudes cōuerse gentilitatis cui do/
minus exhibuit intellectum.

De tertia feria.

Tertia feria est
de ope diei tertiē. q̄d ē. **Cōgre**
gantur aq̄e omnes i locū vnū
⁊ terra fructificet **hoc fit** quando hō non

curat de voluptatib⁹ carnis et ieiunat per
charitatē. Ieiuniū laudabile ē. vt hō non
sit multū curiosus de cibo corporali. vt d^r i
euāgelio. Polite solliciti esse. sollicitudine
scz suffocāte. s. sollicitudine puidencie pos
sum⁹ et debem⁹. Ideo introit⁹ est. Tibi di
xit cor meuz exq̄siuit te. tertij toni. ppter
op⁹ tertie diei. In epla xō. Fact⁹ ē sermo
dñi rē. iij. Regl. xvij. c. hortat ecclia vt nō
sim⁹ multū solliciti. et h⁹ p helyā. q̄ past⁹ ē a
vidua sareptana. et a coruo. et ipse etia⁹ pa
uit viduā dicens. Non deficiet farina hy
die. id ē. grā de corde. nec oleū de lechi
to. id ē. grā seu vinctio spiritualis desup.
hoc idem hortat p euangeliū. Super ca
thedram moysi rē. Mat. xxij. c. vbi seq̄
tur. Unus est magister vester. et vnus est
pater vester q̄ in celis est. q̄ h⁹ curā de oi
bus. Rursus sareptana mulier in introitu
affectū ad xpm ostēdit dicens. Tibi dixit
cor meum. In graduāli seipam p̄solat et
hortat dicens. Facta cogitatū tuū In offe
renda misericordiam petit. In cōmuniōne q̄si
secura se mirabilia narraturā p̄mittit.

De quarta feria.

Quarta feria ē
de pnia. q̄ feria ē dies pnie. In
illa enī traditus est saluator. Et
ostēdit in epla. Prauit hester rē. Hester
xij. c. q̄ntū eū oratio faciat efficacē p ora
tionē hester. q̄ cuz regina existeret induta
fuit cilicio. et p orationē impetrauit suspē
sionē amari patibulo. qd̄ parauerat mar
docheo. Quia xō pnia p̄cipit timore iu
dici. idō de psalmo penitētiāli q̄ intitula
tur p octauā resurrectionis. scz Dñe ne in
furore. sumis introit⁹. Ne derelinqs me.
rē. Quia xō non valet pnia nisi imitetur
xpm. ideo seq̄ euangeliū. Ascēdens ihs
rē. Mat. xx. ca. de cruce xpi. vbi habet
Ecce ascēdim⁹ hierosolymaz. Et sequit
ibidē de filiis zebedei q̄ petierūt vt vn⁹ se
deret a dextris et alius a sinistris. Et dixit
eis dñs. potest bibere calicē quē ego bi
bitur⁹ sum rē. Qui non bibit de calice pe
nitentie. non bibet d calicē glorie. Et post
ponit se xps apostolis in exemplū q̄ de li
trascebantur.

De quinta feria.

Quinta feria ē
de piscib⁹ et auib⁹. i. de non p̄fi
dentib⁹ i dño et p̄fidētib⁹ i hoīe
de q̄bus habet in epla. Benedictus ho
mo q̄ cōfidit in homie. Biere. xvij. c. et po
nit carnē brachiū suū rē. Et post Bene
dictus vir q̄ p̄fidit in dño. Et hec ostēdū
tur per euangeliū. Homo q̄dam rē. Luc.
xvj. quod est de diuite et Lazaro. Diues
enī non p̄fidebat in dño. et ideo in inferno
posit⁹ est. pauper xō p̄fidebat. et ideo in si
nu abrae requiescit In offertorio xō. p̄ca
tus est moyses rē. ostendit q̄ oratio iusti
efficax est. Moyses enī erat ouis. qz man
suetissim⁹ hominū fuit. et est forma ieiuniū
et placationē impetrauit super iram q̄ do
minus iratus erat iudeis ppter vitulum
cōflatilem. Rursus quidaz hodie legunt
euangeliū in quo docet domin⁹ non in ho
minis sed solius dei testimonio p̄fidendū
de seipso enī loquens ait fm carnis fragili
tatem Si ego testimoniū perhibeo de me
ipso: testimoniū meum non est verū. Et i
fra. Ab homine testimoniū non accipio.
Et infra. habeo testimoniū maius iohā
ne. His consonat p̄missa lectio de Biere.
Benedictus homo qui cōfidit in homie
rē. Et infra. Benedictus vir qui cōfidit i
domino. Cōfidens igitur orat in introitu
et in graduāli. et etiā in offerenda in p̄sona
moysi. in qua fit verborū repetitio. quia
sepe ad dominū p̄p̄lo intercessit De hoc
etiā dictū ē sub secūda dominica post epi
phaniā. Cōmuniō. Qui manducat Joh.
vj. ca. ostendit quid vtilitatis pueniat cō
fidenti. scilicet q̄ in christo maneat et chri
stus in eo. Et hec cōmuniō bene congrue
ret sabbato añ dominicā palmarū. Et po
tandum aut est q̄ sicut p̄cedēs dominica
vacat ab officio. put ibi dictū ē. ita et oēs
q̄nte ferie in q̄dragesima quondaz p̄prio
carebāt officio. excepta forte quinta feria
cene dñi. Illa tamen mutuat introitū a ter
tia feria illam p̄cedenti. Nā sicut q̄libet
q̄nta feria auctoritate melchiadis pape so
luta erat a ieiunio. ita et ab officio. Un bea
tus Greg⁹ nullū in q̄nta feria instituit of
ficiū. Nihilomin⁹ tñ hore et matutine ac
vesperinū officiū cantabāt. Unde neces
sariū erat vt sup benedictus et magnificat

antiphone de euāgelij aliōz dierū sūpte dicerent. **Sed Greg.** ij. instituit ieiunijz et officium q̄nte ferie. ea tñ q̄ pus instituta erant de matutinis et vespertinis officiis nō mutauit. Et inde ē q̄ antiphone q̄ cantat sup bñdict et magnificat. i. q̄nti feriis nō psonat euāgelij illi diei. **De h̄ in q̄nta feria pcedētis hebdomade dictū est**

De sexta feria.

Sexta feria agit

de ope sexte diei. in q̄ fact' ē hō et hortat nos ecclia ad magnitudinē et patientiā. vt oēm irā de cordib' nris remoueamus. et h̄ exēplo ioseph et xpi. Et est epla. **Dixit ioseph Gen. xxxvii. ca.** de ioseph q̄ mltā passus ē a fratrib' suis. et tñ sublimatus ē velint nolint. In euāgelio **Matth. xxi. ca.** monemur ad p̄dicta exemplo xpi. **Hō** erat paterfamilias. q̄ plātavit vineā. id ē. iudaicū pplm p doctrinā legi. Ad vltimū misit filiū suū ad cultores vinee quē interfecerūt. ad q̄s pri' miserat suos quos etiā interfecerūt. **Per h̄ aut scz p māsuetudinē et patientiā** satiabimur i futuro. **Un i troit' ē.** Ego aut cū iusticia apparebo i cōspectu tuo. satiabor cū apparuerit glia tua. **Ad tollerādas etiā psecutiones** pp̄ iusticiā hortat in ḡduali. **Ad dñm cū tribulatio rer' tē.** et in offertorio. **Dñe in auxiliū.** et in cōmunionē. **Tu dñe fuabis.**

De sabbato.

Sabbatū est d

puerfione vel p̄fessione p q̄ hō cessat ab ope suū. et sic sabbati fat et recipit bñdictionē a dño. q̄ bñdixit diei septime. **Ad h̄ aut instruimur p lege dñi et grāz spūs sancti.** **Un introit' ē de lege.** **Lex dñi tē.** et ē p̄mi toni. qz conuersio ad deū ē p̄ncipiū bone vite. **Un sequitur.** **Cōuertens aīas.** **Sequit'** **Iusticie dñi recte letificātes corda.** qz dant sabbatū spirituale. **Et h̄ p̄ncipalit' habent p grām.** qd ostendit p eplaz. **Dixit rebecca tē.** **Gen. xxvii. ca.** in q̄ habet q̄ rebecca monuit iacob vt offerret patri suo ysaac duos edos. **Per rebeccā grā dei intelligit.** q̄ nos monet et inspirat nobis offerre deo abominationē de peccato et p̄fessionē q̄ pedos designantur. **Edus enī animal fetidū ē.** et h̄

carnes lapidas. **Tuz enī hominī fetet peccatū suū p̄fitef illud.** qd valde placet deo et angelis eius. qz gaudiū ē angelis dei su per vno peccatore penitentiā agente. **Sequit'** aut in epistola. de roze celi. id ē. de grā celesti. et de pinguedine tē. i. abūdātia tēporaliū. sit benedictio tua. et pponit de roze celi. quia boni spūalia pponūt tēporalibus. et postea sequit' d pinguedine tē. qz p̄mū q̄rite regnuz dei. et hec oīa adijciunt vobis. **Boni enī oīa habēt.** **Un aplūs.** tā q̄ nihil habētes et oīa possidētes. **Abali** similiter petunt benedictionē q̄ p elau designatur. **Sed qz ipi pponūt tēporalia spiritualib'.** dicitur eis. d pinguedine terre et d roze celi erit benedictio tua. et si enī habeant aliqua spūalia. tamē pponūt eis tēporalia. **Sequit'** responsorium. **Bonus est cōfiteri dño tē.** quasi diceret ecclia. **Ex q̄ p puerfionē et p̄fessionē peccati et reprobationē habet benedictio.** et tēporalia et spiritualia. bonū est cōfiteri domino. **Item** habetur in euāgelio **Luc. xv.** homo qdaz habuit duos filios et petijt vn' dicēs. **Da mihi portionē hereditatis** que me ptingit. et diuisit illis substantiā suā. et postq̄ ille cōsumpsit omnia. postea fuit tanta fames i terra ad quā venit. vt cōpelleret fame eē porcarī. i. subulc'. et dixit reuersus ad se quāti mercenarij tē. **Quando enī homo oīa bona sua amisit p peccatū.** non habet qd comedat. et pmittit ita de' ipm cadere vt arguat eū malicia sua. vt legit **Hiere. ij.** circa mediū. et moriat fame. et dicat. q̄ sūt scz i ecclia q̄ habēt iocūditatē mētis et ego fame pereō. **Reuertar in domū pri mei.** **Un i Exo. ix.** habet. q̄ egyptij cōpel labāt filios isrl' exire d egypto. **Tunc recipit et dat ei p̄ma stola. i. grā.** et ita i euāgelio habet d puerfide. **Rursus tā in euāgelio vbi agit de duob' filiis q̄ in epla. vbi agit de iacob et esau.** duorū p̄loz iudaici videlz et gētilis significatio p̄inet. iudaicus grāz spūalē amittit. gentilis x̄o puerfius ad penitentiā de lege dñi in introitu gloriā et cantat. in graduāli x̄o dño cōfietur et laudat. **In offertorio oculos suos petit illuminari ne dormiat vt inimic' nō preualeat ei.** **Et attende q̄ rationabilit' in scōa q̄dragesime hebdomada legit euāgelij de filio pdigo reuertēte ad p̄rem.** qz

gentilis p[ro]p[ter] doctrinā legis ⁊ euangelij
ad creatoris cultū reuertit ⁊ cuius peni-
tens p[ro] fide ⁊ opatione. vel p[ro] duo p[re]cepta
charitatis d[omi]no reconciliat. Cōmunio est.
optet te gaudere. Luc. xv.

De d[omi]nica tertia quadragesime.

Tertia domini

ca est confessionis. ⁊ q[ui]arta refe-
ctionis. Sicut eni supra dictū
est. d[omi]n[us] in prima d[omi]nica q[ui]dragesime arma-
uit militē suū. in sc[un]da ostendit ei premiū.
amodo ergo nō restat nisi vt ostēdat v[er]itatem
q[ui] p[ro] p[re]fessione ⁊ refectione illuc veniunt.
Est q[ui] d[omi]nica ista p[re]fessio. Est aut duplex
p[re]fessio sc[ilicet] peccati et laudis. q[ui]s h[ab]ere debet
homo. Per humilitatē eni cōfessionis ex-
pectat homo a deo oia q[ui] expectat. s. libe-
rationē ⁊ donū gr[ati]e ⁊ oia alia bona. Vñ i-
troitus est. Oculi mei semp ad d[omi]nū ⁊ c. ⁊
est septimi toni. q[ui] p[ro] septiformem gratiaz
sp[iritu]s sancti euellit homo de laqueo dia-
boli. Per p[re]fessionē eni euitant mala. Et
ideo sit statio ad sanctū laurentiū q[ui] p[ro] con-
fessionē liberatus est. Hec humilitas libe-
rauit ioseph de manib[us] fratru suoz ⁊ de
carcere. ⁊ ideo cantat de ipso in officio no-
cturnali. Adhuc d[omi]nica ista sexta ē a d[omi]ni-
ca septuagesime et sexta feria d[omi]n[us] crucifi-
xus ē. ⁊ ideo fit m[en]tio de passione. q[ui] per io-
seph significat. ⁊ ita etiā ipi diei cōpetunt
q[ui] dicunt. Nam x[ristu]s p[ro] humilitate libera-
tus ē ab inlidis fratru suoz. id ē. iudeoz
⁊ exaltat[us] est in toto egypto. id est. in mū-
do. ⁊ ita que literaliter acta sunt circa io-
seph. sp[iritu]aliter sūt facta erga x[ristu]m. Et no-
cturnū officiū ordinē comitatur historie.
Cū eni in p[re]cedēti d[omi]nica cantatū fuerit de
iacob. in hac succinit de ioseph q[ui] vendit[us]
a fratrib[us] illos in fame ditauit. ⁊ x[ristu]s a iu-
deis crucifixus sua morte humanuz gen[eris]
redemit. ⁊ redimēdo a demonio liberauit
put in euangelio legis hodierno. Ceterū
q[ui]lis debeat esse confessio ostendit ap[osto]lus in
eplā. Fratres imitatores ⁊ c. ad Eph. v.
ca. Primo eni eē debet in hūilitate. sc[ilicet] vt
humiliem[ur] nos deo. ⁊ ita in nouitate vite
ambulem[us]. Sc[un]do in p[er]seuerantia. sc[ilicet] vt ho-
mo non redeat ad vomitū. et vt infamia
peccati remoueat[ur]. Vñ dicit. Fornicatio
aut[em] ⁊ imūdia nō noietur in vob[is] ⁊ c. hoc

fit p[ro] p[er]seuerantia in bona vita. Ad h[oc] idem
hortamur in euangelio i fine. in q[ui] ostēditur
q[ui] gr[ati]a expellit pctm. Erat inq[ui]t ihs efficiēs
demoniū ⁊ c. Luc. xi. ⁊ Mat. xii. Iesus
id ē. gr[ati]a. Iste idem demoniac[us] cecus ē ⁊ a
mattheo ⁊ beda. Cecus inq[ui]t beda videt.
mut[us] loq[ui]tur. possessus a demonio liberaf[ur].
Et cum eiecisset demoniū locut[us] est mut[us]
q[ui] q[ui] data est homini gratia p[er]stet ⁊ lo-
quit[ur] in p[re]fessione. Postmodū ostēdit do-
min[us] stabilitatē regni sui p[ro] indiuiduā cha-
ritatē. ⁊ instabilitatē regni diaboli. Omne
inq[ui]t regnū in seip[su]m diuisum desolabitur.
Et sic regnū diaboli ⁊ suoz q[ui] diuisi sūt a
deo destruet[ur]. S[ed] regnū dei manet ineter-
num. Et ita inuitat omnes homines ad re-
gnū suū q[uo]d manet. Propter h[oc] debet
homo p[er]seueranter agere opa p[re]fessionis.
q[ui] p[ro] ea habebitur regnū celoz. Et ideo re-
sponsoriū ē. Exurge domine nō p[er]ualeat
homo. id ē. diabolus q[ui] nobis intendit au-
ferre regnū celozum. Hoc ig[itu]r intendit ec-
clesia vt simus p[er]fecti in p[re]fessione ⁊ silit[er]
p[er]fecte moriamur peccat[is]. vt p[ro] bonā vitaz
etiaz infamia peccati deleatur sic dicit d[omi]n[us]
p[ro] d[omi]ne. Perdam babylonis nomē. Hoc
dicit. q[ui] gratia expellit peccatū ⁊ infamiā
Sequitur. Et reliquias ⁊ germē babilo-
nis ciuitatis. id ē. memoriā delectabilem.
vt sc[ilicet] h[oc] doleat q[ui] ad memoriā reducet.
Rursus. q[ui] sicut in euangelio d[icitur] surdus
audiuit. ⁊ mut[us] v[er]ba dei narrauit. ideo di-
cit in introitu. Oculi mei semp ad d[omi]nū. ⁊
ne itez deficiat m[isericordi]az implo[ra]t subdēs
respice in me. et in graduali. exurge d[omi]ne.
deinde vox quondā muti secūda faciūdia
cui[us] os ap[er]uit sapia p[re]ces suas ingeminat.
⁊ decēti similitudine in tractu perorat di-
cens: Ad te d[omi]ne. In offerāda iā loquens
p[re]dicat iusticias d[omi]ni rectas. eo q[ui] a se hūili-
ato demoniū exierat S[ed] ad iudaicū p[ro]p[ter]
supbientē sp[iritu]s imundus redierat. In cō-
muniōne de muto fact[us] orator gratulat[ur] q[ui]
sic passer iuenit sibi domū ⁊ turtur nidū.
De secunda feria.

2 dominica

precedenti dictum ē. q[ui] d[omi]n[us] sal-
uat p[ro] p[re]fessione. in hac s[un]t sc[un]da
feria ostendit q[ui] saluat etiā p[ro] baptismū
Sed q[ui] baptismus dat p[ro] trinitatem. ideo

Liber

de trinitate introitus. In deo laudabo
vbum. et ponitur ibi ter b nomen deus. et
est de tertio tono. qd totum cōtingit pp̃
hoc q loquit de trinitate. **Eplā** xō. Na-
man pnceps rē. q est. iij. **Regl.** v. c. est de
naaman quē misit rex syrie dñs su⁹ ad he-
lizeū vt sanaret eū. et p̃cepit ei vt in iorda-
ne se lauaret septies. et fieret ei⁹ caro sic ca-
ro pueri. et ita factū est. **Jordanis** interpre-
tatur descēsus humilitatis in q ecclia mū-
dari petit. et b facit ad p̃ceptū dñi qrens
p hūilitatē salutē in aqua que est inferior
creatura. **Postmodū** sequit̃ respōsorū.
De laudē meā ne tacueris. in q ecclia hu-
miliat se p p̃fessionē. et ē tertij toni. rōne p̃-
dicta. **In euāgelio** xō. **Dixerūt** pharisei
ad iesū. **Luc.** iij. c. ostēdit dñs q nō sunt
missi pp̃he. nisi ad humiles. sic helize⁹ ad
naamā. et helyas ad viduā et ostēdit supbi-
am iudeoz. postea dicit. ihs aut̃ transiēs
p mediū illoz ibat. ad significādū q hūilis
q̃qd sibi fiat viā suā nō derelinqt.

De tertia feria.

Tertia feria est

de oratiōe et miscōia p que etiā
saluat dñs. **Uñ introit⁹** ē. **Pū**
clamarem ad dñm. **Eplā** xō. mulier que/
dam rē. est de. iij. libro **Regl.** iij. ca. d vi-
dua cui⁹ filios creditor in fuitutem redi-
gere p̃tendebat. et eius vasa oleo repleuit
helizeus dicens ei. q de pte olei redderet
debitū qd debebat. et de reliquo ip̃a et filij
sui viuerent. **Vidua** ē ecclia. cui⁹ spon-
sus xps non est p̃ns corporaliter siue visibilē
que venit ad xpm **Creditores** sunt demo-
nes. **Uñ diabol⁹** exactor dī. qz peccuniaz
suam. id ē. imundiciā a nobis exigit cum
vsuris. **Uñ Esa.** xliij. ca. **Quō** cessauit ex-
actor. quieuit tributū. **Sed** christus per
opa misericordie liberauit nos ab hmoi
creditore. **Et** petitur hmoi liberatio in re-
sponsorio **Ab** occultis meis mūda me do-
mine. **Euāgelij** xō qd est **Mat.** xvij. c.
est de miscōia scz si peccauerit in te frater
tu⁹ corripe eū. si ignorat doce. si penitet di-
mitte. non dico septies. sed septuagies se-
pties. id est. quotiens peccauerit dimitte.

Rursus vidua p filijs ad helizeū orās
dicit i introitu. **Ego** clamaui. et in gduali
ab occultis demū p̃cib⁹ exaudita. gratias

Bextus

agit in offerēda. dextera dñi. **Et** docet in
cōmunionē. dñe q̃s rē. quales se debeāt
exhibere. q volūt oleū miscōie. scz qui vo-
lunt requiescere in mōre ingredianē sine
macula et openē iusticiam.

De quarta feria.

De quarta fe-

Iria agitur de impletionē mādā-
torū. p quam dñs etiam saluat
torū. **Sed** qz p gratiā est impletio mandatorū.
ideo est introitus. **Ego** autē in dño spera-
bo. et est p̃mi toni. ad ostendendū q spem
debemus ponere in solo deo. **Epistola** ve-
ro. **Honora** patres rē. est de **Ezo.** xx. ca.
in qua sunt instituta vel distincta p̃cepta
domini. honora patrem et matrem rē. **In**
respōsorio vero petitur gratia. i. quo ostē-
dit homo infirmitatē suā dicens. **Misere**
re mei deus. quoniā infirmus sum. quasi
diceret. non possū p me adimplere man-
data. **In euāgelio.** **Accesserūt** ad iesū rē.
Matth. xv. ca. redarguit domin⁹ iactā-
tiam iudeoz qui magis initebant̃ traditi
onibus hominū q̃ dei. et rep̃hēdebāt di-
scipulos domini de traditionib⁹ seniorū
Quibus domin⁹ dixit. **Hypocrite** rē. **Nō**
lotis manib⁹ mādūcare. non coīnquat ho-
minē. **Et** ostendit p q saluamur et iustifica-
mur. **In hac quarta feria** fit p̃mum scruti-
niū put in p̃ima q̃rta feria dices.

De quinta feria.

De quinta fe-

Iria ostendit ecclia non esse salu-
tem nisi a dño et maxime p xru-
tes. **Uñ introitus** est. **Salus** populi ego
sum rē. et est q̃rti toni ppter q̃ttuor cardī-
nales x̃tutes. **Eplā** xō. **Factū** ē vbum rē.
est de **Hiere.** vij. ca. vbi dī. **Bonas** facite
vias ṽras et studia ṽra. et hoc pp̃ bona
opa x̃tutum. **Et** rep̃hēdunt iudei q cre-
debāt se nō posse dānari. qz habebāt dñi
templū. et oēs alios dānatos esse dicebāt.
Uñ seq̃tur responsoriū. **Oculi** oīū. ostē-
dens q in solo deo sperandū est. **Euāgelij**
vero. **Surgens** iesus. **Luc.** iij. ca. ē de sa-
natione socr⁹ petri. p qd ostendit q in so-
lo deo sperandū est. qz ab ip̃o et p ip̃m sal-
mētis et corporis est. **In alijs** xō ecclēsijs
legit̃ euāgelij sequētis dominice. **Abijt**

Iesus etc. et alii incipit. Opami. In q̄ im-
pperat dñs turbe q̄ magis curabāt de sa-
lute corpis q̄ menti. qm̄ voluerūt eū facē
regem post miraculū factū de saturatiōe
q̄nq̄ miliiū hoīm de duob⁹ piscib⁹ et q̄nq̄
panib⁹. et hortat eos dicēs. Opami non
cibū q̄ perit. s̄ q̄ pmanet in vitam eternā
Cui⁹ pgrue p̄mittit p̄missa lectō hie. vbi
dñs p̄mittit se habiturū cū eis. et sic q̄si re-
gem futurū eorū q̄ talē cibū fuerit opati.
vt calūniā nō faciāt. innocentē sanguinez
nō effundāt etc. Rursus p̄solat. Graduale
p̄li. vox est dñi p̄lium p̄solat. Graduale
offertoriū et cōio voces sunt p̄li de regis
gratia cōfidentis. In hac autē q̄nta feria
in q̄ agit de salute. fit statio ad s̄ctos col-
mam et damianū. q̄ medici fuerūt et hoies
corpalliter et spūaliter sanabāt. et iō de ip̄is
fit mentio in collecta.

De sexta feria.

Sexta feria

q̄ est dies crucis ondit q̄ p̄ crucē
est salus. Unde introit⁹ est. Fac
mecū signū in bonū. i. crucē. Maiorē ca-
ritatem nō hz. i. mai⁹ signū charitatis q̄
vt aīam suā ponat q̄s p̄ ouib⁹ suis. Epla
x̄o. Cōuenerūt etc. q̄ est nūeri. xx. c. est de
moysē q̄ bis p̄cussit petrā et fluxerūt aq̄ vt
biberēt hoies et iumēta. Per binā p̄cussio-
nem duo lig crucis intellige. petra xp̄us
est. et fluxerūt aq̄ doctrinaz et gr̄az vt pos-
sit bibē totū gen⁹ hūanū. Rñsorium est.
In deo sperauit cor meū. et adiur⁹ suz. qz i
sola cruce p̄fecta est hūani generis saluatō
In euāgelio x̄o. venit ihs in ciuitatez etc.
Joh. iiii. c. ondit dñs q̄ nō solū p̄ nobis
crucem sustinuit. s̄ et mltos alios labores
Un̄ seq̄t ibi. Ihs autē fatigat⁹ ab itinē etc.
Et dicunt ibi octo in q̄b⁹ instruxit dñs sa-
maritanā. q̄ patet i euāgelio. et iō rñsoriz
est octauū toni. Cōmunio est. Qui biberit
Joh. iiii.

De sabbato.

Sabbato x̄o

ondit q̄ dñs saluat p̄ iusticiā et mi-
sericordiā. Un̄ epla. Erat vir. Dan. xiiij.
loquit de susanna q̄ saluata est p̄ iusticiā.
Euāgelii est de mlere de p̄hensa in adul-
terio quam dñs libauit p̄ miscōiaz. Ecce

euāgelii et epla p̄cordāt. Quia q̄ adulte-
ra in euāgelio saluata est p̄ miscōiaz. ideo
videns ecclā infirmitatē filioz suoꝝ petit
se libari p̄ miscōiaz in introitu dicēs Ver-
ba mea aurib⁹ p̄cipe. et est q̄nti toni p̄pter
q̄nq̄ q̄ ponunt in collecta q̄ est tal⁹ p̄resta
q̄sum⁹ omps de⁹ vt q̄ se affligēdo carnem
ab alimētis abstinet. sectādo iusticiā a cul-
pa ieiunēt. i. a delectatiōe q̄nq̄ sensuū. sic
daniel susanna et ioachim. Miscōiaz dei
nō p̄sequēt q̄ sic nō ieiunāt. Seq̄t x̄sus
introit⁹ semiplen⁹. i. rex me⁹ et deus me⁹.
Et iō notandū est q̄ in introitib⁹ aliq̄n du-
plex x̄sus ponit. aliq̄n dimidi⁹. frequēt⁹
vnus. Duplex. vt in introitu defūctorū
Requiem Versus. Te decet etc. Et alius.
Exaudi oīes etc. Quia oram⁹ p̄ defūcti
p̄p̄t stola corpis et aīe q̄s rogam⁹ eis dari
Dñs etiā tunc iōs x̄sus q̄ succedit in locū
illi⁹ x̄sus Gla p̄ri. q̄ in officio defūctorū
tacet. p̄ eo q̄ mortui trinitatē vltēr⁹ lau-
dare neq̄unt. ad cui⁹ laudē p̄tinet ip̄e ver-
sus. Sepi⁹ x̄o vn⁹ dñs. qz ad vnū tñ. i. ad
deū x̄tere nos debem⁹. Dimidi⁹ autē h̄ po-
nitur. qz q̄ miscōiam dei impetrat. suā dñs
imp̄fectōz in opib⁹ p̄fiteri. psalmus em̄
op⁹ significat. Post eplam seq̄t rñsoriz
Si ambulē etc. qd̄ sic ei rñdet. qz quē dñs
liberat null⁹ ei nocere pōt. igif si ambulez
in medio vmbre mortis non timebo mala
etc. vmbra mortis est mors tp̄al. q. d. et si
si transeam p̄ mortem tp̄alem. nō est timē-
dum. ex quo de⁹ adiuuat. Et seq̄t x̄sus.
Virga tua et baculus tuus ip̄a me p̄sola-
ta sunt. qz tribulatiōes dñi p̄solāt hoīem
bonū. Est autē p̄mi toni. qz in solo deo po-
nenda est spes. In euāgelio x̄o. Perrexit
ihs. Joh. viij. ondit se dñs autorizē miseri-
cordie. cū dixit mulieri adultere. Vade et
ampli⁹ noli peccare. Item miscōia fuit cū
dixit. Qui sine peccato est v̄m p̄mus mit-
tat in eam lapidē. In offertorio petit filr.
p̄ misericordiā libari cū dicit. Pressus me-
os dirige. et p̄tinet ad octauā resurrectōis
Postcōio x̄o ad btitudinē q̄ est. V̄tē te.
Joh. viij. Illud autē notādū est. q̄ i hui⁹
sabbati cōpletorio antiphona Medīa vi-
ta cantat. eo q̄ nūc mediana q̄dragesime
incipiat hebdomada. Qui x̄o eam in p̄-
cedenti sexta feria cantat. numez diez ie-
iunij afflictorū attendūt. Hanc itaq̄ lb
aa

breuiloquio diximus exponendā. **De** dia vita xps est. Ipe em mediator est dei et hoim. Ipe est via veritas et vita. Ipe q dem sanctus. ipe de. ipe fortis. ipe misericors et saluator. Ad xpm g fmo dirigit. **O** media vita. i. o xpe. **U** media vita sancta trinitas est. q est in se vita et nob vita media. i. sufficiens et comunis ad qua fmo dirigit. **O** media vita. i. o sancta trinitas. **I**o q subdistinguitur sancte deus. sancte fortis. sancte et misericors i. pr et fili et sancte sps. a quo et p quem et in quo saluamur. **E**t is saluator etia trinitas appellat. **A**d qucuq tn fmonem dirigim adiutoriu qrim. qz in morte sum in miseris pntis vite. petimusq ne tradat nos amaritudinibus mortis eterne. **A**l supple o dne nos exntes in vita media sum in morte. **P**ria fuit vita iusticie et innocetie in q creat est ho. **S**cda est vita pcti et miserie. in qua lapsus est ho. **T**ertia erit vita immortalitatis et gle. ad qua reparabit ho. **N**os igit du sum in media vita sum in morte. qz vita peccati media. mors est vite iusticie. et ido qrimus adiutorem. **A**lie eccle dicunt. medio vite. qz em nunc mediu qdragesime q vita pntem q sine peccatis no ducitur representat. merito dr antiphona ipa i morte. i. in pctis q ducit ad morte. **E**t quia in epla fit mentio de Susanna. ido ppter equuocatōz vocabuli fit hodie statio apd sanctam Susannam.

De dnica quarta qdragesime.

Sequitur quarta dnica in q agit de supna ierlm. **E**t qz in terraz illa venit eo duce quo filij isrl venerut in terrā pmissionis. put sub septuagesima dictū est. ideo nunc legitur **Exodus**. vbi dicit dñs. **V**idēs vidi afflictionem ppli mei qui est in egypto et descendi vt liberarem eos de manu pharaonis. **S**icut aut dñs liberauit pplm p plagas missas cōtra pharaonem. filr et p plagas liberat de manu diaboli. q nō vult dimittere nos nisi in manu forti. sicut ibi habet. **P**rima plaga est pueris aquar in sāguinem. p qua peccatū infidelitatis significatur. **P**er alias plagas significatur q ho mo per multas tribulatōes et penas qe habet dum morat in peccato. cogit redi-

re ad dñm. sicut de filio pdigo legit. **L**egitur g exodus. qz p fidem est exitus a seruitute diaboli. et p baptismū q significat p mare rubrum. et p impletōz mandatorū. **Q**uādo xō hō talis est. facit seipm tabernaculum dño. qui xō nō faciet ei h tabernaculū. nec ipe faciet sibi in futuro. **P**ost exodū sequit liber **Leuitici**. qui est tertius in pentateuco q ptnet ad leuitas. qui debebant dño offerre sacrificia. **U**n liber est oblationum. **E**x quo em hō implet mādāta et facit se tabernaculū dño nō restat nisi oblationes deo offerre. **D**eber tn sal apponere in omni sacrificio suo. qz cū discretōe debet oia facere. **Q**uia g tales debēt esse mundi ab omni peccato. et offerre dño hostiam mundā sanctā et immaculatam. ido sequit in **Leuitico** de mundatōe lepre. **E**t dicit ibi multoties. sancti estote. qniaz ego sanctus sum. **E**t qz b fit in solēnitare cordis. et debent omia fieri cū gaudio. ido pfecta in eodem libro agit de solēnitatib. **R**ursum qz nullus ita pfectus est qn peccet aliqñ saltem venialit. ideo ibi habetur de dubitatōe moysi ad aqs cōtradictōis q nec ppter b dimisit opus spūale facere. vi ad vocem suā fluere aque cum dixit. **A**scendat puteus. i. doctrina sac. **C**eterum sicut mler ostendit ex vna pte pomū filio suo et ex alia inimicū vt veniat ad se. similiter et dñs. iuxta illud **Osce**. xj. **I**n funiculā adam traham eos in vinculū caritatis. **U**n in officio nocturnali ostēdit inimicū q nō vult dimittere pplm nisi in manu forti et in manu diuina. s. per pdicatores. **E**t ideo pmū rñsorium est **Locut** est dñs ad moysen et c. **S**i qdem moyses ex aquis assumptus est xps per quem liberamur ab hmoi inimico. vel qlibet pdicator q ex aquis scripture debet assumi. **E**t est quarta toni. qz qtuor modis nos affligit diabolus. s. interficiēdo mares. i. bōa opa vel vt tuos quos submergit in flumie deliciarum huius mūdi. et cogit fūire in luto luxurie et latere auaricie. et palea inanis glorie. **P**orro qz pplus in illa septuagenaria captiuitate fleuit sup flumina babylonis et in fine cyro pmittente letabūdus exiuit et gtulans hierlm introiuit. ideo cū in prima dnica pplis captiuat fleuerit dices. **C**ircūdederūt me. **E**t in secūda orauerit

dicens. **Exurge.** In tertia qz orauit dices
Esto mihi. In qarto psolator accepit dice
 te dño. Inuocauit me. et ego exaudia euz
 In qnta etiam rursus orator institerit di
 cens. **Remiscere.** In sexta xpo dario licen
 tiam tribuete psolator de reuersioe perce
 pit. idqz dixit. **Oculi mei.** In hac septima
 taqz in fine septuagesime ingrediens ierlm
 gratulabundus exultat dices. **Letare hie**
rusalē. De h etiam dictū est sub pma dñi
 ca. **Septenariū** qz pntis vite que septem
 dierū curriculo voluit. vlt poro septē eta
 tibus qbus mūdus ipse distinguit. sicut p
 dies. lxx. sic p septem dñicas sancta repe
 sentat ecclā. Prima etas est ab **Adā** vsqz
 ad **Noe.** Secūda xpo a noe vsqz ad abraā
 vel fm qdam ad moysen. Tertia a moy
 se vsqz ad **Dauid.** Quarta a **Dauid** vsqz
 ad transmigrationem babilonis. Quinta a
 transmigratione babilonis vsqz ad aduen
 tum domi. Sexta ab aduentu dñi vsqz ad
 finem seculi. Septima silt vsqz ad eundez
 finē. silt em cōcurrūt. sed illa in vigilantibz
 et laborantibz. ista in dormitentibz et qescē
 tibus. vbi reqescunt electorū aie int vbe
 ra lactantis matris sue supne hierusalem.
 In pma dñica velut in infantia mūdi hō
 a felici delectatiōe deiect? clamat. **Circū**
dederūt me. In secūda velut in puericia
 mūdi picipiens hō spem sue recōciliatiōis
 voce noe qsi pcentoris implorat accepti
 latiōem recōciliatiōis dices. **Exurge** qre
 obdormis dñe. In tertia velut in mundi
 adolescētia picipiens hō suam libatiōz de
 egyptiaca fuitute sue ptectiōis et libatio
 nis acceleratiōez voce moysi orat dicens.
Esto mihi in deū ptectorem. Quarta de
 signat iuuentutem ecclē in q regū dyade
 mate coronat. et sapia pphetarum ornat
 In illud officiū voce dauid qsi pcentoris
 in cantibz celebrat. Quinta senectutez ec
 clē. in qua calor natural incipit deficē.
 Nam ppo in babilone captiuato ecclā ca
 ptiuā nec altare habuit nec templuz. imo
 organa sua suspendit. ideoqz qnta domi
 ca vacat officio. Sexta senii ecclē. s. fines
 seculorū cū filius dei venit in mūdū. et de
 diaboli potestate libauit gen? humanum
 ne igit fit immemor accepti bñfici et ing
 tum gratulat et ait. **Oculi mei** sp ad dñm
 hēc autē septima et vltima significat sab

batur mūdi in quo sanctorū aie reqescūt
 illic hierlm q sursum est. q libera est. q ma
 ter nra est. letat. In dñica leticie. ē em
 septima a septuagesima. et p septenarium
 significat septima etas eorū qui sunt in re
 quie. Representat em h dñica libratem cō
 cessam filiis isrl redeundi a babilone āno
 sexagesimo quā habuerūt plenariā in an
 no septuagesimo. In totū hui? diei offi
 cium de leticia est. ad representandū illorū
 leticiā et etiā nram. qm finitis sex etatibus
 erimus in septima a mūdi exilio liberati.
 cū celestem padisum q est patria nra itra
 bimus. Cantat g introit? **Letare hierlm.**
 ad ostendendū q sicut illi cū ingēti leticia
 a babilone venerūt in ierlm. ita et nos ab
 h mūdo letātes in celestem hierlm venie
 mus. Babylon em interpretat? pfusio. vñd
 significat mūdū vel infernū. qz in h mūn
 do est pfusio viciorū. et in inferno cōfusio
 tormentorū. Dicit etiā h dñica refectiōis
 qz i ea dñs refecit et satiauit qnq milia ho
 minū. vel qz in ea ostendit celestis hierlm
 ex qua ois refectio est. Quia g ecclā letat
 p hac refectiōe. id cantat. **Letare hierlm**
 id est ecclā. tibi em eterna reqes pmittit.
 In nocturnali etiā officio cantat rñsorū.
 Audi isrl pcepta domi. et ea in corde tuo
 qsi in libro scribe. et dabo tibi terrā fluen
 tem mel et lac. Postea seqt in introitu ab
 vberibz psolatiōis ei. Hec vbera sūt duo
 testamenta. de qbus sumunt promissiōes
 dulces in qbus est psolatio nra. Et sunt i
 ea tria xba leticie. s. letare. gaudete et ex
 ultate. ratio quare posita sunt dicta est sb
 capitulo de septuagesima in pncipio. Et
 sumit iste introit? de **Esa.** vl. c. s. de antiq
 translatiōe. qz in **Esa.** sic nō iacet xba hec
 xpus xpo de psalmo q loquit de ierlm sup
 na. s. **Letat? sum.** et est qnti toni. ppf qui
 q milia hoim qz refecit. vel id qz illi q co
 hibent et refrenāt et bñ ordināt qnq scsus
 corpis illi habebūt hmōi refectiōez et psol
 latiōz. de q in introitu habet. et q petif in
 collecta. **Cōcede** qsum? omps de? vi qui
 ex merito nre actionis affligimur tue gte
 psolatiōe respirem? Scripserūt tñ qdam
 qz qz liberi? papa q tñ in cronica nō inueni
 tur celebravit tali die rome in dicta ecclā
 q vocat hierusalem. ideo cantat **Letare**
 hierusalem. Et nota q in qbusdam ecclē

hij hac die et in festo annunciatōis domi
due collecte dicunt. vt q̄si duplex festum
exoluere videant. qđ nō sit in alijs p̄cipu-
is festiuitatib⁹. vt natiuitatis dñi et s̄c̄i ioh̄.
q̄ ille p octauas pducunt nec vnus diei
dūtaxat obfuitia sicut ista coangustant.
Sequit̄ epla. Scriptū est em̄ qm̄ abraam
duos filios habuit et̄. ad Gal. iij. **Ubi se**
quit̄. Que sursum est hierlm̄ liba est. q̄ est
maḡ nra. **Pocaut̄** dicit vt nō timore fuili
fuim⁹ dñō. s̄ amore. **Risoriū** est de eo-
dem **Letar⁹** sum et̄. et est septimi toni pro
pter septimā etatē in q̄ erim⁹ in q̄ete. Sed
q̄ adhuc sum⁹ in labore. iō seq̄ tractus s̄
suauissim⁹. **Qui** p̄fidit in dñō et̄. i q̄ ostē
ditur q̄ q̄ in dñō solo sperat̄ habebūt illaz
refectiōz. **Seq̄ euangeliū.** **Abijt** ihs trās
mare galilee et̄. **Joh. vi.** **Quiq̄** aut̄ p̄es
q̄bus dñs refecit nos. put̄ ibi legi. sunt
q̄nq̄ libri moysi. duo x̄o pisces sunt psal-
mi et p̄phetia. vñ libri iosue et iudiciū. quia
de ill̄ septem libris sumunt̄ oratōes in hac
dñica. et ita refecit oēs. **Offertoriū** est lau-
dare. et est sc̄di toni. ad ostendendū q̄ deū
laudare debem⁹. et p̄ corporali refectiōe et p̄
sp̄iali. **Postcōdio** x̄o est. **Hierlm̄** q̄ edifica-
tur vt ciuitas et̄. **Et** loq̄ de illa hierlm̄ q̄
libera est. et est q̄rti toni p̄pter q̄tuor q̄ ibi
dicūt. **Primū** est q̄ oia sunt ibi cōmunia
ibi em̄ deus est oia in oib⁹. **Sc̄dm̄** est q̄
eternalit̄ p̄cipiant̄ ea q̄ ibi sunt. **Uñ** dicit
Qui participatio ei⁹ in idip̄m. **Tertiū** est
q̄ null⁹ de filijs diaboli p̄t̄ ibi ascēdere
Uñ dicit. **Illuc** em̄ ascēderunt tribus tri-
bus dñi. **Quartū** q̄ ibi est p̄tinua laus
dei. **Uñ** sequit̄. **Ad** p̄stendū nomini tuo
dñō. **Et** inde est illud. **Uñ** q̄ habitat i do-
mo tua dñe in secula seculorū laudabūt te
In hac dominica roman⁹ p̄t̄ifex celebra-
tur ad eccliam p̄gens. et rediēs ab eadē
aureā in manu sub aspectu p̄li fert rosaz
Circa qđ duplex insurgit ratō. vna sc̄dm̄
lram. altera s̄m sp̄m. **Sane** s̄m lram. ne
fidel̄ p̄ls p̄pter q̄dragesimal̄ obseruantie
asperitatem sub p̄tinuo labore deficiat. q̄
qđ caret alterna reque durable nō est. ideo
in hac medianā dominica q̄dragesime qđ/
dam recreatiōis solatiū interponit̄. vt an-
xietas tempata leuius sufferat̄. iuxta illd̄
Interpone tuis interdū gaudia curi. **Ho-**
diernum nanq̄ officiū totū leticia plenuz

est. et in omni x̄borū clausula iocunditas
exuberat. gaudiū resonat. hilaritas incul-
catur. **Tria** itaq̄ representat dies ista. s̄. ca-
ritatem post odiū. **Unde** d̄. **Letare** ieru-
salem. et p̄uentū facite omēs q̄ diligitis eaz
Gaudiū post tristitiam. **Uñ** **Gaudete** in
leticia. q̄ in tristitia fuistis. **Et** satietatem
post famem. **Uñ** vt satiem⁹ ab yberib⁹ cō-
solationis vestre. **Que** tria parit̄ designā-
tur in tribus p̄phetatibus hui⁹ floris. cha-
ritas in colore. iocunditas in odore. et satie-
tas in sapore. **Rosa** quippe p̄ ceteris flori-
bus colore delectat. odore recreat. et sapo-
re p̄fortat. **Delectat** in visu. recreat i olfa-
ctu. et cōfortat in gustu. **Nempe** rosa i ma-
nu romani p̄t̄ificis gaudiū israelitici po-
puli designat. qm̄ p̄ gr̄az x̄pi data ē illi de
babylonica captiuitate licētia redeundi.
Deinde illam donat nobiliori et potēiori
q̄ tunc in curia repit̄ur. in quo nobilitas et
excellētia illius peculiaris p̄li dñi desiḡt̄
Bemū ille cū mlt̄o eq̄tatu et leticia ingen-
ti ciuitatem cū rosa circūit. figurans gau-
diū illius p̄li in ciuitatem hierlm̄ reuñt̄.
atq̄ cōmunem totius fidel̄ populi et ecclē-
leticiā de p̄missis **Sp̄ualr̄** aut̄ flos iste flo-
rem illū significat. q̄ de se dicit in **Canticis**.
Ego flos cāpi et liliū puallū. **Et** de q̄ pro-
pheta. **Egrediet̄** x̄ga d̄ radice iesse. et flos
de ra. e. ascen. **Qui** est vere flos florū. i. s̄.
ctus sanctorū. q̄ p̄ ceteris florib⁹. i. sancti
colore delectat in visu. **Paz** speciosus for-
ma p̄ filijs hoim̄. in quē desiderant angeli
p̄spicere **Qui** odore recreat in olfactu. q̄
sicut legi in **Can. i. c.** **Meliora** sunt ybe-
ra tua vino fragratia vnguentis optimis
Qui sapore p̄fortat i gustu. q̄ panis quē
ipse dat. caro sua est p̄ mūdi vita. om̄e de-
lectamentum hñs. et ois saporis suauita-
tem. **Hic** est em̄ q̄ de q̄nq̄ panib⁹ et duob⁹
piscibus q̄nq̄ milia hoim̄ saturauit. **Tri-**
plex aut̄ est in h̄ flore materia. aurū videli-
cet muscus et balsamū. q̄ triplex est i x̄po
suba. deitas. corpus et aia. **Sed** balsamo
mediante muscus auro p̄iungitur deitati
Diuina em̄ natura tante subtilitatis ē vt
corpori de limo terre formato non cōgrue-
ret vniri nisi rōali sp̄u mediātē. **Rursus**
flos ip̄e aureus est. q̄ rex regum et domi⁹
dominantū. cuius rubor apparuit in insi-
gnijs passionis. et odor in gl̄a resurrectiōis

Huius floris baiulus est vicarius salua-
toris romanus vicz pontifer successor vti
qz Petri z vicarius iesu xpi. qz hunc flore
fidelibus popul' demonstrat. Non em omi-
tpe sed in hac dnica tantu q septia est ab il-
la q septuagesima nuncupat. qz xps no in
qlibet hora sed in septia tantu etate videt
ab ill' qui beata requie p'solanf. Rursus i
vrbe ostendit z no alibi qz apud basilicaz
q sancte crucis in hierlm appellat. que su-
perne hierlm typum obtinet z speciem re-
p'sentat. de qz dr in epla hodierna. Illa q
sursum est hierlm libera est. q est mat nra.
in qua xpm sancti angeli z beate aime co-
templant. ad quam merito dr Letare hie-
rusalem. z couentum facite omes q diligi-
tis eam. q. d. vos catholici z non heretici
Differt aut hodierna statio ab illa que sit
ibidem in scda dnica aduent'. qz illa futu-
re beatitudinis est annuciatio. h qsi p'sentis
p'templatio. vii z festiui' agit qz spei nre
festiuitas est. Hac etiā die xpian' corona-
tur impator. vt sp coronā supne ierlz me-
ditetur. Dauid ter in regez vinctus est. vt
dicef sub dnica post ascensionē. Hec g do-
minica p'ilegiata est. qz rep'ntat licentiaz
redeūdi de vinitute ad libertatē p'plo israe-
litico p'cessam. z leticiam ex h habitam.

De secunda feria.

Secunda feria

est de iudicio. Un in epla. Ne-
nerūt due zc. iij. Re. iij. agitur
de iudicio salomonis duab' mulierib' de
puero p'tendentib'. Mler vna q dixit q
diuidat puer. est synagoga q diuidere co-
nata est pueru iesum. Alia mler que dixit
def ei infans viuus: est eccla. Un i respō
sorio petit h mler pueru. Esto mihi i desu
ptectorem. i. petit sibi dari xpm. Euange-
lium p'p' erat. Job. ij. filr est de eiectione
v'dentiū. z de iudicio ibi habet q no cre-
debat se ihs eis. qz nisi sunt eum interficē.
Postea sequit de passione sua Soluite. i.
soluetis templū h z in triduo excitabo il-
lud. sciebat em qd facturi erāt Quia vero
ex passioe dñi est omne gaudiū. iō in offer-
torio cātat eccla Iubilate. In introitu au-
tem petit iudicari. f'pus petit misericordiā
Deus in noie tuo saluum me fac. f. p mise-
ricordiam. z in v'tute tua iudica. z est qrti

toni. qz ibi habet. ab insurgētibus in me
libera me. f. ab inimicis. qui qtuor modis
(sicut dictū est sub dnica) insurgūt z nos
z ideo sicut dnica fuit de misericordia. ita
secunda feria est de iusticia.

De tertia feria.

Tertia feria est

de oratōe. i. de efficacia oratōis
q. f. fit salua iusticia. qd ostēdit
in epla Locut' est zc. q est Exod. xxxij. c.
vbi sequit. Dimitte me vt deleā eum. Et
moyses orauit p'p'lo. z dñs dimisit pecca-
tum salua tñ iusticia. qz refuauit sibi vin-
dictam. Un z sic ppter illud peccatu qd
comiserūt in xpm p'cipue puniant. tñ z p-
pter illud qd comiserūt tunc. f. adorando
vitulū. Un dicit dñs in euāgelio. Imple-
te mensurā patrū v'roz. Quia x'o tam effi-
cax est o'fō. iō in introitu dicit eccla. Ex-
audi oratiōz meā zc. Versus. Contristat'
sum in exercitatioe mea. p'tristat' em fuit
p' dilatioe patrie z incolatu miserie Quia
x'o exercitatio xpiani est in coertioe a pe-
tulātia z lasciuia qnqz sensuū. idcirco qn-
to tono resonat hūc introitū eccla. Et seq-
tur epla Locut' est zc. in q sicut dictū est
impetrauit moyses dimissionē peccati sal-
ua iusticia. z vt filij eozū mererent' intrare
terrā p'missionis. iō in rñsorio orat eccla
vt mereat ipam impetrare filijs suis vt in-
trent i terrā p'missionis. licz adorauerit vi-
tulum cōflatilem. i. venerati sint lasciuiaz
z p'pā mūdi dicens. Exurge dñe fer opē
nob. z x'fus. De' aurib' nris audiuius
qm tu liberafti eos z p'donasti eis. similiē
z fac nob spūaliē. Postmodū seqt euāge-
liū. Jam die festo. Job. vii. de obstinatio-
ne iudeozū q dicebant. Quō h l'ras scit cū
non didicerit. Et dixit dñs. moyses dedit
vob legez z vos vultis me interficē. q. d.
z legem v'ram vult' facere z facit. Et di-
xerūt. demoniū habes. ecce quō obstina-
ti fuerūt. z h est qd in epla habet. Reces-
serūt cito a via quā ostēdisti eis. Eccla x'o
ostendēs se non cōsentire peccatis eozū
dicit in offertorio. Expectans expectauit
dñm. ostendēs se expectare xpm vsqz in
finem. z qz bñ expectat q a lasciuia quicqz
sensuum abstinet. iō quinti toni est. Per
hanc autē spem introducif nouus p'lis in

terrā pmissionis. **U**n sequit' postcomu-
nio. **L**etabimur in salutaris tuo. et est pmi-
toni. qz omnis leticia a deo est.

De quarta feria.

Equit quarta

feria. q est cathezizandoz. qz eo
die ducunt ad eccliam cathecumi. et cathe-
zizant. i. instrunt. et est tertiū scrutiniū
vt iam dicef. **U**t aut' fuit p'prietatē
ecclie italie q scrutiniū solennitatē obfuit.
et iuribus de illo loquētib'. et qz etiā qdaz
de his q in illo sunt vbiqz in baptizando
fuantur. ideo aliq de illo dicam'. vicz qd
sit scrutiniū. et vñ dicaf et originem traxit
qn et quotiens et qre in t'pibus statuti fiat
qd in eo fiat vsqz ad exorcismū. et qd ab ex-
orcismo vsqz ad ecclie ingressu. et quid ab
ipso ingressu vsqz ad finē. **E**t qre hec omnia
fiant. **S**ubsequē' de officio misse hu-
ius diei dicem'. **S**crutiniū nihil aliud
est qz fidei et religionis xpiane inquisitio.
Est em qsi quoddam iter seu pparatio ad
baptismū. et dicitur a scrutando. i. inq'redo. qz fi-
dei et religionis inq'sitio fit in eo. **U**nd ori-
ginem traxerit iam dicef. **I**ncipit autē
fieri scrutiniū in quarta feria tertie hebdo-
made qdragesime. sed in hac qrtā fit solē-
ne. **F**iebāt em in p'mitiua ecclia septē scru-
tinia duo. i. in qrtā feria et sabbato tertie
hebdomade. et duo in hac qrtā feria et sab-
bato hui' qrtē hebdomade. et duo in qrtā
feria et sabbato qntē hebdomade. et vnus
in qrtā feria vltime hebdomade. in qbus
adulti q venturi erāt ad baptismum doce-
bant oratiōz dñicā et simbolū. vt in sequē-
ti tunc sabbato in q baptizadi erāt vtrūqz
an baptismū scirēt. **E**t adhuc hodie i qui-
busdā eccl'is septē sunt scrutinia ppter se-
ptiformem grām spūs sancti. **S**ed tertium
vicz hac die solennissimū. et in oib' eccl'is
ordinē romanū sequētib' in qlibz scruti-
nio dicif missa scrutiniū vicz. **D**ū sanctifi-
catus fuero. de q iam dicef. **D**icunt etia
p'p'e collecte p cathecumis. vt **O**mnipo-
tens sempiternus de' eccliam tuā. **I**tem re-
mediū rē. **S**z qrit qre tertiū scrutiniū sit
solēne et nō p'mum nec secundū. **R**espon-
detur ad notandū q nec p'ma etas. i. infan-
tia nec scda. i. puericia ita apta est fuitio
dei. sicut illa in qua maxie discretio boni

et mali haberi incipit. et in qua p carnē pu-
gnatur. **I**nde est etiā q nō p'ma trib'. id ē
tribus iude. nec scda. i. tribus simeon. sed
tertia. i. leuitica sacrificijs domi est depu-
tata. **S**ed nec in p'mo libro p'rbateuci nec
in secūdo agit de sacrificijs. sed in tertio p-
ut dictum est in p'cedenti domica. **F**it aut
scrutiniū in hac septima hebdomada a se-
ptuagesima. qz dū iudei fuerūt in babylo-
nica captiuitate misuerūt se in eos qui-
dam de gētib'. **U**n post eorū reditū igno-
rabat de plurib' vtrum essent iudei vñ nō
Quidam etiam dicebāt se fore de leuitica
tribu q nō erāt. et se sacerdotes q nō erant
Ideoqz hesdras et alij sapientes genealo-
gias diligētē scrutati sunt. et iudeos a gē-
tilibus. et leuitas a nō leuitis segregauerūt
ita nos in hac septima hebdomada que
finē illi' septuagesime babylonice captiui-
tatis significat scrutiniū facim'. vt creden-
tes ab incredul' segregem'. quos in sacro
sancta solēnitate redemptōis n're ex aqua
et spūs sancto renouem'. **N**ō em in p'mitiua
ecclia alio t'p'e baptisma celebrat' nisi forte
mortis piculo imminēte. **O**mēs igit' ecclie
ples q's p anni circulū vbi pabulo gene-
rabat hac die noia sua dabāt. in qb' p'scu-
tandum erat ne qua radix amaritudinis in-
esset. vt in hereticis. ne pus ill' sancta darē-
tur q xpiana fides radices in eorū menti-
bus firisset. **U**n noib' datis qlibet eorū p
dies sequētes vsqz ad pasca fidei regulaz
audiebat. et sic lactat' et grandescēs. in ple-
nilunio. i. in baptismo plene fidei simbolū
reddēs xpo in baptismo cōmoriebat' et re-
surgebat. **P**orro in hac qrtā feria fit
scrutiniū ppter mltā. **P**rio qz ipa p'figu-
rata est a qrtā seculi etate q fuit a dauid vs-
qz ad transmigratiōz babylonis. **I**n qua
nō solum iudee gentis inchoatū est impe-
rium. verū etiā xpi et xpianorū regnum ex
pmissione sumpsit exordiu. iurante dño
dauid. **D**e fructu ventris tui ponā sup se-
dem tuam. **I**deoqz merito in hac feria ca-
thecumini ad xpi nomen accedūt. et xpia-
na religio in ea initiū capit. **S**cdo qz sic in
quarta feria stelle create sunt et in celo soli
et lune p'funde. ita et fideles hodie cōcipiū-
tur. qui xpo soli et ecclie lune p'ungūt et in
celo. i. in patris regno iaz splendent in spe
et in futuro splendebūt in re. **T**ertio quia

sicut in quarta etate edificatum est templum domini per Salomonem. sic et in hac quarta feria preparamus baptizandos ut sint templum domus. Quarto quia in quarta feria cepit nostra redemptio in qua perditus est dominus a iuda. ut per redimenda ecclesia moreretur. id est et in quarta feria isti preparantur. ut effectum percipiant redemptionis. Quito quia agnus. xiiij. diebus obfuitur et preparatur. et luna. xv. immolatur. decet ut in ecclesia nova soboles quod ad comoriedum christo in baptismo preparatur diebus. xv. anteriori ieiunio spiritualiter saginata. etati lune quam illam significat exequetur. Sexto quia quarta hominis etas. id est iuuentur per quartam feriam significata apta est pluri et gubernaculo imperii. et ideo cathecumini preparantur in quarta feria ad filium dei diabolum et ad regimen et imperium regni dei. Hoc autem ordine scrutinia celebrantur. quoniam a principio usque ad exorcismum hec sunt. Primum quidem fit nomen baptismi per acolitum descriptio. et eorum per nomina in ecclesia vocatio. Secundo masculorum ad dexteram feminarum ad sinistram ad ianuam ecclesie. ubi fides petunt deductio. Tertio per exorcismum gemina interrogatio. una de renuntiatione diaboli. alia de fide christi. Quarto demonis exufflatio. Quinto cruci in fronte expressio. Sexto oratio. Septimo fit in ore salis impositio. Quia igitur nomina per acolitum scribuntur. et quod etiam ipse notarius dictus est significat quod nomina fidelium in libro vite scripta sunt. Quia nominati vocantur. significat vocatio fidelium ad vitam eternam. Ceterum ianuam christus est. ducuntur igitur credituri ad ianuam. id est ad christum. qui de se ipso dicit. ego sum hostium. per me si quis introierit saluabitur. Quia masculini ponuntur a dextera et femine a sinistra. designat quod viriles agentes a dextera et effeminati a sinistris in iudicio statuentur. Quia abrenuntiant diabolo per hunc se a iugo eius cui ex originali sunt obnoxii subtrahunt. Per hunc etiam quod fides christi continentur. iugo christi se subiungunt. Demonis exufflatio est potestatis eius debilitatio. Crux quam imperialis fronti est vexillum nostrum quo diabolum vincimus. Non fit aliud signum nisi crux. ut in hoc solo signo diabolus sciens se esse victum tremiscat et fugiat. Fit autem in se de pudoris. id est in fronte. ne erubescat fidelis confiteri dominum suum esse crucifixum. Oratio igitur diabolum est munitio. Sal in ore positio

est sapientie condimentum. Hec plenius dicta sunt in parte prima sub titulo de vinctioibus. et dicuntur sub sabbato sancto. **Nunc dicenda sunt que ab exorcismo usque ad ingressum ecclesie fiunt.** Primum diabolus exorcisatur. et ter repetuntur verba illa. Audi maledicte diabole etc. Secundo masculini seorsum et femine seorsum ponuntur. Tertio ad munitioem diaconi capita inclinant cathecumini. et super eos oratio domica et symbolum dicitur. Quarto a sacerdote aures et nares illorum salivam tangunt. Quinto ab acolito illuminantur. Sexto a diacono evangelium super eos dicitur. Septimo per ostiarium in ecclesiam introducuntur. Primum igitur exorcizatur diabolus. id est adiuratur ut a fidelibus recedat. Ter repetuntur verba illa. audi maledicte diabole etc. quia in confessione trinitatis diabolo resistitur. Seorsum masculini et seorsum femine fit exorcismus. quia maioribus maiora. minoribus minora sunt proponenda. Quia ad ammonitionem diaconi capita inclinant significat quod deo communicaturi acclamante diacono capita inclinabatur. et hoc oratio per communionem habetur. Quia symbolum et orationem dominicam sacerdos super capita eorum dicit notat quod templum domini per diabolum munitur. Aures et nares salivam tangit. ut doctrinam de ore predicatorum procedentem fideles libenter audiant. et ipsa eis bene redoleat quoad usque spiritum habent in naribus. id est quod diu vivunt. Porro illuminatio est tenebrarum ignorantie et peccati per lumen intelligentie effugatio. Evangelium quod super eos dicitur est doctrina saluatorum qui instruunt. Deinde per ostiarium introducuntur. quia post impletionem evangelii per ostiarium. id est per spiritum sanctum in celestem patriam introducuntur. **Post hec dicenda sunt ea que ab ingressu ecclesie usque ad missam fiunt.** Primum masculini ad austrum statuuntur. femine ad adlonem. Unde quatuor lectiones super eos leguntur. et quatuor initia evangeliorum. Deinde duo viri masculini et una femina in sanctuarium ab acolitis portantur. Post hoc symbolum grece super masculos latine super feminas dicitur. His pactis ecclesiam ingrediuntur. et sic missa cantatur. Quia autem masculini ad austrum et femine ad adlonem statuuntur. significat quod fortiores hostibus temptationum obijciendi sunt. et debiliores humiliter sunt erudiendi. Quia quatuor lectiones super eos leguntur significat doctrinam quatuor evangelii

liorum qua instruunt. Unde statim quatuor initia euangeliorum leguntur super eos. quod si congreget eos a quatuor partibus orbis. **Q**ui unus masculus et una femina portantur in sanctuarii. significat quod de utroque sexu fideles ascendunt in celum. Sed non ascendant nisi unus. id est in unitate ecclesie constituitur. sicut et in phatica piscina non sanabatur nisi unus. **Q**ui symbolum legit super masculos grece. et super feminas latine per duas linguas quibus symbolum legitur omnem linguam intelligi. Nam in grecis viguit sapientia. in latinis. scilicet romanis potentia. et ita per has duas tanquam excellentiores omnem linguam intelligimus quasi cum apostolo ad philippum. dicam. Dominus lingua consistat. quod dominus noster ihesus christus in gloria est dei patris. Expositionem orationis domice et symboli in quarta parte in suis locis exposuimus. **E**t attende quod ante hanc quartam feriam in domica vel in secunda feria est huiusmodi serie scrutinii populi annunciantur dum his diebus. **S**crutinii diem dilectissimi fratres quo electi nostri diuinitur instruuntur imminere cognoscite. idcirco sollicita deuotione sequenti quarta feria circa horam nonam conuenire dignemini ut celeste mysterium quo diabolus cum sua pompa destruitur et ianua celestis regni aperitur inculpabili ministerio pagere valeamus. In hac vero feria quarta finitis missarum solennibus presbyter annunciat ut sabbato proximo ad scrutinium reuertantur. et sic iterum atque iterum annunciat donec septem scrutinia celebrentur. Sane expleto scrutinio dicitur missa ut premissum est. in qua legitur lectio et epistola. quod baptizandus in duobus est catechizandus. id est instruendus. scilicet in nouo et in veteri testamento. maxime in illis que pertinent ad baptismum. Rursus quod instruendus est in fide et moribus. ideo due lectiones leguntur de quibus in eis cum suis responsoriis disputatur. Legitur enim de philippo quod eunuchus euangelizauit iesum. Et secundum augustinum euangelizare iesum est non tantum docere credenda sed etiam que sunt post baptismum seruanda. In prima ergo lectione. scilicet sanctificabo te. que sumpta est de ezechiel. xxxvi de fide agitur ubi dicitur. Tollam inquit vos de gentibus et congregabo vos de vniuersis terris. et effundam super vos aquam mundam. et mundabimini ab omnibus iniquitatibus

mentis vestris. et dabo vobis cor nouum. Fideles enim de varijs terris congregati sunt in ecclesia. et aqua salutaris baptismi super eos effusa est qua ab vniuersis peccatis et erroribus sunt mundati. et datum est eis cor nouum ut credant in christum. De hac lectione sumitur introitus. Dum sanctificabo te. **U**el quod baptismum datur baptisato cor nouum. In versu autem. Benedicam dominum te. sunt gratiarum actiones de hac sanctificatione. et est tertium toni. quia sanctificatio pertinet ad trinitatem. Verum quod per talem sanctificationem fiunt homines filij dei. idcirco sequitur graduale. Venite filij audite me. timorem domini docebo vos. quod est septimum toni. propter septem dona spiritus sancti que dantur in baptismum. **U**el quia ad hoc quod vere credat in christum necesse est ut timeat deum. ideo sequitur ipsum graduale. ubi sequitur de timore. Initium enim sapientie timor domini est. Qui ergo radicem imponit crudelitatis eum a timore inchoare oportet. iuxta illud. A timore tuo domine concepimus et peperimus spiritum salutis. In secunda lectione scilicet in epistola. Lauamini te. que sumitur de esai. scilicet agitur abundantem de moribus ubi dicitur. Quiescite agere puerse. discite benefacere. **E**t postea concluditur. Et venite et arguite me dicit dominus. quod dicitur. Si hoc feceritis et vos non remunerauero iure me tantum iniustum redarguere potestis. Item dicitur ibi lauamini. scilicet per baptismum. et estote. id est manete mundi. scilicet per penitentiam. et quod possint ostendere diuinitatem. Auferte malum cogitationum vestrarum et si fuerint peccata vestra ut coccinum quasi nix dealbabuntur. **U**erum quod illi qui fidem veram et bonos mores fuerint. ad hereditatem domini pertinere probantur. idcirco sequitur graduale. Beata gens cuius est dominus deus eius. populus quem elegit in hereditatem sibi. **U**bi efficiuntur celi quod verbo. id est filio dei firmantur. Unde sequitur iherosolimitanus. Verbo domini celi firmati sunt. **I**tem quod in talibus locum habet beatitudo. ideo graduale illud est primum toni. quod beatitudo a solo deo est. Ab his quod non discrepat euangelium. scilicet. Preteritis iesus vidit. **I**oh. ix. quod est de illuminatione cecorum. quod cecum illuminantur in baptismum. **U**bi dicitur ibi. **L**utum fecit dominus ex sputo et precepit ceco ut lauaret se in natatorio siloe. id est christi. qui missus fuit a patre. id est in baptismum vel in deo

trina xpi. de quo dicit **Gen. penult. c.** Non auferet sceptrum de iuda. et dux de femore ei. donec veniat qui mittendus est. **Hebre.** h3 donec veniat silo. i. missus. Postmodum in gratia de seque offertorium scilicet toni. ppter illuminatos et confirmatos. Dicto autem offertorio archidiaconus ascendit pulpitem clamans alta voce. Si quis est cathecumenus exeat foras. put dictum est in phemio quarte partis. Et tunc omnes cathecumini exeunt foras. et sic fit septies pulsus baptizent. vicis quilibet scrutinio. quod regenerati non sunt. nec iter dei filios computari. nec christi mysterijs puenit interesse. Quidam tamen cathecuminos ante euangelium de ecclesia eiciunt. quod non laudamus. cum eis sit euangelium predicandum. sicut et apostoli promittunt gentibus euangelium predicauerunt. Sed sacrificio interesse non debent. tum quia sacerdos orat per circumstantibus quam fides deo cognita est et nota deuotio atque innotum fideles vocant. tunc quia quod conficit fidelibus porrigit. In postcomunionem vero agit gratias cecus de illuminatione sua dicens. **Lutū fecit dominus ex sputo. Job. ix.** et est primi toni. quod ad locum vni exeunt flumina reuertuntur ut iter fluant. sic autem recognoscendo bona debemus agere deo gratias. **Hec quarta feria** in libro privilegiata est. quod in ea leguntur due lectiones pro eo quod in sequenti sabbato ordines celebrantur. Item quia hac die ordinandi examinantur. Item quod hac die fit scrutinium baptizandorum in sabbato paschali. ut premissum est.

De quinta feria.

Quinta feria ostendit quod non est sanctificatio nisi a deo. Unde introitus est. **Letetur cor querentium dominum.** Et post. **Querite faciem eius super.** et est secundum tonum. quod queritur ut habeat. et postea ut apostolus habeat. quanto enim magis habet. tanto magis querit. **Epistola vero. Venit mlier. etc. iij.** Reg. iij. est de resurrectione filii mulieris sumamitis quem resuscitauit heliseus et incurauit se super puerum et pueri qualitate se conformauit. puer vero septem oscitationes emisit. et sic est resuscitatus. **Depe sumamitis interpretatur captiua. fili eius est genus humanum.** quod dicitur puer propter paruitatem sensus.

baculus de quo ibi dicitur est lex que percutit dicens. oculum pro oculo etc. qui neiem ad perfectorem ducit. heliseus vero. i. christus inclinauit se super hunc puerum. i. exinanies se factus est ei similis et resuscitatus est. **Sed oportet ut septem oscitationes emittat.** Prima est fidei. quod sine fide non est introitus. Primo enim veritati dicitur quod credere. et omniaabilia sunt credenti. **Deinde inquit leprosus si vis potes me mundare.** et dixit. volo. mundare. **Secunda oscitatio est timor.** Tertia est dolor de peccatis. quod misericordia non fit sine iusticia. **Quarta propositum peritendi.** Quinta est propositum satifficiendi. Sexta propositum decetero non peccandi. quod. scilicet non offendat deum creatorem suum. **Et omnia ista debent fieri in spe vite eterne glorie.** **Non spes est septima oscitatio.** **Risoriaz est.** **Respice in testamentum tuum.** Et post. **Exurge.** i. fac nos exurgere. et est quinti toni propter quod sensum reparationis siue innovationem. **Euangelium vero.** **Ibat ihesus etc. Luce vij.** est de resurrectione filii vidue cui dominus dixit. **Adolescens tibi dico surge.** In qui busdam autem ecclesiis dicitur illud euangelium. **Sicut pater suscitatur mortuos et viuificat etc.** **Sequitur offertorium.** **Deinde ad adiunandum etc.** septimi toni propter septem oscitationes in gratiarum actiones. **Postcoio vero est de eterna beatitudine.** scilicet. **Deinde memorabor iusticie tue.** cui competit dare eternam beatitudinem. qui erit octaua resurrectionis.

De sexta feria.

Sexta feria pro sus idem dicit quod quinta. et est introitus. **Meditabor etc. Versus.** **Celi enar. i. scilicet.** et est primi toni. quod in solo deo ponit spem. In epistola. **Egrotauit etc. iij. reg. xvij.** ponitur resuscitatio filii vidue ab helia. **Risoriaz est.** **Bonum est sperare in domino.** supple quod resuscitatur. et est quinti toni. ea ratione quod in precedenti feria dicta est. **Sequitur Euangelium.** **Erat quidam. Job. xj.** de resurrectione lazari. qui hac die resuscitatus est. **Et offertorium in gratias exhibito.** **plum humile saluum facias dominus etc.** primi toni. eadem ratione. quod. scilicet in solo deo sperandum est. In postcoione vero habetur quod ad preces earum. scilicet marie et marthe suscitatus fuit lazarus. videtur dominus fientes sorores lazari etc. **Job. xj.** pro quod significat quod preces sanctorum suscitatur deus mortuos spiritualiter

dās eis p̄mā gr̄az. ⁊ iō est p̄mī toni p̄pter
p̄mā resurrectiōz. s. aie. Et attēde q̄ semp
hac die q̄ est. xv. a passiōe dñi legif̄ predi-
ctum euāgelū. q̄ p̄stat hac die lazari su-
scitatu esse. De quo euāgelio sumif̄ respō
soriū. Occurrerūt iudei ⁊c. qd̄ hodie in q̄
busdā eccl̄ijs cātāf. cui euāgelio cōgrue p̄
mittif̄ dicta lectio de filio sareptane mor-
tuo quē suscitauit helyas. ponēs eū super
lectū ⁊ expandēs se trib⁹ vicib⁹ super eū.
Nempe h̄ m̄ler est eccl̄a q̄ fide suscipit cri-
stuz in hospitio cordis. fili⁹ ei⁹ est quilibz
fidel̄ q̄ morif̄ cū morte dignū peccatuz cō-
mittit. Lect⁹ helye catholiciā desiḡt eccle-
siam. in q̄ sole aie reuif̄scūt. dū p̄ fidez tri-
nitatis a morte resurgunt. Cetera laudes
p̄fessiones ⁊ p̄solatiōes sunt cuiuslibz ho-
minis a peccatis resuscitati.

De sabbato.

Sabbatum de largitate saluatoris est. **Uñ**
introitus est. **Sitientes venite**
ad aq̄s doctrine. s. ⁊ baptisimi. **Sequitur**
Et bibite cū leticia. Hec ad sabbatū men-
tis p̄inet. **Et ostendit largitas dei q̄ pa-**
ratus est large dare cuilibet. ⁊ benignitas
eius. **Uñ dicit.** **Venite bibite aq̄s. s. que**
mūdicat ⁊ sanctificat gr̄is. **Seq̄t̄ versus**
Attendite p̄le meus. in quo oñd̄it q̄ etiā
h̄ de aquis doctrine intelligif̄. s. dñi toni ē
p̄pter mundatōez aīe ⁊ corpis. ⁊ sumif̄
de Esa. **Ep̄la est.** **In tempe placito exau-**
diui te. **Esa. xlii.** **Et post.** **Nūqd̄ pōt mul-**
lier obliuisci infāte suū. ecce ostendit lar-
gitas vel charitas dei erga nos. **Postea**
sequit̄ r̄sorium. **Tibi derelictus est pau-**
per. in gr̄azactiōes. q̄rti toni. p̄pter qua-
tuor v̄tutes p̄ quas sanctificat. **In euāge-**
lio x̄o qd̄ est Joh. viij. de eadez largitate
agif̄. **Ego inq̄t sum lux mūdi.** **Non dicit**
hui⁹ hoīs v̄ illi⁹. sicut flos cāpi. **Qui seq̄-**
tur menō ambulat in tenebris. oñd̄it q̄ q̄
parat⁹ est illuminare oēm hoīem q̄ sequi-
tur ip̄m. **Ceterū q̄ videt currit q̄ currit p̄-**
uenit. exceptis sup̄bis. **Uñ sequit̄.** **Tu de**
teip̄o testimoniū phibes. testimoniū tuū
nō est verū. **R̄ndit eis. s. iudeis ihs.** **Nō-**
ne scriptū est in lege v̄sa q̄ duoz hominū
testimoniū verū est. **Videbāt enī mirac̄a**
et ita pater erat testis eius. **Et reliq̄t eos**

domin⁹ quasi sup̄bos disputatores. non
curantes illuminari. **Soli enī humiles il-**
luminant̄. **Vñ de sequit̄ offertoriū.** **Factus**
est domin⁹. p̄mī toni. q̄ solus de⁹ pōt illu-
minare. **Quia igit̄ in hoc sabbato ostēdit**
eccl̄a largitatem domi dantis gratiam in
baptismo ⁊ in doctrina. in q̄bus ex largi-
tate dei abundanē datur gr̄ia. iō sunt or-
dines in illo die. ⁊ etiam q̄ imminet tem-
pus passiōis domi. in qua artius se tenet
eccl̄a ad significandū q̄ ordinati artius se
tenere debent. vt q̄ p̄us ebri⁹ erāt. ammo-
do sobri⁹ sint. ⁊ iterū debent se immolare
deo hostiam sanctā deo placentē. **Hoc eti-**
am sabbato fit scrutiniū baptizandorum.
q̄ cathecumini ad req̄em eternam q̄ p̄ sab-
batum intelligif̄ veniūt p̄ baptisimū. **Uñ**
in q̄busdam eccl̄ijs hodie due lectiones
legunt̄ in missa ex eadez causa q̄ ⁊ in q̄rta
feria p̄cedenti.

De dominica q̄nta in passione dñi.

Equit̄ domi-
ca de passione domini. s. de cru-
ce. **Incipit autem hui⁹ celebri-**
tas passionis a fine sabbati. id est a vesp̄-
ra lucem huius domice p̄cedente. quia la-
zaro in p̄cedenti sexta feria suscitato. qui-
dam de bethania abierunt ad phariseos
narrantes eis miraculū. ⁊ cum in illa sex-
ta feria fuerit neomenia. id est prima dies
mensis ad sanctificationem. m̄lti iudei pō-
tifices ⁊ pharisei conuenerant ibi. qui au-
diētes signum. mor vt ait Johes. hoc ē
in sabbato collegerūt consiliū aduersus
iesum. ⁊ ex illa die cogitauerunt vt inter-
cerent eu m. **Ac deinceps iesus nō palaz**
ambulabat apud eos. quia nōdum vene-
rat hora eius. **Ideoq̄ in vesp̄era sabbati**
quasi post horam eiusdem consilij publi-
cum luctum incipit ecclesia suo cōpatiēis
domino. vt capiti membra. ⁊ extunc lugē
do recitat vexillum regis mysterium cru-
cis. acetum. fel. arundinem. clauos ⁊ lan-
ceam p̄forati corporis. diem passionis. ra-
tionem patientis. illusiones inimicorum.
⁊ insidias eorum. **Hec ⁊ his similia in ve-**
sp̄eris ⁊ nocturnis plangit officiis. que
de autenticis veteris ⁊ noui testamen-
torum sunt congesta scripturis. **Preter-**
ea post p̄cedentium septē dominicarū

ordinatissimā dispositōz q̄b? vt p̄missum
est septem inūdi etates figurant. que om-
nes sunt domi passionis redemptione. merito
īpius domice passionis celebratio inchoa-
tur ⁊ quasi lōga funeris pompa premissa
demū sequit ip̄a salutis nostre victima in-
gerens oculis ea que p nobis ptulit vul-
nera ⁊ mortis insignia. **R**ursus ideo ec-
clesia cantat. *Vexilla regis ⁊c.* vt si forte
aliqui sint lapsi veniant ad vexillū quod
omēs amaritudines facit esse dulces. q̄b
significatum est p lignū p̄iectum i aquas
marath. **S**emp em ⁊ maxime isto tpe de-
bemus habere in memoria domicam pas-
sionem. **U**nde in canticis. *Fascicul? mir-
re dilectus me? mibi. inter vbera mea cō-
morabit.* Quia memoria passionis domi-
ce secū non patit amaritudinem peccati.
Ideo autem specialit? duabus septima-
nis ante pasca passio domi recolit. **P**rio
q̄ ip̄e a duobus ⁊ p duobus populis pas-
sus est. **S**ecūdo quia duo testamēta p du-
as hebdomadas exp̄mimus. vetus quod
p̄dixit dñm passurum. ⁊ nouū quod ostē-
dit ip̄m passum. **T**ertio quia in duob? hu-
lus seculi temporib? .s. ante legem ⁊ sub le-
ge eadez passio vaticinata est. **Q**uarto vt
be due septimane reducant nobis ad me-
moriā murmuratiōem eorū qui añ legem
⁊ sub lege in inferno fuerunt vsq; ad tem-
pus gratie. quod in tertia hebdomada .s.
paschali significat. **A**b hac nāq; die qua
Gloria patri dimittit. due sunt hebdoma-
de vsq; ad pasca. tunc x̄o tertia est in qua
restaurat omnis dimissa glorificatio. **I**n
tertio em tēpe quod fuit sub gratia om-
nia beneficia q̄ patres nostri expectauerūt
in ecclesia reddunt. **I**deo autē **G**loria patri
dimittit. q̄ ille x̄sus ad laudez ptinet tri-
nitatis. que fuit in passione domi. quā ec-
clesia ab hac die representat debonestata
Cōstat enim q̄ christus q̄ est tertia in tri-
nitate p̄sona fuit debonestatus. **S**ed i re-
surrectione **G**loria patri resumit. quia p
resurrectōz fuit gloria immortalitatis glo-
rificatus. **S**ed certe hec detestatio fuit spe-
cialiter in crucifixione. **U**nde potest dici
q̄ **G**loria patri p nunc tacetur ppter hu-
militatem p quā ad christi passionem per-
ueniendū est. ⁊ quia domin? se abscondit
Et est aduertendum q̄ tacet in introitib?

⁊ responsorijs. quia illa sunt de passione.
⁊ in *Venite exultemus.* in psalmis vero ⁊
hymnis nō. quia psalmus significat ope-
rationē. **I**p̄m enim nō p̄sequebantur nisi
linguis tractando de nece ip̄ius. nec ipse
bonū desijt operari. **N**on ergo tacet in to-
tū. quia remissior debet esse luctus. eo q̄
non statim post habitum consiliū de nece
eius traditus est agnus in manibus dila-
tionum. **S**ed in introitu ante pasca omni-
no tacet. quoniā tunc maxime sancta tri-
nitas debonestata est. licet enim ante dies
illos de nece domi agere. tunc tamen va-
pulat. spuit. alapa. ⁊ crucifigitur. **U**nde
Esa. *Et vidimus eum nō habentem spe-
ciem neq; decorē.* **N**el q̄ tūc sepulturā do-
mini celebramus. que maxima fuit ei? hu-
miliatio. **A**b hac etiam domica in qui-
busdam ecclesijs tacet ad p̄mam **C**hriste
fili dei. tum quia ex nūc ecclesia eius mor-
tem ⁊ passionē representat. tum q̄ scdm iu-
deorū reputatiōez nō poterat alijs miseri
q̄ seip̄m saluū facere nō poterat. **D**e h etia-
m dictū est i. v. pte sub ti. de p̄ma. **N**ō
sunt etiā in horis canonicis speciales cō-
memoratiōes de sanctis neq; de pace. ab
hac domica vsq; ad sabbatū post penthe-
costes. **Q**uis post laudes dicat. **P**reciosa
in cōspectu domi ⁊c. ⁊ ad p̄mam ōfo. **D**o-
mine deus omnipotens ⁊c. ⁊ in q̄bus com-
memoratio generalit? de sancti. **C**irca q̄b
sciendū est q̄ cōmemoratio sanctorum du-
plici ex causa fieri consuevit. **P**rio ad re-
colendū eorū sanctitatis meritū in nostrū
exemplum. **S**ecundo ad impetrandū no-
bis eorū patrociniū salutare. **Q**ue duo ex-
cellentissime i x̄po nostro capite precipue
passionis ⁊ resurrectionis tēpe nob attē-
denda monstrant. quia passionis sue tpe
p̄buit eximiū humilitatis ⁊ sanctitatis exē-
plum. post resurrectionē x̄o suam ap̄d pa-
trem. sicut testatur iohānes noster aduo-
catus seu patronus factus est singularis.
Et igitur nostra intentio p̄cipue hoc tpe
feratur in sue sanctitatis exemplū. ⁊ in il-
lo spes nostra eleuet solum ad vnicū eius
⁊ singulare refugiū ⁊ patrociniū. idcirco
cōuenienter his temporib? aliorū sc̄ōz
spectalia suffragia omittunt. **H**inc etiam
est q̄ qdā eccle omittunt post p̄maz dicere
p̄ciosa in cōspectu domi ⁊c. Incipientes

ibi. **D**eus in adiutorium meum etc. Et illa
etiā orōne. **D**ñe sancte p̄ om̄ps etc. p. di-
citur ad p̄mā. p̄termittunt̄ x̄ba illa que i-
tercessionē beatissime x̄ginis marie et om-
nium sanctorū. **Q**ui x̄o dicunt p̄ciola etc.
asserūt q̄ illud nō est hora. nec ps canoni-
ce hore. put dictū est in q̄nta pte sub titu.
de p̄ma. **E**isdem etiā tpibus omittit̄ com-
memoratio de pace. quia sicut ait apls ad
Col. i. **X**p̄s pacificauit p sanguinē crucis
ei⁹. siue q̄ in terris siue q̄ in cel sunt. et post
resurrectionē suā pacē discipul⁹ suis nun-
ciauit. et cū eis ip̄e qui pax n̄ra est cōtinue
vsq̄ ad ascensionē suā cōuersari. et tūc eis
pacem suā dare dicēs. pacem meā do vo-
bis. et in pentecosten p̄solatorē mittere di-
gnatus est. **I**ncassum ḡ fieret cōmemora-
tio de pace. **I**ntroitus aut̄ incipit ab ora-
tione dñi in passione. **J**udica me deus et
discerne causam meā etc. in hoc em̄ instru-
xit nos in orando. **S**equit̄. **E**mitte lucem
tuā etc. quia q̄ videt p̄mā fortis efficiē in
pugna. **E**t veritatē tuam etc. qui enim vi-
det vera bona defacili ducit̄ in eterna ta-
bernacula. et est quarti toni. p̄pter formaz
crucis. vel p̄pter quatuor que petunt̄ scz
iudicium. discretio. liberatio et fortitudo.
Eplā x̄o. **X**p̄s existens pontifex futuro-
rum bonorū p̄mplius et p̄fecti⁹ etc. q̄ est
Heb. ix. ostendit efficaciam passionis ch̄i i/
sti. p̄ passionem em̄ eius in eterna tabna/
cula ducimur. cui⁹ memores esse debem⁹
Sed qz nō omēs intrabūt nisi qui faciunt
eius voluntatē. iō sequit̄ r̄n̄soriuz. **E**ri-
pe me de inimicis meis doce me etc. **A**lit̄ em̄
nō intrat in sancta sanctorū. et est tertij to-
ni. p̄pter liberatōz a triplici inimico p̄ vir-
tutem trinitatis. **P**ostea sequit̄ tract⁹ in
quo cōquerit̄ dñs de inimicis suis dicēs.
Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea.
in abel et in alijs. et verissime dic̄ tractus
qz hmōi cogunt nos ducere uitā miseram
scz allophili et philistei. et octauī toni ad
significandū qz hmōi tribulatiōes veniūt
sup nos vt sim⁹ memores alteri⁹ vite que
erit in octaua etate. qz ad dñm cum tribu-
larer clamaui etc. **E**t **Job.** **O**peruit cōfu-
sio faciem eius. **P**ostea seq̄ euangeliz.
Quis ex vob etc. **Joh. viij.** in quo habet̄
ptumelia iudeorū dicentium domino. de
moniu habes. et dñs abscondit se vt expe-

ctaret tpus immolatiōis agni. et decia lu-
na ostendit se sicut dicebat de agno fieri.
vt habet̄ in **Ero. xxvij.** **E**cclā x̄o ostēdit
se esse contrariā eis in offertorio. q. d. **I**p-
si dicunt demonium habes. sed ego p̄hte-
bor tibi dñe. et est p̄mi toni. qz soli deo con-
fitendum est. **P**ostcōmuniō aut̄ est. **I**hoc
est corp⁹ etc. **Lu. xxij.** et **Matth. xxvj.** et
Mar. xiiij. et. **J.** **C**hor. **xj.** **E**t incipit eā sa-
cerdos ad ostendendū qz magn⁹ sacerdos
sacrificiū vetus mutauit in nouum sacri-
ficiū. et est octauī toni. qz illud sacrificiū
est verū qd p̄ficietur in paradiso qñ resurge-
mus. et illud apostoli vere implebit̄. **O**m-
nia vestra sunt.

De secunda feria.

Secunda feria

Ist est de crucifixione n̄ra. et maxi-
me de ieiunio. qz debem⁹ cruci-
figere mēbra n̄ra cū vitijs et p̄cupiscentijs
sicut p̄cedēs dñica est de cruce. et quia nō
pōt hō ieiunare nisi libere ab inimicis vi-
sibilibus et inuisibilibus diabolo. s. et mū-
do et mal⁹ hominibus. iō ecclā petit in itroi-
tu libari ab inimic. et est tertij toni p̄pter
liberatōz a triplici inimico. **E**plā x̄o est.
Factū est x̄bum. **Joh. iij.** in q̄ inuitamur
ad ieiuniū p̄ exemplū niniuitarū. q̄ solius
ione et vnica p̄dicatiōe ieiuniū indixerūt.
etiā iumētis vt liberarent̄ a tpali sbuer-
sione. quanto magis debem⁹ nos penitē-
tiam suscipe ad vocē veri iōne. s. ch̄isti et
aplorum vt a subuersione eternali libere-
mur. **I**n r̄n̄sorio petit s̄l̄r libari ab inimic
De⁹ in noie tuo saluū me fac. et est tertij to-
ni. p̄pter virtutē trinitat⁹ et libatiōz a triplici
inimico. **P**ostmodū seq̄ euangeliz. **M**i-
serunt p̄ncipes **Joh. viij.** in quo dicit dñs
scribis et phariseis. **Q**uid vult me interfi-
cere. et loquit̄ de resurrectione sua et ascen-
sione et spūs sancti missione. p̄pter h̄ vt illi q̄
sūt in cruce q̄ sustinent m̄l̄ta a mal⁹ sicut ip-
se dñs sp̄ habeat respectū ad fructū chari-
tatis. **I**n ascendā in palmā et apprehēdā
fructū ei⁹. **I**n offertorio. **D**ñe p̄uere et
eripe aīam meā etc. petit libari ab inimic
in aīa. et est sexti toni. qz libatio aīe p̄fecta li-
beratio est. **S**enari⁹ em̄ numer⁹ p̄fect⁹ est
In postcōmuniōe. **D**ñs virtutum ip̄se est
rex gl̄e. attribuit deo liberatōz suam etc. et

est tertij toni. qz ille est deus trinitas q li-
berat. **D**icit aut ad horas caplm illd. At-
tende dñe. **H**iere. xvij. z illud dñe oēs q
te derelinquūt. **I**bide. xvij. c. z illud **C**on-
fundant q me. qd est ibide. z illd. **T**u aut
dñe. **I**bidem. xx. c. z illud. **D**ñs deus ape-
ruit. **E**la. l. c.

De tertia feria.

Tertia feria

Ad patientiā inuitat. **U**n introi-
tus est. **E**xpectabo dominū zc
Versus. **D**ñs illumi. mea. **D**e' ei dat pa-
tientiā. z q illuminat' est patiam h3. z est
septimi toni. qz patia cōcipit' respectu qe-
tis eterni. **P**ostea sequit' epla. **C**ongrega-
ti sunt **D**an. vl. in qua ostendit' effect' pa-
tientie. qz ibi habet' quō babiloniū misert
Danielē in lacum leonū. nec tetigerūt euz
z missus est ei cibus a dño p abachuc. z si
gnificat q p patientiā liberat nos domi-
a spūalibus babilonijs. z qñqz etiam libe-
rat corpaliē. z dat vitā eternā. iuxta illud
Apoē. **Q**ui vicerit dabo ei manna absco-
ditum. **I**n rñsorio. **D**iscerne causas meā.
zc. petit liberari ne succūbat. **D**einde seq
tur. **E**mitte lucē tuā z veritatem tuā. **E**c-
cesp petit lucē quā q videt patientiam h3
z sic liberat. z est qñti toni. qz petit libera-
ri a temptatiōe qñqz sensuum vl' ab inimi-
cis q nocuerūt p qñqz sensus. **I**ntrat eniz
mors p fenestras corpis. **I**n euāgelio xpo
Ambulabat ihs in galileā zc. ondis discre-
tio bonorū z malorū. tps malorū mō est
tps xpo bonorū erit in futuro. **U**n d3 dice
repatiens sicut dixit dñs. tps meū nōduz
est. z d3 sperare i dño. **U**n seqt' offertoriū
Speret in te qui te nouerūt zc. **E**t qz sem-
per sustinet malos. iō in postcōmunionē.
Redime me dñe zc. petit liberari. q est se-
ptimi toni. ppter requiem que sperat.

De quarta feria.

Quarta feria

Ostendit q a solo deo est libatio
qz fidel est de' q nō pmittit nos
temptari supra illud qd possum' sustinē.
Un introitus est **L**ibator me'. **E**t versus
Dilig te dñe fortitudo mea zc. **E**cce po-
nit deū fortitudinē suā. z est tertij toni
propter donum trinitatis et propter tri-

plicem inimicum. **I**n epla vero locutus
est **L**evi. xix. enumerant' pcepta. ubi ostē-
ditur iudeos nō obfuare illa. in h3 q pseq
bant' innocentē. z oēs etiā q psequunt' bo-
nos nō sunt timendi. qz sunt inimici dñi.
vñ ibi habet'. **N**ō iniuste iudicab. **E**t iō
in rñsorio. **E**xaltabo te zc. petit liberari.
qd est septimi toni. ppter septiformē gñam
In euāgelio xpo **F**acta sunt. **J**oh. x. ondi-
tur qd fecerit dñs in encenys. qz iudei tu-
lerūt lapides vt iacerēt i eū. **E**t dñs dixit
Multa bona opa feci vob. ppter qd vultis
me lapidare. **E**nceniū festū erat dedicatō
nis tēpli. h3 est de repatione ipi' a macha-
beis. **S**eqt'. **E**t hiems erat. **H**oc erit i die
iudicij qñ repabit' verū tēplū qñtū ad bo-
nos z hiems malorū erit. boni xpo cogno-
scent dñm. sicut in euāgelio d3. vos aut cō-
gnosceitis me. qz pñ in me est z ego in pñe.
Et tūc plene liberabit' ecclā. sic petit in of-
fertorio **E**ripe me zc. qd est septimi toni.
qz tūc erit vera qes. vel ppter gñaz septi-
formem. qz xpo btūs erit q erit in illa qete.
qd nō erit sine innocētia. iō est postcōmu-
nio. **L**auabo inē innocē zc. z introibo ad
altare dei. i. ad altare qete mēt. z ad alta-
re supnū qd est octauū toni. qz h3 erit i octa-
ua etate sic dictū est. **Q**uarta q feria est d
encenys. i. dedicatiōe q plene fiet i futuro
qñ ecclā pfecte dedicabit' deo.

De quinta feria.

I quinta feria

Immolat ecclā hostias spūales
p qz possit conseq illd gaudiū
Sed qz nō impetrat' misericordia nisi con-
fitendo iusticiā. ideo dicit in introitu cō-
fitendo iusticiā dei erga nos. **O**mnia que
fecisti nobis domine in vero iudicio feci-
sti. **D**an. iij. **S**i immisisti tribulatiōes be-
nefactum est. qz peccauimus tibi. **E**t po-
stea petit misericordiam. **D**a inquit glām
nomi tuo. fac nobiscum fm multitudinēz
misericordie tue. **V**ersus est. **M**agn' do-
minus z laudabilis nimis. z est tertij to-
ni. qz qui cōfitef' debet cōfiteri triplex pec-
catum suum. **I**n alijs tamē ecclesijs ē ver-
sus. **B**eati immaculati. idem habetur in
epistola que sumpta est de **D**aniel. iij. ca.
Grauit daniel domine deus ne despicias
zc. quia peccauimus zc. et non est nobis

Liber

sacrificiū rē. Ita em̄ dicebāt filij isrl̄ quādo erāt in babilone. sic ⁊ nos possum⁹ dicere qm̄ sumus in peccato. nō est sacrificiū. Sed in spū hūilitatis ⁊ in aīo p̄trito suscipiamur dñe a te. In rñsorio Tollite hostias rē. monet nos offerre hostias spūales. Versus est Reuelabit deus p̄tensa. Aliē em̄ nō pōt offerre spūaliē nisi de⁹ remoueat tenebras a corde. ⁊ est q̄nti toni. qz talē oportet in q̄nqz sensibus mactari. An̄ sequitur euāgeliū Lu. viij. Rogabat ih̄m rē. in quo habet quō Maria magdalena impetrauit veniā lachrymis. qz q̄t habuit in se oblectamēta. tot mactādo se hostias spūrituales obtulit deo in corpe suo. In offertorio sup flumina rē. ostendit quō flendū sit ⁊ quomō oportet lugere. duo em̄ sunt que h̄ faciunt. s. memoria peccati p̄teriti ⁊ recordatio celestis hierlm̄. qm̄ qm̄ hō suaf misérias mundicie cōparat angeloz. flet sup flumina babilonis. ⁊ est p̄mi toni. qz hoc debet esse p̄mū in memoria. s. finis p̄pter quem sumus. In postcōione orat vt dñs sit memor p̄missionum. Memēto vbi tui suo tuo. in quo michi spem dedisti. ⁊ est octauī toni. qz in octaua etate fiet illa dedicatio. In q̄busdam tñ ecclesijs legif euāgeliū vbi dicit qz cū qdam vellēt apprehendere iesum. ⁊ tñ nemo misissz manū in euz. dixerūt pontifices ad mistros. qre nō adduxistis eū. Responderūt ministri. Nūqz sic locutus est hō sicut hic loquit. Hac etiam die cōuenient legif illud euāgelium vbi dicit. qz reuersi sunt vnusqzsqz in domū suam. Et in offertorio dicit. In salicib⁹ in medio eius suspendim⁹ organa nostra. Quia post hanc diē nullū euāgelium legif in quo dñs iudeis publice predicasse narret. Ecce ḡ illud diuinitat⁹ organum in illis salicibus. i. fluctuosus hōibus babilonis suspensum est.

De sexta feria.

Sexta feria est de passione. ⁊ orat xp̄us dans nob in introitu formam orādī. Miserere rē. ⁊ est q̄nti toni. qz non pōt fieri liberatio sine q̄nqz sensuū cōhibitiōe. In epla. Dñe oēs rē. Biere. xviij. c. petit suam liberatōem ⁊ inimicorū cōfusione. In rñsorio nō conquerit s̄lr de inimicis

Bertus

⁊ maxie de hypocritis. pacifice loq̄bant. rē. s. cum dicebant. Agḡ scim⁹ qz veraces. ⁊ tñ dolus erat in corde. vnde. Vide dñe rē. In euāgelio. Collegerūt pōtiffes ⁊ pharisei rē. Joh. xi. s̄lr dolus exp̄mis. ⁊ dicit ibi. Veniēt romani ⁊ tollēt locū nr̄m ⁊ gentē. qz iam ablatū erat sceptrū de iuda. ⁊ dux de femore ei⁹. ⁊ pilatū p̄sīdē romane p̄tatis habebāt. Quia nō vbi ē dolus ⁊ crudelitas. ibi maxie indiget hō sapientia vt sapientē rñdeat. iō in offertorio petit intellectū vt possit rñdere sine peccato. B̄ndictus es dñe doce me iustificaciones tuas. ⁊ rñdebo rē. sicut dicit David iij. Regl. dimitte eū vt maledicat mibi sic p̄cepit dñs. Tales em̄ sunt vga dñi. An̄ Aug⁹. An̄ supbiūt impij. qz eos facit p̄t me⁹ vgam suam. Et in puerbijs. Fili mi stude sapiam vt possis rñdere f̄moni. Et est septimi toni. p̄pter spūsancti grām septiformez. Postcōmuniō qz. Metradideris me rē. eadem ratiōe est septimi toni in qua petit liberari.

De sabbato.

Sequit sabbatum quō dicit sabbatū vacās. sic ⁊ secūda dñica q̄dragesime. In hoc em̄ sabbato intendere p̄suevit dominus papa paupib⁹ xp̄i dādo elemosynā ⁊ mandatū celebrādo. tum qz in cena domi p̄p̄ officij magnitudinē h̄ facē nō poterit tum qz sicut dicit Joh. An̄ sex dies pasce veit ih̄s in berthaniā. ⁊ factū est p̄uuiū in domo marie ⁊ marthe vbi fuit lazarus quē dñs suscitauit. ⁊ tūc maria vnguento nar dipistici vnxit pedes iesu. Apostolicus ergo in memoriam eius quō illa deuotissime egit. facit mēbris xp̄i quod ip̄a capiti fecit. vt pedes iesu vnguēdo. i. dñi vestigia sectando ⁊ capill⁹ tergēdo. i. supflua pauperibus erogādo impleat⁹ domus odore vnguenti. i. mūdus impleat⁹ bona fama. Quia hac diē circa p̄missa caritatis opa exercenda occupatus est. iō vacat h̄ sabbatus a p̄p̄o officio. ⁊ mutuo accipit a quinta feria antecedēti. vel in q̄busdam ecclesijs a sabbato aīcedenti. s. Sitientes venite ad aq̄s. Legif epla de Biere. xviij. Dixerūt impij rē. in q̄ sunt male cogitatōes q̄ p̄celserūt passionē. Venite cogitem⁹ p̄ iustus

cogitationes. et postea. **P**ercutiamus euz lin-
gua. Tales autem non habent sabbatum. quia non est
par impijs dicit dominus. In euangelio vero. scri-
bitur. **Joh. xvij.** rogat pater et per disci-
pulis oibus fidelibus ut habeant sabbatum.
quod erit per unitatem et charitatem in futuro. quoniam
vnum erimus. sicut pater et filius sunt vnum. id est in
maiori approximatione quam possit esse illi uni-
tati quam pater et filius vnum sunt. In alijs vero ec-
clesijs legitur euangelium. Cogitauerunt autem.
Joh. xij. In quibusdam etiam ecclesijs legitur eu-
angelium de passionibus iude. Amen amen dico vobis
nisi manducaueritis etc. cui recte premititur
lectio **Piere. xvi. dicit.** Venite cogitemus con-
tra iustum cogitationes. Hoc sabbatum privile-
giatum est. quia ut premissum est dominus papa
tunc elynas dat et mandatum facit. et quia hac
die ut quidam dicunt Christus discubuit in domo
simonis leprosi. et martha ministrabat ei. et
maria lachrymis suis pedes eius lauit. et
per unguis capillis terxit.

De dominica sexta in ramis palmarum.

12 dominica in

In ramis palmarum et in passione do-
mini legitur hieremias duplici
ratione. **P**rima quia ipse manifestus de passione
domini prophetisavit quod alii. Secunda quia per ei-
us passionem figurata est passio domini. quia deplo-
randa captivitas iudeorum per babilonios fa-
ctam figuravit. et romanam quam incurrent
propter Christi passionem. In nocturnali autem
officio dicitur inuitatorum. **I**psi vero non cognoue-
runt vias meas. quod dicitur inuitatorum per prius
quia inuitat nos ad cognoscendum vias domini
per prius actum iudeorum qui non cognoscentes
vias domini non introierunt in regnum ipsius. In
primo vero responsorio ostendit securitas patientium
tribulationes. et causa que non est timenda tri-
bulatio. quia deus est adiutor in die quam inuoca-
uit te etc. **V**ersus est. In die tribulationis
mee etc. quia si deus adiuvat non est timendum.
Unus **Joh.** pone me iuxta te. et cuius vis ma-
nus pugnet contra me. Et est primi toni. quia a so-
lo deo speranda est liberatio et auxilium. Se-
quitur responsorium. **I**ngrediente domino. scilicet toni
quia laudabant pueri dominum. scilicet vtriusque naturam
in Christo. deitate cum dicebant osanna. id est salua
obsecro. humanitate cum dicebant. **F**ili da-
uid. **E**t deum corde et ore pueri laudabant. si-
cut iudei corde et ore percutiebant. **C**irca di-

urnum vero officium dicendum est quod post sab-
batum in quo ostendit deuotio marie se-
quitur dominica in qua ostendit deuotio pue-
rorum. **A**ngimus enim dominum cum maria et cum
pueris veneramur. Et ideo facit ecclesia hac
die processionem corporalem et spiritalem. **E**xierunt
enim pueri extra castra obuiam domino venienti
de bethania in hierusalem. et nos similiter debemus
extra castra. id est extra delicias carnis exire
obuiam ei. sicut dicit apostolus. **E**xeamus extra
castra improprium ei portantes. Et sicut il-
li sic et nos in processione nostra cantamus. **O**san-
na. vnum in egressu de ecclesia cantamus antipho-
na. **P**ueri hebreorum. et nos debemus esse
pueri. id est innocentes. et debemus esse pueri he-
breorum. id est transilientium omnia terrena siue pec-
cata. **P**ostmodum facit ecclesia stationem in ali-
quo loco competenti. ut ibi cum deuotione et le-
ticia suscipiat verbum dei. sicut Christus qui est ve-
bum patris susceptus est cum leticia a pueris in
hierusalem. In scripturis enim siue sermonibus
est Christus. vnum ipse in euangelio. **S**crutami scri-
pturas. ille enim loquitur de me. Et ipse est dul-
cedo scripturarum. **L**egitur autem euangelium de
Matth. xxi. c. Cum appropinquasset Iesus ieru-
salem. misit duos de discipulis suis dicens illi.
Ite in castellum quod est vos est. **U**nus alibi legi-
tur. **M**isit discipulos suos. **lxvij.** binos et
binos. id est habentes geminam charitatem dei et proxi-
mi. **M**isit inquit querere asinam et pullum. id est iu-
daicum populum et gentilem. ut eos duceret in
celestem hierusalem. Et legitur ideo hac die. quia
ibi de fructu passionis habet. **P**ostea can-
tatur. **A**ccurrunt turbe cum floribus et pal-
mis. et nos similiter debemus ei occurrere cum
floribus virtutum et palmis victoriarum. **P**alma enim victoria significat. **U**nus. **I**ustus
ut palma florebit. Et secundum **G**regorium ex qualita-
te palmarum designat perficiens vitam iustorum.
Et est octaua toni. propter victoriam Christi in ca-
pite et in membris. per quam puenit ad octa-
uam resurrectionis. **P**erinde redeunte processio-
ne cantatur canticum puerorum. **G**loria laus.
per aliquos ecclesiam ingrediētes. per primum per pue-
ros. quia ingrediēte domino in sanctam ciuitatem
hebreorum pueri etc. **I**nnocentes enim laudant
eum. Et non quod **T**heodolphus **A**urelianus.
episcopus apud **L**udouicum imperatorem **R**aroli
magni filium falso a quibusdam suis emu-
lis accusatus ab eodem est andegauis car-
cerali custodie mancipatus. **L**ocus in hac

dnica iuxta domū in q̄ custodiebat p̄cessio trāfiret. ille fenestra apta. factoq; silentio hos pulcherrimos x̄pus a se editos. s. **G**loria laus et honor etc. p̄nte impatore cantauit. Cui intantū placuerūt q̄ mox illuz a vinculo absoluit. et ep̄atum sibi restituit. atq; eos hac die in fine p̄cessiōis cātari instituit in ingressu eccle. Post canticū puerorū cantat r̄sorium. Ingrediente dño. qd̄ est p̄mi toni. p̄pter p̄maz etatē. et quia soli deo cantandū est. Rursus cant' puerorum q̄ sit ianuus clausis. significat illud qd̄ cantus et occursum illorū puerorū significabat. P̄figurabat em̄ occursum et leticiā angelorū recipientiū x̄pm in celis post resurrectionē. qd̄ sibi et sequētib; se p̄ suā sanctissimā passionem meruit apiri. cuius q̄dem clausio angelos nō extra miserat. sed aditū homib; nō p̄bebat. Et iō pueri qui sua puritate angelos significāt intra ianuās clausas q̄si dño venienti occurrētes ad aperiendū celū vt eorū reparetur ruina x̄sis vultibus cū leticia et clamore p̄ferūt hymnū laudis. qui eis q̄ sūt ex cū gaudio r̄ndentib; ip̄os intrantes cum x̄po in suū p̄fortiū receperūt. Hinc est q̄ i ingressu eccle cantat r̄sorium. Ingrediente etc. declarans h̄ q̄ dicta sunt figurari p̄ ea q̄ fiunt. Cum em̄ ibi fiat mentio de resurrectione. nam ibi fit mētio de palmis q̄ victoriam x̄pi de morte et diabolo significāt. accipit eccle factū illoz puerorū in signū p̄cedens ei' qd̄ iam dictū est. et factū istorū in recordatōz illius. Hanc aū crucē et i cruce rami virides infigunt. ad notādum q̄ oēm x̄tutū virozē a crucifixo habē. x̄ps em̄ ramus viridis fuit h̄ns in se. et nos ab ip̄o oēm virozē x̄tutum. Vñ ip̄ed iē. Si i viridi h̄ faciūt in arido qd̄ fiet. **I**n summa ḡ dū p̄cessionem facim' x̄pm venientem ad nos suscipim'. cū pueris obuiam imus si innocentia suam. oliuas gerim' si pacis et misericordie opib; indulgemus. palmas portam' si de vicis et diabolo victoriam obtinem'. virētes flores et frōdes gestamus. si x̄tutib; exornamur. vestimēta sternim'. carnē mortificātes. ramos carpiamus. sc̄toz vestigia imitātes. **P̄**cessio ciuitatem vel castrum egrediē ouanter. i. gaudent' ad crucem et ad loca p̄montoria siue eminentia vadens recolit pueros he

breorū iuisse x̄sus montem oliueti. innuens etiam q̄ absit nob̄ gloriari. nisi in cruce domi nostri iesu x̄pi. **Q**ui autē pontifici extra urbem iuxta crucē cum suis constituto occurrūt. et cum ip̄o ciuitatem ingrediūt accuratius agūt. imitant' em̄ populum isrl' et pueros eorū q̄ extra ciuitatē dño occurrerūt et cū eo illam ingressi sunt. **H**ec ḡ magna p̄cessio rep̄ntat illā q̄ tali die facta est a turbis et pueris iudeorū cū veniret ihs hierlm sup̄ asinā sedēs. Si significat etiā q̄ dñs ad nos veniet et ad eternā tabnacula nos ducet. Vel forte recolit p̄cessionem filiorū isrl' q̄ hac die iordanis sicis pedibus trāsierūt. et cū triūpho terram p̄missionis intrauerūt. **N**ec est h̄ p̄cessio inter alias dominicales computāda. Hec em̄ est p̄coniū passionis. ille x̄o sunt significatiue et rememoratiue dñice resurrectionis vel ascensionis. Unde rect' faciunt qui anteq; tertia dicat illas premitunt. hanc x̄o p̄cessionē post tertiā hui' diei cum psalmis celebrāt. **B**el h̄ ascensione dicet. **E**t q̄dem huic p̄cessioni lectio Zach. et euangelii ioh̄is recte p̄mittunt. qm̄ ibi dñica p̄cessio p̄phetat. h̄i stozice declarat. **I**n tractu infantis ad p̄conia inuitant'. passio x̄o in missa legitur. **B**enedicunt autē et distribuunt rami p̄ sacerdotem. licz x̄ps eos nec b̄ndixisse nec distribuisse legat'. tum qz x̄ps nō honorauit eos. s̄ fuit honorat' ab eis et ex eis. tū qz p̄ls ille iudeorū fecit h̄ corporalē et tp̄aliter sed nos agimus h̄ sacramentalē et sp̄uali ter ad effectū qui in eorū b̄ndictiōe exp̄mitur. Illi namq; ferētes ramos triumphū x̄pi nondū completū. sed tpe passiōis cōplendum p̄figurabāt. Vñ nō oportuit ramos distribuī vl' b̄ndici a x̄po. qz nondū figura fuerat impleta. eccle x̄o p̄ talia rep̄sentat triūphum x̄pi iam cōpletū. **I**m illō Col. ij. Expolians p̄ncipat' et p̄tates trāduxit p̄fident' palā triūphans sup̄ illos in semetip̄o. Quia ḡ nō solū ip̄e triūphator est. sed etiā p̄ ip̄ius gr̄am et sanctificatiōez triūphabūt oēs electi p̄uenient'. et benedictio ramorū et distributio p̄ sacerdotē qui x̄pm rep̄ntat dz expleri. Quare autē nō fit festū de dicta asina sicut fit de cruce. dicet in. vij. pte sub festo sancte crucis. **P**ost p̄cessionē sequit' statim missa de passione

qz debem⁹ gaudere de fructu passionis ⁊
cōpati. qz p nob passus est. Ibi em̄ est vñ
letemur. s. de amore quē oñdit nob in cru-
ce ⁊ vñ tristemur. s. de peccatis nr̄is q̄ tot
sunt qz pp̄ ea oportuit filiū dei pati. **Ve-**
nit aut̄ decima luna siue die p̄mi mensis .i.
an̄ sex dies pasce ad ciuitatē in q̄ pateret̄.
vt esset in domib⁹ iudeor̄ sic p̄ceptū erat
in Exod. xii. et in Deut. decima luna acci-
pitis agnū. Immolabat aut̄ agn⁹ .xiiij.
luna .i. xiiij. die p̄mi mensis ad vesp̄eram.
Et dñs eadem hora agnū cū discipul⁹ mā-
ducans. vñ legal⁹ pasce decreta cōpleuit.
egressus est cū eis statim ad locū oratiōis
Et circūspectis omib⁹ cū iam vesp̄e essent
eruit in bethaniā cū duodeci. Nepe my-
stice decima luna venit. qz p̄ls israelitic⁹
in plaga decima egressus est de egypto. si-
milis p̄ istū vez agnū est data libera pr̄as
p̄lo israelitico. i. videnti deū p̄ fidē exeun-
di de peccato qd̄ nō fuit datū p̄ moysen et
īgam et. i. p̄ disciplinā ⁊ sacerdotiū lega-
le. In p̄ncipio ḡ misse reducēs eccl̄a ad me-
mosiā dñicam passionē incipit ab oīoe di-
cens. P̄ne ne lōge facias ⁊c. ⁊ est octauī
toni significās qz p̄ passionē venit ad re-
surrectiōez. Sequit̄ epl̄a. Hoc sentite ⁊c.
ad Phil. ii. in q̄ ostendit̄ passio ⁊ passiois
fruct⁹. Dicit̄ ḡ. Hoc sentite in vob. quod
in xp̄o ihu. i. imitami ip̄m. vt sicut habuit
charitatē. qz voluit pati. ita ⁊ vos habea-
tis charitatē q̄ patiā oīa tormēta tpa-
lia. vt habeatis hūilitatē q̄ in xp̄o maxi-
me fuit. mansuetudinē ⁊ patiā ⁊ intelle-
ctum realē vt sentiat̄. cito em̄ sentit̄ dul-
cedo sp̄s sancti in corde qñ ibi est. Di qui-
dem sunt fruct⁹ passiois. s. dulcedo in cor-
de ⁊ gl̄a. Quedā tñ eccl̄e legunt lectōnem
Venerunt aut̄ filij isrl̄ in belm. Exo. xv.
Q̄so aut̄ h̄ fructu sit hō patiēs. quia gene-
rat patiā p̄sideratio fruct⁹. ⁊ idō sequit̄
riserū qd̄ rñdet epl̄e. in quo oñdit̄ quō p̄
passiones venit ad gl̄az. ⁊ dicunt̄ ibi tria
q̄re est terti⁹ toni. Pr̄imum est. Tenuisti
manū dexterā meā. i. p̄firmasti me ī bono
Secūdu est. Et in volūtate tua deduxisti
me. tal̄ facit̄ qd̄ deus vult. Tertium est
Cū gl̄a suscepisti me. Pr̄imū est cā crucis
Scdm̄ ip̄a crux. Tertiu fruct⁹ ip̄i. Ver-
sus est. Qz bonus isrl̄ deus. qñ. s. deducit
huos ad passionē. An̄ de b̄to stephano

legit̄. **Lapides torrentis illi dulces fuerūt**
Postea sequit̄ tract⁹. De de me⁹ respi-
ce in me ⁊c. ⁊ est secūdi toni. qz ibi ostēdit̄
passio ⁊ fructus ip̄i. vñ ⁊ titul⁹ illi⁹ psal-
mi est p̄ susceptiōe matutina. Euāgeliz
de passione est. s. Scitis qz p⁹ biduum ⁊c
Mat. xxvj. ⁊ etiā offertoriū. s. Imprope-
rium expectauit cor meū ⁊ miserā. quod
sumptū est de ps. lxviij. q̄ tor⁹ ex p̄sōa sal-
uatoris orantis in passionis agone cōscri-
bis. q. d. eccl̄a. Ex quo xp̄s tot passus est.
libent̄ patiar. An̄ dicit. Expectauit. sup.
qñ rem dulcē. Postcōio de passione est. s.
Ip̄s si fieri p̄d̄t. Mat. xxvj. Mar. xiiij. et
Lu. xxij. ⁊ est octauī toni p̄pter ratōz p̄e-
missam. In q̄busdam eccl̄ijs d̄r in hac do-
minica ⁊ in dieb⁹ sequētib⁹ p̄fatio de pas-
sione. put dictū est sub q̄rta feria Cinerū
Dicit̄ aut̄ hec dñica in ramis palmarū. eo
qz tunc ramis palmarū si haberi p̄nt in p̄cel-
lōe portāt̄. D̄r etiā alibi dñica oliuaz. qz
etiā rami oliue portāt̄. qd̄ sit ad rep̄itādū
filios isrl̄. q̄ cū ramis palmarū ⁊ oliuaz ve-
niēt̄ dñō obuiā exiuerūt. Sequens qz se-
ptimana maior vocat̄. eo qz maius ⁊ pro-
lixius h̄z officiū. Dicit̄ etiāz penosa. quia
tūc p̄cipue debem⁹ vicia nr̄a punire. vñ qz
dñs in ea laborauit ⁊ penas sustinuit re-
creando. sicut et in p̄ma mūdi hebdoma-
da creando. P̄r qz indulgētie. qz peniten-
tes in ea absoluunt̄. Dicit̄ etiā sancta qm̄
in ea impij iustificant̄. Hec aut̄ domini
ca in trib⁹ p̄uilegiata est. Pr̄io qz illa die
filij isrl̄ intrauerūt terrā p̄missiōis. et ior-
danem sicco vestigio transierūt. sic em̄ cō-
tigit vt eo anno tot dies fuerunt vsqz ad
pasca quot sunt ab hac dñica. Scdo quia
hac die venit dñs de bethania cū bono-
re maximo in hierl̄m est suscept⁹. Tertio
qz eadem die domin⁹ a templo euentes ⁊
vendentes eiecit.

De secunda feria.

Secunda feria
oñdit causaz passiois. s. in xp̄o
humilitatē ⁊ patiā. in iudeis
crudelitatem ⁊ inuidiā. in iuda cupidita-
tem ⁊ auariciā. Et est introit⁹ q̄rti toni p̄-
pter formam crucis. Epl̄a nō sumitur de
Esa. i. in qua ostendit̄ p̄ncipal⁹ causa pas-
sionis domi. Dñs deus aperuit michi au-
bb

reim. f. ad intelligendū. 7 ppter h dedit ge-
nas meas vellentib⁹ 7c. In qbusdā eccle-
sijs ihac 7 in tertia ferijs dicūt due lectō-
nes in missa. p eo q xpi passio a lege 7 p/
phetis pnunciata fuit. In rñsorio petit li-
berationē suam. Erurge dñe 7 intēde 7c.
Versus. Effunde framesā. tertij toni. qz x/
tute trinitatis libamur ab inimicis. Fra/
mea est spata qsi ferramea vl quasi ferrea
In euāgelio xō. An̄ sex dies. Joh. xij. ca.
oñdif triplex cā passionis. Et dicit an̄ sex
dies pasce. nō iō qz ibi sex dies futuri eēnt
an̄ pasca. s qz ibi causa passionis ostēdit.
In iuda oñdif cā cupiditatis. eo q dixit.
vt qd pditio h. Erat ei hñs loculos. 7 iō
sic dicebat vt nūmos furaret. vt hñ in Jo-
hanne. In iudeis cā est inuidia. quia mo-
ti sunt in eum ppter laudē puerozū dicētes
Si dimittim⁹ eū sic omēs credēt in eum.
Et iō qrebant interficē eū. In ipso xpo
est fructificatio toti⁹ generis hūani. Und
in euāgelio dicit. Nisi granū frumēti 7c.
In qbusdam tñ ecclijs in scda feria legif
passio fm̄ Mar. f. Erat pasca 7 azima p⁹
biduū 7c. 7 in tertia feria dictū euāgelij
fm̄ Joh. f. An̄ sex dies pasce. Sz pmi vi-
dent magis historiā seq. qz post biduū. i.
post tertiā 7 quartam fertas in qnta feria
pasca. i. agnus pascal immolat⁹ fuit. Pre-
terea scda dies creatōnis mūdane minus
est ceteris ornata dieb⁹. Nā cū dixissz do-
minus. fiat firmamentū in medio aqz nō
est additū. Et vidit de⁹ q esset bonū. in q
numerus binari⁹ infamat. qz pmi⁹ ab vni-
tate degenerat 7 diuisionē significat. An̄
in eo facta est aquaz diuisio. Nō est gmi-
rum si hec dies scda q illa respicit min⁹ ce-
teris in officio dñice mortis purpureū in/
signijs. Sed nō est multū attendēdū vtz
in scda vel in tertia feria legat passio. Qz
ei qtuor euāgeliste passionē dñi scripserūt
idcirco fm̄ quēlibz eoz passio legif ex isti-
tutiōe Alexandri pape eo ordie q scripse-
runt. Nam die dñico legif passio fm̄ mat-
theū q pmi⁹ scripsit. secunda vl tertia fe-
ria fm̄ marcū. q secundus scripsit. quarta
fm̄ lucā. q tertius scripsit. sexta feria fm̄
Johem q vltimo. Mediolanenses tamē
non legūt passionē nisi fm̄ Johem 7 in se-
xta feria. Sane passionem lectur⁹ bene-
dictionē nō petit. qz in illa describit eē sb-

latus q autor est bñdictōnis. vñ nō est a q
petat. Legif qz sine luminarib⁹. quia ille
morte extinc⁹ nūciat q fm̄ ioh. lux est mū-
di. 7 vt repñtef qz eius discipuli tūc qsi ex-
tincti sunt. qbus ipse viuēs dixerat. Vos
estis lux mundi. Nō ferf etiā incensuz ad
notandū q tunc feruor deuotiōis vel ofo-
nis q p incensum desigñt in apostol⁹ tepuit
vel poti⁹ qsi extinctus fuit. Legif etia3 si-
ne salutatōe siue sine dñs vobiscū. in dete-
statiōem salutatōis iude 7 sine rñsiōe. nō
em̄ respondef. gla tibi dñe. qz in ipa exp-
mitur q xps fuit a suis sepat⁹ p montē
corpalliter 7 spūaliter q metu mort⁹ eo de-
relicto fugerant. 7 nulla gla sibi erat. Nō
legif etiam tota sub tono euāgelij. s cātus
xporum xpi dulcius modulaf ad norādū
qto dulcius xba xpi in ipius ore resona-
bant qz in ore cuiuslibet euāgeliste referē-
tis cuius xba in tono euāgelij pferuntur
Verba xō impñssimozū iudeozū clamose
7 cum asperitate vocis ad designādum q
ipī xpo aspere loquebant. In fine tñ in q
busdam ecclijs bñdictio petit incensuz por-
tatur 7 sub euāgelij tono legif. qz iam fini-
ta est narratio passionis. 7 extunc oia ver-
ba sunt euangeliste narranti q p xpi mor-
tem vlqz ad resurrectiōnez pgerunt. In
alijs tñ ecclijs finis passionis q ad sepultu-
ram ptinet in tono legif doloroso. vt plā-
ctus mulierū de passione xpi lamentatiuz
designet. de quo plancu dicit dñs i euā-
gelio. Filie ierlm nolite flere super me 7c.
ad maiorem deuotōz 7 amaritudinem p-
pter xpi passionē in animis audientiū ex-
citandā. 7 legif sup nudū pulpitu. pñs
feria sexta dicef. In offertorio. Eripe me
petit liberari. sicut 7 in rñsorio. 7 est quar-
ti toni ppter formam crucis. In postco-
munionē Erubescet. petit psecutores su-
os confundi. 7 est septimi toni. vt sic in re-
gione qdescentiū gaudeat.

De tertia feria.

Tertia feria est
similiē de passione. qz manife-
ste qrebant eū interficere. vba
betur in euangelio. Erat aut pasca et ozy-
ma post biduū 7c. Et qz ecclā pñderat sa-
lutē suā in cruce triplicif. f. in amore quez
dñs nr oñdit in cruce. 7 in imitatiōe crud-

in salute nobis data per crucem. id est dicit in introitu.
tu. Nos autem gloriari oportet in cruce domini et c.
Ad Gal. vi. c. Epistola vero est. Dicit hieremi-
as. qui est habere. xj. c. et habet in ea verba iu-
deorum de crucifixione christi. mittam lignum in
panem eius. id est ipsum qui se dicit panem in lignum cru-
cis destruam. Audierant enim quod ipse dixe-
rat. Ego sum panis viuus qui de celo descen-
di. Et hoc erat dictum per lignum crucis destru-
amus ipsum vel doctrinam eius. Sequitur responsorium
Ego autem et c. tertium toni propter triplicem meritum
quod ibi notat. Primum cum dicit. Induebar
cilicio. id est non ostendebat eis deitatem. sed asperita-
tem humanitatis. et hoc fuit humilitas et sapientia.
Aliud notat ibi. Humiliabam in ieiunio ani-
mam meam. id est non reddendo malum pro malo. sed
etiam per orationem. et hoc est tertium. Unde dicit
Oro mea in sinu meo pervertetur. super. ex quo
eius non proficit. quia non sunt digni. Euangelium
vero. Erat pascha. Mar. xiiij. c. est de passi-
one ubi dicit quod dominus crucifixus fuit hora ter-
tia. et hoc dicit ut ostendat eorum impetuositatem.
quia ab hora tertia linguis eius crucifixe-
runt dicentes. crucifige crucifige. non cessan-
tes. In offertorio petit se custodiri a dia-
bolo et a membris eius. Unde dicit. Custodi
me de manu peccatorum. id est diaboli. et ab ho-
mibus iniquis erue me. et est scilicet toni In post-
communione aduersum me ostendit maliciam per
sequentium et meritum patientium. Sequitur ibi
Et in me psallebatur qui bibebat vinum et c. id est fi-
lius diaboli qui inebriabatur de calice babilonis.

De quarta feria.

Quarta feria est illa in qua dominus venditus fuit a iu-
da. quia non solum voluit pati pro
nobis. sed etiam vendi. ut liberaret nos a ven-
ditione quam primus pater vendidit nos diabolo
per esum pomi vetiti. Unde Esa. Erati ve-
nundati estis. et sine argento redimemini
Sicut multi vendunt se diabolo per mometa-
neam delectationem. sic vendidit se ad per
esum pomi vetiti. Quarta ergo feria venditus est
sol iusticie ad nostram salutem. et quarta feria for-
matus est sol visibilis ad mundi lucem. Ora-
uit autem dominus sicut habet in euangelio huius
diei flexo genu. et idcirco in introitu quod est
ad psalmum. iij. c. inuitat ecclesia. ut in nomine domini
omne genu flectat. celestium. quia eorum ruinam
reparauit. terrestrium. quia eos libauit. infer-

norum quia eos deduxit de lacu in quem non erat
aquam consolationis. supple ut dicit Zach. et est
tertium toni propter tria que inuitat ad flectendum
genua. Sequitur. Et omnis lingua confiteatur
quia dominus noster iesus christus in gloria est dei patris. Et
sumit de apostolo. Verumtamen ordinatoz officij in-
tercepit verba illa. et omnis lingua confiteatur
eo quod iudaica silet. Deinde sequitur lectio
Dicite filie syon. ecce saluator tuus venit
Esa. lxiij. c. ubi habet de mercede. Unde enim
ibi. Et merces eius cum eo. Et dixerunt an-
geli. quidam enim latuit incarnatio. Quis est
iste qui venit de edom. id est de terrena inhabi-
tatione. tinctis vestibus. id est membris corporis qui
sunt vestimenta diuinitatis sanguinis pur-
pura tincta de bosra. Bosra est ciuitas in
moab. et interpretatur firma siue munita. hoc
est de inferno. Translatiue enim bosra est hie-
rusalem quam dominus quondam suo firmavit au-
xilium. sed facti moabite. id est ex parte diabolo. ve-
stes regis tinxerunt purpura sanguis. Re-
spondit. Ego qui loquor iusticiam et sum per
pugnator ad saluandum. et dixerunt. Quare
ergo rubrum est indumentum tuum. quod d. Quare
cruentatus es per satura crucis si tu iusticiam lo-
queris. Et ille respondit. Torcular calcavi so-
lus. id est per oibus ut omnes liberarentur. et de gen-
tibus non est vir mecum. Post lectorem vero can-
tatur responsorium. Reuertas faciem tuam et c.
in quo oratur ipse ut per passionem veniat ad
gloriam. Quia vero in agonia plurius orauit
ut habet in euangelio. id sumit responsorium.
offertorium et postcomio de psalmo qui intitula-
tur oratio pauperis cum anxietate. excepto ver-
su responsorii quod est. Saluum me fac deus. quoniam
intra. aqua usque ad a. m. Epistola est filius de esa.
liij. c. Dne qui credidit et c. in qua etiam descri-
bitur in eodem scemate in quo ab euangelista
representatur in passione ubi dicit. Non est ei spe-
cies neque decor. et infra. Sicut ouis ad oc-
cisionem ducetur. Post epistolam sequitur tractus.
et insolito modo. id est immediate. et hoc id quod eccle-
sia artius luget quam soleat et plagit se. ut di-
ctum est in. iij. parte sub ti. de tractu. Tra-
ctus enim significat planctum. et id in tota se-
xta feria non dicunt nisi tractus. Responsorium
vero est penitentium. et quia dominus non est ista die
crucifixus. sed tamen venditus. id non solum dicitur tra-
ctus. verum etiam et responsorium. Passio que sequitur
Appropinquabat et c. Lu. xxij. c. puenit cum per-
cederet in quem exprimit per filium iudeorum. iude

pditio ⁊ dñi passio. Postcōio est potuz
meū cū fletu miscēbā. potū. s. passiōis. qñ
vicijs sudor ei⁹ erat sicut gutte sanguis de-
currentis in trā. **P**ōt etiā dici q⁹ duo sūt
nob necessaria. s. oīo ⁊ patia. s. m qd dicit
dñs. **O**rate p psequētib⁹ ⁊ calumniātib⁹
vos. **A**d h qdem duo inuitamur i itroitu
ad oratōz cū dī. In noie ihu omē genu fle-
ctat. ad patiam exēplo saluatori. de q sub
iungit. **X**p̄s fact⁹ est obediēs ⁊c. **N**ō em
est obediēs in tribulatiōe nisi q patienter
tolerat. **D**ue lectiōes iō legunt. quia hac
die dñs tradit⁹ est p duob⁹. ⁊ a duob⁹ po-
pul. **E**t in qbusdā eccl̄ijs ad vtrāq⁹ genua
flectūt. qz ab vtroq⁹ p̄lo adoret. **P**reterea
hac die sicut dicit **Aug⁹**. p̄siliū inierūt iu/
dei quō ihm dolo tenerēt ⁊ occiderēt. ⁊ iu-
das venit ad eos. ⁊ pacti sunt sibi pecuniā
se daturus. **S**icut ꝓ eccl̄a rep̄itat in feria
sexta actus iudeorū. ita ⁊ in q̄rta p̄siliū eo-
rum. **Q**uidā aut̄ p̄mo legūt lectionem illā
Dicite filie syon. ⁊ postea illā. **D**ñe quis
credidit. **A**lij ꝓ ecōuerso. **P**rimū quidez
attendūt solū illud qd dixim⁹. ⁊ q vendi-
tio iude q facta fuit q̄rta feria passiōez do-
mini p̄cessit. de q venditiōne fieri vidē ser-
mo in illa lectiōe. **D**icite filie syon. i illo ꝓbo
Ecce merces ei⁹ cū eo. **A**lij aut̄ attendūt
q p̄m⁹ hō duas mortes incurrit. s. carnis
⁊ aīe. ⁊ x̄pus nos ab vtrāq⁹ libanit. ⁊ qz
mors aīe mortem corpis p̄cessit. iō p̄us le-
gunt lectionē illā in qua agit de morte aīe
⁊ de libatione ab ip̄a. **D**e morte aīe agit i
illa. **D**ñe qd credidit ⁊c. ibi. **D**ēs qñ oues
errauim⁹. ⁊ vnusq⁹q⁹ in viam suā declina-
uit. **D**e libatione ꝓo statim sequit̄ ibi **D**ñs
posuit in eo iniquitates oīm n̄m. **E**t iteruz
Si posuerit p peccato aīam suāz videbit
semen longeuū. **A**d aīam etiā p̄inet gra-
duale vnicū hñs x̄sum. s. **D**e aīas fa-
ciem tuā a puero tuo. i. ab eo q parū ⁊ hu-
milis apparet in exp̄ientia tribulatiōis. **S**e-
quit̄ x̄sus. **S**aluū me fac deus qm̄ itra-
uerūt aq vsq⁹ ad ant. m. **I**n x̄sus sum in li-
mo p̄fundi ⁊ non est sba. **A**que em̄ sedu-
ctionis iudeorū vsq⁹ ad aīam saluatori tol-
lendā puerūt. ⁊ illi q̄ erant limus pro-
fundi infirmitati eius p̄ualuerūt. **S**ic aut̄
saluator aīam suā posuit p aīaz n̄rā re-
demptiōe. ita ⁊ corpus subiecit p corporz
redemptiōe. **C**ū in secūda lectiōe de ip̄i⁹

corpe agit. sanguine p̄po rubricato. **U**bi
dī. **Q**uis est iste q venit de edom ⁊c. ⁊ ibi
Quare rubrū est vestimentū tuū ⁊c. **I**p̄e
rñdit **T**orcular ⁊c. **E**t qz sola miseriatiōe
passus est dñs p nob. ideo p̄p̄a in p̄sona
eccl̄e lectionem illā cōcludit dices. **M**ise-
rationum domi recordabor. laudē annun-
ciaui sup oībus q reddidit nob dñs deus
n̄r. **Q**uia ꝓo qñq⁹ sensib⁹ corpis peccaui
mus. iō sequit̄ tractus. **D**ñe exaudi oīo/
nem meaz ⁊c. hñs qñq⁹ x̄sus. vel h̄z quin-
q⁹ x̄sus p̄pter quinq⁹ vulnera x̄pi. **S**eu
qz quinq⁹ exiuit sanguis ab eo. p̄mo i
circūcisione. secūdo in oratiōe. tertio i fla-
gellatione. q̄rto in crucifixione. q̄nto in lā-
ceatione. **E**t in ip̄o tractu genus humanū
petit auxiliū. ⁊ cōfitef defectū quē ex pec-
cato p̄mi parentis incurrit cū dicit. **Q**uia
defecerunt dies mei sicut fum⁹. **D**ies em̄
est vita hoīs. cuius nox est mors. **S**z h vi-
ta est abbreviata. ⁊ defecit p̄pter supbiāz
p̄mi parentis q p fumū intelligit̄. **E**t seq̄t̄
Ossa mea sicut in frixorio confixa sunt.
Ossa sunt vires interiores vel fortes qui
sunt in eccl̄a. q carnes. i. carnales sustētāt
Frixoriū triplex est. s. peccatorū recorda-
tio. p̄miorū compassio. futuri iudiciū me-
ditatio. **I**n his frigit̄ bonus hō. **C**laudif
autē tractus sicut lectio in misericordia do-
mini. **U**n̄ vltimus x̄sus est. **T**u exurgens
dñe misereberis. **H**ec igit̄ q̄rta feria p-
uilegiata est. qm̄ legunt in ea due lectiōes
p̄pter ordinādos in sabbato sequēti. **I**te
qz in ea die x̄ps venditus fuit triginta de-
narijs. sicut ⁊ **I**oseph triginta argenteis.
qz p̄uus non est sup dñm nec discipul⁹ su-
per mḡm. ⁊ ab hac q̄rta feria sumptū est
qz semp in quarta feria ieiunare ⁊ abstinere
a carnibus ⁊ a carnalib⁹ desiderijs de-
bemus. **E**t in memoriā venditiōis x̄pi h̄ fe-
ria sc̄da s̄m locū obriet post sextā feriā p
totum annū in ieiunijs penitentialib⁹.

De quinta feria.

In hoc tracta-

In tu q̄nte ferie cene dñi h̄ ordie p
cedemus. **N**am p̄mo generalit̄
dicem⁹ aliq̄ de officio sequentiū triū diez
postea specialit̄ de officio huius diei. **E**t
p̄mo de introductiōe publice penitētium
in eccl̄am. ⁊ de sacramentis qbus h̄ q̄nta

feria specialit insignit. Secdo de triplicis olei psecratione. Tertio de huius diei misse officio. vbi etiam agit de pedum lotione. et de officio vespertino. Quarto de altarij denu- datione. et tam de ipso qd pauimentum ecclesie lo- tione. et de corpore domini reservatione. et de quibusdam alijs.

Renotandum est autem qd ecclesia lu- get tribus diebus. qz tot diebus fuit dominus in sepulchro. Sic ei ionas fuit in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus. ita et filius hominis fuit in corde terre etc. qd sinodochice esse asserit augustinus. Nam per illa sexte ferie qd fuit in sepulchro accipit per nocte et die sexte ferie. et nos diei domice sicut per nocte et die ipsius diei accipit. dies vero sabbati integra est. scilicet. nos cum die suo spacijs vicis viginti quatuor horarum est sensus. Fuit dominus in sepulchro tribus diebus et tribus noctibus. id est. tribus temporibus quorum quolibet constat ex die et nocte. Sic enim loqui consueuimus. Quia si aliquis etiam minima parte alicuius diei fuerit in aliquo loco dicimus eum ea die ibi fuisse. Fuit itaque finis ipsius. xl. horis in sepulchro. vicis quatuor horis sexte ferie. et viginti quatuor sabbati. et duodecim noctis diei dominice. qz quadragesimam ordinem morte transgressio decem mandatorum mortuum viuificauit. Sed secundum promissa videat quod triduanus domini sepultura debet celebrari sexta feria sabbato et die dominice. Sed respondeat quod quod dominus in nocte diei dominice resurrexit noctem illam ad honorem resurrectionis sollempnit celebramus. Unde necesse est quod in quinta feria perueniamus. et ita triduo. scilicet. quinta et sexta feriis et sabbato humiliatio domini in merore celebremus. qz et in quinta feria interuenerat nepharij comertium iudice perditionis. quidam tamen cuilibet promissorum trium dierum viginti quatuor attribuunt horas volentes christi defuncti exequas septuaginta duabus horis celebrare. et tristitia lxxij. discipulorum merito per hoc exprimere. Sane ecclesia his diebus tenebras colit et matutinas in tenebris finit. primo quod in luctu et in merore est propter domini passionem. et propter eius triduanam mortem exequas celebrat triduanas. Secdo officium tenebrarum significat non tamen tenebras materiales que fuerunt super faciem terre dum pendebat sol iusticie in cruce. fuit ei tunc eclipsis miraculosa non naturalis per tres

horas. vicis a sexta hora usque ad nonam in- clusue. que etiam spirituales que in illo triduo in cordibus fidelium extiterunt. Tertio per hoc quod tenebras colit tenebrarum premarum insinuat que his diebus inceperunt precedere dies. put sub sabbato sancto dicitur. In his quod tribus diebus silent campane. quod tunc siluerunt apostoli et predicatorum et alij que per campanas intelliguntur. Sonus namque campanarum significat sonum predicationis. de quo dicitur. In omnem terram exiit sonus eorum. Non enim iam circuibant euangelizando vicos et vrbes. Sed hymno dicto exierunt cum iesu in montes oliueti. Quibus cum dominus dixisset ecce ap- pinquat qui me tradet. per tristitia dormiuerunt. et a laudibus pertraherunt. Unde et a completorio siue a vespera quo dominus traditus fuit campanarum silentium inchoat. A vespera ergo qua dominus traditus est. quando vicis discipuli fugerunt campanis silentium indicit. Alij vero ad premarum huius quante ferie et non ulterius pulsant campanas. Fit tamen signum cum tabula. Primo ad significandum christi humilitatem que se abscondit. et usque ad mortem sepulturam se humiliavit. Ligni quidem usus humilior eris sono hoc ostendit. Et inde ecclesia orientalem usum adhuc tenet lignorum. Et ut plus humilior reddat. Secdo per signum tabule terrorem accipimus. Tabula ergo percutit quod magnus timor apostolorum a iudeis incutiebatur. Tertio per lignum in ligno malleum scilicet in tabula suspensum intelligimus christum. qui est lignum plantatum secus decursus aquarum qui in crucis ligno pependit et pendens orabat et predicabat dicens. Propter dimitte illis quod nesciunt quid faciunt. Cum ligno ergo tunc pulsas. quod tunc solus christus predicator habebatur et solus torcular calcavit. Quarto per tabulam ipsam lignum fructiferum. scilicet. christus per malleum quo tabula percutit lignum per- uocationis significat. Quinto ideo campane et non signum tabule vel alterius homini si- lent. quod licet maiora signa nostra vicis apostoli a laude dei in christi passione siluerunt. mi- nora tamen signa vel mulieres non siluerunt. imo secute sunt ipsum usque ad crucem. Principia quod horarum. scilicet. Deus in adiutorium. et fines. scilicet. Per dominum. et Benedicamus et homini dimittunt. quod recessit et nobis ablatum est sacerdos et pastor bonus. qui est alpha et omega. id est principium et finis. qui etiam est summus sacerdos.

dos et caput nostrum et traditum impijs. nec est a quo petam? quod intendat in adiutorium nostrum. percussio namque pectore nostro discipuli eius dispersi sunt. Sic ergo istud officium quod caret principio et fine quasi viduatum et mortuum videtur. quia et patres nostri viduati pro morte christi fuerunt. Non dicit etiam Gloria patri. quia in christi passione abscondita fuit fortitudo glorie ipsius et in eius morte trinitas visa est extincta. in cuius laudem dicitur ille versus. De hoc etiam notatur in quibusdam ecclesijs est. Hoc etiam notatur in quibusdam ecclesijs in quibus his diebus duo tantum cerei ante altare ardere. tertio extincto. put sub titulo. de pascha dicitur. In his quoque tribus diebus saluatio non fit. quia dominus vobiscum non dicitur. ut vitetur pestifera saluatio per quam iudas tradidit christum dicens. Ave rabi. Pax etiam non datur pro eo quod iudas osculo tradidit christum. et quia in duobus sequentibus diebus in altari non consecratur. nec dicitur. Pax domini sit semper vobiscum. nec dona nobis pacem. In quibusdam tamen ecclesijs datur hodie pax. pro eo quod hodie sacramentum sacramentorum. scilicet eucharistie institutum est. His quoque diebus fit officium humiliter solito. propter domini humiliationem et triduanam eius sepulturam quam celebramus. Verumtamen nocturnale officium per quod significatur prophetie prophetarum alta voce et manifeste cantatur. quia prophete et alij sancti patres veteris testamenti alta et apta voce quod de christo erant ventura predixerunt. et quod spiritus sanctus sibi dictabat remota formidine nuntiaverunt. Diurnum vero officium per quod apostolorum predicatio figuratur voce demissa. et quasi sub silentio cantatur. quia tunc apostoli dominum tacuerunt. aut saltem occulte predicaverunt. Incipit autem tenebrarum officium. Velus domus tue comedit me. id est amor vehementer ecclesie fuit causa quare passus sum. Non dicitur Invitatorium. ne invitemur. sed potius per silentium detestemur pestiferum iudeorum concilium et conventum factum ut Jesum caperent in simone. et eum morti traderent. Preterea tunc apostoli dispersi erant qui alios ad convivium invitare et vocare consueverant. Hymnus etiam laudis non dicitur. quia tunc factus est obprobrium et abiectio plebis. Finis domice orationis que dicitur ante lectiones dicitur in silentio. pro eo quod de evangelio sumitur. Nam tunc evangelica enuntiatio

fugientibus apostolus cessavit. Et ad notandum quod christus cuius ipsa est oratio auulsum a ceteris et quasi in silentio oravit. Sed fit tunc sonitus per tactum ligni cum manu. quia et christus in ligno crucis pendens voce magna clamavit. Non dicitur etiam in lectionibus. Iube domine benedicere. nec Tu autem domine. quia recessit pastor et sacerdos. qui gregi benedicere et misereri debet. Sed quia illum propter peccata amisimus. ad hoc ut eum recipere valeamus ammonemur per ipsum illum. Hierusalem hierusalem convertere ad dominum deum tuum qui in fine lectionum dicitur. ut ad penitentiam converteremur. Nam post luctum possumus gaudere. Per hoc autem quod dicitur bis hierusalem arguitur duricia iudeorum et peccatorum. sic alibi in evangelio. Hierusalem hierusalem qui occidis prophetas etc. Rursus per Iube domine intelliguntur ad predicationem euntes. per Tu autem. inde redeuntes. ideo ergo neutrum dicitur. quoniam apostoli quos representant qui lectiones legunt his diebus fugerant. Unde nec ad predicationem missi sunt. nec qui missi erant sublato domino redierunt. Quia antiphona sunt de passione et compassione. In his etiam tribus noctibus novem psalmi novem lectiones et novem responsoria divi sim per singula nocturna cantantur. ad ostendendum quod christus in infernum descendens tria hominum genera. scilicet. Magis. coniugatos et continentem inde rapuit. et ad angelorum societatem transiit. Que tria genera in evangelio distinguuntur. per eos qui in mola. per eos qui in agro. et per eos qui in lecto sunt. Tria ergo hominum genera. scilicet qui fuerunt in lege naturali. et in tempore legis et prophetarum per tria nocturna recolimus. et sicut illi per mortem domini in tribus sociati sunt novem ordinibus angelorum. scilicet in actionibus cognitionibus et gaudiis. ita per tres noctes dominice sepulture. id est. psalmi. ix. lectionibus et novem responsoriis subdividuntur. Psalmi enim ad actiones. lectiones ad opera dei cognitionem. responsoria vero ad gaudium et ad cantum pertinent angelorum. Ceterum tres prime lectiones vel in quibusdam ecclesijs sex sunt de trenis hieremie desolatis captivitatem populi sui. non solum babilonicam sed etiam romanam quam incurrit propter passionem domini. et ideo dicitur lamentabiliter in persona sanctorum de iudeis

qui deflent casum gentis sue. Sicut enim ille deplozauit mortem iosie regis occisi i futuram destructionem gentis. ita et nos deplozamus mortem et passionem xpi regis nostri. In fine autem lamentationum dicit idem Hiere. Spūs oris nostri xpus dominus captus est in peccatis nris. Alie xō tres sunt de expositione psalmi tractā tis de passione. et ideo voce depressa legū tur. Tres vltime de epla Pauli. i. ad Co rinth. xi. Conuenientib⁹ vobis in vnum et. vbi offēdit apostolus quomō dz cena domi sumi. Ex quibus sex lectionib⁹ ap paret qd pphete pviderūt christū occiden dum. et apostoli docent occisum. Dicitur autem treni. i. lamentatiōes a trenaro monte vbi lamenta animarū que ibi puni untur sepe audiri dicunt. Inde etiam di citur trenū quod est carmen lamentatiōis et funcris. Dicunt etiam treni. quia semp tres xpus post vnamquamq lram hebrei alphabeti sequunt quod alphabetū totū p ordinem in illis lamentationib⁹ ponit. Primo qz mos fuit hebreis illud ponere in eorū cātib⁹ siue luctus siue leticie ali cuius rei multum notabil. put ptz in vlti mo capitulo Proverb. Mulierem fortē. et. et in quibusdam alijs locis. put habet in phemio libri Regū. Secundo quia sic dicit Hiere. in eodem phemio et in prolo go biblie. versus qd⁹ dicte lre an teponūt in lamentatiōib⁹ Hiere. incipiūt i hebreo ab eisdem lris. Tercio vt p hoc notef ceci tas et duricia iudeorū qui res tāq alpha betum notissimas. i. passionem filij dei in telligere et credere nolunt. dicente ppha. Milius in celo turtur et ciconia cogno uerunt tempus aduentus sui. israel autēz me non cognouit et populus meus non in tellexit. Quarto quia interpretationes lra rum iparum maxima ex parte cōtinēt sen tentiam versū quibus anteponunt. Cir ca quod notandum est qd aleph interpretat doctrina. beth domus. gimel plenitudo. de leth tabularū seu scripturarū. Et hec si quidem est pma cōnexio litterarū iparū vbi dicit qd doctrina ecclē que est domus dei est in plenitudine scripturarū. De vi uit. yau. ille vel ipse. zai huc l duc te. heth vita. Hec est secūda cōnexio. vbi dicitur qd ista et hec doctrina quam pdiximus est

vita qua viuimus. Theth bonum. Joth pncipium. Hec est tertia cōnexio vbi dici tur qd bonum est pncipium p scripturas q si p speculum saltez in enigmate agnosce re dominū. Laph manus. Lamech cor vel disciplina. Hec est quarta cōnexio vbi di citur qd in vtero cordis disciplina erigit. quia nihil facere possumus nisi que facie da erunt agnouerim. Mem. ex ipis. nun sempiternum. Lamech adiutorium. Hec ē quinta connexio vbi dicit qd ex ipis scri pturis est nobis sempiternum auxilium. Nyn oculus. Phe. errauit. Sade iusticia vel consolatio. Hec est sexta cōnexio vbi dicitur qd sepe dicta scriptura est ocul⁹ er rantibus et consolatio et iusticia. Loph al pice. res caput. sin. super vulnus. thau si gnum vel consummatio. Hec est septia cō nexio. vbi etiam in numero fit mysticus in tellectus vbi dicitur. Aspice in scriptura contineri caput nostrū. a quo habem⁹ me delam sup vulnera et consequemur psum mationem. i. vitam eternam. Sic ergo sal uatoris exequie celebrā vt in modico a pice ab aliorū defūctorū exequijs distare videant. Consequenter candeles et lu mina extinguunt. nam he tenebre tribus noctibus celebrate significant tenebras q tribus horis fuerunt xpo pendente in cru ce. vel ideo tribus noctib⁹ lumen extingui tur. qz verum lumē triduo iacuit in sepul chro. Circa quod aduertendū est qd qdaz accendunt septuagintaduas cādelas. qui dam viginti quatuor. quidam qndecim. qui dam duodecim. qdam nouem. quidam se ptem. et fm quosdā nō est numerus cert⁹. omēs tñ nō sine mysterio agūt. Septuagi tadue candeles q extinguunt designant se ptuaginta duos discipulos. quorū predi catio in morte xpi pene extincta est. signifi cant etiam qd dñs. lxvij. horis iacuit in se pulchro p sinodothen intellectis. Al tot accendunt ppter septuagintaduas natio nes seu genera linguarū. Viginti quatuor cā dele accendunt. Primo qz sol iste qui mū dum vigintiquatuor horis dicit et nocti il luminat significat xpm verū solem. q exti guunt. quia xps occubuit vespe passiōis et tenebre facte sunt sup vniūsam terram. Secūdo dies cui⁹ maius est lumē xps ē. nox xō cui⁹ min⁹ est lumē ecclā est. luminaria

sunt apostoli et alij viri apostolici. qui sunt
q̄li. xxiij. hore q̄ dici xpo et nocti ecclesie fa-
mulant. viginti quatuor q̄ lumina extinguun-
tur. q̄ apostoli in vno q̄ die p. xxiij. ho-
ras latuēst. **Tertio**. xxiij. cādele designāt
xsum **Gla** patri et. q̄ in nocturnis festiui-
tatur. xxiij. vicibus solet dici. **Primo** p^o
Deus in adiutorij. **Secundo** post **Inuitato**
rium. **Tertio** post hymnū. nonies in psal-
mis triū nocturnorū. ter in respōsorij. et
Te deū laudam^o q̄li gla patri est. **Iterum**
ad laudes semel post **De** in adiutorij.
q̄nques in psalmis sequētib^o. sel in hym-
no. et sel post **Bndict**. **Versus** em ipse in
h officio tacef. vt p̄missus est. q̄ ille i cui^o
laudez d̄ in sepulchro iacet. ideoq̄. xxiij
cādele ad h designādū extinguit. **Vel** si-
gnificāt. xij. ap̄los in quoz honore toriēs
d̄: **Gla** p̄ri in nocturnis. put dictū est p-
hemio q̄nte p̄ris. **Quindecim** cādele signifi-
cant. xij. ap̄los et tres marias q̄ sequebant
d̄nm q̄ extinguit. q̄m tūc oēs laudes dei
tacuerūt. apostol tñ fugientib^o ipse marie
q̄ minus timebāt circa xpm quo p̄p̄ po-
terant x̄saban. **Uñ** legiē **Pelli** mee con-
sumptis carnib^o adhesit os. m. et de. l. tan-
tum. l. m. cir. den. m. **Labia**. i. m̄eres que
sunt q̄li pellicula circa d̄ctes. **Vel**. xxiij. ex
ill candel significāt. xxiij. articlos fidei q̄
extinctio significat extinctōz fidei factā in
fuga ap̄loz. extinctio x̄o vltime cādele si-
gnificat mortē xpi. **Duodecim** cādele accen-
se rēp̄sentāt duodecim ap̄los q̄ extinguitur.
ad notandū q̄ ap̄li tunc siluerūt et fu-
gerūt. et pene extincta est fides in eis. **No**
uem cādele significāt gen^o humanū. qd p
peccatū se a nouē ordinib^o angelorum et a
vera luce exclusit. **Septē** cādele significāt
grām spūs septiformis q̄ in cordib^o disci-
puloz pene fuit extincta. **Ubi** x̄o nō ob-
suaf cert^o candelaz numer^o. s̄ q̄libz laic^o
p velle candelā suā apponit. cādele h̄mōi
significant p̄phas et alios sanctos p̄res q̄
xpm venturū lumen n̄m p̄annūciantes.
et vba salutis p̄dicantes diūsis penis ve-
xati. mortui sunt et extincti. **Porro** omēs
cādele nō sil sed vna post aliā extinguit
q̄ discipuli non simla xpo sed successiue
vnus post aliū discesserūt. **Alia** etiam ra-
tio iaz sequet. **Quidam** extinguit eas p^o
singula cantica vsq̄ ad plenam extinctōz

figurātes q̄ in singul cācticis siue psalmis
mesticia decidimus. quia verus sol occu-
buit. gaudiumq̄ nostrū in luctū est puer-
sum. iuxta illud. **Cecidit** corona capiti nō
stri. cōuersus est in luctum chorus noster
Alij in tribus vicibus eas extingunt. re-
colentes triduanā domi sepulturā. **In** q̄-
busdam q̄z ecclesijs cādele manu quadā
cerea extingunt. que significat manū iu-
de. de qua d̄ns dixit. **Qui** intingit manū
mecuz et. que fuit quasi cerea. i. ad malū
flexibilis. p quam xpus rex noster et vera
lucerna traditus fuit. et quantū in illo fu-
it extinctus. **Cādela** autē q̄ in medio est nō
extinguit. sed in fenestra vel in arca accē-
sa seruaf occulte vt postea reuelet et eccle-
siā illuminet. **Nempe** cādela ip̄a seu ei^o
lumen occultatū significat p̄mo fidez q̄ in
sola virgine remansit. p quā postea omēs
fideles docti et illuminati sunt. **Secundo** signi-
ficat xpm. qui licet videt f̄m carnem ex-
tinctus. tñ f̄m diuinitatē q̄ illis erat occul-
ta viuebat. et postea resurgens cū luce cla-
rissima se suis discipul manifestauit. **Ter-
tio** occultati luminis quod videbat extin-
ctum reuelatio notat fidei illuminatōez in
apostol et in alijs in q̄bus tunc pene extin-
cta erat. **Quarto** notat fidem post infidelit-
tatem. **Quinto** notat q̄ ignis spūs sancti
q̄ in fidelibus videt extinctus iterum reu-
cescet in eisdem. **Sexto** luminis renouatio
significat noui testamenti renouationem.
Septimo luminaria successiue vnus post
alterū extingunt. et vnum q̄li pene extin-
guitur. quia abscondit et postea reuelat.
ad notandū q̄ pueri vinee cultores et ge-
neratio parua nuncios patris. vicz p̄phe-
tas p varia tēpora completo suo ministe-
rio p̄phetie occiderunt. et tandem patris
heredem quem in sepulchro posituz lumi-
ne occultato figuramus cuius luminis re-
uelatio est resurrectionis eius manifesta-
tio et commemoratio. **Sane** cādela que
vltimo extinguitur est maior ceteris scdm
quosdam. et significat christuz qui fuit do-
minus p̄phetarum. **Scdm** alios x̄o non
est maior ceteris. et similiter significat cri-
stum qui reputatus est vnus ex p̄phetis.
et vltimus extinguitur. quia nullus post
eū apud illos p̄pheta surrexit. s̄ extinctus
i eis p̄die tenebras derelict Et ad cāticū

euangelicū cādela ip̄a extinguit. qz xp̄us
euangelizās occidit. Et attende qz in h̄ offi-
cio pastozis officia. vt caplin subticē. qz
pastozes disp̄si fuerāt. Versus tñ qd̄ ē mi-
norū officiū nō omittit. qz discipuli minū
cogniti videbāt. **Uñ** z h̄ officiū triduanū
poti⁹ a minorib⁹ celebrat in typo minorū
discipulorū z m̄iez q̄ dñm sequebāt. **No-**
ciferatio ad bñdictus z tumultus p̄laris
q̄ tunc fit. concrepatio est iude p̄ditoris.
z tumultus cohortis quē cū gladijs et fu-
stibus iudas xp̄um adduxit. **Uñ** ceci di-
scipuli saluatio dicentis. **Auerabi.** **Ter-**
tio canticū ip̄m tunc alta voce d̄r. ad notā
duz qz m̄ti interfecto antixpo gaudebūt.
Angor canētū kyrie eleysō ē tumult⁹
dñm p̄equentiū z cū ironice adorantiū.
Uñ significat lamenta sanctarū mulierū
q̄ seq̄bant dñm q̄ legunt postea lamentari
sedentes p̄ sepulchrū. **Tropi** x̄o. i. x̄sus il-
li q̄ in his tribus noctibus cū kyrie eleysō
z dñe miserere q̄si lamentabilē cantant.
significant lamentatiōes z dolores muliez
de cognatiōe sua. q̄ a galilea fuerant secu-
te ibm̄ inter q̄s erant maria magdalena z
maria iacobi z salome plorātes iux̄ sepul-
chrū. **In** q̄busdam etiam eccl̄ijs tropis
cantatis p̄cidentes in terrā dicūt in tene-
bris sub silentio. **Disere** mei de. z **Col-**
lectā. **Respice** q̄sum⁹ dñe. in q̄ timor apo-
stolorū in occultis notat. **Postea** fit cum
manu vel alio instrumētū qdam sonit⁹ aū
luminis reuelationē. q̄ sonitus rep̄sentat
terroris eorū incussionē v̄l ex tumultu co-
hortis. v̄l ex terre motu. **In** q̄busdā tamē
eccl̄ijs ignis nou⁹ de lapide pducit. q̄a
p xp̄m mediatorē nostrū nob sp̄s sanctus
infundit. **Ab** hac q̄z die vsqz ad octauam
penthecostes in q̄busdam eccl̄ijs officiū
beate marie omittit vt memorie atqz reue-
rentie passionis z resurrectionis. de q̄bus i
eccl̄a hoc tempe agitur. ardent⁹ insistat.
Uñ em̄ honor z obsequiū specialit̄ h̄ tem-
pore xp̄o eius nato i n̄ra humanitate pas-
so z glorificato impensum redūdet i ipsaz
matrē. nulla q̄dem sibi fit iniuria ip̄m offi-
cium omittendo. **Omittit** etiā officiū mor-
tuorū. quia cum recordatio bñficiozū xp̄i
p̄cipue que ip̄e passionis z resurrectionis
fuit tempe contulit omnē nostrū affectum
z intellectū requirāt. p̄inde eccl̄a illud so-

lum officiū quod ad ip̄m xp̄m spectat. in
quo de eius passione z resurrectione agit
eo tempe agit. vt si non ad plura disper-
sa. ad vnum dūtaxat vehementius occu-
petur. **Nec** hoc defuncti qui sunt in pur-
gatorio dispendiū patiunt. quia cum sint
nob p charitatez vniti. bñficia nostra p̄m
quod meruerunt p̄cipant ab eis. nec ex
pressius memoria p̄ illis fieri possz q̄ agē-
do memoriam de morte z resurrectione xp̄i
p̄ quam a penis liberari expectāt. extra ec-
clesiam tñ vtile est ip̄a officia dicere.

Equi de diurno hui⁹ diei offi-
cio videre. **Et** q̄dem hec quita
feria insignit sacramētis. tñ ab
eccl̄a. tum a dño institutis. **In**
q̄ die p̄mo penitentes in eccl̄a introducun-
tur q̄ in capite ieiunij de ea eieci fuerant.
Uñ in canone **Inno.** ita legit. **De** peni-
tentibus x̄o q̄ siue ex grauiorib⁹ omittis.
siue ex leuioribus p̄niam gerunt. si nulla
interveniat egritudo. q̄nta feria antepa-
sca eis remittēdū romane eccl̄e p̄suetudo
demonstrat. **Primo** ergo de penitentiū
introductione in eccl̄am dicturi aliq̄ de ip-
sa eiectione p̄mittamus. **Siquidem** mise-
ricors z miserator dñs. cuius miscōie nō
est numerus. sicut in psalmo habet. mise-
ricorditer semp agens. z peccatorū salutē
sitens. p̄ huius mūdi pelagū piculose na-
uigantib⁹ z quandoqz fluctuantib⁹. inter
alia multa remedia specialit̄ duas naues
siue tabulas parauit. **Prima** est baptism⁹
secūda penitentia. sicut ap̄ls ait ad **Eph̄.**
Et q̄dem qz penitentes de eccl̄a eijciūt. re-
p̄sentat exiliū z eiectōz ade z eue de padi-
so p̄pter esum pomi. **Peccatores** q̄ de ec-
clesia eijciunt⁹ z eiectis p̄niam septennē aut
aliam p̄ criminū q̄litate imponim⁹. et eie-
cti p̄ septem hebdomadas extra morant⁹.
qz genus humanū in adaz lapsuz iudicio
dei in hoc exilio septem milibus damnaē
annorū. **Maria** q̄z leprosa septem dieb⁹
extitit extra castra. **Forma** eiectōis habet⁹
tur in p̄cilio **Agathē.** **Eiectōz** x̄o chayn
a facie domi rep̄sentat eccl̄a excōicādo vi-
ros sanguinum f̄cipue cū candel exictis
qz z ille z isti sp̄m vicis extingunt. **Que**
candle in p̄latione anathematis debent
proijci z pedibus conculcari. nec v̄teri-
us debent ad aliquem vsū sicut nec sal

infatuatū assumi. **E**iecti ferūt cādelas in manib⁹ ad significādū q⁹ p ope q⁹ pmi parentes porrexerūt man⁹ ad pomū vetituz apposita est ignea romphea i padiso **C**laudim⁹ corā eis fores ecclē. in signū aditus padisi quondā oclusi. **Q** de loco ad locū vadūt siue in exiliū mittunt. significat q⁹ chayn post mortē fratris pfugus ⁊ vag⁹ fuit sup terrā. **Q** cilicijs ⁊ laneis vtuntur de **J**ob tractū est. q⁹ pniā in fauilla et cinere agens sacco se opuit. ⁊ de niniuitis q⁹ filii fecerūt. **C**iliciū q⁹ portāt in signū pellicearū tunicaz ade ⁊ eue. iohis etiā habitū recolentes. **C**arcer pnie a ioseph initūz habuit. **Q** comā ⁊ barbā nutrit. tractum est de ioseph cui i carcere posito ista excreuerūt. **Q** iacent aut sedēt in fra sumptuz est de iob q⁹ in sterq̄linio sedēt **I**n terra etiā comedūt q̄si ipso facto dicāt. **M**aledicta es terra in ope tuo. **N**ō dicit eis aue q⁹ nōdū mutātū erat nomē eue. **Q** pedes nudāt. nuditatē repñtāt ade inuētes q⁹ i digent ornatu glē. **B**acul⁹ vtū tractum est de iacob q⁹ pegrinās in baculo iordanē trāsiuit. **I**n his etiā oib⁹ inuitāt ad hūilitatem ⁊ verā p̄fessionē. ⁊ tā pctōz q̄s efne pene meditatōz. ⁊ q⁹ sint mēores sue peregrinatiōis. **M**āq⁹ eijciunt de ecclā ⁊ post eos cātā. **I**n sudore vult⁹ tui veleris pane tuo. **H**oc iō fit. vt videntes ecclāz p eis esse pfusam maglac magl pfundāt **I**n vestimentis q̄ppe sordidis. ⁊ excremento crinium ⁊ barbe multiplicatiōe miserie pctōz insinuant. q̄si dicant ipso facto. **I**niquitates mee multiplicatae sunt sup capillos capitis mei. **Q** in terra iacēt eis eternā damnatōz ad memoriā reducit. q̄si dicāt. **N**ē pdes oēs q⁹ in terrā descendunt. i. q⁹ dediti sunt terrenis nisi respiscāt. **Q** de loco ad locū cū baculo vadunt. eis ad mēoriā pegrinationem suā reducit. q⁹ p peccatū recesserūt a deo. **I**n baculo em̄ intelligit correctio. p̄solatio ⁊ sustēratio. q̄si dicāt **V**irga tua ⁊ baculus tuus ip̄a me cōsolata sunt. **E**st autē baculus cubital⁹. q⁹ in q̄ mēsurā mensi fuerint remetiet eis. **S**z q̄rit quare hac die penitentes in ecclā introducūt. **R**espōdeo in q̄nta feria de⁹ creauit pisces et volucres. pisces in aq̄s reliq̄t. ⁊ volucres i aera leuauit. iuxta illō **M**agne de⁹ potētie q⁹ ex aquis ⁊ c. p̄tim remittis gurgiti. i.

pisces. partim leuas in aera. i. volucres. **P**er pisces intelligunt cupidi. auari ⁊ luxuriosi. qui in fluxu cupiditatū hui⁹ mundi delectant. **V**olucres sunt spūales q⁹ in spūalem puerfatōz quasi in aera leuātur. **P**enitētes igit in q̄nta feria in ecclā introducunt. ⁊ q̄si segregati a mal⁹ ⁊ ab hui⁹ mundi delitijs i cel⁹ aio p̄sant **P**reterea in fine q̄nte etatis quā h̄ q̄nta feria significat iohes baptista pniā p̄dicauit. ⁊ dñs n̄r venit in mundū peccata absolūes. put in p̄ma hui⁹ diei oratōe dicit. **R**ursus i hac die institutum est sacm sacramētōz scz corpis ⁊ sanguis domi. cū dñs vetus finiēns testamentū. ⁊ nouū inchoās panē ⁊ vinum in corp⁹ ⁊ sanguinē suū transubstanciauit. qd̄ est sacm misericordie **Q**uia ergo xp̄s de sola misericordia crimina tollit vt p̄missum est. iō penitētes hac die ecclē reconciliant q̄ hac die misericordie consecrat sacramētū. **E**t inde est q⁹ missa hui⁹ diei solennit⁹ cantat. vt infra dicet. **P**erito igit hac die q̄ tota in remissionez peccatorū consecrata est penitētes recōciliantur ad digne p̄cipienda corpis ⁊ sanguis domi sacra. **H**ecuit itaq⁹ hoc sacm sacramētōz institui in fine q̄nte ferie adueniente sexta feria. eo q⁹ in fine quinte etatis ⁊ in p̄mordio sexte lex finem ⁊ euangeliz sumpsit exordiū. **P**reterea hac die absoluntur. q⁹ in ea xp̄s fuit capt⁹ ⁊ ligatus q̄ ligatio absolutionē nostrā opata est. **H**ac etiam die xp̄s lauit pedes discipuloz suorum. vt pedes. i. affectus n̄ros lauet. i. soluat a peccatis. **F**orma x̄o reconciliatiōis hec est. **E**xit pontifex ad ianuas patentes ecclē. vbi iacent penitētes p̄strati in terra ⁊ eos vice xp̄i vocat. ad timorē dñi dicēs **V**enite. venite. venite filij audite me. timorem domi docebo vos. **H**anc esse c̄risti voces pbat ti. psalmi. xxxiij. de quo sumitur q̄ tal⁹ est. psalm⁹ dauid cuz mutauit vultū suū corā abimelech. **A**bimelech interpretat p̄ris mei regnū. p quē iudeos accipim⁹ coraz q̄bus verus dauid mutauit vultū suū. i. sacrificādū ritum. ⁊ ferebat i manib⁹ q̄n panē ⁊ vinū dedit discipul⁹ dicens. **H**oc ē corp⁹ meū. ⁊ h̄ ē sanguis meus qd̄ q̄dem hodie factū est. **D**icens q̄ pontifex vicarius iesu xp̄i venite penitētes iuitat ad corporis sanguinisq⁹ p̄uiciū. p̄dō:

inde peis orat. genua flectit eos amonet. eosq; reconciliat in ecclesiam introducit. Illud etiam notabile est qd vndiq; tanue ecclesie patent. ad notandum venientes ab austro vlt ab adlone. i. iustos et peccatores qsi accedunt ad misericordiam non esse prohibendos et a pascha in antea patebunt. eo qd in octava nostre resurrectionis nullum erit improperium peccatorum electis. **Illud** qd notandum est qd penitentes in ecclesia recepti crines et barbam quam nutrierant deponunt. et se vestes mundas et cultiores depositis penitentialibus induunt. a. oseph capientes exemplum. qd de carcere eductus tonsus est et lotus. et vestibus decoratus. Per hanc qd innuit qd deponentes multitudinem peccatorum induunt vestimenta virtutum.

Hec etiam quinta feria secundo loco tripartitum oleum consecrat. quoniam hodie agnus ad vespam immolabatur. de cuius sanguine vterque possit et suplimiare domorum in quibus erat edendus lineabatur. ut huius signo visio exterminatoris egypti domos sacri conuiuii preteriret intactas. In quo figuratum est qd si frontibus nostris vinctioe chrismatum quasi sanguine christi qd vinctus interpretatur. signum crucis impium diabolus in domibus animarum nostrarum nullam nocendi habet potestatem. Recte ergo qua die illud figuratum agebatur significatum solenniter celebratur. Sed diceret. prosequens igitur esset ut hac die pueri confirmarentur. i. in frontibus chrisma te sacro signentur. Respondeo sancta ecclesia diem illum in quo passus est dominus luctui dedicauit. et solennitatem et conuiuii gaudium in diem tertium in quo resurrexit dominus referuauit. ut tunc demum per recuperatam salutem animarum qd est patrata in sexta feria. et per resurrectionem corporum resurrectione qd donata est nobis in ecclesia pascale agni conuiuium celebremus dicentes. Pascha nram imolatus est christus itaque epulemur. Sumentes igitur illud. vnde potestates nostrarum frontium signare debemus. rectius ab ipsa signatioe usque ad conuiuium pascale cessamus. et tunc submerso pharaone transeuntes per mare rubrum. signantes domos exterminatores pascale conuiuii celebremus. Sed diceret cur itaque in sabbatum chrismatum consecratio non differat. Respondeo qd ab hac quinta feria usque ad

vesperam sabbati a missarum solennibus vacat. ipsum autem chrisma non nisi intra missarum solennitas fas est consecrari. Et ante missam baptismum conuenit celebrari. put sub sabbato sancto dicitur. Vel ideo in quinta feria consecratio celebratur. quia christus in quinta fuit vinctus etate. Nam in quinta venit qui in sexta sanguinem consecrauit. De cuius vinctioe dicit Basil. Ungat sanctus sancto. Et Esa. Spiritus domini super me eo quod vinxerit me ad an. ma. mi. m. et dauid Vinxit te deus deus tuus oleo le. p. con. t. Cuius vinctio extitit cepit. cum verbum caro factum est. cuius plenitudo diuinitatis in eo corporaliter habitauit. Tunc autem completa est cum in baptismo super ipsum spiritus sanctus in specie colube descendit. Iohannes vinctio qd hodie consecrat ad vngendum usque ad baptismum differat. ut significemur spiritum sanctum super dominum in baptismo visibiliter descendisse. et nos in baptismo spiritum sanctum accipere. Ex his itaque patet in vespera sabbati statim per baptismum esse confirmandum. ut postea celebretur pascale conuiuium. et quod quibusdam placet saltem in paucis esse tunc confirmatiois mysterium inchoandum. Quod igitur de triplici oleo mentio facta est. Notandum est qd triplex sacramentum ex eadem suba fit olei ad ostendendum licet vnum sit spiritus sanctus. multiformis est tamen secundum dona sua. Unde apostolus. 1. ad Cor. xij. Alii per spiritum dantur primo sapientie. alii primo scientie. alii fides. alii gratia sanitatum. Hec triplici oleo coaptantur. quod inde apparebit si olei triplices proprietates attendamus. Olea enim ut dicit Basil. est arbor pacis insignis pinguedo cuius valet ad reficiendos animos lassos et infirmos. et est pabulum lumis. Quod est arbor pacis referatur ad oleum chrismatum. quod pabulum est lumis refertur ad oleum cathecuminozum. quod animos lassos et infirmos reficit ad oleum infirmorum. Hec igitur tria precedentibus verbis apostoli coaptantur. Si quidem in multitudine pacis esse videtur. qd dulcedinem interne suauitatis gustauit. sicut dicit psalmus. Gustate et videte quoniam suavis est dominus. Vaporibus huius dulcedis sentiat ille qd dicebat. Gratia dei sum id quod superius. ad Cor. xv. c. Hec gratia est donum sapientie. qd intelligitur per pacis oleum. Vnde quia hunc saporem in alium libenter deriuat vir fidelis. idcirco alii dantur primo scientie. Scia enim est doctrina qd fidelis aliorum verbo vel adminus exemplo instruit. qd per baptismum intelligitur. Et quia apostolus

in laborauit. idcirco cuz dixisset grā dei sum id qd sum. statim subiūxit. et grā dei in me vacua nō fuit. **Hec duo siml' pūcta.** .s. oleū et balsamū et dulcor sapie. et odor doctrine pfectum faciūt fruientē. q̄ duo. .s. sapientia et doctrina ad oleū chrismatū pertinent. **Ad oleū** x̄o cathecuminoꝝ pūnet si des q̄ mentem illuminat. sicut oleū lumē pstat. **Fides** em̄ valet ad duo. .s. ad purgamentū et tutamen. purgat p̄terita vicia et tutelā pstat p̄ futura. sicut x̄ba p̄secrationis hui' olei manifeste oñdūt q̄ inferi' exponunt. **Ad oleū** infirmoꝝ pūnet grā sanitarum. .i. sanitas corpis et mentis. valz ei p̄ vtriusq̄ egritudine. sicut ex x̄bis bñdictiōis ip̄i liquet. **Quare** aut infirmi et cathecumini inungunt. et de vinctiōib' q̄ sūt ex h̄ triplici oleo. dictū est in pte. .s. sub ti. de vinctiōib'. **De q̄** videre de ip̄oꝝ oleoꝝ p̄secratiōib'. **Et p̄mo** de oleo infirmorum. **Secūdo** de oleo chrismato. **Tertio** de oleo sancto. **Quarto** q̄ de oleo infirmoꝝ dicendū est. nam illō pus p̄secrat q̄ chrismatū vel sanctū. **Et est rō.** qz ill' sacm̄ pus fuit tpe q̄ chrismati v̄l̄ scti. **Nam** dñs discipulos suos docuit infirmos vngē. sic i euangelio dicit. **Oleo** vngebāt infirmos et curabant. **Et iacob' ap̄ls ait.** **Infirmas** q̄s zc. vt seq̄t. **Oleū** x̄o chrismatū et sanctuz scz cathecuminoꝝ ab ecclā instituta sunt. licz et in veteri testa aliq̄ de vtroq̄ habeatur silitudo. **Ibi** nāq̄ duplex oleū iuenit vñ vīz chrisma q̄ vngebant reges. p̄cepit em̄ dñs moysi vt p̄ficeret chrisma quo vngeret tabnaculū in dedicatiōe tēpli. et arcā testamēti aaron reges et sacerdotes et filios ei' dicēs. **Sume** tibi aromata p̄ma et oleū. **Inde** est qz vinctiōe chrismati ecclē fias et calicē p̄secram'. reges etiā et p̄fices inungim'. **Moyse** tñ oleo materiali nō legif inunct' sed solū spūali. sic et x̄ps. **Oleū** etiā sanctū a lege sumpsit exordiu q̄ reges tantū et sacerdotes vngebant. **Alij** dicūt qz oleū infirmoꝝ apli instituerūt qui cū illo egrotos vngebāt. **Oleū** x̄o chrismatum et cathecuminoꝝ apli viri instituerūt. et iō p̄secratio olei infirmoꝝ p̄or est tēpore q̄ chrismati. et etiā q̄ olei sancti. qz p̄or et maior et venerabilior est doctria apostolorū q̄ pape. **Hui'** aut olei p̄secratio nō h̄z tale p̄ncipium q̄le alia habēt. qz non dicit

in eo. dñs vobiscū. nec orem'. nec sursum corda. nec aliqd h̄mōi. nec etiam tolem h̄z finem q̄lem in alijs p̄secratiōib' dicimus. vt infra dicet. .s. p̄ dñm n̄m ih̄m x̄pm zc. vel p̄ eum q̄ venturus est iudicare viuos et mortuos. **Sed** sic claudir'. **In** noie dñi nostri iesu x̄pi. et est ratio. qz bñdictio ipsius olei nō est officiū p̄ se. s̄z ē embolism' p̄cedent' officiū. qd apparet. qz cū ponatur añ illud x̄bum canonis. p̄ quem hec omnia dñe bona sp̄ creas. statim bñdictione ip̄a finita subiungit. p̄ quem hec omnia zc. **Et** sic est embolism'. .i. adiectio p̄cedentis officiū. .s. illius orōnis. **Pro** q̄ peccatoꝝ bus. vbi p̄ penitentib' orat'. **Est** enī duplex embolismus. put dictū est in quarta pte sub ti. de silentio post orationē dñicaz. **Sed** q̄re p̄secratio hui' olei canonē adiicitur? **Respondeo** p̄mo ibi rationabil' oleū morientiu conficit vbi mors dñi p̄sumat vt sicut mors domi destruxit mortis autorem. sic grā q̄ p̄ vinctiōem morienti cōferet destruat peccata q̄ sunt cā mortis. **Secundo** duo sunt de q̄bus in h̄ officio agitur. .s. immolatio x̄pi et immolatio ecclē. immolatio x̄pi fuit in cruce. immolatio ecclē fit cū peccatū morit'. **De** immolatiōe x̄pi fit mentio in introitu. **Pro** autēz glari zc. et specialit' in canone. **De** immolatiōe ecclē fit mentio in eplā. vbi dicit. **Si** nosmetipsos diiudicemus nō vtiq̄ iudicemur. **Sūt** etiā et alia duo. .s. infirmitas et medicina. infirmitas ex peccatis sepe p̄ueit. medicina de grā dei. **De** infirmitate ait paulus in eplā. **Qui** indigne manducat et bibit corpus et sanguinem dñi. iudiciuz sibi manducat et bibit. nō diiudicans corpus dñi. **Idcirco** inter vos multi infirmi et imbecilles et dormiūt multi. **De** medicina dicit **Jacobus.** **Infirmas** q̄s in vobis inducat p̄sbyteros ecclē et orent sup̄ eū. vngentes eū oleo in nomie domi. et orō fidei saluabit infirmū et alleuiabit eū dñs. et si peccatis sit dimittunt ei. **Si** igit' p̄pterea infirmant. qz manducant corpus domi indigne et gratia spū sancti quam significat h̄ vinctio eos saluat. merito consecratiōi corporis domi adiicit consecratiō hui' olei. **Per** passionem em̄ dñi cui' memoratō fit in consecratiōe corporis p̄stratus est diabolus. et grā spū sancti. cui' signū est vinctio

diaboli arma. i. peccata quotidiana tollūtur. **Tertio** ideo psecratio olei infirmorū psecrationi corpīs xpī adiūgit. qz nouissi-
ma oīo psecratiois corpīs xpī ex voto pe-
nitentiū fit. **Cōgrue** igit sub ea psecratur
oleū ppenitētib⁹. vbi eorū sacrificia dño
offerunt. **Consequentē** attēdamus aliq̃
ba cōsecratiois hui⁹ olei infirmorū. **Pri-**
ci ibi sic. **Emitte** spūm tuū pacitū in hāc pi-
guedinem olei. **Pempe** nō sine causa po-
nitur ibi pacitū. qd patebit si triplid olei
efficaciā attendam⁹. **Oleū** sanctū pceptū si
ue in exorcismo olei sancti vicz cathecumi-
norū pceptū diabolo ut recedat a cath-
ecumino qui adhuc reputat mortuus quo
usq̃ nō est baptizatus. **Oleū** chrisimalē iā
viuentes sanctificat. **Oleū** infirmorū sau-
ciatis medelam pstat. **Quia** xō egritudi-
nem sequit dolor. vnde in eadem psecra-
tione olei infirmorū dicit. ad euacuanduz
oēs dolores ⁊ oēm egritudinem corpīs. ⁊
dolorem sequit consolatio. iō recte ibi po-
nitur paraclytū qd iterptat p̃solator. **In**
mortuo autē qd dolorem nō sentit nō sequit
cōsolatio. s. nec sanus ⁊ sanctificat⁹. qz in
eo nō est infirmitas ex q̃ dolor indiget cō-
solatiōe. **Circa** oblationē eiusdē olei infir-
morū notandū est qd in ordinario ita scri-
bit. **Offerat** pontifici oleū qd offerūt p̃li
anq̃ dicat. **Per** quē h omia dñe bona sp̃
creas. **Pempe** h in **Ero. xxvij. c.** p̃figura-
tuz est vbi dicit moysi qd accipiat a p̃lo oleū
oliuarū purissimū. **Oleū** siq̃dem cū offerē
a p̃lo tantū liq̃ est. s. p̃ bñdictōz fit sac̃m
Myſtice autē h oblatio siue ammixtatio
significat qd p̃ls dz clero tpalia ministra-
re. ministranti ei spūalia. **Un** apls. **Si** se-
minauimus vob spūalia. nō est magnum
si ṽra carnalia metam⁹. **Cōsecrat** aut oleū
ēps cū oībus sacerdotib⁹ ei astantib⁹. q̃a
hoc sac̃m fuit a xpī discipul institutum.
vel tractū est ab antiq̃ p̃suetudine qua cō-
sueuerat ecclā p̃mitiua siml cū p̃tifice ⁊
bis ⁊ manibus corp⁹ xpī cōficere forte ad
testimoniū. put hodie in missa de ordini-
bus cum ordinatore faciūt ordinati. **Pa-**
z ⁊ summus p̃tifer quotiēs diuina celebrat
sacerdotes ei astantes ⁊ bis ⁊ manib⁹ cū
eo cōsecrant. **Et** qz vt iam dictū est. hui⁹
olei consecratio est embolisimus canonis.
Idcirco eā totā sicut ⁊ canonez sacerdotes

cū eo dicunt. **Inde** p̃ficat ēps officiū vsq̃
ad locū illū. **Pax** dñi sit sp̃ vobiscū. ⁊ cle-
rus respōdet. **Et** cū spū tuo. ⁊ tūc tacet. ⁊
solus ēps cōmunicat. **Secūdo** videnduz
restat de oleo chrisimali. **Fabianus** em pa-
pa statuit hac die singul annis debere con-
fici chrisima. qz nouuz est sac̃m. ⁊ iō sp̃ est
innouandū ⁊ vetus cōcremandū. **Ista** ei
ab apostol eorūq̃ successorib⁹ accepit ec-
clesia a cunctisq̃ tenēda maudauit. **Circa**
qd sciendū qd chrisima cōficiē ex balsamo
⁊ oleo ppter mysticā ratōz. qm p oleuz ni-
tor conicie designat. iuxta illud euangelij
Prudentes ṽgines acceperūt oleum ⁊c.
Per balsamū xō expmif odor fame. p̃pē
qd in libro **Sapie dī.** **Sicut** balsam⁹ aro-
matizans dedit odorē. **Oleo** qd lucet ad
ditur balsam⁹ q̃ redolet. qz fide operāte p
dilectiōez lucere ⁊ bona fama redolere ad
honorē dei ⁊ ad vtilitatem pximi debem⁹.
Odor em balsami in oleo bonā operatōz
longelateq̃ diffusam grā spū sancti coo-
perante demōstrat. **Secūdo** addit oleo bal-
samus ad signandū qd in vultu xpī resp̃le-
dui celestis nitor ⁊ grā excellentius q̃ in
alijs. nam vt hiero. ait. virgo de ṽgie na-
tus qd nō ex voluptate carnis s. ex volūta-
te dei uatus est. nisi habuissz in vultu ocu-
lisq̃ quoddā desiderū nūq̃ eū statim cūz
ingēti desiderio secuti fuissent apli. nec qd
venerāt ad eū cōp̃hendendū corruissēt
Iste nitor opante dei gratia vult⁹ electoz
exhilarat. vt dñm cū magna dilectiōe imi-
tenē. **Unde** in p̃latiōe q̃ cantat in p̃se-
tione chrisimalis dicit. **Dauid** p̃phetico
spū grē tue sac̃a p̃nosces. vultus ñros in
oleo exhilarādos esse cantauit. **Et paulo**
post. **Huius** olei vinctio vultus ñros iocū-
dos efficit ac serenos. **Vultus** nostri sunt
operū nostrorū manifestatio. **Tertio** qz
balsam⁹ oleo addit. vt oēs qd ex eo vincti
fuerint opante gratia spū sancti conuerſa-
tioni doctrinaz iungere nitant. **Et** h duo
scz vita ⁊ doctrina sunt cōnexa in septem
donis spū sancti. ppter quod chrisimalis
vinctio fit. **Nam** sapientia ad vitā. intelle-
ctus ad doctrinā. p̃siliū etiā ad doctrinā
fortitudo ad vitā. scia ad doctrinā. pie-
tas ad vitā. ⁊ timor ad vitā referē. **Do-**
ctrina aut p balsamū intelligit. vt p̃missū
est. **Chrisima** grece dī vinctio latine. q̃ etiā

dn̄o nomē accōmodauit. Nam xp̄s a chris-
mate d̄r. i. vnct⁹. put dictū est in ph̄m̄io
secūde p̄tis. Consecrat aut̄ chrisma i eo lo-
co vbi consueuim⁹ dare pacem sic ⁊ oleū
sanctū. ⁊ b̄ ideo vt pax ⁊ cōcordia per vn-
ctionē chrismati regnent in nob̄. Chrisma
te em̄ vngimur vt donis spūs sancti reple-
ti deo ⁊ homib⁹ pacificemur. qz in mali
uolam aiam nō introibit sapia. H̄z quidē
chrisma officiu⁹ p se qd̄ inchoat a sursum
corda. ⁊ finit p dn̄m nr̄m q̄ vi. ⁊ re. perti-
net em̄ ad eos q̄ surrexerūt ⁊ viuūt cū cri-
sto. Hanc postq̄ solus pōtifer cōmunica-
uit. vt pmissum est. ip̄e vadit sedere super
sedem suā. ⁊ tunc. xij. p̄sbyteri parati. xij.
ap̄los significantes. ⁊ alij clerici discipulos
signantes descendūt in sacrariū ad appor-
tandū solernit̄ tam oleum chrismale q̄ sā-
ctum siue cathecumīnorū b̄ modo. prece-
dunt nāqz duo luminaria. sequuntur due
cruces. ⁊ in earū medio vnus acolitus fe-
rens ampullā cum oleo futuro chrisimali.
subsequunt̄ duo thuribula ⁊ in eorū me-
dio alter acolitus ferens aliā ampullā cū
oleo futuro sancto. Subsequenē diacon⁹
librū euangelij ferens. deinde dicti p̄sby-
teri ⁊ alij clerici bini sequunt̄ quousqz p/
uenit ad gradus añ altare. H̄pe duo lu-
minaria sunt lex ⁊ pp̄he q̄ nob̄ saluatores
p̄nunciauerūt. due cruces sunt duo mar-
tyria sine sanguine. s. mortificatio corpori
pp̄rij q̄ est crux a sinistris. ⁊ cōpassio p̄ri-
mi q̄ est crux a dextris. Inter has ferē oleū
futurū chrismale quo inungunt̄ pugnato-
res q̄ debent esse pati ad martyriū. ⁊ sem-
per duplici martyrio debent se affligere.
Crucē a sinistris habebat ille qui dicebat
j. ad Chori. ix. c. Castigo corp⁹ meū ⁊ i ser-
uitutem redigo. Crucē a dextris habebat
idem q̄ dicebat. ij. ad Chori. xj. Quis infir-
matur ⁊ ego nō infirmor. q̄s scādalizatur
⁊ ego nō vroz. Dno thuribula sunt duplex
genus oratiōis. s. oīo p̄ remouendis mal⁹
⁊ oīo p̄ adipiscendis bonis. Hec duo no-
tat psalmista cū dicit. Exaudi deus oīoz
meam. s. que est p̄ adipiscendis bonis. et
ne despereris de p̄catōez meā. s. q̄ est p̄ re-
mouendis mal⁹. Inter duo thuribula ferē
oleū futurū cathecumīnorū. qz p̄ cathecu-
minis est orandū. ⁊ eos orare oportet. vt
ad robur qd̄ p oleū chrismale significatur

valeāt puenire. Inde euangelij sequitur
qz in eo totius boni nostri est cōsummatō
p̄sbyteri ⁊ alij bini sequunt̄. q̄si dicant
sponse. **Mat. j.** Trabe me post te. et curre-
mus in odore vngentorū tuorū. P̄d̄t etiā
dici q̄ ampulla cū oleo futuro cathecumi-
norū humanitatē xp̄i significat plenam
spūs sancto. duo luminaria. due cruces. et
duo thuribula sunt lex ⁊ pp̄he q̄ p̄dixērūt
xp̄m ⁊ deū esse venturum. Sequēs vero
euangelij affirmat quod lex ⁊ pp̄he p̄di-
xerunt. P̄sbyteri ⁊ clerici bini ⁊ bini sūt
testes chrisimali ministerij. Hi sunt aposto-
li bini ad p̄dicationis officiū destinati co-
operatores ⁊ testes xp̄i. Cantus istorū. s.
Redemptor. p̄dicationis ⁊ orationis signifi-
cat ap̄los. Ampulla q̄z sup̄ singulos ordi-
nes ad altare deferē. p̄ qd̄ innuit q̄ domi-
nus in corpe suo añ passionē officia septe⁹
ordinum adimpleuit. Premissimus dedu-
ctionē olei chrisimali ⁊ sancti siue cathecu-
minorum de sacrario vsqz ad sanctuariū
nunc dicam⁹ de eadē vsqz ad ep̄m. Post-
q̄ em̄ p̄dicta p̄cessio venit ad sanctuariū
tūc añ altare ad orientē ordinate se dispo-
nunt ostiarij. lectores. exorciste ⁊ acoliti.
ita q̄ fertū locū obtinet subdiaconus. q̄ il-
la die legit epl̄am. ⁊ post oēs est acolit⁹ cū
ampulla. ita q̄ omēs sunt sub vmbaculo
sb̄ quo ampulla delata est a sacrario. q̄ de-
ferē de vno ad alterū p̄ quandā cōnexiōz
sindonis albe q̄ ex pte velata est ampulla
quousqz pueniat ad ep̄m. ita vt a medio
sursum videri possit. H̄pe in cōnexionē
sindonis cōnexio intelligit̄ charitatē. am-
pulla xp̄s est. vel ampulla cum chrismate
corp⁹ dn̄i ex v̄gine maria assumptū cū di-
uinitate. s. xp̄m viuū esse significat. Pre-
missum ordinē qd̄az eccl̄e fuāt. Est ⁊ ali⁹
ordo quem ⁊ alij fuāt. H̄z ferē ampulla
coopta sindone alba in sinistro brachio.
portantē ampullā p̄cedit lumē. ⁊ antece-
dunt duo sacerdotes. vn⁹ cum thuribulo
alius cū cruce. ⁊ in medio eorū diacon⁹ cū
libro euangelij. ⁊ sup̄ capita eorū ferē vñ
braculū seu palliū. ⁊ duo ancedūt cātado
In quo facto representat̄ p̄cessio quā fece-
runt filij isrl̄ tendentes p̄ desertum ad t̄raz
p̄missionis. qm̄ sindon est arca. ampulla
vrna. lumē p̄cedens ampullam columna
ignis q̄ p̄cedebat p̄lm̄. sacerdos cū thuri-

bulo. aaron cū thuribulo. **Numeri. xvij.**
Sacerdos cū cruce. iofue cū sceptro. dia-
 conus cū libro euāgelij. moyses cū libro
 legis. **Ambraculū** est tabnaculū vñ nubes
 lucidissima q̄ filios isrl' obumbravit. cāto-
 res q̄ pcedūt. leticiā eoz significāt. qui ad
 terrā pmissionis transierūt. **Al' duo cāto-**
 res sunt p̄dicatores duo p̄cepta charitatē
 annūciantes. **Hec autē omia** in figura con-
 tingebant ill'. **In h' etiam facto** representat
 p̄cessio xp̄i rēccle tendentis de h' mōdo ad
 patriā. **Nempe ampulla** est xp̄us. sindon
 alba est s̄cta p̄uersatio ei'. in sinistro bra-
 chio tenet. q̄ h' omia in hac vita q̄ p̄ fini-
 stram significāt acta sunt. **Vel q̄ xp̄s con-**
 uersatus est in vita p̄senti. **lumē** est **Johā-**
 nes q̄ fuit lucerna ardēs. **diacon'** i medio
 duozū sacerdotum est xp̄s in medio moy-
 si rē helie. duo p̄cedentes cū lumie sunt di-
 scipuli. q̄s binos misit añ faciem suā. **Am-**
 pulla fert coopta vsq̄ ad altare. rē tūc dis-
 cooperit. q̄ xp̄s q̄si cooperit' fuit vsq̄ ad
 passiōē. **Nam pene** ab oibus eius cōuer-
 satio sancta dicebat. sed in passiōe fuit nu-
 dus hoīm reputatōe. q̄ q̄ paucis diebus
 añ dixerant. bñdictus q̄ venit in noīe dñi
 clamauerūt crucifige crucifige eum. **Qui-**
 dam tñ p̄us q̄ ad altare pueniāt ampullā
 mediā cooperiūt. rē mediā nudā ad altare
 pducunt. q̄ xp̄s añ passiōē nō latuit vt
 cum fugit in egyptū rē cū inter cognatos q̄
 rebat. rē cum parentibus subiiciebat. mō
 se palam exhibuit. vt cum p̄dicauit vltra
 hoīm dices. **Ego rē p̄r vnum sum.** rē cū
 miracula fecit in q̄bus v̄tutem sue diuini-
 tatis ostendit. **Ampulla** statim postq̄ be-
 nedicta est ex pte coopta rē ex pte discoo-
 perta vt allata fuerat. salutā ab ep̄o rē p̄-
 sbyteris. q̄ xp̄us postq̄ trāsīuit ad altare
 cruci. i. ad immolatōz rē se obtulit deo p̄ri
 sicut ampulla ad p̄secratiōz ep̄i. aliq̄ par-
 te corpus suū nudū mōstrauit. vt thome
 rē alijs discipul' q̄s voluit esse testes suere
 resurrectiōis. alijs vñ inuisibil' fuit. **Vel iō**
 p̄ptenuda rē p̄pte coopta salutā. quia
 xp̄us in hūanitate manifestus rē in diuini-
 tate occultus ab oibus venerat. **Salutā**
 autē ampulle q̄nquies ab ep̄o. vt de quicq̄
 vulnerib' gr̄arū actio xp̄o reddat. **Post-**
 q̄ autē ampulla salutata est a mīstris alta-
 ris coopit. vt a nemine nuda videat. rē co

opta iterū salutā. q̄ xp̄us postq̄ manife-
 stauit se discipul' suis q̄s voluit suos sueq̄
 resurrectiōis esse testes. ascendit in celū.
 rē inuisibil' factus est hoīb'. **Sed q̄uis ei'**
 p̄sentiā corpalem nō videam'. tñ venerā-
 do eum quotidie salutamus. q̄ rē discipu-
 li eum ascendentē in celū adorauerūt. **Tā-**
 dem ampulla in sacrariū deferē. rē xp̄s in
 celum quē veneramur p̄ fidem donec per-
 ueniamus ad ip̄m. **Ideo sindon** mūda est
 eius caro vñ cōuersatio immaculata. **Gane**
 ep̄s ter alat in ampullam. **Primo** q̄ sicut
 alatus ab interiorib' rē secretis p̄cedit ad
 publicū. rē vocat sp̄s. sic ep̄s p̄ sp̄m suū
 demonstrat sp̄m sanctū a p̄re rē filio pro-
 cedentē in corpe domi habitare. **Ampul-**
 la em̄ cū chrismate corpus significat cū di-
 uinitate. **Ampulla** vñ cū oleo humanita-
 tem plenā sp̄s sancto designat. **Scdo etiā**
 alat. q̄ legi in euangelio q̄ dñs insuffla-
 uit discipul' dicens. **Accipite sp̄m sanctū**
 rē. **Hic** q̄si alatus illam insufflatōz signi-
 ficat. **Ideo autē ter alat** q̄ tres p̄sone sunt.
 rē nūq̄ sp̄s sanct' est sine p̄re rē filio a q̄bus
 p̄cedit rē a seip̄o venit. **Dat autē sp̄s** fact'
 officio sacerdotū. sed nō dat ab eis. sic em̄
 adest v̄tus sp̄s sancti p̄ insufflatōz a sacer-
 dote factam in honore rē signatiōz ip̄i sp̄i
 ritus sancti. sicut p̄ v̄ba q̄ dicunt in nomie
 suo. **His pactis cantat** **Agnus dei** rē com-
 munio. **Tertio loco** circa oleū sanctum
 seu cathecuminoz de cuius deductōe p̄-
 missum est. **Sciendū** est q̄ hec olei bene-
 dictio p̄prium h'z officii. nam post ei' ex-
 orcismum quē ep̄us lenta voce dicit q̄si p̄
 fatiōz inchoat dicens. **P̄s vobiscū** Sur-
 sum corda. rē finit. **Per eundem dñm n̄m**
 ih̄m xp̄m q̄ tecum viuit rē. **Et in eo loco**
 p̄secrat vbi dicit. **Pax domi.** **Hoc ei** ē opus
 gr̄e dei vt pacem rē concordia in nos ha-
 beamus. rē p̄ vnctionē pax habeat. **Olea**
 nempe vt dictum est. est arbor pacis insi-
 gnis. **Quod p̄figuratū** est in veteri testa-
 mento. sicut v̄ba huius p̄secratiōis hñt
 q̄ sunt hec. **Et cum mūdi crimina** diluui-
 o expiarent effuso. similitudinē futuri mu-
 neris colūba demonstrās p̄ rārum virē-
 tis oliue pacem terre redditam nūciauit.
Vallet autē huius olei vnctio ad duo. s. ad
 purgationem rē tutelā. **Ad purgatiōē** vt
 si que cathecumino postq̄ venit in scruti-

nium adhesere macule recedant. Ad tute-
lam vt diabolus expulsus redire nō aude-
at. Verba orationis h̄ demōstrant dicen-
do. Si que illa aduersantiū sp̄m tuum ad-
heserunt macule. recedāt ad tactū huius
sanctificati olei. hec de purgatione. De tu-
tela sequit̄. Nullis sp̄ualibus nequicijs
locus. nulla refugis virtutibus facultas.
nulla insidiantibus mal'latendi licētia re-
linquas. Quia x̄o diabolus se damnādū
maxime i futuro iudicio nouit. et inde tre-
miscit. idcirco exorcismus terminat̄. Per
eundem dñm nrm ih̄m xpm. q̄ ventur' est
indi. vi. et mor. et se. p̄ ignem. Exorcismus
em̄ est adiuratio. naz in eo adiurat̄ diabo-
lus vt recedat. Item qz h̄ oleo pfusi et ba-
ptisati spem regni habent. idcirco oño ter-
minat̄ p̄ eundem dñm nostrum x̄c.

De lotionem pedum.

Tertio seriatim misse hui' diei offi-
cium psequamur. Sane in perso-
na penitentiū cantat eccl'a in pñci-
pio misse. Nos aut̄ gloriari oportet. Tales
em̄ debent et possunt gloriari in cruce qui
penitentia pfecte egerunt. Et quoniam in
hac die institutū est sacramentū sacramē-
torum vt pmissum est. ideo ob solennita-
tem noui sacrificij et ppter gaudiū recōci-
liationis penitentiū cantat eccl'a in missa
cantica leticie p̄ter alia et missa solēnis di-
citur in coucentu et ornatu ministrorum si-
cut in festo natal' xpi. Nam h̄ festus om̄ia
alia excellit. excepto festo trinitatis. Et vi-
detur quodāmodo eccl'a sibi p̄traria. cuz
in alijs huius diei horis cātica leticie reti-
ceat et eas sub breuitate et q̄si flebiliter di-
cat. Sed nō est p̄rietas. qz alia est causa le-
ticie alia tristicie. Propter memoriam em̄
passionis est tristicia. Propter institutōz
x̄o sacramenti sacramentorū est gaudiū.
Et ideo ex institutione Bonifacij pape cā-
tat eccl'a. Gloria in excelsis deo. qz gaudet an-
geli de p̄uersione penitentiū. et h̄ in excel-
sis in qbus chrisma conficit̄. et nō in alijs.
put qdam dicunt. Ubi em̄ ep̄s p̄ns non
est. nec Gloria in excelsis dic̄. nec alie solen-
nitates fuan̄. vt dicunt. Quis et tūc nec
flectamus genua nec oño sup̄ p̄lm dicat.
Ep̄la x̄o Conuenientib' x̄c. q̄ est. i. Cor. i.
xj. c. est de modo sumēdi cenā dñi. Respō-
sorium est de crucis siue xpi p̄ cruce exal-

tatiōe. Ep̄s factus est obediēs. et est sexti
toni ppter obedientie pfectiōez. qm̄ sena-
rius numerus pfectus est. Euāgeliz est.
An̄ diem. Ioh. xij. c. vbi sequit̄. Cū dile-
xissz suos iesus in finē dilexit eos. et est de
dilectiōe et humilitate. qz illud sacm̄ ē di-
lectionis et hūilitatis. Agit etia ibi de lo-
tione pedum. qz dñs p̄cinxit se lintheo. i.
humanitate purissima. immittēs aquam
in peluim. i. grām in corde. et lauit pedes.
id est affectus. venit aut̄ ad simonē petrū
q̄ recusauit ex humilitate tantū. tertia ta-
men vice obediuit. qz oportuit eū obedire
vt haberet ptem cū eo. Tū vocat̄ Simō
petrus ppter obedientiā. Tres ergo sunt
cause qre dñs voluit lauare pedes disci-
pulorū. Primo ppter signum dilectiōis.
Secdo in exemplū humilitatis. Tercio ra-
tione mysterij. qz lotio pedū designat lo-
tione affectuū. puluis em̄ adheferat pe-
dibus ap̄lorum. i. elatio inanis gl'e. qm̄ di-
xerant. Dñe in nomie tuo elijcimus demo-
nia. et qm̄ conuertebant̄ p̄les. vel tristicia
qm̄ non p̄uertebant̄ hoies ad voluntatez
suam. et ideo oportuit lauari h̄mōi affecti-
ones in illo die. vt sic essent mūdi toti. Nā
p̄ma die ieiunij dixit dñs. Tu autē cuz ie-
iunas faciem tuā. i. aīam uel ratiōz tuā la-
ua. i. a peccato mortali mūda. Cū igitur a
pñcio lauamus nos a peccato mortali.
a puluere. i. a venialibus debem' abster-
gi. hoc autē fit vt digne possimus accipe-
re corpus xpi. quod fit pacta pfecta peni-
tentia. et iō penitentiū absolutiōes fiunt i
hac die. vt pmissum est. Pedum qz lotio
significat lotionem marie qm̄ lauit lachry-
mis pedes domi. ideoqz cantat̄ antiphōa
ista. Mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix.
Rurs' lotio pedū ē signū remissiōis pecca-
torum. In baptismo nāqz vnusqzqz totus
abluit̄. Sed cū in rebus humanis postea
vuiit vtiqz terra calcat̄. Ip̄i em̄ hūant af-
fectus sine qbus in hac vita mortali nō vi-
uitur. quasi pedes sunt. Qui gñō indiget
nisi vt pedes lauet. ostendit oīa peccata si-
bi esse dimissa sine qbus hec vita nō duci-
tur. Pedes ḡ qui sunt vltima ps corpori
lauant̄. ad notandū qz iudei aqua baptis-
matis in vltimo tpe mundabunt̄. Qñd et
reliquis isrl' saluabunt̄. Quare aut̄ fiat h̄
lotio ista die. supra dictū est. Et est notan-

dum q̄ ex oib⁹ mādatīs dei istud solū dī
anthonomastice mandatū . qm̄ maiori ex-
hibitiōe officiū s̄ obſuare p̄cepit . cum di-
ſcipul⁹ ſuis pedes lauit dicens . **S**i ego la-
ui vob⁹ pedes dñs ⁊ m̄gr⁹ ⁊ vos inuicē de
betis lauare . **E**t etiā cū interdicto ait **P**e-
tro . **S**i nō lauero tibi pedes ⁊c . **M**anda-
tum etiā illud de quo dictū est in p̄mo
ſabbato . qd̄ ſit a p̄latis rep̄ntat illud qd̄
xp̄s fecit . **E**t attende qz ad antiphonas q̄
dicunt dum ſit mandatū nō dī niſi vnus
xp̄s de vno p̄ſalmo . qz alij xp̄s eiusdeſ
p̄ſalmi non ita cōueniunt cū antiphonis
vel cum his q̄ in ip̄o mandato ſūt . **I**n of-
fertorio oſtendunt p̄miſſa duo ſiml⁹ . vicz
qz debemus a mortalibus ⁊ venialib⁹ ab-
ſtergi . dext̄a dñi fecit virtutē abluēdo a mor-
talib⁹ . dext̄a dñi exaltauit me abluendo
a venialib⁹ . **I**n poſtcomunione . **D**ñs ie-
ſus poſtq̄ cenauit . **J**oh . xiiij . c . oſtēdit hu-
militer . ⁊ eſt ſecūdi toni p̄pter ſecundam
lotiōē a venialib⁹ . **B**reui⁹ aut notan-
dum eſt qz hui⁹ miſſe officiū n̄re redēptio-
nis cōtinet ſummā ⁊ myſteriū . **N**am i euā-
gelio legi⁹ de pedum lotiōe . **I**n epla de
corpe xp̄i ⁊ ſanguine . in introitu de cruce
In graduali de morte . **I**n offerēda de re-
ſurrectiōe . **N**am h̄ omia ſm̄ myſticū ſen-
ſum ex euāgelio qd̄ eſt caput officiū p̄dēt
Xp̄s qd̄em cū diſcipul⁹ cenās ſurrexit a ce-
na . veſtimenta depoſuit . lintheo ſe p̄cixit
aquam in peluim miſit . ⁊ intercenandum
pedes eorū lauit . ⁊ ip̄os lauare docuit . et
poſt lotiōem itēz recubuit **T**empe xp̄m
a cena ſurgere eſt ab accubitu p̄ris venire
veſtimenta deponere ſe exinanire . lintheū
p̄cingere . formam ſui accipere . aquā in pel-
uim mittere . ſanguinē ſuum effundere . pe-
des lauare . peccata remittere . lintheo ex-
tergere . paſſionis fide mūdare . veſtimēta
reſumere . eſt a mortuis reſurgere ⁊ veſtē
glorioſe carnis induere . recūbere eſt aſcē-
dere ⁊ in dextera dei ſedere . **A**d h̄ p̄rinēt
officia . diſcipulos docere . eſt eis ſp̄m̄ ſan-
ctum mittere . **V**erūtū qz nōdū p̄fecte cre-
debant . ideo nō dī **C**redo . **E**cce breuiter
ſummā redēptiōis humane q̄ fuit omni-
bus ſufficiēs ſed nō efficiēs . **U**nde agit in
oratiōe . **D**eus a quo ⁊ iudas ⁊c . de duo-
bus generib⁹ penitētū . vno p̄ficiētū vt
latronis p̄ſentis . q̄ audire meruit . hodie

me cū eris in paradiso . **E**t alio nō p̄ficiētūz
vt latronis p̄temnent . ⁊ iude p̄ditoris q̄
laqueo ſe ſuſpēdit . **I**nnoceñt⁹ papa ſta-
tuit hac die corpus xp̄i ſub ſpecie paſis re-
ſuari vt infirmi ⁊ religioſi q̄b⁹ eſt neceſſi-
tas cōmunicandi habeāt ip̄m ⁊ p̄pter offi-
cium adimplendū . **N**am in duob⁹ diebus
ſequentib⁹ non conficit corpus xp̄i . **S**an-
guis vō nō ſuaſ ſub ſpecie vini p̄p̄ mul-
ta . **P**rimo qz vinū qd̄ liquidū eſt de faci-
li poſſet ex negligentia ſpargi . **S**cdo qz p̄
calicem q̄ hac die ſumit⁹ ſinis veteris legis
intelligit . **U**n̄ ſm̄ **L**ucā p̄ calicē diſcipul⁹
⁊ nō alijs eadem die datū dñs diſcipulos
designauit . **T**ertio qz corp⁹ qd̄ ſuaſ non
eſt ſine ſanguine . **Q**uarto qz p̄ hoc qz ſan-
guis non ſuaſ oſtēdit qz vetus ſacrificiū
debz ceſſare . panis nāqz nouū . vinum vō
vetus deliquat teſtamētū . **A**d qd̄ oſtēdē-
dum dñs cū bibiſſet inq̄t **C**ōſummatū eſt
Ergo calix ſumit⁹ ⁊ panis ſuaſ . eo qz lex
finem ⁊ euāgelii h̄z initiū . **Q**uinto qz cri-
ſtus dixit in cena dñi . **A**mē dico vob⁹ . nō
bibam amodo de h̄ genimine vitis . dōec
bibā illud nouū in regno p̄ris mei . **N**ō au-
tem dixit de corpe ſeu de eſu . licz bñ inue-
niatur qz poſtea comederit p̄tē piſcis aſſi
⁊ fauum mell⁹ . ſ nō inuenit qz poſtea bibe-
rit . **S**ed nūqd̄ vinum qd̄ in die paſceus
cū domico corpe ſuato ſumitur in altari-
p̄ſecrat⁹ ⁊ ſanguis xp̄i efficit . p̄ immiſſiōz
ip̄ius corpis in calicē ⁊ p̄ eius tactū . **S**up
hoc dicūt qdam qz p̄ dñicam oꝛōēz q̄ tunc
dici⁹ ſit p̄ſecratio ſiue cōmutatio vini i ſā-
guinem . **N**am **G**reg⁹ . aſſignās cauſam q̄
re domica oꝛō in die illa a ſacerdote dicat⁹
dicit qz in p̄mitiua eccl̄a apli ſola domica
oꝛōe vtebant⁹ in p̄ſecratioē . **N**os tñ h̄ nō
dicim⁹ . qz ſi h̄ eſſet iam nō eſſet neceſſe cor-
pus dñi ad diē illā ſuari . **P**reterea ex hiſ
q̄ in canone dñicaz oꝛatiōz p̄cedūt ſat⁹ p̄z
qz ad p̄lationem ip̄ius oꝛōnis trāſſubſtā-
tiationem ſit . ⁊ nullo tempe miſſa fuit cele-
brata ſine vobis illis . hoc eſt corp⁹ meū ⁊c
q̄ ſola in p̄ncipio naſcentis eccl̄e p̄ferebā-
tur ad conficiendū ab apoſtol⁹ . q̄ poſtmo-
dum dñicam oꝛatiōz ſupaddiderūt . put
dictū eſt in p̄hemio hui⁹ p̄tis . **D**icimus q̄
illō ex h̄ nō p̄ſecrari ſ ſanctificari . **D**iſſert
aut inter h̄ **N**am p̄ſecrare eſt p̄ſecratione
transſubſtantiare . **S**anctificari eſt ex con-

tactu seu admixtione sacre rei reuerendū
 ⁊ sanctū efficit. vt pꝛi aq̃ bñdicta cui alia
 admisceſ. **I**te sanctificatum dꝛ qđ a tactu
 rei sanctificate efficit magis reuerendū
Si em̃ diceret qđ solo p̃tactu vinū ⁊ aq̃ cō
 ſecrarent magnū incōueniēs ſeq̃ret. **N**az
 ſic p̃tingeret calicē nō poſſe lauari ⁊ mille
 milia panū a tactu vnius hoſtie ſine x̃bis
 poſſe p̃ſecrari. ⁊ qđ ſi gutta aq̃ bñdicte i ſta
 gnū ṽl puteū funderet. aq̃ illa p̃petuo
 bñdicta remaneret ⁊ alia plura. **D**iceſea ſi
 vinū a tactu dñici corpis cōſecraret. eēt
 p̃ decretū qđ phibet hac die fieri p̃ſectōz
 de quo dictū eſt in q̃rta pte ſub ſeptia par
 ticula ſecrete ſup̃ x̃bo. h̃ eſt calix. **I**llō
 qđ p̃tereundū nō eſt. qz roman⁹ pontifex
 hodie remota tabula lateraī. altaris. de
 q̃ dictū eſt in p̃ma pte ſub ti. de altaris de
 dicatiōe. ⁊ in ſcda pte ſub ti. de diacono.
 infra ip̃m altare p̃ſicit eucharistiā ⁊ ſan
 guinem. ⁊ cū thuribulo incenſat illud in h̃
 facto reſplendens. qz ſumm⁹ pōtifex legal
 ſemel in anno ingrediebāt in ſanctafacto
 rum cū ſanguine ſecū portāſ thuribulum
 viuīs carbonibus plenū. put dictū eſt in
 phemio quarte ptis. ⁊ ſub tertia p̃ticula
 canonis. **S**ic ⁊ p̃m aplm̃ **h̃eb. ix. c.** **X**p̃s
 p̃ p̃pūm ſanguinem introiuit ſel in ſancta
 eterna redemptione inuenta. **P**eracto
 miſſe officio ſtatim intercenandū. i. dū ſa
 cerdos cōmunicat cantat vespertinū offi
 cium. ad oſtendendū qđ h̃ ſac̃m. ſ. eucha
 riſtie inſtitutū fuit in vesp̃e. **Q**uia g̃ redē
 ptio ñra in vesp̃a inſidi. i. in ſexta erate ſe
 culi facta eſt. id̃ vesp̃ertina ſinaxis. i. p̃ſal
 modia ſue ſolennitas in p̃ſalmozū nūero
 miſſe p̃tinuat. ⁊ ſub ṽnica oꝛoe ṽtrūq̃ of
 ficiū terminat. ſ. p̃ **I**te miſſa eſt. ſi ep̃s ad
 eſt. vel p̃ **B**ñdicamus p̃pter vesp̃tinā cō
 cluſionem. **E**t qz eccle datus eſt calix. id̃ ē
 p̃ma antiphōa. **C**alicem ſalutaris accipiā
 quem dedit dñs apoſtol⁹ dicēs. **H**ic eſt ca
 lix noui teſtamēti in meo ſanguie ⁊c. **S**e/
 cūda antiphona eſt. **C**ū his q̃ odeſt pacē
 eram pacificus. patia em̃ quā h̃z ille q̃ pa
 ratus eſt bibere calicem dñi pacē cū omi
 bus operat. **I**n alijs tribus rogat ſe libe
 rari. qz habita pace pectoris nō mouet hō
 p̃pter tribulatiōes. ⁊ h̃ etiā h̃z a deo ṽnō
 petit liberari. **A**ntiphōa ad **M**agnificat
Renantib⁹ ⁊c. eſt de cena domi.

Quarto loco notandū eſt qđ ſta
 tim vesp̃tio finito officio denu
 danſ altaria vſq̃ in ſabbatum
 que poſtmodum tertia die coo
 periant. **S**i qđem hec denudatio ſignat p̃
 mo reſeſſum diſcipulorū dñi ſeu apoſtorū
Uñ. **Q**ui iuxta me erant de lōge ſteterūt.
Et in euāgelio. **R**elicto eo omēs fugerūt.
Altare nanq̃ x̃pm ſeu corp⁹ ei⁹ ſignificat
Uñ. **D**e terra altare facietis mihi **A**ltare
 de terra facere eſt ei⁹ incarnatiōēz crede
 re vel ſperare. **A**ltaris x̃o veſtimēta apo
 ſtolos ſeu ſanctos dei ſignāt. **Q**uorū p̃di
 catiōe x̃ps q̃ſi q̃buſdam veſtimētū adoz
 natur. ⁊ p̃ illos magnificatū eſt nomē ei⁹.
Altare igiſ veſtimētis denudat. qz fugi
 entib⁹ apoſtol⁹ x̃ps ſolus remāſit. **T**ertia
 die cooperiſ. qz poſt ei⁹ reſurrectōēz di
 ſcipuli ad eum redierūt. **S**cdo denudatō
 altaris deſignat qđ x̃ps fuit nudat⁹ in cruce.
Aum itaq̃ nuduz altare cōſpici⁹ **I**llō
 p̃phetiū ad memoriā reuocam⁹. **E**cce vi
 dimus eū ⁊ nō eſt ei ſpecies neq̃ decor. et
 p̃ſiderauimus eū deſpectū ⁊ nouiſſimū vi
 roz. **Q**đ accidit in paſſiōe. nā antea ſpe
 cioſus p̃ filijs hoīm extitit. fuit q̃dez denu
 datus ad columnā ⁊ ad crucē cū diuiſerūt
 ſibi milites veſtimēta ſua. **T**ertio altaris
 denudatio ſignificat x̃pm diuinitatis gla
 nudatū. **U**ñ p̃s. **D**eus de⁹ me⁹ vt qđ de
 reliquiſti me. **Q**uarto deſignat qđ velum
 templi ſciſſum eſt. ⁊ liber q̃ ſignatus erat
 ap̃tus eſt. **U**ñ in puerbijs. **A**p̃ta ſunt pra
 ta ⁊ apparuerunt herbe virentes. i. exēpla
 actionum x̃pi q̃ ſunt ab eternitate ⁊ ducūt
 ad eternitatem. **E**t bñ dicit. **A**p̃erta ſunt
 prata ⁊ apparuerūt herbe virentes. qz ea
 q̃ magis occulta erant in lege. ſicut paſſio
 ⁊ reſurrectio ⁊ aſcenſio patefacta ſunt **I**n
 pleriq̃ locis lauant altaria vino ⁊ aqua.
 ⁊ ramis fricanſ p̃ſertim cū ramis de ſauī
 na. **L**auant g̃ aq̃ ⁊ vino. ad notandum qđ
 corpus x̃pi qđ eſt verū altare ſanguie ⁊ a
 qua in cruce aſpſum eſt. **N**am de ip̃ius la
 tere exiuit ſanguis ⁊ aqua p̃ q̃ genus hūa
 num lotum eſt. **V**el vino et aqua lauan
 tur. ad oſtendendū qđ nō **I**ohis ſz ſuo ba
 ptismo fuerit baptizat⁹. ſ. ex aq̃ ⁊ ſpūſan
 cto. **E**t lauant cū p̃ſalmodia penitentiali
 ṽl cum cantu ad paſſionē p̃tinente. **P**lus
 autē ibi eſt de vino q̃ de aqua ponendūz

qm̄ aque multe ppli multi. sicut in apocal. habet. p qd significat q sanguis xpi sufficit ad redimendū ples in infinitū q̄ sint redempti vel vnq̄ sint redimēdi. **Rami** vō asperi q̄b altare fricat. significāt spineaz corōnā qua xps coronatus est. vñ flagella amara et dolores et ictus quos in morte sustinuit. **Vel** lauatio altaris. i. corporis xpi cū aqua significat lachrymas marie. vinū vngenta. rami eius capillos. **Et** scias q̄ q̄dam hac feria q̄nta hora iam aduersperascente denudant altaria et lauant. **Alī** vō solū denudāt. sed in pasceue lauat. quod magis cōgruit rationi. **In** q̄busdam etiā locis pauimentū ecclē lauat. p qd pauperes xpi significant. put in p̄ma pte sub ti. de ecclā dictum est. **Pauimentum** ḡ ecclē mundat qui paupibus vel fratribus ppter deum pedes lauat. et illis cetera misericordie opa exhibet. **Inde** est q̄ parietes domus. q̄uis vocabulū ecclē habeat p eo q̄ continet ipam. non tñ ipsi sed hoies sūt ecclē et pauimentū est q̄si hoim pedes. pauimentū q̄ mundat ad notādū q̄ a vicis mundari debemus. **Statutū** est in canonicis. ne hac q̄nta feria ieiuniū soluatur. q̄ em̄ dñs surgens de cena lauit discipulorum pedes. et iterū rediit ad cenā. iō q̄daz ad instar ipsius volebat post prandiu pedes alijs abluere. et iterū post ablutōez cenare. quod fieri nō debet. **Hec** dies in plerisq̄ locis capitulauū vocat. q̄ tunc capitā infantū q̄ vngendi sunt lauant. ne obfuatione q̄dragesime sordidata ad vinctōnem accedant. **Rursus** hac die simbolus competentibus tradit ppter cōfinem domice pascale solennitatē. vt q̄ iam ad dei grāz p̄cipiendā festināt fidē quam p̄stet agnoscant. **Hec** ḡ q̄nta feria in quatuor p̄ncipaliter p̄uilegiata est. **P̄rio** q̄ tunc penitentes in ecclā recipiunt. **Sec̄do** q̄ in ea nouum testamētū inceptum et vetus terminatum fuit. **Tertio** q̄ in ea fit olei p̄secratio. **Quarto** quia in ea sacramētū sacramentorum institutū est.

De die parasceues.

Sequitur de parasceue. que quare sic dicat in p̄hemio septie partis dicit. **Sane** hac die ecclē artissimum ieiuniū et silentium agit

nullum tamen officiū solenniter agit nec celebrat. sed hora nona conuenit ad adorandum crucē nō ad missē officiū q̄ h̄ dies caret. sed q̄si ad funeris obsequiū dicēdū. et hoc ideo. q̄ hora nona dñō mortuo centurio factus est p̄co fidei nostre. et p̄fidis recedentibus licuit ioseph et nicodemo disponere de funere. et mulieribus accedere p̄pius. **Dicit** autē officiū tacita et humilī voce et absq̄ p̄ncipio. put in p̄cedenti ti. dictum est. **Sup** altare vnica dūtaxat tota ballia disponit p̄ quam sindon qua corp⁹ xpi inuolutū fuit signat. in q̄busdā ecclīs in hora sexta ignis extinguit et in nona accendit. q̄ tunc sol in sexta lumē abscondit. et in nona reddidit. **Incipit** h̄ officiū a lectionibus. q̄ in p̄mitiua ecclā omis missa a lectionibus inchoabat. sed h̄ hac die specialiter fit p̄ eo. q̄ passio domi hodie celebrata est in cuius memoriā ois missa cātatur. **Et** legunt lectiones sine titul. q̄niam tunc amissimus xpm̄ caput nostrū q̄ nos illuminat. sicut tituli illumināt libros. **Legunt** autē due lectiones. q̄ p̄ duobus populis xps passus est gentili vicis et hebreo vel p̄ salute carnis et aie. **Una** sumpta est ex lege. altera ex p̄phetis. q̄ xpi passio a p̄phetis fuit p̄nunciata. et a lege et p̄phetis figurata. **Abraam** em̄ carnē christi figuratiue immolauit q̄n arietē immolauit. **Sitr** et **Abel** quādo agnū sacrificauit. **Un dñs.** **Assimilatus** sum p̄phetis. **Rursus** ideo due lectiōes dicunt. q̄ sicut in quarta feria mortē nostrā duplicē manifestauimus p̄ q̄ xps pati venerat. ita ad memoriā in pasceue reducimus suā passiōem et nostram imitationē. **Quedam** autē ecclē p̄mo legūt lectionem **Exo. xij. f.** **Dixit** dñs ad moysē. **Sec̄do** lectōz **Osee. vij. f.** **In** tribulatione. **Et** illi naturalē ordinē p̄uat. q̄ passio domi p̄mo p̄nunciata est a lege. secundo a p̄phetis. **In** p̄ma q̄dē modus exprimitur passiōis vbi dicit. **Immolabitq̄** euz vniūsa multitudo ad vesp̄rū. **In** secūda est p̄contium resurrectionis vbi dicit. **Post** duos dies viuificabit nos. et in tertia die suscitabit nos. q̄dam vō ecclē ecōuerso faciunt. et mouent ex eo. q̄ passiōez lectiōi ex lege q̄si p̄tinuare volunt. q̄ in passiōe quedam verba ponunt q̄ ex illa lectione sumpta sunt. **f.** **Os** non cōminuetis ex eo.

Liber

Continuāt g̃ passionem lectioni . quia ei⁹
est expositio. Et agī de duobus spēali⁹
in officio hodierno . s. de passiōe xpī . 7 de
passione ecclē . que est illius imitatio . sicut
dicit Petrus in canonica sua. **Ep̃s pass⁹**
est p nobis 7c. **Hec** siq̃dem duo in lectōe
Ero. cōmemorant vbi dicif. **Erit** autem
agnus absq̃ macula . masculus annicul⁹ .
iuxta hūcritum tolletis 7 hedum. **Agnus**
est corpus xpī immaculatū . hedus ē ecclā
q̃ nos sumus. **Passio** xpī celebrata est in
eius immolatiōe . nostra celebrat in vicio
rum mortificatiōe. **In** lectiōe osee mani/
feste agī de passiōe xpī 7 eius effectu vbi
dicif. **Venite** reuertamur ad dñm . qz ip̃e
fecit 7 sanabit nos . pcutiet 7 curabit nos .
viuificabit nos post duos dies . 7 i die ter/
tia suscitabit nos . 7 viuemus in cōspectu
eius. **Quod** **Diero.** sic exponit. **Per**cuti/
et dñs 7 sanabit nos . quia quē diligit cor
ripit 7 castigat . viuificabit nos post duos
dies . 7 in die tertia suscitabit nos . qz ter/
tia die resurgens a mortuis omne gen⁹ hu/
manum suscitauit . 7 cuz curauerit nos vi/
uificauerit 7 suscitauerit in cōspectu eius
viuemus. **Ibi** ergo loquif . ppheta de tri/
bus diebus qbus dñs fuit in sepulcro cuz
dicif . viuificabit nos post duos dies . 7 in
tertia die suscitabit nos . id ē . post duos di/
es sepulture veniet nob quasi ymber tem/
poraneus 7 serotin⁹ terre . i . dabit grām in/
cipientem 7 subsequentē . Sequif tract⁹ .
Domine audiui auditionē . **Abacuch** vl . c .
Et q̃ dicif x̃sus . **In** medio duorū aialū
cognosceris . ad lram intelligif . s . in p̃sepe
bouis 7 asini. **Unde** **Esa.** Cognouit bos
possefsozem suū 7 asinus p̃sepe domi sui .
Vel in medio duorū latronum . vel in me/
dio duorū populorū . **Secūda** lectio est de
Ero . xij . 7 habet ibi . **Os** non cōfringeris
ex eo . **Hoc** completū est quādo fregerunt
duorū latronū crura . veniētes aut ad **Je**
sum inuenerūt eum mortuum 7 non frege/
runt eius crura . **Allegorice** x̃o in eo non
sunt fracta crura . i . x̃tutes . 7 maxime pa/
tientia. **Unde** **Esa.** Bedi faciem meam si/
cut petram durissimā . 7 scio qz non p̃fun/
dar . **Per** crura em̃ intelligunt itinera . de
qbus in cātico abacuc . **Incuruati** sūt col/
les mūdi . id est homines excelsi p̃ intelligē/
tiam . ab itineribus eternitatis eius . i . ex/

Bertus

emplo actionū ip̃ius que ducūt ad eterni/
tatem . tanq̃ colūne immobiles . i . argētee
ppter eloquentiam que fundate sunt sup
bases argenteas vel aureas . i . ratiōes im/
mobiles eterne sapiētie. **Sequit** tractus
de passione domi . quia tunc luget ecclesia
valde. **Etiā** duo sunt tractus ad inten/
tionem maioris luctus . s . p peccatis q̃ cō/
mittimus . 7 p penis quas patimur . 7 pro
incolatu qui plongatur. **Hec** cantat gra/
duale cum tractu . sed solū tractus . pur di/
ctum est in quarta feria 7 in quarta p̃sest
ti . de tractu. **Duo** ergo tractus dicunt . p̃/
mus . s . **Domine** audiui . est in q̃busdaz ec/
clesijs quatuor x̃sum . alter pluriū . **Trac**
tus quatuor x̃sum significat qz p christi
passionem redimif homo qui ex quatuor
elementis constat . **Unde** x̃ps nec in celo
nec in terra crucifixus est . sed in medio . id
est in aere. **Fecit** em̃ pacem inter celestia 7
terrestria . quoniā erat inimicia inter ho/
minem 7 hoīem . sed maior inter angelū 7
hominē . maxima inter deum 7 hominem .
Ipe x̃o x̃ps omnia pacificauit in cruce . q̃
miam fecit vtraq̃ vnum . cū sit lapis angu/
laris. **Adhuc** p quatuor p̃tes crucis . si/
gnificant quatuor p̃tes crucis . **Scds** x̃o
tractus . s . **Eripe** me . plixior representat
magnum bellum dauid cum golia . 7 christ⁹
noster dauid hodie magnum goliam . id est
diabolum debellauit. **Rursus** iō tractus
est longus . qz hoc quod nob p̃missum est
in lectione **P̃see** . vbi dicif post duos dies
suscitabit nos . debemus retinere 7 in spe .
Item in secundo tractu ponif **Obum**bra
sti caput meum in die belli . qz nō tantum
in alio tempe sed etiam in die passionis di/
uinitas a passione p̃mansit immunis . imo
in passione x̃ps homo ita p̃tectus est gra/
tia diuinitatis . vt hostes suparet qui su/
perari videbat . **Quedam** autē ecclē can/
tant secundu tractum . **Qui** habitat in ad/
iutorio altissimi . quia x̃ps a diabolo p̃mū
latēter temptatus fuit velut a dracone la/
titante in petra . postea x̃o in passiōe tāq̃
a leone forti acriter vexatus est qd notat
p̃ illum x̃sum . **Sup** aspidez 7 basiliscum
Sequit euangelii siue passio . **Egressus**
ihs . **Joh . xviii . c .** qd dicif hac die . qz ip̃e i/
terfuit crucifixioni . 7 iux crucē stetit secu/
rus alijs fugientib⁹ . qz notus erat p̃fissici

Quia igitur hac die passio domini oculis nostris representat. merito eius testimonium legitur quod vidit et testimonium prohibuit. et scimus quod testimonium eius verum est. Preterea ipse posterius scripsit euangelium quare merito posterius legimus. et quia manifestius sunt sacramenta. Unde ibi dicitur. Os non cominuatur ex eo. Item illud. Unus militum latus eius aperuit. et continuo exiuit sanguis et aqua. Legimus autem hac die passio super nudum pulpitum. Primo ad memorandum quod super nudum crucis patibulum nudus fuit positus ipse christus. Secundo ad representandum quod Johannes secundum quem passio legitur. relicta sindone nudus profugit a iudeis. Tercio ad representandum quod sicut christus in cruce pendente ipsius secreta non tantum cordis quam corporis nuda omnibus astantibus apparuerunt. ita et velo templi per medium scisso. omnia templi interiora nuda remanserunt. Legimus etiam nudis pedibus. ut cum afflicto per nos nos affligi debere monstramus. In quibusdam vero ecclesiis sindonem seu terzoria vel vestes altari nudato supponunt usque dum passio legatur. Cum vero pervenit ad locum illum. Diviserunt sibi vestimenta mea. tunc duo subdiaconi sindonem vel terzoria tollunt representantes historiam. quod quatuor milites christum crucifigentes vestem sibi sustulerunt. Vel subdiaconi quasi furtive pannos subtrahunt. ad notandum quod iohannes qui cum domino usque ad crucem perseveravit. postea more furis se occultavit et nudus effugit. In quibusdam tamen locis una veste sublatam aliam super altera remanet. ad significandum quod vestis domini inconsutilis non fuit scissa vel partita. sed sorte super eam missa contigit integra uni militi. ad significandum quod ecclesie unitas nunquam potuit a scismaticis vel hereticis scindi. quia non est sapientia per dominum. Quod dicitur in passione. exiuit in eum qui dicitur calvarie locus. Nota quod sicut legitur in historiis. Calvaries est prope os capitis humani nudum. inde dictus est locus ille mons calvarie siue calvarium. ubi rei decollabantur. et ubi multa capitulum ossa erant dispersa. Quia vero christus in cruce pendens prolixè oravit. decantans enim decem psalmos. scilicet Deus meus respice usque ad. In te domine speravi. cum pervenisset ad illum versum. In manus tuas do-

mine. Illo dicto emisit spiritum. Idem et nos postquam recitata est passio eius orationes dicimus. ad notandum quod quando ab inimicis persequimur semper ad orationem est recurrendum. Iste tamen est insolitus mos orandi. Nam in alijs diebus ante euangelium orationes dicuntur. et in earum principibus dicitur. Dominus vobiscum. qui est proprie mos et sacerdotis officium. quod non fit in istis. quia sacerdos et dominus noster occiditur. Oravit autem christus pro tribus. Primo pro se dicens. Pater clarifica filium tuum. Secundo pro discipulis suis dicens. Pater quos dedisti michi pro eis rogo. Tercio pro illis qui in eum credituri erant dicens. Pater non tantum pro illis rogo. sed et pro illis qui credituri sunt in me. Et ex hoc videtur quod non debemus rogare pro eis quos scimus non esse salvandos. ut pro illis qui in inferno remanserunt. nec pro Iuda qui desperavit. sed oramus pro nobis et omni gradu ecclesie. et pro neophytis. et pro gentilibus. et pro iudeis. pro hereticis et scismaticis ut christus gratiam suam eis infundat. et ad fidem convertat. Christus enim oravit pro inimicis et amicis. ideo ecclesia statim similiter orat pro omnibus. Sane ecclesia pro his orans flectit genua in orationibus. ut per habitum corporis devotionem et mentis humilitatem ostendat. insinuans etiam quod in nomine Ihesu omne genu flectendum est. quoniam omnes nationes sua genua curvant. nisi quando pro iudeis oratur. quia enim ipsi illuserunt domino flexis genibus dicentes. Prophetiza nobis christe quis est iste qui te percussit. et ideo in detestationem illusionis huius ecclesia pro eis orans genua non flectit. ut videtur opera simulata. Preterea quia eorum cecitas nulla poterit oratione depelli. ideo nec plenitudo gentium subintraverit. ideo non est pro ipsis vehementer orandum. nec genua flectenda. Est tamen utcumque orandum. quia futurum est ut qui est exaltatus in cruce omnia trahat ad se. Sed et in orationibus pro iudeis et paganis non respondetur amen. ut quidam dixerunt. et hoc ideo. quia cum illi sint extra collegium siue corpus ecclesie. fidelium populus non ostendit affectum suum ad eos. iuxta illud

apli ad Cor. quid mihi de his q fori sunt iudicare. p Amen autē affectus exprimit. Preterea licet p illis oref vt eorum duricia conuertat. quia tñ hoc impleri nō poterit vsq circa finem seculi. aplo testante q dicit. donec plenitudo gentiū introierit et omis isrl saluus fiat. ideo ad ofoes p ill nō respondet amen. Verū tñ recte intuenti nihil interest quo ad h inter illas et alias oratiōes. imo ita respondet ad illas amē. sicut et ad alias ofoes p alijs statib. Ad sic ostendit. Pro q libet statu bis pfertur orem. sed qd sub pmo orem an flectam genua d: non est ofo s exhortatio. vt oremus siue pfatio seu monitio expmēs qd siue p quo sit in sequēti ofoe orandū. vnde sub tono pfatiōis nō oratiōis d: iō qz pro nullo statu post pfatiōz rñdet amen. sicut nūq sit post aliquā pfatiōz. licet etia ibi ponat p xpm dñm nrm. sicut pz in quoti diana misse pfatiōe. Ad aut sub scdo oremus d: ofo est. et respōderi d: amen p iudeis et paganis sicut et p alijs. Cōsequenter sacerdos post ofoes crucē velatā baiulat ad dexterū cornu altaris. ibiq crucem sup humeros tenēs in psona xpi iudeis ipperat bñficia domi dicēs. Popule me qd feci tibi. In qbusdā tñ ecclijs duo presbyteri baiulat illā. ad notādū q in xpi psona due fuerūt nature. diuinitas vicz et humanitas. q d: ipse meus qd feci tibi aut i quo tristitui te. rñde mihi. qz eduxi te de terra egypti rē. ad diuinitatē refertur. qz nō sequit. parasti saluatori tuo crucez ad humanitatē ptinet. et sic de alijs sequentibus vbis. Cātāt aut sacerdos qñ hebraice in psona saluatoris. Acoliti cātāt grece Agros ortheos. qñ in psona grecoz Chorus rñdet sanctus sanctus in psona latinoz. Sicqz tribus linguis laudat de. s. hebraica. q ppter legem oim lingua est mater. greca q doctrix est. et latina q impatrix est ppter romani dominiū imperij et papaz. Quia em hebraica nunc silet a laude dei. ponim p illa. ipse me. qd qz cātāt in psona dñi loquētis hebreis. iō intelligitur dictum hebraice. Et nō qz tres illusiones xpi tres pmittunt adoratiōes. vt infra dicitur. Tres nō antiphōe. s. Popule me Quia eduxi. et Quid vltra rē. paz aut nihil sensib differētes. vbis et modulatiōe

plures. triplicē tituli scripturā significāt. q scriptus fuit tribus linguis. s. hebraice. grece et latine. Ihs nazarenus rex iudeoz. Eorum vtrū pncipiū tituli scriptū fuit tribus linguis ignorat. Sed de hac clausula rex iudeoz pstat qz negauerūt iudei ocentes. Noli scribere rex iudeoz. s. qz ipse dixit rex sum iudeoz. Iō illud in istis antiphonis astruit ab effectu. qz tāqz rex eoz eduxit eos de egypto. et deduxit eos p desertum. et introduxit eos in terrā bonā. Itē q in titulo scriptū fuit ihs. in singul antiphonis pcludit saluator. qz ibi nazarenus. ad singulas respondet agros. sanctus. Et qz titulus tribus linguis scriptus fuit. ideo duabus linguis rñdet. s. grece et latine que xpm adorāt. Hebraica nō dicitur adhuc blasphemāt pdictas. Et nō q antiphona Popule me. est Mich. vi. c. pncipiū antiphone. qz eduxi te. est Nume. xiiij. ca. et mediū. s. manna rē. est Exo. xvi. c. et Josue. vi. c. vbi etiam est finis ipsius. s. introduxit rē. Notandū q iudei tres accusatiōnes p xpm posuerūt. s. qz tributū negasset qz se regem fecisset. et qz se filiū dei dixisset. Contra quas tres in eius psona excusatiōnes dicunt. s. Popule me rē. vbi xpus eis exprobat tria bñficia sua. s. liberatiōz de egypto. regimen in deserto. et introductio in terrā optimā. Quasi diceret Tu accusas me de negatiōe tributū. poti deberes gratias agere. qz te liberaui a tributū siue a fuitute egypti. Tu accusas me. quia regē me dixi. poti deberes gratias agere. qz te rexi in deserto et regaliter paui. Itē accusas me. qz filiū dei me dixi. poti deberes grās agere. qz terrā lacte et melle manantem ptuli tibi. Deinde crux denudatur in signum qz pueri iudei saluatoz denudauerūt. Et sit denudatio inter tres vices. ad notādū q illi ter xpo in passionē illuserunt. Primo quādo in atrio pncipis velata facie eius collaphis eum cedebant. Ad quod designandum in pncipio reuelationis ipsius crucis non ostendit facies crucifixi. Secundo ante pretoriū quādo eo tradito ad crucifigendum milites plectentes coronam spineam illudebāt ei flexis genibus adorando eum dicentes. Ave rex iudeorum. Ad quod representandum in secunda reuelatiōe discoopit

caput et facies crucifixi. Et scias quod corona fuit de iuncis marinis sicut ea vidimus in thesauris regis francorum. quorum acies non minus spinis dure sunt et acute. Tercio quoniam ei in cruce pendenti transeuntes dicebant. Mach et destruis templum dei. Et quoniam huiusmodi fiebat Christus torus nudatus in cruce pedebat. ideo in tertia reuelatione torus nudus ostendit crucifixus. Et etiam ad significandum quod omnia que in lege et prophetis obscura fuerant. in passionis apta et manifestata sunt. Reuelatur quod crux post orationes ad notandum quod oratio a Christi passionis quam in cruce sustinuit habet effectum et exemplar. Ipse enim in cruce pedes per amicos et inimicos orauit. Sane a dextera parte crux incipit reuelari. quoniam Christus crucifixus vera fide adoratus extitit. ab apostolis et discipulis iudeis qui tunc in dextera erant. Et quoniam hec fides per illos deuote publicata et in medium gentium perducta est. id est ad huiusmodi significandum ante medium altaris per sacerdotem deducit. Rursus quoniam Christus nunc super ecclesiam descendit. et usque in fines seculi quiescet. id est ad huiusmodi significandum. subsequens crux super altare reponitur per quod hec ecclesia gentium designatur. Denique quoniam in fine seculi fides in cordibus gentium refrigeret. et teste *Esai.* a reliquiis israel que saluem sicut suscipiet. et ceteris iudeis et gentibus habebit merito ad huiusmodi significandum in fine misse crux de altari deponitur. et in communi loco collocatur. Crux quoque reuelata et etiam vexilla ecclesie in quibusdam locis dirigunt in altum ad Christi victoriam designanda. Ad huiusmodi crucem baiulantes antiphonas canentes cruce illo deferunt. ut grece et latine respondeant et deuote adorent. quoniam dominus crucifixus transiit a phidia iudeorum ad passionem et deuotionem gentium. Et significat apostolos et canentes. id est totis viribus crucis obprobrium perferentes et predicantes. Item cruce baiulando nunc eunt. nunc ut fessum subsistunt. quoniam et illi persecutionum pondere fessum aliquotulum deueniunt. Subsequens ipsa crux denudata salutatur et adoratur. quoniam eius cui iudei phidii illuserunt christiani reuerentiam salutando et deuote osculando venerant. et dum adorant canunt in quibusdam ecclesiis rursus. Ecce quod moritur. *Esai.* lviij. et antipho. Sic moyses. *Iob.* iij. ca. Et est sciendum quod per premissas tres illusiones ter illam adoramus dicentes Agnosce. quasi ter honorantes illusum propter nos. et quoniam illi illudendo

genua flectebat. id est et nos illum adorando genua flectimus ad terram. Etiam autem illam prosternimur. ut quod illi superbe illudendo fecerunt nos humiliter et vere faciamus et mentis humilitatem per habitum corporis ostendamus. Et quoniam sic Christus humiliter est pro nobis usque ad mortem. mortem autem crucis. sic et nos eius mortis imitatores humiliari oportet. De modo prostrationis ait *Aug.* Quisquis sic humiliatur ut genua flectat. adhuc habet ut amplius humilietur. quod si sic humiliatur ut hereat in terra venit eius. ultra quod humilietur non habet. nudis enim pedibus adoratur. ut omnes proprias affectiones sibi nudas ac notas esse mostremus. et ut cum afflicto pro nobis nos affligi ostendamus. Salutat autem crux. quoniam per eam salus hominibus reformatur postea adoratur. id est cum reuerentia osculatur. Solus enim deus adorandus est. cetera ut crux cum illius veneranda sunt. Ceterum expositio illorum verborum agnosce et. ibidem sequitur. Naz agnosce grece dicitur sanctus latine. ab a quod est sine. et ge. quod est terra. quasi celestis sine terra. In canone item *Psalmus* habet quod agnosce grece dicitur vas latine. otheos vero grece dicitur deus latine. hysschiros grece fortis latine. athanatos grece immortalis latine. ab a quod est sine. et thanatos quod est mortale. cleyso id est misere. imas. id est nobis. De profundo crucis mysterio dictum est in phemio ante per et hic aliqua perstringam. Fuerunt autem in domica cruce ligna quatuor. videlicet stipes siue lignum erectum. lignum transversum. truncus superpositus. et titulus superscriptus. Fuerunt et clavi quatuor. quibus et manus et pedes confixi sunt. Fuit et lancea qua latus aperitur est. et corona spinea capiti circumposita. que omnia possunt in spirituali cruce assignari. Quatuor enim crucis ligna sunt quatuor mentis virtutes. id est fides. spes. perseverantia et patientia de quibus ait apostolus. Et comprehendatis cum omnibus sanctis que sit longitudo et latitudo sublimitas et profundum. Longitudo crucis est perseverantia. de qua dominus inquit. Qui perseveraverit usque in finem huius salus erit. Latitudo crucis est patientia. de qua veritas ait. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Profunditas eius est fides. de qua apostolus. Fides est substantia sperandarum rerum argumentum non apparentium. Sublimitas vero est spes. de qua per. In verbo tuo supersperaui. Habuit ergo crux Christi unum lignum erectum in longitudinem. alterum transversum in latitudinem. quasi in mo

dum potētie seu martelli. q̄ duo significa-
ta sunt p̄ illa duo ligna q̄ paup̄cla mulier
in sarepta collegit. **S**tipēs x̄o erectus ha-
buit truncū suppositū ⁊ titulū supscriptū
q̄ p̄seuerantia de fide p̄cedit ad spem q̄si
stipes erect⁹ de trūco supposito ad titulū
supscriptū. **Q**uod b̄t̄s **J**ob intelligens ait
Credo q̄ redēptor me⁹ uiuit ⁊ in nouissi-
mo die de terra surrectur⁹ sum ⁊c. repōsi-
ta est h̄ spes mea i sinu meo. **N**isi em̄ crux
habeat fundamētū fidei ⁊ titulū spei p̄se-
cto sup̄licū est solūmō ⁊ nō meritū. **Q**uāt
patia spectat ad crucē. apparet ex eo q̄ pa-
tient in aduersis tribulatōib⁹ sustinet cru-
ciatū. **U**n̄ iacob⁹. **T**ribulatio patia⁹ opa-
tur. **D**e p̄seuerantia q̄ legis. **E**sto fidel⁹ vs-
q̄ ad mortē. ⁊ dabo tibi coronā uite. **E**tia
v̄m aplm̄. **N**ō coronat nisi q̄ legitie certa-
uerit. **P**er seuerantia⁹ igit̄ q̄ coronat certa-
men h̄z vt merito spectet ad crucē. **I**n his
ḡ duob⁹ lignis duos pedes ⁊ duas man⁹
q̄tuor clauis d̄z affigere xp̄ian⁹. **Q**uatu-
or clauis sunt q̄tuor p̄ncipales vtutes. iu-
sticia. fortitudo. tempantia ⁊ prudentia.
Pedes sunt mentis affectus. de q̄b⁹ in can-
ticis. **L**audi pedes meos quomō inq̄nabo
illos. **E**t dñs inq̄t apostol⁹. **Q**ui lor⁹ est nō
indiget nisi vt pedes lauet. s̄ est mōs tor⁹
Et iter⁹. **E**xcutite puluerē de pedib⁹ v̄ris
Duo ḡ pedes sunt duo mentis affect⁹. s̄. ti-
mor ⁊ amor. **P**es timor⁹ clauo fortitudis
d̄z p̄figi ne timidus p̄p̄ aduersa succūbat
Un̄ p̄s. **C**ōfige timore tuo car. m. a iudi.
em̄ tuis timui. **P**ū em̄ in petro mer⁹ clauo
fortitudis affixus nō extitit. ad vocē ancil-
le negauit. **C**ū x̄o p̄fixus extitit añ reges
⁊ p̄sides nomē dñi p̄dicauit. **P**es amor⁹
siue appetit⁹ clauo iusticie d̄z p̄figi. ne cupi-
dus ad illicita desideria euaget. **S**i ei ap-
petitus fuit p̄fixus. tūc sp̄s p̄cupiscit ad
uersus carnē. **S**i x̄o nō fuit p̄fixus tūc ca-
ro adūsus sp̄m p̄cupiscit. **S**ic itaq̄ xp̄ia-
nus pedes suos cruci d̄z affigē ne v̄l timi-
dus succūbat vel cupidus euaget. **A**lij tñ
dicūt q̄ xp̄s trib⁹ dūtaxat fuit clauis affi-
xus signatib⁹ tres cruciat⁹ q̄s in cruce su-
stinuit. vic⁹ passionē in corpe. p̄passiōem
in mēte. ⁊ cōpassionē in corde. **A**mbo em̄
pedes vno clauo affixi sūt. ita q̄ dext̄ fuit
sup̄ sinistrū. ad significādū q̄ sp̄uales affe-
ctiōes p̄ pedē dext̄ significare sup̄esse ⁊

dñari debēt terrenis p̄ sinistrū significat
Lacea x̄o q̄ lat⁹ est vulneratū. caritas est
de q̄ sp̄osa in **L**añ. **V**ulnerata sū caritate.
Lateri q̄dē cor p̄tiguū est cui⁹ bñficia dili-
gim⁹. q̄d iō vulneratū est. vt affect⁹ exeat
nō solū ad amicos. verū etiā ad inimicos.
Un̄ dñs ait. **D**iligite inimicos v̄ros ⁊ bñ
facite his q̄ oderūt vos. ⁊ orate p̄ p̄sequē-
tib⁹ ⁊ calūniantib⁹ vos. **C**orona x̄o spi-
nea ē p̄nia circūponēda capiti. i. mēti. **D**e
q̄p̄s. **C**ouerlus sū in crū. m. dū cō. spina.
Hec corona de trib⁹ spinis cōplectit̄. s̄. cō-
tritiōe. p̄fessioe ⁊ satisfactioe. **P**ria pūgit
cor p̄ dolore p̄p̄ vanā cogitatōez. **S**c̄da
pūgit os p̄ pudorē p̄p̄ vanā locutōez. **T**er-
tia manū p̄ laborē p̄p̄ iniquā opationez
Man⁹ em̄ opa sūt. **U**n̄ p̄s. **B**ndict⁹ dñs
de⁹ me⁹ q̄ do. m. m. ad p̄. ⁊c. **E**t salomō in
puerbijs. **B**edit ei linū ⁊ lanam. ⁊ opata
est p̄silio manuū suaz. **S**ūt igit̄ due man⁹
duo opez genera. vic⁹ op⁹ volūtatis ⁊ ne-
cessitat̄. **M**an⁹ opis volūtarij configi d̄z
clauo prudentie. ne curua faciat opa tene-
braz. dū em̄ in saulo clauo prudentie p̄fixa
nō fuit. saulus eccl̄az dei p̄seq̄bat. cū x̄o i
paulo p̄fixa fuit ip̄e p̄ eccl̄a passus ē. **M**a-
nus x̄o opis necessarij clauo tp̄antie cōfi-
gi d̄z. ne lapsa nimis ad sup̄flua extendat̄
Necessaria opa sunt naturalia. vt domi-
re. comedē. ⁊ s̄ilia. **E**t nō x̄suf. **P**es ced⁹
est trūc⁹ cȳpsus. oliua sup̄miz. palma q̄
trāsuersum. sūt in cruce xp̄i lignū. **O**cu-
lata ⁊ adorata cruce duo p̄sbyteri deferūt
ad altare cor⁹ dñi q̄d p̄die fuit p̄secratū
⁊ recōditū. **S**acerdos x̄o induta casula il-
lud sup̄ corpale disponit iux̄ lar⁹ calid. in
q̄ sit vinū ⁊ aq̄ mixtū nō sanctificatum. q̄si
ip̄o facto dicat̄. **H**oc ē illd̄ cor⁹ de q̄ san-
guis ⁊ aq̄ fluxerūt. **U**tz aut̄ ex p̄tactu ho-
stie vinū p̄secrē. dictū ē i ti. p̄cedē. **Q**uo
facto mor̄ icipit. **O**rem⁹ p̄ce. salu. ⁊c. p̄fici-
ens dñicā orōez. ⁊ illā **L**iba nos q̄sum⁹. i.
q̄ rep̄ntat̄ antiq̄ aplōz celebrādi missā cō-
suetudo. **P**ri⁹ em̄ lectōe p̄missa dicebant̄
solūmodo x̄ba illa. **H**oc ē cor⁹ meū ⁊c. h̄
est sanguis me⁹ ⁊c. **S**z ip̄i postmodū dñi-
caz orōez addiderūt. **E**t ita illo mō hac die
celebrat̄. de q̄ dictū est in p̄ncipio q̄rte p̄i
Ex q̄b⁹ colligit̄ q̄ sola dñica orō nō suffic̄
ad leucharistiā p̄secrādā. **S**i q̄dē sacerdos
alio tpe dicēs. p̄ oia secu. se. eleuat calicēz

cū corpe dñi. et postea dices. Preceptū et
calicē depositū itē coopit. in q̄ illd nob si
gnificat q̄ de cruce depositū corpe dñi se
pelit. Quo autē p̄sbyteri q̄ hodie corpe ad
altare deferūt rep̄ntant Joseph et nicode
mum. q̄ corpe dñi tulerūt ad sepulchrum.
Tres p̄missi canonis articuli. s. p̄ceptū. p̄
n̄. et libera nos q̄sum. sup depositū cali
cem p̄ferunt. q̄ tribus diebus sepultus dñs
occultat. Et oī ip̄a. Liba nos. alta voce
sicut et dñica oī p̄ferit. put dictū est i q̄r
ta pte sub ti. de silentio p̄ oratōz dñicam.
Nec est p̄tereū dū q̄ hac die q̄n p̄ticta ho
stia in calicē mittit. nō dicunt vba illa. si
at cōmixtio. q̄ ibi de sanguine mentio fit. s.
in calice sanguis nō est. nec hodie p̄secrat.
Et fracta hostia nō d̄r par dñi. eo q̄ oscu
la circūstantium nō sequunt. P̄o q̄ illa
p̄ne ihu x̄pi fili dei et. et illa. Corp̄ tuuz
dñe. omittit. q̄ ibi de sanguine mentio fit.
Omittit etiam illi x̄sus. Quid retribuā.
et illa q̄. Placeat tibi. omittit. q̄ ibi cō
tinet. Preterea v̄b sacrificiū q̄ ocul tue et
hac etiā die sacrificiū nō offert. sacrificia
liter. s. sumit alēa die oblatuz. Agnus dei
nō d̄r. q̄ nō videt esse inuocādus q̄ cernit i
agone deficere. Et cū silentio sacerdos cō
municat. Tū post cōmunio nō cantat. q̄
nob sumentib⁹ sanguis ille quē sumimus
de ore n̄ro p nob ad dñm clamat. Nos ei
sum⁹ terra illa q̄ apuit os suū et bibit san
guinem abel. i. x̄pi. quē effudit cayn. i. iu
daic⁹ p̄p̄s. Tū factus est vagus et pfug⁹
sup terrā. i. i. illud. Bisp de illos in v̄tute
tua. et facit est maledict⁹ illa maledictiōe.
sanguis eius sup nos et sup filios nostros
Et rursus post cōmunio q̄ iubiliū et leticiā
designat nō d̄r. q̄ ecclesia hac die plozat.
Sed q̄rē q̄rē x̄ps voluit pati sexta fe
ria. R̄nde vt dies q̄ crucifixus ē coapta
retur sexte ferie p̄me creatōis. et sexte etati
huius mūdi. Siq̄dem in sexta feria p̄mus
hō. s. adam creat⁹ est ad imaginē dei. et ex
latere eius dormient⁹ sumpta costa femia
fabricata. et in sexta etate fili⁹ dei vt hoīez
ad imaginē dei creatū redimeret in carne
apparuit. q̄ in sexta feria dormitēs in cruce
sanguinem et aquā de latere suo vnde san
ctam ecclesiaz p̄secraret emisit. Et q̄ in sexta
feria pati voluit. q̄ cū tali die adā pecca
uerit illa etiā die hoīem redimere voluit.

de h dictum est sub ti. de natali. Et nō q̄
x̄ps cōpletis trigintaduob⁹ annis et mēsi
bus trib⁹. vel fm Lxxv. trigintatribus
et dimidio crucifixus est eadē die q̄ conce
ptus est a v̄gine. s. in sexta feria. que fuit
viij. kal. aplis. de quo dicit in septima p̄
te sub festo annuntiatiōis. Querit etiā
cū de morte sanctorū cum gaudio festa in
ecclia celebrēt. q̄ p̄ciosa est in p̄spectu dñi
mors sanctorū eius. quare ecclia hodie de
morte domi cū gaudio similit nō solenni
sat. videt em q̄ multo magis deberet leta
ri et festū de illa celebrare. cū mors ip̄i sit
p̄ciosissima. et mors mortis. et est n̄ra redē
ptio. et q̄ aplis gloriandum ait. in cruce
domi n̄ri iesu x̄pi. Respōdeo ip̄e p̄ pecca
tis nostris mortuus est. sicut dicit dñs p
Esa. p̄pter scelus p̄p̄i mei p̄cussi eū. et idō
debet homo erubescere. nō gaudere. cum
et sol insensibiliter erubescens radios suos re
trouerit. q̄ obscuratus est. et petre scis
se sunt. Merito ḡ omnis hō in hac die tri
sticiam p̄tendit. ne esse durior lapidib⁹ vi
deatur. Preterea ip̄e dñs trist⁹ fuit. Und
Tristis est anima mea vsq̄ ad mortem. Et
etiā beata virgo. Unde. Et tuā ip̄ius ani
mam p̄transibit gladius. Et etiā apostoli
Merito iḡ in hac die ecclia in artissimo
est ieiunio et silentio. et tristicia cōpassiōis
De hoc dictum est sub festo circūcisionis
Rursus hunc diem celebramus cū mero
re et tristicia et abstinencia. passiōes v̄o s̄a
ctorum cum gaudio. quia sancti p̄ marty
rium statim celos ascenderūt. x̄ps v̄o ad
infernum descēdit. Sed q̄m tartara p̄fre
git. et inde sanctorū animas eduxit. et tertia
die resurrexit. ideo tūc. s. in die resurrectō
nis maxime letamur. Hinc est q̄ passiōes
patrū veteris testamētī q̄ ad inferos de
scenderūt nō celebramus p̄ter q̄ innocen
tum. ex eo q̄ in ip̄is singulis x̄ps occisus
est. et machabeorū. put in septima pte sub
eorū festo dicit. De hoc etiā dictū est in p̄
ma pte sub ti. de picturis. Et est notādū
q̄ x̄ps passione sua redemit nō tantum il
los q̄ tunc erant in lybo inferni. q̄ locus
dicebat sinus abrae vbi lazar⁹ erat. s. etiā
oēs futuros q̄ sancta morte vitā erant fini
turi. Unde Osee vltimo Pro mors tua o
mors. morsus tu⁹ ero inferne. Et rec oēs
q̄ in inferno crāt inde extraxit. Et q̄rē

q̄re eccl̃a nō p̄secrat hac die corp⁹ dñi. cuꝝ dñs dixit. **H**oc facite i meā cōmemoratio nem. Et in gabilon. p̄cilio d̄r q̄ nulla dies excipit̄. q̄ nō p̄ viuentib⁹ dep̄cet. **P**reseā cū x̄ps imolatus hac die ⁊ sabbato q̄ue rit in sepulchro. ⁊ discipuli totā noctē se quētē vsq̄ in diluculo in tristitia trāsege rint. rōnabile videt̄ vt hac die corpus dñi p̄ficet̄. ⁊ inde vsq̄ in p̄mam sabbati iugi silentio p̄sopiti a sacri altari misterio vacaret̄. **R**ūdeo ad h̄ mltiplex ratio red di pōt. **P**ria est. **B**ñs n̄r p̄die q̄ patet̄ accipiēs panē ⁊ calicē b̄ndixit. deditq̄ di scipul⁹ suis dicēs. **H**oc est corp⁹ meū. **H**ic est calix me⁹. **E**t tūc imolat⁹ est in manib⁹ suis. **D**e q̄ imolatiōe subiūxit. **H**oc facite in meā cōmemoratiōē. **I**lla igit̄ die. s. feria q̄nta nō est omittēda cū sit firmi⁹ iniuncta. **S**exta x̄o feria est dies secūda. q̄ velut in monumēto q̄scit̄. **S**abbatū tertia quā ve lut a morte resurgit. resurrexit em̄ añ diē. tridui⁹ q̄ dñice mortis qd̄ p̄fici neq̄t eo re spectu q̄ ip̄e est a iudeis trucidat⁹. eo trās ponit̄ q̄ suis ip̄e manib⁹ immolat⁹. cuius q̄z rei illud magnū est indicii⁹. q̄ i nocte ce ne luminari⁹ extinctis vigilias celebrā. **S**icq̄ sit vt in q̄nta feria q̄li sexta i duplū māna colligat̄. qm̄ in hac die q̄si in sabba to nō inuenit̄. **S**cda rō est. qz eccl̃a corp⁹ illud qd̄ flagell⁹ ⁊ spinis ⁊ contumelijs ista die reuera affectū est. nō d̄z cū missarū so lennijs p̄secrare. qm̄ veniente veritate d̄z cessare figura. **T**ertia rō est. qz ablata est hostia de manib⁹ x̄pi ⁊ nostris. **N**on q̄ sa crificēt amici dū trucidāt inimici. **S**z tñ qz sp̄ iudigem⁹ cōmunionē. ⁊ sp̄ est tps cō municādi. sacerdos ip̄m corp⁹ recipit i ho stia a die añcedenti resuata. **Q**uarta rō ē qm̄ hac die velum tēpli scissum est. ⁊ cor nua altaris transuersa sunt. ⁊ ita nō habe mus vbi corpus x̄pi p̄ficiat̄. **Q**uinta est. qz. s. recessit ⁊ sublat⁹ est verus sacerdos id est x̄ps sponsus eccl̃e. descēdit em̄ ad i feros. **S**extam ratōz ponit̄ **I**nnocentius papa dicēs. q̄ ideo in die pasceue ⁊ i sab bato sancto sac̄m nō celebrat̄. qz constat ap̄los istis duob⁹ diebus in merore et tri sticia fuisse. ⁊ se p̄pter metū iudeorum oc cultasse. **M**issa em̄ q̄ in ip̄o sabbato cele brat̄ nō ad ip̄m sabbatum s̄ ad diē p̄tinet subsequētē. vt infra dicet̄. **S**eptia ratio

est. quia moyses ait. **V**os tacebitis. ⁊ ali⁹ sc̄z christus pugnabit p̄ vob⁹. **T**orcular ei calcavit solus. **C**um igit̄ hac die nō sit cor pus domi conficiendū. ad hanc diē refer uandū est. **H**ec sexta feria ⁊ ab ista om nes alie sexte ferie p̄uilegiatē sūt propter christi passionem. sicut ⁊ a sequēti domini ca omēs alie dñice p̄pter eius resurrectio nem. **S**unt aut̄ h̄mōi sexte ferie sex p̄uile gia. s. x̄pi immolatio. iferni spoliatio. mor tis cōculcatio. humani generis redemptio. paradisi aptio. ⁊ scripturarū manifestatio. **I**n pasceue vno solo cibo vescimur. quia x̄ps ea die vnum solū vicz latronē sibi in corpauit dicens. **H**odie mecū eris in pa radiso. **U**nde ip̄e dixit. **S**ingulariter suz ego donec transeam.

De sabbato sancto pasce.

Equit̄ videre
S de sabbato sancto pasce. Sane sicut de⁹ operib⁹ creatiōis mū di in sex diebus cōpletis in septima requi euit ab omni ope quod patrarat. sic ⁊ i se xta etate recreationis opibus cōsummat fuxta qd̄ dñs in cruce pendēs dixit. **C**on summatum est. in septima etate requieuit. **C**um em̄ aima eius passibilitatem corpo ris exuit quodāmodo requieuit. ⁊ p̄terea i sepulchro dormiuit. **I**deoq̄ dies ista sab batum appellat̄. quod requies interpretat̄. vt dictum est in p̄hemio secūde ptis. **Q**d̄ anthonomasice sabbatū sanctuz dic̄t. eo q̄ vt p̄missum est significat requiē christi ab ope creationis in fine sexte etatis. vt p̄ pter requiem x̄pi. in cuius morte sanctifi cati sumus. **D**ic̄t etiam sanctum propter baptismū. quod fit in die ista in q̄ noua ec clesie p̄les sanctificat̄. **H**ec aut̄ dies sicut ⁊ p̄cedens nullum habet officiū diuinum in q̄ constat ap̄los fugisse ⁊ in merore fuis se. **N**am officiū quod cantat̄ est noctis di ei dñice. s. de resurrectiōe. nō de sabbato. sicut ⁊ p̄tingit in sabbatis q̄tuor temporū. **Q**d̄ apparet ex eo. qz d̄z in cerei b̄ndictiōe. **H**ec est nox ⁊c. **E**t in collecta missę dic̄t. **D**e q̄ hanc sacratissimā noctē ⁊c. **U**n an tiq̄tus totū officiū de nocte dicebat̄. ⁊ ad huc i plerq̄ loc̄ fit. **P**rio ad notādū q̄ ca thecumini q̄z ē ip̄m officiū p̄sepulti cū cri sto p̄ baptismū r̄surgūt cū ip̄o. **S**cdo p̄p̄e

Equit videre

siue adam trāsitur⁹ erat de luce & tutuz in tenebras viciozuz. siue q⁹ hō a die padisi descēderet ad noctē inferni. **S**3 in resurrectione nocte artificialiter fecit dñs. vt nox reciprocādo pcederet diē in signū reparationis scōi ade. q⁹ nos p suā resurrectionē de pctor tenebris reparauit ad lucez. **U**nde apls. **N**ox pcessit dies aut appropinquit. **S**eriatim igif h⁹ diei officiū psequentes dicem⁹. **P**rio p quē. quō & qre agni de cera hac die fiant. **S**cdo de bñdictōe cerei **T**ertio de lectōib⁹ & tractib⁹. **Q**uarto de bñdictōe baptismi siue fontū. vbi etiam agif de cereis cathecuminoz. **Q**uinto de baptismo. vbi etiā agif de vestib⁹ q⁹s neo phici octaua die deponūt. & de patrinis. **S**exto de pfirmatiōe. **S**eptio de missa.

In pmiss itaq⁹ hac die acoliti ecclē romane faciunt agnos de cera noua bñdicta. v⁹ de cera cerei pascal⁹ anni pcedentis admixto chrismate. qui in sabbato in albis in ecclā p dñm papā p⁹lo distribuunt. **A**gni isti significāt agnū illū immaculatū q⁹ tollit peccata mūdi. **C**era significat ei⁹ hūanitatē. sicut. b. **G**reg⁹. dicit. **A**el in cera. diuitas in humanitate. **A**plis q⁹dem q⁹ opat⁹ cerā cū melle nulla resoluit libidine. & btā xgo eū q⁹ est deus et hō pcepit sine virili semie. **I**n cera admiscet oleū seu chrisma. q⁹ dñs n⁹ plen⁹ ē misericordia. q⁹ p oleū desig⁹. **I**n octaua distribuunt. q⁹ in octaua resurrectionis dñs suis p⁹mia distribuit. **R**ursus agn⁹ i agno cereo pfigurat⁹ & in pasca imolat⁹ ad memoriā reduc⁹. cui. b. **G**reg⁹. oleū infundit instituit. qm pascal agni mysteria reserauit. **H**i etiā cerei agni figurant agnos nouellos. de q⁹b⁹ ecclā cātat in sabbato in albis. **E**t ideo qñq⁹ in illo sabbato fiunt. q⁹ etiā vsus ap⁹licus docet. qm in dñica tunc sequenti dño papa volente mēfaz intrare & p⁹s agnos cereos capellanis & familiaribus suis distribuere. vn⁹ acolit⁹ solenniter portās & p⁹sentans sibi agnos ip⁹s. dicit sibi alta voce. **D**ñe dñe dñe isti sunt agni nouelli q⁹ annūciauerūt allā. mō venerūt ad fontes zē. **H**i agni a fulgure & tempestate fideles & credētes defendūt ppter x⁹utē psecratiōis & bñdictōis. **S**ane p⁹m q⁹rundā ecclāz p⁹suetudinē cere⁹ bñdictus distribuit in octaua pasce p⁹lo ad suffum

gādas dom⁹. ad significādū q⁹ in vltia resurrectione x⁹s fidelib⁹ in p⁹mio tribuetur ad q⁹ ex⁹p⁹s⁹ius significādū romana ecclā agnos facit supradictos.

Ecclādo loco pascal⁹ cereus bñdictur. **C**irca q⁹ sciendū est q⁹ i p⁹ncipio officiū totus in ecclā d⁹ignif⁹ extingui. & nouus de lapide p⁹cusso cū calibe vel ex cristallo soli obiecta debet elici & de sarmento foueri. **I**gnis ver⁹ veterē significat legē. cuius figure in morte chr⁹sti cōplete fuere. & iō velut extincte cessare debuerūt. sed de lapide. i. de x⁹po q⁹ ē lapidis angularis q⁹ x⁹ber e crucis p⁹cussus spiritū sanctū nob⁹ effudit. vel de cristallo in solez & lunam mediāte. i. de x⁹po q⁹ fuit mediator inter deū & hōiem. q⁹ sicut ip⁹e testatur ignem in terram mittere venit. nouus ignis elicit. dū p eius passionē v⁹ resurrectionem spū sanct⁹ nob⁹ infundit. cui prebet alimēta sarmētū. i. x⁹s q⁹ est viri vera **C**ristallus q⁹z plucida est x⁹pi hūanitas resurrectione splēdidissima. **A**d h⁹ nou⁹ ignis iō bñdict⁹. vt sicut ille q⁹ est lumē indeficiens. illuminās omnē hōiem venientē in hūc mūdū. igne illuminauit moysen. ita illuminet sensus & corda n⁹ra vt ex his tenebris ad lucē & vitā eternā mereamur puenire. **N**ec est vana religio solēni pcellōe ad hui⁹ ignis bñdictōz exire. i. q⁹ meminisse debem⁹ exeundū nob⁹ esse ad illū quem iudei ex castra eiecerūt. **E**xeamus inquit apls ad eum ex castra improprium eius portātes. **E**t bñdicim⁹ illū cū cruce & aq⁹ vt nos in passione ei⁹ p quē spū sanctuz accipim⁹ lotos esse significemus. **R**ursus extinctis ecclē luminarib⁹ & igne de petra cum calibe excusso. ignis aq⁹ aspergit⁹ bñdicta. q⁹ extinctis apostol⁹ qui lux mūdi a x⁹po dicti sunt. de x⁹po petra excussus est ignis charitatis cū calibe lancee vulnerātis. dum sanguis & aq⁹ de eius corpore sacro emanauerūt. a q⁹bus efficacā habent sacra. q⁹bus mediantibus in amorē domi inflammamur aq⁹ gratie pfusi. **E**t attende q⁹ sicut his singul⁹ dieb⁹. i. cena dñi parascēue & sabbato sancto ignis extinguit⁹. sic volunt q⁹dam vt etiā in eis nouus ignis i memoriā passionis vt p⁹dicim⁹ accendat. **S**ubsequent⁹ bñdict⁹ cereus ex institutione **R**ozimi & **T**heodozi p⁹mi pape. **S**3

beatus Ambrosius benedictionem dictauit. quod
Aug. et Petrus diaconus monachus cassi-
 nen. alias benedictiones dictauerit quod in usu
 non sunt. **Benedicere** autem id est quod ex simplici
 sui natura absque benedictione non potest transi-
 re ad significatiōem mysterij colūne ignis.
 de qua iam dicitur. **Benedicere** etiam propter gloriam
 resurrectionis eius quem et per benedixit. et quod
 ipsum ipse Christus visibiliter ad memoriā re-
 ducit. **Benedicere** quidem etiam presente episcopo vel
 sacerdote a diacono quod est minoris ordinis
 quod Christus resurgens a mortuis primus marie
 magdalene se manifestans voluit per debi-
 liorem seruum gloriam sue resurrectionis ap-
 plicari. ut sicut nostre mortis initium per mu-
 lierem in mundum intrauerat. ita et rapara-
 tionis initium per mulierem nuntiaret. **Ad hunc**
 diaconus benedicens cereum significat euāge-
 lij predicatorum. quod Christus per nos passionis vio-
 lentia corporaliter extinctus debet laudem ben-
 edictionibus predicando. resurrectionis lumi-
 nosa gratia reddere illustratum. **Qui dalmatica**
 induit. quoniam debet esse celestis puer-
 satione adornatus quam dalmatica ipsa de-
 signat. **Porro cereus super colūnam illuminatus**
 significat primo colūnam ignis que pre-
 cedebat in nocte populum israel. extinctus vero si-
 gnificat colūnam nubis quod precedebat in die
 prima quidem de nocte illuminans. et secunda
 de die refrigerans. in qua spiritus sanctus signifi-
 cabatur. tenuit quidem in nobis colūna nubis fi-
 guram humanitatis. et colūna ignis figurā
 diuinitatis. **Recte autem cereus colūna signifi-**
 cat. Nam illa precessit populum ad mare rubrum
 in quo baptizati sunt. iste vero precessit neo-
 phicos ad baptismum. **Item illa precessit po-**
 pulum usque ad terram promissionis. iste vero pre-
 cedit septem diebus neophicos ad fontes.
 dominus nos precessit ut paret nobis viam usque ad
 patriam. quod post finem huius vite que septena-
 rio reuoluunt nobis permittit. **Et non quod nec in**
 prima nec in secunda mansione colūna precessit
 populum sed in tertia. **Prima mansio** fuit in ra-
 mathe. secunda in segor. tertia in ethan.
Ramathe interpretatur commotio tineae. **Se-**
gor tabernaculum. **Ethan firmum vel perfectum**
 vel signa eius. **Hec tres mansiones** his tribus
 diebus domini coaptantur. scilicet diebus passionis. se-
 pulture et resurrectionis. **Nam in die passi-**
 onis fuit dominus quasi in ramathe. id est in commoti-
 one tineae. vicem in commotione iudeorum. qui

ad modum tineae vestem inconsutilem domini. id est
 ecclesie unitatem. imo et ipsum demoliri nisi fuerit.
Sed de hac mansionem quasi exiuit cum obijt
 et venit in segor. id est in tabernacula cum in se-
 pulchro latuit. et tanquam fortis miles fortiter
 diabolum ligando vasa eius diripuit. **Taber-**
naculum enim militarium sunt. **Sed de hac mā-**
sione exiuit cum surrexit et intrauit in ethan
 quod interpretatur firmum seu perfectum seu signa
 eius. quod ipse resurgens a mortuis iam non mo-
 ritur. mors illi ultra non dominabitur. tunc si-
 gnaculum suis fuit cum ipse eis gloriosus appa-
 ruit. et eos tanquam colūna ignis illuminauit.
Secundo cereus super colūnam significat Christum
 quod nos in huius mundi nocte illuminat. et in die
 a viciorum incentiuo refrigerat. ut promissus
 est. **Recte quidem cereus Christum significat** pro-
 pter tria quod in eo sunt. lichinum namque animam.
 cera corpus. et lumen diuinitatem significat.
Tertio cereus renouatur et illuminatur per
 benedictionem. significat nouam Christi doctrinam
 quod est in nouo testamento. scilicet. **Pandatum** no-
 uum de vobis. **Vel nouam gratiam** quam nox do-
 minica singulariter illustrata est. vicem Christi
 resurrectionis. quod resurgens a mortuis appa-
 ruit in carne gloriosus et splendore diuini-
 tatis illuminatur. **Huius enim cerei cera** apes
 mater sine concubitu eduxit. **Et Christi carnes**
 vero maria concepit et peperit. et deum in car-
 ne quasi mel in cera proferens inuoluta per-
 mansit. **Incipit autem cerei benedictio.** **Exul-**
tet iam angelica turba celorum etc. **De huius enim**
 est exultatio quod extraxit suos de inferno. et
 de eius victoria. **Ascendit enim super occasum**
 dominus nomen illi. **Et primo salutat populum di-**
 cens. Dominus vobiscum. ut illum reddat beni-
 uolum et attentum. **Item lumen cerei**
 seu eius signatio duplex est. significat enim
 spiritum sanctum. quo Christus plenus fuit. et gloriam
 resurrectionis eius. **Secundum primus mysterium**
 in quibusdam ecclesiis cereus a principio bene-
 dictionis accenditur. quod Christus ab initio sue co-
 ceptionis spiritu sancto fuit repletus. **Et ver-**
ba benedictionis in his consonare videtur.
Nam statim circa principium dicitur. **Gaude**
 at se tellus tantis irradiatam fulgoribus.
Et postea subditur. **Letetur mater ecclesie tan-**
ti luminis adornata fulgoribus. **Et postea di-**
aconus rogat circumstantes cum eo misericordiam
 domini inuocare ad tam miram huius luminis
 claritatem. quod licet de signato intelligatur. scilicet.

de xpo conueniens tñ videt vt r ipsam si gnans ei aliquo mō put fieri pōt cor respō deat r eius similitudinē gerat. Quantum ad alterū xō mysteriū vicz q lumen glāz resurrectiōis significat. in qbusdaz ecclīis illuminatio cerei vsq post appositōz incē si deferet. Infigit em̄ ipi cereo diacon⁹ qñ qz grana thuris in modū crucis cuz dicit. **S**uscipe sancte p̄r huius incensi sacrificiū vesptinuz. Si qdem passio saluatori reue ra fuit sacrificiū vesptinum legis. iuxta il lud. **E**levatio manū mearū sacrificiū ve spertinum. qz fuit in vespa mūdi. i. i sexta etate factum r in vespa diei. **Q**ue grana thuris designant aromata q mleres eme runt vt vngerent crucifixū. **F**uerunt em̄ ad istam aromata vespe sabbati. qz sabba to siluerūt ppter festum sabbati. **E**t osten dit ecclā se illam deuotōz habere i aroma tibus virtutum. **V**el qñqz grana significāt qñqz plagas in cruce receptas. **P**ost hoc aliquantulū inferius sit cerei illuminatio qz post passionē secuta ē resurrectiōis glā. **E**t lucet cathecuminis añ baptismum et post vsq ad octauas. ad notandū q xps lucet ecclē vsq in diem iudiciū. de quo r q re candela ex q cereus illuminat affigitur in capite sp̄pentis. in summitate baculi for mati. dicit sub ti. de septem dieb⁹ post pa sca. **I**n cereo etiam affigūt tabla seu carta scripta que significat tabulam in q pilatus scripsit. **J**esus nazareus rex iudeorum. quaz vidimus parisiis in capella illustri regis francozū. vna cum spinea corona. r ferro r hasta lancee. r cū purpura q xpm induerūt. r cum sindone q corpus xpi fu it inuolutum. r spongia r ligno crucis. et vno ex clavis r alijs reliquijs multis. **E**t cum cereus xpm significet. merito i dicta tabula inscribit̄ annus domi tunc currens cum eis incarnatione. qz in cereo notat̄ q xps est annus antiquus r magn⁹ plenus dierū. de quo in octaua pte sub ti. de año solari dicit. **I**deo aut̄ xps annus dr. qz si cut in año dierū habet mltitudo fructuū. ita in xpo fuit r est mltitudo omniū bono rum fructuum. **H**abet em̄ xps suos men ses vt sunt. xij. apostoli. r suos dies vt sūt oēs fideles. r suas horas vt sunt neophi ci. **S**cribit̄ etiam in ipa tabula annus ab origine mundi currens. ad notandū q ipa

se est alpha r o. **S**cribunt etia ibi indicio vel hera vel epacta. de qbus sub dictori. de anno solari dicit. ad notandū q hoim actiones r tempoz successiones p dei dis positionem ordinant. **I**n qbusdam ecclē sijs addit̄ alter cereus minor. **P**rim⁹ ma ior consecrat in psonaz xpi dicentis. **E**go sum lux mūdi. **A**lter in psonam aploz. qbus ipe dñs inq̄. **V**os estis lux mundi. **A**lterqz cereus pcedit cathecuminos ad baptismū. r apostoli nos ad terrā pmissi onis. **I**tem xps p se illuminat ecclām illu minat etiam illam p aplos. quozū pcepta diligēt̄ intueri r obſuare debemus. **A**d ostendit̄ ex illuminatiōe aliozū cereozū q ab illis duobus illuminant. **I**n plerisqz ecclēsijs duo alij parui cerei accendunt a maiori. r statuunt vnus ab vna pte cerei bñdicti. alius ab alia q significant sanctos veteris r noui testamēti. q p xpm illumia ti sunt. vel doctrinā aploz r pphetarum q cum xpo concordāt. **I**lli aut̄ r cetera ec clēsie luminaria ex igne maioris cerei accē dunt. ad figurandū q ignis spūs sancti a xpo pcedit. r q nō solū pphete r aposto li q p duos cereos significant. verū etiam omnes ecclē fideles a xpo illuminati sunt qui idō sunt duo. tum qz apostoli bñi et p̄dicandum missi sunt. tum qz discipuli et alij illuminati a xpo gemina charitate fer uent. r tam xbo q exemplo lucēt. **P**ossūt etiam ipi duo cerei cathecuminos signifi care. q a lumine maioris cerei accendūtur qm a lumine xpi oportet cathecuminos il luminari. **L**umē qdem xpi ē ei⁹ glā et do ctrina que p sequentes lectiōes intelligū tur seu insinuant.

Tertio loco circa lectiones r circa tractus sciendum est q lectiōes q xpi glām r doctrinā significant. id circo carent titulo. qz cathecumini nondū sunt ciues hierlm. r scripturas ignorant. r nomia ciuiū ignorant. **V**n si eis nomina rent nomia doctorū veteris vl noui testa menti forte potius ptemnerent qz venera rentur. **C**arent etia titulo. qz xpus caput nostrū nondum redditū est nob. **L**egunt̄ qz sine tono. qm in eis insipientes r cathe cumini simplices instruunt. **L**ectōes aut̄ in qbusdam ecclēsijs legunt̄ qtuor. in qui busdam sex. in qbusdam. xij. r in qbusdaz

viginti quatuor. Qui quatuor legunt ideo faciunt. qz doctor cathecuminoz d3 esse co-
nuatoz eoz. debet em eis parare puiuiū
in mensa sacre scripture q p mensam q i ta-
bernaculo dñi fuit significat. q quatuor pe-
des habuit. qz sacra scriptura quatuor mo-
dis exponit. viz historice. allegorice. tro-
pologice et anagogice. qd pleni dictū est
in pñmio huius libri. **Prima lectio.** In pñ-
cipio creauit deus celū et terrā. q est **Gen.**
i. c. historiā monstrat. **Ad lram** eniz facta
sunt q ibi dicunt de creatioe celi et terre. et
aliaz rez. de h oie q factus est ad imagiez
et similitudinē dei. et sic de alijs. **Scda le-**
ctio. Factum est in vigilia rē. q ē **Ero.**
xliii. c. pñnet ad allegoriā. **Tertia. f. App**
hendent septē mēres rē. q est **Esa. iiii. c.**
ad tropologiā. **Quarta. f. hēc** est heredi-
tas suoz. q est ibidem. **ly. c.** ad anagogiā
put infra patebit. **Verū** si diligēt atten-
dere volumus. pma lectio et scda taz ad p-
mū q ad secundū pedē pñnet. tertia po-
tius ad secundū q ad tertiū. **Prima** pñnet
ad secundū pedem sicut ad pñmū. **Nam** q i
ea historice dicunt allegorice exponuntur.
Verbi grā. Factus est hō. i. xp̄us ad ima-
ginem et similitudinē dei. masculū. i. xp̄m
et feminam. i. eccliam creauit eos. **Al etia**
partim ad secundū. partim ad tertiū refer-
tur. qz opa sex dierū coaptant opibus lu-
cis spūalis. q interius reformamur et illu-
minamur. **Mempe** op pñme diei fuit lux
q significat illuminatio fidei. **Op pñ** secūdi
diei fuit firmamentum. qd diuidit aq̄s su-
periores ab aquis inferioribz. **Hoc** est fir-
mamentū sacre scripture. qd diuidit aq̄s
superiores. i. angelos q eo nō indigent ab a-
quis inferioribz. i. homibus q eo indigēt.
Opus tertiū diei fuit segregatio aquarū
ab arida. i. segregatio eozū q dediti sunt
fluxui carnaliū voluptatum. et q quemad-
modū aque se et alios quatiūt. ab his qui
ad modum aride sitiūt fontem aq̄ viue vt
possint fructificare dicentes **Sitiuit** anima
mea ad deū fontez viuū. **Quarte** diei op
est creatio luminariū in firmamento. **Hec**
luminaria sunt doctores. q inherentes fir-
mamento sacre scripture inferioribz lumi-
nescit lucet. **Quinte** diei op est creatio
piscium et auū ex aquis. p que intelligūt
renati ex aquis baptismatis. quozū qdaz

bñficio baptismatis vtunt ad modum pi-
scium vt paruuli. qdā xō alis gemine cha-
ritatis ad instar auū volant ad supiora.
vt boni adulti. **Un** in pma lectōe d3. **Spī-**
ritus dñi ferebat sup aq̄s. f. baptismi **In**
aq̄s em remanent pisces. i. curiosi. **Aues**
xō. i. baptisati ad celestia volāt. **Sexte** di-
ei opus est creatio animalū de terra. **Si q̄**
dez terra caro nostra est. ex qua creantur
animalia cū ex ea pcedūt opa viua. et ita in-
terior hō noster reformat. vt in eo imago
et similitudo dei relucent. **Em** qd dictū est
ibi. **Factus** est hō ad imaginē et similitudi-
nem dei. **Rursus** p pñmā lectiōz instruun-
tur baptizandi ne credāt manicheis q di-
cunt omia b visibilia a rege tenebrarū fo-
re creata. **Post** istā pñmā lectiōz nullū seq-
tur canticū. **Sunt** em quatuor cātica sicut et
quatuor lectiones. **Post** duas pñmas sequit
vñū canticū. post tertiā vñū canticū. et p
vltimā duo cātica sequunt. **Post** pñmaz
g non sequit canticū. qz in eo agit de pñio
homie q creatus deū nō laudauit. sed pec-
cauit. et in eo omēs peccauerūt. iōq pot
deberet sequi luctus q canticū. qd est ex-
ultatio mentis habita de eternis. **Qz** xō
pñmus hō p oblectamēta peccati a glā cecī-
dit et ad eam redire possum si ratōe ptra
peccatū steterimus. idcirco orat sacerdos
statim post lectōz dicens. **De** q hōiez mī-
rabiliē creasti et mirabilius reformasti. da
nob p oblectamenta peccati mētis ratiōe
pñstere. vt ad eterna gaudia puenire me-
reamur. **Et** in eo etiā q ip̄e dicit q hōiem
mirabiliter creasti et mirabilius reforma-
sti. innuit q in pcedenti lectione historice
agit de homis creatioe. et allegorice de e
redemptione. i. de illo p quem facta est re-
demptio. **In** scda qz lectione est historica
narratio. sed ip̄a pñnet ad secundū pedez
mense. qz qd ibi historice dicit. allegorice
intelligit. **Nam** sicut in mari rubro sber-
sis egyptijs liberati sunt hebrei. ita in ba-
ptismo submersis vicijs et peccatū liberaf
p̄lus dei. **Unde** post illā lectōz sequit cā-
ticum leticie et exultatiōis vicz. **Cātemus**
dñō. **Ero. xv. c.** in quo exultat p̄ls xp̄ia-
nus. q a spūalibus egyptijs p baptismū
est liberatus. sicut iudei a corpālibz. et iō
sacerdos orat vt dñs ad salutē gētiūz ope-
retur in aquis baptismatis mysteriū quo

ipse porem ipm ab egyptijs libauit. p egyptios qdem peccatores. p mare rubrū baptisimus intelligit. ex qbus egyptijs neq paruu neq magnus pmāsit. nec etiaz in baptismo magnū vel parū peccatū remanet. qd in pnia facile contingit. Recte igit subijcit canticū illud **Cantem** dñs. qz licet qdiu hō in peccato est deū laudare nō pōt. qz nō est speciosa laus in ore peccatoris. tñ cum liberatus est pōt cantare dñs pñm canticū. s. de liberatiōe sua. **Tertia** hō lectio q est de **Esa.** pñnet ad secundum pedem mēse. s. ad allegoriā. licz 7 ad triuz scz ad tropologiā vtiqz ualeat coaptari. in ea em pñnet sacra xpi 7 eccle. **Sacrm** xpi ibi notat. **Apprehendēt septē mulieres virū vnū.** Septem mulieres sunt septem dona spūsancti in baptismo collata. que apprehenderūt vnū virū. i. xpm. vt i eo plene quiescerent. qd in alio hoīe facē nō poterant vicijs 7 peccatis impediētibus. **Sequit** ibi. **Panem nostrū comedemus.** qd ad ipm spūsanctū cui? h dōa sunt referē. Nam spūsanctū panē suū comedere 7 vestimentis suis coopiri. nihil aliud est qz ipm equalitatem patris 7 filij possidentem nullo indigere. **Postea** subiungitur. **Tantūmodo inuocet nomen tuū sup nos** id est illi in qbus erit habitatio tua a noīe tuo xpiani dicant. **Aufer obprobriū nrm** qd scz in alijs homib? passi sum? a qbus sepe p vicia 7 peccata expulsi sum? **Hec** ergo allegoria. **Moralit** aut p septē mulieres intelligunt homies septiformi gratia repleti. i. sapientes. intelligētes. consulentes. fortes. scientes. pñ. timorē dñi habentes. **Qui** apprehendēt vnū virum. id est xpm. ei p fidem 7 charitatē adherēdo. hi dicant qd in lectione ipa sequit. s. **Panem nostrū comedemus.** i. corpus tuū qd est noster panis. qz nob ad refectōnez datur. vestimentis. s. bonorū opez 7 frigus peccati operiemur. inuocet tantūmodo nomen tuū sup nos. vt vicia te xpiani dicamur. **Aufer obprobriū nostrū.** s. ne serui diaboli nominemur. **In** eo 7o quodisqz si abluerit dñs sordes filiarū syon. 7 lauerit sanguinē hierlm de domo ei? in spū iudicij 7 spū ardoris. notat sacramētum ecclesie. **Per** sordes notat leuioza peccata. p sanguinē grauiora. **Leuioza** em pecca-

ta lauat dñs in spū iudicij. i. leuiozis cor/ rectionis. grauiora in spū ardoris. i. gūio ris satisfactionis. **Notat** igit in h effectuz baptisimi. qz dñs tam grauiora peccata q leuioza tollit p baptismū. **Post** hāc lectio nem sequit canticū qd est pñm canticū synagoge. s. **Facta** est vinea dilecto mea. **Esa. v. c.** **Vinea** em ad lram synagoga est sepes circa eā sunt obfuantie legales. tur ris in ea est tēplū. torcular altare olocau/ sti. **Et** in eis sacramēta eccle nihilominus intelligunt. **Vinea** em est eccle q facta est in cornu illo. s. de quo scriptū est. **Erexit** cornu salutis nob. h cornu est xpus. et vinea facta est in loco vberi. **Xps** est locus vber. de quo dictum est. **Qd** dei mons pinguis. **Circa** hanc vineā sepes est diuina pteccio. fossa timor domi. turris ipse xps. de quo dictum est. **Eso** nob domine tur/ ris fortitudinis. **Torcular** crux xpi. de quo scriptum est. **Torcular** calcaui solus. **Et** qz in lectione 7 cantico expmū sacramen ta eccle 7 synagoge. idcirco sacerdos orat dicens. **Deus** q nos ad celebrandum pas seale sacrm vtriusqz testamenti pagis in/ struis. **Vtriusqz** testamēti dicit. vt notet vtriusqz sacramētū. **Et** subdit. **Da** nob intelligere misericordiam tuā. vt pceptōe pres entium munerū firma sit expectatio futu rorum. **Misericordia** domi quā nos intel ligere optat. est remissio peccatorū in ba ptismo. **Presentia** igit munera sunt spūa lia dona q in pñti pcepim. **Quarta** le/ ctio est. **Hec** est hereditas fuorū domi et iusticia eorū apud me dicit dñs **Et** pñnet ad quartū pedem mēse. s. anagogem. **Pe** sicut ex pdictis patet in pma lectōne in struit hō de sua formatiōe. **In** secunda 7 tertia de reformatiōe q fit in baptismo p ipm xpm. **Unde** iam non restat nisi q in struat cathecumini de vita beata et de bonis moribus p quos ad eam veniē. q i hac quarta lectiōe docent. **Pqd**em vita eterna est hereditas q fuis domi debet. 7 iusticia eorū est apud eū esse. **Nam** meritū eorū iuste debet. vt apud eum eternaliter qfescant. **Ea** 7o que sequunt ad mores p/ tinent. vt illud. **Audite** audietes me. et co medite bonum. 7 delectabif in crassitudine anima vestra. **Per** bonū intelligit icus xps vel xbum eius quo omnia reficiunt.

Unde notans delicias aimentō carnis dixit. Delectabit in crassitudine aia vestra. Panctōes sequuntur duo cātica in quibus dam ecclesijs. In ea em agit de hereditate eterna. q̄ erit in duobus. i. in glā aie et cor poris. sed puenientior est ratio. q̄ i ea agitur de duobus. s. de morib⁹ bonis. et vita beata. vt dictum est. Prīmū canticū est sc̄. Attende celum. qd̄ est **Deus. xxxij. c.** ad bonos mores p̄tinet. An verba cācti huius vbi lectōnis in plerisq; respōdet. In lectōe em dicit. **Feriā vobiscum pactum sempiternū misericordias dauid fidelis.** Et in cāctico d̄. **Deus fidel⁹ et absq; vlla iniquitate.** Et ibi dicit. quō descendit imber et nix de celo et illuc vltra nō reuertit. s. inebriat terrā et germinare eā facit. **Hic dicit. Quasi imber sup herbā et nix super fenem.** Et q; bona omia q̄ facim⁹ sunt ad dei glām referenda. idcirco circa finez lectōnis dicit. **Date magnificentiaz deo nro.** Attendēs x̄o sacerdos cathecumino rum aimos esse deuotos et ad baptisandū esse paratos. orat q; dñs q̄s aq̄ baptisma tis abluit p̄tina p̄tectōe tueat. **Postea x̄o sequit canticū in p̄sona cathecumino rum respondentū se affectare baptismūz vt p̄ h ad visionem dei pueniāt.** An cantat. **Sicut ceruus desiderat ad fontes aq̄ rum. ita desiderat aima mea ad te de⁹.** Super quo **Aug⁹.** dicit. q; h in p̄sona cathecuminoz dicit desiderantiū ad fontē baptismi puenire. sicut desiderat ceruus ad fontes aquarū venire. **Post exponit desiderii suū cathecumini⁹ dicens. Sitiuit aima mea ad deū fontem viuū qñ veniā et apparebo añ faciem dñi. q. d. Si non in ingressu. si nō in p̄gressu. satiabor tñ in p̄uē tu.** Hoc desiderii p̄firmat sacerdos orās et dicens. vt desiderijs celestib⁹ accēsi fontē vite sitiāmus. **Qui aut sex lectōnes legunt h faciūt. q; p̄ x̄pi passiōē et resurrectōem mūdus sex dieb⁹ p̄fectus. redēpt⁹. et reparat⁹ est. vel p̄pter senariū numerū q̄ p̄fect⁹ est. v̄l q; cathecumini ad sex opera miscdie inuitant.** **Nūc tangam⁹ consuetudinem ecclesiar. xij. lectiōes legētium. qd̄ faciūt in honore xij. ap̄loz. a q̄b⁹ post x̄pm ois doctrina xp̄ianitatis p̄cessit a q̄ cathecumini illuminant. et hi qñq; legūt sex grece et sex latine. q; x̄pus a iudeis ad**

gentes trāstat⁹ est. **Greca em et latina lingua sunt p̄ncipaliores inter alias. et p̄ eas apte totū genus oim gentiū reparatarum p̄ x̄pm intelligim⁹.** Verū et si p̄missi legāt xij. lectiōes. non tñ cantāt nisi q̄tuor cāctica p̄dicta. **Post quartā nāq; lectōz cātant p̄mum canticū. post octauā secūdū. p⁹ vnā decimā tertiū. post duodecimam quartū.** **Prima lectio est. In p̄ncipio creauit de⁹ celū et terrā. in q̄ hō ad imaginem dei fact⁹ doct⁹.** Sed h imago pene amissa p̄ peccatum. restaurat⁹ p̄ baptismū. **An sequitur sc̄da lectio. Hoc x̄o cū esset tē. q̄ est **Gen. v. in fine. et. vj. et. vij. et. viij. c. in q̄ ostēditur q; oēs pierunt in diluuiū. excepti his q̄ in arca saluati sunt. Diluuiū est baptismus. arca est ecc̄la. oēs em q̄ extra ecc̄la baptizant⁹ p̄eunt. et illi soli q̄ sunt in ecc̄la merito saluant⁹.** Et q; post baptismum d̄z esse paratus ad temptatōz. idcirco sequit tertia lectio. **Temptauit de⁹ abraam. que est **Gen. xxij. c. in q̄ isaac legit a p̄re oblat⁹. et aries p̄ eo immolat⁹. et ita dei filius p̄ nob oblat⁹ est. sed nō ei⁹ diuitas. imo eius corpus p̄ nob est immolatū. Et q; in passiōe domi maiorē efficacīā baptismus recipit. idcirco sequit quarta lectio. s. Factum est in vigilia matutina. in q̄ ostēditur q; in mari rubro submersi sunt egyptij et liberati hebrei. Sacerdos em est **Moy ses. baptismus mare. cereus colūna ignis cathecumi egyptij. baptisati hebrei. Tres p̄me lectōnes sumpte sunt de **Gen. quarta de **Exo. quam sequit canticū similiter de **Exo. sumptum qd̄ est canticū victorie Quinta lectio est. Hec est hereditas. sumpta de **Esa. in qua agit de baptismo. ibi. Sitiētes venite ad aquas. vbi inuitant ad baptismū. Sexta lectio est. Audi israhel. sumpta de **Baruch. c. iij. Sed pueniēti⁹ dicit sumi d̄ hieremia. q; q̄cqd̄ scripsit **Baruch ab ore **Hieremie sumpsit. In ea agit de x̄pi resurrectōe q̄ in baptismi immersione significat. ibi. Post h in terra vi sus est. et cū homibus cōuersatus est. Septima est. Facta est sup me manus domi. sumpta de **Ezechiele. xxxvij. in q̄ agit de generali resurrectōe. cuius causa p̄cessit resurrectio x̄pi. ibi. Ossa arida reuiuiscūt Octaua est. Apprehendēt septē mulieres virū ynū. sūpta de **Esa. iij. i q̄ x̄ps et ecc̄le**************************

sacramentū expmif. ⁊ etiam baptismū. ibi
Cum abluerit dñs sordes ⁊c. Post quaz
sequit canticū **Esa.** in psona ecclē. videli-
cet. **Vinea facta est. Zona est.** Dixit dñs
ad moysen. **Ero. xii. c.** in qua sū figura ag-
ni immaculati xpi passio p nob immolari
expmif. **Decima est.** Factū est xbum dñi
que est **Ione. iij. ca.** sub figura em̄ ione in
mare piecti ⁊ a cetō absorpti. ⁊ tertia die
euomiti. significānt passio. sepultura ⁊ re-
surrectio xpi. **Undecima lectio.** Scripsit
moyses. ⁊ est **Deut. xxxi. c.** in fine. quā se-
quit suum canticū. **Attende celus.** in quo
pmittunt p̄mia renatis. qbus in lectōne
hereditas domi pponit. **Duodecima est.**
Nabuchodonosor. Dan. iij. c. in q figura
tiue ostendit q sicut angelus in camino i-
gnis flammā extinxit. ita spūsanct⁹ p ba-
ptismum flammā peccati extinguit. **And**
cathecumini baptismū desiderātes cātāt
canticū. Sicut ceruus desiderat ad fōres
aquare. quod sumptū est de ps. **Ad ora-**
tionem aut que post hanc lectiōem sequit
non dī. **Flectamus gēua.** in detestatiōez
eius q nabuchodonosor rex in p̄temptū
dei coegit plm gēua flectere ante statuā
auream quā erexerat. **Romani** xō di-
cuntur legere. **xxiij. lectiōes. xij. grece. et**
xij. latine. ppter causam scriptam sub sab-
bato q̄rte hebdomade aduentus. **P̄rio le-**
gunt. xij. grece. iuxta translatiōez septua-
ginta interpretum. que est autētica ap̄d gre-
cos. postea. **xij. latine.** iuxta nostram. ⁊ vt
significēt cathecuminos fundari supra fū-
damentum ap̄lorum ⁊ pphetarū. **Postea**
descendūt ad baptismum cum cāico. de-
bent em̄ esse fontes in ecclā ⁊ non alibi. qz
mater est ex q̄ noua pgenies generatur.
Quicūqz ḡ numer⁹ fuerit in lectiōib⁹. qua-
tuor tantū sunt cāica. **Est aut canticū san-**
ctorū intercessio facta p cathecumini vt
ecclesie iungant. sicut ⁊ cantus post bap-
tismum est gratiarū actio de p̄iūctis ⁊ inter-
cessio vt p̄seuerēt. **Ideo aut cāica cantā-**
tur. qz cathecumini quorū est huius diei
officiū futuri sunt in p̄rio de cetū centum
q̄draginta quatuor miliū cantantiū canticū
nouū. **Cantant etiā ppter futurā renoua-**
tionem in verā innocentia q̄si iam factum
sit qd cito venturū est. **Ex psona em̄ eorū**
cātōres cāica canūt q̄ ceteri cātare neqūt

q̄si maculati itez post baptismū. **Vocant**
aut cāica qz cantant. vt qz libri vñ exce-
pta sunt cāica siue carmina vocāt. **De**
p̄mo scriptū est. Tūc cecinit moyses ⁊ filij
isrl carmen h̄ dño. **De sc̄do sic.** Cātabo di-
lecto meo canticū patruel mei. **De t̄tio sic**
Scripsit moyses canticum. **De q̄rto. ⁊ de**
omib⁹ dicit aug⁹. in p̄fatiōe canticū. **Si-**
cut ceruus. **Ideo q̄tuor cāica dicūtur.**
qz scripture quibus cathecumini instrū-
tur q̄tuor habent intellect⁹. **P̄rimū cāi-**
cum h̄ intellectū historicū. sc̄dm allegori-
cum. tertiū moralē. quartū anagogicum.
quoz vnumquodqz subdit lectioni in eo-
dem dogmate p̄sistenti. **Ac idō vltimis q̄**
tuor lectionib⁹ q̄ de bonis morib⁹ et cele-
sti patria disputāt p̄iūgunē duo cāica. q̄
de eadem materia loquunt. vt p̄missus ē.
Illud q̄z notabile est q̄ q̄tcūqz fuerint le-
ctiones sp̄ oratiōes sequētes ad lectiōes ⁊
tract⁹ respiciūt p̄cedentes. **Et est p̄poste-**
rus ordo. als em̄ p̄mo sacerdos orat. secū-
do legit lector. ⁊ exinde succinit cātōr h̄ic
xō p̄mo legif vt neophicis doctrina fidei
p̄ponat. **Sc̄do cantat in psona illorū vt**
cognoscat q̄ta sit deuotio. ⁊ hilaritas ba-
ptisandorū. q̄ cognita sacerdos orat confi-
dens. vt eorū deuotio nō deficiat. ⁊ incre-
menta suscipiat. **Et sicut in lectiōib⁹ tituli**
suprimunt. sic eadem ratōe oratiōib⁹ dñs
vobiscū subtrahit. **Et nō q̄ in h̄ officio le-**
ctiones sunt q̄si spes magistrorū. cāica q̄
beniuolentia auditorū. ōro sacerdotis ⁊ re-
sp̄sio p̄li. s. amē. sunt q̄si p̄firmatiōes be-
niuolētie p̄cedēt. **Itē hodie in lectiōibus**
⁊ letanys senes p̄cedunt ⁊ iuuenes subse-
quunt. vt infra dicet.

Quarto loco de b̄ndictiōe fontiu
seu baptismi dicturi p̄mittimus.
q̄ ideo fit hac die baptismus. qz i
eo conlepti sumus xpo. ⁊ ppter h̄ etiā
baptisandus ter immergit. put infra di-
cetur. **Sc̄do ideo qz baptismus partim a**
passione ⁊ p̄tim a resurrectione vim suā ac-
cipit. a passiōe ablutōz a peccatis. a resur-
rectiōe gr̄e innuatōz. **Tertia ratio.** qz sic
dñs tunc libauit antiq̄s p̄res a carcere in-
fernali. **Ant̄ Esa.** habitātibus in regione
ymbre mori lux orta est eis. ita ⁊ hac die
liberant a peccato originali. **In fontium**
b̄ndictiōe ⁊ in cathecuminozū immerfiōe

qdam vtunt simplicib⁹ et lineis indument⁹
ppter rationes scriptas in pma pte sub ti. de
altaris dedicatōe. De letania q in benedi
ctiōe baptismi dicit infra dices. **In bñ**
dictiōe baptismi sunt sex. qm sacerdos o
rat. aqua manu tangit. vocē mutat. cere⁹
immergit et alij cerei illuminant. isufflat
sacerdos et crisma miscet. **Primo ergo**
ora deū ptem. et p ihm xpm implozat spi
ritum sanctū. vt in fontes descēdat. idōq
in modū oratōis legit. s an oia ab astanti
bus sibi captat beniuolentiā salutādo eos
dices. **Dñs vobiscū. et illi rñdēt. et cū spū**
tuo. q. d. **Dñs sit tecum in tanto sacramē**
to pñciendo. qz sine eo nil potes. **Postea**
sacerdos alloquit dñm. qñ lōge positum
rogās vt velit adesse pñs dices. **Om̃ps**
sempiternē de⁹. adesto magne pietat⁹ tue
mysterijs. adesto sacramenti. **Et qz vi**
detur sacerdoti q insufficiēs sit et indign⁹
ad inuocandū tam magnū dñm. iō iteruz
circūstantes monet et voces mutans dicit
Sursum corda. et ipi rñdēt. habemus ad
dñm. **Iterū qz dñs dicit ad huc te loquē**
te ecce assum. intelligēs iam dñm esse pre
sentē. monet alios secū grās ei agē dices.
Grās agam⁹ dño deo nro. et ipi respōdēt
dignū et iustum est. **Postea sacerdos dño**
tāq pñti familiarē loquēs dicit. **Vere di**
gnū et iustū est equū. **Et postea addit**
Qui inuisibili potētia tua sacramentoz
mirabilis oparis effectū. **Postea poit duo**
in qbus signat⁹ est baptismus. **Primū in**
exordio mundi nascēt. **Secūm in purga**
tione mūdi nocētis. **Primū est cū dicit.**
Deus cui⁹ spūs ferebat sup aquas vt iaz
tunc inter ipa pñordia mūdi x̃tutem san
ctificatōis aquarū natura concipet. i. con
ceptura significare. **Secūm cū subiungit.**
Deus q nocētis mundi crimina p aq̃s ab
luens regeneratōis speciē in ipa diluuij
effusione signasti. vt vnus eiusdemq̃ ele
menti mysterio. et finis esset vicij et origo
x̃tutib⁹ respice in faciē ecclē tue. **Et ter**
minat hanc oratōez. vt tue maiestatis im
perio sumat vnigeniti tui grām de spūs san
cto. **Deinde ter tangit aquā manu. Pri**
mo diuidēs aquā in modū crucis. p quaz
vt pñsum est baptism⁹ maxie efficaciaz
bz recipit. vt aq̃ spūs sancto fecundē. et
spūs immūndus expellat. **De fecūdatōne**

dicit. **Qui hāc aquā regenerādis hoibus**
pparatā archana sui lumis admixtiōe fe
cūdet. **De expulsioe dmonis dicit. Pro**
cul g iubente te dñe ois spūs immundus
abscedat. **Et vltz ibi. Nō inficiēdo corrū**
pat. **Secūdo aquā manu tangit. vt eā p iuo**
catiōem sancte trinitatis muniat. ne hosti
ab illa expulsus redeundi habeat prātem.
Unde tangendo dicit. Sit hec innocēs et
sancta creatura libera ab omī impugnatō
nis incurfu. **Qd ex adiectiuis ibi posi**
tis cōiūct. qz fons viuus ad pñm. aqua
regenerās ad filiū. vnda purificās ad spi
ritum sanctū referē. **Tertio aquā tāgit cū**
eam in qtuor pñcit partes. vt iam dicetur
Trinus igit⁹ aque tactus trinā sancte tri
nitatis opatiōem figurat. **Hac oratōe finit**
ta bñdicit aquā dices. **Un bñdico te crea**
turam aque p deū viuū. **Et vbi tantū vti**
tur x̃bo pñe pñone dicens. bñdico te. q p
mo vtebat⁹ x̃bo scēe dirigēs fñmonem ad
deū. vel tertie loquēs de seipso. vt de re be
nedicenda. **Ut q nunc x̃bo pñe pñone.**
vt ostendat se b facē misterio qd dñs fac
autoritate. **Et sicut in baptismo dñi affuit**
trinitas. ita et in nro baptismo eam adesse
oñdit. **Pñm adesse ostēdit cū dicit. Bñ**
dico te creaturā p deū. **Et filiū cum dicit**
Bñdico te p ihm xpm. et spūs sanctū cir
ca finem cū dicit. **Descēdat in hāc plenitu**
dinem font⁹ x̃tus spūs sancti. **Et nō q in**
bñdictione q est p pñm ponūf qnq mira
cula in aqua facta an aduentū xpi. et in bñ
dictiōe q fit p filiū alia qnq miracula in a
qua facta post aduentū. q licet nō oino eo
dem ordie facta sint quo ponūf. in quātū
ad misterij rōnabilit⁹ ordināf. et postero
ra cōgrue pñib⁹ coaptāf. **Pñora b ordi**
ne ponūf. **Primo q te separauit x̃bo ab**
arida. **Secūdo. cuius spūs ferebat super te**
Tertio q te de paradiso manare precepit
Quarto. q te in desro amaram suauitate
indita fecit esse potabilem. **Quinto. et siti**
enti pñlo de petra pduxit. **Posteriora sic**
ponūf. **Primo. q te in chana galilee mu**
tauit de aqua in vinū. **Secūdo q pedib⁹ su**
per te ambulauit. **Tertio q in te a iohē ba**
ptisatus est. **Quarto. q te vna cū sanguie**
de latere suo pduxit. **Quinto. q in te om**
nes gētes a discipul baptizari pcepit. **In**
omibus enim his baptismus exprimit⁹. et

posteriora prioribus per antithesim rident. **I**bi namque in primo miraculo aqua .s. baptismi verbo separata ab arida. accedente verbo . terrenitatem peccatorum a nobis separat. et in primo sicut in baptismo aqua mutat in vinum. quia tristitia peccatorum expulsa mentis nostra quodam spiritali leticia inebriatur quod per vinum intelligitur. **U**n vinum letificat cor hominis. **A**quam in vinum mutari est timorem de peccatis converti in exultationem mentis. **I**tem ibi dicitur in secundo miraculo. cuius spiritus ferebatur super aquas. et hoc similiter in secundo dicitur. **Q**ui pedibus super te ambulavit. **E**t hoc duo bene conveniunt. quia in baptismo sicut in alijs indivisibilis est operatio patris et filii et spiritus sancti. et utrobique dicitur super. quia gratia quod perfertur de supernis est. et ut notetur quod dominus potentiam suam non alligavit. **I**tem ibi dicitur in tertio **Q**ui te de paradiso reducit. hoc quod in te a iohanne baptisatus es. quia gratia de paradiso manans aquas in baptismum infusa. **U**n de baptismi gratia ecclesia perfluens in quatuor partes orbis dilatata est. quod quodammodo factum est quando dominus baptisatus est a iohanne. quia tunc omnes aquas vim regenerationis susceperunt. **R**ursus ibi dicitur in quarto. **Q**ui te in deserto amaram suavitatem indita fecit esse potabilem. hic dicitur. quod te una cum sanguine de latere suo produxit. quia in gentilitate quod prius erat a domino deserta aqua baptismi reficiendi mentes et sanandi habet effectum. **B**ulcorata autem fuit aqua. quia per passionem crucis maxime baptismum plenam recepit efficaciam. **U**nde in cruce de latere domus aqua perfluit. **I**tem ibi in quinto dicitur. **E**t sitiienti populo de petra produxit. hic vero dicitur. qui in te omnes gentes per discipulos baptisari precepit. quia baptismus a petra christi originem habens. populum eum desiderantem reficit. non enim potest baptismus nisi sitiienti cum .i. desideranti vel in se vel in alio. **U**n discipulus preceptum est ut baptisarent omnes gentes in nomine patris et filii et spiritus sancti. sicut in ultimo ca. **M**atth. dicitur. **H**ic etiam notandum quod ubi dicitur. **Q**ui te de paradiso manare et in quatuor fluminibus exire et totam terram irrigare precepit. ibi sacerdos aquam manu in quatuor partes effundit. ut ostendat quod gratia baptismi in quatuor partes orbis sit dilatata. **R**eterum sacerdos ipse sepe mutat voces. **I**n primis enim orat deum ut digne mundam rem mentem eius ad suscipiendum spiritum sanctum. et deprecatur eius adventum. et ideo

voce humili. .s. in modum orationis legit. que vocis humiliatio est ad spiritus sancti adventum et ad eius dignam receptionem mentis preparatio. **P**ostea vero indicans se illum habere legit in modum prelationis. agens gratias. quia tam magnus hospes dignatus est ad tam humile hospitium descendere. et recolens miracula iam per aquam facta. **D**einde post benedictionem que fit per filium. que terminatur. **I**n nomine patris et filii et spiritus sancti. mutat voces iterato. **C**um enim usque tunc in modum prelationis cantaverit. postea legit in modum lectionis voce. .s. humiliori. quia vocis humiliatio est signum humilitatis. humilitas enim nostra per baptismum regenerationem ad alta polorum reducit. **D**icit ergo sacerdos. **H**ec nobis precepta fuerunt. et quasi dicat. non audeam tantas et tam altam rem sed spiritum sanctum ut in creaturas aque descendat invocare. nisi quia tu precepisti nobis baptismum exercere. **E**t addit sacerdos **T**u deus omnipotens clemens adesto. tu benignus aspira. et ubi illud orat ut sicut in predictis miraculose in aqua operatus est. ita modo faciat videlicet ut propter naturalem emundationem quam possunt aque ablundis adhibere corporibus sint etiam purificandis mentibus efficaces. **P**ost hoc alta voce clamat sacerdos. **D**escendat in hanc plenitudinem fontis virtus spiritus sancti. **I**deo alta voce ut altum mentis desiderium designet. **E**t tunc deponit cereus in aquam. que cerei immersio est spiritus sancti adventus seu missio. qui in aquam baptismi in specie columbe descendit. **S**ecundo ideo cereus in aqua deponitur. quoniam corpus christi per ceram significatum in baptismum aquas sanctificavit et vim regenerationis illis contulit. **T**ertio baptismus cerei remissionem peccatorum significat. quam per christi mortem persecuti sumus. **H**abent quod neophyci cereos suos extinctos. quod et si plures sint per uno reputant. **E**t in quibusdam ecclesijs statim cum cathecumini baptisati sunt illuminant. **I**n quibusdam vero differunt eorum illuminatio usque ad agnitionem dei quod cantatur in letania. et in quibusdam etiam usque ad missam. quando videlicet alii cerei ecclesie illuminant. **S**ane cerei qui statim post baptismum accenduntur significant quod perurbationem peccatorum

comitat illuminatio gratia. Qui differunt
vscq; ad agnus dei significat q; p agnus q;
tollit peccata ⁊ tenebras mudi renati et si
deles illuminant. Qui vero differunt vscq;
ad missam. ideo faciunt. q; missa illa ad no-
ctem p;inet resurrectionis dñice. vt sic nox
illa irradiata fuit splendore dñice resurre-
ctionis. ita ⁊ a lumie nro irradiat. ⁊ vt neo-
phicos nros christo cōsurrexisse significet
mus. Et ppter eandem causā alij cerei ec-
clesie ad missas illuminant. Et hī cerei
cathecuminozū sunt sine lumine vscq; duz
alij cerei eccleie illuminent. ad notanduz q;
postq; spūsanctus purgauerit corda eoz
⁊ eos introduxerit in societate ⁊ vnitates
eccleie tunc illuminabit corda eoz. De ce-
reis etiā neophicorū dicit in ti. de septem
diebus post pasca. Post immersionem ce-
rei in qbusdam ecclis sacerdos insufflat i
aquam dicens. Totamq; huius aq; sbam
regenerandi fecundet effectū. Prō vt sic
in exorcismo cathecumini spūs immūdius
insufflat vt ab homie recedat. vt infra di-
cetur. itaq; in exorcismo aque vt ab ea ex-
pellat. ⁊ adimpleat quod dñs inqt. Nūc
pnceps mudi hui⁹ elicies foras. Scdo vt
intelligat sathanas q̄tus habeat q; taz le-
uiter vīez p suauem exufflatōz pōt expel-
li. Tercio vt sacerdos oñdat q̄li ignomi-
nia diabolus dignus sit ab aquis expelli.
Insufflat aut sacerdos ter. q; spūsanctus
tria in baptismo opat. a vicis purgat. ⁊
tutibus ornat. ⁊ tandē p̄mlo eterno coro-
nat eos in qbus sit hī insufflatio. vt dicit
vbi de immundi spūs expulsiōe agitur
Post exufflatōz munis aqua iterato cru-
cis signaculo p inuocatiōz sancte trinitati
ne habeat potestate diabolus ad eam am-
plius redeundi. Postremo fit admixtio
christi in aq. sicut dictū est. Un d; in
bucar. li. iij. Bñdicim⁹ fontes baptismal
oleo vinctiois. Et Aug⁹. eisdē vobis vtēs
subicit q; hī magis tacite siue sine scriptu-
ra ac mystica ratiōe introductū est. q; p ali-
quam scripturā Per hī dī q; admixtiōe
vniō xpī ⁊ eccleie significat. Nam chrisma
est xp̄s. aq; p̄p̄s. Et d; Sanctificetur fons
iste ⁊ c. Et qbus vobis ad qd fiat admixtio
satis dat intelligi. Et nō q̄tuor esse gene-
ra aq; bñdicte. put in q̄rta pte dictum est.
vbi agit de aque bñdicte aspersiōe.

Quinto loco ē de baptismo dicēdū
De scrutiniis ⁊ o q; pcedūt bapti-
sim⁹ solennē. ⁊ de mltis ad bapti-
simū p̄tinentib⁹ dictū est s; q̄rta feria ter-
tie hebdomade q̄dragesime. Prenotādū
igit est q; baptism⁹ grece interpretat vinctio
latie v; lotio. Baptism⁹ qdē p aquā pferē
vt res inuisibilis p illō visibile elemētū pfe-
ratur sup q; spūsanct⁹ in p̄ncipio ferebat.
Sic em aq; visibilis corp⁹ purgat exteri⁹.
ita baptism⁹ latens aīmaz. Un aug⁹. Aq;
corp⁹ tangit ⁊ mentē abluuit. Et est notan-
dum q; pagani siue gētiles circa fontes tē-
pla sua facere solebāt. v; saltē ibi sp aquā
habebāt. p cui⁹ aspersionē purificari crede-
bant. ⁊ inde delubra vocabāt q̄si purificā-
tia. ⁊ ita quodāmodō figurali⁹ ad baptismū
tendebāt. Nos v; ab eozū p̄suetudie ba-
ptisma nō sumpsim⁹. imo a trib⁹ q; in ve. te.
fuerūt. s. a cataclismo. i. a diluuiō. ⁊ a ma-
ri rubro. ⁊ a iordane q; baptismi figura fue-
rūt. Baptisma dñs instituit cuz de latere
suo sanguinē ⁊ aquā pduxit. quē postea
q̄si lege edictali sanciuīt di. Nisi q̄s rena-
tus fuit ex aq; ⁊ spūscō nō intrabit i regnū
celozū. Et ip̄e dñs baptizat est in sua pas-
sione Un inqt. baptism⁹ habeo baptizari
quō coartoz vscq; dū pficiat. Fieri d; ba-
ptism⁹ in aq. q; illa copiosi⁹ inuenit. ⁊ hāc
spiritus in p̄ncipio fouille legitur. ⁊ quia
sordes abluuit. sitim cōpmitt. imaginez red-
dit. sic cantat de narcisso. ignē extinguit.
Sic in baptismo a peccatorum sorde laua-
mur. a fonte vite potamur. imaginez p̄di-
tam restauram⁹. vñ ignis penaz extingui-
tur. D; aut aq; esse viua ⁊ pura. posset tñ
etiā fieri in resoluta. siue a niue siue a gla-
cie. siue de lachrymis ēre. siue etiā ex insti-
tutōe Victor pape p̄mi i mari. siue in flu-
mine. siue in lacu. siue in fōtib⁹. Nō at licz
baptizare in aq; p̄dita. vt in ceruisia v; me-
done. nec etiā in alio liq;re. vt i vino l oleo
S; si alius liq; aq; admisceat. bñ fit ibi ba-
ptism⁹ duz tñ aq; p̄ualeat. q̄tidie em mari
nouus liq; v; sputū v; vrina addit. et tñ
ibi baptizat. aliq; tñ p̄dicūt. Porro tñ s; in
canonicā traditōz solenne baptism⁹ i duo-
bus dūtaxat sabbatis celebrat. vicz i isto
⁊ penthe. q̄re in isto p̄missum est In scdo
q; spūsanct⁹ in die p̄thecostes donat no-
bis. p quē facta est remissio peccatozū. v

dicef ibi. **A**lio ho tpe nō licz baptizare. nī
 si necessitatis cā. q̄ est q̄druplex. **P**rima ē
 cā munitiois. vi si rex obsidet aliquā ciui-
 tatem vʹ opidū. tūc em̄ pueri illius loci ba-
 ptisari debēt ne in baptisati decedāt. **S**e-
 cūda est gentiliū psecutio. **T**ertia naufra-
 gium. **Q**uarta egritudo. pōt tñ egritudo
 h̄ large accipi p infirmitate nature q̄ faci-
 le dissolui pōt. ita q̄ nescim⁹ diē neq̄ ho-
 ram. ⁊ ob hanc cām singul⁹ dieb⁹ ⁊ hor⁹ sit
 baptism⁹ nō solēnis. solēnitas tñ baptismi
 saltē in paucis ad pmissos duos dies pp̄
 similitudinē ⁊ memoriā resuaf. **G**reci ho
 baptismū celebrare solēt in ephīa. p eo q̄
 tūc fuit dñs baptizat⁹. put s̄ dicto festo
 dictū est. **C**elebrari etiā dz baptism⁹ solē-
 nis hora nona. vt dicef s̄ sabbato pēthe.
Sciendū aut̄ est q̄ baptizandus cuz pmo
 ad ecclām veit p̄s q̄ imergat̄ interrogat̄
 vtrū abrenūciat diabolo ⁊ c. qd̄ poti⁹ vlu
 q̄ p aliquā scripturā introduct⁹ est. **S**m
 augl. **E**t ecclā rñdet. **A**hrenūcio. **E**t iterū
 vtrū credat in p̄m ⁊ filiū ⁊ spūm sanctū.
Et ip̄e rñdet. **C**redo. **I**n his aut̄ duobus
 de vita ⁊ fide instruit̄. **D**e vita cuz docef
 abrenūciare diabolo ⁊ omib⁹ pompis si-
 ne opib⁹ ei⁹. **D**e fide cū docef credē in tri-
 nitatem. **E**t ppter h̄ duo sūt ei psequenē
 vnctiones. s̄ in scapul⁹ ⁊ in pectore. **I**ō au-
 tem sit h̄mōi interrogatio ⁊ rñsio. vt vacua
 dom⁹ a p̄sco habitatore defta: fide ornet̄.
 ⁊ dei habitatio pparef. **A**ug⁹. dic q̄ etia⁹
 sūt h̄ iuxta saluatori imperiū. q̄ ad p̄ez
 in celū ascēsurus discipul⁹ suis. i. aplis di-
 xit. **E**ūtes docete oēs gentes baptizantes
 eos in noīe p̄is ⁊ filiū ⁊ spūm sancti. **I**nter-
 rogat̄ etiā si credat in sanctā ecclāz. remis-
 sionē peccatorū. ⁊ carnis resurrectōz. **N**ō
 tñ s̄m̄p̄m augl. eo modo interrogamus.
 vt quō in deū credim⁹ sic ⁊ in sanctā ecclē-
 siam ⁊ catholicā credam⁹. s̄ pp̄ea sancta
 ⁊ catholica est. qz recte credif in deū. **N**ō
 ḡ dixim⁹ vt in ecclām q̄si in deū crederet
 s̄ vt in ecclā sancta ⁊ catholica puerfantes
 in deū crederetis. crederetis etiā resurre-
 ctionem carnis q̄ futura est. **I**nnuit ḡ au-
 gustin⁹ ex pmissis v̄bis q̄ ppositio in re-
 petif dū dicif. in sanctā ecclām. ⁊ sensus
 mutat̄. de quo dictū est in q̄rta pte sub ti.
 de symbolo. **P**lantior tñ intellect⁹ est vt p
 positio ip̄a p̄termittat̄. nec repetat̄. vt sit

sensus. **C**redo ecclām catholicā. i. fidez ca-
 tholicam tenentem. esse sanctā. i. iustas et
 bonam. **U**el ecclām sanctā. i. sanctificatā
 ⁊ firmatā ⁊ semp pseueraturā. ita q̄ nū-
 q̄ deficiet. **U**el credo sanctā ⁊ catholicā
 ecclām esse vnam. ⁊ in vnitate consistere.
Patrinus autē p baptizando interrogat̄
 vt iam dicef. **P**ost interrogatōz ⁊ respon-
 sionem sacerdos ter in faciem baptizandi
 exufflat. ad notandū q̄ seua potestas. id ē
 malignus spūs ab eo exufflat̄. i. exufflan-
 do expellit̄. seu in p̄mo expellēda signi-
 ficatur. vt p pium sacerdotis ministeriū
 spūm sancto cedat fugiens spūs malignus
Hinc etiam ait **A**ug⁹. paruuli exufflant̄
 ⁊ exorcizant̄. i. increpant̄ seu adiurantur
 vt expellat̄ ab eis diaboli potestas inimi-
 ca q̄ decipit hominē vt possideat homines.
Hec autē exufflatio siue exorcizatio. et si
 non p̄sit aliquid ad vitam. qz adhuc i eis
 mors remanet. pdest tamē vt inimic⁹ mi-
 nus eis nocere possit. **A**dest em̄ spūm sanct⁹
 nō solum v̄bis q̄ dicunt̄ in nomie suo. ve-
 rum etiā significatōib⁹ q̄ sūt i honore suo
Et est notandū q̄ exorcismus grece la-
 tine dicif adiuratio. vt est illud. **E**xi ab eo
 immūde spūs. **C**athecismus aut̄ ⁊ exorci-
 smus neophicorū sunt. pcedūt em̄ bapti-
 smum. ⁊ magis debēt dici sacramentalia
 q̄ sacramēta. i. ad sacramentū baptismi p-
 tinentia. vel pludia noui baptismi. sine eis
 tñ pōt esse baptismus **C**athecismus vero
 grece latine dicif instructio. inde catheci-
 zare. i. instruere in simbolo ⁊ fidei rudimē-
 tis. **I**nde etiā dicif cathecumin⁹ grece qd̄
 est latine audiēs vel instructus. qz adhuc
 doctrinā fidei audit nondū tñ baptisatus
 est. licet sit in fide instruct⁹. **Q**ui ⁊ compe-
 tens vocat̄. qz post fidei instructōez. ⁊ p
 acceptā p̄niam cōpenit grē xpi recipiende
Neophicus ho grece latine nouell⁹ ⁊ ru-
 dis. vʹ nup renat⁹ interpretat̄. **H**oc qz sci-
 endū est. q̄ sicut sunt septē dona spūm sancti
 ita etiā septē sunt dona baptismi. **P**ri-
 mum est sal collatio. **D**af em̄ s̄m̄p̄m raban⁹
 ⁊ bedā sal bñdictū in os baptizandi. vt p
 sal typicū. i. figuratiū sapie sale condit⁹
 iniquitatis fetore carcat. i. carere significet
 ne a v̄mib⁹ pctōz vltra putrefiat. s̄ magl
 illesus fuef ad maiore grāz recipiendam
Sal qz significat p̄ma fidei documēta sine

quorū p̄dimēto insulfus est ois hō. de q̄ et de sale dictū est in p̄ma pte sub ti. de cōse-
cratiōe eccle et altaris. **Secūdu** ē aurū
et nariū cū spūto linitio. qd̄ sit p̄mo exēplo
xp̄i. q̄ lutum cū spūto faciēs mutum et sur-
dum sanauit. et oculos nati cecī linit. et
expuens linguā ei⁹ tetigit. et digitos i ei⁹
aurib⁹ imponens dixit. **Effeta** qd̄ est ad-
apire. **Secūdo** s̄m **Rabanū** h̄ sacm̄ ido
agif. vt p̄ saluā typicā. i. figuratiuaz sa-
pientie dei. et p̄ sacerdotis tactū sapientia
et x̄tus diuina salutem ei⁹ dē cathēcumi-
ni operet. vt aperiant ei nares ad capien-
dum odorē noticie dei. vt aperiant ei au-
res ad audiendū mādata dei. vt aperian-
tur illi sensus in intimo corde. ad respon-
dendū sacerdoti de articulis fidei inter-
roganti. **Digit** q̄ d̄ in aures mittunt sunt
x̄ba siue dōa spūsancti. **Tertio** p̄ h̄ q̄ au-
res salua tangūt. significat et petit q̄ do-
ctrina q̄ de ore altissimi fluxit p̄ aures ei⁹ i
tret ei⁹ suauē redoleat. **Salua** nēpe xp̄i
id est dulcedo x̄bor ex ore ei⁹ defluentiu
et ip̄a xp̄i diuinitas nos sanat. **Quarto** etiā
nares tangūt vt diuinā suscipiāt odorē et sanā
p̄ quā bonū a malo discernāt odorē et sanā
doctrinā separe valeāt a fetore heretice
prauitatis. **Un** in ecclesiastico d̄. **Nasus** tu⁹
sicut turris libani q̄ respicit p̄ damascum.
Quinto ad notādū q̄ q̄diu spūm nari⁹
trahet. in fide percepta manere debz. et au-
res vt x̄bis euangelicis pateāt. et varias
et iuiles fabulas a se repellāt. **Sexto** s̄m
Am̄b. p̄pter glām siue dignitatē muner
et op̄is nō tangit os cū salua. s̄ nares. vt
bonū odorem accipiāt pietatis eterne.
Tertiu et quartū est in pectore et inter sca-
pulas cū oleo facta siḡtio. de q̄b⁹ dictū ē
in p̄ma pte sub ti. de p̄secratiōib⁹. **Quin-**
tum est baptismi ablutio. **Circa** qd̄ notan-
dum ē q̄ trina fit imersio seu lotio in bapti-
simo in noīe trinitatis. s̄. in noīe p̄ris et filij
et spūsancti. q̄ i fide trinitatē fit baptism⁹
in q̄ trina imersione triduanā dñi sepultu-
ra significat. fuit enī trib⁹ dieb⁹ et trib⁹ no-
tib⁹ in corde fere. **Trina** q̄z fit imersio. q̄z
in baptismo a triplici pctō. s̄. cogitatiois lo-
cūtōis et op̄atōis mūdatur. et a triplici
trāsgressiōe legis. s̄. legis nature. legis mo-
sace et legis euāgelice. **Nō** igit debet q̄s
tantū sel̄ imergi. p̄ eo q̄ xp̄s sel̄ mortu⁹ est

Debet tñ sel̄ tantū baptizari. q̄z tantū sel̄
xp̄us mortu⁹ est et sepultus et resurrexit. q̄
tria i baptismo significāt. **Et** licz trina fit
imersio tñ vnū est baptism⁹. **Itē** q̄z tantū
vna est fides. idcirco vnum d̄z esse sacm̄
ei⁹. iuxta illd̄. **Vna** fides. vnum baptism⁹
Immersio etiā fit in modū crucis. q̄ q̄ ba-
ptisat mūdo crucifigif. et cruci xp̄i affigif
Trina q̄z ab aq̄eductio triduanī t̄pis exp̄-
mit resurrectōz **Si** tñ q̄s ita eger sit vt nō
possit ter sine lesione imergi. sufficit illum
aq̄ aspergi. vt p̄bat multiplicat in canone
Cypani. **Licet** q̄daz illud intelligāt de aq̄
bndicte aspersione. **Sed** et si maḡ corp⁹ p̄-
pter caput infundif vlt̄ saltē caput. bapti-
satus q̄s reputat et nō alif. licz q̄dā etiā
si sup pedē aq̄ ceciderit reputet baptisatū
Puer baptisat nomen imponif in bapti-
simo. qd̄ inde est. q̄z baptism⁹ est vicari⁹
circūcisionis in q̄ noīa pueri imponūt he-
brei. eo q̄ tpe circūcisionis abrahe nomē su-
erit imutatū. cum enī p̄us dicebat abram
postea vocat⁹ fuit abraam. **Sz** si baptiza-
to obliuioe nomē nō imponif. vlt̄ forte er-
rore masculino nomē femine vlt̄ ecōūso ipo-
nitur. tenet qd̄ baptisat⁹. nec iterabit. et
nomē in p̄firmatiōe fronti denuo iponef.
Sextū est in x̄tice. i. in sūmitate capit
sup cerebrū cū chrismate facta punctio. d̄
q̄ in p̄ma pte sub ti. de p̄secratiōib⁹ dictū ē
Septimū ē in frōte chrismatio. de q̄ in
fra dicef. **Da** aut in q̄busdā locis ba-
ptisat cādida vestis in signū sacerdotij
et qd̄ rotūda mitra in signū corone regni
vite. q̄z ip̄e ē mēbrū xp̄i q̄ ē rex et sacerdos
Dēs enī veri xp̄iani reges et sacerdotes
dicūt. **Un** **Petr⁹** ap̄ls ait. **Vos** estis ge-
nus electū. regale sacerdotiū **Reges** q̄z se
ip̄os et alios regūt. sacerdotes q̄z seip̄os
dño offerūt. iux illd̄ ap̄li. **Obsecro** vos p̄
miscōiam dei vt exhibeat⁹ corpa v̄ra et
Secūdo chrismale seu vestī cādida q̄ sup ca-
put baptisati iponif significat s̄m **Rabanū**
interioris et exterioris hoīs castitatē et in-
nocētiā et puritatē xp̄ianā. quā post ablu-
tas veteres maculas studiose suare debz
iux illud **Omi** tpe vestimēta tua sint can-
dida. **Tertio** renati alb̄ induunt vestibus
ad designādū mysteriū eccle resurgentis
Desiḡt enī p̄ h̄ corpor⁹ et aīaz sūa resur-
rectio glōsa et etiā resurrectio a peccat.

atq; angelicus nitor. **R**ecte igitur baptisati albi vtuntur vestibus. vt quorum pime natiuitatis faciem vetusti erroris pannus fuscavit habitus secunde regenerationis pferat glorie indumentum. **U**n vestis ipsa duplex est quasi in modum cape manicata. quia sancti duplicia scilicet beatitudinem et gloriam possidebunt. **I**pse autem vestes sunt stole albe. de quibus dicitur. **E**t date sunt illi singule stole. **S**tole enim baptismum. palme vero triumphum insinuant. **Q**uarto huiusmodi alba vestis corporis. ipse vero albatu animam significat. **I**n puincia narboni. huiusmodi alba vestis linea in sui summitate cum filio rubeo suppositur. aut alia varietate insignitur. quandam quodammodo preteritis coronam. **R**empe alba vestis innocentie stolam quam nobis in baptismo redditur significat. rubea similitudo quam suppositum christi passionem. per quam baptismi sacramentum implet designat. coronam preteritis in signum corone regni. vt promissum est. **R**ursus ideo crismale candidum filio rubeo insignitur baptisatis datur. vt sint solliciti seruare candorem virtutum quem in baptismo per passionem domini rubricatum receperunt. iuxta illud. **Q**uare rubrum est vestimentum tuum. **U**nde in **A**pocalypsi. **B**erthus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. **S**ane albatu seu neophyti huiusmodi albam vestem per septem dies portant quia hoc tempore quod septem diebus agit innocentiam per bona opera exercere oportet. iuxta illud. **Q**uod ait **S**alomon. **O**mnino tempore vestimenta tua candida sint. et oleum de capite tuo non deficiat. **I**n octaua vero die illam deponunt. quia in erate quam dies octaua significat ab omni opere vite presentis cessabimus. tunc enim adueniente veritate omnis figura cessabit. quam per candidam vestem innuimus. nam tunc erimus vtroque homine. id est anima et corpore gloriosi. **R**ursus huiusmodi vestis candida corporis significat. quod omni tempore vite nostre quod per septenarium agit modum seruare peruenit. in fine vero vite nostre illud deponimus. aliud gloriosum resumpturi. quod erit in octaua etate. **P**erito igitur illam septem diebus seruamus et in octaua deponimus. **U**n salomon. **D**aptem septimam et octauam. **S**eruamus quia huiusmodi vestis de sabbato in sabbatum. quando in sabbato sancto vel penthecostes baptisati sunt. ad notandum quod si mundiciam corporis euauerimus. de sabbato pectoris transaturi sumus depositis corporibus ad sabbatum eternitatis. **E**t exiit in alio sabbato. ad notandum quod

anima illius de corpore exiens sabbatum id est requiem inueniet. si eius vestis fuerit alba. **P**ari quoque ratione confirmati siue in fronte chrismati vsque ad septimam diem lauari non debent. **C**um enim ecclesia tanto tempore celebret aduentum spiritus sancti super apostolos. merito vnusquisque spiritus sanctus accipiens tanto tempore celebrare debet illi aduentum in se singulos dies per singulis donis celebrando. **H**ec autem vestis vni imposita alteri potest imponi si necesse fuerit. putat iam de panno quo caput confirmati alligatur dicitur. **Q**uis melius sit nouam habere. **I**n quibusdam etiam locis baptizati dantur calceamenta. que sunt domice mortis insignia vt exemplo eius qui pro nobis passus et mortuus est. carnem suam vicij et concupiscentijs mortificet baptizatus. **D**atur etiam candela illuminata in manu baptizati. vt cum dominus ad nuptias venerit sit semper paratus ei in aula celesti occurrere cum luminaribus virtutum et bonorum operum. **D**e cereis etiam neophytorum supra dictum est. **S**ane legimus in canone **G**regorii. quod iudeis baptizandis quadraginta dierum abstinentia indicenda est. et si postquam baptizati sunt apostatauerint. cogendi sunt fidem seruare. et filij quos circumciderint ab eorum consortio separentur. **S**erui vero eorum circumcisi ab eis per iniuriam corporis sui libertati tradantur. **E**t in concilio **A**gathensi. statutum est quod iudei baptizandi qui de facili ad vomitum redeunt nouem menses sint prius inter cathecuminos. **E**ger quia sicut ait **C**yprianus baptizari potest. mortuus vero non nec eucharistia sibi dari. sicut legitur in bucardo li. iij. c. **L**audandum est. et in li. v. c. idem placuit. **S**ed sicut in eodem li. iij. c. subito legitur. subito obmutescens sic. si tamen voluntatis preterite testimonium verbis habet. aut presentis in suo nutu. **P**regnanis vero mulier si baptisetur. non intelligitur. **S**ed **I**sidorus partus baptizari in ventre. quia qui adhuc natus secundum adam non est secundum christum regenerari non potest. nec dici regenerationis in eo potest in quo generatio non precessit. **B**aptizandus ergo est qui ex baptismo nascitur. **T**enendum quoque est quod discipuli et apostoli baptisati fuerint et etiam alios baptisabant. putat dicitur sub penthecoste. quod de **I**ohanne specialiter hiero.

attestaf. **Aug.** d paulo. Itē statutū est
in cōilio carthagini. qd mulier quīs docta
baptizare nō psumat. nisi necessitate vige
te. **Rufus** in cōilio lugduū. statutū est.
vt qd pter qd i mori necessitate cū veteri cris
mate baptizauerit deponat. In concilio
ilerden. statutū est vt ois pbyter qd fontē
lapideū hñe nō pōt. vas pueniens ad hoc
solum officiū habeat qd extra ecclesiā nō
deponet. **Rebet** igit fons esse lapideus. nā
et silice aqua in baptismi p̄sagiū emana
uit. **Sed** xps qui est fons viuus ē lapis
angularis et petra. **Hoc** qd notandū est qd
p circūcisionē debebat olim originale. **Et**
nunc p baptismū. put sub ti. de circūcisio
ne dictū est. **Ideo** aut originale peccatum
omnibus nocet. qz qñ adam peccauit non
dū aliquis ex eo fuerat materialiter profe
minatus. ipm autē originale pctm in ipsa
anime infusione cōtrahit. qz tūc tres prin
cipales vires anime debilitant. **Sed** cum
originale peccatū contrahat solum ex car
nis corruptiōe. quare imputat anie. **Re**
spondeo. qz aia condelectat carni. vel me
lus. vt ibidē quedā digna retributō note
tur. **Anima** em̄ primi hois prius peccatō
carnē ipam corrūpit. **Unde** mō corruptio
carnis anias corrūpit. **Circa** baptismi for
mā notandū est qd si cut ait alexāder papa
tertius. Si quis puerum ter in aqua mer
serit in nomie p̄ris et filij et sp̄s sancti amen. et
nō dixerit. **Ego** baptizo te in noie patris et
filij et sp̄s sancti. nō est puer baptizatus s̄
et si immerferit ter puerū nihil dicens bap
tizatus non est. **Verū** tempore apostolorū
baptizando nil aliud dicebat nisi baptizo
te in noie trinitati. et ita explicite dicebat.
vel etiā implicate vtpote. **In** noie dñi no
stri iesu xpi. **Et** baptizabant in stagnis et
fluminibus. **Sed** beatus **Clemens** scōus
a beato petro ex ipsius doctrina vinctiōez
olei et crismatis addidit. **Postea** **Leo** pa
pa **Damasus** et **ambrosius**. exorcismos et
benedictiones et ceteras solennitates ad
lecerunt. **Baptismi** aut forma nō viciatur
si qd i ea supflue ponit. vt si dicatur. **Ba**
ptizo te in nomine patris et filij et sp̄s sancti
sancti et dyaboli. vt arma virūqz cano. vt
si quid pmittit forme. vt si dicat arma vi
rūqz cano. **Ego** baptizo te et c. **Si** xō ali
quid interponat. vt si dicatur **Ego** bapti

zo te. et deus est in noie patris et filij et c. di
cunt qdam non esse baptizatū. alij xō con
tra. **Si** autem ordo verborū forme mutet.
vt si dicat. **Baptizo** te in noie filij et patris
et sp̄s sancti. dicunt non esse baptizatū
quia ordo verborū deforma est. **Si** vero
mora naturalis et compēdiola interpona
tur puta respirando. tussiendo. vt s̄ crean
do non obest. **Ceterū** forma ipa p̄nuncia
ri potest litteraliter et vulgariē. grece et la
tine et armenice. **Idem** em̄ sunt effectus li
cet voces nō sint eedem fm̄ **Aristo**. **Unde**
grece huc veniens baptizat in lingua gre
ca. et cōuerso. quia apostoli loquebantur
varijs linguis. **Hinc** est qd si quis dicat. **Ba**
ptizo te in noie genitoris. et nati siue geni
ti et sancti flaminis baptizatus est. **Bene**
em̄ fit baptismus sub nominib⁹ sinonimis
Sed si dicatur mergo te in nomine patris
et c. non est baptismus. qz illud verbū mer
go non est sinonimū cum illo verbo bap
tizo. **Nō** fit etiam baptismus si dicat. **Ba**
ptizo te in nomine trium psonarū. vt i no
mine trinitatis. vel in nomie xpi. vel si ba
ptizauerit in tribus principijs. aut tribus
filijs. aut in tribus paradijs. vt si amitta
tur aliqua de tribus psonis. puta sp̄s sancti
sancti. vel filij. vel patris. **Sed** etiam si di
ceretur in noie paternitatis et filiatiōis et c.
non esset baptismus. **Item** si omitteretur
hoc p̄nomen ego. dicēdo. **Baptizo** et c. te.
net quidem. quia p̄nomen illud subintelli
gitur. vnde non deest. **Sed** etiam fm̄ **Za**
chariam papaz. **Si** sacerdos simplicitate
ductus nō intendēs errorē introducere di
xerit. **Baptizo** te in nomine patria et filia
et sp̄s sancta. baptismus non viciatur
Si xō dubitat d aliquo vtrū sit baptiza
tus vel non. statuit alexander papa terti⁹
qd baptizet sub hac forma. **Si** es baptiza
tus non te rebaptizo. sed si nondum bap
tizatus es. ego baptizo te in nomie patris et
filij et sp̄s sancti amen. **Adhuc** si infās
nō pōt totus nasci. sed solum caput. illud
baptizetur priusqz moriat. **Sed** si mater
in partu moritur incidatur. et infans viu⁹
de ventre extrahatur et baptizetur. **Cir**
ca patrinos qd in baptismo et confirmatio
ne necessarij sunt. dicendū est qd vbi infās
fari vt credere nescit. patrinus interroga
tur et respondet p eo. et in eius fide et pro
ec

fessione baptizandus saluat. Ad etiā fm
 fidozū in egroto surdo et muto baptizan
 dis cōtingit. **Nā** etiā legim⁹ syrophenisā
 mulierem venisse ad ihm et rogasse pro fi
 lliā spiritū immundū habente. et illā ad p
 ces matris saluatam fuisse. **Augustin⁹** qz
 asserit qz responsio ipsius patrini ad cele
 britatem. i. solemnitatē p̄tinet sacramenti
 quasi diceret. nō ad necessitatē. **Paruulū**
 em nō fides illa que in credentiū volunta
 te cōsistit. sed fidei sacramentū fidelē facit
Unde fidelis vocat. non rem ipam mente
 obnuendo. i. p̄fēdo. sed ipsius rei sacra
 mentū recipiendo. **Sicut** ergo puuli alie
 no errore damnati fuerant. sic ex aliena p
 fessione saluari posse necesse est. et cum illi
 ad intelligibilē etatē puenerint debent pa
 trini insinuare illis p̄fessionē quā p̄ eis fe
 cerunt. **Porro** sacerdos baptizans et ep̄s
 confirmans se illis obligant qz de eis curā
 specialem gerant. **Quia** tñ ip̄e nō omnib⁹
 potest curā specialem impendere. idcirco
 patrino committit qz se p̄ isto fideiussozem
 constituit. qz renatū docebit orationez do
 minicam et symbolū fidei. que quilibet cri
 stianus adultus scire tenetur. vel in lingua
 latina vel materna. et si patrinus filiolum
 docere neglexerit grauissime peccat. **Ite**
 iuxta auctoritatem leonis pape vnus tātū
 debet esse in baptismo et vnus in confirma
 tione patrinus. siue vir siue mulier. et hoc
 propter pericula que consueuerunt cōtin
 gere in coniunctionibus matrimonialib⁹
In quibusdā tamen ecclesijs cōtraria cō
 suetudine hoc derogatū esse videtur. et h
 ideo quoniā si veniat in dubium d aliquo
 vtrum sit baptizatus vel non. quāto plu
 res sunt patrini et testes baptismi tātō for
 tius dubiū excludetur. et tanto plures ad
 instruendum filiolum se constituunt debi
 tores. **Item** fm canonem in cathecismo et
 in baptismo et in confirmatione vn⁹ et idē
 patrinus sufficere potest vbi necessitas co
 git alias singulos singuli suscipiant. **Ve**
 rū baptizatis seu confirmatis patrinozuz
 perfidia cui non consentiunt nō obest. **Cū**
 igitur patrinus filiolum instruere teneatur.
 et in fide ip̄ius baptizandus saluetur. nul
 lus debet patrinus effici nisi sciat domini
 cam orationem et symbolum. in quib⁹ ip̄e
 tenetur filiolum suum instruere. cum sit fi

delusor fidei illius et eum debet custodire
 p̄posse ne a fide et iusticia deuierit. castitatē
 custodiat. iusticiam diligit. et teneat cha
 rritatem vtpote responsurus in die iudicii
 d omni excessu illius. **Sunt** aut quattuor
 genera personarum quas ecclesia non su
 scipit in patrinos. **Primum** genus est mo
 nachus. abbas. abbatissa. moniales et hu
 iusmodi. **Secundū** genus sunt infideles
Tertium illi qui nondum sunt confirmati
 ti qui alios non possunt tenē in baptismo
 vel confirmatione instruere. **Nō** em vere
 debent vocari fideles. vñ nec veri testes
 esse possunt. **Quartum** genus est vir ty
 or simul. nisi prius ambo votum emisserit
 castitatis. **Si** enim ambo eundem puerū
 d fonte leuaret. spirituales patres eiudē
 fierent. **Unde** vltorius carnaliter commi
 sceri non deberent. **Nec** etiam vt aiunt q
 dā aliquis de sacro fonte leuare debet ali
 quos de sua consanguinitate presertim fi
 lium proprium vel filiam vel vxoris vñ
 conuerso. qz charitatis dilectio p baptis
 mum p̄pagari debet. **Baptismi** solēni
 tate completa itur ad fontes cū triplici le
 tania et iride. quia ante baptismū est post
 letanie circa baptisterium pagunt. p eo
 qz in apoc. legit. **Iris** erat i circuitu sedis
Iris vt **Beda** ait que sit sole irradiante i
 nubes. et que post diluuium fuit p̄piciati
 onis indicium. significat intercessiōes san
 ctorum. sedes ecclesiam significat. nubes
 sunt viri sancti. iuxta illud **Esa.** **Qui** sunt
 hi qui vt nubes volant. **Qui** ante aduen
 tū christi et post deuotissime p ecclesia ora
 auerunt et orant. **Fiat** autem hec letania
 circa fontes vsqz ad sancte **Iohannes** ba
 ptista ora p nobis. eo qz ip̄e primus inue
 nit vel docuit baptismum. **Deinde** similiter
 cū trina letania reditur vsqz ad omnes sā
 cti orate p nobis. ad ostendendum qz ip̄i
 orant pro filio baptizato q mortuus fue
 rat et reuixit. perierat et inuentus est. vt i
 vera fide trinitatis participet sacramento
 baptismi. vel vt deum quem confessus est
 diligit toto corde. tota mente et totis viri
 bus. **Sane** aguntur in quibusdam eccl̄ijs
 septene letanie ante baptismū. qz oramus
 sc̄tōs intercedere p nobis vt spiritus sc̄tū
 cui⁹ gr̄a septiformis est veniat sup aquaz
 baptismi. in alijs agūt qne dñ cathecumī

baptizant vt deus custodire dignetur qñq
sensus corporis eoz ne p eos illecebris secu
larib⁹ incitatur purificatiōe i baptismo ac
cepta amittat. Trine etiā qñq post baptis
mū agūf. vt credulitatē trinitati in q bap
tizati sunt. 7 quā pfessi sunt toto corde to
ta mente totiq; viribus diligāt. Quidam
etiā cantant letaniā in eundo ad fontes p
pter spem 7 inde redeundo ppter rē. 7 ad
notandū q scī orant p baptizandis vt sa
cramentū vera fide picipiant. 7 p baptiza
tis vt in sacro fidei pcepto cōfirment. In
fine letanie sunt iuxta aplm petitiones vt
ppici esto. pce nob dñe. 7 obsecratōes:
vt p natiuitatē tuam libera nos dñe. 7 po
stulatōes. vt pctōres te rogam⁹ audi nos
Quid significet cantus post baptismū. di
ctū est supra vbi de canticis agif. Ceterū
in qbusdā ecclīis in lectionib⁹ 7 letanijs se
nes pcedūt. 7 iuuenes subsequūt. vel qā
senex seruus. i. eleazar adduxit rebeccam
vt ysaac iuuenis apprehenderet eā. vel qā
in baptismo iuuenescit ecclīa 7 renouatur
vt adle iuuetus nra. Rursus in ecclīis dū
duodecim lectiones legūt letanie dicunt
7 earū duodenari⁹ numer⁹ p tres qternari
os clericorū implet. qñ orat. vt i baptizā
dis doctrina capiat aploz fide trinitati et
quatuor virtutib⁹ pdictoz.

Ex toto loco dco
firmatiōe dicam⁹. Si qñq post
baptismū seq̃ spirituale sigcu
lū. i. pfirmatio. q pfectō fiat qñ ad inuoca
tiōe epī spūscūs infundit. Baptizatus
aut pfirmari nō pōt. nisi demū post septē
dies p baptismū. ppter septē dona spūscū
sancti q recipiunt in baptismo. Nā p sin
gulis donis decet dies singulos celebrari
Illij dicūt q statim post baptismū est pfir
matio inchoanda ppter rationem scptam
sub quinta feria cene dñi. vbi agif de olei
psecratiōe. Nā clemens p̃m⁹ statuit vt ba
ptizatus qñq fieri possit cōfirmet. qz nō
est pfect⁹ xpian⁹ qñ nō necessitate s̃ incu
ria aut voluntate omittit. Hec frōtis cris
matio pfirmatio dī. qz p eā spūscūs dāf
ad augmentū et robur. vñ cū ceteras vn
ctiōes 7 simplex sacerdos valeat exhibe
re. hāc nō nisi summus sacerdos. i. ep̃s dī
pferre. qz dō solis aplis legif. qz vicarij sē

epī. qz p man⁹ impositiōe spūscū dābāt
quēadmodū actū aploz lectio manifestat
Cū audisset in q apli q erāt hierosolymis
qz recepisset samaria verbū dei. miserit ad
eā petrū 7 ioh. q cū venissent orauerūt p
ipsis vt acciperent spūscū nōdū enim in
quēq illoz venerat. s̃ baptizati tātū erāt
in noie dñi ihu. Tūc imponebāt man⁹ su
per illos 7 accipiebant spūscū cui⁹ aduē
tus p mysteriū vinctiōis designat. qz colū
ba in q spūscūs sup xpm in baptismo de
scendit ad vesperū in cataclismo reuertēs
ramū retulit oliue virētis. cui⁹ vtiq; sacra
mentū dauid ppha p̃noscens ex hilaran
dā faciē in oleo p̃dicauit. Arnaldiste tñ p
fidi heretici dicētes manuū impositiōes
siue p̃solamentū fieri posse a quolibet ho
mine bono obijciūt ad h̃ qd p̃missum ē de
eo qd legif in actib⁹ aploz q ananias sau
lo 7 symeon 7 lucius syrenēsis 7 manaen
barnabe 7 saulo manus imposuerūt. q tñ
nec apli nec epī fuisse legūt. Et ex eo q p̃
dicif. miserūt ad eos petrū 7 iohem. appa
ret q epī dñt illucire vbi sunt qbus sit ne
cesse man⁹ imponi. cūq; illuc venerit orēt
p eis dicentes Emitte in eis septiformem
spūscū 7c. Nō em̃ discipuli dābāt spī
tū sanctū. sed orabāt vt veniret in eos qñ
manue imponebāt. Hoc g̃ agit episcopat⁹
pfirmatio baptizato. qd tutor pupillo. qd
em̃ pdest amplam hereditatē filio relinq̃
re. nisi ip̃e vel lex aut p̃ses illi pvideat de
tutore. paracletus quidē est eius p̃solator
in xpo. custos 7 tutor q suadēte dyabolo
posset sicut et pupillus suā p̃dere faculta
tem. i. baptismi vtilitatē si hunc non habe
ret tutorem. In confirmatione g̃ toti⁹ cri
stiane religionis misterij plenitudo cōple
tur. In baptismo nāq; p spūscū dāf re
missio pctōz. hic aut ip̃e spiritus inuitat
vt veniat et in domum ipsam quā sanctifi
cauit descēdere 7 habitare dignetur. 7 ad
epī inuocationem infundit. Unde vrbā
nus papa inquit Per manus episcopalis
impositiōem spiritus sanctus dāf. ex quo
cor fidele ad prudentiā 7 constantiā dila
tatur. vt quis plenus sit christianus. Bis
g̃ inungitur crismate baptizatus. i. in ver
tice et in fronte. nam et ip̃is apostolis bis
fuit datus spiritus sanctus. Primo i terra
qñ xpus exufflauit in eos dicens Accipi
ee 2

Liber

te spiritus sanctum. Secundo a celo in die penthecostes. Sed et ipsi apostoli receperunt spiritum sanctum in baptismo. Non enim credendum est ipsos non fuisse baptizatos qui alios baptizabant ut premissum est. Hec ergo duplex baptizatorum unctio significat quod spiritus sanctus datus est apostolis semel in terra ad dilectionem proximi. et semel de celo ad dilectionem dei. Unde ad notandum pulcritudinem donorum spiritus sancti. que in confirmatione preferuntur. Emitte in eum spiritum sapientie et intellectus etc. Hec sunt vestes quibus induuntur filii regis. De quibus dictum est. Dedit eis patrem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Et de quibus dicit apostolus. Quoties baptizati estis crismum induistis. Primum enim habet christum per idumentum quod donis spiritus sancti quibus christus ab ipsa conceptione ornatus fuit: non est ornatus. Differt autem hec unctio que fit in fronte per episcopum. ab illa que fit in cerebro siue in vertice per sacerdotem. Primum quod secundum rabanum in illa signatur super baptizatum spiritus sancti descensio ad habitationem deo consecrandam. In hac vero signatur ut eiusdem spiritus sancti septiformis gratia cum omni plenitudine sanctitatis scientie et virtutis venire in hominem declaratur. Secundo differunt. quia per illam que fit in vertice anima christo desponsatur. per istam vero datur et dotatur. Item per illam ostenduntur vulnera esse sanata. per hanc plenitudo gratiarum perficitur. Quod ex verbis utriusque unctionis potest perpendi. In collatione enim illius unctionis dicit sacerdos. Deus omnipotens pater domini nostri iesu christi. qui te regeneravit ex aqua et spiritu sancto. quique tibi dedit remissionem omnium peccatorum. ipse te liniat crismate salutis in vitam eternam. His verbis saluatio que est in vita eterna per hanc unctionem obtineri ostenditur. Sed hec verba transcendit episcopus in unctione confirmationis dicens. Emitte in eum septiformem spiritum sanctum tuum paracletum de celis. spiritum sapientie et intellectus spiritum consilii et fortitudinis. spiritum scientie et pietatis. et imple eum spiritu timoris domini. et consigna eum signaculo sancte crucis per picatus in vitam eternam consigna in quo ut spiritum sanctum non amittat. In concilio theletani. dicitur quod nullus debet bis confirmari. si nec baptizari. Post orationem quam communiter dicit episcopus super omnes confirmandos si

Bertus

plures sint. singulariter cuilibet fronte lignit in modum crucis crismate cum pollice dicens cuilibet. In nomine patris et filii et spiritus sancti pax tibi. Que saluatio fit ad novum hominem. qui dignus est saluari propter vite novitatem. et qui secundum deum creatus est in iusticia et sanctitate et veritate. Interim enim cum erat vetus non erat salutandus sed tamen erat pro eo orandum. Ideo autem fit in modum crucis et cum crismate. sicut et omnia crismata cum crucis figura perficiuntur. ut appareat quod est illius. per cuius crucem redemptus est. sine quo signaculo non oportet nos ante deum presentari. Quod fit cum pollice quia ille in consecratione pontificis est ad hoc specialiter consecratus. vel quia omne datum optimum et omne donum perfectum descendit a patre lumine. Ideo in fronte. quia ibi melius et citius videtur. ut sic exterminator angelus videns eum hoc signo munitum ad se non pertinere pertranseat. sicut pertransiit domos hebreorum in egipto. ubi vidit utrumque postem linitum sanguine agni. Et excussit primogenita egyptiorum in domibus ubi hoc signum non erat. Quid enim est sanguis agni nisi fides passionis christi. utrumque postis hoc sanguine linitur cum fidem passionis christi in corpore et mente gestamus. in corpore per ministerium. in mente per efficaciam. Ideoque fit in fronte. quia perfectum est non in occulto sed in manifesto christi nomen semper habere. Hinc est quod Iohannes apostolus ait. Vidi supra montem syon agnum stantem et cum eo centum quadraginta quattuor milia habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Stare enim et in monte et cum agno stare perfectum est. et perfectio confirmationis datur ut premissum est. Adhuc quoque in fronte infigitur. in quo summus pontifex laminam auream ferebat. in qua scriptum erat ineffabile nomen domini. et ut baptizatus libere confiteatur quod credit. quia cor de datur ad iusticiam. ore autem confessio fit ad salutem. memor eius quod dominus ait. Qui me confessus fuerit coram hominibus etc. Subsequently episcopus confirmatum percutit in faciem. Primum ut tenacius memorie teneat se hoc sacramentum recepisse. Secundo quia hoc sacramentum datur baptizato ad robur fidei. ut premissum est. ut vide

dicat apl's. **U**uo ego iā non ego. viuit x̄o in me x̄ps. **V**ita autem vestra abscondita est in deo ideo. quia nondūz apparet quid futuri estis. sed cū apparuerit x̄ps vita vestra. apparebitis cū ip̄o in gloria. **E**cce ad quid debeant tendere neophici. s. vt sint & appareant cū x̄po in gloria. ad quā rēpsentandam ministri altaris solēnes vestes induunt. vel vt renatoz stolā innocentie demonstrant. **I**n epistola g̃ baptizati instruunt. **P**ost epistolam sequitur alla. quod est vox angelica siue canticū angeloz. sic ostendit **J**ohannes in epla dicens. **A**udi ui q̄si vocem tubarum multarū in celo dicentiū alleluia. quia angeli gloriā ppter baptizatos a dyaboli fuitute creptos. et ad fidem conuersos. **E**t dicit alleluia sine gradu. ad significandū q̄ caput nostrū quiescit. vbi enim est quies ibi non est motus. vbi autem non est motus ibi non est ascensus de gradu in gradum quod significat graduale. **I**deo autem graduale non dicitur. qz baptizati nōdū p opa in virtutibus gradum fecerūt. **D**icit etiam tractus. qui significat patientiā. p quā expectare dñt gloriā sempiternā. quā sequens sabbatum in albis representat. **I**n quo sabbato nō cantat graduale. qz ibi nō est necessariū bonū opus. nec tractus. qz nec patientia. sed duplex alla. p duplici gloria. s. anime et corporis. **D**e hoc sub tī. de septe dieb' post pascha dicitur. **E**t preter morem ante tractū ponit alleluia. quod est quedam vox leticie. ad notandū leticiā neophicorum quam habent de spiritali nouitate. **S**ed quia graues sunt labores vie. sequitur tractus q̄ dicitur a trahendo. **A**d idēz tñ inuitantur neophici in versu alla. et in tractu. videlicet ad dei laudem. **N**am alleluia dicitur. laudate dñm. **E**t in versu alleluia dicitur. **C**onfitemini dño. i. laudate dñz **E**t addit causa. qm̄ bonus est in se & nobis cum quibus misericorditer & benigne egit dimittendo peccata in baptismo. **E**t cantatur tono resurrectionis. s. octauo. s. quia effectus benignitatis posset esse ad tempus. ideo subditur. qm̄ in seculum misericordia eius. **A**d idēz etiam inuitantur in tractatu. s. **L**audate dñm omnes gentes. &c. qm̄ confirmata est &c. reuera firmatur misericordia que in eternum durat. sicut i

versu alleluia dictum est. **H**ec autem duo scz misericordia et veritas in psalmis laudantur. vt nec misericordia iniusta. nec veritas nimis austera credat. **Q**uare duplices laudes dicuntur. & quare tractus. & quare s̄b humiliori lingua dicit. s̄b titulo deseprem dieb' post pascha dicit. **S**cdo ideo alleluia priusq̄ tractus dicitur. qz hebreæ lingua mater est & nobilissima omniū linguarum. ppter auctoritatem diuine scripture. latia x̄o inferior quasi filia. preterea alleluia significat iudeos prius conuersos. tractus gentiles postea credentes. **T**ertio dicitur primo alleluia in memoriā prioris status ade. sequit tractus in memoriā sequentis. **P**recedit etiam alleluia ppter gaudium reuertentiū de captiuitate babilonica. **I**n alijs x̄o dieb' graduale pcedit alleluia. ppter profectum pficientium. **D**einde sequitur euangelium **V**espere autēz sabbati q̄ lucet in p̄ma sabbati. **M**atth. xxviii. ca. in quo de solitudine mulierū circa sepulcrum et de ministerio angeloz et de resurrectione saluatoris agitur vsq̄ nunc em̄ fuit sacrificium neophicorū. s. de hinc resurrectio ad memoriā reuocat. **E**t nota q̄ vespere sabbati hic accipit p noctē. & est sensus. vespere sabbati. i. in nocte sabbati. **S**ed qz credi posset q̄ venissent mulieres in p̄ncipio noctis. vt in medio. idcirco adiunctū est. que lucet in sabbati. i. q̄ p̄tinet ad lucē p̄me sabbati &c. **L**ucescerat em̄ iam qm̄ venerat maria magdalena & alia maria videre sepulcrū. **A**n̄te euangelium aut nō portat lumen. nec etiā q̄buldam eccl'is candelabra cū luminarijs stāt ad missam sup altare. **P**rimo qz ille qui ē verū lumen nōdū nob redditus est. qm̄ resurrectio nōdū erat manifesta. imo credebatur adhuc i sepulcro latere. **S**cdo qz mulieres x̄pm nō deū s̄ solum nō esse mortale credentes occulte sine lumine ibāt ad sepulcrū vt vngerēt corp' ihu. **T**ertio ad notandū cecitatē cordis ignorantū ipsūz resurgere posse. **I**n censum tñ fert i signū q̄ mulieres tulerunt aromata vt vngerēt ihū. **R**ursus accensa luminaria nō ferūt s̄ incensum fit. ad notandū. q̄ tūc oratōis affectio q̄ p incensum exprimit animis in firmorū nō deorat. s̄ veritatis lux q̄ p accensa luminaria deliquat eis certitudinaliter

nō clarebat ppter dñi sepulturam. Post euangelium nō dicit. **Credo.** vt p hoc infirmo rū animoz dubitatio denotet. Quedā tñ ecclesie dicitur hoc die. **Credo.** et p totaz sequentes hebdomadā. q̄ renati asseuerant se in deū tendere et ea q̄ de xpō dicta sunt i euangelio firmissime credere. **Offertoriū** q̄ nō dicit. i quo significat pmo silētia mulierū. q̄ terite quasi cu3 silentio recesserūt a monumento ad qd iuerāt. vt xpō vnguētū offerrent. **Secūdo** q̄ ipse venientes iuxta legis mandatū vngere corpus ihu latēter venerūt ad sepulchrum. et contra illud in silentio steterunt timentes rīdere angelo vel custodib⁹ sepulchri. **Eaz** ḡ more cāto res silent. **Tertio** q̄ nondū surrexit q̄ det nobis qd offerre possimus. **Cantatur** aut scītus. scītus. scītus. qd est angeloz canticū q̄ angeli tanq̄ nil timentes in sepultura domini et eius resurrectione quā nō tacuerūt sū habuerūt ministeriū. In canone etiā sc̄ infra actionē fit mentio de renatis. **Agnus dei** nō cantatur. tñ q̄ nōdū surrexit. q̄ ipi scirent q̄ in die resurrectionis dixit discipulis suis. pax vobis. tum q̄ discipuli tunc desperauerant nec credebāt eum esse deum q̄ redimeret israel. **Uñ cleophas** dixit. Nos sperabamus q̄ ipse esset redēptor israel. q. d. iam nō speramus. imo desperamus. **Sed** et mulieres que venerunt ad monumentū. credentes corpus sublatū essē nō credebant q̄ ipse peccata mundi tollere posset. **Unde et maria magdalena** que fuit magis sollicita audiuit a dño. **Noli me tangere.** nondū em̄ ascendi ad patrē meū. subaudi in corde tuo. i. nōdū credis me eē equalē patri. **Ergo** nō credis me posse tollere peccata mūdi. **In quibusdā** tamen ecclesijs dicitur ter agn⁹ dei. sine dona nobis pacem. **Nō** dat etiā pax in detestatio nem oculi iude p̄ditoris. **Et** q̄ xp̄s q̄ est vera pax nostra nōdū pacē nunciavit. q̄a nōdum surrexit q̄ in die resurrectionis apostolis ait. **Pax vobis.** **Uñ** forte hic mod⁹ saluatiōis. i. pax vobis. ab epō in p̄ncipio habet missa nō dicit. sed differē vt nouā salutationē in die resurrectionis sue p̄p̄s affectuosis amplectat. **In aliquibus** tñ ecclesijs pax dat eo q̄ gl̄ia in excelsis cātā. **Post** comūio etiā nō cantat. **Primo** ad notādū q̄ nō erant tunc q̄ in fide xp̄i cōmunicā

rent. **Secūdo** q̄ baptizati nondū cōmunicā uerūt. sed in die pasce cōmunicare debēt. **Tertio** q̄ nōdum surrexit q̄ nobis dat qd cōmunicem⁹. **Quarto** q̄ vesp̄e q̄ sequitur vicē obtinent postcōmunionis. **Quinto** q̄ oēs tacuerūt in xp̄i cōphēsiōe et crucifixiōe. iō cantores tacēt. **Cantorib⁹** igit tacentibus sacerdos suū implet officiū q̄ apostolis de resurrectione dubitantib⁹ et mulieribus timentib⁹ et nil dicentib⁹: xp̄s ipse p suā gloriosam apparitiōē quib⁹ vōluit fecit se manifestū. **Consequent** incedendum. i. dum sacerdos cōmunicat adijciunt breuissime vesp̄e. s. **Laudate dñm** omnes gentes. que quasi nō sunt vesp̄e q̄ sabbatū eterni quietis qd p hoc sabbatū figurat: nullam habet vesp̄am. **Sit** etiā officium breue ppter ipos neophicos q̄bus omnia debent breuiter cantari. maxime primo die ne eis generet fastidiū ex p̄plexitate. **Uñ** s̄b vna collecta missa et vesp̄e claudūt. ne forte si finita missa dicerent vesp̄e. neophici nō auditis vesp̄e recederent credentes h̄relentiā abeūdī. **Vel** ideo totū officiū s̄b vna oratione completur. qm̄ sacramentū baptismi in crisi passione consummat. **Vel** ideo dies hec i missa non in vesp̄a terminat. vt christ⁹ qui nos morte redemit sine fine laudet q̄ ē in secula benedictus. **In quibusdā** autem ecclesijs cantat psalmus. **Laudate dñm.** sine gloria. q̄ filius qui est tertia p̄sona in trinitate nōdū scitur esse nobis redditus. **Rursus** inuitant neophici ad laudē dñi p psalmū illuz. **Laudate.** et ipi se laudare respondent dicentes quasi vnus hō vel p se vel p alios. **Magnificat** aīa mea dñm. **Hoc sabbatū** priuilegiatū est. q̄ in eo fiunt ordines. cathecumini baptizant. cereus benedicūt. et plures lectiones legūtur.

De sancto die pasche.

Equitur vide
S re de feīto paschali. de quo primo aliqua generalia p̄mittem⁹ consequent⁹ de nocturno hui⁹ diei officio. postmodum de diurno aliqua supponemus. **Siquidem** tempus paschale significat tempus illud quod erit post diez iudicij. quando videlicet ad patriam vite quā padā amissimus. deo ppiciante regrediemur.

mur. qua consideratiōe potest dici h̄ tem-
pus regressionis. quod tamen incipit i oc-
taua. In hac autē die resurrexit dominus
que est mundi prima. et rediens ad caput
est octaua. vt dicitur in p̄hemio septime
partis. d̄ qua dicitur in paralip. in titulis
psalmozum. quā octauā. sicut septem m̄i
di etates precedunt. quaruz sex sunt viuē-
tium et septima dormientium. sic ⁊ septe-
dies nostre recreationis hanc diem prece-
dunt. sic quoq; ⁊ septem dominice a circū
dederunt vsq; ad letare hierl̄m p̄cesserūt.
quas interposita dominice passionis me-
morla. hec dñica octauae etatis representati-
ua seque. in qua etiā representat q̄ sicut
octaua est eadē cū p̄ma. sic restituet hō in
idip̄m et ad id qd fuerat conditus. imo su-
pra prime originis reparabit dignitatem
⁊ cōsequet corpis ⁊ aie felicissimā immor-
talitatē. **Qualiter dominus tribus die-
bus ⁊ tribus noctibus fuit in sepulcro. ⁊ qua
hora resurrexit. ⁊ qua hora debet dici offi-
cium matutinum. ⁊ quare hac die pascha
celebrat. dictum est sub quinta feria cene
dñi. ⁊ sabbato sancto. Sane pascha gr̄e
cū nomen est. quod hebraice d̄: phase. qd
latine transitus interpretatur. fm Bedaz
Nō ergo dicit pascha a passione ex eo qd
phasin grece dicit pati latine. sed d̄: tran-
situs. Et hoc primo fm historiam. ex eo qd
exterminator angelus videns sanguinem
in foribus israhelitaruz p̄transiit. nec eos
p̄cussit. Tunc etiā p̄ls ex egypto trāsiuit.
id est exiuit. tertiaq; die mare rubrum per
transiuit. Secundo fm allegoriam. quia
ecclesia hoc tempore transit p̄ baptismum
ab infidelitate ad fidem. Tercio fm tropo-
logiam. qm hoc tempore transimus p̄ cō-
tritionem ⁊ cōfessionem de vicis ad v̄tu-
tes. vt infra dicit. Quarto fm anagoge
qd nunc christus transiit a mortalitate ad
immortalitatem. ⁊ faciet nos etiā transire
Unde in euangelio. Cum vidisset ihesus
inquit. qd venit eius hora vt transiret de
hoc mundo ad patrem ⁊c. Nominam⁹ au-
tem hanc diem greco ⁊ nō hebraico voca-
bulo. licet lingua hebraea dignior sit tanq̄
mater. Primo ne in hoc videamur iudai-
zare. Secundo ne in hoc imitemur quosdā
hereticos dicentes euangeliū sine cerimo-
nialibus non sufficere ad salutem. Itē vti**

mur greco et nō latino vocabulo propter
autozitatē. quoniam greca lingua anti-
quitas rome ⁊ in italia tante fuit autozita-
tis. vt nō solū dies solennes grecis homi-
nibus nuncuparent. vt pascha pentheco-
sten ypapanti. et epyphania. verū etiā di-
gnitates. vt apostolic⁹. patriarcha. archi-
ep̄s episcopus ⁊ h̄mōi. Isidorus tñ dicit
q pascha vocabulū nō grecum sed hebre-
um est. Et Innoç. iij. dicit in quodam ser-
mone q pascha hebraice dicit phase qd
est transitus. grece ho a phasin qd est pas-
sio. Augustinus dicit q hoc nomen pascha
per diuinam dispositionem compactū est
ex hoc nomine greco pasche. quod passio
interpretatur. ⁊ ex hoc nomine hebreo pha-
se quod transitus interpretatur. Hanc
duo conueniunt in hoc nomine pascha. tan-
q̄ fm significationē q̄ fm vocem. Secun-
dum significationē. quoniam in passione cri-
sti eius fuit transitus. Unde merito h̄ no-
men habet intellectum vtriusq; nominis.
⁊ est latinuz. vt sic ex duabus linguis fiat
tertia. s. latina. Et est hoc nomē pascha p̄-
me declinationis ⁊ neutri generis. qd so-
lum in tribus grecis nominib⁹ inuenit scz
pascha manna ⁊ mammona. Vel est tercie
declinationis. vt dicatur paschatis. sicut
d̄: fantasmat̄is. Vocat⁹ g pascha ip̄a dies
resurrectionis ⁊ etiā tempus a dñica i ra-
mis palmarū vsq; ad octauas pasche q; in
dñica ip̄a inducebatur agnus qui in quin-
ta feria immolari debebat Verū tamē fm
vulgi p̄suetudinē dñica i ramis palmarū
pascha floridū. feria sexta phase. hodie-
na ho dies pascha. olim tñ p̄prie dicebat
paschadies illa qua agnus immolabatur
Solennitas pasche anthonomasice d̄: so-
lennitas solennitatū eo qd ceteras solenni-
tates hui⁹ solennitatis nobilitas aīcedit.
⁊ om̄s dies dñici sunt octauae hui⁹ festi. vt
dicitur in p̄hemio. vij. ptis. ⁊ in ea ola le-
ticie insignia pponunt. Templū qz mun-
datur ⁊ ornatur in parietib⁹ qd in eis cor-
tine ⁊ pallia extendunt. ⁊ in choro dor-
lia ⁊ tapeta extendūt. ⁊ banchalia dispo-
nunt. velamen etiam qd erat añ crucē vl
in altū dirigitur vel remouet vel post alta-
re ponit. ad notandū qd prius occulta mō
sunt manifesta. Altare quoq; suis ornamē-
tis decorat. vt in quibsdā ecclesijs vexil-

lis. que significant victoriam ihu xpi. crucibus et alijs. de quo et de velaminib⁹ triu colorum que hac die in tribus lectioib⁹ d⁹ altari remouent^r et de triplici ornatu materialis templi dictum est in prima pte s⁹ ti. de picturis. Ministri quoq³ ad decorem huius solennitatis se in balneis prelaui⁹ barbas et coronas tondunt. capillos d⁹ ponunt. vestes siue capas nigras deponunt et albas induunt. que licet ad decorem fiat ad spirituale quoq³ boiem referunt. **N**on enim laui⁹ ad voluptatem. sed ad significationem vt. s. p. exterior⁹ lotion⁹ corporis interior⁹ anime debere fieri ostendamus. Barbas et coronas tondere. et superfluitates et vicia deponere. capillos super aures tondere est quiq³ sensus corporis ad seruiend⁹ deo expeditos habere. nigras vestes siue capas exuere. est asperitatem penitentie deponere. albas siue superpellicia induere. est stolam immortalitatis firmiter expectare. **U**el p vestem albam significamus stolam innocentie renatorum. **U**el p hoc representamus hodiernam apparitionem angelorum qui in vestibus albis apparuerunt. **I**n hac sancta die nil qd a sacerdote non sit benedictum comedere debemus. quia inimicus noster nunc nos magis satagit supplantare. **U**nde in quibusdam locis quecumq³ comedi debent ad ecclesiam portant^r. et in atrio vel in vestibulo ecclesie cum cruce et aqua benedicta. et in vestibulis sacris a sacerdote benedicuntur. **H**ic est q³ hodie agn⁹ a sacerdote benedicuntur. ad representandum q³ deus p moysen et populu agnu comedi iussit i figuram ihu xpi. cui⁹ sanguine omnia primogenita sibi de mundo redemit. et angelo in nocte illa omnia primogenita in egypto pcutiente. populu suu seruaui⁹ agni sanguine pnotatum. **A**gnus aut⁹ s⁹ romanu⁹ ordinem non ad altare sed ad mensam benedicti. **I**n quibusdam etiā locis benedicti lac et mel. in memoriam eius q³ dominus inqt patri⁹ bus nostris abrahe ysaac et **Jacob**. **I**ntro ducam vos in terram fluentem lac et mel. **N**ullus debet etiā vnq³ aliquid comedere nisi prius saltem signo crucis facto. vñ legi⁹ in dialogo gregori⁹ pape. li. j. c. liij. **Q**um quedam monialis iret p ortum la cucum sine benedictione comedit. et simi

demonem q³ sup eam erat suscepit. q³ mltā illā vexauit. **N**os quoq³ vidimus in ciuitate bononie puellam a duobus spiritib⁹ immundis et malignis triennio vexatam. **T**unc a quodā perito volente illos cum exorcismis et adiurationibus ab humano corpore pellere interrogarentur qualiter corpus mulieris intrassent. responderunt q³ sedebant in quodā malogranato qd ipsa puella comederat. qui tandem virtute adiurationum nobis presentibus ab hūano cope recesserunt. **I**n quibusdam quoq³ locis hac die in alijs in natali plati cum suis clericis ludunt vel in claustris vel in domibus episcopalibus. ita vt etiā descendant ad ludum pile. vel etiam ad choreas et cantus. quod vocatur libertas decembris. quia antiquus consuetudo fuit apd gentiles q³ hoc mense serui pastores et ancille quadam libertate fruerent^r et cum dominis suis dominarent^r. et cū eis facerent festa et puiua post collectas messes. laudabilius tñ ē a talib⁹ abstinē. **I**n plerisq³ etiā regionibus mulieres scda die post pasca xberāt maritos suos. tertia xō die mariti vxores suas. sicut et antiquit⁹ licebat. **F**uis dñs saltē in crimine adulterij accusare ipune. **H**oc aut⁹ sit ad notandū q³ dñr se inuicē corrigē. ne alter ab alio h tpe exigat debitū thori. **S**taturū est em q³ cū hac die cōicare debeāt trib⁹ pcedētib⁹ et trib⁹ vlt⁹ qnq³ vlt⁹ septē seqntib⁹ dieb⁹ ab amplexib⁹ vacēt. qd sumptū ē a dauid. q³ cū pueris suis acceptur⁹ panes. ppositionis. ait ad abimelech sacerdotē. ptiuū⁹ abheri et nudius tertius. **H**is trib⁹ dieb⁹ pmissis solē niter ē feriandū. in seqntibus xō l3 viri ruralia opa q³ magi sunt necessaria exercere. s⁹ feminis nō l3 nere. nūq³ aut⁹ choreas ducere. q³ s⁹ m **G**reg. **B**elius ē fodē et arare q³ choreas ducere. **I**nde ē q³ hi singuli dies ppria habēt rñsoria. ceteri xō in quibusdam ecclijs mutuata. **I**n alijs tñ hñt etiā vñq³ in quintam feriā ppria. **F**uit q³ apud qsdā h tpe aquarū dimerisiones. ne q³ hoies vigilauerūt in qdragesima i his sanctis dieb⁹ dormire velit. **H**oc q³ notandum est q³ pasca nostr⁹ sp d3 fieri i die dñi nico. sicut statuit pius papa. et etiā victor papa. q³ ppter h piliū palestinū cōuocauit. licet ei p⁹ eodē die celebrare. q³ tñ

quidā inde dubitabant. angelus domini ad corroborandos illoꝝ animos apparuit in habitu pastorali herme doctori. precipiens vt pascha semp die dominico ab oibus celebraret. Dominus tñ vere surrexit in die. vj. kalen. april. Nā passus ē octaua die kalend. aprilis. videlicet in die tali in quali cōceptus est siue in quali annūciatio virginī p angelū facta est. put dñm est sub ti. de parascue. Celebrari etiaꝝ debet pascha in lunatione aprilis qm̄ in exodo pcepit dominus q̄ mēsis ille p̄mus haberet. 7 agn⁹ die decimaquarta immolaret. **¶** An victor papa dicit q̄ pascha debet celebrari post quartādecimā diē lunatiōis aprilis. q̄ est primus mensis s̄m̄ hebreos vsq̄ in vicesimā primā diē eiusdē mensis id est lunationis. **¶** Loquit̄ em̄ ibi de mense lunari nō de solari. qm̄ in illa lunatiōe est sp̄ pascha. vsq̄ ad vicesimā primā dieꝝ. et vsq̄ ponit̄ ibi inclusiue. qm̄ includit̄ ipsa vicesimā prima dies. **¶** Vult ḡ dicere victor papa q̄ pascha nō debet esse infra decimā quartā diē lunatiōis aprilis. nec post vicesimā primā diē illius. **¶** Si em̄ decimaquarta dies lunatiōis est in die dñica ibi est pascha iudeoꝝ. 7 dñica seq̄nti est pascha nostrum. s. in vicesimā prima die. **¶** Et hec lunatio qñq̄ incipit in martio qd̄ plene in fine octauae ptis dicit̄. **¶** Ecclesia tñ antiquit⁹ celebrabat pascha cū iudeis q̄rtadecima luna primi mēsis quocūq̄ die occurreret. queꝝ ritum sancti patres in nicena synodo p̄hibuerūt. cōstituentes nō solū lunā paschalem et mensem inquirere sed etiā diem dominice resurrectionis obseruare. et idō extenderūt pascha a quartadecima luna vsq̄ ad vicesimā primā vt dictū est. vt sic 7 dies dñicus non omitteret̄ 7 in die resurrectionis dñi pascha celebraret̄. 7 hoc pluribus de causis. **¶** Primo ne ecclesia videat̄ iudaizare 7 figuris iudaicis adherere 7 in tēporib⁹ 7 annis p̄fidere. **¶** Scdo qz die dominica datū fuit manna a dño. p qd̄ significatur eukaristia. i. panis angeloꝝ bñs i se oē delectamentū. 7 suauitatē ois sapor. **¶** An̄ **Exo. xvi.** Die sexto parēt qd̄ inferāt vt sit duplū q̄ inferre solebāt p singulos dies. et hec est dies veneris. 7 ita die dñica datum est manna. **¶** Tercio qz preceptū est comedere agnū cū lactucis agrestibus

et in azimis sinceritatis 7 veritatis. i. cum puro affectu 7 puro intellectu. h̄ est in veritate. **¶** Christus vō mortē nostram destruxit moriendo. 7 vitā nostrā resurgēdo reparauit. **¶** Et ita patet q̄ in die resurrectionis debemus comedere agnū. qz tūc incipit veritas nostre vite. **¶** Quarto n̄ celebratur pascha nostrū cū iudeis. qui illud celebrant decimaquarta luna. qz quis tūc immolatus fuerit agn⁹. tñ incipit eius immolatio in sequenti die. qz tunc est tps lucis nec est tps solennizandi. 7 ideo ecclesia dimittit hoc vsq̄ ad tempus solennitatis. q̄a debet fieri cum solennitate sicut dictū est. **¶** Quinto quia cū xp̄o vult ecclesia celebrare pascha suū. **¶** Triplex em̄ pascha fecerūt iudei. **¶** Primū in ramasse. qd̄ interpretat̄ cōmotio tineae. **¶** Per h̄ significat̄ p̄mū pascha id est spiritual̄ transitus d̄ vicij ad virtutes. **¶** Per tineā em̄ p̄ctm̄ intelligit̄. qz sic tineā p̄sumit pannū inceptibiliter. sic peccatū animā. **¶** Quando aut̄ p̄ctm̄ cōmouetur in nob̄. siue amouet̄ p̄ p̄niam. fit iste transitus. **¶** Scdm̄ pascha factū fuit i syna. qd̄ interpretatur mensura. p qd̄ significat̄ scdm̄ pascha spirituale. s. transitus de virtute ad virtutē. p qd̄ restituit̄ homini sua mēsurā attingendi celestia. **¶** Iste transitus fit quando transimus d̄ virtute in virtutē. **¶** Tūc ei accedit ad mēsurā suā hō qm̄ fact⁹ est vt sit socius angeloꝝ. **¶** Primū pascha xp̄s nō potuit celebrare. qz p̄ctm̄ nō fecit. nec ē inuentus dol⁹ in ore ei⁹. neq̄ scd̄z. qz datus fuit ei sp̄s sct̄s nō ad mēsurā a tpe sue natiuitatis. **¶** Tertiū pascha factū fuit i galilea. qd̄ interpretat̄ reuelatio. **¶** Istō pascha fit a nobis qñ trāsimus de mūdo ad patrē siue de mūdo ad celū et reuelant̄ nob̄ oia que modo credimus. **¶** Hoc pascha celebravit xp̄s p̄ resurrectionem suā. qd̄ nos celebramus p̄ decimā quartā lunā p̄mi mensis p̄ equinoctiū vernale qñ dies incipiūt maiores esse noctib⁹. put dictū est sub sabba to sctō. **¶** Sexta causa est. qz de p̄mo pascha vel scdo nō est gaudiū multū sed d̄ tertio. **¶** An̄. **ij. Reg. xvij. c.** Non gloriatur accinctus eque sicut discinctus. **¶** Septima quia ex iussione angeli monemur pascha in dominica celebrare vt p̄missus est. **¶** Quare h̄ et cetera festa saluatoris preter natale multitabilia sint. dictū est sub natali. **¶** An̄ autē

debeat pascha annūciari dictū est s̄b eph̄ia
Porro p̄siderande s̄t quedā h̄ paschal
 t̄p̄is varietates. **S**unt em̄ in eo tres septi
 mane quasi p̄p̄iis vocabulis nuncupate
Prima est paschalis. **S**c̄da in albis. **T**er
 tia expectatiōis. **P**rima d̄ sanctificata p̄
 p̄ter iustificatiōē aīe. **U**n̄ q̄ hoies p̄ ba
 ptismū sanctificati p̄ totā septimanā illam
 vēstē quā in baptismo susceperunt depor
 tant. q̄ significat p̄mā innocentie stolā. **S**e
 cunda d̄ i albis. p̄mo q̄ baptizati i sabbā
 to sancto deponunt in sabbato in albis al
 bas stolas seu vestes quas i baptismo su
 sceperūt. **P**er albas q̄dē innuī quales in
 p̄riti vita esse debeant. s̄. m̄di. q̄lia deni
 q̄ sint corpa r̄cepturi. q̄ sancti beatitudi
 nē r̄ gl̄iam possidebūt. put dictū est s̄b sab
 bato sancto. **S**c̄do q̄ hoc t̄p̄e illi q̄ bap
 tizati sunt in sabbato sancto r̄ ab ep̄o cōfir
 mati. alias albas stolas portare vsq̄ ad a
 liud sabbatū solent. **C**omunit̄ t̄n̄ prior se
 ptimana vocat̄ in albis p̄pter angelos q̄
 in resurrectiōe d̄ni in albis apparuerūt vt
 p̄missum est. r̄ q̄ olim baptizati illis die
 bus cādidis vestib̄ vtebant̄ vsq̄ ad sab
 batū i albis. **E**t p̄pter p̄missas etiā causā
 d̄ sabbatū in albis. **U**el q̄ mos fuit anti
 quit̄ vt in ip̄o sabbato vestes ex toto de
 ponerent et albas induerent. q̄d nou fit in
 sabbato sancto. **T**ertia septimana. s̄. q̄ est
 post ascensionem d̄ expectatiōis. q̄m re
 presentat illud tempus quo ap̄li expecta
 uerunt aduentū spiritus sancti q̄b̄ d̄ns di
 xit. **M**anete i hac ciuitate r̄ expectate vs
 q̄ dū induamini r̄tute ex alto. **P**rima au
 tez septimana nō p̄tendit nisi vsq̄ ad sab
 batū in albis exclusiue. r̄ sic pascha sex dies
 solū h̄z. p̄ octauis. **S**eptia d̄o in albis in
 cipit sabbato in albis. r̄ terminatur i alio
 sabbato. r̄ sic durat p̄ octo dies. **O**ctaua
 d̄o ascensionis cum deberet terminari in
 quinta feria añ penthecosten. p̄tendit vs
 q̄ ad penthecosten. q̄ licet duo dies q̄ su
 persunt octauae ascensionis. possint in offi
 ciat̄ ad missā a dominica antecedenti ta
 men ad nocturnos nō habent inuitato
 rium vel lectiones vel responsoria nisi ab
 ascensione d̄ni acciperent. **U**n̄ illi decē di
 es p̄ vna octaua reputant̄. nec mirū cū et
 totū tempus paschale p̄ vna reputet̄ octa
 ua. r̄ similiter a nativitate vsq̄ ad octauā

eph̄ie. **D**e hoc dicet̄ sub d̄nica post ascen
 sionē. **T**empus aut̄ paschale vsq̄ ad pen
 thecosten vocat̄ quinquagesima. q̄ cōti
 net q̄nquaginta dies. p̄ q̄d t̄p̄s iubilei sig
 nificatur. vt dicet̄ sub penthecoste. **Q**ual
 ei q̄dragesimas celebrā? cui numero ad
 dif̄ decim⁹ numerus. r̄ fit q̄nquagenari⁹.
Primaz añ pascha in q̄ labores r̄ miserie
 h̄ t̄p̄is significant̄. **U**n̄ tunc ieiunamus r̄
 cantica leticie subtricim⁹. **S**c̄dam p̄ pascha
 que significat statū eterne felicitatis. et in
 ea tempus glorie nostre post hanc vitā re
 presentamus. tunc em̄ ab omni labore q̄e
 scemus. r̄ in dei laude erimur quare tunc
 cantica leticie multiplicamus. et ianua pe
 nitentibus aperitur. quia nullius pcti im
 properiū erit. totum em̄ erit absorptum a
 gloria. put in collecta huius diei habetur
 et hoc dictum est in p̄hemio huius partis
 nec ieiunam⁹ nec ienua flectimus. imo stā
 tes oramus. **T**um q̄ nō erit pro quo flec
 tantur. sed domus d̄i gl̄ia replebit̄. **T**um
 etiam vt libertatē quam nobis domin⁹ re
 surgendo acquisiuit profiteamur. **T**uzdā
 mulieres ad monumentum venientes nō
 flexerūt genua sed erecte inspexerūt in se/
 pulcro. sicut dicit **A**mbrosius in fine luce.
Tum quia p̄m ip̄m ambrosiū his q̄nqua
 ginta diebus q̄bus dominus nobiscū fuit
 gaudēdum est. et iugis festiuitas est in eis
 tanq̄ sit dies d̄nica. **T**um etiam quia hoc
 tempus paschale significat octauaz resur
 rectionis. in qua nec ieiunabit̄. nec genua
 flectent̄. sed p̄fectum gaudium omnibus
 erit. **I**n festiuitatibus etiā beate marie et
 diebus dominicis r̄ festiuis r̄ in diebus
 penthecostes. nisi in presentia corporis et
 sanguinis christi genua flectenda nō sunt
De hoc in quinta pte sub ti. de p̄ma dictū
 est. et sub sabbato post penthecosten dice
 tur. **G**enua ei in ecclesia flectere cordis cō
 tritiōē significat. **E**t est notandū q̄ i ge
 nuflectionibus vtendum est oratione do
 minica. **U**el oratione quā **A**ugustin⁹ scri
 psit seu approbavit. s̄. **D**eus propici⁹ esto
 mihi peccatori vl̄ peccatrici. **U**el illa quā
 quidam sanctus heremita cōposuit r̄ do
 cuit thaydem meretricem. docēs illā quo
 tidie genuflectere. et in terram discumbe
 re. oculos sursum non attollere. et dicere.
Qui me psalmasti. **M**iserere mei. **C**e

terū festiuitas pascalis hebdomadaria est
put in ti. sequēti dicef. In pascali septia-
na salutare nos adinuicē h mō debem⁹. s.
Resurrexit dñs. ⁊ salutat⁹ dz rñdere deo
grās. vel ⁊ apparuit symoni. ⁊ postea de-
bemus dare osculū ad inuicē. in signū pa-
cis ⁊ charitatis. vsus tñ h nō hz. Romā⁹
tñ pōtifer hac die missā celebratur⁹ cardī-
nales. platos. notarios. ⁊ familiares suos
h mō salutat ⁊ osculat⁹. ⁊ etiā omēs pñs
si se inuicē h mō salutat ⁊ osculant⁹. Salu-
tans em̄ dicit. Surrexit dñs vere. Salu-
tatus est ⁊ osculatus respōdet. Et apparuit
symoni.

Sequit vide-
re de nocturno officio hui⁹ diei
Incipit aut ecclia inuitatoriu⁹
Alleluia. surrexit dñs vere. qñti toni pro-
pter qñq apparitōes dñi in illa die q dicte
sunt in quarta pte sub ti. de salutatiōe ad
plm. vel ppter qñq sensuū reparationez
q fit p resurrectionē. In qbusdā tñ ecclijs
dz inuitatoriu cū triplici alleluia. et septi-
mi toni ppter quietem que daf in resurre-
ctione Apoē. xiiij. A modo iā dicit spiri⁹
vt requiescant a laboribus suis. Et indi-
gemus inuitatorio. qz vie syon lugent. eo
q nō sunt q ventant ad solennitatē. Hym-
nus aut nō dicit in quibusdā ecclijs. qā
in resurrectione nō cantabimus hymnos
hmoi. s. in plateis hierlm cantabim⁹ alle-
luia. vt hñ in capl. pe. Thobie. Sed loco
hymni cantaf alleluia ppter spem quam
habemus de gloriosa resurrectione. Alie
xo ecclie cantant hymnū. qz semp laudā-
dus est deus. ⁊ cantant illuz ad tertiā sub
duplici cantu. vicz vnū versū sub vno cā-
tu et alium versum eiusdē hymni sub alio
⁊ vnū altiori voce qñ aliū ad significandū
duplicem stolā glorie quā xps assumpsit.
scz corpis et aie. qā xo xtute trinitatis in
qua est pfectio. facta est resurrectio. iō di-
cunt tres lectiones. tū qz sozoz nostra paz
uula est. ⁊ vbera non habet. tum qz bap-
tizi non indigēt labore quasi mō geniti in
fantes. de hoc in sequenti tractatu dicef.
Hac etiā die et h tpe cantant tres psalmi
cum tribus antiphonis. Obseruat autez
iō iste ternari⁹ numer⁹. Primo qz parci⁹
hoibus ppter pcedens ieiuniū attrit⁹ Se

cūdo neneophici multitudine onerentur
vt pmissum est. Tertio ppter triduanam
dñi sepulturā q pcessit dñicaz resurrecti-
onem Quarto ad notandū q tria que do-
minus fm lucā pmissit in hoc seculo pfice-
re. s. demōes ejcere. sanitatē pficere. ⁊ ter-
tia die consumari. in resurrectione cōsum-
mata sunt. Primū opatus est dñs cum se-
cit vt relicta creatura rediremus ad crea-
torem. Scdm cū p fidem nos sibi tāq mē-
bra capiti vniuit. vt de eius spū viuerem⁹
Tertiū cū in hoc confirmauit nos ne libe-
remur. vel psummatio est nostra resurre-
ctio. Hec etiā in nostra conuersione appa-
rent. Ejciunt em̄ a nobis demones p ex-
orcismos. sanamur p cathecismū. ⁊ consu-
mamur p baptismum ⁊ pfirmationē. Pri-
mū notaf in primo psalmo ⁊ sua antipho-
na. vbi dz. Et consiliū meuz non est cū im-
pijs. In quo psalmo ostendit quid vitare
debeat quis ad hoc qd sit beatus. s. nō ire
in pñliū impioz ⁊ c. ⁊ qd facere debeat. s.
habere voluntatē dñi in corde. ⁊ in ea die
⁊ nocte meditari. Prim⁹ ergo psalmus cū
antipha sua monstrat impios. i. demones
ejci a consilio filij dei. In hac demonū ele-
ctione fit qd dñs in euāgelio Iobis dicit.
Nūc iudiciū est mundi. nūc pñceps hu-
ius mundi ejcietur foras. Hoc iudiciū est
discretio qua fideles p fidem sepantur ab
impijs demonibus. qd iudiciū factum est
in multis milibus credentiuz. Sed in hoc
iudicio impij. i. i impietate pseuerātes nō
resurgunt. sed hi q p fidē xpo vniunt⁹. Et
h est scōz qd notatur in scōo psalmo ⁊ sua
antipha vbi dz. Postulaui patrē meū al-
leluia. dedit mibi gētes allā. in hereditatē
sibi allā. Hoc factū est cum fideles p fidez
ei tanq capiti vñti sunt. vt p ipm ad mo-
dū hereditatis fructificent. Unde in psal-
mo irridendo dicit. Quare fremuerūt gē-
tes ⁊ c. dicentes. Dirumpam⁹ vincula eo-
rum et pñciamus a nobis iugum ipsoz
Stulte dicunt. Qui habitat i celis irride-
bit eos ⁊ c. Et christus dicit. Ego aut con-
stitutus sum rex ab eo qui dicit. Postula
a me et dabo tibi gentes hereditatem tuā
⁊ c. Et aduerte quia in antipha dicif. de-
di. ⁊ in psalmo dabo. vt in antiphona oñ
datur impletum esse quod in psalmo ē p-
missum. Tertium notaf in tertio psalmo

et in sua antiphona. in quo tangitur con-
summatio quā dominus promisit se perfe-
cturum in tertia die vbi dicitur. **Ego dor-**
miui et somnum cepi etc. Hoc em licet de
passione et morte et resurrectione saluato-
ris intelligatur. moraliter tamen conueni-
enter intelligitur de eo qui diu in peccato
dormiuit et tandem p dei adiutoriu surrexit.
Quinto etiam potest dici q quia p opera
istorum triu dierum sunt cathecumini mē-
bra christi. s. p exorcizationē p abrenunci-
ationē dyaboli. p fidem qua vnitas in eis
perficitur. et p impositionē manus episco-
porum siue resurrectionem dñi. que est iu-
stificatio nostra. ideo propter hanc iustifi-
cationem canimus tres antiphonas i no-
cte resurrectionis. Prima disingit nos ab
impijs. Secūda coniungit nos capiti cri-
sto. Tertia facit nos resurgere ppter iusti-
ficationem. Sexto etiam potest dici q per
tres psalinos tria tempora significantur.
Tres antiphone cantant. i. quibus patri-
arche prophete et apostoli significantur.
Tres lectiones legunt. quia lex psalmi et
prophetie resurrectionē domini profiten-
tur. Tria responsoria subsequuntur quia
tres ordines. s. **Moe Job** et **Daniel** christi
resurrectione saluantur. Singulis respō-
sorijs gloria patri subiungitur in quibz/
dam ecclesijs quia trinitas ab omnibz or-
dinibus collaudat. In quibusdam xō nō
nisi vnū gloria tribus responsorijs fm ge-
neralem puerudinem continuatur. ad no-
tandum q in trinitate vnū deum glorifica-
mus. Septimo tenarium in omnibus fre-
quentamus propter sacramentum baptis-
mi in trium personarum nomine celebra-
ti. Octauo paucitate vtimur lectionuz p-
pter paucitatē que tunc aderat p̄dicatoz.
Nam apostoli erant in numero pauci. me-
tu iudeorū muti. de morte domini mesti.
de audita resurrectione q̄si deliri. Qua pau-
citate volūt vti quidaz vsq in p̄tercostes
quando facti sunt p̄dicatores numero plu-
res. et spiritus sancto feruentiores. vt iā di-
citur. Alij xō solennitatem potius atten-
dentes integrū et solennem seruāt numez
quia et si apostoli muti fuerunt tamen allo-
quium angelorū et frequens visitatio do-
mini non defuerunt. Quare in seq̄nti heb-
domada cantatur tantuz vna antiphona

cū tribus psalmis in sequenti ti. dicetur.
Sane tertio responso cum gloria pa-
tri decātato cū cereis et solēni p̄cessiōe de
choro ad aliquē locū tendimus. vbi sepul-
crum imaginariū coaptat. et vbi introdu-
cuntur p̄sone sub forma et habitu muliez
et duoz discipuloz. s. **Iohis** et **petri**. q̄ ad
sepulchrū xpm querentes venerūt. et q̄dā
alie p̄sone in p̄sonis et forma angeloz. qui
xpm a mortuis resurrexisse dixerunt. in p-
sonis q̄z recte cātari pōt illa sc̄da respōso-
riū p̄mi p̄tula. **Molite** timere etc. vsq i fi-
nem r̄nsorij. Tunc redeūt ad choz q̄si fra-
tribz referētes q̄ viderūt et audierūt. et vn-
redit citius alio. sic iohes cucurrit citi-
pe tro. In p̄sonis q̄z cōuenient cantat illud
r̄nsorij. **Gō** gratulamini. sine versu. Si q̄
aut hnt x̄sus de hac r̄nsione compositos
licet nō autenticos. nō improbam. Tūc
chorus audita resurrectione xpi prumpit
in vocē altissime cantās **Te** deū laudam.
Quidā xō hāc repetitionē faciūt anteq̄
matutinū inchoent. Sed hic est p̄prior lo-
cus. eo q̄ te deū laudam exprimit horam
q̄ dñs resurrexit. Quidā etiā eā faciūt ad
missā. cū d̄z sequentia illa. **Vic**time pasca-
li laudes. cū dicat x̄sus. **Bic** nob. et sequē-
tes. **Ad** h̄ i die nostrā resurrectionē rep-
sentamus q̄ xpo cōsurrexerim. et ideo de
die dicim. **Hec** dies quā fecit dñs etc. Et
in nocte sepulturā q̄ ei consepulti sum. et
ideo illud nō dicimus de nocte. **Un** dicit
apls. **Cō**sepulti sum. cū illo p baptismuz
in morte. Trina etenim immerlio in aq̄ bap-
tismi triduanā dñi sepulturā representat.
Ille q̄dem cōsepultus est xpo. q̄ peccare q̄e-
scit. ille cōsurrexit cuz christo. qui celesti-
bus intendit. Et aduerte. quia in duabus
precedentibus noctibus triduanaz domi-
ni sepulturā representam. fm qd dñs latu-
it in sepulcro. vnde tunc alla nō dicimus.
in hac xō nocte sepulturam dñi representa-
mus. in eo q̄ christo consepulti sumus. et
ppter h̄ alleluia cantamus qz xpo conse-
peliri gaudium est nobis. **Ad** p̄mā xō
nō dicat hymnus. ppter rationez in sexta
parte sub titulo de nocturnis assignatam
nec. quicunqz vult. Quidā tamen dicunt
psalmū. **Cō**fitemini. sicut et in sequēti ti-
tulo dicet. **Nō** sunt etiam petitiones ob-
secrationes et postulationes. qz dicit domi-

nus. In die illa non rogabitis me quicquid. Et quia cum glorificati resurrexerimus. non in digebimus istis. Non ergo dicuntur preces. quia ubi non erit miseria non erit petenda misericordia. Ubi non erit temptatio. non erit dicendum. libera nos a malo. Non dicitur etiam capitulum quod est refectio. ne post longam psalmodiam homo tedio afficiatur. Confortat enim fessos sicut electuarii membra. Cum quia ibi nullum erit tedium. Cum quia in hoc officio brevis est psalmodia. Et quoniam capitulum in horis non dicitur ideo nec responsorii debet dici. quod respondet capitulo siue lectioni in missa tunc dicitur. quia respondet epistole. et in laudibus. quia respondet lectionibus. et dicitur tunc capitulum Christus resurgens. ad romam. vii. ca. De vespere in sequenti titulo dicitur.

Nunc de diurno officio videamus. Et quod de hac die sit statio apud sanctam mariam maiorem. quia cum beatus Gregorius. hac die ibi celebraret et pax domini pronuntiaret angelus domini alta vocem reddidit. Et cum spiritu tuo. Et propter hoc cum papa ibi hac celebrans dicit. pax domini. i. testimonium huius miraculi nihil sibi refert. Ceterum anni missam sit processio. quod ex euangelii autoritate extrahitur. eo quod angeli dixerunt mulieribus. Ite dicite discipulis quia precedet vos in galileam. Et dominus ad eas. Nunciate fratribus meis ut eant in galileam. ibi me videbitis. Hec ergo significat processionem apostolorum ut viderent dominum in galileam euntium. Rursus galilea transmigrationis interpretatur. In galileam ire fuit de indeis ad gentes transire. De qua transmigratione postea dixit. Euntes docete omnes gentes. baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. In significatione ergo huius transmigrationis hodie solennem agimus processionem siue in signum quod nos oportet de vicibus transmigrae ad virtutes. siue perficisci de virtute in virtute. ad hoc ut videre dominum mereamur. quod fit specialiter in baptismo. et ideo in significato baptismi nos et loca nostra aqua benedicta aspergimus cantantes. Vidi aquam. Aliis vero temporibus cantatur. Asperges me. Verumtamen ne hodie nec in penthecostes aqua benedicta. quod latius processit fuisse in quarta parte sub titulo. de aqua benedicta aspergione. Ab hac processione omnis processio

cessionis dominicales per annum originem traxerunt ut videamus dominum in galilea. i. i. transmigratione de vicibus ad virtutes. Dies enim dominica est dies resurrectionis nativitatibus et spiritus sancti missionis et in omnibus de novo duntaxat est testamento cantandum. De processione dictum est in quarta parte sub titulo. de accessu pontificis ad altare. Sed ad quod dictum fuit apostolis ut irent in galileam ad videndum dominum. put legimus in matheo cum eadem die eum viderint in iherusalem. Rursus. hoc dicitur maxime propter allegoriam. licet ad litteram factum sit. Allegorice enim transmigrationis illa significat transmigrationem de iudeis ad gentes. in qua maxime videtur Christus. quia in hoc maxime apparet Christi deitas quod totus mundus ad predicationem famulorum Christi credidit. Dixerunt enim apostoli iudeis. Quia verbum dei repulistis et vos indignos fecistis vite eterne. ecce convertimur ad gentes. In hac processione precedunt luminaria ut illud evangelicum impleatur in nobis. Sicut lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibus vestris. Crux etiam precedit ut carnem nostram crucifigamus cum vicibus et concupiscentiis. Et post cruce vexilla que sunt victoriae iesu Christi insignia sequuntur sacerdotes dealbati exultantes in laudes resurrectionis que precedunt cum tanta populi sequentis expectatione ut per distinctas et morosas expectationes corporaliter illud propheticum quod tunc cantatur impleri videatur. Cum iocunditate exhibitis et cum gaudio deducemini. Montes et colles exiliet expectantes vos cum gaudio. Ite in ea maior sacerdos precedit. quia dixit dominus. precedat vos in galileam. Ite in ea nihil resonet quod sit veteris historie. sed ea solus cantant que gloriam perficiunt evangelii. In quo illud persertim in quibusdam ecclesiis admittitur. Virtute magis reddebant apostoli testimonium resurrectionis iesu Christi. Quia sicut diximus in galilea transmigrationis est apostolorum predicationis. Cum autem ventum est ad medium templi. utriusque sexus populo circumstante. totis viribus chorus in voce exultationis erupit antiphonam cantans. Dedit angelus. que exprimit quod apostoli docuerunt aut docere debuerunt. scilicet Christum vivere. Et est totis viribus percipiendum. et in auditum circumstantium efferendum. quia quem queritis vivit. et vita hominum cum eo surrexit. ut hodierna processio illud nobis recolit. quod rex glorie cum ex-

exercitu redemptor de infernalib⁹ claustris
ad celestia regna migravit. Post pcessi-
onem sequit missa. et incipit pcentor loco
magni precentoris. i. xpi. Resurrexi et ad
huc tecum sum. Post que cantat chorus ad
significandū qd ad xpi similitudinē alijs sū
cū q erunt in patria deū laudabūt. Quod
xō sequitur. et adhuc tecum sum. in hoc nota-
tur eternitas in qua semp est cū patre. Cā
ratur ergo hac die in psona xpi. Resurre-
xi et. sed tunc illud dicitur in persona no-
stra. quando resurgentes transibimus de
hac mortalitate ad immortalitatez. quod
significat in hoc quod dicitur in euange-
lio. Et transiens ministrabit eis. Mini-
strabit em nobis cibum spirituales seipm
sicut iudeis dedit manna in deserto. Po-
test etiā dici qd dominus per oza ppheta-
rū dirigens sermonem ad patrem ait. Re-
surrexi et adhuc et. In quo tria notat. scz
suam gloriosam resurrectionem. et patris
in passione ptectionē. et cognitionem ciuf
p scientie sue dilatationē p orbem. Resur-
rectionem eius notat cum dicit. Resurre-
xi et adhuc tecum sum et. q. d. i. Nō est ita
sicut iudeus cogitavit qd a te omnino sim
derelictus et abiectus tanqz immundus.
Unde deridendo dicebat iudeus Si fili⁹
dei est liberet eū. q. d. Non liberabit eum
qz de eo nō curat. Protectione patris in
passione notat cuz dicit. Posuisti sup me
manū tuam. q. d. i. Protexisti me nō a pas-
sione sed ab eo quod iudei intendebant vi-
delicet ab extinctiōe nominis mei ad quā
intendebant. Unde dicebant. Si dimitti-
mus eū sic omnes credent in eum. Sed in
hoc qd me occiderunt. hoc qd ipi timebāt
consecutum est. Nam ego qui sum granū
frumenti cadens in terram multū fructuz
attuli. et tam de isto qz de illo pmo laudā-
dus est pater. Unde post vtrumqz canta-
tur alleluia. Scientie ppris dilatationē no-
tat cum dicit. Mirabilis facta est et. qua
si diceret. Ex hoc cognitio tua pater non
tantū ad iudeos. s. etiā ad gētes dilatata ē
Nam prius tantū in gente iudeorū cogno-
scebari. iux illd⁹ Por⁹ i iudea dō et. Et qz
ab vtroqz plo cognoscetis ab vtroqz tibi
laus offeret. et idcirco duplex alkā seqt. et
ad id ptinet xpus. Dñe pba. me et. sessio
nē meā. i. hūilitatē i passiōe. et resurrectiō-

nem meam. i. gloriā meā in resurrectione.
In quibsdā in ecclesijs tacetur verbū illd⁹
sessiōe. et solū dicitur resurrectionē meā. Po-
test tñ vtrūqz dici. p qd duplex xpi natiui-
tas designat. Sequitur hymnus trinitatis.
scz glia patri. qd in pcedentibus dieb⁹ in-
missus fuit ppter ignominia illatā trinita-
ti in tercia psona. s. in filio. Nūc aut qz sub-
lata ē ignominia illa hymnus ille cantat.
Hec etiā in quibsdā ecclesijs p cereos re-
presentant. vbi tres cerei añ altare ardere
psueuerūt. s. in tribus dieb⁹ añ pasca non
ardēt nisi duo. in signū qd tertia psona sub-
lata est. hac xō die tertius cereus reaccē-
dit. i. signū qd ipa xpi psona gloriose reddi-
t nob. Post hoc dicit collecta. in qua ostendi-
tur quis sit resurrectionis et mortis effect⁹
qm aptio ianue regni celestis est effectus
Qualiter aut illā ianuā intrare debeam⁹
dicit in epla qd est pma ad Corinth. v. c. f. Ex-
purgate vetus fermentū. i. abijcite vetu-
statē a vob. et h est ire in galileā. i. d. vicijs
ad xturē. et de virtute in virtutē. sicut est
azimi. i. eē debet. vel estis azimi p baptis-
mū. Et em pascha nostr⁹ imolat⁹ est xpus
q. d. coctus est agnus et paratus. Itaqz e-
pulemur. Et determinat qd sit agn⁹. cū di-
cit xps. xps em est pascha nostr⁹. i. agnus
paschal⁹ et festū paschale Alia etiā rōne ip-
se ē pascha qz p ipm et ab ipo et ad ipm est
nobis trāsitus pdictus. Nō in fermento ve-
teri neqz in fermento malicie. i. male volū-
tatis. et nequicie. i. prauē intelligentie. ne-
quā em est qd de deo male intelligit. s. i azi-
mis sinceritatis et veritatis. i. in accēso af-
fectu et purificato intellectu. v. i. sincerita-
te charitatis et puritate fidei. Et etiā pl⁹
dicit veritas qz fides. cōprehēdit em sapi-
entiam et intelligentiā. Sed videt lra epi-
stole in se contraria. Si em sum⁹ azimi. i.
sine fermento. quomodo expurgabimus
vetus fermentuz. quō etiā dicit vt sitis
noua cōpersio. videtur enim dicere vt si-
tis azimi sicut estis azimi. Nam noua cō-
persio nihil aliud est qz farina aqua cō-
spersa. i. pasta nondū fermentata. Sed est
notandū qd duobus modis dicitur qd pec-
care. s. peccato proprio vel peccato alieno
cui consentit. Erant em illi quibus loque-
batur apostolus azimi. i. sine pprij pecca-
ti fermento. sed erant alieno peccato infecti

dum nō reprehendebant illum cū possent qui patri suo ppriam nouercā abstulerat qui inter eos erat. **Unde** dicitur eis. **Ex** purgate vetus fermentum. i. abijcite illud a vobis p excommunicationem. vt sitis noua cōspersio. i. sine fermento alieni peccati. **Sequitur** graduale quo vtitur ecclesia propter nos. q nō habemus adhuc nisi resurrectionem anime et expectamus resurrectionem corporis. **Hec** dies quā fecit dominus exultem⁹ et letemur in ea. qā exultando et letando itur in paradysum. s. cum labore et angustia et cum maxima afflictione itur in infernum. quia non ē pax impijs dicit dominus. sed bonis ē iocunditas pax et quies maxima propter spem gloriose resurrectionis. **Cantatur** autem graduale licet sit luctus laborantium propter baptizatos q arripuerūt laborem militie. vt pueniant ad alleluia eterne leticie. **Grandis** em̄ labor eis superest vt partem habeant in secunda resurrectione. **Et** est sciendū q est dies temporis. **Unde** hodie si vocem eius audieritis. i. si in tpe quo vultis. **Et** est dies eternitatis. **Unde**. melior est dies vna in atrijs tuis super milia. **Hanc** diem hodierna festiuitas inchoat. et ideo recte demonstratiue dicit. **Hec** dies quā rē. **Et** hodie resurrexit dominus. **Sed** hec dies dum est in auroa vel in ascensu vocatur dies salutis et gratie. **Cum** fuerit in meridie vocabitur dies eternitatis et glorie. **Hec** dies declinū non sentit. et ideo solemnitas ista vespē non habet vt dicitur in ti. sequenti. **Postmodum** sequitur alleluia cantus quidem angelicus scilz. **Pasca** nostrum immolatus est christus. **j. Cozin. v. c.** quia ipse est panis angelorum. et iu quem desiderant angeli pspicere. etiā inquātū est homo. q. d. **Laudate** dñm deū qz pasca nostrū immolat⁹ ē xps. **Deinde** seqt euangelii **Marci. xvi. c.** q bz figurā leonis. qz xpus fuit leo i resurgendo. et qz fm ordinē legunt euangelia. put in sequenti dicef. **Est** aut euangeliiū. **Maria** magdalena et **Maria** iacobi et **salome** emerunt aromata rē. **Similr** optet nos emere aromata bone voluntatis. **Esa.** **Venite** et absq argento et absq vlla cōmutatione emite vinū et lac. i. aromata virtutū qbus vngit deus. qz delicie sunt

ei esse cū filijs hoim. **Et** sequit ibi q angelus apparuit mulierib⁹ in vestibus albis. **Sed** in euāgelio mathei qd legif i vigilia dicit q aspect⁹ eius erat sic fulgur. et vestimenta eius sic nix. **Et** p h notat sicut dicit **Gregorius** q dñs in iudicio terribilis apparebit reprobis. et blandus iustis vna facie. **Hoc** em̄ erit ex diuersitate conscientiarū. **Quia** ergo blandus apparebit iustis. ideo neminis de resurrectione exultemus seqtur in offertorio. **Terra** tremuit et quieuit. **In** postcōmunionē que sicut et alleluia sumitur de epla. hortatur ecclia filios suos vt cum fide veniant ad cōmunionē dicēs. **Pascha** nostrū immolatus rē. **Qui** t quidā q illud quod dicit in introitu. **Resurrexi.** vox est sponsi ad sponsam eā de morte sua in presenti tempore consolantis. cui sponsa respondet. **Posuisti** rē. **Al** ē vox generi humani qd in adam cecidit et p cristum resurrexit. **Cetera** sunt concent⁹ angelorum et homin de christi resurrectione gaudentium.

De septem dieb⁹ post pascha.

Hec prima septimana paschal⁹ tps. i. cōit⁹ vocet⁹ septimana in albis. tamē sequens magi ppe vocat⁹ i albis ppter causas in pcedenti titulo positas. **Et** h ē cōis huic tpi et pcedenti. **Est** em̄ tota d septuagesima q terminat in sabbato i albis. **Inde** est q tractus in sabbato pascali et graduale p totā ipam hebdomadam dicit qd labore significat. **Alla** xpo et cetera cātica leticie cantat vt dictū est s. dñica septuagesime et h ppter tps regressionis. qd incipit fm quosdā in pascha. put ibi dictum est. **Isti** g septem dies computant⁹ cum septuagesima. qz hec septimana est septia a qdragesima. p quā idem significat qd p septuagesimam. in cuius septima decade filij isrl acceperunt licentiā redeundi. et iam quasi liberi erāt. ideoq diebus istis cātica leticie cantat. **Porro** oēs isti dies septē. sunt qñ vna dies dñica. **Unde** semp cantat in eis. **Hec** dies quā fecit rē. **Et** i pfatiōe dicef. **Te** quidē dñe omni tpe. sed in hoc potissimum die glo. p. rē. **Et** in eis semp agitur de resurrectione. ad oñdendū q p septem dona spū sancti venif ad veram resurre-

ctione. vel potius quia in tota vita ista que per septem dies currit. debemus anhelare ad gloriam resurrectionis quantum possumus. Sic et pascha in veteri testamento per septem dies celebrabatur. et scenophegia. id est fixio tabernaculo. Quicquid enim hac die facimus ideo facere debemus ut in celo tabernacula nostra figamus. quod erit per gloriam immortalitatis. ut ille qui crucifixus est ostendat nobis suam deitatem cum dicit in officio nocturno. Ego sum qui sum. Et cum dicit se esse illum qui dixit moysi qui est misit me ad vos. **Ero. iij.** Si quidem pascha est hebdomadaria festiuitas quia quilibet die hebdomade mutantur officia. In veteri enim testamento tres habuerunt hebdomadarias festiuitates. scilicet pascha et penthecosten. quas etiam nos habemus. Idcirco ad alios quibus illi habuerunt. et scenophegiam quam non habemus nisi quodammodo ut dicitur in phemio septime partis. Quidam vero scripserunt quod festum penthecostes non fuit in veteri testamento festum hebdomadale. Et quod in nouo testamento habet septem officia propter septem spiritus sancti dona non quia sit festum hebdomadale. quia tres ultimi dies non habent omnino propria officia. Ad hoc notandum est. quod cum in videri romana esset magna aeris pestilentia beatus **Gregorius**. in tempore paschali ordinauit ut imago beate virginis que in ecclesia sancte marie maioris seruatur quam beatus **Lucas** pinxisse dicitur. et eidem virgini similima prohibetur processionally portaretur. et dum anni processionem reuerenter portaretur. ecce tota aeris infectio et turbulencia cedebat imagini fugiens. ac si ea ferre non posset. sic quod post imaginez mira serenitas remanebat tunc autem iuxta imaginem audite dicunt tres voces angelorum canentium. Regina celi letare alia. quia quem meruisti portare alleluia. resurrexit sicut dixit alia. Statimque beatus **Gregorius** adiunxit. ora pro nobis deum rogamus alia. Que antiphona ideo hoc tempore frequenter. Et tunc **Gregorius** vidit supra castrum crescentem angelum domini. qui gladium cruentatum tergens in virginam reponebat Intellexit ergo **Gregorius** quod pestis illa cessasset. quod et factum est. Unde castrum illud exinde castrum sancti angeli vocatum est. Premissa imago in ecclesia beate marie maioris in urbe super limen baptisterij seruatur. quam romani

reginam vocant. Per hos autem septem dies tres tantum dicuntur psalmi sicut in dominica resurrectionis. In hoc tamen interest secundum aliquas ecclesias. quia tunc dicuntur cum tribus antiphonis. in his vero diebus cum una sola. Siquidem ideo tres psalmi per hos septem dies baptismales dicuntur. quia qui pure baptizatur septem spiritus sancti dona suscipiunt. que per hos septem dies significantur. Suscipiunt etiam tres virtutes. scilicet fidem spem et charitatem. que per tres psalmos intelliguntur. que nobiscum usque in finem manere debent. Canimus ergo tres psalmos ut recolamus nos hec tria habere. Antipha vero una est. quia unus est a quo hec omnia sunt. Rursus vero quia ut promissum est. hec tota hebdomada est quasi una dies dominica. inde est quod per omnes hos septem dies canimus psalmos de nocturno dominice diei. vel eis adiacentes. Quedam tamen ecclesie permittunt psalmos maiores et laudiosos. scilicet Confitebor. et Diligam te. que neophitis omnia breuia debent proponi. et sororum nostra paruula est et verba non habet. Et apostolus dicit. Lac dedi vobis potum non escam Sed numerum supplemus per illos duos. Cum inuocarem. et Verba mea. Et ita decem et octo psalmos perficimus usque in sextam feriam In sabbato autem sumimus tres de adiacentibus quos in die dominica ad primam cantare solemus. scilicet Dominus regit me. Domini est terra. et Iudica. Sed et illos duos. Deus deus respice. et Ad te domine leuaui. propter causam predictam permittimus. In sequenti vero tempore multiplicandi sunt psalmi sicut et boni mores qui per psalmos intelliguntur per quos ad gloriam peruenitur. quam per totum tempus istud figuramus. In quibusdam tamen ecclesiis non dicunt nisi tres psalmos usque ad penthecosten. et hoc ex institutione alicuius. putant dicere sub dominica de trinitate. Sed hoc non bene fit hodie. Primo quia causa quare illud institutum fuit hodie cessat. Secundo quia contra canonem Gregorij faciunt. putant dictum esse in quinta prelibato titulo de nocturnis. Tercio quia in canonicos regulares et alios clericos qui usurpato nomine seculares dicuntur. nulla debet esse se quo ad hoc differentia. nam et ipsi magis ex parte antiquitus regulares fuerunt. Et certum est quod canonici regulares in octaua resurrectionis dicunt in nocturnis nouem

Liber

lectiones cū nouē rñsorijz et etiā ecclīa romana. Qui em̄ dicūt q̄ oīa facilia dñt esse eo tpe. ppter neophicos. illā facilitatez nimis extendunt. Pā due tantū sunt hebdomadeneophicoz. s. in pascha et penthecosten. et preterea cōcludit eis in ascensione vbi sunt nouem rñsorja et nouē psalmi cū suis antiphonis. Nulla em̄ est sufficiens ratio quare in sequenti die post ascensionē dicamus tantū tres psalmos cū vna antiphona. De hoc etiā dictū est in ti. pcedenti. Nempe sīm romanū ordinē in omnib⁹ dñicis nouē lectiones dicunt. licet magistritinū cōciliū a pascha vsq; ad penthecostē tres tantū instituerit esse legendas vt fuitiū matutinū i die cantet. qz in futuro trinitas cōprehendēt. et a sanctis in luce domino seruiet. **Ad p̄mā aut̄ dicunt q̄dam** p totā hebdomadā torū psalmū. Confitemini. **In q̄ p̄cipue de xpī resurrectione agit.** Alij xō solū versū. Hec dies. **et. quē** in prima et in alijs horis p capitulo dicūt qz vitā illā figuram? in qua doctrina nulla necessaria erit sed om̄s docti gratulabimur et exultabimus. **Psalm⁹ xō. Quicūq;** vult. **et. toto isto tpe nō d̄z. qm̄ ad fidez** ptinet. hoc em̄ tps significat octauā etatē vbi nō erit fides que euacuabit. sed res q̄ comprehendēt. nō erit figura sed veritas. **In quibusdā tñ ecclījs aliter obseruat.** qz vbi fides nō est supēdificari nō potest. **Adinus etiā symbolū. s. Crede in deū. ob** eandem cām subticetur ad primā. Pā cū venerit qd̄ pfectum est euacuabit qd̄ ex pte est. **Un̄ in cōdensis. i. in cōdensitatibus** ppli vsq; ad cornu altaris. i. ad cōmuniōz. **Nō d̄z etiā capitulū neq; p̄ces vt dictū est** in titulo pcedenti. **Vesp̄tinū officiū hu-** ius festiuitatis claritate illustratū. nō em̄ p deus in adiutorij meū intende. qm̄ in illa vita nō sicut hic adiutorio indigebim⁹. sed p kyrie eleyson inchoat. qz vesp̄tina hora sabbati paschalis baptisma fuit per kyrie eleyson inchoatū et in trinitatis nomine celebratū. et ppter ea in eadē hora et in eisdem verbis p totā hāc hebdomadā in festiue regeneratōis iocunditatem sc̄a trinitas adoratur. **Vel p kyrie eleyson in** cipitur. vt quasi nō existens p se officium misse officio cōtinuet. **Pam vt in titulo p** cedenti diximus hec dies vesp̄am nō ha-

Bertus

bet. qz declinū eternitas nō agnouit. tres psalmos sub vno alleluia. i. gaudio cantatur in quibusdā ecclījs. qz p fidē trinitatis ad vnū eternitatis gaudiū puenit. **U**bi tres psalmi resurrectioni q̄ tertia die facta est pueniunt ibi. **Pro capitulo sequit** hec dies. sicut in alijs horis. qz ibi nō erit necessaria doctrina. s. exultatio. **U**t vt notet sollicitudo baptizatoz adhuc pegrinatum et laborantium. qz nondū habent gaudiū nisi spei. quo puenit ad allā rei. **Pro-** inde p hymno sequit allā. quod est pp̄ illoz ciuium hymnus. **Vane descendi-** mus pcessionaliter ad fontes cū cereo per totā hebdomadā cantantes canticū exultatōis. et populus sequit. s. viri p se. et mulieres p se. qd̄ fit in memoriā eius qd̄ bezei pharaone et suis in mari rubro sūmeris fecerūt. q̄ in gratiarū actiones d̄ sūmer sione hostiū p totā hebdomadā redibant ad mare. viri p se. et mulieres p se cantantes illud canticū moysi. **Cantemus dño.** **Siquidē** hostes nostri sunt demones. mare rubrū est baptismus. in quo submergitur omnes hostes. i. vicia et peccata et demones. **Et inde etiā est q̄ neophici baptizati** in sabbato sancto pcedēte suo lumine. s. xpō redeūt ad fontē baptismi his septem diebus gr̄as agentes. qz inimici eorum submersi sunt. s. vicia et peccata. et tunc circa fontes cantant psalmi. **Laudate pu-** eri. s. nouiter baptizati. et in exitu isrl̄ d̄ egipto. qz p baptismū d̄ tenebris p̄cti eximus. **Duo ḡ psalmi circa fontes cantant.** quia p geminā dilectionē ad fontē vite ptingit q̄ baptizatis et baptismō cōueniūt. **Bapti-** zatis. vt laudate pueri. et est amonitio laudis ad neophicos. q̄ facti sūt pueri. i. a vicijs puri. p quibus mater ecclīa iubilat ad fontes in laudez eius gr̄e p quā meruit eē qd̄ in cantico amoris audiuit. fons ortoz puteus aquarū viuentiū. **Postea transit** ad aliquod oratorij cū psalmo. **In exitu** israel q̄ cōuenit baptismō cū dicit. **Quid** ē tibi mare qd̄ fugisti. et fit statio ad crucifixum et redduntur ei grates. qz ip̄e est qui baptizat. **Un̄ in euāgelio. Sup̄ quē vide-** ritis spiritū sanctum descendētē et. h̄ est q̄ baptizat. **Et salutāt qz p crucem et i cru-** ce nati sum⁹ aniaz nostraz redēptionez. **Rursus p hos septē dies baptismales.**

neophici quidie ad ecclesiaz ducunt. Sicut enim filij israel transissent mare rubrum in quo baptizati sunt. non tamen pueniunt ad terram promissionis. nisi sub ducibus domino illos pascere ex manna. et columna ignis eos precedente sic et ipsi bis septem diebus sub ducibus. id est per prophetas patris et matris ducunt ad ecclesiam. et pascunt corpore domini. et cerei precedunt eos et sicut ad sabbatum quasi pueniunt ad terram promissionis. Cereos autem quos in sabbato sancto dum baptizarent habuerunt. per hanc hebdomadam in quibusdam locis ad missas et ad vespas accendunt et in sabbato in albis vel in sequenti dominica illos accensos offerunt sacerdoti. Siquidem luminaria accensa bona opera sunt. quibus toto tempore pntis vite que per septenarium ducit lucere debent. Offeruntur sacerdoti. quia post hanc vitam ad summum sacerdotem. id est ad christum cum luminaribus bonorum operum veniunt. iuxta illud Venientes autem venient cum ex. per. ma. su. Potest etiam dici quod processiones vespinales huius hebdomade. reversione significant de captivitate babilonie. hec est hebdomada reuertentium que in fine sue captivitatis reuertunt ad deum. Et vespere trina statio complentur. sicut et baptismus in trinitatis nomine celebratur. Qui vero fontes non habent non exeat. sed quicquid psalmos continue dicant. et post collectam dieci. de cruce collectam adiungant. Eadem vespere quotidie repetuntur. quia per unam et eandem diem tota hec hebdomada reputatur. In quibusdam etiam ecclesiis in his septem diebus quando descenditur ad fontes antefertur quidam serpens imaginarius super virgam. et candela nouo lumine accensa super caput serpentis retorta affigitur. ex qua cereus paschalis. et omnes alie candelae ecclesie accenduntur. Circa quod sciendum est. quod sicut legitur Num. xxi. c. moyses in deserto erexit super palum serpentem enesum. ut qui percussierant a serpentibus per illum sanarentur aspectu. In quo christi passio prefigurata fuit. Unde et dominus ait in euangelio Johis. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto. ita et exaltari oportet filium hominis. Ideo ergo serpens imaginarius fertur et aspiciatur. ut christi passio memoretur. et per hoc a vulneribus peccatorum sanemur. Nam serpens in pallo est christus in patibulo. Ideo in benedictione baptismi. et cum ad fontes descendit. quia baptismus a christi passione virtutem accipit

in quo etiam a peccatis sanamur et munda mur. Fit hoc in vespis quoniam ipse christus fuit sacrificium vespertinum. An ps. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum Ignis nouus ex silice excussus est christus passus. qui est lumen de lumine. ex quo ceterae candelae in ecclesia illuminantur. quia ipse illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Candelae in capite serpentis retorta est spinea corona in capite christi posita. In completorio vero in quibusdam locis permittitur psalmus. Qui habitat. sicut in prima psalmus. Quicunque In his autem sex diebus dicitur ad missam responsorium et alleluia. put infra dicitur. Et de primo responsorio et post sequitur alleluia et hoc triplici de causa. Primo quia cum in laboribus vite presentis exultandum est iuxta illud. hilarare dator dilegit deus. ideo nunc post graduale et versum conuenienter sequitur alleluia. quod est vox leticie. Secundo responsorium actiuum. alleluia vero contemplatiua vita significat. Responsorium enim significat actionem quam sancti exercebunt in resurrectione corporum que erit in omni leticia. put verba responsorum huius temporis declarant que omnia siue versus eorum excepto eo que cantatur in tertia feria. put ibi dicitur. sunt de psalmo ceterisimo decimo septimo. Confitemini domino. qui psalmus sonat confessionem laudis. et est de eterna leticia. Quia igitur omnis illa laus confessionis siue actio ad gaudium et dei glorificationem tendit. merito ab alleluia concludendus est. Et quoniam eadem actio nihil aliud est quam laus dei. ideo ad hoc ostendendum post hos sex dies continue canitur sine responsoriis alleluia. Tercio ideo in his sex diebus hoc fit. quia senarius numerus ad opera sicut septenarius ad requiem refertur. Qui enim vult puenire ad requiem oportet eum primo toto tempore pntis vite bene operari. Circa hoc sciendum est quod ecclesia his diebus sanctorum actum in corpore cum fine leticie recolit. sic incipiens actum ut pertingat ad quietem. primus dies mandat actum. septimus requiem gestat. octauus glorificat. Ne per responsorium illam actionem significat quam sancti in resurrectione corporum exercebunt. anime quippe sanctorum ante resurrectionem corporum in quiete sunt. sed dum illam recipient in actione erunt. et tunc sic erit actio ut non desinat quietes. In quiete quidem erunt quia non laborabunt nec cogitationibus fluctuabunt. nec erit eis in quiete illa se-

gnities desidiola. s. sic ab h^o vite opibus i
sine quiescēt. vt in alteri^o vite actione gau
deant. **H**ec aut actio ideo nobis p^o numez
senariū i memoriā rducit. qz sicut septena
rius numer^o requit ita senarius opa rñso
rioruz significat. **P**er rñsoria em̄ intelligi
mus scōz actōes q̄ erūt cū oi leticia vt iā
dictū est. **E**t nota qz p̄dicti versus q̄ canū
tur his septē diebus cuz rñsorijs dicūt eo
ordine q̄ positi sunt i psalmo **C**ōfitemi. vñ
sūpti sūt. excepti duob^o q̄ i qbusdā eccl̄ijs
p̄postere ponunt. **N**ā i q̄nta feria dicunt
xsum. **B**ndict^o q̄ venit i noie dñi rē. q̄ ibi
ponit vltio. **E**t in sexta feria xsum. **L**api
dē quē reprobaueſt edificātes rē. r h̄ ideo
qz in illa pleni^o agit de passiōe saluatoris
q̄ i alijs versib^o ibi positi. r iō merito illa
die cantat in qua passus fuit. **N**ec ē omī
tendū qz in quibusdā eccl̄ijs in his septē
dieb^o duo cū albis suppellicijs incipiunt
rñsoriū. **H**ec dies. **E**t in alijs quosdā tro
pos post altare. qd̄ rēſentat sepulcruz p
eo qz corpus ihu in eo sacramentalit̄ collo
catur r p̄secrat. gerētes typū duoz ange
loz q̄ stātes i sepulcro xpm̄ resurrexisse re
tulerūt. **V**erba em̄ illa. **H**ec dies rē. ad re
surrectōis diē ptinere noscūt. **R**ursus cā
tando p^o altare repñtāt aplos r mulieres
timētes. r xpm̄ resurrexisse dicere publice
formidātes. **F**it aut hoc ad laudes ad ter
tiā r ad vespas. **P**rimo eo qz i his tribus
spāt̄ horis xpi passio est expleta. nā mane
captus r illusus. in tertia flagellatus r lin
guis crucifixus. in vespis d̄ cruce deposit^o
r sepultus est. **S**cdo i signū qz resurrectō
tribus vicib^o nunciata ē. **P**rimū fm̄ mar
cū r matheū p vnū angelū q̄ fm̄ **A**ug. sta
bat in monumēto nō directe sed quali ad
ostiū. **S**cdo p duos angelos q̄ fm̄ iohem
stabant intus. **T**ertio p ipm̄ xpm̄ iux mo
numentū. **F**it etiā hoc in quibusdā eccl̄ijs
ad missam eo qz illa in altari celebrat su
per qd̄ xpi corp^o p̄secrat. **I**ō aut a pascha
vsqz ad octauā penthecostes canit alla fe
re i oib^o antiphonis r rñsorijs nocturnali
bus r in offerendis r postcōmunionibus
vt celebratio t̄pis p^o resurrectionez: redu
cat nobis ad memoriā vitā cōtēplatiuā. si
cut t̄ps qd̄ est añ pascha reducat actiū **T**e
pus em̄ añ pascha qd̄ in ieiunijs. r oratio
nib^o agim^o significat erūnas hui^o vite r tri

bulatiōē captiuitatē. in qua dū sum^o can
tica leticie subtricemus. **T**ep^o xō p^o pascha
significat beatitudinē r p̄petuā exultatio
nem. in qua post resurrectionē erim^o. r iō
relaxatis ieiunijs canendo alla. qd̄ interp
tatur **L**audate dñm. in dei laudibus fre
quentam^o. de quo dictū est in p̄hemio h^o
partis. **I**llud tñ notandū est qz in qbusdā
eccl̄ijs in hac hebdomada alleluia cāta
tur in missa sine finali melodia. r versus r
antiphe sine neuma. sed in sequentib^o can
tatur cū illa. r hoc ideo qz in hac cantam^o
p dño nro q̄ in aia r corpe p resurrectionē
iā factus est gloriosus: r illa finalis melo
dia expectationē nostrā significat. vltiā
scōz scde stole expectationē **T**acemus q̄
qz habemus qd̄ optamus. puuli nāqz plo
rant cū panē non habent. s. cū hñt qd̄ desi
derant tacēt. ita et nos q̄si ploram^o alio tē
poze. qz non habemus qd̄ desideramus r
sancti quasi in desiderio sunt expectatōis
In quibusdā etiā eccl̄ijs in magnis etiā
solennitatibus tacetur illa melodia in sig
num qz sancti p quibus celebramus certi
sunt qz scdā stolam quā expectat amitte
re nō possūt. **Z**ubilus quidam diuersa no
tat vt dictum est sub natali. **P**orro in ist
octo diebus cantatur p memoria neophi
corū. r singulis dieb^o singula denotata sūt
officia. quod nō sit in toto tpe vsqz ad pen
thecosten. r in prima die. s. in sabbato san
cto r in octaua duplices laudes ponunt.
In prima em̄ dicūt alla. p̄fitemini. r tract^o
Laudate dñm oēs gētes. in octauo xō di
citur duplex alleluia qd̄ ideo fit qz p̄ma vi
ta nostra que fuit añ peccatū: beata fuit. s.
nō sempiterna. sed vita que erit i septima
quietis erit beata r sempiterna. **Q**uia er
go prima vita fuit beata. idcirco cantatur
primo alleluia. qd̄ est vox angelica. in lin
gua hebraica qz dignior est. sed qz nō fuit
sempiterna. ideo humiliori lingua latina
cantatur tractus laudate. **Q**uia xō vita
q̄ erit in septima etate erit beata r sempi
na. ideo in sabbato i albis q̄ est dies septi
mus duplex alleluia cāta^o propter dupli
cem stolā vt ibi dicet. **N**am vita illa que i
septima quietis dabit nō tollet in octaua
etate. q̄ p octauū officiū intelligit. sed po
tius cōsummabit. **C**irca cātica leticio
tanduz est qz quatuor sunt status eccl̄ie.

Secus

Primus est culpe. scōs culpe et pene. tertius pene et gratie. quartus gratie et glorie. **P**rimū representat ecclesia i septuagesima. **I**deoq; subtricit: te deū laudamus et alleluia. qz non est speciosa laus in ore peccatoris. et gloria in excelsis deo. qz positus ē inter deū et hoies paries inimicitiaz. **S**ecū dum representat in aduētū. ideoq; supradicta cantica subtricit pter alleluia. qz lex data deū intelligere docuit et laudare. **T**ertium representat in estiuo tpe. ideoq; ppter grām acceptā in festiuis ista cantant. s. ppter penā istā in ferialibus subtricit pter alleluia. quod etiam quotidie frequentat qz spes de resurrectione futura nō infirmat. **Q**uartū representat inter octauas pasce et penthe. ideoq; supradicta cātica leticie frequentant et multiplicant. qz tñ nōdū habem⁹ gloriā quā expectamus. ideoq; te deū laudamus et gloria in excelsis in ferialibus subtricimus. et in dñicis in quib⁹ qsi duplicē resurrectionē representamus. et etiam in festis scōz. in missa duo alla cantamus. sed in ferialib⁹ vnū vt iā dicef. **N**ec te moueat qz nō rectū sed pposterū ordinē ecclesia representat eo qz erūt nouissimi pmi et primi nouissimi. **S**ic gvarietas diez et statū humanoz varietatē inducit officiorum. **Q**uerendū tñ est quare diuīa officia ita distinguūt vt alia celebrentur cū solo responsorio. alia cū solo alleluia. et h quandoq; cū simplici alla. qñq; cū duplici alla. alia simul cum responsorio et alleluia. et alia cum responsorio et tractu. et alia cū alla et tractu. **D**ici potest qz die ieiuniorū qbus mīsorium sine alleluia canif. reco lunt act⁹ eoz qui pbyteris grauiā pfitentur. vt ab illis p̄siliū accipiant penitēdi. **I**pi g dies agunt cum solo responsorio p qd vita actua intelligif. que in labore ducitur. sine alleluia qd est cantitū leticie. qz ecclesia dolet p talibus tanq; p membris vulnerat et nōdū sanati. **E**x eo em qz alla dimittit rubor ecclesie monstrat quēbz d suis vulnerib⁹ nōdū sanatis. **P**reterea iō tñ nō dīr alla. qz nō est pulcra laus in ore peccatoris. **I**n diebus vero profestis que sunt ab octaua pasce vsq; ad octauam penthecostes simplex alleluia sine responsorio canif. **P**rimo quia dies illi vitam contemplatiuā significant. qz erit post resurre-

ctionem. in qua rñsio nō erit. qz penitētie actus ibi supfluus erit. sed tantū alla canetur de pcepta immortalitate. **S**ecūdo qz tūc p illis canim⁹ q iam sunt i patria ad qz iā nō p̄tinet actio laboriosa quā respōsoriū notat. sed sunt in dei cōtemplatione et exultatione que intelligif p alla. **T**ertio qz añ resurrectionē corpoz nostroz aīa sine cor porze deū laudabit. **Q**uarto qz sc̄i añ diē generalis resurrectionis simplicem tantū recipiūt stolā. s. anime. **R**ursus in priuat⁹ ferijs gloria in excelsis dō rē. et duplex alleluia nō dīr. qz nondum habem⁹ pfectam iusticiā nec gloriā quā expectam⁹. **S**z qā ecclesia iā primā habet resurrectionē. iōd alio tpe semp alleluia canit. pter qz in septuagesima. vt dictum est in phemio huius ptis et sub ti. de tpe aduent⁹. **I**n octauis xpo pasce et in sabbato in albis duplex alleluia dīr. qz tūc tps resurrectionis representamus. et in requie qz erit in resurrectione duplicem stolā. s. aīe et corpis p̄cipiemus qz erimus vtroq; hoīe. i. in anima et i cor porze gloriosi. **E**rimus em incorruptionis gloria vestiti. **I**n dñicis quoq; que sūt ab octaua pasce vsq; ad octauā penthecostes duplex alla dīr. tū qz in resurrectione quā ip si dies significant corpus sū cū anīa laudabit deū. tū qz duo sunt vñ letari debet aīa i die sempiterna. vnū de pcepta leticia aliud de p̄cipienda in resurrectione. tū quia resurrectione dñi que facta est i die dominica est causa nostre resurrectionis future. et iō in omnibus dñicis quasi octauā dñice resurrectionis representamus. **I**n ferialibus vnū. qm ante resurrectionē anima vna dū taxat frui beatitudine. **R**ursus ideo vsq; ad octauā penthecostes duplex alleluia dicif. qz in octaua etate in qua erit cor porum resurrectio erimus vtroq; homie gloriosi. **I**n omnibus quoq; festiuitatib⁹ illo tpe occurrentibus duplex alla dīr. **E**t hoc primo ppter requiem et fruitionē. **S**ecundo qz illi iam de duobus gaudent. s. d eterna quiete. et de diuina visiōe. **T**ertio qz cum iam habeant gloriā anime securi sunt de gloria corporis. **S**ex xpo dies paschales videlicet inter sabbatū sanctum et sabbatū in albis. et dominici dies atq; festiui quos celebramus ab octauis penthecostes vsq; in septuagesimā. in quibus re

Libër

sponsorum et alia canis. recolunt act² eorum q̄ eleosynas largiendo. infirmos visitando. et solum que bona sunt operando. pseuerantiam habendo in sanctitate quā in baptismo receperūt sine dubio ad contemplationem dei pueniunt. **I**nde est q̄ post responsum quod vitam actiuam significat. sequitur alleluia quod significat contemplatiuā. sed tunc vnū tantum siue simplex alleluia dicitur. ppter causas supradictas. Prius autē dicitur rñsorū et postea sequitur alleluia supradictū est. Dominici autem dies et festiui a septuagesima vsq; in pascha. q̄ rñsorū rñsorij nō alleluia sed tract² subditur. recolunt eos qui sunt in bonis operibus. sed videntes laborē vie timent casum. nam tēptatōnibus tundunt sine quibus hec vita nō ducitur. **I**nter responsum em̄ et alleluia tractus est medius qui neq; in tanta leticia est sicut alleluia. neq; in tanto ope vt responsum. **I**n sabbato x̄o sancto gaudentes p̄ neophitis nostris. quia ab omni peccato liberati sunt canim² alleluia. sed q̄ eos trahendos varijs videm² laboribus tractū adijcimus. p̄ quē labores intelligunt. de quo dictū est: sub ti. de septuagesima et in p̄hemio hui² p̄tis. Quomodo officia istorū septē dierū et officia dñicarū que sunt inter pascha et p̄thecosten adaptant septē donis spiritus sancti sub vigilia ascensionis. et sub sabbato in albis dicitur. **C**irca euangelia q̄ b̄ tpe legunt sciendū ē. q̄ oīa p̄tinet ad resurrectionē et iux̄ ordiez scriptorū ponunt. **M**atthe² em̄ p̄mo scripsit. scđo marcus. tertio lucas. vltimo **J**ohannes. **U**n̄ p̄mo ponit euangelium mathei. in vigilia pasce. **I**n ip̄o vero die. pasce euangelium marci. **I**n scđa et tertia feria euangelium luce. **I**n quarta et quinta feria et in sabbato euangelium **J**ohis. **I**n sexta feria inponit euangelium mathei. **G**ane i euangelij vigilie et diei tantū agi de annunciatōe resurrectionis facta p̄ angelū. **I**n alijs de visione. **C**ōueniebat em̄ vt prius annūciaret dñi resurrectio. et postea ad maiorez fide faciendā corporalit̄ ip̄e ab oībus videret. **T**ria x̄o **J**ohis euangelia omnino postere posita sūt. p̄mū nāq; fuit qd̄ legitur in sabbato. postea qd̄ legit in quinta feria et aliquāto tpe p̄ qd̄ in quarta feria legit. **N**ā maria magdalena cū venisset ad mo-

Sextus

numētū et nō inuenisset corpus dñi. **B**latū credidit et cucurrit et nūciauit. **P**etro et **J**ohāni q̄ cucurrerunt ad monumentū. et **J**ohes p̄cucurrit. s̄ nō intrauit. sed petro tandē veniens introiuit. et postea **J**ohes intrauit. et cū nō inuenissent redierūt ad p̄pria. **H**oc legis in sabbato. **I**llis redeuntibus maria remansit ad monumentū et inclinans se in monumentū. vidit vnū angelum sedentem ad caput alium ad pedes q̄ dixerūt. **M**ulier qd̄ ploras. **Q**ue dixit. q̄ tulerūt dñm meū. et nescio vbi posuerunt eū. **E**t tūc puerla retrosum vidit **J**hm q̄ dixit ei. **M**ulier qd̄ ploras. quē q̄ris. **E**t illa respiciens. et ortulanū eū esse credēs dixit. **D**ñe si tu sustulisti eū dicito mihi et ego eū tollā. **H**oc legis in quinta feria. **A**liquanto tpe p̄ petrus iuit piscatū cū sex alijs ad mare tyberiadis vbi dñs apparuit eis i litore. **E**t b̄ legis in quarta feria. **S**z quare hec oīa. **S**olutio. **I**n quarta feria cantat b̄ qd̄ cantabit sanctis in die iudicij. **V**eni te bñdicti patris mei etc. **E**t i illo euangelio qd̄ eadē die legis dicit qd̄ dñs apparuit discipulis in litore maris. **E**t b̄ bñ puenit. **N**ā p̄ litus maris vt dicit b̄. **G**reg. sup̄ illū locū finis intelligit mūdi i quo dñs apparebit suis gloriosus. et tūc petro trahet ad lit² rete plenū magnis piscib² centū quadragintatib². nec tñ scindet rete. **P**er petrū itelligit ordo sc̄torū p̄latorū. qd̄ fluctu h̄ seculi ad litus stabilitatis eterne ducent eos q̄ p̄ ip̄os pueri sunt. s̄ b̄ attribuit soli petro ppter ecclesie vnitatē. **S**ed quare legitur in sabbato in albis euangelium qd̄ tūc legis. **R**ideo qd̄ officiū h̄ sabbati cū officio p̄cedentis sabbati sancti in multis conuenit. **N**ā i p̄cedenti sabbato duplex laus cantatur sic et in b̄. et etiā lectio lectōi puenit. q̄a in lectiōe p̄cedētis sabbati dicit. q̄ sursum sunt sapite. nō q̄ sup̄ terrā. et lectiōe sequētis dicit. **D**epONENTES oēm dolū etc. et ip̄i tanq̄ lapides viui sup̄edificamī etc. **E**t nihil aliud est q̄ q̄ sursum se sapere. **C**ōueniebat igitur vt euangelium euangelio corresponderet. qd̄ fit in eorū p̄ncipijs. **N**ā i euangelio p̄cedētis sabbati dicit. **V**espe autē sabbati q̄ luce scit in p̄ma sabbati. i. diluculo venit maria magdalena. **E**t in euangelio sequētis dicit. **U**na sabbati maria magdalena venit ad monumentū cū adhuc tenebre eēnt. quod

Actus

Idē est. In hoc tñ videt differētia. qz dicitur ibi qz venit maria magdalena et altera maria. hñ sit mēō nisi d maria magdalēa. Sz vt ait Aug. i li. d pcor. euangelioz. iō Jobes solā mariā magdalēā nōniat. qā fuit ceteris fructior. nec tñ ideo ceteras excludit. Euangelium dō mathe^o legitur in sexta feria qz dñs per passionē meruit sibi dari prātem in celo et in terra. vel poti^o da tā notificari. et qz dñs in sexta feria passus est. idcirco legi^o euāgelii mathei i sexta feria. in qua dñs ait discipulis. Data est mihi ois ptās in celo et in terra. Un apostol^o Christus factus est p nobis obediens patri vsqz ad mortē. mortē autē crucis. ppter quod et deus zc. Abi ergo poneret euangelium in quo agitur a Johanne de pma visione domi que facta fuit marie magdalene nisi in quinta feria. In prima em die nō poterat poni pdictis de causis. nec i secunda nec in tertia nec in quarta nec in sexta nec in sabbato. Unde restat qz in qnta feria necessario poni debuerit. Alit qui dam qz licet in scda feria legat^o euangelioz d apparitione domini facta discipulis eunibus in emaus. nō tñ illa facta fuit ea die sed in pcedenti. Decē etem apparitiōes p christi resurrectionē in euangelis inueniuntur ad fidē nostrā confirmandam. quin qz in prima die. et quinqz postea. Sz i apostolo dicitur. qz in die resurrectionis apparuit Jacobo et qngentis simul fratrib^o. et sicut quidam dicunt in ipa etiā die primo apparuit matri. vt dictum est in quarta pte sub ti. de accessu pontificis ad altare. et Jacobo qvoti vouerat nō comedere. sed et Joseph etiā apparuit qui p eo tenebat i carcere. Verū. qz de visione angeloz et de maria magdalena euangeliste discordare videntur. ideo aliqua sup hoc ppter ppositum dicamus. Matheus dicit qz mulieres viderunt angelum sedere sup lapidē. qui tñ erat extra monumentū. Bar cus dicit qz introeantes ipse in monumentū viderunt eum sedentem in dextris. Johānes dicit qz maria magdalena vidit duos angelos vnū ad caput. alium ad pedes sedentes. Lucas dicit qz duo angeli stantes dixerunt marie magdalene et alijs. cur queritis viuētem zc. Item Johānes dicit solam vnam venisse. s. mariā magdale-

nam Matheus duas. s. eam et aliā. Bar cus tres. s. eam et mariam matrem Jacobi minoris et mariam filiam salome. que fuit mater filiorum zebedei. s. Jacobi maioris et Johannis euangeliste. fm Chisosto. tā tum salome filia fuit Lucas plures. dicit ei Erat autē maria magdalena et Johanna et maria Jacobi minoris subaudi mat et cetera qz cū ipis erāt. Et alie venerūt quas nō numerāt euāgeliste. Ecclia tñ tres marias reputat. Rursus mathe^o dicit qz mulieres certificate p angelū inē qz erat pcpue maria magdalena. denūciauerūt aplis dñm resurrexisse. Et Jobes dicit qz maria magdalena nunciauit Petro et Johāni eū sublatū fuisse. Vera qdē sunt oia qz dicit euā geliste in his et nō sunt aduersa. s. qd vnus min^o dicit alius supplet. Verū est em sicut narrat mathe^o qz pmo videt angelū sedētē sup lapidē quē reuoluerat ab ostio monumenti. qz et dixit eis eū resurrexisse et adiecit. Ueite et videte locū vbi posui. eū. et tūc ipse surgēs pcessit eas in monumentū. et sedit i dextris sic narrat marc^o. Post maria magdalena vidit vnū ad caput et aliū ad pedes sedētes. sicut dicit iohes. qz dixerūt ei. Mulier quid ploras. et nunciauerūt eū resurrexisse. Et tunc surrexerūt ipi vt apparerent ei stātes. sicut dicit lucas. vt in b qz surrexerūt dñm resurrexisse ostenderēt et cū starēt dixerūt ei et alijs. Cur queritis vi uētē cū mortuis. i. eū qz surrexit cur qrit i sepulcro qd ē loc^o mortuoz. Ambrosi^o dē cit duas fuisse marias magdalenas. vna qz fm matheū sciuit dñm surrexisse alia que fm Johem nesciuit. s. corpus sublatū cre didit. Augustin^o dō d cōcordia euangelis starū sic soluit. Dicit em qz cū maria magdalena cū alijs veiret dicēdo. qz reuoluet nob lapidē ab ostio monumenti. cū adhuc aliquātulū lōge eēt vidit lapidē reuolutū et statim cucurrit ad petrū et iohem. et signifi cavit eis corp^o dñi fuisse sublatū qz venientes inuenerūt monumentū vacuū et credentes qz fuisset sublatū redierūt. Maria autē iterū adiūxit se alijs et ppi^o accedens cum eis vidit angelū sedētē sup lapidē sicut dicit mathe^o. et cetera sic supi^o dicta sūt. Za charias qz pposuit vnū euāgelii ex qtuor alijs soluit. dicit ei qz maria magdalēā et alie venerūt ad monumentū. et viderūt angelū

Liber

sedetē sup lapidē. sic dicit mathe². et post in monumento sicut dicit marcus. et inde duos stantes vnum ad caput et alium ad pedes. sicut dicit **Lucas**. s. illum priorem cum alio. vel eo disparente alios duos. qui dixerunt. **Cur queritis viuentem cum mortuis. et significauerunt eum resurrexisse. Alie crediderunt verbis eorum maria remansit incredula. Unde alie nunciauerunt discipulis dominum resurrexisse. illa nunciauit petro et Iohāni eum sublatum fuisse. que post aduentū et recessum eorum sola remansit ad monumentū. que inclinās se in monumentum vidit duos angelos sedentes vnu ad caput et alium ad pedes. sicut dicit Iohes. qui dixerunt ei. Mulier quid ploras. Et illa respondit. Quia tulerunt dominum meū et nescio vbi posuerunt eum. Et conuersa vidit dñm. Qui dixit ei. Mulier quid ploras quē queris? Et illa putās eū ortulanū esse dixit. Bñe si tu sustulisti eū dicito mihi. et ego eū tollā. Et tē dñs eā ex noīe nomiauit. et ipsa tunc eū cognouit. et post plures locutiōes angelorū tūc primo credidit. et voluit procidere ad pedes dñi. et domin² dixit ei. Noli me tāgere. nō dū enī ascendi ad patrē meū. subintellegi² i corde tuo. quasi diceret. Quē queris tanq̄ mortuū. nō credis patri esse equalē. Et adiecit dñs. Vade et dic frīb² meis. Ascendo ad patrē meū et patrē vestrū et. i. in proximo est vt ascendā. Et ipa cepit ire iā certificata. et inuenti alijs mulierib² iuit paritē cū eis h² nunciare apostol. et in illa via apparuit eis domin² dicens. Aue² Que accesserūt et tenuerūt pedes ei². Predictū aut modū loquendi in quo quasi generalit² dictū ē q̄ mulieres iuerūt nunciare dominū resurrexisse. cum tñ maria que erat vna de ill² tunc incredula fuit sepe in scripturis inuenim². sicut et dominus dicit discipulis. Et me scitis et viā meā scitis. Cum tñ quidaz essent inter eos qui hoc nescirent. Unde domin² ait. Tanto tēpore vobiscū sum et nō cognouistis me et Sed illud primo dictū est scientib². istud ignorantibus. Ita etiā dicitur q̄ dom² in ascensione apparuit discipulis. et exprobrauit incredulitatē et duriciā cordis eor² q̄ his q̄ viderant eū resurrexisse nō crediderunt. cum tñ aliqui inter eos fuerit qui**

Bertus

sic crediderant. sic petrus et alij plures. Sed illud primo dictū est de incredulis. Hec opinio videt² pbabilior q̄ scda. et qd dixit Ambrosius. nō est credendū q̄ dixerit asserendo. sed alior² opiniōes referēdo licet ipse eā argumētū pbare videat². Quibus iuxta p̄dictā opiniōē leuiter respondet. et ferre totū quod ipse inducit. p̄ interemptionē soluit. verbi grā. q̄ ipse dicit q̄ vna maria fuit s̄m matheuz que sciuit dominum resurrexisse. hoc est falsum. q̄ alijs credentibus verbis angeli remansit incredula. Augusti. nō nō sic fuisse dicit. vt narrat s̄ narrat ita potuisse fuisse Unde pbabiliori sententiē nō p̄iudicat.

De secunda feria post pascha.

Quia per gloriam resurrectionis impleuit dominus que p̄misit in veteri testamento vt videlicet introduceret nos in terram fluentem lac et mel. ideo dicit ecclesia in introitu huius secunde ferie. Introduxit nos dominus in terram fluentem lac et mel. **Ero. xliij.** q̄ xps iam introduct² est et ecclesia triumphans in re. ecclesia vero militans in spe. Epistola sumit² de acrib² apostolorū. x. ca. **Stans Petrus** i medio et. et intendit pbare passionē christi et resurrectionē. Unde dicit. Huic omnes p̄phete testimonium p̄hibent Euangeliz duo ex discipulis **Luce. xliij.** c. cōcordat epistola. de apparitione domini discipulis euntibus in emaus. ibi enī habetur q̄ cognouerunt eum in fractione panis. Quid est fractio panis nisi expositio scripture. ibi enī cognoscitur dominus. Responsoriū nō concordat cum introitu. Dicat nūc israel. **Alleluia.** Nonne cor nostrū erat ardens et. est de scripturar² expositiōe. In alijs ecclesijs dicit alleluia. Angelus domi. **Matth. vi. ca. Offertoriū.** Angel² dñi et est de testimonio aploz. Postcommunio Surrexit dñs et. **Luce. vi. c.** est de apparitione que facta est petro Multiplicat igitur apparitiones vt dictū est ad p̄firmādā fidez. Sane ex hodierno euangelio sumit² alleluia. Nōne. et offerenda. Angel² dñi. ex eo q̄ ibi dicit mulieres visiōes angeloz vidisse q̄ dicūt eum viuere. Similiter et communio. Surrexit dñs. ex eo q̄ ibi dicitur

Surrexit dominus vere et apparuit **Simoni**. Ad pietatem ergo pertinet hoc officium in quo continetur rememoratio scripturarum et pietate accedit ad mansuetudinem. **Quia** fueris autem terra promittitur illa de qua dicitur. **Beati mites** quoniam ipsi possidebunt terram. scilicet fluentem lac et mel. **Unde** in introitu. **Introduxit nos dominus** in terram fluentem lac et mel. **Et sunt** hii verba moysi populo post esum agni de egypto ducentis. **Introduxit inquam** spe. sed in illa postea introducet re. quam caleph dedit are filie sue irrigata et irriguo superiori et inferiori. **Irriguum inferius** timor est. superius amor. **Caleph** etenim quasi cor interpretatur. dat anime deuotionem cum timore pariter et amore. **In hac secunda feria** fit in vebatio apud sanctum petrum propter hoc quod in euangelio habetur. **Et apparuit** symoni. **Et quia ibidem** dicitur. **Nonne** cor nostrum ardens erat in nobis. quia ipse per ceteris magis arsit dominum diligendo. **Hac die** pisces viuos inspicimus recolentes cum gaudio quod dominus ad probationem resurrectionis partem piscis asini comedit. **Et in tertia feria** ad fontes imus ut ibi dicatur. et mulieres verberant viros. **Etiam** in his tribus diebus est feriandum. put sub pascha dictum est.

De tertia feria post pascha.

Tertia feria

Ostenditur per quid habeatur beatitudo celestis patrie. ostenso enim in secunda feria quod in terram fluentem lac et mel iam introduxit nos deus in spe. et postea introducet in re. ostendit per quid habetur. quod per diuinam scientiam sue cognitionem domini nostri. **Unde** hec tota feria est de cognitione sue sapientie dei. et inde introitus est. **Aqua sapientie** etc. **Eccli. xv. c.** et est septimi toni quia in septem donis spiritus sancti est ista sapientia. **In epistola.** **Surgens paulus.** actu. xij. ca. ostendit christi passio et resurrectio. per quam hec sapientia habetur. **Qui enim** veram fidem habet deus habet saporem dei. **Hec autem** cognitio est dies quam fecit dominus. **De graduale** ergo patet. **Et nota** quod cum omnes graduales verbi huius hebdomade sumantur de psalmo. cxiij. f. confitemini. quod est nonus post bibe-

xit dominus. hodiernus sumitur de psal. cxiij. f. **Confitemini.** qui est decimus in matutinali cantate. eo quod iste psalmus exhortatur fideles ad laudem dei quod per sapientiam suam redemit et liberauit eos a quadruplici temptatione. quia liberauit eos de necessitatibus eorum. id est ab infidelitate. et quod liberauit eos de necessitatibus eorum. id est a praua consuetudine et liberauit eos a tedio bone actionis et eduxit eos a versutis heretice impugnationis. **Alleluia** est. **Surrexit dominus** et apparuit mulieribus. **Vel** fin alias ecclesias. **Opportuit** christum pati. quod sumitur de euangelio. **In alijs etiam** dicitur. **Surrexit dominus** etc. **Luce vlti. c.** **In euangelio** etc. **Stetit** **Iesus** etc. **Luce. xxiij. c.** ostendit dominus et probat resurrectionem suam discipulis suis per quattuor. **Primo** per consuetum modum loquendi cum dixit. **Pax vobis.** **Loquebatur** enim eis sepe de pace. et amator pacis erat. **Unde** et ipse dominus inquit. **In me** pacem habebitis in mundo autem presuram. **Pacem** relinquo vobis. pacem meam do vobis. **Secundo** per hoc quod ostendit se palpabile. **Tertio** quia cum eis comedit. **Quarto** quia eis aperuit sensum scripturarum. **Et quia** hanc sapientiam dominus dedit per se et per apostolos. ideo dicitur in offertorio. **Intonuit** de celo dominus. id est de apostolis ut omnes crederent in illum. **Hec enim** inquit **Iohannes** scripta sunt ut credatis. et credentes vitam eternam habeatis. **In postcommunione** que est ad col. iij. c. invitamur ad hanc sapientiam. **Si** consurrexistis cum christo que sursum sunt sapite. ecce de sapientia. **Et quia** de sapientia habetur in hac secunda feria ideo fit statio ad sanctum paulum quod fuit sapientior omnibus apostolis seu cui dominus singulariter aperuit intelligentiam scripturarum. de quibus legitur in euangelio et introitu. **Unde ipse** dicit. **Non** a me nec ab homine accepi euangelium meum. sed per reuelationem domini mei ihesu christi. **Vel** quod per eum maxime ad impletum est quod in euangelio legitur. scilicet oportuit predicari penitentiam in omnes gentes. ideoque et eius predicatio legitur in hodierna lectione actu apostolorum. **Hac die** viri verberant mulieres. put sub pascha dictum est. **Hac etiam** die ad fontes imus per eo quod hodie in introitu viri beati aqua sapientie potati referunt. et in offertorio fontes aquarum

apparuisse memorant.

De quarta feria.

Quarta feria de celesti patria et per quod habeamus. octavo etiam in secunda feria.

per in terram fluentem lac et mel etc. introducimur ideo nunc in hac quarta feria inuitamur ad illam. **U**n introitus est **Venite benedicti patris mei etc. Math. xxv. c.** Quia vero dominus dicit. Penitentiam agite. appropinquabit enim regnum celorum. et quia ibi non intrant nisi purificati per penitentiam. ideo beatus Petrus in epistola. **A**periens. **Act. iij.** inuitat iudeos ad penitentiam. **I**deo autem ad penitentiam inuitatur homo. ut de filio dyaboli fiat filius dei. et hec est mutatio dextre excelsi. Propter quod in responso habemus. **D**extera domini fecit virtutes. **S**equitur alleluia de resurrectione. **S**urrexit dominus etc. **E**t in alijs ecclesijs est. **C**hristus resurgens etc. **S**emper enim in his diebus aliqua de resurrectione dicuntur. **I**n alijs etiam dicitur. **C**um sederit. **math. xxv. ca.** Quia vero hec mutatio fit etiam quando homines fiunt filij dei propter predicationem. ideo in euangelio. manifestauit se ihesus. **Joh. xxi. c.** dicit dominus. **A**ditite in dexteram nauigij rethbe. **H**oc facit qui tantum predicat propter deum. et tunc trahuntur magni pisces. **P**ostea dedit eis piscem assum. **P**iscis assus est christus passus. **H**ec erit refectio in patria cum comedemus panem angelorum. **D**e quo in offertorio. **P**ortal celi etc. **P**ostcommunio est. **C**hristus resurgens **Roma. vi. ca.** **E**t quia beatus Laurentius fuit vnus de magnis piscibus et fuit assatus pro christo. ideo fit statio ad beatum Laurentium.

De quinta feria.

Quinta feria est de conuersione gentium propter passionem et resurrectionem. **U**n introitus est. **V**ictrices manum tuam laudauerunt pariter christiani. quia sapientia aperuit os mutorum. **U**n **Esa. xlv. ca.** **T**unc claudus saliet sicut ceruus. et aperient lingue mutorum. **A**d factum est quando christus demones eiciebat. et faciebat homines mutos loqui. **U**n in euangelio. **E**rat iesus eiciens demonium et illud erat mutum. **I**n epi

stola vero. **A**ngelus domini actus. **viii.** significatur conuersio ista gentium. **U**n ibi dicitur eunuchus qui conuersus est a philippo qui interpretatur os lampadis siue os illuminans. quia quicquid per scripturam inspectionem vel predicationem conuertitur homo ut gentiles qui significantur per eunuchum. quicquid vero per inspirationem conuertitur ad dominum ut habetur in euangelio quod apparuit Marie magdalene. **Q**uia vero per conuersionem gentium factus est christus lapis angularis. ideo in versu responsorii habetur. **L**apidem quem reprobauerunt edificantes etc. **E**t quia vera conuersio fit per penitentiam. ideo sequitur alleluia **Math. xx. vj.** **I**n die resurrectionis mee dicit dominus. precedam vos in galileam. id est in transmigrationem de vicijs ad virtutes. **E**uangelium. **M**aria stabat. **Joh. xx. c.** est de apparitione domini marie magdalene in specie ortulani siue pegrini quia pegrinus est deus hominum quod diu est in peccato. **I**n offertorio. **I**n die solennitatis **Exod. iij. et xij. c.** similiter permittit conuertentibus vera beatitudo. **I**n postcommunione vero **plis etc. j. Reg. ii. c.** ad laudandum inuitamur. **E**t fit statio a sanctis apostolos. quia in philippo qui interpretatur os lampadis intelliguntur omnes apostoli. per quorum predicationem conuersio gentium facta est. **I**tem quia fratres domini. de quibus in euangelio legitur: sunt apostoli per quos os muti aptum est. et diserte lingue infantium ideo statio fit ibi.

De sexta feria.

Sexta feria est de institutione baptismi. **U**n introitus est. **E**duxit eos dominus. scilicet de egypto. id est de tenebris peccati. et inimicos eorum operuit mare. id est baptismus. et subiicit ibi ter alleluia. propter liberationem ab hostibus et bonum gratie. **P**ostmodum sequitur epistola. **C**hristus semel. **j. pet. iij. c.** in qua beatus petrus agit de baptismo et de arca noe. **S**icut enim in diluuium per arcam salue facte sunt animae cet pauce. scilicet octo. sicut et in baptismo. quia sicut in aquis diluuii. que inundauerunt totum mundum. mundus a peccatis purgatus est et per arcam animae salue facte sunt. ita et in aquis baptismi. in quo omnia peccata mundata sunt. per ecclesiam saluati sumus. **S**equitur graduale. **H**ec dies quam fecit dominus. **V**ersus. **B**enedictus

qui venit in nomine domini. Est enim homo qui consecrat baptismum. sed deus est qui invisibiliter baptizat. Unde sequitur. **Deus** dñs et illuxit nobis. s. p illuminationem baptismi. et p illuminationem legis domini. Alleluia est. Angelus dñi. cū duplici x̄su sicut in die pasce. In ecclesijs. quia in hac die agitur de institutione baptismi. vnus versus est ppter christi resurrectionē i corpore. alius ppter stolā anime quā in baptismo suscipiunt baptizati. **Euangelii** x̄o est de institutione baptismi. **fm math. vi. ca.** **Undecim** discipuli abierūt in montem quē constituit illis ihesus. Et sequitur ibi **entes** docete oēs gētes. baptizātes eos in nomine patris etc. Et qz in memoria debemus habere istū diē ppter institutionem baptismi ideo sequit̄ i offertorio. **Erit** nobis memorialis dies ista etc. **Exodi. xij. et xij. ca.** Memorialis quidē debet esse dies in qua de victis ad virtutes transimus hoc em dixit moyses d die pasce. **Postcōmunio** ē. **Data** ē mibi oīs ptās. **math. vi. ca.** Quia x̄o b̄tā x̄go credidit interfuisse in institutione baptismi. qz vt hierony. ait. b̄ apud nazareth in domo eius actū est. ideo hac die fit statio in ecclesia eius.

De sabbato in albis.

Equit̄ de sab

I bato in albis in quo est introit̄. **E**duxit dñs populū suū i exultatione. hoc maxime in extremo sabbato fieri intelligit̄. qñ erit v̄z sabbatū. **Sz** ne iudei credant hoc dictum esse de se. sequitur in epistola prima beati petri. **ij. capif.** fratres deponentes oēm maliciā et dolū etc. Sequitur duplex alleluia sine gradu. **ali.** **Primo** qz nunc terminat̄ septuagesima. postqz sequit̄ octaua resurrectionis qñ habebit duplex stola anime. s. et corporis et cessabit labor opis. de quo dictū est i p̄beimo huius ptis. et sub ti. de septem diebus post pascha. et in quarta pte sub ti. de alla. **Secundo** qz in die iudicii duplex erit gaudium p dominica et nostra resurrectione. **Tertio** geminatur alleluia. qz tunc erit leticia sempiterna. qz ei erit leticia vnū alla canit̄. qz sempiterna fm cōcinif alla. **Quarto** qz in octaua resurrectionis omnis solitudo deponet̄. qd significatur in hac octa

ua die in qua vestis candida siue chrisma le deponitur. ideo in albis nō cantat̄. **gdu** ale sed duplex alleluia. qz tūc erim⁹ i albis. **Ite** qñtū ad resurrectionem dñi non debz graduale cantari. neqz qñtum ad baptizatos. et ideo cantatur vnum alleluia p baptizatis. s. **Laudate** pueri dñm. et aliud de resurrectione domini. s. **Hec** dies quā fecit dñs. **Preterea** ideo post alleluia hec dies sequit̄ alleluia. **Laudate** pueri qz de leticia animarū transient ad gloriā incorruptibile corporis. **Euangelii** x̄o. **Una** sabbati **Joh. xx. ca.** est de duobus discipulis qui currebant ad monumentū. **Petrus**. s. et **Johānes**. qui significāt duos populos. cucurrit tamē citius **Johannes**. i. iudaei⁹ popul⁹. qz habebant pphas. s. **Hieremias** **Isaiam** et alios qui d passione domini loquunt̄. sed **Petrus** citius intrauit. i. gentilis populus. non tamen intrauerunt iudei in multitudine. qui em credit̄ itat. sic dicit **Aug⁹**. Et attende qz epistola et euangelium huius sabbati concordāt cū epistola et euangelio sabbati sancti. put dictum est sub titulo de septēz diebus post pascha. **In** offertorio x̄o de illuminatione per baptismum agunt̄ grates. **Bñdic⁹** qz venit etc. **Postcōmunio** est. **Oēs** qui in x̄po baptizati estis x̄pm induistis. **Gal. iij.** Die ista fit statio ad eccliam beati **Johis** in laterano. quia em in precedenti sabbato baptizati sunt pueri. et in octaua die i lege circūcidebant̄. ideo recte hac de ipi conueniunt vt hoc spiritualiter agat̄ in baptizati. et hoc est quod dicit̄ in epla. **Deponentes** omnē maliciā et oēm dolū etc. quasi mō geniti infantes. ne p fenestras quinqz sensuum intret mors. **Dicit̄** aut̄ ad horas capitulū. **Christus** resurgēs. **Roma. vi. ca.** et itud. **Expugate** ve. etc. **j. Cor. v. ca.** et itud. **Christ⁹** passus est. **j. pet. ij.** **Quia** x̄o in tota septuagesima. que vsqz ad hanc diem p̄reditur pñiam egim⁹. ideo ecclesia hodie celebrat in albis vt magis ac magis albi simus sicut dñs ait in euangelio **math. iij.** **Agite** pñiam. appropinquabit enim regnum celoz. **Quare** hoc sabbatū d̄r in albis dictū est sub pascha. **Hac** die dñs papa distribuit agnos dei. **Alicubi** etiā distribuitur cereus paschalis. de quo dictum est ibi sabbato sancto.

De recapitulatione dierum prece-
dentium.

Protest etiā ali-
ter dici. q̄ ideo in p̄missis septē
diebus baptis̄nalia celebrant̄
officia vel q̄a baptizati sapientia septifor-
mi docentur. vel quia ip̄orum temporis
vniuersitas dierū septenario voluit. qui-
bus q̄ fides spes ⁊ charitas precipue sūt
necessaria. ideo tribus psalmis vt̄mur in
nocturnis. Singulorum autem dierū offi-
cia sic possumus septem spiritibus et bea-
titudinibus coaptare. Officiū quideꝫ do-
minice resurrectionis p̄tinet ad timoreꝫ q̄
timemus terribilem s̄niam iudicis. Cū em̄
dicet pater rex et iudex omniū. Resurre-
xi adhuc tecum sum. in sugillatione inimi-
corum dicentium. q̄m moriet̄ ⁊ pibit nom̄
eius. tunc magnus erit timor ⁊ tremor. vñ
⁊ in offertorio. Terra tremuit ⁊ c. spiritus
timoris vt̄ fundamentū ponit̄. Sed qua-
re a timore incipientes in sapiētia termi-
namus. cū Esa. cepit a sapia ⁊ descēderit ad
timorem. Respondeo. Esaias saluatoreꝫ
descripsit qui carnem assumendo descen-
dit. Nos x̄o d̄ terrenis ad celestia tendere
conamur. ⁊ ideo gradus ascendendo con-
numerare debemus vt̄ a timore ad sapien-
tiam puenire possimus. **In sēda feria le-**
git̄ euāgeliū de duobus discipulis eunti-
bus in emaus. quibus dñs apparuit ⁊ scri-
pturas moysi ⁊ oim̄ pphetarū aperuit. et
attende q̄ licet hodie legat̄ euangeliz de
apparitione dñi. non tamen hodie. sed he-
ri apparitio sancta fuit. Ad pietatem ergo
p̄tinet hoc officium in quo continet̄ reme-
moratio scripturarū. ⁊ accedit ad mansue-
tudinē put̄ ibi dictū ē. In tertia feria le-
git̄ euāgeliū. Stetit ihs. vbi multipha-
rie suā resurrectionē pbat. s. p̄ visum p̄ ta-
ctū ⁊ p̄ gustū ⁊ etiā p̄ auditū. cum scriptu-
ras exponit. Quod p̄tinet ad scientiā. vñ
in introitu. Aqua sapientie ⁊ c. beati viri
potati referūt. In offertorio Intonuit ⁊ c.
fontes aquarū apparuisse memorāt. In p̄o
cōmunionē. Si cōsurrexistis. q̄ sursum sē-
querite sape iubent̄. Et i euāgelio sensus
ad intelligendū scripturas discipul̄ ap̄if.
Scripturaz̄ d̄ppe intelligentia ⁊ scia lamē-
ti ⁊ luct⁹ est cā effectiua. Qui ei legit i scri-

ptur̄ pphetas ⁊ eoz̄ dñm occisos. q̄ quō
dolore mordef. Et quāto q̄s p̄ctā sua itel-
ligit. rāto i luctū ⁊ p̄nle lamētū. prūpit. Li-
cet igit̄ his dieb⁹ sit gaudis vacādū. tñ in
epram leticiā remoueam⁹. ne carnes agni
sine lactucis agrestibus comedam⁹ q̄ bñ
q̄ lugent. **In quarta feria legiē euāgeliū**
d̄ discipul̄ piscatib⁹ q̄s dñs iuitauit ad p̄a-
diū. ⁊ dedit eis panē ⁊ piscē assū. i. cognō-
scere xpm̄ eē deū ⁊ hoīem passū. Que qdē
est illa saturitas d̄ q̄ d̄. Vñ q̄ esuriūt ⁊ siti-
unt iusticiā. qm̄ ip̄i saturabunt̄. Qd̄ ḡ d̄
ibi. Venite prandete. hoc est qd̄ cantat̄ in
introitu. Venite bñdicti p̄ris mei p̄cipite
regnū. Hoc ei regnū ē p̄adiūz eternū vbi
erūt pisces magni. s. vñus est sup̄ priuas
nō passiois. s. amor. Rōnabil̄ aut̄ i feria
quarta nobis a x̄p̄o regnū p̄mittit̄. quia i
q̄rta etate regnauit dauid ⁊ salomō. i. q̄z
manib⁹ x̄pi regnū speciali ⁊ pleni signi-
ficat̄. Et q̄z pet̄r⁹ sup̄radictū rethe traxit
terrā. ip̄i em̄ cōmissa ē ecclia. ip̄i specialit̄
dictū est. pasce oues meas. iō p̄ epla sumi-
tur ei⁹ p̄dicatio de actib⁹ ap̄loꝝ. Ad satur-
ritatē q̄z p̄tinet offerēda. Portas celi ape-
rui. s. pphas q̄ p̄dixerūt angelos q̄ annū
ciauerūt. mariā q̄ genuit ap̄los q̄ p̄dicauē
rūt. doctores q̄ exposuerūt. Per hos oēs
pluit dñs manna in ore egētū aniaz. i. d̄i
x̄bū v̄l corporis sacm̄ vt̄ non deficerēt in
via tēdētes ad patriā. vbi comedēt panē
āgeloz̄. Versus gradual̄. Dexterā domi-
ni fecit virtutē. cōgruit illi x̄bo euangelij
mittite in dexterā nauigij rete. Et ē sen-
sus. Dexterā dñi fecit virtutē. q̄z potētia
x̄bi mihi vniti fecit mevincē mortē. Ideo
q̄z dexterā dñi exaltauit me. i. laudabilem
me fecit. ⁊ repetit̄. dexterā dñi fecit virtutē
vt̄ oñdat resurrectionis qualitātē. s. eternā
Un̄ sequit̄. Nō moriar. s. viuāt. Iux̄ quē
sensū capim⁹. cū apostolo in allā ⁊ cōmu-
nione. x̄ps resurgēs. Et p̄tinet hoc ad for-
titudinē. Et q̄z bt̄us Laurētius fuit piscis
assus fortis in esurie. ⁊ esuriens in fortitu-
dine. idō sit ibi statio. Officiū q̄nte ferie
p̄tinet ad cōsiliū ⁊ misericordiā. Magnū
em̄ fuit p̄siliū peccatricis pedes x̄pi lauan-
tis cū lacrymis vt̄ misericordiā cōsequere
tur. put̄ in euangelio d̄. Officiū sexte fe-
rie p̄tinet ad mundiciā cordis ⁊ corporis.
In baptis̄mo nāq̄ de quo ibi agitur. lauā

tur corpus et anima. Et quia mundis cordi-
bus visio dei permittitur ut ibi. beati mundo
corde quoniam ipsi deum videbunt. et per mundicia-
am ad intellectum pervenitur. ideo recte in eu-
gelio dicitur. quod transmigrantes deum videbunt.
In sabbato legis euangelium in quo dicitur
quod licet Iohannes percurreret. tamen petrus sequens
citius in monumentum intrauit. et postea io-
hannes. Ibi put ibi dictum est sunt duo po-
puli. Petrus significat gentes quod posterius
venerunt ad noticiam passionis. sed tamen permi-
tuntur crediderunt. Iohannes synagogam quam in lege et per
phetas prius audiuit domini passionem. sed non
dum credere in mortuum voluit. Credet autem
cum israel salus fiet. De his duobus populis. scilicet cre-
dentibus et non credentibus loquitur petrus in epi-
stola. deponentes et cetera. De credentibus dicit in
introitu. Eduxit dominus populum suum. Eduxit ei-
dem israel de egypto cum auro et argento. scilicet il-
lis in deserto murmurantibus: et ideo peun-
tis. eduxit eos qui non murmuraverunt de de-
serto in terram promissionis. Et propter eosdem
dimituntur graduale. et duplicat alleluia. quia tunc
neophyti laborabant nunc deum voce et ope-
relaudant. Ad eosdem pertinet alleluia Lau-
date pueri domini. Totus enim ille psalmus ad
lectionem dirigunt gentium. quod ex eius illo fine
probat. Qui habitare facit sterilem in domo
Eisdem pueris pervenit quod canitur in offertorio
Benedictus qui venit in nomine domini. Hunc enim
versiculum cantaverunt pueri occurrentes domino
ad passionem venienti. Quod sequitur. Ben-
diximus vobis de domo domini. adiecit ma-
ter ecclesia dicens pueris suis Benediximus
vobis. id est signavimus vos baptismo. nos qui
sumus familia domini. quia deus dominus illuxit nobis.
Sequens versus. Hec est dies. ad gaudi-
um spectat credentium. Ille alius. Lapidem
quem reprobaverunt ad suggillationem per-
tinet iudeorum. Ad eosdem credentes pertinet per
communio. Quod est in christo et cetera. Pertinet igitur
officium istud ad pacificos qui filii dei voca-
buntur. dedit enim dominus his qui credunt in nomine
eius potestatem filios dei fieri quibus datur sa-
pientia perfrui.

De prima dominica post pascha.

In octava pa-
sce incipit tempus regressiois seu re-
conciliatiois. put dictum est in pre-
bemo huius partis. Sane in hac die do-

minica in quibusdam ecclesiis sunt octa-
ve pasce. et dicuntur responsoria de die dominica. et
introitum resurrexi. et graduale quod derelictus
erat resurrexunt habentes respectum ad gene-
ralem resurrectionem ad cuius gloriam per gradus
ascendit. Christi enim resurrectio in octava
etate facta est. Sed cum paschalis solenni-
tas significet illam octavam quam sequitur septena-
rium huius vite. queritur quare huius octavas cum
etiam eius solennitas pertendat non tantum per oc-
to dies. sed etiam usque ad diem penthecostes. res-
pondo quia resurrectio futura significata est per
circumcisionem. quam octava die mandata est cu-
ius vere circumcisionis octo sunt hebdomades
quarum octava redit ad primam. et ideo ad re-
presentandum has beatitudines solennibus
octo diebus officiis celebramus octavas domini
scilicet resurrectionis que est causa et signum nostre
future resurrectionis et circumcisionis. Ihas
beatitudines coaptat Augustinus in libro de do-
ctrina christiana septem spiritibus omittens ultimi-
mam. quia redit ad primam. Gradatim enim a timore
pervenit ad sapientiam. Unum. Initium sapientie ti-
mor domini. De hoc dicitur in prebemo septime
partis. Quia ergo noviter baptizati sunt puri. et
quia multos novellos in quadragesima ge-
nuit ecclesia. et quia in illo tempore fuerunt apostoli puri
propter quod dominus fuit cum eis quadraginta
diebus post pascha instruens eos in fide:
ut possent omnino fieri spirituales. et ut vire-
rent igne spiritus sancti. Propter istas tres cau-
sas siue novitates instruit nos ecclesia in fide
in hoc tempore. et ideo in prima quindena leguntur
Apostolus. et actus apostolorum. in quibus libris habe-
tur de septem signaculis. videlicet de incarnatione.
natiuitate et cetera: que christus solus apertus. qui
sunt maxima principia fidei nostre. Post
modum in alia quindeima cantatur in responsoriis
de psalmis. et in lectionibus leguntur epistole
canonice usque ad ascensionem domini. ut supra
fide edificent bona opera. psalmi enim et epistole
bona opera designant. Et attente quod ante resurre-
ctionem lex et prophetas legebantur. post resurre-
ctionem vero apostolus. et epistole canonice que sunt apo-
stolorum scripta leguntur et cantibus iubilant.
Lex enim et prophetas christi passionem et resurre-
ctionem predixerunt. et apostoli iam factam annuncia-
verunt et testificati sunt. Ideoque responsoria il-
lud cantant. Virtute magna reddebant apostoli te-
stimonium resurrectionis. Rationabiliter quod legi-
tur apostolus. et canitur eo quod in eo visio christi et age-

lorū collocutio memorat. In illa em vita quā paschale significat tps aie visione trinitatis et angeloz cōsortio gratulabuntur. Legit aut apoē. cū historia. Dignus es domine. Alleluia incipit. Ego sum vitis. Ad aut in quodā respōsorio dicit decātabat populus israel alleluia et vniuersa multitudo Jacob canebat legitime et dauid cū cantoribz cytharā pcutiebat in domo dñi. illud respicit q regno saul destructo. i. moysi imperio. arca. id ē humanitas saluatoris in q sunt manna. i. verbum. et tabule testamenti. i. thesauri sapie et scie dei absconditi. in hierlm ducit et in tabernaculo collocat vt eterna pacis visione fruatur et ad patris eq̄litate gloriosus exhibeatur. Cū aut supius tpibus infantie saluatoris paulū dixerim esse legendū. nūc vō scripta ceteroz apolorum patet q toto tpe siue añ possessione siue postea q dñi pntia memorat cōgrue pcones noui testi loquūtur. vt quasi ab vberibus sponsi filij cōsolationis lacte potētur. Deniqz scripture sunt vbera. de qbus dicit. Meliora sunt vbera tu a vino. De qbus nos sic reficiat deus cuius misericōdia plena est terra. vt oēs de ipius plenitudine accipiamus. Et nota q fm romanū ordinē legūt nouē lectiones in dñicis a pascha vsq ad penthecosten. put dictū est sub ti. de septē diebus post pascha. Propter nouitatē at triplicē que dicta est incipit introit. quasi mō geniti infantes et. j. petri. ii. cap. In epla vō in fide instruimur q incipit. Omne qd natum est ex deo vincit mundum et. j. Joh. v. c. oñdit fidē p testimoniū in celo et in terra et in cōscientia. In terra cum dicit. Tres sunt q testimoniū phibent in terra. spiritus aqua et sanguis. Q em clamore magno dñs emisit spiritū. et q ex eo iam mortuo extitit sanguis et aqua indicij fuit humanitatis. Et hi tres vnum sunt. i. vnū significat. Tres phibēt testimoniū in celo pater in voce. verbū in carne. spūs in colūba. et hi tres vnū sunt. De testimonio cōscientie sequit in epistola. Qui credit in filium dei tā in se testimoniū dī habz. i. hoc dictat ei cōscientia. Sequit duplex alia. in dñicis enim et festiuis dieb ab hac die vsq ad octauam penthecostes canit duplex alleluia. de quo dictum est sub titulo de septē diebus post pascha et sabbato in

albis. et sub septuagesima. primū alleluia est. post dies octo Joh. xx. ca. Euangelij Cum esset sero. Joh. xx. c. est de duabus apparitionibus domini. Prima omnibus aplis in ipso die pasce excepto thoma. alia octaua die presente thoma qui vidit et credidit et tetigit et dixit. Dominus meus et deus meus. Aliud vidit aliud credidit vidit humanitatem et credidit deitatem. Et congruit factum interpretationi nominis. Thomas em interpretatur abissus. nam p funde intellexit qui ex eis que exterius vidit deitatis itima penetravit. Postmodū inuitat nos in euangelio beatus Johannes ad credendū ab vtili et honesto. Utile est em nobis credere. Vnde dicit. Multa signa fecit ihs que non sunt scripta in libro hoc. Postcommunio est. Adhitema- num et. Joh. xx. ca.

De secunda dominica.

Sequitur de se
cūda dñica post pascha. Quia em p xpi resurrectione illuxit ds nobis. nō tantū puulis. sed etia pfectis ideo hec dominica de pastoribus est. q debent plene imitari christum. Unde introitus est. Misericordia domini plena ē terra. Ea enim non tantū paruuli. sed et magni repleti sunt. Et ideo sicut antecedens dominica fuit de paruulis. sic ista est de pfectis. Unde sequitur. Verbo domini celi. id est apostoli firmati sunt. Et quia Petrus loquitur ad pastores in epistola. Aristus passus est p nob et. prima Petri. ii. c. ideo nunc sunt synodi. et fit statō ad sanctum Petrum. In fine enim dicitur. Non uersi enim estis nūc ad pastorem et episcopum animarum vestrarum. Duo alleluia dicuntur. Primum. s. cognouerunt discipuli et. est d resurrectione. In alijs tamē ecclesijs dicitur. Surrexit dñs. Mathei vlti. ca. Aliud. s. Ego sum pastor bonus et Johannis. x. est de prelati. Euangelij vō. Ego sum pastor bonus. Joh. x. est de bonis prelati et mercenarijs. Offertoriū est. Deus deus meus ad te de luce vigilo. quia prelati debent semper vigilare. Unde in canticis canticorū dicitur. Inueniunt me vigiles qui custodiunt ciuitatem. Postcommunio similiter est d prelati. Ego

sum pastor bonus. *Joh. x. c.*
De tertia dominica.

De precedenti

Ibus duab^{us} dñicis ostensum est
q^{uo} parui et magni p^{ro} xpi resurre
ctione pleni sunt misericordia dñi. Parui euz
dñi introitu pcedētis dñice. Misericordia dñi
plena est terra. Magni cū dñi ibidē. Ver
bo dñi celi firmati sunt. In hac x^o tertia
in sequētib^{us} duabus dñicis añ ascensionē
hortat^{ur} nos ecclesia ad iubilū et exultatio
nē ppter xpi resurrectionē et ascensionem.
In introitu hui^{us} dñice incipit Jubilate
deo ois terra etc. Et ibi seq^{uitur} alla. q^{ui} iubil^{us}
est exultatio mētis hīta de eternis. soli at
q^{ui} iubilandū ē. Seq^{uitur}. Psalmū dicite no
mini eius. i. hilari opatione ipm laudate.
et sequit^{ur} sicut ibi vñū alleluia. q^{ui} ab vna ra
dice ortū hñt oia talia. i. charitate. Sequi
tur. Date gloriā laudi eius. et ibidē etiā in
fine sequit^{ur} triplex alleluia. q^{ui} a potētia pa
tris. et sapia filij et a benignitate spūscī p
cessit. q^{ui} nos liberavit p passionē et resurre
ctionē suā. et iō laudandus est deus. Licet
aut sit exultatio. tñ cutitur timor. ne spes
sine timore luxuriat i psumptionē. Un se
quit^{ur} xpus. Dicite dō q^{ui} terribilia sūt opa
tua dñe. Debz ei timē nou^{us} ppls. q^{ui} iudei
excecati sunt. q^{ui} erāt ppls peculiaris domi
ni. q^{ui} licet apposuissent custodes. tñ dixerūt
venerūt discipuli eius et furati sunt eū. Et
h^{ic} est q^{ui} dicit p^{ro}. Mentient^{ur} tibi. i. ad ho
norē tuū. q^{ui} et hoc magis pfusi sunt inimi
ci tui. i. iudei. Et sequit^{ur} ibi. In multitudi
ne virtutis tue. q. d. lz vidissent multa mira
cula. videlicet solē obscuratum. et petras
scissas. In hoc est etiā multitudo virtutū dñi
q^{ui} mendacia inimicorū vertit in suū hono
rē. In epla x^o monet petrus baptizatos.
vt ambulēt in nouitate vite abstinentes a
carnalib^{us} desiderijs dicēs. Obsecro vos
frēs tanq^{am} aduenas et pegrinos abstinere
vos a carnalib^{us} desiderijs. j. p^{er}. ij. c. et cō
cordat cū introitu. q^{ui} gustato spū desipit
ois caro. Quedā ecclie dicūt alla. xpus re
surgens. Roz. vij. c. Euāgeliū est d^{omi} resur
rectione. Modicū et nō videbitis me. mo
dicū. i. a morte vsq^{ue} ad resurrectionē. itez
modicū et videbitis me. post resurrectionē
et modicū q^{ui} vado ad patrē. *Joh. xvi. ca.*

De quarta dominica.

De quarta eti

Iam dñica inuitamur ad iubilū
et spāl^{iter} inuitant^{ur} ad h^{ab} gētes. vñ
introitus sumpt^{us} ē de psalmo inuitate ad
cantū qui incipit Cantate dñō canticū no
uum quia mirabilia fecit domin^{us}. Bern.
inquit. Tria fecit dominus mirabilia i in
carnatione sua. Primū q^{ui} mater esset vir
go. Scdm q^{ui} deus fieret homo. Tertiū q^{ui}
predicta potest credere carnalis hō. Seq^{uitur}
ibi. Ante conspectum gentium reuela
uit iusticiam suam. i. filium suum. Sequi
tur versus. Saluauit sibi dexterā eius etc
q^{ui} p fidem vniti sunt duo populi. s. genti
lis et iudaicus. ideo in oratione habet^{ur} De
us qui fidelīū mentes vnus efficit volun
tatis etc. Rursus q^{ui} ista dominica quarta
appropinquat ascensionē. ideo dñi euange
lium. Vado ad eū qui me misit. et nemo ex
vobis etc. *Joh. xvi.* Et post. Expedit vo
bis vt ego vadā etc. ostēdit em cā iubilū. s.
ascensio. Huic consonat principiū episto
le beati *Jacobi. i. c.* Omne datū optimū
et omne donū pfectū de sursum est descen
dens a patre luminum. Sequitur etia in
euangelio. Cum venerit paraclitus. argu
et mundum de peccato id est de infidelita
te. fides em omne peccatum excludit. Un
de arguere de hoc peccato. est arguere de
omni peccato. Et de iusticia et de iudicio.
Dicit ergo de peccato. s. quod habet. De
iusticia quam nō habent. s. sanctorum. q^{ui}
vado ad patrē. i. in cordibus sanctorum
hominum. perducendo eos ad patre per
cognitionē dei bonaz. et extollēdo eos ad
p^{ro}is pformitatē. et tñ nolunt hoies sancti
assimilari. De iudicio q^{ui} non timēt. q^{ui} p^{ro}
ceps h^{ic} mūdi iā iudicat^{ur} ē. et adhuc sequū
tur dñatū. Et sufficeret d^{omi} duob^{us} arguere
scz d^{omi} fide quā nō hñt et hñe possent si vellēt
et de iusticia siue de bona vita. in qua non
imitant^{ur} scōs. et ideo adiecit verbū timorē
scz d^{omi} iudicio q^{ui} dñt tales subire. Seq^{uitur}
ibi. et quecūq^{ue} audiet loque^{re}. et huic pcor
dat finis eple. In māsuetudie suscipite in
sitū xbi etc. Si em spūscūs audit q^{ui} loq^{uitur}
multo forti^{us} dñs hō audire et expectare dō
nec deus in ipo loquat^{ur} q^{ui} q^{ui} de seipo loq^{uitur}
mendaciū loquit^{ur}.

De dominica rogationum.

Quinto loco se

Qquitur de dñica rogationū. i. q̄
istructos p̄ quattuor dñicas q̄
armatos q̄tuor cardinalib⁹ p̄tutibus mo
net annūciare alijs. vt q̄ audit dicat veni.
et cortina cortinā trahat dicēs in iutroitu
q̄ est Esa. xlvij. c. p̄m aliā trāslationē Do
cem iocūditatis. i. nouū testm̄ in q̄ p̄missa
reddūt nō terroris sic vtr⁹ lex fuit. annūci
ate et. hec aut̄ dñica d̄r rogationū p̄pter
p̄p̄inquā ascensionē dñi. quē q̄z p̄ nos seq̄
nō possumus. iō in oratōne docemur petē
duo que petenda sunt. s. vt cognoscām⁹ et
faciamus. Dicit em̄ ōro. **L**argire q̄s dñe
supplicib⁹ tuis sp̄m sp̄m cogitandi q̄ recta s̄
p̄p̄ici⁹ et agendi et. **U**n̄ in epla redarguit
b. **Jacob⁹** eos q̄ volūt cognoscere et nō fa
cere dicens. **E**stote factores vbi et non au
ditores tantū et. **Jacobi. i. c.** **Q**uedam ec
clesie dicunt alta. **N**ōne cor nostrū ardēs
et. **Lu. vi. c.** et vsq̄ mō et. **Joh. xvj. c.** **I**n
euāgelio x̄o. **A**mē dico vob. **Joh. xvj. c.**
oñdit qd̄ debeam⁹ petere. s. eterna dicens
Usq̄ mō nō petistis q̄cūq̄. q̄ em̄ petit tpa
lia nūl petit. qm̄ in eis q̄ nō quiescūt quies
esse nō pōt. **U**n̄ sequit̄. **P**etite et accipiet̄
q̄z dextera dñi sp̄ apta est.

De rogationibus.

In tribus die-

Ibus añ festū ascensionis dñi fi
unt rogationes q̄ dicūt letanie
Letania aut̄ grece ap̄d nos supplicatō seu
rogatio est. in qua ecclia sancta deū rogat
vt q̄ d̄struxit p̄siliū achithosel destruat cō
siliū eoz q̄ nolunt viuere sup̄ pacē ei⁹. tūc
etiā supplicam⁹ deo. vt nos a morte subita
nea et ab oī infirmitate defendat **Rogam⁹**
x̄o sc̄tōs vt p̄ nobis apud deū intercedāt
Et denoiat letania greco vocabulo p̄pter
autoritatē lingue grece. put dictū est sub
pascha. **E**st aut̄ duplex letania. s. maior et
minor. **M**aior est in festo b̄i marci. q̄ iue
ta fuit a b̄o **Greg.** p̄pter pestē inguinariā
seu inflaturā inguinū. cuius institutionis
causas paul⁹ mōtis cassini monach⁹ lōgo
bardoꝝ historiographus ita descripsit di
cens. q̄ tpe pelagij pape tanta fuit inunda
tio aquarū p̄ italiā q̄ aque ascendebāt vt

q̄ ad sup̄iores fenestras tēpli neronis qd̄
erat rome. nec aq̄ intrabāt tēplū. et p̄ tybe
rim effluxit multitudo serpentū. int̄ quos
fuit maxim⁹ draco. ex quoz statib⁹ aer est
corruptus. et inde emerit pestis inguina
ria. qua hoies passim et subito moriebant̄
Et cū pene totus roman⁹ p̄pls deleret. pe
lagius papa omnib⁹ ieiunium et p̄cessiōez
indixit. **S**ed in ip̄a p̄cessiōe ipse cū. lxx.
alijs expirauit. **C**ui substitutus est grego
rius p̄mus q̄ et magnus dictus est. et hanc
letaniam vbiq̄ terrarū suari p̄cepit. lōg
hec letania d̄r gregoriana vt romana. **V**o
cat̄ etiā cruces nigre qm̄ in signū meroris
ex tanta hoim̄ strage et signū p̄nie. hoies
nigris induebant̄. et cruces et altaria nigr̄
velabant̄. **T**ertio etiā mō d̄r p̄cessiō septi
formis ex eo q̄ bea. **Greg⁹**. septeno ordie
fri in ea in maiorib⁹ ecclis ordiauit. **I**n p̄
mo ordine s̄ clerici. **I**n sc̄do religiosi. **I**n
tertio sanctimoniales. **I**n quarto pueri.
In quinto laici p̄uete etatis. **I**n sexto vi
due et cōtinētes. **I**n septimo cōiugati. **I**n
alijs x̄o ecclis qd̄ nō possum⁹ in nume
ro p̄sonaz. sup̄lemus i numero letantarū
Nam septies letaniaz dicē debem⁹ p̄usq̄
isignia deponam⁹. **C**ōtigisse aut̄ d̄r roma
nis p̄missa inguinaria pestis p̄ eo q̄ cū in
q̄dragesima p̄tinent̄ virissent. et in pascha
corp⁹ dñi recepissent. postmodū ludis co
mesationib⁹ et luxurie frena laxabant. **F**u
it quidē tā seua hec pestis vt vbiq̄ hoies
subito pimeret. ita q̄ sicut d̄r cū aliq̄s ster
nutabat. sepe sp̄m emittebat. vñ cū aliq̄s
sternutabat. audiēs statī accurrel dicebat
de⁹ te adiuuet. et abinde vt dicūt h̄ adhuc
p̄suetudo seruaf. vt audiēs aliq̄s sternal
tantem statiz dicat. deus te adiuuet. **R**ur
sus vt fer̄ cum tunc aliq̄s oscitabat freq̄n
ter subito sp̄m emittebat. **U**n̄ cū aliquis
se velle oscitare sentiebat cōtinuo signum
crucis sibi imprimere festinabat. que con
suetudo s̄it vsq̄ hodie obseruat **M**inor
x̄o letania que et rogationes et p̄cessiōes
vocat̄. fit tribus diebus ante ascensionē
que sicut legitur in burcardo li. xij. c. exi/
gentibus. inuenta est apud viennam a be
ato mamerto ep̄o viennensi. qui p̄pter pe
stem lupoz et aliarum ferarū in gallijs ho
mines atrociter pimentū. et p̄pter pericu
losos terremotus illic crebro contingētes

Indixit populis ieiunium triduanum. et letanias instituit. Cessante vero illa persecutio ieiunium illud in consuetudinem annue obsequii deuenit. Et sicut quidam referunt. fuit per ecclesiam confirmatum ut vniuersaliter obseruaretur. Dicitur ergo hec letania maior. quia minori. scilicet a simplici episcopo in minori loco. scilicet in vienna inuenta est. Illa vero dicitur maior. quia in maiori loco. scilicet rome. et a maiore. scilicet a magno gregorio et a magno et guisimo morbo inuenta est. Minor tamen antiquior est tempore. Nam instituta fuit tempore zenonis imperatoris. maior vero tempore mauritii imperatoris. Funt etiam letanie propter plures alias causas. Vnde liberius papa statuit ut per guerram per famem per pestilentiam et hominum aduersitatibus imminuentibus. per letaniam fiat. ut sic ista per supplicationes orones et ieiunia effugiamus. quia hoc tempore maxima bella emergere solent. et fructus terre qui adhuc in teneritate vel flore sunt. pluribus modis facile corrumpi solent ideo hoc tempore sunt letanie ut rogemus deum quod talia a nobis auertat. et ab aeris intemperie et a beluis et ab hostibus christiane religionis nos eripiat et defendat. super hoc patrocinia sanctorum specialiter et generaliter implorantes. et ideo rogationes vocantur. Dicunt etiam processiones. quia tunc ecclesia processione facit generales. Et est notandum quod rogamus sanctos propter nostram inopiam. propter eorum gloriam. et propter dei reverentiam. Nam autem letaniam per imminentes periculis in penitentiali et flebili habitu facimus illam ultimam processione mulierum plangentium post dominum quem ducebatur ad crucem representamus. plangentes iuxta mandatum domini super nos et super filios nostros. Funt etiam hoc tempore letanie. quia christo ascendente qui dixit. Petite et accipietis per fidem ecclesia petit. ieiunat enim tunc et orat ut partem habeat de carne propter carnis macerationem. et acquirat sibi alas per orationem que est ala qua anima volat in celum. ut sic christum ascendentem libere sequi valeat qui ascendit pandens iter animam nos et volavit super pennas ventorum. Et hec est causa quare vltima letania siue vltimum ieiunium ascensionis continuamur. ut videlicet propter orationes et ieiunia disposita mole carnis christum ascendentem sequi possimus. In letaniis ergo fit processio. et cantat in quibusdam ecclesiis in principio processio. Exurge domine etc. Frequenter etiam efficitur a pueris dicendum illud

canticum angelicum. Sancte deus sancte fortis etc. et immortalis miserere nobis. Nam sic ideo habentes damascenum refert in libro. cum apud constantinopolim propter quandam tribulationem fierent letanie. quidam puer ex medio populi raptus est in celum. et hoc canticum ibidem edoctus. Deinde ad populum rediens illud in conspectu omnis populi decantavit et morbo tribulatio cessavit. Quod canticum calcedonensi synodus approbavit. Huius ergo cantici laus et autoritas colligitur. Primo ex eo quod angelus illud docuit. Secundo ex eo quod ad apostolum platonem illa tribulatio cessavit. Tercio ex eo quod tantum periculi illud approbavit. Quarto ex eo quod demones illud valde timeant. Ceterum in processione ipsa procedunt crux et capsula reliquiarum sanctorum. ut vexillo crucis et orationibus sanctorum demones expellantur ut dictum est in quarta parte in titulo. de accessu pontificis ad altare. Portant etiam vexilla ad representandum victoriam resurrectionis et ascensionis christi. qui cum magna preda celos ascendit. Nam vexillum per aera incedens. est christus in celum ascendens. Et sicut vexillum in processione ipsa multitudo fidelium sequitur. sic et christum ascendentem magna sanctorum collectio comitatur. Portant etiam vexilla ad imitationem eius quod dicitur. Mat. 23. c. Et leuabit dominus signum in nationes. et congregabit populos israel et dispersos iude colliget a quattuor plagis terre. Quia vero cruce et vexilla portant a constantino sumpsit ecclesia. qui cum in somnis crucis signum vidisset. et quod dictum fuisset. vinces in hoc signo. iussit crucem in vexillis bellicis insignari. Quia in letaniis crux maior a crucis batulo de altari sumitur. recolligitur quod christi humeris tulit eam symon cyrenaeus matth. 27. In quibusdam locis fit letania per campos. ut etiam a segetibus demones expellantur. vltimo potius ut a domino conseruentur. Cantus autem in processione quid significet dictum est in precedenti titulo. de accessu pontificis ad altare. Cuius fuit quidam draco cum cauda longa erecta et inflata duobus primis diebus ante crucem et vexilla procedere. vltimo vero die quasi retro aspiciens cauda vacua atque depressa retro sequitur. Nempe draco iste significat diabolum. qui per tria tempora. scilicet ante legem et sub lege et tempore gratie que per hos tres dies significatur homines fefellit. et nunc fallere cupit. In duobus primis temporibus regnavit et qui dominus

Liber

orbis fuit. cauda longa .i. potent. ⁊ inflata
id est supbe incedes. ¶ An xps illū mundi
pncipē vocat. ⁊ iohēs ait in apoꝑ. Vidi sa-
thanā d̄ celo cadentē velut fulgur ⁊ tra-
xit secū tertiā ptem stellaz .i. hoīm. In cu-
ius rei figurā duob⁹ diebus mō p̄dicto p̄-
cedit. In tpe x̄o gr̄e p xpm vict⁹ est. ⁊ da-
ta est aplīs ejiciendi spūs immūdos ptās.
pp̄ter qđ tertiā die draco quasi ptate pp̄t
fidei dilatationē amissa. post crucē seq̄tur
cauda vacua ⁊ demissa. ⁊ nō longa. qz nō
audet ita potētē regnare vt pri⁹. s̄ p sug-
gestionē ⁊ latē hōies seducit quos vi-
det pigros in bonis opib⁹ ⁊ remissos. nec
viā vite sectantes. quasi fur retro aspiciēs
si qđ oberrz ⁊ a rectitudie fidei cadat. quē
ad se quasi caudā trahat ⁊ sibi incorporet
sicut et in deserto filios israel ifirmos ⁊ de-
biles ⁊ qđ oberrantes remanebant vltimi.
hostes post tergū veniētes necabāt. ¶ In
letanijs debem⁹ fm aurelian. cōciliū ieiu-
nare vel saltē cibis quadagesimalibus ⁊
capis nigris in signū pnīe vti. nec debz qđ
viti veste solenni. p̄opt̄ qđ vocant p̄-
cessionē nigre. nō tñ dñt cruces nigre vo-
cari In letanijs qđ dñt oēs a seruilib⁹ opi-
bus vacare. s. viri et mulieres. serui ⁊ an-
cile. ⁊ donec terminē p̄cessionē adesse. vt
sicut oēs peccauerūt sic ⁊ oēs p venia sup-
plicent. oēs ad deū corda cū manibus ele-
uent. i. studiū orōnis erigant. Post p̄ces-
sionē catas missa in aliqua ecclesia. Et est
introitus Exaudiuit ⁊ c. rememoratur enim
ecclesia p̄terita dei bñficia ad maiore spez
⁊ dei largitas inuocat vt p b conijciat fu-
tura ex eo em q multoties exaudiuit pp̄e-
ditur q adhuc exaudiet. Exaudiuit in q̄s
de templo suo sc̄to. s. p grām. Et qz nō po-
test hui⁹ esse exauditio sine dilectōe. seq̄t
versus. Diligā te ⁊ c. Iterū qz nō exaudi-
untur nisi p cōfessionē. ideo dicit Jacob⁹
in epla. Confitemini alterutrū peccata ve-
stra. que est iacobi vl. c. Et vt maior spes
habeat adhibet exemplū de helya q peti-
it vt nō plueret. ⁊ nō pluuit annis tribus ⁊
mēsib⁹ sex. ⁊ postea petijt q plueret ⁊ plu-
it. Si em helyas solus exauditus est. mul-
to fortius tota ecclīa exaudiet. man⁹ eniz
dñi nō est abbreviata. Seq̄t vnū alleluia
Confitemini Sed cū in dieb⁹ antecedenti-
bus duplex alleluia cantet. quare i his di-

Bertus

ebus vnicū tantū dī. **I**te cū in alijs ieiunijs nō dicat alleluia quare in hoc dī. Ad p̄mum dicimus q̄ sicut sepe dictū est. dup̄ alleluia cantat in antecedentib⁹ dieb⁹ p̄pter duplicē stolā que habebit in resurrectione cōi. anime videlz ⁊ corp̄is. **O**fficiū aut̄ paschale qđ hoc significat finitū est. et ideo remota cā remouet effect⁹. **A**d secundū dicimus. q̄ ideo in alijs ieiunijs nō cā tatur alleluia qđ est canticū leticie. qz sūt p̄ peccatū. p̄pter qđ dicunt ieiunia meroris. **H**oc aut̄ ieiuniz ⁊ ieiuniū p̄tecostes sunt exultationis. qz nō sunt p̄ peccatū. s̄ vt potestas dyaboli remoueat ⁊ pestis. ⁊ ideo in eis alleluia cantat. **P**reterea in h̄ ieiunio dī alleluia p̄pter gaudiū ascensionis qđ imminet. **I**n euangelio x̄o. **S**i qđ vestrū tē. **L**uce. xj. c. ostendit q̄ debem⁹ petere p̄seuerantē. p̄ amicū qđ dicit amico. **A**mice comoda mihi tres panes tē. si per seuerauerit pulsans p̄pter improbitatem eius surget. ⁊ dabit ei. **P**er hoc habetur q̄ etiā existens in mortali pctō. si p̄seuerat petierit exaudiet p̄pter improbitatē. **A**llegorice amicus nr̄ est x̄ps a quo intellectus theoricus petit tres panes. s. fidez spem ⁊ charitatē. qz amicus. i. intellectus practicus. s. ratio inferior venit de via. i. d̄ cōsideratione tp̄alium. **S**equit̄. ⁊ n̄ habeo qđ ponā añ illū. qz nō inuenit in talibus spiritualē refectionē. ⁊ sic petit sup̄ior intellectus p̄ inferiori. vel p̄ tota ania nō em̄ pōt h̄re anima vel ratio inferior aliā quā refectionē spiritualē nisi ab intellectu sup̄iori. cuius est cōtemplari celestia. **S**equitur postea ibidē. nunqd̄ si petierit panem. id est charitatem. lapidem dabit ei. id est iudurationē qđ est cōtrariū charitati. i. nunqd̄ dabit ei ⁊ trariū. q. d. nō. **S**ilr si petierit piscē. i. fidē que nutritur in aq̄s baptismi. nunqd̄ p̄ pisce dabit ei serpētē. id est infidelitatē a qua est ois vis peccati q. d. nō. **A**ut si petierit ouū. i. spem. quia ouo est spes pulli. nunqd̄ porriget ei scorpionē. i. desperationem que retro ⁊ occulte pungit sicut scorp̄o. desperationis em̄ est retro abire. q. d. nō. **E**t p̄ panē intelligunt̄ omnia que hominis victui sūt necessaria vt cibus ⁊ potus. p̄ ouū omnia genera feruū. aialū ⁊ fructuū. p̄ piscem oia genera natabiliū. **P**ostcōmuniō **P**etite ⁊ accipi

eris. sumpta est de euangelio. Ad hōs di-
cit caplm Cōfitemini. 7 illud. Helyas hō
erat. 7 illud. Si q̄s errauerit. que sūt. Iac.
v. c. In festo aut̄ beati Marci dicūt qdā
ep̄lam. Qui timet deū. que est Eccl̄i. xv. c.
Alij dicūt. Silitudo vultuū. que ē. ezech.
i. c. Euangelij est. Ego suz vitis vera. qd̄
est. Joh. xv. c. Alij x̄o dicūt. Designauit
Sc̄da q̄z die rogationū est idē officij qd̄
in prima. nisi q̄ in quibusdā ecclesijs euā-
gelij de Mattheo legitur. in quo ē eadez
sententia.

De vigilia ascensionis.

Quia vō ieiū =

Quia d̄ quo p̄missū est nō sufficit
sine opibz miscōie. ideo i vigi-
lia ascensionis. q̄ est tertia dies rogationū
ecclesia monet ad opa miscōie. dicens in in-
troitu. q̄ est in quibusdā ecclesijs. Miseri
cordia dñi rē. Biē em̄ Greg. Si vis ora-
tionē tuā ad celū volare fac ei duas alas.
sc̄z ieiuniū 7 elemosynā. Cum bonis ei de
siderijs volamus ad celū. An̄ de dño dñr.
Elevatis manibz ferebat in celū. In alijs
tñ ecclesijs dñr. Oēs gentes. Ep̄la x̄o q̄ est
in quibusdā ecclesijs. Multitudinis rē.
Nō videt cōcordare. imo videt p̄postera-
tio. qz post ascensionē dñi factū est vt mul-
titudinis credentiū esset cor vnum 7 ania
vna. Sed hoc fit duabz de causis. Prima
vt ep̄la p̄sonet euangelio. Subleuati ocu-
lis rē. Joh. xvij. c. in quo dicit dñs. Pa-
clarifica. i. manifesta filiū tuū. 7 postea ro-
gat d. Rogo vt vnū sint. sic ego 7 tu vnū
sumus. hec aut̄ vnitas ostenditur in episto-
la. Alia cā est. qz qñ ex vero corde dantur
elemosyne oia reputant̄ cōmunia. sicut di-
cit apl̄s de manna qd̄ qui plus collegit n̄
plus abundauit 7 qui minus non habuit
minus. Qui em̄ diues est. non dz p̄pter h̄
amplius comedere. sed alijs distribuē Et
h̄ dñr in ep̄la. Et erant illis omia cōmunia.
Ideo aut̄ p̄dictū euangelij dicij hodie.
qz qui passurus orauit. hominibz innotu-
it cū ascendit. Vel qz in fine p̄cludit. Ego
ad te venio. In quo rogat p̄ his q̄s dedit
ei pater. vt sint in patre vnū cū oia sint i fi-
de 7 caritate vnū. i. p̄cordia vniti vicissim
An̄ p̄cedit ep̄la. Multitudinis credenti-
um. Hylari x̄o exponit sic p̄dicta verba.

Rogo vt sicut ego 7 tu vnū sumus. i. nō tā-
tum volūtatē s̄ etiā naturā. sic 7 ip̄i vnū
sint. i. vnitate spūs 7 grā spūsc̄ti. In alijs
tñ ecclesijs dñr ep̄la. Unicuiqz v̄m. ad ep̄h.
liij. c. Offertoriū est Viri galilei. Act. i. c.
Postcōmunio ē. Nō vos. Joh. xij. c. In
alijs x̄o ecclesijs dñr. Pente. Matth. vij.
ca. Quia ergo in hoc officio de elemosyna
7 opibz miscōie agij. ideo in quibusdā lo-
cis. vt p̄missas sibi alas acquirāt elemosy-
narū largitioni intendunt. quā tñ vsqz i fe-
stū ascensionis differunt. quasi tunc p̄ chri-
stum in celum aduolent. 7 vt tunc liberius
vacare possint. Quidā tñ non incōgrue
supradicta officia pascalis hebdomade p̄
septem dona spiritus sancti ad eos referūt
qui sunt in baptismo renati. vt renatus af-
fatus spū sapiētie dicat. Resurrexi. Per
quid resurrexerit: euangelij d̄clarat. i. per
resurrectionē dñi. Quid inde acquisierit
spiritus instruit intellectus dicēs. Intro-
duxit nos in terram. i. ecclesiaz Et adhuc
addit spūs consilij aqua sapientie potauit
eos. Quid inde quoqz acq̄rere debeat spi-
ritus indicat fortitudinis dicens. Venite
benedicti patris mei. Ex his collatis be-
nificijs deum laudare debeat spiritus sa-
pientie docet dicēs. Victricē rē. Quid re-
surrectio renatis attulerit indicat spūs pl-
etatis dicens. Eduxit eos dominus i spe-
7 adhuc spiritus timoris adiungit dicens.
Eduxit dominus p̄lm suum. Pro his omi-
nibus beneficijs in baptismo collati homi-
nibus. angeli gratulant̄. homines deo cō-
fidentur. et ad christi p̄conia se inuicem ex-
hortantur gratias agunt. iubilant benefi-
cia 7 beneficiorū causas finemorant. 7 ad
maiora p̄fidenter aspirant. 7 circa hec cete-
re p̄tes officiorū superscripte hebdomade
versant̄. Et vide qz hic mutat̄ ordo dono-
rum. Et attende qz p̄ officia h̄ hebdoma-
de ad quatuor introitus quat̄. ad tres ter-
ponit alleluia. qz sancta trinitas a quatu-
or mundi p̄tibus collaudat̄. de xp̄i resur-
rectione. 7 de hoim redemptione. In pri-
ma dñica. i. Quasi mō geniti baptizati mo-
nent̄ a matre tanqz infantes innocēter vi-
uere. 7 lac sancte scripture cōcupiscere. vt
paschale sacramentū p̄ xp̄i resurrectionē
acq̄sitū. moribz 7 vita teneant. mūdū vin-
cant. vt cū xp̄o triūphent. 7 leticiā in cor-

poze et anima simul obtineant propter quam le-
ticia alia duplicat quia morte euasit et spes
uite habere meruerunt. vel propter actionem et con-
templationem. vel propter gaudium predicatorum
et puerorum. In secunda vero dominica. scilicet. Misericordiam
domini baptizati iam instructi christi misericordiam
intonant et trinitatem predicant. Nam in misericordia
spiritus in verbo filium. in deo patrem annunciant.
proponunt vero spiritum per quem sunt sanctificati.
deinde filium per quem sunt redempti. deinde pa-
trem cui reconciliantur. Et quia trinitatem percipiunt
ideo ter iubilant alia. In tertia dominica. scilicet. Ju-
bilate. baptizati ad laudem dei totum mundum
inuitant. et trinitatem personant. cum ibi in deo
patrem. in nomine filium. in laude spiritus sancti accipi-
unt. Et quia per duo precepta charitatis firma-
tur in fide trinitatis. ideo prius bis deinde
ter concipiunt alia. In quarta dominica. scilicet. Canta-
te. rursus baptizati ad dei laudem gaudentes con-
uersas inuitant et trinitatem commemorant dum
ibi in domino patrem. per mirabilia filium. per iusticiam
intelligunt spiritum sanctum. Et quia fide trinitatem ge-
ntes a quatuor mundi partibus acceperunt. ideo
trinitatem sub quarto alia concludunt. In quin-
ta dominica. scilicet. Vocem iocunditatis. rursus bap-
tizati liberatores suorum gentium annunciant. qui
trinitatem per ter positum percipiunt alia. et sicut
ibi continetur instantia predicantium sic in offi-
cio. Exaudiuit de templo sancto suo. sollicitu-
do se ab errore conuertentium. et in officio vi-
gilie. Omnes gentes. applausus in celum in-
telligit ascensorum.

Sequitur de festo ascensionis domini.

In festo ascen-
sionis domini quod celebratur die quadra-
gesima post pascha. quia christus die qua-
dragesima per resurrectionem celos ascendit.
fit processio solennis. Precepit enim dominus di-
scipulis suis ut prederent in monte oliue-
ti. ut viderent ipsum ascendere. et fecerunt ei
processionem. et ipse eleuatis manibus ferebat in
celum. De hoc dictum est in quarta parte sub ti. de
accessu pontificis ad altare. Hec processio si-
gnificat ascensum de virtute in virtute. Et can-
taf rursus de ascensione ut inuitemur ad as-
cendendum post dominum. De bethania autem que in-
terpretatur obedientia de qua eduxit apostolos
ascendit dominus. per quod significat quod sine obedi-
entia nullus potest ascendere in celum. Unde
quidam cantant in processione rursus pertinen-

tia ad ipsam educationem. ut eduxit dominus. Quia
vero ascendit de monte oliueti significat quod per
opera misericordie optet nos ascendere. Cum igitur
hac die processione rationabiliter agamus. nihilominus
et hoc rationabiliter est quod non celebretur
antequam tertia dicatur. sed ea cantata. In die pa-
sche et ceteris dominicis aliter fiat. In paschali ei
processione et in dominicalibus aqua benedicitur in
memoria et reuerentiam et venerationem ba-
ptismatis. ideoque procedunt tertia. in qua spi-
ritus sanctus super discipulos descendit. ut
sic prius baptizamus. et postea spiritus san-
ctus accipimus. sic aqua benedicta prius nos
et loca nostra aspergimus. et postea aduen-
tus spiritus sancti memoriale. id est. tertiam decem-
tamus. Cur autem in dominicis diebus baptismatis
memoria renouetur superius enodatur. In
hac vero die tertia cantata processio celebratur
sicut et omnes alie que sine aque benedictione ce-
lebrantur. tunc ut mille coniungant officio. tum
quia nullus est sequi nisi sanctificatus spiritu san-
cto. De hoc etiam sub dominica in ramis-
palmarum dictum est. Facta processione canta-
tur anthiphona. Rex glorie. propter illud
Non vos relinqua orphanos. Sequitur in-
troitus. Viri galilei quid admiramini as-
picientes in celum. Immotis enim oculis as-
piciebant in celum. et diutius asperxissent. ni-
si angeli eis intimassent quod recederent dicē-
tes. Hic ihesus qui assumptus est a vobis
in celum. sic veniet quemadmodum vidistis eum
ascendentem in celum. id est. sic veniet ad iudici-
um in nube. Nubes significat gratiam. quia
sine nube. id est. sine gratia nullus potest ascende-
re. etiam christus secundum quod homo. et hoc significabat
nubes in aqua ascendit. Quia vero de ascen-
sione domini est ineffabile gaudium ideo sequi-
tur versus. Omnes gentes plaudite mani-
bus. Sequitur epistola. Primum quidem sermo
nem. Actus. i. c. in qua habetur de ascensio-
ne. Postea sequitur duplex alia. quia dominus ascen-
dit in duplici stola. Et ita eadem ratione canta-
tur duo alia in ascensione que durant usque ad
pentecostem. qua et in tempore paschali. Primum alia est.
Ascendit deus in iubilatione. id est. in gaudio in-
effabili antiquorum patrum. qui cum eo ascende-
bant. et apostolorum. et angelorum dicentium. Quis
est iste rex glorie. Et. Quis est iste qui ve-
nit de edom. Sequitur. Et dominus in voce tube. id est.
in voce horribili. quia de voce loquitur ange-
lorum. vel dominus per angelos cum dicebat apostolis

Sic veniet etc. Vel qz inuitabat ad nuptias eternas. sicut tuba solebant antiquitus inuitare ad nuptias tpales. Scdm alla e. Ascendens xps in altu Aliq tñ dicit No vos. Joh. xiiij. c. Sequit euageliu marci rugientis vl. c. Recubentibz vndecim discipulis etc. vbi seqf. Et exprobrauit. Ecce rugit. In fine tñ hr de ascensione. Dñs qdem ihs postq locutus est eis assumptus est i celu. Potest etiā dici q eoz q hac die cantant. quedā sunt ascensiois pacte narratio. vt illud. Post passionē etc. Et illud. Ascendit de etc. Quedā sūt cōsolatio spōsi ad sponsam. vt illud. No turbe cor vestru neq formidet. Et illud. Tempus est vt reuertar. Et illud. Si nō abiero paclitus Quedā sunt cōgratulatione spōse ad spōsuz vt illud responzōiū. Exaltare dñe. et illud. Pōnis nubē. In narratione spes picipit. in cōgratulatione erigit. in cōgratulatione certificat vel delectat. Sitr in diurno narratur ascensio in epla et in euagelio vbi dicit q dñs assumptus est in celu et sedet a dexteram dei in eq̄litate patris. Et i alla. Dñs i syna. cōsolat sponsus. In alio alla. No vos relinquit. gratulat sponsa In offerenda narratur pfecta esse ascensio. et i cōmunione di. Plallite deo q ascēdit sup ce. celoz ad orientē. h est vsq ad verbū sibi psonalr vntum. qd nō dicitur vel oritur sed oriēs qz sp filius a patre pcedit. Vel sup celos celoz ad orientē. hoc est sup firmamentū celi ad orientem plagā. Quod autem cantatur in introitu et offertorio. Viri galilei sumis de epla. in qua clausula pcutitur ab angelis eoz supbia qui transiherunt. et eoz mundana sapientia qui non cognouerunt. et eoz pigritia qui talenta sibi cōmisit cū lucro debito non reportauerūt. et sollicitatur eoz desiderium qui aduentuz domini idiutius expectauerūt. Hoc enim officium totuz p̄sistit in solitudine et gaudio. Hoc festū habet decem dies pro octauis. vt dictum est sibi titulo de pasca. Hac die sunt in quibusdam partibus elemosyne generales. vt dictum est in precedēti titulo. et in titulo d rogationibus. Dicitur autem hac die ad horas capitulum. Primum quidem. Et illud. Lunqz intuerent Et illud. Viri galilei. que sunt. Actū. j. capitulo.

De dñica post ascensionem.

Inccōsequēter dicendū est de dominica post ascensionem. Si quidez ablato a se sponso magis deuota est ecclesia. An de orat in hac dominica in introitu Exaudi domine vocē meā qua clamaui ad te. et sequitur ibi. Culum tuū domine req̄raz Quasi di. Desiderio et cogitatione sequar te. quia sum filia aquile. Sequit epistola Estote etc. j. p̄f. iij. In q habet q vnus quisqz sicut accepit grām illā in alterutrū administret. et de commissiōe talenti. et q mutua charitate sectemur eos vt sint hospitalales inuicē sine murmuratione etc. Sic em adaptat nobis pennas virtutū qbz volare possumus ad celu post xpm. qz bonis operibus. s. charitate et misericordia quasi de monte oliueti ascendim. Sequit duplex alleluia vnū est in quibusdam ecclesiis. Dñs in syna in sancto Sed quid ē hoc quod dicit. Dñs em nō ascendit d monte syna. sed de monte oliueti debethania. sic habet Luce. vi. Ad qd dicēdū q d syna in sancto ascendit. qtu ad interpretationez Syna em interpretat mandatū. Ascēdit ei de sc̄to mandato. quod est. Ite et predicate euangelium omni creature. Vel mādatum sanctum est. Negociamini dū venio. Ipe em est homo p̄gre pficiscēs. qui vocauit seruos suos etc. Vel de sancto mandato ascēdit. qz p impletiōē mandatorū dei ascendit xps in quātū homo et aliū post ipm. Euageliū vō est de pmissione sp̄itust sancti. Cū venerit paraclit⁹ q a p̄pce dicit sp̄us veritatis etc. Joh. xv. c. Alia patient. Sicard⁹ eps cremon. dixit i mitrali q apli p p̄mā vñctionē quā in xpi morte susceperāt in sufflante illo et dicēte. accipite sp̄m sc̄m. scdm expectabāt quā pmiserat dñs dicēs. Si abiero. mittā paclitum ad vos. Expectantes q decantāt introitū Exaudi. q x̄sus d psalmo. xxvj. f. Dñs illuminatio. assumit. cui⁹ titul⁹ est. In fine psalm⁹ dauid priusqz finiret. Agit em ibi d vñctiōe dauid q fuit triplex. Primo em vñct⁹ est insignū regis futuri. sc̄o i regez sup tribū iuda. tertio sup totum isrl. Nos quoqz idē cantamus. quia vñctionē tertiam expectam⁹. Prima em vñctio ē in ba/

primo. secunda in cōfirmatione aut in penitentie confessione. tertia erit in resurrectione. Vel prima fuit in apostolis. secunda in iudeis. tertia in gentibus. Et quoniam apostoli ut diximus erāt expectantes in templo et orantes. laudantes et bñdicētes deū. idcirco in nra expectatōe in eplā. **E**stote prudētes. inuitamur ad orationes et in offerenda. **L**auda aīa mea dñm puo camur ad laudes. **Q**uis autē effect⁹ fuerit illi⁹ aplice vinctōis: euāgeliū declarat. **C**ū venerit. vbi dicit. **V**os testimoniū phibebitis qz ab initio mecū estis. **I**n quibusdā tñ ecclesijs est offertoriū. **A**scendit de⁹. et postcōmuniō **P**ater cū essem. **E**t attende qz ob pmissam causam. s. qm apli expecta bāt indui virtute ex alto hec hebdomada dicit expectationis in qua solent quidā ieiunare et orationi vacare vsqz ad penthe. eo qz apli ieiunasse legunt p hoc tps. **S**z magister gilbertus pbat ieiunandū nō eē. qz est de paschali tpe. et de qnquagesima pēthe. **H**ieronymus quoqz **A**mbrosi⁹ et **A**ugustinus. aiunt inf pascha et penthe. nō esse necessitate ieiunia indicēda. **V**oluntate em oī tpe a cibis picipiendis possum⁹ abstinerere. s. ex necessitate nō optet. **U**n **A**m bro. **P**er hos qnquaginta dies ieiunium nescit ecclā. sic ipa dñica qua dñs resurrexit. **S**ūt em oēe hī dies velut pasca et dñica celebrandi. i. qd⁹ sic ait beda maiorib⁹ epulis et hymnis celestib⁹ est vacādū ob reuerentiā dñice resurrectionis. et ob memoriā dñici cōiunctus cū discipul⁹. ob spez glē immortalitatis. **V**erū ab hac autoritate penitētes excludūt. **S**ed et **G**reg⁹. letanias excipit et etiā p ciliū aurelian. illud tñ volūtariū ē. **I**llud etiā notabile est qz octauam ascensionis. qz deberet in quinta feria terminari. vlti⁹ optet progari. **E**t em officiū dñice in qnta feria repetat. tñ i nocturnis officijs sexte ferie et sabbati. inuitatoriū et rñsoria d ascēsiōe cātant. **V**erū nocturnales psalmos dicim⁹ cū trib⁹ lectionib⁹ et te deū laudam⁹ omittim⁹. **P**rorogatur g octaua. cū et apli essent laudātes deū. **D**e b dictū est sub pasca. **N**ec vacat a mysterio. qm apli expectātes p obseruatōe decem pceptoz pacitū. mysteriū denarij accipere meruerūt. et nos etiā expectantes p eandē obseruatōe denariū vite picipiem⁹

eterne. **I**n his decē dieb⁹ legēdi sūt actus aploz. qz q seqt spm scdm accipiet. et dñariū pmeribit.

Vigilia penthecostes.

Equitur d vi-
gilia penthe. in qua sicut i vigilia pasce celebrat baptismus. qz iste due festiuitates sunt maiores. et magis necessarie inter omēs. **I**n vigilia em pasce celebrat baptismus. qz in passiōe xpi omnes baptizamur. i. redimimur et iustificamur. **N**ihil em nasci nobis pfuisset nisi redimi pfuisset. **I**tem redimi nihil pfuisset nisi paracletus mitteret. et ideo in vigilia penthe. celebrat baptismus. qz tūc p spiritū sanctū mundamur et sanctificamur. qm dñs in celū ascendēs discipulis pmisit dicens. **V**os hōes qdem baptizauit aqua vos aut baptizabimini spū sancto nō p mltos hos dies. i. post decē dies. quod et factū ē. **P**ropter hoc g ecclesia i decima die post ascensionē celebrat baptismū. ad notandū qz nostri neophici baptizant in spū sancto quē admodū illi. **B**aptizat etiā hodie solenniter. **C**ū ad hoc vt post pasca nati vel necessitate impediti baptizent. **C**ū qz per trus hodie tria milia hominū baptizauit. **C**ū quia dei filius in dei digito fortem deuicit. ideoqz idem opus p idem mysteriū repñtat digito venienti et filio resurgenti. **C**ū qz baptismi regeneratio ppria est spiritus sancti opatio. **T**um qz sicut hodie descendit in aplos quē descēsum dñs baptis mū appellauerat dicens. vos aut baptizabimini spiritus sancto. sic in baptismate descendit licz inuisibilis in baptizatos. **S**ed cū spiritus sanctus die dñica et hora tertia missus fuerit in discipulos. quare baptismus fit in sabbato et hora nona. **V**idetur em qz deberz potius hora tertia celebrari. **R**ñdeo qz baptismus fiat in sabbato. tñ ad illud baptismus pñtinet qd apli acceperūt in die penthe. et qz illud eadē die vltima hora non celebrat ppter aliquas fluctuantis mudi occasiōes. tñ ppf sacm qd in se cōtinet imitando xpi mortē et eius resurrectionem. ne membra caput pcedant debem⁹ illud baptismus eidē diei: et datōz spiritus sancti eidē hore deputare. **I**n baptismo ei nō tñ repñtat sepultura saluatoris sed

etiā mors eius p quā baptism⁹ plenā rece-
pit efficaciam ⁊ ipse hora nona emisit spiritū
Corneli⁹ qz sicut ex actib⁹ aploz h⁹ eadez
hora audiuit ab angelo. Audite sunt ora-
tiones tue. ⁊ eadē hora a b. petro baptiza-
tus est. ⁊ hora nona angelus dñi venit ad
euz nunciāns ei vt mitteret ad petrū qd eū
baptizaret. Inde g mos inoleuit vt hora
nona fiat baptism⁹ solēnis. Aliē est sunt h⁹
hore progarie put dictū est in qnta pte s b
ti. d nona. Ideo aut spūscū dar⁹ est di-
scipulis hora tertia. qd fidē scē trinitatē p
dicaturi erant. Hoc sabbatū intitulat sabbatū
duodecim lectionū. qz in pmitia eccle-
sia duodecim lectiones legebant. vt dcm
est s b qta feria tertiē dñice aduēt⁹. Offici-
um aut h⁹ diei fere idē est in plurib⁹ eccle-
sijs cū officio sabbati paschalis. Et lectio-
nes legunt an baptismū ad instructionez
baptizandoz. ⁊ legunt sine titulis. prout
ibi dictū est. Verūtū quedā lectiōes ibi le-
gunt q nō h. ⁊ qdā ibi q h. ppostere tñ. ibi
est em pma lectio. In pncipio. h xō est pri-
ma. Temptauit. Itē ibi pus legif. Appre-
hendēt septē mulieres ⁊c. ⁊ postea. Scri-
psit moyses ⁊c. h xō ecōuerso. Circa qd
notadū est q duo fuerūt ptes. Unus fm
carnē. s. adā. qui ppter inobedientiā deo
displicuit. ⁊ in quo oēs peccauerūt ⁊ mor-
tui sunt. Alter fm spm. s. abraā. qui ppter
obedientiā placuit deo. ⁊ eius imitatores
liberati sunt ⁊ viuūt. De pmo agif in vigi-
lia pasce. Un tūc primo legif. In pncipio
⁊c. vbi describit dignitas hoīs p q oia fa-
cta sunt. vt cā eius miserabilior appareat.
⁊ inde est q nō sequit ibi canticū qz nō be-
ne nobis cātavit imo p eū nascimur ad lu-
ctū. Adijci tñ lectō. Factū est i vigilia ⁊c
in q p figurā maris rubri agif d baptismo
in quo egiptijs spūalib⁹ submersis veri fi-
lij isrl liberati sunt. Un seqt ibi canticū vi-
ctorie seu leticie. s. Cātem⁹ dño. S3 qz imi-
tatores ade ad h vt liberent p mū instruē-
di sunt i fide ⁊ postea in morib⁹. idcirco p-
mo legif ibi lectio illa Apprehendent. in q
de fide agif. ⁊ in qua xps a septiformi gra-
tia spiritussancti apprehēsus ostenditur. ⁊
postea illa. Scripsit moyses. i qua agitur
de moribus. In hac autem vigilia agif d
patre spūali. s. abraā. Un legif tūc pma le-
ctio. s. Temptauit dōs abraā ⁊ post eā dōz can-

ticū leticie. qz nobis bñ cantauit. ⁊ p ei⁹ fi-
dē ad gaudiū pperam⁹. Un dictus est ei.
In semine tuo obenedicēt oēs gētes. Aut
tñ qdā nulluz tractū seq debere. qd post p-
missionē sibi factā nullū cecinit canticū ab-
raam. qz nullū sociū cū q cātaret habebat
solus dei cultor erat ⁊ pegrin⁹ in terra ali-
ena. Hec aut lectio bñ pgruit huic diei. qz
in effusione spiritussancti data est gentib⁹
benedictio. d qua dixit dñs ad abraā. In
semine tuo bene ⁊c. Huic etiā recte cōgru-
it oratio. Deus qui abraē ⁊c. Scda lectio
est Scripsit moyses. q dataz legē declarat
que hodie data est. ⁊ nouā significat que i
cordib⁹ fidelium diffusa est. Un canticū
sequit in quo eterna leticia repomittitur
Sed qz veri abraē filij bonos habuerūt mo-
res ante q septē mulieres apprehēderēt vi-
rū vnum. i. ante q xps septiformi grā spi-
ritussancti repletus nasceret ⁊ postea i no-
uo testō p baptismū xpo iuncti sunt. idō
postea legitur lectio Apprehendent septē
mulieres virū vnū. que septē dona spirit⁹
sancti pnunciat. que bonis morib⁹ quem
libet virū informant. Un sequit canticū
qz bonos mores gaudiū comitat. Quarta
lectio. s. Audi isrl. Baruch. iij. virtutes q
dona comitant insinuat. vt sapiāz prudē-
tiam lumē ⁊ pacē. Un canticū seqtur. qz p
his ⁊ in his eternalit gratulabimur. Pri-
ma quidē resonat historiā. scda allegoriā
tertia tropologiā. quarta xō anagogen.
Prima ergo lectio est. Temptauit de⁹ ab-
raam. Sed quid ptinet modo dicere d im-
molatione ysaac. magis em ptineret ad vi-
giliā pasce. Rñdeo. dōz ppter pmissiōes q
sūt ibi videlicz. Multiplicabo semen tuū
sic stellas celi. Baptizati entz sunt stelle. ⁊
iterum In semine tuo benedicent omnes
gentes. Hoc em conuenit baptizatis. qui
sunt verū semen. i. veri filij abraē. In lecti-
one xō. Apprehendent septē mulieres ⁊c.
p septē mulieres significāt septē dona spi-
ritussancti. q dantur in baptismo. alia pa-
tent. Postea fit processio ad fontes. sic
in vigilia pasce. et cantat missa sine introi-
tu. qz ecclesia non habet adhuc spiritūsan-
ctum saltem in tanta plenitudine in quan-
ta expectat eum in crastino. qui est pncipi-
um ⁊ finis omnis boni. In vigilijs g pasce
et pēte. icipit missa a kyrie eleysōn sine in

troitu put dictum est ibi. et dicif. Gloria i excelsis deo. et hoc more apolorum q etiam prius q spum sanctu acciperent. erat iugif i templo laudantes et benedicetes dnm. Rursus qz ageli gaudet de renatis. ideo subiuqif. **G**loria in excelsis. Postea sequif epistola de actib apoloru. xix. c. Cu apollo zc. in qua habet q paulus baptizabat baptizatos a iohane quoma in spum sanctu no credebant. dixerut enim. Sed neq si spum sanctu est audiuius. Postmodu sequif vnu alleluia scz. Confitemini. i grāz actiōem p baptizatis qz ab omni peccato liberati sunt. Dicif ergo alla. nec d: flectamus genua. qz hoc est ieiuniū exultatiōis et leticie ppter resurrectionē et ascensionē. Sequif tractus. Sed quare hoc. cū spum sanctu omnia faciat leuia. Ad hoc dicendum est q h fit ppter baptizatos q multos tractu miseriaz passuri sūt si vixerint. Postmodu sequif euāgelii ioh. xiiij. c. d. pmissiōe spum sancti Si diligitis me mandata mea seruare zc. Credo i vnu deū no est omittendū. quia cū simbolū h deriuatum sit a simbolo apostoloru. fidez quam habeat insinuat. Offerenda. Emitte spiritū tuū zc. manifeste ad operatiōē spum sancti ptinet. qz p eū renouat facies terre ex delicto ade maledicte. per eum dñs bñ dicif. p eum celum sicut pellis extendif. i. scriptura vt quasi nihil lateat explanat. Similiter. et cōmunio. Die festiuitatē zc. **I**oh. viij. ca. ad eandem ptinet spum sancti opationē. qui facit flumina velut aq viue de ventre credentis exire. i. affluentiam salutaris doctrine. Et ē vt quibusdaz placet h missa p bñdicamus dño cōcludenda. In vesper h psalmi fm quarundā ecclesiarum cōsuetudinē cōcinunt scz. Laudate pueri. Laudate dominū omnes gentes. Laudate anima mea dominū. Laudate dominū quoniam bonus est psalmus et Laudate hierusalē dominū. eo q i his psalmis laudes dei magis resonare videntur vbi enim spiritus spirat. organum ad laudes inuitat.

In die sancto pentecostes

Pentecostes si-
cut et pasca apud hebreos celebratum erat qd post quinqz

decades pasce celebrat. vno et vocabulū sumpsit. Nam pentecostes d: a penta qd est quinqz et costes qd est decē. Vocat eni pentecostes quinquagesimus dies a pascha. put tā dicet. Inter hoc festū et aduentum dñi cantat alla et gloria in excelsis. p ut dictū est in phemio huius ptis. et bñ. de septē dieb post pascha. Idcirco autēz alleluia frequē cantat p totā hebdomadam pentecostes qz p dies pentecostes. ecclesia p baptismū deo plos cōgregat. et ideo saluti eoz congaudet quousqz albis vtunt vestibus. hymnū laudis decantat. Tūc etiā stantes oramus. in signū liberationis eozundē. q p dona spiritus sancti d morte ad vitaz resuscitari meruerūt. Hac em die missus est spiritus sanctus in aplos in linguis igneis. Sane octaua pentecostes celebrat. qz sicut in septenario hebdomadaz q pcedit itelligif pfectio bonoz opm septiformis spūs. ita i octaua intelligif psumatio pmiōz. qz vtrūqz appropat spum sancto. i. tota trinitas vtrūqz operet qm indiuisibilia sūt opa trinitatis. S: qz spiritus sanctus est amor patris et filij et ex solo amore h dat et dabit nob dñs. idcirco spum sancto ascribit. Alij xō no celebrant octauā pentecostes. Nā cū solū septem sint spiritus sancti dona. solū septē diebus d: fieri festū pētheco. Et ideo clemens papa dic in sua epla decretali q h festū caret octauis. Sed pari rōne nec pasca deberet octauā habere nisi solū vnā diē ppter vnitatem. Rursus hoc festū septē dieb agif. ppter p̄sentis vite septenariū. v. p̄p̄ anī marū sabbatiniū. vel qz p septē spiritus sancti dona corporib et animabus plena gaudia conferunt. Tūc et septē vltimi psalmi a laudib intitulāf. quia p septiformis gratie operationem gaudia conferuntur eterna. De hoc dicetur sub dominica prima post pentheco. Utrum penthecosten sit hebdomadaria festiuitas. dictuz ē sub titulo d septem diebus post pasca. In nocte pentheco. legunt tres lectōes et dicuntur tres psalmi cum tribus antiphonis sicut fit in nocte pasce. ad notādū vnuz esse opus toti sancte trinitatis in potentia miraculoz. Quidam tamē nouem legunt lectiones sicut fit in alijs dominicis. sed tamē canonicum est tres dūtaxat legere. ppter

sacramentum baptismi in trinum psonarū
nomine celebrati vel ob triduanā domini
sepulturā cui sumus in baptismo cōsepul
ti. Rursus ideo tres psalmi cū tribus anti
phons dicuntur. qz spiritus sanctus tria
circa apostolos operatus est. **N**ā veteres
innouatos confirmauit. et con
firmatos ad alios couertendos misit. **A**d
primū ptinet qd dicitur in prima antipho
na. **F**actus est repente de celo sonus. **A**d
scdm quod dicitur in secunda. **C**onfirma
hoc deus. **A**d tertiū quod dicitur in tertia
Emitte spm tuū. **E**oz em misterio docti
sunt alij. et spiritus sancto interius recreati.
Et quia in ipis apostolis duo operat spi
ritus sanctus. s. remissionem peccatorum et
operationez miraculorum. idcirco ille an
tiphone terminant p duplex alleluia. **U**e
rū si diligenter attendere volumus et con
ferre psalmos et antiphonas que dicunt
in pascha cum his que dicuntur in pente
co. alia ratio inueniunt. **N**ā ibi infra hebdo
madā fit variatio psalmorum antiphona
rum et tonorum. **H**ic autem nec in ipa die
nec in alijs fit variatio. et oēs ille antipho
ne sunt vnius toni. s. octauī et eiusdē diffe
rentie. **R**atio autē est. quia quasi duplex
baptisma legimus apostolor. **P**rimus in
quo pceperunt remissionem peccatorum.
Nā eos baptizatos esse christi baptismo
ambigendum non est vt dictum est sub ti.
de vigilia pasce. **E**t scdm qd receperūt ad
robū virtutū et operationem miraculor
et ad repulsionem illecebrarum omniū se
cularium. **P**rimo baptizatus fuerat **P**e
trus. cum ad vocem ancille xpm negauit.
Secundo baptizatus fuit in die pente. cū
coram regibus et principibus non timuit
predicare verbū dei. **I**n primo g mltā in
stabilitas et varietas fuit circa discipulos.
In scdo vniformitas et stabilitas. **I**n hūc
etiā modū i ecclia dei duo sunt genera ho
norum. s. actiuor et cōtemplatiuor. **A**cti
ua vita p̄sistit in bonis operib. i. in ammi
nistratōe exteriorū. i qua p̄stituti ab amo
re p̄prium nō omnino sepanē. l3 amorem
dei temporalium preferant. **C**ontempla
tiua cōsistit in dilectione dei et cōtēplatōe
dei. **D**e due vite p mariā et martham significa
te sunt. **M**arie ps dicta est optima. iuxta
illud. **M**aria optimā ptem elegit etc. **N**ō

tū rēphendit pars marthe qz et ipa actiua
vita bona est que h inchoat et terminatur.
Contemplatiua vō optima est que incho
atur hic et in futuro cōsummat. **I**n illa tñ
est multa varietas in ista vniformitas put
in hac vita esse potest. **A**ntiphone g cum
psalmis que cantant in pasca ptinent ad
vitā actiuā. et idcirco i eis ē varietas. **A**n
tiphone vō et psalmi q cantant in penthe
ptinet ad cōtemplatiuā vitā. et iō in eis est
vniformitas. **I**n pma em antiphona que
in pasca cantat etc. **E**t cōsiliū meū nō ē cū
impis. **H**ic etc. **F**act⁹ est repente d celo so
nus etc. **S**pirit⁹ seu ventus veniens solet
puluerē a facie terre deicere. **B**agna em
est dñia inf donū spiritus sancti q separan
tur fideles ab impijs. et donū quo oīs pul
ue terrenar cognitionū a pectore hūano
tollit. **I**llud ad actiuā vitā ptinet. hoc ad
cōtemplatiuā. **I**n scda ibi etc. **P**ostulauit
patrem meū etc. **H**ic vō etc. **C**ōfirma h dñs
etc. **A**d oēs qdem fideles ptinet esse d be
ditate dñi. sed ad paucos ptinet esse a ter
renis cogitationib⁹ sepatos. et in hoc p̄fir
matus ne ad terrena redeant sed p puerla
tionē esse in hierusalē celesti. et ibi alta can
tare nō cessent. qd h peti. **I**n tertia ibi etc.
Ego dormiui et somnū cepi etc. **H**ic etc. **E**mi
te spiritū tuū et creabū etc. **O**īs fideles et
boni a vicij⁹ resurgunt vel resurrexerunt
sicut xps a mortuis resurrexit qd ibi dici
tur. **H** vō in paucis renouat facies terre. i.
rō anime q sit ab omni puluere terrenorū
desideriorum immunis. **I**bi g. hoc est in
vita actiua que ibi ostendit est inchoatio
hic autem hoc est in contemplatiua que h
ostenditur est perfectio et consummatio.
Ibi varietas. hic vniformitas. **E**t ppte
rea ibi variantur antiphone et psalmi. hic
non. **P**ropter hāc consummationē et vni
formitatem notandam antiphone sunt oc
taui toni et eiusdem differentie. quia octo
sunt beatitudines quarū octaua redit ad
caput. **N**am in prima dicit. **B**eati paupe
res spiritu. quoniam iporū est regnū celoz.
et in octaua. **B**eati qui psecutionē patun
tur ppter iusticiam qm iporum est regnū
celorum. **P**ropter hanc eandem consum
mationem notandam. in quibsdā ecclijs
celebratur octaua penthecostes. **P**er hos
quoq septē dies tres quotidie legunt le

ctiones et septem fratres tres procurēt forozes. i. septem dona spiritus sancti p illos significata. tres virtutes. i. fidē spem et caritatē. put Gregorius psequit in moralibus. **H**orum em dierum officia septem donis spiritus sancti adaptantur. Iheronimus igitur et hodiernum officiū pertinet ad sapientia et intellectū vt ex operibus patet. **P**er totā etiam septimanam sunt solennitates seruande. **D**icitur em gloria in excelsis. alleluia. **C**redo ita missa est. et te deus laudamus. put in sequenti ti. dicef. **D**icitur etiam ad horas capitulū. **D**um cōple rentur. **A**ctuū. ij. **E**t illud. **S**piritus dñi. **S**ap. j. c. **E**t illud. **C**haritas dei. **R**o. v. **S**equitur videre de officio misse et qdem in die penthecostes celebratur festū de aduentu spiritus sancti. visibiliter em tunc ascendit in discipulos et fuit hoc miraculū et argumentū quod non potuerunt calumniari iudei. **R**esurrectionē em et ascensioz calumniabant sed hoc non potuerūt facere d aduentu spiritus sancti. quia ex omni natione que sub celo est conuenerāt ad diem festum. et tunc descendit spiritus sanctus visibiliter in discipulos. sicut xps promiserat. et loquebant oibus linguis corā omnibus. **E**t ideo incipit introitus Sap. j. c. **S**piritus domini repleuit orbem terrarū id est ecclesiam. que dicef orbis terrarum. **S**icut enim extra orbem terrarum nil viuit ad litteram. sic extra ecclesiaz nil viuit spiritualiter. **S**equitur **E**t hoc quod continet omnia. i. spiritus sanctus cuius bonitate omnia subsistunt. habet scientiam vocis. i. linguarū. **E**t ita potuit dare et dedit apostolis vnde cōfusi sunt inimici christi. **E**t ideo sequit versus. **E**xurgat deus et dissipentur inimici eius. **P**er spiritus sanctus em omnes demones compellunt et eiciuntur. **R**ursus impleuit orbem terrarū duz apostolos inebriauit quozum sonus i omnem terram exiuit. de quo sono dicef i epistola. **F**actus est repente d celo sonus. **E**t qm orbis terre p quattuor climata sepat. idō quater in introitu alleluia concinitur. **D**uplex xō alleluia quod post epistolam canit significat duplicandā leticiā vel spiritus sanctū bis aplis fuisse datū. i. d terra et de celo. vel eos spiritu et mente pfallentes. vel duozum populoz conuersionem.

Et hoc quod continet omnia sciētiā habz vocis. i. nouit qua mente quisq loquebatur. vel habet scientiam omniū p que de quibus potest vox humana variari. vñ scientiam vocis. i. vocem scientie habz. i. facit nos habere. vt que ipso inspirante apostoli pferrent cū intelligentia pnunciaret. **E**t nota q spiritus sanctus paracletus. dicef qd verbū grece latine sonat aduocat. qd nomē et filio et spiritui sancto ascribit. **E**n dñs in euangelio. **R**ogabo patrē meū et aliū paracletus dabit vobis. **E**t **I**ohes in epla cano. **A**duocatū habemus apud patrē ihm xpm iustum. **D**icitur etiā paracletus p solator. **P**ā pacifis grece dicitur latine p solatio. **P**ostmodū sequit epistola d actibus apolorum. ij. c. **D**um complerent dies penthecostes. dies. i. quinquaginta a resurrectione. **S**icut em quinquagesima die a pascha fiebat penthecostes iudeoz. ita et nostrū fit. et sicut ppls isrl qui quinquagesima die ab immolatione agni paschalis siue a pascha. qd celebrauerūt in ramathe. venerunt ad montē dei oreb vel choreb vel synay. qd idē est. et tūc legē acceperūt. ita et die quinquagesima a resurrectione dñi dat est spūs sanctus discipulis in supiori cenaculo illi aduentū expectantib. **P**recipit em **L**euitici. xxiij. vt in die penthe. offeratur noui panes. i. ppositiois d nouis frugib. p qd significat q debem deo grās agē. ex eo q eadē die dedit nouā legē p spiritus sc̄m. in qua die data ē lex vet. i. qnq gesima die pascha. de q dicef i phemio septime partis. **D**e dono cuius debem laudare deū. qd est offerre panē nouū. qz etiā lex vet spūali intellecta noua ē. **E**t attē de qm agnus immolat est decima quarta die april. lex xō data ē qrtā die mēsis tercij. **D**ñ tñ esse data tertia die. **I**a em vt in q scriptura aduenerat tñā dies. et mane inclaruerat et ceperūt audiri tonitrua. die nāqz tertio descendit dñs noster sup montem ad dandā leges. et moyses ascendit ad deū. et descendens narrauit oīa plebi. maneqz rursus ascendens duas tabulas scriptas accepit. **E**t caue vt in secūdo mēse trīginta dñtaxat cōputes dies. **S**cōm lunā g sedecim in mēse primo. xxx. in secundo et quatuor in tertio faciunt quinquaginta. **R**ursus in quinquagesimo anno erat iubile.

us qui interpretatur remissionis annus qui septenis annorū hebdomadib⁹. i. quadraginta et nouem annis teritur. in quo clangebant tube et omnia debita remittebantur. huius manumittebantur. et libertas concessa confirmabatur: antiqui possessiones alienate. omnibus restituebantur. ut dictum est sub dñi ca quinquagesime. **Sic in diebus pentecostes hūc numerū post dñi resurrectionis obseruamus. suscipientes aduenientes in nos spiritus sancti gratia per quam efficiamur filij dei et virtutis possessio nobis restituitur et remissa culpa et toti debiti cyrographo euacuato ab omni seruitutis nexu liberi efficiamur.** Preterea iste numerus quinquagesimus resultat ex septenario numero ducto in seipso superaddita unitate. **Septem enim sunt hebdomade a pascha usque ad pentecosten. et ita competenter quinquagesima die a pascha est pentecosten in quo datur spiritus sanctus cuius dona sunt septem que dantur ab ymo. Iudei enim septenarium numerum non solum figura in omnibus obseruauerunt. putant dictum est sub quinquagesima. Ascensio autem facta fuit quadragesima die qui est numerus penitentiae. et hoc competens fuit. quia per penitentiam homo fit similis deo. et hoc est ascendere. Sed videtur quod sicut iudei ab immolatione agni typici quinquaginta dies computando ibi faciebant suam pentecosten. ita et nos quinquaginta dies ab immolatione agni deberemus computare. et sic deberemus nostram pentecosten facere in die veneris antequam modo facimus. quod docet computatio. Ad hoc dicimus quod non faciebant computationem ab immolatione agni. sed a sequenti dominica. Unde legitur **Leui. xxiii. Numerabis ab altera die sabbati. i. a dominica que est altera dies post sabbatum. numerabis dico septem hebdomadas usque ad alteram diem septime hebdomade.** Hoc dixit spiritus sanctus per moysen. innuens per hoc pentecosten christianorum quod spiritus sanctus est in die dominica. **Dicit ergo lucas de hac die. Dum compleretur dies pentecostes. erant omnes discipuli pariter in eodem loco. i. in consensu et concordia unitate.** Et factus est repente de celo sonus. quia existens in plenitudine est annus iubilaei et impletio pentecostes et existens in unitate datus spiritus sanctus. sed repente. quia nescit tarda reuerentia huiusmodi spū sancti gratia. **In igne autem****

descendit. quia sic ignis illuminat et inflamat. ita spiritus sanctus illuminat ad cognitionem dei et inflamat ad amorem dei. **Aparuit quoque in linguis igneis ut facili essent in omni genere linguarum. et quia ipse est lingua quae de occulto sue bonitatis verbum protulit in utero virginis et profert verbum in corde hominis. Mathei. x. Non vos estis qui loquimini. sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Ipse enim quod replet eloquentes facit. Sequitur. Quasi aduenientis spiritus vehementis. Hoc autem dicit quod nihil potuit resistere spiritui sancto nec apostolis. Unde dominus in euangelio mathei **Ego dabo vobis os et sapientiam cui non poterit resistere et contradicere omnes aduersarii vestri. Et de beato stephano scriptum est in actibus. quod non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Quia vero in epistola dicitur. Et factus est repente de celo sonus. tanquam aduenientis spiritus vehementis. ideo ad hoc representandum in nonnullis ecclesiis clangunt tube dum sequentia dicitur. Venit enim spiritus sanctus in spiritu vehementi. Quia sicut ventus vehementer percutit puluerem a facie terre. sic spiritus sanctus eicit a corde hominis omnem terrenitatem. Tubis quidem utebantur antiqui ut legitur in numeris. ad multitudinem congregandam. ad dimicandum. et ad congratulandum in diebus festis. cum diuersitate tamen sonorum. quarum usus fuit tante virtutis iubilatio ut ad crepitum siue sonum earum corruerent muri biericho. **De siquidem sunt duo testamenti vel predicatorum. quibus ad periculi fidem populus euocatur. ad penitentiam et lacrimabilem compunctionem excitatur. ad laudes domino exhibendas inuitatur. et ad montem syon. et ad ciuitatem sanctam hierusalem. et multorum millium angelorum frequentiam. et ad futurum dei iudicium prouocatur. Et vide quod in aduersis et prosperis tubis clangitur. quia omne tempus conuenit verbo dei. Amen. Benedicam dominum in omni tempore. semper laus eius in ore meo. De organo dictum est in quarta parte sub titulo de sanctis. Tunc etiam ex alto ignis percutitur. quia spiritus sanctus descendit in discipulos in igneis linguis. et etiam flores varij. ad denotandum gaudium. et diuersitatem linguarum atque virtutum. Columbe etiam per ecclesiam dimittuntur in quo ipsa spiritus sancti missio designatur. Post epistolam de quibus******

lei quibusdā ecclesijs. qz festū pascale terminatū est. Tamen in quibusdā alijs dicitur duplex alia. qz spiritus sanctus dator ē gemine stole. Euangelii. Si quis diligit me. Ioannis. xiiij. c. manifeste est d spiritus sancto. Postcommunio est. Factus est. Act. ij. ca. Quare hoc festū celebrat a iudeis. et q̄ rea christianis. dicit in phemio septime partis.

De secunda feria:

Equit secūda

I feria in qua ostendit q̄ nō tantū modo data est lex iudeis. s̄ etiā gentibus. Unde introit⁹ est. Libavit eos ex adipe frumenti. i. intelligentia spiritua li. et de petra melle. i. melliflua doctrina cristi q̄ est petra. saturavit eos. et hoc habet in epistola. Aperiens petrus. actuū. x. ca. in qua habet q̄ adhuc loquente petro descendit spiritus sanctus. Vel frumentū cristus est. cui⁹ adeps est spūs sanctus. q̄ fideles satiant cū spiritus sancto replent. q̄ etiā satiantur melle de petra. i. doctrina d̄ cristopcedente in quo sunt oēs thesauri sapientie et scientie dei. Hic autē ppter pmissiōes que ibi continent cōcinit quater alia. s̄c̄ et in feria tertia et sabbato exponet. De hoc etiā dictū est in tertia dñica post pasca Al leluia est. Spūs dñi. Sap. i. c. Aliud alia est. Loquebant. Act. ij. c. Euāgelii vero Joh. iij. ca. nō videt cōuenire spiritui sancto. sed concordat eple Ibi em̄ ostenditur q̄ nō tantū iudeis. s̄ etiā gentilib⁹ data ē lex dicens. Sic deus dilexit mūdū suple nō tantū iudeos. vt filiū suū vnigenitū daret Et postea sequit. Et ois q̄ credit in illum nō pereat. Et nota terribile x̄bū. q̄ q̄ non credit in eū iā iudicatus est. Preterea per hoc q̄ de dilectiōe mētio. fit spiritus sanctus q̄ amor est. satis exprimit. Postcommunio est. Spiritus sanctus. Joh. xiiij. c. Et est sciēdū q̄ p totā hāc septimanā in missa sunt solēnitates suande. vt gl̄ia i excelsis credo. ite missa est. et te deū laudam⁹. et al leluia. vt baptizatoꝝ saluti gaudeamus et vt fufē leticie plenitudiez figurem⁹ Postremo notādū q̄ dñs nō pdicauit gētib⁹ p se. s̄ p aplos. An. Ite baptizate eos in noīe pris et filij et spūs sancti. sicut ysaac iunior filio suo nihil pcepit de offerendo sibi ci

bo. vt bñdictionē accipet. s̄ p opationē re bece pmatū bñdictionis accepit. et qz becfacta sunt dei occulto iudicio ideo officiū hui⁹ sc̄e ferie p̄tinet ad p̄siliū qd ē domū spiritus sancti.

De tertia feria.

Equit tertia

I feria. et qz spūs sanctus nō dat nisi p mistros. iō i tertia feria dicitur introit⁹ i p̄sona platoꝝ Accipite iocūditatē gl̄ie v̄re. In q̄ qz p geminā dilectionē ad fi dē ptingim⁹ trinitatē. ideo q̄nques p̄cisi m⁹ alia. et est sensus. Accipite iocūditatē gl̄ie. i. sp̄m̄ sanctū q̄ vos gl̄ificabit et clarificabit. vt q̄sq̄ de se dicere possit qd dicitur i cōmunionē. Spirit⁹ q̄ a p̄re pcedit ille me gl̄ificabit. Sequit epla Cū audissent apli Act. viij. vbi sequitur. Tūc imponebāt manus sup illos et accipiebant sp̄m̄ sanctū qz impositione man⁹ dabāt spiritū sanctum. Euāgelii Joh. x. c. concordat eple vbi dicit Qui nō intrat p ostiū rē. Nō em̄ intrat in eccliam q̄ nō intrat p eos q̄ sunt ostiū. s̄ p xpm̄ et aplos. Nā heretici nō dant spiritū sanctū nisi inquātū cōueniūt cū ecclia. Et qm̄ apli et eoz successores heresiarchas in spiritu fortitudinis sunt aggressi et aggressi diunt. ideo officiū hodiernū p̄tinet ad fortitudinem. que est spiritus sancti donum. Rursus spiritus sanctus ostiari⁹ est. q̄ per ostiū introducit ad patrē. qd etiā in offer torio canit. Portas celi. i. ap̄lorū scripturas aperiet. Postcommunio est. Spirit⁹ q̄ a patre. Joh. xv. ca.

De quarta feria.

Equit quarta

I feria in qua fiūt ieiunia quatuor tē por. Apli nāqz nobis exemplū ieiunandi h̄ tpe reliquerūt qui post suscep tū spiritū sanctū sicut mentes auerterāt a ceteris mūdī illecebris sic et ab epularū appetitu. Licet em̄ q̄diu cū illis fuit xpus nō ieiunarent. post ablationē tñ eius spō tancis se subdidere ieiunijs. Sponso enīz ablato eis ieiunandū erat. sicut dñs pdi xerat. qm̄ spōsus auferet ab eis tūc ieiuna bunt. An̄ repleti spiritus sancto spōte ieiunare ceperūt. q̄ circa in pcedēti sc̄ba feria quidā estiuale inchoat qd̄ragesimaz. Alij

no sanius hodiernum ieiunium autumant esse huiusmodi quadragesime initium. cuiusdam terminum statuunt in festiuitate sancti iohannis siue ser habeat hebdomadas siue non. Tertiū festiuitatē sancti iohannis includunt et eosque ieiunantes sine termino prefixo pcedunt. donec senarium cōpleant nomen. Hanc quadragesimā pbat hieronymus non esse necessitatis. sed volūtatis dicens. Nos vñā facim⁹ quadragesimā illi tres quasi tres passi fuerint saluatores. non quod per totum annum ieiunare non liceat excepto penthecoste. sed quod aliud est necessitate. aliud volūtate munus offerre. Sed hī dixit hieronymus. Si mon tantū hereticū quod apud suos tribus quadragesimis statuit ieiunandum. Et dicit hī ieiunium estatis. quod est ieiunium exultationis in quo genua non flectimus imo cantica leticie dicimus. ut dictū est sub quarta feria tertie hebdomade aduentus. Hoc autē ieiunium statutum est ab ecclesia in tali tempore. quod quod in se sentit gratiam spiritus sancti leuiter et cum gaudio ieiunat. et etiā quod super ieiunantes descendit spiritus sanctus visibiliter. Et ideo incipit introitus. Deus cum egredieris in conspectu populi tui etc. Egredietur autē dominus. quā aliquid signo visibili venit ad auxiliū hominum. Egredietur vero est cum dedit nobis filiū suū. quod venit pcedens iter aī nos. ut dicit micheas. Egredietur est etiā per sancti spiritus missionem quā visibiliter descendit super apostolos. Et quia per hoc dissipati sunt inimici. ideo sequitur iocundus. Exurgat de⁹ et dissipentur inimici eius etc. Sequitur in quibusdā ecclesijs lectio de principio sapie. s. Diligite iusticiā quod iudicatis terrā. Ubi ostendit qualiter poterit haberi spiritus sanctus ibi. Spiritus sanctus discipline effugiet fictiū. Et in fine dicit. Spiritus domini repleuit orbem terrarum etc. Postmodum sequitur epistola. Trans petrus etc. act. ij. c. in qua ostenditur quod super ieiunantes descendit spiritus sanctus. Et ibi sequitur. Non ei isti sunt ebrii sicut vos dicitis. cum sit hora tertia diei. s. hest quod dixit dominus per prophetā iohel. Effundā de spiritu meo super omnem carnem et propheta būnt filij vestri et filie vestre etc. In alijs vero ecclesijs dicitur prima lectio. Trans petrus. et per modū epistola. Per man⁹ autē. Act. v. c. Due itaque lectiones leguntur. quod duo populi ad fidē peruertuntur vel quod ordinandi in vtriusque testi pagina imbuuntur. Sequitur alla. quod est ieiunium

exultationis. ut dictū est. Et dicunt quidam pater cum essem. ioh. xvij. c. Sequitur euāgelium ioh. vi. c. Nemo venit ad me nisi pater qui misit me traxerit eū. s. per spiritū sanctū. Et post sequitur. Patres vestri manducauerunt manna et mortui sunt. qui manducat ex hoc pane viuet in eternū. quod egressū est coram xpianis manna spirituale. sicut ante coram iudeis temporale. sed manducantes corporale mortui sunt. quod non manducauerit spirituale non morietur morte. s. incredulitatis seu gehēnali. Uñ patet quod eleganti⁹ egressus est dominus corā nouo populo quod corā veteri. Cōmunio est. Pacē etc. et est ioh. xiii. c. Et attende quod officium huius quarte ferie predicat scientiā. quod est domū spiritus sancti. quod usque adeo sanctos illuminat quod de quinque libris moysi paucisque prophetarum scripturis librorum copia creuit. quod mystice innuit nobis euāgelium de quinque panibus et duobus piscibus quod hodie in quibusdā ecclesijs legitur.

De quinta feria.

Sequitur quinta feria. quod secundum aliquas ecclesias non habet introitū propriū. s. quod dominus descendit in die dominica per missionē spiritus sancti. et quinta feria ascendit in celū ideo diei dominice et quarte ferie cōmunis est introitus. A dominica gmutuat. nec habet propriū ut a sabbato in sabbatū septem dūtaxat sint officia septem donis spiritus sancti deputata. Quidā tñ et huic officio mutuato: non inco grue donū ascribunt. huiusmodi ascriptōes non a sabbato sed a dominica facere incipientes. In dominica etenim ponunt spiritū sapientie. In secunda feria intellectus. In tertia consilij. In quarta fortitudinis. Et in hac quinta spiritum scientie quod dat scrutari profunda sicut cantat alla. Spiritus omnia etc. In quibusdam vero ecclesijs cantat introitus qui sequitur diei ferie. s. Repleatur os meū laude tua. Alique vero ecclesie hūnt propriū officium scilicet Deus patrum nostrorum da nobis spiritū gratie etc. in quo ecclesia orat filijs dari spiritum sanctū ad remissionē peccatorum. et ad faciendā miracula. Et quod per spiritum sanctum fiunt miracula. ideo habet in epistola. philippus etc. que est actū. viij. c. quod philippus multos claudos sanauit. et spiritus immundos eiecit. et factū est gaudiū magnū in illa ciuitate

hb

Liber

te. f. samarie. Et qz p spiritū sanctū omnia ista fiunt. ideo sequitur euangeliū. **Lu. ix. ca.** Conuocatis ih̄s duodecim discipulis dedit eis ptātez sup omnia demonia. et post. **Nō feretis virgā neqz perā rē.** Que fieri nō possunt nisi spiritū sancti abundātia habeatur.

De sexta feria.

Exta feria est

Introitus. **Repleat os meū laudē vt possim cātare alla. qz q̄ gaudet ore et corde pōt ieiunare ieiunio exultationis.** Et qz est dies veneris in q̄ pass⁹ est dñs et dies spiritū sancti. ideo dicit petrus in epla. **Ap̄iens. Act. ii. c. q̄ i q̄busdā ecclesijs legif. qz xps suscitatus est a spiritū sancto.** **Uñ ibi h̄r. Suscitauit ih̄m solutis doloribus inferni.** sicut scriptū ē. **Nō dabis sanctū tuū videre corruptionē.** in q̄ significata ē illa spiritū sancti opatio q̄ synagoga nunc mortua. pietate resurget p̄ q̄ plenitudo gentiū eadē introierit pietate. **Predicat q̄ hoc officiū pietatē.** **Posset etiā ptinere ad spm̄ timoris. p eo qz dñr in euāgelio.** **Et repleti sunt timore rē.** In q̄busdā ecclesijs legif lectio **Exultate filie sion.** que est **Joel. ii. c. et qz p spiritū sanctū fuit miracula.** sequit euāgelii. **Factum ē. Luc. v. c. de paralitico sanato.** Et qz pp̄ h̄ debet laudari dñs. sequit offertorium **Lauda aia mea dñm. Communio ē. Spiritus vbi vult spirat. Job. iii.**

De sabbato.

De sabbato est

Introitus **Charitas dei diffusa ē in cordib⁹ nr̄is. ad Roma. v. c. et cōpetit spiritū sancto q̄ est charitas et etiā diei sabbati qz in sabbato future q̄etis maxime diffundet vt q̄ igniculus est in syon caminus sit in hierlm.** Et sequit x̄sus. **Dñe deus salutis mee. i die clamaui et nocte coram te.** Ille em̄ in quo diffusa est spiritū sancti grā laudat deū in p̄speris et in aduersis. **Sequit epla. Iustificati rē. ad roma. v. c. in qua h̄r de h̄mōi diffusionē.** **Queniz charitas dei diffusa est nō p̄mittit eā paulus intra fines terre p̄missionis tantū cōartari. imo ostendit qz nō tātū iudeis verum etiā gentib⁹ dar⁹ est spiritū sanctus dicēs**

De xto

ip̄is iudeis. **Vobis optebat primū p̄dicari.** **Sz qz repulistis verbū dei et vos indignos fecistis vt eterne ecce p̄timur ad gentes.** In alijs x̄o ecclesijs dñr epla. **Cōuenit vniuersa ciuitas rē. Act. xiii.** Quia q̄ gentibus datus est spū sanctus iō seq̄r alleluia. **Laudate dñm oēs gentes.** In h̄ em̄ ieiunio nō tacent cātica leticie p̄pter reuerentiā festi. nec scdm̄ niceñ. cōciliū. genua flectimus s̄ stantes oram⁹ p̄pter neophicos gaudētes qz a p̄ctis surrexerunt. In alijs ecclesijs dñr **Repleti sūt oēs. Act. ii. c. et spiritus dñi ornaui celos. Job. xxvj. c. Po stea seq̄r euāgelii. Surgēs ih̄s. Luc. iiii. c. d̄ socru petri sanata. q̄ significat synagoga. q̄ sanata est a petro ab infidelitate. et p̄fectius p̄ fidē ip̄i sanabit i futuro. et sic puenit cū epla **Fiunt aut̄ hac die ordines qz sup ordinandos descendit spiritū sanctus et etiā sup ieiunātes. et iō dicūt quatuor lectiones añ lectionē daniel put dictū est s̄b quarta feria tertie hebdomade aduentus.** **Prima est de principio libri sapie. in qua ostendit q̄bus das spū sanctus et q̄b⁹ nō. f. illis q̄ sentiunt de dño in bonitate. et in simplicitate cordis querūt illū.** In alijs x̄o ecclesijs p̄ma est **de ioh̄le. iiii. c. Effundā d̄ spū meo sup oēm carnē. qz sicut spū sanctus super ap̄los descendit visibilis. ita sup ordinandos descendit inuisibilis.** **Secda est. Locutus est. que est. Leui. xxiii. c. Tertia est. Dixit moyses. q̄ ē in deus. xxvj. c. Quar ta est. Dixit dñs ad moysen que est leui. xxvj. c. Offertoriū est. Intonuit dñs. p̄ cōmunio x̄o. Nō vos relinq̄ā. d̄ effusioe spiritū sancti loquit̄. Potest etiā dici qz h̄ officiū figurat duoz p̄cordiā p̄p̄oz iudei. vicz et gētilis. **Ibi sunt duo ceci d̄ q̄b⁹ dñr in euāgelio qz sunt illuminati a x̄po.** **De q̄ p̄cordia loquit̄ paulus in epla ad iudeos et gentiles dicens. Iustificati ex fide pacē habeam⁹ ad deū. p dñm nostrū ih̄m xpm̄.** **Sed qz pax aut cōcordia vera nō fit nisi p charitatē. ideo p̄cinif in introitu. Charitas dei diffusa est. i quo ter ponif alla. quoniam ad fidem trinitatis puenif p obsequia charitatis.** **Lectiones etiā ad ieiunii p̄tinentes attestant opationem et grām spiritū sancti. vt prima. Effundam te spū meo.** **Et scda. Locutus est. vbi dicif. Numerabitis septem hebdomadas vsqz ad alterā******

diem expletionis hebdomade septime. p
sentem intelligit festiuitatē. que olim dice
batur festiuitas hebdomada. Et qz post
qz gentes intrauerint relique isrl saluabū
tur. ideo nūc flentibz et sponsum expectan
tibus dicit dñs in postcōmunionē. Non
vos reliquā orphanos. Quia igit h̄ p cor
dia fiet imminente die iudicij. q̄ etiā electis
erit causa timoris. ideo hoc officiū ptinet
ad timorē vel qz timor introducit charita
tem. lz charitas foras mittat timorē. Et
attende qz fm **Aug** in ordine istoz offici
ozū descendendo cōputam. In ordie xpo
pascualium ascendendo. qz p hec descēsus
spiritus sancti ad nos. p illa noster ad ipm
significat ascēsus. Et caue. qz pter missa
officia ad ieiuniū ptinentia que in quarta
et in sexta feria et in hoc sabbato exposui
mus. alie quidē lectiones et euāgelia i eis
dem diebus inueniunt que forte solenni
tati magis appropinquare eident tñ hec et
illa grām spiritus sancti psonant et opatio
nem. Un̄ qdam hodie non incōgrue dual
missas celebrant. Unā in tertia de festo cū
gloria in excelsis et credo. Aliā in nonā de
ieiunio sine gloria in excelsis. in q̄ sunt cle
rici ordinandi. q̄ merito in hac hebdoma
da ordinant. vt spiritus sancti dona pcipe
mereant. Et memento qz in hac die termi
natur quinquagesima. et ideo hodie frequē
tatur et cantat p graduali alla. nec flectūf
genua. ptinet em̄ ad octauā. Generale q̄
dē est. qz quoties in die d̄ tpe grē materia
laudis assumit aut dies ad octauā referē.
genua nō flectim. sed in orationibus stan
tes collatā nobis gratiā et pferendā glori
am pitemur vt cuz olim essemus fui cur
ui. nūc fracto iugo incedam erecti vt i do
minicis diebus in sanctorz natalicijs et pa
scalibus. inclinare tamen capita possum. et
vt mulieres deuotas ad monumētū veni
entes imitemur et.

De octaua penthecostes.

In plerisqz lo
cis in octaua pentheco. fit festū
sancte trinitatis. Postqz em̄ ce
lebrata est festiuitas patris in natiuitate.
qz natiuitas d̄ festiuitas patris. et postqz
celebratū est festū filij in pasca. et festū spi
ritus sancti in missione ipsius. merito in oc

taua penthe. fit festū eoz simul. festum. i.
trinitatis. vt ostendatur qz tres psonę sūt vn̄
deus. Et hec prima causa quare celebrat
festū triū psonarū diuinaz simul. Secun
da causa est. qz ad inuocationē sancte tri
nitatis datur in baptismo spiritus sanctus
vt pmissum est. Tertia causa ē vt ostēdat
ecclesia filijs suis illū a quo sunt omnia bō
na cuius habet imaginem. et cuius d̄z ha
bere similitudinē vicz dei et sancte trinita
tis. quā sp laudare debem. Et qz tota in
tentio est laudare ipm. ideo in quibuscūqz
ecclesijs in singulis antiphonis laudū prē
ponitur versicul⁹ qui laborē significat. ad
ostendendū qz toto labore totoqz nisu de
bemus nos vertere ad laudandū deum et
sanctam trinitatem. Et eodē mō fit in quibz
dā ecclesijs in festo beate marie in anti
phonis laudum. p eo qz ipa se totā vertit
in laudem dei. Un̄ tūc in euangelio dicit.
Maria aut cōseruabat oia verba hec cō
ferens in corde suo. Et qz ipa p̄uilegia
ta fuit in virginitate ipa em̄ est virgo vir
ginū In antiphonis qz de beato laurētiō
et de beato paulo et de beato stephano prē
ponuntur quidā versus antiphonis ad mā
iorem laborem norandū quez in suis mar
tyrijs sustinuerūt Beatus em̄ laurentius
grauius ceteris passus est. Un̄ b. **Sixtus**
dixit ei. Maiora debent tibi pro xpi fidē
certamina. Beat⁹ xpo paul⁹ plus ceteri la
borauit p̄dicando. Et b. **Stephan⁹** p xpi
fide p̄mus martyr extitit. Sed in b̄ est dif
ferētia. qz in nocturnalibz antiphonis tā
tum de b̄to Laurentio p̄mittūtur. qz pas
sio sua ē nocte consummata est. Un̄ dixit
Dea nox obscurū nō h̄z. Et iter. Nō est
inuenta in me iniquitas. Et ita apparet qz tō
tus fuit sacrificiū laudis. Un̄ sp dicebat.
Gras tibi ago dñe. Pane xpo corp⁹ eius
fuit p̄ditū et ideo tantū nocturnalibus et
nō laudū antiphonis x̄scoli p̄ponuntur.
Rursus qz versus laborē et boni opis fru
ctū significant. put tactū est in p̄hemio qn̄
te ptis. merito in dictoz sanctorz natalici
ijs specialiter p̄mittūtur antiphonis. ad
notandū qz ipi excellentius labores et bo
norum opm fructus suis natalicijs et mar
tyrijs p̄miserunt. In quibz dā tñ eccl̄ijs an
typhone de martyrio beati petri p̄postere
p̄ponunt versiculis. ideo qz ip̄e pet̄r vt i

cruce caput suū ad terrā verteret. Ibi autē
versus trophi vocant quasi laudes ad an-
tiphonas cōuertibiles. Trophos em gre-
ce puerio dicūt latine. Quia ḡ sp sanctaz
trinitatem laudare debemus. ideo ad mis-
sam d̄ introitus. **Benedicta sit sancta tri-
nitas.** quez alicuius sumpsit de **Thobia**
xij. Postmodū sequitur epistola **de apoē**
Vidi ostiū aptum in celo. et in circūitu se/
dis. i. ecclesie q̄ est sedes dñi. mare vitreū.
id est baptismū. in quo sum mergunt om̄s
ep̄ptij. i. oīa pctā. Et nora qz dicit mar vi-
treum. ppter corpis fragilitatē et pspiciu-
tatem quā recipit i baptismō. et est i circūi-
tu. qz ad eccliam venire nō possumus nisi
p baptismū. **Sequit.** Simile cristallo. q̄a
qui prius erant aque fluxibiles sūt p gra-
tiam i baptismō acceptā firmi sicut cristal-
lus. que sit ex aqua congelata et diuturno
gelu in naturā lapidis cōsolidata. Et hec
est vna causa quare in hac die legi h̄ epi-
stola. quia in ea dicūt de baptismō. in quo
p inuocationē trinitatis dantur septē do-
na spiritus sancti. **Scda ratio est.** qz i ea in-
uitamur ad laudes trinitatis. cū ibi sequi-
tur qz animalia plena oculis ante et retro.
id est plati dabant gloriā et honorē et bene-
dictionem sedenti sup thronū viuenti i se-
cula seculor. **Sedens aut sup thronū est**
deus trinitas. Unde sequit. **Et procide-**
bant. xxiij. seniores in facies suas. mittē/
tes coronas aū eū. hoc significat qz oīa bo-
na nostra debemus attribuire ei. atqz om-
ne illud ex quo meremur coronā. **Sequit.**
Et non habebant requiē dicentia. Sctūs
sanctus. sanctus. Et ideo in introitu et in
alijs officijs toties repetit. **Benedicta sit**
sancta trinitas. Et ppter hoc responsoriū
siue etiā graduale qd̄ r̄ndet epistole. **Bñ**
dictus es dñe q̄ intueris abyssos. Banie.
iij. c. **Versus est.** **Benedicite deū celi.** tho-
bie. xij. c. **Et alla.** **Benedictus es dñe de**
patrū nostror. **Et offertoriū.** **Benedictus**
est dñe. **Et postcōmunio.** **Benedicim⁹ de**
um celi zc. **Thobie. xij. c.** **Euangelii est.**
Erat homo ex phariseis nichodemus. in
quo h̄r de baptismō q̄ in inuocatione san-
cte trinitatis significat baptizatos. In ali-
is vō ecclesijs d̄r epla. **Gaudete pfecti. q̄ ē**
Ad chorinē. vi. c. **Et in alijs d̄r.** **Vidi ho-**
stium que est Apo. iij. **Et euangelii.** **Cū**

venit pacitus **Joh. xiiij. c.** **Sciendū est**
qz historias de sancta trinitate et de inuen-
tionē sancti stephani cōposuit sctūs Ste-
phanus laudiceus. Rursum cū attila rex q̄
xpianos psecut⁹ est fere oīa volumina chri-
stiane religiōis destruxisset alicui⁹ magi-
ster karoli et ludouici filij eius rogatu bo-
nifacij archiepi moguntin. multa de eccle-
siasticis officijs cōscripsit. **Un et moguntin.**
cōcil. approbante instituit qz a festo pasce-
vsqz ad dñicam istā tres tantū dicerentur
lectiones. et hac die de trinitate cantari vs-
qz ad dñicā sequentē. et tunc incipe. **Dñe**
in tua misericōdia zc. et cōposuit officiū de tri-
nitate. videlicet r̄nsoriz antiphonas mis-
sam et sequentiam. q̄ oīa obtulit alexādro
pape. Ille vō r̄ndit nō esse celebrandū fe-
stum de trinitate sicut nec de vnitatē. **Nā**
singulis dieb⁹ sit festū trinitatis et vnitati
qz semp d̄r. **Gloria patri et filio et spiritui**
santo. Et pmissas historias et officiū non
admisit. **Verū** supueniente heresi arriana
fere fuit fides trinitatis extincta. **Sed hy-**
larius eusebius et ambrosius restituerūt.
Consensit igit eadē de causa Greg⁹. mag-
nus. vt de trinitate specialia cantarem⁹ et
ecclesias in ipsius honorē edificarem⁹. **Ex**
inde ḡ est qz de historia trinitatis inuenit
varia p̄suetudo. Alij nanqz nō vtunt ea.
sequentes reprobationē alexandri pape.
sed in qualibet dñica ab octaua pentheco-
stes vsqz ad aduentū cantant in nocturnis
nonū responsoriū de trinitate. nisi festum
aliquod impediāt. vt eā cōstent p̄ quas
saluant. et in missa cantant alla: eā hilarit̄
p̄fidentes vt dictū est sub quarta parte sb̄
titulo de alla. Alij vō vtunt ea cantantes
eā in hac prima dñica. sequentes p̄mā in-
stitutionē alicui⁹. Alij ponūt eā in fine tē-
poris declinationis. s. in vltima dñica vi-
delicet aū dñicam de aduentu. sequentes
vltimā approbationē gregozij. **Romani ḡ**
nunqz celebrant festū de trinitate. nec etiā
has octauas faciunt. **Sed in prima dñica**
post penthecosten incipiūt historiā. **Pre-**
parate seu deus oīm. Alij vō celebrāt ho-
die de octaua. s. de spiritu sancto et ponūt
eandem eplam et idē qd̄ p̄diximus euāge-
lium. ppter baptismatis sacramentū. cete-
ris obseruatil sicut in die penthe. celebrāt
aut octauā ad insinuādā p̄fectionē vsqz cō-

summationem opm spiritus sancti. Per se-
ptem em̄ dies opatio gr̄e septiformis. i. oc-
taua x̄o summatio declaraf. Et qm̄ oc-
taua redit ad caput. ideo oia sicut i die fe-
sto. a vesp̄a in vesp̄am in ip̄is vesp̄is 7 in
tribus nocturnalib⁹ psalmis obseruant.
De his octauis dicit **Aug⁹**. Celebrationē
octauarū feriarū noui hoies celebramus.
Baptismus neophitorū 13 in sabbato per
agas ad illū tñ baptismū p̄nitet quē apo-
stoli suscepunt in die penthe cuius octa-
ua dies est dñica sequens. Qui x̄o ponūt
historia preparate. seu deus oim. melius
faciunt qz romanā sequitur ecclesiam. no-
stre pegrinatōis recolentes 7 pcurrentes
historia. Nā p septuagesimaz significam⁹
expulsionem generis humani d patria pa-
radisi. p quadagesimā fuiturē populi s̄b
pharaone. p pasca immolatōne agni. per
quadraginta dies pascales qdraginta an-
nos in deserto. p rogationes terre. pmissi-
onis ingressione. p septem dies pentheco-
stes in quibus septē dona diuidunt terre
date diuisione. p tempus qd ab hodie seq-
tur significam⁹ populi afflictione 7 guber-
nationē factā p iudices 7 reges. ideo qz le-
gunt quatuor libri regum. prout in sequē-
ti dicitur.

De p̄ma dñica post penthecostes.

Nunc dicēduz re-
stat de prima dñica post pente-
costes. q̄ est vna d̄ p̄ncipalibus
dñicis. Et incipit hic quartū tps. s. pegrī-
nationis qz sum⁹ in via veniendi ad patri-
am. Sed qz hostes habem⁹ priusqz illuc p-
ueniamus. s. carnē mūdū 7 dyabolū. ideo
legit de libris **Regū**. in quib⁹ agit de bel-
lis 7 victorijs vt inuitemur ad pugnandū
fortit contra hostes vt victoriā habeam⁹
sicut iudei d̄ philisteis. 7 tandē gloriemur
in celis qz nō est nobis tantū lucta aduer-
sus carnē s; etiā adūsus aercas potestates
An primo dicimus in vesp̄is. **Benedict⁹**
dñs de⁹ me⁹ 7c. Et historia est. **Deus om-**
nium. seu fm̄ romanos. **Prepate**. 13 q̄a
bellū sine discretione nō bñ gerit. ideo se-
quenti tpe subiungunt libri salomōis. **Il-**
l qz insurgūt vicia. 7 que necessaria est pa-
tientiā. ideo subsequēnt subiungit histo-
ria de **Job**. Recte ḡ inuitamur ad pugnā-

qz postq̄ digni sumus in numero iustorū
haberi p libzū numeri iam plectrū. 7 in sta-
tu pfectionis p nouā legē. s. p deuterono-
mum in quo h̄r. **Diligēs dñm deū tuum**
ex toto corde tuo 7 ex tota anima tua. 7 su-
mus sub iesu p libzū **Iosue**. 7 sub iudicib⁹
id est sub p̄latis p libzū iudicū. 7 sumus si-
ne acceptione psonarū p libzū ruth q̄ fuit
moabitis. restat tantū pugnare. qz tūc ma-
gis temptat dyabol⁹. 7 sic ordinat libri re-
gū in quib⁹ tractat d̄ bellis ip̄oz ad alios
libros. Adaptant etiā 7 aliter prime qua-
tuor dñice quatuor libris regū. put dicet
sub quarta 7 sub septima 7 sub decia quin-
ta dñicis. **Legunt** aut in tali tpe 7 p⁹ mis-
sione spiritus sancti. 7 post festū sancte tri-
nitatis. qz qm̄ accipim⁹ gr̄az spūs sancti. ex-
tunc sumus siles deo. qz p hoc filij sumus
summi regis et per consequens sumus re-
ges. **Und** in apocalipsi. **Fecit** nos regū
7 sacerdotes deo 7 patri suo 7 cetera. **Et**
petrus in canonica. **Vos estis** genus ele-
ctum regale sacerdotiū 7c. **Ergo** cuz sim⁹
reges. **Et** habeam⁹ aduersarios. nō restat
nisi vt regnū nostrū defendam⁹ qz ex hoc
nobis inuidet dyabol⁹. qz ad illud regnū
sumus assumpti vnde fuit ip̄e deiectus. 7
ideo nobis grauis imminet pugna. **Tem-**
pe ostendit nobis dauid in exemplū q̄ vi-
cit p humilitatē 7 p iocunditatē mentis et
vinctus fuit ter. **Primo** a samuele in berle-
em in signū regni. **Secdo** sup domū iuda i
regē trib⁹ iuda. a viris iuda in ebron. **Ter-**
tio iterū in ebron. 7 in p̄firmatiōe regni su-
per totum isrl̄. **Similiter** nos si bñ pugna-
bimus. ter inungemur. **Primo** in baptis-
mo. in signum regni. **Secdo** in p̄firmatiōe
Tertio in paradiso qm̄ regnū nostrū cōfir-
mabitur. **Saul** etiā nobis p̄ponit in ex-
emplum q̄ p inobedientiam amisit regnū
Und nō simus inobedientes sicut ip̄e fu-
it. ne pdamus regnū eternū. **Dauid** autē
fuit humilis in omnibus opibus suis. qd
patet. qz cum luderet coraz arca dñi indu-
tus ephot lineo depositis regalibus vesti-
bus desperit eū michol filia saul dicēs ei.
qz nudatus fuerat sicut vnus de scurris.
Et ille respondit. **Ludam** et villior s̄iā an-
te dominum qui elegit me 7c. **Item** quan-
do venit ad eum nathan ppheta 7 redar-
guit eum de peccato suo publice penituit

Ite iocunditatez mentis habuit et oia bona a se facta ad deū retulit. **U**n̄ de eo cātat ecclesia. **P**reualuit dauid in philistēu i funda et lapide in noie dñi. **E**cce exultatio in deo. **N**on em̄ confidebat in se. **F**unda dauid est p̄dicatio. p̄ quā fundā p̄dicatōis eijc̄it dyabol⁹ de cordib⁹ hoīm cū p̄ durā reprehensionē incutit timor⁹ et p̄cipit p̄nia **L**apis x̄o dura rep̄hensio est. **Q**uia ḡ huiusmodi victoria habet p̄ humilitatē. idō ad missam incipit introitus. **D**ñe i tua misericordia sperant. ecce humilitas dauid. exultauit cor meū. ecce mentis iocunditas p̄ hec duo vincitur pugna. **E**t q̄ ille solus vincit qui nihil sibi sed om̄ia bona sua dō attribuit et sperat in eo. idē bene sequitur oratio. **D**eus in te sperantiū fortitudo et postea sequit̄ epistola de charitate. **D**eus charitas est et c. **J.** **Joh.** iij. c. q̄ p̄ charitatem reges sumus. et p̄ eā facimus bona opa meritoria regni. p̄ que regnū nostruz defendimus et conseruamus. **U**n̄ sequit̄. **I**n h̄ apparuit charitas dei et c. **E**t p̄. **D**eus charitas est et c. **I**bi etiā ostendit̄ q̄ diligere debem⁹ deū et p̄ximū. **I**n euangelio aut̄. **H**omo q̄dā erat diues. **Lu.** xvi. c. ostendit̄ q̄ nō debem⁹ diligere diuitias p̄ diuitē q̄ induebat purpura et bysso et p̄ penā eius. vt em̄ d̄r eccl̄s. v. c. qui amat diuitias. fructū non capiet ex eis. qui amat sc̄z amorē libidinoso. naturali x̄o vel charitatio p̄d̄t. q̄ diuites cū iusticia et operibus bonis nō abijcimus. **H**abet autē in euangelio de mendico lazaro. in cui⁹ p̄sona incipit graduale. **E**go dixi dñe misere re mei. **E**t sequit̄ x̄sus de opibus misericordie. **B**eatus q̄ intelligit sup̄ egenū et pauperē id est intelligit et p̄cogitat illud q̄d ē in egeno et paupe. s. egestas et paupertas vt ei subueniat. **D**icit em̄ **Greg.** q̄ debem⁹ eos vocare patronos et amicos nostros. q̄ etiam fratres n̄ri sunt. et sic facere nobis amicos de mammona iniquitatis. et de male acquisitis. vt cū defecerim⁹ p̄ mortē recipiāt nos in eterna tabernacula. **H**oc nō fecit diues ille epulo. et q̄ in aliquo noluit pauperi subuenire. idē cum eo districtissime fecit dominus. vt nō possit habere guttā aque ad refrigeriū lingue. **E**t idē sequit̄ alia. **D**eus iudex iustus fortis et patiens et c. **P**ostea sequit̄ offertoriū in p̄sona mendici. s.

Intende voci orōnis mee. **E**t q̄ non obliuiscis de⁹ orōnes paupum. **S**eq̄t̄ postcommunio. **P**arrabo oia mirabilia tua. et psalmū dicā et c. **I**n q̄busdā tñ ecclesijs legitur hodie euāgeliū. **E**stote misericordes. q̄d est **Lu.** vi. c. **E**t est sciendū q̄ vrbā⁹ papa quart⁹ statuit fieri festuz d̄ corpe x̄pi q̄nta feria post hāc dñicā. p̄cedens magnā indulgentiā tā clericis officiantibus q̄ populis puenientibus ad diuina put in officio super hoc ordinato habet.

De secunda dominica.

Dictū est quod prima causa qua defendim⁹ regnū nostrū est charitas que dilatur p̄ cōsiderationē eternaz nuptiaz. de q̄bus in apo. **B**eat⁹ q̄ vocatus est ad cenā nuptiaz agni. **U**n̄ in hac sc̄da dñica habet de h̄mōi cena in euāgelio. **Lu.** xiiij. ca. **H**omo quidā fecit cenā magnā et vocauit multos. et misit seruos suos hora cene dicere inuitatis vt venirēt et c. **H**ora cene est ex quo porta paradisi apta est per ip̄m. **S**equit̄. **E**t ceperūt omnes se simul excusare. **P**rimus dixit. **V**illam em̄. et ne cesse habeo videre illam. **S**cd⁹ dixit. **I**uga bouum em̄ q̄nq̄. et eo p̄bare illa. **T**ertius dixit. **U**xorem duxi. et ideo non possū venire. **D**ñs x̄o dixit ad suū suuz. **V**ade cōpelle intrare vt domus mea impleatur. **M**ultos em̄ cōpellit intrare p̄ tribulationes. **I**lli ḡ q̄ vocati fuerant nō venerūt. q̄a auari q̄ p̄ primū se excusantē. sup̄bi vt gulosi q̄ p̄ sc̄dm. et luxuriosi q̄ p̄ tertiu intelliguntur. hac cena se reddunt indignos. **U**n̄ versus. **V**illa. boues. vxor. cenā clausere vocatis. **M**undus. cura. caro. celuz clausere renatis. **E**t quia in hoc isti reddūt indignos. idē dñs alios vocat. **Q**uia x̄o p̄ cōsiderationē huius cene dilatat charitas et quia dñs p̄tegit habentes charitatem. **I**deo incipit introitus. **F**actus ē dominus p̄tector meus et eduxit me in latitudinem charitatis. **S**equitur x̄sus de charitate. **D**iligā te dñe fortitudo mea et c. firmamentū meū et c. **I**n orōne x̄o petit charitatē. sancti noīs tui et c. **I**n eplā. **N**olite mirari. **J.** **Joh.** iij. c. h̄r de vita eterna. p̄ cuius intuitū amor p̄cipit et seq̄tur in fine de charitate. **F**ilioli nō diligam⁹ x̄bo neq̄ li

gua. f. ope et veritate. **H**ec est lingua dolo-
sa. q. dicit amatores mundi. **R**ogo te ha-
be me excusati. **P**erit etiam bonis et sancti
viris. **R**ogate p. nobis et tñ venire nō cu-
rant. **E**t attende q. primi duo excusant se.
Per pñm em supbi intelliguntur. p. scdm
oms qui delectant in qñq. sensib. corpis
p. tertiu. dolo luxuriosi. q. se nō excusant. q. a
nō hñt cor. sñ hñt in **O**lee. iij. **F**ornicatio
vinu et ebrietas auferit cor. **M**agis eniz
absoibet hoim fornicatio q. supbia vñ a-
uaricia. **Q**uia q. vt dictu est lingua taliz
excusanti se. d. lingua dolosa. ideo eccle-
sia a lingua dolosa petit se liberari in rñso-
rio. **A**d dñm cū tribularer clamaui. **E**t in
versu. **D**ñe libera rñ. **E**t q. pfectus est q.
nō peccat in lingua. ideo scdo tono canta-
tur. **P**ostmodu sequit alla sñr d. charita-
te. **D**iligā te dñe fortitudo mea rñ. **Q**uia
dñs p. sideratione vite eterne p. cipit chari-
tas. vñ cena petit p. uertit i. offertorio **C**o-
uertere dñe. **E**t q. ibi cantabim. vocaliz.
vt ait cassiodor. sup psalmistam. ois spūs
laudet dñm. nō erit ibi tantu. **E**t etiam
maria solēnitās. **A**n i. treñ. j. **T**ie syon lu-
gent. eo q. nō sint q. veniāt ad solēnitatē.
Ideo in postcōmunionē p. mittit se canta-
turū ibi dñs dicens **C**antabo dñō q. bona
tribuit mihi et psallā rñ.

De dominica tertia.

Tertia cā qua

Quare inflamamur ad defendendū
regñū nostrū. est p. sideratio be-
niuoletie dei qua nos custodit et diligen-
ter querit. **I**deo in euāgelio hui. tertiē do-
minice. **E**rant appropinquantes. **L**u. xv.
ca. habetur. **Q**uis ex vobis homo habēs
centum oues. i. angelos et homines. et si p-
diderit vnā. s. hoim. nonne relinquit no-
nagintanouem in deserto. i. in celo. et va-
dit querere pditā rñ. **A**ut que mulier ha-
bens dragmas decē. s. angelos et homines
et pdit vnā. s. hoim in q. imaginē suam de-
pinxerat. nōne accendit lucernā. i. naturā
humanā. in qua lumē deitatis posuit vñi-
endo se ei. et querit diligenter donec inue-
niat. et cū inuenerit puocat amicos et vici-
nos dicēs eis. **C**ōgratulamini mihi q. in-
ueni dragmā quā pdiderā. **I**ta dico vob
gaudiū est in celis angel. dei sup vno pec-

pe. agen. **E**cce quāta est beniuolentia dei
erga nos. **I**sta beniuolentia accedit in nō-
bis charitatem. **Q**uia nō ad nuptias eter-
nas non intrant supbi neq. luxuriosi neq.
auari vt premissum est. ideo introitus hu-
sus dñice est. **R**espice i me rñ. et dic. **V**i-
de humilitatē meā cōtra supbiā. et laborē
meū p. luxuriā. q. inops et paup. sup ego p.
auariciā. **E**t ppter p. dicta monet nos p. be-
trus ad humilitatē dicēs in eplā pma. vl.
ca. **H**umiliamini sub potenti manu dei vt
vos exaltet rñ. **E**t post sequit ibi. **S**obrii
estote et vigilate in orationib. qm aduer.
v. dy. tā. le. ru. cir. q. quē de. **E**t q. rñtā cu-
rā hñt dñs de nob. ideo in gradualī inuitat
nos ecclesia dicēs. **I**acta rogatū tuū i do-
mino. et ipse te enutriet. **V**ersus est. **H**um-
clamarē ad dñm ex. vo. meam rñ. **A**lla est
Dñe refugiu. **O**ffertoriū est. **S**perēt in te
oēs q. nouerūt te rñ. q. de sperantib. in se
habet curā. **Q**uia nō dñs nō inuenit nisi
q. s. peniteat. cū nō quis penitet ad domi-
num clamat. ideo sequit postcommunio.
Clamabo. **R**ursus hoc officium est de pe-
nitente. sicut apparet ex ipa communione.
et ex euangelio vbi p. dauid intelligit qui
libet penitens ideo etiam dicitur. **G**audi-
um est in celo sup vno peccatore peni. agē.
rñ. et ex introitu et alijs. et ideo cātā circa
festū **I**ohis baptiste. q. legit populum ad
penitentia puocasse.

De dñica quarta.

Quarta causa

Quare defendim. regñū nr̄m sñ opa
miscōie. **U**n i euāgelio luc. vj.
qd legit in hac q. rta dñica in quibusdā ec-
clesijs d. **E**stote misericordes sicut et p. as-
vester misericors est. **E**t post seq. **B**en-
suram bonā et cōfertā. et coagitatā et super
effluentem dabūt in sinū vestrū. **Q**uia nō
pōt homo opa misericordie facere nisi
prius illuminet a deo. ideo incipit introi-
tus. **D**ñs illuminatō mea. **E**t q. a p. opera
miscōie est ecclesia terribilis. vt castrorū
acies ordinata. sicut d. in canticis cantico-
rū. sequit versus. **S**i exurgant aduersum
me castra nō timebit cor meū. et si exurgat
i me plū rñ. **E**t postea petit in collecta mi-
sericordiā et gratiā dandi clemosynas cū
dicit. **P**rotecor in te sperantium de. rñ.

bb 4

Liber

In epla x. Existimo em ad Roma. viii ca. ostendit pmissi vbi dicit apls. No sunt co-
digne passiones h' t'p'is ad futura gloria q
reuelabit in nobis Et post sequit. Et ois
creatura ingemiscit expectans reuelatione
filior dei Et vt hac glia ecclesia possit ad-
pisci petit in responso venia ad peccat
Propicius esto pctis nris dne. Seq' falli
In te dne speravi. q' in se speratib' ppici-
us est. Un psalmista. Qm in me speravit
liberabo eu. Adaptant etia iste quattuor
pcedentes dnice quattuor libris regum sic
In pmo em libro hr. quod dauid inunctus
fuit. Un prima dnica incipit introit'. Do-
mine in misericordia tua speravi. Et in r'sorio
hr. Et vnxit me vnctione misericordie sue
et oleo exultationis. Un sequit in introitu
Exultauit cor meum in saluari tuo. Et ita
ondit se vinctu oleo leticie p misericordiam dei
In scdo libro habet quod liberatus fuit ab
inimicis et vinctus bis. vt haberet latitudi-
nem regni Unde in secunda dnica incipit
introitus. Factus est dñs ptektor meus.
et eduxit me in latitudinem vt late regna-
rem. In tertio libro habet quod mortu' fu-
it. Unde in tertia dnica vtitur ecclesia voce
decedentium dicens. Respice in me et mi-
serere mei. et in versu. In te domine spauit
In quarto libro hr de pphetis. q' illumina-
ti sunt a deo. vt viderent ventura. et ideo
in quarta dnica dicit in introitu. Dñs il-
luminatio mea.

De dominica quinta.

Quinta ca qua
q defendimus et obtinemus regnu
nostru est pax cu inimicis eccle-
sie et patientia in aduersis ad quas mutat
beatus petr' in epla h' quinde dnice. Om-
nes vnanimis. pma pe. iij. c. dicens. Non
reddetes malu p malo etc. Un i euangelio
habet de reti petri Sed multi sunt q rum-
punt rete beati petri. i. concordiam et vni-
tatem fraternam. et ideo in p'sona tolerantis
incipit introitus. Exaudi dne vocem meam
q clamaui ad te etc. Versus est. Dñs illu-
minatio mea etc. Illuminat' em a deo sal-
uaf ab hostib'. q' sperat in eo. Pro predi-
cta aut pace cu inimicis ecclesie impetran-
da orat ecclesia in collecta dicens. Da nobis
qsum' dne. vt et mudi cursus etc. In aliqb'

Textus

in ecclesijs dr. Deus qui diligentibus te:
Sequitur euangelium Luce. v. c. Cum plu-
rime turbe irruerent in ihm etc. vbi sequitur
Preceptor p tota nocte laborantes nihil ce-
pimus. Tales qui laborant in nocte et ni-
hil capiunt sunt qui p terrenis predicant
Sequitur. In verbo aut tuo laxabo rete.
Hoc facit qui habet sciam et vitam. Talis
em concludit multitudinem piscium copiosam
Un in principio tot capti sunt boni et mali.
q rete rumpit. p qd significat q ecclesie
vitas in hac vita rumpit a quibusdam.
Sed post resurrectione capti sunt multi et
tm non est scissum rete p qd significant bo-
ni q non scindunt vnitatem ecclesie. Et ideo i
offertorio dicit ecclesia se laudare deum qui
qtm ad bonos filios dedit ei intellectum vt
non rumpat rete. i. vnitatem eccle. Bene-
dicat dñm qui inibi tribuit intellectum. In
comunione xpo dicit ecclesia se optare vni-
tatem et hanc petere a dño. Un in q't pe-
tita a dño. licet em plura petat quotidie ta-
men dicit vnum petere. q' ad vnu finem. i.
ad habendum deum oia petenda petit. Et
hoc est qd ibi sequit. Hanc requira vt in/
habitem in domo dñi oib' dieb' vite mee
Hoc ideo dicit. q' tunc legit paral. i. xba
diez q habet eandem materiam cu libro regu
et significat q q in diebus suis bn reperit se
habebit dies eternitatis. Et attēde q hoc
officiu cantat circa festu bti Jacobi qui si-
cut dr in euangelio. relictis retib' secur' est
dñm. et factus est piscator hoim. i. supplan-
tator re et noie vicioz.

De dnica sexta.

Quia veronō
q valēt oia p'dicta. nisi fiat etiam
plena iusticia fidei. et i nouitate
vite. iō i hac sexta dnica legit scōs lib pa-
ralipomenon. vbi hr q p'fortauit dñs sa-
lomonē. p qd significat q dñs spūalit su-
os p'fortat dando eis fortitudinē. iō dr in
officio h' dnice Dñs fortitudo plebis sue
et ptektor etc. Versus ē. Ad te dne leuaui
animā meā q' ab ipso est omis fortitudo. et
tūc bn regim' regnu nostru. qd maxime fit
si tendat hō ad p'missiones dei. Un dicit i
orone. De' q diligētib' te bona invisibilia
p'parasti etc. In epla at. Quicūq' baptiza-
ti sum' etc. ad ro. vj. c. hortat nos pau. vt i

novitate vite ambulem². alit^r em̄ nihil va-
lent alia. Et vt l^o possim² orat ecclesia in rī-
sorio. **C**ōvertere dñe aliquatūlū rē. Ille
vō q̄ ambulat i novitate vite pparat se ad
laudandū deū i pñti r i futuro. **U**n sequi-
tur alia. **D**ecet hymn² deus i syon. **A**d
hāc orōnē vel pfectionē hortamur in euā-
gelio matth. v. c. **N**isi abūdauert iusticia
vra rē. Et seq̄t ibi. **S**i offers mun² tuum
an altare rē. Et q̄ nō pōt hō h facere sine
auxilio dei. ideo orat in offertorio. **P**erfi-
ce gressus meos in semitis tuis rē. Et q̄a
talīs pōt offerre. ideo sequit in postcōmu-
nionē. **T**ollite hostias.

De dominica Septima.

Equit septia

In dñica in qua legū^r libri salomo-
nis. vt pabole. ecēs. cātica. lib²
sapie. quē philo cōposuit r ecclastic² quē
lib² fili² sirach edidit. r tñ salomoni attri-
buit. **I**n libri q̄ sunt d opib² sapie salomo-
nis. legunt a kalendis augusti vsq̄ ad ka-
lendas septēbris. q̄ mens iste calid² est. r
estū significat vicioz. in q̄ nos optet sapiē-
ter regere sic i medio natiōis p̄auet puer
se. **U**n q̄ mē² iste. s. august² sept² est. **U**n
fertilis an̄ augustū celare vocabat^r r ver²
nī salomon in. vj. etate venit q̄ fecit vtra-
q̄ vñū. q̄ fuit dei x̄tus r dei sapia q̄ docu-
it nos sapient^r viuere r docere. **H**ic ē x̄ps
rex regū. q̄ septē panibus r paucis piscib²
vt legū^r i euāgelio hodierno: satiauit eos
q̄ de longe venerant. r cū triduo sustinue-
rāt. **R**ursus i hac dñica incipit ecclesia pa-
bolas salomonis. **P**ost festū em̄ trinitatē
legū^r liber regū. qm̄ hō qm̄ trinitatis silitu-
dinē hz. sit rex r sacerdos. **U**n pponunt^r
ei exēpla de regib² r sacerdotib². sic sub p̄-
ma dñica dictū ē. **P**ostea vō sequū^r libri
doctrinales. pponunt^r em̄ exempla doctri-
nis. q̄ pl² mouēt facta q̄ dicta. **A**ctū. s.
Sepit ihs facere r docere. Et sic ordinan-
tur libri ad se inuicē vt pcedant libri exem-
plares regū r paralyponenō. r sequū^r li-
bri doctrinales salomonis. **Q**ue doctrina
est reffectio spiritualis de qua h̄r in euāge-
lio hui². vj. dñice. de hoc dicet sub domi-
nica. xj. r. xx. Et quia huic doctrie bonis
operib² respōdere debem². incipit introi-
tus. **D**ēs gentes plaudite manib². Et be.

Paulus inuitat nos in eplā ad Rom. vj.
ca. vt respondeamus illi doctrine seruien-
do deo dicens. **H**umanum dico ppter in-
firmitatē carnis vestre. **U**nde r in q̄busdā
ecclesijs sequit responsozū. **B**eaata gens
cuius est dñs deus eoz. i. q̄ deū hz p dñō
ei soli seruiēdo. Et sequit versus. **V**erbo
dñi. i. doctrina dñi celi firmati sunt. i. ma-
iores. sicut apli et alij sancti. **S**eq̄t in qui-
busdā ecclesijs alia. **A**ttēdite p̄le meus le-
gem meā. **L**ex est illa reffectio. **I**lla autem
reffectio oñditur in euāgelio. **M**ar. viij.
Cū turba plura rē. Et ē nōndū q̄ ibi dī-
q̄ qdā de longe venerūt. s. illi q̄ de peccatū
enormib² redierunt r penituerūt. **Q**ui em̄
in pctō mortali est non habet quid mādu-
cet. **E**rant autem quatuor milia. s. habentes
quatuor cardinales virtutes. r come-
derunt r saturati sunt. q̄ lex dñi satiat. et
remanserunt. vj. spote. **S**epit spote sūt
predicatores habentes. vj. dona spiritus
sancti reficientes alios. **I**n alijs vō eccle-
sijs legitur euāgelium. **A**ttēdite a fals² p̄-
phetis. **Q**uia vō habens hanc doctrinā
videt in quanto piculo sit p̄stitutus. vidē
em̄ se esse in fornace babilonis. ideo in of-
fertorio. **S**icut holocaustū rē. **D**aniel. iij.
ca. petit se liberari. r vñ² voce triū puero-
rū. **I**n postcōmuniōe vō. **I**ncлина aurem
tuam rē. petit liberationē accelerari.

De dñica octaua.

Equitur octa

In dñica in qua docz nos eccle-
sia vitare oēm vanitatē. h̄ enim
debz esse effectus doctrine in nobis. quia
doctrina docet nos fieri spirituales r rmo-
ueri a carnalibus desiderijs ad similitudi-
nem beate virginis cui² festū instat. **U**nd
introitus incipit. **S**uscepimus de² miseri-
cordiā tuā. i. filiū tuū ihs xp̄z nobis ex mi-
sericordia datū in medio tēpli tui. i. in cō-
muni ecclesia tua scdm̄ nomē tuū deus. de²
em̄ vbiq̄ noīat. sic r laus tua i fines terre
id est vbiq̄. **T**ēpluz etiā est btā virgo in q̄
vere suscepim² dei miscōtam. vñ circa ei²
festū rōnabil^r p̄ns cantam² officiū cū sit tē-
plū dñi r sacrariū spūsscti. **S**eq̄t eplā ad
Ro. viij. c. **D**ebitores sumus nō carni. vt
p̄m carnē viuam² rē. i. q̄ docemur pculca-
re oēm carnalitātē. r ad oñdendū q̄ l^o pos-

Liber

sum? seq̃t. **N**ō em̃ accepistis sp̃m fuiturū iterū in timore. sed accepistis sp̃m adoptiōis filiorū q̃ gustato desipit oīs caro. **S**z qz nō p̃nt h̃ fieri. nisi dñs p̃tegat. iō orat i graduāli. **E**sto mihi i deū p̃tectoꝛē. **R**ur sus qz nō p̃t h̃re b̃ oīa. nisi q̃ gaudet i domino. iō seq̃tur alia. **E**xultate deo adiutori n̄ro. **G**audiū ei sp̃uale excludit oēm carnalitātē. **Q**uia x̃o q̃dā sunt casti ⁊ h̃uiles s̃ fide. ab his docet cauē i euāgelio mat. vii. c. **A**tendite a falsis p̃pheti. q̃ p̃tēdūt castitatē ⁊ sunt luxuriosi. **N**el p̃p̃t humanam laudē sunt casti. sicut fatue virgines q̃bus d̃r. **A**mē dico vobis nescio vos. **S**z dñs humiles vere saluat. **N**ōn seq̃t offeratoriū. **P**opulū humilē saluū facies dñe ⁊ oculos sup̃boꝝ humiliabis. **Q**uia x̃o per delicias spirituales oīa cōculcamus. iō d̃r in postcōmunionē. **S**ustate ⁊ videte q̃niam suauis est dñs ⁊c.

De dñica nona.

Postmodū se
quis nona dñica. i q̃ legi liber sapie. **S**apia autē est cogitare d̃ celestibus. et leuare cor ad illa. vñ monet nos ad hoc ⁊ maxime p̃pter festū assumptiōis b̃tē x̃ginis q̃d̃ instat. q̃n. s. assumpta est in celū. **E**t qz h̃o se sup̃ se leuare nō potest nisi eū dñs trahat. iō d̃r in introitu. **E**cce deus adiuuat me ⁊ dñs susceptor est anime mee. i. sursum captoꝛ. **S**ic em̃ itur ad celestia. nō passibus corpis sed assimulatione mentis ad deum. in quo vitantur omnia mala de quib⁹ sequitur in epistola prima ad **Cor. x. c.** **N**on simus cōcupiscētes malozū ⁊c. **P**ostea sequit̃ ibi. **F**idelis deus q̃ non patiet̃ vos temptari sup̃a id quod potestis. sed faciet cum temptatiōe p̃uentum vt possitis sustinere. prius tamen timorem incutit dicens. **Q**ui stare se putat videat ne cadat. **I**n graduāli x̃o qui sursum rapitur reddit gratias deo dicens. **D**omine dominus noster q̃ admirabile est nomen tuū in vniuersa terra. **Q**uoniam eleuata est magnificentia tua sup̃ celos. s. non tantū in christo ⁊ beata virgine id est sup̃ celos materiales et sp̃uales. verum etiaꝫ in sanctis sup̃ celos materiales. **I**n euāgelio **Luc. xvi.** monet vt si nō possumus p̃ nos volare ad celum faciam⁹ no-

Bertus

bis amicos de māmona iniquitatis. id est d̃ diuitijs inequaliter possessis dicēs. **H**omo quidam habebat villicum ⁊c. **H**omo iste sciuit sic p̃ prudentiaz carnis disponere q̃ amotus a villicatiōe fuit recept⁹ i domib⁹ domini. ⁊ hoc p̃ iniquitatē fraudis. **S**i ergo ille laudatur qui p̃ iniquitatē fraudis sciuit sibi in futurū puidere. multo magis laudabit dñs eos qui dāt elemosynas quod est prudentia sp̃s de qua dicit apostol⁹. **E**st vita et pax qz h̃o sibi puidet i futuro. **P**ostea seq̃t. **Q**uia filij h̃ seculi p̃dētiōes sunt filijs lucis in generatiōe sua id est in his que p̃tinent ad generationem suā. i. circa t̃palia. **E**t ego dico vobis facite vobis amicos de mammona iniquitatis: vt cum defeceritis. s. moriendo. recipient vos in eterna tabernacula. q̃ sūt sua. **U**nde b̃ti paupes sp̃s qm̃ ip̃oz ē regnū celoz. **E**t qz nō tantū p̃ elemosynas s̃ etiaꝫ p̃ orationes volam⁹ ad celestia. iō est alia. **D**ñe deus salutis mee. i die clamaui ⁊ nocte coraz te. **Q**uia x̃o hec tabernacula per opa iusticia habet. seq̃tur offertoriū. **I**usticie dñi recte letificantes corda ⁊c. **Q**uo āt oratione hec flant oñd̃i in postcōmunionē. **P**rimū querite regnū dei. **Mat. vi. ca.**

De dominica decima.

In dñica decima legi ecclesiasticus q̃ incipit. **O**mnis sapia a dño dō ē. **U**bi oñd̃i q̃ nō solū sapia sed etiaꝫ oīa bona sūt a deo. ⁊ iō ab eo solūmodo sūt petēda ⁊ ad eū debemus clamare ⁊ iō incipit introit⁹. **D**ñi clamarē ad dñm exaudiuit vocē meā. ⁊ qz debem⁹ ip̃m solū orare. sequitur x̃pus. **E**xaudi d̃s orōnē meā. **E**t orō i q̃busdā ecclesijs. **P**ateant aures misericordie tue dñe p̃cibus supplicatiū. **I**n qua collecta patet q̃s rogans dignus sit exaudiri. **U**nde sequit̃ ibi. **E**t vt petentib⁹ desiderata concedas fac eos que tibi sunt placita postulare. **E**t oñd̃i in epla. **S**citis qm̃ ⁊c. s. **Corinth. xii. c.** q̃ oīa bona sunt a deo ⁊ iō ei sunt exhibende gratiarū actiones. **U**n enumerat oībus donis dicit. **H**ec autem oīa opaf̃ vnus atq; idē sp̃s diuidēs singulis put vult. **S**z qz bonū cito amittitur q̃d non a largiente custoditur sicut dicit **Greg. iō** seq̃tur r̃solum. **S**ustodi me

dñe vt pupillā oculi. Itē qz ad illū pfuge-
re debemus. a quo oīa bona habem? seq̃t
alla. Dñe refugiu facies nobis. In alijs
ecclesijs dñe alla. Te decet. Euāgelium xō
qđ est in quibusdā ecclesijs. Cū appropin.
Luc. xix. c. est de symoniacis. q̃ iniuriā
spūscō. i. in hoc q̃ vendūt ea q̃ ipse dat g-
tis. vel ad volūtātē suā tribuūt. ac si ab il-
lis esset illa bona. et nō a spiritu sancto. Et
nota q̃ b̃ euāgelii in q̃ hierlm destructō
p̃dicat in augusto legi. qz p̃ius a nabu-
chodonosor. postmodū a romanis in hoc
mēse destructa fuisse inueniūt. In alijs xō
ecclesijs legi. Dixit ihs ad quosdā. Seq̃t
offertoriū. Ad te dñe leuauī animā meam
q. d. nō ad symoniacos. nō ad p̃latos pra-
uos. nō ad quosdā fatuos et simulatos re-
ligiosos. q̃ faciunt se a simplicib⁹ adorari.
sed ad te a quo oīa bona sunt et qz tūc acce-
prat de oīa opa nostra. qm speram⁹ in ip-
sū. ideo seq̃t postcōmunio. Acceptab̃ tē.

De dominica vndecima.

Vndecima do-
minica incipit ecclia legere iob
q̃ sūl est liber exemplaris. s. est
exemplū p̃fectionis. i. p̃fecte sapie q̃ n̄ ha-
betur nisi p̃ p̃dictā refectionē doctrine spī-
ritualis. nā refectione facit spiritualē fortē
et ideo post libros salomonis legi lib iob
In ordine autē biblie oēs libri exemplares
sēz ruth. iob. thobias. iudith. et hester. p̃-
cedūt libros doctrinales salomōis ppter
p̃dictā rōnem. de quo etiā diceb̃ sub dñica
xv. et qz vnanimitas facit fortes et patien-
tes sic fuit iob. et cōcordes sic fuerūt filij iob
q̃ faciebāt p̃uicia p̃ domos vnus q̃sqz i die
suo. iō incipit introit⁹. Deus i loco sancto
suo. i. i hūilib⁹. Isaias. Sup̃ quē redescet
spūs meus nisi sup̃ humilē et dētū et tremē-
tem s̃mones meos. Et si deus est cū eis n̄
lus pōt eis p̃ualere. Deus ei habitare fac̃
vnus moris in domo. i. p̃cordes et vnā-
mes. quales fuerūt filij iob. q̃ dabāt sibi in-
uices comedere. Vñ est versus. Exurgat
deus et dissipent inimici ei⁹. Quia fortitu-
do n̄ra nihil valet nisi dñs nobiscū coope-
tur. imo p̃ncipalr opet. In epla. Notum
vob facio euāgelii. q̃ est. j. cor. xv. oñdit
b. paul⁹ humilitatē. Vñ seq̃t ibi. Qui nō
sum dign⁹ vocari apls. Et ppter hāc hu-

mitatē rap⁹ fuit vsqz ad tertiū celū. In
rñsorio qz seq̃t vox humiliū. In deo spe-
rauit cor meuz et adiut⁹ sum. et in x̃su. Ad
te dñe leuauī aīaz meā. Et qz ex tali spe-
quif exultatio. ideo in q̃busdā ecclesijs est
alla. Venite exultemus dño. Euāgelium
xō est de hūilitate et eius effectū. Duo ho-
mines ascendebāt tē. Luc. xviij. c. Vñ se-
quif. Phariseus dicebat. Dñe nō sum si-
cut ceteri hoīm tē. ecce supbia. Seq̃t. pu-
blicanus dicebat. Deus p̃picius esto mi-
hi peccatori. ecce humilitas. et iō abūt iste
iustificatus in domū suā ab illo. Quia xō
humilitatē sequif exaltatio. qui em se hu-
miliat exaltabit. ideo sequif offertoriū.
Exaltabo te dñe qm suscepisti me. i. susci-
cepisti. q. di. Exaltabo te. qz exaltasti me.
Postcōmunio est. Honora dñz de tua s̃b-
stantia tē. puer. iij. c. Hoc ad literaz facit
humilis. dat em libentē paupib⁹ et s̃ est ho-
norare dñm. qz ipse p̃cipit vt de pauperi-
bus. Vel honora dñm tē. i. oīa bona tua
deo attribue. et hoc ē p̃pziū humiliū. Hec
postcōmunio p̃grue hoc tpe canit. qm fru-
gibus horrea et vino cellaria plena redun-
dant. quibus deuote dñs honorat.

De dñica duodecima.

Duodecima do-
minica est de oratione. et q̃si ex-
primitur iob orans et sedens in
sterquilinio p̃querendo d̃ falsis amicis. Le-
gitur em iob in duabus dñicis. Job qui-
dem in sterquilinio moraliter est aīa i mor-
tali p̃ctō et fetido. in quo dum residet non
restat nisi orare deū vt ip̃am ab eo eripiat
Vñ incipit introitus. Deus in adiutoriū
meū intēde dñe ad adiuuādū me festia. cō-
fundant et re. q̃ que. aīam meā. In offerto-
rio autē oñdit efficacitā oratiōis. et totū of-
fertiū est oīo moyli sumpta de exo. quā
do rogauit p̃ filijs isrl q̃ fecerūt vitulū cō-
flatilē. et incipit. Precatus est moyses i cō-
spectu dñi dei sui tē. q̃ moyses seip̃ expo-
suit p̃ salute ppli dicens dño. Aut dimitte
eis hanc noxam aut dele me tē. Et reduc̃
ad memoriā merita patrū. Memento in-
quit abraam ysaac et iacob tē. et placat⁹ fa-
ctus est dñs de malignitate quā dixit face-
re p̃plo suo. et ex hoc p̃bat qz sanctorū me-
rita nobis profunt. Et nota qz in hoc of-

fertorio fit xboꝝ geminatio. d̄ q̄ dictū ē s̄b
sc̄da dñica p̄ eph̄am. **In** epl̄a. **Fiducia**
talē habem⁹ p̄ xpm̄ ad deū. iij. ad cor. iij. c
oñdit apl̄s q̄ oꝛo sua ⁊ alioꝝ bonoꝝ plato
rū noui testi maiorē h̄z efficaciat̄ q̄ habuit
in veteri testō. q̄ etiā moyses orauit cū fi-
ducia. p̄sus de meritis patrū. **Sed** ne vi-
deat̄ h̄ ex arrogātia facere subdit. **Nō** q̄
sufficiētes sum⁹ cogitare aliqd̄ a nob̄ q̄si ex
nobis. s̄ sufficientia n̄ra ex deo est cui⁹ mi-
nistri sum⁹. **In** euāgelio x̄o oñdit q̄ mul-
tū valet oꝛō platoꝝ. qd̄ est in q̄busdā eccl̄e-
sijs **Dū** trāsiret ihus p̄ medios fines deca-
poleos adducūt ei surdū ⁊ mutū ⁊ sanauit
eū dñs. **Multi** sunt surdi q̄ nolūt audire
x̄bū dei. ⁊ multi muti q̄ nolunt loq̄ ⁊ p̄nt.
sitr̄ hos dñt̄ plati p̄ p̄dicationē adducere
ad dñm in cōfessioē ⁊ oꝛo saluabit eos. vñ
in p̄sona surdi ⁊ muti cantat̄ in graduali.
Bñdicā dñm in oī tpe **Versus** est. **In** do-
mino laudabit̄ aia mea **In** alla monet ad
hanc laudē. **Venite** exultem⁹ dño ⁊c. **De**
offertorio supra dictū est. **Postcōmunio**
x̄o est **De** fructu opm̄ tuoz̄ satiabit̄ terra
id est p̄dicatores quos dñs replet p̄i⁹ bo-
nis. ⁊ ip̄i repleti alios replēt. **In** alijs x̄o
eccl̄ijs d̄z euāgelii. **Extens** ihs de finibus
tyri. qd̄ est marci. viij. c. **Dōt** autē dici fm̄
ficardū ep̄m cremōn. i. mitrali. q̄ salomo-
ne mortuo regnū diuidit̄. ⁊ iō mensis sep-
tembris historia cōsolidat̄. alia variat̄. q̄a re-
gnū iuda in dauid familia stabilif̄. sed re-
gnū isrl̄a plurimis occupat̄. **Un̄** ⁊ histo-
ria d̄ his iustis q̄ gentib⁹ intermixti fuerāt
compilat̄. vt de **Iob** **Thobia**. **Judith**. et
Hester. cū i p̄ma septēbris hebdomada le-
gat̄ **Iob**. quē ip̄e scripsit. cū rñsorio. si bo-
na. in sc̄da liber thobie. quē ip̄e cōposuit.
In tertia **Judith** quē achioꝝ edidit. in q̄r-
ta **hester** quē mardoche⁹ vt poti⁹ hēsdra⁹
cōposuit **Sed** ⁊ liber hēsdre⁹ h̄ opa reci-
tat̄. **Et** cū his cantant̄ rñsorio. **Peto**. ado-
nay. dñe. **His** tp̄ib⁹ p̄phetauit helyas q̄
gessit typū xpi. **Sic** mortuo p̄stantino ec-
clesia sep̄at̄. vna ps est catholica. alia per
m̄lta sc̄ismata sep̄ata. a quibus catholica
ecclesia multa aduersa p̄ dño tolerauit. si-
cut illi quoz̄ opa hoc tpe legunt̄. **In** ca-
tholicos qd̄a sunt p̄fecti. qd̄am imp̄fecti.
P̄fecti sunt p̄dicatores ydonei ministri

⁊ coopatores dei qd̄ d̄z in epl̄a. fiduciam.
Hi adducūt imp̄fectos ⁊ alienos. surdos
⁊ mutos ad gl̄iam ihu xpi. sicut legitur in
euangelio. **Vox** itaq̄ p̄fectoꝝ est in intro-
itu. **Deus** in adiutoriu meū intende. q̄ ad
iutoriu dei implorant. vt hereticis valeāt
resistere. ⁊ eos ad dei gr̄am adducēt. **Aut**
est vox imp̄fectoꝝ p̄ficiētū q̄ vt p̄ficiāt
dei implorat̄ auxiliū. **In** graduali. **Bñdi-**
cā ⁊ in alleluia. **Bñe** refugiu. vox siquidē
est p̄fectoꝝ gr̄as agentū d̄ illis se a p̄secu-
tione aliquotiens tp̄antib⁹. ⁊ istis p̄ficien-
tibus. **Et** q̄ moyses fuit vn⁹ eoꝝ q̄ se ob-
tulerūt p̄ p̄ctis subditoꝝ. ideo in offerto-
rio cantat̄. **Precatus** est moyses. **Hi** p̄fe-
cti sunt illa terra q̄ satiata fructu opm̄ dñi
donis vicz̄ sp̄s sancti. p̄ducit fenū iumen-
tis. i. doctrinā hoib⁹ **Un̄** cōmunio est. d̄
fructu ⁊c. **Et** attende q̄ recte d̄ iob ⁊ moy-
se sit cantat̄. qm̄ cōtemporanei repiuntur
p̄ quoz̄ exemplū ad patientiā ⁊ m̄suetu-
dinem inuitamur.

De dominica tredecima.

12 tredecima

I dñica legif̄ liber thobie p̄ quē fi-
guraf̄ genus humanū cecuz̄ fa-
ctū p̄ peccatū p̄mi parentis qd̄ non potuit
sanari nisi amaritudine passionis q̄ p̄ fel si-
gnificata est. xps̄ x̄o p̄ piscē. q̄ piscis ass⁹
est xps̄ passus. **Cecū** q̄dez erat genus hu-
manū. q̄ habitantibus in regione vmbre
mortis lux orta est eis. **Petit** ḡ vt veniat
dñs sicut p̄misit. **Dñica** em̄ ista est de pro-
missionibus. **Un̄** dicit in introitu. **Respi-**
ce dñe in testm̄ tuū. i. in p̄missionē tuā. vt
sicut p̄misisti veniat filius tuus. **Et** hoc ē
quod sequif̄. **Et** aīas paupm̄ tuoz̄ ne ob-
liuiscar̄ in finē. ⁊ hoc est quod dixit thobi-
as filio suo. **Memento** fili qm̄ pauperem
vitā gerim⁹. habebis multa bona si timue-
ris deū. **Unde** seq̄tur oratio. **Omnipotēs**
sempiternus deus de cui⁹ munere venit ⁊c.
et rogat vt possit currere ecclesia ad veras
p̄missiones **Epl̄a** est. **Abrae** facte sunt p̄-
missiones ⁊ semini eius ⁊c. **Gal. iij. c.** vbi
agif̄ de p̄missioib⁹ ⁊ sequif̄ ibi. **Quid** igi-
tur lex. dicit apl̄s. si nō pōt sanare gen⁹ hu-
manum cecū sicut thobiā. **Et** sequif̄ r̄spō-
sio. **Lex** quidē p̄pter transgressores posi-
ta est sup̄le sic pedagog⁹. **Seq̄t** rñsorium

Respicite dñe in testm̃ tuū. vbi oñdīf vehe-
mens effectus oratiōis. In alleluia. Qm̃
deus magnus rē. oñdīf quis ē q̃ pōt illu-
minare. In euangelio ostendīf q̃ lex non
potest sanare. r̃ incipit in quibūdā ecclē-
sijs. Vti oculi q̃ vident q̃ vos videtis. m̃l-
ti pphete r̃ reges vo. vi. rē. luce. x. c. vbi
habet q̃ sacerdos r̃ leuita ptransierūt ho-
minez q̃ incidit in latrones. Sacerdos in-
quā r̃ leuita veteris testi. sed solus sama-
ritanus. s. xps qui est custos noster ipsum
sanauit Et q̃ lex nō sanat. qm̃ neminē ad
pfectionē ducit. sed solus deus in q̃ sperā-
dum est. ideo sequit̃ offertoriū. In te dñe
speraui. Quid aut̃ sanauit illi cecū patz. qz
p panē angeloz q̃ factus est panis homi-
num. i. p filiū dei incarnatū. r̃ ideo sequit̃
in postcōmunionē. Panem angeloz man-
ducauit homo. Alie ecclēie dicūt. Panem
de celo rē. Sap. xvi. c.

De dominica decima quarta.

Dominica deci-
ma quarta legif̃ liber Judith r̃
cantat̃ quō victoria data est in
manu femine. r̃ monet nosecc̃la ad sancti-
monia siue ad p̃tinentiā exemplo Judith
Sicut em̃ iudith interfecit olofernē q̃ in-
pretatur eneruans vitulū saginatū. sic mo-
net ecclēia vt interficiam̃ olofernē. i. dy-
abolū qui eneruat r̃ interfecit lasciuos mū-
di. quod sit p̃ sanctimoniam abscindendo ei
caput. Nam caput dyaboli est luxuria. qz
quasi primo de ea incipit hoies temptare
r̃ iō dñs dicit. in luca. Sint lumbi vestri
precincti. hoc est p̃cingatis vos cōtra pri-
mum vicium. Exodi xij. Inlcomestioe ag-
ni renes vestros accingetis Alio tñ modo
sapia est inuiz omnis peccati Quia vō
fragiles sumus r̃ effeminati. vñ interfice-
re nō possumus olofernē nisi adiutorio
dei. ideo dicit in introitu. Protector nosē
aspice deus. r̃ respice in faciē xpi tui. Se-
quitur in quibūdā ecclēsijs eplā ad gall.
v. c. Spiritu ambulate. r̃ desideria carnis
vtp̃ficietis. Caro em̃ concupiscit aduers⁹
spiritū. et spiritus aduersus carnez. Et se-
quit̃. Manifesta aut̃ sunt opa carnis. Et
nominat ea. Item alibi dicit Si contendit̃
tis nonne carnales estis. hoc dicit qz cōtē-
dimus de carnalibus. Et post. Fruct⁹ au-

tem spiritus sunt longanimitas pax. pati-
entia rē. Vincere igit̃ olofernē in nobis
est facē ista duo. Per hec quoqz vicia in-
ficimus in nobis. q̃ gustamus spiritū san-
ctū. quo gustato desipit omnis caro. Sed
qz nō pōt sanari in nobis carnalitas nisi a
dño. qz est sicut lepra. ideo in quibūdā ec-
clēsijs sequit̃ euāgeliū. Vñ iret ihesus lu-
ce. xvij. c. de leprosis q̃ venerūt ad dñm. r̃
dixit eis. Ite oñdite vos sacerdotibus. ip-
sis tñ pri⁹ sanatis Per qd̃ significat̃ q̃ pri-
us peccator a dño sanat. r̃ postea iniungi-
tur ei pnia a sacerdote r̃ absoluit̃. qd̃ signi-
ficatū est p hoc q̃ discipuli dñi institas la-
zari soluerūt. r̃ tñ prius erat ipse resuscita-
tus a dño. Redijt aut̃ vn⁹ ad eū flexis ge-
nib⁹ gratias agens. p qd̃ significat̃ q̃ vni-
tas ecclēie reddit gr̃as deo. Vñ vn⁹ sana-
bat in piscina Joh. v. Et ideo in respōso-
rio in gratiarū actiones dicit ecclēia. Bo-
nū est confiteri dño. Et etiā in alla. qd̃ est i
quibūdā ecclēsijs. Confitemini dño r̃ in-
uocate nomen eius. r̃ qz hoc non suffic̃ ni-
si r̃ dñs nos custodiat ideo sequit̃ in offer-
torio. Immittit angelus dñi in circūitu ti-
mentū est. qz custodit nos dñs p angelos
Sequit̃ gustate r̃ videte. Quid at̃ gusta-
re debem⁹ ostenditur in postcōmunionē.
scz panē qui saginat animam non corpus
Vñ est offertoriū in quibūdā ecclēsijs.
Panis quem ego dedero caro mea est p
seculi vita.

De dominica quindecima.

Dominica qui-
decima hz eandē intentionē cū
p̃cedenti. r̃ iō in quibūdā ecclēsijs
i his duab⁹ dñic̃ legif̃ liber iudith. r̃ itro-
itus est. Inclina au. tu. do. Versus ē. Re-
tifica aiam fui tui. qm̃ ad te leuauī animā
meā. q. d. nō ad carnalia desideria In epi-
stola q̃ ē ad gal. vj. c. monet nos vt nō sim⁹
vitul⁹ saginat⁹ s̃ sim⁹ spūales. Vñ dīc̃ ibi
paulus. Si spū viuim⁹ spū r̃ ambulez. q̃
q̃ seminat in spū de spū metet vitā eternā
q̃ vero in carne s̃ carne metet corruptōnē
Sequit̃ responsoiū. Bonum est confide-
re in dño. q̃ confidere in homine q̃ dat vi-
ctoriam in manu femine qm̃ facit hominez
vincere in carne. Et qz h̃ facit. q̃ preparat
cor suū ad seruiendū deo. Sequit̃ alla. Pa-
u

ratū cor meū dñs rē. In euangelio. Nemo pōt duob⁹ dñis fūire. qđ est math. vi. ca. docemur ne fūiam⁹ vētri. Et post. Nolite esse solliciti dicētes. Quid māducabim⁹ aut qđ bibem⁹ rē. Sz p̄mū querite regnū dei rē. Nolite solliciti esse. s. sollicitudine suf focatiōis. sollicitudine aut puidētie solliciti esse debetis. In offertorio xō monemur vt fūiam⁹ dño nō ventri. Expectās expectaui dñm vt reficeret me. Quis aut sit ille cibus quo dz anima refici. oñdī in post cōmuniōne que est in quibusdā ecclesijs. Qui manducat meā carnē p fidē. s. Nā vt dicit Aug⁹. Crede r manducaſti rē. Queritur aut quare ecclia post libros salomonis legit libz Job. r postea libz thobie. r iudith. cū alio mō ordinent i biblia. Sicut em dictū est sub septima dñica pcedūt libz exemplares. r postea doctrinales. qz magis mouēt facta q̄ dicta. r ad vltimuz ponūt libz machabeoz. q̄ sunt libz exemplares Ad qđ dicimus q p doctrinā puenit ad pfectionē patientie q̄ magis fuit in Job. Et inde postea sequit thobias. qz et magnū patientie signū fuit in thobia. qui amisit multa. r filium ad tpus. r oculos q̄ maxime ab hoie diligunt. ex eo q oclī sūt pncipiū cognitōis ad quā nat⁹ est homo Et qz etiā plus valet exēplū femine. r magis erubescētia incutit. ideo liber iudith in quo habet de victoria in manu femine post p̄dictos ab ecclia ordinat. Ultio xō libz machabeoz legunt. quia ibi habet exemplū de cōfirmatiōe iusticie. Machabei em passi sunt martyriū p lege defendēda r custodiēda ab antiocho fidei inimico

De dñica decimasexta.

In decimasexta dñica legit r cantat ecclia de machabeis. vt diceſ in sequēti ti. q̄ multa passi sunt ab antiocho r septe p̄p̄is. Et ibi habet q̄ templū qđ pollutuz fuerat ab illis populis. ab isti machabeis purificatū fuit. r p̄b significat q̄ aia q̄ templum dei est. polluta a septe capitalib⁹ vicijs nō pōt mundari nisi purificet a peccato. qđ est eā resuscitare de morte pcti. Vñ habet in euangelio de resuscitatione filij vi due. Et ideo incipit introitus. Misere mei dñe. s. vt resuscites me. Versus ē. In

clina dñe aurē tuā. In epla xō ap̄ls inuitat nos ad patientiā dicens. Obsecro vos ne deficiatis in tribulatōib⁹ rē. que ē ad Eph. iij. ca. Sic em vincunt inimici a machabeis. i. a sanctis. Sed ē graduale. Timebunt gentes. qz sicut post q̄ illi vicerūt inimicos suos r mundauerunt tēplū r re edificauerūt timuerūt gētes i circūitu. sic r post q̄ hō vicerit dyabolū. r mūdauit sep cōfessionē r reedificauerit templū dei i se. timent demones. Vñ sequit versus. Qm̄ edificauit dñs syon. Sed qz nō pōt fieri nisi a dño q hō libereſ a vicijs. ideo sequit alia. Redemptionē misit dñs p̄lo suorē. Euāgelium est in quibusdā ecclesijs. Ibat ihs in ciuitatem que vocat Nazym rē. lu. vii. c. Et post. Accessit ihs r tetigit loculū r dixit. Adoleſcens tibi dico surge et surerit. r dedit illū matri sue Nempe tangit dñs loculum vbi erat mortu⁹. qñ infirmitate vel aliquo flagello tangit corpus hominis. in quo iacet mortuus spirit⁹ hominis. i. anima. et sic excitatur a somno mortis. Unde Eccl. xxi. Infirmitas gūis sobriam reddit animā. Sequit offertorium quasi in voce machabeoz. Dñe in auxilium meū respice. Sequit postcommunio. Dñe memorabor iusticie tue solius Iustice inquā. qz ois qui venit ad te nō eijciē foras. Pōt r aliter dici q̄ iohia defuncto hierlm̄ destruit. p̄ls captiuat r p̄mis. iō qz in hoc mense octobri machabeoz histo ria legiſ. r cantat. Adaperiat rē. qz a suis aduersarijs admodū p̄mebant. quoz p̄mam ptem symon pontifex edidit. alia fili us eius Iohes posteriore quidā iude⁹ aggreſſi s̄ erudit⁹. Ibi captiui militante defignāt eccliaz. i q̄ sunt duces et satellites doctores r discipuli. p̄fecti et imp̄fecti. Doctores vidua significat euangelica. que vi dua est. qz militans cum sponso triūphanti non est. cuius filius moriſ cum discipuli p quouis crimie ab ecclesie corpe sepan tur. resuscitant cū illis grā infundit. Hec igiſ orat in euangelio p filij resuscitatione id est grē infusione. r hortat in epla ne deficiāt in tribulationibus. r hui⁹ rei gratia flectit gēua sua. Hec eadē orat i introitu Misere. Et i offertorio. Dñe. Gradua ler respicit ad id qđ in euāgelio dz Accepit aut omnes timor. Postcōmuniō. Pomie

memorabor. gratiarū est actio. **U**el b mē-
sis octobris vt quidā aiunt designat octa-
uam. Sicut g iudei finitis plijs. 7 tēplo re-
staurato in hymnis 7 pfessionib⁹ dño bñ-
dicebāt. sic in octaua magne festiuitatī sci
festiuius exultabunt.

De dñica decima septima.

In dñica deci-
ma septima agiť d nuptijs eter-
nis. qz cōsideratione nuptiarū
illas libentē patimur tribulatōes. sic 7 ma-
chabei fecerūt. Sunt autē qtuor dñice in q
bus agit ecclesia de machabeis. Considera-
tio em illa tribulatōes leues facit. 7 ppť
illas nuptias pena quelibz leuiter sustine-
tur. De his nuptijs dñ in euāgelio qđ hac
die in quibusdā ecclesijs legiť. Cū inuita-
tus fueris ad nuptias recūbe i nouissimo
loco rē. Omnes inuitati sumus ad nupti-
as eternas. 7 si in nouissimo loco nos po-
nimus hic vt sim⁹ humiles. exaltabimur
in paradiso 7 ecōtra. **U**n statī subiungit.
Ego autē dico vobis qz oīs q se exaltat hu-
miliabit. 7 q se humiliat exaltabit rē. **U**n
incipit introitus. Iustus es dñe. s. in b iu-
dicio. 7 rectū iudiciū tuū. Huic em iudicō
pcordat ecclesia seu pſentit q de⁹ exaltat hu-
miles 7 supbos depmit dicens. Iust⁹ es
dñe rē. In epla. Obsecro. vos que est. ad
epb. iij. c. inuitat nos ad humilitatē vt di-
catur nob. Amice ascēde supius. Ubi dñ
vt digne. i. i humilitate ambuletis vocati
one q vocati estis. s. ad nuptias hoc ē em
nouissimū locū tenere. Ad hoc idē monet
in graduāli. Beata gens cui⁹ est dñs de⁹
eorz. Supbi faciūt se dños. humiliū vero
deus est dñs. **U**n versus est. Verbo dñi
celi. i. humiles. firmati. i. magnificati sunt
Debemus g esse humiles. qz nihil habe-
mus nisi a deo. 7 iō seqť in quibusdā ec-
clesijs alla. Qui timet deū speret i eū. q. d
nō i se. Postea seqť euāgelii d nuptijs si-
cut dictū est. In alijs vō ecclījs legiť. Cū
intraret ihs i domū. **Lu**c. xiiij. c. Notādū
autē q añq in ipso euāgelio dicat d nupti-
as. hť quō sanauit ydropicū. p quē intelli-
git omnis amator mūdi. Prius em optet
q sitis mūdi satiet. qz q biberit ex hac aq
sitiet itez. **Joh**. iij. qđiu em hō erit ydro-
picus. i. illis nuptijs nō poterit satiari. In

offerrozio sūt inuitamur ad humilitatem.
Un ibi habet oratio daniel. Oraui deum
meū rē. **Daniel**. ix. c. Et ppť hāc humi-
litate meruit audire archāgelū q certifica-
uit eū d incarnatōe xpī. Satis autē cōgrue
fit ibi mentio de angelo qm b officiū circa
dedicationē bñ michaelis cantat. In pť
cōmunionē hť de humilib⁹ 7 superb⁹. No-
nete 7 reddite dño deo vestro omīs qui in
circūitu eius affert munera. i. humiles q
attribuit omnia bona deo terribili 7 ei q
aufert spm pncipū. i. supbiā eoz. **Ecce** qz
supbos humiliat.

De quarta feria quatuor temporū.

In quarta fe-
ria legiť euāgelii. **R**hōdes vn⁹
d turba. **Matth**. ix. c. d surdo 7
muto. quē apli curare nō poterāt. eo q il-
lud genus demonij nō eijcit nisi in oratōe
7 ieiunio. qđ bñ huic diei pueit. hodie nā
qz ieiuniū est quatuor temporz. **I**deo due
lectiones legunt vt ordinandi in duobus
preceptis charitatis. vel duabus legibus
instruant. **P**rima d calcatore vue. s. **Ecce**
dies. amos. ix. in fine tpi uenit. **S**ecūda
vicz. **Cōgregatus**. **Deemie**. viij. c. 7 gruit
ordinandis. qbus dñ in introitu. **Exulta**
te deo. q meditari pmittunt in offertorio.
Meditabor. **Cōmunionē** est. **Comedite** pi-
guia. 7 sumitur delectiōe scōa.

De sexta feria.

Erie sexte offi-
ciū pñiam exprimit ordinando
rū. **U**n in euāgelio factū ē pec-
cata palitico dimittunt. 7 in lectione. **Cō**-
uertere. **Dee** vl. c. ad cōuersatōnē instruū-
tur. 7 in introitu **Letef**. ad querendū do-
minum inuitant. **G**raduale 7 postcōmu-
nio sunt orationes electoz. offerenda con-
solatio eozundem. In alijs tamen ecclesijs
dñ euāgelii. **Rogabat** ihs. **Lu**c. viij. ca.

De sabbato quatuor temporz.

Sabbatī quo-
qz officiū ad doctrinam ipsozū
ordinandorū fit ne sint steriles
vt fici arbor infructuosa. de qua loquitur
euangelium. **Arborē** fici rē **Lu**c. xij. c. ne
vita illoz sit terrenis implicata. sicut mu-
li 2

Liber

lier incuruata. In epla xpo. Tabernaculū factū est rē. que est ad heb. ix. c. vbi d' primo r' scō agi' tabernaculo. monent' vt sic seruiant in tabernaculis ecclesie militanti' vt dñō p'sentent' in tabernaculo triūphan- tis. In lectionib' xpo quasi hoc septēbris ieiuniū indicit cā institutiōis r' eius utili- tas intinat. quarū prima est Decimo die **Leui. xxiij. c.** Scda est. Quintodecio die que est ibidē. Tertia est. Dñe deus nōst. **Michee vi. c.** Quarta est. Factū est vbi **Zacharie. viij. c.** Quinta est. Angel' dñi. **Daniel. iij. c.** Cetera sunt ordinandoz ex- hortationes orones r' solatiōes. Cōmu- nio. s. Mense septimo. d' leuitici lectōe su- mitur. Merito aut in hoc mense fiebat tab- naculoz celebratio. Ordinati xpo sunt ec- clesie ministri in dei tabernaculo per septi- formen grām in septem gradibus cōstitu- ti. Cū r' beatus petrus legi' ordinationē fecisse in septēbri sex epōz. x. psbyteroz r' r' septē dyaconoz. Et celebra' ordinatio i- tertia hebdomada q' in tpe tertō. s. grē fu- it ab aplis instituta. Olim tñ alia rō fuit a sapientibus assignata. Nam olim institu- ta fuere ieiunia in prima hebdomada mar- cii. in scda iuniij. in tertia septēbris. i. quar- ta decembris vt comitarent' initia tessere- decadis iesu xpi. Cū em quis ordinat qd' ammodo vt xpo attineat generat' Prima g' psona prime tesseredecadis est abraaz a quo sumit' ordiatio pme hebdomade marcij. Prima psona scde tesseredecadis est dō a quo sumit' ordinatio scde septimane iuniij. Initiiū tertie est ieconias a quo sumit' or- dinatio tertie septimane septembris. De- mū est xps in quarto loco a quo sumit' or- dinatio qrtē septimane decēbris. Sumū- tur aut potius ab his psonis q' ab alijs or- dinatiōes vel q' fuerunt in genealogia ma- iores vel ppter nominuz interpretationes. Dicit' em abraam pater multarū gentiū. dauid fortis. ieconias pparatio dñi. Sic et illi qui ordinant' debent esse patres for- tes. pparati ad euangelium ihu xpi. Vel sicut a psona in psonā sunt quatuordecim generationes. sic ab ordinatiōe in ordina- tiōe septimane quatuordecim inueniun- tur vt ordinandi periti sint r' in decalogi r' in euangelij disciplina. Nūc aut ieiunia ex-

Bertus

causis pmissis aliter ordinant'. vt dictum est sub quarta feria tertie hebdomade ad- uentus. Et memēto q' apostolici vsq' ad simpliciū papam in decembri sp' ordies ce- lebrabant. vt ordinandos coaptarent ge- nerationi iesu xpi. Simplicius xpo addidit ordines in februario tribuendos vt ordi- nandos vicinius incorporaret corpi iesu xpi. vide d' hoc in p'hemio. ij. ptis. Sed si vt pmissum est ieiunia p'stituta sunt in pre- dictis septimanis p his qui ad ordinatio- nem accedūt. nunqd' cōmutari p'st quādo nullus tunc ordinat'. certe nō nisi necessita- te vrgente. de qua in p'hemio scde ptis di- ctum est. Cum em sit vna ecclesia omnino debet in actionibus eius esse concordia q' nō esset si in tam generali ieiunio aliq' pran- derent. aliq' ieiunarent. Preterea licet ali- cubi non fiat ordinatio sit tñ alibi p quib' ieiunare r' orare debemus vt digni ad or- dinationē pueniant. Omnes em fratres r' vnanimes in domo dñi sumus.

De dñica decima octaua.

Dictū est i pre- cedenti dñica q' dz homo sepo- nere in nouissimo loco. vt pona- tur in primo. sicut sūt plati. Cū in hac de- cima octaua dñica agitur de platis q' sunt in pmo loco. Cū euāgelij est i quibusdā ecclesijs. Sup cathedrā moysi rē. Introi- tus xpo q' sumit'. **Eccl. xxxvj. c.** incipit Pa- pacem dñe sustinētib' te vt prophete tui. id est plati fideles inueniant'. supplendum est. non infideles sicut scribe r' pharisei. x- sus est. Letatus sum in his que dicta sunt mihi in domū dñi ibimus. i. ibimus ad nu- ptias. r' de h' letat' sū. q' inuitati sum' ad nuptias i q' b' erit eterna par. In alijs xpo ecclesijs versus est. Bonuz est. Preterea scripserunt quidā q' ideo dz ipe introitus. q' tali die Zacharias papa fecit pacē cum longobardis. In epla aplis agit grās de ephesijs q' habent fidē veram de istis nu- ptijs dicens. Gratias ago semp deo meo p vobis rē. pma ad **Cor. j. c.** In respōso- rio xpo. Letatus sum rē. ostendit gaudiū de predictis nuptijs. r' ideo ppter p'dictas nuptias in alleluia Laudate dñm omnea gentes. hortatur ad laudem. Euangeliz in quibusdā ecclesijs. Accesserunt ad hie-

sum. qđ est **Math. xxi. ca.** est de scribis et phariseis qđ infideles fuerūt. Un̄ tēptauerunt dñm dicentes. Quod est mandatu magnus in lege. Dixit dñs. Diliges dñm deū tuū et. Et postea rephendit eos qđ in fidelitate. qđ nō credebant ipm deū esse dicens. Quid vobis videt de xpo cui filius sit. Dicunt ei. David. Et dixit eis. Quomodo gđ dāuid in spiritu vocat eū dñm dicens. Dixit dñs dño meo se. a dex. meis. Prelati nō debent esse tales. s. infideles. sicut Moyses de quo habet in offertorio Sanctificauit moyses altare dño et. dñt prelati offerre se totos i incensum et postea i multas hostias. Un̄ se quis postcōmunio tollit hostias. loquit eū de prelatis.

De dñica decimanona.

De decimano-
na dñica rñdet pcedenti in qđ dicitur est. Da pacē dñe sustinentibus te vt pphete tui. i. plati fideles iueniantur. Rñdet inquā si faciāt qđ hñ in euāgelio qđ legit in hac dñica in quibusdā ecclesijs. s. Ascendēs ihs et. qđ est **math. ix. c.** In quo habet qđ adduxerūt ad dñm paralitici. Ihs aut vidēs fidem illorū qđ offerebant et. paralitici sunt qđ i delicijs carnis sūt qui ita dissoluti sūt qđ nō pñt opa bona facere et merito fidei platorū sanant et i dō bonū est hñe bonos platos. Quidā aut dñs bis dixerunt intra se. Hic blasphemāt qđ est qđ pctā dimittit. Iesus aut vidēs cogitationes eorū dixit. vt sciatis qđ filius hoīs hñ ptatem in terra dimittēdi pctā dixit paralitico. Colle grabatū tuū et ambula. Et qđ solus deus est qđ sanat palissim. ideo incipit introitus. Salus populi ego sum et. Versus est. Attende popule meus legem meā. subaudi p quā sanant paralitici. In epla monet apls paraliticos vt erigantur corporaliter a paralisi ad bona opa dicēs Renouamini spū mentis vestre et induite nouū hoīem et. **Eph. iiii. c.** Sequit etia gradualē in voce paralitici. Dirigat oīo mea sicut incensum et. Versus est. Eleuatio manū mearū et. iā iste leuat ad bona opa. Alla xō dñi i voce paralitici sanati. s. Dextera dñi fecit virtutē subaudi qđ sanauit me. Sed qđ nō sufficit sanare nisi domus custodiat sequit offertoriū. Si ambu-

lauero in medio tribulationis et. vbi cū qđ em ambulant sanati a dño custodit eos quantū in se est.

De dñica vicesima.

De dñica vice-
sima incipit ecclia legere. xij. pphetas et danielem. et cantat de **Esaia** et **hieremia**. qđ in alijs tēpib⁹ plen⁹ legunt. De **esaia** em legit in aduentu. de **hieremia** in passione. Querit aut qre legit ecclia pphetas post libzū machabeorū cū in biblia pponant. Ad qđ dicimus qđ biblia pponit oīs libros exemplares. eo qđ magis mouēt exempla qđ doctrina preter libzū machabeorū quē vltimo ponit. et ppter pfectā iusticiā et ppter tps qđ vltio tpe fuerūt. Ecclia etiā legit vltimo libzū **Ezechielis**. qđ in eo agit d tēplo celestii qđ est cōsummatio et finis oīm. Duodecim xō pphetas legit ppter fundamētū fidei qđ ip̄ necessarium est quantūcūqđ hō sit pfectus. et vide qđ dictū est sub dñica decima quinta. Incipit g ecclia legere **ezechielē** in principio nouēbris. In matutinali huius dñice officio p̄mū respōsoriū est i quibusdā ecclesijs de **esaia**. s. Vidi dñm sedētem sup soliū excelsum. Vidit em **Esaia** quō an thronū dei sunt angeli et sancti in ecclia triumphante et militante. in quibus p grām sedet ille qđ est primus et nouissim⁹. Quia g **ezechiel** vidit tēplū celeste in quo sunt nuptie eterne. ideo in euāgelio misse qđ in quibusdā ecclesijs in hac dñica dicitur. et est **Math. xxi. c.** hñ de illis nuptijs. Vile est regnū celorū homini regi qđ fecit nuptias. et misit seruos suos hora cene dicere inuitatis. oīa pata sūt. venite ad nuptias. Illi xō contēpserunt. venire ad nuptias. Hi sunt iudei qđ contēpserunt venire. Et misit tunc seruos suos dicens. Ite ad exitus viarū et cōuocate oīs. Et implete sunt nuptie discumbentiū. et vidit rex quēdam nō habentē vestē nuptialē et dixit ei. Amice quō huc intrasti nō habens vestē nuptialē. et tradidit eū ministris suis vt picerent eū i tenebras exteriores. Huic autem iudicio qđ dñs eos qđ cōtēpserūt venire ad nuptias amouit a nuptijs et alios oīs vocauit cōgaudet ecclia in introitu dicēs

Libe

Aminia que fecisti nobis dñe in xō iudi-
cio fecisti. In epla xō monet apls vt cau-
te ambulemus ad has nuptias. qz sine ve-
ste nuptiali pñimur in tenebras exte-
res dicens Videte aut quō caute ambule-
tis rē. que est Eph. v. c. Et dissuadet ecō-
trario dicens. Et nolite inebriari vino i q̄
est luxuria ne sitis in nuptijs dyaboli. sed
impleamini spiritu sancto. Sed qz cibū il-
laz nuptiarū nō pōt dare nisi solus deus.
ideo sequit in rñsozio. Oculi oim in te spe-
rant dñe et tu das escam illoz id ē cibū nu-
ptiarū eternarū in tpe optuno Et qz d nu-
ptijs illis nō pōt comedere q̄ est in pecca-
to mortali. sequit in quibsdā ecclijs alla
De pfundis. i. de peccato clamaui Ad te
dñe vt me eruas d pccō. et ita peto nuptijs
interesse. In offertorio xō oñdit qd sit in-
teresse nuptijs. s. hñe memoriā de eternis
dicens. Super flumina babylonis. s. delicia-
as seculi illic sedim? et fleuimus dum reco-
daremur tui syon. i. tui o ecclia triumphās
In postcōmunione xō petit vt def ei iter
esse nuptijs illis dicēs. Memento verbi
tui suo tuo. in quo mihi spem dedisti rē.
q. d. memor esto. qz pmisisti. Qui em pro-
mittit et nō dat videt esse oblitus. Et nota
qz tres nuptie legunt in euāgelio. De pri-
mis dñz qz sile est regnum celoz homini re-
gi qui fecit nuptias filio suo hic filius est
xps q̄ humanā naturā sibi copulauit vbi
fuit thalamus virginis. Vñ tanqz sponsus
pcedēs de thalamo suo. Ad has nuptias
hoies sub lege p pphetas iuitauit. De se-
cundis dñz. Hos siles hominibus expectā-
tibus dñm suū qñ reuertat a nuptijs. hic
dñs xps est verus homo q̄ ascendens an-
gelicā naturā sibi copulauit. Ad has nup-
tias gētes p aplos conuocauit De tertijs
xō dñz virgines que pparate erāt. intraue-
runt cū eo ad nuptias. hic sponsus ē cris-
tus qui eccliam post iudiciū sibi copula-
bit. et in thalamo glorificabit. Ad has per
platos ecclesie quotidie inuitamur. De p-
mis solennizat ecclia in xpi natiuitate. de
secundis in ascensione. de tertijs in resur-
rectione. qm in nostra resurrectione christus
sponsam assumet et de babylonia mūdi in-
troducet in cellariū paradisi. De q̄b? nu-
ptijs h pōt intelligi. Cū ei intrasset hō nō
hñs vestē nuptialē. eiectus est i tenebras

Bertus

exteriorēs. ceteri nuptialē induti sūt cum
dño epulati. Hi sunt lapides viui ex qui-
bus edificat̄ muri hierlm. pōt etiā aliter
dici. qz post reuersione a captiuitate irim
reedificat̄. et tēplū restaurat p zachariam
et aggeū hēdrā et malachiā p quos adue-
tus dñi pñunciat̄. ideoqz in hoc mense no-
uembri vsqz ad aduentū dñi cantat̄ histo-
ria de pphetis. Vidi dñm. et legunt libri
ezechiele. daniel et. xij. pphetaz. Captiui-
tas illa corporalī nostrā spiritualē signi-
cat. a captiuitate reuersio est. peccatorū re-
missio. Rex itaqz prophetarum volēs su-
pernam hierusalem restaurare filio nupti-
as celebrauit. Et sicut in euangelio legi-
multos ad celeste prandium inuitauit. Hi
qui intrauerunt sunt lapides viui. de qui-
bus premissus est. Ne igitur ad captiuita-
tem silem reuertamur et a nuptijs excluda-
mur monet nos paulus in epla pcedēti.
Videte quō caute ambuletis nō quasi in-
sipientes. sed vt sapientes. Introit. Om-
nia que fecisti. vox est daniel captiuitatē
p̄teritā recolētis. et eam suis meritis diu-
dicio ascribētis. Sile in offertorio. Super
flumina babylonis. captiuitatē illā plora-
mus Sed in graduāli Oculi omnīū. grās
agimus. In postcōmunione. Memento
xpi. postulamus vt nuptias promissas in
spe. p̄cipiamus in re.

De dominica vicesima p̄ma.

12 precedenti

In dñica instructi sumus et ammo-
niti vt caute camus ad nuptias
q̄ celebrant in templo qd descripsit ezechi-
el Sed qz de his nuptijs maxime inuidet
nobis dyabolus p eo qz de illis eiectus fu-
it. ideo in hac. xxj. dñica agit ecclia de bel-
lo q̄ dyabolū et de armatura nostra q̄ euz.
Si em pugnauerimus intererimus etnis
nuptijs. si tñ habuerim? vestē nuptialē. q̄
est charitas. aliter nō. Vñ qz cinis et cilici-
um sunt arma pñie. ideo i introitu vti ec-
clesia voce mardochei i cilicio et cinere ex-
istentis dicēs de eo. In volūtate tua dñe
vniuersa sunt posita. et nō est q̄ resistat vo-
luntati tue. Hester. xij. c. Sed qm dñs
vniuersoz tu es. et ideo beati q̄ tibi fuit
qz tu liberas eos d manu dyaboli et adiu-
uas eos in bello q̄ dyabolū sicut i hac ora

tionem liberaſti mardocheu d manu aman.
 ⁊ ſuſpenſus ē in patibulo qd pauerat mar
 docheo. In epla monet apls armari ꝓtra
 dyabolū armatura dei dicens. Conforta
 mini in dño ⁊ in potentia virtutis ei⁹ ⁊ c. qd ē
 ad eph. vi. c. Et poſt. Qm nō ē nobis col
 luctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē ſed ad
 uerſus ſpiritualia nequicie in celeſtibus i
 omnib⁹ ſumentes ſcutū fidei ⁊ c. Sz qd eti
 am bñ armari nō pñt ꝓ ſe reſiſtere niſi de⁹
 adiunet ſequiſ. Dñe refugiu factus es no
 bis ⁊ c. qd ſi laſſamur vel ſauciamur in hoc
 bello nō eſt refugiu niſi ad ipm. Un ſequi
 tur in quibuſdā eccleſijs alla. Lauda ani
 ma mea dñm. Quia xō ſauciati in h bello
 nō ſanant niſi a dño ⁊ multi ab eo ſanant
 ideo in quibuſdā eccleſijs ſequiſ euange
 liū de ſanatione filiū reguli Erat qdā regu
 lus c⁹ fili⁹ inſirmabaſ ⁊ c. qd ē Joh. iiii. c.
 Per iſtū regulū intelligunt reges. ſ. plati
 q reges ſunt ⁊ dñt eſſe humiles. ⁊ ita ſunt
 reguli vñ exaudiunt. lz habeant paruam
 fidē ꝓ ſanatiōe filioꝝ. Credebat em iſte re
 gulus qd dñs poterat ſanare filiū ſuū. ſ nō
 credebat qd eſſet deus. qd credebat qd non
 poſſet ſanare niſi pñs. Humilitas g vald
 neceſſaria eſt platis. Quia xō ꝓ patienti
 am maxime vincit dyabolus ꝓponit i of
 fertorio iob in exemplū. Un i ſapia. De
 lior eſt patiens viro forti ⁊ qd dñat aio ſuo
 expugnatoꝝ vñbiū. Et incipit. Vir erat i
 terra buſnoie Job ⁊ c. In verſibus autē
 hui⁹ offertorio fit ſepe verboꝝ repetitio. d
 quo dictū eſt ſub dñica ſcda poſt octauaz
 ephie Sed qd nihil valet patientia niſi ho
 mo ſperet dño. Sequiſ poſtcomunio. In
 ſalutare tuū anima mea ſperauit ⁊ c. quia
 ſpes patientiā opatur.

De dñica viceſimaſecunda.

Dictū eſt quod
 nullus pōt intereſſe eternis nu
 ptijs niſi habeat veſtē nuptialē
 q eſt charitas. ⁊ ideo in hac viceſimaſecū
 da dñica monemur ⁊ inuitamur ad habē
 dam charitatē nō vt tantū bñ faciam⁹ ꝓ
 ximo. ſed etia dimittamus iniurias nobiſ
 ab eo factas. Un i quibuſdā eccleſijs euā

geliū eſt de ſeruo q debebat decemſilia ta
 lenta cū quo poſuit dñs rōnem ⁊ ille dixit
 Patientiā habe in me ⁊ oia reddā tibi. et
 miſertus dñs elus dimiſit eū ⁊ debitū di
 miſit ei ⁊ c. ⁊ incipit. Simile eſt regnū celo
 rū homini regi q voluit rōnem ponere cū
 ſeruis ſuis. qd eſt math. xvij. c. Siquidē
 in die iudicii ponet dñs rōnem nobiſcum
 ⁊ nullus poterit computare cū eo. qd d tē
 pore quō reddet hō rationē qd tam bonū
 eſt q in quolibet momento eius pōt hō fi
 lius dei. Et ideo incipit introitus. Si ini
 quitates obſeruaueris dñe dñe quis ſuſti
 nebit. q. d. null⁹. Et hoc eſt Patientiā ha
 be in me. Et ſequiſ xſus. De pfundis cla
 mauī ad te dñe ⁊ c. In epla. Conſidim⁹ ⁊ c
 ad phil. c. j. inuitat nos apls ad ꝓfectā ca
 ritatē vt dimittamus fratri vt deus dimit
 tat nobis. qd ſicut habet in fine euangelij.
 Sic ⁊ pater meus celeſtis faciet vob ſi nō
 remiſeritis vnusquisq fratri ſuo d cordi
 bus veſtris. Dicit igi apls in epla. Fra
 tres ꝓſidimus. i. ꝓſidentiā talē habemus.
 Et poſtea ſequiſ. Obſecro aut vob vt ca
 ritas veſtra magis ac magis abūdet vt ſi
 tis ſinceres ⁊ ſine offenſa. Et tunc eſt vni
 tas in eccleſia qñ nō offendimus ꝓpter in
 iurias ſed dimittim⁹. Un ſequiſ rñſortuz
 Ecce q bonū ⁊ q iocūdū habitare fratres
 in vnū. Sed qñ illos q irāſcunt ſuat do
 minus ꝓ charitatē dñ penitent. ideo ſeq̃
 alla. Qui ſanat cōtritōs corde ⁊ alligat cō
 tritiones eoꝝ. In ꝓmiſſo xō euāgelio mo
 uemur ad ꝓfectam charitatē vt caute am
 bulemus ad nuptias cū veſte nuptiali. Et
 qd ꝓfecta charitas nō tantū impedit bene
 ficia ⁊ dimittit iniurias. ſ etiam orat ꝓ ini
 micis. ideo ſequiſ in offertorio. oño beſter
 ad aſſuerū regez qui interꝓtat beatitudo.
 id eſt ad xpm ⁊ incipit. Recordare dñe ⁊ c
 beſter. xiiij. c. in quo offertorio rogat ꝓ re
 conciliatione ꝓctōꝝ. Et qd de hac reconci
 liatione gaudent angeli. ſequiſ in quibuſ
 dam eccleſijs poſtcomunio. Pico vob ⁊ c
 Luce. xv. ca.

De dñica viceſimatertia.

In tribus dñi
 cis vltimis. ſ. xxiij. xxiij. ⁊. xxv
 ii 4

Liber

est idem officium et in eis ostendit ecclesia se habere vestem nuptialem. id est charitatem. quia orat pro iudeis ut conuertantur quod fiet in fine mundi quando veniet ad fidem nostram quod figuratum est in Ioseph qui noluit longo tempore se manifestare fratribus suis. postea vero ad ultimum se manifestavit eis et petierunt veniam ab eo et dixit eis. Nolite timere ego pascam vos. et inebriatus est cum eis que inebriatio significat leticiam omnium in illa conversione iudeorum. Hoc autem erit in fine peregrinationis nostre. et ideo de huiusmodi conversione agitur in fine temporis peregrinationis. In quattuor enim partes divisum est tempus anni. prout dictum est in problemio huius partis. Et per has tres dominicas agitur de hac conversione. Quia ad fidem trinitatis conuertentur. In hac ergo vicesimatertia dominica introitus est de conversione iudeorum a promissione domini. Ipse namque dicit per Hieremiam. xxix. cap. Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis. quia ad hoc tendunt mala que vobis infero ut reconciliem vos mihi. Et nota quod tempore Henrici. iij. imperatoris Bruno tullenf episcopus qui de multis sanctis cantus composuit factus papa per Henricum. iij. imperatorem et vocatus Leo. x. dum romam pro papatu veniret. audiuit voces angelorum canentium et dicentium. Dicit dominus. Ego cogito cogitationes pacis. Ipse vero cogitans quod non haberet canonicum ingressum renunciavit. et iterum a romanis papa eligitur. et vitam cum multis miraculis finiuit. In graduali vero agit David gratias de sua liberatione a captivitate spirituali et corporali dicens. Liberasti nos ex affligentibus nos et cetera. In versu vero promittit laudem bonorum operum dicens. In deo laudabimur tota die etc. Et quia solus dominus est qui sanat. ideo in quibusdam ecclesiis sequitur alleluya. Qui sanat contritos corde. In offertorio vero petit veniam. sicut fratres Ioseph dicens. De profundis clamaui ad te domine etc. Et quia Ioseph. id est christus respondit. Nolite timere ego pascam vos ideo quia ita liberalis est dominus et ita cito dimittit. sequitur postcommunio. Amen

Textus

dico vobis quicquid orantes petitis credite. quia accipietis et fiet vobis. Math. xviii. ca. Quia vero non intrabunt ad nuptias nisi qui habebunt similitudinem dei ideo in euangelio. Abeuntes etc. Math. xxii. ca. quod legitur in quibusdam ecclesiis dicitur. Reddite ergo que sunt cesari cesari. et que sunt dei deo. scilicet imaginem suam similitudine sua insignitam. quia omnia ad sibi similia convertuntur. In epistola quoque. Fratres imitatores etc. ad phil. iij. ca. monet nos apostolus ut reddamus deo imaginem suam. Et post sequitur. Conversatio nostra in celis est. q. d. In hoc debetis me imitari non illos quorum deus vester est. qui sunt inimici crucis christi. Imitamur autem deum et apostolum in humilitate. mansuetudine charitate et sanctimonia. Et post. Salvatorem expectamus dominum Iesum Christum qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue. Si enim habuerimus similitudinem dei in animabus nostris. in futuro non habebimus illam similitudinem in animabus tantum sed etiam in corporibus. quia ut dicit apostolus. Similes erimus christo.

De dominica vicesimaquarta.

In vicesima quarta dominica similiter agitur de vocatione et conversione iudeorum. Unde incipit in quibusdam ecclesiis euangelium math. ix. ca. Loquente Iesu ad turbas. Ecce princeps archisynagogus venit ad eum et dixit ei. Filia mea defuncta est. sed veni et impone manum tuam super eam et vivet. dum autem iret post eum ecce mulier emorroissa dicebat. Si tetigero simbriam vestimenti eius salva ero. et sanata est a domo. Postea resuscitavit dominus filiam archisynagogi. Allegorice archisynagogus iste significat Moysen vel aliquem de prophetis vel etiam apostolis qui rogavit dominum pro synagoga et dominus vadit ut sanet eam quia non cessat corrigere ut sanet ipsos iudeos.

deos per varias tribulationes et seruitutes. Sed eorum sanitas fiet in fine mundi. Pulier vero patiens fluxum sanguinis est gentilitas que dixit. Si tetigero hinc am vestimenti eius. id est si minima precepta seruauero salua ero. Per fluxum sanguinis peccatum intelligitur. Postea vero saluabitur synagoga. quod significatur per filiam yairi postmodum suscitata. Item per yairum qui interpretatur illuminans siue illuminatus. intelliguntur prelati. Prelatus enim illuminatus a domino alios illuminat. et talis debet orare pro subditis suis sicut iste per filia sua. Sicut et orat apostolus in epistola huius dominice que est ad colossenses. j. c. Non cessamus inquit fratres orantes pro vobis. In quibusdam tamen ecclesiis dicitur hac die euangelium. Cum videritis abominationem. Matthei. xxiij. Et attende quod hec dominica proprium cantuale non habet officium quia enim vexatur ecclesia persecucionibus antichristi. id sua continet organa. vel ideo quia prece/dens officium huius euangelio rectissime conaptatur. vel quia hec dominica sepius superabundat. idcirco proprio vacat officio

De dominica vicesima quinta.

In vicesima quinta dominica agitur de illuminatione iudeorum. Unde dicitur in quibusdam ecclesiis in epistola que est de hierem. xxiij. cap. Ecce dies veniunt dicit dominus et suscitabo dauid germen iustum etc. Et postea sequitur. In diebus illis saluabitur iuda. Et postea. Non dicemus amplius viuit dominus qui eduxit filios israel de terra egypti. s. viuit dominus qui eduxit et adduxit semen domus israel de terra aquilonis et de cunctis terris. in quibus proiecerat eos. Quibus verbis precedens cantuale officium concordat. Nam in introitu. Dicit dominus ego cogito etc. dicitur. Et reducat captiuitatem vestram de cunctis locis. Solui ergo illa qua nunc tenentur captiuita

te in gradu. Liberasi nos gratiarum referunt actionem. In offerenda. De profundis. adhuc porrigunt orationem. que sue petitionis in postcomunione. Amen dico vobis. recipiunt sanctificationem. Euangelium vero est de refectione quam fecit ioseph fratribus suis. quando recepit eos ad conuiuium. Videns ihesus quia multitudo maxima venit ad eum etc. Quinq. panes sunt spiritualis intelligentia quinq. librorum quos modo habent. nec eis possunt satiari. quia eos frangendo per spirituales intelligentiam non manducant. s. tunc eos dominus saturabit. Duo vero pascua sunt psalmus et euangelium. Tunc enim reficiet eos dominus intelligentia legis et psalmorum et euangelij. In quibusdam tamen ecclesiis dicitur euangelium. Cum subleuasset ihesus oculos. Johan. vi. capi. Rursus in hac vltima dominica ceteras concludente recte ponitur officium quod ad virumque domini pertinere possit aduentum ut dictum hieremie prophetico. Ecce dies veniunt. et suscitabo etc. Ecce primus aduentus. In diebus illis saluabitur iuda. Ecce secundus. Sed in euangelio recte agitur de quinq. panibus. quia post quinq. milia annorum datus est nobis in primo aduentu panis angelorum. Ab hinc etiam quinq. dominice computantur usque ad illum diem. in quo panis oritur in presepio predicabitur. Quidam tamen hanc epistolam et hoc euangelium ponunt cum officio trinitatis. Infra hebdomadam vero fit sicut in ceteris feriatis. Et congrue circa festum beati Andree hoc euangelium legitur. quoniam in eo de ipso mentio continetur. Quedam tamen ecclesie faciunt in hac dominica festum de trinitate. Alii vero in octaua penthecostes ubi de hoc dictum est.

De lectionibus nocturnaliu.

In illud postremo notandum est quod nocturnales lectiones a prima dominica post penthe. usque ad aduentum domini quidam non in-

subtiliter referunt ad illā tēporis seriem q̄
fuit a dauid vsq̄ ad aduentum dñi. Sed
et ad illā congrue referri possunt. que a p̄-
mitiua cepit ecclesia. sicut em̄ saul succes-
sit dauid. Unde primo legif de primis li-
bris Regū. sic demonū cultui. culr⁹ vni⁹
dei. ⁊ sic regnū dauid p̄ roboā ⁊ Jeroboā
in scissuras diuiditur vt loquit in libris se-
quentibus. sic eccliam scindit hereticorū
infamia. Deinde sequunt libri salomonis
quia post pugnas hereticorū claruerūt in
ecclesia sanctorū doctoꝝ ingenia. Postmo-
dum sequit liber iob. vbi agit de p̄secutō-
nibus et consolationibus eius. quia quā-
tūvis in pace floreat ecclesia. temptatiōes
tamen non desunt spiritualiū aduersario-
rum. quorū quanto est occultior pugna tā-
to difficilior est. sed gloriofior erit acquisi-
ta victoria. **R**ursus illud quoq̄ adijciē-
dum est q̄ singulos menses p̄teritis possu-
mus adaptare temporib⁹. **M**ā p̄ ianuariū
in quo nouus annus inchoatur. t̄ps a di-
luuio intelligit. vbi mund⁹ renouat. **P**er
februariū in quo alla deponit illud tēpus
innuitur i quo vniuersitas linguarū p̄fun-
dit. **P**er martiū in quo quadragesima se-
pius celebrat illud tempus accipitur in q̄
dei populus in egypto affligit. **P**er apri-
lem vbi pasca celebratur vel obseruat illd
tempus ostendit. in quo popul⁹ a phara-
one liberatur. **P**er maiū. in quo d̄ penthe-
co. solennizatur. illud tempus recolit in q̄
populus in terra p̄missionis gratulabatur.
Juni⁹ et **J**ulius in quibus historia Re-
gum legitur. regnū saul ⁊ dauid cōmemo-
rant. **A**ugusti. in quo liber sapientie reci-
tatur regnū sapientis salomonis insinuat.
Reliqui quatuor mēses. regna p̄ncipalia
notant. babilonicū quod est in oriente. p̄-
sariū qd̄ est in meridie. grecoꝝ qd̄ est in aq̄
lone. romanoꝝ qd̄ est in occidēte. **I**gitur
historia **J**ob que legif in septembri p̄ du-
as hebdomadas regnū exprimit orientis
Unde ibi dicit. **E**rat vir ille magnus int̄
omnes orientales. **E**t legitur p̄ duas heb-
domadas. qz regnum illud durauit p̄ du-
as annales hebdomadas. i. p̄ bis septin-
gentos annos. **T**ot em̄ anni inueniuntur
a tempore nini a quo regnū babilonie in-
cepit vsq̄ ad cyrum regem p̄sarū in quo

defecit. **I**n reliqua parte septēbris regnū
persarum innuitur quo circa due historie
leguntur eo q̄ nunc de persis nunc de me-
dis reges assumebantur. **H**istoria macha-
beorū que legitur in octobri. grecoꝝ si-
gnificat regnum sub quibus machabei fu-
erunt afflictī. **P**er nouembrem ⁊ decēbrē
in q̄bus prophetie legunt. regnum roma-
norū in quo christi religio viget accipitur
Prophetie maxime de christo loquūtur.
cuius natiuitas est in fine anni. sic regnū
romanoꝝ in fine mundi.

Incipit liber septi-
mus de sanctorū festiuitatibus.

Distinquā de
diuinis officiis in genere
atq̄ de officiis ⁊ d̄ festiui-
tatibus ad dñm p̄inenti-
bus i specie p̄missim⁹: vti
le est vt de officiis festiui-
tatū sanctorū aliq̄ in hac
septima parte subiiciamus. **S**ane eccle-
sia sanctorū festa multis de causis celebrat
Primo vt eis vicem rependamus. qz ipsi
iam celebrant festum de nobis. quia gau-
dium est in celo angelis dei ⁊ animab⁹ san-
ctis sup̄ vno peccatore penitentiam agēte
Secundo quia eos honorando rem nr̄am
agimus. nam eorum festiuitas nostra est.
An̄ apls. **O**mnia vestra sunt vos at̄ xpi.
Charitas em̄ oia cōmunia facit **T**ertio vt
habeamus eos int̄ cēssores p̄ nobis. vñ
legif in. iij. ro. f. c. q̄ berhsabee qd̄ interp̄-
tatur puteus satietatis. i. ecclesia triūphās
impetrauit filio suo regnū **Q**uarto vt eos
imitemur. p̄ eoz ei exēpla ad eoz imitatō-
nē puocamur. **Q**uinto p̄p̄ augmētū nr̄e
securitatis ⁊ ad dei spei s̄blevationē. **S**i em̄
hoies mortales nobis s̄iles potuerūt ita p̄
sua merita sublimari. ⁊ nos s̄itr poterim⁹

qm̄ manus dñi nō est abbreviata. **Sexto** ppter honorē diuine maiestatis. qm̄ illos honorādo. in eis honoram⁹ ⁊ mirabilē p- dicamus eū q̄ ip̄os sanctificauit. **Septio** ut vīsa eoz pulcritudine ⁊ mundicia con- fundat hō de pctis suis. ⁊ terrena cōtem- nat sicut ⁊ ip̄i fecerūt. **Octaua** ⁊ principa- lis cā est. qz sanctorū dies anniuersaria in eoz honore nobis ad memoriā reduci p- ter nostrā vtilitatē. qm̄ in eis honoram⁹ deū. Ip̄i namqz cū sint pfecte bti. orōnib⁹ nostris nō indigent. qz oīa eis ad votum succedūt. imo iniuriā facit martyri q̄ pro martyre orat. **Iohes** etiā damascen⁹ i li. iij. c. vij. ponit alias rōnes quare sancti ⁊ parit eoz corpa siue reliquie debeant ho- norari. qm̄ qdā sumūt qm̄ ad eoz digni- tatē ⁊ quedā qm̄ ad eoz ip̄os p̄ciosi- tates. **Dignitas** quadruplex est. qm̄ sunt amici dei filij dei heredes dei ⁊ duces no- stri. **De primo** **Ioh. xv.** Jā non dicā vos fuos ⁊c. **De secundo** **Iohā. j.** Dedit eis p̄tātē filios dei fieri. **De tertio** roma. viij. Si aut filij ⁊ heredes. **De q̄rto** ita dīc. Si quisqz multū laborat dūcē inuenire q̄ euz alicui rei morali adducat ⁊ p eo ad ip̄um x̄bū faciat. quātomagis duces generi hu- mani q̄ p nobis ad deū interpellatiōes fa- ciunt honorandi sunt. tēpla illis erigēdo. ⁊ eoz memoriā venerādo. **Quintum** ad cor- porū ip̄os x̄o p̄ciositatē manifestādā po- nit etiā idē quatuor rōnes. **Prā** ip̄a sancto- rū corpa fuerūt p̄mptuaria dei tēplū x̄pi. alabastrū spiritual vnguenti fontes diuini. **Et Aug⁹** addit quātū. s. organū spūs scti. **Circa p̄mū di.** Hi em̄ sunt p̄mptuaria dei cenacula spiritus sancti. **De scdo diē.** Qm̄ p intellectū in corporib⁹ eoz habitauit de- us. **Unde ap̄ls.** Nescitis qm̄ corpa vestra ⁊c. **Deus** aut spūs est honoranda q̄ sunt animata dei tēpla. **Homo** quidē delectat⁹ in edificatione muroz. **Deus** x̄o in conuer- satione sc̄toz. **Un ps.** Dñe dilexi decorez domus tue decorē. s. quē pstat diuersitas non marmorū sed gratiarū. **Circa tertiū di** cit. Si ei ex rupe aqua manauit in heremo ⁊ ex maxilla azini famsoni sitienti. nequa q̄ incredibile est ex martyriū reliquijs vnguentū bene olens emanare sitientib⁹ dei ⁊ sanctorū virtutem. **Circa quartum** dicit. Isti em̄ viuentes in veritate cū libera pre-

sentia deo assistunt ⁊ fontes nobis salutā- res dominatoz x̄ps sanctorū suoz prebuit reliquias multiformia beneficia irrigan- tes. **Circa quintū** dicit **Aug⁹** in li. de ciui- tate dei. Nō sunt p̄ternēda. sed plurimū reuerēda sanctorū corpa. q̄bus dū adhuc viuerēt spiritus sanct⁹ q̄si q̄busdā organis ad omne bonū vsus est. **Un ap̄ls.** An ex- perimentū querit ei⁹ q̄ in meloq̄tur x̄pus **Itē Ambro.** in exam. Hoc est p̄ciosissimū q̄ hō diuine vocis sit organū ⁊ corporali- bus labijs celeste exprimit oraculū. **Est** aut quadruplex differentia sanctorū noui testa. quos p anni circulū colimus. **Sunt** em̄ ap̄li martyres confessores ⁊ virgines. ⁊ hi s̄m **Rabanū** p quatuor mundi ptes significant. **per orientē** ap̄li. p meridiem martyres. p aquilonem cōfessores. p occi- dentē virgines. **Licet** aut festiuitates san- ctorū celebrande sint ⁊ in eoz memoriā altaria cōstruenda. nulli tñ eoz vel etiam angelis s̄ soli deo sacrificare debem⁹. **Re- mo** em̄ antistitū in locis sanctorū corporū assistens altari aliqui dixit offerimus tibi petre aut paule aut cypriane. sed quod dō offertur q̄ sanctos coronauit offert apud eorum memorias quos coronauit vt ex ip- sorum locorū amore maior affectus assur- gat ad augendā charitatē in illis q̄s imita- ri possumus ⁊ illo adiuuātē possum⁹. **Nec** em̄ ipsi sancti vel angeli exhiberi sibi vo- lunt. qd̄ vni deo p latrā exhiberi norunt. **Un Paulus ⁊ barnabas** cū qdā mira- culis p eos factis cōmoti ipsis tanq̄ dijs immolare voluissent. p̄scissis vestib⁹ con- stitentes se hoīes mortales ⁊ nō deos esse. b̄ fieri vetuerūt. **Et sic** in apoē. legi⁹ angel⁹ iohem ip̄m in visione adorare volētē. p̄hi- buit dicens. **Vide** ne feceris fr̄at em̄ tuus ⁊ p̄seruus fratru tuoz sum deū adora. **Jaz** em̄ x̄ps erat sup angelos exaltat⁹. **Antea** x̄o legunt⁹ angeli adorari vt dictū est i q̄r- ta pte sub quarta p̄ticula canonis sup ver- bo fuitus. **Et mardoche⁹** noluit amā ado- rare. qm̄ ille dīnā sibi voluit adoratoz im- pēdi. **Honorādi** sūt q̄ scti p̄p̄ imitationē nō adorādi p̄p̄ religionē. **Honorādi** sūt charitate nō fuitute vt dictū est sup dōtō x̄bo fuitutis. **Tribus** aut de causis sc̄tōs rogamus. put dictū est in p̄cedenti pte s̄b- ti. de rogatiōib⁹. **Et nota** q̄ stādo sc̄tōs ro-

Liber

Septimus

gare debem⁹ vt dictū est in phemio quin
te ptis vbi d^r rñsorio agif. Porro dierum
aliū sunt pfecti aliū festiui siue solēnes. Pro
festi sunt q̄ nulla spālī celebritate insigniti
sunt. q̄si pcul a festo. Et nota q̄ hebrei ali
ter denomināt dies septimane. et aliē gen
tiles et eoz p̄sbi et aliē xpiani. Hebrei de
nolant oēs alios dies a sabbato q̄ apd eoz
p̄cipuus hf. vñ diē sequētē p⁹ sabbatū vo
cant p̄mā sabbati aliā scdā sabbati. et sic
d^r reliqs. septimā x̄o diē vocāt simplr sab
batū et q̄nq; sabbatū sabbatoz. sextā feri
am vocāt pasceue a para qd est p̄ et sceuen
qd est structio quasi p̄structio seu p̄para
tio. qz tūc iudei p̄parāt cibaria ad op⁹ sab
bati. iux⁹ qd eis p̄ceptū fuerat d^r manna. s.
sexta diē colligat ex eo duplū. qm̄ i sabb
to nō licebat eis cibos p̄parare sic nec mā
na colligē. Nos x̄o h̄ nomē qd ē cōe cuili
bet sexte ferie. appropriam⁹ ille de sexte fe
rie q̄ est prime añ pasca p eo q̄ tunc p̄pa
ratus est cib⁹ siue manna q̄ et ecclia militās
mō et triūphans i futura rege p̄fruef. Et
nota q̄ pasceue est nomē grecū s̄ iudei p̄
pter varias captiuitates inf̄ grecos disp̄si
qdā vocabula a grecis sumpserūt vt para
sceue et synagoga et alia quedā. Gentiles
aut̄ tā vulg⁹ q̄ p̄hi denoiant dies a plane
tis. An̄ fm̄ eos p̄ma dies d^r dies sol. scdā
dies lune et c. q̄ noia sacra scriptura nō re
cepit l̄z hodie vulgari vsu teneat. De hoc
dicef in pte octaua vbi agef d^r septimana
Nempe vulgus ideo eos sic denomiabat
qz solē lunā martē et alios planetas a quib
us dies denoiabant deos esse credebāt.
Philosophi x̄o ideo qz hec sunt noia pla
netarū ex quorū motib⁹ et naturis oia sui
vegetationē fm̄ illos trahunt. Christiani
x̄o duos dies tanq̄ p̄p̄is designāt noi
bus. Nā sabbatū simplr sabbatū vocāt p
pter autoritatē hebraici fmonis et sequen
tem diē dñicā vocāt ppter sui p̄uatū. de q̄
iā dicef. vel qz sic in Apoē. vocaf vbi dici
tur. Iohannes dñica diē post missa solē
nia descendit in defossum sepulture sue lo
cū. Posset etiā dies dñica prima feria ap
pellari. Diem x̄o post dñicā sequētē apel
lant scdā feriā. aliā terciā feriā. et sic d^r ali
is diebus vsq; in sabbatū. interpretaf em̄ fe
ria quasi dies solēnis a feriādo dicta. vñ
prima dies septimane dies solēnis ē. Clo

cantur q̄ ferie a ferlando qz toto tpe a vict
is feriare. i. vacare debemus nō q̄ sit a ne
cessarijs vite opibus feriandū. Vel dicif
a fando. i. loquendo. qm̄ sicut legif i gen.
Dñs dixit et facta sunt. Siquidē beat⁹ sil
uester nolens imitari iudeos q̄ dicunt p̄i
ma sabbati et c. nec gentiles q̄ dicunt dies
solis dies lune et c. adinuenit hoc nomē fe
ria. in fine tñ septimane fuauit sabbatū p
pter p̄missam rationē. vel ppter figurā.
qz sabbatū interpretatur requies qz tunc
dñs requieuit ab omni ope qd patrarat.
Unde et nos p totā hebdomadā. i. p totū
tēpus vite nostre qd pcurrif p spacium se
ptem dierum debem⁹ laborare et niti sum
mo conamine vt ad requiē et b̄itudinē p
ueniam⁹. Dies q̄ tripliciter denominatur.
Primo fm̄ se. vt dies lune dies marti et c.
Scdō iuxta vsū ecclie vt prima feria se
cunda feria et c. Tertio fm̄ menses. et hoc
etiā tripliciter. Primo modo kalen. p̄die
kalen. iij. kal. Scdō mō ydus. p̄die ydus.
ij. yd⁹ Tertio mō none p̄die non. iij. non.
Dñica x̄o dies p̄matū obtinet et maiorē
inf̄ alios dies. qz in illa x̄ps annunciat
fuit et resurrexit. et in aplos spiritū sanctū
misit. et deus mūdū. i. celum et terrā in illa
fecit. et in eodē quoq; diē vt d^r mūdus dis
soluef. Dicif q̄ dñica ppter gaudiū dñice
resurrectiōis qd in ea celebram⁹. Licet at
quedā dñice oibus alijs sint supiores vicz
pasca et penth. et h̄ ppter resurrectionē et
spiritus sancti missionē. tñ et quinq; alie p̄ci
pales dicunt et solēnes in q̄bus officia mu
tant. s. dñica p̄ma d^r aduētū dñi. dñica i oc
tauis pasce. dñica in octauis penth. dñica
q̄ cantaf letare hierlm. et dñica i ramispal
maz. Addūt etiā quidā sextā. s. qua caraf
Inuocauit me. Quedā etiā alie dñice di
cunt p̄uilegiatē q̄bus vicz historie sunt
appropriate. Et nota q̄ sunt quidā dies p̄
uilegiati in tpe quadragesime vicz quatu
or quarte ferie. s. quarta feria in capite le
tuniorū et quarta feria sequētis hebdoma
de. et quarta feria que est p⁹ letare hierlm
et quarta feria añ cenā dñi. Itē quoz sab
bata vicz sabbatū prioris hebdomade. qm̄
ordies celebrant. et sabbatū quarte. et sab
batū quinte. et sabbatum in vigilia pasce.
Itē tres dies dominice. s. Inuocauit me.
et Letare hierusalem. et dñica in ramispal

marū. **I**te vna q̄nta feria. s. cene dñi. **I**te vna sexta feria. s. in pasceue. **I**te tota vna septimana. s. vltima q̄ maior dñ. put s̄b dominica d̄ ramispalmaz dictū est. **D**e q̄bus puilegijs in locis suis dictū est. **E**t nota q̄ pasca 7 penthe. sunt hebdomadarie festiuitates vt dictū est in. vj. pte s̄b ti. d̄ septē diebus post pasca 7 sub penthe. **I**ncipit aut̄ dies naturalis fm̄ egyptios ab occasum solis siue in p̄ncipio nocti. 7 durat vsq̄ ad vespam sequētis diei. iux̄ illd̄. **E**t factum est vesp̄e 7 mane dices vnus. **S**c̄dm̄ p̄las 7 grecos 7 fm̄ cōem vulgi vsū. incipit mane ab ortu solis. **S**c̄dm̄ romanos a media nocte. **S**c̄dm̄ atheniēses 7 fm̄ arabes 7 astronomicos a sexta diei h̄o. **Q**uof oēs varie imitatur. qm̄ quo ad celebratō nez diuinor̄ officior̄ incipit dies i vespis iuxta illud. **A** vesp̄a in vespam celebrabitis sabbata vestra. q̄ ad treuge obseruatō nē in ortu solis. q̄ ad cōtract̄ incipit dies 7 finit in media nocte. quo ad esuz carniū post cenā vsq̄ ad diluculū q̄ ad iudicium incipit 7 terminat sero in fine diei añ nocti tenebras. **C**ōputatio aut̄ egyptior̄ h̄a vi det cū cōtineat ortū 7 occasum signorum. **P**ōt tñ dici q̄ fm̄ eccl̄iam incipit i media nocte. q̄ tūc verus sol. s. x̄ps ort̄ est iuxta illud. **H**ū meditū silentiū 7c. vel veri i vesp̄is vt p̄missum est. q̄z nor̄ p̄cessit. dies aut̄ appropinquabit. 13 aut̄ naturalit̄ dies p̄cedant noctes. tñ in nocte pascale fit ecōuersio. vt dictū est i. vj. pte s̄b ti. d̄ sabbato sc̄to. **S**olēnes h̄o seu festiui dies sunt in q̄bus a quolibet ope fuili in honorē dei et sc̄toz̄ abstinendū est 7 diuinis laudib̄ insistendū. **E**t est notādū q̄ solēnitas est cōmunē instituta celebritas paliq̄ p̄rogatiua. **E**t d̄ a solon qd̄ est cōe vel a soluto. id est firmo atq̄ solido q̄z ob religionē mutari nō d̄. **U**l̄ d̄ solēnitas ex eo q̄ fieri solet in anno. **C**elebritas h̄o vocat̄. q̄z ibi tñ terrena s̄ solū celestia agunt̄. **S**olēnitas aut̄ alia est festiuitatū. alia stationū. alia letaniaz. alia ieiunior̄. d̄ quaz̄ singulis videamus. **S**olēnitas festiuitatū q̄ est mors s̄a ctroz̄ plurib̄ noibus designat̄. **V**ocat̄ em̄ festiuitas festū celebritas. natiuitas. natale vel natale siue nataliciū transit̄ seu exitus. obitus. passio. assumptio. depositio. 7 obdormitio. **F**estiuitas dicta est a festis

diebus quasi festiditas. eo q̄ in eis sola diuina res agit̄. q̄bus contrarij sunt fasti in quib̄ ius fat̄. **D**icit̄ q̄z festiuitas quasi s̄a cti natiuitas. **N**atiuitas pp̄rie d̄ festū illius natiuitatis q̄ est in carne 7 in mundo. 7 fm̄ h̄ d̄ tantū x̄pi natiuitas. 7 b̄tē **M**arie 7 b̄ti **J**oh̄. bap. quoz̄ tantū natiuitates in ecclesia celebrat̄. **Q**uare sc̄ti dicant̄ i morte nasci iā sequit̄. 7 dicet̄ vbi d̄ octaua agitur. **D**e celebritate iā dictū est. **N**atal̄ h̄o vel natale vel nataliciū d̄ migratio sc̄toz̄ ab hoc seculo. q̄a tunc nascunt̄ deo 7 celo ad gl̄iam ea natiuitate q̄ tendit ad vitam eternā. indifferent̄ tñ ista accipiunt̄. **T**ransitus dicitur festū de morte sanctor̄. quoniam anime illorū a corporibus exeuntes p̄ ignota sibi 7 diuersa loca trāseunt. vt p̄ celū aereū 7 ethereū 7 cristallinū vt tandē pueniant ad empyreum. **E**t nota q̄ maī est festum transitus alicuī sancti. q̄z aliqd̄ aliud de illo. vt dicetur sub festo assumptiōis. **O**bitus dicit̄ q̄z tunc angeli veniūt obuiam anime. vt legī de beato **M**artino. **P**assio d̄ q̄z tunc maxime corpus patitur. 7 etiā anima qm̄ p̄ violentiā ab inuicem sepan̄. 7 obit̄ vniuscuiusq̄ pōt passio notari. q̄z sine amaritudine 7 sine violentia quadā nulla ania de corpe tollit̄. **A**ssumptio pp̄rie d̄ transitus b̄tē marie. **D**epositio pp̄rie d̄ depositio b̄ti **J**oh̄. euā. q̄ vt p̄missum ē locū sepulture viuus intrauit. et ita seipm̄ deposuit. **O**bdormitio h̄e d̄ mors sanctor̄ q̄si quies. **N**ā sicut q̄s post somnum integer 7 validior sit. sic sancti sine difficultate resurgūt in corporib̄ gloriificatis quasi a somno euigilantes. **U**n̄ domin̄ d̄ lazaro mortuo dixit. **L**azarus amicus noster dormit. **U**n̄ apl̄s **N**olum̄ vos ignorare de dormientib̄ 7c. **S**equitur de stationibus videre. **S**tatio aut̄ fm̄ **I**sid̄. est obseruatio statutor̄ diez̄ vel temporū. **D**ierū vt quarte 7 sexte ferie ieiuniū ex veteri lege p̄ceptū. de qua statione in euāgelio. ieiuno bis in sabbato. i. in quarta 7 sexta feria sabbati. **T**ēpor̄ que. s. legalibus ac prophetis institutōibus determinatis tēporibus statuta sunt vt ieiuniū mensis. quarti. quinti. septimi 7 decimi. **U**l̄ si cut in euangelio dicitur. **D**ies illi in quibus ablat̄ est sp̄s **S**tatio quoq̄ vocatur processio ad aliquam ecclesiam ad

exoluēdū ibi grās dō facta. 7 dī statio. qz
tūc stantes orare 7 grās deo psolvere. nō
flexis genib⁹ debem⁹. nec ieiunam⁹ tē nec
in eis supplicatiōis voces sūt. q̄ oīa cū ve-
stibus humilitatis in letanijs sūt. **C**idēf
aut statioēs a veteri lege initium habuisse
qm̄ tūc populus iudeoz 7 etiā multi gen-
tiles pueniebant in magnis solennitatib⁹
scz in pasca 7 penth. vt ibi orarēt in tēplo
7 deo grās psolverent 7 offerebāt. qd̄ ad-
huc obseruat ecclia p̄sertim ytalie. vbi in
hebdomadib⁹ pasce 7 penth. pls de opti-
dis 7 villis adiacentib⁹ ciuitatib⁹ puenit
ad eccliam epālē. **A**lie statioēs a romanis
habuerūt initiū. q̄ eas maxime frequētāt
q̄ cū intercessiōib⁹ sanctorū q̄ suffragia im-
plorabant pericula euasissent. cū pcessiōe
veniebant ad eccliam illius sancti cui⁹ pa-
trocinio fuerūt liberati. laudes deo cū gti-
arū actionibus psoluentes. **I**si. dicit i. vj.
ethimo. q̄ statio ex militari exēplo nomē
accepit. p eo q̄ nulla leticia castris obue-
niente stationē 7 tristatio militū rescindit
Sunt aut due species stationū. alie nanqz
sunt generales alie pticulares. **G**enerales
sūt q̄ in predicti duab⁹ septimanis ad ma-
tricem eccliam sūt. **P**articulares sūt q̄
in diuersis ecclesijs sūt p̄dicta causa.
Fiunt qz quādoqz obseruatiōis causa. nē
la alia causa intercedēte. vt cū in festo ali-
cuius sancti. ad eius ecclesiam vadit pro-
cessio a maiori ecclesia. **F**iunt etiā cum in
festis diebus ad diuersa altaria cū pcessi-
one ob sanctorū venerationē venim⁹. **I**n
stitutō g stationū ex p̄dictis liquet hoc tñ
addito. qm̄ sicut romani pro vitandis su-
is periculis statuerūt suas stationes in vr-
be sic 7 alij in suis ciuitatib⁹ ob causas si-
miles stationes instituerūt. **I**n diebus at
stationum voces seu cantica leticie cantā-
tur vicz responsoria vel antiphone v̄ ali-
quid hmoi. **N**ūqz etiā tūc missa celebrat i
ecclesia ad quā vadūt. 7 qñqz nō. sed post
stationē oratione finita redeūt. **E**t nota q̄
pls pmo puenit in aliqua ecclia vicina il-
li in qua debet esse statio vt dictū est in q̄r-
ta pte sub ti. d̄ oratione. **N**empe btis gre-
gorius qui statioēs in vrbe ordinauit. xx.
omelias euāgelij diuerso tpe in illis dicē-
das d̄clarauit. alias xō stomacho lacescē-
te. alijs pnunciandas cōmisit. **D**e solen-

nitatē letaniaz i. vj. pte sub ti. d̄ rogatiōib⁹
dictū est. **N**ota tñ q̄ statioēs sūt ppter p̄-
terita picula. **L**etanie xō q̄ rogatiōes vel
supplicatiōes interpretant sūt p piculis cui
tandis vt pmissū est. **D**e solennitate ieu-
niz 7 de vigilijs sanctorū dictū est in. vj.
pte sub quarta feria q̄rte dñice d̄ aduētū.
Hoc etiā nota q̄ natale dñi festū est patris
qz p eū filius innotuit mūdo. **I**n b̄ ei appa-
ruit charitas dei q̄ nobis dedit filiū suū.
sicut dicit b. **J**obes festū tñ patris: filij est
7 spiritus sancti. **I**n b̄ em q̄ d̄ verbū intel-
ligit pat̄ verbi. 7 etiā alia rōne. qz. f. filius
patrem manifestauit mūdo. **P**asca xō est
festū filij. qz tūc xps a mortuis resurrexit
7 verus deus apparuit. **E**t nota q̄ solēni-
tas pasce anthonomasice d̄ solēnitas so-
lennitatū sic d̄ sancta sctōz 7 cantica cāti-
coz eo q̄ alia sctā 7 alia cantica excedunt.
Inde est q̄ oēs dies dominicos reciprocā-
mus. i. oīs dies dñice sūt octauē huius
festi. **P**̄r etiā festiuitas festiuitatū. tū qz p̄
ma est oīm festiuitatū tū qz oēs hac dñica
cōicare dñt. **I**n q̄busdā tñ loci q̄d h̄bz ma-
gnū festū pasca vocat̄ q̄si trāsitus qz d̄ vi-
cijs ad x̄tutes trāsire debem⁹. **P**entheco-
ste est festū spūs sancti. 7 quelibet istaz so-
lennitatū est solēnitas totius trinitatī. qm̄
indiuisa sūt opa trinitatis. l̄ vt pmissū ē
quelibet istaz magis vni q̄ alteri approp̄e-
tur. **N**ō est etiā ignorādū q̄ pls israeliti-
cus tres principalit̄ celebrabat solēnitates
p̄mū erat phase siue dies azimoz qd̄ ē pa-
sca. qz tūc de⁹ eos liberauit a prāte phara-
onis de fuitute egypti. 7 a p̄cussioe ange-
li linitis postib⁹ de sanguine agni imolati
Nō em fuit dom⁹ alicui⁹ egyptij vbi mor-
tūi nō iacerent nisi dom⁹ iudeoz vbi nul-
lus mortuus est. **S**cōm erat penthe. qz tē
susceperūt legē vt dictū est in. vj. pte sub ip-
so festo. **T**ertiū scenophagia in septembri
qd̄ ex greco interpretat̄ dedicatio siue fixio
tabernaculorum. popul⁹ em israelitic⁹. xl
annis in tabernaculis habitauit. in cuius
rei memoriā iudei hoc festum celebrant
quasi in tabernaculis degentes. scenos ei
grece tabernaculū dicūt. **H**ec festa que le-
ptem dieb⁹ protelabantur p̄cipua diceba-
tur. 7 sabbatum qd̄ interueniebat diceba-
tur sabbatū sabbatorum. i. sabbatū sctōz
Verū supaddiderūt 7 alia festa ob euen-

tus varios vt encenia qd celebrabant hebrei i hieme. s. i octobri ⁊ vocabat encenia noua dedicationē tēpli. **C**enon ei grece dicitur nouū latie. **Q**uā qñcūq; aliqd nouū fuerit dīcatū encenia vocat. nā ⁊ si qd noua tunica induit enceniare dicitur. nos aut duo illo rā suam. s. pasca ⁊ pente. s. alla rōne qd illi ipi ei celebrabāt pasca. qz tūc ab egypti aca fuit liberati sunt. nos xō qz tūc p xpm redēpti sum⁹. **I**lli celebrabāt pēthe. qz tūc suscepit legē. nos xō qz tūc spm scdm accipim⁹. **I**tē illi suscepit legē in tabulis lapideis ad duriciā cordis notandā extrinsecus scriptā. qm vsq; ad spirituale lfe intellectū nō ptingebāt. s. spūscdm datus est. lxxij. discipul⁹ i corde digito dī spiritualē intelligētiā eis dictāte. **S**cenophegiaz et qdāmō celebram⁹ i ascēsiōe dñi qd p tabernaculū intelligim⁹ corp⁹ dñi i qd b humanitate ditas latuit. iux illud ps. **I**n sole posuit tabnaculū suū. **H**oc itaq; tabnaculū xps in mortali carne nō fīgebat. qm exultauit vt gīgas ad currēda viā dīscurrens d loco in locū vt susceptū ministrī adimpleret. s. tūc fīxit ⁊ stabiliuit tabnaculū. i. corp⁹ suū cū assūpt⁹ ē in celū sedens ibi ad dextrā dei pīs ⁊ reqdēcs i patrimonialib⁹ patris bonis donec ponat in inimicos suos scabellū pedū suoz. **H**ec itaq; tria festa recte i euāgelio spūalr celebramus. **P**ā iuxta psalmistā. xpscapiuā duxit captiuitatē qñ i pasca resurgēs victos suos eduxit d lacu in q nō erat aqua. ascēdit in altū cuz in ascēsiōe exaltat⁹ est sup celos celoz ad orientē. dedit dona hoib⁹ cū in pēthe effudit d spiritū sancto super oēm carnē. **Q**uarta xō feria p⁹ dñicaz de passiōe est d encenija put ibi dictū est i. vj pte. **E**rāt quoq; ⁊ alie qttuor solēnitates. nō tñ ita solennes sic pcedētes vicz sabbatū festū clāgor. festū ppiciatiōis ⁊ neomenia. **S**i qdē apd hebreos neomenia dicta est. qz fm lunare cursū mēses supputabāt. **B**ene grece luna vocat. inde neomenia. id est noua luna. **A**pud nos xō neomenie sunt kalende. **E**rāt em apud hebreos ipi dies kalēday ex legali institutiōe solēnes. **S**ane pstantin⁹ impator ptes trāsmarias petēs inuenit eusebiū cesariē. ep̄m virū scīssimū cui dixit. **P**ete a me vñ ecclā tua dīcet. **I**lle xō respondit. **E**cclēsia mea sa-

tis abundat in diuitijs. sed rogo te vt mīstas p partes mūdi ⁊ noia sanctorū ⁊ tpa passiōnū. ⁊ sub quibus ⁊ qualiter ⁊ i quibus locis passi sunt rescribas. **Q**uod scdm est. **E**t refert **E**usebi⁹ qz quolibet anni die plus qz quinq; miliū sanctorū festa concurrunt. excepta die kalēdarū ianuarij. q in tendebant gentiles epulis ⁊ solēnitatib⁹ nō ad martyrizandū sanctos. **E**t **I**stef. dicit idem in eplā q suo kalēdario preponitur. **Q**uā **G**reg⁹. dī. **T**otus mūdus est plenus scīs. **E**t **I**stef haymo dixit de angel. qz si qd creaturas spirituales videre posset. videret eas ebullire in aere. sicut minimos athomos in solis splendore. **E**t nō. q nūllus ascribendus seu annūmerandus ē cathalago siue numero sanctorū nisi p romanū pontificem. ⁊ nisi facta prius clara fide de illius vita ⁊ miraculis. **D**icitur autē cathalog⁹ vniūsalis fmo a catha qd est vniūsale ⁊ logos qd ē fmo. **E**t letania siue kalēdariū in quibus enumerant⁹ sancti p romanā eccliam approbati d vñs sermo. **P**etex fm decretū p cillij affricani. nē la memoria martyriū pbabilr siue solēnter accipiat nisi aut vbi corp⁹ martyri aut certe relique sunt aut vbi fuit origo habitationis vel possessionis illius. **N**am altaria que p somnia ⁊ inanes quasi reuelatōnes quorūlibet hoīm vbiq; constituitur omnino reprobant⁹. **I**tem statutū ē in p cilio aurelian. qz ep̄s si infirmitate nō fuerit impeditus ecclie cui fuerit prim⁹ putā ep̄ali die dominica deesse non dī. **Q**ue aut festiuitates celebrandi sint patet ex cōcilio lugduñ. in quo sic statutū ē. **D**ies dominici feriandi sunt a vespa in vespem. **I**tē festū natalis dñi. sancti stephani. sancti **J**oh. euā. innocētū. sancti siluestri. circūciōis. theophante siue ephie. pasca cū tota pcedenti ⁊ sequenti hebdomadibus rogationes cuz tribus diebus. ascēsiō dñi penthe. cū duob⁹ diebus sequentibus. s. cti **J**oh. bapt. duodeci ap̄loz. scī laurētij festiuitates brē marie. oēs dies dñici. dīcatio scī michael. dedicatio cuiuslibz oratorij. festū oīm sc̄toz. scī martini. ille festiuitates. s. sc̄toz canonizatoz quas singuli ep̄i in suis ecclēsijs cū clero ⁊ ip̄lo decreuerūt celebrandas. **R**eliquis xō festiuitatibus q p annū sunt non sunt populi cogen-

di ad celebradū siue feriādū. nec phibēdi
Quor psalmi q̄t rñsozia ⁊ q̄t lectiōes ⁊ q̄e
 in festis dicāf dictū ē in. vi. p̄tēb̄ti. d̄ no-
 curnis. **Q**uedā aut̄ festa dicūt in totum
 duplicia q̄dā simplr duplicia. ⁊ quedā se-
 miduplicia. **D**icūt q̄dē duplicia i q̄busdā
 ecclesijs p̄ eo q̄ rñsozia tam maiora q̄ bre-
 uia ⁊ x̄sus a duob⁹ cantant. ⁊ q̄ oia inci-
 pienda a duob⁹ incipiunt. ⁊ q̄ antiphe in
 matutinis ⁊ vesp̄is duplant. dicūt em̄ cō-
 plete ⁊ añ psalmū ⁊ p̄ sic est festū natalis
 dñi. sc̄i stephani p̄thomartyris. sc̄i ioh̄.
 euā. circūcisionis dñi. eph̄e purificatiōis.
 annūciationis. resurrectiōis ascēsiōis. pē-
 the. sc̄i ioh̄. bapt̄. ap̄loz petri ⁊ pauli. sc̄i
 laurētij. assumptiōis b̄tēmarie x̄gis. nati-
 uitatis eiusdē ⁊ dedicatiōis basilice. **P**re-
 missa q̄dē sunt maiora duplicia festa. **S**i
 noza aut̄ duplicia festa sūt. sc̄da ⁊ tertia fe-
 ria infra octauas resurrectiōis. **I**tē sc̄da ⁊
 tertia feria infra octauas penth̄. p̄memo-
 ratio sc̄i pauli apli. octaua ap̄loz petri et
 pauli ⁊ assumptiōis ⁊ q̄dlibz festū q̄d vna
 queqz eccl̄ia duplex ordinauerit celebrari
Semiduplicia aut̄ festa sunt in q̄b⁹ p̄mis-
 sa oino nō obseruant. s̄ tān̄ tertiū sextuz
 ⁊ vltimū rñsozia cātāf a duob⁹ nec incipit
 a duob⁹ nec duplāf antiphe l̄z x̄sus ⁊ bre-
 uia rñsozia a duob⁹ dicāf. **E**t s̄ h̄ semidu-
 plicia festa sc̄oz. andree. nicolai. lucie. tho-
 me apli. innocentij. octaua eph̄e. agnēi.
 pueriōis sc̄i pauli. agathe mathie cathe-
 dra sc̄i petri. gregoriij. augustini ambrosij
 hieronymi. philippi ⁊ iacobi. marci euan.
 inuētiōis sc̄e crucis. reuelatiōis sc̄i mīcha-
 elis. octaua ascēsiōis. ioh̄. añ portā latinā
 barnabe apli. octaua sc̄i ioh̄. bapti. marie
 magdalene. iacobi apli. petri ad vincula.
 octaua sc̄i laurentij. bartholomei. decol-
 latio sc̄i ioh̄. bapti. octaua natiuitat̄ b̄tē
 marie. exaltatiōis sc̄e crucis. mathei. luce
 symonis ⁊ iude. martini. cecilie. katherie
 ⁊ alia fm̄ p̄suetudinē cuiuscunqz ecclesie.
Hanc iō hec varietas circa festa suatur.
 qm̄ sic fm̄ aplm̄ stella differt in claritate a
 stella. sic etiā erit resurrectiō mortuoz. **C**ū
 ḡ fm̄ b̄m̄ dionysij eccl̄astica hierarchia
 representet aliqualiē in suis actionib⁹ seu
 ordinationibus celestē hierarchiā in q̄ sc̄i
 fm̄ diuersitatē meritoz suoz disponūtur
 ideo ad h̄ rep̄sandū varietas diuersorū

officioz in n̄ra eccl̄ia rep̄it. **Q**ue igit̄ festa
 in totū duplicia. q̄ simplr duplicia. ⁊ q̄ se-
 miduplicia dici debeāt. liquido p̄ fm̄ mi-
 sticū intellectū. **N**ā fm̄ sc̄os visio dei erit
 p̄miū oim̄ b̄toz. **Q**ue quidē visio erit ma-
 ior vel minor i oib⁹ fm̄ q̄ h̄ positi magi v̄l
 minus in charitate que est radix oim̄ meri-
 toz p̄fecerūt. **V**erūtū sunt q̄dā sp̄alia me-
 rita. fm̄ q̄ aliq̄ specialia p̄mia habentibus
 alia merita. in futura gl̄ia p̄ferent. vñ spe-
 ciale p̄miū supra essentialia reddet marty-
 rib⁹ doctorib⁹ ⁊ virginib⁹. qd̄ p̄miū aure-
 lea d̄. ita q̄ q̄tuz ad h̄ aliq̄ sc̄i duplex ha-
 bebūt p̄miū. s̄. essentialē qd̄ d̄ dei visio. et
 accidētale. s̄. aureolā. ⁊ fm̄ hec festa sc̄oz
 p̄nt dici maiora vel minora. s̄. in q̄b⁹ p̄mio-
 rū rōnes magi v̄l min⁹ repiri p̄nt. **Q**uiḡ
 b̄tā x̄go in̄f oēs sc̄os sublimiori p̄mio po-
 tit̄ q̄tū ad p̄miū essentialē. ⁊ rōnes etiā ac-
 cidentalij p̄mioz sibi cōpetūt. ideo ei⁹ fe-
 stū totū duplex d̄. **S**ic est etiā i festiui-
 tatibus ad honorē x̄pi statutis. **Q**uia x̄o
 post eos angeli fm̄ obtinēt locū. ⁊ p̄ illos
 apli ⁊ martyres. ⁊ post ip̄os alij. iō fm̄ eo-
 rū plura vel p̄uitoria essentialia ⁊ accidē-
 talia p̄mia: ip̄oz festū v̄l totū duplex v̄l se-
 miduplex vel simplex d̄z ab eccl̄ia militan-
 te q̄ vestigia triūphātis imitat̄ cōformiter
 celebrari. **Q**uādoqz x̄o alia p̄sideratiōe di-
 cunt̄ festa duplicia. qm̄ vicz eadez die duo
 festa p̄currūt. ⁊ tūc min⁹ cedit maiori. **N**ā
 die illa d̄ festo excellētiōi officiū celebrāf.
 ⁊ de minori sit solūmodo cōmemoratiō ⁊ il-
 lius officiū ad diē sequētē reseruaf̄ sic fit d̄
 b̄tis petro ⁊ paulo. **S**i ḡ eadē die plura fe-
 sta p̄currāt ⁊ oēs sunt martyres illi⁹ q̄ in̄f
 eos maioris erit nois officiū celebret. **S**i
 x̄a alter cōfessor ⁊ alius martyr v̄l marty-
 res si cōfessor maioris sit nois q̄ martyr. l̄
 priuilegiatus vt b̄tis martinus. ⁊ cui⁹ ge-
 neraliter officiū instituit eccl̄ia. dicēdū est
 officiū d̄ cōfessore ⁊ cōmemoratio faciēda
 est de martyre. sināsit. celebradū est d̄ mar-
 tyre. **I**tē si festū andree venerit in p̄ma do-
 minica de aduētū. fiet in sc̄da feria de sc̄o
 andrea. **I**dē etiā dicim⁹ de quolibet festo
 etiā ap̄loz ⁊ martyrū. si occurrit in p̄mis-
 sis dñicis p̄uilegiatis. **I**tē si festū h̄is vi-
 gilia cōtingit in sc̄da feria. celebrāf officiū
 d̄ vigilia ⁊ ieiunaf̄ in sabbato antecēdēte.
Si aut̄ i q̄cunqz alia dñica a priuilegiatis

id ē. qbus histone appropriate inueniunt
euenit festū apli. vel alicui? p̄cipui mar
tyris vel alteri? sancti q̄ ppriuz habeat of
ficiū attendendū ē vtrū sequēs hebdoma
da siue singuli dies ipsius ppriuz habeat
officiū qd si h̄z fiet officiū de dñica ⁊ festū
sancti fiet in sc̄da feria. Si x̄o non habet fi
et officiū de festo in dñica. ⁊ officiū dñice
fiet i sc̄da feria. ⁊ sic dñica qñq̄ cedit festo
qñq̄ econuerso. Circa vigilias sc̄dōz q̄re
sic vocant ⁊ vñ orū habuerūt dictūz est
in. vj. pte sub q̄rta feria tertie hebdoma/
de aduent? **¶** Porro circa festa q̄ i septu
agesima seu in tpe passionis siue añ illud
occurrūt. sicut ē festum sancte agathe. ca
thedra sancti petri. sancti mathie. annūci
ationis dñi. festū sancti gregoriū. festū etia
patroni cuiuslibet ecclie si acciderit vñ an
niuersariū illi? vel pasca alicui? annotinū
generaliter dicim? q̄ cātica laudis. s. **Te**
deū laudam? **¶** Glia in excelsis ⁊c. ⁊ ite mis
sa ē in illis debēt cātari ⁊ oia q̄ cātarent in
illis. si in alijs t̄pib? ptingerent p̄ter allā.
qm̄ festa h̄mōi ad tps pasce pertinere no
scunt. **¶** Sz q̄re nō d̄r tunc allā sicut alia cā
tica leticie. **¶** R̄ideo q̄ illud ē magis canti
cū leticie q̄ alia q̄ sūt magis obsecrationes
seu gr̄arū actiones q̄ cātica leticie. I3 etia
in illis sit aliqua leticia p̄sertim i cātū. **¶** Si
x̄o apponat q̄ glia in excelsis qd ē ppriū
natalis dñi ⁊ ite missa ē. qd est laus seu cā
ticū resurrectionis. ⁊ te deū laudamus. qd
significat leticiā p̄ dragma inuenta nō de
beāt in festo annūciationis dñi cātari. p̄ eo
q̄ p̄missa in aduentu dñi nōdū sua tpa ha
bebāt. q̄ dñs nōdū ea i reb? humanis fue
rat. p̄secut? **¶** R̄udent q̄ solennizare p̄ten
dūt q̄ h̄ festū ē oīuz festozū x̄pi q̄ si fons et
origo seu initū. qm̄ ⁊ si natale dñi vel pas
sio vel inuentio dragme nōdū erat in re vel
in tpe. habebāt tñ in spe. qm̄ in spe eozuz
p̄digia p̄cedebāt. Annotinū pasca vocaf
qñ aliq̄s diē q̄ baptizat? ē celebrat annua
tim qd forte sumit a gentilib? q̄ diem in q̄
ad miseriaz nascebant nataliciū obserua
bāt. in q̄ celebratiōe officiū pasce debet cā
tari p̄ter allā si in tpe quadragesime p̄tin
gar. Et nota q̄ h̄ tria sc̄z **Te deum lauda**
mus. Glia in excelsis. ⁊ Itē missa est. sese
cōcomitant. ⁊ est ratio. **¶** Naz glia in excel
sis: significat illud ineffabile gaudium qd

angel? pastorib? nūciauit dicēs: **Annūcio**
vobis gaadium ma. q̄ natus est vobis ho
die saluator. **¶** Itē missa ē. qd ē dictū. ite ad
ppria missa ē cōsumata. designat accessū
pastoz ad locū natiuitatis x̄pi dicentium
ad inuicē post angelicam annūciationem
Transeam? vsq̄ bethleē ⁊ videam? h̄ ver
bū qd factū est. Quia ergo post annūcia
tionē angeli secut? ē pastoz accessus. idō
merito qm̄ sacerdos dicit. **Glia in excelsis**
i quo p̄dictū angelū rēp̄sentat. debet etiā
dici. **¶** Itē missa ē. **¶** Silit̄ ⁊ qñ hec duo di
cunt? vel omittunt? **¶** Te deū laudam? ad
nocturnos d̄r vel omittit? qm̄ ibi gaudiū
⁊ laudes celi ⁊ fr̄e creatoris ⁊ creature ca
pitis ⁊ ministroz designāt. **¶** Sicut ⁊ i glia
in excelsis celū ⁊ terra creator ⁊ creatura
caput ⁊ mēbra. cuz laude ⁊ gaudio nomi
nant. imo fere oia q̄ ibi implicite p̄tinent
h̄ explicite ponunt. merito igi? quando il
lud d̄r h̄ non debet omitti. **¶** Verūtū nō sp̄
p̄missa se cōcomitant. **¶** Naz in festo cathe
dre beati petri etiā si occurrat in q̄dragēsi
ma q̄dam ecclie dicunt. **Te deū laudam?**
ceteris laudib? tacitis. q̄ h̄ cantico vti so
lem? ad intronizādos in sedes suas. ⁊ be
atus petrus ea die fuit in cathedra antio
chena intronizat? **¶** Itē in cena dñi d̄r: **Glo**
ria in excelsis. ⁊ ite missa est. si ep̄s assit et
chris̄matis celebret officiū. ⁊ i sabbato s̄a/
cto dicat. **Gloria in excelsis. s̄ non ite mis**
sa est. In ip̄is tñ dieb? non dicat **Te deū**
laudam? **¶** Itē in die natiuitatis dñi dicat
Glia in excelsis in p̄ma missa. s̄ ite missa ē
non d̄r ne p̄l̄s licentiatū se credēs. non au
dito matutino discedat. **¶** Et p̄pter h̄ etia
q̄dam tunc reseruāt finalem collectā p̄me
nisse donec matutine expleant cōcluden
tes postea missam sub b̄ndicam? **¶** Sz alia
ratio ponit in q̄rta pte sub ti. de oratione
nouissima. **¶** Sc̄dam etiā missam eodē mo
do finiūt. In q̄busdam tñ ecclesijs d̄r tūc.
Eccē cōpleta sunt oia. nec datur p̄lo licē
tia recedendi vt sciat se debere tertiā mis
sam audire. in q̄ demū d̄r. ite missa est. In
ecclesijs aut in q̄bus fit officiūz ambrosia
nū in tpe quadragesime nullius sancti fe
stiuitas celebrat. sed tñ cōmemoratio fit.
⁊ idip̄m antiqua decreta in alijs ecclesijs
fuari iubebāt. ⁊ antiquit? cōiter sic fiebat
In illis quoq̄ ecclesijs prius sacrificatur
kk

Liber

euangelii cantet. **De officio festorum** quod tempore aduentus occurrunt dictum est in. vi. pte in ti. d. tpe aduentus. **De festis** vero a resurrectione usque ad octauam pentecostes. hec regula generaliter in quibusdam ecclesiis fuit. quod in omnibus sanctorum festis canitur historia. **Beat** vir. **Hec** in apostolis martyribus confessoribus. et virginibus. hec in uno et pluribus frequentatur. **Vir** enim iste beatus christus est. secundum regulam ciconij. caput et membra. **Hic** enim martyr de quo dicitur in antiphona. **Filie hierusalem**. quem caput coronauit dominus stola immortalitatis in hoc tempore solennitatis et leticie. et secundum membra postea coronabitur in illo tempore quod per istud significatur quod erit eternitatis et glorie. **Hic** est qui loquitur in officio. quod hoc tempore frequentatur scilicet **Proteristi me de**. **Hic** est vitis vera et sancti sunt palmites. sicut dicitur in euangelio. **Ego** sum vitis vera **Ioh. xv. c.** quod similiter hoc tempore frequentatur. **Et secundum premissa patet** quod etiam in festo duorum vel plurium sanctorum dicitur in predicta antiphona. **Filie hierusalem** venite et videte martyrem scilicet christum. et non martyres. et alia in plurali sicut faciunt quidam frequentant autem hoc tempore in festiuitatibus sanctorum idem prout officiorum eo quod in suo significato idem erit denari omnium. et quod tunc glorificati erimus unum cum christo hoc tempore glorificato. **Et** igitur quare in tempore pascale non celebramus festa sanctorum quod cum christo resurrexerunt vel cum eo celos ascenderunt. **De** beatus enim de illorum glorificatione gaudere et solennizare sicut et de alijs sanctis. cum certi simus eos celos ascendisse. **R**ideo ideo non solennizamus quam ad inferos descenderunt. solennizamus enim sanctorum natalicia quam videlicet celo nati sunt. ut premissum est non quam inferno. **Et** quod dictum est in. vi. pte sub pasceue. **P**otest etiam dici quod de glorificatione illorum in anima in pascha vel saltem in ascensione festare deberemus sed non possumus propter auctoritatem officiorum illorum dierum. **O**mbrazet enim solennitas illorum auctoritate maioris solennitatis. quod adueniente principe cessat magistratus. **E**t ideo statutum fuit ut per alia tempora anni diebus quibus eis dedicate fuerint ecclesie festa illorum celebretur. **Uel** secundum beatam in dedicatione ecclesie in qua nouem lectiones dicuntur fit festum de illis. sicut et festum beati iohannis baptiste fit ad finem augusti. quod tamen circa pascha mortuus fuit. et festum beati iacobus copostelle in iulio. quod tamen fuit tempore pascale occisus. **Beat** quod petrus apostolus fuit incar-

Bertus

ceratus hoc tempore. **F**acta est enim predictorum festorum mutatio. quod tanta erat festiuitas principis omnium quod non poterant tunc celebrari solennitates satellitum. iuxta illud **Ecce maioris.** **U**erum festum sanctorum veteris testamenti. ut abraam ysaac dauid. danielis. et aliorum per greciam et apud venecias coli dicuntur. et ibi habere ecclesias. **De machabeis** dicitur put sub ipso festo dicebat. **Circa octauas** notandum est quod octauam diem leuiticus liber insinuat dicens: **Dies octauus erit celeberrimus atque sanctissimus.** **H**anc octauam sanctorum ideo celebrant. quod sicut primus dies significat natiuitatem eorum scilicet qualiter nascuntur celo et in societate angelorum et sanctorum patrum quam anima eorum a corporibus separant ita in octauis recolentes resurrectionem eorum propter congratulamur resurrectioni eorum. **E**t attende quod quorundam sanctorum celebrant octauam. ne hoc mysterium lateat. non autem omnium ne uile scatur. **S**i enim non ualemus omnia festa celebrare sanctorum quatenus octauas eorum. **S**i igitur aliorum sanctorum octauam solennes sunt. quanto magis sancti sanctorum scilicet domini natiuitatis octaua solennis erit. **U**idetur autem quod natiuitas domini non habeat octauam. quod illa tendebat ad mortem. **O**bitus enim sanctorum ideo habet octauas quod tunc ipsi nascuntur ea natiuitate que est ad vitam eternam. **P**ost illam enim natiuitatem que est in morte speranda est gloria resurrectionis que datur in octaua non post natiuitatem que est ad mortem. **S**ecundum hoc etiam uidetur quod natiuitas beate marie natiuitas beati iohannis baptiste non habet octauam nec etiam resurrectio domini in qua dominus recepit stolam corporis que generaliter omnibus fidelibus dabitur in octaua. ita enim ipsa domini resurrectio facta erat in re. **Q**uia igitur diuerse ecclesie in diuersis festiuitatibus octauas celebrant. ideo ne illas reprehendere uideamur dicimus quod duplex est octaua scilicet reuerentie siue uenerationis siue deuotionis et institutionis. **O**ctaua reuerentie est festiuitas pasce petre. natiuitas beate virginis. et beati iohannis. **C**elebrant enim octauam eorum per sola deuotionem non per alio mysterio. **O**ctaua etiam deuotionis est in sancti patronis ecclesiis et in sancto nicolao et in maria magda. et filibus quod octauas non habent. sed quidam ecclesie ob deuotionem eas faciunt. **O**ctaua vero institutionis quod dripta est. quod est octaua significationis superpletionis. alterius negotij significationis et future glorificationis. **O**ctaua significationis

Actus

est vt octauae scđōz vigilias habētū. 7 fe/
sti dedicatiōis ecclie. qđ sit i signū qđ dedi/
cabi ecclia. i. extrema 7 plenissima dedi/
candiōe dicabit tūc. i. copulabit xpō. dica/
re enī ē copulari. Et octauae martyruz. qz
īpī p ea qđ passi sūt 7 ex eo qđ hāc vitam p
nūbilo habuerūt ostēderūt qđ erat vita im/
mortalis. Tū octauae innocētum dici pnt
octauae significatiōis. quia p eas resurre/
ctio nra significat pnt sū festo illo dicef.
7 etiā octauae beatorū petri 7 pauli 7 qrun/
dā scđōz qđ significāt stolā scđaz scz gloriifi/
cationē. quā i octaua etate habituri sunt.
S; qre ob silez etiā cām nō celebrat octa/
ua passiōis dñi. Sic enī xps qđ est sol iusti/
cie nar? ē nō ppē se s vt lux nris mētib? qđ
eram? in tenebris appareret. sic etiā bap^{ti}/
zar? ē nō ppē se s vt nra pctā lauaret. sic
mortu? ē nō ppē se s vt nos moreremur
pctō p qđ nos liberaret a morte. Rūdeo
īdō qđ supueniēs festū leticie obumbrat 7
aboler cōmemorationē tristicie. Preterea
h; reddat rō qre pmissē octauae fiat n tū vs/
equaqz in sūlib? erigit qđ octauae fiat. Nā
xps fuit circūcisus carnaliē vt circūcida/
mur spūaliter. ieiunauit vt ieiunem? pe/
des lauit vt lauem? nec tū octauā istoz
aut similitū celebram?. S; et octauae scđōz
ob causam dissimilē celebrat vt pmissū ē.
Rursus dissimilē h; cām octaua pascalis
solēnicarī cui nō sit octauae misterii. Octa/
ua tū addit ppē octo beatitudines qđ in il/
la solēni octaua pcpitūf. put dictū ē ibi. 7
etiā octaua pēte. qđ i idō celebrat vt opez
spūalī cōplūmatio declaref. Est enī oīuz
octauarū rō generalis qz scz octaua redit
ad caput qđ 7 de beatitudinib? i libro de
doctrina xpiana asserit Aug?. Idēqz di/
es pimus ē 7 octau? scz dñic? 7 i idō resur/
rectio dñi d; facta i octaua. i. in die dñica.
Idcirco igit obseruat celebritas octaua/
rū vt reuertamur ad pīnū innocētie statū
in cui? innocētie recordatiōe i octaua die
circūcisio agebat vt mens circūcisa fieret
ab oī carnali cōtagione. Octaua supple/
tionis ē octaua natiuitatis dñi. qz i ea sup/
plem? qđ min? factū ē in festo natiuitatis.
qz enī i natiuitate multū actum ē de ptu 7
paz de pcuriēte. idō in octaua plen? agif
de pcuriēte qđ apparet i rīforijs 7 in anti/
phonis laudū 7 i diurno officio ipī octa/

ue. Et ob silez etiā cām celebrat octaua
ephie. Octaua alteri? rei significatiōis
ē silitur octaua natiuitatis put ibi dictū ē
7 octaua agneti. i. ea enī repntat qđ beata
agnes octaua die visa ē gloriofa a qbusdā
fidelib? put sū ipso festo dicef. Octaua
future glorificatiōis ē vt octaua obit? cu/
iuslibet sancti. Itē nō qđ tātū beat? stepha/
nus 7 laurētī? hnt iter martyres octauas
institutiōis. sol? xō. b. martin? iter p fello
res. De octauis pasce et ascēsiōis 7 nata/
lis dictū ē in. vj. pte sub ti. de pasca. Licz
aut regularit in octauis festiuitatū fiat in
missa officium sic in ipis festiuitatib? p eo
qz octaua eadē dies cū ipso festo cenlet. s
tū fallit i octauis aploz petri 7 pauli in q/
bus d; officiū de martyrib? Licet enī vna
7 eadē die ambo passi fuerint nō tū eodez
die de viroqz i ecclia solēnizat put sū eoz
festō dicef. idēqz vtriusqz officiū neqz in
octaua fieri cū vnā diē dūtaxat ambo ha/
beant p octaua. optuit qđ in eoz octaua
aliqđ cōe officiū inueniref. 7 idō qz eoz
martyriū maximi fuit meriti. officiū d; d
martyribus. Quis 7 de vtriusqz pcpuis
actib? mētio in ipso officio habeat. Fallit
etiā s in octauis beati laurētī in q tria p/
cipue valde cōmēdabilla fuerunt. videlz
pietas i elemosynis. firma stabilitas i fidei
pessione. 7 martyriū spēale. De pmo agi/
tur i vigilia. de scđo in festo. 7 idō d; tertio
agi oportuit i octaua. Veruz i eccliaistica
officia ab aduētū dñi qđ ē tps renouatio/
nis inchoari i phemio. vj. ptis dixerim?
in hac tū pte simplici? incedētes kalenda/
riū psequemur a mēse ianuarij. inchoan/
do. de aliqb? anni festiuitatibus seriatim
aliqđ spēalia apponētes videlz. De scis
fabiano 7 sebastiano. De sancta agnete
De pueriōe sancti pauli. De scđo iu/
liano. De sancta agatha. De purifi/
candiōe bte marie. De cathedra sācti pe/
tri. De annūciatiōe beate marie. De
sanctis philippo 7 iacobo. De inuētiōe
sancte crucis. De reuelatiōe scđi micha/
elis. De sanctis gerualio et prothasio.
De scđo iohē bap. De sanctis petro
et paulo. De maria magdalena. De
festō septē fratrū. De scđo iacobo aplo
De septē dormiētibus. Ad vincula
sancti petri. De machabeis. De inuē
kk 2

De sancta Agatha.

Beata agata p^r
multa tormēta ī carcere mortua
ē. ad cui⁹ caput in tumulto posita ē visibili
ter tabula p angeli ministeriū. in qua scri-
ptū erat. **B**ēte sanctā spōtaneā. honorē
deo ⁊ patri liberationem. ideoq³ p̄suetu
do inoleuit cū tabula ei⁹ imaginē p̄tinēte
fieri p̄cessionem.

De purificatione beate marie virginis.

Inter cunctos
sanctos glōsa dei genitrix vir-
go sp̄ maria p̄marū obtinet. vt-
pote q̄ est sanctis dignior ⁊ excelētor vni
uersis ī cui⁹ honorē ecclia ī q̄ttuor anni tē-
porib⁹ q̄ttuor solēnes celebrat festiuitates
videlz annūciationē assūptionē. natiuita-
tē. ⁊ purificationē. **O**mni enī tpe ip̄am in
memoria habere debem⁹ q̄ oī tpe ad filiūz
suū p nob⁹ peccatorib⁹ intercedit. q̄z due
sūt sibi ⁊ dño nō cōes. s. purificatio ⁊ an-
nūciatio. **D**e aut⁹ q̄ttuor festiuitates fiunt
fm q̄ttuor b̄ndictiōes q̄ in ip̄i⁹ virginis sa-
lutarōe p̄tinēf. **P**rima ē. **A**ue maria gr̄a
plena. q̄ p̄me festiuitati cōpetit scz annūci-
ationi qm̄ videlz eā angel⁹ salutauit. et de
spūsancto p̄cepit facta gr̄a plena. **S**cōda ē
dñs tecū. q̄ cōpetit assūptioni. qm̄ videlz
assūpta ē ī celū. qz tūc fuit cū dño suo. i. fi-
lio vt ē dñs. an̄ enī nō viderat eū dñm ita
manifeste in se. **T**ertia b̄ndictio ē. **B**ndi-
cta tu in mulierib⁹ q̄ cōpetit natiuitati. qz
tūc nata ē mulier ī vtero sanctificata. nul-
la enī alia mulier fuit ī vtero sanctificata.
⁊ idō dicta ē castrū p̄p̄ singularitatez. qz
nūq³ demones castrū illd⁹ fregerūt. **Q**uar-
ta b̄ndictio est. b̄ndict⁹ fruct⁹ v̄tris tui. q̄
p̄gruit q̄rte festiuitati scz purificationi. qz
tūc obtulit illū b̄ndictū fructū in templo.
Quidā etiā faciūt q̄ntū festū scz d⁹ p̄cepti/
one beate marie dicētes qz sic celebrat⁹ de
morte scōz nō p̄p̄ mortē. s. qz tunc rece-
pti sūt ī nuptijs eternis sicut pōt celebra-
ri festū de p̄ceptiōe. nō qz sit p̄cepta. qz in
peccato est p̄cepta. sed qz mater dñi est cō-
cepta asserētes hoc fuisse reuelatū cuidāz
abbati in naufragio p̄stituto. qd̄ tamē nō
est autenticū vnde nō est approbandū cūz
cōcepta fuerit in peccato scz p̄ cōcubitus

maris ⁊ femine. **V**erū tamē l³ fuerit cōce-
pta in peccato dimissum ē ei illd⁹ originale
peccatū ⁊ sanctificata fuit in vtero. sicut ⁊
hieremias ⁊ sanctus iohes bap. q̄re meri-
to natiuitas ei⁹ ⁊ beati iohis bap. celebrā-
tur. natiuitas dico ex vtero qm̄ videlz ī lu-
cem seu in mundū p̄dierūt. **S**z natiuitas
eorū in vtero scz quādo infuse sūt anime ī
corporib⁹ eorū non celebrat⁹ vt p̄missum ē
Sextū etiā festū est festiuitas parient⁹. s.
festū natalis. **S**ed quonīā tūc ē etiā simul
festū filiū qd̄ plenū exigit officiū. ideo non
solēnisat⁹ de illa vsq³ in octauas. **T**ūc vō
solēnisat⁹. sicut iā dictū ē in p̄hemio. **S**e-
ptimū q̄z festū ē beate marie ad martyres
de q̄ sub festo oīuz scōz videt⁹. **Q**uia vō
festū purificationis fm̄ hui⁹ septime ptis
diuisione in ordine t̄pis alia festa virginis
p̄cedit. idcirco h̄ de illo dicam⁹. **E**st autēz
hodie duplex festū. **P**rimū q̄ ad partum
qd̄ d⁹ festū yp̄panti. i. obuiatio. qz in il-
la solēnitare anna p̄phetissa ⁊ simeon ob-
uiauerūt beate marie veniēti filiū suū ch̄ri-
stum in templū offerre. yp̄pantos enī gre-
ce d⁹ obuiatio latine. ab ypo qd̄ ē ire. ⁊ an-
ti qd̄ est p̄. q̄ aduent⁹ dñi in templū signifi-
cat aduentū ei⁹ in eccliam ⁊ in mentē cuius-
libet fidelis aīe q̄ est tēplū spūale. **H**ūc ad-
uentū p̄dixit dñs p malachiā p̄phetam. iij.
Ecce ego mitto angelū meum ⁊ p̄parabit
viā aī facie meā ⁊ statim veniet ad tēplū
sanctū suū ⁊c. **D**el d⁹ yp̄panti. i. p̄ntatio
ex eo qz xp̄s in templū ē p̄ntatus. **S**cōz q̄
ad parientē ⁊ d⁹ festū purificationis. qz be-
ata virgo l³ purificationē nō indigeret nec
legi purificationis obnoxia teneret⁹. qz nul-
lo modo imunda fuit. nec peperit p̄cepto
femine. tñ voluit facere fm̄ p̄ceptū legis.
Dicit enī **L**euic. xij. **M**ulier si suscepto
femine peperit masculū imūda erit septem
dieb⁹. **I**mmūda qd̄ ē erat a p̄sortio hoīuz
⁊ ab ingressu tēpli. expletis vō septē die/
bus mūda efficiebat⁹ q̄ ad cōsortiū hoīuz.
adhuc tñ vsq³ ad diē. xxxij. q̄ ad templi ī-
gressum imūda erat. donec purgaret⁹ iux-
ritū mēstrui flux⁹. **S**ed cōpletis. xl. dieb⁹
diē q̄dragesima tēplū intrabat. ⁊ pueruz
cū munerib⁹ offerebat. **S**i autē feminā pe-
perisset t̄ps duplicabat⁹. ⁊ q̄ ad cōsortiū
⁊ quo ad ingressum. sicut ⁊ duplicat⁹ quo
ad corpis formationē. **M**az in q̄draginta

Ecce ego mitto angelos meos et annuntiant tibi omnia que scripsi super te. Et ecce ego mitto angelos meos et annuntiant tibi omnia que scripsi super te.

Sequitur

Folium CCXXIII

quidā ipm q̄rebāt in delicijs carnis. q̄daz
in diuitijs. q̄dā i libris phoz. 7 nō erat ibi
Uñ in Cāñ. Quēsiui 7 nō inueni euz. mo
do xō nō p̄t aliq̄s errare in via nisi velit.
Uñ manifeste habet i **Esa.** Hec erit recta
via vt etiā stult' nō erret p̄ eā. Et q̄ erit il-
la via. **Ecce** dabo i sion salutē 7 in hierlm
gl̄iam meā. **Dicit** hodie ca. **Ecce** ego mit
to. **Bala. iij. c.** 7 illud. **Et radicaui.** **Ecce**
xxiij. 7 illud. **Quasi cedrus.** q̄d ē ibidem
Fit autē hac die p̄cessio generalis q̄ signi
ficat p̄cessiōē illā quaz brā xgo 7 ioseph
ad tēplū fecerūt. **Qui** in p̄cessiōē aū cā/
cellos cātant respōsum accepit 7c. signifi
cāt p̄phas natiuitatē dñi 7 miscōiaz p̄e/
nūciatēs. **Melodia** ridentiu 7 ē gaudiū
hāc dei miscōiaz suscipiētū. **Tenētes** igi
cādelas i manib' dicam'. **Suscipim'** de'
miscōiaz tuā 7c. **Qd' xō** cātat in ipā p̄ces
siōē 7 in enāgelio. **Accepit** euz simeon in
vlnas suas. ostēdit q̄ debem' euz non tñ
corde s̄ etiā in brachijs portare. **Unde** in
cāticis. **Pone** me vt signaculum sup bra
chiū tuū 7 vt sigillum sup cor tuum. et ad
Lori. **Empti** enī estis p̄cio magno glori
cate 7 portate deū i corpe v̄ro. **Debem'** g
qdē portare non tñ deitatē vl' humanita
tem s̄ vtrūq̄ sicut fecit simeon qd' signifi
cāt p̄ cādela quā ferim' i p̄cessiōē. **Per**
cera enī p̄ apes ope x̄ginali cū melle pdu
ctam. nulla enī libidine resoluunt. hūani
tas siue caro x̄pi ex x̄gine sūpta intelligit.
Per lūmē deitas. qz de' noster ignis p̄su
mens ē. **Deut. iij.** **Per** lichnū i cera aīa
cādidiſſima vel deitas in carne latēs. vel
s̄m alias mortalitas intelligit. **Vel** per lu
men pater. p̄ ceraz fili'. p̄ lichnū spūſſan
ctus. **Rursus** cādela in manu accēsa est si
des cum bona opatione. **Nā** sicut cādela
sine lūmē mortua ē 7 lūmē p̄ se absq̄ cā/
dela nō lucet s̄ mortuū eē videt. sic 7 opa
tio sine fide. 7 fides sine opatione mortua
esse ē. **Lichnus** sub cera occultat' recta
intēio ē. **Uñ Greg'.** Sic fiat op' in publi
co vt tñ intēio maneat i occulto. **Cādela**
autē bñdicunt vt eas digne ferāt oēs **Sūt**
enī multi habētes intus tenebras l' extra
lucere videāt. **Bigne** ferentes sunt qui si
cut terra lucet p̄ lūmen qd' ipi ferūt in ma
nibus. ita lucet interi' p̄ verā fidem. 7 in b
est festiuitas 7 gaudiū magnū. **Portant**

itaq̄ in p̄cessiōē cerei ardētes p̄pter ser
causas. **Primo** vt vnūq̄q̄ se illumset et
opa sua lumie patefacta alijs insinuet. **Se**
cūdo vt ritū gētiliū in meli' cōmutet reli
gio xp̄iana. **Romani** nanq̄ de q̄nto i q̄n
tum annū in kal. februarij ad honorem fe
brue matris martis. q̄ vt putabāt erat de
us belli. lustrabāt vrbē tota nocte cum ce
reis 7 facib' accēsis vt fili' ei' eis victoriā
de hostib' p̄cederet. cui' matrē tā solēni
honorabāt. qd' festū aburbale dicebatur.
Ipi etiā in mēse februario sacrificabāt fe
bruo. i. plutoni 7 ceteri dñs infernalibus
p̄aiab' antecessoz suoz vt p̄piciarentur
ipoz. eis solēnes hostias offerētes 7 tota
nocte eoz laudib' cū cereis 7 facib' accen
sis vigilātes. **Mulier**es q̄z romanz his
dieb'. festum luminuz exercebāt. qz enim
pluto de' infernalis cōcupiscens p̄serpi
nam speciosissimā. eā in p̄ncipio hui' men
sis rapuit deamq̄ fecit. quā ceres ei' ma
ter et parentes facib' accēsis p̄ siluas de
nocte in ethna mōte cecilie multo tpe que
sierunt. put poetaz fabule fingūt. **Idcir**
co 7 ipe in p̄ncipio mensis februarij in me
moriā hui' rei de nocte vrbem lustrabant
ambiēdo ipam cū facib' ardentib'. **idola**
trie enī sicut legi' in libro sapientie obscu
ra sacrificia faciebāt. **Hos** igi' lustrandi
mores sergi' papa mutans in meli' statuit
festum purificationis in honorem matris
dñi in eodem mēse. 7 tunc p̄cessiōes fi
eri vt plebs vniuersa portās cereos ardē
tes i manib' per ecclias p̄cederet i memo
riam celestis regni. quādo oēs electi lucē
tibus bonoz actū lampadibus obuiam
sponso veniētes mox cū eo ad nuptias su
perne ciuitatis intrabūt. **Tertio** vt p̄ hoc
prudētes x̄gines imitemur. quarū beata
xgo est caput vt accēsa in nobis lāpade
castitatis 7 bonoz operū cum eis in tem
plum glorie ad verum sponsū ingredi me
reamur. **Quarto** qz lūmen qd' est ad reuē
lacionē gentiu sicut dixit simeon hac die
p̄ nob' ē p̄sentatū. **hec** ergo p̄cessiō signifi
cat illā simeonis. **Quinto** ad notandū di
uinitatē et hūanitatē x̄pi vt p̄missum est
Sexto ad ostendēdū x̄ginis puritatē ne
q̄s audiēs eius purificationē credere pos
sit eam purificationē indiguisse. **Porta**
mus ergo candelas accēsas q̄s iplo facto

dicat ecclesia. Virgo beata purificatiōe nō indiges s̄ tota rutilas. tota splēdes. Et ppter causas p̄dictas cādelaria nuncupat hoc festū caret octauis. qm̄ l̄z x̄ps legaliter fuerit p̄sentat⁹ i tēplo. null⁹ tñ doctor nos coarctat q̄ infātes die q̄dragesima natiuitatis eoz p̄sentē in tēplo. Un̄ sicut p̄sentatio puerorū ad tēplū fm̄ veterē rituz defecit. qz hodie sit i baptismo. ita ⁊ octaua ypapāt. In octauis enī sic p̄ p̄mū diē recolim⁹. qd̄ factū ē. ita p̄ octauā rem p̄ q̄ factū ē. De festis annūciatiōis assūptiōis ⁊ natiuitatis in suis locis dicet.

De cathedra sancti Petri.

De cathedra s̄a cti petri ecclesia solēnizat qñ vī delict apud antiochiam cathedrati honore sublimat⁹ esse phibet⁹. quaz sublimatiōez dicūt qdā factaz esse a theophilo p̄ncipe anthioceno. cui⁹ filiū defunctū post annos q̄tuordecim petr⁹ suscitauit ⁊ ipm̄ ⁊ p̄lm̄ ciuitatē p̄tuit. pp̄ qd̄ ibi ecclesiaz p̄struxerūt i cui⁹ medio excelsā cathedrā collocauerūt et petrū vt ab oibus audiri ⁊ videri posset exaltauerāt. in qua sedit septem annis. De h̄ igit̄ honore solēnizat ecclesia. qz tūc p̄lati ecclesie ceperunt loco p̄stare ⁊ honore sublimari. Tūc enī cōpletū est illud ps̄. Exaltēt eū in ecclesia plebis ⁊c. Et nota q̄ exaltatus ē tripliciter. ⁊ idō triplex festū ei celebrat. Primo exaltatus ē in ecclesia militantiū eidē p̄sidento ⁊ eā in fide ⁊ morib⁹ laudabiliter regēdo. Ad qd̄ p̄tinet hodierna festiuitas vt premissum ē. Sc̄do in ecclesia malignantiū ip̄az sc̄z dissipādo ⁊ ad fidē p̄uertēdo. ad qd̄ p̄tinet fm̄ festū qd̄ dicūt vincula. Tūc enī ecclesiaz malignantiū dissipauit. ⁊ plures ad fidem cōuertit. Tercio in ecclesia triūphantiū in ea sc̄z introcūdo feliciter. ad qd̄ p̄tinet terciū festū qd̄ passionis ei⁹. Rursus fit ei festuz triplex pp̄ alias qñ q̄ ratiōes. Primo pp̄ter p̄uilegiū. fuit enī p̄ alijs p̄uilegat⁹ ⁊ ideo magis honorat⁹ in auctoritate. Nam fuit p̄ncip̄ ap̄loz ⁊ clauēs regni celozū accepit. Fuit etiā feruentior in x̄pi amore et efficacior in x̄tute. Nam ad eius ymbzā sanabant̄ infirmī. Sc̄do pp̄ officii. ip̄e enī officium p̄latiōis sup̄ vniuersam ecclesiaz habuit. que in tres p̄tes

mūdi sc̄z asiam africanā ⁊ europā diffusā ē. et ideo ecclesia ter in anno pro eo solēnizat. Tercio pp̄ter b̄nficiū. qz ip̄e q̄ potestātē ligandi atq̄ soluēdi habuit liberat nos a trib⁹ generib⁹ peccatoz sc̄z cogitatiōis locutionis ⁊ opationis. Vel quia in deū in p̄mū ⁊ in nos peccamus. Vel h̄ beneficiū pōt esse triplex bonū qd̄ x̄tute clauis peccator in ecclesia consequit⁹. Primo ē absolutionis a reatu ostensio. Sc̄do est pene purgatoriū in tēporalē cōmutatiō. Tercius pene tēporalis fm̄ p̄tem relaxatiō. Quarto pp̄ter debituz qz sc̄z tripliciter p̄auit et pascit nos sc̄z x̄bo exemplo ⁊ tēporali subsidio. Quinto pp̄ter exemplū vt sc̄z null⁹ desperet etiā si tercio x̄pm̄ negauerit sicut ille si tñ velit cum eo deū corde ore et ope p̄stari. Nec ē p̄termittenduz q̄ h̄ festū de incathedratiōe sancti petri. olim festū beati petri epulaz dicebat. Fuit enī mos gētiliū fm̄ magistrū ioh̄em beleth annis singulis i mēse februarij hac die vinū ⁊ epulas deo offerre sup̄ sepulcra parentū mortuorum forte pp̄ter illud **Lob. iij.** panem tuum ⁊ vinū tuum sup̄ sepulcrā iusti cōstitue. quas de nocte demones p̄sumebāt. ip̄i tñ ab animab⁹ circa sepulcra oberrantib⁹ q̄s ymbzās vocabāt vastari putabāt q̄si aie a corporib⁹ egressē carnales req̄rāt cibos. qd̄ beat⁹ Aug⁹ reprobat in fm̄one huius diei. Hoc etiā sancti patres extirpare volētes. festū de incathedratiōe sancti petri tā de illa q̄ rome q̄ etiā de illa q̄ antiochie fuit facta statuerunt fieri illo die q̄ talia a gentilib⁹ fiebat. Un̄ ab illis epulis hoc festū cōsuevit appellari festū beati petri epularū. Hac tñ die non d̄r in q̄busdāz ecclesijs nisi vna collecta. et de illa incathedratiōe q̄ fuit antiochie facta. Dicūt aut̄ eplā p̄etrus ap̄ls seru⁹. q̄ est. **j. p̄et. j. ⁊ euāgelii** Venit ihs in p̄tes. **Mat. xvj. c.** Tract⁹ ē Tu es petrus. **Matth. xvj.** Ad horas d̄i caplm̄. Petrus ap̄ls. **j. p̄et. j. c.** In festo beati mathie ap̄li d̄r eplā. Exurgēs petrus in medio. **Act. j. c. ⁊ euāgelii.** Consiteor tibi pater. **Mat. xj. c.**

De annūciatiōe beate marie x̄ginis

Festū annūciationis beate marie ē qm̄ angelus ei bonos rumores nūciauit

et ipsa saluatore pcepit. Tunc autem implete
sunt prophetie. **¶** In ecclesia legit et catur de p
phetis. que introit e. **Rozate celi desup**
et nubes. i. p. dicatores. pluāt. i. annūciēt.
iustū. i. xpm q̄ anthonomasice dicit iustus.
aperiat terra. i. beata xgo. apiaf in qua p
psensū. et germinet. i. p. cipiat. saluatore. i.
xpm. De h dictus ē sub pma dñica de ad
uētū. Ep̄la est Egre dief xga. Ep̄la. xi. ca.
Alietū ecclie dicūt. Locut⁹ ē domin⁹ ad
achaz q̄ ē eius dē. vii. ca. Euāgelii ē Mis
sus ē gabriel. Luc. i. ca. Et qd̄ ibi dicit. et h
menf. et sic exponit. h mensis scz marti⁹
in q̄ beata xgo cōcepit. ē sext⁹ illi. i. a pce
ptione illius scz elizabeth q̄ vocat sterillis
quia illa pcepit iohem baptistā. viii. kal.
octobris. Dicif etiam p horas caplm In
dieb⁹ illis notū faciet de⁹. Hier. xxx. ca.
Cōpetit autē h festū tēpori veris Paz tpe
veris de⁹ fact⁹ est hō et oia facta sūt noua.
Hoc autē festus ē de dño et de brā maria q̄
re eadē pfatio dicit in natali et in annūciatio
ne dñi. De annūciatiōe dñi p̄suevit oppo
ni q̄ glia in excelsis. et ite missa ē. et te deuz
laudam⁹ in ea cātari nō debeāt. d̄ q̄ dictū
est in p̄hemio hui⁹ p̄tis. Si h festū fuerit
in dñica passionis vel oliuaz ad scdaz fe
riā trāsmutabit⁹. h enī generale est in p̄u
legiatis dñicis dieb⁹. Si autē i triduo añ
pasca occurrerit in sabbato ante palmas
fm quosdā anticipabit⁹. Quidā xō illud
transferūt ad octauaz. similiter si fuerit in
die pasce non cōgrue poterit infra hebdo
madam celebrari in q̄ historia de aduētū
cōpilata cantaf. vii meli⁹ est si ad scdaz fe
riā post octauas trāsseraf. In hac die vt
dicit p diuersa tēporū curricula de mltā ope
ratus ē. Que qdā sic egregijs x̄sib⁹ p̄strin
xit. Salve festa dies q̄ vulnera nra coer
ces. Angelus ē missus. ē passus et i cruce
xps. Est adā fact⁹ et eodē tpe lapsus. Ob
meritū decime cadit abel fratris ab ense.
Offert melchisedech. ysaac supponit aris
Est decollat⁹ xpi baptista beatus. Est pe
trus ereptus. iacob sub herode pempt⁹.
Corpa scdōz cū xpo multa resurgūt. La
trop xpm tam dulce suscipit amen.
De sanctis Philippo et Jacobo ap̄lis.

P **scale temp⁹**
sicut sepe dictum ē octauam si/

gnificat etatem. vbi bonū qd̄ erit singulo
rum in dispari charitate erit omniū. quia
vnusq̄sq̄ de bonis alteri⁹ gaudebit vt de
suo et bonū omniū erit singuloz. **¶** Et ergo
tempus pascale cōcordaret solēnitatibus
q̄ infra illud eueniūt. p̄sertim cum ap̄li i ec
clesia p̄mitiua nō haberēt p̄ticulares solē
nitates. statutū fuit vt in kal. maij celebra
retur solēnitas ad honorez omniū ap̄loz.
vt dies maij nō viderēt diuidere q̄s vna
dignitas et apostolar⁹ i celesti glia fecit eē
sublimes. qd̄ festum greci celebrare dicū/
tur in festo ap̄loz petri et pauli. **¶** Hac etiā
die festū est ap̄loz philippi et iacobi. quia
forte die ista passi sūt. **¶** Sane iacob⁹ iste di
ctus est minor ad differentiā iacobi cōpo
stelle siue zebedei. q̄ dict⁹ est maior nō eta
te sed vocatione. sicut p̄tingit in ep̄is q̄ lo
co ap̄loz sunt. qm̄ q̄ p̄mo cōsecrat⁹ ē alios
q̄tūlibet maiores antecedit. **¶** Primo enī a
dño vocatus est. et primo ei adhesit et sibi
magis fuit familiaris. **¶** In secretis enī illū
vocabat scz qm̄ trāsfiguratus est. et quādo
suscitauit mortuū in domo. **¶** Dictus ē etiā
iste iacobus alpheī q̄ fuit fili⁹ alpheī. **¶** Di
ctus est etiam frater dñi fm carnem quia
dicif fuisse p̄similis ei facie vel qz erat fili
us alpheī fratris ioseph viri beate marie.
et marie sororis ei⁹. **¶** Qui enī ita ex vtraq̄
p̄te sanguinis p̄iungebant⁹. apud iudeos
fratres vocabant⁹. **¶** Iesus autē putabatur
filius ioseph. **¶** Vel dicif frater dñi. i. cōso
brinus. qz fili⁹ sororis beate marie. quem
morē iulci fuāt **¶** Sz et ioseph dicit cognatus
dñi. vlt qz pat̄ putatiu⁹ vel qz cognat⁹ dñi
ex p̄te m̄ris scz brē marie. **¶** Ad clartorē autē
p̄missoz euidētia notādū qz iochim pat̄
brē marie accepit vxorē noie annam q̄ ha
buit sororē nomie ymeria. **¶** Hec autē yme
ria genuit **Elizabeth** et eliud. **Elizabeth**
genuit **Iohem bap.** **De eliud nat⁹ ē emi**
neud. De emineud natus est sanct⁹ serua
tius. cuius corpus ē in opido traieci sup
flumiū mosai. i. ep̄atu leodiceñ. Anna autē
tres viros dicit habuisse scz iochi. cleophā
fratrem ioseph et salome. De p̄mo habuit
filiā scz mariā matrem domini quā de
dit ioseph nuptui q̄ xpm genuit. Genera
tio ip̄ius ioseph et marie posita ē i. vi. pte
sub festo natalis domini. Primo autē viro
defuncto. de scdo filiter genuit aliā filiā

noie mariā quā alpheo postmodū in plu-
gē dedit. Hec autē maria genuit ex alpheo
quatuor filios scz iacobum minores. ioseph
iustū q̄ et barfabas dicitur ē. simonē et iudā
ex tertio x̄o sc̄do mortuo genuit aliā filī fi-
liā noie mariā et zebedeo i cōiugē tradidit
ex q̄ duos filios habuit. s. iacobū maiore
et iohē euāgelistā. Porro iacob iste me-
rito sue p̄felliōis cognominatur ē iustus. Ex
vtero enī dicitur sanctus fuisse. Ipse enī a petro
et iacobo et iohāne ap̄lis ordinatur ē p̄mus
hierosolymitanorū ep̄s. Ipse etiā vna cum
basilio ep̄o cesariē. addidit nob̄ in sc̄ptis
misse celebrationē. Ipse q̄z tradit p̄m cele-
brasse missam post pasca dñi in hierl̄m. et
petr⁹ p̄mus i antiochia. Ipse vinū vel sice-
rā nō bibit. nullā carnē comedit. nūq̄z ton-
sus. nūq̄z vinct⁹. nūq̄z balneo vsus ē. et in
tm̄ genib⁹ terre defixis orabat. vt genua
ei⁹ cameloz excedere duriciā crederentur
Ipse p̄cipitar⁹ ē a iudeis de pinnaculo tē-
pli cū nomē x̄pi p̄dicaret. et cū p̄tica fullo-
nū interfect⁹ ē. Fullo enī ē q̄ lineos p̄anos
cādificat. Quidā enim dixerūt p̄pter p̄m
interfeciōis ei⁹ iudeos destructos fuisse
p̄ Titū et Vespasianū et ita nō attribuunt
destructiōez illā morti x̄pi. In h̄ festo dicūt
q̄dā eccl̄ie introitū. Exclamauerūt. **Ree-**
mic. ix. c. Eplaz. Strabūt iusti. q̄ est Gal.
v. ca. Euāgelii. Nō turbet cor v̄m. qd̄ ē
Joh. xiiij. c. Et postcōionem. Tanto tpe
Joh. xiiij. c. Dicit etiam ad horas caplm̄
Strabūt iusti Gal. v. c. et illd̄ Nos isēfati
qd̄ ē ibidē. et illd̄. Nō esuriēt. Apo. viij. c.

De inuentiōe sancte crucis.

In sancta cru-
ce dñi sc̄da spes habet. Sic enī
btā x̄go portauit dñm. ita et s̄a
cta crux suo mō. Et sic dat dñs aquis ba-
ptismalib⁹ sanctificare et alijs sacramētis
ita p̄ tactū dñice carnis sanctificatū fuit il-
lud lignū vt nos suo modo sanctificare pos-
sit. et q̄z ita crux saluat p̄ talē effectuz quez
h̄z. idō de eo cantat. O crux sp̄didior et
q̄ sola fuisti digna scz dignitate tibi data.
portare talētū mūdi et. Et q̄z finis crucis
est gl̄ia ideo in fine pluriū antiphonarū de
cruce dicitur alla. Dicit autē p̄ horas capitulū
Vbi autē absit. Gal. vi. ca. Fit autē du-
plex festū de cruce videlz exaltationis de

q̄ suo loco dicitur. et inuentiōis. q̄z inuenta
fuit crux tpe eusebii pape a beata helena
matre constantini mediāte iuda q̄ tūc iude⁹
erat. Cū in canone ipsi⁹ eusebii ita legitur
Cruz dñi n̄ri iesu x̄pi. q̄ nup̄ nobis guber-
nacula sancte romane eccl̄ie tenentib⁹. Quo-
to nonas maij inuēta ē i p̄dicto kalēdarū
die inuentiōis festū vobis solēniter cele-
brare mādatur. Est autē mai⁹ h̄ festū q̄ ex
altatiōis put ibi dicitur. Legit autē de p̄di-
cto iuda q̄ puerus ad fidē fact⁹ ē postmo-
dū ep̄s hierosolymitan⁹. et mutato noie
vocatus ē quiriac⁹. De quo dicit diabo-
lus sic p̄phetizasse Judas x̄pm morti tra-
didit. sed iste iudas illū mortuū exaltauit
et artes magicas alias meas detexit. s. iudi-
cāus familiar⁹ et amicus me⁹ cito rex erit.
q̄ me de isto vindicabit. Qd̄ factū ē. Naz-
ianus monachus ab ordine apostatās
acq̄sivit p̄ nephas cōsulatū romanū. et de
inde factus impator et xp̄ianorū p̄secutor
illū diuersis penis afflixit et interfici iussit
Legit q̄z q̄dā miles noie quiriac⁹ hunc
iulianū postea interfecit. De isto iuliano
legit q̄ adhuc apud constantinopolim in
tumba sua fetor intolerabilis p̄greditur.
Si q̄ratur q̄re sit festum de cruce in q̄ x̄ps
fuit de honestatus et flagellat⁹ et nō de asi-
na in qua valde fuit honorat⁹. nec etiā de
alijs que ipse tetigit. Rūderi pōt q̄ laus
et honor sup̄ asinas impensius. transitorius
et mūdānus fuit nec inde sal⁹ nostra p̄dicit
de q̄ curandū nō est. Preterea p̄ alia que
ipse tetigit. nō leguntur miracula et sanitates
fieri. nec p̄ illa redempti sum⁹. de honesta-
tio x̄o in cruce facta nostra redēptio fuit.
Dicit hodie introitus. Nos autē. Gal.
vi. c. Et legit epla. Cōfido de vob̄ i dño
Gal. v. c. p̄ eo q̄ ibi dicit. Vbi autē absit
gloriarī nisi in cruce dñi n̄ri iesu x̄pi. Alie
eccl̄ie dicūt. Hoc sentite. ad phil. ij. Euā-
gelii ē. Sic ē regnū celoz thesauro absco-
dito in agro et. quia crux domini ad l̄raz
inuenta est in agro. Vel aliter in agro ec-
clesie inuenit crux dñi que dicit thesaur⁹. q̄z
emptū est p̄ eaz nobis regnū celoz qui vi-
det hunc thesaurū in eccl̄ia vadit et vedit
oia que habet. id ē. oēs transitorias dele-
ctationes et emit agrū istū vt sit de eccl̄ia.
Alij dicūt. Erat homo ex phariseis. Joh.
ij. c. Et ē notandū q̄ festū crucis sit semp

cū festo martyꝝ. qꝫ crux significat martyꝝ
riū. 7 ideo in festiuitatibus sancte crucis le
gunt in quibusdā ecclesijs. vj. lectiones de
martyribꝫ et officia cōmiscētur. De signo
crucis dictū est in p̄hemio q̄ntē ptis.

De reuelatiōe sancti Michaelis

Ecclesia facit fe

stū de angelis duplici rōne. Pri
ma ē. qꝫ nob̄ mīstrāt. oēs enī sūt
administratorij spūs. i. i. mīsteriū mīssi p
pter eos q̄ hereditateꝝ capiūt salutē siē ha
bēt i. eplā ad Heb. Scda rō ē. qꝫ pugnant
p nob̄ 3 angelos malos. nec pmittūt nos
reptari supra id qd̄ possumus. De hac pu
gna dicit in Apoꝫ. Factū ē plū i celo. h̄ bel
lū erit marie tpe antichristi 7 i morte mar
tyrū fuit 7 etiā sp̄s. Et electꝫ ē draco. i. di
abolꝫ. d̄ celo. i. de celestibꝫ hoībꝫ 7 delectꝫ
i corda maloz hoīuz. Qui autē belli prin
ceps ē beatissimꝫ michael. 7 ideo fit ei festū
h̄ sit de vltima gerarchia de inferiori scz
ordine. Sūt enī nouē ordines angeloz p
ut tactū ē in q̄rta pte s̄ ti. de p̄fatiōe q̄ q̄
uis oēs mittant qm̄ vt p̄missū ē sūt admi
nistratorij spūs. 7 in Ela. vi. habet q̄ mī
sus ē ad deū vnꝫ de seraphin. raro tñ mī
tunt. Un̄ daniel milia miliū mīstrabāt ei.
7 decies cētena milia assistebāt ei. Eoz xō
q̄ mittūt pnceps ē michael. q̄ fuit pnceps
ecclesie iudeoz vt habet i danielē. Rhodo
xō ē princeps ecclesie xpianoz. In iudeis
enī fuit aliqñ ecclesia q̄ nūc ēi xpianis. hoc
autē festū qd̄ ē cōmemoratio victorie s̄cti
michaelis inde originē sūpsit. qꝫ cū barba
ri depopularent apuliā. xpiani triduo
ieiunio indicto sancti michaelis auxiliū i
plorauerunt. p cuiꝫ visibile patrociniū fu
ga terga dederūt 7 xpiani victoriē habu
erūt. Vocat etiā festū reuelatiōis. quia i
mōre gargano reuelatꝫ ē vt seq̄tur. Sane
michael gabriel 7 raphael noīa psonalia
sūt angeloz. Alia xō sūt ordinū vt dictūz
ē in q̄rta pte sub ti. de p̄fatiōe. S3 cū h̄ fe
stū sit cōe oīuz angeloz. q̄re specialiter de
noīa festū sancti michaelis 7 non gabrie
lis vt raphaelis. Rñdeo michael est qui
mīssꝫ i egyptū fec̄ illas famosas plagas q̄
diuisit mare rubꝫ. q̄ deduxit pplm̄ p deser
tū. 7 duxit i terrā p̄missiōis. Ipe ē p̄posi
tus paradisi 7 custos. 7 est susceptor aiāz 7

pnceps ecclesie. 7 ideo magis eū venerari de
bemus. Scda rō ē. qꝫ ip̄emet fūdauit ec
clesiā 7 cōsecrauit altare. vñ dicit. Stetit an
gelꝫ iux̄ arā tēpli 7 c. h̄ fuit i monte gar
gano. postea xō reuelauit h̄ hoībꝫ p ep̄m
regionis illiꝫ. Tertia rō est vt hoīes vene
rātes angelos pueniāt ad p̄fortiū angelo
rū. Et ea de causa i diebꝫ dñicis 7 festiuis
solēnitatibꝫ nouē psalmi 7. ix. lectiones. 7
ix. rñsozia cātāt vt p cātū istoz ad p̄fortiū
pueniamꝫ nouē ordinū angeloz. qꝫ p̄pri
um ē deo cātare. Cōgaudendo ḡ angelis
dic̄ ecclesia i introitu. B̄ndicite dñm oīes
angeli eiꝫ. Et qꝫ angeli laudāt et nos siliē
deū laudare debemꝫ. Un̄ seq̄t x̄sus. B̄n
dic aīa mea dñm. Eplā xō d̄ Apoꝫ. j. c. su
mis. Significauit de q̄ optet fieri cito 7 c.
Seq̄t ibi. Iohes septē ecclesijs. p septem
ecclesias vel p septē spūs. quātū ad itelligē
tiā q̄ ad hāc diē p̄tinet vniūsitās angeloz
intelligit. p septē enī dies currit vita p̄is
Sequit rñsoziū. B̄ndicite. 7 x̄sus. Bene
dic. ratiōe q̄ supra. Alia ē. In p̄spectu an
geloz psallā tibi. Hoc autē ideo dicit eccle
sia qꝫ pati sūt angeli deferre deo oratiōes
n̄ras. Semp enī nob̄ astāt et aspiciūt nos
7 auscultāt. Un̄ i cāticis. Que habitas in
ortis amici. i. angeli auscultant te. Bern.
Istos scz bonos cōpassio. illos scz malos
passio. i. inuidie cogit. vt i nos sp̄ aspiciāt
Sequit euāgeliz. Accesserūt 7 c. Mat.
xviij. c. in q̄ p̄cipit vitari scādālū puuloꝝ
qꝫ ibi fit mētio de angelis. Amen dico vo
bis. qꝫ angeli eoz i celis semp vidēt faciē
patris mei q̄ est in celis. Q̄ xō pati sint de
ferre oratiōes n̄ras in offertorio ostendit
Stetit angelꝫ iux̄ arā tēpli 7 c. Apoꝫ. viij.
ca. 7 data sūt ei incēsa multa. i. oratiōes i
cenſe igne charitatis 7 ascendit fumꝫ aro
matū. i. oratio in p̄spectu dei de manu an
geli In postcōmunionē xō placuit ecclesie
h̄c p̄s b̄ndicere. vñ dicit i quibusdā ecclesijs.
B̄ndicite angeli dño 7 c. Sane q̄ micha
el legi cū dracone pugnaſse itelligit alle
gorice. michael. i. xp̄s. historice xō qꝫ mi
chaelis 7 alioꝝ angeloz eiꝫ ministerio di
abolus describit in ecclesia p̄pter laicos eē
depulsus. In hoc festo dicitur caplm̄ Si
gnificauit. Et illud. Beatus qui legit Et
illud. Iohānes septem ecclesijs que sunt
Apoꝫ. j. ca.

De sanctis Gervasio et Prothasio.

In festo sancto

rū gervasij et prothasij cātatur ex institutiōe gregoriū introit⁹. Loquet dñs pacē in p̃lo suo ex eo q̃ tali die pax inf̃ romanū impatorem et agisulphū regē longobardoz extitit reformata quē regem celdonia ei⁹ vxor xp̃ianissima cui Greg⁹. librum dialogoz sc̃psit ad fidem p̃uertit. Officia nāq̃ sanctorū ptim pueniunt ip̃is sancti partim his euntib⁹ que in ip̃oz euenere diebus.

De sancto Johāne baptista.

Quia interna

tos mulierū nō surrexit maior iohāne bap. merito eccl̃ia celebrat festū de illo et facit ei festū duplex. sc̃. natiuitatis et decollationis. Natiuitati pp̃t̃ q̃ttuor. Primo pp̃t̃ historiā. qm̃ dicit dñs d̃ eo p̃ angelū sic in euāgelio habet. et multi i natiuitate ei⁹ gaudebūt. qd̃ etiā ppter saracenos dictū est. q̃ h̃ festū celebrare dicunt. Sc̃do pp̃t̃ allegoriā et mysteriū. qz p̃ ioh̃ez figurat⁹ ē ort⁹ gr̃e quā nob̃ attulit x̃ps. Ip̃m enī ioh̃es p̃cessit in annūciatione. in natiuitate in p̃dicatione. in passiōe. et in adinferos descēsiōe. Tertio qz sic beata ṽgo sanctificata fuit in vtero matris ita et ip̃e. Quarto qz ip̃se p̃m̃ annūciavit gaudia eterna. et idō dicit lucifer et turtur. **Uñ in Can.** Vox turturis audita est i terra ñra. Et Job. xxxviii. Nunq̃d p̃duces luciferū in t̃pe suo. Et ei⁹ natiuitas fuit p̃ gabrielē archangelū nūciatā. Idō aut̃ ioh̃ānes dicit⁹ ē lucifer. qz obtulit nouū t̃ps et inde ē q̃ in q̃busdā ecclesijs h̃z missaz in mane. qz natiuitas ei⁹ fuit q̃si auroza. Natiuitas ṽo xp̃i fuit q̃si ort⁹ solis. Vel idō d̃z missa i ortu diei. qz legi⁹ i euāgelio luce q̃ ip̃e fuit sanctificat⁹ et sp̃u sancto replet⁹ i vtero matris. q̃re merito laudandus est ei⁹ creator in exordio diei q̃ illū dignat⁹ ē honorare i vtero matris. Habet etiā aliaz pp̃riaz missam sicut et alij sancti q̃ d̃z circa tertiā. Vel p̃ma missa ē de vigilia euāgeliste. vel alia d̃z qz ip̃e fuit martyr et precurzor. **Uñ illa missa ē vni⁹ martiris et est introit⁹. Iustus vt palma florebit. De ip̃so nāq̃ pphetizauerūt Esa. et iherie. iherie**

mias ip̃so ṽite actu. qz fuit ei filius **Esaías** vt in epla habet hodierna Audite insule et attēdite p̃li de longe. **Esa. xlii. ca.** Ibi etiā sequit⁹ vñ sumis introit⁹. sc̃. De ṽtre et. Sequit⁹ etiā ibi. Posuit os meum vt gladiū acutū. Gladi⁹ acur⁹ ē lingua predicatoris. qm̃ abscondit sup̃flua. Sequitur Posuit me q̃si sagittaz electam. Sagitta electa ē p̃dicator q̃ facit qd̃ docet. Sagitta acuta fuit ioh̃es cum dixit: Benimina viperaz q̃s docebit vos fugere ab ira ṽtura. Respōsorū est. Priusq̃ te formare et. **hiere. f. c. et de natiuitate ei⁹. Alla ē. Tu puer. Luc. i. Et illd̃. Inter natos mulierū et. Mat. xi. c. Euangelij est. Elisa beth impletū. Luc. i. Dicit aut̃ hac die capitulū. Audite insule. Esa. xlii. c. Et illd̃ Priusq̃ te formarem. iherie. f. c. Et illud Reges videbūt. Esa. xlii. c. Porro in vigilia beati ioh̃is bap. ieiunam⁹ q̃si cōpates ei⁹ q̃ in deserto ieiunauit et aspera vitam duxit. Et vigilia ip̃a plenū h̃z officiū Quia post ioh̃is decollationē x̃ps crucifixus fuit et agnū comedit. Fuit enī iohānes q̃si lapis angularis. i. ver⁹ et nouū testamentū coniungēs. Uñ tūc magis solennizamus ppter mysteriū q̃ ppter p̃sonā ip̃az et qm̃ ip̃e fuit medi⁹ inter vtrūq̃ testā. qz fuit finis veteris et initij noui testā. Naz et lex et pphete vsq̃ ad ioh̃ez videlz incluse. Hinc ē q̃ hui⁹ diei officiū ptim d̃ veteri. et ptim ē de nouo testā. In hac autē die ioh̃es euangelista obiit. Et ei⁹ festū trālatū est put sub ei⁹ festo dicef. Festū autē decollationis non ita solennizat eccl̃ia sic istud put ibi dicef. Fuit q̃ vt p̃missus est in vtero sanctificatus sicut et iherie. **Uñ et de iherie. legi⁹ hac die. Qd̃ pbat⁹ p̃ illud qd̃ d̃z in euāgelio. Et repleta ē sp̃u sancto elisabeth. et exultauit in gaudio infans in vtero meo. Et q̃ genere sanctificatiōis nō legim⁹. Dicit tñ qdā q̃ ab omni pctō mūdatus est. Sed in glo. super illo loco. Tu vis a me baptizari. ego a te debeo baptizari. i. ab originali pctō mūdari. d̃z q̃ i p̃sona generalis hoīs loq̃bat⁹. Fuit tamen i pctō originali pcept⁹. sicut et beata virgo. de quo et q̃re eius natiuitas celebret⁹. sub purificatione dictū ē. Paul⁹ historio-graphus romane eccl̃ie diacon⁹ cassinensis monachus qdā die cū vellet pascālē****

cereum cōsecrare raue facte sunt fauces
eius cum p̄us vocales essent. vt ḡ vor sibi
restitueret composuit in honore beati iohannis
hinnū. **U**t q̄ant laxis. in cui⁹ p̄n-
cipio petit vocis restitutionē quā obtinuit
sicut ⁊ merito sancti iohannis restaurata ē
vox zacharie. **I**n hoc festo nō cantat frequē
allā. sicut fit in festiuitatibus petri
⁊ pauli ⁊ aliorū. in quorū vltimis noctur-
nis p̄sonat. **R**atio est. qz ip̄e figurat legē
⁊ qz natale huius fuit añ xpi resurrectionis
⁊ añ gaudiū. **Q**uidā tñ faciūt officiū sine
allā in initio noctis ppter figurā legis. et
postea iterāt officiū cū allā in medio nocti
terminantes illud in p̄ncipio lucis in me-
moriā atriue obfuationis. de qua ⁊ quare
in hoc festo nocturni cantant in initio no-
ctis dictū est in. v. pte sub ti. de nocturnis
Nō q̄ antiquus solebat vna q̄dragesima
celebrari añ b̄ festum ⁊ alia añ natale dñi
Sed postea ppter fragilitatem hominū
reductū fuit ad tres septimanas añ nata-
le ⁊ tres añ hoc festum. **E**n̄ phibitum est
in decretis ne in ill' tribus septimanis nu-
ptie fiant. **S**ed ⁊ hodie b̄ abolitum est. p-
ut dictū est in p̄ma pte sub ti. de sacramētis
fuit aut tria specialia in b̄ festo. **I**n vigi-
lia nāq̄ in q̄busdā p̄ribus ex antiq̄ obfua-
tione colligunt hoies ⁊ pueri ossa ⁊ q̄dam
alia immūda ⁊ insil' cremāt vt inde fumus
in aerē pducāt. **F**erunt etiam brandas si-
ue faces. ⁊ cum ill' circūeunt arua. **T**ertiū
est qz rotā volūt. **Q**ui immūda cremant
⁊ fumum in altū p̄duci faciūt. habēt hoc
a gentilibus. **A**ntiquus em̄ dracones hoc
tempe ad libidinem ppter calozē excitati
volando p aerē frequē in puteos et fō-
tes spermatizabāt ex quo inficiebant aq̄.
⁊ tunc erat annus letal' ex aeris ⁊ aquarū
corruptōe. qz quicūq̄ inde bibebāt morie-
bant aut guem morbum patiebant. **N**ō
attendetes p̄bi iusserunt ignem frequē
⁊ passim circa puteos ⁊ fontes fieri. ⁊ imū-
da ⁊ q̄cūq̄ immundū redderēt fumus ibi
cremari. **N**āq̄ p talē fumū sciebant posse
fugari dracones. **E**t qz talia b̄ tempe ma-
xime fiebant. ideo b̄ adhuc ab aliq̄b̄ obf-
uatur. **S**unt em̄ dracones aialia. **U**nde i
ps̄. **L**audate dñm de terra dracones non
tracones. i. meat⁹ terre. put q̄dā dixerūt.
q̄ q̄dam aimalia in aere volant. in aq̄s na-

tant. p̄ terram ambulant. nil immūdm susti-
nent. ⁊ fugiūt. ppter fumum olifey sic ele-
phantes ppter grinnitū suū. est etia⁹ alia
ratio quare ossa animalū cōburunt vic⁹
in memoriā qz ossa ioh. bapti. a gentilib⁹
in ciuitate sebastē combusta fuerūt. vl' po-
test hoc referri ad nouū testamētū. **A**bijci-
unt em̄ queri vetera ⁊ cōburūt. ad signifi-
candū qz adueniēte noua lege vet⁹ testa.
debet cessare. dictū est em̄. **A**etustissima
veterū nō comedetis. ⁊ nouis supuenien-
tibus vetera p̄icietis. ferūt qz brāde seu
faces ardentes ⁊ sūt ignes. q̄ significāt s̄a-
ctum iohem q̄ fuit lumē ⁊ lucerna ardēs
p̄cedens ⁊ p̄cursor vere lucis q̄ illuminat
omnē hoīem venientem in hūc m̄dm. vñ
d̄. **I**oh. v. **I**lle erat lucerna ardēs ⁊ lucēs
añ dñm. q̄ viam dñi p̄pauit in heremo.
Rota in q̄busdam locis volūt ad signifi-
candū qz sicut sol ad altiora sui circuli per-
uenit. nec altius pōt p̄gredi. s̄ tunc sol de-
scendit in circulo. sic ⁊ fama iohannis qui
putabat xpus descendit. s̄m qd ip̄e testi-
monium phibet dicens. **N**e oportet mi-
nui illū aut crescere. **N**ō dicunt q̄dam di-
ctum esse eo qz tūc dies incipiūt minui. ⁊ i
natiuitate xpi crescere. **S**z qz añ festū san-
cti iohannis decrescūt. ⁊ ante natale do-
mini crescunt. intelligēdum est de natiui-
tate in matre quādo. i. p̄ceptus est vterq̄
qm̄ iohes conceptus fuit decrescētibus
diebus. vt in septembri. ⁊ xpus in crescen-
tibus. vt in aprili. **U**el de morte vtriusq̄
Naz corpus xpi exaltatū est in cruce. cor-
pus iohannis capite minoratū.

De sanctis Petro ⁊ Paulo.

Petro ⁊ pau-
lo q̄stio est. **U**trū eade⁹ die pas-
si sint. **N**am henric⁹ solitarius
velle videtur qz eadem die añno reuoluto
paulus passus sit. **S**ed **P**elagi⁹ ⁊ **N**ico-
laus pape ⁊ ambro. ⁊ alij s̄acti p̄res volūt
qz eadem die ⁊ eadem etiā hora sub **N**ero-
ne impatore vic⁹ anno. xiiij. imperij eius
alioq̄n false essent historie de ill' scripte. s̄
tñ in diuersis locis. licet in vrbe ⁊ diūsas
penas passi sunt. qz **P**etrus in vrbe cruci-
fixus est. **P**aulus vō qz sicut legi⁹ in acti-
bus ap̄loz ciuis roman⁹ erat. q̄uis natōe
tarsensis esset. ex muros vr̄b decollatus.

q̄ pena honestior videbaf. ⁊ de ip̄o lac p sanguie legif pfluxisse. Verū pcedēte tēpore cū Cōstantinus impator in honorez vtriusq̄ eccl̄as pstruxisset ⁊ romanus pōtifer vellet eoz corpa sepere ⁊ dubitaref q̄ cuius ossa forēt. diuini? r̄sum est. ma iora ossa sunt p̄dicatoris. minora p̄scatoris. ⁊ sic ab inuicem sepata sunt in pprijs eccl̄ijs collocata. Postmodū x̄o siluester papa volēs eccl̄as ip̄as p̄secrare tam parua q̄ magna ossa equa lance cū summa reuerentia pōderauit. ⁊ vnā medietatem in vna eccl̄a ⁊ aliā in alia collocauit. Und̄ q̄ daz faciūt festum de hac diuisione ossiū in nonis vel. viij. ydus iulij. q̄ die tali facta fuit. Alij illud faciūt. xv. vel. xvij. eiusdez mēsis. Alij x̄o dicunt q̄ festum diuisionis Petri ⁊ Pauli qd̄ celebraf die illa fit pp̄ illam diuisionē q̄ facta est in hierlm̄. post xij. annos. qm̄ sepati sunt ad p̄dicandū gētibz. in quo festo cātant illā magnā sequentiā. Celi enarrant gl̄am. ⁊ euāgelijz ascensionis Recubentibz ⁊c. incipietes in fine ibi. P̄ns q̄dem ihs postq̄ ⁊c. Licz at eozū festa eadem die celebrāda cōcurrāt. bt̄us tñ Greg⁹ instituit vt tantū officium beati Petri ip̄o die celebraf. Tū qz tali die eccl̄a. b. Petri fuit dedicata. Tum qz ip̄e p̄or fuit p̄uerfioe. Tū qz fuit maior dignitate. qm̄ romane eccl̄e tenuerat primatum. Et d̄r in missa introitus. Nunc scio. Act. xij. c. ⁊ collecta cōis vtriq̄. Deus q̄ hodiernā diē. q̄re nō fit aliā cōmemoratio de. b. Paulo. Ep̄la. Visit herodes. que est ibidē. Alla. Tu es petr⁹. Mat. xvij. Euāgelijū. Venit ihs in p̄tes. qd̄ ē ibidē vbi dicif. Quē dicunt hoies esse filiū ho. Sed fm̄ hiero. in hebreo d̄r filium Ade. Per horas x̄o d̄r caplin. Visit herodes rex man⁹. Act. xij. c. Et illd̄ Angel⁹ domi Et illud. Et petr⁹ ad se reuissus. q̄ sunt ibidē Sequēti x̄o die fit festum de. b. paulo Et d̄r in missa introitus. Scio cui. ij. ad Thimo. ij. ⁊ collecta. De⁹ q̄ multitudinē. Graduale. Qui opatus est petro. Gal. ij. Ver sus est. Gra dei. j. Chorl. xv. c. Ep̄la. Notum vob facio. Gal. j. c. Alla. Tu es vas Act. ix. c. Euāgelijū. Dixit simon petrus. Mat. xix. c. In alijs eccl̄ijs d̄r. Hoc est p̄ceptum. Joh. xv. c. Cōio. Amē dico vob Mat. xix. c. Item in nocturnali officio

beati Pauli q̄dam x̄suli p̄mittunt anti phonis laudum. vt dictū est in. vij. parte sub dñica de trinitate. ⁊ d̄r caplin. Bonum certamen. ij. ad Thimo. iij. c. i octauis x̄o ap̄loz dicif illud. Confitebor tibi dñe rex. Eccl̄i. vi. Verum in vigilia d̄r In troitus. Dicit dñs. Joh. vi. c. ⁊ ep̄la. Petrus ⁊ Iohes. Act. iij. c. Euāgelijū Dixit ihs simon petro. Joh. vi. c. H̄z aut̄ hoc festum tria. s. ieiuniū. solennitatē ⁊ octauaz Ieiuniū qz si velimus cōregnare oportet nos ⁊ compati. In die festi de eozū glori ficatione gaudemus. In octaua de eozū futura beatitudine in corpe ⁊ anima iam certi letamur ⁊ eterne glorificationis merituz expectamus. De hac octaua dictū est in fine phemij huius partis. Et nota q̄ Leo pa pa scōus orans p̄ncapolitanis ciuibz i mari cum saracenis pugnantibz fecit illā collectā. Deus cuius dextra beatū Petrum ⁊c. Perfectis x̄o p̄ eum muris ciuitatis leo mane imponēs seras portū orās fecit illam collectā. Deus q̄ beato Petro collatis clauibus ⁊c.

De maria magdalena.

In festo magdalene d̄r ep̄la. Mulierē fouē q̄s inueniet. q̄ est in parabol⁹ vl ti. c. et Euāgelijū Rogabat ihs. Lu. vij.

De septem fratribz.

Circa festuz septem fratrum notandum est tres fuisse m̄res. q̄rum qlibz septem fratres habuit filios. ⁊ post passioes eozū passe sunt vicz mater machabeoz. cui⁹ no men ignoraf. ⁊ Felicitas m̄r istoꝝ septez fratrum. ⁊ Simphoriana sapiens mulier q̄ sancta fuit.

De festo sancti iacobi apostoli.

In festo iacobus maior filius zebedei frater iohānis euangeliste missus est ad p̄dicā dum hispanis. s. cū non possz nisi vnū p̄cipem ibi p̄uere rediit hierosolymis. s. tandē ab herode decollat⁹ ⁊ in hispaniaz reportat⁹ q̄s viuus p̄uere nequit mortuus diuino miraculo p̄uertit. Sit autem eius festum. viij. kal. augusti. p̄ eo q̄ tali

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle. Some legible words include: "In festo", "De festo", "De maria", "De septem", "De festo sancti iacobi", "Iacobus maior", "filius zebedei", "frater iohannis", "euangeliste", "missus est", "ad predicandum", "hispanis", "cui non", "possz", "nisi unum", "principem", "ibi", "peruere", "rediit", "hierosolymis", "s. tandem", "ab herode", "decollatus", "et in hispaniaz", "reportatus", "quod", "vix", "peruere", "nequit", "mortuus", "diuino", "miraculo", "peruertit", "sit autem", "eius festum", "viij. kal. augusti", "pro eo quod", "tali"]

die fuit apud cōpostellā trāslat⁹. nō q̄ tūc
obierit. q̄ occisus est ab herode in diebus
azymoz. vicz. viij. kal. aplis. in annuncia
tiōe dñi. s. circa pasca. vi. legif in epla hui⁹
diei. **H**isit herodes rē. 7 ita tunc ppter
dies ipos festū nō habuit. In kal. xō. Ja
nuarij fuit sepult⁹. q̄ ab augusto vsq̄ tūc
sepulchri eius fabrica fuit protelata. **E**t
ideo sit. viij. kal. augusti h̄ festū. quoniam
hac die dedicata est sibi ecclā in cōpostel
la. Quare dictus sit maior dictū est sub fe
sto aploz **Philipi** 7 **Jacobi**. Hoc autē
festū non h̄ vigiliā v̄ieiuniū. put dictū
est in. vi. p̄tē quarta feria tertie hebdo
made aduentus. hac die dicūt q̄daz ecclē
eplam. Jam nō estis. **Eph. ii. c. Alie**. Bñ
dictus de⁹ 7 pater. **Eph. i. Et euangeliiū**.
Accessit ad ielsum. **Mat. xx. c.**

De septem dormientibus.

Hinc de festo

Septē dormientiū dicendū est.
sex eozū potentes fuerūt i ephe
sotpe quo decius cesar p̄secut⁹ est ecclāz
dei q̄ q̄cito audierūt p̄secutōz fugerūt in
montē 7 latuerūt in spelūca q̄dam. 7 secū
magnā pecuniā portauerūt. sed parū ci
bi. quoz nomia sunt **Barimian⁹**. **Bar**
cus. **Partinian⁹**. **Dionysius iohes**. **Se**
rapiō 7 **Cōstantin⁹**. Hi cum essent in spe
lūca p̄ma die comederūt q̄cqd habuerūt
comestioni aptum. 7 dixerūt fuenti suo.
Eras emas nob cibos. q̄ parū hodie co
medim⁹. 7 postea dormierūt Tandem de
cius q̄sūt eos. nam audiuit eos esse xp̄ia
nos. s. dictū est sibi eos aufugisse i alias re
giones v̄l in monte latuisse. q̄ audiēs fec
ostia spelunce lapidib⁹ obstrui. **P**ost m̄l
tum xō tempis vicz circiter tricentos an
nos. q̄dam voluit stabulū i speluncaz fa
cere. 7 fecit magnū ignem in quo soluti sūt
lapides q̄ erant in ostio spelūce. 7 statim i
spelunca refulsit splendor ignis 7 euigila
ti sunt septem dormiētes 7 sex q̄ potentes
erant dixerūt septimo q̄ erat seruus eozū.
Dies est. yade nobis emere cibos. **P**uta
bant em se p̄ vnam noctē tñ dormiuisse.
Fuit ḡille ad ciuitatem 7 venit ad macel
la. miratus vltra modum. q̄ cruce vide
bat p̄ vicos 7 in triuijs 7 in q̄driuijs. **C**ū
q̄ carnes emens obtulisset monetā quam

habebat. nō cognouerūt eam carnifices 7
dixerūt. **U**n habes istos numos? **Q**ui ait
Ex meo p̄p̄o labore. 7 illi. **U**n es tu? **Q**ui
ait. de patria ista. **T**ūc illi. **Q**ui sunt parē
tes tui? **I**lle ait. **I**ste 7 iste. **E**t non cognō
uerūt carnifices aliq̄s eozū quos ip̄e noīa
bat. **A** longo em tpe eozū nomia cum illis
erant sepulta. **I**terū illi dixerūt sub q̄ im
patore fuit illa moneta? ait ille. **S**ub **De**
cio. **T**unc illi ammirati. tū p̄p̄ monetam
tum p̄p̄ ea q̄ referebat. estimātes eū in sa
num esse. ligauerūt eum 7 duxerūt eū an
te pontificem ciuitatis. **C**ui diligens inq̄
renti. quis ille esset 7 vñ 7 vbi hāc inuenis
set monetā. 7 de alijs q̄ ip̄e retulerat carni
ficibus. oīa put cōtigerāt reuelauit. **T**ūc
ep̄s veniens cū vniuerso p̄p̄o ciuitatis ad
speluncā inuenit eos sex q̄ ibi remāserant
iterū dormientes 7 euigilatos secū in ciui
tatem adduxit. 7 singula sciscitat⁹ ab eis
inuentū est eos in spelūca fuisse p̄ānos fe
re trecentos. **P**reterea inuēte sunt plum
bee tabule in ip̄a spelunca. q̄s illi imposue
rant ibi q̄ mandato decij obturauerūt os
spelunce. **I**mpatores erāt tūc **Honorius**
7 **archadius**. q̄ cū p̄us dubitarēt de resur
rectiōe v̄l viso firmitus crediderūt. **F**uerūt
aut cum ep̄o p̄dicti septem iuuenes p̄ ali
quot dies. 7 postea mortui sunt liba mor
te. **U**nde dicti sunt martyres. q̄ rādiu in
spelunca remanserūt.

Ad vincula sancti Petri.

Hestū beatī pe

tri q̄ ad vincula d̄r q̄druplici
de causa institutū fuit. **P**rimo
Pm **Bedam**. q̄ **Theodosia** vxor theodo
sij secūdi impatoris hierosolymā p̄fiscēf
vidit in alexandria festū celebrari in kal.
augusti ad honorem cesaris augusti d̄ tri
umpho habito de cleopatra regia egypti
7 marco anthonio viro eius. vñ vehemē
ter doluit. q̄ damnato 7 gentili tant⁹ ho
nor exhiberet. **V**eniēs aut hierosolymaz
cathenas q̄bus **Petr⁹** sub herode fuit al
ligatus acq̄sūt. 7 romam rediēs eas apli
co p̄sentauit. q̄ alias catenas q̄bus s̄b **He**
rone fuerat alligat⁹ apportari p̄cepit. q̄ se
tangentes vsq̄ adeo sunt miraculose con
iūcte. ac si sp̄ fuissent eedē. **U**n papa et re
gina mox diem ip̄az vbiq̄ celebrē fore sta
ll 2

querūt. vt sic solennitas piscatorū obfusca-
 ret solennitatē impatoris. ⁊ cathena **Petrī**
 extingueret torques augusti. **¶** **Secūda**
 cā institutōis hui⁹ festi est. pp̄ memoriaz
 libatōis. b. petri p̄ āgelū facte a carcē siue
 a vincul. **¶** in epla. **Agis** hodierna. ⁊ fm̄
 b̄ videt̄ q̄ deberet vocari b̄ festū a vincu-
 lis. **¶ Tertia** causalest. qz cū **Quirin⁹** tri-
 bun⁹ filiā haberet gutturosaz. illa ad man-
 datū sancti **Alexandri** pape q̄ sext⁹ fuit a
 beato petro. q̄siuit boyas siue vincula. q̄-
 bus bt̄s **Petr⁹** fuit inuincular⁹ rome s̄b
 nerone. q̄bus inuent⁹ ⁊ osculari libata est.
 ⁊ **Quirin⁹** cū sua familia baptisat⁹ ē **Tūc**
 dictus **Alexander** papa b̄ festū in kal. au-
 gusti celebrandū instituit. ⁊ in honozē b̄s
Petrī eccliam in yrbe fabricauit. vbi vin-
 cula ip̄a reposuit. ⁊ ad vincula nomiauit.
 in q̄ festiuitate ip̄s illic ueniēs ip̄a vici-
 ula hodie osculat̄. **¶ Quarta** cā pōt esse qz
 dñs **Petr⁹** a vincul⁹ miraculose absoluit.
 ⁊ eidem ligādī atqz soluēdi pr̄atem dedit
 Nos aut̄ vincul⁹ peccatorū ligati tenemur
 ⁊ absolui indigemus. iō igit̄ in solēnitare
 ip̄a q̄ d̄z ad vincula ip̄m honoram⁹. vt sic
 ip̄e a vincul⁹ absolui p̄meruit. ⁊ absoluen-
 di pr̄atez accepit a dño. sic ⁊ ip̄e nos a pec-
 catorū nexibus absolui obtineat. **Hac** die
 d̄z epla. **Visit** herodes. **Act. xij. c. Euan-**
gelii. Vēit ihs in ptes. **Mat. xvj. c.**

The festo machabeorum.

Machabei isti
sunt illi de quibus fuit iudas ma-
chabeus. de quibus habetur. iij. macha-
beorum. Et cum ecclesia occidentalis nulli alteri
sancti veteris testamenti festum celebret. prout
dictum est in phemio huius partis. istorum
tamen et innocentium festum recolit. Istorum qui-
dem propter quatuor. **¶** Primo quia passi sunt pro
pter legis obsequium. quia videlicet carnes porci-
nas non lege comederent noluerunt. **¶** Secundo
propter martyrium pro gratia. prout legitur in
historia scolastica. **¶** Tercio enim inaudita
supplicia super sanctos veteris testamenti per-
tulerunt. id est in Babilonia legati sunt ut eorum pas-
sio celebretur. **¶** Quarto quia ipsi fuerunt septem
fratres. et numerus septenarius est numerus
unitatis. Unde in eis significant omnes mar-
tyres veteris testamenti celebritate digni
et omnibus illi in istis reuerentia exhibetur.

¶ Quarto qz ipsi ostendunt in exemplum
martyribus noui testamenti. vt sicut illi p
legis moysae obfatuati passi sunt. ita et
nos maxie si necesse fuerit parati sumus pa
ti p euangelica. **Et** fm h magis celebra
t h festum ppter significatu qd ppter signi
ficans. qdam xpo dixerunt qd isti machabei
sunt illi septem fratres qd fuerunt filij feli
citis.

De inuentioe sancti Stephani.

Beati Stephani
 pthomartyri inuentio facta fu-
 it die illa q̄ celebrat̄ eius passio
 Et passus est in die illa q̄ eius inuentio ce-
 lebrat̄. s. in augusto. Sed festa p̄ ecclesiis
 q̄tuor de causis trāslata sunt. Primo qz euz
 beatus stephan⁹ fuit pthomartyr ⁊ mar-
 tyrium sanctorū sit eorū natale in cel. me-
 rito statim post natalem domi natale pro
 thomartyris stephani celebrat̄. Secūdo
 ppter dignitatē. digni⁹ nanqz est festum
 qd̄ est de morte q̄ aliud. ⁊ ideo cōpetēter
 tanq̄ dignius statim post natiuitatez col-
 locatum est. Tertio qz officiū passiōis
 eius concordat officio natal' domi. Unde
 est illud. **H**eri natus est xps in terris. vt
 hodie stephan⁹ nascere in cel. Quarto
 qz in eius inuentiōe maxīma mltitudo
 hoīm venit. q̄ vidētes miracula plurima
 que fecit deus in illius inuentione maiori
 cultu diem illū celebrauerūt annuatim q̄
 etiam diem mortis illius. Statuerunt er-
 go sancti patres vt festum passiōis eius
 transferret ad hanc diē inuentionis. et fe-
 stum inuentionis ad festū passiōis. qz fe-
 stum passiōis maiori cultu dignū est. vt
 ppl's hunc diem q̄ natale domi sequit̄ fer-
 uentiori cultu celebret q̄ diem eiusdem fe-
 sti in augusto. Alia etiam ratio reddet̄
 ipso festo.

De transfiguratione domini.

Equitur de fe
sto transfigurationis dñi qđ est i
die festi bti Martini. non quia tali
die transfiguratio facta sit. sed qz tunc ab
apostol̃ q̃ secum fuerūt in mōte fuit mani
festata ⁊ publicata ⁊ p̃dicata. Preceperat
eīm ne alicui dicerent. donec a mortuis re
surrexisset. illi aut̃ vsq; ad hāc diē semp b

tacuerunt. **T**ransfiguratoz em pstat factam
fuisse circa pncipiū veris. eo. s. die q̄ dicūt
euangelii de transfiguratoe. s. scda hebdo
mada q̄dragesime. **E**t nō q̄ in q̄busdā lo-
cis hac die p̄ficiť sanguis xp̄i de nouo vi-
no si inueniri possit. aut saltē aliquātuluz
de matura vna in calice eliquat. **B**enedi-
cūt etiā racemi ex q̄b' p̄p̄s cōicat. **E**t ē ra-
tio hec. **I**n die em cene dixit ihs discipul'
Amen dico vobis. amodo nō bibam de h
genimine vitis donec bibā illud nouuz in
regno p̄ris mei. **Q**uia ḡ q̄ dixit nouum et
etiā transfiguratio p̄tinet ad illam glōfāz
innotatoz quā xp̄s habuit post resurrecti-
onem. et quā fideles post resurrectōz sunt
habaturi. iō in h' festo s̄guis xp̄i ex nouo
vino conficīt. et p̄pter h' etiā hac dienoue
vne b̄ndicunt. **L**ucianus papa statuit vt
p̄me fruges et fabe sup altare b̄ndicant.

De festo sancti Laurentij.

Beatus laurē-
tius. q̄ post .b. stephanū inter
alios martyres p̄matū obtinet
vigiliā hz. non q̄ maiorē penā sustinuerit
q̄ alij. **N**am mlti tāta penā sustinuerūt. si-
cut .b. Vincēt' et .b. Georgi' et alij q̄dam
s̄ p̄p̄ officij p̄dicatiōis et p̄pter martirij
locū. q̄ rome. et p̄p̄ bonā āministratōem
thesaurorū ecclē. **U**n incipit introit' i vi-
gilia ip̄i. **D**isp̄sit dedit paupib'. **I**n die
x̄o hz p̄p̄iū officij vicz Confessio et pul-
chritudo rē. **E**t h' iō dē. q̄ p̄p̄ p̄fessionē
fidei fuit assat' et exaltat'. et apparuit ei
sanctitas cū nō timuerit sic tormētari pro
xp̄o. **Q**uia x̄o ip̄e in torment' positus iu-
bilabat. ac dñō laudes cātabat. iō sequit'
x̄sus. **C**antate dñō canticū nouū. **I**n col-
lecta x̄o illa. **D**a nob q̄sum' dñe rē. orat
ecclā sic se libari p̄ dñm ab igne viciorum.
et ip̄a vicia in se extingui. sicut .b. laurēt'
fuit libatus ab igne tormētōrū. **U**n ip̄e
dicebat tyranno. **D**isce miser q̄ta est x̄r'
dñi. **N**am carbones isti nō dolores s̄ refri-
geriū mibi p̄stant. **I**n eplā x̄o. **Q**ui par-
ce rē. **I**. **C**hor. ix. ca. agit de largitate ele-
mosynarū faciēda paupib'. **Q**d p̄ceptūz
strēnue iplenit. **b. Lau.** q̄ thesauros ecclē
dedit paupib'. **E**t vt eū in h' imitemur dē
Justicia ei' manet in seculum seculi. **R**e-
sponsorū de passiōe ei' est eo q̄ igne p̄ba-

tus fuit sicut aurū in fornace p̄bat. et hoc
est q̄d dicit. **P**robasti cor meū. et visitasti
nocte. q̄ ad lram de nocte fuit assatus et a
dñō visibilē visitat'. et iō dicebat. **D**ea
nox obscurū nō hz s̄ oia in luce clarescūt.
Versus. est. **I**gne me examinasti. et non ē
inuēta in me iniquitas. i. ineq̄litas. q̄ sp̄ et
p̄fecte in fide p̄stās fuit. **U**nō fuit inuen-
ta in eo iniquitas. s. peccati. **A**lla est de nobi-
li misterio eius. **E**t q̄ erat p̄cipu' mister.
iō in x̄tute dñi p̄cipua opabat'. **L**euita
inqt **L**aurenti' bonū op' opatus est. qui
p̄ signū crucis cecos illuminauit et thesau-
ros ecclē dedit paupib'. **L**euita idem est
q̄d assumpt' vt offerēs. q̄ ad lram assum-
ptus fuit ad ministeriū diuinū. **U**n legīt
ip̄m dixisse beato sirto. **Q**uo p̄grederi si-
ne filio pat'. nunq̄d degenerem me p̄basti
exp̄ire vtrū idoneū ministrum elegeri cui
cōmisisti dñici sanguis p̄secratōem. **I**tez
fuit leuita. i. seipm offerēs. **U**n ip̄e in tor-
mentis posit' dicebat. **E**go me obtuli ho-
stiam deo in odorē suauitatis. **E**t iō de eo
in nocturnali officio cātāt ecclā. **D**eruit
esse hostia bt̄is laurēt' q̄ dū affaret dñm
nō negauit. et iō inuētus est sacrificiūz lau-
dis. **E**t q̄ de' laudāndus est de tāta patia
p̄cessa martiri. iō p̄dicta sub alla cantant'
In euāgelio x̄o. **N**isi granū frumētī. q̄d
est **Ioh. xij. ca.** agit dñs de mistris suis. et
de p̄mio ip̄oz. dicēs p̄mio de ope ip̄oz
Qui mibi mīstrat me sequat'. **E**t post de
p̄mio adiūgit dicens. **A**rybi sum ego illic
et minister meus erit **S**i q̄s mibi ministra-
uerit honorificabit eū p̄ me' rē. **C**ū igit'
inter mīstros p̄cipuus fuerit bt̄is **L**aurē-
tius. ideo istud euāgelij in eius festiuita-
te cantat'. **S**ed q̄ p̄uilegiatū misterij est
p̄dicatio et confessio nois dñi coraz regi-
bus et p̄ncipib'. iō sequit' offertoriū. **C**on-
fessio et pulchritudo rē. **I**n postcōione q̄z
agit de mistris et merito ip̄oz. **Q**ui mibi
mīstrat rē. **A**d horas dē caplm. **Q**ui par-
ce. **I**. **C**hor. ix. c. **E**t nō q̄ iste sanct' p̄p̄
tres progiatias supra in p̄ncipio positas
in tribus p̄uilegiatus est. **P**rimo qm ip̄e
solus inter martyres hz ieiuniū institutio-
nis. **S**cdo in octauis. qm iste tantū et bea-
tus stephan' octauas habent inter mar-
tyres. sicut beat' **M**artin' inter confesso-
res. **D**e hac octaua dictūz est in fine p̄be-

mij hui⁹ ptis. Tercio in regressibus anti-
phonarū. In b e in festo qdā xsculi pmit-
tunt antiphonis. vt dictū est in. vj. pte sū
dnica de trinitate **B**eatus laurēt⁹ fuit ar-
chidiaconus rome. post quē nullus dicē
archidiaconus tibi fuisse.

De assumptiōe bte Marie vginis.

Hieronim' dicit
Quo bta maria assumpta fuit
sive in corpore sive ex corpore nescio
de' scit. Aug'. No dicit q in corpore. Vitas
in est q pmo assumpta e in aia. vtrum no
corp' in tra remaserit incertu habet. et me
lius est pie dubitare q aliqd circa b tem
diffinire. pie tn credendu est ea totalit
fuisse assumpta. **U**er qda religiosissima mu
lier elisabeth noie de ptib' saxonie asseru
it sibi reuelatu fuisse q post. xl. dies p' as
sumptione aie assumptu fuit corp'. et ind
composuit quenda tractatu q tn no est au
tentico. **R**efert ephiri' q bta xgo qn xpm
pcepit erat annoz. xiiij. et in. xv. ipm pepe
rit. et cu eo masit annis. xxxij. et post mor
tem xpi supuixit annis. xxiij. **E**t fm hoc
tpe obit' sui erat annoz. lxxij. **P**robabili
tn vt videf dicut alij q. xij. annis filio sup
uixit. et sic sexagenaria est assumpta. cum
apli totidem annis pdicauerut in iudea et
circa ptes illas. **I**n b festo dicut qda q in
ecclaz dedicatob' dicut. qz ad ea ptinet
Canta etia de libro canticoru. s. **O**sculet
me osculo et. rnsoria em antiphoe et lecto
nes inde sumunt q liber est de amoribus.
qz in carne manes matorz habuit dilectio
nem q aliq creatura in carne viuens. excep
to xpo. et io pp' excellentem caritate qua
habuit in terri meruit ascendere sup angelos
in carne em pter carnem viuere no terrena:
f celestis vita est. et copetit b festuz estiuo
tpe. qz p calorem ignis charitas ascendit.
Rursus legif et cantat de cantico amoris
eo q beata xgo figuram tenet eccle. sic enim
ipa m' est et xgo et spola. sic et eccle mater
sanctoru nomen tenet xgininitas et spole.
Virginitatis in qua mentis fidei q pualet
xgininitati carnis. sponse qz ipa est sponsa
xpi. **U**n apks. **R**espondi vos vni viro et
ginem castam exhibere xpo. **E**st autez vt
dicut qdam cantici legenda medietas vs
q ad octauas. **A**lia no medietas vsq ad

natiuitatem eiusdē xginis resuef. **Quic**
 q̄ congrue accedit q̄ circa festū istud libri
 salomonis legant. **Et** p̄mittunt antipho
 nis q̄dam x̄suli. vt dictū est in. vj. parte
 sub dñica de trinitate. **In** calcedonen. cō
 cilio qd̄ beat? **Leo** papa celebrauit statu
 tum fuit vt x̄go maria mater dei appella
 ref. **Alij** tñ dicūt q̄ in ephesino iussu **Ce**
 lestini pape p̄mi celebrato. **Item** nō q̄ il
 le s̄mo **h̄iero.** **Logitis** me paula ⁊ eusto
 chium q̄ a q̄busdā in h̄ festo in ecclā legi.
 non d̄z legi nisi in refectorio vel capitulo.
 q̄ ad h̄ factus fuit. **Dicit** aut̄ ad horas ca
 pitulū. **In** oibus req̄em. **Ecci. xxiij. cap.**
In vigilia assumptōis d̄z epla. **Ab initio**
Ecci. xxiij. **Alie** ecclē dicūt **Ego** q̄si. que
 est ibidē. **Euangelii** est. **Exurgēs** maria.
Lu. i. c. **Alie** ecclē dicūt. **Loquēte** iesu. xi.
 ca. **Offertoriū.** **Oro** mea mūda. **Job. xvj**
Ceterū in missa diei legi epla. **In** oibus
 requiem q̄siui ⁊c. **Ecci. xxiij. c.** **In** oibus
 em̄ q̄siuit vitā eternam. ⁊ iō habuit illam.
Requif. **Et** q̄ creauit mereq̄em in tabna
 culo. i. in vtero meo. **Et** q̄ dñs in vtero
 beate x̄gis req̄em. iō ip̄e dedit illi suū ta
 bernaculum. i. celū. ⁊ sic ip̄a fecit domino
 thronū grandem. **Tñ** ip̄a dicit. **Magni**
 ficat anima mea dñm. ⁊. iij. **Reg. x. c.** thronū
 fecit rex salomon de eboze grandem
 ita ei fecit dñs thronū grande ⁊z in celo. qñ
 exaltauit eā sup̄ angelos. **Euangelii** legi
 tur de martha ⁊ de maria. s. **Intrauit** ihs
Lu. x. qd̄ p̄ma facie p̄tinere non videt. tñ
 bñ p̄tinens est s̄m allegoriā. **Intrauit** em̄
 ihs in quoddā castellū. i. in beatā x̄ginem
 q̄ d̄z castellū. q̄z est terribil̄ demonib⁹ ⁊ bñ
 se muniuit ⁊z diabolū ⁊ vicia. **Diminutue**
 aut̄ d̄z castellū p̄pter humilitatē. ⁊ d̄z qd̄
 dam p̄pter singularitatē. q̄z nec p̄ma sumi
 lis visa est nec habere sequentē. **Et** **Mar**
 tha. i. actiua vita recepit eū. diligētissime
 em̄ nutriuuit puerū suū ⁊ tulit in egyptum
 ⁊ p̄us se p̄bauit in actiua vita cūdo ad eli
 sabeth ⁊ fūidō ei. ⁊ sicut ip̄a fuit martha
 in actiua vita ita ⁊ fuit maria magdalēa
 ⁊z contemplatiua. vnde in alio euāgelio habe
 tur. **Maria** p̄suabat omia x̄ba h̄ p̄ferēs
 in corde suo. hec em̄ dñe sorozes significāt
 vitam actiuā ⁊ vitā contemplatiuā. q̄ ple
 ne fuerunt in beatā x̄gine p̄ q̄s ip̄a subli
 miter honorabilis atq̄z delectabilis in se/

ipa recepit xpm. Illud aut notandum est qd quatuor sunt euangelia de beata Maria. Unū est. Missus est gabriel. qd nō debz dici nisi in aduentu dñi et in annūciatione eius. Alia tria possunt cantari quotiēs de ipsa peculiaris missa cantat tāq cōia que sunt ista. Extollēs vocem qdam mifer rē. Aliud Abijt maria in montana rē. Aliud Stabat aut iuxta crucem rē. Item nō qd h festum hz ieiunium et octauas. qd non habet aliud festū de illa. hoc em festū maius est omnibus alijs q sūt de illa. Sicut et de qlibet sancto maius festum est trāsitus illi. qd aliud de illo. qd de miseria transit ad vitam. excepto de iohē baptista. Quare aut herbe colligant et bñdicant in h festo ipsa legēda indicat. qd beata maria comparatur rose et lilio. Unde sicut spina rosa genuit. ita iudea mariam. Officiū beate marie virginis nō debet quotidie sed in sabbato solennitē dici. put dictum est in. vi. pte. s. ti. de tempe aduentus. In qbusdam tamen ecclesijs nō dicit a qnta feria cene dñi vsq ad octauas penthe. dicentes q tunc in ecclesia omnia breuia esse debēt. Legit tamē q cū qdam sacerdos aliā forte missam nesciens omi die missam de beata xgine celebraret. eps eū ab officio suspēdit. s. xgo beata ipsi episcopo ex hoc grauissime comminata est. et ideo ipse suspensionem hmoi relaxauit.

De sancto Bartholomeo.

Beat' bartholomeus pmo pdicauit (vt dicit beatus Theodoros abbas) in li gdonia. postea i india. deinde in albonia ciuitate armenie. vbi pmo excoziat' et postea decollatus est. deinde trāsatus dicit' benecuenti. qvis hodie rome esse dicatur. Quidā aut celebrant festū excoziatiōis et qdam decollatiōis. sicut dictū est in. vi. pte sub qrtā feria tertiē hebdomade aduentus. Et nō q in qrentib' beatū bartholomeū demon ipm ita descripsit dicens. Capilli eius nigri et crispī. caro cādida. oculi grandes. nares coeqles et directe. barba plixa habēs paucos canos. statura equal collobio albo clauato. purpura vestit'. induit pallio albo qd p singulos angulos hz gemmas purpureas.

De festo decollatiōis sancti Iohannis.

Estuz decollatiōis bti iohis celebrat ecclesia. qd p veritate mortu' est. s. non sic solennit' sicut festū natiuitat' ei'. eo qd descendit ad inferos. sic dicit Greg'. sup illum locū. Tu es q ventur' es an alium expectam'. Fuit aut decollat' in tpe pascali p herodē regē āno. xxxij. a natiuitate dñi scz āno pcedēte passionē dñi. Et ipse in anno tricesimo cepat pdicare. Et ita h festū est de decollatiōe. Et nō q tres fuerit herodes qd eorū infamis crudelitas fecit famosus. p'm' dicit' est herodes ascalonita. sub q nar' est dñs a q innocētes occisi sūt. Scds antipas qui iohē decollauit Tertius agrippa q Jacobū occidit et petrū incarcerationauit. Unde xpus. Ascalonita necat pueros antipa iohē. Agrippa Jacobū claudēs in carcere petrū. Sane decollato iohē discipuli ei' torp' sepelierūt in seba/ste vrbe palestine. et caput in ierlm humatum est iuxta herodis habitaculū. et vbi corp' sepultū iacebat multa deus miracula opabā. Unde mltitudo mag' xpiano rum illuc pfluebat. Qd videns iulianus apostata iussu ei' gētiles ad dedec' sancti Iohis pfregerūt maufoleū. et ossa ei' per agros sparferūt. S3 cū xpiani illuc venirent et miracula nō cessaret. itez gētiles ossa collegerūt et cōbuserūt. S3 digitt' ille q dñm ad iordanē venientē mōstrauit dicēs. Ecce agn' dei rē. nō potuit cōburi. mlti tñ xpiani monachi a hierosolymis q inter erāt cū gētilib' ossa colligētib' qd occulta re poterāt resuauerūt. tuleruntq ossa ad philippū hierosolymitanū epum q misit ea p iulianū diaconū anastasio alexādrice epō. q post theophil' vrb ei' dē eps in tēplo serapis reposuit. et basilicā in honore eius psecrauit. Un h festū de decollatiōe est combustionē ossiū est sm mgrm gilbertum qd celebrat ecclesia qsi p iā mortuo sm martyriū. qd in suis ossib' quodā mō pass' est. Alij dicūt q beata Tecla digittū beati Iohis q comburi nō potuit de vltromarinis ptib' afferens in marianā ibi ad honorem beati iohis fundauit ecclesiaz et hac die dedicata est ei ecclesia. qd statutum fuit a dño papa. vt h dies ad honore. b. iohis

p totū mundūz sp̄ celebris habere. et fm̄
h̄ vidē q̄ dī dīcī festum dedicatōis. Rur
sus bt̄us **Iohes** caput suū qd̄ in ierlm̄ su
erat humatū reuelauit duob⁹ monachis
orientalib⁹ q̄ hierlm̄ adorare venerant. q̄
iuxta herodis habitaculū illud. vj. kalē.
maij inuenerūt. **S**z post ab alijs platū est
in emissam ciuitatē. et in qdā specu ignobi
liter reconditū. donec denuo marcello p̄
sbytero fuit reuelatū. et p̄ eiusdē vrb̄ ep̄m
q̄rto kal. septēbris reuelatū. ex quo tpe ce
pit in eadē vrbe decollatō celebrari ea die
vt arbitror q̄ caput est reuelatū. et ita h̄ fe
stum pōt dīcī reuelatōis. **H**oc ergo festū
pōt esse de decollatōe v̄l de collectōe ossiū
v̄l de dedicatōe ecclē ad honozē illi⁹. v̄l
de reuelatōe. **H**ac die dicunt qdā eplam
**Expectatio iustozū. puer. x. c. Et euange
lium. Misit herodes. Mar. vj. c. et alla
Erat lucerna. Ioh. v. c.**

De sanctis Felice et audacto.

Sciendum est

S q̄ cuz bt̄us **Felix** traheret ad
mortē p̄ noie xp̄i. qdā repen
te se in medio ptulit dicēs. Et ego sū chri
stian⁹. **D**ixerūt carnifices. q̄ venies et tu.
Aū aut̄ nomē illi⁹ ignoraret vocat⁹ ē **Au
dactus**. q̄ si bt̄o **Felice** audact⁹ associat⁹. si
cut et b. **Iohes alexandrin⁹** ep̄s ob eximi
am in paupes xp̄i pietatē **Iohes elemosy
nari⁹** dict⁹ ē. c. festū. ix. kl. feb. celebrat⁹.

De natiuitate beate Marie virginis.

Estū natiuita

Estū natiuita
tis br̄e marie. qm̄ vicz in mūdo
nata est. iō celebrat⁹. quia fuit i
vterossanctificata. iux̄ illud ps̄. Sanctifica
uit tabnaculū suū altissim⁹. In h̄ festo le
gī genealogia saluatoris. imo ip̄i⁹ br̄e vir
ginis. qz de eadē fuerūt genealogia. **U**n̄
legī euāgeliū mat. i. c. Lib̄ generatōnis.
de quo dictū ē in. vj. pte sub natali. et s̄ fe
sto ap̄loz **Philippi et Jacobi**. et eplā **Ego**
q̄si. **Eccī. xxiiij. c.** Alie ecclē dicunt. **D**ñs
possessionē me. puer. viij. **C**āta etiam histo
ria de laudib⁹ ip̄ius virginis. In q̄busdaz
tū eccl̄ijs legunt cātica cāticorū q̄ magl p̄
tinent ad festū assumptōis. put ibi dictuz
est. **D**icī etia ad horas caplm̄. **Ego** qua
si viij. **Eccī. xxiiij. c.** Sane h̄ festū olim nō

celebrabat⁹. s̄. qdam vir religiosus pluri
bus annis audiuit āgelos in hac nocte so
lennizantes in cel. cui causam q̄renti reue
latum est angelos gaudere. quoniā beata
xgo nata fuit in illa nocte. quod apostoli
cus autēticauerat. et festū celebrari p̄cepit
vt in solennizando celesti curie conforme
mur. **N**on aut̄ h̄z h̄ festū ieiuniū institutio
nis. pōt tñ habere deuotiōis. **O**lim etia
nō habuit octauā. sed **Inno.** papa q̄rtus
eam instituit. **E**lucante em̄ romana ecclā
p̄ obitum **Gregl.** pape. ix. cardinalib⁹ cō
cordare nequintibus. romani post p̄les di
es eis inclusis mltiplices molestias eis in
ferebāt. p̄pter qd̄ dicti cardinales regine
celi vouerūt q̄ si eius meritis p̄cordarent
et abire libere possent octauā sue natiuita
tis diu neglectā celebrandaz de cetero sta
tuerūt. **S**icqz in celestinū papā p̄uenerūt
et liberati sunt. sed qz idē **Celestinus** vixit
solum. xvij. dieb⁹. nō potuit votū imple
re. qd̄ postmodū dict⁹ **Inno.** ei⁹ successor
impleuit. **E**t nō q̄ ecclā tres natiuitates
solennizat. s̄. **Iohis baptiste.** beate marie et
xp̄i. **S**i qdam **Iohes** fuit lucifer. qz sic luci
fer p̄cedit solē. sic ip̄e xp̄um. p̄m⁹ em̄ apte
p̄dicauit. maria fuit auroza. natiuitas xp̄i
ortus sol. qz in eo splendor patris apparu
it. **P**redictae aut̄ tres natiuitates designāt
tres sp̄iales natiuitates. **N**ā renascimur
cū **Iohanne** in aqua. cū maria in peniten
tia. et cū xp̄o in glā. **C**ū igit̄ oporteat q̄ cō
tritio p̄cedat natiuitatem baptisimi i adul
tis et natiuitatem glē similē. iō merito ille
due vigilias habet. **S**z cuz penitētia tota
sit p̄ vigilia: nō oportuit q̄ ip̄a vigiliā ha
beret. **E**t ideo hoc festum vigiliā siue ieiu
nium nō habet. **E**t est sciendū q̄ bt̄us ful
bertus ep̄s cardinēsis fecit illa tria respō
soria. **S**tirps iesse. **S**olem iusticie. et **Cho
rus noue hierlm̄.**

De exaltatiōe sancte crucis.

Exaltatio san
cte crucis dicī. quia **Cosdroas**
rex psarum hierosolymā venit
et lignum dominicū inde secum tulit. et fa
cta domo. celo simili. in eadem sedem sibi
fecit. et lignum a dextris posuit loco filij.
galluz x̄o a sinistris loco spiritus sancti. et
ip̄e stans in medio se deum vocari iussit.

Quod audis eracilius impator romanus aciem mouit iuxta danubium quod fluvius est per arum non hunc qui in suevia nascitur. sed alium eiusdem nominis. inde victo filio cosdroe singulari certamine crucem domini tulit. Et cum appropinquaret in magna pompa hierusalem. porte ciuitatis per angelum clausae sunt ne intraret. Qui cum vehementer ammiraret. audita est vox de celo dicens. regem regum non sic intrasse hierusalem phaleratum. quam per oibibus pati venit. sed humilem et super asinam sedentem. Et statim recognoscens elationem suam. de equo descendit. et humiliatus est valde. et porte ei sponte aperte sunt. et nudis pedibus ciuitatem intrauit. et in eius introitu multi diuersorum morborum generibus detenti curati sunt per crucem. et impator ipse in has deuotissimas crucis praeputia laudes mundo celebris re. Illegit crucem exaltauit. et exaltationis die in futurum episcopis sibi consentientibus. in suo imperio statuere esse solenne. Vergit hoc papa longis post temporibus in sacris beati petri inuenit capsam argenteam. et in ea crucem ex saluteri ligni magna portione compositam lapidibus preciosis adornatam. quam posita in basilica saluatoris adorata a populo in die exaltationis. Est autem maius festum inuentio nis quam exaltationis propter auctoritatem institutionis. Nam illud a papa. scilicet eusebio. istud vero ab impatore institutum est. In hoc festo deinde epistolae quod dicitur in ramis palmarum. quod in ea agitur de exaltatione sancte crucis. Alii legunt illam. Christus factus est. ad phil. ii. c. Legitur etiam in quibusdam ecclesiis euangelium in quo fit mentio de aduentu christi et fulgore. Sicut fulgor erit re. quod et dicitur praeuenit tunc aduentus. In alijs vero dicitur euangelium de nicodemus. quod quidam dicunt in festo inuentio nis sancte crucis. Ibi enim dicit. Sicut Moyses exaltauit spiritum in deserto. ita exaltari oportet filium hominis. Communis tamen dicitur quod melius est dicere euangelium. Nunc iudicium est mundi. Joh. xii. c. in quo dicit. Tu exaltatus fuero a terra oia traham ad meipsum. Praefatio vero illa dicitur que ante pascha per xv. dies seu in quibusdam ecclesijs per quatuordecim dies vel per alij volunt illa quod dicitur in tunc pascale. Dicitur etiam ad horas Capim. Christus factus est pro nobis. ad phil. ii. c.

De sancto Mattheo apostolo et euangelista.

Beatus matthe

Beatus leuita fuit. Erat autem hebreus et ideo hebraice scripsit hebraeis in iudea. sed postea liber eius fuit translatus in grecum. deinde in latinum. Et non quod euangelium quod ipse proprijs manibus anno domini quadragesimo scripsit cum ossibus beati barnabe repletum est. quod quidem euangelium beatus barnabas secum ferebat. et super egros illud ponens tanta fide barnabe quam merito beati matthei continuo liberabat. Mare? hoc edidit a quileie euangelium anno domini xliij. Dicitur hodie epistolae. Unicusque vestrum. Ephe. iij. c. Alii vero dicunt. Similitudo vultus Ezechiel. j. c. Euangelium est. Dum transiret iherusalem. Mat. ix. c. In vigilia vero euangelium. Vidit iherusalem publicanum. Lu. v. ca. Predicauit autem sub gayo caligula impatore qui sic dicitur est. quoniam natus est in expeditioe. et coopertus caligis. Iohes autem scripsit sub numa. marcus sub nerone. De Luca incertum est. quodam tamen dicunt quod sub nerone.

De sancto Mauricio et socijs eius.

Mauricius galli exercitus in romanos dux egypti collegit exercitum in quo fuit beatus mauricius. qui sub se habebat legionem in qua erant sex milia sexcenti et sexaginta sex. Cum essent in exercitu. tyrannus voluit eos cogere adorare idola. qui noluerunt. et propterea decima partem accepit tyrannus et interfecit. Quod videns beatus mauricius. peruenit per monem ad socios oras ut viriliter staret. et sic ab eo confortati passi sunt martyrium. Fuerunt autem baptizati antequam romam venirent. At non quod dicitur de mauricio et thebea legione quod inueniunt plures thebe. Una in egypto ubi sunt mauri. Altera in grecia ubi sunt thebani. alia in india ubi sunt thesbite. Isti socii mauricii erant de egypto.

De festo beati Luce euangeliste.

Lucas syr? fuit nativitate et antiochenus patriarcha et predicauit in bithinia ubi suam mortem in martyrio finiuit. Fuit etiam pictor et medicus. et secundum hieronymum. fuit discipulus apostolorum et non domini. Neque ei ad fidem per domini resurrectionem

vt legi in glo. sup ezech. licz qdam dicat q fuerat de septuaginta duobus discipulis do mini. et scripsit euangelium in achaia. Vixit aut octoginta quatuor annis. Ipse euangelium et actus apostolorum composuit. Fuit discipulus beati pauli a quo didicit quod docuit. sicut et beatus marcus a beato Petro. In plogo tamen euangelii sui inuenit quod ipse didicit multa a quibusdam qui in principio cum domino fuerunt. Et beatus Paulus non fuit a principio cum domino non didicit ab eo quod docuit. Solutio. quidam didicit ab eo et quidam ab alijs. sed maxime a beato Paulo. Credit tamen quod ipse ad beatam virginem tanquam ad arcam testamenti recurreret ab ea de multis certificatus fuit precipue de his qui sibi soli prestantur. sic de angelica annuntiatione et christi natiuitate et hinc. de quibus solus Lucas agit.

De festis sanctorum Simonis et Iude apostolorum.

Iacobus minor frater domini et simon et iudas et ioseph qui et barfabas et etiam iustus cognominatus est. ne propter iniusticiam ab apostolatu fuisse reprobatum credatur. fratres fuerunt filij marie cleophe quam Alphoe nupta fuit. Simon autem iste dicitur est zelotes. dicitur etiam simon cananeus. quod idem est a cana vico galilee. Cana enim zelus interpretatur. habuit enim magnam zelum aimari. Judas etiam multipliciter cognominatus est. Dicitur enim iudas iacobi. supple fratrem. ut promissum est. dicitur etiam thadeus a tharta quod est regia vestis. et deus. Althadeus interpretatur appropinquans principem. Ipse enim fuit vestis regia per ornamenta virtutum per quas apprehendit principem christum. Dicitur etiam lebeus. quod sonat cor vel corculus. id est cordis cultor. Inter promissum ioseph et mathiam sortes iacte sunt. Et de simone dicitur quod crucifixus mortuus est. Alij tamen dicunt quod non est iste simon qui fuit filius cleophe. sed alius simon crucifixus est. Iste simon predicauit in egypto. postea vero venit in hierusalem. et ibi fuit episcopus post beatum Iacobum minorem. qui dictus est frater domini. et ibi crucifixus est. Vixit autem centum viginti annis. et suscitauit antequam moreretur. xxx. mortuos. Tamen in eius legenda inuenitur. Ter denos mortuos merfos fluctibus humane vite reddidit sibi. Filius enim hospitis

sui merfos fluctibus suscitauit. Mortuus autem est in bothoro et non in pastozio Pastozium ut quidam volunt est porticus templi. in quo iacebant custodes templi. Iudas autem predicauit apud persas et medos. et mortuus est apud armenos.

De festo omnium sanctorum.

Quoniam singula idola romanorum rome templum habere non possent. romani unum templum in honorem sybeles matris deorum et omnium deorum ipsorum fecerunt. quod dictum est pantheon. a pan quod est totum et theos deus. Successu vero temporis Bonifacius papa petijt a Foca cesare impatore constantinopolitano qui perat romanis templum illud sibi dari. quo obtento abiectis inde idolis dedicauit illud quarto ydus maij. ad honorem beate Marie virginis et omnium martyrum. et dictum est festum illud beate marie ad martyres. Non enim fiebant festa de confessoribus. sed solum de martyribus. Unde tunc institutum fuit festum beati Iohannis ante portam latinam occasione martyrii quod quantum in se fuit sustinuit. Statuit ergo idem papa ut singulis annis illa die celebraretur festum de martyribus. sicut in kalendis eiusdem mensis celebratur festum apostolorum. Et in honore beate Marie et omnium martyrum cantauit ibi. Terribilis est locus iste etc. quod tantum in dedicatione ecclesie solet dici. Verum Gregorius quartus hoc festum martyrum transtulit ad kalendas nouembres. ut tunc collectis terre frugibus conuenientes ad hoc festum possent copiosius victualia inuenire. instituens tunc fieri festum non solum apostolorum et martyrum. sed etiam sancte trinitatis et omnium angelorum et confessorum et generaliter omnium sanctorum et sanctarum et etiam electorum. ut patet in hymno. et illi officium ordinauit Institutum autem fuit hoc festum quatuor de causis. Primo propter promissam templi dedicationem. Secundo propter omissionem festorum supplementationem. Tertio propter ipsorum multitudinem de omnibus specialiter festare valemus. Tertio propter negligentiarum in festis que celebrauimus commissarum expiationem. et hoc ratio tangit in simone qui hac die in ecclesia recitatur ubi ita dicitur Decretum est ut ista die omnium sanctorum memoria

habeat. vt qd humana fragilitas p ig-
norantia aut negligentia vl p occupatioz
rei secularis in solenitatibz sanctoruz mi-
nus pegisser in hac sancta obfuaroe pfol-
uatur. Quarto ppter facilioze orationuz
nraz impetratioz. Facili? em qd petim?
obtinem? si fil oēs intercedat p nob. q?
impossibile est multitudinem non exaudiri
An in oīoe hodierna dz multiplicatis inf-
cessoribus largiatis. Quare aut festa san-
ctoruz celebrent. dictū est in phemio hui?
ptis. Hoc festum hz ieiuniū institutōis.
nec dz qd comedere illa die vsq ad vespe-
ras. nec ieiuniū debet mutari. vt qdaz fa-
ciunt ppter sanctū Quintinū. Quia vo h
festum oīm sanctoruz est generale. iō varia-
tur illius officiū. put habet varietas oīm
sanctoruz. pzia cin antiphōa z pma lectio
z pmiū rñsorū de trinitate cantat. q? festū
est trinitatis. Scdo loco cantat de beata
Maria. Tercio de angel. Quarto de p-
phetis. Quinto de aplis. Sexto de marty-
ribz. Septio de pffessoribz. Octauo de v-
ginibus. Nono de beatis oibz fil. Autori-
tas aut illius officij obfuar in lectionibus
Ram in qbusdā ecclīis in h festo maior in
ecclā etiā eps si pns fuerit lectōez legit de
trinitate. s. pma vel decan? vl saltez sacer-
dos. z sic fit descensus p psonas in legen-
do vsq ad pueros. Octauā nāq lectōem
de vginibus legit vn? ex pueris. Raz sp
nonam lectōz maioris est legē. Octauum
etiā rñsorū dicūt de vginibz. s. Audiui
vocē. qd cantat a qnq pueris coram alta-
ri beate marie vginis si fuerit ibi. cādelas
in manibus tenentibz ad repñtatōz qui
qz prudentiū vginum lampades ornatas
z accēfas habentiū. Dicit etiā caplm. Vi-
di turbam. Apoc. vii. c. Ad missaz xō dz.
epla. Ecce ego iohes. q est apoc. vi. Alla-
d qz glosūm. Apoc. vii. c. Euāgelii. Vi-
dens ihs turbas. Mat. v. c. In vigiā. xō
dz epla. Ecce ego iohes. Apoc. v. c. Et
euāgelii Descendens ihs. Lu. vi. c.

Officiū mortuorū.

De loco de of-
ficio mortuorū dicendum est. z
qnq vocat agenda ab ago agi
qz inter ceteras sui significatiōes agē idēz
est qd celebrare. inde g officiū ordinatum

ad celebrem defunctorū memoriā agenda
vocat. qnq etiā vocant exequie. ab exe-
quor exequis. qz inter alias sui significatiō-
nes exequi idē est qd extra alia seq. Of-
ficiū g seu obsequiū in sepulturis mor-
tuorum exequie vocant. qz celebrat dum
mortui extra viuos sepeliendi ferunt. vel
qz extra horas canonicas speciales z sin-
gulares habet obfuaras. Sane h officiū
ptinuat festo oīm sanctorū. z sunt tres
dies ptinui. tribus misterijs deputati. nā
vigilia oīm sanctorū dies est afflictōis
solennitas dies est exultatiōis. hodie vero
dies est oratiōis. In pmo nos ieiunando
affligimus pñtis vite miserā recolētes
In secūdo beatitudinē sanctorū cōgaude-
mus gñariū actiōes domio referētes. In
tertio p his q in purgatorio detinēt ora-
mus. eis mō penā mitioze mō plenā ab-
solutiōz oratiōibz impetrātes. Si qdēz cō-
memoratio oīm fideiū defunctorū istitu-
ta est fieri ab ecclā tali die vt generalibus
bñficijs adiuuent q spēalia hñe nō valēt.
sicut z de festo oīm sanctorū pmissum est.
Sicut em Petr? damian? ait. Scūs edi-
bo cōperiens qd apud vulcanū cicilie cre-
bre voces z vlulatus demonū audiebant
plangentiū p eo q aie defunctorum p ele-
mosynas z oratiōes de eoz manibz eripie-
bant ordinauit in suis mōasterijs vt post
festū oīm scōz fieret cōmemoratio defun-
ctorū. qd fuit postmodū a tota ecclā appro-
batū. Primo g videam? a qb? fuit institu-
tum officiū mortuorū. scdo vbi habuit inī-
tium. tertio de mō celebrandi illd. qto de
mō sepeliēdi. Fuit aut pmo institutū ab
aplis s non ab origie. vt testat Iñd. in li.
de ecclāsticis officijs qd fuit adauctum et
ex maria pte ordinatū ab ipso An ipm cō-
mendat. b. aug. in ench. dicēs eum fuisse
secūdū i ecclāsticis officijs post apostolos
Hoc officiū inītiū habuit in veteri lege
nam sicut ait Amb. mortuo iacob. ioseph
z alij fratres sui cū multis egyptijs attule-
runt eū in ebron. s pus eū fleuerūt. xl. die-
bus in egypto. z postea fleuerūt eū septe-
dieb? in Zab. Gen. l. c. Itē legi i deus. vl
ti. c. q mortuo moysē fleuit pls isrl. xxx.
dieb? z filz fecerūt de aarō z de maria. Itē
diē salomō. Lucr? filij sapiēt mortui. vii
diebus. Iustus filij stulti sempiternus. iō qz

precedenti ut citius occurrat penis defuncto-
rum q̄s in purgatorio sustinet. Defuncti
enī nō indigēt auxilio ⁊ bñficio s̄ nō san-
cti. **Die** q̄dē festiuo anniuersariū nō d̄z
celebrari nec missa p̄ defuncti dici nisi cor-
pus p̄sens fuerit tūc sic. q̄z oī tpe pōt mis-
sa p̄ defunctis celebrari caduere p̄ntē nī
sī in pascue. **Tūc** enī nō d̄z corp⁹ intumu-
lari. nec missa p̄ eo cantari. q̄z tunc corpus
xp̄i molari nō d̄z. s̄ vsq̄ in crastinū refue-
tur. ⁊ tūc. s̄ in sabbato pōt missa p̄ illo cā-
tari ⁊ corp⁹ sepeliri. **Sī** si q̄s in die pasce
moriat corpus eius vsq̄ in crastinū refer-
uetur sup̄ terrā. ⁊ tūc cū celebratōne misse
sepeliat. **Nō** enī debz corp⁹ sepeliri absq̄
missa. q̄uis xp̄i fiat in plerisq̄ loc. **Lic**z
aut̄ fm̄ gabiliō. p̄ciliū q̄tidie sit p̄ defun-
ctis orandū ⁊ sacrificandū. **In** premis-
sis tñ dieb⁹ s̄ sp̄aliter agit ab amicis. **Sī** q̄/
dem aliq̄ oī tpe. festiuis dieb⁹ dūtaxat
exceptis generalr̄ orant p̄ defunctis i offi-
cio vesptinali ⁊ matutinali. aliq̄ missam q̄-
tidie p̄ eis celebrāt. aliq̄ in mēsis initio no-
uem psalmos ⁊ nouē lectōes ⁊. ix. respon-
soriat cantāt. **Et** q̄dem saucta ⁊ salubr̄ est
cogitatio p̄ defūcti exorare ut a pctis sol-
uant̄. **In** q̄busdam locis nō d̄z in ecclesia
officiū mortuorū a q̄nta feria cene dñi vs/
q̄ ad octauas penthe. dicentes q̄ oīa offi-
cia illius t̄pis debēt esse breuia. nec in do-
minicis dieb⁹. **Legit** aut̄ q̄ q̄dā abbas
phibuit monachos suos celebrare domi-
cis dieb⁹ p̄ defunctis. s̄ mortui pp̄t s̄ du-
rissimis x̄berib⁹ eū affligerūt. ⁊ iō phibi-
tiōnē h̄mōi reuocauit. **Et** nō q̄ suffragia
q̄ sunt in eccl̄is p̄ defunctis valde bonis
actiones sunt gr̄arum. ille enī aīe q̄ sunt p̄
fecte bone statim cū egrediunt̄ a corpib⁹
euolat ad celos. nec subsidij n̄ris egēt. p̄
valde mal̄ sunt q̄lescūq̄ p̄solatōes viuoz
eis enī subsidia nostra nō p̄sunt. qm̄ aīme
illoz statim descendūt ad infernuz. **P̄**o
mediocrit̄ bonis qui. s̄ sunt in purgatorio
sunt expiatiōes. **P̄**o mediocrit̄ mal̄ q̄. s̄
sunt in inferno sunt p̄piciationes siue pe-
narum mitigatiōes. **Nam** fm̄ augl. q̄bus
p̄sunt. aut p̄sunt ut sit plena remissio. aut
certe ut tolerabilior sit damnatio. **Quidā**
tñ peodem sumūt mediocrit̄ bonos ⁊ me-
diocrit̄ malos quos vocāt nō valde bo-
nos. q̄ vicz intrant in purgatoriū. q̄z viuē

tes infunctā p̄niam nō p̄fecerūt. q̄bus p̄/
sunt el̄yne orationes ieiunia ⁊ sacrificia q̄
p̄eis sint. **Nam** ut dicūt eis q̄ sunt in iher-
no n̄bīl p̄sunt. illud etiā nō q̄ fm̄ **Hierō.**
cū p̄ cunctis aiabus psalm⁹ vel missa d̄z.
nil min⁹ q̄ si p̄ vno q̄libet dicere accipit
Circa h̄ tñ dici pōt q̄ si suffragia sūt i spe-
ciali magis p̄sunt illi p̄ q̄bus sp̄aliter sūt
q̄ alijs. s̄ sūt i genere. seu in cōi magis p̄
sunt illi q̄ plus meruerūt in hac vita. ut. s̄
bi p̄desent si in eq̄li v̄l maiori necessitate
existūt. **Lic**z igit̄ fm̄ augl. nō p̄sunt oib⁹
p̄ q̄bus sūt. q̄z tñ nescim⁹ q̄bus p̄sunt vel
nō. p̄ oib⁹ facienda sunt ne aliq̄s p̄ter-
mittat. **Vel** nāq̄ superūt eis q̄bus nec
obsunt nec p̄sunt q̄ delint eis q̄b⁹ p̄sunt
⁊ iō dies anniuersarij sit ut p̄missum ē **S**z
nunq̄d suffragia ei⁹ q̄ p̄pter mortale pec-
catum in charitate nō est p̄sunt ei q̄ in ca-
ritate recessit. **Rū**deo opa sacramentalia
ut missa officiorū mortuorū collecte ⁊ s̄ilia
p̄ talem facta bñ valēt ⁊ defuncto p̄sunt.
tū q̄z illa a deo nō ab opante efficaciaz ha-
bent. tū q̄z ille nō p̄pō noīe s̄ q̄si iudicus
oīm vicz toti⁹ eccle noīe h̄ agit fm̄ ea q̄ di-
cta sunt in phemio q̄rte ptis. s̄ x̄o tāq̄ p̄-
uata p̄sona alia suffragia facit aut h̄ agit
alieno noīe aut suo p̄pō. **Si** alieno. ut q̄a
defuncti seu alteri⁹ in charitate ex̄ntis ius-
su de illius bonis el̄ynam tanq̄ mister p̄
eos facit. tūc q̄dē illi p̄dest. qm̄ is intelli-
gitur facere cui⁹ mandato facit. ⁊ q̄ mandat
solui ip̄e soluere videt̄. **Hinc** est q̄ pegri-
natiōis votū ab vno emissum alē ei⁹ iussu
exeq̄ pōt. **Idem** q̄ est si duo quoz alter in
charitate est alē nō. p̄ defuncto psalteriū
legunt. ⁊ si el̄yna dat iusto ut oret p̄ defū-
cto. his ctem casib⁹ p̄dest defūcto rōe ca-
ritatis hoīs iusti adiūcti. s̄ aut̄ suo puato
noīe ⁊ de p̄pō q̄s p̄ illo el̄ynam dat l̄orat
v̄l ieiunat v̄l alit̄ se affligit. q̄si cōit dicūt
theologi q̄ talia in nullo p̄sunt ei. nam le-
git̄ **Ioh. ix.** Scim⁹ q̄z peccatores de⁹ non
exaudit. s̄ illud ceci ⁊ nō euāgeliste fuit. x̄
bum. **Et** **Esa. i.** Cū mltiplicaueris ofoes
nō exaudia. manus enī v̄re sanguis. i. pec-
catis plene sunt. imo fm̄ **Bregl.** **Qū** is q̄
displicet ad intercedēdū mittit irati iudi-
cis anim⁹ ad deteriora puocat̄. **Deus** enī
iniquoz dōa nō respicit. ⁊ iustoz solum
ofoes exaudit. **Ite** dñs p̄ **Amos** p̄phetā

Vota pinguū terre. i. peccatorū non recipiam. **V**erū cū pauci sine crimine uiuant tal' snia q̄ miscdiam ⁊ tot suffragia defunctis adimit. ⁊ uiuorū charitatē ad illos refrigescere facit est nimis dura. ⁊ iō non sequenda videt. **S**i em̄ oīm q̄s conscia culpe arguit suffragia p̄dēnam? illi paucorū suffragiis iuuabunt. **D**icendū q̄ videt q̄ q̄q̄ suffragia eius q̄ ⁊ si nō in caritate i fide tñ est illi q̄ in charitate decessit non p̄sunt ex merito vite agēti. qz tñ illa fuit fm̄ doctrinam ecclē ⁊ p̄ eū q̄ in fide est ⁊ p̄ eo q̄ talia recipe meruit bñficia. vbi deficit caritas agēti supplet meritū fidei. ⁊ caritas ecclē talia dictantis. ac defuncti capacis suscipientis. necnō ⁊ liberalitas dei miserent. q̄ fm̄ **Amb.** bñficia nō reuocat imo cumulos liberalitatis amplificat. ⁊ sua largitate op⁹ ab alio factuz p̄inde reputat ac si p̄ illū p̄ quo sit factū esset. **N**am ⁊ fm̄ iura aliq̄ alienū debitū exoluēte ip̄e debitor liberat. ⁊ si suo legata sit libtas si ticio destiterit. quocūq̄ illa decē p̄stante liber est. **S**ed ⁊ p̄ eū q̄ capax nō est alteri legatum ⁊ hereditas acq̄ri pōt. ⁊ is q̄ ob crimē pro alijs postulare phibet p̄ se ⁊ p̄ his quoz curam gerit admittit. **E**t fm̄ augl. q̄q̄ in lapideo carnali nil genere. tñ aq̄ in dō trāsfiens terrā secūdat. **E**t hiero. Si qñ videris inter mltā opa peccatorū quēq̄ facere aliq̄ iusta sunt. nō est tam iniust⁹ deus vt p̄pter mltā mala paucorū bonorū obliuiscat. **S**ane defuncti sciunt suffragia q̄ p̄ eis sunt trib⁹ modis fm̄ augl. **P**rio p̄ diuinam reuelatōez. qñ. s. deus eis reuelat. **S**cdo p̄ bonorū angelorū manifestatōez. angeli em̄ q̄ h̄ sp̄ nobiscum sunt ⁊ oēs act⁹ n̄ros p̄siderāt q̄si in instāti p̄nt ad eos descendere. ⁊ eis p̄tinus nūciare. **T**ertio p̄ aiarum hinc exeuantiū intīmatōz. **Q**uarto p̄ expientia cū vicz se a penis sentiūt releuari. **S**ciendū autē q̄ defuncti valde mali nesciūt qd a viuis agif. nisi q̄tuz eis scire pmittit. s̄lt̄ nec mediocriē boni adhuc in igne purgatorij p̄stituti q̄ nōdū dei vīsiōe fruunt nisi quantū p̄ aliquem de p̄missis modis pmittit eis scire. **S**z valde boni q̄ iam ea fruunt bñ sciunt qd h̄ agif. iux̄ illd̄ **Gregl.** Quid ē qd nesciāt q̄ videntē oia vider. **A**lij tñ dicūt eos scire oia q̄ eis necria sunt ⁊ nō alia. **U**n̄ **Pla.** ex p̄sona p̄li affli-

cti ait. **A**bram p̄ n̄r nesciuit de hoc. **E**t vtrū mortuis cura sit de viuis. aug⁹. lare p̄sequit in li. de cura p̄ mortuis agenda. **A**dhuc sicut aug⁹. ait. mlti aliq̄s ex mortuis v̄l in somnis vel alio quocūq̄ mō viuis apparere credūt. ⁊ vbi eorū inhumata iacerent corpa. atq̄ vt eis sepulcra fierēt. ⁊ alia h̄mōi innumera sepe admonuisse. ⁊ illa vera reptum esse in dialogo **Gregorij** ⁊ in alijs plerisq̄ scripturis autēticis reptur. **V**erūtamē vt idem aug⁹. in p̄misso libro ait. **Q**uis mortui talia in somnis idicare vel petere videant. nō iō putandum est eos ista sentire. **M**az ⁊ viuetes plerūq̄ apparent in somnis dormientib⁹ dū ipsi se nesciūt apparere ⁊ ab eis q̄ h̄ somniauerūt audisse dicentib⁹ q̄ eos in somnis agētes aliqd vel loquentes viderūt. **U**n̄ vt dicit **C**redendū est q̄ he sunt angelice opatōez p̄ dispensatōz. p̄uidētie dei ad q̄lecunq̄ solatiū uiuorū. **C**ōciliū etiā andritā. ait. q̄ pleriq̄ demonū illusionib⁹ ⁊ fantasmatib⁹ sepe seducunt. **O**fficiū mortuorū imitaf oīno triduāz x̄pi sepulturā. **S**i em̄ in illo triduo ita ⁊ in h̄ officio omia laudis cantica subtricem. ⁊ solēnitates quaslibet subtrahim⁹. **N**am in missa bñdictiōes ab ep̄o nō petim⁹. nec in agēda dicim⁹. **B**ne labia mea apies ⁊c. **D**e⁹ i adiutorij meū nec bñdicam⁹. nec **I**nuitatorij meū. nec corpus p̄ns sit. ⁊ etiā in vigilijs. nec **G**la p̄ri ad r̄soria v̄l in fine psalmorum. nec ad leticiōes bñdictiōz petim⁹ v̄l dam⁹ nec dicimus **A**u aūt. v̄l **D**eo gr̄as. nec in missa al leluis. nec **G**la in excelsis. nec **I**te missa ē. **N**am in veteri lege phibitū fuit oleū leticie ⁊ thus suauitat⁹ p̄ pctō offerri. **M**ors etem̄ est vindicta pcti. **U**n̄ vbi pctm̄ ibi tenebre. nec d̄z esse leticia. nec cātorū leticie decantatio. vbi est luct⁹ ⁊ p̄ristatō mētis. at exēq̄e p̄ mortuis celebrāt cū luctu. **R**ursus laudes supprimim⁹. qz quo mortui transeāt ignorātes nescim⁹. vñ laudare dñm debeam⁹ de iusticia v̄l de miscdia. **G**audiū rep̄mim⁹ qz tristes in hūc mūdū intrauim⁹ ⁊ tristiores exim⁹. nō q̄ sequentia d̄z dici q̄ est canticū exultatōis. **A**dhuc licz in missa p̄ viuis debeāt oēs thurificari ad designādū q̄ illoz oīes ad celestia dirigūt. in missa tñ p̄ defuncti nō d̄z thus p̄ chor⁹ portari nec offerri. i. altare thurifi-

cari. sed circa corpus tantū. qz in hoc lege
phibitū fuit. vt iam pmissum est. Nullus
g in b officio thurificat. ad notādū q mor
tui amodo nil suis valēt orōnib? pmereri
vñ pñ. **N**ō mortui laudabūt te dñe. **I**pa
nūt defunctorū corpa thurificant? 7 aq bñ
dicta aspgunt. non vt eorū pctā tollant q
tūc p talia tolli nequnt s vt ois immūdoz
spūum pñtia arceat. 7 sūt etiā in signū so
cietatis 7 cōmunionis sacramētoz quam
nobiscū dū vixerūt habuerūt. vñ 7 dioni
sius tradit q antiq̄tus viui mortuos oscu
labant in signū vnitatis quā cum ip̄is ha
buerūt. pfunt etiā b 7 similia inq̄tū p ta
lia ip̄i deo reuerentia exhibet. Quare au
tem duplex x̄sus ponit in introitu p de
functis. **T**e decet. 7 **E**xaudi orōez meā.
dictū est in. vj. pte sub sabbato tertie heb
domade qdragesime. **I**tē in missa p defū
ctis nō d3 intermisceri orō p viuis. prout
dictū est in. iij. pte sub ti. de orōe. pax et
am nō dā triplici ratōe. pmo qz b officiū
vriam dictū est triduanā x̄pi sepulturam
vestigio seq̄t. vbi pax nō dā. ppter iude
osculū detestandū. scō qz non cōicamus
mortuis. qz nō nob rñdēt. **N**os em sum? i
serta etate illi in septia. inde est q corpus
nūq̄ d3 esse in ecclā q̄diu missa de die cele
brat. imo si p̄us esset ibi d3 asportari extra
ecclā in vestibulū ecclē q̄taciūqz autori
tate viuēs fulgeret. 7 postea ad missaz de
mortuis reportari. **T**ertio qm sic ex mltis
ḡnis s̄l collectis vñ panis p̄fici 7 ex mlt
tis racemis vinū elicif. sic ex mltis fidei
bus quoz qdam boni qdam mali sunt vna
ecclā p̄struif 7 coadunaf. Quia q̄ de mor
tuo hoie nescim? adhuc vtrū sit ip̄e de cō
formitate ecclē 7 pacē habeat cū suo crea
tore 7 recōciliatōz. iō pacē ad missam non
dam? nec aliq̄s laudes p mortuis referi?
qz nō est vñ agendū sit. **N**ō em adhuc ap
paret eorū req̄es. **Q**uarta etiā rō posita ē
in q̄ta pte vbi agif de osculo pacis. **A**l
lud qz notandū est q officiū mortuoz in
cipit a vespis. postea sequunt vigilie. qz
tria sunt genera. **I**n qbusdā em ecclīs le
gunt. ix. lectiōes de iob 7 incipiūt. **P**arce
mibi dñe rē. **I**n alijs legunt de libro sapi
entie 7 incipiūt. **A**deli? est ire rē. **I**n alijs
x̄o de qdā smone augl. s vndecūqz sumā
tur. absolute sine **I**ube dñe bñdicere. 7 si

ne **T**u aut. vt alio incipiūt 7 finiūt. put i
exequijs q̄s in dicto triduo p x̄po celebra
mus fuaf. **T**erūt in qbusdā ecclīs lo
co **T**u aut dñe terminant. **B**ri mortui q̄
in dño moriunt. q̄ x̄ba sunt de apoc. xliij
Frequentat aut in b officio pñ. **T**e decet
qm ibi agif de reditu filioz isrl'a captiui
tate in terrā pmissionis. sic 7 defuncti de
captiuitatis miseria ad vitā p̄fiscūt eter
nam. **D**icit etiā pñ. **D**ñe ne in furore tuo
q cū sit sextus in ordine psalterij tamen p
octaua intitulaf q̄si in sex etatib? per hūc
psalmū deū rogātes vt septime etat! possi
mus tormēta euadere 7 ad octauā gloriā
puenire. **O**fficiū mortuoz nō h3 secūdas
vespas. vt dictū est in. v. pte sub ti. de ve
speris. **I**n p̄cilio toletan. statutū est q sa
cerdos missaz defunctorū celebrās. vt ei?
inimicus mortem incurrat deponaf. 7 tā
ip̄e q̄s cū ad b incitans exilio ppetuo pu
niat. **N**unc videndū est q̄lit corp? sepe
liendū sit. 7 qdem qm hō videt agere i ex
tremis d3 poni ad terrā supra cineres vel
ad min? sup paleas. p qd innuit q cinis ē
7 in cinerem reūtef. 7 sit b exemplo beati
Martini. q vt in se alijs daret exemplū
in cinere iacēs vitā finiuit. 7 si moriēs lra
tus sit legi d3 passio dñi vt saltē ps illi? añ
eū. vt sic ad maiorē compunctōz moueat.
Et d3 esse crux erecta ad pedes vt moriēs
eam cernēs magis p̄teraf 7 cōuertaf. **D**e
bet etiā supin? iacere. vt sp̄ erecta facie re
spiciat celū exēplo. b. martiui. 7 p̄s q̄ ex
piret? ei? aia dño cōmedet. **P**ostq̄ x̄o ex
pirauerit campane debēt pullari. put dī
ctuz est in p̄ma pte vbi agif de campanis
Deinde corp? nisi viuēs nouit inunctus
fuit d3 lauari. ad significandū q si aia per
p̄fessionem 7 p̄tritiōez a culpa mūdāta sit
vtrūqz. s. aia 7 corp? eternā gloriificatōem
7 claritatez in die iudicij psequet. qz illi
fm iohem vere in dño moriunt 7 bri sunt
q nullā secū portāt maculā s in b mūdo p
pñiam derelinquūt. **S**3 cum de bac lotōe
neqz in ve. testa. s. **L**eu. x. c. neqz in nouo
sc3 **A**cf. v. c. aliqd agaf si omitteret nō m̄
tum vt aiūt qdam curandū esset **E**t aug?
dicit in li. de cura p mortuis agēda. corpi
hūano qd post mortē impendit non est fa
lutis p̄sidiū s humanitatis officiū. **T**erū
tū cū maria magdalena vn̄xerit dñm āte

passione. **Mat. xxvj.** fecit enim morituro. quod non posset facere mortuo. **Mar. xliij.** ca. puenit inquit ungere corpus meum in sepulturam. ex hoc pbari potest corpora defunctorum lauanda esse. **Ma sic Hiero.** ait in originali sup illud mat. vj. c. unge caput tuum. in illis ptribus unguentis per balneis utebatur. **Canonicus** tholetan. pculij statuit quod diuina vocatioe ab hac vita recedunt cum psalmis tantummodo psallentium vocibus ad sepulcrum deferantur. **Et** aut defunctus portari a psalib. sue pfectionis. ut si fuit diaconus a diaconibus. si sacerdos a sacerdotibus. si sint ibi. aliter non est vis. quia necessitas legi non subiacet. clerici a clericis. catholicis a catholicis. **Si vero** fuit de aliquo fraternitate deportet ab illis qui sunt eiusdem fraternitatis. **Meritis vero** non licet corpora ferre. ne cogant corpora sua lasciuia incitantia denudare. quod facile contingere potest. **Unde** aut de domo ad ecclesiam seu sepulturam portat secundum quorundam locorum morem ter in via pausat. **Primo** ad significandum quod ipse in hac vita exiit ut postquam digne domino presentari. et cum alijs sanctis perpetua de te pfrui. in tribus speciebus seipsum exultauit. videlicet in dilectione dei. in caritate proximi. et in custodia sui. siue quod in fide sancte trinitatis vixit atque vitam finiuit. **Secundo** ad representandum quod dominus in triduo in ventre terre pausauit. **Tertio** tres pause fuit in via. ut per tres dietas psalmodie que tunc de trina fiat ei ab solutio a delictis tribus modis. scilicet cogitatione vero et opere commissis. **Ergo. iij.** **Uia** trium dierum ibimus in solitudine. **Deinde** ponitur in spelunca. in qua in quibusdam locis ponit aqua benedicta. et prunae cum thure. **Ad** benedicta ne demones qui multum eam timet ad corpus accedant. **Solent** namque defuere in corpora mortuorum ut quod nequaerunt in vita saltem post mortem agant. **Thurs** vero ibi ponit propter fetorem corporis remouendum. seu ut defuncti creatori suo acceptabile bonorum operum odorem intelligat obtulisse. seu ad ostendendum quod defunctis posuit auxilium omnino. **Carbones** in testimonium quod terra illa ad coes versus amplius redigi non potest. **Plus** enim durat carbo sub fra quam aliud. **Pedera** quod vel laurus et huiusmodi qui spem suam vitorem in sarcophago corpori substernunt. ad significandum quod qui mortui in christo viuere non desinunt. nam licet mundo mortatur secundum corpus. tamen secundum animam viuunt et reuiu-

scunt deo. **Alia** tamen consideratio habebatur in funeribus antiquis christos. quia vixit sic christus cetera non iteque surculis. et tota moritur. ita homo mortuus non reuiuiscit. **Fuit** etiam hec non quod cadaueribus insit sensus. sed in figuram vixit. et ad resurrectionem sperandam. vel ad dei misericordiam seu beniuolentiam provocandam. cui talia pietatis officia placet. **Et** autem quod sic sepeliri. ut capite ad occidentem posito. pedes dirigat ad orientem. in quo quasi ipsa positione orat. et innuit quod promptus est ut de occasu festinet ad ortum. de mundo ad celum. **Et** in quocumque loco ex cimiterium christianum sepeliatur. super cruce capiti illi apponi debet. ad notandum illum christianum fuisse. quia hoc signum diabolus valde verecetur. et timet accedere ad locum crucis sigculo insignitum. **Debet** quod fideles christi sepeliri induti sudariis. puta puinciales obsequant. quod sumunt ex euangelio in quo legitur de sudario et sindone christi. **Quidam** vero cunctis insuunt ut hac veste insignia penitentium representent. **Ma** cinis et cilicium arma sunt penitentium. **Nec** debent indui vestibus communibus. puta in italia fit. **Et** ut quidam dicunt debent habere caligas circa tibias. et stridales in pedibus. ut per hoc ipsos esse paratos ad iudicium representent. **Clerici** vero si sunt ordiati illi indumentis induti sint qui requirunt ordines quos habent. **Si vero** non habent ordines sacros more laicorum sepeliuntur. **Verum** licet in alijs ordinibus propter pauperatatem hoc sepius omittatur. in sacerdote tamen et episcopo nullo modo permittendum est. **Vestes** enim sacerdotales virtutes significant. cum quibus per ceterum sunt duo presentandi. **Euticianus** papa statuit ut nulli martyres sepeliatur sine dalmatica aut collobio purpurato. **Circa** hoc autem considerandum est utrum christus vestitus fuit post resurrectionem. et utrum celum vestitus ascenderit. et utrum duobus discipulis vestitus apparuit. **Si** quidem angeli legunt vestiti apparuisse. iuxta illud **Ioh. 1.** **Vidit** angelos sedentes in albis. **Et** alibi **Ecce** duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis qui et dixerunt. **Hic** ipsis qui assumpti sunt a vobis in celum sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum. **Repe** christus vestitus ascendit in celum. iuxta illud. **Quis** est iste qui venit de edom tinctus vestibus de bosra. **Item** angeli dixerunt. **Quare** rubrum est indumentum tuum. **Queris** etiam utrum homines erunt nudi post

mm 3

globus igne? apparuit sup caput eius. p
qđ demonstratū est spūm sanctū sup eū de
scendisse ad robur spiritū sup aptos in pen
the. **U**n pp̄t h nō imerito dicit̄ ē par apo
stol. **E**st etiā par eis in officio. **C**ōsideran
dum aut̄ est q̄ ip̄e solus int̄ cōfessores in/
stitutōis h̄z octauas. sicut. b. **L**aurē. inter
martyres. **I**lle em̄ dixit. **I**gne me exami
nasti. 7 nō est inuēta in me iniquitas **E**t mar
tinus in agone mortis dixit demoni astan
ti. **N**il inuenies in me cruēta bestia. **E**cce
quō p̄cordant. **I**lle p̄pollens martyr q̄re
p̄ omibz alijs octauas 7 vigiliā h̄z. **I**ste
p̄fessor excellens. q̄re p̄ oibz alijs octauaz
h̄z. capaz eius reges francorū p̄suerūt
portare in p̄lijs. vt dictū est in scđa parte
vbi agit de sacerdote. **F**ortunatus poeta
vir vita egregius 7 ingenio p̄clar. de ita
lia thuronis veniēs gesta beati **M**artini
p̄scripsit tpe **J**obis pape tertij.

De sancto Andrea aplo.

Beatus andreas
 as nigri fuit color. barba proli-
 ra. stature mediocris. h. idō dici-
 mus. vt scias qual' in ecclā d3 depingi. qđ
 de vnoquoq3 apłoz ⁊ alioz mltōz scđōz
 sciendū esset. Predicauit aut in achata. ⁊
 athenis. ⁊ circa ptes illas. Excellent' fuit
 valde meriti. nec sine cā. be. Greg'. adeo
 fuit sibi deuot' q' ei fecit p'p'm officium.
 ⁊ monasteriū pdidit ⁊ ibidem monachus
 extirrit. Vigiliā ex institutōe nō h3. qz est i
 tpe ieiunioz. q're nō fuit necesse institui ei
 vigiliā. ⁊ idem est de. b. thoma apło. Sa-
 ne ossa eius ac beati luce euāgeliste tpe cō-
 stantini scđi impator' translata sunt apđ
 p'stantinopolim. Hac die d3 eplā. Corde
 credid' ad iusticiā. Rom. x. c. ⁊ euangeliū
 Ambulās ihs iux mare. mat. iiii. c. Post-
 cōmunio. Venite post me. que est ibidem
 In vigilia xō est introit'. Dñs secus ma-
 re. mat. iiii. Et euangeliū. Stabat Iohes
 ⁊ ex discipul'. Ioh. i. ca. Postcōio. Dixit
 andreas. Ioh. i. c.

De sancto Nicolao episcopo.

Egitur q̄ cuz
in q̄daz ecclā q̄ d̄z cruz subiecta
monasterio sc̄tē marie de chari
tate. nondū historia, b. Nicolai cantaref.

fratres eiusdē loci p̄orem suū vt eā sibi cā-
tare liceret instāte rogauerūt. Ille vobis p̄-
cise negauit dicēs. incongruū fore p̄stinuū
morem nouitatib⁹ immutare. Illi vobis ista-
ribus indignat⁹ r̄ndit. **R**ecedite a me. q̄a
noua cātica imo ioculatoria q̄dā in mea ec-
clesia nō cantabūt. **A**dueniēte autē eiusdē
sancti festiuitate. fratres cuꝝ q̄dam animi
tristitia matutinarū vigiliās pegerūt. **C**ū
q̄ oēs in lectis se recepissent. ecce. b. **N**ico-
laus p̄ori visibiliter terribil apparuit. quem
a lecto extrahēs p̄ capillos dormitorij pa-
uimento allisit. ⁊ incipiens. **O** pastor eter-
ne. p̄ singulas vocū differētiās. x̄gis q̄s i
manu tenebat. grauissim⁹ ictus sup̄ dor-
sum illius ingeminās p̄ ordinē morose cā-
tando antiphonā ip̄am ad finem p̄duxit.
Oib⁹ ḡ illius clamorib⁹ excitatis semī-
uuius ad lectū deportat⁹. **Q**ui tandem ad
se rediēs dixit. **I**te ⁊ historiā nouā sancti
Nicolai decantate. **T**pe **H**enrici q̄rti im-
p̄atoris ossa sancti **N**icolai apud vrbem
barrensem translata sunt.

De venerabili Beda presbytero.

Beda venerabilis p̄sbyter ⁊ monach⁹ ⁊ egre-
gius expozitor claruit ī anglia
circa annū dñi. dclxxxvij. q̄ licz ī sancto-
rum cathologo cōputeſ. nō tñ ab eccl̄a ſā-
ctus ſed venerabil⁹ apellat⁹ duplici ratōe
¶ Idio qz cū p̄ nimia ſenectute eius ocu-
li caligarent faciebat ſe duci p̄ villas et ca-
ſtra vbiq; x̄bum dñi p̄dicādo. Cūq; qua-
dam vice p̄ quandā vallē magnis lapidi-
bus trāſiret. qdā ex ductorib⁹ deriſorie di-
xit ei q; ibi magnus erat p̄p̄s ⁊ gregat⁹ ex-
pectans eius p̄dicatōz auidē ⁊ ſilent⁹. Et
tunc ille incepit p̄dicare feruent⁹. Et cū in
fine cōcluſiſſet. p̄ oīa ſecula ſeculorū. mor-
omēs lapides alta voce clamāſſe dicunt⁹.
Amen venerabil⁹ paſ. Et iō venerabil⁹ pa-
ter apellat⁹. Alij x̄o aſſerunt q; angeli re-
ſponderūt. Bñ dixiſti venerabilis pater.
¶ Scda cauſa eſt. qz poſt ei⁹ mortē cleric⁹
qdā ſibi deuot⁹ quendā x̄ſum edere cupi-
ebat. quē in illi⁹ tumulto ſculpi facē intēde-
bat incipiēs ſic. Hec ſunt in foſſa. volens
x̄ſum taliſ terminare. bede ſcti oſſa. Sed
qz talē finē x̄ſus cōgruitas nō patiebatur
⁊ ſedula mēte reuolueret. nec ⁊ grūū finēz

videret. dñi qdam nocte mltū sup hoc co-
gitaſſet. mane ad tumulū pperās manib⁹
angelicis talit̃ xsum ſculptū repit finituz
hac ſunt in foſſa bede venerabil' oſſa. Et
autem corpus apud ianuam deuotōe con-
grua dicif coli.

De ſancto Thoma apoſtolo.

Historia ſeu le-
genda de ſancto thoma aplo. ⁊
ſi qd ex ea in rñſorijs vel anti-
phonis ſumptū repit inter apocripha de-
putat. In ipſo aut feſto legif ad miſſā euā-
gelij. Thomas vnus ex duodecim. Jo-
han. xx. c.

De feſtis ſanctorū Stephanī Johannis euangeliste ⁊ Innocentij.

Dñi nati-
uitatē ſequēti die ſit feſtum de
obitu. b. ſtephanī pthomarty-
ris. ⁊ tñ ipſe fuit paſſus in auguſto. quare
aut h̄ fiat ſub feſto inuentōis ei⁹ dictū eſt.
Querit̃ qre h̄ tria feſta vicz ſctōz ſtepha-
ni iohis ⁊ innocentij immediate p⁹ feſtuz
natiuitatē dñi ordinant. Rñdeo pmo. vt
xpo capiti ⁊ ſpōſo oēs ſui comites adiun-
gant. nar⁹ em xps ſpōſus ecclē in hūc mū-
dum tres ſibi comites adiūxit. de qbus di-
ciſ in cantid. **Dilect⁹ me⁹ cādidus ⁊ rubi-
cūdus. elect⁹ ex milib⁹.** Cādidus q̄tū ad
Johem euāgelistā p̄cioſuz xginē ⁊ cōfeſ-
ſorem. Rubicundus q̄tū ad ſtephanū p-
thomartyrē. **Elect⁹ ex milib⁹ q̄tū ad ma-
gnam turbā innocentij.** Scdo vt ſic ecclā
oim martyriū genera qz qdē martyriū xpi
natiuitas cā fuit inſil' adunaret. **Triplex ē
em martyriū.** **Primū** volūtate ⁊ opere
tale fuit martyriū. b. ſtephāi. ⁊ h̄ ē digniſ-
ſimū i genere. **h̄ aut dicim⁹.** qz aliqua cir-
cūſtancia facē poſſet qz aliq̄s p̄feſſor aliq̄
martyre dignior eſſet. **Et iō feſtū eius pre-
cedit alia ⁊ p̄tinuat feſto dñice natiuitatē.**
Un̄ in ipſo feſto legif. **Adorē** quā ſalua-
tor dignat⁹ eſt p oib⁹ pati. hāc ille p̄mus
p oib⁹ reddidit ſaluatori. **Et itez.** **Ep̄us**
heri nar⁹ eſt in terr' vt hodie ſtephan⁹ na-
ſcereſ in celis. **In feſto. b. ſtephanī in-
troitus eſt.** **Item ſederūt p̄ncipes ⁊ adū-
ſum me loquebātur.** **In q̄ oñdunt inſidie**
p̄ncipū iudeorū. b. ſtephano inſidiantuz

Eplā eſt Act. vj. Stephan⁹ plenus grā ⁊
fortitudine. que ſicut dicit aug⁹. in ſmōe
huius diei. **Cū** plurimū habeat amiratio-
nis in ipſa ſpecie nō minus p̄tinet in miſte-
rio dignitatis in qua narraſ tam paſſio ip-
ſius qz paſſionis canſa. ⁊ meritū ſeu remu-
neratio. **Et h̄ etiam inſinuant ⁊ reſentā-
tur in reſpōſorio qd eſt.** **Sederūt p̄ncipes**
⁊ in allā qd eſt. **Video celos aptos. Act.**
vij. c. **Et in nocturnali etiā officio idez re-
petit vt oſtendat qz ſepe ⁊ ſepius p̄ſiliati**
ſunt p̄ncipes ſacerdotū in mortē ei⁹. **Euan-**
gelium eſt. **Ecce ego mitto ad vos. Mar.**
xxij. c. ⁊ ſequif. **Hierlm hierlm** que occi-
dis p̄phas ⁊ lapidas eos ⁊c. **Stephanus**
em fuit lapidat⁹. **Diciſ etiā ibi a ſanguie**
abel iuſti. **Sic em ille fuit. p̄thomartyr in**
vete. teſta. ſic iſte in nouo. **Historia ſcti**
ſtephanī cōpoſuit alcuinus karoli ingr ⁊
capellanus. nocturnales antiphonas de
pſalmis qbus inſtitulant⁹ accepit. cetera d
actibus aploz. Antiphonis etiā laudū q
dam xſus p̄mittūt. put dictū eſt in. vj. p
te ſub dñica de trinitate. Frequētaz autē
in xſicul allā vt p̄pter ſolemnitatez dñice
natiuitatis. vt p̄t gaudiū de p̄ſortio ſte-
phanī angelice concionis. B̄ etiam illud
caplm. Stephan⁹ plen⁹ grā. ⁊ illud. Sur-
rererūt qdā. q ſunt act. vj. c. ⁊ illud. Cum
eſſet ſtephan⁹. act. vj. c. **Secūdū marty-**
rium eſt volūtate ⁊ nō ope. qle fuit marty-
riū. b. Johis euāgeliste. q martyr fuit. ſic
p̄t in illa antiphōa. In ſeruētī olei doliū
miſſus iohes apls. diuia ſe p̄tegente grā
illeſus exiuit. vt ſic nō ſenſerat carniſ eſtū
qz xgo fuit mente ⁊ corpe. ſic nec eſtū ſer-
uentis olei ſenſit. In natali aut ei⁹ canitur
in qbusdam locis vna miſſa in exordio lu-
cis ad notandū qz ipſe accepto lumie hui⁹
mūdi ſacrificiū xginitatis ſp obtulit deo.
Quia em nō poterat h̄re vigiliā p̄pter fe-
ſtum. b. ſtephanī ſtatutū fuit vt duas miſ-
ſas haberet. In miſſa de. b. Johe ē eplā.
Qui timet deū. Eccl. xv. c. Euāgelijz eſt
Dixit ihs petro. Joh. vl. c. ⁊ cantaf allā.
Valde honorādus ⁊c. ⁊ qd ibi d̄r. Qui ſu-
p̄ra pectus domi ⁊c. ſumit de Joh. vl. c.
Introit⁹ eſt In medio ecclē. Eccl. xv. c.
Et reſponſorium. Exijt ſmo ⁊c. Joh. vl.
Item allā. Hic eſt diſcipulus. Joh. vl. c.
Communio. Exijt ſermo. que eſt ibidem

surgēt tñ nobiscū in glā. Octaue em̄ festi/
uitatū celebrant in mēoriā general' resur-
rectōis quā significāt. Rursus qz hac die
tristitiā m̄lerū repñtam in multis eccl'is
diaconi nō vtunt dalmaticl. nec sbdiaco-
ni subtilib'. i. tunicell. ad notādū qz inno-
centes statim in morte p̄mā stolā nō recepe-
rūt s̄ ad infernū descenderūt. De b̄ in ter-
tia pte dictū est sub ti. de colorib'. In hoc
festo d̄ caplm̄ illud. Uidi supra mōtē. apo-
cal. xiiij. c. z illud. Hi sunt q̄ cū m̄leribus.
z illud. Hi empti sunt. q̄ sunt ibidē. Et ad-
uerte qz antiphōe nocturnales de psalmis
sumūt. cetera de eplā v' euāgelio. Ex autē
dicunt centū q̄draginta q̄tuor milia finitū
ponit p̄ finitū. Q̄ etiā d̄. Uidi b̄ altari
dei aīas interfectorū. sic est accipiendū. qz
iobes vidit aīas interfectorū sub altari. i.
hūiliatos capiti suo. v' in absco. qz nō
pcipit hic quō ibi sint. Sed qre solēizat
ecclā de morte innocentū q̄ nō habuerunt
voluntatē patiēdi. Uidē qz eadem ratōe.
si aliqz tyrān' interficeret tot pueros. de-
beret ecclā s̄it solēizare p̄ ill. qd̄ vez nō
est. Rūderi pōt qz b̄ festum p̄p̄ tria cele-
brandū est. licz voluntatē nō habuerint pa-
tiēdi. Pr̄io qz xp̄us in eis q̄rebat et occi-
debat. Sc̄do qz xp̄s in eis celabat diabo-
lor herodi. Tertio qz nomē dñi nō loquē
do s̄ moriendo p̄fessi sunt. qz p̄ xp̄o z vice
xp̄i occisi sunt. Erāt autē innocētes. qz cir-
cūcisi. nā circūcisio erat tunc remedium z
originale petm̄. licz nō ita sufficiēs sic nūc
baptism' est. Illud autē sciendū est qz in
q̄busdā eccl'is in die natal' dñi diaconi ve-
l speris finitis in honore. b. stephani. q̄ exi-
mius diacon' fuit in tripudio p̄uenientes
cantant antiphonā de sancto stephano. z
sacerdos dicit collectā. Nocturnos etiam
z officiū crastinū celebrāt. etiā bñdictiōes
sup lectōes dant. qd̄ tñ facere nō deberēt
Et eodē mō faciūt sacerdotes in festo bea-
ti stephani in vespis in honore sc̄i iobis.
qz ip̄e sacerdos fuit. Et pueri in festo san-
cti iobis in honore innocentū Subdiaco-
ni vo faciūt festū in q̄busdā eccl'is i festo
circūcisionis. vt ibi dictū est In alijs i epi-
phantia. z in alijs in octauis eph̄ie. qd̄ vo
cant festū stultozū. qz em̄ ordo ille antiq̄
incert' erat. nā in canonib' antiq̄s quan-
doqz vocat' sacer. z qñqz nō. tō subdiaco-

ni certā ad festandā nō habēt diēni. z eoz
festū officio celebrat' cōfuso.

De apostolis.

Apostolus gre-
ce interpretat' missus latine. inde
apli dicti sūt. qz a xp̄o missi fue-
runt euangelizare p̄ vniūsum orbē. Sane
ecclā in cōmuni de apostol' solēizat z ca-
nit in matutinis. Ecce ego mitto vos zc̄.
qz omēs electi sunt fil' a dño post s̄monez
ad eos factū in monte. sicut habet in mat-
theo z marco. qz vicz electi sunt duodeci.
De q̄busdam tñ facit ecclā officiū p̄p̄riū.
sicut de. b. petro p̄pter p̄ilegiū dignita-
tis. de. b. paulo q̄uis nō sit de duodecim
p̄p̄ p̄ilegiū p̄dicatōis. de. b. iohē p̄p̄
p̄ilegiū amoris sue v̄ginitatis. z de b̄to
Andrea p̄pter p̄ilegiū crucis quā ita ar-
dent p̄dicauit z cupiuit z habuit. Per ho-
ras dicif caplm̄ illud. Jam nō estis. eph̄.
ij. c. z illud. Non vos me elegistis. qd̄ est
ibidē. z illud. Pr̄is vir q̄ suffert. Jac. f.
z illud. Magnificauit eū in timore inimi-
co. Eccl. xlv. c. z illud. Statuit illi dñs te-
stamentū sempiternū. ibidē. z illud. In fi-
de z lenitate ip̄i sanctū fecit illū. ibidē.
z illud. Ibant apli gaudentes. Act. v. z il-
lud. Mā q̄s p̄sciuit hos z p̄destinavit con-
formes. Ro. viij. c. z illud. Corpa sc̄tozū
in pace. Eccl. xliij. c. z illud. Nō esuriēt ne-
qz sitiēt. apoc. vij. c. z illud. Nos insensari
vitā illoz. Sap. v. z illud. Ip̄o sūmo an-
gulari lapide xp̄o ihu. eph̄. ij. ca. Habent
autē vigilias z octauas. qz si cōpatimur et
conregnabim'. De b̄ dictū est in. vj. par-
te sub q̄rta feria tertie hebdomade aduē-
tus Instātia tñ est de. b. iohē euāgelista
quo ad ieiuniū. qd̄ p̄tingit. tñ qz vt dicūt
q̄dam nō fuit martyr nisi alo. tñ p̄pter fe-
stum. b. stephani qd̄ est in vigilia festi ei'.
In vigilijs aplozū d̄ eplā. Benedictio
domi sup caput. Prouer. x. z Eccl. xlv. c.
Item illa. Per man' autem. Act. v. c. Et
euangelii. Ego sum vitis. Joh. xv. c. In
festis vo aplozū dicif eplā. Jā nō estis
hospites z aduene. Eph̄. v. ca. Item illa
Hi sunt viri. Eccl. xliij. c. Item illa. Sci-
mus qm̄ diligentibus deū. Roma. viij. c.
Pr̄e illa. Bñdict' de' z p̄r do. nfi. eph̄. f. c.
Pr̄e illa Spectaculū factū sum'. ad Cori.

euāgelicā descriperūt. Tum qz licz aliqñ
 varia seu diūsa. nūq̃ tñ ſria seu aduerſa
 ſcriperūt. Tū qz iſti q̃tuor p q̃tuor aima-
 liū figuras in viſione iohis z ezechiel p̃ſi-
 gurati fuerūt. **Ezech. ſ. c.** **Matthe⁹** p ho-
 minē. eo q̃ eius intentio p̃cipue circa ſcri-
 bendā xp̃i humanitatē x̃ſat. **Uñ** eius lib
 ab hūana xp̃i natiuitate ſumit exordium.
Liber inq̃t generatōis iſu xp̃i rē. **Bar-**
cus p leonē in deſto rugientē. eo q̃ ei⁹ in-
 tentio p̃cipue circa deſcribendā ei⁹ reſur-
 rectōz p̃ſiſtit. **Uñ** eius euāgeliiū antono-
 maſice in die reſurrectōis legiſſe. **Pici⁹** em̃
 q̃ leo rugitu maxio tertio die ſuos excitat
 catulos. ita z de⁹ p̃ſiſt immēſa potētia ſua ſi-
 lium ſuū tertia die ſuſcitauit. **Uñ** z **Bar-**
cus ab exclamatōe incipit. ſ. a p̃dicatōe
 iohis in deſto clamāt. r̃ dicētis. **Uox** cla-
 mantis in deſto. **Et** ſcias q̃ marc⁹ fuit lō-
 go naſo ſubducto ſup̃cilio. pulcer oculis.
 calu⁹. barba p̃lixa. habitudinis optime.
 etatis medie. canos aſpluſ. **Lucas** p vitu-
 lum eo q̃ p̃cipue circa deſcribendā xp̃i
 paſſionē eius intētio x̃ſat. in q̃ xp̃s ſe ob-
 tulit hoſtiā deo p̃ri. idē ip̃e ſacerdos z ho-
 ſtia. vitul⁹ em̃ erat hoſtia ſacerdotal. vñd
 a ſacerdotio incipit dicēs. **Fuit** in diebus
 herodis regis iudee ſacerdos quidāz rē.
Johānes p aqlam. qz ceteris cū dño g̃di-
 entib⁹ ip̃e in celū ad deſcribendā xp̃i diui-
 nitatem volauit dicēs. **In** p̃ncipio e. ver.
De⁹ dictū eſt in p̃ma pte ſub tñ. de pictu-
 ris. **Deſi** q̃dē q̃tuor p̃ncipales intētiōes de
 ſignate ſunt p figuras illozū q̃tuor aſaliuz
 q̃rum q̃dlibet ſm viſionē **Ezechiel** q̃tuor
 bz facies. qm̃ oēs de ſingul agunt. licet q̃-
 dam p̃ncipali⁹ de q̃buſdā. p̃ſtūm cū omēs
 agāt de xp̃o. cui q̃tuor ille figure pueniūt.
Fuit nāq̃ hō naſcendo. vitulus moriēdo
 leo reſurgādo. aqla aſcendendo. **Que** vt
 melius intelligas imaginare aliq̃d aimal
 hñs caput q̃dratū. z in q̃libet ſuperficie i-
 imaginare vñā faciē. vicz a pte āteriori fa-
 ciem hoīs. a dextris faciē leonis. a ſiniſtri
 faciē vituli. a pte poſteriori faciēz aquile.
Quia x̃o facies aqlē ſup̃ alias eminebat.
 ppter lōgi colli p̃ductōz. iō dē q̃ erat de-
 ſup̃. **Q̃dlibz** etiā hoz habebat q̃tuor alas
Finge em̃ q̃dlibet aial q̃ſi q̃dratū. in q̃dra
 ſo ſunt q̃tuor angulī. z in q̃libet āglo erat
 vñā ala. **Porro** hi q̃tuor ſignificati ſunt p

p̃dicta quatuor flumina. **Per** philon **Jo-**
 hannes. p geon mattheus. p tigrim mar-
 cus. p eufraten lucas. ſicut clare pbat **In**
 nocen. tertius de euangelis in ſermone
Sunt etiā ſignificati p q̃tuor anulos ar-
 ce q̃ aurei z rotundi erāt. in auro claritas
 in rotūditate que initio caret z ſine. deſig-
 tur eternitas. **Ipi** em̃ eternā xp̃i claritatē
 z claram eternitatē deſcriperūt. **Per** du-
 os annulos a ſiniſtris duo euangelis. ſ.
Mattheus z iohes q̃ ab ip̃o xp̃o fuerunt
 edocti ſignificant. **Quidam** tñ p duos a-
 nulos a ſiniſtris mattheū z iohannē q̃ ad
 huc paſſibili z mortali adheſerūt accipiūt
 p duos a dextris marcū z lucam qui poſt
 aſcenſionē ei tam facto immortalī z impa-
 ſibili adheſerūt accipiūt. **Per** ſiniſtrā em̃
 immortalitas. p dexterā immortalitas deſi-
 gnatur. ſm illud. **Leua** ei⁹ ſb capite meo.
 z dextera ei⁹ amplexabit me. **Et** propter
 hanc cauſam in picturis eccleſiarū **Paul-**
lus ad dexterā z **Petrus** ad ſiniſtraz ſta-
 tuunt ſaluatoris. z in bulla papali caput
Pauli a dextris crucis. z caput **Petri** a
 ſiniſtris. **Hanc** in q̃buſdā eccleſijs an-
 tiphona ad **Magnificat** in eozum officio
 eſt. **Ecce** ego iohānes vidi oſtiū apertum
 in celo rē. **Apocal. iij.** **Per** horas autem
 dicif caplin. **In** medio eccle apuit os ei⁹.
Ecci. xv. z illud. **Cibauit** illum dñs pane
 vite z intellectus. ibidem. z illud. **Focu-**
 ditatem z exultationē theſauri. quod eſt
 ibidem. **Omnia** reſponſoria ſumpta ſunt
 de **Ezechiele**. **Primū** eſt de viſiōe dei. ſ.
Vidi coniuictos rē. **In** laudibus x̃o ha-
 betur de miniſterio p̃dicatōis eozū. **Bile-**
 cti deo z homibus rē. **Ecci. xlv. c.** **Intros-**
 tus miſſe pprie eſt. **Os** iuſti meditabit ſa-
 pientia. **Tamen** iohānes euangelis hā-
 bet introitū p̃pūm ppter p̃uilegiū amor
 z dignitatis. vicz. **In** medio eccleſie ape-
 ruit os ei⁹ rē. qz ip̃e nō tñ fuit euāgelis
 ſed etiā ppheta. quod patet in p̃ncipio
 libri **Apocal.** vbi dicif. **Brūs** q̃ legit et q̃
 audit x̃ba pphetic huius z ſeruat ea que
 in ea ſcripta ſunt rē. **Notandū** tamen eſt
 q̃ iſte introitus ppter p̃uilegiū p̃dicatio-
 nis ſecundario competit auguſtino. **Gre-**
 gorio z alijs expoſitoribus. **Episto**la in q̃
 buſdā eccleſijs eſt de figura q̃tuor anima-
 lium. **Ecce** ego **Johannes** vidi hoſtium

apertum. Apo. iiii. c. Alie eccledicūt illā
Ezechielis. i. ca. Similitudo vultus rē.
Rūforium est. Būs vir q̄ timet dñm rē.
Uersus est. Potēs in t̄ra erit semē ei⁹ rē.
qđ intelligit de semine xbi dei ⁊ bonorū
opez. Sequit. Generatio rectorū bñdice-
tur. qz euāgeliste generāt filios dei q̄ bene
dicunt. Alia in q̄busdam eccl̄is est. Pri-
mus ad syon dicet. ecce assuz. ⁊ ierlm euā
gelistā dabo. Esa. xli. c. In alijs xō ecclē-
sijs dē alia. Būs vir. Euāgelii est. Bēsi
gnauit dñs ⁊ alios septuagitudinos disci-
pulos. Lu. x. c. ⁊ sequit. Et dicebat illis.
Uellis qđē mltā oparij xō pauci. Offer-
torii est. Posuisti dñe sup ca. Postcōio
est. Maḡ est glā eius in saluari rē.

De martyribus.

Martyr grece dī
citur testis latine. Martyres
em̄ testes sunt q̄ xps passus est
p oib⁹. ⁊ ipi p xpo. Sane solus. b. laurē-
tius inter martyres vigiliā bz ⁊ octauam
put sub festo eius dictū est. Omēs etiam
martyres singulares hñt cōia officia exce-
ptis stephano. laurētio. Iohē bap. ⁊ alijs
q̄busdam. Et ē introit⁹ ad missam. Glā ⁊
honore coronasti eū dñe. vel Sapiaz san-
ctorū. Eccl. xliiij. c. vel Iudicabūt sancti.
Sapie. iij. c. vel Sacerdotes dei. Bap. iij.
vel Letabif iustus. Hi tñ in paschali tpe
habent aliud officiū. eo q̄ in illo tpe opoz
tet q̄ frequent repetat alia ppter gaudiū
resurrectiōis. Et tunc est introit⁹. Prote-
xisti me de a cōuētū malignatiū rē. Et qz
corona debet eis tanq̄ victorib⁹. Itō sepe
fit mentio de corona. Un̄ stephan⁹ interp-
tatur coronat⁹. Eplā xō qñq̄ dicif p vno
martyre. Iustus cor suū. Eccl. xxxix. qñ-
q̄ illa. Būs hō q̄ inuenit sapiam. puer.
iiij. c. qñq̄. Justorū aime. Sap. iij. c. qñq̄
illa. Iust⁹ si morte p̄occupat⁹ fuerit. que ē
ibidem. iij. c. qñq̄ illa. Būs vir q̄ in sapi-
entia. Eccl. xliiij. c. et. xv. qñq̄ illa. Bene-
dictus deus ⁊ pat. ad Chor. i. c. qñq̄ illa
Memor esto. ij. ad Thimo. ij. c. qñq̄ illa
Nemo militās. q̄ est ibidē. qñq̄ illa. Bea-
tus vir q̄ inuenit⁹ est. Eccl. xxxi. c. qñq̄ il-
la. Bñdictio dñi sup caput. puer. xv. ca.
qñq̄ Stabūt iusti. Sap. v. c. Euāgelii⁹
xō dicif qñq̄. Si quis vult post me veni

re. Bat. xvi. c. qñq̄ illud. Si q̄s veit ad
me. Lu. xiiij. c. qñq̄ illud. Nisi granū Jo-
hannis. xij. c. qñq̄ illud. Nolite arbitrari
Bat. x. c. qñq̄ illud. Nihil optum. qđ ē
ibidem. qñq̄ illud. Si quis veit ad me et
non odit. Lu. xiiij. c. Pro plurib⁹ xō mar-
tyribus dicif qñq̄ eplā. Lingua sapiētū
Proi. xv. c. qñq̄ illa. Bñdictus deus et
pater domi nostri ihu xpi. j. Pe. i. c. qñq̄
Iustorū aime. Sap. iij. c. qñq̄. Rememo-
ramini p̄stinos dies. Heb. x. c. qñq̄. San-
cti p fidem. Heb. xj. c. qñq̄. Expectatō iu-
storū leticia. Prouer. xj. c. qñq̄. Hi sūt
viri. Eccl. xliiij. ca. qñq̄. Absterget deus.
Apocal. viij. c. qñq̄. Redder de mercedē
Sap. x. c. qñq̄. Iusti aut̄ imppetuum vi-
uent. Sap. v. c. qñq̄. Quis nos sepabit
a charitate xpi. ad Ro. viij. c. Alleluia ē.
Hi sunt due oliue. Apocal. xj. c. Euange-
lium xō qñq̄ dicif. Cū audieritis prelia.
Lu. xxi. qñq̄. Descendens ihs de monte
Luce. vi. ca. qñq̄. Videns iesus turbas.
Batth. v. qñq̄. Egrediente ihu de tem-
plo. Bat. xxiiij. ca. qñq̄. Attendite a fer-
mento phariseorū. Lu. xij. ca. qñq̄ illud.
Sedente iesu sup montem oliueti. Bat.
xxiiij. c. quandoq̄ illud. Teyobis q̄ edifi-
catis. Lu. xij. ca. qñq̄ illud. Qui vos au-
dit. Lu. x. quandoq̄ illud. Cōfitebor tibi
pater. Bat. xj. c. Dicif postcōio Amen
dico vobis quod vni. Bat. xxv. c. qñq̄
Et si coram homib⁹. Sap. iij. c. quando
q̄. Quicūq̄ fecerit. Batth. xij. ca. qñq̄
Pico autem vob. Batth. x. c. quādoq̄.
Signa aut. Marci. vlti. c. ⁊ qñq̄. Plū-
tudo. Lu. vi. c. In nocturnali xō officio
p̄mum r̄sforium est. Iste sanct⁹ p lege dei
sui certauit vsq̄ ad mortē rē. ⁊ est q̄nti to-
ni. qz petulantia qñq̄ sensuū fuit macta-
ta in eis. In tempe xō paschali p̄mū respō-
forium est. Beatus vir q̄ metuit dominū
⁊ est octauī toni. ppter octauaz que signi-
ficat glām resurrectionis. Quia xō sancti
martyres in tolerandis tormētis se habu-
erunt p̄stant. ⁊ constantia a solo deo est.
ideo illud responforiū. O venerāda mar-
tyrum rē. cantat. peis. ⁊ est q̄nti toni. q̄a
martyres qñq̄ sensus deo immolauerūt.
De martyribus etiā cantat illud r̄sforiū.
Fulgebūt iusti ⁊ tanq̄ scintille in arū. dis-
cur. iudica. natio. ⁊ regna. in eternum rē.

in futa
hoc sculo
p̄s curia
aduentu
currentiū
a
seu faulle
fragilem ar
igne accensa
fragilia sunt
natio
pmanle
id ē. in eternit
impaffi
Rursus in his
sancti rec
claritate.
impaffi
scintille sub
regm
ip̄i cu
de
absterget de
sanctorū rē
in cubi. suis.
qui etiā recipi
est locus in
sicut
austro ex affi
gnis accendit
accendit ar
contingit in
enim cantat.
in pera. Delota
animalis
est. em̄ abi
opis per h
illud. Beatus
Eccl. xxiij. c. ⁊ ill
sapientia morabit
ibidem. ⁊ illud
c. ⁊ illud. Pot
gressus. Eccl.
sup caput
locunditan
verbera. Ioh
venerunt de
illud. ⁊ dō est

Cap. iij. c. Iusti fulgebunt in futuro diuif-
bitudinib. pri^{us} tñ hoc seculo discurrēt. i.
per diuersas mundi ptes curfando diui-
na xba alijs annuntiabunt. 7 hoc faciunt
more scintillarū discurrentiū p arundine-
tum. Sic em̄ scintille seu fauille ignis arū
dinetum. i. materiā fragilem arundinū at-
terunt 7 anihilant. sic 7 sancti sua p̄dicati-
one ignita. i. diuio igne accensa vitia q̄ re-
spectu fortū 7 virtū fragilia sunt destrūct
iudicabunt. i. damnabunt nationes. id ē.
illos qui in peccatis suis pmanferūt. 7 re-
gnabūt in eternū. id ē. in eternitate cū deo
recipient immortalitātē 7 impassibilitatem
ceterasq̄ 7tutes. Rursus in his verb̄ ex
primif stola carnis quā sancti recipient q̄
cōsistit in quatuor scz in claritate. subtili-
tate. agilitate 7 impassibilitate. Nam ful-
gebunt clari 7 tanq̄ scintille subtiles in a-
rundinetō discurrēt agiles. 7 regnabit do-
minus eorū imppetuum. 7 ipsi cum domi-
no impassibiles. Nā absterget deus oēm
lachrymā ab oculis sanctorū 7c. imo exul-
tabunt in gloria 7c. in cubi. suis. quod ad
stolā spūs referē quā etiā recipiunt sancti
Et nota arundinetū est locus in quo sunt
multe arundines sice canne sicut in palu-
dibus. Flante aut̄ austro ex assidua cōfri-
catione arundinū ignis accendit. scintil-
le vndiq̄ aduolant. 7 accendit arundine-
tum. quod allegorice contingit in sanctis.
De martyrib. etiam cantat. Circūierit
in melotis. q. d. in pera. Melota te. ē ve-
stis facta de pil^{is} cuiusdā animalis. qd̄ me-
lota vocat siue taxus. est em̄ habitus ne-
cessarius ad exercitia opis. Per horas eti-
am dicit capitulū illud. Beatus vir q̄ suf-
fert. **Iaco. i. c.** 7 illud. Beatus vir qui in-
uentus est sine. **Eccl. xxxj. c.** 7 illud. Bea-
tus vir qui in sapientia morabitur. **Eccl.**
xiij. c. 7 illud. Iustorū anime. **Sapient. v. c.**
7 illud. Iusti aut̄. ibidem. 7 illud. Sancti
p̄fidem. **Heb. xj. c.** 7 illud. Potuit ei trās-
gredi 7 nō est trāsgressus. **Eccl. xxxj. ca.** 7
illud. Corona aurea sup caput eius. **Eccl.**
xlj. c. 7 illud. Stola iocunditatis induit.
ibidem. Ibi tñ dicit. Stola glorie. 7 illud
Sancti ludibria 7 verbera. **Heb. xj. c.** 7 il-
lud. Tanq̄ aurū in fornace. **Sapient. iij. c.**
7 illud. Hi sunt qui venerunt de tribula-
tione. **Apoē. vii. c.** 7 illud. Nō esurient ne

q̄ sitient. ibidē. 7 illud. Iusti tulerūt spo-
lia impiorū. **Sapient. x. c.** 7 illud. In bonis
iustorū exaltabit ciuitas. **Proverb. xj. c.**
Illud etiā sciēdū ē q̄ ecclia celebrat fe-
stum grūndā martyrum veteri testa. put di-
ctum ē de festo machabeorū.

De confessoribus.

Confessores di-
cuntur laudatores. licet autem tā
martyres q̄ 7gines q̄ etiā oēs
sancti veri sint xpi 7fessores. martyres tñ
qz in irascibili vincunt trāscendunt. 7 sup
lucrant speciale vocabulū martyrum. 7 7-
gines. qz vincūt in cōcupiscibili nomen 7-
ginū. 7 doctores qz alios supant in rōnali
doctorū. Et hinc ē q̄ martyres 7 7gines
7 doctores aureola decorabūt. Sane cō-
fessores distinguunt in epos 7 in p̄sbyte-
ros. De epiis dicit introitus. Statuit **Ec-**
cle. xlv. c. 7 epla. Ecce sacerdos magnus
Eccl. xliij. c. Ipsi em̄ sunt magni sacerdo-
tes. Et illō de episcopis dicit. Inueni da-
uid seruū meū. oleo scō meo vngi eum. qā
nō tantū vngi fuerunt in baptismo 7 i cō-
firmatione 7 ordinatione in p̄sbyteros. s̄
etiam in consecratione in epos. vt habe-
ant misericordiam sup̄fluentē. Et officia illa
que incipiunt sacerdotes pprie cōpetunt
episcopis. Cetera sūt cōmunia 7 plura sūt
responsoria octauī toni. quia affligerunt 7
crucifixerunt carnē suā cū vitis 7 cōcupi-
scentiis ppter octauā resurrectionis. Rur-
sus de confessoribus dicit qñq̄ epistola.
Dilectus deo. **Eccl. xlv. c.** qñq̄. Testifi-
cor corā deo. ad **Timoth. iij. qñq̄.** Plu-
res facti sūt sacerdotes. ad **Heb. c. vij. qñ**
q̄. Dedit dñs cōfessionē. **Eccl. xlvj. qñ**
q̄. Iustus cor suū. que est **Eccl. xxxij. c.**
qñq̄. Sapientia laudabit animā. **Eccl. xx-**
iiij. c. qñq̄. Iustū deduxit dñs. **Sapient.**
x. c. qñq̄. Doctrinis varijs. ad **Heb. xij.**
c. qñq̄. Ego em̄ iam delibor. **Alla.** Iust^{us}
germinabit. **Esa. xxxv. c.** Euāgeliiū 7o dī
qñq̄. Sint lūbi vři p̄cincti. **Luc. xij. qñq̄.**
Vigilate. **Mat. xxiij. qñq̄.** hō peregre
Matth. xxv. qñq̄. Videte 7 vigilate.
Mat. xij. qñq̄. hō qdā nobil. **Luc. xij. qñq̄.**
Nemo accēdit lucernā **Luc. xj. qñq̄.**
Vos estis sal terre **Matth. v. c.** qñq̄. No-
lite timere pusillus grex. **Luc. xij. c.** Post

cōmunio ē. Quisq; talēta. **Matth. xxv.**
 7 qñq; **Fidelis seruus. Matth. xxiii. c.**
 7 **Luc. xij. c.** **Per horas vero dicif** ca-
 pitulum illud. **Ecce sacerdos. Eccl. xliij.**
 7 illud. **Bñdictionē omniū gentiū. qđ est**
 ibidem. 7 illud. **Cognouit eum. ibidem. 7**
 illud. **Iustū deduxit. Sapient. x. c. 7 illud**
Iustus cor suū. Eccl. xxxix. cap. 7 illud.
Magnificauit eū in cōspectu regū. Eccl.
xlvi. a. Sed qđ hic dicif. magnificauit di-
 cif ibi glorificauit. 7 illud. **Labia sacerdo-**
tis custodiunt. Malach. ij. 7 illud. Nō ē
inuentus similis illi. Eccl. xliij. c. 7 illud.
Fungi sacerdotio 7 habere laudem. Eccl.
xlvi. 7 illud. Talis decebat vt eēt nob pō-
tifex. ad Heb. vij. c. 7 illud. Collaudabūt
multi sapientiā ei? 7 vsq; in seculū non re-
cedet memoria eius. Eccl. xxxix. 7 illud.
Honestauit illū in laborib? Sapient. x. b.
 7 illud. **Custodiuit illud ab inimic. quod**
 est ibidē e. **Illud aut notādū ē qđ si plu-**
 ra festa in eadē die cōcurrāt illi? qui inter
 eos maioriserit nominis officiū celebret.
 De hoc dictum est in probemio hui? par-
 tis.

De virginibus.

Officiū matu-
 rinale vginū maxima ex pte su-
 miſ de psalmo epitalamico. scz
Fructauit cor meū. in quo agif de laudi-
bus sponſi 7 sponse. Virgines em sūt spō
se christi que sequunt agnū quocūq; ierit
in corpe 7 in aīa ppter integritatē corpis
7 aīe. Notandū aut est qđ illud responſo-
rium qđ est de sponſo scz Audiui vocē de
celo dicētē mibi rē. qđ i qbusdaz ecclesijs
dicif est primi toni. qz vnicus ē spōsus ani-
marū christi. 7 sumif de Matth. xxv. Il-
lud vō quod est de ptemptu mūdi. f. Re-
gnū mūdi 7 oēm ornatuz seculi ptempti.
7 ē qñti toni. quia ibi ostēdīf cōculcatio
qñq; sensuum. De virginib? etiaz cantaf
illud. Fulcite me florib? Cant. ij. c. qđ ē ex-
positum in. v. pte sub ti. de sexta. In q
busdam ecclesijs dicūt vſiculū de vginib?
bus illum. Elegit eā de? 7 plegit eā. Sed
aliū rectius cōsiderantes qđ sola btā virgo
maria plecta ē in honore ei? tñ dicunt il-
lum. p alijs vginib? dicūt. Elegit eā deus
 7 dilexit eā. **Per horas etiaz dī caplm illō**

Qui gloriat. ij. Cor. x. c. 7 illud. Emulor
em. ij. Cor. xj. 7 illud Sapientia vincit.
Sapient. viij. 7 illud. Demorati sunt d o-
mine misericōdie tue. Eccl. lj. 7 illud. Libera-
sti me a pditione. ibidē. 7 illud. Accinxit
fortitudine lumbos suos. Prouerb. xxxj.
c. In officio misse si sit vgo 7 martyr p-
prium officiū ē. Loquebar de testimonijs
ruis in cōspectu regum. rē. Alia cōmunia
sunt. excepto qđ de beata agatha dicif in-
troir. Gaudeam? oēs in dñ o. p eo qđ ipa
excellēter letissima venit ad passionē sicut
de ea scriptum ē. Agatha letissima 7 glori-
anter ibat ad carcerē. ideo ei? leticie nraz
leticiam sociamus 7 cū ea in dño congau-
demus. De beata etiaz agnetē officium
misſe ē. De expectauerunt. Rō qre. pōt
ex eius legenda haberi. Et nota qđ de vir-
ginibus dicif qñq; epla. Cōfitebor tibi do-
mine. Eccl. lj. ca. qñq;. Qui gloriat. ij. ad
Cor. x. qñq; Dñe de? me? exaltasti Eccl.
lj. qñq;. Sapientia laudabit aiām. Sapient.
xxij. qñq;. Sapientia vincit maliciā. Sap.
vij. qñq;. De vginib? j. ad Cor. vij. qñ-
q;. Dñs possedit me. Prou. viij. Alla et
postcōmunio. Quinq; prudētes. Mat.
xxv. c. Euāgelij qñq; dī. Vile ē regnū ce-
lorū thesauro abscondito. Mat. xij. ca.
qñq;. Vile ē regnū celozū decē vginibus.
Matth. xxv.

De festo dedicationis.

Oboniā in par-
 te pma dictū ē qualiter ecclesia
 dedicata sit. restat vt hic aliqđ dī
 officio qđ in festo dedicatiōis ecclesiarū dī
 subijciam? **Festū qđ illud solēnif ab ecclesia**
celebrat. de quo in Iobē habetur. Facta
sunt encenia. i. festa dedicatiōis in hiero-
solymis. 7 iesus ambulabat in templo in
porticu salomonis ad pfirmationē illi? fe-
stiuitatis. Et dī portic? salomonis. qz sa-
lomon solebat ibi orare. 7 ibi orauit in die
dedicationis. Hoc etiā festū in vete. testa.
ſiebat. Vñ legif in pmo libro Machab.
c. iij. Elegit iudas Machabeus sacerdo-
tes sine macula 7 mūdauerūt scā. Ecclesia ei
militās pōt mūdari. f. nō triumphās. Au-
gustin? dīc in omel. sup p̄dicto vbo. Fctā
sunt encenia. Illū diē qđ tēplū dedicatū ē.
iudei solēnif celebrabāt. Celebrauerūt at

iudei encenia octo dieb' qre vides q nos
similiter festuz dedicationis debem' octo
diebus solēnizare. **S**3 miz est quare octo
diebus celebraverunt encenia. cū pasca ⁊
scenophegiā nō celebraverint nisi p septe
dies tm. Ad hoc est rñsio. quia hec festiui
tas specialiter significat eternā dedicatio
nem in qua ecclia illa scz aia sancta ita deo
dedicabit. i. coplabif vt n̄ possit ad alios
vsus transferri. quod erit in octaua resur
rectionis. ⁊ ideo in nouo testa. h3 hoc fe
stum octauas. **H**ec ecclia construit in ba
ptismo ⁊ in doctrina ⁊ in pñsa. **H**ic em̄ au
diť securis ⁊ om̄is generis ferramēta. id ē
om̄ia genera flagellozū ⁊ disciplinarū. scz
in hac ecclia militante. que p tabernacū
moysi significat. **T**abernacula em̄ militā
tium sunt. **T**emplū x̄o illud salomonis si
gnificauit eccliam triūphātē i qua hec nō
audiunt. **I**n matutinali officio dicunt illi
psalmi in quib' fit mentio de portis q spe
cialiter sunt timor ⁊ amor. sicut habet in
psalmo illo. **D**ñi ē terra. ibi. **A**ttollite por
tas pñces vestras ⁊c. **I**tē illi in quibus
fit mentio de altari. sicut in psalmo illo **I**n
dica me deus ⁊ discerne. **I**tē illi in quib'
fit mentio de ciuitate. vt sunt illi. **D**e' no
ster refugiu ⁊c. ⁊ **B**agn' dñs ⁊c. **I**tem
illi in quib' fit mentio de atrijs ⁊ de portis
vt sunt illi. **Q**uā dilecta tabernacula ⁊c. ⁊
Fundamēta eius in montibus sanctis ⁊c.
Sed queris quare tūc dicis psalmus ille.
Dñe de' salutis mee. ⁊c. **A**d quod qdam
dixerunt q ideo quia ibi fit mentio de se
pulcris. sed hec ratio nō valet. quia ibi nō
fit mentio de talibus sepulcris in quib' ha
bitant siue sepeliunt corpa fidelium iuxta
eccliam. sed de sepulcris malozū. **U**n̄ dici
mus q ille dicis psalmus eo q est psalmus
penitentialis. ⁊ specialiter ibi de orōne ha
betur que in ecclia facienda est. **U**nde ibi
dicis. **I**ntret oratio mea in cōspectu tuo.
Dicit aut dñs de ecclia. **D**om' mea dom'
orationis vocabif. **O**ctau' x̄o psalm' est
Qui habitat in adiutorio altissimi. i. in ec
clesia quia ibi dicis altissimū posuisti refu
gium tuū. quia sup om̄es montes in ver
tice montiū fundata est ecclia. **U**ltima x̄o
antipha scz ad magnificat in vespis est.
Pax eterna. quia ad hoc celebrať dedica
tio. vt dedicemur et habeam' illā pacem

eternā. **P**er horas aut dicis caplm̄ illud.
Vidi ciuitatē **A**poē. xxi. c. ⁊ illud. **E**cce ta
bernaculum. quod ē ibidē. ⁊ illud. **U**nus
quisqz ppriā mercedē. j. **C**or. iij. ⁊ illud.
Fundamentū aliud nemo pōt ponere. **C**o
rinth. iij. c. **S**ane huic festo ppetit q iā
cob vidit scalā. ⁊ angelos ascēdētes ⁊ de
scēdētes. i. totā eccliam vidit vna visio
ne ⁊ erexit lapidez. id ē. xpm. qui est lapis
in sūmo. **E**t est lapis angularis ⁊ funda
mentum. qui om̄ia sustinet. **E**rexit inquā
in titulum pconialem memorialem ⁊ triū
phalem fundens oleum desup. **S**i qdē ia
cob. i. platus fundit oleum sup lapidem.
id est. christū ad ostendendū eius carisina
ta. **E**t idē pphetauit iacob dicēs. **T**erri
bilis est locus iste. nō est hic aliud nisi do
mus dei ⁊ porta celi. vere dñs est in loco
isto ⁊ ego nesciebā. **T**erribilis ē em̄ ecclia
demonibus ppter dei similitudinē qm
habet. **E**t ppter hoc ad missam est introi
tus. **T**erribilis est locus iste. **G**en. xxvij.
Sequif. **E**t vocabif aula dei. hoc apposu
it bñs **G**reg' de suo. p eo q ibi parat' ē
deus exaudire sicut dixit dñs salomōi. iij.
Regl. viij. **E**xaudiui orōnē tuā ⁊c. **Q**ua
re aut terribil' sit ostendit in x̄siculo. **D**o
minus regnauit decorē induit. i. in mem
bris suis. ⁊ ideo terribilis est ecclia demo
nibus. **I**n cōsecratione x̄o altaris ē intro
itus. **D**icit dñs s̄mōnes mei. **E**sa. lix. c. et
lxj. c. **E**p̄la x̄o sumit de **A**poē. xxi. c. **V**i
di ciuitatē sanctā hierusalē ⁊c. **R**ñsoriū ē
Locus iste scz ecclia materialis sanctus ē
quia sanctificata ē ad hoc. vt ibi dñs exau
diat pces. ⁊ ideo pstat oratib' sanctitatez
Salomon em̄ oranit vt dñs ibi orātes ex
audiret. ⁊ dñs dixit. exaudita ē oratō tua
hoc etiam significatum ē. iij. **R**egl. viij. c.
vbi salomon dedicato tēplo ait. **Q**uicūqz
orauerit in loco isto exaudies in loco tab
naculi tui in celo. ⁊ cū exaudieris ppitius
eris. **A**llā est in qbusdā ecclesijs. **O** q me
tuend' est loc' iste. **G**en. xxvij. c. **E**uāge
lium x̄o est. **E**gressus iesus. **L**uc. xix. ca.
eo q ibi habet. hodie sal' domui huic fa
cta est. **I**n quibusdā tñ ecclesijs legif euā
gelium de matth. in quo habet. **E**t nō po
tuerunt subuere domū illā fundata em̄
erat supra firmā petrā. **S**equif offertoriū
de x̄bis dauid in paralipomenō. j. li. vl. c.

Annus ē solis

Anfract⁹ cū pactis trecēt⁹ sexaginta qñq; dieb⁹ ad eadez loca siderū redit. Dicit ergo ann⁹. q; mensib⁹ in se recurrētib⁹ voluit ab an qd ē circū. et eo is. qñ circularit̄ rediēs. **U**n et ann⁹ dicitur qñ anul⁹. i. circū eo q; in se redit. **U**n virgili⁹. Atq; i se sua pvestigia voluit ann⁹. Et ob h̄ añ inuētās l̄ras. sic apd̄ egyp̄tios ann⁹ indicabāt. **P**ingebāt enī dracone⁹ caudā suā mordētem. q; i se recurrit. et sic adhucā qbusdā figurāt. **A**lij añ ab inouatiōe dicū. sp̄ enī renouāt. **A**nn⁹ fm̄ diuersos diuisa h̄z initia. qm̄ arabes et egyp̄tj illū inchoāt post solsticiū estiuale. i. a septembri. p eo q; legi arbores i pncipio mūdi fructū habuisse. **Q**uia ḡ h̄ i septēbri ptingit putāt tūc mūdū factū fuisse. ideo q; ibi incipiūt añ. **P**rima x̄o p̄opolius et romani annū a ianuario incepterunt. p eo q; tūc vel paulo ante sol nob̄ incipit appropinquare. **I**udei a martio incipiūt. q; in eo cōditus ē mūdus. et ideo dicitur q; x̄vij. dies ei⁹ primus dies seculi. q; oēs qd ad aliq̄ cōpotiste imitāt. **I**p̄i nāq; a septēbri incipiūt regulares lunares. et embolismos et epactas. et oēs ānos lunares. **A** ianuario x̄o incipiūt aureū numerū et quasdā l̄ras dñicales. **A** martio regulares solares. et pcurrētes. et q̄sdam l̄ras dñicales. put in scōa pte apparebit. **S**ane q̄dam moderni ob reuerētiā saluatoris computāt ānos a natiuitate ei⁹. **A**lij x̄o ab ei⁹ incarnatiōe. i. a pceptiōe beate marie qñ illa dixit. **E**cce ancilla dñi et c. statim enī fuit x̄ps homo et plen⁹ sp̄s sancto. **A**nnorū ali⁹ ē naturalis ali⁹ vsualis. ali⁹ legitimus. ali⁹ emergēs. ali⁹ solaris. ali⁹ magn⁹. ali⁹ olimp̄as. ali⁹ lustralis. ali⁹ inditioalis. ali⁹ iubileus ali⁹ benignitatis. ali⁹ eternitatis et glorie. **A**nn⁹ naturalis ē cuz luna soli supponitur vñ sol eclipsim patit̄. **V**sualis siue temporalis est q; fm̄ vsū hoīuz sumit initū. videlicet a ianuario vsq; ad sequētē ianuariū. **L**egitim⁹ siue cerimonialis ē q; cōputat fm̄ lunationes ab aprili vsq; i aprilē. **A**prilis enī ē p̄mus mēsis apud hebreos. **E**mergēs ē in quo aliq̄d magnum iudeis vel alijs ptingit. a quo facto in illi⁹ memoriam ānuz incipiūt cōputare sc̄z a quouis

die. **A**nnus solaris ē spaciū in q; circūit sol. x̄ij. signa zodiaci. quē circulū facit vt p̄missum ē in trecentis sexaginta qñq; diebus. et fere. vj. horis. **F**ere dixi. p̄pter q̄daz momenta que adijciunt. sicut infra dicit̄. **H**ec autē sex hore de quarto in q̄rtū annū faciūt vnū diem naturalem bissextilem et annus iste cōmunis est omnib⁹ gentib⁹ et incipit qualibet die. et q̄libet die finit̄. trāfactis p̄dictis dieb⁹. et iste potest etiā dici naturalis. **S**igna vero p̄dicta sūt ista. **A**ries. thaur⁹. gemini. cancer. leo. virgo. libra. scorpio. sagittari⁹. capricorn⁹. aquarius. et pisces. **U**n versus. **H**ec sūt signa poli q; semp sūt via soli. **E**st aries. thaur⁹. gemini. cancer. leo. virgo. **L**ibraq; scorpio. chyrō. capricorn⁹. vñula. pisces. **E**t nota q; celi habitatio stat circulozū distincta zonis. **Z**one autē ipse sunt qñq; que ideo zone vel circuli appellant̄. q; in circūductiōe spere existūt. **Z**odiac⁹ autē circulus est qui ex linearūz qñq; angulis ex vna lineā cōstat. **R**ursus zodia grece dicit̄ aial siue signum latine. **I**nde zodiac⁹. dicit̄ animal seu signifer circuli. ex eo q; i medio firmamēti sunt. x̄ij. signa p trāuersum posita eq̄līter p circulum distincta. q; formis et nominibus aialīuz designant̄. q; sol intrans in illa p̄prietates aialīū quodāmodo fortit̄. vel q; stelle in signis disposite sunt animalū in figuris. **S**ignum autē dicitur duō decima pars zodiaci. **S**ol q̄dem intrat in aliquo de p̄dictis signis. quolibet mense in. xv. kal. eccliam. **U**nde in martio intrat in arietē. xv. kal. aprilis. **I**n aprili intrat in thaurū. xv. kal. maij. et sic p ordinē mēsiū et signorū. **P**rimū igit̄ signū est aries i quo dicit̄ esse fact⁹ mūdus. in q; signo ē sol circa pncipia veris. sic dictū. q; sicut aries ē aial retro debile. h̄ns ante aliq̄d roboris. sic postrema solis illo tpe debilia sunt frigore ei⁹ fortitudinem minuēt. anteriorā x̄o q; estatē respiciūt aliq̄d fortitudinis. i. caloris habent. vñ q; sicut aries in hieme cubat in latere sinistro. in vere autē incipit cubare in dextro. sic sol añ illō tps morat̄ in sinistro latere firmamēti. sc̄z in meridie tūc x̄o intrat lat⁹ dextrū sc̄z x̄sus adlonē. **A**ntiq; h̄ signū p̄pter amorē iouē vocauerūt in cui⁹ capite. q; simulacra faciunt arietis cornua fingūt. **S**cōz signū ē thaur⁹

Liber

sic dictum. qz sicut thaur⁹ fortior est arle/te. sic fortioris ē efficacie sol in illo tempo/ re quo ad nos qz in pcedenti. Verūtamē aū est efficacior qz post sicut thaur⁹ aū for/ tior ē qz retro. Antiq̄ ideo thaurum inter sidera iu honore iouis collocauerūt. qz il/ le fabulose fingit in bouē cōuersus qñ eu/ ropam trāsuerit. Tertiu ē gemini. sic di/ ctū. qz in illo tpe vis solis gemiat. incipit enī eē calidus et sic effectiue. Vel qz tunc p̄cipue res geminat. i. multiplicat. aues enī et aialia fetus pducunt. Vel ppter ge/ minos siue duos gradus. qbus sub illo si/ gno magis qz sub alio sol eleuatur a terra. Antiq̄ aūt hoc signū gemini vocauerunt ppter castorē et pollucē. qz post mortē in/ ter notissima sidera pstituerūt. Quartū ē cancer sic dictum. qz cācer est aial retro/ gradu. et tūc sol retrograditur discedēs a nob. cū p̄us appropinquerit nob. Quin/ tū est leo sic dictū. qz leo est aial crudele et semp febricitās. sic et tps illd crudele est et generans febres. Rursus quia hercules leonem fortissimuz in greca occidit. ideo ppter virtutem suam hunc inter. xij. signa statuerūt. Sextū ē virgo. qz sicut virgo nihil generat. sic tps istud sterile nihil no/ ui generat. generata tñ maturescere fecit. Est enī tps canicularium diez. Septi/ mū ē libra. sic dictum ab equalitate mēsis ipsius. quia sole ibi existēte. dies et nox eq̄ ponderata est. quoniā tūc est equinoctiū autūnale. Octauū ē scorpius. sic enim scorpius venenosus ē et pungit. sic et tēp⁹ illud morbosū est ppter ineqlitatez aeris. Est enī mane frigus pungens et i meridie color vrens. Nonū est sagittari⁹. sic di/ ctum. qz venatio q̄ plerūqz fit p sagittari/ os tunc sepe exercet. vel ppter fulgura q̄ tunc sepe cadunt. q̄ italici sagittas vocāt. Decimū ē capricornus. sicut enī capri/ cornus i abruptis montibus siue in excel/ sis precipitijs pascitur. sic sol tunc est i al/ tissimo gradu versus meridiez. Vel sicut capricornus mōtes soles ascēdere. sic sol tunc ad nos ascendere incipit. Rursus an/ tiqui capricorni figurā inē sidera finxerūt ppter capram iouis nutricem. cuius po/ steriore ptem corporis in piscis effigiem for/ mauerūt. vt pluuias designaret quas ple/ rūqz idem mēsis in extremis solet habere

Octauus

Undecimū ē aquarius. sic dictū. quia tps illud aquis et ventis abūdat. Duo/ decimū ē pisces. quia sicut piscis est ani/ mal aquaticū sic et tempus illud ppter mul/ tas pluuias aquaticū ē. vel quia tūc aq̄s resolutis est tēpus piscationis. Verū tamē sicut patet ex p̄missis signa equalia sint fm astronomos. ecclesia tamen illa non po/ nit equalia. Nā quādoqz plures dies sūt in vno signo qz in alio. cum vn⁹ mēsis plu/ res dies habeat qz alius. Vñ plures erūt gradus vnus qz alterius signi. Grad⁹ au/ tem dicif spacium quo sol motu suo trāsit i zodiaco die naturali. Ex iam dictis aūt facile sciri potest i quoto gradu alicuius signi sit sol quocūqz die. Porro dies bise/ xtilis de qua dictum est dicatur bisextilis fm p̄hos quasi ex bisse momentozū colle/ cta. quod sic poterit cōprehendi. Solenī in quolibet signo moratur. xxx. diebus et xxx. triētibus horaz. et. xxx. bisse momē/ torū. Et triens est tertia pars alicuius rei cōstatis ex tribus partibus. Bisse vō sūt due partes. Sz multiplicatis duodecies xxx. diebus habemus. cccx. dies. trigin/ ta trientes horazū cōstituūt. x. horas que multiplicatae duodecies faciūt qnqz dies triginta bisse momentozū continēt. xx. mo/ menta et ita duo puncta. sed multiplicatis duodecies duobus pūctis habemus sex horas ex bisse momentozū collectas. que de quarto in quartū annū cōstituūt vnaz diem que dicitur bisextilis. Rursus fm Ild. per singulos annos crescit ps quar/ ta assis. at vbi quarto anno assis comple/ ta fuit bisextum vnū facit. et ideo p quat/ tuor annos vnus dies bisextilis adiect⁹ ē. Dictus est autē fm eum bisextus. qz bis/ sexies duct⁹ assis facit quod est vn⁹ dies. In q̄ loco kalēdarij poni debeat illa di/ es bis vñbus cōtinentur. Bisextus septe/ martis tenere kalēde. Posteriore die ce/ lebrant festa mathie. Hoc est dicere qz in illa littera vbi dicif in kalendario. vi. kl. martij debet poni dies bisextilis et tūc sta/ mus siue sedem⁹ duob⁹ dieb⁹ sup illa lra. et festus sancti mathie qd deberet illa die celebrari. celebrat tñ in seq̄nti. ita tñ qz in ter ipm festū et vigiliā nullū sit mediū. nō interest tñ vtrū ipm festū in pma vel in se/ cūda die p̄dictaz duarū celebret. Sz regio

nis in huiusmodi fuctur. **Id.** dicit qd a
vi. nonas martij vsq in die kal. ianuarij
lune cursu bisext' apponit atq inde detra
bit. Si aut volum' scire qn sit annus bi
sextilis debemus diuidere anos dni p q
tuor quoties possumus et si nullus supa
uerit tunc erimus in anno bisextili. si aut
aliquis remanserit tunc non erit bisext'. **Un**
ius. Anni diuisi dni p qtuor eq. **Ado**
strant bisextu q rone scias. **Hoc** aut veru
est fm illos q diuidunt annos dni incipie
do a natiuitate. vel a ianuario. et non fm
illos q incipiunt ab incarnatione. **Alia** eti
doctrina ad inueniendu bisextu ponetur
infra vbi de cōcurrentib' agef. **Tpa** siue
ptes anni solaris sūt qtuor. i. ver. estas.
autūn'. et hiems. vt dictū ē in. vi. pte sub
qta feria tertie hebdomade aduent'. **Bi**
cta aut sunt tpa cōmunionis tpamento
eo q inuicē se hūore. siccitate. calore. et fri
gore cōtēperent. **Hec** et curricula dicunt.
q nō stant s currūt. **Ver** dictū ē. qz viret
estas dicitur ab estu. i. calore. inde estas
qn vsta et arida. **Autūn'** a tēpestate voca
tur. qn et folia cadūt et omnia maturescunt
hiems dicitur rōne emisperi. qz tūc sol circu
lo voluit breuior. **Un** et h tps bruma dicitur
qn brachin. i. breue vlt a cibo. qz tūc maior
est vescēdi appetit'. **Edacitas** enim grece
bruma appellat'. **Principia** aut ptiū anni
fm ecclesiam his xlib' pūnēt. **Festū** clemē
tis hiems caput ē oriētis. **Cedit** hiems re
tro cathedrato simone petro. **Ver** fugat
urbanus estatē simphorian'. **Id** tibi qd
restat autūni tpa pstat. **Hoc** ē dicere. **Fes**
tum clementis qd est. viij. kal. decēbris
ē pncipium hiemis. et durat vsq ad festū
cathedre sci petri. tunc incipit ver. et illd
festū est. viij. kal. martij. et ver durat vsq
ad festum sancti vrbani. qd ē. viij. kal. iu
nij. tūc incipit estas et durat vsq ad festū
sancti simphoriani. qd est. viij. kal. septē
bris. tūc incipit autūnus et durat vsq ad
festum clemētis. in quo incipit hiems **In**
his quattuor ptribus anni tridua ieiū
nia celebrant'. et ideo ieiunia qtuor tēpo
rū appellant'. **Ieiuniū** veris ē in pma septi
mana quadragesime scz in qta feria post
cineres. **Ieiuniū** estat' est in pmo die mer
curij post pente. **Ieiuniū** autūni ē i die
tertia mercurij septembris. scz i qta feria

post festū scē crucis. **Ieiuniū** hiemis ē i
qta feria post festū beate lucie. put ibi di
ctum est. **Un** xpus. **Cult** crux lucia cine
res carismata dia. **Et** det vota pia quar
ta sequēs feria. **Fuit** aut h ieiunia in qta
feria. qz in qta feria xps a iuda tradit' ē
et in sexta feria. qz in ea crucifix' ē. et in sab
bato. qz tunc aploz tristitia de nece salua
toris rep'sentam'. nā si cōpatimur et cōre
gnabimus. **Aduent'** aut dni qn celebret'
dictū ē in sexta pte sub ti. de aduentu. **Ad**
huc in anno solari ptingūt duo solsticia et
duo eqnoctia. **Solsticia** in estate et in hie
me. **Eqnoctia** i vere et in autūno. **Est** aut
solsticiū maxima inequalitas diei et nocti
siue ingressus solis in capricornū vel can
crum. **Et** dicitur solsticiū qsi solis statio. eo q
tūc sole stante crescūt dies vel noctes **Eq**
noctiū est maxima diei et noctis eqūitas.
quia tunc equali spacio horarū cōsistunt.
siue ingressus solis in arietem vel libram.
Ubi aut locus solsticioz et eqnoctioz
his xlib' cōtinet'. **Solsticiū** decimo xpm
preit atq iohem. **Equa** crucis festuz dāt
tpa martis et ydus. **Hoc** ē dicere q solsti
ciū hiemale est ante natiuitē xpi decē die
bus videlz. xviij. kal. ianuarij. q tpe sol i
cipit altiores circulos petere. **Et** solsticiū
estiuale ē añ natiuitatē iohis bap. totidez
dieb'. videlz. xviij. kal. iulij. q tpe incipit
sol ad inferiores circulos remanere. **Un**
estiuale solsticiū dies maxim' sicut et hie
malis dies minimus inuenit'. **Sz** fm egi
ptios hiemale ē. xij. kal. ianuarij. fm gre
cos. ix. kal. **Estiuale** xpo est fm egyptios
xij. kal. iulij. fm grecos. ix. kal. **Ite** i festo
crucis. vlt fm alios. xij. kal. octobris ē eq
noctiū autūnale et vbi dicitur i kadēdario id'
marci. vlt fm alios. xij. kl. apl. ē eqnoctiū
vernale. **Olim** enī annus i duas tm ptes
diuidebat'. scz in estiuale et hiemale solsti
cium. et in duo emisperia. **Ad** agn' aut
ann' completur reuersis planetis oib' ad
loca sue creatiōis. qd fit ānis nō pauciori
bus. dxxx. **Ad**ūdan' xpo annus erit oib'
stellis ad pma loca reuersis. qd fit demuz
post qndecim milia annoz. **Ad** agister di
cit i historia sup **Gen.** vbi agit de ebrieta
tenoe q magn' ann' implef' p circula sex
cētoz ānoz. **Era** q vtūt hispani singuloz
anno est constituta a cesare augusto. qn

Octavus

ad primū censum orbē descripsit. **D**icta ē autē era ab ere. ex eo q̄ oīs orbis es reddere p̄fessus est rei publice romanoz. **P**ri^o autē fuerūt inditiones ⁊ postea ere. **O**limpias p̄stituta ē apud grecos i elide ciuitate. alijs agētib⁹ agonē ⁊ q̄nquēnale certamē. q̄ttuor medijs annis vacātib⁹. ⁊ ob h^{oc} tps elidij certamis olimpiadē vocauerūt q̄driennio in vna olimpiade supputato. **L**ustrū ē pentesin. i. q̄nquenniū qd̄ q̄nto āno dī condi. pp̄ olimpiades a romanis. **M**odū enī erāt p̄sules neq̄ ere. **Q**uiquēnale qd̄ē tps iō sic vocatum ē. qz cēsu per q̄nquēniū in republica pacto v̄bs romana lustrabat. **A**p̄d eosdē romanos est ann⁹ indicionalis q̄ ter q̄nos p̄tinet ānos vt infra dicef. ⁊ p̄missū est. **A**p̄d hebreos ē ann⁹ iubile⁹. i. remissionis q̄ septēnis cōpletis ānoz hebdomadib⁹ celebrat. de q̄ dictū ē in. vj. pte s̄b ti. q̄nq̄gesime. **A**p̄d xp̄ianos ē ann⁹ benignitatis ⁊ gr̄e in quo xp̄s venit ⁊ nos sola benignitate redemit. **A**pud sc̄tōs cōphensores ē ann⁹ cēnitati ⁊ gl̄ie. in q̄ exultant sc̄i in gl̄ia sine fine. **R**ursus secula generatiōib⁹ p̄stant sic dīcra qz sequūt. **A**b euntib⁹ enī alijs. alij succedūt. **P**oc̄ tps qdā q̄nq̄gesimū annuz dīcūt quē hebrei iubileū vocāt. vt iā dictū ē. **E**t ob hāc causaz hebre⁹ ppter vxorem ⁊ liberos amās dñm suū. aure ptusa fuitio subiugatus fuisse iubet in seculuz. i. vsqz ad annū q̄nq̄gesimū. **E**tas autē plerūqz dīc̄ p vno āno. ⁊ p septē. ⁊ p cētuz. ⁊ p quibz tpe. **U**n̄ ⁊ etas est qd̄ de multis seculis instruit. ⁊ inde dicta ē etas q̄si euitas q̄si sili tudo eui. **N**ā euū est etas ppetua cui⁹ neqz initiū neqz finis noscīt. **B**eriuatū ē autē euū ab eouas qd̄ ap̄d grecos aliqñ p seculo ⁊ aliqñ ponitur p eterno. **P**roprie v̄o etas duob⁹ modis dī videlz hoīs. sicut in fantia iuuēt⁹ ⁊ senect⁹. aut mūdi cui⁹ p̄ma etas ē ab adā vsqz ad noe. **S**c̄da a noe vsqz ad abraam. **T**ertia ab abraam vsqz ad dauid. **E**t q̄rta a dauid vsqz ad trāsmigrationē iude in babylonīā. **Q**uinta de iuda vsqz ad aduentū saluatoris in carne. **S**exta q̄ nūc agīt vsqz quo mūdus iste finiat. **Q**uot autē anni ab origine mūdi. dictum ē in. vj. pte sub titulo de septuagesima.

Demense.

Dictio de anno
 sequitur videre de mēse. Est autē
 mēsis spaciū tpis quo a phebō
 pheberecedēs eidē completo suo circulo
 sociat. Et dicitur mēsis a mēsurādo. eo qd an⁹
 p mēses mēsurat. vel a mēne qd ē defect⁹
 eo qd luna singul⁹ mēsb⁹ visu deficit ab hū
 mano. **Uel fm Iliod.** a mēne grece qd ē lū
 na latine. apd grecos enī mēses legitimi sūt
 ex solis circulo. s. ex lune cursu cōnumerā
 tur qd est de noua ad nouā. Diuidit autē
 annus p. xij. mēses. qz sol pagrādo zodia
 cum duodecim circuit regiones signorū.
 z in his. xij. mēsb⁹ cōmorat. **Romul⁹** tñ
 voluit tñ decē esse mēses i anno. incipiēs
 a martia. quē marti deo belli. quē patrem
 suū esse putabat dedicauit. **Uñ Quidi⁹** i
 pmo fastoz. **U**pa digereret cū pditor vr
 bis in annū. Instituit mēses qñqz bis esse
 suos. **Pz** numa pōpili⁹ vidēs qd ann⁹ non
 bñ decē mēsb⁹ cōplebat. supaddit duos
 pncipio scz ianuariū z februariū. **I**anua
 rius dicitur a ianua. qz sicut p ianuā itramus
 domū. ita p ianuariū intram⁹ annuz. **E**st
 enī limes añi. **Uel** dicitur a iano deo qd ab anti
 quis dicebat pncipiū z finis oīz rerum.
Ei enī fuit a gētilib⁹ mēsis ille zsecratus.
Uñ z idez ian⁹ bisfrons pingit⁹ vr anni in
 troit⁹ z exit⁹ demonstrat. de qd dictū est in
 vj. pte sub ti. de circūcisione. **F**ebruarius
 dicitur a febrib⁹. qd tūc de facili ptingunt. vela
 februis. i. purgationib⁹. **S**unt autē februe
 oblationes facte p mortuis. **R**omani enī
 illo mense memoriaz animarum habebāt
 z eas purgabant celebrando exeqas mor
 tuorum. **Uel fm Iliod.** dicitur a febru. id
 ē. plutone cui eo mēse sacrificabat. **M**ar
 tius dicitur a marte patre romuli. vel qz
 eo tempore cuncta animantia agūtur ad
 marem z ad cōcūbendi voluptatem. **A**p
 pellatur etiam quandoqz mensis nouorū
 quia est anni initium. **E**t quandoqz nouū
 ver. quia in eo viridentibus fructibus no
 bis transactorū probatur occasus. **A**pul
 lis dicitur quasi aperilis. quia tunc terra
 aperitur ad germinādum. flores aperium
 tur. z arbores icipiūt pullulare. **Uel** apri
 lis p venere dicitur quasi afrodilis. afro
 dis enī grece dicitur latine ven⁹. **A**pa/
 ius a maiorib⁹ natu dicit⁹ qd erant pnceps

Folius
 la matre me
 natu dicit. **E**
 gliciosos qui a
 ciuitate temp
 nunt colentes
 adpugnand
 a maiorib
 accepit uni
 sunt. **A**el d
 est a iulio c
 a tunc de host
 Cleopatra reg
 viro suo bell
 uittia diceba
 qui fm roma
 Augustus est d
 qui ric natus
 puit. **P**rius
 lectus e a mar
 ber a numero
 a martio t umb
 uer aq de
 us vocabula
 i decurrentem
 rius numeri
 ulst. **Q**uot ai
 bis versibus
 ptem q nome
 reliqui. sed h
 Cui si bissex
 doc est dicere
 nouember h
 n menses hab
 tu habet. **X**
 cxx. **S**ciendu
 primo dan fuc
 i duodecies co
 anta dies. **D**
 vus ianuari
 etiam rone ip
 merus munda
 e gaudet. **S**
 ter eandem im
 Quartus iul
 tem august
 ualem mensi
 die quia erat
 attribuit eam
 february r
 n astrologi r
 n february

reipublice. vel a maiā matre mercurij. **Ju**nus a iunioribus natu dicitur. Erant enim olim maiores. scz seniores qui appellabantur patres. et hi in ciuitate semper remanebant vrbis regimini cōsultentes. Erant et iuniores qui ibant adpugnandū p republiā. et ideo maius a maioribus. iunius a iunioribus nomen acceperunt. et in illorū honorem instituti sunt. Vel dicitur a iuno ne. **Julius** dictus est a iulio cesare. q̄ tunc natus fuit. vel quia tunc de hostibus triūphauit. **Vicit** em̄ **Cleopatrá** regināz egypti cum **Anthony** viro suo bello nauali. **Julius** tñ prius quintilis dicebatur. eo q̄ est quintus a martio. qui fm̄ romulum principium erat anni. **Augustus** est dictus ab octauiano augusto qui tñc natus fuit. vel quia tunc hostes supauit. Prius tñ dicebatur sextilis. eo q̄ sextus ē a martio. **September** nomen habet a numero et imbri. quia septimus est a martio et imbres habet. sic et october nouēber atq; december ex numero et imbribus vocabula acceperunt. quem numerū decurrentem december finit p eo q̄ denarius numerus precedentes numeros clausit. Quot autē dies q̄libet mensis habeat his versibus continetur. **Iunius** aplis septem q̄ nouemq; tricentis. **Iulius** vnus reliqui. sed habet februs octo videnos. **Cui** si bissextus fuerit supadditur vnus. **Hoc** est dicere. q̄ iunius aprilis september et nouember hñt. xxx. dies. Reliqui autem menses habēt. xxxj. Sed februius tantū habet. xxviij. et qñ est bissextus habet. xxxix. Sciendum autē est q̄ cuilibet mēsi primo dati fuerit. xxx. dies qui multiplicati duodecies constitunt trecentos sexaginta dies. De quinq; dō residuis datus ē vnus ianuario. eo q̄ est principiu anni. et etiam rōne ipsius numeri. quia impar numerus mundus est et numero deus impare gaudet. **Secundus** datus est martio ppter eandem imparitatem. **Tertius** maio. **Quartus** iulio. **Quintus** octobri. **Cesar** autem augustus volēs suum mensem esse equalem mēsi iulij. abstulit februario vnū diē quia erat mensis tristicie atq; luctus et attribuit eam augusto et ita remanserunt februario tñ. xxxix. et augusto. xxxj. Demū astrologi romani abstulerunt aliam diem februario et addi-

derūt decembri. ad hoc vt finis principio responderet. et sic februario remanserunt tantum. xxviij. et decembri. xxxj. Verum tamen ad quandam compensationē vna dies videlicet bissextilis est de quarto in quartum annum februario restituta. **Qua** vero die vel qua feria quilibet mensis intrat iam sub ti. de septimana dicitur. **Sane** in quolibet mense sunt tres dies celebres qui solis proprijs nominibus nominantur. et ab eis ceteri denominantur. scz kalende none et ydus. quos romani propter dies festos. vlt ppter officia magistratum instituerunt. **His** enim diebus in vrbibus conueniebant. kalende sunt primi dies mensis. Et dicuntur quasi colende. quia tunc semper erat festum iunonis. **Uñ** **Quidius** **Vendicat** ansonias saturna iuno kalendas. Vel quia tunc a romano populo principia mensium celebrabantur. si cut fit ab hebreis. **Unde** **Quidius**. **Sal** ue festa dies. meliorq; reuertere semp. **A** populo rerum digna potente coli. vel dicuntur a calo quod est voco. **Primo** namq; die mensis preco de more populum ad nundinas vocabat clamans totiens calo quot dies erant vsq; ad nonas. Et idō dicitur pluraliter kalende a pluribus vocationibus. vel dicuntur a calo quod est bonum omen per totum mensem habendū. **Tunc** enim sibi mutuo exenia transmittiebant. **Nonne** vero sunt quattuor vel sex dies in quolibet mense qui sequunt post kalendas. Et dicuntur a nundinis quasi nundine. quia tunc romani nundinas colebant. **Ideo** autē in aliquo mense erāt none siue inchoatio nundinarū in die quinta. et in aliquo in die septima. ne predones certum tempus ad insinuandū mercato ribus haberent. Vel dicuntur none a nonis. quia dies ille nonus erat ante ydus. Vel a non. quia tunc nullum fiebat festū. **Uñ** **Quidi** **Nonarū** tutela de erat. **Yd** vero sunt octo dies qui sequunt post nonas. Est autē ydus semp in tredecima vel decima quinta die fm̄ qd none pcedūt. **Si** em̄ mēsis habet quattuor nonas yd' ē i tredecima die. **Si** hz. vj. nonas yd' ē i. xv. die. **Qd** at p ciliū athiocenū diē q̄ yd' ē die decima. h alia p sideratiōe diē. Et dicūt yd' q̄si diuisio. qz tñc fiebat diuisio nundina-

[illegible]

De dieb⁹ x^o felicib⁹ vel infelicib⁹. q^s q^d /
daz astrologi notauerūt in p^resenti opuscu
lo nil agūt. quia ecclia p^ribet fidē talibus
adhiberi. In quibusdā quoq³ mētib⁹ sūt
quidam dies qui caniculares dicunt^r a ca
ne vel canicula stella sita in fronte leonis.
et ante genua thauri. que estiuus mētib⁹ ē
in medio centro celi. et dū sol ad eam ascen
derit cōiuncta cum sole v^l ei prima displi
cator calor ipsius ex quo dissoluūt corpa
et vaporant^r. Un⁹ vocat^r canis. quia corpo
ra morbis afficit. Et sūt qⁿquaginta duo
dies in quibus p^rpter temp^ris crudelitātē
et caloris solis intemperie malū est minui
et p^rpcionari. Un⁹ aut^r illi dies incipiūt et fi
niant^r. his x^olibus cōtinet^r. Incipiūt iulij
p^ridie ydus caniculares Et p^rdie nonas se
ptēbris fine resultāt. Scdm aliq^s x^o inci
piunt decimo q^rto kal. augusti.

De septimana.

Sequitur de se
ptimana. Nempe cōtinet septi
mana septē dies naturales. q^z
repetitiōe et mēses et anni et secula pagun
tur. et hoc apud grecos hebdomada. sed
apud hebreos sabbatū appellat^r. et dicit^r se
ptimana a septē et mane. q^{si} septem mane
ps p^roto. sed mane p^r tota die. vel a septē
et manet. quia manet p^r septē dies. Vel di
cit^r septimana quasi septē luces. nam ma
nelux est fm **Idozum** Idem etiā spaciū
vocat^r hebdomada ab hebda grece quod
ē septē. et doas q^d ē spaciū. vel modos q^d
est mēsurā. et fm h^o hebdomada ē cōmuni
us nomen q^z septimana. Un⁹ daniel post
septuaginta hebdomadas et ē. et sumunt^r
ibi hebdomade annozū. i. septuagesies se
ptem anni. Septimane aut^r nequeūt habe
re certa nomia. q^z neq³ h^{nt} certa initia. sin
gulis nāq³ annis varian^t p^rpter vnū vel
p^rpter duos dies. qui qⁿq³ sunt sup^r inte
gras septimanas. Dēs aut^r dies septima
narū inscribunt^r septē p^rmis l^ris alphabe
ti. Itē dies fm gentiles denomiānt^r a pla
netis. Primus a sole q^d p^rnceps ē oim fidez
sic et idem dies caput est ceterozū dierum.
Scds a luna. q^d et splēdore et magnitudine
soli prima ē. et ex eo mutuāt lumē. Terti⁹
a stella marti. que vesp^r vocat^r. Quart⁹ a
stella mercurij. quā quidam candidū cir /

culum dicunt. Quintus ē stella iouis. q^m
fetontē aiunt. Sextus a stella veneri quā
lucifer asserunt. q^z inter cuncta sidera pl⁹
lucis asfert Septimus a stella saturni q^d se
ptimo celo locata. xxx. annis fere exple
cursum suū. De hoc dictū ē in p^rhemio se
prime p^ris. Sed querit^r quare dies nō ita
ordinant^r in septimana sicut planete in ce
lo q^m i celo ordinant^r fm hūc x^olib⁹ solve.
mer. et luna saturnus iupiter et mars. Vel
sic Saturnus ioue mars sol cuz vene mer
cure luna. Solutio. dicimus q^d dies in se
ptimana nō ordinant^r fm ordinē planeta
rum sed fm reginē eorum in singulis die
bus. Un⁹ quia viderunt p^rhi q^d sol regna
bat p^rma hora diei dñice. ideo diem illam
denotauerunt a sole. Item quia viderunt
q^d luna regnabat p^rma hora scde ferie ideo
diem illū denotauerūt a luna. et sic de cete
ris. sicut patz ex distinctiōe horarū diei fa
cta inter planetas p^r ordinem successiue.

Rursus a dictis planetis p^rhi noia die
rum sumpserūt. eo q^d a singulis aliqd esse
in homine voluerūt vt a saturno candidi
tatem. a ioue tempantiā. a marte feruorē.
a sole spm. a venere voluptatē. a mercurio
eloq^uetiā. a luna cor. Et quia ordo plane
tarū vltra numerū septenariū nō p^rcedit.
sed ad p^rmū reuertit^r. ideo tm septē dies in
septimana sūt a sapiētib⁹ p^rstituti. **N**ūc
videndū ē q^d die septimane q^{libet} mensis i
tret. De h^o duplex rō habet^r. Prima p^rhos
x^olib⁹. Alta domat dñs gratis beat eq³ ge
rentes. Cōtēnit fictos augebit dona fidei
In istis x^olib⁹ sunt. xij. dictiōes. xij. mensi
bus fūietes. p^rma p^rmo. scda scdo. et sic per
ordinē. sumpto initio a ianuario. ita q^d q^z
cūq³ fuerit initialis l^ra alicui⁹ istarū dicti
onum eadem erit l^ra kalendarum mensis
cui seruit illa dictio. Verbi gratia. Alta
est prima dictio et seruit primo mensi scili
cet ianuario. et a. est prima littera illius
dictionis alta. ergo a. est prima littera ia
nuarij. Item domat est secunda dictio.
que seruit secundo mensi scilicet februa
rio. et d. est prima littera istius dictionis.
ergo d. est prima littera februarij. et sic
de alijs. Idem dicit sequens versus per
syllabas quod precedentes per dictio
nes. Adam degebat ergo ciffos adrifex
Habita autem littera kalenda. facile pos

Liber

lūmus scire qua feria quilibet mēsis intret.
Per istam em̄ dñicalem illius anni pcedē
 cōputando dies p̄stas p̄ssequētes vsq;
 ad istam que est in kalēdis mēsis cui⁹ diei
 itroitum scire optas. ⁊ in qua feria occur
 ret in tali feria intrabit ille mēsis. **S**ecun
 da ratio p̄ quā sciri pōt qua feria quilibet
 mēsis intret est p̄ regulares ⁊ cōcurrētes
Nota q̄ in anno solari sunt quinquagin
 tadue septimane ⁊ vn⁹ dies vel duo si sit
 bissextus. p̄pter quā diem varianē singu
 lis annis p̄ncipia mensiū. Si em̄ hoc āno
 incipiat ianuarius a die dñico. toto illo an
 no a. que est prima ista ianuarij erit dñical
Cum ergo ventum fuerit ad finē anni illō
 a finale kalendarij quod inscribit illi diei
 que est vltra integras septimanas rep̄sen
 tabit diem dñicum. ergo sequēs a qd̄ itex
 est initiale ianuarij rep̄sentabit secūdā fe
 riam ⁊ sic toto illo anno erit illa variatio.
Eodem modo singulis annis varianē ini
 tia mensiū p̄ diuersas ferias. Et si sit bisse
 xtus duplex erit variatio. **P**rima in kalē
 dis ianuarij. scd̄a in festo sancti **M**athie
Et ergo cōpotiste scire possent qua feria
 quolibet anno quilibet mēsis inciper. in
 uenerunt duos numeros. vnū inuariabi
 lem qui vocat̄ regularis solaris ferialis.
 aliū variabilem qui vocat̄ cōcurrēs. de q̄
 bus breuiter est dicendū. **V**idendū ē autē
 primo quid sit regularis solaris ⁊ vn⁹ di
 cas ⁊ vnde habeat ortū. ⁊ quot regulares
 quisq; mēsis habeat. **R**egularis est nume
 rus inuariabilis datus mēsi qui adiūct⁹
 cōcurrētī declarat qua feria septimane q̄
 libet mēsis intret cui⁹ fuerit ille regularis
Dicit̄ autē regularis a regula. quia inuari
 abilis est sicut regula. **S**olaris dicitur ad
 differentia lunaris. de quo infra dicitur.
Habent autē ortum regl̄ares a martio **M**ā
 in mēse martij sunt quinq; regulares seu
 q̄nq; p̄ regulari. **M**arti⁹ em̄ non habuit
 initium in primo anno mundi seu seculi.
 imo dicit̄ mūdus factus fuisse in illo men
 se in die qui dicit̄. x.v. kal. aplis. vel vt alijs
 dicunt. viij. kal. **S**i em̄ cōputes ordinere
 trogrado dies septimane vsq; ad kl. mar
 tij. inuenies q̄ q̄nta feria mūd⁹ incepit. si
 tñ añ martij fuit. ⁊ hec est causa q̄re mar
 tius q̄nariū numerum habuit p̄ regulari.
Regulares x̄o aliorū mensiū sic formanē

Octavus

lingas regulares mēsis cuꝝ diebꝰ eiusdeꝝ
ꝛ ab illa summa subtrahē. viij. quotiēs po
teris. ꝛ regularē sequētis mēsis quod re
manserit indicabit. **T**erbi grā. **M**artius
habet quinqꝫ regulares. ꝛ dies eius sunt
xxxj. redige in summā ꝛ sunt. xxxvj. sub
trahē. viij. quotiēs poteris. ꝛ remanet vna
dies que dat mēsi sequenti ꝛ regularē
Item aprilis habet. xxx. dies ꝛ vñū regu
larem qui cōstitunt. xxxj. subtrahē. viij. qꝫ
tiens poteris ꝛ remanebunt tres qui dan
tur maio ꝛ regularibus. ꝛ ita de alijs vs
qꝫ ad martium. **P**ossumus etiā scire mē
sium regulares ꝛ hos vsus. **E**st astral
ra fulgentibus ara deoz. **G**rata bonis ex
tat gratissima cuiqꝫ fideli. **I**n istis vsibus
sunt. xij. dictiones. xij. mēsiꝝ ꝛ fientes.
prima ꝛmo. scōda scōdo. ꝛ sic ꝛ ordinē sum
pto initio a martio. ita qꝫ q̄ta fuerit l̄ra ꝛi
ma alicuiꝝ istarū dictionum in alphabeto
tot regulares habet ille mēsis cui ꝛuit illa
dictio. **T**erbi gratia. **E**st. est ꝛima dictio
ꝛ seruit ꝛimo mēsi scꝛ martio. ꝛ e. est ꝛi
ma l̄ra istius dictionis est. ꝛ est quinta in
alphabeto. ergo martius habet. v. regula
res. **I**tem astris est scꝛda dictio ꝛ seruit
secundo mēsi scꝛ aprilī. ꝛ a est ꝛima litte
ra istius dictionis. que l̄ra est ꝛima in al
phabeto. ergo aprilis habꝛ vñū regulare
ꝛ sic de alijs. **N**unc dicamus de cōcur
rentibus. **P**ꝛ aut cōcurrēs quia sibi inui
cem cōcurrūt. sicut videbis in formatione
vel iō qꝫ cōcurrūt cū regularibꝰ ad mon
strādū initialē feriā mēsiū singulis annis.
Est aut cōcurrēs sup̄ex̄crescētia vñiꝝ die
vel plurium sup̄ q̄nquaginta duas septia
nas anni solaris. **I**deo dixi vel plurimū.
qꝫ in anno bissextili sup̄ex̄crescūt duo dī
es. **I**n alijs ꝛo vñꝰ tñ. ꝛ ab illa sup̄ex̄c
rescētia hñt originē cōcurrētes. **A**liꝝ ꝛo cō
currētes q̄ sequuntꝛ post ꝛimū formātur
vno addito singulis terminis siue annis.
sic tñ qꝫ septenariū numez nō excedāt. qꝫ
nō sunt nisi septē ferie. ꝛ qñcū qꝫ septimꝰ
cōcurrēs illo anno mēses hñt eadē ꝛinci
pia. q̄ in ꝛmo anno mūdi hñt seclī habuerūt
q̄libet em̄ feria distat ꝛ septenariū a semet
ipsa. **C**ōcurrētes etiā in hac linea demon
strāf. .j. .ij. .iij. .vj. .viij. .j. .ij. .iij. .v. .vj. .viij. .ij.
.iij. .v. .viij. .j. .ij. .iij. .v. .vj. .viij. .j. .ij. .iij. .v. .vj.
ñā ꝛmꝰ añꝰ cicli solaris vñū cōcurrētē. scōd

duos. tertius tres. quartus quattuor. quintus sex
propter bissextum. sextus septem. septimus unus.
quia ultra septenarium non procedit. sed reuerti-
tur ad unum. et ita debemus procedere usque ad
xxviii. annos. tunc reuertimur ad primum
annum cycli. et procedimus sicut prius. **¶** In trans-
cursu xxviii. annorum vocatur cyclus solaris
vel currentium. Et de cycli qui circuli per se
dine. **¶** Si autem volumus scire quorundam sit an-
nus cycli solaris. debemus diuidere annos
domini per xxviii. quotiens possumus et addere il-
lis. id est. antequam diuidamus. quia quando christus natus
fuit. tantum iam processerat ille cyclus. et quatus
annus remanserit supra diuisionem annorum
totus erit cyclus. et si nullus remanserit. tunc
sumus in ultimo anno cycli solaris. **¶** In
his. Annis adde nouem dominum. propterea per octo
viginti. cyclus sibi notus erit. **¶** Possumus
etiam scire concurrentes cuiuslibet anni
per litteram dominicalem illius anni sicut declarantur
per litteram subsecuentes. **¶** A. sex. b. quatuor. c. quatuor
et duo. tres. d. primum concurrentes. f. littera septi-
mus. **¶** Hoc est dicere. quod quando a. est littera do-
minicalis. in illo anno sunt sex per concurrentes
te. quando b. quatuor. quando c. quatuor. quando e. duo. quando
d. tres. quando f. unus. quando g. septem. Inueniunt autem
concurrentes debemus eum iungere cum regularibus
mensibus. cuius feriis kalendales. id est. introitum sci-
re volumus. et quota fuerit illa summa si non
transcendat. vij. tota siue tali feria septimana
ne ille mensis intrabit. Si vero transcendat. vij.
quotum fuerit residuum tota feria septimane
ille mensis intrabit. Sicut autem concurrentes
ita et dominicales littere variantur. Nam in primo
anno cycli solaris est. f. littera dominicalis. in secun-
do e. in tertio d. in quarto c. in quinto a. tunc
enim propter bissextum pertransit b. Quod his
versibus declaratur. Fert ea dux cor amet
gens fautor eum coluit bis. Ars genitrix est de
corde bono gignit ferus ensis. Dicta beatus
aqua. gens fons dat cunctis bonus autor
In his versibus sunt. xxviii. dictiones. xxviii.
annis cycli solaris fuerint. Prima primo
secula secunda. et sic per ordinem sumpto initio a pri-
mo anno cycli. ita quod quicumque fuerit initialis
littera alicuius istarum dictionum. eadem erit littera do-
minicalis illo anno cui fuit illa dictio. Ver-
bi gratia. Fert est prima dictio et fuit primo anno
cycli solaris. et f. est prima littera. ergo. f. est litte-
ra dominicalis in primo anno cycli solaris. et sic
de alijs. Et nota quod ille annus est bissextilis

cui deseruit aliqua dictio desinens in t. et
ita primus annus cycli semper est bissextilis.
cum ei deseruiat dictio desinens in t. scilicet fert.
et propter hoc prima littera dictionis desinens in
t. non erit littera dominicalis in illo anno cui seruit.
illa dictio. nisi a loco bissexti ultra. quia
littera dominicalis cum bissexto simul mutat. A
kalendis vero ianuarii procedit ipsum bissextum
usque ad locum bissexti erit littera dominicalis illa que
immediate sequitur in kalendario post illam
que deberet esse littera dominicalis. Unde in pri-
mo anno cycli. f. est littera dominicalis a loco bis-
sexti usque ad kalendas ianuarii sequentis.
A kal. vero ianuarii procedit usque ad locum
bissexti g. est littera dominicalis. et ita in alijs. An-
nus autem cui seruit illa dictio sciri potest per
rationem superius dictam de cyclo solari. Nam
ratio littere dominicalis tunc currentis ratione simi-
li incipit et finit. **¶** Nunc aliqua de indictione
dicamus. Est autem indictio spatium tempo-
ris quo romanus princeps tributum gentibus
indicebat. Si autem volumus scire quanta sit
dictio. debemus addere tres annos annis
domini et postmodum diuidere annos domini per. xv.
quotiens possumus. et quorundam annorum remanse-
rit facta diuisione tota erit indictio. et si nullus
supauerit. in ultimo anno indictionis su-
mus. et tunc ad primam indictionem reuertimur
quia indictio non transcendit. xv. **¶** In
sit tribus adiunctis domini diuiseris annos
per ter quatuor dat indictio certificata. De
indictione plenius diximus in speculo iudi-
ciali in tractatu de instrumentorum edictio-
ne. §. j. et infra. ubi de cyclis
agebimus. **¶** De era supra dictum est.

De die.

Hec iam supe

In plerisque locis de dicta
ctum sit. nihilominus hic specia-
liter dicendum est quod duplex est dies. scilicet. natu-
ralis et artificialis siue visualis. Naturalis
est spatium quo sol ducitur circa totam terram ab
orientem usque in occidentem. scilicet. spatium diei et
noctis. quod semper continet. xxiiii. horas. Et
dicitur dies ista a dijs. quorum nomina romani
quibusdam sideribus sacrauerunt. **¶** Unum quilibet
dies ab aliquo deo antiquitus vocatus est. ut
a ioue et alijs put sub septimana dictum est.
Vel dies dicitur a dua quod est duo. quia con-
tinet duo tempora noctis. scilicet. et diem visualem

curat ecclesia de minutis. et ex. xij. horis
pcedetis lunationis. et ex. xij. sequetis co-
stituit vna dies naturalis. que semp luna-
tioni pcedet attribuit. ita q lunatio pce-
dentis mensis semp habeat. xxx. dies et se-
quetis. xix. nisi aliud sit ppter bissextum
vel embolismu. vel saltu lune. vñ versus.
Luna pari mensis nunq tricesima fiet. Im-
par tereno nunq nisi fine carebit. Tem-
pore bissexti febr tricesima luna e. Na iu-
lij luna tunc est vicesimanona. Par mens
dicat qui numerado a ianuario p ordinez
cadit in numeru par e vt february. aprilis
iunius. august. october. decēber. quoru
lunatio semp e. xix. dieru excepto febru-
ario cui lunatio est. xxx. qñ est bissextus.
Impar ho e qui in numeru cadit impar e
vt ianuarius. marti. maius. iuli. septem-
ber et nouēber. quoru lunatio sp e. xxx. di-
erum excepto iulio. qui in vltimo anno ci-
li lunari ppter saltu lune habet tm. xix.
Ex his aut. xij. lunationib cōstituunt tre-
centi quingenta quatuor dies in anno luna-
ri. Et sic annu lunaris in. xj. dieb excedit
a solari. ex quo excessu omis varietas eta-
tis lune cōsurgit. ita q vbicūq fuerit lu-
na prima in pmo ano: sit in scdo. xj. ppter
quā varietate duo numerozū genera sunt
inuēta regulares videlicet et epacte. de qui-
bus breuiter videam.

De regularibus lunaribus.

Nunc videam

de regularib. Et quidez regulari
lunaris e numerus inuariabil da-
tus meli ad inueniēdu lunā in kalēdis mē-
sum singulorū. habet aut ortu regulares
ab illis qñq dieb qui supsunt in anno so-
lari sup trecētos sexaginta dies. Un qñq
regulares dati sunt septēbr. a quo annus
lunaris sumit initiu. Regulares ho alio-
rum mensum sic formant. Iūge regulares
mens cū diebus ei. et ab illa sūma subtra-
he lunationē eius. et residuū quod reman-
serit erit regularis illi mensis. Verbi grā.
Septēber habet. v. regulares. et dies eius
sunt triginta. q pūcti regularib cōstitu-
unt. xxxv. et lunatio septēbris e triginta. q
subtracta remanēt. v. que sunt regulares
sequētis mensis. f. octobris. et sic de alijs vñ
q ad septēbrē. Na egyptij suū annu inci-

piunt a septēbr. et ideo nos annu lunarem
incipim a septēbr. De regularibus tradi-
tur iste vsus. Dicit. g. bis i. k. bis. et post
manet ordo. qñ dicat. Dicit. e. bis que e qñ
ta in alphabeto. i. primus duob mensibus
anni lunaris dant. v. p regularib. Item
dic bis g. que e. vij. in alphabeto. i. tertius
et qrt mensis hnt. vij. p regularib. Item
dic bis i. que est. ix. in alphabeto. i. qntus
et septim mensis hnt. ix. p regularib. Itē
dic bis k. que est decima in alphabeto. id
e. sextus et octauus mensis habet. x. p regu-
laribus. Et nota q hic fit trāsīt de quin-
to ad septimū. et de sexto ad octauū. vt p
in formādo ipos regulares. quia ianuari-
us et martius. ix. et february et april. x. ha-
bent. sed post manet ordo. i. maius. xj. iu-
nius. xij. iulius. xij. augustus. xij. hnt.

De epacta.

Equit de epa

cta. Est aut epacta numer va-
riabilis dat anno ad inueniēdu
lunam in kal. cuiuslibet mensis. Et dicit epa-
cta ab epi qd e supra et aucta quia est sup
excrecentia anni lunaris a solari. Ideoq
annus pimus cicli lunaris nullā habz epa-
ctam. quia null ann pcessit a quo. xj. ac-
cepisset. Scds ho habet. xj. p epacta. qā
epacta orit ab illis dieb quibus annu lu-
naris excedit a solari. Terti ho ann ha-
bet. xij. quia semp addit. xj. si nō trāscē-
dat. xxx. Si ho trāscēdat. xxx. abiecti illi
xxx. residuum erit epacta illius anni. et ideo
in quarto anno. quia summa ascendit ad
xxxij. abiectis. xxx. tres sunt epacta illi
anni. Epacte ho grece dicunt latine adie-
ctiones annue lunares. que p numeru vn
denarium vsq ad tricenariū in se reuoluū
tur. qñ egyptij ideo adijciūt. vt lunari emer-
sio rōne solis coequet. Luna em iux cur-
sum suū. xix. semis dies lucere dinoscit.
et sunt in annu lunare dies trecēti qñqgi-
ta quatuor. remanēt ad cursum anni solaris
dies. xj. quos egyptij adijciūt. absq bis n
inuenies lunā quota sit in quolibet anno
mese et die. Epacte omniū annozū cicli lu-
naris p hāctabulā denorant. ita q hōbū
nulla rñdet pmo anno. et singuli sequētes
numeri rñdet singulis annis cicli vsq ad
xix. Nulla. xj. xxij. iij. xij. xxv. vj. xvij. xx

vij. ix. x. j. xij. xiiij. liij. xv. xvj. vij. xv-
ij. Sed hoc idē etiam ostendit p hos ver-
sus. Annis addemonos dñi. pñre p vn
de Viginti. lunc ciclus ⁊ inde patet. Hoc
vult dicere si volum⁹ scire quot⁹ sit ann⁹
epactalis siue cicli debem⁹ diuidere ānos
dñi p. xix. quotiēs possum⁹ ⁊ addere vnū
quia qñ xps nar⁹ fuit tm̄ pcesserat ille ci-
clus. ⁊ quota fuerit summa q remāserit to-
tus erit annus cicli epactal. Verbi gratia
Hoc anno cōputam⁹ annos dñi mille du-
centos octoginta sex. quorū nulle ducenti
septuaginta tres sūt recte p. xix. diuisi. su-
per sunt. xiiij. de p̄dicto numero. addito er
govno fiunt. xiiij. An B anno ē. xiiij. ann⁹
cicli lunaris. ⁊ in āno sequēti. erit. xv. ⁊ sic
vsq ad. xix. postea redit ad p̄mū. Et hoc
verū est fm illos qui incipiūt cōputare an-
nos dñi a natiuitate xpi. vel in kalēdis ia-
nuarij. nō aut fm eos q illos inuēt i ka-
lēdis septēbris ⁊ faciunt ibi diuisionem.
Nam tunc addēdi sunt duo anni. Potest
etiā ⁊ aliter inueniri epacta. vt si sumaz q
remanet de p̄missa diuisiōe annorū domi-
ni p tres iuncturas pollicis numeremus.
Si em̄ numer⁹ finit in prima iunctura de-
bem⁹ demere vnū de ip̄o numero. Si i se-
cundo debem⁹ addere. ix. si in tertia debe-
mus addere. xix. ⁊ summa inde pueniens
est epacta. ⁊ hoc si triginta nō trāseat. Si
xō trāsiret abiectis. xxx. residuū ē epacta
An x̄sus. Deme vnū post adde nouē. p
dena nouēq. Inuēta igit epacta debem⁹
eam iūgere cū regularibus mēsis cui⁹ lu-
nam volum⁹ inuenire. ⁊ quota fuerit sum-
ma inde pueniens. tota erit luna in kalē-
dis illi⁹ mēsis dūmodo. xxx. nō transeat
Si xō triginta trāsiret abiectis. xxx. resi-
duum erit etas lune. ⁊ si summa illa fuerit
triginta in kalēdis mēf tūc luna erit. xxx.
Si aut epacta nulla fuerit. puta in primo
anno cicli lunaris. tunc ad inueniendū lu-
nam solus sufficit regularis. Sz qñ epa-
ctarum rō qñq fallit ppter embolismum
seu saltum lune. ideo de ip̄o breuiter vide-
amus.

De embolismo.

Quoniam circa embolis-
mum siue lune saltū nōndū ē q
embolism⁹ grece inēpretat lati

ne supaugmentū seu superexcessū anni
solaris supra lunare. Quia ḡ ann⁹ solaris
excedit lunare in. xj. diebus. ex illo exces-
su constituunt. vij. lunationes in. xix. an-
nis cicli lunaris multiplicat illis. xj. dieb⁹
Et dicunt lunatiōes embolismales qñq
quelibet est. xxx. dierū ⁊ attribuunt. vij.
annis embolismalibus. ita q in quolibz ci-
clo lūari sunt. vij. embolismales. ⁊. xij. cō-
munes. Expellat aut ann⁹ embolismalis.
quia. xiiij. luna pcedēt pasce vsq ad. xiiij.
sequētis: habet. xiiij. lunatiōes siue mēses
lunares. i. trecentos octoginta quatuor dies ⁊
iste est ann⁹ scō Moysi diuinit⁹ reuelat⁹.
Cōmunis xō hz tm̄. xij. lunatiōes. i. trece-
tos quāquingenta quatuor dies. quorū dispositō
nes cōtinet iste x̄sus. Cur fies has lachry-
mas odiosum quere tyrannū. In isto x̄su
sunt. vij. dictiōes. vij. annis embolismali-
bus fientes. p̄ma p̄mo. scda scdo. ⁊ sic p
ordinē. ita q quota ē p̄ma l̄ra alicui⁹ istaz
dictiōnū in alphabeto tot⁹ ann⁹ cicli epa-
ctalis erit ann⁹ embolismalis. Verbi grā
Cur est p̄ma dictio ⁊ fuit p̄mo āno embo-
lismali. ⁊ c. ē prima l̄ra illius dictiōis que
est tertia in alphabeto. ergo terti⁹ annus
cicli lunaris est embolismalis. ⁊ ita d alijs
hoc obseruato q hec dictio has duas scri-
bi cū h. Et dicit ann⁹ cōis quia sepe duo
ita cōiunctim incedūt vt inuicē se in pasca-
li solennitate sequāt. Embolismalis vero
semp solus ē. Ordo aut istoz annorū cō-
muniū ⁊ embolismaliū patet in linea sub-
sequēti. Cōmunis cōis embolismal. cōis
cōis embolismalis. cōis embolismal. cōis
cōis embolismal. cōis cōis. embolismalis
cōis. embolismalis. cōis cōis embolismal
Habito aut anno embolismali. possumus
scire in quo mense lunatio embolismal cō-
tingat p hunc x̄sum. Nobilis ibo cibum
modo liber habeto coenū. In isto x̄su sūt
vij. dictiōes. vij. mēf b⁹ fientes. in qbus
cōtingunt lunatiōes embolismales in p̄fa-
tis septē annis. p̄ma p̄mo. scda scdo. et sic
p ordinē. ita q quota erit p̄ma l̄ra alicui⁹
istarū dictiōnū in alphabeto. toto mēse il-
lius anni cui fuit illa dictio ptingit luna /
tio embolismalis. Item quota erit prima
l̄ra scde syllabe in alphabeto. tota diē mē-
sis incipit lunatio embolismalis. Verbi ḡ
tia. Nobilis ē p̄ma dictio ⁊ fuit p̄me lu-

in tertio
bui
mēf
b. ep
alpha
lunatio
illius
regu
epacta
inueni
illu
epacta
salu
luna
supius
tribus
vnde
loco
iuncta
denotat
vicens
tricens
duob⁹
fallit epa
iulio. quia
vicefima
p̄p
kal. iulij
esse. xxx. fm
ppter em
embolismo ⁊ nō
fallit epacta. qu
debet esse l
rexit tm̄. x
fuerit b̄llet
qñ ppter b̄llet
in. xix. anno fal
fm epacta l
kal. maij. sed p̄p
xiiij. ⁊ in e
quia fm ep
secūda. sed p
quia lun
in illo anno ē
ppter erroē nostr
lunaris in. xij. die
lune tradit ill
quibus luce
vna die fu
compti. vt in
luna redeat
colligere
dicere lu

nationi que cōtingit in tertio anno cicli lunaris. 7 m. est pma lra huius dictionis. 7 ē xij. in alphabeto. g. in. xij. mēse ptingit lunatio embolismal. Item b. ē pma lra scde syllabe 7 ē scda in alphabeto. g. in scda die illi mēsis incipit illa lunatio. 7 sic de alijs. Si aut velis plenū illius rei vitatē inquirere. recurre ad epactā 7 regulares illi anni. de q vis scire 7 inuenies ita eē. **Nūc** videam vbi fallat epacta iuncta regularibus ppter embolismū seu saltū lune. Circa qd nota. q licet in ciclo lunari sint. vij. anni embolismales. vt supius dictum est nō tñ fallit epacta nisi in tribus scz in. vij. xj. xix. **Un** vsus. Octauo vndeno postremo fallit epacta. In quo aut loco vel mēse 7 in quor loc fallat epacta iuncta regularibus his xisibus denotaf. Iulius indeniter. maius octo vicens. Bissextus nisi sit mars peccat in vndetricenis. In totidez maius. augustus. 7o duobus. Hoc ē dicē q i vij. anno cicli lunaris fallit epacta cū regularibus i maio 7 iulio. quia in kal. maij cum luna deberet eē vicesima octaua. 7 m epactā. nō repit nisi. xxvij. ppter embolismū. Item fallit in kal. iulij eodem anno q tūc luna deberet esse. xxx. 7 m epactam. tñ nō repit nisi. xxix. ppter embolismū vbi credendū ē embolismo 7 non epacte. Itē in. xj. anno fallit epacta. quia in kalē. martij 7 m epactā deberet esse luna. xxix. sed ppter embolismū repit tñ. xxvij. **Ac** rūt si in illo anno fuerit bissextus tūc corrigitur ille error. qm ppter bissextus addit vna dies. Item in. xix. anno fallit epacta in duobus locis. **Nā** 7 m epactā luna deberet eē. xxix. in kal. maij. sed ppter embolismū nō repit nisi. xxvij. 7 in eodē anno fallit in kal. augusti. quia 7 m epactam luna deberet ibi esse secūda. sed ppter saltū lune ibi tertia inuenit. quia lunatio iulij q deberet esse. xxx. in illo anno ē tñ. xxix. et hoc cōtingit ppter errorē nostri compoti 7 tunc annus lunaris in. xij. diebus excedit a solari. De saltu lune tradit ille versus. Luna facit saltum qntilis luce suprema. Retrocedit em luna vna die sicut dixim ppter errorē nri compoti. vt in sequenti anno in kal. septēbris luna redeat sicut debz. Nisi em saltus lune colligeret cōtingeret error vt in. xij. ciclis dicere luna prima

qñ eēt pleniluniū. Colligif aut siciste dies. Quelibet em lunatio ad hoc vt lunatiōes sint equales haberet. xxix. dies 7 dimidiā minus quatuor momētis. 7 vna vncia et vno athamo. Sunt aut in ciclo ducēti triginta qnq lunatiōes erūt q quater tot momenta que sunt in vniuerso nōgenta quadraginta. que diuisa p quadraginta cōstituunt. xxij. horas 7 dimidiaz. Postea ex ducētis triginta qnq vncijs constituunt. xix. momenta 7 remanent. vij. vncie. Et ex ducētis triginta qnq athomis constituunt. v. vncie. que vncie cū septem prioribus faciunt vnū momentū qd iunctum ad. xix. momenta phabita facit dimidiaz horā. que iuncta cum alijs. xxij. 7 dimidia facit vnā diē. que subtrahit vltimo anno a lunatione iulij. 7 dicif saltū lune. **Do** test etiā facilius hoc mō colligi. Annus lunaris constat ex trecētis qnquaginta quatuor diebus minus vna hora 7 qrtā pte vnius hore. 7 septuagesima sexta pte quarte vnius hore. ergo in. xix. annis habent. xix. hore. 7. xix. qrtē horaz. 7. xix. septuagesime sexte ptes qrtē vnius hore. q faciūt i. xix. annis quartā ptem vnius hore. 7 ita erūt. xx. quarte horazū que faciunt. v. horas. q iūcte. xix. horis phabitis faciūt vnā diē. **Est** igit saltū lune qdā dies collectus in. xix. annis ex eo supfluo quod dat lunationibus. Et dicif saltus lunenō q luna magis saliat illa diē q alia. sed quia nos lunā cōputantes diē illam sup quam in alijs annis lunatio iulij dicif triginta salimus siue ptermittim. nō cōputantes lunam in vltio anno cicli decēnouenalis. nisi vicesimam nonā. Ideo aut subtrahit dies illa a lunatione iulij in vltimo anno cicli decēnouenalis. quia iulius est vltimus in anno epactali inter mēses habentes. xx. dies in lunatione. vnde vltimo anno lunatio iulij si cōputat. xxx. sed. xxix. 7 ideo aureus numerus illius anni scz decēnouennal qvis crescat sequif sine interuallo minorem et p cōsequens in alijs mēsis sequentibus vt q ad ianuariū: sicut infra dicetur. Saltū ergo lune facit duas lunatiōes pariter eē. xxix. diē. Ad pfatos ergo errores facilius corrigendos inuentus ē aureus numerus de quo breuiter est videndum.

De aureo numero

Breuis nume

Breuis ille ē qui ponit in kalenda-
rio qui in quolibz mēse indicat
lunā p̄mā. ad p̄fat os errores facili⁹ corri-
gendos inuētus. Et dicitur aure⁹ numerus
p̄ similitudinē. q̄ sicut aurū supat om̄ia me-
talla. ita iste numer⁹ oēs alias rōnes luna-
res excellit. quē iulius cesar cū tanta dili-
gentia dicit inuenisse. q̄ incipiēs a quocū-
q̄ anno cicli lunaris. vbi cūq̄ inuenit lu-
nam p̄mā in primo anno cicli posuit. s. i. ka-
lendario in latere extrinseco iuxta l̄ras fe-
riales scz in quolibet mēse. et in sc̄do anno
vbi cūq̄ inuenit primā posuit. scz in quo-
libet mēse. et in tertio. iij. et sic de alijs. et iō
in kal. ianuarij ternarius ē numer⁹. q̄ ibi
luna inuenit tertio anno p̄ma. nec ibi de-
bet poni alius numerus q̄ ternari⁹. q̄ in
nullo anno in kal. ianuarij luna est prima
nisi in tertio anno cicli decēnouēnal. In q̄
busdam tñ kalendarijs numeri ipsi desi-
gnant p̄ l̄ras alphabeti. Nam p̄ vno po-
nitur ibi a. p̄ duobus b. p̄ tribus c. et sic d̄
alijs numeris et l̄ris et seriatim vsq̄ ad lit-
teram t. que est. xix. in ordine alphabeti.

Format aut aureus numer⁹ ab illo ter-
nario qui ponit in kal. ianuarij. Nam illi
tribus addunt. viij. et constituunt. xj. qui
numerus debet poni in tertia l̄ra ianuarij
Item illis. xj. addunt. viij. que constituū-
tur. xix. qui numerus debet poni cū inter-
uallo in q̄nta l̄ra ianuarij. Item illis. xix.
addunt. viij. et sic sunt. xxvij. Sed q̄ au-
reus numerus nō trāsit. xix. et ideo abiecti
xix. residuū. s. viij. debet poni immediate p̄
xix. et sic p̄ totū kalēdariū. Patet ergo q̄
q̄n maior numer⁹ sequit̄ minorē: tūc d̄z in-
ter vtrūq̄ numerū dimitti vna l̄ra. et quā-
do minor sequit̄ maiorē. tunc nulla debet
l̄ra inēmitti. Unde vsus. Dat tribus octo-
cauens supet ne dena nouēq̄. Maior sit
tern⁹ minor aure⁹ esto secūdus. Veruntñ
formatio illa fallit in om̄i mēse cui⁹ lunatō
ē. xix. diez. s. in februario aprilis iunio au-
gusto octobri et decēbri. in quib⁹ post mi-
nozem numerū maior immediate locat⁹ seq̄-
tur circa p̄ncipiū mensis. quod patet in h̄
vsu. Mense breuis lune februs ē ars dat
cito ganger. In isto vsu sunt sex dictiōes
sex mensibus deferuientes quorū lunatio

est. xix. incipiendo in medio vsu. vbi dicit̄
februs ita q̄ quecūq̄ fuerit initialis l̄ra ali-
cui⁹ istarum dictiōnū. sup eadem l̄ra i ka-
lendario maior numerus sequit̄ minores
sine spacio. i. nulla l̄ra dimissa in illo men-
se cui seruit illa dictio. Verbi gratia. Fe-
brus est p̄ma dictio et seruit p̄mo mēsi cui⁹
lunatio est. xix. scz februario. et f. est p̄ma
l̄ra. ergo sup primū f. mensis februarij ma-
ior numer⁹ sequit̄ minores immediate. Sicut
sup p̄mum e. aprilis. et sic de alijs. sed sup
primum g. decēbris maior scz. xij. sequit̄
immediate minorē scz. ij. et sup eadem l̄ra.
quia est ibi duplex aure⁹ numerus quod
designat geminatio hui⁹ l̄re g. in hac dicti-
one ganger. Item fallit in iulio et reliquis
mēsibus vsq̄ ad ianuariū in quib⁹ circa fi-
nem numer⁹. xix. sequit̄ immediate ad. xj.
numerus. Unde versus. Iulius et reliq̄ q̄
restant dena nouēq̄. Jungūt vndeno. sic
est ratus aure⁹ ordo. Itē sciendū ē q̄ quā-
do. xix. immediate sequit̄. xj. tunc octau⁹
qui sequitur debet tertio loco poni. Unde
vsus. Quando continuas vnden dena
nouēq̄. Maiori ternus tunc octonarius
esto.

Determino pascale.

Determino pascale. Pascale triplex dat ratio. Prima
p̄ clauis mosaicas. Sc̄da p̄ eta-
tem lune. Tertia p̄ tabulas manuales. de
quarū qualibet videndū est. S̄z primod̄
clauib⁹. Et ideo videndum est q̄d sit cla-
uis et vñ dicat̄. et vnde habeat ortū. et ad-
inuenta fuerit. Clauis est numer⁹ variabi-
lis datus anno ad inueniendū p̄ncipia q̄n-
q̄ mobilium festiuitatum. s. septuagesime
quadragesime. pascat̄. rogationū et pen-
tecostes. et ideo sunt q̄nq̄ clauis. et quod-
libet p̄dictorū festorum habet. xxxv. dies
in quibus semp celebratur. A sede autem
cuiuslibet clauis numerantur dies. xj. vs-
q̄ ad initium ipsorum. xxxv. dierum. pro-
ut hec infra patebunt. Et dicit̄ clauis per
similitudinē. quia sicut p̄ clauis hostia
referant̄. ita p̄ talem numerū p̄ncipia di-
ctarum festiuitatū nobis denotant. Ha-
bēt aut ortum iste clauis terminorū a. xix
annis cicli lunaris et. viij. diebus septima-
ne. Vñ. s. clauis ē. xxvj. Clauis aut aliorū

annorū sic formant. addam⁹ em̄ semp clauis pcedētis anni. xix. et summa inde pueniens erit clauis sequētis anni si nō supat xl. si xō summa illa supat. xl. abiectis. xxx. residuū erit clauis sequētis anni. Verbi g^{ra} clauis primi anni est. xxvj. cui si iūgatur. xix. erunt. xlv. vnde abiectis. xxx. remanent. xv. qui numerus est clauis sequētis anni. et ita formant⁹ vsq; ad. xix. annos pordinē. quia nō pcedit vltra. xix. numerum. et reuertit⁹ ad priorē. Unde cic⁹ clauum aurei numeri et epactarū nō differūt quātitate. differūt tñ pncipio. quia ciclus epactarū incipit a septēbri. ciclus aut aurei numeri et clauū a ianuario. Un̄ si velimus scire quotus sit annus cicli et aurei numeri et clauū. possumus scire p diuisionem annorū dñi factā sup⁹ in ti. d epacta Inuētus quotus sit annus clauium possumus scire que sit clauis illius ani p hāc aliam rōnē. Numerus em̄ ille q̄ remanet de diuisione annorū dñi numerari debet p summitates. v. digitorum inchoando a pollice. et si numer⁹ terminat in pollice debemus addere. xxv. et summa inde proueniens erit clauis illius anni. Si xō numerus finit in indice. debemus addere. xiiij. Si in medio. xxxj. Si in annulari. xix. Si in auriculari. viij. Et si summa inde pueniens exccesserit. xl. abiectis. xxx. quod remanserit erit clauis. que additio his vsib⁹ continet. Viginti q̄q; tredecim plus esse tricenos. Un̄ de vicena epta digitis p clauibus apta. Sedes q̄dē clauū nunq; inueniunt in kalendario nisi sup hanc lram g^{ra} Prima ergo g. ianuarij ē clauis septuagesime. vltima g. eiusdē mēsis ē clauis quadragesime. Et scda g. martij est clauis pascatas. Tertia g. aprilis est clauis rogationum. Ultima g. aprilis est clauis pentecostes. Unde vsus Ultima g. pma iani martij q̄dē clauis. Aprilis terna. tibi signat et vltima clauis. Habita g clauis anni incipe cōputare a sede clauis et cōple illā in diebus kalendarij p ordinem pcedēdo et vbi finit nabit ibi erit fin⁹ solēnitatis. ita q; in primo die dñico ibi sequēti erit initū solēnitatis cui⁹ est clauis. et rogatiōes incipiūt in sequēti die lune. et si fuerit bissext⁹ cuilibet clauis ē vna dies addēda. Possumus etiā scire pascales terminos p etate lune

cui⁹ rōnem sequimur iuxta consuetudines iudeorū. de quo talis dat regula. Accipe lunam quēcūq; est in festo ephie. et pñce illam pcedendo p dies kalendarij ordina te vsq; ad. xl. dies. et si fuerit bissextus vsq; ad. xlv. et in primo die dñico subsequēti erit initū septuagesime. Unde versus. A festo stelle numerando pñce lunā. El. dies post septuagesima fiet. Bissexus qñ fuerit supaddit vnus. Si cadat in lucem dñi. tunc sume sequentē Si cadat in feriā septenam sitq; bissextus. Linque diē dñi primū sumasq; cōm. Habita ergo septuagesima. terminos aliarū mobilū festiuitatum facile scire potes. Nam a septuagesima vsq; ad quadragesimā sunt tres integre septimane. a qdragesima vsq; ad pasca sunt sex integre septimane. a pasca xō vsq; ad diē lune rogationū sunt quinq; septimane et vnus dies. a pascatē xō vsq; ad pentecosten computant⁹ qñ quies decē dies. Terminū quoq; pascalem bis versibus scire potes. Post nonas martis. vbi sit luna noua require. Tertia lux dñi proxima pasca tenet. Rursus vbicunq; post xij. kalendas aprilis luna. xiiij. reperitur. in dñica proxima pasca celebratur. Item qualiscūq; luna fuerit in kalendis ianuarij talem fac eam in festo sancti bñdicti siue. xij. kl. aplis. Et illā cōputes vsq; ad. x. xiiij. et ibi erit pasca hebreorū. Rursus ab viij. ydus martij vsq; ad nonas april sunt dies. xxix. quocūq; ergo illorū luna fuerit prima compute⁹ vsq; ad. xiiij. et ibi erit pasca hebreorum. Est etiam et alia rō inueniendi pasca per etatem lune. qñ quando luna currit p. f. erit pasca dñica pma post nonas aprilis. qñ currit p. ij. erit dñica pma post. viij. kal. april. qñ currit p. iij. erit dñica pma post yd⁹ aprilis. qñ p. iij. erit dñica prima post. iij. nonas aprilis. qñ p. v. erit dñica prima post. xj. kal. april. quādo p. vj. erit dñica prima post. iij. yd⁹ aprilis. qñ p. viij. erit dñica post. iij. kal. april. quādo p. viij. erit dominica pma p⁹. xiiij. kal. maij. quādo p. ix. erit dñica pma post viij. ydus aprilis. qñ p. x. erit dñica prima post. vj. kal. april. qñ p. xj. erit dñica pma post. xvij. kal. maij. qñ p. xij. erit dñica pma p⁹ p die nonas aplis. qñ p. xiiij. erit dñica pma post. ix. kal. aprilis. qñ p. xiiij. erit

Liber

dñica p̃ma post. ij. yd² apl̃s. qñ p. xv. erit.
 dñica p̃ma post. kal. apl̃s. qñ. p. xvj. erit.
 dñica p̃ma post. xij. kal. apl̃s. qñ p. xvij.
 erit. dñica p̃ma post. v. yd² apl̃s. quando
 p. xvij. erit. dñica p̃ma post. iij. kal. april̃
 qñ p. xix. erit. dñica p̃ma post. xv. kalen.
 maij. **T**abulas insup manuales nonnul
 li ad inueniēdos pascales terminos cōfe
 cere. sicut **Bionysij** **Isidorus** ⁊ qdam ali
 quas ad p̃sens diximus dimitteudas. ne
 difficultas sit nimium onerosa. Ad p̃sens
 igit̃ sufficiant carmina infra scripta. Esse
 grauem nobis bello karnem kaueamus.
Bellum sepe gerēs etiā puto deijcit hostē
Mox aie lucrū inuenies cū religiosis **I**n
 istis x̃sibus sunt. xix. dictiones. xix. antis
 cicli lunaris fuiētes. p̃ma p̃mo. sc̃da sc̃do.
 ⁊ sic p̃ ordinē sumpto initio a p̃mo āno ci
 cli. ⁊ quota fuerit p̃ma l̃ra dictionis in or
 dine alphabeti que non desinat in m. tota
 die aprilis cōputādo a mensis p̃ncipio x̃/
 sus finē erit termin⁹ pasce hebreorū. i. l̃sa
 xiiij. ⁊ in p̃ima dñica subsequenti erit pa
 sca ñm sicut in pte. vj. sub tractatu de pa
 sca plene dictū est. **I**bi etiā patet quare su
 per. vj. kal. apl̃s scribif in kalēdario. re/
 surrectio dñi. **S**i x̃o dictio desinit in m. q̃
 ta erit eius p̃ma l̃ra in alphabeto tota die
 martij cōputando a mēsis fine x̃sus p̃nci/
 pium erit termin⁹ pascalis iudeorū. ⁊ in p̃
 mo die dñico. qui postea occurrerit descē
 dendo x̃sus finē erit pasca nostrū. **H** cauti
 us obseruando quia carnē ⁊ caueamus i
 p̃fatis x̃sibus debent scribi p k. ⁊ hostes
 debet scribi p h. que in hoc loco p l̃ra re
 putat̃. **P**ōt etiā ⁊ aliter pasca facile in/
 ueniri. **P**one em̃ in kalēdario tuo in mar
 gine aureū numerū sequētē vicz iuxta. xij
 kal. aprilis. pone. xvj. iuxta. xj. kal. pone
 v. iuxta. ix. kal. xiiij. iuxta. viij. kal. ij. iux
 vj. kal. x. iuxta. iij. l̃zal. xvij. iux. iij. l̃zal.
 vj. **I**tem iuxta kal. aprilis. xv. iuxta. iij.
 nonas aprilis. iij. iux. ij. nonas. xij. iuxta
 nonas. j. iuxta. vij. ydus. ix. iuxta. v. ydus
 xvij. iuxta. iij. ydus. vj. iuxta. ij. yd². xiiij
 iuxta ydus. iij. iuxta. xvij. l̃zal. maij. xj. iux
 xta. xv. l̃zal. xix. iuxta. xiiij. l̃zal. viij. **N**o
 lens g̃ em̃inū pasce inuenire adde vnū an
 nis dñi. tunc currētibus. postea diuide ip
 sos quotiēs poteris p. xix. ⁊ si diuisio p̃fi
 ciat in. xix. ita q̃ nil supsit recurre ad kalē

Octauus

darū tuū. 7 in die illa iux̄ quā iuuenies sc̄p̄
tū. xix. erit pasca hebreorū. qđ sp̄ celebrā
in. xiiij. luna. 7 in sequēti dñica erit pasca
nrm. Si ʒo aliqd̄ sup̄sit sup̄ vltia. xix. pu
ta. v. vel. x. vel. xv. dies. tūc pasca hebreo
rū erit in die illa. iux̄ quā scriptū inuenies
v. vel. x. vel. xv. 7 sic de alijs p̄missis nūe/
ris 7 dieb⁹. 7 in seq̄nti dñica erit pasca no
strū. qđ nō pōt eē añ. xj. kal. aplis. nec p⁹
viij. kal. maij. Verbi gr̄a. Hoc año cōputā
tur añi dñi milleducēti octoginta sex. q̄ruz
milleducēti septuaginta tres sunt recte di
uisi p. xix. sup̄sunt ḡ. xiiij. de p̄missis nūero
quib⁹ addit vn⁹ 7 fūt. xiiij. vbi ḡ iueneri
in tuo kalēdario hūc numerū. ibi erit hoc
anno pasca hebreorū. In sequēti ʒo año
erit vbi iuuenies sc̄ptū. xv. 7 sic vsq; ad. xix
Postea ʒo redit ad primū. 7 sic p̄petuo fi
et. **¶** Der eūdē q̄z modū poterit terminuz
septuagesime inuenire. Pone em̄ in kalē
dario tuo in margine iux̄. xvj. kal. februa
rij hunc numerū. viij. Itē in eadem linea
pone. xvj. Iux̄. xv. kal. febru. pone. v. iu/
xta. xiiij. kal. xiiij. iux̄ta. xij. kal. ij. iux̄ta. x.
kal. x. iux̄ta. viij. kalendas. viij. iux̄. v. kal.
xv. iux̄. iiij. kal. iiij. iux̄. ij. kal. xij. Itē iux̄
kal. februarij vñū. Itē in eadē linea. xviiij
Itē iux̄. iiij. nonas februarij. ix. iux̄ nonas
xviij. iux̄. viij. yd⁹ febru. vj. iux̄. vj. yd⁹. x/
iiij. iux̄ta. v. ydus. iiij. iux̄ta. iiij. yd⁹. xj. iux̄
ydus. xix. Diuisis ḡ annis dñi p. xix. vt p̄
missum ē vide quis numer⁹ superest. super
xix. 7 vbi illū in ip̄o kalendario inueneris
erit ibi termin⁹ septuagesime qđ sp̄ ē in lūa
x. 7 i seq̄nti dñica septuagesimā celebrā⁹ c̄
nō pōt esse añ. xv. kal. februarij. nec p⁹. ix
kal. martij. sic nec q̄dragesima pōt eē ante
vj. ydus febru. nec p⁹. ij. yd⁹ martij. Eodē
etiā mō termin⁹ pente. inueniri pōt. pone
em̄ in tuo kalēdario in margine iux̄ta. viij
ydus maij. xvj. iux̄ta. vj. ydus. v. iux̄. iiij.
ydus. xiiij. iux̄ta. iiij. ydus. ij. iux̄ta ydus. x
Item iux̄ta. xvij. kal. iunij. xviiij. iux̄. xv.
kal. vij. iux̄ta. xiiij. kal. xv. iux̄. xij. kal. iiij
iux̄ta. x. kal. j. iux̄ta. vij. kalēdas. ix. iux̄ta
v. kal. xvij. iux̄ta. iiij. kal. vj. iux̄ta. ij. ka/
lendas. xiiij. Item iux̄ta kal. iunij. iiij. iux̄
iiij. nonas. xj. iux̄ta nonas. xix. iux̄ta. viij.
ydus. viij. Diuisis ergo annis dñi p. xix.
numerum illum qui supererit super. xix.
querē in p̄missis locis kalēdarij. 7 vbi illū

inuenieris. ibi erit pente. hebreorū. qđ sp ē
in luna quarta. 7 in sequēti die dñica erit
pentecoste nrm. quod non pōt esse añ. vj.
ydu maij. nec post ydu iunij. sic nec ro-
gatiōes eē pnt ante. vj. kal. maij. nec post
ij. kal. iunij. Potest etiā pasca aliter inue-
niri p hanc tabulam sequentem. v. xxv. x.
ij. ij. xxi. x. xxx. xvij. vij. xxvij. xv. iij. x.
xiiij. xij. j. xxi. ix. xxix. xvij. Isti numeri re-
pñsentant quosdā dies aprilis 7 martij. i qđ
bus cōtingit pasca hebreorū cōputādo di-
es illos a pñcipio ipōrum mensium. ita qđ
ipsi numeri a viginti infra respondeāt ap-
li. a viginti supra martio. Hoc g vult dice-
re hec tabula. qđ in pñmo anno cicli luna /
ris est pasca hebreorū in qñta die intrātis
aprilis. in secūdo anno eiusdem cicli est in
xxv. die intrantis martij. 7 sic de alijs. do-
nec numeri ipsi tabule compleant. Post
ea reditur ad primū annum cicli. Qualit̃
aut̃ inueniant̃ anni cicli. dictum est supra
vbi agit de epacta. Quare festa saluatori
excepto festo natalis sint mobilia dictum
est in sexta pte sub festo natalis. Ultimo
nota fm fido. qđ inter latinis 7 grecos
est varietas sup termino festiuitatis pascal'
quod puenit quia latini a. iij. nonas mar-
tij vsq; in. iij. nonas aprilis. pñmi mēsis lu-
nam inquirunt. 7 si. xv. luna die dñica p-
uenerit in aliam dñicam pasca ptrabunt.
vt pmissum est. Greci vero obseruant pri-
mam lunā. ab. vij. yd' martij vsq; in diez
nonā aprilis.

De ciclis quid sint 7 quot sint.

Quia in pleris-
q; hui' ptis locis de ciclo men-
tio facta ē. ideo de ciclo aliqđ di-
camus. Notandū est g qđ ciclus ē spātiū
aliquorū annorū in se rediēs fm aliquos
numeros. 7 dicif qđ si circulus p duplicem
sincopam. Est em ciclus vocat'. eo qđ i oz-
bem digestus sit. 7 qđ si in circulū dispositū
ordinē complectat̃ annorum sine varia-
te 7 sine arte. Sunt aut̃ sex cicli. Prim' so-
laris inciēns in. vj. kal. Martij in festo
Matthie. constans ex. xxvij. annis conti-
nens pcurrētes 7 regulares solares 7 lras
dñicales. 7 annos bissextiles 7 cōes. Se-
cūd' ē cic' decēnouenal. pñtas ex. xix. an-
nis. 7 incipit a ianuario cōtinēs in se aure

um numerū 7 clauē terminorū. Tertius
est ciclus lunaris inciēns siliter a ianua-
rio habēs. xix. annos. Incipit aut̃ quarto
anno cicli decēnoualis. Hunc inueniunt
romani vt scirent qua hora luna a sole ac-
cendere. Sed quia pcessu tempis h iueni-
tio falsificata ē: nihil opamur fm hunc ci-
clum. Quart' est epactalis inciēns. v. kal.
septēbris habens siliter annos. xix. conti-
nēs i se regulares lūares 7 epactas 7 ānos cō-
munes 7 embolismales. Quintus ē ciclus
magnus cōstans ex qngentis trigintadu-
obus annis. Vel fm alios qngentis trigi-
ta annis. fm quē format̃ tabula dionysij.
Sextus est ciclus indictionalis cōstās ex
xy. annis. 7 continet indictiones. Rhoma-
ni enim quia difficile erat de remou mun-
di pñbus venire singulis annis rhomani
ad soluenda tributa p eos puñtj indic-
ta. statuerunt qđ saltē singulis qñquēns
soluerēt. ita qđ pmo qñquēnio apportaret
p tributo ferrū p fabricandis armis. In
secūdo qñquēnio argētū p stipēdijs mili-
tibus erogādis. In tertio aurū p simula-
cris fabricandis. 7 sic semp post aurū qđ
in anno. xv. ferebat̃ inciēbat quinquen-
nium quo ferrū iterū soluebat̃. 7 sic erat qđ
si quidā circulus tpis. Quia ergo rhoma-
ni sic fieri indixerunt. ido illi anni indictō
nūcupati sunt. de quo dictū est supra. Pre-
missum aut̃ spātiū. v. annorū vocatum est
lustrū. quia venientib' nuncijs puñciaz
cū tributo cū cereis 7 alijs pñciosis sumpti-
bus vrbē lustrabāt.

Finalis cōclusio hui' libri.

Nemo in hoc ope
re diuina officia sufficiēt existet
eē exposita. ne forte op' extollē
do hūanū. diuinū i pvide extenuet sacrm
In diuinis nāq; officijs pñserti misse tot 7 tā-
ta sūt inuoluta mysteria. vt nēo nisi p vncti-
onē edoct' ea sufficiat explicare. Quis ei
nouit ordinē celi 7 ponet rōes ei' in terra.
Scrutator qđpe maiestati oppmet a glia.
Ego xō n pualēs lipiētib' ocul' solē i rota
p spicē. tān mysterij maiestati qđ p specm
i enigmate mihi vis' sū itūci. nec penetrā
ad itiora cenacti. s p forib' assidēs i vesti-
blo egi diligēt vt potui n sufficiēt vt volui.
cū i hūanis iuētioib' nil sit ex oi pte pñm

Nempe ppter innumeras atq; inenitabiles negotiorū aplice sedis inlunctas necessitudines. quotidie more fluctuū emergētes. que studētis ad supiora tendēris obtundunt animū. quasi pplex² atq; varijs & inenitabilib² irretit² nexib² vacare ad plenū nequi vt vellē: qnimo vix valui meditata dictare nedū cōcipe meditāda. **N**ā cuiusq; animus ad plura diuisus: sit profecto ad singula minor. Quocirca nō solū benignū sedulo implozo lectorē. verū etiā liberū desidero correctorē. **E**niūero negare nequeo: qn plura inserta sint in hoc opusculo que pnt iusto iudicio nulla temeritate culpari. **V**erum si qd forte laude dignum repiet in eo: diuine grē penit² ascribat. **N**ā omne datū optimū. & omne donum pfectū desursum ē descendens a p̄lumi

num. **S**i qd xō indignū: insufficientie deputet humane. **N**ā corpus qd corūpū aggrauat aīam. & depmit terrena inhabitatio sensum multa cogitantē. **N**ut si qdēz pprie aut eorū fortassis quoz dicta plerūq; poti² recitādo q̄ approbādo hic introducta noscunt. **H**ec em̄ tam ex diuers² aliorū libellis & cōmentarijs more mellificantis apīs q̄ ex his que mihi diuina gratia ppinauit fructuose collegi. & hanc doctrinam interno fluentē nectare: velut fauum mellis in diuinis officijs speculari volentibus diuino suffultus presidio ppinaui. hanc solum apud hoīes ex ingēti ppresso labore mercedē expectans. vt apud misericordissimū iudicē p peccatis meis deuotas orationes effundant.

Finit Rationale diuinorū officiorū. editum preuerendissimū in christo p̄rem ac dñm: dñm Guilhelmū duranti: dei & aplice sedis gratia Ep̄m Aīnaten. qui & speculum iuris & patrum pontificale composuit. Impressum Basilee p Nicolau Kessler. Anno salutifere incarnationis dñi Millesimoquadringentesimo octuagesimo octauo. Decimo vero sexto kalendas mensis Augusti.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

[illegible]

Stam
malia

